HARUKI MURAKAMI

Dünya Edebiyatı / Roman

Kumandanı Öldürmek

9. Baskı

HARUKI MURAKAMI

Kumandanı Öldürmek

DK

Haruki Murakami, 1949'da Kyoto'da doğdu. Vaseda Üniversitesi'nde klasik drama eğitimi aldı. 21. yüzyıl edebiyatının en önemli isimlerinden olan Murakami'nin kitapları pek çok ödül aldı, tüm dünyada ellinin üzerinde dile çevrildi. Haruki Murakami'nin *Yaban Koyununun İzinde, Zemberekkuşu'nun Güncesi, İmkânsızın Şarkısı, Sınırın Güneyinde-Güneşin Batısında, Sahilde Kafka, Haşlanmış Harikalar Diyarı ve Dünyanın Sonu, 1Q84, Renksiz Tsukuru Tazaki'nin Hac Yılları, Koşmasaydım Yazamazdım, Uyku, Kadınsız Erkekler, Sputnik Sevgilim, Tuhaf Kütüphane, Karanlıktan Sonra, Fırın Saldırısı* ve *Rüzgârın Şarkısını Dinle* isimli kitapları da Doğan Kitap tarafından yayımlandı.

Kumandanı Öldürmek

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

İmkânsızın Şarkısı
Zemberekkuşu'nun Güncesi
Sınırın Güneyinde, Güneşin Batısında
Yaban Koyununun İzinde
Sahilde Kafka
Haşlanmış Harikalar Diyarı ve Dünyanın Sonu
Koşmasaydım Yazamazdım
1Q84
Renksiz Tsukuru Tazaki'nin Hac Yılları
Uyku
Kadınsız Erkekler
Sputnik Sevgilim
Tuhaf Kütüphane
Karanlıktan Sonra
Fırın Saldırısı
Rüzgârın Şarkısını Dinle

KUMANDANI ÖLDÜRMEK
Haruki Murakami

Orijinal adı: Kishidanchō Goroshi

Yazan: Haruki Murakami
Japonca aslından çeviren: Ali Volkan Erdemir
Yayına hazırlayan: Handan Akdemir

1. baskı / Kasım 2018
9. baskı / Ocak 2019 / ISBN 978-605-09-5580-4
Her 2000 adet bir baskı olarak kabul edilmektedir.
Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Geray Gençer
Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.
Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 / C Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL
Tel: (212) 515 49 47
Sertifika no: 11965

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL
Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Kumandanı Öldürmek

Haruki Murakami

Çeviren: Ali Volkan Erdemir

BİRİNCİ BÖLÜM

Görünür Olan İdea

Giriş

Öğle uykumdan kalktığımda bir de baktım ki Yüzü Olmayan Adam tam karşımda duruyordu. Uyuyakaldığım kanepenin karşısındaki sandalyeye oturmuş, olmayan yüzündeki bir çift hayali gözle dosdoğru bana bakıyordu.

Adam uzun boyluydu, daha önce gördüğüm zamankiyle aynı koyu renkli, uzun paltosunu giymişti.

"Portremi çizmeni istiyorum" dedi Yüzü Olmayan Adam, uyandığımdan emin olunca. Alçak sesle konuşmuştu, sesi duygudan ve sıcaklıktan yoksundu. "Portremi çizmeye söz vermiştin. Hatırlıyorsun, değil mi?"

"Hatırlıyorum. O gün hiçbir yerde kâğıt bulamayınca çizememiştim" dedim. Benim sesim de aynı şekilde duygudan ve sıcaklıktan yoksundu. "Bunu telafi etmek için de size penguen şeklindeki tılsımı vermiştim."

"Evet, işte burada."

Sağ elini öne doğru uzattı. Elleri çok uzundu. Avcunda penguen şeklindeki plastik tılsımı tutuyordu. Tılsım cep telefonuna bir bağcık ile bağlanıyordu. Onu cam kahve sehpasının üzerine bıraktı. *Pıt* diye hafif bir ses çıktı.

"Bunu sana geri vereyim. Lazım olabilir. Bu küçük penguen bir muska gibi önem verdiğin kişileri koruyor olmalı. Ama sen de karşılığında benim portremi çizeceksin."

Şaşırıp kalmıştım. "Bu çok ani oldu, şimdiye kadar hiç yüzü olmayan bir adamın portresini çizmedim" dedim.

Boğazım kurumuştu.

"Senin mükemmel bir portre ressamı olduğunu duydum. Ve her şeyin bir ilki vardır" dedi Yüzü Olmayan Adam. Sonra da güldü. Daha doğrusu, ben bunun bir gülme olduğunu hayal ettim. O gülme sesi *gibi* şey, bir kuyunun en derininde işitilen rüzgârın kuru sesine benziyordu.

Yüzünün yarısını gizleyen şapkasını çıkardı. Yüzünün olması gereken yerde süt beyazı bir sis yavaş yavaş dönmekteydi ama bir yüzü yoktu.

Ayağa kalkıp çalışma odamdan eskiz defterimle yumuşak uçlu kalemimi getirdim. Sonra kanepeye geçip Yüzü Olmayan Adam'ın portresini çizmeye hazırlandım. Ama nereden başlayacağımı, başlangıç noktasını nereye koyacağımı bilmiyordum. Karşımdaki, her haliyle, sadece hiçlikti. *Olmayan bir şeye* nasıl şekil verebilirdim ki? Hem de o hiçliği saran süt beyazı sis, onun şeklini durmaksızın değiştirirken.

"Acele etsen iyi olur" dedi Yüzü Olmayan Adam. "Burada pek uzun süre kalamam."

Göğsümün içinde kalbim kuru sesler çıkararak çarpıyordu. Pek vakit yoktu. Acele etmeliydim. Ama kurşunkalemi tutan elim havada asılı kalmış, bir türlü hareket etmiyordu. Sanki elim bileğimden parmak uçlarıma kadar felç olmuştu. Onun da dediği gibi, korumam gereken kişiler vardı. Ve benim elimden gelen tek şey, resim çizmekti. Buna rağmen bir türlü Yüzü Olmayan Adam'ın portresini çizemedim. Aklımı kaçıracaktım; oradaki sisin hareketine öylece bakakalmış duruyordum. "Üzgünüm, süre doldu" dedi Yüzü Olmayan Adam. Sonra, olmayan yüzündeki ağzından bir nehrin üzerinde salınan sis gibi bir nefes çıkardı.

"Bekleyin lütfen. Biraz daha süre verirseniz..."

Adam siyah şapkasını takınca yüzünün yarısı yeniden giz-

lenmiş oldu. “Başka bir gün tekrar geleyim. Belki o zamana dek sen de benim görüntümü resmedecek hale gelirsin. O güne dek penguen tılsımın bende kalacak.”

Sonra Yüzü Olmayan Adam kayboldu ortadan. Sisin, aniden esen güçlü bir rüzgâr tarafından dağıtılması gibi, bir anda havaya karıştı sanki. Geriye sadece boş sandalye ile üzerinde bir şeyin olmadığı cam kahve sehpası kaldı. Cam sehpanın üzerindeki penguen tılsımı da gitmişti.

Gördüğüm sadece bir rüyaydı diye düşünmeye çalıştım. Ne var ki bunun bir rüya olmadığını çok iyi biliyordum. Öyle olsaydı, yaşadığım dünyanın ta kendisi de bir rüyadan ibaret olmalıydı.

Bir gün hiçliğin resmini yapabilecek duruma gelirim belki. Tıpkı o ressamın *Kumandanı Öldürmek* adlı tabloyu yaptığı gibi. Ancak o güne dek gereken şey, zaman. Zamanı kendime dost edinmeliydim.

1

Eğer üzeri bulutluysa

O yılın mayıs ayından ertesi yılın başına kadar, dar bir vadinin girişine yakın bir dağ başında yaşadım. Yazın vadinin içinde aralıksız yağmur yağarken, vadinin dışı genelde güneşli olurdu. Denizden esen güneybatı rüzgârıydı bunun nedeni. O rüzgârın taşıyıp getirdiği nem vadiye girer, dağ yamacına doğru yükselirken yağmura dönüşürdü. Ev tam da yamaçtaki o sınır çizgisinin üzerine inşa edilmişti, evin önü güneşliyken arka bahçesine yağmur yağdığı bile oluyordu. Bu durum ilk başlarda bana gizemli görünmüş ama sonra sonra doğal gelmeye başlamıştı.

Çevredeki dağların etrafında alçak, öbek öbek bulutlar olurdu. Rüzgâr estikçe o bulutlardan kopan parçalar, geçmişten gelen yolunu şaşırmış ruhlar gibi kaybettikleri benliklerinin peşinde, dağların üzerinde başıboş süzülürlerdi. Narin kar taneleri beyazlığındaki yağmur ses çıkarmadan rüzgârla savrulurdu. Neredeyse sürekli rüzgâr estiğinden, klimaya ihtiyaç duymadan rahatça geçirmiştim o yazı.

Ev küçük ve eskiydi, ama bahçesi genişti. Başıboş bırakılınca bahçede yeşil upuzun yabani otlar türemişti; otların arasında bir kedi ailesi saklanmış yaşıyordu. Bahçıvan gelip de otları kesince, çekip bir yerlere gittiler. Rahatları bozulmuştu besbelli. Üç yavruyu taşıyan anne kedi bir tekirdi. Gergin bir suratı vardı, belli ki çok çetin bir hayatı olmuştu, çünkü çok zayıftı.

Ev dağın tepesine inşa edilmişti, güneybatıdaki terasa çı-

kınca koruluğun içinden azıcık deniz görünüyordu. Lavaboya birikmiş su büyüklüğünde bir deniz parçasıydı görünen. Dev Pasifik Okyanusu'nun minicik bir parçası. Tanıdık bir emlakçı söylemişti, küçücük bir deniz parçasının görünmesiyle bile bir arazinin değeri çok oynuyormuş; ne var ki denizi görmek ya da görmemek umurumda değildi benim. Uzaktan bakınca, o deniz parçası karanlık bir gemi gövdesi gibi görünüyordu. İnsanların denizi görmeyi neden böylesine istediklerini anlamıyordum. Deniz seven insanların aksine ben etrafımdaki dağları seyretmeyi daha çok seviyordum. Vadinin diğer tarafındaki dağın görüntüsü mevsimine göre, havanın sıcaklığına göre canlı bir şekilde sürekli değişiyordu. Bu günlük değişiklikler içime işliyor ve onları izlemekten hiç bıkmıyordum.

O günlerde karımla evliliğimizi bitirmiş, resmi boşanma evraklarını imzalamış, mührümüzü basmıştık; sonrasında bazı şeyler oldu ve neticede evliliğimize bir şans daha vermeye karar verdik.

Anlatması kolay değil ama neden ve sonucun birbirine nasıl bağlandığını, sözkonusu kişiler tarafından bile anlaşılamayan o detayları tek bir kelimeyle ifade etmeye çalışırsam, sonuçta "barıştık" diyeceğim ve bu da fazlasıyla sıradan bir ifade olacak; ne var ki iki evlilik dönemi arasında (önceki ve sonraki de denebilir buna) dokuz aydan fazla bir süre vardı ve bu süre dimdik yükselen bir geçitte açılmış bir kanal gibi orada duruyordu, hafifçe açılmış derin bir ağız gibi bize bakıyordu.

Dokuz aydan fazla –bu uzun bir ayrılık süresi miydi yoksa kısa mı kendim de bir yargıya varamıyorum. Şu andan bakınca bazen bana sonsuz gibi geliyor, bazen de bir anda geçip gitmiş gibi. İzlenimler güne göre değişir. Meyve fotoğrafı çekerken meyvenin büyüklüğünün anlaşılmasını kolaylaştırmak için yanına cetvel niyetine bir sigara paketi konması sık yapılan bir şeydir; ne var ki benim hafızamdaki görüntülerin yanına konan sigara paketi de o sıradaki hislerime ve tabii ken-

di keyfine göre uzayıp kısalıyor gibi. Hafızamın sınırları içindeki olaylar ve görüntüler bir şekilde aralıksız hareket ederek değişiyor sanki ya da buna karşı koyar gibi, değişmemesi gereken cetvel de hareket ederek değişiyor.

Böyle desem de tüm hafızam saçma sapan bir şekilde hareket edip, keyfine göre genişleyip daralmıyor elbette. Yaşamımda temelde sakin ve programlı biri olmuş, genelde mantığa dayalı bir şekilde hareket etmişimdir. Gelgelelim *bu* dokuz aylık süre zarfında, yaşamım hiçbir şekilde açıklama getirilemeyecek bir kaosa dönüşmüştü. Bu süre benim için her anlamda istisnai, normal olmayan bir dönemdi. Sessiz denizin ortasında yüzerken ansızın, nereden geldiği belli olmayan bir girdaba kapılan bir yüzücü gibi hissetmiştim kendimi.

O zamanki olayları düşününce (evet, bugünden yıllar önce yaşanmış bir dizi olayı anımsayarak yazıyorum bu cümleleri), olayların birbirine göre önemi, yakınlığı veya uzaklığı, birbiriyle bağlantısı arada karışıyor, belirsizleşiyor; biraz gözümü ayırdığımda, o boşluk anında sanki mantık sırası da yer değiştiriyor. Buna rağmen tüm gücümü kullanarak, yeteneklerimin el verdiği ölçüde sistematik ve mantıklı bir biçimde anlatmak istiyorum. Her şeye rağmen boşa gidecek bir deneme olabilir bu, ama yine de kendimce belirlediğim geçici bir cetvele can havliyle tutunmak istiyorum. Gücü tükenmiş bir yüzücünün tesadüf eseri ona doğru sürüklenip gelmiş bir tahta parçasına tutunduğu gibi.

O eve taşındıktan sonra yaptığım ilk iş ucuz, ikinci el bir araba almak oldu. O güne dek kullandığım araba artık kullanılmaz hale gelmiş, hurdaya çıkmıştı, böylece yeni bir araba alma ihtiyacı doğmuştu. Taşrada, özellikle de bir dağda tek başına yaşıyorsan günlük alışverişleri yapabilmek için araba gerekli olur. Odavara şehrinde, Toyota'nın ikinci el mağazasına gidip uygun fiyata bir Toyota Station Wagon buldum. Satıcı pudra mavisi demişti ama hastalığa yakalanmış da bitap

düşmüş birinin suratındaki renk gibi bir rengi vardı arabanın. Henüz sadece 36 bin kilometre yapmış olsa da, kaza geçmişi bulunduğundan büyük de bir indirim yaptılar. Deneme sürüşünde fren ve lastiklerde bir problem hissetmedim. Otobanda pek kullanmayacağım için bu araba yeterliydi.

Bana evini kiralayan kişi, Masahiko Amada'ydı. Onunla güzel sanatlar üniversitesinde aynı sınıftaydık. Benden iki yaş büyük olmasına karşın anlaşabildiğim çok az sayıdaki insandan biriydi ve üniversiteden mezun olduktan sonra da arada bir görüşmeye devam etmiştik. Mezuniyetten sonra o resim yapmayı bırakmış, bir reklam firmasında işe girip grafik tasarımcı olarak çalışmaya başlamıştı. Karımla boşanacağımızı, evden ayrıldığımı ve gidecek bir yerimin olmadığını söylemiştim ona; o da babasının evinin boş olduğunu söyleyerek, orada eve göz kulak olmak için kalır mısın diye sormuştu. Babası, Tomohiko Amada adında çok ünlü bir Japon ressamıydı ve Odavara şehrinin dağlık bölümünde bir atölyesi de olan evin sahibiydi; on yıl önce karısını kaybetmiş ve o günden beri o evde tek başına yaşamıştı. Ne var ki son zamanlarda bunaması ilerlemiş, İzukogen'deki lüks bir bakımevine yatırılması gerekmişti ve evi de aylardır boştu.

"Bir dağın tepesinde, ıssız bir yerde inşa edilmiş olduğundan ulaşımı için kolaydır diyemem ama sessizliğini yüzde yüz garanti ederim. Resim yapmak için de tam anlamıyla ideal bir ortam. Dikkat dağıtacak tek bir şey bile yok" demişti Amada.

Kira sembolik bir tutardı.

"İçinde yaşayan kimse olmayınca ev adeta harabeye dönüyor, hırsız girecek, yangın çıkacak diye de endişeleniyorum. Sürekli biri oturursa benim de kafam rahat eder. *Hiç* kira almazsam kendini kötü hissedebilirsin. Öte yandan, özel bir durum olursa, kısa bir süre tanıyıp evden çıkmanı da isteyebilirim."

İtirazım yoktu. Tüm eşyam, küçük bir arabaya sığacak kadar azdı zaten. Taşınmam istenirse de bunu hemen ertesi gün gerçekleştirebilirdim.

O eve, mayıs ayındaki Altın Hafta tatilinin bitiminde taşındım. Kır evi olarak adlandırılabilecek, rahat, Batı tarzında tek katlı bir evdi. Tek kişinin yaşaması için yeterince genişti. Küçük bir dağın tepesindeydi, çevresi çeşitli ağaçlardan oluşan bir koruyla kaplıydı, nereye kadarının evin arazisi olduğunu, Amada da pek iyi bilmiyordu. Bahçede büyük bir çam ağacı vardı, kalın dalları dört bir yana uzanmıştı. Bahçenin orasına burasına taşlar yerleştirilmişti, bahçe lambasının yanında da mükemmel bir *başo* ağacı vardı.

Amada'nın dediği gibi kesinlikle sessiz bir yerdi. Ama geriye dönüp baktığımda, *dikkat dağıtan* hiçbir şeyin olmadığını aynı kesinlikte söyleyemem.

Karımla ayrıldıktan sonra bu vadide geçirdiğim sekiz ay içinde iki kadınla cinsel ilişkiye girdim. Her ikisi de evliydi. Biri benden yaşlı, diğeri gençti. Ve her ikisi de resim dersi verdiğim öğrencilerimdi.

Elime fırsat geçince onları davet ettim (normalde böyle bir şey yapmazdım. İnsanları iyice tanımadan bu tür şeyler yapan biri değildim) ve onlar da davetimi geri çevirmedi. Nedenini bilmiyorum ama o zamanlar benim için kadınları yatağa atmak oldukça kolaydı, neden böyleydi anlam veremiyorum da. Öğretmenlik yaptığım kişileri baştan çıkardığım için hiç suçluluk da duymuyordum. Onlarla cinsel ilişkiye girmek, caddede karşılaştığım birine saat sormak kadar normal bir şey gibi gelmişti.

İlişkiye girdiğim ilk kadın, yirmili yaşlarının sonlarında, uzun boylu, kara gözlü, iri bir kadındı. Göğüsleri ufak, kalçası dardı. Alnı geniş, saçları düz ve güzeldi, kulakları yüzüne göre büyüktü. Bakınca güzel diye niteleyebileceğim biri olmasa da bir ressamın resmini yapmak isteyeceği kadar ilgi çekici bir

görüntüsü vardı (aslında ben de bir ressamdım ve birçok defa onun eskizini yapmışlığım vardı). Çocuğu yoktu. Kocası özel bir lisede tarih öğretmeniydi ve karısını dövüyordu. Okulda şiddet uygulayamıyor, onun sıkıntısını evde karısından çıkarıyordu. Ama kesinlikle yüzüne vurmuyordu. Onu soyduğumda, bedeninin her yerinde morluklar ve yara izleri olduğunu görmüştüm. Bunları görmemden nefret ediyordu, bu yüzden çıplak kalacağımız zaman odayı tamamen kararttırıyordu.

Sekse hiç ilgisi yok gibiydi. Vajinası hiç ıslanmıyor, ben içine girmeye çalışırken acıdığını söylüyordu. Uzun uzadıya, nazikçe ön sevişme yapsam da, kayganlaştırıcı jel kullansam da etkili olmuyordu. Acısı çok keskindi ve neredeyse hiç durmuyordu. Bazen acıdan bağırdığı bile oluyordu.

Yine de benimle seks yapmak istiyordu. Ya da en azından, bundan nefret ediyor gibi değildi. Neden acaba? Belki de acı çekmeyi istiyordu. Veya hoş duyguların *olmamasını* istiyordu.

Evime gelmeyi istememişti, ben de onunkine gitmeyi istememiştim, bu yüzden her seferinde arabamla biraz uzaktaki sahil kenarına, çiftler için olan otele gidip orada sevişiyorduk. Restoranın geniş park yerinde buluşuyor, öğleden sonra saat biri biraz geçe otele ulaşıyor, saat üç gibi de çıkıyorduk. Buluştuğumuz zamanlarda hep büyük bir güneş gözlüğü takardı. Hava bulutlu olsa da, hatta yağmur yağsa bile hep takardı gözlüğünü. Sonra bir gün buluşma yerine gelmedi. Dersliğe de gelmez oldu. Bu, onunla kısa, neredeyse hiç tutku içermeyen ilişkimizin sonu olmuştu. Onunla toplamda dört ya da beş kez cinsel ilişkiye girmiştik.

Ondan sonra ilişki yaşadığım diğer evli kadının ise mutlu bir aile yaşantısı vardı. En azından herhangi bir eksiği yokmuş gibi görünüyordu. O zaman kırk bir yaşındaydı (öyle hatırlıyorum), benden beş yaş büyüktü. Ufak tefek biriydi, fiziği düzgündü, her zaman zevkli kıyafetler giyerdi. Gün aşırı spor

salonuna gidip yoga yaptığından karın çevresinde neredeyse hiç yağ yoktu. Kırmızı bir Mini Cooper kullanıyordu. Yeni satın almıştı, güneşli günlerde uzaktan pırıl pırıl parlardı arabası. İki kızı vardı, ikisi de Şonan'da epey pahalı bir özel okula gidiyordu. Kendisi de o okuldan mezun olmuştu. Kocası bir şirketi yönetiyordu, ama ne üzerine bir şirket olduğunu sormamıştım (elbette, özellikle bilmek de istememiştim).

Benim yüzsüzce yaptığım seks davetini neden hemen reddetmemişti acaba? O zamanlar bedenimde özel bir mıknatıs gibi bir şey vardı ve onun ruhunu (böyle demek yerindeyse tabii) hurda demir gibi çekmişti belki de. Veya ruhla, mıknatısla zerre kadar ilgisi yoktu; o tesadüfen basit bir cinsel tatmin arıyordu, ben de "tesadüfen yakınında olan bir adam"dım sadece.

Hangisi olursa olsun, o zamanlardaki *ben*, karşısındakinin istediği şeyi, o şey her ne ise, son derece normal biçimde, hiç tereddüt etmeden ona sunmayı başarmıştı. Başlarda o kadın da benimle yaşadığı bu ilişkiyi son derece doğal bir şey gibi kabul eder görünmüştü. Bedensel çerçevede söylersek (bundan başka söz edecek bir çerçeve de yoktu zaten), ilişkimiz son derece pürüzsüz gitmişti. Biz o eylemi dürüstçe, katışıksız bir şekilde yaşamış, bu saflığı da neredeyse soyut bir seviyeye taşımıştık. Şimdi bir anda bu olayı hatırlayınca biraz hayrete kapılıyorum ama.

Sonra bir noktada mantığının sesine kulak verdi. Kış başında, güneşin donuk ışıklarıyla dünyayı aydınlattığı bir sabah telefon çaldı ve o kadın sanki yazdığı nottan okuyormuş gibi bir sesle konuştu. "Artık görüşmeyelim. Bunun ötesi yok çünkü." Ya da bu anlama gelen bir şeyler demişti.

Gerçekten de dediği gibiydi. Bizim için bunun ötesinin olmaması bir yana, bir başlangıcımız bile var sayılmazdı.

Güzel sanatlar üniversitesine devam ettiğim dönemde, genellikle soyut resimler yaptım. Soyut deyip çıksam da aslın-

da yaptığım resimlerin kapsamı oldukça genişti; bu resimlerin şeklini ve içeriğini nasıl açıklayacağımı pek iyi bilmiyorum, ama herhalde "somut olmayan imgeleri, bir sınırlandırma olmadan, özgürce çizdiğim resimler" demek yerinde olur. Sergilerde birkaç kez ufak ödüller aldım. Eserlerimin güzel sanatlar dergilerinde yayınlandığı da oldu. Az da olsa resmimi övüp destekleyen öğretmenlerim, arkadaşlarım da vardı. Gelecek vaat eden biri kadar olmasa da resim yapma yeteneğine sahip olduğumu düşünüyorum. Ancak yaptığım yağlı boya resimler için çoğu durumda büyük tuvaller, çok miktarda boya gerekiyordu. Doğal olarak maliyet de artıyordu. Söylemeye gerek bile yok ama adı duyulmamış bir ressamın kocaman soyut bir resmini satın alıp evinin duvarına asacak kadar tuhaf insanların ortaya çıkma olasılığı da sıfıra yakındı.

Sadece hoşuma giden resimler yaparak yaşayamayacağım ortadaydı, bu yüzden ben de üniversiteden mezun olduktan sonra geçimimi sağlamak için sipariş üzerine portre yapmaya başladım. Şirket müdürlerinin, enstitü çalışanlarının, milletvekillerinin, bölgenin önde gelenlerinin ve onlar gibi "toplumun direği" olarak nitelendirilebilecek kişilerin (direklerin kalınlığında az çok farklılık olsa da) resimlerini yapıyordum. Benden beklenen gerçekçi, ağırbaşlı ve ciddi bir stildi. Bekleme odalarına, müdür odalarının duvarlarına asmak için sonuna dek işlevsel bir resim. Kısacası, benim bir ressam olarak kendim için hedeflediğimin tam zıddı resimleri, iş gereği yapmak zorunda kaldım. *İsteğim dışında* diye de ekleyebilirim ama bu kesinlikle bir sanatçının utanacağı bir şey olmamalı.

Yotsuya'da özel portre siparişleri alan küçük bir şirket vardı; güzel sanatlar üniversitesinden bir hocamın tanıştırmasıyla, onlar için sözleşmeli ressam olarak çalışmaya başladım. Sabit bir maaş almıyordum, belli bir sayıya ulaşabilirsem genç, bekâr bir adamın tek başına yaşamını idame ettirebileceği kadar bir gelirim oluyordu. Seybu Kokubunci tren

hattı üzerindeki ufacık dairemin kirasını ödüyor, yapabilirsem her gün üç öğün yemek yiyor, arada bir ucuz şarap alıyor, ender olarak da kız arkadaşımla sinemaya gidiyordum; böyle mütevazı bir yaşam sürüyordum. Belli bir süre portre çizim işimi yapıyor, bir dönem geçimimi sağlayacak parayı kazandıktan sonra kendi çizmek istediğim resimlere dönüyordum; böyle böyle birkaç yıl geçirdim. Kuşkusuz o zamanlarda portre yapmak, yaşamımı idame ettirmenin bir yoluydu ve bu işe ömür boyu devam etmeyi düşünmüyordum.

İşin içine girince fark ettim ki bildik portreler yapmak oldukça rahat bir işmiş. Üniversitede öğrenciyken nakliye şirketinde de çalışmıştım, gece gündüz açık markette de. O işlerle kıyaslandığında portre yapmak hem duygusal hem de fiziksel olarak çok daha hafif bir yük demekti. Bir kez gerekli şeyleri yerine getirirsen, sonrası aynı sürecin tekrarından ibaretti. Nihayetinde bir portreyi yapmak o kadar çok zaman da almıyordu. Otomatik pilotta bir uçağı kullanmaktan farkı yoktu.

Gelgelelim bir yıl boyunca kayıtsız bir şekilde işim gereği yaptığım portrelerin, aklıma hayalime gelmeyecek şekilde yüksek değer gördüğünü öğrendim. Müşteri memnuniyeti yüksekti. Bir portre ressamının işiyle ilgili müşterilerden sık sık şikâyet gelmesi halinde, doğal olarak, o ressama artık iş gelmez. Hatta o ressamın sözleşmesi feshedilebilir. Öte yandan çalışmaları beğenilirse, o ressamın işleri de ücreti de giderek artar. Portre ressamlığı da kendine göre ciddiyeti olan bir iş koludur. Ancak daha işin başında olmama rağmen, bana ardı ardına iş geliyordu. Ücretim de buna göre artmıştı. Beni temsil eden aracım bile bu durumdan etkilenmişti. Sipariş verenler arasında, "burada özel bir dokunuş var" diye eserimi övenler bile vardı.

Yaptığım portrelerin neden bu kadar çok değer gördüğünü anlayamıyordum. Öyle aman aman bir coşkuyla yapıyor değildim, bana verilen işleri birbiri ardına tamamlıyordum yalnız-

ca. Açıkçası, bugüne dek portresini yaptığım kişilerden birinin bile yüzünü anımsamıyorum. Buna rağmen, portre ressamlığını geçici bir şey olarak görsem de bir kez resim fırçasını elime alıp tuvale yöneldiğimde, bu ne tür resim olursa olsun, değersiz bir resim yapamam. Eğer kötü bir resim yaparsam, bu içimdeki resim yapma isteğini kirletir, işi küçümsemek olur. Övülmeye değer bir eser çıkaramasam bile, utanç duyacağım bir resim yapmamaya gayret ederim. Bunu mesleki etik olarak adlandırmak da olasıdır belki. Benim durumumda ise olay, "yapmak zorunda olduğum" bir şeyden ibaretti.

Bir başka konu ise, portre resmederken en başından beri tutarlı bir şekilde kendi yöntemimi uygulamış olmam. Bir kere, hiçbir zaman bir kişinin asıl halini model alarak onu resmetmeye çalışmadım. Talep geldiğinde, önce müşteri (portresi çizilecek kişi) ile bir ön görüşme yapıyordum. Bir saat kadar vakit ayırmasını isteyerek onunla konuşuyordum. Sadece sohbet ederdik. O sırada hiç resim yapmazdım. Ona birçok soru yöneltir, cevaplarını dinlerdim. Ne zaman, nerede, nasıl bir aileye doğduğunu, nasıl bir çocukluk geçirdiğini, ne tür okullara gittiğini, işinin ne olduğunu, nasıl bir aile kurduğunu, ne yaparak o günkü konumuna geldiğini sorar ve anlattıklarını dinlerdim. Gündelik yaşamı, hobileri üzerine konuşurduk. Müşterilerin çoğuyla bu şekilde ilerlerdi, kendilerinden bahsederlerdi. Ve anlatırken de oldukça hevesli davranırlar (sanırım başkaları bu tür konuşmaları dinlemeyi pek istemiyordu), bazen bir saatlik randevunun iki saate, üç saate uzadığı da olurdu. Sonra o kişinin beş altı tane şipşak çekilmiş fotoğrafını ödünç alırdım. Gündelik yaşam içinde doğal hallerinde çekilmiş, bildik şipşak fotoğraflar olurdu bunlar. Sonra, duruma göre (her zaman değil) kendi küçük fotoğraf makinemi kullanıp farklı açılardan birkaç fotoğrafını daha çekerdim. Bu kadarı yeterli olurdu.

"Poz verip kımıldamadan oturmam gerekmiyor mu?" diye endişeyle sorardı çoğu. Daha baştan kendilerini uzun ve meşakkatli bir sürece hazırlamış olurlardı; bu durumla karşılaşacağımı önceden tahmin ettiğimden, ben de kendimi hazırlamış olurdum. Ressam –günümüzde bere takmıyorlar artık– kaşlarını çatmış, elinde resim fırçası, tuvale yönelmiş ve onun önünde dimdik oturan model. Kımıldamak yok. Sinema filmlerinden aşina oldukları sahnelerden böyle bir görüntü hayal ederek gelmiş olurlardı.

"Siz öyle yapmamı mı isterdiniz?" diye sorardım ben de. "Resim modeli olmak, alışık olmayanlar için bir hayli güç bir iştir. Uzun bir süre aynı duruşu korumak gerektiğinden hem sıkıcıdır hem de omzunuz tutulur. Eğer isteğiniz buysa, elbette bu şekilde de yapabiliriz."

Tahmin edileceği gibi, müşterilerin yüzde doksan dokuzu bunu yapmayı arzu etmez. Hemen hepsi yaşamlarının baharında ve çok yoğun çalışan insanlardır. Ya da emekli olmuş yaşlılar. Anlamsız bir eziyete katlanmaktan kaçınmak ister hepsi de.

"Sizi dinlemek yeterli benim için" deyip karşımdakini rahatlatırdım. "Canlı model olsanız da olmasanız da sanatımda bir fark olmuyor. Eğer memnun kalmazsanız, sorumluluğu alır ve resminizi baştan yaparım."

Bu konuşmadan iki hafta sonra resim biter (gerçi resmin boyasının kuruması için aylar gerekir ama). Benim ihtiyaç duyduğum, o kişinin gözümün önündeki hali değil, onun belleğimdeki canlı anısıdır (portresi çizilen kişinin varlığı, düşünülenin aksine, resmin çizilmesine engel olabilir). Üç boyutlu bir *görüntüdür* anı dediğim. O anıyı olduğu haliyle resme uygulamak yeterli olur. Ben doğuştan bu tür güçlü bir görsel hafızayla donatılmışım. Ve bu yetenek –belki de özel yetenek diyebiliriz– benim portre ressamlığı kariyerim açısından son derece faydalı bir donanımdı.

Bir başka önemli konu da, müşterilerimle küçük de olsa duygusal bir yakınlık kurmamdı. Bu yüzden bir saatlik ilk görüşme sırasında onlarla empati kuracağım bir nokta –tek bir tane de olsa– bulmaya gayret ederdim.

Elbette bu empatiyi kurmak, bazılarıyla kolay bazılarıyla zordu. İnsanı irkilten, asla kişisel bir ilişkinin olmasını istemeyeceğin tipler de çıkardı. Yine de belli bir mekânda, sınırlı bir süre için onlarla ilişki kuran bir "misafir"dim sonuçta ve müşterilerde bir iki sevilecek özellik bulmak o kadar da zor bir şey değildi. Yeterince derinine bakarsan, her insanda mutlaka pırıl pırıl parlayan bir şey bulursun. Onu bulur, eğer üzeri bulutluysa (bulutlu olması iyidir belki de) bir bezle güzelce üzerini silip bulutu alırsın. Çünkü böylesi bir pırıltı eserin içine doğal haliyle nüfuz edecektir.

Böylece çok geçmeden portre konusunda uzman bir ressam oluvermiştim. Bu özel ve sınırlı dünyada tanınır olmuştum. Evlenince Yotsuya'daki şirketle sözleşmemi sona erdirip kendi başıma çalışmaya, daha çok para getiren portre siparişleri almaya başladım. Aracım, benden on yaş büyük, yetenekli ve gayretli biriydi. O işten ayrılıp kendi başıma daha ciddi işler yapmamı da o tavsiye etmişti. Sonrasında pek çok kişinin portresini yaptım (çoğu iş ve siyaset dünyasından kişilerdi. Kendi alanlarında ünlülerdi, ama neredeyse hiçbirinin adını bilmiyordum), pek de fena olmayan bir gelir elde edecek hale geldim. Fakat bu alanda "otorite" falan değildim. Portre ressamları dünyası, sözde "sanat resmi ressamları" dünyası ile temelden farklıdır. Fotoğrafçıların dünyasından da farklıdır. Portre fotoğrafçıları arasında dünya çapında değer görüp adları bilinenlerin sayısı hiç de az değildir, ama portre ressamlarında böyle bir durum görülmez. Yaptığı eserin dış dünyaya ulaşması da pek enderdir. Eserleri, sanat dergilerinde yayınlanmadığı gibi sanat galerilerinde de ser-

gilenmez. Bir yerlerdeki bir bekleme odasının duvarına asılır, üzeri tozlanarak unutulur gider. Tesadüfen biri denk gelip o resme dikkatlice baksa bile (muhtemelen boş vaktini geçirmek için), ressamın adını sormaz.

Arada bir kendimi resim dünyasının jigolosu gibi hissettiğim de olmuştur. Yeteneğimi özgürce, mümkün olduğu kadar dürüstçe kullanarak, belirlenmiş süreçten çıkmadan işimi yapıyordum. Amaç, müşterilerin memnun kalmasını sağlamaktı. Ve bende böylesi bir yetenek vardı. Bu konuda profesyoneldim ama bir makine gibi sadece yöntemi uyguluyor da değildim. Kendimce, olabildiği kadarıyla işime hislerimi de katıyordum. Ücretim katiyen ucuz değildi, ama müşterilerim hiç itiraz etmeden istediğimi ödüyorlardı. Zaten karşıma gelenler ödeme miktarını dert edecek kişiler de değildi. Hünerim dilden dile yayılmıştı. Bu sayede müşterilerimin ardı arkası kesilmiyordu. Randevu defteri dolup taşıyordu. Fakat bende hırs namına bir şey yoktu: *Zerre kadar yoktu.*

Kendi isteğimle portre ressamı olmuş değildim, bununla birlikte hırslı biri de değildim. Ben sadece birtakım koşullar tarafından bu yöne sürüklenmiş, bir anda kendim için resim yapmayı bırakmıştım. Evlenmek, yaşamımı düzene sokmayı düşünmemi gerektiren koşullardan biriydi ama tek neden bu değildi. Aslında evlenmeden önce de "kendim için resim" yapma isteğimi kaybetmiş olduğumu düşünüyorum. Evlilik yaşamını bahane etmiştim belki de. Artık genç denemeyecek bir yaştaydım ve bir şey –yüreğimin içindeki alev gibi bir şey– sanki içimden yitip gitmişti. Onun sıcaklığının bedenimi ısıtması hissini de gitgide unutmuştum.

Kendimi bu dönüştüğüm kişiden kurtarmam gerekiyordu. Bir şeyler yapmam gerekiyordu. Fakat ben bir şeyler yapmayı sürekli erteleyip yaşamaya devam ettim. Ve kurtulma işini benden önce yapan karım oldu. O zaman otuz altı yaşındaydım.

2

Herkes aya gidiverir belki

"Çok üzgünüm ama artık seninle yaşamaya devam edemem" dedi karım damdan düşer gibi, sakin bir ses tonuyla. Sonra uzun bir süre sustu. Bu hiç beklemediğim, hayal bile edemeyeceğim bir duyuruydu. Ansızın bu cümleyi duyunca, söyleyecek bir şey bulamamış, onun konuşmaya devam etmesini beklemiştim. Pek iç açıcı şeyler duymayacağımı biliyordum ama diyeceklerini beklemekten başka yapabileceğim bir şey de yoktu.

Mutfak masasında karşılıklı oturuyorduk. Mart ayının ortalarında, bir pazar öğleden sonrasıydı. Sonraki ayın ortasında altıncı evlilik yıldönümümüzü kutlayacaktık. Sabahtan beri soğuk bir yağmur aralıksız yağıyordu. Karımın bu duyurusundan sonra yaptığım ilk şey, başımı pencereye çevirip yağmurun hâlâ yağıp yağmadığına bakmak oldu. Sessiz, ince bir yağmurdu. Neredeyse hiç esinti de yoktu. Bunlara karşın *gittikçe artan,* içe işleyen bir soğuğu da beraberinde getiren bir yağmurdu bu. Baharın henüz çok uzakta olduğunu söylüyordu bu soğuk hava. Puslu yağmurun içinden turuncu renkli Tokyo Kulesi görünüyordu. Gökyüzünde tek bir kuş bile uçmuyordu. Kuşlar damların saçak altlarına sığınmış, sessizce yağmurun dinmesini bekliyordu.

"Nedenini duymak ister misin?" diye sordu karım.

Başımı hafifçe yana doğru eğdim. Bu ne evet ne de hayırdı. Ne söylesem iyi olurdu bilemedim, düşünceler sanki zih-

nimden çekilmişti, sadece bir refleks olarak başımı eğebilmiştim.

Yakası geniş, eflatun renkli ince bir kazak giymişti. Beyaz atletinin yumuşak askısı, köprücükkemiğinin yanından çıkmıştı. Özel bir yemekte kullanılan özel bir tür makarnayı andırıyordu bu askı.

"Bir sorum var aslında" dedim nihayet, o askıdan gözlerimi ayırmadan. Sesim sert çıkmıştı, sıcaklık veya umuttan yoksundu.

"Yanıtlayabileceğim bir şeyse eğer."

"Ben mi sorumluyum ayrılmak istemenden?"

Bu sorum üzerine bir süre düşündü. Sonra, uzun bir süre suyun altında kalmış birinin su yüzüne çıktığında yaptığı gibi derin bir nefes aldı.

"Doğrudan yok diye düşünüyorum."

"*Doğrudan yok* mu?"

"Yok diye düşünüyorum."

Ses tonundan bu sözlerde bir tür kırgınlık olup olmadığını ölçmeye çalıştım. Bir yumurtayı eline alıp ağırlığını tartar gibi.

"Diğer bir deyişle, dolaylı olarak mı benimle ilgili?"

Karım bu soruma cevap vermedi.

"Birkaç gün önce, gün doğumuna yakın bir rüya gördüm" dedi sorumu cevaplamak yerine. "Öyle canlı bir rüyaydı ki gerçek mi rüya mı, aradaki sınır anlaşılmıyordu. Sonra gözümü açtığımda, şunu düşündüm. Düşündüm demek az kalır, şundan emin oldum: Artık seninle yaşamayacağım."

"Nasıl bir rüyaydı bu gördüğün?"

Başını salladı. "Kusura bakma ama rüyanın içeriğini sana anlatamam."

"Rüya, kişiye özel olduğu için mi?"

"Sanırım."

"Rüyanda ben de var mıydım peki?" diye sordum.

"Hayır, o rüyada sen yoktun. Bu anlamda da senin doğrudan bir sorumluluğun yok."

Emin olmak için zihnimde onun söylediklerini toparladım. Karşımdakine ne diyeceğimi bilemediğim zamanlarda hep böyle yapardım, zihnimde onun söylediklerini toparlayıp tekrarlardım (bunun karşındakini sinirlendirdiğini söylemeye gerek yok).

"Diğer bir deyişle, birkaç gün önce çok canlı bir rüya gördün. Sonra uyandın ve artık benimle yaşayamayacağından emin oldun. Buna rağmen bana rüyanı anlatmıyorsun. Çünkü rüyalar kişiye özeldir. Bu mu açıklaman?"

Başıyla onayladı. "Evet, bu."

"İyi de bu hiçbir şey açıklamıyor ki!"

Ellerini masanın üzerine koydu, önündeki kahve kupasının içine baktı. Kahve kupasının içinde *omikuji*[1] yüzüyor da onun üzerinde yazanları okuyordu sanki. Yüz ifadesine bakılırsa, okuduğu cümleler sembolik ve muğlaktı.

Rüyalar karım için her zaman büyük anlam taşırdı. Sık sık gördüğü rüyalara göre hareket eder, kararlarını rüyalarına göre değiştirirdi. Ne var ki rüyalara ne kadar önem verirse versin, sırf canlı bir rüya gördü diye kimse altı yıllık evliliğini bir kalemde silip atamazdı.

"Rüya elbette bir tetikleyiciden öte bir şey değil" dedi karım aklımdan geçenleri okur gibi. "O rüya pek çok şeyi benim için aydınlığa çıkardı yalnızca."

"Tetiği çektiğinde mermi çıkar."

"Ne demek istiyorsun?"

"Tüfek için tetik önemli bir unsurdur, *tetikleyiciden öte bir şey değil* ifadesi pek uygun gelmedi bana."

Tek söz etmeden yüzüme baktı. Dediğimi pek iyi anlayamamış gibiydi. Aslında ben de kendi dediğimden pek bir şey anlamamıştım.

1. Kâğıda yazılı fal (ç.n.)

"Başka biriyle mi görüşüyorsun?" diye sordum.

Başıyla onayladı.

"Ve onunla yatıyorsun da?"

"Evet, çok suçlu hissetsem de."

Kiminle, ne zamandan beri diye sormalıydım belki. Ancak bunları bilmek istemiyordum. Hatta bunlar üzerine düşünmek dahi istemiyordum. Bu yüzden bir kez daha pencereden dışarı baktım, devam eden yağmuru seyrettim. Neden o güne dek hiç fark etmemiştim acaba?

"Ama pek çok olay arasında, nedenlerden yalnızca bir tanesi bu" dedi karım.

Bakışlarımı mutfağın içinde gezdirdim. Uzun süredir görmeye alıştığım bir yer olmasına rağmen, şimdi benim için uzak ve garip bir diyar gibiydi.

Yalnızca bir tanesi mi?

Yalnızca bir tanesi de ne demek oluyor? Epey bir süre düşündüm bunu. Benden başka bir adamla seks yapıyor. Ama pek çok olay arasında, nedenlerden *yalnızca bir tanesi bu.* Bundan başka neler vardı acaba?

"Ben birkaç gün içinde gideceğim, senin bir şey yapmana gerek yok. Sorumluluğu benim almam gerekiyor, bu yüzden tabii ki ben gideceğim."

"Gideceğin yere karar verdin mi?"

Bu sorumu yanıtlamadı ama gideceği yer konusunda bir planı vardı anlaşılan. Benimle bu konuşmayı yaptığına göre öncesinde pek çok hazırlık yapmış olmalıydı. Böyle düşününce, karanlığın içinde boşluğa adım atmış gibi sarsıldım, büyük bir güçsüzlük hissettim. Ben farkında bile değilken olaylar gayet güzel ilerlemiş, bu noktaya gelmişti.

"Bir an önce boşanma işlemlerine başlayacağım, mümkünse senden de buna uymanı bekliyorum. Bencilce bir şey ister gibi oluyor böyle ama" dedi karım.

Yağmuru izlemeyi bırakıp onun yüzüne baktım. Yeniden

düşündüm. Altı yıl boyunca aynı çatı altında yaşadıktan sonra ben bu kadın hakkında neredeyse hiçbir şey bilmiyordum. İnsanların her akşam gökyüzündeki aya bakıp da onun hakkında hiçbir şey bilmemesi gibi.

"Senden bir ricam olacak" dedim. "Bu ricamı kabul edersen, geri kalanları istediğin şekilde hallederiz. Boşanma belgelerine sesimi çıkarmadan mührümü basarım."

"Nasıl bir rica?"

"Buradan *ben* gideyim. Ve hemen bugün. Senin burada kalmanı istiyorum."

"Bugün mü?" dedi karım hayretle.

"Ee, bir an önce olması daha iyi değil mi?"

Biraz düşündü. Sonra, "Eğer isteğin buysa, tamam" dedi.

"Bu benim tek isteğim ve başka bir şey de istemiyorum."

Gerçekten de bu isteğimde samimiydim. Bu acınası ve zalim yerde, mart ayının soğuk yağmuru altında tek başıma kalmaktansa, başka her yeri yeğlerdim.

"Arabayı alacağım, olur mu?"

İşin aslı, sormamın gereği bile yoktu. Evlenmeden önce bir arkadaşımdan neredeyse bedavaya yakın bir fiyata aldığım vitesli eski bir arabaydı, 90 bin kilometreyi aşmıştı. Hem karımın ehliyeti de yoktu zaten.

"Resim malzemelerimi ve kıyafetlerimi, gerekli şeyleri daha sonra gelip alırım, sorun olmaz değil mi?"

"Sorun değil, *sonra* dediğin ne kadar sonra?"

"Şey, bilemiyorum" dedim. O kadar sonrasını düşünecek halde değildim. Ayağımın altında bir zemin var gibi bile hissetmiyordum ki. O sırada karşısında durmayı başarıyorsam, bu elimden gelen tüm gayreti gösterdiğim içindi.

"Burada pek uzun bir süre kalmayabilirim" dedi karım zorla konuşur gibi.

"Herkes aya gidiverir belki" dedim.

Pek iyi duyamamış gibiydi bu söylediğimi. "Ne dedin?"

"Önemli bir şey değil."

O akşam saat yedi olmadan kişisel eşyalarımı büyük bir naylon spor çantanın içine tıkıştırmış, kırmızı Peugeot 205'in bagajına koymuştum. Yedek giyecek, temizlik malzemeleri, birkaç kitap ve günlüklerim. Dağ yürüyüşü yapmaya giderken yanıma aldığım basit kamp malzemeleri. Eskiz defterimle resim kalemi seti. Bunlardan başka ne alsam iyi olurdu, gelmedi aklıma. Tamamdı işte, gereken bir şey olursa bir yerlerden onu da satın alırdım nasılsa. Spor çantam omzumda odadan çıkarken o hâlâ mutfak masasının önünde oturuyordu. Kahve kupası masanın üzerindeydi. Az önceki yüz ifadesiyle kahve kupasının içine bakmaya devam ediyordu.

"Şey, senden bir ricam daha olacak ama" dedi, "böyle ayrılsak bile arkadaş kalabilir miyiz?"

Ne demek istediğini tam anlayamamıştım. Ayakkabılarımı giyip çantamı omzuma attım, tek elim kapının tokmağının üzerindeyken bir süre ona baktım.

"Arkadaş kalmak mı?"

"Eğer mümkünse, arada bir buluşup sohbet edebilirsek iyi olur diye düşündüm."

Hâlâ bunun ne anlama geldiğini kavrayabilmiş değildim. Arkadaş kalmak? Arada bir buluşup sohbet etmek? Buluşup sohbet etmek mi? Sanki bir bilmece söylüyor gibiydi. Acaba bana ne demeye çalışıyordu? Bana karşı kötü hisleri olmadığını mı?

"Bilmem ki nasıl olur" dedim. Bundan başka söyleyecek bir şey gelmemişti aklıma. Orada bir hafta boyunca dikilip dursam da diyecek bir şey bulamazdım muhtemelen. Bu yüzden başka da bir şey demeden kapıyı açıp dışarı çıktım.

Evden ayrılırken üzerimde ne var diye bakmamıştım bile. Pijamalarımın üzerine bornoz giyip çıksam bile fark etmeyeceğime şüphe yoktu. Arabaya servis yapılan restoranlardan

birinin lavabosundaki boy aynasının önünde durunca fark ettim ki üzerimde çalışırken giydiğim kazağım, cafcaflı turuncu montum, kot pantolonum ve iş çizmelerim vardı. Başıma da eski bir örgü bere takmıştım. Yuvarlak yakalı yeşil kazağımın sağı solu bir tarafa gitmişti, üzerinde beyaz boya lekeleri vardı. Giydiklerim içinde yalnızca kot pantolonum yeniydi, onun canlı mavisi tuhaf biçimde insanın gözünü alıyordu. Bir bütün olarak bakıldığında epeyce dağılmış görünüyordum ama tuhaf kaçacak kadar da değildi. Bir fularım eksikmiş diye düşündüm.

Apartmanın altındaki garajdan arabayı çıkardığımda mart ayının soğuk yağmuru hâlâ ses çıkarmadan yağmaya devam ediyordu. Peugeot'nun silecekleri yaşlı birinin boğuk öksürükleri gibi sesler çıkarıyordu.

Nereye gideceğim hakkında zerre kadar fikrim olmadığından, bir süre şehrin caddelerinde öylesine dolaştım, gidecek bir yer düşünmeye çalıştım. Nişiazabu kavşağından Gayenni-şi Caddesi'nde Aoyama'ya döndüm, sonra Aoyama'nın üçüncü mahallesinden sağa kıvrılıp Akasaka'ya yönelip, bir o tarafa bir bu tarafa dolandıktan sonra Yotsuya'ya çıktım. Sonra gördüğüm ilk benzin istasyonuna girip depoyu tam doldurttum. Arabanın yağını ve lastiklerin havasını da kontrol ettirdim. Cam suyu da koydurttum. Uzaklara sürerdim belki. Belki aya kadar giderdim.

Ödemeyi kredi kartı ile yapıp yeniden yola koyuldum. Yağmurlu bir pazar gecesiydi, caddeler boştu. Radyoda FM kanalını açtım ama uzun, sıkıcı konuşmalar çoktu. İnsanların sesi kulak tırmalıyordu. CD çalarda Sherly Crow'un ilk albümü vardı. Üç parça dinledikten sonra CD çaların düğmesini kapattım.

Nerede olduğumun farkına vardığımda Meciro Caddesi'ndeydim, ne taraftan geldiğimi idrak etmem zaman aldı.

Nihayet Vaseda'dan Nerima tarafına doğru ilerleyip geldiğimi anladım. Sessizlik dayanılmaz olduğundan yine CD çaları çalıştırdım, Sherly Crow parçalarından dinledim. Sonra yine kapattım. Sessizlik aşırı sessizdi ama müzik de aşırı gürültülüydü. Yine de sessizlik gürültüden bir parça daha iyiydi. Kulağıma gelen tek ses, sileceklerin eskimiş lastiklerinden çıkan sesle araba lastiklerinin ıslak yolda ilerlerken durmaksızın çıkardığı *fışş* sesiydi.

O sessizliğin içinde karımın başka bir erkeğin kollarında olduğunu canlandırdım gözümde.

Çok önceden bilseydim bunu keşke, diye düşündüm. *Acaba neden bugüne dek bu olanları fark etmemiştim?* Aylardır seks yapmamıştık. Ben girişimde bulunsam da o bir dolu bahane ile karşı çıkıyordu. Bir süredir cinselliğe pek ilgi göstermez olmuştu. Böyle zamanları da olur insanların diye düşünmüştüm. Gündelik işler de yorardı, bedenin durumu da vardı. Ama işin gerçeği o aslında başka bir adamla yatmaktaymış. Acaba ne zaman başlamışlardı birlikte olmaya? Hafızamı yokladım. Sanırım dört ya da beş ay kadar önce olmalıydı. Bugünden dört ya da beş ay kadar öncesi, ekim ya da kasım ayında.

Ama geçen sene ekim ve kasım aylarında neler olduğunu hatırlayamıyordum. Onu bırakalım, daha dün ne olduğunu hatırlayamıyordum ki.

Trafik ışıklarını kaçırmamaya, öndeki arabanın fren lambasına fazla yaklaşmamaya dikkat ederek, geçen yılın güzünde neler olduğunu düşünmeye çalıştım. Zihnimi iyice zorlayarak düşündüm, neredeyse beynim yanacaktı. Sağ koldaki trafik akışına uygun olarak bilinçsizce vites değiştiriyordum. Sol ayağım da buna uygun olarak debriyaj pedalına basıyordu. Bu zamana kadar vitesli araba kullandığıma şükrettiğim olmamıştı. Ama şimdi karımla ilgili kafa patlatırken elimi ayağımı kullanmak zorunda kalmak birkaç fiziksel iş yaptırıyordu bana.

Ekim ve kasım aylarında acaba ne olmuştu?

Güz, akşam. Bir yerlerde, büyük bir yatakta bir adamın karımın kıyafetlerini çıkardığını hayal ettim. Beyaz gecelik askısını düşündüm. Onun altındaki pembe meme uçlarını aklıma getirdim. Bunları tek tek hayal etmek istemiyordum ama bir kez başlayınca zincirleme hayalleri bir türlü durduramıyordum. Derin bir iç çektim, gözüme ilişen arabaya servis restoranlarından birinin otoparkına arabamı çektim. Şoför tarafının penceresini açtım, dışarıdaki nemli havayı ciğerlerime doldurdum, kalp atışlarımın düzene girmesi için kendime biraz zaman verdim. Sonra arabadan indim. Örgü berem başımdaydı, şemsiye açmadan ince yağmurun altından yürüyüp restorana girdim. Sonra dip köşedeki masaya oturdum.

Restoran boştu. Kadın garson gelince sıcak kahve ve jambonlu peynirli sandviç söyledim. Kahvemi içerken gözlerimi kapattım ve sakinleşmeye çalıştım. Karımla başka bir adamın birlikte oldukları sahneyi bir şekilde aklımdan çıkarmaya çalıştım. Ne var ki o sahne bir türlü yok olmuyordu.

Lavaboya gidip ellerimi sabunla ovalaya ovalaya yıkadım, lavabonun önündeki aynaya yansıyan yüzüme yeniden baktım. Gözlerim iyice küçülmüş, kanlanmıştı. Ormanda yaşayan, kıtlığın yaşam gücünü günden güne çaldığı hayvanlar gibi. Bitap düşmüş ve ürkmüş. Aynadan bana bakan, üzerinde boya lekeleri olan pejmürde bir kazak giymiş otuz altı yaşında, tükenmiş bir adamdı.

Aynadaki görüntüme bakarken oradan nereye gideceğimi düşündüm. Gerçi daha önce düşünmem gereken başka bir şey vardı, *ben acaba nereye gelmiştim*? Burası neresiydi? Hayır, ondan bile önce başka bir soru vardı, ben kimdim aslında?

Aynadaki yansımama bakarak kendi portremi çizdiğimi düşündüm. Eğer çizdiğimi varsayarsam, acaba nasıl bir ben çizerdim? Kendimle ilgili sevebileceğim (sempati duyacağım)

ufacık bir parça var mıydı acaba? Orada pırıl pırıl parlayan bir şey varsa bile, onu bulabilecek miydim?

Bir sonuca varamadan yerime döndüm. Kahvemi bitirince, kadın garson gelip yenisini doldurdu. Ondan kesekâğıdı istedim, hiç dokunmadığım sandviçi içine koydum. Daha sonra karnım acıkırdı. O sırada bir şey yemek istemiyordum.

Restorandan çıkıp caddeyi dosdoğru takip edince, nihayet Kanetsu Otobanı'nın girişindeki yön tabelasını gördüm. Bu şekilde devam edip otobandan kuzeye gideyim diye düşündüm. Kuzeyde ne vardı bilmiyordum. Ama nedense, güney yerine kuzeye gitmenin daha iyi olacağını hissetmiştim. Soğuk ve temiz bir yere gitmek istiyordum. Ve hepsinden önemlisi, ister kuzey olsun ister güney, bir an önce bu şehirden uzaklaşmak, uzak bir yere gitmek isteğindeydim. Torpido gözünü açtım, içinde beş altı CD vardı. İçlerinden biri I Musici Orkestrası'nın yorumladığı Mendelssohn'un *Octet E flat major*'üydü, arabadayken onu dinlemeyi severdi karım. Çifte yaylı sazlar dörtlüsünün olduğu garip bir yapısı vardı ama melodisi muhteşemdi. Mendelssohn bu parçayı henüz 16 yaşındayken bestelemiş. Karım söylemişti bunu. Harika çocuk!

Sen 16 yaşındayken ne yapıyordun?

Ben 16 yaşındayken sınıfımızdaki bir kıza kaptırmıştım kendimi, dedim o günleri hatırlayarak.

Onunla çıkmış mıydınız?

Hayır, neredeyse hiç konuşmamıştık. Uzaktan izlerdim onu. Onunla konuşacak cesaretim yoktu. Sonra eve dönüp onun resmini çizerdim. Bir sürü resmini çizmiştim.

Eskiden de aynı şeyleri yapıyormuşsun demek ki, dedi karım gülerek.

Öyle, ben eskiden beri neredeyse hep aynı şeyleri yapıyorum.

Öyle, ben eskiden beri neredeyse hep aynı şeyleri yapıyorum, diye o gün dediklerimi tekrarladım zihnimde.

Sherly Crow'un CD'sini CD çalardan çıkardım, onun yerine MJQ'nun albümünü koydum: *Pyramid*. Milt Jackson'ın güzel blues solosunu dinleyerek otobanda kuzeye doğru yol aldım. Ara sıra dinlenme tesislerinde mola verdim, uzun uzun işedim, birkaç kupa sıcak koyu kahve içtim, bunların dışında neredeyse gece boyunca direksiyon salladım. Hep kendi şeridimde gittim, sadece TIR'ları geçerken şerit değiştirdim. Tuhaf ama hiç uykum gelmedi. Ömrüm boyunca bir daha hiç uykum gelmeyecek gibiydi, o kadar uyanıktım. Derken, şafak sökmeden Japon Denizi'ne vardım.

Niigata'ya vardığımda sağa dönüp sahil boyunca kuzeye doğru devam ettim; Yamagata'dan Akita Bölgesi'ne girdim, Aomori'den Hokkaydo'ya geçtim. Otoban kullanmadan normal yoldan yavaş yavaş gittim. Kelimenin tam anlamıyla hiçbir *acelem* yoktu. Gece olunca, ucuz bir *iş oteline* ya da basit bir *ryokan*'a[2] girip, dar yatağa kıvrılıp uyudum. Neyse ki nasıl bir yerde, nasıl bir yatakta olursa olsun kolayca uykuya dalabilen biriyimdir.

İkinci günün sabahında, Murakami şehrinin yakınlarında, aracıma telefon edip bir süreliğine portre işi yapamayacağımı düşündüğümü söyledim. Elimde bitmemiş çizimler de vardı ama iş yapacak durumda değildim.

"Bu çok fena oldu işte. Bir kere işleri kabul etmiş bulunduk" dedi aracı sert bir tonda.

Özür diledim. "Yapacak bir şey yok. Trafik kazası geçirdi gibi bir şeyler söyleyin müşterilere. Hem benden başka da portre çizen vardır değil mi?"

Aracı bir süre bir şey demedi. O güne dek bir kez olsun işi geciktirdiğim olmamıştı. İş konusunda sorumsuz biri olmadığımı o da biliyordu.

2. Uygun fiyatlı, geleneksel Japon pansiyonu. (ç.n.)

"Bazı özel durumlardan dolayı bir süre Tokyo'dan ayrılmam gerekiyor. Bu süre zarfında, özür dilerim ama iş kabul edemeyeceğim."

"Bir süre dediğiniz ne kadar uzun bir süre?"

Bu sorusunu yanıtlayamadım. Cep telefonunu kapattım, bir nehir bulup üzerindeki köprüde arabamı durdurdum ve o küçük iletişim cihazını pencereden dışarı fırlatıp attım. Üzülmüştüm ama benden vazgeçmekten başka seçenekleri yoktu. İsterlerse aya falan gittiğimi düşünebilirlerdi.

Akita şehrinde bankaya uğrayıp ATM'den nakit para çektim, hesabımda kalan parayı kontrol ettim. Kişisel hesabımda bir süre daha yetecek kadar para vardı. Kredi kartı ödemelerim de bu hesabımdan çekiliyordu. Bir süre daha bu şekilde seyahat edebilirdim. O kadar da çok para harcamıyordum zaten. Günlük benzin, yiyecek, otel ücreti, hepsi buydu.

Hakodate banliyösündeki *outlet* mağazasından basit bir çadır ve uyku tulumu satın aldım. Hokkaydo baharın başında hâlâ soğuk olduğundan, soğuk geçirmez iç çamaşırı da aldım. Vardığım yerde açık bir kamp alanı bulunca, orada çadır kurup uyudum; harcamalarımdan tasarruf etmeliydim. Kar erimemiş öylece duruyordu, geceleri çok soğuk oluyordu ama o geceye dek dar ve nefes alması zor *iş otellerinde* uyuduğum için olmalı, çadırın içi ferahlık ve özgürlük hissi veriyordu. Çadırın altında sert toprak, üzerinde ise sınırsız gökyüzü vardı.

Sonraki üç hafta boyunca, Hokkaydo Bölgesi'nde amaçsızca dolaştım durdum. Nisan ayı gelmişti gelmesine ama o yıl karların erimesine biraz daha var gibiydi. Buna rağmen gökyüzünün rengi fark edilir şekilde değişiyor, çiçekler tomurcuklanıyordu. Küçük bir kaplıca yeri bulduğumda oradaki *ryokan*'da kalıyor, aceleye getirmeden banyo yapıyor, saçlarımı yıkayıp sakal tıraşı oluyor, görece düzgün yemekler yiyordum. Buna rağmen, tartıya çıkıp baktığımda Tokyo'dan ayrıldıktan sonra beş kilo zayıflamıştım.

Ne gazete okuyor ne de televizyon izliyordum. Arabanın radyosu da Hokkaydo'ya girdiğimden beri iyi çekmiyordu, sonuç olarak haberleri dinleyememiştim. Dünyada neler olup bittiğinden hiç haberim yoktu, neler olup bittiğini bilmek de istemiyordum. Bir kez Tomakomay'da bir çamaşırhanede birikmiş kirli çamaşırlarımı yıkadım. Makine çalışmaya devam ederken yakınlardaki bir berberde saçlarımı kestirdim. Sakal tıraşı yaptırdım. Uzun bir süreden sonra o gün ilk kez berberdeki televizyonda NHK haberlerine baktım. Gözlerimi kapatsam da, istemesem de spikerin sesini duyuyordum zaten. Benimle hiçbir ilgisi olmayan, başka bir gezegendeki olaylar gibi geliyordu bana her şey. Veya birilerinin uydurduğu kurmaca bir şey gibi.

Benimle ilgisi olabilecek tek haber, Hokkaydo'nun dağlarında tek başına mantar toplayan 73 yaşındaki bir adamın bir ayı tarafından saldırıya uğrayıp ölmüş olmasıydı. Kış uykusundan uyanan ayılar, karınları aç olduğundan çok sinirli ve tehlikeli olur, demişti spiker. Bazen çadırda uyuduğum, canım istediğinde ormanda bir başıma dolaştığım için ben de bir ayı tarafından saldırıya uğramış olabilirdim ve bu hiç de garip kaçmazdı. Ne var ki saldırıya uğrayan *şans eseri* ben değildim, *şans eseri* o yaşlı adamdı. Bu haberi dinlediğimde ayı tarafından öldürülen o yaşlı adama karşı hiçbir sempati duymadım. Onun deneyimlediği acı, korku ve şok hakkında kesinlikle bir empati de hissetmedim. Hatta tam tersine, adama değil o ayıya karşı bir sempati duydum. Hayır, sempati doğru kelime değil diye düşündüm sonra. Bu, suç ortaklığına yakın bir şeydi sanırım.

Deliriyor muyum, diye düşündüm aynadaki görüntüme bakarken. Biraz sesli söylemiştim bunu. Aklımı kaçırıyor gibiydim. Bu haldeyken *kimseye yanaşmasam iyi olurdu*. En azından bir süreliğine.

Nisan ayının sonlarına doğru soğuktan biraz bıkmıştım artık. Hokkaydo'yu geride bırakıp iç kısımlara doğru gittim.

Aomori'den İvate'ye, İvate'den Miyagi'ye doğru Pasifik Okyanusu sahili boyunca ilerledim. Güneyde aşağılara doğru indikçe mevsim azar azar da olsa gerçek anlamda bahara dönüyordu. Bense o sırada hâlâ karımı düşünüyordum. Karımı ve muhtemelen o sırada bir yerlerde aynı yatakta onu saran, bilmediğim birinin ellerini. Bunları düşünmek istemiyordum ama düşünmem gereken başka bir şey de gelmiyordu aklıma.

Karımla ilk karşılaştığımda otuzuma geliyordum. O benden üç yaş küçüktü. Yotsuya'nın üç numaralı mahallesinde küçük bir mimarlık ofisinde çalışıyordu, ikinci derece mimarlık belgesine sahipti ve o zamanki kız arkadaşımın liseden arkadaşıydı. Saçları dümdüz ve uzundu, hafif makyaj yapardı, sakin birine benziyordu (göründüğü kadar sakin bir karakteri olmadığı sonradan açığa çıkacaktı ama bunu sonra anlatırım). Kız arkadaşım, bir restoranda tesadüfen ona denk geldiğimizde beni onunla tanıştırmış ve ben de o anda ona âşık olmuştum.

Göze çarpan bir görüntüsü yoktu. Budur denilecek bir kusuru olmadığı gibi, hah işte bu denilecek göz alıcı bir yanı da. Kirpikleri uzundu, burnu ince; minyona yakındı, omzuna kadar uzattığı saçları güzel kesimliydi (saçına çok özen gösterirdi). Dolgun dudaklarının sağ yanında küçük bir beni vardı, yüz ifadesindeki değişikliklere göre tuhaf bir şekilde hareket ediyordu. Bu tür başka yerleri de şehvet hissi uyandırıyordu ama *ancak çok dikkatli bakınca*. Aslında, o sıra birlikte olduğum kız arkadaşım ondan çok daha güzeldi. Buna karşın ona bir kez bakmakla aniden yıldırım çarpmış gibi hissetmiş, ona yüreğimi kaptırmıştım. Neden acaba? Nedenini anlamam için birkaç hafta geçmesi gerekti. Bir gün, ah tabii ya dedim, durumu çözmüştüm. Bana, ölmüş kız kardeşimi hatırlatıyordu. Hem de çok net bir şekilde.

İkisi birbirine benziyor değildi. Eğer ikisinin fotoğrafını yan yana koysan insanlar muhtemelen "hiç de benzemiyor" derlerdi. Bu yüzden başlarda ben de farkına varmamıştım. Onun bana kız kardeşimi hatırlatması, somut bir fiziksel benzerlikten değil, mimiklerinden kaynaklanıyordu; özellikle de gözlerinin hareketleri ve parlamasının verdiği izlenim, inanılmayacak kadar benzerdi. Sanki büyü ya da o tür bir şeyle, geçmiş zaman gözümün önünde yeniden canlanmıştı.

Kız kardeşim benden üç yaş küçüktü, doğuştan kalp kapakçığında sorun vardı. Küçükken defalarca ameliyat olmuş, ameliyatları başarılı geçmişti ancak sonradan ortaya çıkan etkiler bir türlü geçmek bilmemişti. Bu sonradan ortaya çıkan etkiler kendiliğinden iyileşir mi, yoksa ileride ölümcül bir sonuca mı yol açar, doktor da öngörememişti. Kız kardeşim, ben on beş yaşındayken öldü. Ortaokula henüz başlamıştı. Kısacık yaşamı boyunca sürekli olarak bu genetik rahatsızlıkla savaştı ve sonunda neşeli, gelecekten umutlu karakterini yitirdi. Son ana dek ne sızlandı ne de ağladı, hep bir süre sonrasını detaylıca planlardı. Ölmek, bu planlara dahil değildi. Doğuştan zekiydi, sınavlarda hep sınıfın en yüksek notlarını alırdı, benden çok daha iyi bir çocuktu. Azimliydi, karar verdiği bir şeyden asla dönmezdi. Aramızda bir anlaşmazlık çıktığında bile –ki bu çok ender bir durumdu– nihayetinde özür dileyen ben olurdum. Son günlerinde incecik kalmıştı, yine de gözleri hiç değişmemişti; capcanlı, yaşam enerjisiyle doluydu.

Beni karıma çeken şey, tam da bu gözlerdi işte. Gözlerinin içinde gördüğüm *bir şey*di. O gözleri ilk gördüğüm andan beri yüreğim deli gibi çarpıyordu. Böyle desem de, onu elde etmekle ölmüş kız kardeşimi geri getireceğimi düşünüyor falan değildim. Böyle bir arzum olsa bile, sonucun hayal kırıklığından ibaret olacağını tahmin edebiliyordum. Benim istediğim ya da gereksinim duyduğum şey, o gözlerdeki gelecek umudu taşıyan bir

isteğin pırıltısıydı. Yaşamak için gerekli sıcaklık kaynağı gibi bir şeydi. Bu, bana tanıdık gelen ve bende eksik olan bir şeydi.

İletişim bilgilerini alıp ona çıkma teklif ettim. Önce şaşırdı, bocaladı tabii. Ne de olsa onun arkadaşının sevgilisiydim. Ama öyle kolay pes etmedim. Sadece buluşup sohbet etmek istiyorum, dedim. Buluşup sadece sohbet edelim. Bundan fazla bir şey istemiyorum. Sakin bir restoranda yemek yedik, masada karşılıklı oturup sohbet ettik. Başta utangaç ve rahatsızdı ama sonra açıldı, canlandı. Onun hakkında öğrenmek istediğim dağlar kadar şey vardı, konu bulmakta hiç sıkıntı yaşamadım. Onun doğum günüyle kız kardeşiminki arasında sadece üç gün olduğunu öğrendim.

"Portreni çizmeme izin verir misin?" diye sordum.

"Şimdi, burada mı?" dedi etrafa bakınıp. "Tam da tatlı sipariş etmiştik."

"Tatlı gelene dek bitirmiş olurum" dedim.

"İyi, çiz madem" dedi yarı kuşkulu bir halde.

Hep yanımda taşıdığım küçük eskiz defterini çıkarıp 2B kurşunkalemimle hızlı bir şekilde yüzünün resmini yaptım. Söz verdiğim gibi tatlı gelmeden önce çizmeyi bitirmiştim. Önemli yer tabii ki onun gözleriydi. En çok çizmek istediğim yer onun gözleriydi. O gözlerin içinde zamanı aşan derin bir dünya uzanıyordu.

Çizdiğim portreyi ona gösterdim. Hoşuna gitmiş gibi görünüyordu.

"Çok canlı."

"Sen öyle olduğun için" dedim.

Uzun uzun ilgiyle resmine baktı. Sanki kendinin bile bilmediği kendini görmüş gibi.

"Hoşuna gittiyse sana hediye edeyim."

"Gerçekten mi?" diye sordu.

"Elbette. Kabataslak bir çizim sadece."

"Teşekkürler."

Sonrasında birkaç kez daha çıktık ve sonunda sevgili olduk. Bu geçiş çok doğal olmuştu. Yalnız, kız arkadaşım en iyi arkadaşının beni kapmış olmasına çok şaşırmıştı. Sanırım benimle evlenmeyi düşünüyordu. Sinirlenmesi doğaldı tabii ki (halbuki onunla evlenmeyecektim). Karımın da o zamanlar bir adamla ilişkisi vardı, o adam da konuyu pek o kadar kolaylıkla kapatmadı. Karşımıza başka engeller çıksa da, altı ay kadar sonra karı koca olmuştuk. Sadece arkadaşlarımızın katıldığı minik bir evlenme partisi verdik, Hiroo'daki dairemizde yaşamımıza başladık. Daire amcasınındı, nispeten ucuz bir ücretle bize kiralamıştı. Dar odayı kendime stüdyo yapıp orada portre çizme işini sürdürdüm. Artık geçici bir iş değildi bu benim için. Evlilik yaşantısı için sabit bir gelir gerekiyordu ve portre çizmek dışında düzgün bir gelir elde edebileceğim başka becerim yoktu. Karım metroyla Yotsuya'nın üç numaralı mahallesindeki mimarlık bürosuna gidip geliyordu. O zamanki durumlara göre, evde kaldığım için gündelik işler de bana kalmıştı. Bu işler benim için kesinlikle yük değildi. Ev işi yapmaktan oldum olası gocunmam, hem resme mola verdiğimde değişiklik de oluyordu benim için. En azından her gün bir iş yerine gidip de masa başına bağlanıp kalmaktansa ev işleri yapmak çok daha keyifliydi.

İlk yıllarımızda evlilik yaşantımızın her ikimiz için de sakin ve tatmin edici olduğunu söyleyebilirim. Kısa bir süre sonra duyguların yerini rutin aldı; ikimiz de rahatlayıp doğal bir şekilde kendimizi rutine bıraktık. Hafta sonu ve resmi tatil günlerinde resim yapmıyordum, onun yerine gezmeye gidiyorduk. Güzel sanatlar müzelerine gidiyor, kırda gezintiye çıkıyorduk. Şehir merkezinde amaçsızca dolaştığımız da oluyordu. Samimi sohbetlere vakit ayırmak, bilgi alışverişinde bulunmak ikimiz için de değerli bir alışkanlık olmuştu. Başımıza gelen şeyleri gizleyip saklamadan dürüstçe anlatıyorduk. Birbirimize düşüncelerimizi anlatıyor, birbirimizle duygularımızı paylaşıyorduk.

Benim tarafımda ona açmadığım tek bir şey vardı. O da, karımın gözlerinin bana on iki yaşında ölen kız kardeşimin gözlerini, o gözlerdeki canlılığı hatırlattığıydı; bu, karıma âşık olmamın en büyük nedeniydi. Eğer o gözleri olmasaydı, onu ikna etmek için o kadar çabalamazdım. Ona bunu anlatmamanın daha iyi olacağını hissediyordum ve sonuna kadar da ona bundan bir kez bile söz etmedim. Bu, benim karımla aramdaki yegâne sırdı. Onun bana karşı ne tür sırları olduğunu –muhtemelen sırları vardı– bilmiyordum.

Karımın adı Yuzu idi. Yemekte kullanılan *yuzu*[3] gibi. Yatakta birbirimize sarılırken ona şakadan *sudaçi*[4] derdim. Kulağına fısıldardım. Her fısıldadığımda da güler, yarı şaka yarı ciddi kızardı bana:

"Sudaçi değil, Yuzu. İkisi birbirine benzese de farklılar."

Acaba işler ne zaman kötüye gitmeye başlamıştı? Direksiyonu sımsıkı tutmuş, bir arabaya servis restoranından diğerine, bir iş otelinden ötekine, sırf hareket etmiş olmak için giderken bunu düşünüp durdum. Ama sınır çizgisini, o dönüm noktasını bir türlü kavrayamadım. Çok iyi götürdüğümüzü düşünüyordum hep. Elbette dünya üzerindeki tüm karı kocalar gibi biz de sorunlar yaşıyor, tartışıyorduk da. Somut olarak tartıştığımız en önemli konu, çocuk yapıp yapmama meselesiydi. Ancak nihai kararı verene dek bunu konuşmayı ertelemiştik. Böylesi bir konuyu (diğer bir deyişle bir süre daha çekmeceye kaldırılabilecek bir tartışma konusunu) bir tarafa koyarsak, temelde sağlıklı bir evlilik yaşamı sürdürüyorduk. Hem ruhsal hem de fiziksel olarak birbirimizle uyumluyduk. Ben son ana kadar da öyle olduğuna inanıyordum.

Nasıl bu kadar iyimser olabilmiştim acaba? Ya da şöyle mi demeliyim, nasıl bu kadar aptal olabilmiştim? Doğuştan gelen bir kör noktam olduğuna şüphe yoktu. Bir noktada bir

3. Ağaçkavunu (ç.n.)
4. Ağaçkavununa benzeyen bir tür meyve (ç.n.)

şeyi görememiş, kaçırmış olmalıyım. Ve *o şey* her zaman en önemli şeymiş.

Sabah karımı işe gönderip öğleden sonraya dek resim yapmaya odaklanır, öğle yemeğini yedikten sonra yakınlarda yürüyüşe çıkar, o arada alışveriş yapar, akşam yemeği hazırlığına girişirdim. Haftada iki ya da üç kez yakındaki spor salonunun havuzunda yüzmeye giderdim. Karım eve döndüğünde sofrayı kurardım. Sonra birlikte bira ya da şarap içerdik. "Bugün mesaiye kalacağım, şirkete yakın bir yerde bir şeyler atıştırırım" diye haber verdiğinde, tek başıma masaya oturup basit bir yemek yerdim. Altı yılı bulan evlilik yaşantımızda günlerimiz genellikle bu şekilde geçiyordu. Kendi adıma bir memnuniyetsizliğim yoktu.

Mimarlık bürosundaki işler yoğundu ve karım sık sık fazla mesaiye kalır olmuştu. Bir başıma yemek yediğim günler giderek sıklaşmıştı. Eve dönüşü de gece yarısına yakın zamanları buluyordu artık. "Bu sıralar işler epey arttı" diye açıklamıştı karım. Meslektaşlarımdan biri aniden iş değiştirdi, onun boşluğunu benim doldurmam gerekiyor, diye anlatmıştı. Büro yeni eleman almıyordu. Gece geç vakit eve dönen karım, hep yorgun oluyor, duş alır almaz uykuya dalıyordu. Böyle olunca da seks yapma sıklığımız iyice azalmıştı. İşini yetiştiremeyince pazar günleri de işe gitmeye başladı. Ben elbette onun bu açıklamalarını olduğu gibi kabul ediyordum. Şüphe duyacak tek bir şey görünmüyordu çünkü.

Anlaşılan fazla mesaiye kalmıyormuş. Ben evde bir başıma yemek yerken, karım bir otel yatağında yeni sevgilisiyle samimi saatler geçiriyordu muhtemelen.

Karım cana yakın biriydi. Sakin bir görünüşü vardı ama hızlı düşünen, nezaketli biriydi; sosyalleşmeye de gereksinim duyuyordu. Ve beni aldatacağını öngörememiştim. Yuzu, sıklıkla yakın kız arkadaşlarıyla yemeğe çıkar (çok arkadaşı vardı), iş çıkışında mesai arkadaşlarıyla içmeye gi-

derdi (içkiye benden daha dayanıklıydı). Yuzu'nun benden ayrı hareket edip eğlenmesinden hiç şikâyetçi olmadım. Aksine böyle davranması için onu teşvik etmiş bile olabilirim.

Düşündüğümde, kız kardeşimle olan ilişkimiz de Yuzu'yla olan ilişkimize benziyordu. Ben eskiden beri dışarı çıkmaya pek hevesli biri değildim, okuldan dönünce odamda tek başına kitap okur, resim yapardım. Benimle kıyaslandığında sosyal ve hareketli olanımız kız kardeşimdi. Bu yüzden gündelik yaşamda ikimizin ilgi duyduğu şeyler pek örtüşmez, pek birlikte hareket etmezdik. Yine de birbirimizi çok iyi anlıyor, birbirimizin ayrı karakteristik özelliklerine saygı gösteriyorduk. O dönemlerdeki ağabey-kız kardeş ilişkilerinden çok farklıydı ilişkimiz, pek çok şeyden konuşurduk. İkinci katta çamaşır kurutma yerimiz vardı, yaz kış demeden oraya tırmanır, bıkıp usanmadan sohbet ederdik. Özellikle de tuhaf şeylerden söz etmeye bayılırdık. Birbirimize komik şeyler anlatır, gülmekten katılırdık.

Belki de bu yüzden karımla ilişkimde açıkçası çok rahattım. Ben evlilikte üstüme düşen görevi –sessiz ve yardımcı olan eş görevini– en doğal haliyle, apaçık biçimde kabul etmiştim. Ama Yuzu için öyle değilmiş demek ki. Evliliğimizde ona yetmeyen bir şeyler varmış. Sonuçta o ve kız kardeşim farklı karakterleri olan farklı kişilerdi. Ve söylemeye gerek yok ama ben de artık onlu yaşlarındaki bir çocuk değildim.

Mayıs ayı geldiğinde, artık her gün araba kullanmaktan yorulmuştum. Ellerim direksiyonda aynı şeyleri düşünüp durmaktan usanmıştım. Zihnimde aynı sorular dönüp dolaşıyordu ama cevap yoktu. Sürücü koltuğunda oturmaktan belim de ağrımaya başlamıştı. Peugeot 205 çok rağbet gören bir arabaydı ama koltuğu öyle aman aman çok iyi kalite değildi ve amortisörleri de fark edilir derecede eskimişti. Uzun

süre boyunca yol ışıklarını takip etmeye çalışmaktan artık gözümde kronik bir ağrı oluşmuştu. Şöyle bir düşününce, bir buçuk aydan fazladır neredeyse hiç durup dinlenmeden, sanki peşimden kovalayan varmış gibi huzursuz bir şekilde oradan oraya hareket ediyordum.

Miyagi Bölgesi ile İvate Bölgesi sınırındaki dağlarda küçük ve taşraya özgü bir kaplıca bulup orada kaldım bir süre. Derin vadinin içlerine doğru yapılmış pek bilinmeyen bir kaplıcaydı, bölge halkının sağlığına kavuşmak için uzun süreli konakladığı bir pansiyondu. Konaklama ücreti ucuzdu, ortak mutfağında kendin basit yemekler hazırlayabiliyordun da. Kaplıcasında dilediğim kadar kalıyor, istediğim kadar uyuyordum. Araba kullanmanın yorgunluğunu üzerimden atmıştım, yere uzanıp kitap okuyordum. Kitap okumaktan sıkılınca çantamdan eskiz defterimi çıkarıp resim yapıyordum. İçimde resim yapma isteği duymayalı çok uzun zaman olmuştu. İlk başta bahçedeki çiçek ve bitkilerin, sonra pansiyonun bahçesinde beslenen tavşanların resimlerini çizdim. Basit bir kurşunkalemle çizdiğim eskizlerdi bunlar ama görenler çok etkilendi. Sonra da çevremdeki insanların portrelerini çizdim, hiçbirinin isteğini geri çevirmedim. Otelin diğer müşterilerinin, pansiyon çalışanlarının. Önümden geçip giden kişilerin. Bir daha hiç görüşmeyeceğim insanların. İsteyenlere çizdiğim resimleri hediye ettim.

Yavaş yavaş Tokyo'ya dönsem iyi olacak artık, diye düşünmeye başlamıştım. Böyle devam ederek hiçbir yere varamayacaktım. Yeniden resim yapmak istiyordum. Ismarlama portre değil, basit eskizler de değil, uzun zamandan sonra kendimi vererek kendim için resim yapmak istiyordum. Başarabilir miydim emin değildim. Ama en azından ilk adımı atmalıydım.

Peugeot'ma bindim, kuzeydoğu bölgesini geçip Tokyo'ya dönme kararındaydım ama Otoban 6'dan İvaki şehrinin önüne varır varmaz arabanın ömrü tükendi. Yakıt borusunda çat-

lak vardı, motor durdu ve bir daha da çalışmadı. O güne kadar hiç servise götürmemiştim; şikâyet edemezdim. Neyse ki şansıma araba nazik bir tamircinin bulunduğu bir garajın çok yakınında stop etmişti. Eski tip Peugeot'nun parçalarını orada bulmanın zor olacağını, siparişin gelmesinin de çok zaman alacağını söyledi tamirci. Tamir edilse bile, yine çok geçmeden başka bir yerinde sorun çıkabilir, dedi. Pervane kayışı kop-tu kopacak durumdaydı, fren balatası da tamamen aşınmıştı. Süspansiyon askısı da çürümüştü. "Tavsiyemi isterseniz, huzur içinde acısına son vermek daha iyi olur derim" dedi. Bir buçuk aydır bana yoldaşlık etmiş, 120 bin kilometreye yakın mesafeyi kilometre sayacına kazımış Peugeot'ya veda etmek çok üzücü olsa da onu geride bırakmak zorundaydım. Benim yerime araba vermişti son nefesini.

Arabayı benim yerime elden çıkaracağı için tamirciye çadır, uyku tulumu ve kamp malzemelerimi hediye ettim. Son olarak Peugeot 205'in resmini çizdim, sonra spor çantamı omzuma atıp Coban Tren Hattı ile Tokyo'ya döndüm. Masahiko Amada'ya telefon açtım, içinde bulunduğum durumu ona kısaca anlattım. Evliliğimin pek iyi gitmediğini, bir süre seyahate çıktığımı ve şimdi Tokyo'ya döndüğümü söyledim. Şu an için dönecek bir yerim yok. Kalabileceğim bir yer ayarlayabilir misin acaba, diye sordum.

Tam sana uygun bir ev var, dedi. Babamın tek başına yaşadığı bir ev vardı, babam şimdi İzugoken'deki bakım evinde yaşıyor, o yüzden de ev bir süredir boş halde. Mobilyalar, gündelik yaşam için gerekli her şey evde mevcut; hazırlık yapmana gerek yok. Oldukça sapa bir yerdedir ama telefon çekiyor. Sana uyarsa bir süre orada yaşamaya ne dersin?

Bundan daha iyisi olamaz, dedim. Kesinlikle bundan daha iyisi olamazdı.

Böylece yeni yerimde, yeni yaşamıma başladım.

3

Fiziksel yansımadan başka bir şey değil

Odavara'nın dışında, bir dağın tepesindeki yeni evime yerleştikten birkaç gün sonra karımı aradım. Ona ulaşabilmek için beş kez telefon etmek zorunda kalmıştım. Bürodaki işleri her zamanki gibi çok yoğundu herhalde, eve geç dönüyor olmalıydı. Ya da dışarıda biriyle görüşüyordu. Hangisi olursa olsun, artık bunun benimle bir ilgisi yoktu.

"Şey, şimdi neredesin?" diye sordu Yuzu.

"Odavara'da bir eve yerleştim" diye yanıtladım. Sonra da bu eve yerleşme hikâyemi anlattım ona.

"Seni cep telefonundan defalarca aradım ama ulaşamadım" dedi.

"Cep telefonum yok artık" dedim. O sırada cep telefonum sürüklenerek çoktan Japon Denizi'ne ulaşmıştı belki de. "Eşyalarımı almak için yakında oraya gelmek istiyorum, uygun olur musun?"

"Dairenin anahtarı hâlâ var mı sende?"

"Var" dedim. Cep telefonumla birlikte anahtarı da nehre atmayı düşünmüştüm ama karım geri isteyebilir diye atmaktan vazgeçmiştim. "Sen yokken eve girmemin sakıncası olur mu?"

"İyi de burası senin de evin değil mi? Elbette girebilirsin" dedi. "Bunca zamandır nerelerdeydin, neler yaptın?"

Sürekli seyahat ettim, dedim. Tek başıma arabayla hareket halindeydim. Soğuk havada oradan oraya dolaştığımı,

yarı yolda arabanın ömrünü tükettiğini ve diğer yaşadıklarımı özetledim ona.

"Nihayetinde iyisin ama değil mi?"

"Yaşıyorum işte" dedim. "Ölen arabamdı."

Yuzu bir süre bir şey demedi. Sonra, "Geçenlerde senin geri geldiğini gördüm rüyamda" dedi.

Nasıl bir rüyaydı diye sormadım. Rüyasında eve nasıl döndüğümü bilmek istiyor falan değildim. O da anlatmadı.

"Dairenin anahtarını bırakırım" dedim.

"Benim için fark etmez. İstediğin gibi yap."

"Çıkarken posta kutusuna bırakırım" dedim.

Biraz bekledim. Sonra karım, "İlk çıktığımız akşam portremi çizmiştin ya, hatırlıyor musun?" diye sordu.

"Hatırlıyorum."

"Arada bir çıkarıp bakıyorum ona. Harika çizmişsin. Orada gerçek kendimi görüyorum."

"Gerçek kendini mi?"

"Öyle."

"İyi de her sabah aynada kendi yüzüne bakmıyor musun zaten?"

"Bu ondan farklı" dedi Yuzu. "Aynada gördüğüm kendim, fiziksel yansımamdan başka bir şey değil."

Telefonu kapattıktan sonra lavaboya gidip aynaya baktım. Aynadaki yüzümün yansımasına. Dosdoğru karşıdan yüzüme bakmayalı epey olmuştu. Aynada gördüğüm kendim, fiziksel yansımamdan başka bir şey değil, demişti karım. Ama benim aynada gördüğüm yüzüm bir noktada ikiye bölünmüş benliğimin sanal bir parçasından başka bir şey değilmiş gibi göründü gözüme. Bu gördüğüm, benim *tercih etmediğim* parçamdı. Fiziksel yansımam bile değildi.

Karımla konuştuktan iki gün sonra, öğleden sonra Corolla Station Wagon ile Hiroo'daki daireye gittim, özel eşyala-

rımı toparladım. O gün de sabahtan beri yağan yağmur dinmek bilmemişti. Apartmanın altındaki otoparka arabamı park edince her zamanki yağmurlu havadaki otopark kokusunu aldım.

Asansörle üst kata çıkıp kapının kilidini açtım, yaklaşık iki aydır ilk kez giriyordum daireye, kendimi başkasının evine izinsiz giren biri gibi hissediyordum. O dairede altı yıla yakın yaşamıştım, en dip köşesine kadar alışkın olduğum bir yerdi burası. Ama artık benim bir parçası olmadığım bir manzaraydı bu. Mutfak lavabosunda tabak çanaklar yığılmıştı, hepsi de sadece onun kullandıklarıydı. Banyoda çamaşırlar asılıydı, tümü onun giysileriydi. Buzdolabını açıp baktığımda içinde hiç görmediğim türde yiyecekler vardı. Çoğu da hazır yemekti. Süt de portakal suyu da benim satın aldığım marka değildi. Buzluk dondurulmuş gıdalarla tıka basa doluydu. Ben hiç dondurulmuş gıda almazdım. Daha iki ay bile olmadan gerçekten pek çok şey değişmişti.

Lavaboda yığılı tabak çanakları yıkayıp kurumuş çamaşırları katlamak (yapabilirsem ütülemek), buzdolabının içindeki yiyecekleri düzgünce yerleştirmek konusunda güçlü bir isteğe kapıldım. Ama elbette yapmadım bunları. Burası artık bir yabancının eviydi. El sürmeye hakkım yoktu.

Eşyalarım arasında en ağır olanları resim malzemeleriydi. Şövale ve tuval, resim kalemleri, resim boyalarını koyduğum büyük karton kutu. Ayrıca giyeceklerim. Kendimi bildim bileli çok fazla giyeceğe ihtiyaç duyan biri olmadım. Her zaman aynı türde kıyafetler giysem de bunu sorun etmem. Ne takım elbisem ne de kravatım vardır. Kalın kışlık montumu ayrı tutarsak, büyük tek bir valize sığdı hepsi.

Henüz okumadığım kitaplar, bir düzine kadar CD. Sevdiğim kahve kupam. Mayom, deniz gözlüğüm, bonem. İhtiyacım olan şeylerin tümü bunlardı. Olmasa da olacak şeylerdi hepsi.

Banyoda bana ait diş fırçası, tıraş malzemeleri, losyon, güneş kremi, saç toniği bıraktığım gibi duruyordu. Hiç açılmamış prezervatif kutusu da olduğu gibi duruyordu. Ne var ki böyle ufak tefek şeyleri yeni eve taşımak istemedim. İsterse hepsini çöpe atabilirdi.

Bütün bu eşyaları arabanın bagajına yükledikten sonra daireye dönüp mutfakta su ısıtıcısında su kaynatıp sallama çay hazırladım ve masada içtim. Bu kadarını yapmamı sorun etmezdi herhalde. Odanın içi çok *sessizdi*. Sessizlik havanın içine hafif bir ağırlık veriyordu. Bir başına denizin dibinde oturuyormuş gibi.

Otuz dakika boyunca tek başıma oturdum mutfakta. O sırada kimse gelmediği gibi telefon da çalmadı. Buzdolabının termostatı bir kez kapanıp açıldı sadece. Sessizliğin içinde kulak kesildim, suyun derinliğini ölçmek için iskandil atar gibi dairenin içindeki duyguyu hissetmeye çalıştım. Nasıl bakılırsa bakılsın, tek başına yaşayan bir kadının dairesiydi bu. Çok yoğun çalıştığından ev işi yapmaya hiç vakti kalmayan, ufak tefek işleri hafta sonu tatilinde topluca yapan bir kadının. Odanın içine şöyle bir göz gezdirdim, görünenlerin hepsi karıma ait şeylerdi. Başka birinden iz yoktu (benden bile neredeyse hiçbir iz kalmamıştı). Buraya bir erkek gelmiyor diye düşündüm. Başka bir yerde buluşuyor olmalılardı.

Dairede tek başıma olduğum sırada, bunu pek iyi açıklayamıyorum ama birisinin beni izlediği duygusuna kapıldım. Sanki gizli kamera aracılığıyla biri beni gözetliyormuş gibi bir histi bu. Elbette böyle bir şeyin olma olasılığı yoktu. Karım elektronik eşyalar konusunda çok beceriksizdi. Uzaktan kumandanın pillerini değiştirmeyi bile kendi başına yapamazdı. Gizli kamera yerleştirmesi, böylesine bir maharet göstermesi olacak iş değildi. Belli ki asabım bozulmuştu.

Buna karşın, o dairede bulunduğum süre boyunca haya-

li bir kamera her bir hareketimi kaydediyormuşçasına davrandım. Gereksiz, uygunsuz tek bir şey bile yapmadım. Yuzu'nun masasındaki çekmeceleri açıp içinde ne var ne yok diye bakmadım. Jartiyerlerini koyduğu şifonyerin çekmecesinin dibinde küçük bir günce ve önemli mektupları sakladığını biliyordum, ama oraya da dokunmadım. Dizüstü bilgisayarının şifresini bilmeme rağmen (değiştirmediyse eğer) kapağını dahi açmadım. Bunların tümü benimle ilgisi olmayan şeylerdi artık. Sadece çay içtiğim kupayı yıkadım, bezle kurulayıp rafa koyduktan sonra ışığı kapattım. Pencere kenarında dikilip dışarıda yağmaya devam eden yağmuru izledim bir süre. Turuncu Tokyo Kulesi çok ileride belli belirsiz yükseliyordu. Dairenin anahtarını posta kutusuna bıraktım, arabaya binip Odavara'ya geri döndüm. Yol yaklaşık bir buçuk saat sürmüştü. Sanki günübirlik yurtdışı seyahatine gidip geri gelmiş gibi hissediyordum.

Ertesi sabah, aracıma telefon açtım. Tokyo'ya geri döndüm, ama üzgünüm bundan sonra portre çizme işini sürdürmeye niyetim yok dedim.

"Bir daha hiç portre çizmeyeceksiniz, öyle mi?"

"Sanırım" dedim.

Aracı bu sözlerimi fazla bir şey demeden kabul etti. Özellikle acıtacak bir şey söylemedi, öğüt vermeye benzer bir şey de çıkmadı ağzından. Benim söylediğim şeyden geri adım atmayan biri olduğumu biliyordu çünkü.

"Yine de bu işe geri dönmek isterseniz, haber verin lütfen. Memnuniyetle devam ederiz" dedi en son olarak.

"Teşekkürler" dedim.

"Beni ilgilendirmez ama geçiminizi nasıl sağlayacaksınız?"

"Henüz karar vermedim" diye dürüstçe yanıtladım. "Tek başıma olacağım için çok fazla masrafım olmayacaktır ve hâlâ biraz birikimim var."

"Resim yapmaya devam edeceksiniz ama değil mi?"

"Muhtemelen. Yapmayı bildiğim başka bir şey de yok zaten."

"Umarım her şey gönlünüzce olur."

"Teşekkürler" dedim bir kez daha. Sonra birden aklıma geldi, sordum: "Aklımda kalması gereken bir şey var mı?"

"Aklınızda kalması gereken bir şey mi?"

"Nasıl desem, profesyonel öğüt gibi bir şeyler?"

Biraz düşündü. Sonra, "Sizin bir şeyleri kavramanız normal insanlarınkinden daha uzun zaman alıyor. Ama uzun vadede, zaman sizin yanınızda olacaktır" dedi.

Rolling Stones'un şarkı sözlerine benzettim bu söylediklerini.

Konuşmaya devam etti: "Bir de, bence sizin portre çizimi konusunda özel bir yeteneğiniz var. Sanki karşınızdakinin özünü doğrudan özümsüyor, orada olanı kavrayıp çıkarıyorsunuz, bu konuda sezgisel bir yeteneğiniz var. Bu, diğerlerinde olmayan bir şey. Böylesi bir yeteneğe sahip olup da onu kullanmamak çok yazık olur bence."

"Ama portre çizmek şu anda yapabileceğim bir şey değil."

"Bunu çok iyi anlıyorum. Ama bu yeteneğiniz bir gün yine sizi kurtaracaktır. Her şeyin yolunda gitmesini dilerim."

Her şey yolunda gitse keşke, diye düşündüm. Zaman benim yanımda olsa keşke.

İlk gün, ev sahibinin oğlu Masahiko Amada, Volvo'suyla gelip beni Odavara'daki eve kadar götürmüştü. "Hoşuna giderse, bugünden itibaren burada yaşamaya başlayabilirsin" demişti.

Odavara-Atsugi yolunun neredeyse sonuna dek inip dar asfalt bir yoldan dağa yöneldik. Yolun iki tarafında da tarlalar, sebze ve meyve yetiştirilen seralar uzanıyor, arada erik ağacı korulukları görülüyordu. Yol boyunca neredeyse hiç ev olmadı-

ğı gibi tek bir trafik lambası da yoktu. Sonunda sarp bir patikaya döndük, vitesi küçültüp ağır ağır tırmanmaya başladık ve patikanın sonunda karşımıza evin dış geçidi çıktı. Harika iki sütun dikilmişti, kapı eklenmemişti. Çit de yoktu. Sanki kapı ve çit yapmak niyetiyle başlanmış ama fikir değiştirilmiş, vazgeçilmiş gibi bir görüntü vardı. Belki de işin yarısında böyle bir şey koymaya gerek yok diye düşünmüşlerdi. Geçit sütunlarının ikisinin üzerinde de “Amada” yazılı muhteşem kapı tabelaları vardı, tabelalar ilan panosu gibi duruyordu. Geçidin arkasında görünen ufak ev, Batı tarzında bir kulübeydi; rengi solmuş kiremitten yapılmış bacası çatının üzerinde yükseliyordu. Tek katlı bir ev olmasına rağmen çatısı beklenmedik şekilde yüksekti. Ünlü bir Japon ressama ait olduğundan, evin de eski Japon tarzı bir yapı olacağını hayal etmiştim oysaki.

Giriş kapısının önündeki geniş araç verandasına arabayı park ettik, kapıyı açınca kestane kargası gibi bir sürü karakuş etraftaki ağaçların dallarından cıyaklayarak havalandı, gökyüzüne doğru uçuştu. Oraya girmemizden pek hoşnut olmamışlardı. Evin çevresi çeşitli türde ağaçlarla kaplıydı, sadece batı tarafı vadiye bakıyor, önünde vadi manzarası uzanıyordu.

“Nasıl, harika değil mi, neredeyse hiçbir şey yok çevrede?” dedi Masahiko.

Ayakta dikilip etrafa bakındım. Gerçekten de harika, hiçbir şeyin olmadığı bir yerdi burası. Böylesine ıssız bir yere bir ev inşa edilmiş olmasını takdir ettim. Sahibi, insanlarla ilişkide olmaktan pek hazzetmiyordu anlaşılan.

“Sen bu evde mi büyüdün?” diye sordum.

“Hayır, burada pek fazla yaşamadım ben. Bazen kısa süreliğine kalmaya gelirdim, hepsi o kadar. Ya da yaz tatilinde vakit geçirmeye gelirdik. Okula devam ettiğimden, annemle birlikte Meciro’daki evde büyüdüm ben. Babam da işi olmadığı zamanlarda Tokyo’ya gelip bizimle yaşardı. Sonra buraya dönüp tek başına çalışırdı. Ben de kendi başımın çaresine

bakardım. On yıl önce annem öldüğünden beri tek başına yaşıyordu burada. Adeta bir münzevi gibi."

Boşken evle ilgilenen, yakınlarda oturan orta yaşlı kadın geldi ve evin kullanımıyla ilgili birkaç açıklama yaptı. Mutfağın kullanımı, propan gazı, kerosen siparişi, eşyaların yerleri, çöp atım yeri ve günü. Ressam burada oldukça sade, yalnız bir yaşam sürmüş gibiydi; eşyası, alet edevatı azdı. Bu yüzden de ders almaya pek gerek yoktu aslında. Eğer bilmediğiniz bir durumla karşılaşırsanız bana telefon edin, dedi kadın (onu bir kez bile aramam gerekmedi).

"Birinin burada oturması bizi kurtarıyor" dedi kadın. "Kimse oturmayınca evler harap, emniyetsiz oluyor. Yaban domuzu ve maymunlar da iniyor buraya."

"Yaban domuzu ve maymunlar sıkça görülür buralarda" dedi Amada.

"Yaban domuzlarına dikkat edin lütfen" dedi kadın. "Baharda bambu filizi yemek için sık sık bu bölgeye inerler. Özellikle de yavrusu olan dişi yaban domuzları çok asabi ve tehlikelidir. Ayrıca eşekarıları da tehlikeli oluyor. Soktuğunda ölenler bile olur. Eşekarıları erik ağaçlarına kovan yapıyor."

İçinde bir şöminenin olduğu geniş sayılabilecek oturma odası evin merkezindeydi. Oturma odasının güneybatısında üstü çatıyla kapalı bir teras vardı, kuzey tarafında kare şeklindeki atölye yer alıyordu. Usta ressam resimlerini o atölyede yapmıştı. Oturma odasının doğu tarafında tek parça mutfak ve banyo yer alıyordu. Rahat bir yatak odası, ondan biraz daha dar olan bir de misafir odası vardı. Misafir odasına yazı masası da konmuştu. Ressamın okumaktan hoşlanan biri olduğu anlaşılıyordu, kitaplıkta da çok sayıda eski kitap yığılıydı. Ressam orayı kütüphane olarak kullanmış gibi görünüyordu. Mobilyalar eski olmakla birlikte temiz ve rahattı, tuhaf ama (tuhaf olmayabilirdi de) duvarda tek bir resim bile asılı değildi. Duvarların hepsi tamamen çıplaktı.

Masahiko Amada'nın dediği gibi, mobilyalar ve gündelik yaşam için gerekli her şey mevcuttu evde. "Sadece kendini al gel" dediği kadar vardı. Şömine için gerekli odun da deponun saçak altında bolca yığılıydı. Evde televizyon yoktu (Amada'nın babası televizyondan nefret ediyordu) ama oturma odasında harika bir müzik seti vardı. Hoparlörlerin üzerinde Tannoy Autograph vardı, ayrı güç amplifikatörü Marantz'ın orijinal radyo lambalısıydı. Ayrıca harikulade bir plak koleksiyonu da vardı. İlk bakışta opera albümlerinin çoğunlukta olduğu görülüyordu.

"Burada CD çalar yok" dedi Amada. "Yeni tarz eşyalardan hoşlanmayan biriydi ne de olsa. Eskiden beri üretilen aletlerin dışındakilere güvenmezdi. Elbette internetin i'sini bile bulamazsın burada. Gerekli olursa, şehre inip internet kafeye gitmekten başka çaren yok."

İnternete özellikle gerek olmayacak, dedim.

"Dünyada neler olup bittiğini öğrenmek istersen, mutfak dolabındaki transistörlü radyodan haberleri dinleyebilirsin. Dağ başı olduğundan radyo da pek iyi çekmiyor, NHK'nın Şizuoka Kanalı'nı dinleyebilirsin sadece, hiç yoktan iyidir ama değil mi?"

"Dünyada olup biten şeylere pek ilgim yok."

"Bu iyi. Babamla anlaşırdınız."

"Baban opera hayranı mıydı?" diye sordum Amada'ya.

"Öyleydi, babam geleneksel Japon resmi yapardı ama çalışırken hep opera dinlerdi. Viyana'da öğrenim görürken sık sık operaya gidermiş. Sen peki, opera dinler misin?"

"Biraz."

"Ben hiç sevmem. Opera çok uzun olunca sıkıcı geliyor. Şurada yığınla plak var, istediğin kadar dinleyebilirsin. Artık babamın onlarla işi kalmadığından, sen dinlersen eminim çok sevinecektir."

"Plaklarla işi kalmadığından mı?"

"Alzheimer hastalığı epey ilerledi. Opera ile bir tava arasındaki farkı bile anlayamıyor artık."

"Viyana? Baban Viyana'ya geleneksel Japon resmi çalışmaya mı gitmişti?"

"Hayır, hiç alakası yok. Viyana'da kim geleneksel Japon resmi çalışmak istesin ki? Babam eskiden Batı tarzı resim yapıyormuş. Bu yüzden Viyana'ya öğrenim görmeye gitmiş. O zamanlarda modern yağlı boya resimler yaparmış. Ama Japonya'ya döndükten bir süre sonra, aniden geleneksel Japon resmine dönmüş. Şey, aslında sık sık olan bir şeydir bu. Yurtdışına çıkınca insanın milliyetçi gözü açılıyor galiba."

"Ve sonra da başarılı bir ressam oldu."

Amada başını hafifçe eğerek onayladı. "Toplum açısından baktığında öyle. Ama bir çocuk için geçinmesi güç yaşlı bir adamdan başka bir şey değildi. Resim yapmaktan başka hiçbir şey düşünmeyen... Yağmak istediği gibi yağdı, yaşamak istediği gibi de yaşadı. Şimdi artık o eski halinden eser kalmadı gerçi."

"Kaç yaşında şimdi?"

"Doksan iki. Gençken epey renkli bir yaşamı olduğu söylenir. Detayları pek bilmiyorum ama."

"Çok teşekkür ederim. Zahmet oldu. Gerçekten beni zor bir durumdan kurtardın."

"Beğendin mi burayı?"

"Evet, bir süre burada kalmama izin verdiğin için minnettarım."

"Ne demek, yine de Yuzu ile aranın düzelmesi için dua edeceğim."

Bu dediğine karşılık bir fikir belirtmedim. Amada evli değildi. Biseksüel olduğu dedikodusu gelmişti kulağıma ama bunun gerçek olup olmadığını bilmiyordum. Uzun zamandır arkadaş olmamıza rağmen böyle bir izlenim edinmemiştim.

"Hâlâ portre ressamlığına devam ediyor musun?" diye sordu Amada giderayak.

Portre ressamlığını tamamıyla bıraktığımı detaylarıyla anlattım ona.

"Bundan sonra yaşamını nasıl idame ettireceksin peki?" diye sordu. Aracıyla aynı soruyu sormuştu Amada. Günlük masraflarımı kısıp bir süre birikimimle idare edeceğim, diye yanıtladım. Ayrıca, kendimi kısıtlamadan resim yapmayı istediğimi de söyledim.

"Bu iyi bir şey" dedi Amada. "Bir süre sadece yapmak istediğin şeyi yapman iyi olur. Ama istersen, yarı zamanlı iş olarak resim öğretmenliği yapabilirsin, ne dersin? Odavara İstasyonu'nun önünde kültür merkezi gibi bir yer var, orada bir de resim dersi sınıfı var. Çoğunlukla çocuklara yönelik ama yetişkinler için de ek binaları var. Eskiz çizme ve suluboya resim öğretiyorlar sadece, yağlı boya yok. O merkezin yöneticisi babamın tanıdığıdır, tüccarlık yanı pek olmayan biridir, iyi niyetle yapıyor bu işi. Ancak öğretmen bulamadığından epey zor durumda. Eğer ona yardım edersen çok sevinecektir. Ücreti pek fazla olmaz ama yine de geçimini sağlamaya yeter. Haftada iki kez derse girmen yeterli olacağından sana da pek yük olmaz bence."

"İyi de, benim hiç resim öğretmenliği yapmışlığım yok ki, suluboyayı da hiç bilmem."

"Basit" dedi. "Uzman yetiştirmeyeceksin ki. Öğreteceğin şey, temel kurallar sadece. Bir gün ders versen hemen kavrarsın. Hem burada tek başına yaşamaya niyetin varsa, haftada birkaç gün aşağıya inip kendini zorlayarak da olsa insanların arasına karışmazsan aklını kaçırırsın. *Shining* filmindeki gibi olursun sonra."

Amada, Jack Nicholson'ın suratını taklit etti. Eskiden beri müthiş taklit yapardı.

Güldüm. "Yapayım. Becerebilir miyim bilemem ama."

"Ben onunla iletişime geçerim" dedi.

Sonra, Amada'yla birlikte çevreyolu kenarındaki eski araba galerisine gittik, orada Corolla Station Wagon'u satın aldım, ödemeyi nakit yaptım. O günden sonra da Odavara'daki o dağın tepesinde tek başıma yaşamaya başladım. Yaklaşık iki ay boyunca sürekli hareket halinde geçen yaşamım o günden sonra hareketsiz, tamamen sakin bir yaşama dönüştü. Önceki iki ayın tamamen zıddı olmuştu.

Ertesi haftadan itibaren Odavara İstasyonu önündeki kültür merkezinde resim sınıfında salı ve cuma günleri ders vermeyi kabul ettim. Önce basit bir mülakat oldu, Amada'nın tavsiyesi olunca hemen işe alındım. Haftada iki kez yetişkinlere, cuma günleri de çocuklara ders vermeye başladım. Çocuk grubunda öğretmeye hemen alıştım. Onların yaptığı resimlere bakmak eğlenceliydi; Amada'nın dediği gibi benim için de az da olsa hareket oluyordu. Derse gelen öğrencilerle hemen kaynaştık. Tek yaptığım, onların yaptığı resimlere bakıp ufak tefek teknik öneriler vermek, iyi yerleri bulup onları överek desteklemekti. Aynı temayı defalarca çizdiriyordum. Ve aynı tema da olsa biraz bakış açısını değiştirince, resmin çok farklı görüneceğini öğrettim onlara. İnsanların çeşitli yönleri olduğu gibi, objelerde de çok farklı yönler vardır. Çocuklar bu ilginç bakış açısını hemen kavradı.

Yetişkinlere resim öğretmek, çocuklara öğretmekten biraz daha zordu sanki. Sınıfa gelenler, bir işten emekli olmuş yaşlı kişilerdi ya da çocukları evden ayrılmış, artık kendi hayatlarını yaşamaya biraz vakit ayırabilecek hale gelmiş ev hanımlarıydı. Kuşkusuz çocuklar kadar esnek bir kafaya sahip değillerdi, ayrıca ben ne gösterirsem göstereyim onu almaları da kolay olmuyordu. Ama içlerinde nispeten algısı açık birkaç kişi de vardı, kendince ilginç resimler çizenler de. Sorduklarında birkaç faydalı öneride bulundum ancak genellikle sadece kendi istedikleri gibi özgürce resim çizdiler. Sonrasın-

da da yaptıkları resimlerde birkaç güzel özellik bulup onları övdüm, yaptığım iş bundan ibaretti. Böyle yaptığımda, oldukça mutlu olmuş görünüyorlardı. Mutlu olarak resim yapmaları, bu da yeterli diye düşünüyordum.

İşte ben o kurstan tanıdığım iki evli kadınla cinsel ilişki yaşadım. Her ikisi de resim dersine devam ediyor, benim "danışmanlığımı" alıyorlardı. Diğer bir deyişle, konum itibariyle bakıldığında benim öğrencilerim oluyorlardı (bu arada, her ikisi de hiç de fena olmayan resimler yapıyordu). Onlarla ilişki yaşamam, bir öğretmen olarak –resmi belgesi olmayan geçici bir öğretmen olsam da– affedilebilir bir hareket miydi, buna karar vermek zor. Yetişkin bir kadınla bir erkeğin, kendi rızasıyla cinsel birliktelik yaşamasında bir sorun olmadığını düşünsem de toplum açısından bakıldığında pek de övünülecek bir şey olmadığı açıktı.

Bahane olsun diye söylemiyorum ancak o günkü şartlar altında yaptığım şeyin doğru bir şey olup olmadığına karar verecek durumum yoktu. Bir kütüğe tutunmuş halde akıntıya kapılmış, sürükleniyordum. Etraf zifiri karanlıktı; gökyüzünde ne bir yıldız ne de ay vardı. O kütüğe tutunmayı sürdürdüğüm sürece boğulmazdım ama o an neredeydim, nereye doğru sürükleniyordum bunlar hakkında tek bir şey bilmiyordum.

Tomohiko Amada'nın *Kumandanı Öldürmek* adını verdiği tablosunu *keşfetmem*, o eve taşındıktan birkaç ay sonra oldu. O zaman elbette bilmiyordum ama bu resim etrafımdaki her şeyi tümüyle değiştirecekti.

4

Uzaktan bakınca hemen her şey güzel görünür

Mayıs ayının sonlarına doğru, havanın açık olduğu bir sabah, büyük resim ustası Bay Amada'nın kullandığı atölyeye resim malzemelerimi taşıdım. Uzun bir aradan sonra ilk kez gıcır gıcır bir tuvalin önündeydim (stüdyoda Usta'nın kullandığı resim malzemelerinden tek bir tane bile yoktu. Muhtemelen Masahiko hepsini toparlayıp bir yerlere kaldırmıştı). Atölye, her duvarı beşer metrelik tam bir kareydi; zemin ahşaptı, etraftaki duvarlar bembeyaz boyanmıştı. Yer çıplaktı, üzerine hiçbir şey serilmemişti. Odanın kuzeyinde büyük bir pencere vardı yalnızca, onda da sade, basit bir perde asılıydı. Doğu tarafındaki pencere ise küçüktü, perdesi de yoktu. Diğer odalar gibi burada da duvarlarda tek bir şey bile asılı değildi. Resim malzemelerini yıkamak için büyük bir seramik lavabo odanın köşesinde yer alıyordu. Çok uzun süre kullanıldığı için olsa gerek, yüzeyi birbirine karışmış türlü renklerle boyanmıştı. Lavabonun yanına eski tarz bir gaz sobası koyulmuştu, tavanda büyük bir vantilatör takılıydı. Çalışma masası ve bir de ahşap yuvarlak bir tabure vardı. Sabit bir rafın üzerinde kompakt müzik seti kuruluydu, resim yaparken burada opera plaklarını dinliyordu anlaşılan. Pencereden içeri giren esinti taze ağaç kokusunu taşıyordu. Şüphesiz ressamın konsantre olarak resim yapması için düşünülmüştü burası. Gerekli malzemeler dışında fazladan tek bir şey bile yoktu.

Böyle yepyeni bir ortam bulunca *resim yapma* isteği yükseldi içimde. Bu istek, sessiz bir sızı gibi bir şeydi. Ve benim durumumda, canımın istediği gibi kullanacağım zaman neredeyse sınırsızdı. Geçinmek için resim yapmak zorunda değildim, ayrıca eve dönecek karım için yemek hazırlama görevim de yoktu (yemek hazırlamak zor gelmezdi bana ancak bu onun bir görev olduğu gerçeğini değiştirmez). Yemek hazırlayıp hazırlamamak bir yana, eğer istersem hiçbir şey yemeden, keyfime göre açlık çekme hakkım da vardı artık. Tamamen özgürdüm, kimseden çekinmeden istediğim her şeyi dilediğimce yapabilirdim.

Tüm bunlara karşın, resim yapamadım. Tuvalin önünde dikilip o bembeyaz alana ne kadar uzun bakarsam bakayım oraya çizecek tek bir düşünce kırıntısı bile gelmedi aklıma. Nereden başlasam iyi olurdu, bir türlü bulamıyordum. Sözcüklerini yitirmiş bir yazar gibi, enstrümanını yitirmiş bir müzisyen gibi o süssüz, tam kare stüdyonun içinde kaybolmuş durumdaydım.

O güne dek böyle bir şey hissetmemiştim hiç. Tuvale yönelir yönelmez zihnim gündelik hayatın ufkundan ayrılır, *bir şey* aklıma geliverirdi. Bu bazen faydalı bir forma dönüşen bir fikir olurdu, bazen de hiçbir işe yaramayan bir hayal. Her ne olursa olsun, mutlaka bir şey gelirdi ama aklıma. Ve ben aklıma gelenlerin içinden uygun bir şey bulup yakalayınca, onu tuvalin üzerine aktarmak, sezgilerime güvenerek onu olduğu haliyle resmetmek yetiyordu. Böyle yapınca, resim kendiliğinden ortaya çıkıyordu. Ama şimdi, resmin çıkış noktası olacak *o şey* çıkmıyordu. Ne kadar istersem isteyeyim, yüreğimin derinliklerinde ne kadar sızı olsa da, her şeye somut bir başlangıç gereklidir.

Sabah erken kalkıyor (genellikle sabah 6'dan önce uyanırım), önce mutfakta kahve hazırlıyor, sonra kahve kupasını elime alarak atölyeye geçip tuvalin önündeki tabureye otu-

ruyordum. İyice konsantre oluyordum. Yüreğimden gelen sese kulak kesiliyor, orada olması gereken bir şeylerin imgesini keşfetmeye çalışıyordum. Sonrasında ise her seferinde vazgeçmek durumunda kalıyordum. Bir süre konsantre olmayı denedikten sonra vazgeçip atölyenin zeminine oturuyor, sırtımı duvara dayayıp Puccini'nin operalarını dinliyordum (nedense o zamanlar hep Puccini dinliyordum). *Turandot* ve *La boheme* gibi operalarını. Tavanda ağır ağır dönen vantilatöre bakarak, zihnimde düşünce ya da motif gibi bir şeyin belirmesini bekliyordum. Ama tek bir şey bile gelmiyordu. Yaz başıydı, gökyüzünün ortasına doğru usul usul hareket eden güneşten başka bir şey yoktu.

Acaba sorun neredeydi? Çok uzun zaman boyunca geçinmek için portre yaptığım için olabilirdi. Belki de bu yüzden içimdeki doğal sezgiler zayıflamıştı. Kumsaldaki kumların dalgalarla gitgide çekilip götürülmesi gibi. Her ne olduysa bir yerlerde akıntı yanlış bir yöne doğru dönmüştü. Zaman tanımak gerekecek, diye düşündüm. Sabretmek zorundayım. *Zamanı kendi yanıma çekmeliyim.* Öyle yaparsam mutlaka yeniden doğru akıntıyı yakalayabilirim herhalde. Ne var ki, dürüst olmak gerekirse bundan hiç de emin değildim.

Evli kadınlarla ilişki yaşamaya başlamam da o günlere denk geldi. Sanırım ruhsal çıkış gibi bir şey arıyordum. İçine düştüğüm bu tıkanmışlıktan bir şekilde çıkmak istiyordum ve bunun için bana bir uyarıcı (ne tür uyarıcı olursa olsun), ruhsal titreşim sağlayacak bir şeyler gerekiyordu. Bir başınalık duygusundan da usanmaya başlamıştım artık. Ayrıca uzun bir süredir bir kadını kollarıma almamıştım.

Bugünden bakınca, oldukça tuhaf bir şekilde akıp giden günlerdi. Sabah erkenden uyanıyor, beyaz duvarlarla çevrili o kare biçimli atölyeye girip bembeyaz tuvalin önüne geçiyor, aklıma düşünceye benzer hiçbir şey gelmeyince yere otu-

ruyor ve Puccini dinliyordum. Yaratıcılık açısından saf bir yokluk yaşıyordum. Opera eseri üretmek konusunda tıkanıklık yaşadığı dönem hakkında Claude Debussy şöyle yazmış: "Günler günler boyu tek üretebildiğim yokluktu." O yaz ben de aynı onun gibi, her gün "yokluğun üretimi"nde mesai yaptım. Ya da her gün o yokluk ile karşılaşmaya biraz fazla alışmış olabilirim – yakın olduk diyemesem de.

Ve haftada iki kez, öğleden sonra o kadın (ikinci evli kadın) kırmızı Mini Cooper'ı ile gelirdi. Hemen yatağa girer ve birlikte olurduk. İkindi saatlerinde iyice tatmin olana dek sevişir, birbirimizin bedenlerini tüketirdik. Bunu doğuran elbette yokluk değildi. Orada tartışmasız şekilde gerçek bedenlerimiz vardı. Her yerlerine, gerçekten, dudaklarımızı da kullanarak dokunabildiğimiz bedenlerimiz. Bu şekilde bilincimizin düğmesini açıp kapar gibi belirsiz, tutacak yeri olmayan yokluk ile capcanlı varlığımızın arasında gidip geliyorduk. Kocası iki yıldır ona dokunmuyormuş. Kendisinden on yaş büyükmüş ve işinde çok meşgul biriymiş, eve hep geç dönüyormuş. Sevişmek için kocasını çeşitli şekillerde davet etse de karşılık alamıyormuş.

"Neden acaba? Harika bir vücudun var oysa" dedim.

Hafifçe omuz silkti. "Evleneli 15 yıldan fazla oluyor, iki de çocuğumuz var, benim tazeliğim mi kalmış?"

"Bana çok taze görünüyorsun."

"Teşekkürler. Sen böyle deyince sanki geri dönüşüme uğramışım gibi bir hisse kapılsam da."

"Kaynakların yeniden kullanımı mı?"

"Evet, öyle."

"Çok değerli bir kaynak" dedim. "Toplumun da yararına."

Kıs kıs güldü. "Doğru şekilde, birbirine karıştırmadan sınıflandırılırsa."

Biraz ara verdikten sonra bir kez daha şehvetle kaynakların yeniden kullanımına giriştik.

Açıkçası, ona karşı en başından beri ilgi duyuyor değildim. Bu anlamda onun benim bugüne dek ilgi duyduğum kadınlardan farklı olduğunu düşünüyorum. Ortak bir yanımız yoktu. Ne o zaman yaşadığım çevreyle ne de o zamana kadarki yaşam deneyimimle örtüşen bir şey vardı onda. Ben evvelden beri az konuşan biri olduğumdan, ikimiz bir aradayken çoğunlukla o konuşuyordu. Özel hayatıyla ilgili bir şeyler anlatıyor, ben de onu dinlediğimi gösteren şeyler yapıyor, anlattığı konu hakkındaki duygu ve düşüncelerimi gösteren şeyler söylüyordum ama bunun da tam anlamıyla sohbet olarak adlandırılması güçtü.

Böylesi bir deneyimi ilk kez yaşıyordum. Başka kadınlarla ilişkilerimden bahsedecek olursam, hemen hepsinde önce karşımdaki kişiye insanca bir ilgi duymuş, sonrasında cinsel ilişki yaşamıştım. Düzenim buydu. Ama bu kadınla öyle olmamıştı. Önce beden gelmişti. Aslında bu da pek kötü bir şey değildi. Onunla görüştüğümüz süre boyunca bu durumdan saf bir keyif almıştım. Onun da aynı keyfi aldığını düşünüyordum. Kollarımdayken defalarca orgazm olmuştu, ben de defalarca onun içine boşalmıştım.

Evlendikten sonra ilk kez kocasından başka biriyle yattığını söylemişti. Yalan da değildi sanırım. Ve benim de, evlendikten sonra karımdan başka bir kadınla ilk yatma deneyimimdi (hayır, bir *istisna* var, bir kadınla yatağını paylaştığım olmuştu. Ama bunu isteyen ben değildim. Bu konuyu daha sonra anlatacağım).

"Aynı yaşlardaki kadınlar, hepsi de evli ve eşlerini aldatıyor gibiler" dedi. "Bunu çok duyuyorum."

"Geri dönüşüm" dedim.

"Benim de onlardan biri olacağımı hiç düşünmemiştim."

Tavana doğru baktım, Yuzu'yu düşündüm. O da bir yerlerde aynı şeyi mi yapıyordu acaba?

O kadın evine dönüp de tek başıma kalınca fena halde sıkılıyordum. Yatakta ondan bir boşluk kalıyordu. Hiçbir şey yapmak istemiyor, terasta şezlonga uzanıp kitap okuyarak zaman öldürüyordum. Usta ressam Amada'nın kitaplığındakilerin tümü eski kitaplardı. Günümüzde bulunması zor, epey nadir romanlar da vardı aralarında. Eskiden çok ünlü olmalarına rağmen, bir zaman gelmiş insanlar tarafından unutulmuş, artık neredeyse kimsenin eline almadığı kitaplardı bunlar. O eski romanları keyif alarak okudum. Ve zaman tarafından geride bırakılmışlık hissini, o hiç tanımadığım yaşlı adamla paylaştım.

Gün batınca bir şişe şarap açıp (arada bir şarap içmek o zamanlardaki yegâne lüksümdü. Elbette pahalı bir marka değildi) eski plakları dinliyordum. Plak koleksiyonunun hepsi klasik müzikti, büyük çoğunluğu da opera ve oda müziğiydi. Özenli kullanılmışlardı, plakların üzerinde tek bir çizik bile yoktu. Gündüzleri genellikle opera dinlerken, geceleri çoğunlukla Beethoven ve Schubert'in yaylı çalgılar dörtlüsünü dinliyordum.

Yaşça benden büyük olan evli bir kadınla ilişki kurmanın, onun çıplak bedenine periyodik olarak sarılmamn, bana bir tür rahatlama sağladığını düşünüyorum. Olgun bir kadının teninin verdiği yumuşaklık hissi, birçok şüpheyi ve akılda kalan soruyu geçici olarak rafa kaldırabiliyordu. Ne var ki neyin resmini yapsam iyi olurdu, aklıma hâlâ hiçbir düşünce gelmiyordu, bu durumda bir değişiklik yoktu. Bazen yatakta o kadının karakalem resmini çiziyordum. Bu resimlerin çoğu pornografikti. Cinsel organım onun içine girmişken, o benim cinsel organımı ağzına almışken, bu ve benzeri resimler. Bu eskizlere yüzü kızararak ama eğlenir gibi bakardı. Eğer bu anların fotoğrafı çekilmiş olsa, pek çok kadın bundan iğrenir, bunu yapan kimseye karşı nahoş hisler besler ya da mahcubiyet duyardı. Ancak bu anların eskizlerini yaptı-

ğımda ve başarılı bir şekilde çizdiğimde kadınlar, aksine çok seviniyorlardı. Orada yaşamın sıcaklığı vardı çünkü. Azıcık bile soğukluk yoktu. Ancak ne kadar başarılı bir eskiz yaparsam yapayım, gerçekten yapmak istediğim resme dair bir kırıntı bile canlanmıyordu zihnimde.

Öğrencilik yıllarımda yaptığım "soyut resim" denilen şey artık bana hiç çekici gelmiyordu, bu konuda hiç ilham hissetmiyordum. Bugünden baktığımda, eskiden kendimden geçerek yaptığım o resimler "formun peşinde" olmaktan ibaret geliyordu. Gençliğimde, bir formun biçimsel güzelliği ve dengesi gibi şeyler bana çok çekici gelirdi. Bu elbette kötü bir şey değildi. Ancak o güzelliğin ardında olması gereken ruhun derinliğine erişememiş gibiydim. Bunu şimdi çok daha iyi anlıyordum; o zaman ortaya koyduğum tek şey nispeten sığ bir seviyede bir formun *ilginçliğ*inden başka bir şey değildi. Beni etkileyen bir şey bulamıyordum artık onlarda. Hoş resimlerdi ama hepsi bundan ibaretti.

Otuz altı yaşındaydım. Kırkıma yaklaşıyordum. Kırk yaşına girmeden önce bir ressam olarak bir şekilde bana özgü eserlerden bir dünya kurmak zorundaydım. Bunu hep hissetmiştim. Kırk yaş, insan için bir dönüm noktasıdır. Orayı geçince, artık eski kendin olamazsın. Daha dört yılım vardı. Ancak dört yıl göz açıp kapayıncaya kadar geçiverir. Ve geçimimi sağlamak için portre yapmayı sürdürmekle bile yaşamım çoktan rotasından sapmıştı. Ne yapıp edip yeniden zamanı kendi yanıma çekmeliydim.

O dağdaki evde yaşadığım süre içinde, o evin sahibi Tomohiko Amada hakkında daha detaylı bilgi sahibi oldum. O güne dek geleneksel Japon resmine hiç ilgi duymadığımdan Tomohiko Amada'nın adını işitmiş olsam da, dahası şans eseri o, arkadaşımın babası olsa da, onun nasıl biri olduğunu, ne tür resimler yaptığını neredeyse hiç bilmiyordum. Tomohiko Amada Japon resim dünyasındaki otoriterlerden biriy-

di ve halk arasında övgüyle söz edilen birisi olmasına karşın, neredeyse hiç ortada görünmemiş, tek başına sessizlik içinde –fazlasıyla da yabansı– üretken bir yaşam sürmüştü. Onun hakkında bildiklerimin hepsi buydu.

Öte yandan, onun geride bıraktığı müzik sisteminde onun plak koleksiyonunu dinliyordum, onun kitaplığından ödünç aldığım kitapları okuyordum, onun yatağında yatıyor, onun mutfağında her gün yemek hazırlıyor, onun atölyesine girip çıkıyordum ve Tomohiko Amada adındaki kişiye gitgide daha fazla ilgi duymaya başlamıştım. İlgiden ziyade merak demek daha doğru olurdu. Tomohiko Amada önce modern resme yönelmiş, Viyana'da öğrenim görmüş, Japonya'ya döndükten sonra ise aniden geleneksel Japon resmine "geri dönüş" yapmıştı; bu dönüşüm de epey ilgimi çekiyordu. Detaylar hakkında pek bilgim yoktu ama mantıken düşününce, uzun süre Batı tarzı resim yapan birinin geleneksel Japon resmine dönmesi kesinlikle kolay bir şey değildir. O güne dek gayret edip kazandığı tüm teknikleri bir anda köşeye atması demekti bu. Bir kez daha sıfırdan başlamak zorundaydı. Buna rağmen, Tomohiko Amada bu çetrefilli yolu seçmişti. Böyle bir seçim yapması için önemli bir nedeni olmalıydı.

Günlerden bir gün, resim sınıfındaki dersimden önce Odavara il kütüphanesine uğradım, Tomohiko Amada'nın resimlerinin olduğu kitapları arayıp buldum. O bölgenin ressamı olduğu için olsa gerek, kütüphanede üç harika resim derlemesi vardı. Kitaplardan biri yirmili yaşlarında yaptığı Batı tarzı resimler için "referans kaynak" olarak gösteriliyordu. Şaşırdığım şey, gençken çizdiği bir dizi Batı tarzı resimde, benim eskiden çizdiğim "soyut resim"leri bir şekilde andıran noktaların olmasıydı. Stili tamamıyla aynı değildi ama (İkinci Dünya Savaşı öncesi kübizmden oldukça yoğun etkilendiği görülüyordu) o resimlerdeki "azimle formun peşinde olma" hali diyebileceğim duruşla benim duruşum arasında azım-

sanmayacak bir benzerlik vardı. Sonrasında Amada birinci sınıf bir ressam olmuştu; resimleri benimkilerden çok daha derindi, ikna gücüne sahipti. Tekniği de hayranlık uyandırıcıydı. Muhtemelen o zamanlarda çok beğeni kazanmıştı. Ancak yine de *bir şeyler eksikti.*

Kütüphanedeki masalardan birine oturup kitabı uzun uzun, detaylıca inceledim. O eksik olan, yetmeyen şey neydi acaba? O *şeyin* ne olduğunu bir türlü bulamadım. Nihayetinde, fazla düşünmeden söyleyecek olursam, *olmasa da olur resimlerdi* bunlar. Sonsuza dek yitip gitseler bile, kimsenin rahatsızlık duymayacağı resimlerdi. Zalimce bir ifade olabilir ama bu, gerçeğin ta kendisiydi. O resimlerden yetmiş yıl sonra, bugünkü durumumdan baktığımda, bunu çok iyi anlıyorum.

Sonra sayfayı çevirdim, geleneksel Japon resmine "yöneldikten" sonraki resimlerine kronolojik sırayla baktım. Ressamlığının ilk döneminden kalan acemilikle bir süre kendisinden önceki ressamların stilini taklit etmişti, sonrasındaysa gerçekten kendi geleneksel Japon resim stilini bulmuştu. Bu izleri adım adım görebiliyordum. Arada bir deneme yanılma yaptıkları da vardı ama tereddüt yoktu. Geleneksel Japon resim fırçasını eline aldıktan sonra eserlerinde *ondan başkasının resmedemeyeceği bir şey* oluşmuştu ve kendisi de bunun farkındaydı. Ve o da o "bir şey"in özüne yönelmiş, kendinden emin adımlarla dosdoğru yola devam etmişti. Bu resimlerde Batı tarzı resim yaptığı dönemdeki gibi "bir şeyin eksik olması" halinin izleri artık görülmüyordu. Amada'nın yaptığı, geleneksel Japon resmine "yönelmekten" ziyade bir dine döner gibi "dönmekti".

Tomohiko Amada ilk başta, bildik Japon ressamlarla aynı şekilde gerçekten var olan manzara ya da çiçek resimleri çizmişti, ancak sonrasında (orada muhtemelen onu motive eden

bir şey vardı) çoğunlukla Japonya'nın antik çağ dönemi manzaralarını çizmeye başlamıştı. Heian Dönemi ve Kamakura Dönemi'ni konu alan resimler de yapmıştı ama onun en çok sevdiği Batı takvimine göre 7. yüzyılın başları, Asakusa, diğer bir deyişle Şotoku Tayşi dönemiydi. O dönemin manzaralarını ve tarihsel olaylarını, sıradan insanların davranışlarını cesurca ve detaylıca yeniden canlandırmıştı resimlerinde. Elbette bu manzaralara gerçekten şahit olmamış olsa da, muhtemelen onları kalp gözüyle tüm canlılığıyla *görmüştü*. Neden Asakusa Dönemi'ni seçmişti acaba, bunun nedenini bilmiyorum. Ne var ki bu onun kendine özgü dünyası olmuş, kendine has stilini oluşturmuştu. Bu sırada Japon resim tekniği de tam anlamıyla gelişmişti.

Dikkatlice bakınca, resmetmek istediği her şeyi özgürce resmedebilmiş gibiydi. Sanki o zamandan sonra fırçası, düşüncelerini takip ederek özgür ve rahat bir şekilde tuvalin üzerinde dans edip oynamış gibiydi. Resimlerinin muhteşem yanı boş alanların kullanımıydı. Çelişkili bir söylem olacak ama, en iyi kısım *çizmediği kısımdı.* Çizmediği yer çizmek istediği şeyi net bir şekilde öne çıkarmayı başarıyordu. Bu, geleneksel Japon resim formatında büyük ustalık gerektiren bir şeydi. En azından ben Batı tarzı resimde böyle cesurca bırakılmış boşluklar görmemiştim hiç. Bunu fark edince Tomohiko Amada'nın geleneksel Japon resim sanatçısı olmaya yönelmesinin anlamını da bir şekilde kavramaya başladım. Anlamadığım şey, onun ne zaman ve nasıl bu cesur "dönüşüme" karar verdiğiydi.

Kitabın sonunda Amada'nın kısa bir özgeçmişi de yer alıyordu. Kumamoto bölgesi Aso şehrinde doğmuştu. Babası, büyük toprak sahiplerinden, bölgede erk sahibi biriydi. Varlıklı bir evde büyümüştü. Çocukluğundan beri dikkat çeken resim yeteneği, gençliğinden itibaren iyice fark edilir olmuştu. Tokyo Güzel Sanatlar Okulu'ndan (sonradan Tokyo Güzel Sanatlar Üniversitesi oldu) mezun olduktan hemen sonra parlak

bir gelecek beklentisiyle öğrenim görmek üzere Viyana'ya gitmiş, 1936 yılı sonları ile 1939 yılları arasında Viyana'da kalmıştı. 1939 yılının başında, İkinci Dünya Savaşı başlamadan önce de Bremen Limanı'ndan kalkan bir yolcu gemisiyle Japonya'ya dönmüştü. 1936'dan 1939'a kadar, Almanya'nın Hitler'in egemenliğinde olduğu dönem. "Anschluss'" olarak anılan, Avusturya'nın Almanya tarafından ilhakı 1938 yılının Mart ayında olmuştu. Genç Tomohiko Amada, tam da o çalkantılı dönemde Viyana'da bulunuyordu demek. Kuşkusuz çeşitli tarihi olaylara da şahit olmuş olmalıydı.

Acaba oradayken başına bir şey mi gelmişti?

Kitaplardan birindeki "Tomohiko Amada Üzerine" başlıklı uzun makaleyi baştan sona okudum ve Viyana'da bulunduğu süre içinde ne yaptığı hakkında neredeyse hiçbir şey bilinmediği anlaşıldı. Japonya'ya döndükten sonra geleneksel Japon resim sanatıyla uğraşan bir ressam olarak gelişimi hakkında gayet detaylı bilgi veriliyordu ama Viyana'da bulunduğu dönemde yaşadığı o dönüşüm itkisi ve detayları hakkında belirsiz, temeli olmayan tahminlerin ötesinde bir şey yoktu. Viyana'da neler olmuştu da böyle cesur bir "dönüşüm" kararı almıştı, burası sır olarak kalmaya devam ediyordu.

Tomohiko Amada 1939 yılının Şubat ayında Japonya'ya dönmüş, Sendagi'de kiralık bir eve yerleşmişti. Bu dönemde artık Batı tarzı resim yapmayı tamamıyla bırakmıştı. Yaşamını idame ettirmek için zaruri ihtiyaçları her ay evinden kendisine gönderiliyordu. Özellikle annesi onu büyük bir tutkuyla seviyordu. O günlerde kendi kendine geleneksel Japon resim sanatı üzerine çalışmaya başlamış olmalı. Birkaç kez birilerinden eğitim almak istemiş ama pek işe yaramamış gibiydi. Doğuştan alçakgönüllü karakterde biri de değildi zaten. Başkalarıyla nezaketli, dostça bir ilişki kurmak başarılı olduğu bir alan değildi. Böylece "ayrıksılık" Amada'nın yaşamına damgasını vuran ana motif olmuştu.

1941 yılının sonunda Pearl Harbor saldırısıyla Japonya topyekûn savaşa girdikten sonra çalkantılı Tokyo'dan ayrılmış, Aso'daki aile evine dönmüştü. İkinci erkek evlat olduğundan aile reisi olma mirasından ve zahmetinden kaçmış, küçük bir evde bir hizmetçi ile birlikte yaşamaya başlamış, savaşla neredeyse hiç ilgisi olmadan sessiz bir yaşam sürmüştü. Şans mı demeli şanssızlık mı, akciğerlerinde doğuştan gelen bir rahatsızlıktan dolayı askere alınma endişesi de olmamıştı (ya da bu görünürdeki bahaneydi belki, askerlik görevinden kaçması için ailesinin gizlice yaptığı bir ayarlama da olabilirdi). Sıradan Japonlar gibi ciddi bir yiyecek kıtlığı da çekmemişti. Ve bir dağın tepesinde yaşadığı için, büyük bir hata olmadığı müddetçe ABD savaş uçaklarının bombardımanına maruz kalması diye bir şey de söz konusu değildi. Böylece 1945 yılında savaş sona erene dek Aso'daki dağda tek başına yaşamıştı. Dünyayla bağlantısını kesmiş, Japon resim tekniğini tek başına öğrenmeye kendini adamıştı herhalde. Bu sırada tek bir eser bile ortaya koymamıştı.

Batı tarzında resim yapan dâhi ressam olarak dikkatleri üzerine çeken, gelecek vaat eden biri olarak Viyana'ya öğrenime giden Tomohiko Amada için altı yıldan uzun bir suskunluk dönemi geçirmek, resim dünyası tarafından unutulup gitmek, kolay bir deneyim olmasa gerek. Ancak o kolayca umutsuzluğa kapılan biri değildi. Uzun süren savaş bitip de insanlar savaşın yarattığı kaostan kurtulmak için mücadele ederken adeta yeniden doğan Tomohiko Amada geleceği parlak bir geleneksel Japon resim sanatçısı olarak yeni bir başlangıç yapmıştı. Savaş sırasında yaptığı resimleri biriktirmiş, savaş bitince de azar azar ortaya çıkarmaya başlamıştı. Bu, savaş sırasında "kahraman devletimiz" politikasına uygun resimler çizen ünlü ressamların çoğunun sessizliğe büründüğü, işgal kuvvetleri tarafından gözaltına alındığı, yarısının zorunlu bir şekilde emekliye ayrıldığı bir dönemdi. Bu

yüzden de onun resimleri, geleneksel Japon resim sanatında bir devrim yaratmak açısından büyük bir fırsat olarak algılanmış, halktan da büyük ilgi görmüştü. Deyim yerindeyse, devir onun devriydi.

Sonraki kariyerinde özellikle dile getirilecek bir şey olmamıştı. Başarıya ulaştıktan sonraki yaşamı monoton geçmişti. Başarı kazanır kazanmaz, son süratle mahvoluşa doğru giden sanatçılar da vardır elbette ama Tomohiko Amada onlardan biri değildi. Sayısız ödül kazanmış, ("dikkatim dağılır" diyerek Kültür Nişanı'nı almayı reddetmişti) çok ünlü olmuştu. Resimlerinin değeri yıllar geçtikçe daha da artmış, eserlerinin pek çoğu kamusal alanda sergilenmişti ve siparişlerin ardı arkası gelmiyordu. Yurtdışında da çok değer görüyordu. Yelkenleri şişirmiş dümdüz ilerliyordu. Bunlara karşın, kendisi hiçbir zaman ortada görünmüyordu. Resmi görevlerde yer almayı hep reddediyordu. Yurtiçi, yurtdışı gözetmeden tüm davetleri geri çeviriyordu. Odavara'daki dağın tepesinde tek katlı evine kapanmış, tek başına yaşıyordu (yani benim yaşadığım evde) ve canı ne isterse onu resmediyordu.

Ve şimdi doksan iki yaşında, İzukogen'deki bakım evinde opera ile bir tava arasındaki farkı bilemez haldeydi.

Resim kitabını kapatıp kütüphane tezgâhına geri bıraktım.

Açık havayı fırsat bilip yemekten sonra terasa çıkmıştım, şezlonga uzanıp bir kadeh beyaz şarap içtim. Sonra güneydeki gökyüzünde parıldayan yıldızlara bakarak Tomohiko Amada'nın yaşamından nasıl bir ders çıkarmam gerektiğini düşünmeye koyuldum. En az birkaç ders olmalıydı. Yaşam şeklini değiştirmekten korkmama cesareti göstermesi, zamanı kendi yanına çekmeyi başarması. Ve hepsinin ötesinde, sadece kendine özgü olan yaratıcı tarzını ve amacını bulması. Elbette kolay değildi bunlar. Ancak hayatını yaratıcılığıyla

idame ettirecekse, neyle karşılaşırsa karşılaşsın insan başarılı olmak zorundaydı. Ve bunu mümkünse kırk yaşından önce gerçekleştirmeliydi...

Peki ama Tomohiko Amada Viyana'da ne tür bir deneyim yaşamıştı? Orada nelere şahit olmuştu? Ona yağlı boya malzemelerinden sonsuza dek vazgeçme kararını verdiren ne olmuştu? Viyana caddelerinde dalgalanan kırmızı-siyah, gamalı haçlı bayrakları, o caddelerde yürüyen genç Tomohiko Amada'nın görüntüsünü hayal etmeye çalıştım. Mevsimin kış olduğunu düşündüm sebepsizce. Kalın bir palto giymiş, boynuna atkı sarmış, avcı şapkası takmıştı. Yüzünü göremiyordum. Tramvay karla karışık yağmurun içinden, köşeden kıvrılıp geliyor. O yürürken, sessizliğe şekil verir gibi beyaz soluğunu havaya üflüyor. Şehir halkı sıcak kafelerde oturmuş içinde rom bulunan kahvelerini içiyor.

Onun sonraki zamanlarında resmettiği Asuka Dönemi Japonya manzaralarını, Viyana'nın o eski caddesindeki manzaraya yerleştirmeye çalıştım. Fakat hayal gücümü ne kadar zorlarsam zorlayayım ikisi arasmda benzer bir şey göremedim.

Terasın batı kısmı küçük vadiye bakıyordu, vadinin karşı tarafında, olduğum yer ile yaklaşık aynı yükseklikte bir dağ vardı. Ve dağın yamacına birkaç ev inşa edilmişti. Evlerin arasında mesafe vardı ve hepsi gür yeşilliklerle çevriliydi. Benim yaşadığım evin sağ çaprazında göze çarpan büyük, modern bir ev vardı. Beyaz betondan yapılmış, cephesinde bolca mavi filtreli cam kullanılmıştı; dağın tepesine inşa edilmiş bu bina, evden ziyade "malikâne"ye benziyordu, çok gösterişli ve lüks bir havası vardı. Patikaya paralel inşa edilmişti ve üç katlıydı. Muhtemelen birinci sınıf bir mimarın elinden çıkmaydı. Bu bölgede çokça yazlık ev vardı ama o evde sürekli birisi yaşıyordu; her gece o camların ardında ışık görünüyordu. Kuşkusuz hırsız alarmı ya da zaman ayarlı otomatik yanıp sönen bir ışık

sistemi de olabilirdi. Ama bence biri yaşıyordu. Işık, her gün farklı zamanlarda yanıp sönüyordu çünkü. Bazen tüm camların vitrin camları gibi göz alıcı şekilde parladığı oluyordu, bazen sadece bahçe ışıklarının solgun ışıkları görünüyor, tüm ev gecenin karanlığına gömülüyordu.

Benim olduğum tarafa bakan terasta (bir geminin üst güvertesi gibiydi teras) arada sırada biri beliriyordu. Akşamüstü görüyordum onu genelde. Oldukça kısa biriydi sanki ve güneş arkasından vurduğu için erkek mi kadın mı olduğu anlaşılmıyordu. Siluetinin genel hatlarına ve hareketlerine bakınca, erkek olabileceğini düşündüm. Bu kişi hep bir başınaydı. Ailesi yoktu sanırım.

O evde oturan kişi nasıl biriydi acaba? Boş zamanlarımda hayal gücümü çalıştırıyordum. O kişi tek başına bu ıssız dağ başında mı yaşıyordu? Ne iş yapıyordu? O gösterişli camla kaplı malikânede ihtişamlı ve özgür bir yaşam sürdüğüne şüphe yoktu. Bu sapa yerden, her gün şehirdeki işine gidip geliyor olamazdı çünkü. Büyük olasılıkla geçinme endişesi duymayan, refaha ulaşmış biriydi. Öte yandan oradan benim yaşadığım yere bakan biri, benim de endişe duyacak bir şeyimin olmadığını, tek başına sessiz sakin günler geçirdiğimi düşünebilirdi. Uzaktan bakınca hemen her şey güzel görünür.

O kişi o gece yeniden göründü. Tıpkı benim gibi aynı terastaki sandalyede neredeyse hiç kıpırdamadan oturuyordu. Ne kadar düşünürse düşünsün yanıtını bir türlü bulamadığı bir şeyler üzerine kafa yoruyor gibiydi. En azından bana öyle gelmişti. Her ne kadar kutsanmış gibi görünen bir ortamda yaşayan biri olsa da, aklına takılan bir şeyler vardı. Şarap kadehini hafifçe kaldırarak, vadinin karşısındaki o kişiye gizli bir selam gönderdim.

O kişinin kısa bir süre sonra yaşamıma gireceğini, hayatımı inanılmaz biçimde değiştireceğini hayal bile edemezdim o

gün tabii. Eğer o kişi olmasaydı, başıma o kadar çok olay gelmeyecekti ve yine o olmasaydı ben karanlıkların içinde kimsenin haberi olmadan ölüp gidecektim.

Şimdi geriye dönüp baktığımda, yaşamlarımızın ne kadar tuhaf ve mucizevi olduğunu düşünüyorum. İnanılması güç, garip tesadüfler ve tahmini mümkün olmayan dolambaçlı olaylarla dolu. Etrafa ne kadar dikkatli bakarsanız bakın, sonrasında olacaklar konusunda tuhaf olan tek bir şeye bile rastlamayabilirsiniz çoğunlukla. Gündelik hayatın kesintisiz akışı içinde son derece normal bir olay, son derece normal bir şekilde gerçekleşmiş gibi görünür insana. Ya da insan mantığının aldığı bir şey değildir bu. Ne var ki zaman geçtikçe anlar, fark eder bir mantığı olduğunu.

Yine de genel olarak söylersem, mantığa uysun ya da uymasın, nihayetinde bir şeyin anlamını ortaya çıkaran şey çoğu durumda yarattığı sonuçtur. Sonuçlar herkes tarafından görülebilir, gerçek bir etkileri vardır. Ancak o sonuca götüren sebebi belirlemek kolay iş değildir. Onu eline alıp da "bakın işte bu" diye göstermek çok zordur. Elbette sebep bir yerlerdedir. Sebepsiz sonuç olmaz ki. Yumurtayı kırmazsan omlet yapamazsın. Tıpkı *Şogi*'de[5] taşları devirmek gibi... Bir at (sebep), yandaki atı (sebebi) pat diye devirir, sonra o da bir yandaki atı (sebebi) pat diye devirir. Bu böylece zincirleme bir şekilde uzar gider ve en baştaki temel sebebi artık anlayamaz hale geliriz. Ya da artık umurumuzda değildir. Veya artık kimsenin bilmek istemeyeceği bir şey oluverir. Ve "Nihayetinde bir sürü at orada patır patır devrildi" denerek konuya nokta konur. Benim bundan sonra anlatacaklarım da benzer bir yol izleyecek.

Her neyse, benim ilk önce anlatmak istediğim –diğer bir deyişle en başta ortaya sürmek zorunda olduğum iki at– vadinin karşısında bir dağın tepesinde yaşayan o gizemli komşum ile *Kumandanı Öldürmek* adlı tablo. Önce resmi anlatayım.

5. Japon satrancı (ç.n.)

5

Soluğu kesilmiş, eli ayağı buz kesmiş

O evde yaşamaya başladıktan sonra tuhaf bulduğum bir şey vardı; evin içinde tek bir resim bile asılı değildi. Evin hiçbir duvarında resim olmadığı gibi depoda ya da gömme dolapta da resim namına tek bir parça yoktu. Tomohiko Amada'nın yaptığı resimlerden olmadığı gibi başka sanatçıların resimleri de yoktu. Duvarlar tamamıyla çıplak bırakılmıştı. Daha önceden çerçeve asıldığını gösteren tek çivi izi de yoktu. Bildiğim kadarıyla kendine ressam diyen herkesin evinde az ya da çok resim bulunurdu. Bu kendi resmi de olabilir, başka bir ressamınki de. Farkında olmadan insanın etrafında bir sürü resim birikiverirdi. Ne kadar süpürsen de yağan karın yığılmaya devam edişi gibi.

Masahiko Amada'ya başka bir konu ile ilgili olarak telefon ettiğimde, evdeki bu durumu da sordum. Neden evde bir tane bile resim yoktu? Birileri yerinden söküp götürmüş müydü? Yoksa en başından beri mi yoktu?

"Babam eserlerini elinin altında tutmaktan hoşlanmazdı" dedi Masahiko. "Resmi yapmayı bitirir bitirmez sanat simsarını çağırıp resmini ona verir, beğenmediklerini ise bahçedeki fırında yakardı. Bu yüzden babamın tek bir resminin bile evde bulunmaması o kadar da tuhaf değil."

"Diğer ressamların resimlerinden de mi yoktu?"

"Dört, beş tane vardı. Eski bir Matisse, Braque'ınkilerden. Hepsi de küçük eserler, İkinci Dünya Savaşı öncesinde

Avrupa'da satın almış. Bir tanıdığından satın aldığından pek de pahalıya gelmemiş. Şu an çok fiyatlıdırlar tabii. Babam bakımevine girdiğinde ben de bu resimleri topluca sanat simsarına emanet ettim. Boş evde öylece durmalarının anlamı yoktu. Bir sanat galerisinin klimalı deposunda korunuyorlar şimdi. Onlardan başka bir resim de görmedim o evde. Aslında, babam meslektaşlarından da pek hazzetmezdi. Ve kuşkusuz meslektaşları da babamı pek sevmezlerdi. İyi tarafından bakarsak o yalnız bir kurttu; kötü tarafından bakacak olursak da *sürüden kopuk bir kargaydı.*"

"Baban Viyana'da 1936 sonu ile 1939 arasında bulunmuştu değil mi?"

"Öyle, iki yıl kadar kalmış. Ama neden Viyana'ya gitmişti, bilmiyorum. Babamın sevdiği ressamların tamamına yakını Fransızdı çünkü."

"Ve Viyana'dan Japonya'ya geri geldikten sonra birdenbire geleneksel Japon resmine döndü" dedim. "Acaba babana bu önemli kararı aldıran neydi? Viyana'da bulunduğu süre içinde özel bir şey mi gelmişti ki başına?"

"Hımm, bu bir gizem işte. Babam Viyana'da yaşadıklarından pek söz etmezdi. Bazen öylesine bir şeyler anlatırdı. Viyana'daki hayvanat bahçesi, yemekler, tiyatro binası gibi. Ama yaşadıklarıyla ilgili ağzı hep sıkıydı. Ben de cesaret edip soramazdım. Babamla çoğunlukla birbirimizden ayrı yaşadık, çok ender bir araya geldik. Benim için babadan ziyade arada bir eve uğrayan bir akraba, amca gibiydi. Ben ortaokula geçtikten sonra babamın varlığı giderek daha çok sinirimi bozmaya başladı, ben de onunla temastan kaçınır oldum. Güzel sanatlar üniversitesine başladığımda ona danışmadım bile. Sorunlu bir aileydik diyecek kadar kötü değildi ama normal bir aile de diyemezdik bizimkine. Genel olarak anladın mı durumumu?"

"Genel olarak, evet."

"Her neyse, şimdi artık babamın hafızası tamamen silinmiş durumda. Ya da bir yerlerde derin bir çamurun dibine batmış gibi. Ona ne sorarsam sorayım bana yanıt vermiyor. Benim kim olduğumu dahi bilmiyor. Babam bu hale gelmeden önce ona pek çok şey sormalıydım belki de. Böyle düşündüğüm de oluyor. Ancak artık çok geç."

Masahiko bir süre düşüncelere daldı, sonra anlatmaya devam etti. "Bunları bilmeyi neden istiyorsun? Babama ilgi göstermene ne sebep oldu?"

"Özel bir nedeni yok" dedim, "sadece, bu evde yaşamaya başlayınca babanın gölgesi gibi bir şeyi evin içinde hissettim. Ve baban hakkında kütüphanede araştırma yaptım biraz."

"Babamın gölgesi gibi bir şey mi?"

"Onun varlığından kalan iz gibi şeyler demek daha mı doğru olur acaba?"

"Kötü hissettirmiyor mu bu sana?"

Elimde ahize başımı salladım. "Hayır, kötü hissettirmiyor. Yalnızca Tomohiko Amada denilen kişinin varlığının izi bir şekilde hâlâ burada süzülüyor sanki. Havanın içinde."

Masahiko kısa bir süre daha düşüncelere daldı. Sonra, "Babam uzun süre orada yaşadı ve orada pek çok eser yaptı" dedi. "Geride varlığından iz kalmış olabilir. Dürüst olmam gerekirse ben biraz da bu nedenlerden pek yaklaşmıyorum o eve."

Bir şey demeden onun dediklerini dinliyordum.

Masahiko konuşmaya devam etti. "Daha önce de söylemiştim, Tomohiko Amada benim için huysuz bir amcadan farksızdı. Çalışma odasına kapanıp asık suratıyla durmadan resim yapardı. Çok az konuşurdu, ne düşündüğünü bilemezdim. Aynı çatı altında olduğumuzda, annem 'Sakın çalışırken babanı rahatsız etme' diye sürekli uyarırdı beni. Evin içinde koşturamadığım gibi yüksek ses de çıkaramazdım. Dünyaca ünlü bir kişi, harika bir ressam olabilirdi ama küçük bir çocuk olan be-

nim için rahatsızlık veren biriydi. Sonra güzel sanatlara yöneldiğimde, babamın adı benim için büyük bir yük haline geldi. Adımı her söylediğimde, siz Tomohiko Amada'nın akrabası mısınız, diye soruyorlardı. Öyle ki soyadımı değiştirmeyi bile düşündüm. Şimdi düşünüyorum da o kadar da kötü bir adam değildi aslında. Kendi bildiğince sevmişti çocuğunu. Ancak elini tutarak çocuğuna sevgi verebilecek biri değildi. Yapacak bir şey yok. Onun için en öncelikli şey resimdi çünkü. Sanatçı dediğin böyle biri değil midir zaten?"

"Sanırım" dedim.

"Ben asla sanatçı olamam" dedi Masahiko Amada iç çekerek. "Babamdan en azından bu kadarını öğrendim."

"Daha önce, babam gençliğinde oldukça keyfine göre, istediği gibi yaşadı dememiş miydin?"

"Evet, büyüdüğümde artık o halleri yoktu ama gençken epey gününü gün etmiş. Uzun boylu ve yakışıklıydı, bölgenin zenginlerindendi ve resme yeteneği vardı. Kızların onu beğenmemesi mümkün mü? Babam da kadınlara düşkündü besbelli. Dedikodulara göre başının derde girdiği, ailesinin para vererek işleri temizlediği durumlar da olmuş. Ne var ki yurtdışındaki eğitiminden ülkeye geri döndüğünde oldukça değiştiğini söylemişti bir akrabam."

"Değişmiş mi?"

"Japonya'ya döndükten sonra babam eğlenmeyi bırakmış, tek başına eve kapanıp resim yapmaya vermiş kendini. İnsanlarla ilişkisi de son derece azalmış. Tokyo'ya döndükten sonra uzun süre tek başına yaşamış, sonra resim yaparak geçimini sağlayacak duruma gelince birden aklına gelmiş gibi memleketindeki uzak akrabası bir kadınla evlenmiş. Sanki hayatını temize çekmek ister gibi. Oldukça geç yaşta yapılan bir evlilik olmuş bu. Sonrasında da ben doğmuşum. Evlendikten sonra başka kadınlarla ilişki yaşamış mı, onu bilmiyorum. Ancak eski çapkınlık günlerini geride bırakmış olmalı."

"Oldukça büyük bir değişim olmuş."

"Öyle, ayrıca babamın anne ve babası, onun Japonya'ya döndükten sonra yaşadığı değişime çok sevinmişler. Artık babamın gönül işleri yüzünden sorun yaşamayacakları için. Ama Viyana'da ne oldu, neden Batı tarzı resim yapmayı bırakıp geleneksel Japon resmine döndü, bunları akrabalarıma sorsam da hiçbiri bilmiyor. Bu konu hakkında babam denizin dibindeki bir istiridye gibi ağzını kapalı tutuyor."

Ve bugün onun kabuğunu zorla çekip açacak olsan bile içi bomboş olmalıydı. Masahiko'ya teşekkür edip telefonu kapattım.

Tomohiko Amada'nın *Kumandanı Öldürmek* gibi tuhaf bir isim verdiği resmini keşfetmem tam bir tesadüf sonucu oldu.

Yatak odasındayken geceleri arada bir çatı katından hışırtı sesleri geliyordu kulağıma. Önceleri bir fare ya da sincap girmiş olmalı çatı katına diye düşünmüştüm. Ancak bu ses, küçük bir kemirgenin ayak sesinden farklıydı. Yılanın çıkardığı ses gibi de değildi. Yağlı kâğıdı eline alıp buruşturduğunda çıkan sese benziyordu. Çok gürültülü olup da uyutmayacak kadar yüksek bir ses değildi, yine de evin içinde esrarengiz bir şeyin oluşu aklımı kurcalıyordu. Bu şey eve zarar verebilecek bir hayvan da olabilirdi.

Sağa sola bakındım, etrafı iyice kolaçan ettim. Nihayet misafir odasındaki dolabın tavanında çatı katına açılan bir giriş olduğunu gördüm. Kapı, her bir kenarı seksen santimetrelik bir kareydi. Depodan merdiveni alıp getirdim, el fenerini tek elime alıp diğer elimle kapıyı iterek açtım. Sonra korka korka boynumu uzatıp etrafa bakındım. Çatı katı beklediğimden daha genişti, loştu. Sağ ve sol yanında ufak hava delikleri vardı, oralardan az da olsa öğle güneşi sızıyordu içeri. El fenerini tutup köşe bucak kontrol ettim ama hiçbir şey göremedim. En azından hareket eden

bir şey göremedim. Sonra bir cesaretle açık kapıdan çatı katına çıktım.

Havada tozlu bir koku vardı, ancak rahatsız edecek kadar yoğun değildi. Havalandırma işe yarıyor gibiydi, zeminde de pek toz yoktu. Başımın hemen üzerinde birkaç kiriş vardı, kirişlerin yeterince yüksek olduğu noktada ayağa kalkıp yürüdüm. Dikkatli bir şekilde öne doğru ilerledim, iki havalandırma deliğini kontrol ettim. Her ikisi de tel örgüyle kaplıydı, içeri hayvan girmesin diye yapılmışlardı, ancak kuzey tarafındaki deliğin tel örgüsünde bir açıklık vardı. Bir şey çarpıp tel örgüyü yırtmış olabilirdi. Ya da bir hayvan içeri girmek için zorlayıp yırtmıştı. Hangisi olursa olsun, orada küçük bir hayvanın rahatlıkla sığıp içinden geçebileceği bir delik açılmıştı.

Sonra geceleri çıkan o sesin failini gördüm. Kirişin üzerinde karanlığa gizlenmişti. Bu, küçük, gri bir orman baykuşuydu. Gözlerini kapatmış uyukluyordu. Korkutmamak için el fenerinin düğmesini kapatıp ondan biraz uzaklaştım, sonra sesimi çıkarmadan o kuşu inceledim. İlk kez bir baykuşu yakından görüyordum. Kuştan ziyade kanatları çıkmış bir kediye benziyordu. Güzel bir canlıydı.

Samrım öğle vaktini burada sessizce dinlenerek geçiriyor, gece olunca da havalandırma deliğinden çıkıp gidiyor, dağda av peşine düşüyordu. Beni uyandıran, onun çatı katına girip çıkarken çıkardığı sesti. Zararı yoktu. Hem bir baykuş olunca, çatıya fare veya yılan girmesinden endişe etmeye de gerek kalmıyordu. Onu kendi haline bırakabilirdim. O baykuşa doğal bir iyi niyet gösterebilirdim. Ben şans eseri bu evi kiralamış, onunla birlikte yaşıyordum. İstediği kadar bu çatı katında kalabilirdi. Bir süre daha baykuşu izledikten sonra usul adımlarla geri döndüm. Giriş kapısının yanında duran büyük paketi bulmam da tam o sırada oldu.

Bu paketin, kâğıda sarılmış bir resim olduğunu ilk bakışta anlamıştım. Bire bir buçuk metre boyutlarındaydı. Kahve-

rengi Japon kâğıdına sımsıkı sarılmış, kat kat bantlanmıştı. Onun dışında çatı katında başka hiçbir şey yoktu. Havalandırma deliğinden içeri giren solgun güneş ışığı, kirişin üzerine tünemiş gri baykuş ve duvara dayanmış, paket kâğıdına sarılı resim. Bu üçünün bir araya gelişinde büyülü ve insanı cezbeden bir şey vardı sanki.

Paketi dikkatli bir şekilde alıp kaldırdım. Ağır değildi. Basit bir çerçeveye konmuş bir resmin ağırlığındaydı. Paketin üzerinde çok toz birikmişti. Epey bir süredir kimsenin gözüne çarpmadan burada böylece durmuş olmalıydı. Paketin sarılı olduğu ipe bir ad levhası toplu iğne ile sıkıca tutturulmuş, üzerine mavi tükenmezkalemle *Kumandanı Öldürmek* yazılmıştı. Çok düzgün bir yazıydı. Bu, resmin ismi olmalıydı.

Neden bu tek resim çatı katında saklanmıştı, bilmiyordum tabii ki. Ne yapsam acaba diye düşündüm. Normalde yapılması gereken, görgü gereği onu o haliyle olduğu yerde bırakmak olurdu. Sonuçta burası Tomohiko Amada'nın eviydi, bu resim de kuşkusuz Tomohiko Amada'nın sahibi olduğu bir resimdi (büyük olasılıkla kendisi yapmıştı) ve bir nedenden ötürü gözlerden uzak bir yere gizlemişti resmi. O halde, lüzumsuz bir işe kalkışmadan baykuşla birlikte onu da çatı katında olduğu gibi bırakmak en iyisiydi. Burnumu sokmamın gereği yoktu.

Konunun özeti buydu, evet ama içimde kabaran merak duygusunu bastırmayı başaramadım. Özellikle de resmin adı gibi görünen *Kumandanı Öldürmek* sözcükleri ilgimi çekmişti. Acaba bu nasıl bir resimdi? Ve neden Tomohiko Amada onu –ve de özellikle *sadece o resmi*– çatı katına gizlemek zorunda hissetmişti?

Paketi elime alıp çatı katının girişinden çıkmayı denedim. Mantıken, buraya taşınmış bir resmi aşağıya da indirebilmeliydim. Çatı katına geçmek için başka bir yer yoktu. Nasıl çıkarırım diye baktım. Resmi tam da düşündüğüm gibi köşele-

ri ucu ucuna gelecek şekilde kapıdan geçirmeyi başardım. Tomohiko Amada'nın o resmi çatı katına taşımasını canlandırdım gözümde. Muhtemelen tek başınaydı ve bir sırrı yüreğine gömüyordu. Sanki o manzaraya bizzat şahit olmuşum gibi her şey tüm canlılığıyla gözümde canlanmıştı.

Bu resmi çatı katından aşağıya taşıdığımı anladığında Tomohiko Amada eminim çok kızacaktı bana. Bilinci halen derin bir karmaşa içindeydi, oğlunun deyişiyle "opera ile tava arasındaki farkı anlamayacak" durumdaydı. Ama bu eve geri dönme ihtimali de yoktu zaten. Hem bu resmi havalandırma deliğindeki tel örgülerin hasar gördüğü çatı katında o haliyle bıraksam, bir gün bir fare ya da sincap tarafından kemirilebilirdi. Ya da böcekler tarafından yenebilirdi. Eğer bu resim Tomohiko Amada'nın yaptığı bir resim ise, zarar görmesi sanat adına bir kayıp olurdu.

Paketi dolabın üzerine indirdim, baykuşa hafifçe el salladıktan sonra kirişin altından iyice eğilerek geçip aşağıya indim ve giriş kapısını kapattım.

Paketi hemen açmadım. Birkaç gün boyunca o kahverengi paket atölyenin duvarına dayalı olarak kaldı. Yere oturup amaçsızca ona bakıp duruyordum. Sarılı kâğıdı keyfime göre açmam uygun olur muydu karar vermekte zorlanıyordum. Ne olursa olsun bu başka birine ait bir şeydi ve bana ne kadar uygunmuş gibi gelse de paketi istediğim gibi açma hakkım yoktu. Eğer bunu yapmak istiyorsam, en azından oğlu Masahiko Amada'dan izin almam gerekiyordu. Ancak, neden bilmiyorum ama Masahiko'ya bu resmin varlığından söz etmek istemiyordum. Bunun, tamamen benimle Tomohiko Amada arasında kişisel bir mesele olduğunu hissediyordum. Niye böyle tuhaf bir düşünceye kapılmıştım, onu da açıklayamıyorum. Ama böyle hissediyordum.

Paket kâğıdına bir iple sıkıca sarılmış resmin (bu bir re-

sim olmalıydı) üzerindeki kâğıda bir delik açıp içine şöyle bir göz mü atsam acaba diye düşündüm; şöyle mi yapsam böyle mi diye düşüne düşüne sonunda çıkarıp bakmaya karar verdim. Merakım, görgümden ve sağduyumdan çok daha ısrarcıydı. Bir ressam olduğum için mesleki merak mıydı bu, yoksa herhangi bir insanın duyacağı türden basit bir merak mıydı, kendim de ayırt edemiyordum. Ne var ki, hangisi olursa olsun onun içine bakmadan duramayacaktım. Arkamdan kim ne derse desin, kararımı vermiştim. Makas getirdim ve sıkı bir şekilde bağlanmış ipi kestim. Sonra kahverengi paket kâğıdını açtım. Yeniden paketlemek gerekirse diye kâğıdı itinayla, yavaş yavaş açmıştım.

Kat kat kahverengi kâğıdın altında, *ağartılmış pamuk* gibi yumuşak beyaz bir kumaşla sarılmış, basit bir çerçevesi olan bir resim vardı. O kumaşı nazikçe çekip aldım. Ağır yanıklar içindeki bir insanın bandajlarını söker gibi usulca, özenle.

O beyaz kumaşın altında tahmin ettiğim gibi bir tablo vardı. Uzun, dikdörtgen bir resimdi bu. Tabloyu rafın üzerine yerleştirdim ve biraz uzaklaşarak ona bakmaya başladım.

Şüpheye yer yoktu. Tomohiko Amada'nın elinden çıkmış bir resimdi bu. Kesinlikle onun tarzı, ona özgü teknikle çizilmiş bir resimdi. Asuka Dönemi kıyafetleri giymiş bir kadın ve erkekler vardı tabloda. O dönemin giysileri ve o dönemin saç şekli. Ancak resim beni fazlasıyla şaşırtmıştı. Öyle şiddetli bir resimdi ki nefesim tutuldu, öylece kalakaldım.

Bildiğim kadarıyla Tomohiko Amada şiddet içeren resimler çizmiyordu. Tek bir tane bile çizmemişti. Onun yaptığı resimler nostalji uyandıracak şeyler, sakin ve huzurlu sahnelerdi daha çok. Ender olarak tarihsel olayları kullandığı da oluyordu ama resmettiği insanların görüntüsü genel resmin içinde eriyordu. Onun tablolarındaki insanlar, eski çağlardan bir doğa manzarası içinde, birbirine yakın bir toplulukta yer alıyor, uyumu yücelten bir biçimde resmediliyorlardı. Ki-

şisel egolar topluluğun genel isteği ya da sakin kaderi içine karışmış görünüyordu. Öte yandan sessiz, kendi içine kapalı bir dünyaydı bu. Amada için ütopik bir dünyaydı belki de. O, böylesi bir antik çağ dünyasını farklı yönlerden, değişik bakış açılarından çizmeyi sürdürmüştü. Onun stilini "modernizmin reddi" ya da "antik dönemlere dönüş" olarak tanımlayan çok kişi olmuştu. "Gerçeklikten kaçış" diye eleştirenler de olmuştu elbette. Hangisi olursa olsun, öğrenim gördüğü Viyana'dan Japonya'ya döndükten sonra, modernizme yönelik yağlı boya resimler yapmayı bırakmış, kendini tek kişilik dingin dünyasına kapatmıştı. Tek bir açıklama yapmadan, hiçbir gerekçe göstermeden.

Kumandanı Öldürmek adlı tabloda kan akıtılmıştı. Gerçek kan bol miktarda akıtılmıştı. İki erkek, ağır görünen iki antik çağ kılıcı ellerinde, çarpışıyorlardı. Bu bir şekilde özel bir düello gibi görünüyordu. Taraflardan biri genç, diğeri yaşlıydı. Genç adam kılıcı yaşlı adamın kalbinin derinine kadar saplamıştı. Genç adamın ince, kara bir bıyığı vardı, soluk pelin otu renginde ince bir kıyafet giymişti. Yaşlı adam ise beyaz bir kostüme bürünmüştü ve gür beyaz sakalı vardı. Boynunda inciden kolye takılıydı. Kılıç elinden kurtulmuş, yere düşmek üzereydi. Kalbinden kanlar fışkırıyordu. Kılıcın sivri ucu muhtemelen ana atardamara saplanmıştı. Kan, beyaz kıyafetlerini kıpkırmızı boyamıştı. Ağzı acıdan büzülmüştü. Gözleri fal taşı gibi açılmış, hayret içinde boşluğa bakıyordu. Yenildiğini anlamıştı. Fakat gerçek acı henüz ona ulaşmamıştı.

Diğer taraftan, genç adamın bakışları çok soğuktu. O gözler dimdik karşısındaki adama bakıyordu. Bu gözlerde ne pişmanlık vardı ne de bir şaşırma emaresi, ne korkudan bir eser ne de en ufak bir heyecan belirtisi. O gözler gayet serinkanlı bir şekilde başka birinin yaklaşan ölümüne ve kendi

kesin zaferine bakıyordu. Oluk gibi akan kan bunun deliliydi. Ona hiçbir duygu hissettirmiyordu.

Dürüst olmak gerekirse geleneksel Japon resmi denilen şeyin, durağan ve stilize bir dünyanın resmedildiği bir güzel sanatlar formu olduğunu düşünmüştüm hep. Geleneksel Japon resim sanatının teknik ve temasının güçlü duyguları ifade etmeye uygun olmadığını düşünürdüm. Benimle hiçbir bağı olmayan bir dünyaydı bu. Ancak, Tomohiko Amada'nın *Kumandanı Öldürmek* tablosunu önüme koyunca, bütün bu düşüncelerimin yanlış izlenimlerden başka bir şey olmadığını anladım. Tomohiko Amada'nın resmettiği, iki erkeğin kaderini belirleyecek şiddetli düello sahnesi, resme bakanı yüreğinin derinliklerinden sarsıyordu. Yenen erkek ile yenilen erkek. Kılıcı saplayan erkek ile kendisine kılıç saplanan erkek. Bu ayrım beni çok etkilemişti. *Bu resimde özel bir şey vardı.*

Resimde bu düelloyu yakından izleyen birkaç kişi de vardı. Biri genç bir kadındı. Kaliteli, bembeyaz bir kimono giymişti. Saçlarını yukarıda toplamış, iri bir saç tokası takmıştı. Bir eli ağzının önünde, ağzı hafif açık kalmıştı. Sanki nefesini tutmuş kocaman bir çığlık atacakmış gibi duruyordu. Güzel gözleri iri iri açılmıştı.

Diğeri genç bir adamdı. Giysisi pek gösterişli sayılmazdı. Siyaha çalan, pek süsü püsü olmayan, daha çok hareket kolaylığı sağlayan bir kıyafeti vardı. Ayağına basit Japon sandaletleri giymişti. Bir uşak gibi görünüyordu. Kılıç kuşanmamış, beline kısa bir kılıç sokmuştu sadece. Ufak tefek biriydi, ince keçi sakalı vardı. Sol elinde hesap defteri gibi bir şey tutuyordu, günümüzde ofis çalışanlarının klasör taşıdıkları gibi taşıyordu elindekini. Sağ elini bir şeyi kavramaya çalışır gibi uzatmıştı. Yaşlı adamın uşağı mıydı, genç adama mı hizmet ediyordu yoksa kadının uşağı mıydı, resimden anlaşılmıyordu. Anladığım tek şey, bu düellonun ani geliştiği ve ne ka-

dının ne de uşağın öngörebildiği bir olay olduğuydu. İkisinin yüzünde de net bir şaşkınlık vardı.

Dördünün içinde şaşırmış görünmeyen tek kişi, genç katil. Muhtemelen onu hiçbir şey şaşırtamıyor. Hayır, doğuştan katil değil. İnsanları öldürmekten keyif alıyor da değil. Ancak hedefine ulaşmak için birine son nefesini verdirmek konusunda hiç tereddüt göstermeyecek biri gibi. Genç, ideali için yanıp tutuşan (bu idealinin ne olduğunu bilmiyoruz), güçlü, kuvvetli bir erkek. Kılıcı ustaca kullanma yeteneğine sahip. Hayatının baharını çoktan geride bırakmış yaşlı adamın onun eliyle ölüp gidişini görmekte onu şaşırtan bir şey yok. Aksine, bu doğal ve mantıklı geliyor ona.

Başka biri daha var bu olaya şahit olan. Resmin sol alt köşesinde, sanki ana metne eklenmiş bir dipnot gibi o adam görünüyor. Adam yerdeki kapağı yarıya kadar açmış, oradan boynunu uzatmış. Kapak, kare ve tahtadan. O kapak bana, bu evdeki çatı katına açılan kapıyı çağrıştırdı. Hem şekli hem de büyüklüğü bire bir aynı gibi. Adam oradan ayaktaki insanlara bakıyor.

Yere açılmış delik? Kare bir iniş deliği? Olur mu canım öyle şey? Asuka Dönemi'nde kanalizasyon yoktu ki. Dahası, düellonun yapıldığı yer dışarısıydı, hiçbir şey olmayan boş bir araziydi. Geri plana dalı hafifçe yere doğru sarkmış bir çam ağacı resmedilmişti. Neden böyle bir yerin zeminine kapaklı bir delik açılsındı ki? Bir açıklama bulamıyordum.

Ve oradan boynunu çıkarmış adam da oldukça tuhaf görünüyordu. İnce uzun suratının şekli eğilmiş patlıcan gibi bir tuhaftı. Yüzünün ortasını bıyığı kaplamıştı, saçı başı karmakarışıktı. Düşkün biri, her şeyden elini eteğini çekmiş biri gibi görünüyordu. Meczup gibi de görünmüyor değildi. Fakat gözlerindeki parıltı şaşılacak derecede keskindi, hatta orada sezgi gibi bir şey algılanıyordu. Yine de buradaki sezgi, akıl yoluyla elde edilen bir şey gibi değil de

bir tür sapmayı –belki de akıl hastalığı gibi bir şeyi– gösteriyordu sanki. Kıyafetin detayları anlaşılmıyor. Benim görebildiğim sadece boynundan yukarısı. O da diğerleri gibi düelloyu izliyor. Sonuca şaşırmış gibi görünmüyor. Aksine, bu düelloyu olması gerektiği için gerçekleşen bir şey gibi, doğal bir şey gibi izliyor. Ya da olayın detaylarını ne olur ne olmaz diye teyit ediyor. Kız da, uşak da, arkalarında kalan bu uzun suratlı adamın farkında değiller. Onların bakışları, şiddetli düelloya çakılmış durumda. Hiçbirinin arkasına dönüp baktığı yok.

Bu adam kimin nesi acaba? Neden o antik çağda yerin altında gizleniyor? Tomohiko Amada hangi amaçla bu garip, gizemli adamı, kompozisyonun dengesini bozacak şekilde ve özellikle resmin köşesine çizmiş olabilir?

Ve ne sebeple bu esere *Kumandanı Öldürmek* adını vermiş? Bu resmin içinde bariz şekilde yüksek statülü bir kişi kılıçla öldürülüyor. Ancak eski zaman kıyafetleri giymiş bu yaşlı adam, ona nasıl bakarsan bak, "kumandan" olarak nitelendirmeye uygun değil. "Kumandan" rütbesi Avrupa'da ortaçağ ya da yakın çağa ait. Japonya tarihinde böyle bir unvan yok. Buna rağmen Tomohiko Amada, resmine *Kumandanı Öldürmek* diye garip bir tınısı olan bu adı vermiş işte. Bunu yapmasının *bir sebebi* olmalı.

Fakat, "kumandan" sözcüğü bir şeyler çağrıştırmıştı. Bu sözcüğü daha önceden duymuşluğum vardı. İğneye iplik geçirir gibi, hafızamdaki izleri yokladım. Bir romanda ya da bir tiyatro oyununda bu sözcüğü görmüş olmalıydım. Çok bilinen ünlü bir eserdi, bir yerlerde...

Derken birden aklıma geldi. Mozart'ın *Don Giovanni* operasıydı bu. O operanın başında "Kumandanı Öldürmek" diye bir sahne vardı. Oturma odasındaki plak rafının önüne gittim, oradaki *Don Giovanni* kutu setini çıkarıp içindeki açıklamaya göz attım. Baştaki sahnede öldürülenin tahmin etti-

ğim gibi "kumandan" olduğundan emin oldum. Adı yoktu. Sadece "kumandan" olarak geçiyordu.

Operanın senaryosu İtalyancaydı. Orada öldürülen yaşlı adam Kumandan, "Il Commendatore" olarak geçiyordu. Bunu birileri Japoncaya "kumandan" olarak çevirmiş ve bu sözcük yerleşmişti. Gerçekte "kumandan" ne tür bir rütbe ya da görevdi, bilmiyordum. Kutunun üzerindeki diğer açıklamalara baktım, bununla ilgili pek bilgi yoktu. Bu operada adı olmayan bir "kumandan" vardı ve temel rolü operanın başında Don Giovanni tarafından vücuduna kılıç saplanarak öldürülmekti. Operanın sonunda yürüyen uğursuz bir heykele dönmüş halde Don Giovanni'nin önünde belirip onu cehenneme götürüyordu.

Her şey çok açık değil mi, diye düşündüm. Burada resmedilen yakışıklı genç adam, baş belası Don Giovanni'ydi (İspanyolcası Don Huan), öldürülen yaşlı adam ise ünlü Kumandan'dı. Genç kız, Kumandan'ın güzel kızı Donna Anna'ydı, uşak ise Don Giovanni'ye hizmet eden Leporello idi. Elindeki ise efendisi Don Giovanni'nin o güne dek elde ettiği kadınların adlarının detaylıca kaydedildiği defterdi. Kalın bir katalogdu bu. Giovanni, Donna Anna'yı zorla baştan çıkarmış, bu duruma karşı koyan babasıyla, Kumandan'la, düelloya girmiş ve onu öldürmüştü. Ünlü bir sahneydi. Neden hemen fark etmemiştim ki?

Mozart'ın operasıyla Asuka Dönemi'ni konu alan geleneksel Japon resmi birbirinden çok uzak şeylerdi, bu yüzden fark edememiş olmalıydım. Bu ikisi zihnimde doğrudan birbiriyle bağlantılı değildi çünkü. Ancak bir kez anlayınca, her şey yerli yerine oturdu. Tomohiko Amada, Mozart'ın operasını olduğu gibi Asuka Dönemi'ne "uyarlamıştı". Şüphesiz ilgi uyandıran bir denemeydi. Kabul ediyorum. Peki ama bu uyarlama neden *gerekliydi*? Bu, Tomohiko Amada'nın genel resim anlayışından çok farklıydı. Ve neden özellikle bu resmi sımsıkı sarıp çatı katına gizleme ihtiyacı duymuştu?

Ayrıca resmin sol alt köşesinde, yerin altından boynunu uzatan ince uzun suratlı kişinin varlığı acaba neyi temsil ediyordu? Mozart'ın operası *Don Giovanni*'de böyle bir karakter yoktu. Tomohiko Amada hangi amaçla o karakteri sahneye eklemişti acaba? Ayrıca operada babasının öldürüldüğü sahneye aslında Donna Anna şahit olmuyordu. O, sevgilisi şövalye Don Ottavio'dan yardım istemeye gitmişti. Sonra ikisi o sahneye döndüklerinde artık kılıçla öldürülmüş babasını buluyorlardı. Tomohiko Amada'nın resminde bu sahne –muhtemelen dramatik bir etki yaratması için– biraz değiştirilmişti. Ancak yeraltından başını çıkaran, nasıl bakılırsa bakılsın, Don Ottavio değildi. O adamın görüntüsünde bu dünyada normal kabul edilenden farklı bir şeyler vardı. O, Donna Anna'ya yardım eden ağırbaşlı, adil şövalye değildi kesinlikle.

O adam cehennemden çıkıp gelen bir şeytan mıydı acaba? Nihayetinde Don Giovanni'yi cehenneme götürmek için iz sürmek üzere önceden mi gelmişti? Ancak nasıl bakılırsa bakılsın, o adam ne kötü bir ruha ne de şeytana benziyordu. Kötü ruhların bu kadar ışıltılı gözleri olmaz. Şeytan ise kare bir tahta kapağı gizlice kaldırıp yeryüzüne başını uzatmaz. Bu kişi bir çeşit hilebaz gibi orada işe karışıyordu sanki. O adama geçici olarak "Uzun Surat" demeye karar verdim.

Sonraki birkaç hafta boyunca sessizlik içinde o resme bakıp durdum. O resim gözümün önünde durdukça resim yapma isteği duyamıyordum. Düzgün bir şekilde yemek hazırlayıp yeme isteğim de kalmamıştı. Buzdolabının kapağını açıp elimi bir sebzeye atıyor, üzerine mayonez sürüp atıştırıyordum ya da bir konserve açıp içindekini tencerede ısıtıp yiyordum. Atölyenin zeminine oturuyor, *Don Giovanni* plağını tekrar tekrar dinleyerek hiç usanmadan *Kumandanı Öldürmek*'e bakıyordum. Gün batarken de onun önünde şarap içiyordum.

Harika bir resim bu, diye düşünmüştüm. Ancak bildiğim

kadarıyla bu resim Tomohiko Amada'nın resim derlemesi kitabında kayıtlı değildi. Diğer bir deyişle, bu eserin varlığı bilinmiyordu. Eğer sergilenmiş olsaydı, hiç şüphesiz Tomohiko Amada'nın başyapıtı olurdu. Geçmiş eserlerinden sergi açılsa, posterde kullanılması hiç de tuhaf kaçmayacak bir resimdi bu. Ve bu yalnızca "harika resmedilmiş" bir resim değildi. Adeta sıra dışı bir gücü vardı resmin. Bu, en azından güzel sanatlardan anlayan birinin asla gözden kaçıramayacağı bir gerçekti. Bakan insanın yüreğinin derinliklerinde bir yere dokunan, hayal gücünü başka bir yerlere davet eden imalı bir şeyler vardı içinde.

Ve ben o resmin sol alt köşesindeki gür bıyıklı "Uzun Surat"tan bir türlü gözlerimi ayıramıyordum. Sanki o kapağı açmış, beni *özel olarak* yeraltındaki dünyaya davet ediyormuş gibi hissediyordum. Bir başkasını değil ama *beni*. Aslında, o kapağın altında nasıl bir dünya vardı merak da ediyordum. Acaba o adam nereden geliyordu? Orada ne yapıyordu? O kapağı geri kapatacak mıydı yoksa açık mı bırakacaktı?

O resme bakarak, *Don Giovanni* operasının o sahnesini defalarca dinledim. Uvertürün ardından ilk perde, üçüncü perde. Artık orada söylenen şarkının sözlerini, konuşmaları bile ezberlemiştim.

Donna Anna:
"Aa, o katil işte, babamı öldürdü
Bu kan... Bu yara...
Yüzü ölümün rengini almış bile
Soluğu kesilmiş
Eli ayağı buz kesmiş
Babacığım, benim şefkatli babam!
Bilincini yitirmek üzere
Bu halde ölüp gidecek gibi."

6

Şimdilik yüzü olmayan bir müşteri

Aracıdan telefon geldiğinde yaz bitmek üzereydi. Uzun zamandır ilk kez telefonum çalmıştı. Öğlenleri yaz sıcağı sürüyordu hâlâ ama güneş batınca dağların arasında hava soğuyordu. Durmadan yaygara koparan cırcırböceklerinin sesi giderek azalmış, onun yerini başka böceklerin korosu almıştı. Şehirde yaşadığım zamandan farklı olarak şimdi doğayla çevrelenmiştim ve mevsimin bir öncekinin izlerini adım adım silişine gün be gün tanık oluyordum.

Telefonda önce karşılıklı olarak birbirimize neler yapıp ettiğimizi anlattık. Böyle desem de, benim açımdan söyleyecek fazla bir şey yoktu.

"Bu arada, istediğiniz gibi resim yapabildiniz mi?"

"Az biraz işte" dedim. Bu bir yalandı elbette. O eve taşınalı dört ayı geçmişti ve hazırladığım tuval hâlâ bembeyazdı.

"Çok iyi" dedi. "Bir gün eserlerinizi bize de gösterin. Belki yardımcı olabileceğimiz bir şey çıkar."

"Teşekkürler. Bir gün gösteririm."

Sonra iş hakkında konuşmaya başladı. "Bir şey rica etmek için aramıştım sizi. Ne dersiniz acaba? Sadece bir seferliğine portre resmetmek ister miydiniz?"

"Artık portre yapmayacağımı söylemiştim size."

"Öyle, elbette söylemiştiniz. Ama bu işin ücreti aşırı iyi."

"Aşırı iyi mi?"

"Olağanüstü."

"Ne kadar olağanüstü acaba?"

Rakamı söyledi. Neredeyse ıslık çalacaktım. Ama tabii ki çalmadım o ıslığı.

"Profesyonel olarak portre yapan başkaları da var ama" dedim serinkanlı bir tavırla.

"Sizden başka, sayıları pek o kadar çok olmasa da, birkaç başarılı portre ressamı daha var tabii."

"O halde bu teklifi neden onlara götürmüyorsunuz? Böyle bir ücret için kim olursa olsun hemen kabul edecektir."

"Çünkü müşteri *sizi* istiyor. Sizin çizmeniz koşulunu koydu. Başkası olmazmış."

Ahizeyi sağ elimden sol elime geçirip sağ elimle kulağımın arkasını kaşıdım.

O ise telefonun öteki ucundan konuşmaya devam etti: "O kişi sizin yaptığınız portrelerden birkaçını görmüş ve çok beğenmiş. Sizin resimlerinizdeki canlılığı başkalarının resimlerinde görmek zormuş."

"Anlamıyorum. Bir kere benim bugüne dek yaptığım portrelerin *birkaçını görmüş olması* nasıl mümkün olabilir ki? Galeride her yıl kişisel sergi açıyor değilim ya."

"Detayları bilmiyorum" dedi, o da şaşırmış gibi bir ses tonuyla. "Ben sadece müşterinin dediklerini aktarıyorum size. Sizin portre yapmayı bıraktığınızı ilettim. Kesin kararlı olduğundan teklifi kabul etmeyecektir de demiştim. Ama kendisi vazgeçmedi. Sonrasında da bu miktarı önerdi."

Telefonun başında bu teklif üzerine düşündüm. Dürüst olmak gerekirse, önerilen miktar ilgimi çekmişti. Ayrıca benim yaptığım resimlere –bana verilmiş bir iş olarak görüp yarı otomatik bir halde yapmış olsam da– bu kadar çok değer veren birinin olması, hiç de azımsanmayacak bir özgüven hissettirdi. Öte yandan bir daha para karşılığı portre yapmayacağım diye kendime söz vermiştim. Karımın beni terk etmesi de bu fırsatı vermiş, yaşamımda yeni bir başlangıç yapmak

istemiştim. Önüme toplu para yığmakla öylece kararımdan vazgeçiremezlerdi beni.

"İyi de bu müşteri neden bu kadar savurgan acaba?" diye sordum.

"Dünya ekonomik açıdan ne kadar kötü durumda olsa da, ne yapacaklarını bilemedikleri kadar çok parası olan insanlar da var. İnternet üzerinden hisse senedi alım satımında büyük kârlar etmiş ya da bilişim falan gibi şeylerle ilişkili çok insan var. Portre ücretini gider olarak vergiden de düşebilirler ayrıca."

"Gider olarak düşmek mi?"

"Portre, hesap defterine güzel sanatlar objesi yerine ofis malzemesi olarak işlenebilir çünkü."

"Bunu duymak içimi açtı" dedim.

Hisse senedi alım satımında kârlı çıkmış ya da bilişimle ilintili bir girişimcinin, ne kadar çok para kazanmış olursa olsun, masraf olarak vergiden düşebilse bile kendi portresini yaptırıp ofis *malzemesi* diye göstererek ofisinin duvarına asacağını düşünmüyordum hiç. Bu tiplerin çoğu fazla yıkanmaktan rengi atmış kot pantolon ya da Nike spor ayakkabı giyen, yıpranmış tişörtler ve Banana Republic ceketleriyle işe giden, kâğıt bardakta Starbucks kahvesi içerek hava atan genç tayfaydı. Heybetli yağlı boya portreler onların hayat tarzlarına uymazdı. Diğer yandan, bu dünyada pek çok türde insan vardı. Kesin böyledir diye sonuca varamazdık. Starbucks (ya da başka bir yerin) kahvesini (elbette adil ticaretle üretilmiş kahve çekirdeğinin kullanıldığı) kâğıt bardakta içen ve onları resmetmemi isteyen insanlar da olabilirdi pekâlâ.

"Bununla birlikte, bir şartı var" dedi. "Müşteri kendisini gerçek bir model olarak karşınıza alıp resmini yapmanızı istiyor. Bunun için zaman ayıracağını da söyledi."

"İyi de ben hiç o şekilde resim yapmıyorum ki."

"Biliyorum. Müşteriyle özel görüşme yapıyorsunuz ama

gerçekte model olarak kullanmıyorsunuz. Sizin yönteminiz böyle. Bunu kendilerine de söyledim. Öyle olabilir ama ben bu kez doğrudan gözlerime bakarak çizmesini istiyorum, demiş. Müşterinin şartı bu."

"Bunun anlamı ne peki?"

"Ben de bilmiyorum ki."

"Çok tuhaf bir istek değil mi? Neden özellikle böyle bir şey istiyor acaba? Model olarak durması gerekmediği için aksine memnun olması gerekmez mi?"

"Alışılmamış bir istek. Ancak ücret konusunda eleştirilecek bir yan yok" dedi.

"Öyle, ücret konusunda eleştirilecek bir yan yok" dedim ben de

"Bundan sonrası size kalmış. Ruhunuzu satıyor değilsiniz ya. Portre ressamı olarak çok yeteneklisiniz ve bu yeteneğinizi kullanmanız isteniyor sizden."

"Kendimi mafyanın emekliye ayrılmak üzere olan kiralık katili gibi hissettim" dedim. "Son bir kişiyi daha devir der gibi."

"Ama bu işte kan falan akacak değil. Ne dersiniz, kabul eder misiniz?"

Kan falan akacak değil, ifadesini kafamda döndürüp durdum. Ve *Kumandanı Öldürmek* resmi canlandı zihnimde.

"Peki, portresini yapacağım kişi nasıl biri?" diye sordum.

"Doğruyu söylemek gerekirse bilmiyorum."

"Erkek mi kadın mı, onu da mı bilmiyorsunuz?"

"Bilmiyorum. Ne cinsiyetini, ne yaşını ne de adını biliyorum, hiçbir şey bilmiyorum. Şimdilik yüzü olmayan bir müşteri. Ajansa ünlü bir avukattan telefon geldi, biz sadece onunla görüştük."

"Şüpheli bir şey hissetmediniz değil mi?"

"Evet, kesinlikle şüpheli bir şey yoktu. Düzgün bir avukatlık bürosundan aradılar, ayrıca anlaşmaya varılırsa avansı hemen hesabınıza yatıracaklar."

Ahize elimde derin bir nefes aldım. "Çok ani oldu bu teklif. Hemen yanıtlayamam. Biraz düşünebilir miyim?"

"Olur tabii. Aklınıza yatana dek düşünün lütfen. Özellikle acelesi olmadığını söylüyor müşterimiz."

Teşekkür edip telefonu kapattım. Bu konuşmadan sonra yapacak bir şey bulamadım. Atölyeye dönüp ışığı açtım, yere oturup *Kumandanı Öldürmek* adlı resme baktım boş boş. O arada içim kıyıldı, mutfağa gidip ketçap ve tabağa koyduğum Ritz bisküvisini alıp döndüm. Bisküviye ketçap döküp yedim, sonra yine resme baktım. Hiç de lezzetli bir şey değildi bu yediğim. Aslında kötü bir tadı vardı. Ne var ki lezzetli olmaması o anda benim için önemsiz bir şeydi. Boş midemi biraz da olsa bastırması yeterliydi.

Bu resim bir bütün olarak da, parça parça olarak da beni çok etkilemişti. Hatta resme *hapsolup kalmış* gibiydim bile diyebilirim. Haftalar geçip artık o resme uzaktan bakmaktan usandığımda, bu sefer de resme daha yakından, her bir detayını etraflıca inceleyerek baktım. Beni özellikle etkileyen şey, resimdeki beş karakterin yüzlerindeki ifadelerdi. Bu yüzlerin her birini tek tek karakalemle en ince ayrıntısına dek çizdim. Kumandandan Don Giovanni'ye, Donna Anna'dan Leporello'ya, "Uzun Surat"a kadar herkesinkini. Bir kitabın içindeki hoşuna giden cümleleri not defterine harf harf, sözcük sözcük özenle aktaran bir okur gibi.

Geleneksel Japon resminde çizilmiş karakterlerin kendi tarzımla taslağını çıkarmak, benim için bir ilkti ve çizmeye başladıktan hemen sonra düşündüğümden çok daha zor bir işe kalkıştığımı da anlamış oldum. Geleneksel Japon resim sanatı çizgileri merkez alan resim tarzıdır, ifade tarzı üç boyutluluktan ziyade yüzeysele daha yakındır. Gerçeklikten ziyade sembolizm ve göstergelere önem verilir. Bu tür bir bakış açısıyla çizilen resmin, "Batı tarzı resim" diline bir anlamda tercüme edilmesi özünde imkânsızdır. Buna rağ-

men defalarca deneme yanılmanın sonunda, kendimce iyi bir şeyler çıkarabilir hale geldim. Buna "uyarlama" demek fazla kaçacak olsa da kendimce resmi yorumlayıp "çevirmem", önce resmin orijinalindeki amacı kavramam gerekiyordu. Diğer bir deyişle, ben –az ya da çok– Tomohiko Amada adlı ressamın bakış açısını ya da bir birey olarak o kişinin var oluşunu anlamak zorundaydım. Metafor üzerinden söylersem, onun çıkardığı ayakkabıyı kendi ayağıma giymem gerekiyordu.

Bir süre bunu yapmayı sürdürdükten sonra birden, "uzun bir aradan sonra yeniden portre yapmak fena olmayabilir" diye düşünmeye başladım. Nasılsa hiçbir şey çizemiyordum. Ne çizsem iyi olur, neyi çizmek istiyorum diye düşünüyor düşünüyor ama bir ipucu dahi bulamıyordum. Anlamı olmayan bir iş bile olsa, gerçekten ellerimi hareket ettirerek bir şeyler resmetmek fena fikir olmayabilirdi. Hiçbir şey *yaratamadığım* günler böylece devam ederse, sonunda gerçekten bir şey çizemez hale gelebilirdim. *Portre bile çizemez hale gelirdim belki de.* Elbette önerilen ücretin miktarı da aklımı çelmişti. Şimdilik günlük masraflarım pek fazla değildi ama resim sınıfından elime geçenle yaşamımı sürdüremezdim. Uzun bir yolculuk yapmış, ikinci el bir Toyota Corolla satın almıştım, birikimim kuşkusuz azar azar da olsa eriyordu. Toplu bir para gelmesi fikri çok cazipti.

Aracıya telefon edip bu seferlik işi kabul edeceğimi bildirdim. Sevindi bu kararıma.

"Ancak müşteriyi karşıma alıp gerçek halini resmedeceksem, onun olduğu yere gitmem gerekiyor herhalde" dedim.

"Endişelenmenize gerek yok. Müşteri sizin Odavara'daki evinize geleceğini söyledi."

"Odavara'ya mı gelecekmiş?"

"Öyle."

"Benim evimi biliyor muymuş?"

"Evi sizinkinin yakınındaymış. Tomohiko Amada'nın evinde yaşadığınızı biliyordu."

Kısa bir süre ne diyeceğimi bilemedim. Sonra, "Tuhaf değil mi? Burada oturduğumu neredeyse kimse bilmiyor. Özellikle de Tomohiko Amada'nın evinde oturduğumu" dedim.

"Ben de bilmiyordum" dedi aracı.

"Peki, o nasıl biliyormuş?"

"Şey, orasını sormadım. Ancak internet kullanarak her şeyi öğrenebildiğimiz bir dünyada yaşıyoruz artık. İşinin ehli biri şahsi, gizli her şeyi bulabilir."

"Onun benim yakınlarımda oturuyor olması acaba sadece bir tesadüf mü? Yoksa yakında oturduğum için beni tercih etmiş olabilir mi?"

"O kadarını bilemiyorum. Müşteriyle yüz yüze görüştüğünüzde ona kendiniz sorun lütfen."

Öyle yapayım, dedim.

"O halde işe ne zaman başlayabilirsiniz?"

"Hemen" dedim.

"Peki, o zaman müşterimize bize olumlu cevap verdiğinizi iletip sonrasında sizinle yeniden iletişime geçeceğim" dedi aracı.

Ahizeyi yerine bıraktıktan sonra terastaki şezlonga uzandım ve bu olup bitenler hakkında düşünmeye başladım. Düşündükçe şüphelerim artıyordu. Müşterinin benim bu evde yaşadığımı biliyor olması hiç hoşuma gitmemişti. Sanki birisi tarafından sürekli izleniyormuşum gibi bir hisse kapıldım. Ne var ki bu bilinmeyen kişi benim gibi birine acaba neden bu kadar yakın ilgi gösteriyordu? Ayrıca teklif gerçek olamayacak kadar iyi görünüyordu. Yaptığım portreler kuşkusuz övgüler almıştı. Kendimce bir özgüvenim de vardı. Yine de yaptıklarım her yerde bulunan portrelerden farklı değildi. Hangi bakış açısıyla bakılırsa bakılsın bu resimleri "sanat eseri" olarak adlandırmak mümkün değildi. Ve ben resim

dünyasında tanınan biri de değildim. Yaptığım resimlerden kaçını görmüş olursa olsun ve diyelim ki onlar da hoşuna gitmiş olsun (bu konuyu bana aktarıldığı şekliyle aynen kabul etme niyetinde değildim ama) neden bu kadar savurgan davranıp böyle büyük bir miktar ödemeyi göze alıyordu ki?

Acaba bu müşteri, ilişkiye girdiğim kadının kocası olabilir miydi? Birden aklıma gelmişti bu düşünce. Somut bir temeli yoktu ama düşününce böyle bir şeyin *olabileceğine* karar verdim. Bana ilgi gösteren adsız bir komşu ortaya çıkınca bundan başka bir şey gelmiyordu aklıma. Ama neden o kadının kocası, büyük miktarda para ödemeyi göze alıp karısının onunla kendisini aldattığı kişiye portresini yaptırmak istesindi ki? Mantıklı değildi. Tabii o kişi tuhaf bir düşünce yapısına sahip biri değilse.

Aman neyse, dedim kendi kendime en sonunda. Durum böyle madem, ben de kendimi akışa bırakıvereyim işte. Eğer gizli bir planı vardıysa da, o plana uyup duruma baksam olmaz mıydı? Bu dağ başında çakılmış oturup durmaktansa, diğerini yapmak daha çok aklıma yatmıştı. Merak da ediyordum. Bu müşteri olacak kişi acaba nasıl biriydi? Bu kişi yüksek miktarda ücret ödeme karşılığında benden ne talep edecekti? O *şeyin* ne olduğunu öğrenmek istiyordum.

Bu karara varınca biraz rahatladım. O gece uzun zamandır ilk kez bir şey düşünmeden rahat bir uyku çekebildim. Gece yarısı baykuşun hareket ederken çıkardığı hışırtıları duyar gibi oldum. Ama bu belki de bölük pörçük rüyamdaki bir sesti sadece.

7

Ezberlemesi kolay soyadı

Tokyo'daki aracıyla birkaç kez daha telefonda görüştük, ertesi hafta sah günü öğleden sonra için o gizemli müşteri ile görüşme ayarlandı (o sırada henüz adı bilinmiyordu). İlk gün tanışıp bir saat kadar sohbet etme, resim yapmayı sonraya bırakma teklifimi kabul etmişti.

Portre yapmak için neye ihtiyaç olduğunu söylemeye lüzum yok aslında, karşındaki modelin yüzünün özelliklerini tam olarak anlayabilecek yetenek gerekir önce ama sadece bu kadarı da yeterli değildir. Bu kadarıyla ancak karikatür çıkar ortaya. Canlı bir portre yapmak için asıl gerekli olan, karşındakinin yüzünün özü olan şeyi görüp ortaya çıkarma kabiliyetidir. Bir yüze bakmak bir anlamda el falına bakmaya benzer. Bir insanın yüzü doğduğu zamandakiyle aynı değildir, zamanın akışı içinde çevresel faktörlerle gitgide şekillenir; öncesi ve sonrası birbirinden farklıdır.

Salı sabahı evi toparladım, temizledim, vazoya bahçeden kopardığım çiçeklerden koydum, *Kumandanı Öldürmek*'i resim atölyesinden kaldırıp misafir odasına taşıdım, daha önce sarılı olduğu kahverengi kâğıda sarıp görülmeyecek hale getirdim. O resmi başka birisinin görmesini istemiyordum.

Öğleden sonra saat biri beş geçe bir araba sarp yamaçtan yukarı doğru tırmanıp girişteki araba park yerinde durdu. Motorun ağır, kaba sesi bir süre daha etrafta yankılandı. Bir mağaranın içindeki büyük bir hayvanın boğazından çıkan

hoşnut bir ses gibiydi sesi. Muhtemelen silindirleri büyük bir motordu. Sonra motor durdu, vadiye yeniden sessizlik çöktü. Gümüş rengi, üstü açılıp kapanır bir arabaydı; spor bir Jaguar. Bulutların arasından süzülen güneş ışığı iyice parlatılmış tampona vuruyor, oradan yansıyıp insanın gözünü alıyordu. Arabalar konusunda pek bilgili olmadığımdan bu arabanın modelini tam anlayamamıştım. Ne var ki son model olduğunu, kilometre göstergesinin dörtlü rakamlara ancak vardığını, fiyatının benim ikinci el Toyota Corolla Wagon'umdan en az yirmi kat fazla olduğunu tahmin edebiliyordum. Ancak bunda şaşılacak bir şey yoktu. Kendi portresini yaptırmak için yüklü bir para ödeyebilen biriydi ne de olsa. Büyük bir yata binip gelmiş olsaydı bile tuhaf kaçmazdı.

Arabadan inen kişi iyi görünümlü, orta yaşlı bir erkekti. Koyu yeşil renk güneş gözlüğü takmış; beyaz (*sadece* beyaz değil *bembeyaz*dı), uzun kollu, pamuklu gömlek, hâki renk *chino* pantolon giymişti. Ayağında krem rengi yelken ayakkabıları vardı. Boyu bir yetmişten biraz uzundu. Yüzü güneşten bronzlaşmıştı. Adamın her yerinden tazelik, temizlik akıyordu sanki. Ancak onda asıl dikkatimi çeken şey, saçı olmuştu. Hafif bukleli, gür saçının istisnasız tüm telleri beyazdı. Kır ya da gri falan değildi saçı. Yeni yağmış, üzerine hiç basılmamış kar gibi bembeyazdı.

Arabasından inip kapıyı kapattı (lüks arabanın kapısı usulca kapanırken kendine özgü hoş bir ses çıkardı), arabayı kilitlemeden anahtarı cebine koydu, evin girişine doğru yürümesini pencereden, perdenin ardından izledim. Çok zarif yürüyordu. Sırtı dimdikti, sanki yürürken gereken tüm kaslarını sonuna dek kullanıyordu. Her gün spor yapıyor gibiydi. Ve belli ki sağlam spor yapıyordu. Pencerenin önünden ayrılıp oturma odasındaki koltuğa oturdum, kapı zilinin çalmasını bekledim. Zil çalınca, usulca girişe doğru yürüdüm ve kapıyı açtım.

Ben kapıyı açınca adam güneş gözlüğünü çıkarıp gömleği-

nin göğüs cebine koydu, bir şey demeden elini öne doğru uzattı. Ben de neredeyse refleksle elimi ona doğru uzattım. Elimi sıktı. Amerikalılar gibi güçlü bir el sıkışı vardı. Benim açımdan biraz fazla kuvvetliydi ancak acıtacak kadar da değil.

"Ben Menşiki. Memnun oldum" dedi adam net bir ses tonuyla. Sanki bir konferansta kürsüde mikrofonu dener gibi bir tarzda tanıtmıştı kendini.

"Ben de memnun oldum" dedim. "Bay Menşiki?"

"Men – şiki. *Menzeyten*'in *men*'i ile *Şikisay*'ın *şiki*'si ile yazılıyor."

"Bay Menşiki" diye aklımda bu iki sözcüğü yan yana dizdim. Garip bir sözcük sıralamasıydı.

"Renkten kaçış gibi bir anlama geliyor yani. Pek duyulmayan bir soyadıdır. Akrabalarım dışında neredeyse hiç rastlamadım."

"Ezberlemesi kolay."

"Aynen öyle. Ezberlemesi kolay bir soyadı. İyi anlamda da kötü anlamda da" dedi adam gülümseyerek. Sakalı hafifçe uzamıştı ama tıraş olmayı unutmuş gibi değildi. Tam olarak birkaç milimetreyi özellikle bırakıyor gibiydi. Saçından farklı olarak sakalı yarı yarıya siyahtı. Acaba neden sadece saçı bembeyazdı, tuhaf gelmişti bu bana.

"İçeri buyurun" dedim.

Menşiki başıyla hafifçe selam verir gibi yapıp ayakkabılarını çıkardı, eve girdi. Büyüleyici bir yürüyüşü vardı ama bir parça gerginlik de hissediliyordu. Yeni bir yere getirilmiş büyük bir kedi gibi hareketlerinin her biri dikkatli ve yumuşaktı, gözleriyle hızlıca etrafı inceliyordu.

"Harika bir eviniz var" dedi kanepeye oturduktan sonra. "Çok sessiz ve huzur verici."

"Sessiz olmasına sessizdir. Ancak alışveriş ihtiyacı doğunca pek ideal değil."

"Ama sizinki gibi bir işi yapmak için ideal bir ortam değil mi?"

Onun karşısındaki koltuğa oturdum.

"Sizin de bu yakınlarda oturduğunuzu duydum."

"Evet, öyle. Yürüyerek gelmek epey zaman alır ancak kuş uçuşuyla söylersek, çok yakın."

"*Kuş uçuşuyla söylersek*" diye tekrar ettim sözlerini. Bu ifadenin her haliyle garip bir tınısı vardı. "Kuş uçuşuyla söylersek, somut olarak ne kadar uzakta acaba?"

"El sallayınca görülecek kadar."

"Diğer bir deyişle buradan eviniz görünüyor demek mi oluyor?"

"Aynen öyle."

Ben ne diyeceğimi bilemeyince Menşiki konuştu: "Evimi görmek ister misiniz?"

"Mümkünse" dedim.

"Terasa çıkmamın sakıncası var mı?"

"Elbette hayır, buyurun."

Menşiki kanepeden kalktı, yürüyüp terasa çıktı. Sonra korkuluğa tutunup bedenini öne sarkıtarak vadinin biraz ilerisindeki yeri işaret etti.

"Oradaki beyaz beton evi görüyorsunuz değil mi? Dağın üzerinde, camlarından güneş yansıyan ev."

Bunu duyunca neredeyse dilimi yutacaktım. Gösterdiği yer, akşamları terasta şezlonga uzanıp elimde şarap kadehiyle izlediğim, o şık malikâneydi. Evimin sağ çaprazında, çok göze çarpan büyük bir binaydı.

"Biraz mesafe var ama büyük hareketlerle el sallarsan selamlaşılabilir bile" dedi.

"Peki, benim burada yaşadığımı nasıl anladınız?" diye sordum iki elimi korkuluğa dayayarak.

Yüzüne biraz şaşırmış gibi bir ifade yayıldı. Gerçekten şaşırmış değildi. Sadece kendini şaşırmış gibi gösteriyordu. Ne var ki rol yapıyormuş gibi de hissedilmiyordu. Yalnızca cevap vermek için biraz zaman kazanmak istiyordu.

"Her türde bilgiyi elde etmek benim işimin bir parçasıdır. Bu tür bir işle meşgulüm."

"İnternetle ilintili bir iş mi?"

"Öyle. Daha doğru şekilde söylersem, internetle ilintili kısmı da işimin bir parçasını oluşturuyor."

"İyi de benim burada oturduğumu neredeyse hiç kimse bilmiyor ki."

Menşiki gülümsedi. "Neredeyse hiç kimse bilmiyor demek, tersinden söylersek, bilen *az sayıda kişi var* anlamına gelir."

Bir kez daha vadinin ötesine, o beyaz, şık beton eve çevirdim bakışlarımı. Sonra dönüp Menşiki'nin bedeninin hatlarına baktım. Muhtemelen evin terasında her akşam görünen kişi oydu. Böyle düşününce onun beden hatları ve hareketleri, orada gördüğüm siluete tamamıyla uyuyordu. Yaşını kestiremiyordum gerçi. Kar gibi beyaz saçlarına bakınca ellili yaşlarının ikinci yarısında ya da altmışlı yaşlarının başında gibi görünüyordu, teni gergin, tarzı olan biriydi. Yüzünde tek bir kırışıklık yoktu. Gözlerinin derinliklerinden otuzlu yaşların ikinci yarısındaki bir adamın gözlerinin gençliği ve parlaklığı yayılıyordu. Tüm bunları bir araya getirince gerçek yaşını hesaplamak çok zor bir işti. Kırk beş ile altmış yaş arasında herhangi bir yaş söylese, ona inanmaktan başka çare yoktu.

Menşiki oturma odasındaki kanepeye geri döndü, ben de karşısındaki koltuğa oturdum. Bir cesaretle "Bay Menşiki, size bir şey sorabilir miyim?" dedim.

"Elbette. Ne isterseniz sorabilirsiniz" dedi gülümseyerek.

"Bana portrenizi yaptırmak istemenizin evinizin yakınında oturmamla bir ilgisi olabilir mi acaba?"

Menşiki yüzünü buruşturur gibi oldu. Yüzü buruşunca gözlerinin kenarlarında birkaç küçük kırışıklık belirdi. Oldukça çekici kırışıklıklardı bunlar. Tek tek bakınca suratındaki her şey güzeldi. Gözleri badem şekilli ve biraz çukurdu, alnı güzel ve genişti, kaşları kalın ve hoş şekilliydi, burnu ince ve kal-

kıktı. Küçük yüzüne uygun düşen gözler, kaşlar ve burun. Yüzü bir açıdan küçük ama yanlara doğru fazla genişti. Bu yüzden de saf estetik bakış açısıyla bakınca, ufak bir denge bozukluğu var gibiydi. Uzunluk ve genişliğin oranı iyi alınamamış gibi sanki. Ancak bu orandaki bozukluğu mutlak bir kusur olarak değerlendiremeyiz. Sonuçta bu onun yüz hatlarının bir özelliğiydi ve bu dengesizlik aksine ona bakan kişiye bir sakinlik veriyordu. Eğer oranlar da mükemmel olsa, insan bu görüntü karşısında hafif bir antipati hisseder ve temkinli olma ihtiyacı duyabilirdi. Sonuçta onun yüzünde, onunla ilk kez karşılaşan kişiyi rahatlatan bir şeyler vardı. Sanki yüzü insana, "Sorun yok, rahat olun lütfen. Ben kötü biri değilim. Size bir kötülük yapmayacağım" diyordu.

Büyük, sivri kulak uçları, güzelce kesilmiş beyaz saçlarının arasından kendini birazcık gösteriyordu. O kulaklar taze bir yaşam enerjisi gibi bir şey hissettiriyordu bana. Ormandaki, güz yağmurunun ardından, yerde birikmiş yaprakların arasından bir anda başını çıkaran taze mantarlar gibi. Ağzı geniş, ince dudakları bir çizgi halinde güzelce kapalıydı ama her an gülümsemeye hazır görünüyorlardı.

Onu yakışıklı bir erkek olarak nitelemek mümkündü. Gerçekten de yakışıklıydı. Ancak görüntüsünün böylesi genel bir tanımlamayı reddeden, onu hemen etkisiz kılan bir yanı da vardı. Bu yüz sadece yakışıklı olarak nitelendirmek için fazlasıyla canlı, hareketli ve zarifti. Bu yüzde ortaya çıkan ifade, hesaplanıp da üretilmiş bir şey değil de sonuna dek doğal olarak, kendiliğinden gelişmiş gibi görünüyordu. Öyle değilse, müthiş rol yapıyor diye düşündüm ama izlenimim sahici olduğu yönündeydi.

İlk kez karşılaştığım birinin yüzünü inceler, oradan bir şeyler çıkarırım. Bu bende bir alışkanlık halini almıştır. Çoğunlukla somut bir temeli yoktur. Sezgiden öte bir şey de değildir. Ancak portre ressamı olarak beni kurtaran şey, çoğu durumda bu *sezgidir*.

"Yanıt hem *yes* hem de *no*" dedi Menşiki. Elleri dizlerinin üzerindeydi, avuçlarını yukarıya doğru kocaman açıp sonra geri kapattı.

Ben hiçbir şey demeden sözlerine devam etmesini bekledim.

"Komşularımın ne tür insanlar olduğunu önemseyen biriyimdir" diye devam etti. "Hayır, önemsemekten ziyade, ilgi alanıma girer demek daha doğru olabilir. Özellikle de vadinin karşısından arada yüz yüze geldiğim biriyse."

Yüz yüze gelmek ifadesi için biraz uzak bir mesafe değil mi diye düşündüm ama bir şey demedim. Görüş mesafesi yüksek bir dürbünle gizlice beni gözetliyor olma ihtimali geldi aklıma ama elbette bunu dile getirmedim. Hem ne diye *benim gibi birini* gözetlemek ihtiyacı hissetsindi ki?

"Böylece sizin burada oturduğunuzu öğrendim" diye konuşmaya devam etti Menşiki. "Sizin profesyonel portre ressamı olduğunuzu öğrendim, ilgimi çekti, birkaç eserinize baktım. İlkin internetteki görsellere baktım, onunla yetinmeyip gerçeğinden de üç tanesini gördüm."

Bunu duyunca şaşırmadan edemedim. "Gerçeğinden derken?"

"Portre sahibi, diğer bir deyişle resmini yaptığınız kişilerin evlerine gittim, onlardan rica edip resimlere baktım. Herkes memnuniyetle gösterdi resimlerini. Kendi portresine bakmak isteyen birinin çıkması, resmi yapılan kişi için epey memnuniyet verici bir durum oluyor, değil mi? O resimleri yakından görüp sonra resmi yapılan gerçek kişinin yüzüyle karşılaştırınca, birazcık tuhaf bir duyguya kapıldım. Resim ve gerçek kişiyi karşılaştırınca, giderek hangisinin gerçek olduğunu anlayamaz hale geldim. Bunu nasıl izah ederim bilemiyorum. Yaptığınız resimlerde ona bakan kişinin yüreğini alışılmadık bir açıdan uyaran bir şey var. İlk bakışta sıradan bir portre gibi duruyor ama iyice bakınca orada bir şeyin kendini gizlemiş olduğunu görüyorsunuz."

"Bir şey?" diye sordum.

"Bir şey. Sözcüklerle iyi ifade edemiyorum ama gerçek kişilik demek yerinde olabilir."

"Gerçek kişilik mi?" dedim. "Bu dediğiniz benim kişiliğim mi? Yoksa resmedilen kişinin kişiliği mi?"

"Muhtemelen her ikisi de. Resmin içinde muhtemelen her ikisi birbirine girmiş, birbirinden ayrılamayacak kadar hassas bir şekilde birleşmiş gibi. Bu gözden kaçırılabilir bir şey değil. Öylesine geçerken baksanız bile sanki bir şey düşürmüş gibi bir duyguya kapılıp doğal olarak geri dönüyor, bir kez daha bakmak ihtiyacı hissediyorsunuz. Ben o *şeye* ilgi duydum işte."

Susmuş onu dinliyordum.

"Sonra kendi kendime dedim ki ne olursa olsun bu kişiye portremi yaptırmalıyım. Sonra da hemen aracınıza haber verdim."

"Vekiliniz aracılıyla?"

"Öyle. Ben genelde pek çok şeyi vekil kullanarak hallederim. Avukatlık bürosu bu görevi yerine getirir. Kanuna aykırı bir tarafı yok. Gerçek adımı saklamayı önemsiyorum."

"Ezberlemesi kolay bir ad hem de."

"Aynen öyle" diyerek gülümsedi. Ağzı kocaman yanlara doğru açıldı, kulak uçları hafifçe titredi. "Adımın bilinmesini istemediğim zamanlar da oluyor."

"Bu arada ücret biraz fazla yüklü değil mi?" dedim.

"Sizin de bildiğiniz gibi, bir şeyin fiyatı tamamen göreceli bir şeydir. Arz ve talebin dengesiyle fiyata karar verilir. Bu bir pazar prensibidir. Ben bir şey satın almak istediğimi söyler, siz de onu satmak istemediğinizi söylerseniz, fiyat artar. Bunun tersi durumda da, doğal olarak düşer."

"Pazar prensibini çok iyi bilirim. Ama ücreti bu kadar çok artırarak bana portre yaptırmak istemeniz; sizin için gerçekten bu denli önemli mi? Belki bunu söylememem gerek ama portreniz olmasa da bir sorun olmaz herhalde."

"Aynen dediğiniz gibi. Olmasa da benim için bir sorun olmaz. Fakat ben meraklı biriyimdir. Acaba benim portremi nasıl çizersiniz? Bunu bilmek istiyorum. Başka bir deyişle ben aslında kendi merakıma fiyat biçmiş oluyorum."

"Ve kendi merakınıza yüksek bir fiyat biçiyorsunuz."

Eğlenmiş gibi güldü. "Merak denilen şey basit olduğu kadar güçlüdür ve ona göre de paraya mal olur."

"Kahve içer misiniz?" diye sordum.

"İçerim."

"Biraz önce kahve makinesinde demlemiştim ama, problem olur mu?"

"Önemli değil. Sade olsun lütfen."

Mutfağa gidip iki kupaya kahve koyup getirdim.

"Ne çok opera plağınız var" dedi Menşiki kahvesini içerken. "Opera sever misiniz?"

"Oradaki plaklar bana ait değil. Ev sahibi bırakmış. Onun sayesinde ben de buraya geldiğimden beri epey opera dinler oldum."

"Ev sahibi dediğiniz Tomohiko Amada mı?"

"Evet, öyle."

"Sizin özellikle sevdiğiniz bir opera var mı peki?"

Sorusu üzerine düşündüm biraz. "Son günlerde *Don Giovanni*'yi dinliyorum sık sık. Bir sebepten dolayı."

"Ne tür bir sebepten? Eğer sakıncası yoksa bana da söyler misiniz?"

"Özel bir şey. Önemli bir şey değil."

"*Don Giovanni*'yi ben de beğenirim, sıkça da dinlerim" dedi Menşiki. "Bir kez Prag'da küçük bir opera binasında dinlemiştim. Komünist yönetim yıkıldıktan kısa bir süre sonraydı. Siz de bilirsiniz Prag, *Don Giovanni*'nin ilk sahnelendiği şehirdir. Salon oldukça küçüktü, orkestra da ufaktı, solist de pek bilinen biri değildi ama muhteşem bir gösteriydi. Büyük bir opera binasında olduğu gibi yüksek sesle söylemenin ge-

reği olmadığından, sanatçı çok içten ve duygu dolu bir performans sergileyebilmişti. Metropolitan Opera Binası ya da La Scala'da bunu yapamaz. Adı duyulmuş büyük bir sanatçı gerekir oralarda. Bazen böyle büyük yerlerdeki aryalar akrobasiyi çağrıştırır bana. Ama Mozart'ın opera eserlerinde gerekli olan, salonun içindeki içtenliktir. Siz de öyle düşünmüyor musunuz? Bu anlamda Prag'daki opera binasında dinlediğim *Don Giovanni* bir anlamda ideal *Don Giovanni*'ydi belki de."

Kahveden bir yudum içtim. Hiçbir şey demeden onun hareketlerini gözlemliyordum.

"Bugüne dek dünyanın pek çok yerinde *Don Giovanni*'yi dinleme imkânı buldum" diye devam etti. "Viyana'da dinledim, Roma'da, Milano'da, Londra'da, Paris'te, Metropolitan'da, Tokyo'da da dinledim. Abbado, Levine, Ozawa, Maazel, başka kimdi?.. Georges Prêtre miydi?.. Ama Prag'da dinlediğim *Don Giovanni* tuhaf bir şekilde yüreğimde başka bir yer edindi. Ne sanatçı ne de orkestra şefi adı duyulmuş kişilerdi, performans bitip dışarı çıkınca, Prag caddelerini yoğun bir sis kaplamıştı. O zaman ışıklandırmalar yetersiz olduğundan, geceleyin caddeler karanlık oluyordu. Issız, taş döşenmiş yolda amaçsızca yürürken, eski bir bronz heykel çıktı karşıma. Kimin heykeliydi, bilmiyordum. Ancak ortaçağdaki bir şövalyeye benziyordu. Bir an içimden onu akşam yemeğine davet etmek geldi. Elbette yapmadım bunu."

Bunları söyledikten sonra yine güldü.

"Yurtdışına sık çıkar mısınız?" diye sordum.

"İş için ara sıra çıkıyorum" dedi. Sonra bir şey hatırlamış gibi susuverdi. İşinin somut içeriğinden söz etmek istemiyor galiba diye tahminde bulundum.

"Peki, ne diyorsunuz?" diye sordu dosdoğru yüzüme bakarak. "Soruşturmanızı geçebildim mi? Portremi yapacak mısınız?"

"Soruşturma falan yaptığım yok. Sadece karşılıklı konuşuyoruz."

"Ancak resmi yapmadan önce müşteri ile konuşur. Aklına yatmazsa resmi yapmaz, diye bir şeyler gelmişti kulağıma."

Terasa doğru baktım. Korkuluğa iri bir karga konmuştu, ona baktığımı hissetmiş gibi kanatlarını gösterişli bir şekilde açtı ve havalanıp gitti.

"Böyle bir olasılık da var, ancak şanslıyım ki bugüne dek *aklıma yatmayan* kişilere pek rastlamadım."

"O ilk kişi ben olmam umarım" dedi gülümseyerek. Ama gözleri kesinlikle gülmüyordu. Ciddiydi.

"Sorun yok. Memnuniyetle sizin portrenizi yaparım."

"Sevindim" dedi. Sonra bir soluk alma süresi kadar sustu. "Bencilce bir şey olacak ama *benim de* küçük bir ricam olacak."

Yüzüne baktım. "Nasıl bir rica?"

"Mümkünse, portre resmi sınırları içinde değil de, serbestçe çizmenizi istiyorum. Elbette *bilinen haliyle* portremi yapmak isterseniz, o da olur. Bugüne dek çizdiğiniz gibi genel resim tekniğiyle çizebilirsiniz. Ancak öyle değil de, bugüne dek hiç olmayan başka bir teknikle çizmek isterseniz, bunu da memnuniyetle karşılarım."

"Başka bir teknikle mi?"

"Bu hangi stil olursa olsun, arzu ettiğiniz gibi, böyle yapmak istiyorum dediğiniz tarzda resmedebilirsiniz anlamında söylüyorum."

"Diğer bir deyişle, bir dönem Picasso'nun resimlerinde olduğu gibi yüzünüzün bir yanına iki göz koysam da sorun etmeyeceğinizi mi söylüyorsunuz?"

"Eğer beni bu şekilde resmetmek istiyorsanız, buna kesinlikle karşı çıkmam. Kararı size bırakıyorum."

"Onu çalışma ofisinize asacaksınız."

"Benim henüz ofise karşılık gelen bir yerim yok. Bu yüzden de evimdeki kütüphanenin duvarına asarım diye düşünüyorum. Eğer itirazınız olmazsa."

İtirazım yoktu tabii ki. Nerenin duvarına asarsa assın, benim için fark etmezdi. Bir süre düşündükten sonra konuştum.

"Bay Menşiki, bunu söylediğiniz için minnettarım ama hangi stil olursa olsun, serbestçe dilediğim gibi çizebileceğimi söyleseniz de, somut bir fikir hemen gelmiyor aklıma. Ben sadece bir portre ressamıyım. Uzun bir süredir belli bir stilde portre çiziyorum. Sınırlandırmayı kaldırın deseniz de, sınırların kendisi tekniğin olduğu kısım. Bu yüzden sanırım bugüne dek yaptığım tarzda, *bilinen haliyle* portrenizi çizeceğimi düşünüyorum. Bu size de uyar mı?"

Menşiki iki elini açtı. "Elbette o da olur. Doğru olduğunu düşündüğünüz şekilde yapabilirsiniz. Benim sizden beklediğim tek şey serbest hissetmeniz."

"Ayrıca, sizi model olarak kullanıp resmetmem durumunda, bu atölyeye defalarca gelip gitmeniz, uzun süre sandalyede oturmanız gerekecek. İşinizin çok yoğun olduğunu tahmin ediyorum, bu mümkün olacak mı?"

"Dilediğim zaman vakit ayırmak üzere ayarlama yaptım. Zaten baştan beri karşınızda oturarak resminin yapılmasını isteyen bendim. Buraya gelip mümkün olduğunca uzun süre boyunca sandalyede oturarak size modellik yapacağım. O sırada sizinle sohbet de edebiliriz diye düşünüyorum. Konuşmam sorun olmaz değil mi?"

"Elbette sorun olmaz. Aksine, sohbet etmekten ben de hoşlanırım. Benim için adeta bir bilmecesiniz. Bu yüzden, sizi resmederken hakkınızda birazcık da olsa bilgi sahibi olmam gerekebilir."

Menşiki gülüp sessizce başını salladı. O başını sallayınca bembeyaz saçları rüzgârda salınan kış çimenleri gibi hafifçe titredi.

"Her nasılsa beni gözünüzde büyütüyorsunuz. Ben bilmece falan değilim. Kendi hakkımda fazla konuşmuyorum, çünkü hakkımdaki her şeyi anlatırsam çok sıkıcı olur."

Gülümseyince göz kenarlarındaki kırışıklıklar yine derinleşti. Çok net ve hiçbir şeyi gizlemeyen bir gülümsemeydi bu. Ancak, *sadece bu kadar olamaz* diye düşündüm. Menşiki'nin içinde gizlenmiş bir şey vardı. Bu sır, kilitli küçük bir kutuya konmuş ve toprağın derinliklerine gömülmüştü. Onu yıllar önce gömmüştü ve şimdi üzerinde yumuşak yeşil çimenler çıkmıştı. O küçük kutunun gömüldüğü yeri bilen, bu dünyada sadece Menşiki idi. Gülümsemesinin altında derinlere gömülü bir sırrın neden olduğu yalnızlığı hissetmeden edemedim.

Menşiki'yle yaklaşık yirmi dakika daha sohbet ettik. Ne zaman geleceği, nasıl modellik yapacağı, ne kadar zaman ayırabileceği gibi teknik ayarlamaları yaptık. Dönerken yine kapı ağzında doğal bir şekilde elini uzattı ve ben de doğal olarak uzattığı elini sıktım. Gelirken ve giderken güçlü bir şekilde el sıkışmak Bay Menşiki'nin alışkanlığıydı demek ki. Güneş gözlüğünü taktı, cebinden arabasının anahtarını çıkardı, gümüşi Jaguar'ına (iyi eğitilmiş, uysal, büyük baş bir hayvana benziyordu) bindi, arabasını zarif bir şekilde yamaçtan aşağıya sürmesini pencereden izledim. Sonra terasa çıktım, onun geri dönmekte olduğu dağ üzerindeki beyaz eve doğru baktım.

Tuhaf biri, diye düşündüm. Arkadaşlığı kesinlikle kötü değildi, suskun biri de değildi. Ama kendi hakkında neredeyse hiçbir şey söylememişti. Öğrenebildiklerim onun vadinin ötesindeki şık malikânede yaşadığı, kısmen bilişim ile ilişkili bir iş yaptığı ve sık sık yurtdışına çıktığından ibaretti. Bir de operaya çok düşkün olduğunu öğrenmiştim. Ancak onun dışında neredeyse hiçbir şey bilmiyordum. Ailesi var mıydı, yaşı kaçtı, memleketi neresiydi, ne zamandan beri o dağın tepesinde yaşıyordu? Düşününce, ilk adını bile söylemediğini fark ettim.

Peki ama neden portresini yapmamı bu denli çok istiyordu

acaba? Her bakanın açıkça görebildiği bir resim yeteneğine sahip olduğum için diye düşünmek isterdim. Ancak onun isteğinin altında yatan tek nedenin bu olmadığını anlamıştım. Elbette yaptığım resimler bir dereceye kadar ilgisini çekmiş olabilirdi. Yalan söylediğini düşünmüyordum. Ancak onun dediklerini olduğu haliyle gerçek kabul edecek kadar tecrübesiz biri de değildim.

O halde Menşiki adlı bu kişi acaba benden ne istiyordu? Amacı neydi? Kafasında nasıl bir plan vardı?

Gerçekten onunla görüşmüş, yan yana oturup konuşmuş olsam da, bu sorulara cevap veremiyordum. Aksine bilmece daha da derinleşiyordu. Nasıl oluyordu da böylesine harika beyaz saçlara sahipti? O beyazlıkta normal olmayan bir şey vardı. Edgar Allan Poe'nun bir öyküsündeki, devasa bir girdaba kapılıp bir gecede saçı beyazlayan balıkçı gibi, o da bir zamanlar derin bir korku mu yaşamıştı acaba?

Güneş batınca, vadinin karşı tarafındaki beyaz beton malikânenin ışıkları yandı. Lambalar çok parlaktı ve bir sürüydüler. Elektrik faturasını aklına bile getirmeyen, kendinden emin bir mimar tarafından yapılmış bir eve benziyordu. Ya da karanlıktan ödü kopan ev sahibi mimara her metrekaresi ışıklandırılmış bir ev yapması talebinde bulunmuştu. Hangisi olursa olsun, o ev uzaktan bakınca, geceleyin denizde sessizce ilerleyen lüks bir gemiye benziyordu.

Karanlık terasta şezlonga uzandım, beyaz şarabımı yudumlayarak karşıdaki ışıkları seyrettim. Belki Bay Menşiki terasa çıkar diye umdum ama o gece terasta görünmedi. Gerçi karşımdaki terasa çıksa ne olacaktı ki? Büyük hareketlerle el sallayıp selam mı verecektim?

Zamanla kendiliğinden sorularımın cevaplarını alırım herhalde diye düşündüm. Bunun dışında bir beklentim olamazdı.

8

Kılık değiştirmiş lütuf

Salı günü akşamüzeri resim kursunda bir saat yetişkinler sınıfına ders verdikten sonra Odavara İstasyonu yakınlarındaki internet kafeye girdim, *Google*'da "Menşiki" sözcüğünü araştırdım. Ancak Menşiki soyadını taşıyan tek bir kişiye bile rastlamadım. İçinde *men* geçen *untenmenkyo* (ehliyet) ve *şiki* geçen *şikicaku* (kısmi renk körlüğü) sözcükleri ile ilgili dağlar kadar makale çıktı karşıma. Bay Menşiki ile ilgili bu dünyada tek bir bilgi dolaşıma girmemiş gibiydi. "Adımın bilinmesini istemediğim zamanlar da oluyor" demesi boşuna değilmiş. Elbette "Menşiki" soyadının onun gerçek soyadı olduğunu varsayarsak; ama içimden bir ses bana yalan söylemediğini söylüyordu. Yaşadığı evin adresine kadar açıkça gösterip de asıl adını söylememesi mantıklı olmazdı. Dahası, eğer uydurma bir ad öne sürülecekse, bunun için o kadar da önemli bir nedeni yoksa genelde pek dikkat çekmeyen bir ad seçilmez miydi?

Eve döndükten sonra Masahiko Amada'ya telefon açtım. Havadan sudan söz ettikten sonra vadinin karşısındaki evde yaşayan Menşiki adında birini tanıyıp tanımadığını sordum. Sonra dağ başına yapılmış beyaz beton malikâneyi anlattım ona. O evi hayal meyal hatırlıyordu.

"Menşiki?" dedi Masahiko. "Nasıl bir soyadı bu böyle?"

"*Men* ve *şiki* ile yazılıyor. Renkten kaçış anlamı."

"Çin mürekkep resmi gibi."

"Beyaz ve siyah da renktir" diye dikkatini çektim.

"Mantıken öyle. Menşiki... Bu soyadını hiç duymadım. Vadinin karşısında, dağ başında yaşayan bir adamı da bilmemin imkânı yok. Dağın senin tarafında yaşayanları bile bilmezken. Ee, bu adamın seninle ne ilgisi var?"

"Bir şekilde denk geldik de" dedim. "Bu yüzden onun hakkında bir şeyler biliyor musun diye merak ettim."

"İnternette araştırdın mı?"

"Google'da taradım ama bir şey çıkmadı."

"Facebook'a ya da sosyal medyaya baktın mı?"

"Hayır. Onları kullanmayı pek bilmiyorum."

"Sen Ryuguco'da yıllar boyu uyurken,[6] uygarlık gelişmeye devam etti. Her neyse, ben de araştırayım biraz. Bir şey öğrenirsem sana telefon açarım."

"Minnettar kalırım."

Sonra Masahiko birden sustu. Ahizenin karşısında bir şey hatırlamış gibi bir hisse kapıldım.

"Baksana, biraz bekle. Menşiki mi demiştin?" dedi Masahiko.

"Evet. Menşiki. Menzeyten'in men'i ile Şikisay'ın şiki'si."

"Menşiki..." dedi. "Bir yerlerde bu soyadını işitmişim gibi geliyor ama belki de uyduruyorum."

"Pek duyulan bir soyadı değil, bir kez duyunca unutulmaz değil mi?"

"Öyle. Bu yüzden aklımın bir köşesinde takılıp kalmış olabilir. Ama ne zaman ne vesileyleydi, anımsamıyorum. Sanki boğazıma kılçık takılmış gibi bir his."

Hatırlarsan bana bildir dedim. Tamam dedi Masahiko.

Telefonu kapatıp hafif bir şeyler yedim. Yemek sırasında, birlikte olduğum evli kadından telefon geldi: *Yarın öğleden sonra sana geleyim mi?* Olur, dedim.

6. "Urashimatarō" adlı halk öyküsünde deniz altındaki Ejderha Kralın Sarayı'nda yüz yıl uyuyakalan gence gönderme yapıyor (ç.n.)

"Bu arada Menşiki diye birini duydun mu hiç?" diye sordum. "Bu civarda oturan biriymiş."

"Menşiki?" diye sordu. "Bu onun soyadı mı?"

Açıkladım ona da.

"Hiç duymadım" dedi.

"Evimden biraz ileride, vadinin karşısında, beyaz beton bir ev var ya. İşte orada yaşıyor."

"O evi hatırlıyorum. Terasından görünen, çok göze çarpan bir ev."

"Orası onun evi."

"Bay Menşiki orada mı oturuyormuş?"

"Evet."

"Ee, bu adam ne yaptı peki?"

"Bir şey yaptığı yok. Sadece onu tanıyıp tanımadığını merak ettim."

Sesi birden kasvetli bir hal aldı. "Bunun benimle bir ilgisi var mı?"

"Hayır, seninle ilgisi yok."

Rahatlamış gibi iç çekti. "O halde, yarın öğleden sonra sana geliyorum. Bir buçuk saat kadar kalabilirim."

Bekliyorum, dedim. Telefonu kapatıp yemeğimi bitirdim.

Ondan kısa bir süre sonra Masahiko aradı.

"Menşiki soyadında birkaç kişi Kavaga Bölgesi'nde yaşıyor" dedi Masahiko. "Bay Menşiki'nin oradakilerle bir akrabalığı vardır belki de. Ama Odavara'da yaşayan Bay Menşiki hakkında hiçbir bilgiye ulaşamadım. İlk adı neymiş?"

"Adını söylemedi. Mesleğini de bilmiyorum. Kısmen bilişimle bağlantılı bir iş yapıyor ve yaşam tarzına bakılırsa, işinde oldukça başarı elde etmiş biri. Bunun dışında bir şey bilmiyorum. Adını da bilmiyorum."

"Öyle mi? O halde izlerini silmiş olabilir. Bilgi denilen şeyin de sonuçta ticari bir değeri var, parayı akıllıca kullanınca izle-

rini gayet güzel temizlemen mümkündür. Özellikle kendisi de bilişim işindeyse, çok daha kolay olur bu" dedi Masahiko.

"Diğer bir deyişle Bay Menşiki bir şekilde kendi izlerini ustalıkla silmiş. Bunu mu demek istiyorsun?"

"Evet, öyle olabilir. İnternet sitelerini birer birer gezdim, tek bir şey bile çıkmadı onun hakkında. Çok az bulunur, dikkat çeken bir soyadı olmasına karşın, hiçbir şekilde çıkmıyor. Tuhaf mı dersen, tuhaf. Dünyadan bihaber olduğundan bilmiyor olabilirsin ama iş yapan biri için bu dünyada kendinle ilgili bilgilerin yayılmasını durdurmak, oldukça zordur. Senin hakkındaki bilgiler, benim hakkımdaki bilgiler, hepsi orada var ve dünyayı dolaşıyor. Benimle ilgili benim bile bilmediğim bilgiler bile dolaşıyor neredeyse. Bizim gibi alakasız, önemsiz kişiler için bile bu böyleyken daha önemli kişilerin kendilerini gizlemesi daha da zordur, tam anlamıyla bir ustalık gerekir. Böylesi bir dünyada yaşıyoruz artık işte. İstesek de istemesek de. Sen senin hakkındaki bilgileri gördün mü hiç?"

"Hayır, hiç görmedim."

"Görmesen daha iyi zaten."

Görmeye niyetim yok, dedim.

Her türde bilgiyi elde etmek benim işimin bir parçasıdır. Bu tür bir işle meşgulüm. Bu cümleler Menşiki'nin ağzından çıkmıştı. Eğer bilgi kolayca ele geçirilebiliyorsa, onu keyfince silmek de mümkün olabiliyordu demek.

"Yeri gelmişken, Menşiki internette benimle ilgili araştırma yaparken benim yaptığım birkaç portreyi gördüğünü söylemişti."

"Ee?"

"Bunun üzerine bana kendi portresini yaptırmak istemiş. Benim çizdiğim portreleri beğendiği için."

"Ve sen de artık portre yapmıyorum diyerek teklifini geri çevirdin, değil mi?"

Sustum.

"Kabul mü ettin yoksa?" diye sordu.

"Aslına bakarsan kabul ettim."

"Neden? Kararın kesin değil miydi?"

"Ücreti çok iyi çünkü. Bu yüzden bir seferliğine daha portre yapayım diye düşündüm."

"Para için mi?"

"Kabul etmemin en büyük nedeninin para olduğuna kuşku yok. Bir süredir ana gelir kaynağım kesilmiş durumda, geçimimi nasıl sağlayacağımı düşünmek zorunda kalacağım zaman da yaklaşıyor. Şu an için ciddi bir masrafım yok ama bir gün bu evden çıkmam gerekebilir, o ya da bu sebeple."

"Hımm... Peki, ne kadarmış bu ücret?"

Ücreti söyledim. Masahiko telefonda ıslık çaldı.

"Çok büyük bir rakammış" dedi. "Böyle bir rakam olunca kabul etmeye değer belki de. Miktarı duyunca sen de şaşırmışsındır, değil mi?"

"Evet, şaşırdım elbette."

"Böyle diyorum ama senin yaptığın portrelere bu kadar çok para ödeyecek kadar meraklı başka birini de bulamazsın dünyada."

"Biliyorum."

"Yanlış anlaşılmak istemem, senin bir ressam olarak yeteneğinin yetersiz olduğunu falan söylüyor değilim. Sen profesyonel portre ressamı olarak düzgün bir şekilde işini yapan ve eserlerine de oldukça değer verilmiş birisin. Güzel sanatlar üniversitesindeki zamanlarımızdan bir sen varsın resim yaparak bugüne dek ekmeğini kazanmayı başaran. O ekmeğin kalitesi nedir, onu bilemem ama bu övgüye değer bir şey. Ancak açık konuşacak olursam, bir Rembrandt, bir Delacroix değilsin yani, hatta Andy Warhol bile değilsin."

"Bunu elbette çok iyi biliyorum."

"Bunu biliyorsan, sana önerilen ücretin de sağduyulu bir

şekilde düşündüğünde, aşırı yüksek bir ücret olduğunu kuşkusuz idrak etmişsindir değil mi?"

"Anlıyorum, elbette."

"Ve işe bakın ki *tesadüfen* bu kişi seninkine yakın bir evde oturuyor."

"Aynen öyle."

"Tesadüfen ifadesi oldukça hafif kalıyor" dedi.

Bir şey demedim.

"Bunun arkasında bir şey olabilir. Sence de öyle değil mi?"

"Bunu ben de düşündüm. Ancak ne olabileceğini bulamadım."

"Ama sonuçta işi kabul ettin?"

"Kabul ettim. Yarından sonraki gün başlıyorum."

"Ücreti yüksek olduğu için mi?"

"Ücretin yüksek olması büyük etken. Ama sadece o değil. Başka bir nedeni daha var" dedim. "Dürüst olursam, neler olacağını görmek istiyorum. En önemli neden bu. Bana bu kadar yüklü miktarda para teklif edilmesinin nedenini, kendim bulmak istiyorum. Eğer bunun arkasında başka bir şey varsa, onun ne olduğunu bilmek istiyorum."

"Anladım" dedi Masahiko, bir nefes aldı. "Bir gelişme olursa haber ver e mi? Ben de biraz meraklandım. İlginç bir hikâye."

O sırada birden aklıma çatı katındaki baykuş geldi.

"Söylemeyi unuttum, evin çatı katında bir baykuş yaşıyor" dedim. "Küçük, gri renkte, öğlen kirişin üzerinde uyuyor. Gece olunca havalandırma deliğinden dışarıya çıkıp av peşine düşüyor. Ne zamandan beri orada bilmiyorum ama orayı tünek yapmış gibi."

"Çatı katı mı?"

"Arada tavandan ses gelince, öğlen duruma bakmak için çıkmıştım."

"Hımm... Çatı katına çıkılabileceğini bilmiyordum."

"Misafir odasındaki dolaptan tavana bir giriş kapısı var. Ama çok dar. Çatı katı odası diyecek kadar büyük bir yer değil. Bir baykuşun yaşaması için uygun gerçi."

"Bu iyi bir şey" dedi Masahiko. "Baykuş olunca fare ve yılan da gelemez. Ayrıca evde bir baykuşun yaşamasının iyi şans getirdiğini duymuştum bir yerlerde."

"Belki de o iyi şans portreye ödenecek yüksek ücreti getirmiştir bana."

"İyi, eğer öyleyse" diyerek güldü. "'*Blessing in disguise*' denilen İngilizce ifadeyi bilir misin?"

"Yabancı dilde iyi değilimdir."

"Kılık değiştirmiş lütuf. Şekil değiştirmiş nimet. İlk bakışta şanssızlık gibi görünse de aslında mutluluk getiren şeyler için söylenir. *Blessing in disguise*. Ve elbette bunun tam tersi gelişen durumlar da vardır kuşkusuz. Teorik olarak yani."

Teorik olarak, diye tekrar ettim içimden.

"Çok dikkatli olsan iyi olur" dedi.

Dikkat ederim, dedim.

Ertesi gün öğleden sonra saat bir buçukta kız arkadaşım evime geldi, her zamanki gibi hemen yatağa girip birlikte olduk. O arada ikimiz de hiç konuşmadık. O öğleden sonra yağmur yağdı. Güzün bu kadar şiddetli yağmur yağması nadir bir şeydi. Daha çok yaz yağmuru gibiydi. İri yağmur damlaları rüzgârla pencereye vurarak sesler çıkarıyor, arada bir de hafifçe yıldırım çakıyordu. Küme küme kalın kara bulutlar vadiden geçerken yağmur birden dinince, dağın rengi tamamıyla karardı. Yağmurdan sakınmak için bir yerlere sığınan kuşlar bir anda ortaya çıktı, şakıyarak heyecanla böcek aramaya başladılar. Yağmur sonrası onlar için çok elverişli bir öğle yemeği zamanıydı. Sonra bulutların arasından güneş göründü, etraftaki ağaçların dallarında su damlaları parlamaya başladı. Yağmur yağarken durmaksızın seks

yapmıştık. Yağmuru hiç düşünmemiştik. İşimiz bittiğinde yağmur da dinmişti. Sanki sözleşmiş gibi.

Çıplak halde yatakta uzandık, üstümüze bir pike çekip sohbet ettik. O, iki kızının okuldaki notlarından söz etti. Büyük kızı çok çalışıyormuş, sınav notları da oldukça iyiymiş. Sorunsuz, sakin bir çocukmuş. Ancak küçük olanı ders çalışmaktan nefret ediyormuş, masa başında duramıyormuş. Neşeli, oldukça da güzel bir kızmış. Hiç korkak değilmiş, etrafındakiler tarafından da çok seviliyormuş. Sporda da iyiymiş. Acaba okusun diye zorlamaktan vazgeçip bırakalım yıldız falan mı olsa dedi. Çocuk oyuncu yetiştiren okula kaydettirsem mi diye düşünüyormuş.

Düşününce tuhaf geliyordu. Tanışalı henüz üç ayı geçmemiş bir kadının yanındaydım ve yüzlerini hiç görmediğim kızları hakkında anlattıklarını dinliyordum. Ne yapacağını bana danışıyordu. Hem de ikimizin üzerinde de hiçbir şey yokken. Yine de bu kötü bir his vermiyordu. Neredeyse hiç tanımadığımı düşündüğüm birinin yaşamına tesadüfen bakıyordum. Onun dışında bir de hiç ilişkim olmayan kişilere kısmen dokunuyordum. Onların hayatı hem yanı başımda gibiydi hem de çok uzağımda. Bunları anlatırken benim yumuşamış penisime dokunuyor, penisim giderek sertleşiyordu.

"Son günlerde resim yapıyor musun?" diye sordu.

"Yapmıyorum" dedim dürüstçe.

"Yaratma isteği gelmiyor mu?"

Duraksadım... "Neyse, yarından itibaren bana sipariş edilen bir resmi yapmaya koyulmak zorundayım" dedim.

"Sipariş üzerine resim mi yapıyorsun?"

"Öyle. Bazen para kazanmak zorundayım çünkü."

"Sipariş edilen ne?"

"Portre."

"Yoksa dün telefonda söz ettiğin Bay Menşiki'nin portresi mi?"

"Evet, o" dedim. Sezgileri bazen çok güçlü oluyor, beni şaşırtıyordu.

"Peki, Bay Menşiki hakkında ne bilmek istiyorsun?"

"Şimdilik bilmece gibi bir adam benim için. Bir kez buluşup konuştuk ama nasıl biri olduğunu henüz çözebilmiş değilim. Bir ressam olarak portresini yapacağım kişinin nasıl biri olduğunu merak ederim."

"Kendisine sorsan olmaz mı?"

"Sorsam da dürüstçe yanıtlamayabilir" dedim. "Sadece anlatmak istediği şeyleri anlatabilir."

"Araştırma yapabilirsin" dedi.

"Araştırmanın bir yolu var mı?"

"Bildiğim kadarıyla var."

"İnternette bir şey çıkmadı."

"İnternet balta girmemiş orman gibidir, pek işe yaramaz" dedi. "Balta girmemiş ormanda, balta girmemiş ormana özgü bir iletişim ağı vardır. Sözgelimi davul çalmak, maymunun boynuna mesaj asmak gibi."

"Balta girmemiş orman hakkında bir bilgim yok."

"Uygarlığın aletlerinin işe yaramadığı zamanlarda, davul ve maymunu denemek yararlı olabilir."

Yumuşak parmaklarıyla uğraşarak penisimi yeterli sertliğe eriştirdi. Sonra ağzını ve dilini beceriyle ve iştahla kullanmaya başladı, aramıza bir süre derin anlamı olan bir sessizlik indi. Kuşlar neşeli bir şekilde şakıyıp günlük işleri peşinde telaşla uçuşurken, biz ikinci kez seks yapmaya başladık.

İkinci uzun seksimiz bittikten sonra, yataktan çıkıp ağır hareketlerle kıyafetlerimizi yerden alıp giydik. Sonra terasa çıktık, sıcak bitki çayı içerken vadinin ötesindeki, karşıdaki büyük beyaz beton eve baktık. Rengi solmuş ahşap şezlonglara yan yana oturup taze, ılık dağ havasını içimize çektik. Güneybatıdaki sık ağaçların arasından küçük bir deniz

parçası görünüyor, göz alıcı şekilde parlıyordu. Kocaman Pasifik Okyanusu'nun ufacık bir parçasıydı bu. Etraftaki dağların yüzeyi güz renklerine bürünmüştü bile. Sarı ve kırmızının ince tonları. Yaprak dökmeyen ağaçlar yeşil bir küme olarak ayrılıyordu. Bu canlı renk karışımı, Bay Menşiki'nin malikânesinin betonunun beyazlığını daha da açığa çıkarıyordu. Bu neredeyse titizlik çağrıştıran bir beyazlıktı, sanki hiçbir şey tarafından –yağmur, rüzgâr, toz bulutları hatta zamanın kendisi– kirletilemez veya küçümsenemez gibi görünüyordu. *Beyaz da renklerden biridir,* diye düşündüm. *Kesinlikle renkten yoksunluk değildir.* Şezlongda uzun bir süre daha konuşmadan oturduk. Sessizlik çok doğal bir şey olarak oradaydı.

"Beyaz malikânede yaşayan Bay Menşiki" dedi kız arkadaşım bir süre sonra, "sanki eğlenceli bir peri masalının ilk cümlesi gibi."

Ancak beni bekleyen "eğlenceli bir peri masalı" değildi. Kılık değiştirmiş lütuf da değildi. Bu net bir şekilde açığa çıktığında artık geriye dönüş olmayacaktı.

9

Bir şeyleri değiş tokuş edeceğiz

Cuma günü öğleden sonra saat bir buçukta, Menşiki aynı Jaguar'ıyla geldi. Dik yamacı tırmanan arabanın motorunun homurtusu giderek arttı ve nihayet evin önünde sustu. Menşiki kapıyı kapatınca geçen seferkiyle aynı tok ses çıktı, gözlüklerini çıkarıp ceketinin göğüs cebine koydu. Her şey bir öncekinin tekrarı gibiydi. Sadece bu kez beyaz polo yaka tişörtün üzerine mavi gri ceket, krem rengi *chino* pantolon ile kahverengi deri spor ayakkabı giymişti. Bu şıklıkla moda dergisine çıksa yeriydi, buna rağmen sanki o kadar da abartılacak bir şey yokmuş gibi bir havada yürüyordu. Kıyafetlerinin hepsi ayrı ayrı doğal ve şık duruyordu. Ve o gür saçları yaşadığı malikânenin dış duvarlarıyla aynı şekilde kusursuz, saf bir beyazlıktaydı. Onun gelişini perdenin aralığından gözlüyordum.

Giriş zili çaldı, kapıyı açıp onu içeri aldım. Bu kez el sıkışmak için elini uzatmadı. Gözlerime bakıp hafifçe gülümsedi, başını azıcık eğip selam verdi sadece. Oldukça rahatlamıştım. Her karşılaşmamızda el mi sıkışacağız acaba diye biraz endişeleniyordum doğrusu. Daha önceki gibi onu oturma odasına geçirdim, kanepeye oturttum. Mutfağa gidip yeni demlediğim kahveden iki fincan getirdim.

“Ne tür kıyafet giyeyim bilemedim ama” dedi özür diler gibi. “Bu kıyafetler olmuş mu?”

“Şimdilik hangi kıyafeti giydiğinizin önemi yok. Hangi kı-

lıkta olacağınıza en son karar verebiliriz. Takım elbise mi, şortla sandalet mi; kıyafet daha sonrasında ayarlanabilir."

Elinde tuttuğun Starbucks karton bardağıyla mı, diye ekledim içimden.

"Modellik yapacağını bilmek insanı biraz geriyor. Kıyafetlerimi çıkarmayacağımı biliyorum elbette ama sanki soyunacakmışım gibi bir duyguya kapıldım" dedi.

"Bir anlamda öyle sayılabilir. İnsan modellik yaptığında bazen çırılçıplak kalması gerekebilir, bazen gerçekten, bazen de metaforik olarak. Ressam, önündeki modelin özünü olabildiğince derinden yakalamaya çalışır. Diğer bir deyişle modelin dış görünüşünü, deriyi yüzüp çıkarmak zorundadır. Ne var ki bunun için elbette ressamın harika bir gözlem gücü ile keskin bir sezgiye aynı anda sahip olması gerekir" dedim.

Menşiki ellerini dizlerinin üzerine uzattı, inceler gibi baktı bir süre ellerine. Sonra başını kaldırıp "Sizin her zaman asıl modeli kullanmadan portre yaptığınızı duymuştum" dedi.

"Evet öyle. Resmini yaptırmak isteyen kişiyle bir kere buluşurum, baş başa sohbet ederim ama canlı model olarak kullanmam."

"Bunun bir nedeni var mı?"

"Neden denecek özel bir şey yok. Sadece tecrübelerime göre bu şekilde işler daha rahat ilerliyor. İlk görüşmede olabildiğince odaklanıp karşımdakinin bakışları, ifade biçimleri, tuhaflıkları ve eğilimleri gibi özelliklerini anlayıp hafızama kaydederim. Böyle yapınca sonrasında hafızamdan bunları yeniden canlandırabilirim."

"Bu çok ilginç. Diğer bir deyişle, basitçe söylersek, zihninize kaydettiğiniz anıları birkaç gün sonra görsel olarak yeniden canlandırıyor ve bir esere dönüştürüyorsunuz demek. Sizde böylesi bir yetenek mevcut. Sıradan olmayan, sezgisel hafıza gücü gibi bir şey" dedi Menşiki.

"Yetenek olarak adlandırılamaz. Olsa olsa sadece beceriye, teknik beceriye yakın bir şeydir" dedim.

"Hangisi olursa olsun" dedi "ben sizin birkaç portrenizi gördüm sonuçta, portre olarak adlandırılan başka resimlerle karşılaştırıldığında –yani basit ticari mal olan *sözüm ona* portrelerle– bir şeylerin farklı olduğunu güçlü bir şekilde hissetmem belki de bu yüzdendir. Her şeyin çok canlı biçimde yeniden üretilmiş olduğunu hissetmem..."

Kahvesinden bir yudum aldı, ceketinin cebinden parlak krem renkli bir mendil çıkarıp ağzının kenarını sildi. Sonra "Ama bu kez bu şekilde model kullanarak –yani ben gözünüzün önünde dururken– resim yapıyor olacaksınız" dedi.

"Aynen öyle. Bu sizin isteğiniz çünkü."

Başıyla onayladı. "Aslına bakarsanız, merak etmiştim. Kendi gözümün önünde, kendi görüntümün resmedilmesi acaba nasıl bir duygudur diye. Bunu gerçek anlamda deneyimleyip görmek istedim. Sadece resmimin çizilmesi olarak değil de bunu bir değiş tokuş olarak deneyimleyip görmek istedim."

"Değiş tokuş mu?"

"Benimle sizin aranızda bir değiş tokuş."

Bir süre bir şey demedim. Değiş tokuş ifadesini neden kullandığını anlayamamıştım.

"Karşılıklı bir şeyleri değiş tokuş edeceğiz" diye açıkladı Menşiki. "Ben size benden bir şey vereceğim, siz de bana bir şey vereceksiniz. Elbette bunun önemli bir şey olması gerekmiyor. Basit, *sembolik* bir şey de olur."

"Çocukların güzel deniz kabuklarını değiş tokuş yapmaları gibi mi?"

"Aynen öyle."

Bir süre bunu düşündüm. "Oldukça ilginç ama benim size verebileceğim harika bir deniz kabuğu olmayabilir."

"Sizin için bu rahatsız edici bir durum mu? Normalde model kullanmadan resim yapıyorsunuz, böyle bir değiş tokuş-

tan bilinçli olarak mı kaçınıyorsunuz acaba? Eğer öyleyse ben..." dedi Menşiki.

"Hayır, öyle bir şey yok. Özellikle böyle bir gereklilik olmadığından öyle yapıyorum. Model kullanmayarak insanca bir değiş tokuştan uzak durmaya çalışıyor değilim kesinlikle. Ben uzun zaman resim dersi almış biriyim sonuçta, model kullanarak resim yapma tecrübem de sayılamayacak kadar çoktur. Eğer siz bir ya da iki saat hiçbir şey yapmadan sert bir sandalyede oturma zahmetine katlanmaya razıysanız, benim de sizi model olarak kullanıp resminizi çizmeye hiçbir itirazım olmaz."

"Peki o zaman" dedi Menşiki avuçlarını yukarıya çevirip hafifçe havaya kaldırdı. "Size de uygunsa artık bu zahmetli işe başlayalım."

Atölyeye geçtik. Mutfaktan bir sandalye getirip Menşiki'yi ona oturttum. İstediği pozisyonda durmasını söyledim. Karşısına gelecek şekilde eski ahşap tabureye oturup (bu muhtemelen Tomohiko Amada'nın resim yaparken kullandığı tabureydi) yumuşak uçlu kurşunkalem kullanarak önce kabataslak çizimi yaptım. Onun yüzünü tuvalin üzerinde nasıl şekillendireceğimi, temel yöntemi genel olarak belirlemeliydim.

"Öylece oturmak çok sıkıcı değil mi? Müzik dinlemek ister misiniz?" diye sordum.

"Size engel olmayacaksa bir şeyler dinlemek isterim" dedi Menşiki.

"Oturma odasındaki plak rafından istediğiniz bir tanesini seçin lütfen."

Beş dakika kadar raftaki plaklara göz attı, Georg Solti'nin yönettiği Richard Strauss'un *Güllü Şövalye*'sini alıp getirdi. Dört plaktan oluşan bir setti bu. Orkestra Viyana Flarmoni, solistler Régine Crespin ile Yvonne Minton idi.

"*Güllü Şövalye*'yi sever misiniz?" diye sordu.

"Hiç dinlemedim."

"*Güllü Şövalye* tuhaf bir operadır. Opera olduğu için elbette konusu önemlidir ama konusunu bilmeseniz de, kendinizi müziğin akışına bıraktığınızda o dünyanın sizi sarıp sarmaladığını hissedersiniz. Richard Strauss'un gücünün zirvesinde eriştiği salt mutluluk dünyası. İlk sahnelendiğinde nostaljik olmakla, tutucu olmakla eleştirilmiş epey ama aslında çok yenilikçi ve özgürlükçü bir müziktir. Wagner'den etkilenmişse de kendi özgün, tuhaf müzik dünyasını yaratmıştır. İnsan bir kez alışınca sürekli dinlemek istiyor. Karayan veya Erich Kleiber'ın versiyonlarını da keyifle dinlerim ama Solti'ninkini hiç dinlememiştim. Eğer sizin için de uygunsa, şimdi size de mutlaka dinletmek isterim."

"Elbette. Dinleyeyim."

Plağı döner tablaya yerleştirip iğnesini üzerine düşürdü. Anfinin sesini dikkatlice ayarladı. Sonra sandalyesine oturup uygun bir pozisyonda bedenini rahatlattı, hoparlörden gelen müziğe odaklandı. Onun yüzünün birkaç farklı açıdan hızlıca kabataslak çizimlerini yaptım. Bir bütün olarak yüzü güzeldi, hatları belirgindi, bu yüzden tek tek detayları yakalamak o kadar zor değildi. Otuz dakika içinde beş farklı açıdan kabataslak çizimini yapmıştım. Ancak bu çizimleri yeniden gözden geçirdiğimde tuhaf bir güçsüzlük hissine kapıldım. Çizdiğim resimler onun yüzünün özelliklerini tam olarak ortaya koymuştu ama burada "ustalıkla çizilmiş resmin" ötesinde bir şey yoktu. Çizimlerin hepsi de tuhaf denecek kadar yüzeyseldi, olması gereken derinlik eksikti. Sokak sanatçıları tarafından çizilen karikatür portrelerden farkı yoktu. Birkaç kabataslak çizim daha yapmayı denedim ama sonuç aynıydı.

Bu benim için ender bir durumdu. İnsanların yüzünü resimde yeniden yaratmak konusunda uzun yıllara dayanan

bir deneyimim vardı ve bu konuda iyi olduğumu düşünürdüm. İster kurşunkalemle ister fırçayla olsun, bir insanın karşısına geçtiğimde birkaç portre resmini hiç güçlük çekmeden doğal bir şekilde çiziverirdim. Resmin kompozisyonunu belirlemek konusunda da neredeyse hiç sorun yaşamamıştım. Ne var ki bu kez, Menşiki adındaki bu adamın karşısında, olması gereken resim bir bütün olarak bir türlü ortaya çıkmıyordu.

Önemli bir şeyi gözden kaçırıyordum belki de. Böyle düşünmeden edemedim. Menşiki benim gözümden o şeyi bir şekilde gizlemeyi başarıyor olabilirdi. Ya da belki de öyle bir şey zaten yoktu.

Dört plaklık *Güllü Şövalye* setinin birincisinin B yüzü bittiğinde, ben de vazgeçtim, eskiz defterinin kapağını kapattım, kurşunkalemi masanın üzerine koydum. Pikabın iğnesini kaldırıp plağı döner tabladan çıkardım ve kutusuna geri koydum. Sonra kol saatime göz atıp iç çektim.

“Sizin resminizi yapmak çok zor” dedim dürüstçe.

Duyduğuna şaşırmış gibi başını kaldırdı. “Zor mu? Bu, yüzümde resim yapma açısından bir sorun olduğu anlamına mı geliyor?”

Hafifçe başımı salladım. “Hayır, öyle değil. Yüzünüzde elbette bir sorun yok.”

“O halde neden zor?”

“Bunu ben de bilmiyorum. Sadece zor olduğunu hissediyorum. Ya da belki de aramızdaki, sizin deyişinizle *değiş tokuş* bir noktaya kadar oluyor. Demem o ki, deniz kabuğu değiş tokuşu henüz yeterince gerçekleşmemiş olabilir.”

Menşiki biraz aklı karışmış gibi gülümsedi. Sonra, “Bu konuda benim yapabileceğim bir şey var mı peki?” diye sordu.

Tabureden kalkıp pencerenin kenarına gittim, koruluğun üzerinden uçup giden kuşlara baktım.

“Bay Menşiki, eğer uygun görürseniz, kendiniz hakkında

biraz daha bilgi verebilir misiniz? Sizinle ilgili hiçbir şey bilmiyorum desem yeridir."

"Olur, elbette. Kendim hakkında özellikle bir şeyler saklıyor değilim. Büyük sırlarım yok. Size her şeyi anlatabilirim. Peki, ne öğrenmek istersiniz?"

"Sözgelimi, tam adınızı henüz bilmiyorum."

"Öyle ya" dedi biraz şaşırmış bir yüz ifadesiyle. "Öyle tabii. Kendimizi sohbet etmeye kaptırınca, dikkatsizlik etmiş olmalıyım."

Chino pantolonunun cebinden siyah deri kartvizitliğini çıkardı, içinden bir kartvizit çekti. Kartviziti bana uzattı, alıp okudum. Bembeyaz, kalın kartvizitte şöyle yazıyordu:

免色 渉 MENŞİKİ Vataru

Arkasında Kanagava Bölgesi'ndeki adresi ve telefon numarası ile e-posta adresi yazılıydı. Hepsi buydu. Şirket adı ve adresi yoktu.

"Nehri karşıdan karşıya geçmek anlamındaki *vataru*" dedi Menşiki. "Bu adın verilme nedenini bilmiyorum. Bugüne kadar suyla ilişkili bir yaşam da sürmedim oysaki."

"Menşiki de pek duyulmamış bir soyadı."

"Köklerimizin Şikoku'ya dayandığını duydum ama benim Şikoku ile hiçbir bağım yok. Tokyo'da yetiştim. Okula da hep Tokyo'da gittim. *Udon*dan ziyade *soba* eriştesini severim" dedi ve sonra güldü Menşiki.

"Kaç yaşında olduğunuzu sorabilir miyim peki?"

"Elbette. Geçen ay elli dört yaşına girdim. Sizce kaç gösteriyorum?"

Başımı salladım. "Aslına bakarsanız, tahmin edemedim. Bu yüzden sordum."

"Beyaz saçlarımdan dolayı olsa gerek" dedi gülümseyerek. "Beyaz saç yüzünden yaşımın pek anlaşılmadığını söylerler. Büyük bir korkuya kapılıp saçları bir günde beyazlayan insanların öyküleri sıkça gelir kulağımıza. Bana da öyle mi oldu diye sorarlar hep ama böyle travmatik bir deneyimim olmadı. Gençken bile beyaz saçım çoktu. Kırklı yaşlarımdan itibaren neredeyse bembeyaz olmuştu. Tuhaf. Demek istediğim dedem, babam ve iki kardeşim, hepsi de keldir. Ailede saçının tümü beyaz olan bir ben varım."

"Yanlış anlamazsanız ne işle meşgul olduğunuzu sorabilir miyim?"

"Yanlış anlamam da, sadece ne desem yerinde olur bilemiyorum, söylemesi zor bir şey de."

"Söylemesi zor ise..."

"Hayır, söylemesinin zor olmasından ziyade biraz mahcup hissediyorum diyelim" dedi. "Aslına bakarsanız, şu anda çalışmıyorum. İşsizlik sigortası da alıyor değilim, ama resmi olarak işsizim. Her gün birkaç saat ev ofisimde internet üzerinden hisse senedi ve döviz alım satımı yapıyorum, büyük miktarlardan söz etmiyoruz tabii. Hobi ya da boş zaman geçirecek miktarda. Zihnimi çalıştırmak için alıştırma yapıyorum diyelim. Piyanistlerin her gün ölçü alıştırması yapmasıyla aynı."

Menşiki hafif bir soluk aldı, bacak bacak üstüne attı. "Eskiden bilişim alanında bir şirket kurup yönetmiştim, kısa bir süre önce bazı şeyler düşündüm ve sahip olduğum hisselerin tümünü satıp işten çekildim. Satın alan, büyük bir iletişim şirketiydi. Satış sayesinde bir süre hiçbir iş yapmadan geçimimi sağlayacak kadar birikimim var. Bu vesileyle Tokyo'daki evimi satıp buraya taşındım. Kısacası, kendimi emekliye ayırdım. Birikimimi birkaç ülkedeki finans kurumlarına da-

ğıttım, döviz kurlarına ayarlayarak alım satım yapıyorum, bu yolla biraz kâr ediyorum."

"Anladım" dedim. "Aileniz var mı?"

"Hayır, ailem yok. Hiç evlenmedim."

"O büyük evde tek başınıza mı yaşıyorsunuz?"

Başıyla onayladı. "Tek başıma yaşıyorum. Şimdilik hizmetçi almıyorum. Uzun zaman tek başına yaşadım, kendi başıma ev işlerini yapmaya alışkınım, özellikle bir rahatsızlık duymuyorum. Ancak epey büyük bir ev olduğundan tek başıma temizlemesi zor oluyor, bu yüzden de haftada bir temizlik şirketinden temizlikçi alıyorum, bunun dışındakileri genelde tek başıma hallediyorum. Peki ya siz?"

Başımı salladım. "Tek başına yaşamaya başlayalı daha bir yıl bile olmadığından henüz amatörüm."

Menşiki hafifçe başını öne eğip onayladı, bu konuda başka soru sormadığı gibi bir yorum da yapmadı. "Bu arada, Tomohiko Amada Bey ile yakın mısınız?" diye sordu Menşiki.

"Hayır, Bay Amada'yla hiç tanışmadık. Oğluyla güzel sanatlar üniversitesinde birlikte okumuştuk, bu vesileyle buradaki boş evin bir anlamda bakıcılığını yapar mıyım diye teklif etti. Benim de bazı özel durumlardan ötürü kalacak yerim olmadığından geçici olarak burada kalmaya karar verdim."

Menşiki başını birkaç kez daha hafifçe salladı. "Bu çevre normal çalışanlar için oldukça elverişsiz bir yer, *sizin* gibiler için ise harika bir ortam."

Zoraki güldüm. "İkimiz de ressamız ancak Tomohiko Amada ile benim seviyem çok farklı. Aynı statüde anılmak haddime değil."

Menşiki başını kaldırdı, ciddi gözlerle bana baktı. "Hayır, öyle bir şey yok. Siz de zaman içinde adı bilinen bir ressam olabilirsiniz."

Bu konuda diyebileceğim bir şey yoktu, sessiz kaldım.

"Bazen insan büyük dönüşümler geçirir" dedi Menşiki.

"Kendi tarzını bir anda değiştirip o enkaz içinden güçlü bir şekilde yeniden doğduğu da olur. Tomohiko Amada da öyleydi. Gençken Batı tarzı resim yapmıştı. Bunu biliyordunuz değil mi?"

"Evet, biliyorum. İkinci Dünya Savaşı'ndan önce yetenekli ve gelecek vaat eden bir Batı tarzı ressam imiş. Ama Viyana'da öğrenime gidip geldikten sonra her nedense geleneksel Japon tarzı resme dönmüş, savaş bittikten sonra da inanılmaz bir başarı elde etmiş."

"Düşünüyorum da, büyük bir dönüşümün gerekli olduğu zamanlar muhtemelen herkesin yaşamında olmuştur. O nokta geldiğinde hızlı bir şekilde kuyruğundan yakalamak gerekir. Sımsıkı, sağlam biçimde tutup, bir daha bırakmamak. Bu noktayı yakalayabilen insanlar da vardır, yakalayamayanlar da. Tomohiko Amada yakalamayı başaranlardandı" dedi Menşiki.

Büyük bir dönüşüm. Bunu dediğinde, zihnimde *Kumandanı Öldürmek* resmi canlanıverdi birden. Kumandana kılıcını saplayarak onu öldüren genç adam.

"Bu arada Japon resim sanatı konusunda bilgili misiniz?" diye sordu Menşiki.

Başımı hayır anlamında salladım. "Tamamıyla alanım dışında. Üniversite yıllarında Güzel Sanatlar Tarihi dersinde bir şeyler öğrenmiştim ama biliyorum demek uygun olmaz."

"Son derece başlangıç düzeyinde bir soru olacak ama geleneksel Japon resmi deyince, teknik açıdan nasıl tanımlanıyor acaba?"

"Geleneksel Japon resmini tanımlamak pek o kadar da kolay bir şey değil. Genelde tutkal, boya maddesi ve yaldızlı kâğıdın temel malzeme olarak kullanıldığı resim olarak ele alınır. Ayrıca Batı tarzı fırça değil, Japon tarzı çoğunlukla yazı yazmada kullanılan fırçalarla yapılır. Geleneksel Japon resminin kullanılan malzemeyle tanımlanan bir resim

olduğu da söylenebilir. Eski zamanlardan geleneksel teknikleri de miras almıştır kuşkusuz; ayrıca *avant garde* teknikler kullanılan geleneksel Japon resmi de vardır epeyce, renk ve yeni boyalar katılarak yapılanları da az değildir. Diğer bir deyişle, tanımı giderek belirsiz bir hal almıştır. Bununla birlikte, Tomohiko Amada'nın yaptığı resimlere dönersek, onunkiler tamamıyla klasik tarzdaki Japon resimlerindendi. Arketip de denebilir. Elbette tümüyle kendine ait bir tarzı da vardır, ben sadece teknik açıdan gördüğümü söylüyorum."

"Demek ki resmi, boya ve teknik ile tanımlamak yetersiz kalıyor, o halde geriye kalan tinsel yanı, öyle mi?"

"Öyle olabilir. Ancak geleneksel Japon resminin tinselliği söz konusu olunca, kimse kolay kolay bir tanıma gidemez. Geleneksel Japon resmi denilen şeyin oluşumu en başından beri eklektiktir çünkü."

"Eklektik mi?"

Güzel Sanatlar Tarihi dersinden aklımda kalanları düşündüm. "19. yüzyılın ortalarında Meici Reformları yapıldı, bu sırada Batı'nın çeşitli kültür ögeleriyle birlikte Batı resmi de Japonya'ya geldi, ancak o zamana dek 'Geleneksel Japon Resmi' denilen bir tür gerçekte var olmamıştı. 'Geleneksel Japon Resmi' diye bir ad yoktu demek daha doğru olur. Tıpkı 'Japonya' diye bir ismin kullanılmaması gibi. Dışarıdan Batı tarzı resim gelince de ona karşı duracak, ondan farklı olacak bir şey olarak ilk kez 'Geleneksel Japon Resmi' kavramı doğmuş oldu. O zamana dek var olan çeşitli resim tarzları 'Geleneksel Japon Resmi' diye yeni bir ad altında, daha basit hale getirmek için birleştirilmiş oldu. Elbette dışarıda kalan ve yok olup gidenler de oldu. Örneğin Çin mürekkep resmi *suibokue* gibi. Daha sonrasında Japon hükümeti, 'Geleneksel Japon Resmi' denen şeyi Batı ve ABD kültürü ile dengelemek, onu bir Japon kültürü aidiyeti olarak, diğer bir deyişle 'Milli Sanat' olarak oluşturup geliştirmek istedi, bu yol-

da çalıştı. 'Japon Ruhu Batı Aklı', o zamanlar böyle bir slogan da vardı. Ve o zamana dek katlanır paravana, sürgülü kâğıt kapı üzerine yapılan resimler ya da yemek kaplarına çizilen figürler gibi gündelik yaşam tasarımları, el sanatları artık çerçevelenip güzel sanatlar sergilerinde gösterilmeye başlandı. Yani, yaşamın içinde olan doğal resim tarzı, Batılı sisteme uyarlanarak 'sanat eseri' statüsüne çıkmış oldu."

Konuşmama ara verip Menşiki'nin yüzüne baktım. Anlattıklarıma ciddi bir şekilde kulak vermiş gibi görünüyordu. Konuşmaya devam ettim.

"Kakuzo Okakura ve Ernest Fenollosa o zamanlarda bu hareketin öncülerinden oldular. O dönemde hızlıca başlatılan, Japon kültürünün büyük ölçekte yeniden yapılandırılmasının parlak başarı örnekleri olarak düşünüldüler. Müzik, edebiyat ve düşün dünyasında da yaklaşık olarak bunlara benzeyen işler yapılmıştı. O zamanlarda Japonların yapacak çok işleri olduğunu düşünüyorum. Kısa sürede yapmaları gereken önemli işler dağ gibi yığılmıştı çünkü. Bugünden bakınca, biz Japonlar becerikli bir şekilde bu işlerin üstesinden gelmiş görünüyoruz. Batılı olan ile Batılı olmayan unsurların kaynaştırılması ve ayrıştırılması gayet yumuşak bir biçimde gerçekleşmiş. Belki de Japonlar böyle bir işe oldum olası meyilliydiler. Dolayısıyla geleneksel Japon resmi denilen şey orijinalinde tanımı olmayan bir şeydir. Tamamen muğlak bir mutabakata dayanan bir kavramdan başka bir şey değildir de denebilir. Bir kere düzgün bir şekilde çizilmiş bir sınır yoktur, deyim yerindeyse iç ve dış baskıların teğet geçtiği noktada doğmuştur."

Menşiki bütün bu anlattıklarımı ciddi şekilde düşünüyor gibiydi. "Muğlak olsa bile, sonuçta gereklilikten doğan bir mutabakatmış ama, değil mi?" dedi.

"Kesinlikle öyle. Gereklilikten doğan bir mutabakat."

"Belirlenmiş ve orijinal bir çerçeveye sahip olmamak, gele-

neksel Japon resminin hem güçlü hem de aynı zamanda zayıf yanıdır. Bu şekilde de yorumlanabilir mi?"

"Yorumlanabileceğini düşünüyorum."

"Fakat biz o resme bakınca genelde, aa, bu geleneksel Japon resmi, diye doğal bir şekilde fark edebiliriz. Öyle mi?"

"Öyle. Net bir şekilde karakteristik bir teknik vardır. Belli bir yaklaşımı, atmosferi vardır. Açıkça söylenmemiş ortak bir farkındalık gibi bir şey de vardır. Yine de bunu sözcüklerle tanımlamak bazen çok zordur."

Menşiki bir süre sustu. Sonra devam etti. "Eğer bir resim Batı tarzı resim değilse, bu o resmin Japon resim tarzına sahip olduğu anlamına mı gelir?"

"Öyle sınırlandırılamaz sanırım" diye yanıtladım, "Batılı olmayan tarza sahip Batı resimleri de teorik olarak vardır mutlaka."

"Anladım" dedi. Sonra hafifçe boynunu büktü. "Ama bu resim geleneksel Japon resmi ise, az ya da çok, bir şekilde Batılı olmayan bir tarz içerir. Bu denebilir mi peki?"

Bunun üzerine bir süre düşündüm. "Siz böyle söyleyince, evet, denebilir belki de. Pek bu şekilde düşünmemiştim gerçi."

"Açık seçik ortada ama o açık seçikliği dile getirmek zor."

Başımla onayladım.

Bir nefes arası verip sonra devam etti. "Düşününce, kendini bir başkası ile karşılaştırıp tanımlamak gibi belki. Açık seçik ortada ama o açık seçikliği dile getirmek zor. Sizin de dediğiniz gibi, dış baskı ile iç baskının teğet noktası olarak kabul edilebilir belki."

Menşiki bunları dedikten sonra hafifçe gülümsedi. "Çok ilgimi çekti" dedi sanki kendi kendine konuşur gibi kısık bir sesle.

Biz neden söz ediyoruz böyle diye düşündüm bir an. İlgimi çeken bir konuydu bu, tamam ama bu sohbet onun için acaba ne anlama geliyordu? Sadece entelektüel bir merak mıydı?

Yoksa benim bilgimi mi sınıyordu? Eğer öyleyse, neden yapıyordu bunu?

"Bu arada ben solağım" dedi Menşiki bir an aklına gelivermiş gibi. "Bir işe yarar mı bilmem ama solak olmak da benimle ilgili bir bilgi. Sağa ya da sola doğru gitmem söylendiğinde, her zaman solu seçerim. Alışkanlık olmuş bende."

Saat üçe yaklaşmıştı, bir sonraki görüşme zamanına karar verdik. Üç gün sonra, pazartesi öğleden sonra saat birde bana gelecekti. Bugün gibi iki saat kadar atölyede birlikte zaman geçirecektik. Ve ben bir kez daha onun portresini çizmeyi deneyecektim.

"Aceleye gerek yok" dedi Menşiki. "Başta da söylediğim gibi, istediğiniz kadar zamanınız var. Çünkü benim zamanım bol."

Sonra da gitti. Pencereden Jaguar'ına binip gidişini izledim. Yaptığım birkaç çizimi elime alıp bir süre onlara baktım, olmamış anlamında başımı sallayıp bir kenara fırlattım.

Evin içi korkutucu derecede sessizdi. Tek başıma kaldığımda sessizlik daha da artıyor gibiydi. Terasa çıktım, rüzgâr esmiyordu, dışarıdaki hava jöle gibi yoğun ve soğuktu. Sanki yağmur yağacak gibiydi.

Oturma odasındaki kanepeye oturdum, Menşiki ile aramızda geçen konuşmayı zihnimde başa sardım. Portresine modellik etmesini konuşmuştuk. Strauss'un operası *Güllü Şövalye*'den bahsetmiştik. Bilişimle alakalı şirket kurmuş, sonra hisselerini satışa çıkarmış, edindiği toplu para ile genç yaşta kendini emekliye ayırmıştı. Tek başına büyük bir evde yaşıyordu. Adı Vataru'ydu. Nehri karşıdan karşıya geçmek anlamına gelen karakterlerle yazılan "vataru". Hep bekârdı, genç yaştan beri beyaz saçlıydı. Solaktı. Elli dört yaşındaydı. Tomohiko Amada'nın yaşamı, o büyük dönüşüm, şansın kuyruğunu yakalayıp bırakmamak. Bunlardan bahsetmiştik.

Geleneksel Japon resim sanatının tanımı. Ve son olarak kendini öteki üzerinden tanımlama üzerine konuşmuştuk.

Gerçekten bu adam benden ne istiyordu acaba?

Ve ben neden onun resmini doğru düzgün çizemiyordum?

Bunun nedeni basitti. *Onun varoluşunun merkezindeki şeyi henüz kavrayamamıştım.*

Onunla sohbet ettikten sonra aklım çok karışmıştı. Aynı zamanda Menşiki adlı bu kişiye karşı duyduğum merak da daha çok artmıştı.

Otuz dakika kadar sonra yağmur iri damlalarla yağmaya başladı. Küçük kuşlar çoktan ortadan kaybolmuştu bile.

10

Uzun yeşil çimlerin arasından yürüyüp

Kız kardeşim öldüğünde ben on beş yaşındaydım. Ani bir ölümdü. On iki yaşındaydı, ortaokul ikinci sınıf öğrencisiydi. Doğuştan kalp rahatsızlığı vardı. İlkokulun son birkaç yılında hastalık belirtisi denebilecek pek bir şey olmadığından ailem hastalığı konusunda artık rahatlamış gibiydi. Bu şekilde yaşamını sürdüreceği beklentisi içindeydik. Ancak o yılın mayıs ayında birdenbire kalp atışları anormal bir şekilde hızlanmaya başladı. Özellikle yatağa uzandığında sıklaşıyordu, doğru düzgün uyuyamadığı geceler çoğalmıştı. Üniversite hastanesinde muayene oldu, ancak ne kadar detaylı muayene edilse de o ana kadarki durumundan farklı bir teşhis konulmadı. Temel sorunun ameliyatla giderilmiş olması gerekiyordu ve doktorlar da şaşkındı.

"Şiddetli hareketlerden olabildiğince kaçınıp dikkatli bir yaşam sürmelisin. Böyle yaparsan rahat edersin" dedi doktor. Sanırım bundan başka diyebileceği bir şey de yoktu. Sonra da birkaç ilaç yazdı.

Nabız atışında düzensizlik yoktu. Yemek masasında karşımda oturan kız kardeşimin göğsüne bakıp oradaki kusurlu kalbi hayal ettim. Göğüslerinin yeni yeni çıkmaya başladığı dönemdi. Kalbinde bir sorun olduğuna bakmaksızın bedeni gelişmeye devam ediyordu. Göğüslerinin her geçen gün biraz daha büyüdüğünü görmek tuhaf bir şeydi. Kısa bir süre öncesine dek ufak bir çocuk olan kız kardeşim, aniden ilk

reglini olmuş, göğüsleri giderek ortaya çıkmaya başlamıştı. Ancak küçük göğsünün altında kusurlu bir kalp taşıyordu. Ve o kusur, uzman doktorlar tarafından bile giderilemiyordu. Bu gerçek beni altüst ediyordu. Bir an gelecek ve küçük kız kardeşimi kaybedeceğim korkusunu yüreğimin her köşesinde hissederek gençliğimi geçiriyordum.

Kız kardeşimin bedeni zayıf olduğu için dikkatle korunmalı demişti annemle babam bana. Bu yüzden ilkokula giderken gözüm hep üzerindeydi, herhangi bir şey olursa bedenimi ona siper edip o küçük kalbini korumaya kesin kararlıydım. Ne var ki bunu gerektirecek bir durumla bir kez bile karşılaşmadım.

Bir gün okuldan eve dönerken, Seybu Şincuku İstasyonu'ndaki merdivenleri çıkarken bilincini kaybedip yere yığılmış, ambulans yakındaki bir hastaneye götürmüş onu. Ben okuldan dönüp de koşup yanına gittiğimde kalbi çoktan durmuştu. Bir anda olmuştu her şey. Daha o sabah yemek masasında birlikte kahvaltı etmiş, antrede birbirimize hoşça kal demiştik, ben kendi okuduğum liseye o da ortaokuluna gitmişti. Yeniden yan yana geldiğimizde o artık nefes almıyordu. İri gözleri sonsuza dek kapanmış, ağzı sanki bir şey demek istermiş gibi hafif açık kalmıştı. Yeni yeni çıkmaya başlamış olan göğüsleri bundan sonra büyümeyecekti.

Onu bir sonraki görüşümde ise tabutun içindeydi. Üzerine sevdiği siyah kadife tek parça elbisesi giydirilmiş, yüzüne hafif bir makyaj yapılmış, saçları güzelce taranmış halde küçük tabutun içinde sırtüstü yatıyordu. Elbisesine beyaz yuvarlak dantel yaka takmışlardı, doğal olamayacak bir beyazlıktaydı nedense.

Öylece yatmış, huzurlu bir şekilde uyuyor gibi görünüyordu. Bedenini birazcık kımıldatsan her an uyanacaktı sanki. Ancak bu bir yanılsamaydı. Ona ne kadar seslensem de, onu ne kadar sarssam da gözlerini açmayacaktı.

Bana kalsa, kız kardeşimin narin bedeninin öylesine dar ve rahatsız görünen bir kutunun içine tıkılmasına izin vermezdim. Onun bedeni daha geniş bir yere yatırılmalıydı. Mesela çimenliğin ortasına. Biz uzun yeşil çimlerin arasından yürüyüp hiç konuşmadan onu görmeye gitmeliydik. Çimler rüzgârda hafifçe salınacak, etrafında kuşlar ve böcekler ötüşecekti. Yaban çiçekleri o yabanıl kokularını polenlerle birlikte havaya salacaktı. Gün batınca, sayısız gümüşi yıldız başının üzerindeki gökte parlayacaktı. Sabah olunca yeniden doğan güneş, etraftaki çimlerin yapraklarının üzerindeki çiyleri mücevher gibi ışıldatmalıydı. Fakat gerçekte kız kardeşim o küçük, aptal tabutun içine konulmuştu. Etrafındaki süslemeler, makasla kesilip vazoya konmuş uğursuz beyaz çiçeklerdi yalnızca. Tavana gömülmüş küçük bir hoparlörden orgun yapay müziği duyuluyordu.

Onun yakılmasını izleyemedim. Tabutun kapağı kapanıp sıkıca kilitlendiğinde artık dayanacak durumda değildim, krematoryum odasından çıkıp gittim. Yakıldıktan sonra bedeninden geriye kalanları toplamaya da gitmedim ailemle. Krematoryumun orta bahçesine çıktım, orada bir başıma sessizce ağladım. O kısacık yaşamında ona bir kez bile yardım edemediğim için kahroluyordum.

Kız kardeşimin ölümünün ardından ailemiz tamamıyla değişti. Babam eskisine göre çok daha suskunlaştı, annem ise eskisine göre çok daha sinirli biri oldu. Benim yaşamım ise genel olarak aynı şekilde devam etti. Dağcılık kulübü üyesi olduğumdan etkinliklere yoğunlaştım, fırsatım oldukça da yağlı boya resim çalıştım. Ortaokuldaki Güzel Sanatlar dersi öğretmenim, sen bir hocayla gerçek anlamda resim çalışmalısın, diye tavsiyede bulundu. Bu arada resim kursuna devam ederken gitgide resme daha büyük bir ilgi besler olmuştum. Sanırım o günlerde ölmüş kız kardeşimi düşünmemek için kendimi olabildiğince meşgul etmeye çalışıyordum.

Kaç yıl olduğundan emin değilim ama kız kardeşim öldükten sonra uzunca bir süre annemle babam onun odasını olduğu haliyle tuttular. Masasının üzerinde yığılı ders kitapları, notları, kalemi, silgisi, raptiyeler; yatak örtüsü, çarşafı, yastığı, yıkanıp katlanmış halde duran pijaması; elbise dolabının içindeki okul forması, hepsi olduğu haliyle duruyordu. Duvara asılı takvime onun küçük, güzel harfleriyle günlük programı işlenmişti. Takvim, kız kardeşimin öldüğü ayda sabit kalmış, ondan sonra zaman hiç ilerlememişti. Her an kapıyı açıp içeri giriverecekti sanki. Evde benden başka kimse yokken bazen onun odasına girip güzelce yapılmış yatağına oturup etrafa bakınıyordum. Ama oradaki hiçbir şeye kesinlikle el sürmüyordum. Orada kız kardeşimden kalan yaşam izlerini birazcık bile olsa bozmaktan çekiniyordum.

Eğer on iki yaşında ölmemiş olsaydı, acaba sonrasında nasıl bir yaşam sürecekti diye sık sık hayal etmeye çalışırdım. Elbette bunu bilmek mümkün değildi. İnsan kendisinin nasıl bir yaşam süreceğini bile kestiremezken hem de. Kız kardeşimin yaşamının sonrasını nasıl bilebilirdim ki? Eğer kalbinde doğuştan problem olmasaydı, büyüyünce mutlaka güçlü ve çekici bir yetişkin kadın olacaktı, buna şüphem yoktu. Birçok erkek ona âşık olacak, nazikçe onu kollarına alacaktı. Ne var ki bu sahne zihnimde somut olarak canlanmıyordu. Çünkü o benim için her zaman benden üç yaş küçük, benim korumama gereksinim duyan küçük kız kardeşimdi.

Kız kardeşim öldükten sonra bir süre büyük bir azimle onun resimlerini yapıp durdum. Onun yüzünü unutmamak için belleğimde kalan haliyle birçok açıdan yüzünün çizimlerini yaptım. Elbette onun yüzünü unutmam mümkün değildi. Ama benim istediğim, *o anda benim belleğimdeki haliyle* onun yüzünü unutmamaktı. Bunun için de belleğimdeki halini resmetmem gerekiyordu. Henüz on beş yaşındaydım, ne bellek, ne resim ne de zamanın akışı üzerine bir şey biliyor-

dum. Ancak *o anda belleğimde kalan halini* somutlaştırmak için bir yöntem geliştirmek zorundaydım. Kendi haline bırakırsam kaybolup gidebilirdi. Belleğimdeki hali ne kadar canlı olsa da zamanın gücü daha büyüktü. Bunu içgüdüsel olarak bildiğimi düşünüyorum.

Benden başka hiç kimsenin olmadığı odasında onun yatağına oturup eskiz defterime onun resimlerini çizip durdum. Defalarca, defalarca baştan çizdim. Kız kardeşimin yüreğimin gözünde kalan görüntüsünü beyaz kâğıdın üzerinde defalarca canlandırmayı denedim. O zamanlar deneyimim henüz yeterli değildi, yetkin bir tekniğe de sahip değildim daha. Bu yüzden işim elbette kolay olmuyordu. Tek yaptığım tekrar tekrar çizip bozmaktı. Ancak şimdi o zamanki resimleri yeniden incelediğimde (o zamanki çizimlerimi hâlâ özenle saklıyorum), onlarda sahici bir hüzün olduğunu görebiliyorum. Teknik açıdan olgunlaşmamış olsalar da, samimi bir çaba vardı orada; o resimlerle ruhum kız kardeşiminkini uyandırmaya çalışıyordu. O resimlere bakınca şimdi bile elimde olmadan gözyaşlarım sel gibi akmaya başlar. Ondan sonra da bir dolu resim çizdim. Ancak bana gözyaşı döktüren başka bir resim olmadı.

Kız kardeşimin ölümünün bana kazandırdığı bir başka şey daha var. Uç noktada klostrofobi. Onun o dar tabuta tıkılmasını, kapağın kapanıp sıkı bir şekilde kilitlenmesini, krematoryum fırınına gönderilişini izledikten sonra bir daha dar ve kapalı alanlara giremez oldum. Uzun bir süre asansöre binemedim. Bir asansör gördüğümde, onun deprem ya da başka bir şeyle otomatik olarak duracağını ve benim o dar mekâna tıkılıp kalacağımı, hiçbir yere gidemeyeceğimi hayal ederdim. Bunun düşüncesi bile beni paniğe sürüklüyor, doğru düzgün nefes alamıyordum.

Kız kardeşim öldükten hemen sonra çıkmadı bu belirtiler.

Ortaya çıkmaları için üç yıl kadar geçmesi gerekti. İlk kez panik atak krizi geçirdiğimde, güzel sanatlar üniversitesine yeni başlamış, bir taşıma şirketinde yarı zamanlı çalışıyordum. Şoför yardımcısı olarak çalışıyor, yük kamyonundan eşya indiriyordum; ama bir gün ufak bir terslik oldu ve ben boş yük vagonunda kilitli kaldım. Günlük iş bitmiş, şoför vagonda unutulan bir şey var mı diye son kontrolleri yapmadan, içeride biri olup olmadığını teyit etmeden dışarıdan kapıyı kilitleyivermişti.

Kapı yeniden açılıp ben oradan kurtulana dek iki buçuk saat geçmesi gerekti. O iki buçuk saat boyunca o kapalı, dar ve karanlık yerde tek başıma kilitli kalmıştım. Kilitli kaldım desem de, soğuk hava depolu araçlardan olmadığı için havanın girip çıkabileceği bir boşluk vardı. Serinkanlı düşünülürse, soluksuz kalıp boğulmak gibi bir durum söz konusu değildi.

Ama yine de ben orada çok güçlü bir panik atak yaşadım. İçerde yeterince oksijen olmasına karşın, ne kadar derin nefes alsam da vücuduma oksijen girmiyor gibiydi. Bu yüzden nefes alıp verişim giderek şiddetlendi, bir tür *hiperventilasyon* yaşamış olmalıydım. Başım sersemlemiş, nefesim tıkanmıştı, tarif edemeyeceğim şiddette bir korkuya kapılmıştım. Her şey yolunda, sakin ol. Hareket etmeden dur, birazdan buradan çıkacaksın. Soluksuz kalıp boğulmayacaksın. Böyle şeyler düşünmeye çalıştım. Ne var ki mantığım iflas etmişti sanki. Gözümde canlanan tek şey, dar bir tabuta kapatılmış ve krematoryum fırınına sürülen kız kardeşimin görüntüsüydü. İyice dehşete kapılmıştım, içeriden kamyonun duvarına vurup durdum.

Yük kamyonu şirketin otoparkındaydı, tüm işçiler o günkü mesailerini tamamlayıp eve dönmüştü. Benim ortada olmayışımı kimse fark etmemişti demek. Panel duvarı ne kadar kuvvetli yumruklasam da, beni işiten tek bir kişi bile yok gibiydi. Sabaha dek orada kapalı kalmam işten bile değildi.

Bunu düşündükçe bedenimdeki tüm kaslar parça parça çözülüyor gibi oluyordu.

Çıkardığım gürültüyü fark edip kamyonetin kapısını açan kişi, otoparkı kontrole gelen güvenlik görevlisiydi. Soluk almakta fena halde zorlandığımı görüp beni dinlenme odasındaki yatağa yatırdı. Sonra sıcak çay içirdi. Orada ne kadar kaldığımı bilmiyorum. Ama nihayet soluk alıp verişlerim düzene girdi, şafak vakti geldiğinde güvenlik görevlisine teşekkür ettim, sabahki ilk trene binip eve döndüm. Sonra odamdaki yatağa girdim ve uzun bir süre devam edecek şiddetli bir titremeye kapıldım.

O günden sonra asansöre binemez oldum. O olay içimde uyuyan korkuya gözünü açtırmıştı. Ve bu korkuyu ölmüş kız kardeşimin hatırasının getirdiğine neredeyse hiç şüphe yoktu. Sadece asansör değil, kapalı ve dar yerlere, neresi olursa olsun, adım atamaz oldum. Denizaltıların, savaş tanklarının olduğu filmleri izleyemez hale geldim. Öyle dar bir yere kapatılmış olduğumu hayal etmekle bile, *sadece* hayal etmekle bile, düzgün nefes alamayacak hale geliyordum. Sinemada film izlerken birden yerimden kalkıp dışarı çıktığım da çok oldu. Birisinin kapalı bir alana tıkıldığı bir sahneye denk geldiğimde artık o filmi daha fazla izleyemiyordum. Bu yüzden kimseyle de sinemaya gitmiyordum.

Bir Hokkaydo gezisinde, önüne geçilmez bir olay oldu, geceyi kapsül otel benzeri bir yerde geçirmem gerekti; nefesim bir türlü düzene girmedi ve bir türlü uyuyamadım, yapacak bir şey olmadığı için dışarı çıktım, otoparkta arabanın içinde geçirdim tüm geceyi. Sapporo'da bahar başıydı, tam anlamıyla kâbus gibi bir geceydi.

Karım bu panik ataklarım konusunda benimle çok dalga geçerdi. Yüksek bir binanın üst katına çıkmak gerektiğinde, o tek başına önceden asansörle çıkar, benim on altı kat merdiveni nefes nefese kalarak çıkmamı eğlenerek beklerdi. Ona

bu korkumun nedenini hiç anlatmadım. Kendimi bildim bileli asansörden korkuyorum, bundan başka bir şey dememiştim ona.

"Sağlık için iyi bir şey bu" demişti o da.

Başka bir şey daha var; normalden daha büyük göğüsleri olan kadınlar karşısında da paniğe benzer bir hisse kapılıyorum. Bunun kaynağı, on iki yaşında ölen kız kardeşimin henüz çıkmaya başlayan göğüsleriyle ilgili bir şey midir, ben de bilmiyorum. Eskiden beri her nedense küçük göğüslü kadınlar ilgimi çekmiştir, onunki gibi küçük göğüsleri her gördüğümde, onlara her dokunduğumda, kız kardeşimin göğüslerinin çıkmaya başladığı zamanları hatırlarım. Yanlış anlaşılmasını hiç istemem, kız kardeşime karşı cinsel istek falan gibi bir şey duymadım asla. Ben muhtemelen bir tür sahneyi arzuluyorum. Kaybettiğim ve bir daha geri gelmeyecek, fani bir görüntüyü.

Cumartesi öğleden sonrasıydı, elim evli kız arkadaşımın göğsünün üzerindeydi. Göğüsleri öyle pek küçük sayılmazdı ama özellikle büyük de değildi. Tam normal büyüklükteydi, avuç içime tam sığıyordu. Avcumun içinde göğüs uçları az önceki sertliğini koruyordu.

Aslında cumartesileri benim evime gelmezdi. Hafta sonlarını ailesiyle geçiriyordu. Ancak o hafta sonu kocası Mumbai'ye iş seyahatine, iki kızı ise Nasu'daki kuzenlerinin evine kalmaya gitmişti. Durum böyle olunca o da bana gelebilmişti. Hafta içi öğleden sonraları hep yaptığımız gibi acele etmeden sevişti̇k. Sonrasında ikimiz de miskin bir suskunluğa bıraktık kendimizi. Hep yaptığımız gibi.

"Balta girmemiş orman iletişimini anlatmamı ister misin?" diye sordu.

"Balta girmemiş orman iletişimi mi?" Bunun ne olduğunu bir an anlayamamıştım.

"Unuttun mu? Vadinin diğer yakasındaki büyük beyaz evde yaşayan gizemli kişi. Bay Menşiki hakkında araştırma yapmamı istemiştin ya önceki konuştuğumuzda."

"Tabii, öyleydi ya. Hatırlıyorum elbette."

"Az da olsa bir şeyler buldum. Annemin bir arkadaşı o yakınlarda oturuyor. Böylece biraz bilgi edinebildim. Duymak ister misin?"

"Elbette isterim."

"Bay Menşiki o muhteşem görünen güzel evi üç yıl kadar önce satın almış. Daha öncesinde o evde başka bir aile yaşıyormuş. O evi inşa ettiren de onlarmış ama asıl sahipleri orada iki yıldan fazla yaşamamışlar. Güneşli bir sabah eşyalarını toparlayıp aniden çıkıp gitmişler ve Bay Menşiki de onların yerine o eve yerleşmiş. Diğer bir deyişle, neredeyse yepyeni bir malikâneyi olduğu haliyle satın almış. Nasıl böyle olduğunu kimse bilmiyor."

"Demek o evi inşa ettiren kendisi değilmiş" dedim.

"Hayır, değil. Oraya sonradan yerleşmiş. Kıvrak zekâlı bir keşiş yengeci gibi."

Bunu duyunca şaşırdım. O beyaz evi yaptıranın en başından beri o olduğunu düşünmüştüm çünkü. Dağın tepesindeki o beyaz malikâne, Menşiki'nin imajıyla –sanırım harika beyaz saçı çağrışım yaptırmıştı– o kadar doğal bir şekilde örtüşüyordu ki.

Anlatmaya devam etti. "Bay Menşiki'nin nasıl bir iş yaptığını kimse bilmiyor. Tek bilinen, işe gitmediği. Neredeyse bütün gün evinde, muhtemelen bilgisayar başında internette bir şeyler yapıyor. Çalışma odası cihazlarla doluymuş. Son zamanlarda, eğer yeteneğin varsa pek çok şeyi bilgisayarda yapabiliyorsun. Bildiğim kadarıyla, evinden çalışan cerrahlar bile var. Azimli sörfçülerin deniz kıyısından ayrılmak istememeleri gibi bir şey."

"Evinden ayrılmadan cerrahlık yapılabilir mi ki?"

"Hastanın tüm görüntüleme sonuçlarını ve bilgilerini dok-

tora gönderiyorsun, o da analiz ederek ameliyat protokolünü hazırlayıp sana gönderiyor, asıl ameliyatı görüntülü olarak monitörde izliyor, gerekli yerlerde tavsiyede bulunuyor. Ya da olduğu yerden bilgisayarın *magic hand*'ini kullanarak kendi de yapabiliyor ameliyatı. Böyle bir şey işte."

"Müthiş bir çağda yaşıyoruz" dedim. "Şahsen ben pek de tercih etmem öyle ameliyat olmayı gerçi."

"Bay Menşiki de mutlaka buna benzer bir şekilde iş yapıyor olmalı" dedi. "Ve her ne yapıyorsa hiçbir eksiklik hissettirmeyecek bir gelir elde ediyor. Öylesine büyük bir evde tek başına yaşıyor, arada uzun seyahatlere çıkıyor. Muhtemelen yurtdışına gidiyordur. Evde egzersiz aletleriyle donatılmış bir spor odası var, boş zamanında orada kaslarını geliştiriyor. Tek bir gram bile yağ yok vücudunda. Klasik müziği çok seviyor, tam donanımlı bir müzik odası var. Harika bir yaşam ama değil mi?"

"Nasıl oluyor da bu kadar detay biliyorsun?"

Güldü. "Kadınların bilgi toplama becerilerini hafife alıyor gibisin."

"Muhtemelen" diyerek onayladım.

"Dört arabası var. Jaguar ve iki Range Rover. Bir de Mini Cooper. İngiliz arabalarını seviyor olmalı."

"Mini'yi BMW üretmiyor mu artık, Jaguar'ı da Hint firması satın almamış mıydı? Hiçbiri İngiliz arabası olarak adlandırılamaz artık gibi geliyor ama."

"Onun bindiği Mini eski kasa. Ayrıca Jaguar'ı kim satın alırsa alsın, İngiliz arabasıdır o."

"Başka neler öğrendin peki?"

"Evine neredeyse hiç kimse gelmiyor. Bay Menşiki evde tek başına kalmayı çok seven biri gibi. Yalnız başına olmayı seviyor. Bol bol klasik müzik dinliyor, çok kitap okuyor. Bekâr ve zengin olmasına rağmen evine kadın getirdiği hiç görülmemiş. Sade ve temiz bir yaşam sürüyor görüldüğü ka-

darıyla. Belki de *gey*dir. Gerçi öyle olmadığına dair bazı bilgiler de var ama."

"Bir yerlerde verimli bir bilgi kaynağın var gibi."

"Artık yok ama kısa süre öncesine değin ev işleri için haftada birkaç kez o eve giden bir hizmetçi var. Çöpleri çöp toplama yerine çıkarıyor, yakındaki süpermarketten eve alışveriş yapıyordu. O komşu teyze ile aramızda kendiliğinden gelişen bir sohbet oldu."

"Demek öyle" dedim, "böylece balta girmemiş orman iletişimi kurulmuş oldu."

"Aynen öyle. Onun dediklerine bakılırsa Bay Menşiki'nin evinde *Açılmayan Oda* gibi bir şey varmış. Buraya girme, diye uyarmış onu. Çok sert bir şekilde hem de."

"*Mavi Sakal'ın Şatosu* gibi demek."

"Kesinlikle. Her evin dolabında iskeletler vardır, hep böyle denir değil mi?"

Bunu duyunca, çatı katına saklanmış tablo, *Kumandanı Öldürmek* geldi aklıma. O da dolap içindeki iskelet gibi bir şeydi.

"O gizemli odanın içinde ne olduğunu o hizmetçi de bilmiyordu. Oraya gittiğinde odanın kapısı hep kilitli olurmuş. O hizmetçi artık onun evine gitmiyor. Belki de ağzının fazla gevşek olduğunu düşünüp onu *kovmuştur*. Şimdi işlerini tek başına görüyor" dedi.

"Kendisi de öyle demişti. Haftada bir profesyonel temizlik şirketinden adam geliyormuş, bunun dışında evin işlerini o yapıyormuş."

"Mahremiyeti konusunda çok hassas biri demek."

"Peki, benim seninle bu şekilde görüşüyor olmam da balta girmemiş orman iletişimiyle etrafa yayılacak mı?"

"Yayılmayacağını düşünüyorum" dedi sakin bir ses tonuyla. "Öncelikle, ben yayılmaması için dikkat ediyorum. İkincisi, sen Bay Menşiki'den biraz farklı birisin."

"Diğer bir deyişle" diye söylediklerini daha anlaşılır şekilde ifade ettim, "onun dedikodusu yapılacak şeyleri varken, benim yok."

"Bu duruma şükretmeliyim" dedi neşeyle.

Kız kardeşim öldükten sonra her şey üst üste kötü gitmeye başladı. Babamın işlettiği metal işleme işinde sürekli durgunluk yaşanıyordu, alınan önlemler doğrultusunda babam hep çok meşguldü ve pek eve gelmez olmuştu. Evde gergin bir atmosfer vardı. Derinleşen sessizlik artık daha uzun sürüyordu. Kız kardeşim yaşarken farklıydı. Bu ortamdan mümkün olduğunca uzaklaşmak istediğimden resim yapmaya daha yoğun şekilde verdim kendimi. Ve neticede güzel sanatlar üniversitesine girip branş olarak resmi seçmeyi düşündüm. Babam buna çok sert biçimde karşı çıktı. Resim yaparak düzgün bir yaşam sürdürülemez. Evimizin bir sanatçıya bakacak ekonomik koşulları da yok artık, dedi. Bu konuda babamla tartıştık. Annem araya girdi de bir şekilde güzel sanatlar üniversitesine gitmeyi başardım ama sonrasında babamla aramız bir daha hiç düzelmedi.

Kız kardeşim ölmemiş olsaydı neler olurdu diye düşünürdüm ara sıra. Eğer kız kardeşim yaşıyor olsaydı, ailemin refah içinde mutlu bir yaşam süreceğine kuşkum yoktu. Onun varlığı aniden ortadan kalkınca, sanki o güne dek korunan denge hızla bozulmuş ve biz farkına bile varamadan evimiz birbirimizi kırdığımız bir yer haline dönüşmüştü. Bunu düşündükçe, neticede, kız kardeşimin bıraktığı boşluğu dolduramadığım için büyük bir çaresizlik duygusu hissediyordum.

Bir zaman sonra artık kız kardeşimin resmini yapmayı bıraktım. Güzel sanatlar üniversitesine girdikten sonra, resim yapmak istediğimde tuvali önüme alıp somut anlam taşımayan şeyler resmediyordum daha çok. Kısacası soyut resimler yapıyordum. Bu resimlerde bir şeylerin anlamı sembolleşi-

yor, o sembolün bir başka sembolle birleşmesiyle yeni bir anlam doğuyordu. Bu tür bir bütünselliği hedefleyen dünyaya kendi isteğimle girmiş oldum. Ve bu dünyada ilk kez özgürce, doğal şekilde soluk alıp verebildiğimi hissettim.

Elbette bu tür resim yapmak tam anlamıyla bir meslek sayılmazdı. Mezun olmuştum ama soyut resimler yaptığım sürece geçim kaynağım olamazdı. Babamın dediği doğruydu. Bu yüzden ben de geçimimi sağlayabilmek için (ailemin yanından ayrılmıştım; ev kirası ve yemek için para kazanmam gerekiyordu) portre yapma işini kabul etmek durumunda kalmıştım. Bu tür gerçekçi resimleri kitabına uygun olarak çizerek bir şekilde ressam olarak yaşamayı sürdürecektim.

Ve şimdi, Vataru Menşiki'nin portresini yapacaktım. Dağın karşı yamacındaki beyaz malikânede yaşayan Vataru Menşiki. Komşuları tarafından dedikodusu yapılan gizemli, beyaz saçlı adam. Onun için ilginç bir adam demek yeterli olmaz. Beni kendisi özellikle ismimi söyleyerek istemişti ve yüklü bir ücret karşılığında onun portresini çizmem gerekiyordu. Ancak şu aşamada ben *portre bile* çizemiyordum. Portre gibi gerçekçi bir resmi bile artık çizemiyordum. Sanki bomboş bir kabuğa dönüşmüş gibiydim.

Uzun yeşil çimlerin arasından geçip tek söz etmeden kız kardeşimin yanına gitmeliydik. Bir anda bu düşünce geçti içimden. Bu dediğimi gerçekten yapabilseydik, ne kadar da harika olurdu ama.

11

Ay ışığı oradaki her şeyi güzelce aydınlatıyordu

Sessizlik açtırdı gözlerimi. Bazen olur bu. Hani ani bir ses o ana dek süregelen sessizliği yırtıp insanın gözünü açtırır ya, bazen de ani bir sessizliğin o ana dek süregelen sesi yırtıp insanın gözünü açtırdığı olur.

Gece yarısı birden gözümü açıp yatak başındaki saate göz attım. Dijital saat 1:45'i gösteriyordu. Bir süre düşündükten sonra cumartesi gecesi, daha doğrusu pazar gün doğumundan önceki saatler, sabaha karşı biri kırk beş geçe olduğunu anladım. O gün öğleden sonra evli kız arkadaşımla yatakta birlikteydik. Akşamüzerinden biraz önce o evine dönmüş, ben de tek başıma hafif bir akşam yemeği yemiş, ondan sonra bir süre kitap okumuş, saat onu biraz geçerken de yatmıştım. Genelde derin uyurum. Bir kez uykuya dalınca hiç uyanmam, etraf aydınlanınca da gözlerim kendiliğinden açılır. Böyle gecenin bir yarısı uykumun bölünmesi pek olmazdı.

Acaba neden bu saatte uyanıverdim diye düşündüm karanlıkta yatmaya devam ederken. Bu olağan bir sessizlikti. Dolunaya birkaç gün kalmıştı; ay yuvarlak büyük bir ayna gibi gökyüzünde asılıydı. Sanki kireçle yıkanmış gibi bembeyaz görünüyordu. Ancak onun dışında farklı bir şey göze çarpmıyordu. Yataktan yarı doğrulup bir süre kulak kabarttım ve sonunda normalden farklı olan şeyi anladım. *Aşırı sessizdi.* Sessizlik aşırı derindi. Güz vakti gece yarısı olmasına rağmen böceklerin sesi duyulmuyordu. Ev, dağ başına in-

şa edilmiş olduğundan, günbatımında böceklerin ötüşü insanın kulağını tırmalayacak kadar gürültülü olurdu. Bu ötüşleri gece yarısına dek sürerdi (burada yaşamaya başlayana dek böceklerin sadece akşamın erken saatlerinde öttüğünü sanırdım, bu yüzden de şaşırmıştım). Öyle gürültü çıkarıyorlardı ki insan acaba dünyayı böcekler mi ele geçirdi diye düşünüyordu. Ancak, gecenin bir yarısı gözümü açtığımda tek bir böcek ötüşü bile duyulmuyordu. Tuhaftı.

Bir kez uyanınca bir daha uyuyamadım. Çaresiz yatağımdan çıkıp pijamalarımın üzerine ince bir örgü hırka aldım. Mutfağa gidip buz makinesinden birkaç parça buz aldım, Scotch viskinin içine atıp içtim. Sonra terasa çıktım, koruluğun ardındaki evlerin ışıklarına baktım. Herkes uykudaydı, evlerin içlerindeki ışıklar sönmüş, gece lambalarının küçük ışıkları benek benek göze çarpıyordu. Vadinin karşısında Bay Menşiki'nin evinin çevresi de tamamıyla karanlıktı. Hâlâ hiç böcek ötüşü duyulmuyordu. Böceklere ne olmuştu acaba?

O arada kulağıma duymaya alışık olmadığım bir ses çalındı. Ya da bir ses çalındı gibi hissettim. İncecik bir sesti bu. Eğer kuşlar her zamanki gibi ötüyor olsaydı, bu ses kesinlikle kulağıma gelemezdi. Derin sessizliğin içinden zar zor ulaşmıştı. Soluğumu tutup o sese kulak kabarttım. Bu bir böcek sesi değildi. Doğadan çıkan bir ses de değildi. Bir enstrüman ya da alet kullanılarak çıkarılan bir sesti. *Çın çın* diye bir ötme sesi gibi geliyordu kulağa. Bir çan ya da ona benzeyen bir şeyin çıkardığı sesti.

Aralıklarla çalıyordu. Bir süre sessizlik oluyor, sonra defalarca o ses geliyor, sonra yeniden bir süre sessizlik oluyordu. Bu şekilde tekrar ediyordu. Sanki bir yerlerden birisi şifrelenmiş bir mesajı sabırla göndermeye çalışıyordu. Bu tekrarlar kurallı değildi. Sessizlik kimi zaman uzuyor, kimi zaman kısalıyordu. Yine çanın (ya da çan gibi olan şeyin) çınlama sayısı da değişikti. Bu kuralsızlık bilinçli miydi yoksa key-

fi miydi, onu bilemiyordum. Her ne ise, dikkat kesilerek kulak vermedikçe duyulamayacak, gerçekten çok kısık bir sesti. Öte yandan, bir kez farkına varınca da gece yarısının derin sessizliğinde, ay ışığının altında o nereden geldiği belirsiz ve doğal olmayan ses aklıma takılmıştı.

Başta ne yapacağımı bilemedim, sonra kararımı verdim ve bir cesaretle dışarı çıktım. O gizemli sesin geldiği yeri bulmak istiyordum. Muhtemelen bir yerlerde birileri *bir şeyle* o sesi çıkarıyordu. Ben kesinlikle cesur biri değilimdir. Ama o gece yarısının karanlığına tek başıma çıktığımda korktuğumu hatırlamıyorum. Korkudan ziyade merak baskın çıkmıştı galiba. Hem ay ışığının olağanüstü parlaklığı da beni cesaretlendirmiş olabilir belki.

Büyük el feneri elimde dış kapının kilidini açıp dışarı adım attım. Girişin üzerindeki tek lamba etrafa sarı bir ışık yayıyordu. O ışığın etrafında bir sürü böcek toplanmıştı. Orada durup kulak kabarttım, sesin geldiği yönü kestirmeye çalıştım. Gerçekten de çan sesi gibi duyuluyordu. Ancak herhangi bir çan sesinden biraz farklıydı. Daha tok bir sesti ve düzensiz bir yankısı vardı. Özel bir vurmalı çalgı olabilirdi. Ne olursa olsun, gecenin bir yarısı acaba kim, ne diye böyle bir ses çıkarırdı ki? Çevrede benim yaşadığımdan başka ev yoktu. Eğer birisi yakınlarda bir yerde o çanı çalıyorsa, o kişi bir başkasının arazisine izinsiz girmiş oluyordu.

Silah olarak kullanabileceğim bir şey var mı diye etrafıma bakındım. İşe yarar hiçbir şey ilişmedi gözüme. Elimdeki tek şey uzun, büyük boy, silindir şeklindeki el feneriydi. Hiçbir şey olmamasından iyiydi bu. Sağ elime el fenerini alıp o sesin geldiği yöne doğru yürüdüm.

Giriş kapısından çıkıp sol tarafa ilerleyince küçük taş basamaklar vardı, oradan yedi basamak çıkınca koruluk başladı. Koruluğu geçip yumuşak bir yamaçtan yürümeye devam edince açık bir düzlüğe çıktım, orada tapınağa benzeyen es-

ki, küçük bir yapı vardı. Masahiko Amada'nın anlattığına göre, çok eskiden beri oradaydı bu yapı. Tarihi hakkında bir şey bilmiyordu ancak babası Tomohiko Amada 1950'lerin ortalarında bir tanıdığından bu dağın tepesindeki evi ve araziyi satın aldığında bu mabet de oradaki ormanın içindeymiş. Yuvarlak taştan yapının üzerine sade bir üçgen çatı eklenmiş, mabet gibi bir şey çıkmıştı ortaya – ya da daha doğrusu mabedi andıran ahşap kutu gibi bir şeydi bu. Yüksekliği altmış santimetre, genişliği kırk santimetre kadar bir yapıydı. Boyaları çoktan dökülmüş olduğundan başta hangi renge boyanmış olduğunu hayal etmek zordu. Ön cephesinde kanatlı küçük bir kapısı vardı. Acaba içinde bir sunak var mıydı? Bakmadım ama muhtemelen yoktu. Kapısının önünde çan gibi beyaz porselen bir kâse vardı ama içinde hiçbir şey yoktu. Yağmur suyu içinde birikiyor sonra buharlaşıyordu anlaşılan ve bu döngüden geriye kirli çizgiler kalmıştı. Tomohiko Amada o küçük tapınağı olduğu haliyle bırakmıştı. Önünden geçerken ellerini birleştirip dua etmediği gibi, bir kez bile süpürmemiş olmalıydı; öylece yağmurun ve rüzgârın insafına bırakılmış gibiydi. Anlaşılan, burası Amada için kutsal bir mabet değildi; basit bir ahşap kutudan başka bir şey değildi.

"İnanç veya dua etmek gibi şeylere zerre kadar ilgi duymayan biridir" demişti oğlu. "Tanrı'nın gazabı ya da lanet gibi şeyleri de hiç mi hiç umursamaz. Bunların sıkıcı batıl inançlar olduğunu söyler ve bunlara inananların da aptal olduğunu düşünür. Saygısızlığa kadar varmaz bu tavrı ama eskiden beri hep son derece materyalist biri oldu."

Evi bana ilk kez gösterirken o eski tapınağa kadar götürmüştü beni. "Kendi tapınağı olan bir ev bugün neredeyse hiç yok" deyip gülmüştü; aynı fikirdeydim.

"Ben daha çocukken bile ne olduğu pek anlaşılmayan bu şey arazimizin ortasında öylece duruyordu, huzursuzluk veren bir şeydi benim için ama yapacak bir şey de yoktu. Yatı-

lı misafirler de bu çevreye pek uğramamaya dikkat ederlerdi" demişti. "Gerçeği söylemek gerekirse, bugün bile ona pek yaklaşmak istemiyorum."

Materyalist düşünceye sahip biri olmasam da Tomohiko Amada gibi benim de ilgimi pek çekmemişti o eski tapınak. Eski zamanlarda insanlar buldukları her yere tapınaklar inşa etmişlerdi. Kırsal yerlerde yol boyunca insanın karşısına çıkan, çocukları koruduğuna inanılan tanrı Ocizo ve yolcuları koruduğuna inanılan tanrı Dozocin heykelleriyle aynı şeydi. Eski tapınak o koruluğun içindeki manzarayla son derece doğal bir şekilde bütünleşmişti; evin çevresinde dolaşırken, onun önünden defalarca geçmiş olmama karşın, özellikle dikkatimi çekmemişti. O tapınağa dönüp ellerimi birleştirerek dua etmediğim gibi sunağa da bir şey bırakmamıştım. Yaşadığım arazinin ortasında böyle bir şeyin var olmasına özel bir anlam da yüklememiştim. Bu, her yerde olabilecek türde bir manzaraydı benim için, o kadar.

Çan sesini andıran o ses eski tapınağın yakınlarından geliyor gibiydi. Çalılıkların içine adım atınca başımın üzerini saran kalın dallar ay ışığına siper oldu, etraf aniden karardı. El feneriyle ayağımın ucunu aydınlatarak dikkatlice yürüdüm. Rüzgâr bir anda esmeye başlayınca ayağımın altında birikmiş yapraklar uçuştu. Gece koruluğun içinde gezinmek, öğle vakti gezinmekten tamamen farklıydı. Bu yerde şimdi yalnızca gecenin kanunları geçerliydi ve bu kanunlar beni kapsamıyordu. Yine de korkmuyordum. Hissettiğim şey daha çok meraktı. Başıma ne gelirse gelsin, o tuhaf sesin ne olduğunu bulmak istiyordum. Sağ elimdeki ağır silindir el fenerini sımsıkı kavramıştım; ağırlığı beni rahatlatıyordu.

Gece vakti bu koruluğun bir yerlerinde belki de o baykuş vardı. Bir dalın üzerinde karanlıkta gizlenmiş, avını bekliyor olabilirdi. Keşke bu yakınlarda olsa, diye düşündüm. O baykuş bir anlamda benim tanışımdı çünkü. Ne var ki baykuş

ötüşüne benzer bir ses duymadım. Böceklerin hepsi gibi gece kuşları da seslerini kesmişti.

İlerledikçe, çan sesine benzeyen ses de giderek daha kuvvetlenip belirginleşti. Daha önceki gibi yine aralıklı ve kuralsız bir şekilde devam ediyordu. Eski tapınağın arkasından geliyordu sanki. Öncesine göre daha yakından duyuluyordu ama hâlâ sesi boğuk gibiydi. Sanki dar bir mağaradan yayılıp geliyordu. Öncesiyle kıyaslayınca sessizlik araları daha da uzamış, çan sesi de çok seyrekleşmiş gibiydi. Sanki o çanı çalan kişi yorulmuş ve güçten düşmüş gibi.

Tapınağın çevresi açık olduğundan ay ışığı oradaki her şeyi güzelce aydınlatıyordu. Sessizce tapınağın arkasına dolaştım. Tapınağın arka tarafını uzun otlar bürümüştü, sese doğru giderken otları yarıp geçince, otların arasında kare biçimindeki taşların gelişigüzel olarak üst üste konmasıyla yapılmış küçük bir tümsek olduğunu gördüm. Tümsek demek için fazla alçaktı aslında. Her ne ise, onun varlığını bugüne dek hiç fark etmemiştim. Tapınağın arka tarafına daha önce hiç dolanmamıştım, haydi dolandım diyelim, sonuçta otların arasına gizlenmiş haldeydi. Bilinçli olarak otları yarıp oraya girmedikçe görünmüyordu.

O tümseği oluşturan taşlara tek tek el fenerimi yaklaştırıp aydınlatarak baktım. Taşlar epeyce eskiydi ama bunların insan eliyle kare biçiminde kesildiğine şüphe yoktu. Bu doğal şekilleri olamazdı. Hem şekilleri hem de büyüklükleri birbiriyle uyumluydu. Belli ki bu taşlar dağın tepesine özellikle taşınmış ve tapınağın arkasına yığılmıştı. Taşlar büyüklü küçüklüydü, çoğu yeşil yosunla kaplanmıştı. Gördüğüm kadarıyla ne harf ne de işaret kazılıydı üzerlerine. Toplamda on iki, on üç tane kadardılar. Belki de eskiden bir tümsek olsun diye yığılıp yükseltilmişlerdi, sonra deprem ya da başka bir nedenle tümseğin şekli bozulmuş ve dağılmış olabilirdi. Ve o çan sesine benzeyen ses nasıl olu-

yorsa, taşların arasındaki boşluktan sızıyor gibi duyuluyordu.

Taşın üzerine usulca ayağımı atıp sesin çıktığı yeri kestirmeye çalıştım. Ancak ay ışığı ne kadar parlak olsa da, gecenin karanlığında sesin kaynağını bulmak çok güç bir işti. Dahası, bulsam ne olacaktı ki? Böylesine büyük taşları elimle kaldıramazdım ya.

Birileri o taştan tümseğin altında bir şekilde çan gibi bir şeyi sallayıp ses çıkarıyordu. Buna şüphe yoktu. Ama kim yapardı ki böyle bir şeyi? Sonunda içimde esrarengiz bir korku hissetmeye başladım. Belki de o sese daha fazla yaklaşmamak daha iyi olacaktı. İçgüdülerim öyle diyordu.

Çan sesi hâlâ arkamdan kulaklarıma ulaşırken oradan ayrılıp hızlı adımlarla koruluğun içindeki yola döndüm. Ağaçların dallarından süzülen ay ışığı vücudumun üzerinde benekli desenler oluşturuyordu. Çalılıktan çıkıp yedi taş basamaktan indim, eve ulaşınca içeri girdim ve giriş kapısını kilitledim. Sonra mutfağa geçip bardağa yeniden viski doldurup buzsuz, sek olarak tek seferde içtim. Nihayet nefes alıp verişim düzene girmişti. Viski bardağım alıp terasa çıktım.

Çan sesi terastan da çok zayıf bir şekilde duyuluyordu. Çok dikkatle kulak vermeyince işitilmeyecek kadar zayıf bir sesti. Ama yine de devam ediyordu. Her bir çan sesi arasında kalan sessizlik süresi, ilk başlardakine oranla kesinlikle artmıştı. O kuralsız tekrara bir süre daha kulak verdim.

O taş tümseğin altında ne vardı acaba? Onun içinde bir alan vardı ve birileri oraya kapatılmış, çan gibi bir şeyi çalıp duruyor muydu? Yoksa bu bir yardım sinyali miydi? Ancak ne kadar düşünürsem düşüneyim, anlamlı tek bir açıklama bulamadım.

Oldukça uzun bir süre böyle derin düşüncelere dalmış halde kaldım sanırım. Ya da çok kısa bir zaman geçmiş de olabilir. Ben de bilmiyorum. O kadar garip bir durumdu ki, zaman

algımı tamamen yitirmiştim. Bir elimde viski bardağı olduğu halde şezlonga bıraktım kendimi, bilincimin labirentlerinde gidip geliyordum sanki. Sonra fark ettim ki çan sesi kesilmiş. Etrafı derin bir sessizlik kaplamıştı.

Ayağa kalktım, yatak odama dönüp dijital saate göz attım. Sabaha karşı 2:31'di. O çanın ne zamandan beri çaldığını, tam olarak ne zaman çalmaya başladığını bilemiyorum. Gözümü açtığımda saat 1:45 olduğuna göre, bildiğim kadarıyla en azından kırk beş dakika boyunca çalmaya devam etmiş olmalıydı. Sonra o gizemli ses kesildikten bir süre sonra, sanki orada yeni doğan sessizliği yoklar gibi böcek ötüşleri yükselmeye başladı. Dağdaki tüm böcekler o çan sesinin susmasını sabırla beklemişti sanki. Muhtemelen soluklarını tutup dikkatlice kulak kabartarak.

Mutfağa gidip viski içtiğim bardağı yıkadım, sonra yeniden yatağa girdim. O sırada güz böceklerinin her zamanki gürültülü, hep bir ağızdan ötüşleri etrafa yayılmıştı. Sek viski içtiğim içindi belki de ya da ruhen yorulduğum için olmalı, yatar yatmaz uykuya daldım. Derin, uzun bir uyku oldu. Rüya görmedim. Gözümü açtığımda yatak odasının pencereleri artık tamamıyla aydınlıktı.

O gün, saat ondan önce bir kez daha koruluğun içindeki eski tapınağa gittim. Artık o gizemli ses duyulmuyordu ama gündüz gözüyle o tapınak ve taş tümseği daha dikkatlice incelemek istemiştim. Tomohiko Amada'nın sert meşe ağacından yapılmış bastonunu şemsiye koyacağı içinde buldum, onu elime alıp koruluğun içine girdim. İnsanın içini açan güneşli bir sabahtı, berrak güz güneşinde yaprakların gölgeleri yere vuruyordu. Sivri gagalı kuşlar meyve arıyor, ötüşerek bir daldan diğerine telaşla uçuyorlardı. Kapkara başlı kargalar bir yerleri hedef almış gibi dosdoğru uçup gittiler.

Eski tapınak geceye göre çok daha köhne ve acınası görün-

dü gözüme. Dolunaya yaklaşan ayın beyaz, parıltılı ışığı üzerinde ışıldarken bu eski tapınağın kendince derin bir anlamı, uğursuz bir görüntüsü vardı ama şu an rengi atmış, perişan görünümlü bir ahşap kutudan başka bir şeye benzemiyordu.

Tapınağın arkasına dolandım. Uzun otları yarıp geçerek taş tümseğin önüne kadar geldim. Taş tümsek de dün gece gördüğümden biraz farklı gelmişti. Şu an gözümün önünde duran, dağın içine bırakılmış dört köşeli yosun tutmuş taşlardı. Gece yarısı ay ışığı altında, sanki eski çağlardan kalma antik bir şey gibi, efsanelerin çamuru sürülmüş gibi görünmüştü gözüme. Tümseğin üzerine çıktım, dikkatlice kulak kabarttım. Ne var ki hiçbir şey duyamadım. Böcek ötüşleri ve arada duyulan kuş şakımalarını bir kenara bırakırsak, etraf tamamıyla sessizdi.

Uzaktan, av tüfeğiyle ateş edilmiş gibi *pat* diye kuru bir ses duyuldu. Dağların arasında birileri yabani kuş avlıyor olabilirdi. Ya da serçe, maymun veya yaban domuzlarını korkutup kaçırmak için çiftçilerin hazırladığı, kuru sıkı sesi çıkaran otomatik bir sistem de olabilirdi. Hangisi olursa olsun, bu ses güze çok yakışan bir sesti. Gökyüzü yüksekti, hava yeterince sıcaktı; uzaktan gelen ses çok iyi bir şekilde duyulmuştu. Taş tümseğin üzerine oturdum ve onun altında ne kadarlık bir alan olabileceğini düşündüm. Oraya kapatılmış birisi, eline aldığı çanı (çan gibi bir şeyi) çalarak yardım mı istiyordu? Tıpkı benim bir zamanlar taşıma kamyonetinin arkasında kapalı kaldığım zaman var gücümle panele vurup yardım istediğim gibi. Birisinin dar ve kapkaranlık bir alanda kapalı kalmış olduğunu hayal etmek, beni çok rahatsız etti.

Hafif bir öğle yemeği yedikten sonra, iş kıyafetlerimi (kirlense de umursamayacağım giysilerimi demek istiyorum) giyip atölyeye girdim, Vataru Menşiki'nin portresini yapmak için bir kez daha çalışmaya başladım. Ne olursa olsun

hiç dinlenmeden üzerinde çalışacağım gibi bir duygum yoktu. Zihnimdeki, dar bir yere kapatılmış birinin yardım istemesi imgesinden, bu imgenin neden olduğu kronik nefes sıkışıklığından biraz da olsa uzaklaşmak istemiştim. Bunun için ise resim çizmekten başka yapabileceğim bir şey yoktu. Fakat eskiz defterini kullanmayacaktım. Muhtemelen işe yaramayacaktı çünkü. Resim malzemelerimi ve fırçalarımı hazırlayıp doğrudan tuvale yöneldim, oradaki beyaz boşluğa bakarak bir kez daha Vataru Menşiki'ye odaklandım. Sırtımı dikleştirdim, konsantre olup gereksiz düşünceleri olabildiğince bilincimden temizledim.

Dağın üzerindeki beyaz malikânede yaşayan, genç bakışlı, beyaz saçlı adam. Vaktinin çoğunda evine kapanmış halde yaşıyor, *Açılmayan Oda*'sı, dört İngiliz arabası var. Bu adam evime geldiğinde beden hareketleri nasıldı, yüzüne yansıyan duygular nasıldı, nasıl bir tonda konuştu, nasıl bakışlarla nerelere baktı, elini kolunu nasıl oynattı, bunları birer birer hatırladım. Biraz zaman aldı ama onunla ilgili detaylar zihnimde azar azar bir bütünü oluşturuyordu. Bunları yaparken Menşiki adlı kişinin zihnimde üç boyutlu, organik bir yapıda yeniden şekillendiğini hissettim.

Bu şekilde tamamlanan Menşiki'nin görüntüsünü, taslak çizim yapmadan olduğu gibi tuvalin üzerine, küçük bir kurşunkalem kullanarak aktardım. O sırada zihnimdeki Menşiki başını sol öne doğru eğmişti. Ve gözleri azıcık bu tarafa dönüktü. Bunun dışında zihnimde ne yazık ki başka bir açı canlanmıyordu. Bana göre bu tam da Vataru Menşiki denilen kişiydi. Sol öne doğru başını eğiyor olmalıydı. Ve gözleri bana doğru dönük olmalıydı. Beni, bakış alanı içine alıyordu. Onu bundan daha doğru çizebileceğim bir duruş mümkün değildi.

Biraz uzaktan tuvale, neredeyse fırçayı hiç kaldırmadan yaptığım şekle bir süre baktım. Henüz sadece geçici olarak hatları çizmiştim ama bu taslakta yaşam gücüne benzer bir

şey sezmeyi başardım. Burayı başlangıç noktası olarak alırsam doğal olarak geliştirebilirdim. Bir şey elini uzatıp –o şey neydi acaba?– içimde gizlenmiş bir düğmeyi çeviriyor gibiydi. Muğlak bir histi, sanki içimde, derinlerde bir yerde uyumakta olan bir hayvan nihayet mevsimin geldiğini anlamış, yavaş yavaş uykunun etrafına ördüğü ağlardan kurtuluyor gibiydi.

Yıkama yerinde resim fırçasından boyayı çıkardım, yağ ve sabunla elimi yıkadım. Acele etmeye gerek yoktu. Bugünlük bu kadarı yeterliydi. İşi aceleye getirmemek daha iyiydi. Bay Menşiki bir daha buraya geldiğinde, gerçek haliyle onu karşıma oturtup buradaki taslağa ayrıntıları eklemek daha iyi olurdu. Böyle düşündüm. Bu resim muhtemelen benim bugüne dek çizdiğim portrelerden tamamıyla farklı biçimde ortaya çıkacaktı. Böyle bir öngörüm vardı. Ve *bu resmi tamamlamak için canlı olarak o gerekiyordu.*

Tuhaf, diye düşündüm.

Vataru Menşiki bunu nasıl bilmişti acaba?

O gece yarısı, tıpkı önceki gece olduğu gibi pat diye uyandım. Başucumdaki saat 1:46'yı gösteriyordu. Önceki gece gözümü yine aynı saatte açmıştım. Yatakta doğruldum, karanlığın içinde kulak kabarttım. Böceklerin ötüşü duyulmuyordu. Etraf çok sessizdi. Sanki derin bir denizin dibi gibi. Her şey önceki gecenin tekrarından ibaretti. Ama bu kez pencerenin dışı zifiri karanlıktı. Geçen geceyle tek farkı buydu. Kalın bir bulut gökte süzülüyor, dolunaydan önceki güz ayını tam olarak saklıyordu.

Etraf tamamen sessizdi. Hayır, öyle değildi. Elbette öyle değildi. Bu tam bir sessizlik değildi. Soluğumu tutup iyice kulak kabartınca, o yoğun sessizlik beni kandırmaya çalışmış gibi hafif çan sesi duyulur oldu. Birisi gecenin karanlığı içinde, çan gibi bir şeyle ses çıkarıyordu. Önceki gece gibi, kesik kesik ve aralıklarla. Ve bu sesin bir yerden geldiğini artık

biliyordum. Koruluğun içinden, o taş tümseğin altından geliyordu. Teyit etmeye gerek yoktu. Benim bilmediğim, *kimin, ne için çaldığıydı*. Yataktan çıkıp terasa geçtim.

Rüzgâr yoktu ama inceden bir yağmur yağıyordu. Göze görünmeyen, sessizce toprağı ıslatan türde bir yağmurdu bu. Bay Menşiki'nin malikânesinin ışıkları yanıyordu. Aramızda vadi ve belli bir mesafe vardı, evin içinde ne olup bittiğini bilemiyordum ama bu gece daha yatmamış gibiydi. Böylesine geç bir saatte ışıkların açık olması ender bir durumdu. Çiseleyen yağmurda ıslanarak o ışığa bakıp hafif hafif çalan çan sesine kulak kabarttım.

Yağmurun şiddeti biraz daha artınca eve geri girdim, uyku tutmadığı için kanepeye oturdum, okumakta olduğum kitabın sayfalarını çevirdim. Anlaması zor bir kitap değildi ama ne kadar gayret etsem de okumaya konsantre olamıyordum, okuduklarım kafama girmiyordu. Bir paragraftan diğerine harfleri takip ediyordum sadece. Ancak bu bile, hiçbir şey yapmadan o çan sesini duymaktan iyiydi. Elbette yüksek sesle müzik çalarak o sesi bastırabilirdim ama bunu yapmak istemedim. O sesi işitmek zorundaydım. *Çünkü benim duymam için çıkarılan bir sesti bu*. Bunu biliyordum. Ve bu ses, ben ona karşı bir şey yapmadığım sürece, muhtemelen sonsuza dek devam edecekti. Her akşam beni soluksuz bırakacak, huzurlu uykumu çalmaya devam edecekti.

Bir şey yapmak zorundayım. Bir şey yapıp o sesi durdurmalıyım. Bunun için de ilkin o sesin –diğer bir deyişle o sinyalin– anlamını ve amacını anlamalıyım. Kim ne için, anlamsız bir yerden her gece o sinyali gönderiyor olabilir? Ne var ki bu konuyu mantıklı bir şekilde düşünmeye çalışmak insanın aklını karıştırıyordu. Tek başıma üstesinden gelemezdim. Birilerine danışmalıydım. Ama danışabileceğim tek bir kişi bile yoktu.

Bir kez daha terasa çıkıp Bay Menşiki'nin malikânesine

doğru baktım. Evin ışıkları sönmüştü. Malikânenin çevresindeki birkaç küçük bahçe lambası yanıyordu sadece.

Çanın çınlaması durduğunda saat sabah 2:29'du, önceki geceyle neredeyse aynı zamanda durmuştu. Çan sesinin kesilmesinden kısa bir süre sonra da böceklerin ötüşü geri geldi. Ve güz gecesi sanki hiçbir şey olmamış gibi bir kez daha doğanın canlı korosuyla doldu. Her şey aynı sırayla gelişmişti.

Yatağa girip böcek ötüşlerini dinleyerek uykuya daldım. Aklım karışmıştı ama önceki gece ile aynı şekilde hemen uykum da gelmişti. Bu da rüyasız bir uyku oldu.

12

O adsız postacı gibi

Sabahın erken saatlerinde başlayan yağmur saat 10:00 gibi dindi. Sonrasında mavi gök biraz biraz yüzünü göstermeye başladı. Denizden gelen nemli rüzgâr, bulutları usul usul kuzeye doğru taşıdı. Öğleden sonra saat tam birde Menşiki geldi. Radyonun saat başı haberlerini anons etmesiyle giriş kapısının zilinin çalması hemen hemen aynı anda oldu. Sözleşilen saate uyan kişi azdır, tam zamanında gelense neredeyse hiç olmaz. O kişi de, giriş kapısı önünde zamanın gelmesini bekleyip, kol saatinin saniyesine uyarak zil çalmaz. Yokuştan çıkıp arabasını her zamanki yerine park edip, her zamanki gibi birbirine uyumlu ve aynı genişlikte adımlar atarak girişe kadar gelip zile bastığında, radyo da saati ve haberleri anons etti. Buna şaşırmamak işten değildi.

Onu atölyeye buyur edip daha önce olduğu gibi aynı yemek masası sandalyesine oturttum. Sonra Richard Strauss'un *Güllü Şövalye* plağını döner tablaya yerleştirip plakçaların iğnesini indirdim. En son kaldığımız yerden dinlemeye başladık. Her şey önceki sırayla gidiyordu. Tek fark, bu kez ona içecek ikram etmeyip, hemen poz vermesi için oturtmamdı. Sandalyeye oturmuş, başını sola, aşağı doğru eğmişti. Gözleri hafifçe bana dönüktü. Bu kez ondan bu pozu vermesini istemiştim.

Uyarılarıma uydu ama o pozu ve duruşu tam olarak sağlaması zaman aldı. Duruş açısı ve bakış yönü benim arzu et-

tiğimle tam olarak uyuşmamıştı çünkü. Işığın vuruş yönü de benim imgelemimdekinden farklıydı. Normalde model kullanmazdım ancak bir kez kullanmaya başlayınca da ondan pek çok şey istemek gibi bir huyum vardı. Ancak Menşiki benim zahmetli isteklerime sabırla uydu. Ne surat astı ne de tek bir şikâyet çıktı ağzından. Çeşitli türde acı verici şeye ve zorluğa göğüs germeye alışkın biri olmalı diye karar verdim içimden.

Nihayet pozisyon ve duruşa karar verince, "Affedersiniz ama mümkün olduğunca kımıldamadan durmanız gerekiyor" dedim.

Menşiki bir şey demeden gözleriyle onayladı.

"Olabildiğince kısa sürede bitirmeye çalışacağım. Biraz zor gelebilir ama sabredin lütfen."

Menşiki bir kez daha gözleriyle onayladı dediklerimi. Ve o halde bakış çizgisini değiştirmeden, bedenini kımıldatmadan durdu. Sözün tam anlamıyla, tek bir kası bile oynamadı. Arada gözleri kımıldasa da, nefes alıp vermekten başka bir hareket yapmadı. Sanki gerçek bir heykel gibi karşımda sabit duruyordu. Gerçekten etkilenmiştim. Profesyonel resim mankenleri bile bu kadarını yapamazdı.

Menşiki sabırla sandalyede oturup poz vermeye devam ederken, ben de tuval üzerindeki işimi mümkün olduğunca çabuk bir şekilde sürdürdüm. Odaklanıp onun görüntüsünü gözümle ölçüyor, o görüntüyü sezgilerimin emrettiği şekilde fırçayı oynatarak tuvale aktarıyordum. Bembeyaz tuvalin üzerinde siyah rengi kullanarak, tek bir ince fırçayla, hâlihazırda bitmiş olan yüzün ana hatlarına gerekli eklemeleri yaptım. Fırçayı değiştirecek zamanım yoktu. Sınırlı zamanda onun yüz şeklinin özelliklerini, olduğu haliyle resim formuna sokmalıydım. Ve bir aşamadan sonra bu iş, neredeyse otomatik pilota bağlanmış gibi ilerledi. Bilinci devreden çıkarıp göz ve el hareketlerimi birbirine bağlamak; bu önem-

li bir şeydi. Görüş alanı içindeki kavradığım her şeyi birer birer işleyecek zamanım yoktu.

Bu, o zamana dek yaptığım –belleğimi ve fotoğrafları kullanarak kendi hızımda sakince "iş" olarak yaptığım– bir dolu portreden çok farklı türde bir iş gerektiriyordu. On beş dakika boyunca, göğsünden yukarısının görüntüsünü tuvale resmettim. Henüz bitmemiş kaba bir taslak olmasına rağmen, en azından canlılık hissi taşıyan bir şekil ortaya çıkmıştı. Ve o şekil, Vataru Menşiki olarak anılan kişiye can veren, iç dünyasındaki kıpırtıları tutup ortaya çıkarıyordu. Eğer bu bir anatomi çizimi olsaydı, resmedilen sadece kaslar ve kemikler olacaktı. Sadece içindekiler cesurca ortaya serilecekti. Ona gerçek etini ve derisini giydirmek gerekiyordu.

"Teşekkür ederim. Sizi yordum" dedim. "Bugünlük bu kadar çalışma yeterli. Artık hareket edebilirsiniz."

Menşiki gülümseyerek duruşunu bozdu. İki elini havaya doğru uzattı, derin bir nefes aldı. Sonra gerilen yüz kaslarını gevşetmek için iki elinin başparmaklarıyla usulca yüzüne masaj yaptı. Ben de olduğum yerde derin derin nefes alıp verdim. Nefesimi ayarlamam zaman aldı. Sanki kısa mesafe koşmuş bir koşucu gibi yorulmuştum. Tavizsiz bir konsantrasyon ve hız, uzun zamandır ilk kez gereksinim duymuştum bunlara. Çoktandır uykuda olan kaslarımı esnetmiş, tam kapasitede çalıştırmak durumunda kalmıştım. Yorulmuştum ama bir tür fiziksel rahatlama da vardı.

"Söylediğiniz gibiymiş. Resim için modellik yapmak kesinlikle tahmin ettiğimden zor bir işmiş" dedi Menşiki. "Resmimin yapıldığını düşündükçe, sanki içim azar azar kazınıp çıkarılıyormuş gibi hissettim."

"Kazınıp çıkarılmak değil de o parçanın başka bir yere taşınması, sanat dünyasındaki kabul edilmiş bakış açısı budur" dedim.

"Daha kalıcı bir yere taşınır mı demek oluyor bu?"

"Elbette, tabii sanat eseri olarak adlandırılacak özelliklere sahipse."

"Sözgelimi Van Gogh'un resimlerinde yaşamayı sürdüren o adsız postacı gibi mi?"

"Aynen öyle."

"Hiç aklına gelmemiştir ama değil mi? Yüz küsur yıl sonra dünyanın her yerinden sayısız kişinin güzel sanatlar müzelerine özellikle onu görmek için gideceği ya da sanat kitaplarının sayfalarını açıp da onun görüntüsünü dikkatli bakışlarla inceleyecekleri."

"Hiç kuşkusuz aklına gelmemiştir."

"Sefil bir taşra mutfağının bir köşesinde, nasıl bakarsan bak pek de normal olmayan bir adamın elinden çıkmış tuhaf bir resim."

Onayladım başımla.

"Tuhaf bir his" dedi Menşiki. "Kendisi sonsuza dek yaşayacak bir özelliğe sahip olamasa da, şans eseri bir karşılaşmayla, bunun gibi bir özelliğe sahip olur hale gelmesi."

"Son derece ender oluşan bir şey."

Birden *Kumandanı Öldürmek* tablosu geldi aklıma. Bu resimde kılıç saplanarak öldürülen "Kumandan" da, Tomohiko Amada'nın eliyle sonsuza dek sürecek bir yaşam kazanmış olmuyor muydu?

Ve acaba bu Kumandan aslında kimin nesiydi?

Menşiki'ye kahve içmeyi teklif ettim. İçerim dedi. Mutfağa gidip kahve makinesinde taze kahve demledim. Menşiki atölyedeki sandalyede oturmuş operanın devamını dinliyordu. Plağın B tarafının bitimine yakın kahve demlenmişti, oturma odasına geçerek kahvelerimizi orada içtik.

"Nasıl? Portre çizimim iyi gidiyor mu?" diye sordu Menşiki kahvesini zarif bir şekilde içerken.

"Henüz bilmiyorum" dedim dürüstçe. "Bir şey diyemiyo-

rum. İyi gidecek mi, kendim de öngöremiyorum. Çizim süreci bugüne dek çizdiğim portrelerden çok farklı çünkü."

"Her zamankinden farklı olması, gerçek model kullandığınız için mi?" diye sordu Menşiki.

"O da var, ama sadece o değil. Her nedense bugüne dek iş olarak yaptığım geleneksel *portre çizimi* denilen tarzda artık çizemez olmuşum. Artık mantığını kavrayamıyorum sanki. Karanlığın içinde el yordamıyla ilerliyormuşum gibi bir his."

"Diğer bir deyişle, siz şimdi dönüşmeye çalışıyorsunuz. Ben de bu dönüşümün katalizörü görevi görüyorum; böyle bir şey mi?"

"Belki de öyledir."

Menşiki bir süre düşündü. Sonra, "Daha önce de demiştim, sonuç olarak bu resmin ne tarzda olacağı tamamıyla size kalmış. Ben kendim her zaman dönüşümü arzu ederek hareket eden biriyim. Geleneksel tarzda portrem yapılsın diye ısrar ediyor da değilim. Hangi tarz, hangi konsept olduğu önemli değil. Benim beklediğim, sizin gözünüzün yakaladığı görüntüme olduğu haliyle şekil vermeniz. Metot ya da sürecin tümünü size bırakıyorum. O Arles'deki postacı gibi tarihe geçmeyi de istiyor değilim. O kadar hırsım yok. Sadece şunu merak ediyorum: Portremi çizerken, acaba ortaya nasıl bir eser çıkacak?" dedi.

"Bunları söylemenize sevindim ama benim de şimdi sizden istediğim tek bir şey var" dedim. "Eğer içime sinecek bir eser ortaya koyamazsam, özür dilerim ama bütün olan biteni yok sayabilir misiniz?"

"Bu, resmi bana vermeyeceksiniz mi demek oluyor?"

Başımla onayladım. "Elbette öyle bir durumda, aldığım ön ödemenin tamamını da geri vereceğim."

"Olur. Bu kararı size bırakıyorum. Kesinlikle öyle bir durumla karşılaşmayacağımıza dair güçlü bir his var içimde gerçi" dedi Menşiki.

"Bu hissinizin doğru çıkması için dua edeceğim."

Menşiki gözlerimin içine bakarak konuştu: "Öte yandan, resim tamamlanmamış olsa bile, eğer sizin dönüşümünüze faydası dokunacak bir şey olmuşsa, bu beni mutlu eder. Gerçekten."

"Bu arada, uygunsuz kaçmazsa, size danışmak istediğim bir konu var" dedim biraz sonra bir cesaretle. "Resimle hiç ilgisi olmayan, kişisel bir konu."

"Lütfen söyleyin. Yardım edebileceğim bir şeyse, sevinirim."

Derin bir nefes aldım. "Çok tuhaf bir konu. Baştan sona sırasıyla kolay anlaşılır bir şekilde anlatmak pek mümkün değil."

"Anlatması kolay sırayla anlatın o halde. Sonra birlikte onun üzerine düşünürüz. Tek başına düşünmektense, birlikte daha iyi bir fikir gelebilir aklımıza."

En baştan sırayla anlattım. Gece yarısı saat ikiden biraz önce bir anda gözümü açıverdim, etrafa kulak kabartınca gece karanlığının içinden tuhaf bir ses geldiğini duydum. Uzaktan gelen cılız bir sesti ama böceklerin ötüşü susmuştu, bu yüzden o sesi işitebildim. Birileri çan çalıyor gibi bir sesti. O sesin peşinden gidince, evin arkasındaki koruluğun içinde, taş bir tümseğin arasındaki boşluktan geldiğini fark ettim. Kuralsız bir düzende devam ediyordu, biraz sessizlik oluyor sonra yeniden başlıyordu. O gizemli ses kırk beş dakika kadar devam edip sonunda durdu. Tıpkı önceki gece gibi aynı şey dün gece de oldu. Birileri o taşın altında çan gibi bir şey çalıyor sanki. Yardım sinyali gönderiyordur belki de. Ama böyle bir şey mümkün olabilir mi? Kendi aklımdan şüphe edecek hale geldim. Kulağıma gelen şey acaba hayali bir çınlama mı diye.

Menşiki sözümü hiç kesmeden anlattıklarımı dikkatle dinledi. Konuşmam bittikten sonra da bir süre sessizce durdu. Anlattıklarıma ciddiyetle kulak vermiş, bu konuda derin bir şekilde düşünüyor gibi bir surat ifadesi vardı yüzünde.

"Çok ilginç" dedi kısa bir süre sonra. Sonra hafifçe öksür-

dü. "Kesinlikle dediğiniz gibi, normal bir durum değil bu. Öyle ya... Mümkün olursa o çan sesini kendi kulaklarımla ben de duymak isterim. Bu gece buraya gelmemin sizin için bir sakıncası olur mu acaba?"

"Gece yarısı bunun için gelir misiniz gerçekten de?" diye sordum şaşırarak.

"Elbette. Ben de o çanı duyarsam bu sizin hayali bir ses duymadığınızı kanıtlar. Bu ilk adım. Ve eğer gerçekten böyle bir ses varsa, onun çıktığı yeri ikimiz birlikte araştırabiliriz. Sonrasında ne yapacağımıza da o zaman karar veririz."

"Elbette bu iyi olur ama..."

"Eğer sakıncası yoksa bu gece on iki buçukta buraya geleyim. Ne dersiniz?"

"Elbette sakıncası yok, ama sizden bu kadarını beklemek..."

Menşiki'nin yüzüne hoş bir gülümseme yayıldı. "Endişe etmeyin. Size bir faydam dokunacaksa bu beni çok sevindirir. Dahası, ben kendimi bildim bileli çok meraklı biriyimdir. Gecenin bir yarısı çalan çan sesinin ne anlama geldiğini, eğer o sesi birisi çıkarıyorsa da o kişinin kim olduğunu mutlaka bulmak isterim. Ya siz?"

"Ben de sizin gibi düşünüyorum" dedim.

"O halde anlaştık. Bu gece buraya geleceğim. Ve aklıma gelen bir şey var."

"Aklınıza gelen bir şey mi?"

"Bununla ilgili olarak yine konuşuruz. Garanti olsun diye kontrol etmeliyim önce."

Menşiki kanepeden kalktı, sırtını iyice esnetti, sağ elini bana doğru uzattı. Elini sıktım. Her zamanki gibi güçlü bir el sıkıştı bu. Her zamankinden daha mutlu görünüyordu.

Menşiki gittikten sonra bütün öğleden sonra mutfakta yemek yaptım. Haftada bir topluca yemek yapıyordum. Pişen

yemekleri buzdolabında derin dondurucuya koyuyor, sonraki bir hafta boyunca onları yiyordum. O gün yemek yapma günümdü. Akşam yemeği için de sosis ve lahana haşlamıştım, içine makarna da ekledim, sonra domates, avokado ve soğandan yaptığım salatayla birlikte yedim. Gece olunca hep yaptığım gibi kanepeye uzanıp müzik dinleyerek kitap okudum. Sonra kitap okumayı bırakıp Menşiki hakkında düşünmeye başladım.

Acaba neden o kadar mutlu görünüyordu? *Gerçekten* bana faydası dokunacağı için mi seviniyordu? Neden? Hiç anlamıyordum. Sonuçta ben adı sanı bilinmeyen, fakir bir ressamdım sadece. Altı yıl boyunca birlikte olduğu karısı tarafından terk edilmiş, anne babasıyla arası kötü, yaşayacak yeri olmayan, varlık namına bir şeye sahip olmayan, arkadaşının babasının evinde bekçilik yapan biriydim. Benimle karşılaştırılınca (özellikle karşılaştırmaya gerek de yoktu ama), o gençken iş hayatında büyük başarı kazanmış, hayatının bundan sonrasında da hiçbir güçlük çekmeden yaşayacak kadar varlık sahibi olmuş biriydi. En azından dedikleri buydu. Hoş bir yüzü, dört İngiliz arabası vardı, gerçek bir iş yapmadan, dağ başındaki büyük bir eve kapanmış lüks içinde günlerini geçiriyordu. Böyle biri neden benim gibi birine kişisel ilgi gösteriyordu acaba? Neden gecenin bir yarısı benim için zaman ayırmak istiyordu?

Bilmiyorum der gibi başımı sallayıp okumaya geri döndüm. Düşünmenin faydası yoktu. Ne kadar düşünürsem düşüneyim bir sonuca varamayacaktım. Bazı parçaları eksik olan bir yapbozu çözmeye çalışmak gibi bir şeydi bu. İç çektim, kitabı masanın üzerine koydum, gözlerimi kapatıp müziğe kulak verdim. Viyana Konser Evi'nin çaldığı Schubert'in Yaylı Çalgılar Dörtlüsü için 15 No'lu konçertosuydu.

Bu evde yaşamaya başladığımdan beri her gün klasik müzik dinler olmuştum. Düşününce, dinlediğim müziklerin ço-

ğunluğu Alman (ya da Avusturya) klasik müziğiydi. Tomohiko Amada'nın plak koleksiyonunun büyük kısmını Alman klasik müziği oluşturuyordu çünkü. Sanki ayıp olmasın diye birkaç Çaykovski, Rahmaninov, Sibelius, Vivaldi ve Ravel plağı da dahil edilmişti koleksiyona. Opera hayranı olduğundan kuşkusuz Verdi ve Puccini'nin eserleri de vardı. Ne var ki Alman opera albümleriyle kıyaslandığında, diğerleri o kadar da hevesle yapılmış bir toplama gibi görünmüyordu.

Tomohiko Amada'nın Viyana'da öğrenim gördüğü günlere dair derin hatıraları olmalıydı. Bu yüzden de Alman müziğine kendini böylesine kaptırmıştı herhalde. Ya da tam tersi. Belki de evvelden beri Alman müziğini hep çok sevmişti, bu yüzden de yurtdışı eğitimi için Fransa'ya değil de Viyana'ya gitmişti. Hangisiydi bunu bilmemin olanağı yoktu tabii.

Hangisi olursa olsun, bu evdeki Alman müziği hayranlığına karşı bir şikâyette bulunacak durumum da yoktu. Ben bu evde bekçiden başka bir şey değildim ve nezaket gösterilmiş, burada bulunan plak koleksiyonunu dinlememe izin verilmişti. Ve ben, Bach, Schubert ve Brahms'ın müziklerini dinlemekten keyif alıyordum. Mozart'ı unutmak olmaz elbette. Hepsininki muhteşem, güzel müziklerdi; bugüne kadarki hayatımda oturup rahat rahat bu tür müzikleri dinleme şansım hiç olmamıştı. İşim her gün yoğundu ve müziğe para ayıracak maddi imkânım da pek yoktu. Bu nedenle, şans eseri bu tür bir fırsat ele geçirmişken, buradaki müzikleri olabildiğince çok dinlemeye kararlıydım.

Gece saat on biri biraz geçe kanepede müzik dinlerken uyuyakalmışım. Yirmi dakika kadar uyumuş olmalıyım. Gözümü açtığımda plak artık bitmiş, pikap kolu eski yerine dönmüş, döner tabla durmuştu. Salonda biri kendiliğinden iğnenin kalktığı otomatik, diğeri manuel iki pikap vardı, ama ben güvenli olsun diye –uykuya dalma durumumu göz önüne alarak– genelde otomatik olanı kullanıyordum. Schubert

plağını kabına soktum ve onu plak rafındaki eski yerine koydum. Açık bıraktığım pencereden içeriye böceklerin ötüşleri dolmaya başlamıştı. Böcekler öttüğüne göre henüz o çan sesi duyulmazdı.

Mutfağa gidip kahveyi ısıttım, biraz da kurabiye atıştırdım. Gece dağı örterken böceklerin korosu canlı bir şekilde duyuluyordu. On iki buçuktan biraz önce Jaguar'ın yokuş yukarı çıkışının sesi duyuldu. Yön değiştirirken bir çift sarı far ışığı pencere camını yalayıp geçti. Nihayet motor sesi durdu, arabanın kapısı kapandığında çıkan her zamanki tok ses duyuldu. Kanepede oturmuş kahve içerken nefesimi düzenledim, kapı zilinin çalmasını bekledim.

13

Sadece bir varsayımdan ibaret

Oturma odasında sandalyelere oturmuş kahve içip *o vaktin* gelmesini bekleyerek sohbet ediyorduk. Başta havadan sudan söz ediyorduk ama bir süre aramıza bir sessizlik girdi, sonra Menşiki oldukça mahcup ama kararlı bir ses tonuyla sordu:

"Çocuğunuz var mı?"

Bu soruyu duyunca biraz şaşırdım; o herhangi birine –henüz pek de samimi olmadığı birine– böyle bir soru soracak türde bir insana benzemiyordu. Sonuçta "Ben senin özel yaşamına burnumu sokmayacağım için sen de benimkine sokma" diyen biri gibiydi. En azından ben onu böyle görüyordum. Ancak başımı kaldırıp da Menşiki'nin gözlerindeki ciddiyeti görünce, bu sorunun o anda aklına gelmiş, öylesine sorulmuş bir soru olmadığını anladım. Uzun zamandır bana bu soruyu sormak istiyordu sanki.

Yanıtladım. "Altı yıl evli kaldım ama çocuğum yok."

"İstemediniz mi?"

"Benim için fark etmiyordu. Ama karım istemedi" dedim. Karım, çocuk yapmayı istememesinin nedeni olarak, özel bir açıklama yapmamıştı. Gerçekten dürüst bir nedeni var mıydı, şimdi de bilmiyordum.

Menşiki bir süre ne diyeceğini bilemedi, sonra söyleyeceklerine karar vermiş olmalı ki sordu. "Bu soruyu sormam nezaketsizlik olabilir ancak bir kadının, karınızdan başka bir kadının, gizlice sizden çocuk sahibi olmuş olabileceğini hiç düşündünüz mü?"

Yüzüne bakakaldım. Tuhaf bir soruydu bu. Hafızamı iyice yokladım ancak böyle bir olasılık mümkün gelmedi. Bugüne dek öyle çok sayıda kadınla cinsel ilişki yaşamamıştım, ayrıca haydi çocuğum oldu diyelim, bu bir şekilde mutlaka benim kulağıma gelirdi herhalde.

"Teorik olarak bu mümkün ama gerçekte ya da mantıklı bir şekilde düşündüğümde, böyle bir olasılık yok."

"Anladım" dedi Menşiki. Sonra derin düşünceler içinde sessizce kahvesini yudumladı.

"Fakat, neden bu soruyu sordunuz bana?" dedim gözümü karartıp.

Bir süre hiç konuşmadan pencereden dışarıyı seyretti. Ay çıkmıştı. Bir önceki gün olduğu kadar parlak değildi, ayrıca öbek öbek bulutlar denizden dağlara doğru hafifçe süzülüp geliyordu.

Nihayet konuştu Menşiki. "Daha önce de dediğim gibi, ben hiç evlenmedim. Bu yaşıma dek hep bekâr kaldım. İşimin çok yoğun olması da bir sebepti ama asıl olarak biriyle yaşamak benim karakterime ve yaşam şeklime uymuyordu. Bunu söyleyince biraz burnu havada görüneceğim ama iyi ya da kötü her şeyi başkasıyla değil ancak bir başına yaşayabilen biriyim ben. Kan bağı denen şeye neredeyse hiç ilgim yoktur. Bir kez bile çocuğum olsun diye düşünmemişimdir. Bunun için özel nedenlerim var. Çoğunluğu da kendi çocukluğumdaki aile durumundan kaynaklanan şeyler."

Konuşmasını kesip iç çekti. Sonra devam etti. "Ancak birkaç yıl öncesinden itibaren, bir çocuğum olduğunu düşünmeye başladım. Ya da nasıl demeli, böyle düşünmeden edemeyeceğim bir duruma düştüm demek daha doğru olacaktır."

Ben bir şey demeden onun konuşmaya devam etmesini bekledim.

"Böylesine karışık ve kişisel bir konuyu, çok kısa bir süredir tanıdığım halde size açmak benim için de çok tuhaf oldu" dedi Menşiki dudağında çok hafif bir gülümsemeyle.

"Benim için sorun değil. Siz uygun gördüyseniz eğer."

Düşünüyordum da çocukluğumdan beri pek samimi olmadığım kişiler hiç akla hayale gelmeyecek sırlarını bana açmak isterlerdi nedense. Belki de bende doğuştan sırları çeken özel bir yan vardı. Ya da sadece çok iyi bir dinleyici olarak görünüyordum. Hangisi olursa olsun, bunun bir kez olsun faydasını gördüğümü hatırlamıyorum. Nedense insanlar bana içlerini döktükten sonra bundan mutlaka pişmanlık duyarlardı.

"Bunu ilk kez birine anlatıyorum" dedi Menşiki.

Başımla onayladım ve devam etmesini bekledim. Genelde herkes de böyle söylerdi.

Menşiki konuşmaya başladı. "Bundan on beş yıl kadar önceydi, bir kadınla yakın bir ilişkim olmuştu. O zaman otuzlu yaşlarımın ortasını geçmiştim, o da yirmili yaşlarının ortasını geçmiş çok çekici bir kadındı. Çok da akıllıydı. Benim için ciddi bir ilişkiydi ancak onunla evlenme olasılığımın olmadığını baştan açıkça belirtmiştim. *Hiç kimseyle evlenme niyetim yok*, demiştim. Karşımdakinin boş yere beklenti içine girmesini hiç istemem. Bu yüzden de eğer karşısına evleneceği biri çıkarsa, hiçbir şey demeden geri çekileceğimi de söyledim. O da benim duygularımı anlamıştı. İlişkimiz sürerken (iki buçuk yıl kadar devam etti) çok iyi anlaşıyorduk, güzel bir ilişki yürütüyorduk. Tek bir kez bile tartışmadık. Birlikte pek çok yere seyahat ettik, evimde de sıkça kaldığı oluyordu. Bu yüzden benim evimde de kıyafetleri bulunuyordu."

Aklına bir düşünce gelmiş gibi bir an dalıp gitti. Sonra yeniden anlatmaya başladı.

"Eğer ben normal biri olsaydım, demek istediğim, normal birine biraz daha yakın biri olsaydım, hiç tereddüt etmeden onunla evlenirdim. Aklım karışmadı da değil. Ne var ki..."

Bir süre konuşmasına ara verdi, sonra hafif bir nefes aldı.

"Ne var ki, neticede, ben şimdiki gibi tek başıma sakin bir yaşamı seçtim, o da çok daha sağlıklı bir yaşam modelini tercih etti. Diğer bir deyişle, *benden çok daha normal bir adamla* evlendi."

Son ana dek o kadın Menşiki'ye aslında evlenmek üzere olduğunu söylememişti. Onunla son görüşmeleri kadın 29 yaşına girdikten bir hafta sonrasıymış (doğum gününde birlikte Ginza'da yemek yemişlerdi, o gün kadının –nadiren olan bir şeymiş bu– hiç konuşmadığını daha sonra anımsamıştı). Bir gün Akasaka'daki bürosunda çalışıyormuş, ondan telefon gelmiş, biraz konuşmak istiyorum, oraya gelebilir miyim demiş. Elbette gelebilirsin, demiş Menşiki de. Daha önce çalıştığı yere bir kez bile gelmemiş kadın. Ama o zaman bunu tuhaf karşılamamış. Orası, Menşiki'nin kendisi ve orta yaşlardaki sekreterinden başkasının olmadığı küçük bir büroymuş, ziyaretinden rahatsızlık duyacak kimse yokmuş. Daha büyük bir şirket sahibi olduğu, çok kişi çalıştırdığı zamanlar da olmuş ama bu, onun tek başına yeni bir *network* planladığı zamana denk gelmiş. Plan yaparken tek başına, konuşmadan çalışmak, planı geliştirme aşamasında ise hızla insanları işe alıp geniş bir insan kaynağı kullanmak onun iş yapma tarzıymış.

Sevgilisi akşamüzeri saat beşten biraz önce gelmiş. İkisi, Menşiki'nin ofisindeki kanepede yan yana oturup sohbet etmişler. Saat beş olunca yan odadaki sekreteri göndermiş. Onu gönderdikten sonra tek başına büroda işine devam etmek zaten hep yaptığı bir şeymiş. İşe kendini kaptırıp sabaha dek çalıştığı da olurmuş sık sık. O gün Menşiki, birlikte yakındaki restorana gideriz diye planlamış. Ancak kadın bu teklifi reddetmiş. Bugün pek zamanım yok, senden sonra Ginza'da biriyle buluşacağım, demiş.

"Telefonda konuşmak istediğim bir şey var demiştin" demiş Menşiki.

"Hayır, özel bir şey yok" demiş kadın. "Yalnızca kısa da olsa seni görmek istedim."

"Görüştüğümüze sevindim" demiş gülerek Menşiki. Kadının duygularını açıkça ifade etmesi ender bir şeymiş. Üstü kapalı ifadeler kullanmayı seven bir kadınmış. Ne var ki, bunun ne anlama geldiğini de pek anlayamamış Menşiki.

Sonra kadın hiçbir şey demeden kanepenin üzerinden kayıp Menşiki'nin dizlerinin üzerine oturmuş. Sonra kollarını boynuna dolayıp onu dudaklarından öpmüş. Uzun uzun, sonra kolunu uzatıp Menşiki'nin pantolonunun kemerini gevşetip penisine uzanmış. Sertleştikten sonra onu çıkarmış ve bir süre eliyle oynamış. Sonra eğilip penisini ağzına almış. Dilinin ucunu uzun uzun onun çevresinde dolaştırmış. Dili yumuşak ve sıcakmış.

Ondan sonra gelişen olaylar Menşiki'yi şaşırtmış. Kadın normalde seks konusunda hep pasif davranırmış, özellikle oral sekse karşı –yapmaya da, kendisine yapılmasına da– her zaman tepki gösteriyor, istemiyormuş. Ancak o gün, her nedense kendisi başlatarak coşkulu bir şekilde, arzuyla oral seks yapıyormuş. Nedeni ne acaba diye meraklanmış Menşiki.

Birden yerinden doğrulan kadın siyah topuklu pahalı ayakkabılarını fırlatır gibi çıkarmış, tek parça elbisesinin altına elini sokup hızlı bir şekilde jartiyerini indirip iç çamaşırlarını da çıkarmış. Sonra yeniden onun dizlerine çıkmış, tek elini kullanarak penisini içine almış. Yeteri kadar ıslakmış, sanki bir canlı gibi kayganmış, doğal bir şekilde penisi kadının içine kaymış. Her şey şaşılacak kadar hızlı bir şekilde olup bitmiş (bu da o kadının tarzı değilmiş. Usul usul, yumuşakça hareket etmeyi severmiş aslında). Daha farkına bile varmadan artık kadının içindeymiş ve o yumuşak oyuk penisini içine almış, sessizce ama hiç tereddütsüz onu sıkıyormuş.

Bu yaşadıkları, o güne dek deneyimledikleri seksten tamamıyla farklıymış. Sıcaklık ve soğukluk, sertlik ve yumuşaklık, kabul ediş ile reddediş hepsi aynı anda yaşanıyor gibiymiş. Menşiki böyle tuhaf ve çelişkili bir hisse kapılmış. Ancak bu somut olarak ne ifade ediyor, pek anlayamamamış. Kadın onun üzerine çıkmış, bir kayığa binmiş birinin dev dalgalarla sarsılması gibi kıvrak hareketlerle inip çıkıyormuş. Kendinden geçmiş gibiymiş, soluk soluğaymış artık. Büronun kapısını kilitleyip kilitlemediğinden emin değilmiş Menşiki. Kilitlemiş gibi hissediyormuş ama unutmuş da olabilirim diye düşünmüş. Ancak artık kapıyı kontrol etmek için çok geçmiş.

"Korunmamız gerekmez mi?" diye sormuş. Aslında korunma konusunda normalde hassas davranan hep kadın oluyormuş.

"Bu seferlik sorun yok" demiş kulağına fısıldar gibi. "Endişe etme."

Kadınla ilgili bildiği her şey bugün farklıymış. Sanki onun içinde uyuyan başka bir kişilik aniden uyanmış, onun ruhunu ve bedenini tamamıyla ele geçirmiş gibiymiş. Herhalde onun için de farklı bir gün. Kadın bedeninin işleyişi hakkında erkeklerin anlayamadığı pek çok şey var sonuçta, diye düşünmüş Menşiki.

Kadının hareketleri giderek daha da hızlanmış. Onun isteklerine engel olmamaktan başka yapabileceği bir şey yokmuş Menşiki'nin. Sonra nihayet son aşamaya gelmiş. Daha fazla dayanamayıp boşalmış, kadın da onunla birlikte egzotik bir kuşun ötüşü gibi kısa bir ses çıkarmış, rahmi de o anı bekliyormuşçasına spermi içine aldıktan sonra büyük bir iştahla yutmuş. Karanlığın içinde ne olduğu belirsiz bir hayvan tarafından iştahla yenilip yutulmak gibi tuhaf bir imge canlanmış Menşiki'nin gözünde.

Hemen sonra kadın Menşiki'nin bedenini neredeyse iter gibi kalkmış, hiçbir şey demeden tek parça elbisesinin etekle-

rini düzeltmiş, yerde duran jartiyerini ve iç çamaşırını tıktığı çantasını eline alıp hızlı adımlarla tuvalete yönelmiş. Uzun bir süre orada kalmış. Tam Menşiki bir şey mi oldu acaba diye düşünmeye başladığında, kadın tuvaletten çıkmış. Ne üzeri ne de saçı dağınıkmış artık, makyajını da tazelemiş. Dudaklarına o her zamanki sıcak gülümsemesini yerleştirmiş.

Kadın Menşiki'nin dudaklarından hafifçe öpmüş ve şey, bir an önce gitmeliyim, demiş. Çoktan geciktim bile. Sonra da hızlı adımlarla çıkıp gitmiş. Geriye dönüp bakmamış bile. Giderken topuklu ayakkabılarının çıkardığı ses Menşiki'nin kulaklarında net bir şekilde kalmış.

Bu onunla son görüşmesiymiş. Bundan sonra tüm iletişim kesilmiş. Menşiki'nin telefonlarına çıkmadığı gibi gönderdiği mektuplara da cevap yazmamış. O günden iki ay sonra düğünü olmuş. Aslında kadının evlendiğini ortak bir arkadaşlarından çok sonra öğrenmiş. O arkadaşı, Menşiki'nin düğüne çağırılmamış olması bir yana kadının evlendiğinden haberinin bile olmayışını çok garipsemiş. Çünkü Menşiki'yle o kadının çok yakın arkadaş olduğunu düşünüyormuş (ikisi ilişkilerini çok gizli şekilde yürütmüşler, bu yüzden de aşk yaşadıklarını kimse bilmiyormuş). Kadının evlendiği kişiyi tanımıyormuş Menşiki. Adını hiç duymamış. Evlenmeye karar verdiğini Menşiki'ye haber vermediği gibi, hiç hissettirmemiş de. Sessiz sedasız Menşiki'nin dünyasından çekip gitmiş.

O gün onun bürosundaki kanepede yaşadıkları şiddetli birleşmenin kadın açısından veda sevişmesi olduğunu anlamış Menşiki. O gün yaşadıklarını daha sonra defalarca düşünmüş. Üzerinden uzun zaman geçtikten sonra bile o günün hatırası şaşılacak derecede canlı ve berrakmış zihninde. Kanepenin gıcırtısı, kadının saçlarının savruluşu, kulağının dibindeki sıcak nefesi sanki o gün gibi gözünde canlanıyormuş.

Peki, acaba Menşiki o kadını kaybetmiş olmaktan dolayı pişmanlık duyuyor muydu? Elbette pişmanlık hissetmiyor-

muş. Yaşananlar için sonradan pişmanlık duyacak türde biri değilmiş. O aile yaşamına uygun biri değilmiş –bunu kendisi de çok iyi biliyormuş. Ne kadar çok severse sevsin, biriyle günlük yaşamı sürdüremezmiş. Ona her gün konsantre olmak için tek başına kalacağı zamanlar gerekiyormuş ve o konsantrasyonunun bir başkası tarafından bozulmasına tahammül gösteremezmiş. Biriyle yaşayacak olsa, bir gün o kişiden nefret edecek hale gelebilirmiş. Bu kişi anne ya da babası veya karısı, çocuğu olsa bile. Bu en çok korktuğu şeymiş. Birini sevmekten korkmuyormuş. Aksine zaman içinde nefret etmekten korkuyormuş.

Yine de o kadına hissettiği aşk hiç değişmemiş. Bugüne dek o kadın dışında sevdiği bir kadın olmamış, muhtemelen bundan sonra da olmayacakmış. “İçimde bugün bile onun ayrı bir yeri var. Bu somut bir yer. Bir mabet de denebilir” dedi Menşiki.

Mabet? Bunun biraz tuhaf bir sözcük seçimi olduğunu düşündüm. Ama Menşiki için doğru sözcük olmalıydı.

Menşiki konuşmasını bitirmişti. En ince ayrıntısına kadar, somut detaylarıyla özel hayatını bana anlatmıştı, ama ben bu anlatışından bir cinsellik titreşimi neredeyse hiç almamıştım. Sanki tıbbi bir raporu sesli okuyormuş gibi bir izlenim vermişti. Belki de gerçekten öyle bir deneyimdi onun için.

“Düğünlerinden yedi ay sonra Tokyo’da bir hastanede sağlıklı bir kız çocuğu doğurdu” diye devam etti Menşiki. “Üzerinden on üç yıl geçti. O doğumun haberini de, gerçeği söylemem gerekirse, çok sonraları başkasından duyup öğrendim.”

Menşiki boş kahve kupasının içine baktı bir süre. Sanki kupanın tamamıyla sıcak kahveyle dolu olduğu zamanı özlemiş gibi.

“O çocuk belki de benim çocuğumdur” dedi Menşiki ağzından sözcükleri zorlukla çıkararak. Sonra da benim fikrimi duymak istermişçesine yüzüme baktı.

Ne demek istediğini idrak etmek biraz zamanımı aldı.

"Zaman olarak denk geliyor değil mi?" diye sordum.

"Evet. Zaman olarak tamı tamına denk geliyor. Onunla büromda birlikte olduğum günden dokuz ay sonra doğum yaptı. Evlenmeden hemen önce, muhtemelen gebe kalacağı olası günü seçip bana gelmişti ve benim spermlerimi –nasıl desem yerinde olur acaba– bilinçli olarak *toplamıştı*. Bu benim varsayımım tabii. Benimle evlenmeyi en başından beri ümit etmese de çocuğumu doğurmayı planlamıştı. Böyle olmalı herhalde."

"Ama somut bir kanıt yok" dedim.

"Evet, somut bir kanıt yok. Sadece bir varsayımdan ibaret benimkisi. Ancak, *bir temeli de var* diyebilirim."

"Ama bu onun için çok tehlikeli bir deneme" dedim. "Eğer kan grubu farklı ise sonrasında babasının da başkası olduğu anlaşılabilir. Böyle bir tehlikeyi göze alabilir mi ki?"

"Benim kan grubum A. Pek çok Japonunki gibi onunki de A. Herhangi bir sebepten bir DNA testi yapılmadığı sürece, sır olarak kalma olasılığı hiç de az değil. Bu kadarını hesaplamıştır eminim."

"Ama diğer taraftan o kız çocuğunun biyolojik babasının siz olup olmadığı da tam bir DNA testi yaptırmadığınız takdirde öğrenilmeyecektir. Öyle değil mi? Doğrudan annesine sorsanız."

Menşiki başını salladı. "Annesine sormam mümkün değil. Yedi yıl önce öldü."

"Çok üzüldüm. Ne kadar da gençmiş oysaki" dedim.

"Dağda gezinirken eşekarıları sokmuş. Alerjisi varmış, arıların zehrine dayanamamış. Hastaneye kaldırıldığında nefes almıyormuş artık. Kimse bilmiyormuş onda bu alerjinin olduğunu. Kendi de bilmiyor olabilirmiş. Geride kocası ile kızı kalmış sadece. Kızı şimdi on üç yaşında."

Kız kardeşimin öldüğü yaşlarda diye düşündüm.

"O kızın sizin çocuğunuz olabileceği konusunda *bir temeli de var* dediniz ya. Nedir o?" diye sordum.

"O öldükten bir süre sonra bir gün aniden ondan mektup aldım" dedi Menşiki sakin bir ses tonuyla.

O gün bürosuna, adını hiç duymadığı bir hukuk bürosundan büyük bir zarf iadeli taahhütlü olarak gelmiş. Zarfın içinde de iki adet zarf varmış (biri üzerinde hukuk bürosunun adının yazdığı, diğeri soluk pembe renkte bir zarf). Hukuk bürosundan gelen mektupta avukatın adı yazılıymış. *"Bayan ****'dan (eski sevgilisinin adı) yaşarken teslim aldığım mektubu size gönderiyorum. Bayan****, ölmesi durumunda bu mektubu size göndermemi vasiyet etmişti. Bu arada, sizden başka kimsenin bu mektuba kesinlikle dokunmamasını isteyen uyarı notu da ekliydi."*

Avukatın mektubunun içeriği buymuş. Onun ölümüne neden olan koşullar da basit, resmi bir tonda özetleniyormuş mektupta.

Menşiki bir süre ne yapacağını bilememiş, ama sonra kendini toparlayıp makasla pembe zarfı kesmiş. Mektup mavi mürekkeple el yazısıyla yazılmış. Dört sayfaymış. Çok güzelmiş yazısı da.

Sayın Vataru MENŞİKİ

Şimdi hangi yılın hangi ayı bilmiyorum ama bu mektup elinize geçmişse ben artık bu dünyada değilim demektir. Neden bilmiyorum ama ben eskiden beri nispeten genç bir yaşta bu dünyadan ayrılmak zorunda kalacağımı hissederdim. Bu yüzden de bu şekilde ölümümden sonra yapılacak işleri önceden ayarladım. Tüm bu hazırlıklar neticede boşa da çıkabilirdi tabii, gereği kalmayabilirdi; ne var ki şimdi siz bu mektubu okuduğunuza göre ben ölmüşüm demektir. Bunu düşünmek çok üzücü geliyor bana.

Baştan söylemeliyim ki (belki söylemeye bile gerek yoktur) benim yaşamım hiçbir zaman o kadar da önemli olmadı. Bunun farkındayım. Bu yüzden abartmaktan kaçınarak, gereksiz şeyler demeden, sessizce bu dünyadan ayrılmak, benim gibi insanlar için sanırım en uygun olanıdır. Bay Menşiki, size tek bir şeyi söylemek zorundayım. Eğer bunu yapmazsam, size karşı adil olma şansını sonsuza dek kaybetmiş olacağım çünkü. Bu yüzden de bu mektubu tanıdığım güvenilir bir avukata bırakıyorum; o size iletecek.

Birdenbire sizden ayrılıp başka birinin karısı olmakla ilgili olarak, bu konuda size öncesinde tek bir kelime dahi etmediğim için, yürekten özür dilerim. Çok şaşırmış olduğunuzu tahmin ediyorum. Belki kötü de hissetmişsinizdir. Ya da serinkanlı biri olduğunuzdan pek o kadar şaşırmamış, pek bir şey hissetmemiş de olabilirsiniz. Ancak, o günlerde benim için o şekilde hareket etmekten başka bir yol yoktu. Burada uzun uzadıya açıklama yapacak değilim; lütfen anlayışla karşılayın. Çünkü neredeyse hiçbir seçeneğimin olmadığı bir durumda kaldım.

Aslında benim için bir seçenek vardı. Bu tek bir olaya, sadece bir kerelik bir harekete bağlı bir şeydi. En son sizinle görüştüğümüz zamanı hatırlıyor musunuz? Güz başıydı, bir akşamüzeri büronuza gelmiştim. Pek öyle görünmemiş olabilirim ama çaresizdim, köşeye sıkışmış durumdaydım. Ben artık ben olmaktan çıkmıştım adeta. Ne var ki, kafam ne kadar karışık olsa da, o zaman yaptığım şey, başından sonuna dek planlıydı. Ve bugün de, o gün yaptığım şey için en ufak bir pişmanlık duymuyorum. Bu benim yaşamım açısından çok büyük bir anlam taşıyordu çünkü. Muhtemelen kendi varlığımdan bile çok daha fazla.

Sizin bu planımı anlamış olduğunuzu ve neticede beni bağışlayacağınızı ümit ediyorum. Ve bu durumun size kişisel bir sorun oluşturmaması için dua ediyorum. Çünkü sizin her

şeyden çok sorunlu durumlardan nefret ettiğinizi çok iyi bilirim.

Bay Menşiki, mutlu ve uzun bir yaşam sürmenizi dilerim. Ve muhteşem varlığınızın bir şekilde uzun yıllar ötesine bütün zenginliğiyle aktarılmasını umut ederim.

* * *

Menşiki mektubu baştan sona ezberleyene dek defalarca, defalarca okumuştu (ve o mektubu bana en başından en sonuna kadar hiç duraksamadan ezbere söylemişti). O mektupta çeşitli duygular ve imalar, ışık ve gölge, karanlık ve aydınlık gibi dans ediyor, karmaşık, gizli bir resim ortaya çıkıyordu sanki. Antik çağlardan kalan, artık hiç kimsenin konuşmadığı bir lisan üzerine araştırmalar yapan bir dilbilimci gibi, yıllar yılı o mektupta saklı her türlü olasılığı düşünmüş, araştırmıştı. Her bir sözcüğü ve imayı çıkarıp değişik şekillerde birleştirmiş, karıştırmış, sıralarını değiştirmişti. Ve bir sonuca varmıştı. Evlendikten yedi ay sonra doğan o kız çocuğu, hiç kuşkusuz, o büronun deri kanepesinde yaşadıkları ilişkiden olmuştu.

"Bildiğim bir avukatlık bürosuna başvurup arkasında bıraktığı kız çocuğu hakkında araştırma yaptırdım" dedi Menşiki. "Evlendiği kişi ondan on beş yaş büyük biriymiş ve emlak işi yapıyormuş. Emlak işi desem de, babasından miras aldığı arazileri ve binaları işletiyormuş kocası. Başka emlak işleri de yürütüyormuş ancak öyle çok geniş bir alanda çok aktif şekilde iş yapıyor değilmiş. Aslında hiç çalışmasa da rahat rahat yaşayacak kadar malvarlığı varmış. Kızın adı Marie imiş. *Hiragana* ile yazılıyormuş. Yedi yıl önce karısını kaza gibi bir ölümle kaybettikten sonra bir daha evlenmemiş kocası. Bekâr bir kız kardeşi varmış ve onlarla birlikte aynı evde yaşıyormuş; ev işleriyle kız kardeşi ilgileniyormuş. Marie, mahalle ortaokulu birinci sınıfa gidiyormuş."

"Marie ile görüştünüz mü?"

Menşiki doğru sözcükleri bulana dek sustu. Sonra, "Uzaktan yüzünü gördüm defalarca. Ama onunla hiç konuşmadım" dedi.

"Nasıldı peki?"

"Yüzü benim yüzüme benziyor mu diye soruyorsunuz. Buna kendi başıma karar veremiyorum. Benziyor diye düşününce benziyor, benzemiyor diye düşününce de benzemiyor."

"Sizde bir fotoğrafı var mı peki?"

Menşiki başını hayır anlamında salladı sessizce. "Hayır, yok. İstesem elde ederdim ama bunu istemedim. Onun bir fotoğrafını cüzdanımda taşımam neye yarar ki? Benim istediğim..."

Cümlesini tamamlamadı. Onun susmasıyla oluşan o sessizliği böceklerin canlı ötüşü doldurdu.

"Ama Bay Menşiki, az önce kesinlikle kan bağına hiç ilgim yok demiştiniz."

"Öyle, aynen. Bugüne dek kan bağına hiç ilgim yoktu. Aksine, akrabalarımdan mümkün olduğunca uzak durmak istedim hep. Bu duygumda bir değişiklik yok. Öte yandan, o Marie adlı kızdan *bir türlü gözümü alamıyorum*. Onu düşünmeden edemiyorum. Hiçbir mantıklı yanı olmasa da..."

Ne diyeceğimi bilemedim.

Menşiki konuşmaya devam etti: "İlk defa başıma böyle bir şey geliyor. Ben hep kontrollü biri olmuşumdur. Hatta bununla övünürüm de. Ama şimdi bir başıma olmaktan acı duyduğum bile oluyor."

Bir cesaret hissettiklerimi söyledim. "Bay Menşiki, bu sezgiden başka bir şey olmayabilir ama benden Marie'yle ilgili bir şey yapmamı istiyorsunuz gibi görünüyor. Yoksa kafamdan mı yazıyorum?"

Bir süre durduktan sonra onayladı Menşiki: "Aslında, nasıl diyeceğimi bilemiyorum ama..."

Tam o anda birden fark ettim ki böceklerin canlı ötüşleri tamamıyla durmuştu. Başımı kaldırıp duvar saatine baktım. Biri kırk geçiyordu. İşaretparmağımı dudağıma götürdüm. Menşiki de cümlesini bitirmeden sustu. Gecenin sessizliğine kulak verdik.

14

Bu kadar tuhafıyla ilk kez karşılaşıyorum

Menşiki'yle konuşmayı kestik, hiç kıpırdamadan o sesi duymak için kulak verdik. Böceklerin sesi duyulmuyordu artık. Her şey evvelsi gün ve dünle tamamen aynıydı. Derin sessizliğin içinde o hafif çan sesini yeniden duymaya başladım. Defalarca çalıyor, düzensiz aralıkların ardından yeniden çalmaya başlıyordu. Karşıdaki kanepede oturan Menşiki'nin yüzüne baktım. O ifadeden onun da aynı sesi duyduğunu anladım. Kaşları çatılmıştı. Dizinin üzerindeki elini biraz yukarıya doğru kaldırmış, o çanın sesine uyarlayarak parmağını hafifçe oynatıyordu. Bu bir hayal değildi.

İki, üç dakika o sese ciddi bir ifadeyle kulak verdikten sonra Menşiki usulca kalktı kanepeden.

"Sesin geldiği yere gidelim" dedi kuru bir sesle.

El fenerini aldım. Giriş kapısından çıktı, o da Jaguar'ın içinde hazır tuttuğu büyük el fenerini çıkardı. Sonra yedi taş basamaklı merdivenden çıktık, koruluğun içinden yürüdük. Bir gün önceki kadar olmasa da, güz gökyüzündeki ay oldukça parlak ışığıyla bastığımız yeri aydınlatıyordu. Tapınağın arka tarafına dolandık, uzun otları yararak aralarından geçip taş tümseğin önüne çıktık. Sonra yeniden kulak verdik sese. O gizemli ses şüpheye hiç yer bırakmayacak şekilde taşların arasından sızıp geliyordu.

Menşiki taşın çevresini dolaştı ağır ağır, el fenerinin ışığı altında taşların arasına bakıp onları inceledi. Ne var ki alı-

şılmadık bir şeye rastlamadı. Üzeri yosun tutmuş eski taşlar karışık bir şekilde üst üste diziliydi sadece. Yüzüme baktı Menşiki. Ay ışığında parlayan suratı antik çağ maskeleri gibi görünüyordu. Acaba benim yüzüm de aynı mı görünüyordu?

"Ses daha önce de bu yerden mi gelmişti?" dedi son derece kısık bir sesle.

"Evet, burasıydı" dedim. "Tam burası."

"Bu taşın altında birisi, çan gibi bir şeyden ses çıkarıyor gibi duyuyorum ben" dedi Menşiki.

Başımla onayladım. Delirmediğimi anlamanın verdiği rahatlamayla birlikte, itiraf etmeliyim ki oradaki gerçekdışılık, onun bu sözleriyle gerçeğe dönmüştü. Sanki dünyanın dikiş yerinde ufak bir *sökük* oluşmuştu.

"Acaba ne yapmalı?" diye sordum.

Menşiki el fenerinin ışığıyla o sesin geldiği yerin çevresine baktı bir süre. Sonra dudaklarını sımsıkı kapattı ve düşünmeye verdi kendini. Gecenin derin sessizliğinde neredeyse onun beyninin çalışma sesini duyacaktım.

"Belki de birisi yardım istiyordur" dedi kendi kendine konuşurmuşçasına Menşiki.

"İyi de kim bu ağır taşların altına girer ki?"

Bilmiyorum anlamında başını salladı. Onun bile bilemediği şeyler vardı demek ki.

"Her neyse, şimdi eve dönelim" dedi. Ardından da eliyle hafifçe omzuma dokundu.

"En azından bu sesin çıktığı yeri belirlemiş olduk. Önce bir eve dönelim, sonra ne yapacağımızı konuşuruz."

Koruluktan çıkıp evin önündeki açıklığa vardık. Jaguar'ın kapısını açıp el fenerini içine koydu, feneri koyduğu yerden koltuğun üzerinde duran küçük kâğıt torbayı aldı. Birlikte eve girdik.

"Eğer varsa biraz viski alabilir miyim?" dedi Menşiki.

"Scotch viski var ama, olur mu?"

"Elbette. Sek olsun lütfen. Yanında da bir bardak buzsuz su."

Mutfağa gidip raftan beyaz etiketli şişeyi çıkarıp iki bardağa koydum, yanında mineralli suyla oturma odasına götürdüm. Karşılıklı oturup içtik. Sonra mutfaktan şişeyi getirdim ve onun boşalan bardağını yeniden doldurdum. Bardağı eline aldı ama ağzına götürmeden tuttu. Gece yarısının sessizliğinde o çan sesi düzensiz olarak duyuluyordu hâlâ. Hafif bir sesti ama es geçilemeyecek bir ağırlığı da vardı.

"Pek çok tuhaf şey duyup gördüm ama bu kadar tuhafı ilk" dedi Menşiki. "Siz anlattığınızda, kusuruma bakmayın ama inanmakla inanmamak arasında bir yerdeydim. Böyle bir şey gerçekten olabiliyormuş demek."

Bu ifadesinde dikkatimi çeken bir şey olmuştu. "Gerçekten olabiliyormuş derken neyi kastediyorsunuz?"

Menşiki başını kaldırıp bir süre yüzüme baktı.

"Bununla aynı durumu daha önce bir kitapta okumuştum da" dedi.

"Bununla aynı durum dediğiniz, gece yarısı bir yerlerden çan sesinin duyulması mı?"

"Aslına bakarsanız, o kitapta duyulan çan değil bir el gonguydu. El gongu, kayıp çocukları ararken davulla birlikte çaldıklarından hani. Eski, küçük bir Budist aleti; tahta bir çan tokmağıyla vurarak ses çıkarılıyor. Sutraları okurken çalınır. O öyküde gece yarısı toprağın altından bu el gongunun duyulduğu anlatılıyordu."

"Bir hayalet öyküsünden mi bu?"

"Gizemli öyküler demek daha yerinde olur. Akinari Ueda'nın *Bahar Yağmuru Hikâyeleri*'ni okumuş muydunuz?" diye sordu Menşiki.

Başımı hayır anlamında salladım: "Akinari'nin *Ay Işığı ve Yağmur Hikâyeleri*'ni çok eskiden okumuştum. Ama dediğinizi henüz okumadım."

"*Bahar Yağmuru Hikâyeleri*, Akinari'nin yaşlılık döneminde yazdığı öykü derlemesidir. *Ay Işığı ve Yağmur Hikâyeleri*'ni tamamlamasından yaklaşık kırk yıl sonra yazmış. *Ay Işığı ve Yağmur Hikâyeleri*'nde öykü özelliklerini göz ardı etmesine karşın, bunda Akinari'nin bir edebiyatçı olarak düşünsel özellikleri ön plana çıkar. Bu öyküler arasında, *İki Neslin Üzerindeki Kader* diye tuhaf bir öykü vardır. O öyküde kahraman, sizin anlattığınıza benzer bir şeyi deneyimler. Kahraman, varlıklı bir çiftçinin oğludur. Bilimden hoşlanan biridir. Bir gece yarısı kitap okurken, bahçenin köşesindeki taşın altından aralıklarla el gongu gibi bir sesin geldiğini duyar. Tuhaf bulduğu bu durum karşısında ertesi gün o yeri kazdırınca içinden büyük bir taş çıkar, onu çektirince ortaya taştan kapağı olan bir tabut çıkar. Onu açınca da, içinde eti gitmiş, kurumuş balık gibi bir deri bir kemik kalmış biri çıkar. Saçı dizlerine kadar uzamıştır. Sadece ellerini hareket ettirebiliyordur; tokmağı el gonguna dong dong diye vuruyordur. Bu, sonsuz aydınlanmaya ulaşmak için kendi kararıyla ölümü seçmiş, daha yaşarken bir tabuta konup gömülmüş bir keşiştir. Bu, Zen eğitimlerinden biridir. Mumyaya dönmüş ceset oradan çıkarılır, Budist tapınağına götürülür. Zen eğitimlerinde buna 'meditasyona girmek' denir. Çok saygı gören bir keşiş olmalı yaşarken. Onun ruhu, Nirvana'nın sınır topraklarına erişmiş de, ruhunu kaybeden beden geride kalıp yaşamayı sürdürmüştür sanki. Kahramanın ailesi on nesildir o topraklarda yaşamaktadır ve bu olay o zamandan bile daha önce olmuş gibidir. Diğer bir deyişle, yüzlerce yıl önce."

Menşiki tam bu noktada konuşmasını bitirdi.

"Yani buna benzer bir şey mi oluyor diyorsunuz evin çevresinde?" diye sordum.

Menşiki başını hayır anlamında salladı. "Mantıklı düşünürsek böyle bir şey mümkün değil. Çünkü bu Edo Dö-

nemi'nde yazılmış bir korku öyküsü. Akinari, bu hikâyenin halk arasında anlatılageldiğini biliyor ve kendince ona yeni bir şekil verip bu öyküyü yazarak edebiyat dünyasına katıyor. İşte orada yazdıkları bizim şimdi deneyimlediğimiz bu olayla tuhaf bir şekilde örtüşüyor."

Elinde tuttuğu viski kadehini hafifçe salladı. Kehribar rengi sıvı elindeki kadehte sakince sallanıyordu.

"Peki, o yaşayan mumya gibi olmuş keşişi çıkardıktan sonra neler olmuş?" diye sordum.

"Sonrasında çok tuhaf şekilde gelişmiş olaylar" dedi Menşiki anlatmakta tereddüt eder gibi, "Akinari Ueda'nın yaşlılığındaki kendine özgü hayat görüşü öyküye yoğun şekilde yansımış. Oldukça alaycı bir dünya görüşü denebilir. Akinari'nin geçmişi çok karışık, hiç azımsanmayacak sorunlarla boğuştuğu bir yaşamı olmuş. Öykünün geri kalanını benim ağzımdan özet olarak duymak yerine, kendiniz okusanız daha iyi olur bence."

Menşiki arabadan getirdiği kâğıt torbanın içinden çıkardığı kitabı bana uzattı. Japon klasik edebiyat antolojisi serisinden bir kitaptı verdiği. İçinde Akinari Ueda'nın *Bahar Yağmuru Hikâyeleri* ve *Ay Işığı ve Yağmur Hikâyeleri* de yer alıyordu.

"Sizinle konuştuktan sonra bu öyküler geldi aklıma, evdeki kütüphanemde vardı. Bir kez daha okudum ne olur ne olmaz diye. Bu kitabı size veriyorum. İsterseniz okuyun. Kısa olduğu için hemen okuyup bitirirsiniz."

Teşekkür edip kitabı aldım. "Tuhaf bir öykü. Sağduyulu bakınca asla kavranabilecek bir şey değil. Bu kitabı okuyacağım mutlaka. Peki ama ben bundan sonra ne yapmalıyım acaba? Hiçbir şey yapmadan bu şekilde duramam ki. Eğer gerçekten de o taşın altında biri varsa ve çan mıdır gong mudur her ne ise onu çalarak yardım mesajı gönderiyorsa, ona yardım etmeden nasıl durabilirim ki?" dedim.

Menşiki'nin kaşları çatıldı. "Oradaki yığılmış taşları yerinden oynatmak ikimizin yapabileceği bir iş değil."

"Polise mi haber vermeliyiz bu durumda?"

Menşiki birkaç kez hayır anlamında başını salladı. "Öncelikle polisin hiçbir faydası olmayacaktır. Gece yarısı olunca, koruluktaki ağaçların altından çan sesi duyuluyor diye ihbarda bulunduğumuzda bizi ciddiye almazlar. Delirdiğimizi düşüneceklerdir. Aksine işler daha da içinden çıkılmaz bir hal alacaktır. Polisi aramaktan vazgeçsek iyi olur."

"İyi de o ses bundan sonra da her gece sürecek olursa, buna katlanabileceğimi hiç sanmıyorum. Doğru düzgün uyuyamıyorum. Tek çözüm bu evden ayrılmak olur. O ses kuşkusuz bir talepte bulunuyor."

Menşiki bir süre düşüncelere daldı. Sonra, "O kadar taşı yerinden oynatmak için profesyonel yardıma ihtiyaç olacak. Bir bahçe yapım ustası var. İyi tanırım. Bahçe yapım ustası olduğundan ağır taşlarla çalışmaya alışıktır. Eğer gerekirse küçük bir kepçe de getirebilir. Böylece ağır taşları yerinden oynatabileceği gibi kolayca delik de açabilir" dedi.

"Tamam, söylediğiniz doğru ama böyle bir şey yaparsam iki sorunla karşılaşacağım" dedim. "Öncelikle, bu arazinin sahibi olan Tomohiko Amada'nın oğlundan, bu kazı işini yapmak için izin almalıyım. Kendi başıma hareket edemem. İkincisi, benim böyle meslek sahibi bir kişiye iş verecek kadar maddi durumum yok ki."

Menşiki gülümsedi. "Siz parayı dert etmeyin. O kadarını ben karşılarım. Aslında ondan bir miktar alacağım da var, ona karşılık yapabilir işi. Siz hiç endişe etmeyin. Siz Bay Amada'yla görüşün. Durumu açıklarsanız, izin vereceğini düşünüyorum. Eğer o taşın altında gerçekten biri kapalı kaldıysa ve bu şekilde göz göre göre ölüme terk edilirse sorumluluk arazi sahibinin olur çünkü."

"Ama bu durumla hiç ilginiz olmadığı halde sizden böyle bir şey istemem doğru olur mu?"

Menşiki dizlerinin üzerinde tuttuğu ellerini havaya kaldırıp avuçlarını açtı. Yağan yağmur suyunu toplamaya çalışıyormuş gibi. Sonra sakin bir ses tonuyla konuştu. "Daha önce de dediğim gibi, ben çok meraklı biriyimdir. Bu tuhaf durum bundan sonra nasıl gelişecek, bilmek isterim. Sıklıkla rastlanan bir şey değil zaten. Siz para kısmını dert etmeyin lütfen. Sizin kendinize göre bir duruşunuz var elbette ama bu seferlik endişe etmeyin, masrafı ben karşılayayım."

Menşiki'nin gözlerinin içine baktım. O gözlerde bugüne dek görmediğim keskin bir ışık vardı. Ne olursa olsun bu durumun gidişatından haberdar olmalıyım diyordu gözleri. Anlayamadığı bir şey olduğunda, anlayana dek onun peşinden gitmek – bu Menşiki'nin yaşamının özünü oluşturuyor gibiydi.

"Pekâlâ" dedim. "Masahiko'yu ben ararım."

"Ben de yarın ilk iş bahçe yapım ustasıyla görüşürüm" dedi Menşiki. Biraz duraksadı. "Bu arada size bir şey sorabilir miyim?"

"Ne gibi bir şey?"

"Acaba siz bunun gibi –nasıl desem acaba– tuhaf, olağanüstü olayları sıklıkla yaşıyor olabilir misiniz?"

"Hayır" dedim. "Böylesine tuhaf bir deneyimi doğduğumdan beri ilk kez yaşıyorum. Ben çok sıradan bir yaşam sürmüş, sıradan biriyim. Bu yüzden de aklım çok karıştı. Peki ya siz?"

Dudaklarına belli belirsiz bir gülümseme yayıldı. "Ben defalarca tuhaf deneyimler yaşadım. Mantığın almayacağı şeyleri gördüm ve işittim. Ancak bu kadar tuhafıyla ilk kez karşılaşıyorum."

Sonra ikimiz de sessizlik içinde o çanın aralıksız çalışına kulak kesildik.

Her zamanki gibi o ses saat iki buçuğu biraz geçe tamamıyla kesildi. Dağı yeniden böcek ötüşleri kapladı.

"Ben izninizi isteyeyim artık" dedi Menşiki. "Viski için teşekkür ederim. Yakın zamanda haberleşeceğiz."

Menşiki ay ışığı altında parlak gümüşi renkli Jaguar'ına binip gitti. Açık pencereden bana el salladı, ben de ona el salladım. Motorun sesi yamacın aşağısında kaybolduktan sonra bir kadeh viski içtiğini hatırladım (ikinci kadehe el sürmemişti), yüz renginde hiçbir değişiklik olmamıştı, konuşması ve hareketleri de farklı değildi, sanki su içmişti. Alkole karşı dayanıklı olmalıydı. Gerçi uzun mesafe araba kullanacak değildi. Orası, çevrede yaşayanların dışında kimsenin kullanmadığı bir yoldu ve bu saatte o yolda karşıdan araba gelmeyeceği gibi yürüyen biri de çıkmazdı.

Eve girdim, kadehi lavaboya bıraktıktan sonra yattım. İnsanların gelip ağır aletler kullanarak eski tapınağın arkasındaki taşları yerinden oynattıklarını, oraya bir delik açtıklarını gözümde canlandırdım. Bunun gerçek olduğunu hayal etmek zordu. Hem ondan önce Akinari'nin *İki Neslin Üzerindeki Kader*'ini okumalıydım. Bunları yarın düşünürüm dedim. Gündüz güneşinin altında her şey daha farklı görünürdü nasıl olsa. Yatağın başındaki ışığı kapattım, böceklerin ötüşünü dinleyerek uykuya daldım.

Sonraki gün sabah onda Masahiko Amada'nın iş yerine telefon edip durumu anlattım. Akinari Ueda'nın öyküsüne kadar olmasa da bir tanıdığımı çağırdığımı, gece yarısı o çan sesini onun da duyduğunu, bunun bir hayal olmadığından emin olduğumu söyledim ona.

"Çok tuhaf bir durum" dedi Masahiko. "Yani gerçekten de o taşın altında birilerinin çan çaldığını mı düşünüyorsun?"

"Bilemiyorum. Ancak böylece durup bekleyemem. O ses gerçekten de her gece sürecek gibi görünüyor çünkü."

"Eğer kazdığınız yerden tuhaf bir şey çıkarsa ne yapacaksın peki?"

"Ne gibi tuhaf bir şey?"

"Bilemiyorum ki" dedi. "Pek bilmiyorum ama olduğu haliy-

le bırakmanın daha iyi olacağı gibi bir his var içimde, böyle gizemli bir şey olunca."

"Bir gece yarısı buraya o sesi dinlemeye gelsene sen de. Gerçekten o sesi duyunca, olduğu haliyle bırakılamayacağını anlayacağına eminim" dedim.

Masahiko telefonda derin bir iç çekti. Sonra, "Yok, almayayım. Ben küçüklüğümden beri biraz ödleğimdir, hayalet öyküleriyle de hiç aram yoktur. Böylesi tüyler ürpertici bir şeye karışmak istemem. Tüm işi sana bırakıyorum. Koruluğun içindeki eski taşları yerinden oynatıp delik açmanın benim için mahsuru yok. İstediğin gibi yap. Ama oradan tuhaf bir şeyler çıkarmamaya çalış, olur mu?" dedi.

"Ne olacağını bilmiyorum, sonuç anlaşıldığında haber veririm."

"Ben senin yerinde olsam, kulaklarımı tıkayıp geçerdim ya neyse" dedi Masahiko.

Telefon görüşmesinin ardından oturma odasındaki kanepeye oturdum, Akinari Ueda'nın *İki Neslin Üzerindeki Kader*'ini okudum. Önce orijinal metni, sonra da güncel dildekini okudum. Birkaç ufak fark varsa da, Menşiki'nin dediği gibi orada yazılanlar benim burada yaşadıklarıma çok benziyordu. Öyküde, el gongunun duyulması sabah iki sularında oluyordu. Neredeyse aynı saatler. Ancak benim duyduğum el gongu değil çan sesiydi. Ayrıca öyküde böceklerin ötüşü kesilmiyordu. Kahraman gecenin geç saatlerinde böcek ötüşlerine karışan o sesi işitiyordu. Bu ayrıntı bir yana bırakılırsa, yaşadıklarım öyküdeki ile tamamen aynıydı. O kadar benziyordu ki şaşırmamak işten değildi.

Çıkarılan mumya dokunsan dağılacak kadar kurumuş olmasına karşın elleri hâlâ azimle hareket etmeye devam ediyor, gongu çalıyordu. Korkutucu bir yaşama gücü neredeyse otomatik olarak hareket ettiriyordu ellerini. Muhtemelen o keşiş kutsal sutraları okuyup el gonguna vurarak meditas-

yon yapıyordu. Kahraman o mumyaya kıyafet giydirip dudaklarını suyla ıslatmış her gün. Zamanla sulu bulamaç yiyebilecek duruma gelen mumya ete bürünmüş. Nihayet normal bir insandan farklı olmayan bir görünüşe kavuşmuş. Ne var ki onda "aydınlanmış keşiş"ten hiçbir iz yokmuş artık. Ne bilgeliği ne de bilgisi kalmış; yüksek bir asalet emaresi de göstermiyormuş. Yaşadığı günlere dair hafızası tamamıyla kaybolmuş. Nasıl olup da o kadar uzun bir süre yeraltında kaldığını hatırlamıyormuş. Artık et bile yiyor, hiç de azımsanmayacak derecede cinsel istek de duyuyormuş. Bir kadınla evlenmiş, sıradan işler yaparak geçimini sağlamaya başlamış. Kendisine "Ermiş Cosuke" adı verilmiş. Onun yüz kızartıcı hallerini gören köylüler Budizm'e karşı saygılarını yitirmeye başlamışlar. Bu muymuş onca eziyetli eğitimlerin ardından, canını dişine takıp Budizm'de derinleşmenin sonunda olanlar? İnsanlar inancı hor görür, Budist tapınağına gitmez olmuşlar. Öykü bundan ibaretti. Menşiki'nin dediği gibi, bu öyküye yazarın alaycı dünya görüşü yoğun olarak yansıyordu. Bu salt bir korku öyküsü değildi.

Ne yani, Buda'nın öğretisi boş bir şey miymiş? Bu adam toprağın altında el gongunu çalarak yaklaşık yüz yıl geçirmiş olmalı. Buna rağmen bir mucize falan olmamış, köylülerin bula bula çıkardıkları bir deri bir kemik adam olmuş.

Böyle anlatıyordu yazar. *İki Neslin Üzerindeki Kader* adlı kısa öyküyü defalarca okudum ama her okuyuşumda benim için daha da anlaşılmaz bir hal aldı. Sonra düşündüm. Diyelim ki ağır aletler kullanıp taşları yerinden oynattık, toprağı kazdık, peki ya gerçekten de toprağın altından çıka çıka "sadece kemikleri kalmış" "acınası" bir mumya çıkarsa; ben böyle bir durumda ne yapmalıydım acaba? Bu durumun doğuracağı sorumluluğu almak zorunda mı kalacaktım? Masahiko

Amada'nın söylediği gibi, gereksiz bir şey yapmadan, kulaklarımı tıkayıp geçsem, her şeyi olduğu haliyle bıraksam daha akıllıca olmaz mıydı?

Öyle yapmak istesem bile, kulaklarımı tıkamak yetmeyecekti. Kulaklarımı ne kadar tıkarsam tıkayayım, o sesten kaçabileceğimi sanmıyordum. Hatta başka bir yere taşınsam bile, o ses sonsuza dek beni takip edebilirdi. Ayrıca, Menşiki gibi ben de merak ediyordum. O taşların altında gizlenen her ne ise onun ne olduğunu mutlaka bilmek istiyordum.

Öğleden sonra Menşiki'den telefon geldi. "Bay Amada izin verdi mi?"

Masahiko Amada'ya telefon ettiğimi söyledim ve konuştuklarımızı genel hatlarıyla ona aktardım. Nasıl istiyorsam öyle yapabileceğimi söylediğini de ekledim.

"Bu iyi" dedi Menşiki. "Ben de bahçe yapım ustasını ayarladım. Ona tuhaf sesten söz etmedim. Sadece koruluğun içindeki birkaç eski taşı yerinden oynatıp sonrasında bir çukur kazmasını istediğimi söyledim. Çok ani bir istek oldu ama şu sıralar işleri yoğun değilmiş, ayarlayabilirse bugün öğleden sonra orayı görüp ertesi sabah da işe başlayabileceğini söyledi. Acaba kendisi araziye girip o yere bir göz atabilir mi?"

İstediği gibi girebilir, dedim.

"Orayı gördükten sonra gerekli malzemeleri tedarik edecek. İşin kendisi için ise birkaç saat yeterli olacaktır diye tahmin ediyorum. Ben de orada olacağım" dedi Menşiki.

"Ben de tabii ki orada olacağım. Ne zaman başlayacağını öğrenirseniz bana bildirin lütfen" dedim. Sonra birden aklıma geldi ve ekledim. "Bu arada, geçen gece ses başlamadan önce konuştuğumuz konu vardı ya" dedim.

Menşiki neden söz ettiğimi pek anlamamış gibiydi. "Konuştuğumuz konu mu?"

"Marie adındaki on üç yaşındaki kız hakkında. Sizin kızı-

nız olma ihtimalini konuşmuştuk. Bu konuşmayı yaptığımız sırada o ses duyuldu ve konuşma yarım kaldı."

"Aa, o konu mu?" dedi Menşiki. "Evet, dediğiniz gibi onu konuşuyorduk. Tamamen unutmuşum. O konuyu bir ara yine konuşmalıyız. Ama o kadar da acil değil. Bu elimizdeki işi bitirdikten sonra tekrar konuşuruz."

Telefon görüşmesinin ardından, ne yaptıysam konsantre olamadım. Kitap okusam da, müzik dinlesem de, yemek hazırlasam da, hep o koruluğun içindeki eski taş tümseğin altındaki şey geldi durdu aklıma. Kurutulmuş balık gibi kara bir mumyanın görüntüsünü bir türlü zihnimden çıkaramıyordum.

15

Bu daha sadece bir başlangıç

Menşiki akşam telefonla arayarak, işin ertesi gün, çarşamba sabah 10'dan itibaren başlayacağını bildirmişti.

Çarşamba sabahı yağmur bir çiseledi bir durdu ama işe engel oluşturacak şiddette yağmadı. Şapka ve kapüşonlu yağmur geçirmeyen mont da giyince, şemsiye açma ihtiyacı doğurmayacak kadar hafif yağıyordu. Menşiki zeytin yeşili yağmurluk giymişti. İngilizlerin ördek avına çıktıkları zaman giydiklerine benzeyen bir de şapka takmıştı. Güz renklerine bürünen ağaçların yaprakları, göze neredeyse görünmeyen yağmurla ıslanıp daha da koyu bir renk alıyordu.

Adamlar yük kamyonetiyle küçük bir kepçe gibi bir şeyi dağın yukarısma taşıdı. Kepçe kompakt bir makineydi, küçük dönüşler yapmak, özellikle dar alanlarda kullanılmak üzere üretilmişti. Toplamda dört kişilerdi. Makine teknikeri, ustabaşı ve iki işçi. Makine teknikeri ve ustabaşı kamyonette geldiler. İkisi de mavi yağmurluk, yağmur geçirmez pantolon ile çamurlu zeminler için kullanılan özel iş botu giymişti. Başlarına sağlam plastikten koruyucu baretler takmışlardı. Menşiki ile ustabaşı birbirlerini tanıyordu, eski tapınağın yanında gülümseyerek bir şeyler konuşuyorlardı. Öte yandan aralarında bir yakınlık olsa bile, ustabaşının Menşiki'ye karşı son derece saygılı davrandığı fark ediliyordu.

Gerçekten de bu kadar kısa süre içinde bu makineleri ve insanları ayarladığına göre Menşiki'nin sözü geçiyordu de-

mek. Gidişatı yarı ilgi yarı şaşkınlıkla izliyordum. Her şey elimden alınıp gitmiş gibi hafif bir vazgeçiş hissi de vardı içimde. Çocukluğumda, küçük çocuklar oyun oynarken büyük çocukların gelip o oyunu ele geçirip kendileri oynamaya başladıkları olurdu. O zamanlardaki duyguyu hissediyordum şimdi de.

Kürek, uygun taşlar ve tahtalar kullanıp öncelikle kepçenin hareket edebileceği düz bir zemin sağlandı, sonra da taşları çıkarma işi başladı. Taştan tümseği saran otlar iş makinesi ile göz açıp kapayıncaya dek dümdüz ediliverdi. Menşiki ile ikimiz biraz uzaktan yığılı eski taşların teker teker kaldırılıp öteye taşınmasını izliyorduk. İşin kendisinde özel bir yan yoktu. Muhtemelen dünyanın hemen her yerinde yapılan türde, çok normal, gündelik bir işti. Çalışan adamlar da son derece normal bir işi, her zamanki sırasına uyarak canlı bir şekilde yapıyor gibi görünüyorlardı. Ağır iş makinesini çalıştıran adam arada bir işi durduruyor, ustabaşı ile yüksek sesle konuşuyordu ama bir sorun varmış gibi de görünmüyordu. Konuşmaları öyle kısa sürüyordu ki makinenin kontağını kapatmasına bile gerek kalmıyordu.

Öte yandan ben işi izlerken huzursuzdum. Orada duran kare taşlar birer birer yerinden kaldırıldıkça içimdeki endişe de artıyordu. Sanki uzun zamandır insanların gözünden saklı kalmış karanlık bir sırrım o makinenin güçlü, ısrarcı kepçesiyle kat kat çözülüyordu. Ve asıl sorun, o karanlık sırrın ne olduğunu ben kendim de bilmiyordum. Kaç kez içimden bu işi hemen şimdi durdurmalıyım diye düşündüm. En azından kepçe gibi büyük bir makineyi buraya kadar getirmiş olmak, bu sorunun doğru çözüm yolu olamazdı. Masahiko Amada'nın telefonda söylediği gibi, "ne olduğu bilinmeyen şey" gömülü halde bırakılmalıydı. Menşiki'nin kolunu tutup, "Bu işi burada sonlandıralım. Taşları da eski yerlerine koyalım lütfen" diye bağırmamak için kendimi zor tutuyordum.

Tabii ki böyle bir şey yapamazdım. Karar verilmiş, işe başlanmıştı. Artık bir sürü kişi buna dahil olmuştu. Azımsanmayacak bir para da söz konusuydu (miktar belirsizdi, Menşiki ödüyordu). Bu noktadan sonra işi durdurmak olmazdı. Operasyon benim isteğimden bağımsız halde ilerlemekteydi.

Sanki bu hislerimi anlamış gibi Menşiki yanıma geldi, omzuma hafifçe vurdu.

"Endişe edecek bir şey yok" dedi dingin bir ses tonuyla. "Her şey düzgün biçimde ilerliyor. Kısa sürede tamamlanmış olur."

Sessizce başımı sallayıp onayladım.

Öğleden önce taşların büyük kısmının taşınması bitmişti. Dağılmış tümseğin taşları biraz öteye küçük bir piramit oluşturacak şekilde güzelce, muntazam şekilde toparlanmıştı.

O taşların üzerine yağmur sessizce, ince ince yağmaya devam etti. Öte yandan yığılı taşların tümü yerinden kaldırılmış olsa da toprak yüzey görünmedi. Çünkü taşların altından yine taş çıkmıştı. Görece pürüzsüz ve düzgün taşlardan kare bir zemin vardı. İki metrekare kadardı.

"Neymiş bu böyle?" diyerek Menşiki'nin yanına geldi ustabaşı. "Ben de toprağın üstüne taşlar yığılmış diye düşündüm ama öyle değilmiş. Bu taşların altında bir boşluk var gibi. İnce bir metal çubuğu aralıktan içeriye soktum, epey bir aşağıya doğru gitti. Ne kadar derin henüz bilmiyorum."

Yanımda Menşiki'yle yeni ortaya çıkmış taş zeminin üzerinde korka korka dikiliyordum. Taşlar nemden kararmıştı, yer yer de kaygandı. İnsan eliyle kesilip düzenlenmiş taşlardı ama köşeleri zaman içinde kendiliğinden yuvarlaklaşmış, taşlar arasında boşluklar açılmıştı. Her gece çanın sesi, muhtemelen o aralıktan sızıp geliyordu. Oradan içeriye hava da girip çıkıyor olmalıydı. Eğilip aralıktan içeriye baktım ama içerisi kapkaranlıktı ve hiçbir şey görünmüyordu.

"Belki eski bir kuyuyu taşlarla doldurmuşlardır. Bir kuyu için ağzı çok büyük ama" dedi ustabaşı.

"Taşları kaldırıp yerinden oynatmak mümkün mü?" diye sordu Menşiki.

Ustabaşı omuz silkti. "Olur mu acaba? Tahmin etmem zor, oldukça güç bir iş ama yapılır herhalde. Vinç olsa daha iyiydi ama buraya kadar çıkarılamaz o da. Taşların tümü ağır görünmüyor. Aralarında da boşluk var, ancak kepçeyle kaldırılabilir. Artık öğle arasına giriyoruz, o arada bir plan düşünüp öğleden sonra işe başlarız."

Menşiki'yle birlikte eve döndük, hafif bir şeyler atıştırdık. Buzdolabındaki jambon, marul ve turşudan basit bir sandviç hazırladım ve terasa çıkıp yağmuru izleyerek sandviçlerimizi yedik.

"Bu işlerle meşgul olunca, asıl önemli olan portrenizin tamamlanması gecikecek gibi görünüyor" dedim.

Menşiki başını salladı. "Portremin acelesi yok. Önce bu tuhaf durumu bir çözelim. Ondan sonra yeniden çizmeye başlarsınız."

Bu adam, portresinin çizilmesini *cidden* istiyor muydu acaba? Şüpheye düşmeden edemedim. Bu şimdi aklıma gelmiş bir şey de değildi, en başından beri yüreğimin bir köşesinde vardı bu şüphe. O *gerçekten de* bana portresini çizdirmek istiyor muydu? Yoksa aslında bana başka bir niyetle yaklaşmış, bahane olsun diye portresini çizmemi mi istemişti?

İyi de başka ne gayesi olabilirdi ki? Ne kadar düşünsem de aklıma bir şey gelmiyordu. Yoksa asıl amacı o taşların altının kazılması mıydı? Yok daha neler. Bunu en baştan bilmesinin imkânı yoktu ki. Bu durum, ben onun portresini yapmaya başladıktan sonra aniden ortaya çıkmıştı. Ama öte yandan, düşününce o da bu işe kalkışmak konusunda aşırı hevesli gibiydi. Hiç azımsanmayacak bir ücret ödeyerek hem de. Onunla hiçbir ilgisi olmamasına karşın.

Ben bunları düşünürken Menşiki, "*İki Neslin Üzerindeki Kader*'i okuyabildiniz mi?" diye sordu.

Okudum, diye cevap verdim.

"Ne düşündünüz peki? Çok tuhaf bir öykü değil mi?" dedi.

"Şüphesiz, çok tuhaf bir öykü" dedim.

Menşiki bir süre yüzüme baktı, sonra, "Gerçeği söylemek gerekirse eskiden beri o öykü beni çok etkiler. Bu olaya kişisel bir ilgi duymamın bir nedeni de bu" dedi.

Kahvemden bir yudum içtim, kâğıt peçete ile dudaklarımı sildim. İri iki karga ötüşerek vadiden geçip gitti. Yağmur umurlarında değildi. Yağmurdan ıslanan kanatlarının rengi biraz koyulaşmıştı sadece.

Menşiki'ye sordum. "Budizm hakkında pek bilgim yok, ayrıntıları pek anlayamıyorum ama keşişin aydınlanması demek, diğer bir deyişle, kendi isteğiyle tabuta girip ölmesi mi oluyor?"

"Evet, öyle. *Nyujo* denir, aydınlanmak demek, eskiden *satoriye ulaşmak* da denirdi, ondan ayırmak için *ikinyujo* terimi kullanılır. Toprağın altına taş bir oda yapıyorlar, bambudan bir boru koyup havalandırma deliği olarak yeryüzüne çıkarıyorlar. Aydınlanacak keşiş yeraltına girmeden önce bir süre bitkisel besleniyor, öldükten sonra bozulup kokmasın, güzel bir mumyaya dönüşsün diye önce bedenini hazırlıyor."

"Bitkisel beslenme?"

"Sadece ot, meyve ve yemiş yiyerek yaşamı sürdürmek. Tahıl başta olmak üzere pişmiş yemekler hiç boğazlarından geçmiyor. Böylece daha yaşadığı sırada yağ ve suyu vücudundan atıyor. Güzelce mumyaya dönüşebilmek için bedeninin yapısını değiştiriyor. Bedenini tamamen temizledikten sonra toprağın içine giriyor. O karanlığın içinde oruç tutarak dua ediyor, duaya göre ayarlayarak da el gongunu çalmayı sürdürüyor. Ya da bir el çanı çalıyor. Bambu hava deliğinden insanlar o el çanının sesini dinleyebiliyor. Bir süre sonra artık

ses duyulmaz oluyor tabii. Bu o keşişin son nefesini verdiğinin işareti. Ondan sonra geçen uzun sürede bedeni mumyaya dönüşüyor. Üç yıl üç ayın ardından orayı kazıp mumyasını çıkarma kuralı var."

"Ne için yapılıyor bu?"

"*Sokushinbutsu* için. Böylece *satoriye* eriyor, kendiliğinden ölüm sonrası topraklara geçmeyi başarıyor. Aydınlanmayla ilintili bir şey. Kurtuluş denen şey. Toprağın altından çıkarılan *sokushinbutsu*, diğer bir deyişle mumya Budist tapınağına yerleştirilir ve onun önünde saygıyla duranlar kurtuluşa erer."

"Gerçekçi olarak bakıldığında ise, bu bir tür intihar değil mi?"

Menşiki başını sallayarak onayladı. "Bu yüzden Meici Dönemi'nde bu şekilde aydınlanmak kanunlarla yasaklandı. Buna yardım etmeye kalkan kişiler de intihara yardımcı olmakla suçlandı. Ancak gizlice bunu uygulamaya devam eden *nyujo* keşişlerinin arkası kesilmedi. Böyle olunca da, gizli saklı halde *nyujo* yapanları hiç kimse toprağın altından çıkarmadı, girdikleri gibi toprağın altında kaldıkları durumlar az değil."

"Buradaki taş tümseğin gizli bir gömülme yeri olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

Menşiki hayır anlamında salladı başını. "Bunu gerçekten o taşları kaldırıp altına bakmadan bilemeyiz. Olası değil de diyemeyiz. Bambu sopa gibi bir şey yoktu gerçi ama bu haliyle de taşların arasından hava geçtiği için ses de duyuluyor."

"Ve o taşın altında birisi hâlâ yaşamaya devam edip zil midir el çanı mıdır, her ne ise onu her gece çalmaya devam mı ediyor yani?"

Menşiki bir kez daha başını salladı. "Söylemeye gerek yok, bu mantık ile anlaşılabilecek bir şey değil."

"Nirvana'ya ermek –diğer bir deyişle– sadece ölmekten farklı bir şey değil mi?"

"Farklı. Ben de Buda'nın öğretileri konusunda pek bilgili değilim ama anlayabildiğim kadarıyla Nirvana'ya ermek ölümü aşan bir yerde bulunuyor. Beden ölse bile, ruh ölümü aşan bir yere gidiyor diye düşünebiliriz. Bu dünyadaki beden sonuna dek geçici bir kovuktan öte bir şey değil çünkü."

"Eğer keşiş *nyujo* yaparak Nirvana'ya ererse, orada yeniden bedene bürünmesi mümkün mü peki?"

Menşiki bir şey demeden bir süre yüzüme baktı. Sonra jambonlu sandviçinden bir lokma ısırdı, kahvesinden içti.

"Yani?"

"O ses dört, beş gün öncesine dek işitilmiyordu" dedim. "Buna eminim. Daha öncesinde çıksaydı, hemen farkına varırdım. Kısık olsa bile, dikkatten kaçacak bir ses değil çünkü. Birkaç gündür duyuyorum o sesi. Eğer o taşın altında biri varsa, çok uzun zamandır o sesi çıkarıyor olamaz."

Menşiki kahve fincanını tabağına koydu, fincanın üzerindeki desenleri inceleyerek bir şeyler düşündü. Sonra yeniden konuştu. "Gerçek bir mumyalanmış keşiş görmüşlüğünüz var mı?"

Başımı hayır anlamında salladım.

"Ben birkaç kez gördüm. Gençliğimde, Yamagata Bölgesi'nde yalnız yolculuk ediyordum, birkaç tapınak ziyaretimde orada korunan şeyleri de göstermişlerdi. Neden bilmiyorum ama *sokushinbutsu,* bu mumyalanmış keşişler kuzeydoğuda, özellikle de Yamagata Bölgesi'nde çok görülen bir şey. Dürüst olursam, pek o kadar güzel bir görüntü değildi. Belki de benim inanç eksikliğimden kaynaklanıyordur, ama kendi gözlerinle gerçekten gördüğünde pek o kadar da şükran duygusu uyandıran bir şey değildi. Kahverengi, küçük, kuru bir şeydi. Böyle demem pek hoş değil belki ama rengi de dokusu da kurutulmuş eti anımsatıyordu. Gerçekten de bedenin geçici, boş bir kovuktan başka bir şey olmadığının ispatı gibiydi. *Sokushinbutsu* bize en azından bunu öğretiyor. En iyiyi yapsak da, hepi topu kurumuş etten ibaret olacağız."

Yarım bıraktığı jambonlu sandviçini eline aldı, ona bir süre çok ender bulunan bir şeye bakar gibi bir ilgiyle baktı. Sanki hayatında ilk kez jambonlu sandviç yiyor gibi bir bakıştı bu.

"Her neyse, öğle tatilinin bitip o taşların yerinden kaldırılmasını bekleyelim" dedi. "Taşlar yerinden kalkınca, pek çok şey açığa çıkacaktır."

Öğleden sonra saat biri çeyrek geçe koruluğun içindeki yere döndük. Çalışanlar yemeklerini bitirmiş, işe koyulmuşlardı bile. İki işçi demir kama gibi bir şeyi taşların arasındaki boşluğa sokuyor, kepçeye bağlanmış bir ip kamayı çekerek taşları yerinden oynatıyor sonra bu taşlar kepçeyle öteye taşınıyordu. Taşları hareket ettirmek vakit alsa da, onları birer birer yerlerinden kaldırıp yan tarafa koyuyorlardı.

Menşiki ustabaşıyla bir süre baş başa verip hararetli bir sohbete daldı. Nihayet bir süre sonra yanıma döndü.

"Taşlar tahmin ettiğimiz gibi o kadar da kalın değilmiş. Rahatlıkla kaldırabilecekler" diye açıkladı. "Taşların altında kare şeklinde yekpare bir de kapak varmış. Hangi maddeden yapıldığını bilmiyorlar ama o kapak taşları destekliyormuş. Üstüne yığılan taşları tamamıyla hareket ettirdikten sonra kapak açılabilirmiş. Rahatça açılıp açılmayacağını henüz bilmiyorlar. O yekpare kapağın altında ne olduğunu tahmin edemiyorlar. Taşları kaldırmak için biraz daha süre gerekiyormuş, iş biraz daha ilerleyince haber verecekler, o zamana dek evde beklememizi istediler. Dilerseniz dedikleri gibi yapalım. Burada böyle durmanın bir faydası yok."

Yürüyerek eve döndük. Boş zamandan faydalanıp portresine devam edebilirdim ama kendimi resme verebilecek halde değildim. Koruluğun içinde o insanların yaptığı çalışmadan dolayı oldukça gergindim. Eski taş tümseğin altından çıkıveren kare taş zemin. Onun da altında sağlam yekpare kapak. Dahası, onun da altında olduğu düşünülen boşluk. Tüm

bu imgeleri zihnimden uzaklaştıramıyordum bir türlü. Tam da Menşiki'nin dediği gibiydi. Önce bu durumu halledip ardından diğer işlere devam etmekten başka çare yoktu.

Beklerken müzik dinlememizin bir sakıncası var mı diye sordu Menşiki. Tabii dinleyelim, dedim. İstediğiniz plağı dinleyelim, o arada ben de mutfakta yemek hazırlayacağım.

Mozart'ı seçti. "Piyano ve Keman için Sonat." Tannoy Autograph'ın öyle aman aman şık bir yanı yoktu ama derinlikli, düzgün bir ses çıkarıyordu. Klasik müzik, özellikle de oda orkestrası kayıtlarını dinlemek için iyi bir hoparlördü bu. Eskiydi ama özellikle lambalı amplifikatöre çok yakışıyordu. Piyanoyu George Szell, kemanı Rafael Druian çalıyordu. Menşiki kanepeye oturmuş, gözlerini kapatıp müziğe bırakmıştı kendini. Bense müziği biraz uzakta dinlerken, domates sosu hazırlıyordum. Toplu aldığım domatesler artmıştı ve bozulmadan önce sos olarak değerlendirmek istemiştim.

Büyük bir tencerede kaynattığım suda domatesleri haşladıktan sonra kabuklarını soydum, bıçakla kesip çekirdeklerini ayıkladım, sonra geniş bir çelik tavaya sarımsak ilave ettim, zeytinyağıyla ağır ağır soteledim. Çıkan köpükleri özenle aldım. Evliyken de bu şekilde sos hazırlardım. Emek ve zaman isteyen bir işti ama prensipte basitti. Karım işteyken, tek başıma mutfakta CD'den müzik dinleyerek hazırlardım. Eski dönem caz eserlerini dinleyerek yemek yapmayı seviyordum. Sıklıkla Thelonious Monk dinliyordum. En sevdiğim albümü "Monk's Music"di. Coleman Hawkins ve John Coltrane'nin katıldığı müthiş solosu dinlemeye değerdi. Ama Mozart'ın oda orkestrasını dinlerken sos yapmak da pek fena sayılmazdı.

Thelonious Monk'un kendine özgü tuhaf melodisi ile akorlarını dinleyerek öğleden önce domates sosu yapmak, henüz kısa bir süre önceydi ama (karımla ayrıldığımızın üzerinden daha altı ay bile geçmemişti) sanki çok uzun zaman önceki bir hatıra gibi geliyordu şimdi. Yüz yıl önce meydana gelmiş,

az sayıdaki insandan başkasının hatırlamadığı önemsiz tarihi bir olay gibi. Karım acaba şimdi neler yapıyordur, diye düşündüm. Başka bir erkekle birlikte mi sürdürüyordur yaşamını? Ya da hâlâ Hiroo'daki dairede tek başına mı yaşıyordur? Hangisi olursa olsun bu saatte mimarlık bürosundadır kesin. Onun için, içinde benim olduğum önceki yaşamı ile artık içinde benim olmadığım şimdiki yaşamı arasında acaba nasıl bir fark vardı? Ve bu fark onun umurunda mıydı? İstemeden düşünüyordum bunları. O da benimle yaşadığı günleri "çok uzun bir süre önce yaşanmış bir şey" diye mi kabul ediyordu acaba?

Plağın çalması sona erip pıt pıt diye ses çıkınca oturma odasına gittim, Menşiki kanepede kollarını kavuşturmuş, bedeni hafifçe bir yana doğru eğilmiş uyukluyordu. Dönmeye devam eden plağın üzerinden iğneyi kaldırıp döner tablayı durdurdum. Plağın sesi kesilse de Menşiki uyumaya devam etti. Çok yorulmuştu demek. Hafifçe horulduyordu hatta. Onu olduğu haliyle bıraktım. Mutfağa döndüm, daha zamanım olduğundan soğan sotelemeye başladım.

Telefon çaldığında Menşiki çoktan uyanmıştı. Lavaboda sabunla yüzünü yıkamış, gargara yapıyordu. Arayan ustabaşıydı, telefonu doğrudan Menşiki'ye verdim. Kısa bir konuşma yaptı, hemen geliyoruz dedi. Sonra telefonu bana geri verdi.

"İş bitmek üzereymiş" dedi.

Dışarı çıktığımızda yağmur dinmişti. Gökyüzü hâlâ bulutlarla kaplıydı ama etraf biraz daha aydınlanmış gibiydi. Hava yavaş yavaş açıyordu. Hızlı adımlarla basamakları tırmandık, koruluğu aştık. Eski tapınağın arkasında dört adam deliğin etrafında durmuş aşağıya bakıyordu. Kepçenin motoru kapatılmıştı, hareket eden hiçbir şey yoktu, koruluğun içi tuhaf bir şekilde sessizliğe gömülmüştü, *çıt çıkmıyordu.*

Taşlar tamamen çıkarılmış, altındaki deliğin ağzı açılmıştı. Kare şeklindeki kapak da çıkarılıp yana konmuştu. Kalın, ağır görünen, ızgara biçimli ahşap bir kapaktı bu. Küflenmiş ama çürümemişti. Aşağıda yuvarlak, taştan bir odacık görünüyordu. Çapı iki metreden azdı, derinliği ise iki buçuk metre kadardı. Çevresi taş duvar örülüydü. Zemini toprak gibi görünüyordu. Tek bir bitki bile büyümemişti. Taş odanın içi boştu. Ne yardım isteyen biri vardı ne de kurutulmuş ete benzeyen bir mumya. Yerde el çanı gibi bir şey duruyordu yalnızca. Aslında el çanından ziyade birkaç ufak zilin birbirine tutturulduğu bir eski çağ müzik aleti gibi görünüyordu. Uzunluğu on beş santimetre kadar olan tahta bir tutacağı vardı. Ustabaşı onu küçük bir ışıldakla yukarıdan aydınlattı.

"İçinde sadece bu mu varmış?" diye sordu Menşiki ustabaşına.

"Evet, sadece bu" dedi ustabaşı. "Dediğiniz gibi, taşları ve kapağı yerinden oynattıktan sonra bulduğumuz gibi bıraktık. Hiçbir şeye ellemedik."

"Tuhaf!" dedi Menşiki kendi kendine konuşur gibi. "Gerçekten bundan başka bir şey yok muymuş?"

"Kapağı açar açmaz size telefon ettik. İçine girmedik. Açtığımız haliyle duruyor" diye yanıtladı ustabaşı.

"Elbette öyledir" dedi kuru bir ses tonuyla Menşiki.

"Muhtemelen burası önceden bir su kuyusuydu" dedi ustabaşı. "Onu kapatıp bu çukuru bırakmışlar gibi duruyor. Ama su kuyusu olmak için de ağzı çok geniş ve duvarların işçiliği de fazla özenli. Yaparken epey uğraşmışlar. Bunca emek ve özen gösterdiklerine göre özel bir amaçla yapılmış olmalı."

"İçine girebilir miyim?" diye sordu Menşiki ustabaşına.

Ustabaşı tereddüt eder gibiydi. Ciddi bir ifadeyle, "O zaman önce ben bir ineyim. Kötü bir şey olursa diye. Ama bir şey olmazsa, benden sonra siz inersiniz aşağıya. Ne dersiniz?" dedi.

"Olur tabii" dedi Menşiki. "Öyle yapalım."

İşçiler kamyonetten katlanır metal merdiven getirdiler, onu açıp aşağıya uzattılar. Ustabaşı başına baretini takıp merdiveni kullanarak iki buçuk metre aşağıdaki toprak zemine indi. Sonra bir süre etrafa bakındı. Başını önce yukarı kaldırdı, sonra da feneri kullanıp etrafındaki taş duvarlara ve ayak çevresine dikkatlice baktı. Yerde duran el çanı gibi şeyi dikkatli bir şekilde inceledi. Ancak ona dokunmadı. Sadece bakarak inceledi. Sonra iş ayakkabılarının tabanıyla bastırarak zemini yokladı. Pat pat ayağını vurdu. Birkaç kez derin nefes alıp havayı kokladı. O kuyunun içinde beş ya da altı dakika kadar kaldı toplamda. Sonra ağır ağır merdivenden tırmanıp yukarı çıktı.

"Tehlikeli görünmüyor. Havası iyi, garip böcekler falan da yok. Zemin de sağlam. İnebilirsiniz" dedi.

Menşiki rahat hareket edebilmek için yağmurluğunu çıkardı, pazen tişörtü ve *chino* pantolonuyla kaldı, el fenerini kayışından boynuna taktı ve metal merdivenden aşağıya indi. Hiçbir şey konuşmadan onun aşağıya inişini izliyorduk. Ustabaşı ışıldakla Menşiki'nin ayağını bastığı yeri aydınlatıyordu. Menşiki kuyunun dibine, zemine ulaşınca bir süre hareketsizce bekledi, sonra etrafındaki taş duvara eliyle dokundu, çömelip zemindeki toprağın dokusunu anlamaya çalıştı. Sonra yerde duran el çanı gibi şeyi eline alıp diğer elindeki fenerin ışığını tutarak ona yakından baktı. Sonra birkaç kez salladı onu. Onu salladığında çıkan ses, kesinlikle o duyduğum "çan sesi"ydi. Şüphe yoktu. Birisi gece yarısı onu çalıyordu. Ama o *birisi* artık burada değildi. Geride sadece el çanı kalmıştı. Menşiki o el çanına bakarak birkaç kez başını salladı. Tuhaf, der gibi. Sonra bir kez daha etrafındaki duvarları dikkatlice inceledi. Bir yerinde gizli bir kapı var mı acaba diye. Ama öyle bir şey bulamadı. Sonra başını yukarı kaldırıp bize doğru baktı. Kafası çok karışmış gibi görünüyordu.

Merdivene ayağını attı, eliyle o el çanı gibi şeyi bana doğru uzattı. Eğilip aldım. Eskimiş ahşap tutacağın soğuk nemini hissettim. Ben de aynen Menşiki'nin yaptığı gibi onu hafifçe sallayıp baktım. Beklemediğim bir şekilde güçlü, canlı bir ses çıktı. Hangi malzemeden yapıldığını anlamasam da, metal kısım hiçbir şekilde zarar görmemişti. Kirlenmesine kirlenmişti ama paslı değildi. Uzun süre boyunca nemli toprağın üzerinde kalmış olmasına karşın, neden paslanmamıştı acaba, bir türlü anlayamamıştım.

"Bu da neyin nesi?" diye sordu ustabaşı. Kırklı yaşlarının ortalarında, güçlü görünen, kısa boylu bir adamdı. Teni güneşten yanmış, hafif kirli sakallıydı.

"Hımm, ne olabilir acaba? Eskiden kullanılan Budist aletleri gibi görünüyor" dedim. "Her ne ise, çok eski bir döneme ait gibi."

"Aradığınız şey bu muydu?" diye sordu ustabaşı.

Başımı hayır anlamında salladım. "Yok, beklediğimiz şeyden biraz farklı çıktı."

"Tuhaf bir yer" dedi ustabaşı. "Nasıl ifade ederim bilmiyorum ama bu kuyunun gizemli bir havası var. Acaba kim, ne için böyle bir şey yapmış? Eskiden yapılmış; bu kadar taşı dağın tepesine kadar taşıyıp yığmak için çok iş gücü gerekir."

Bir şey demedim.

Menşiki de tırmanıp yukarı çıktı. Ustabaşını yanına çağırdı ve ikisi uzun bir konuşmaya daldı. O arada ben de çan elimde, kuyunun yanında dikiliyordum. O taş odaya girmeyi düşünmüş, sonra vazgeçmiştim. Masahiko Amada kadar olmasam da gereksiz işlerden olabildiğince kaçınmam iyi olabilirdi. Gizli olan şeyleri gizli halde bırakmak akıllıca olabilirdi. Elimdeki o çanı şimdilik eski tapınağın önüne bıraktım. Sonra avuç içimi pantolonuma sildim.

Menşiki yavaş yavaş yürüyerek yanıma geldi. "O taş odayı detaylıca inceleteceğim. İlk bakışta bir kuyudan başka bir

şey gibi görünmüyor ama milyonda bir ihtimal de olsa başka bir şey var mıdır diye köşe bucak baktıracağım. Bir şey ortaya çıkar belki. Muhtemelen çıkmayacaktır ama" dedi. Eski tapınağın önüne bıraktığım el çanını gördü. "Geriye bu çandan başka bir şey kalmaması da çok tuhaf değil mi? Birisi kuyunun içinde gece yarısı onu çalıyor olmalıydı aslında."

"Belki de kendi kendine çalmıştır çan" dedim.

Menşiki gülümsedi. "Oldukça ilginç bir varsayım ama ben bunun olacağına ihtimal vermiyorum. Neden olduğunu bilmiyoruz ama birisi o kuyunun dibinden bir mesaj gönderiyordu. Size. Ya da ikimize. Veya genel olarak insanlara. Ama o kişi sanki duman oldu uçtu. Ya da sıvışıp gitti."

"Sıvışıp gitti mi?"

"Hızlı ve sakin bir şekilde gözümüzün önünden kayıp gidivermiş olabilir."

Ne dediğini anlayamamıştım.

"Ruhlar göze görünmez çünkü" dedi Menşiki.

"Siz bu tür ruhların varlığına inanıyor musunuz?"

"Siz inanıyor musunuz?"

Yanıt veremedim.

Menşiki, "Ruhun gerçekten var olduğu varsayımına inanmanın gerekli olmadığını düşünüyorum ben. Ama tersinden söylersem, ruhun gerçekten var olduğu varsayımına inanmamanın da gereği yoktur. Böyle döndürüp dolaştırıp söyledim ama demek istediğim şeyi anlayabildiniz mi peki?"

"Biraz" dedim.

Menşiki eski tapınağın önüne bıraktığım çanı eline aldı. Sonra onu havaya kaldırıp birkaç kez sallayıp ses çıkardı. "Bir keşiş bunu çalıp sutraları okuyarak o yerin altında son nefesini vermiş olmalı. Gömüldüğü o kuyunun dibinde, üzerine ağır bir kapak takılmış, kapkaranlık bir yerde, yapayalnız bir şekilde. Ve muhtemelen de herkesten gizli. Nasıl bir keşiş olduğunu bilemiyorum. Saygıdeğer bir keşiş miy-

di, yoksa deli saçması diyeceğimiz türden şeyler söyleyen biri mi? Hangisi olursa olsun, birileri onun üzerine taştan bir tümsek kondurmuş. Ondan sonra neler oldu bilemiyorum ama o keşiş orada Nirvana'ya ermeye çalışırken insanlar tarafından unutulup gitmiş gibi. Sonra bir gün büyük bir deprem olmuş ve tümsek dağılıp taştan bir yığıntı halini almış. Odavara yakınlarındaki kimi bölgeler 1923 yılındaki büyük depremden kötü etkilenmişti, belki de o zaman olmuştur. Ve sonra da her şey tamamıyla unutulup gitmiş."

"Eğer öyleyse, o *sokushinbutsu* –diğer bir deyişle mumya– acaba nereye gitti?"

Menşiki başını salladı. "Bilmiyorum. Belki de birisi taşları kaldırmış, onu oradan çıkarıp götürmüştür."

"Bunun olması için bu kadar taşı yerinden oynatıp sonra tekrar geri koyması gerekir" dedim. "Dün gece çanı kim çaldı peki?"

Menşiki yine bilmiyorum anlamında başını salladı. Sonra hafifçe gülümsedi. "Şu işe bak! Bu kadar aleti buraya getirip ağır taşları yerinden oynatıyoruz, taştan bir odayı açıyoruz ve bunun sonucunda ortaya çıkan tek şey, hiçbir şey bilmediğimiz gerçeği oluyor. Elimize geçen tek şey ise, bu eski çan."

Ne kadar detaylı incelenirse incelensin o taş odada gizli bir mekanizma falan olmadığı açığa çıktı. Bu eski, taş duvarlarla çevrili, derinliği iki metre seksen santimetre, çapı bir metre seksen santimetre olan yuvarlak biçimli bir kuyuydu sadece (ölçüleri tam olarak hesaplamışlardı). İşçiler, kepçeyi kamyonun kasasına yükleyip alet edevatlarını toplayıp gittiler. Geriye açık kuyu ve metal merdiven kalmıştı yalnızca. Ustabaşı o merdiveni iyilik olsun diye bırakmıştı geride. Birileri kazara içine düşmesin diye birkaç tahta konmuştu kuyu ağzının üzerine. Sert bir rüzgârda tahtaların uçup gitmemesi için tahtaların üzerine de ağırlık olarak birkaç taş kon-

muştu. Eskiden orada olan ahşap kapak çok ağır olduğundan taşıyamamışlar, onu da yanda bir yere bırakmışlardı. Üzerini de muşamba ile kapatmışlardı.

İşçiler gitmeden önce Menşiki ustabaşını kenara çekip hiç kimseye bu işten söz etmemesini istedi. Arkeolojik bir önemi olduğundan duyurusu yapılana dek bir süre sır olarak kalmalı, diye de ekledi.

"Anladım. Bu konu burada kalacak. Diğerlerini de bu konuyla ilgili konuşmamaları için uyaracağım" dedi ustabaşı ciddi bir surat ifadesiyle.

Çalışanlar ve ağır makineler gidip de dağ yine eski sessizliğine gömülünce, kazılmış alan büyük bir ameliyattan sonra derinin aldığı şekli hatırlattı bana, sefil ve acıklı görünüyordu. Daha önce yemyeşil olan otlar üzerine basılıp dümdüz edilmiş, karanlık nemli toprağın üzerinde dikiş işleri gibi iş makinesinin teker izleri kalmıştı. Yağmur tamamen dinmişti ama gökyüzü baştan başa gri bulutlarla kaplıydı.

Yerlerinden alınıp başka bir yere yığılmış olan taşlara bakarak, *keşke böyle bir şey yapmasaydık*, diye düşünmeden edemedim. Olduğu gibi bırakmalıydım. Gerçi *böyle yapmak zorunda kaldığımız* da kuşku götürmeyen bir gerçekti. Yoksa her gece yarısı ne olduğu anlaşılmayan o sesi duymak zorunda kalacaktım. Öte yandan, eğer Menşiki denen kişiyle tanışmamış olsaydım, o kuyuyu açtırma imkânım da olmayacaktı. İşçileri ayarlayan oydu, hem ücretlerini de –miktarı tahmin edemiyordum bile– o karşılamıştı, bu kadar işin yapılması onun sayesinde mümkün olmuştu.

Benim Menşiki adlı kişiyle tanışmış olmam ve bunun sonucunda bu kadar büyük çaplı bir "kazı" yapılması, gerçekten de bir "tesadüf" müydü acaba? Sadece şans eseri mi olmuştu yani? Biraz *fazla* kolay olmamış mıydı? Bu durumun senaryosu önceden hazırlanmış olamaz mıydı? İçimde bu huzursuz

edici şüpheler olduğu halde Menşiki'yle birlikte eve döndüm. Menşiki'nin elinde kuyudan çıkan el çam vardı. Yürürken onu elinden hiç bırakmadı. Onun verdiği histen bir mesaj almaya çalışıyor gibiydi.

Eve dönünce Menşiki "Bu el çanını buraya bırakayım mı?" diye sordu.

Çanı evde nereye koymanın iyi olacağını kestiremedim. Bu yüzden de atölyeye bıraktık. Ne olduğunu bilmediğim o şeyle aynı çatı altında olma fikri hoşuma gitmemişti ama onu dışarıda bırakmak da olmazdı. Muhtemelen bir tür ruhsallıkla yüklü önemli bir Budist aletiydi. İyi bir şekilde korunmalıydı. Bu yüzden de bir tür ara bölge olduğu söylenebilecek olan atölyeye –o odanın bağımsız, ayrı bir havası vardı– koyduk. Resim malzemelerini dizdiğim ince, uzun rafın üzerinde yer açıp oraya yerleştirdik. Resim kalemlerini koyduğum büyük kupanın yanına koyunca, resim yapmak için kullanılan özel bir alet gibi görünmüştü.

"Ne tuhaf gündü ama" diye laf attı Menşiki.

"Bütün gününüzü harcamış olduk. Kusura bakmayın" dedim.

"Yoo, öyle bir şey yok. Benim için çok ilginç bir gündü" dedi Menşiki. "Dahası, henüz her şey bitmiş de değil."

Menşiki'nin yüzüne sanki çok uzaklarda bir şeye bakıyormuş gibi tuhaf bir ifade yayıldı.

"Yine bir şeyler mi olacak yani?" diye sordum.

Menşiki, sözcükleri özenle seçti. "Nedenini iyi bir şekilde ifade edemeyeceğim ama bu daha sadece bir başlangıç gibi bir his var içimde."

"Sadece bir başlangıç mı?"

Menşiki avuç içlerini havaya doğru kaldırdı. "Elbette emin olamıyorum. Hepsi bu kadar da olabilir, ne tuhaf gündü der geçeriz. En iyisi de bu olur belki. Ama düşünüyorum da, tek bir şey bile çözüme kavuşmadı. Geride bir sürü soru kaldı.

Bir sürü önemli soru. Bu yüzden de yine bir şeyler olacak gibi bir sezgi var içimde."

"O taş odayla ilgili mi?"

Menşiki bir süre pencereden dışarıyı seyretti. Sonra, "Ne olacak bilmiyorum. Ne dersem diyeyim bu sezgiden öte bir şey değil çünkü" dedi.

Ve sonuçta elbette Menşiki'nin sezdiği –ya da kehanette bulunduğu– gibi oldu. Onun dediği gibi o gün olanlar sadece bir başlangıçtı.

16

Oldukça iyi bir gün

O gece bir türlü uyku tutmadı. Atölyedeki rafta duran çan, gecenin bir yarısı çalmaya başlar mı acaba diye endişelenmiştim çünkü. Eğer çan çalarsa, ne yapardım acaba? Yorganı başımın üstüne çekip hiçbir şey duymuyor gibi mi yapardım? Ya da el fenerini elime alıp atölyedeki duruma bakmaya mı giderdim? Acaba orada karşıma ne çıkardı?

Böyle bir durum olursa ne yapacağıma bir türlü karar veremez halde yatağımda kitap okudum. Ancak saat ikiyi geçse de çan çalmadı. Kulağıma gelen sadece gece böceklerinin ötüş sesiydi. Kitap okuyarak beş dakikada bir yatağımın başucundaki saate göz attım. Dijital saat 2:30'u gösterdiğinde o zaman nihayet rahat bir nefes aldım. O gece artık çan çalmayacak gibi görünüyordu. Kitabı kapattım, yatağın başucundaki ışığı söndürüp uykuya daldım.

Ertesi sabah saat yedide gözümü açar açmaz atölyedeki çana bakmaya gittim. Çan, onu bıraktığım gibi rafın üzerinde duruyordu. Güneş ışıkları dağı aydınlatmış, kargalar her zamanki gibi gürültülü sabah rutinlerine başlamıştı. Gündüz ışığı altında bakınca, o çan kesinlikle uğursuz bir şeye benzemiyordu. Geçmiş zamandan çıkıp gelmiş, çok kullanılmış, basit bir Budist aletinden başka bir şey değildi.

Mutfağa dönüp kahve makinesinde kahve demleyip içtim. Sertleşmeye başlamış çöreği ekmek kızartıcısında ısıtıp ye-

dim. Sonra terasa çıkıp sabah havasını soludum, tırabzana dayanıp vadinin karşı tarafındaki Menşiki'nin evine baktım. Hafif renkli büyük pencere camları üzerlerine vuran sabah güneşiyle göz alıcı şekilde parlıyordu. Haftada bir temizlik hizmetine tüm camların silinmesi de dahildi herhalde. Camlar hep temiz ve göz alıcı görünüyordu. Bir süre baktım. Menşiki terasta görünmüyordu. "Vadinin karşısından birbirimize el sallama" durumumuz da henüz gerçekleşmemişti.

Saat on buçukta arabaya binip süpermarkete yiyecek almaya gittim. Döndükten sonra yiyecekleri yerleştirdim, basit bir öğle yemeği hazırladım. *Tofu* ve domatesten salata yaptım, bir de pirinç köftesi. Yemekten sonra koyu yeşil çay içtim. Sonra kanepeye uzanıp Schubert'in yaylı çalgılar dörtlüsünü dinledim. Güzel bir parçaydı. Plak kapağında yazan açıklamaya göre, bu parçanın dinleyiciyle ilk buluştuğu günlerde "fazlaca yenilikçi" bulunarak hiç de azımsanmayacak bir tepki aldığı anlaşılıyordu. Neresinin "fazlaca yenilikçi" olduğunu anlayabilmiş değildim. Sanırım bir yerleri o zamanki eski tarz insanların sinirine dokunmuştu.

Plağın her iki tarafı da bitince birden uykum geldi, battaniyeyi üzerime alıp kanepede bir süre uyukladım. Kısa ama derin bir uykuydu. Sanırım yirmi dakika kadar uyudum. Birkaç rüya görmüş de olabilirim. Ama gözümü açtığımda nasıl rüyalar gördüğümü hiç hatırlayamadım. O türde rüyalardı. Birbiriyle ilgisi olmayan bölük pörçük parçaların karışımı gibi görünen rüyalar. Parçaların her biri kendine özgü bir özellik taşıyordu ama bir araya geldiklerinde birbirlerini siliyorlardı.

Mutfağa gittim, buzdolabındaki sudan içip bedenimde kalmış bulut parçacıkları gibi uyku tortularını kovaladım. Ve tam o anda, bir dağda tek başıma olduğum gerçeğinin bir kez daha farkına vardım. Orada tek başıma yaşıyordum. Kaderin bir cilvesiyle bu tür özel bir yere taşınmıştım. Sonra ça-

nı hatırladım. Koruluğun içindeki o tuhaf taş odanın içindeki çanı, acaba onu kim sallıyordu? Ve acaba o *kişi* şimdi neredeydi?

Resim yapmak için iş kıyafetimi giyip atölyeye geçtim, Menşiki'nin portresinin önüne geçtiğimde saat öğleden sonra ikiydi. Genelde hep sabahları çalışırdım. Sabah sekizden öğlen on ikiye kadarki zaman, resim yapmaya en çok odaklandığım zamandı. Evliyken bu durum, karımı işe gönderdikten sonra tek başına kaldığım zamanı ifade ediyordu. O saatlerdeki "ev içi sessizliği"ni seviyordum. Bu dağın başına taşındığımdan beri ise, etrafımdaki verimli doğanın özgürce bahşettiği canlı ışıklarını ve tertemiz havayı seviyordum. Bu şekilde her gün aynı zaman diliminde aynı yerde çalışmak benim için eskiden beri önemli bir anlam taşıyordu. Tekrar ritmini doğuruyordu. Ancak o gün, önceki gün pek iyi uyuyamamış olmamın da etkisiyle, sabahı hiç çalışmadan geçirmiştim. Bu yüzden ancak öğleden sonra atölyeye girdim.

İş için kullandığım yuvarlak tabureye oturup kollarımı kavuşturdum, iki metre kadar uzaktan resme baktım. Önce Menşiki'nin suratının genel hatlarını çizmiş sonra o önümde on beş dakika kadar modellik yaparken ben de siyah boyayla eklemeler yapmıştım. Bu gelişigüzel bir "iskelet"ten fazlası değildi henüz. Yine de orada ufak da olsa bir akış doğmuştu. Vataru Menşiki denilen varlığı kaynak alan bir akış. İşte bu benim en çok ihtiyaç duyduğum şeydi.

Bu salt siyah beyaz "iskelet"e odaklanmış bakarken, oraya eklenmesi gereken bir renk canlandı gözümde. Düşünce birden, ama doğal bir şekilde gelmişti. Bu, yağmurda daha da koyulaşmış yeşil ağaç yapraklarınınkine benzer bir renkti. Birkaç boyayı birbirine katıp o rengi paletin üzerinde oluşturdum. Birkaç deneme yanılmadan sonra renk hayalimdeki gibi oluşunca, hiç düşünmeden yapmakta olduğum resmin

hatları üzerine o rengi ekledim. Bunun nasıl bir resme doğru gelişeceğini, kendim bile hayal edemiyordum ama bu rengin bu eser için önemli bir zemin rengi olacağını anlamıştım. Ve bu resim, portre denilen tarzdan giderek uzaklaşmaktaydı. Ama portre olmazsa da sorun değil dedim kendi kendime. Eğer orada bir akış varsa, o akışla birlikte yol almaktan başka çare yoktu. Şimdilik en azından kendi resmetmek istediğim şeyi yapıp bakacaktım (Menşiki böyle yapmamı söylemişti). Sonrasına sonra bakacaktım.

Bir planım, bir amacım olmadan kendi içimden doğal biçimde gelen bir düşünceyi öylece takip ediyordum. Sanki kırlarda uçan ender türdeki bir kelebeği, nereye bastığına bakmadan koşarak takip eden bir çocuk gibi. O rengi eklemeyi bitirince palet ve fırçayı bırakıp resimden yine iki metre kadar uzaklaşıp tabureye oturdum ve resme tam karşıdan baktım. *Doğru renk bu*, diye düşündüm. Yağmurda ıslanmış koruluğun yeşili. Kendi kendime birkaç kez hafifçe başımı sallayarak onayladım. Bu, bir resmin karşısında uzun zamandır ilk kez hissettiğim, kendinden emin olma duygusuydu (ya da öyle bir şeydi). Evet, böyle iyi. Bu renk benim istediğim renkti. Ya da o "iskelet"in talep ettiği renkti. Sonra o rengi temel alıp birkaç farklı ton ürettim, onları da ekleyerek resme derinlik ve ton kattım.

Oluşturduğum resme bakarken, sonraki renk zihnimde kendiliğinden belirdi. Turuncu. Sadece turuncu değil. Alev alev bir turuncu. Güçlü yaşam enerjisi hissettiren bir renkti turuncu ama aynı zamanda da çürümenin önsezisini taşıyordu. Tıpkı ağır ağır çürüyüp ölen bir meyve gibi. Bu rengin yapımı, yeşilin yapımından daha da zordu. Çünkü sadece bir renk değildi. Bir tutkunun temeline bağlı olmak zorundaydı. Kaderle bir bağı olan ama kendince de sağlam, sarsılmaz bir tutku. Böyle bir renk yapmak kolay bir iş değildi kuşkusuz. Ne var ki, neticede onu yapmayı başardım. Elime yeni

bir fırça alıp tuvalin üzerine sürdüm bu rengi. Arada bir bıçak da kullandım. *Düşünmeden yapmak* her şeyden önemliydi bu aşamada. Düşüncelerimin deviniminden olabildiğince kaçındım, o rengi kompozisyonumun içine cesaretle ekledim. Resmi yaparken gerçekliğe dair her şey aklımdan büsbütün çıkmıştı. Ne çanın sesi, ne kazılıp ortaya çıkarılan taş oda, ne ayrıldığım karım, ne onun başka bir adamla yatıyor olması, ne evli kız arkadaşım, ne resim sınıfım ne de gelecek; hiçbirini düşünmüyordum. Hatta Menşiki'yi bile düşünmüyordum. Şimdi yaptığım resme, söylemeye gerek de yok ama, aslında Menşiki'nin portresi olarak başlamıştım, zihnimde ise artık Menşiki'nin yüzü bile yoktu. Menşiki, başlangıç noktasından başka bir şey değildi. Orada benim yaptığım şey, sadece kendim için bir resim yapmaktı.

Ne kadar zaman geçmişti, hatırlamıyorum. Bir an fark ettiğimde odanın içi çok kararmıştı. Güz güneşi batı tarafındaki dağlarda görünmez olmuştu, bense kendimi öyle kaptırmıştım ki ışık yakmayı bile unutmuş, çalışmaya dalmıştım. Tuvale baktığımda, orada beş renk vardı. Rengin üzerine renk gelmiş, onun üzerine bir diğeri eklenmişti. Bazı kısımlarda renkler çok hafif biçimde birbirine geçiyor, bazı kısımlarda ise sanki birbirini itiyor, birbirinin üzerine çıkıyordu.

Tavan ışığını açtım, tabureye oturdum, resme tam karşıdan yeniden baktım. Henüz tamamlanmış olmadığını biliyordum. Orada vahşi bir patlama gibi bir şey vardı. Beni ileri iten bir şiddet vardı. Bu benim uzun zamandır görmediğim bir vahşilikti. Ama bu kadarı yeterli değildi. O vahşi şeyler sürüsünü toplayıp güdecek çekirdek bir unsur gerekiyordu. Tutkuyu kontrol altına alacak bir fikir. Ancak onu bulup çıkarmak için biraz zaman gerekiyordu. Önce bu renk patlamasını biraz uyutmak gerekiyordu. Bu da yarın ve daha sonraki günlerde çalışmak demekti, taze gün ışığının altında çalışmak demekti. Uygun bir zamanın geçmesi, muhtemelen

bana neyin gerektiğini öğretecekti. Onu beklemek zorundaydım. Telefonun çalmasını sabırla bekler gibi. Ve sabırla beklemek için de zaman denen şeye güvenmeliydim. Zamanın benim yanımda olduğuna inanmak zorundaydım.

Tabureye oturmuş halde gözlerimi kapattım, derin bir nefes alıp verdim. Güz akşamının alacakaranlığında içimde bir şeyin net bir şekilde değişmekte olduğunu hissettim. Sanki bedenimin yapısı parça parça çözülmüş yeniden bir araya getiriliyormuş gibi. İyi de *neden şimdi burada* benim bedenimde oluyordu? Menşiki adındaki gizemli kişi ile tesadüfen tanışmak, onun portresini yapma işini almak mı içimde böylesine bir değişimi doğurmuştu acaba? Ya da gece yarısı çalan çan sesinin peşinden gidip o taş tümseği yerinden oynatmak, sonra o tuhaf taş odanın açılması mı ruhumu bu şekilde etkilemişti? Yoksa hepsinden bağımsız bir şekilde benim için değişim zamanı mı gelmişti? Hangi varsayıma inanırsam inanayım, ortada geçerli sayılacak bir neden yoktu.

"Bu daha sadece bir başlangıç gibi bir his var içimde" demişti Menşiki ayrılırken. Eğer öyleyse, ben onun dediği bir şeyin *başlangıcı*na mı ayak basmış oluyordum? Ancak ne olursa olsun, uzun zamandır ilk kez kendimi resme böyle yoğun bir şekilde vermiştim, sözün tam anlamıyla zamanın nasıl geçtiğini unutup resim yapmaya kendimi kaptırabilmiştim. Kullandığım resim malzemelerini toplarken tenimdeki ateşi hâlâ hissediyordum ve bu çok güzel bir duyguydu.

Resim malzemelerini toplarken rafın üzerinde duran çana ilişti gözüm. Onu elime aldım, iki üç kez çalıp baktım. O her zamanki ses atölyenin içinde canlı bir şekilde çınladı. Gece yarısı beni endişeli duygulara sürükleyen ses. Ne var ki o anda beni hiç korkutmuyordu bu ses. Böylesine eski bir çandan bu kadar canlı bir ses çıkması tuhaf bir his uyandırıyordu sadece. Çanı aldığım yere bıraktım, atölyenin ışığını ka-

patıp kapıyı çektim. Sonra mutfağa gidip bir kadeh beyaz şarap aldım, onu içerken yemek hazırladım.

Akşam saat dokuzda Menşiki aradı.

"Dün gece nasıl geçti?" diye sordu. "Çan sesini duydunuz mu?"

İki buçuğa dek uyanıktım ama hiç çan sesi duymadım. Çok sessiz bir geceydi diye yanıtladım.

"Bu iyi. Sonrasında çevrenizde tuhaf bir şeyler oldu mu peki?"

"Özellikle tuhaf bir şey olmadı" dedim.

"Bu çok iyi. Umarım böyle tuhaf şeyler olmadan devam eder" dedi. Bir soluk arası verdikten sonra ekledi. "Bu arada, yarın öğleden önce size gelebilir miyim? Mümkünse bir kez daha o taş odayı incelemek istiyorum. Orası çok ilgimi çekiyor."

Gelebilirsiniz, dedim. Yarın sabah hiçbir programım yok.

"O halde saat on birde geleceğim."

"Bekleyeceğim" dedim.

"Peki bugün sizin için iyi bir gün oldu mu?" diye sordu.

Benim için iyi bir gün olmuş muydu? Sanki bilgisayar programında otomatik olarak çevrilmiş, yabancı dildeki karmaşık bir cümlenin tınısı vardı kurduğu cümlede.

"Oldukça iyi bir gün olduğunu düşünüyorum" diye cevap verdim kısa süren bir şaşkınlığın ardından. "En azından kötü bir şey olmadı. Hava güzeldi, iyi hissettiğim bir gündü. Sizin gününüz nasıldı peki? Sizin için iyi bir gün oldu mu?"

"İyi ve pek iyi olduğunu söyleyemeyeceğim iki olay yaşadığım bir gündü" dedi Menşiki. "Terazi hâlâ gidip geliyor, hangisi ağır basacak henüz belli değil."

Bu konuda ne desem yerinde olacaktı, bilemediğim için sustum.

Menşiki devam etti. "Ne yazık ki ben sizin gibi bir sanatçı değilim. Ben iş dünyasında yaşayan biriyim. Özellikle de bil-

gi dünyasında. Bu dünyada genelde sadece ölçümü yapılabilen şeyler, bilgi olarak değiş tokuş değeri taşır. Bu yüzden de ne iyidir ne kötü hemen ölçmek gibi bir alışkanlığım vardır. İyi olan şeyin ağırlığı birazcık bile fazlaysa, örneğin diğer tarafta kötü bir şey olmuş olsa bile, bu neticede iyi bir gün olur. En azından ölçme açısından."

Onun ne demeye çalıştığım anlayamamıştım. Ağzımı açmadım.

"Dün olanlar ise" diye devam etti Menşiki, "o yeraltındaki odayı açmış olmakla biz hem bir şey kaybettik hem de bir şey kazanmış olduk. Acaba neyi kaybettik neyi kazandık? Bu beni düşündürüyor."

Yanıtımı bekliyor gibiydi.

"Ölçümü yapılabilecek hiçbir şey kazanmadığımızı düşünüyorum" dedim kısa bir süre düşündükten sonra. "Elbette şimdilik durum bu. Sadece tek bir şey, o eski Budist çanını kazandık. Ama o şey gerçek anlamda sanırım hiçbir değer taşımıyordur. Tarihi değeri olan bir şey olmadığı gibi, ender bulunur bir antika da değil aslında. Öte yandan, kaybettiğimiz şey gerçekten ölçümü yapılabilecek bir şey bence. Yakın zamanda bahçe yapım ustasından size bir fatura gelecektir."

Menşiki hafifçe güldü. "Büyük bir miktar değil. Siz o konuyu kafanıza takmayın lütfen. Benim endişelendiğim şey, bizim oradan *edinmemiz gereken şeyi* henüz edinmemiş olmamız."

"Edinmemiz gereken şey mi? Nedir acaba o şey?"

Menşiki boğazını temizledi. "Az önce de dediğim gibi, ben sanatçı değilim. Kendimce sezgilerim var ama ne yazık ki bunları somutlaştıracak el becerim yok. Bu sezgi ne kadar güçlü olursa olsun onu bir sanat eserine dönüştürüp evrensel bir şekilde somutlaştıramam. Bende böylesi bir yetenek bulunmuyor."

Susup onun söyleyeceklerini bekledim.

"Bu yüzden ben sanatsal, evrensel bir temsil yerine somut bir değer biçmenin, ölçüm yapmanın peşinde oldum bugüne dek. İnsanın düzgünce yaşayabilmesi için dayanacağı merkezî bir eksene ihtiyacı vardır çünkü. Sizce de öyle değil mi? Benim durumuma gelirsek, ben sezgiyi ya da sezgiye benzer o şeyi, kendine özgü bir sistemle ölçümleyerek kendimce dünyevi bir başarı sağladım. Ve bu sezgime göre..." dedikten sonra biraz sustu. Yoğun bir sessizlikti. "– ve bu sezgime göre, biz o kazdığımız kuyudaki taş odadan bir şey elde etmiş olmalıyız."

"Ne gibi mesela?"

Başını salladı. Daha doğrusu, telefonun öteki ucunda başını salladığına dair bir his oluştu bende. "Bunu henüz bilmiyorum. Ama bunun ne olduğunu öğrenmek zorundayız bence. Karşılıklı sezgilerimizi birleştirerek, sizin somut bir formda ifade etme, benim de ölçüm yapma yeteneğimi kullanarak..."

Onun ne demek istediğini hiç mi hiç anlamamıştım. Bu adam neden söz ediyordu böyle?

"O halde yarın saat on birde görüşmek üzere" dedi Menşiki. Sonra da telefonu kapattı.

Menşiki telefonu kapattıktan sonra evli kız arkadaşımdan telefon geldi. Biraz şaşırmıştım, gecenin bu saatinde ondan haber almak çok ender bir durumdu.

"Yarın öğlen buluşabilir miyiz?" dedi.

"Affedersin ama verilmiş sözüm var. Daha az önce randevulaştık."

"Başka bir kadınla mı?"

"Değil. Sözünü ettiğim Bay Menşiki'yle. Onun portresini yapıyorum da."

"Onun portresini yapıyorsun" diye tekrarladı. "Peki ya ertesi gün?"

"O gün tamamıyla boşum."

"Çok iyi. Öğleden sonra erken saatlerde olabilir mi?"

"Elbette olur da, o gün cumartesi değil mi?"

"Bir çaresine bakacağım."

"Bir şey mi oldu?" diye sordum.

"Neden böyle bir şey soruyorsun?" dedi.

"Bu saatte bana pek telefon etmezsin de."

Boğazının arkasından ince bir ses çıktı. Nefesini düzenliyor gibiydi. "Şimdi arabada tekim. Cep telefonumdan arıyorum."

"Arabada tek başına ne yapıyorsun?"

"Arabada tek başıma olmak istediğim için arabada tek başımayım. Ev kadınlarının da böyle zamanları vardır. Olamaz mı yani?"

"Olamaz değil tabii."

Derin bir iç çekti. Sanki bir seferde birkaç iç çekme birleşmiş gibi. Sonra konuştu. "Keşke şimdi burada yanımda olsaydın. Arkamdan içime girseydin. Ön sevişmeye falan gerek yok. Sırılsıklam olduğumdan sorun olmazdı. Sonra da beni istediğin gibi evire çevire becerseydin."

"Eğlenceli olurdu. Ama seni istediğim gibi evire çevire becermem için Mini'nin içi fazla dar olabilir."

"Çok şey istiyorsun."

"Bir yolunu bulurduk tabii."

"Sonra sol elinle mememi okşarken sağ elinle klitorisimi okşamanı isterdim."

"Sağ ayağımla ne yapayım peki? Arabanın teybini ayarlayabilirim onunla da. Müzik, Tony Bennett olsun mu?"

"Şaka yapmıyorum ki ben. Çok ciddiyim burada."

"Anladım. Affedersin. Ciddi oluyorum ben de" dedim. "Bu arada şu an üzerinde ne var?"

"Şu an ne giydiğimi mi öğrenmek istiyorsun?" diye sordu davetkâr bir ses tonuyla.

"Bilmek istiyorum. Ona göre ben de yöntemimi belirleyeyim."

Ne giydiğini tüm detaylarıyla anlattı telefonda. Olgun kadınların giydiği değişik kıyafetler beni hep şaşırtıyordu. Sözlü olarak birer birer çıkardı üzerindekileri.

"Nasıl, yeterince sertleşti mi seninki?"

"Çekiç gibi oldu."

"Çivi çakarsın öyleyse."

"Bundan emin olabilirsin."

Bu dünyada çiviyi çakması gereken çekiç olduğu gibi çekicin çakacağı çivi de vardır, diyen kimdi ki? Nietzsche miydi, Schopenhauer mı? Belki de kimse böyle bir şey dememişti.

Telefon hattı üzerinden gerçekten yaşıyormuş gibi bedenlerimizi birleştirdik. Onunla –aslında herhangi biriyle– ilk kez böyle bir şey yapmıştım. Sözlerindeki betimlemeler öyle ayrıntılı ve tahrik ediciydi ki hayal dünyasında yaşanan bu cinsellik bir açıdan gerçek bedenlerle yapılan cinsellikten daha şehvetliydi. Sözcükler bazen son derece doğrudan oluyor, bazen ise erotik çağrışımlar yaratıyordu. Böyle konuşa konuşa sonunda hiç beklemediğim bir anda boşaldım. O da orgazm olmuştu.

Bir süre öylece durup hiçbir şey demeden telefonda nefes alıp verişlerimizin düzene girmesini bekledik.

"Cumartesi günü öğleden sonra görüşmek üzere" dedi, nihayet kendini toparlamıştı. "Söz ettiğin *Bay Menşiki* ile ilgili anlatmak istediğim bazı şeyler de var sana."

"Yeni bilgiler mi edindin?"

"Daha önce bahsettiğim balta girmemiş orman iletişimini kullanarak yeni bilgilere ulaştım. Ama yüz yüze görüştüğümüzde anlatayım. Muhtemelen o sırada ayıp şeyler de yapıyor oluruz."

"Eve mi dönüyorsun şimdi?"

"Elbette" dedi, "artık eve dönmeliyim."

"Dikkatli kullan arabayı."

"Tamam, dikkat ederim. Hâlâ kasılıyor oram."

Duş aldım ve az önce boşalmış olan penisimi sabunla yıkadım. Sonra pijamamı giydim, üzerine de hırkamı aldım, ucuz beyaz şarap koyduğum kadehi elime alıp terasa çıktım, Menşiki'nin evinin olduğu tarafa doğru baktım. Vadinin diğer tarafında, onun bembeyaz büyük evinin ışıkları henüz sönmemişti. Evin içindeki ışıkların tümü yanıyor gibi görünüyordu. O orada (muhtemelen) tek başına bir şeylerle uğraşıyordu ama ne yaptığını bilemezdim tabii. Bilgisayar başında yine sezgilerinin ölçümünün peşinde olabilirdi.

"Oldukça iyi bir gündü" dedim kendi kendime.

Tuhaf bir gündü. Ve ertesi gün nasıl bir gün olacaktı, hiç tahmin edemiyordum. Birdenbire çatı katındaki baykuş geldi aklıma. Baykuş için de iyi bir gün olmuş muydu acaba? Sonra, baykuş için günün tam da o sıralarda başladığını ayrımsadım. Gündüz karanlık bir yerde uyuyordu. Karanlık olunca da ormana avlanmaya çıkıyordu. Baykuşa sanırım sabahın erken saatlerinde sorulmalıydı, "Bugün sizin için iyi bir gün müydü?" diye.

Yatağa girip kitap okudum, saat on buçukta ışıkları kapattım ve uykuya daldım. Sabah altıda uyandığımda gece boyu hiç gözümü açmadığımı anlayınca, gece yarısı çan çalmadı demek diye düşündüm.

17

Bu kadar önemli bir şeyi nasıl olur da gözden kaçırırdım?

Evden ayrılırken karımın söylediği son sözleri unutamamıştım. Şöyle demişti, “Böyle ayrılsak bile arkadaş kalabilir miyiz? Eğer mümkünse?” O zaman (ve sonrasında da uzun bir süre boyunca) onun ne demeye çalıştığını, benden ne istediğini pek anlamamıştım. Tatsız bir şeyi ağzıma atmış gibi olmuştum, kafam karışmıştı. Bu yüzden de, “Bilmem ki nasıl olur”dan başka bir şey diyememiştim. Bu da benim ona söylediğim son sözler olmuştu. Son sözler olarak epey acınası laflar etmişiz.

Ayrıldıktan sonra da aramızdaki canlı bir hatla birbirimize bağlı kalmayı sürdürdük – ben öyle hissediyorum. O hat göze görünmüyor olsa da şimdi bile hafif hafif nabzı atıyor, sıcak kan akışı gibi bir şey ikimizin ruhu arasında azar azar gidip geliyor. Bu yaşamsal his, en azından benim tarafımda hâlâ devam ediyor. Ama aramızdaki o hat bir gün, pek de uzak olmayan bir zamanda kopacaktı. Mademki kopacak, benim o ikimizi bağlayan hayat hattındaki canlılığı olabildiğince erken çekip almam gerekiyordu. O hattan yaşam kaybolup da mumya gibi kurumuş bir hal alırsa, keskin bir bıçak ile kesildiğinde acıya da o kadar dayanıklı olurdu çünkü. Yuzu’yu mümkün olduğunca çabuk, onunla ilgili şeyleri mümkün olduğunca hızlı bir şekilde unutmam gerekiyordu. Bu yüzden de onunla hiç iletişime geçmedim. Seyahatimden dönüp de eşyalarımı almaya gideceğim gün ona telefon açmıştım. Geri-

de bıraktığım resim malzemelerime gereksinim duymuştum çünkü. Bu, ayrıldıktan sonra Yuzu ile yaptığım yegâne sohbetti ve de çok kısaydı.

Evliliğimizi resmi olarak sona erdirdikten sonra arkadaş kalabileceğimizi hiç düşünmüyordum. Evli kaldığımız altı yıl boyunca birlikte pek çok şey paylaşmıştık. Onca zaman boyunca pek çok duygu, pek çok cümle ve suskunluk, pek çok kayboluş ve anlayış, pek çok vaat ve cayış, pek çok eğlence ve monotonluk. Elbette birbirimize bir şey demeden sır olarak kendimize sakladığımız şeyler de olmuştu. İçimizde sadece zamanın besleyip büyütebileceği bir ağırlık merkezi gibi bir şey vardı. Biz bu ağırlık merkezinin çekim gücüne bedenlerimizi en iyi şekilde uyumlamayı başarmış, hassas bir dengeyi koruyarak yaşayagelmiştik. Orada bize özgü "yerel kurallar" gibi şeyler vardı. Bunların tümünü *yok* saymak, orada bulunan ağırlık merkezinin dengesini ve yerel kuralları çıkarıp sadece basit bir şekilde "arkadaş" kalmak mümkün değildi.

Arkadaş kalamayacağımızı çok iyi biliyordum. O uzun seyahatim sırasında bir başıma düşüne düşüne bu sonuca varmıştım. Ne kadar düşünürsem düşüneyim, çıkan sonuç aynıydı. Yuzu ile arama mümkün olduğunca mesafe koymak ve onunla iletişimi kesmek en doğrusu olacaktı. Mantıklı olanı buydu. Ve ben de bunu uyguladım.

Öte yandan, Yuzu da bir iletişim gayreti göstermiyordu. Bir kere bile telefon açmadığı gibi tek bir mektup da yazmamıştı. Hem de "arkadaş kalmayı" isteyen o olmasına karşın. Bu, düşünemeyeceğim, hayal edemeyeceğim kadar çok yaralamıştı beni. Hayır, doğrusunu söylersem, beni yaralayan kişi ben kendimdim aslında. Duygularım bu sonsuz sessizlik içinde jilet gibi keskin ağızları olan bir sarkaç gibi, bir kutuptan diğer kutba doğru büyük bir yalnızlık yayı çizerek gidip geliyordu. Bu duygunun verdiği yalnızlık, tenimde taze yara-

lar açmıştı. Ve benim de bu acıyı unutmak için yapabileceğim tek bir şey vardı: Resim yapmak.

Güneşin ışıkları pencereden içeriye usulca sızmıştı. Hafif bir rüzgâr beyaz perdeyi arada bir sallıyordu. Odada güz sabahının kokusu vardı. Dağ başında yaşamaya başladığımdan beri mevsimlerin değişen kokularına karşı son derece hassaslaşmıştım. Şehir merkezinde yaşarken böyle şeylerin neredeyse farkında bile olmazdım.

Tabureye oturdum, Menşiki'nin şövaleye yasladığım yapım aşamasındaki portresine uzun bir süre karşıdan baktım. Bu her zamanki işe başlayış şeklimdi. Bir gün önce yaptığım işi yeni bir gözle değerlendirirdim. Ancak ondan sonra elime fırçayı alırdım.

Fena değil, diye düşündüm bir süre baktıktan sonra. Fena değil. Kendi oluşturduğum o birkaç renk, Menşiki'nin portresi için yaptığım ilk taslağı tamamen kaplamıştı. Siyah boyayla yaptığım taslak, şimdi o renklerin arkasına gizlenmişti. Ne kadar gizlenmiş olsa da net bir şekilde görebiliyordum. Şimdi yapmam gereken bir kez daha o taslağı yüzeye çıkarmaktı. Bir imayı cümleye dönüştürmek gibi.

Bu resmin her koşulda biteceği gibi bir söz vermemiştim elbette. Bitmesi, olasılık sınırları içindeydi. Ama bitmesi için henüz bir şeyler eksikti. Orada olması gereken bir şey, boşluğun eksikliğinden medet umuyordu. Eksik olan şey, varlık ile yokluk arasındaki pencereye kanatlarını çarpıp vuruyordu. Ben o sessiz çığlığı duyabiliyordum.

Resme odaklanarak bakmaktan boğazım kurumuştu, mutfağa gidip büyük bir bardak portakal suyu içtim. Sonra omuzlarımdaki gerginliği atmak için iki kolumu havaya kaldırıp iyice esnettim. Derin derin nefes alıp verdim. Sonra atölyeye döndüm, bir kez daha tabureye oturdum, resme baktım. Tazelenmiş hissediyordum, yeniden şövalenin üze-

rindeki resmime odaklandım. Ama az öncekinden farklı bir şey vardı, hemen anladım. Resme baktığım açı birkaç dakika öncekinden net bir şekilde farklıydı.

Ayağa kalktım, taburenin durduğu yeri inceledim. Az önce atölyeden çıktığım zamanki yerinden biraz oynamış gibiydi. Şövale de kesinlikle yerinden oynamıştı. İyi de nasıl olmuştu acaba bu? Tabureden kalktığımda, yerinden kıpırdatmamıştım ki. Hiç şüphem yoktu hareket etmediğine. Taburevi kımıldatmadan, usulca üzerinden kalkmış, geri geldiğimde de yine hiç yerinden oynatmadan usulca oturmuştum. Bunları nasıl olup da bu kadar detaylı hatırladığımı merak ediyorsanız, ben resme bakış pozisyonu ve açısı konusunda çok hassasımdır. Bir resme bakma pozisyonum ve açım hep bellidir, tıpkı beyzbolda vurucunun vurucu yeri içindeki pozisyonuna titiz bir dikkat göstermesi gibi, bu yüzden de azıcık bile değişse rahatsız olurum.

Ne var ki taburenin yeri az önce oturduğum yere göre beş santimetre kadar kaymış, açısı da ona göre değişmişti. Ben mutfakta portakal suyu içip derin derin nefes alıp verirken birinin tabureyi yerinden oynatmış olduğundan başka bir şey gelmiyordu aklıma. Ben yokken birisi gizlice atölyeye girip tabureye oturmuş, yaptığım resme bakmış ve ben geri gelmeden önce tabureden kalkmış, ayak sesi çıkarmadan odadan çıkıp gitmişti. Bu sırada da tabureyi –kasıtlı ya da fark etmeden– hareket ettirmişti. Ancak atölyeden ayrı kalmam en fazla beş, bilemedim altı dakikaydı. Acaba kim, ne diye, özellikle böyle bir şey yapma zahmetine girsindi ki? Yoksa tabure kendi kendine mi hareket etmişti?

Hafızam beni yanıltıyor olabilirdi. Tabureyi kendim oynatmış ve unutmuş da olabilirdim. Başka türlü düşünemiyordum. Belki de tek başına çok fazla zaman geçiriyordum. Bu yüzden de belleğimdeki olayların sıralaması birbirine karışmış olabilirdi.

Tabureyi olduğu yerde –ilk olduğu yerden beş santimetre

ötede, açısı da değişmiş halde– bıraktım. Denemek için oturdum ve o pozisyondan Menşiki'nin portresine baktım. Öncekinden biraz farklı bir resimdi gördüğüm. Kuşkusuz aynı resimdi ama bir parça farklı görünüyordu. Işığın vurduğu yön değişmiş, boyanın verdiği his bile farklı görünüyordu. Resme sanki bir canlılık gelmişti. Öte yandan o eksik şey halen eksikti. Ama o eksikliğin yönü de bir şekilde değişmiş gibiydi.

Neydi acaba değişen? Resme bakmaya odakladım zihnimi. O fark bana bir şeyler dayatıyordu sanki. Bu farkın işaret etmeye çalıştığı şeyi tam bulamıyordum. Ama hissediyordum. Beyaz tebeşir alıp geldim, tebeşirle taburenin üç ayağının durduğu yeri zeminde işaretledim (Yer A). Sonra tabureyi ilk olduğu yere (beş santimetre kadar yana) çevirdim ve oraya (Yer B) da tebeşirle işaret koydum. Sonra da iki yer arasında gidip gelerek iki farklı açıdan resme baktım.

Her iki resimde de Menşiki vardı, bunda bir fark yoktu ama iki farklı açıdan bakıldığında görüntüsünün tuhaf bir şekilde değiştiğini fark ettim. Sanki içinde aynı anda iki farklı kişilik varmış gibi. Ancak her iki Menşiki'de de hem ortak hem de eksik olan bir şey vardı. Bu eksiklik A ile B'deki iki Menşiki'de de vardı. Oradaki "ortak yokluk" nedir bunu bulmak zorundaydım. Belki de Yer A ile Yer B ve benim aramdaki üçgenin bir yerlerindeydi bu yokluk. Acaba bu ortak yokluk ne tür bir şeydi ki? Bir şekli var mıydı yoksa şekilsiz miydi? Eğer ikincisiyse, ben onu nasıl şekillendirecektim?

Kolay bir şey olmasa gerek, öyle değil mi? dedi birisi.

Bu sesi net bir şekilde duymuştum. Yüksek değildi ama çok iyi işitilen bir sesti. Belirsiz değildi. Ne yüksekti ne de alçak. Hemen kulağımın dibinde söylenmiş gibi duymuştum.

Farkında olmadan nefesimi tutup oturduğum taburede ağır ağır dönerek etrafıma baktım. Elbette etrafta kimse görünmüyordu. Sabahın canlı ışığı zemine su birikintileri gibi vurmuştu. Pencereyi açık bırakmıştım, uzaklardan çöp kam-

yonunun çıkardığı melodi rüzgârla hafiften kulağıma geliyordu: "Annie Laurie" şarkısıydı bu. (Neden Odavara şehrindeki çöp toplama kamyonunda İskoç halk şarkısı çalındığı benim için bir gizemdi.) Başka da bir şey duyulmuyordu.

Muhtemelen yanıldım diye düşündüm. Belki de kendi sesimi duymuştum. Belki de bilinçaltımda oluşan bir sesti. Hayır, kulağıma gelen tuhaf bir konuşma şekliydi. *Kolay bir şey olmasa gerek, öyle değil mi?* İnsanın bilinçaltında bir şey olsa da öyle tuhaf bir konuşma tarzı yoktur herhalde.

Derin bir nefes alıp taburenin üzerinden tekrar resme baktım. Yeniden resme verdim tüm dikkatimi. Evet, o ses kesinlikle bir yanılsamaydı.

Çok açık değil mi? dedi yine birisi. Kulağımın dibinde duymuştum o sesi.

Çok açık mı diye sordum kendi kendime. Ne ki çok açık olan?

Bay Menşiki'de olup da burada olmayan şeyi bulsan iyi olur, dedi.

Aynı şekilde net, anlaşılır bir sesti bu da. Sanki sesten yalıtılmış bir odada kaydedilmiş ses gibi hiç eko yoktu.

Her bir hece kristal gibi berraktı. Somut hale gelmiş kavram gibi doğal aksandan yoksundu.

Bir kez daha etrafa bakındım. Bu kez tabureden kalkıp oturma odasına bakmaya gittim. Odanın her yerini kontrol ettim. Ne var ki evin içinde kimse yoktu. Evde benden başka olsa olsa çatı katındaki baykuş olabilirdi bir tek. Ama baykuşlar konuşmazdı ki. Ayrıca dış kapı da kilitliydi.

Atölyedeki taburenin yerinden oynamasından sonra şimdi bir de bu ne olduğu meçhul tuhaf ses çıkmıştı. İlahi bir ses miydi, benim kendi sesim miydi yoksa adsız üçüncü bir kişiye mi aitti? Aklımı kaçırıyorum galiba dedim. Başka türlü düşünemedim. Çan sesini duyduğum o gece yarısından itibaren artık aklımın başımda olduğuna güven duymamaya başlamış-

tım. Ne var ki, en azından çan sesiyle ilgili olarak, Menşiki de benimle birlikte oturmuş ve o sesi aynı benim gibi işitmişti. Bu yüzden o sesin benim yaşadığım bir yanılsama olmadığı objektif bir şekilde kanıtlanmıştı. Kulaklarım da gayet iyi işitiyordu. İyi de o zaman bu tuhaf ses neyin nesiydi?

Bir kez daha tabureye oturdum ve resme bakmaya başladım.

Bay Menşiki'de olup da burada olmayan şeyi bulsan iyi olur. Sanki bir bilmece soruyor gibiydi. Ormanın derinliklerinde kaybolmuş çocuklara akıllı kuşların öğrettiği yol gibi. Bay Menşiki'de olup da burada olmayan şey neydi acaba?

Zaman geçti. Saat sessizce, kurallara uygun olarak zamanı dilimledi, doğuya bakan küçük pencereden içeriye sızan ışığın oluşturduğu, yerdeki gün birikintisi ses çıkarmadan hareket etti. Canlı bir rengi olan küçük bir kuş geldi ve salkımsöğüdün dalına kondu, zarif bir şekilde bir şeylere bakındı, sonra öterek uçup gitti. Yuvarlak damtaşı gibi beyaz bulutlar, sıra sıra gökyüzünden süzülüp gitti. Gümüş rengi bir uçak ışıltılı denize doğru uçuyordu. Japon savunma ordusundan denizaltı avcısı dört pervaneli uçaklardandı. Onların günlük işi de kulak verip gözlerini açık tutmak, gizli olanı açığa çıkarmaktı. Uçağın motorunun sesinin önce yaklaştığını sonra uzaklaştığını duydum.

Derken nihayet bir gerçeği fark ettim. Sözcüğü sözcüğüne *apaçık* bir gerçekti bu. Menşiki'de olup da portresinde olmayan şey. Bu çok açık bir şeydi. *Onun beyaz saçları.* Yığılmış kar gibi beyaz saçları, o harika beyaz saçlarıydı. Beyaz saçları olmayan bir Menşiki hayal edilemezdi. Bu kadar önemli bir şeyi nasıl olur da gözden kaçırırdım?

Tabureden kalktım, boya kutusunun içinden hızla beyaz boyaları toparlayıp uygun fırçayı elime aldım ve hiçbir şey düşünmeden kalın kalın, güçlü bir şekilde, cesurca, özgürce boyayı tuvale sürdüm. Bıçak da kullandım, parmak uçlarımı

da. On beş dakika kadar böyle çalıştım, sonra tuvalin önünden ayrılıp tabureye oturdum, ortaya çıkan resmi inceledim.

İşte karşımda Menşiki vardı. Hiç kuşkusuz o resmin içindeydi artık. Karakteri de –nasıl bir karakteri olduğundan bağımsız olarak– resmin içindeki senteze katılmış, hayata geçmişti. Elbette Vataru Menşiki adlı kişiyi kavradığımı, onu doğru bir şekilde anladığımı söylemiyorum. Hatta nasıl desem, onun hakkında bildiklerim neredeyse hiçbir şey bilmiyorum noktasındaydı. Ancak görüntü olarak ben onu, tek bir şekil halinde, parçalara ayrılamayacak bir paket olarak tuvalin üzerinde yeniden şekillendirebilmiştim. O, resmin içinde nefes alıyordu. Onun gizemleri de aynı şekilde oradaydı.

Bununla birlikte, o resme nasıl bakarsam bakayım, bu bir "portre" değildi. Ben bu resimde Menşiki adlı kişinin varlığını sanatsal olarak tuvale yansıtmayı başarmıştım (öyle hissediyordum). Ancak burada amaç Menşiki'nin dış görünüşünü resmetmek değildi (hem de hiç). Bu eserle bir portre arasındaki büyük fark buydu işte. Bu somut olarak benim *kendim için çizmek istediğim* resimdi.

Acaba müşterim olan Menşiki, bu resmi kendi "portre"si olarak kabul edecek miydi, bunu öngöremiyordum. Bu resim, onun başta ümit ettiğinden birkaç ışık yılı uzakta olabilirdi. İstediğim gibi, özgürce resmedebileceğimi, tarz konusunda da hiçbir talebinin olmadığını baştan söylemişti Menşiki. Ama bu resimde ben Menşiki'nin kendisinin varlığını bile kabullenmek istemediği negatif bir unsuru *tesadüfen* resmetmiş olabilirdim. Ne var ki, resmi beğense de beğenmese de artık elimden bir şey gelmezdi. İster beğensin ister beğenmesin, artık benim elimden çıkmıştı ve iredemin ötesinde bir şeydi.

Neredeyse bir yarım saat daha taburede oturup portreye baktım. Onu çizen ben olmama karşın, sanki benim mantığımın ve anlayışımın sınırlarını aşmıştı. Nasıl böyle bir şey çizmiştim, hatırlamıyordum bile. Ona tam karşıdan bakarken

hem bana çok yakın hem de aynı zamanda çok uzak bir şey oluyordu. Elbette orada çizilmiş olan şeyin doğru renkte ve formda olduğuna hiç kuşku yoktu.

Bir çıkış kapısı bulmuş olabilirim, diye düşündüm. Gözümün önünde duran kalın duvarı nihayet aşıyor olabilirim. Yine de her şey daha yeni başlıyor. İpucuna *benzer* bir şeyi nihayet elde ettim ama bu noktada çok dikkatli olmak durumundayım. Kendime bunları söylerken, kullandığım resim fırçasıyla resim bıçağından boyayı ağır ağır yıkayıp çıkardım. Yağ ve sabun kullanarak ellerimi özenle yıkadım. Sonra mutfağa gidip birkaç bardak su içtim. Çok susamıştım.

İyi de, atölyedeki taburedeyi hareket ettiren kimdi acaba (kesinlikle hareket ettirilmişti)? Kim benimle kulağımın dibinden tuhaf bir sesle konuşmuştu (net bir şekilde duymuştum o sesi)? Acaba kim bana o resimde eksik kalan şeyi işaret etmişti (bu işaret kesinlikle faydalı olmuştu)?

Muhtemelen ben kendim yapmıştım bunları. Bilincinde olmadan taburedeyi hareket ettirmiş, kendi kendime resimdeki eksikliği işaret etmiştim. Farkında olmadığım tuhaf bir şekilde, bilinç ve bilinçaltımı özgür bir şekilde sentezleyerek... Aklıma bundan başka bir açıklama gelmiyordu. Ama bu gerçek değildi.

Sabah on birde mutfak sandalyesine oturmuş, sıcak çay içip öylesine bir şeyler düşünürken Menşiki'nin gümüşi Jaguar'ı geldi. Resme kendimi öyle kaptırmıştım ki Menşiki'yle bir önceki gece sözleştiğimizi tamamen unutmuştum. Sonra o hayali ses miydi, ilahi ses miydi, onu duymuştum.

Menşiki? Menşiki neden buraya gelmişti ki?

"Mümkünse bir kez daha o taş odayı incelemek istiyorum" demişti Menşiki telefonda. Evin önünde V8 motorunun her zamanki homurtusunu işitirken hatırladım bu dediğini.

18

Merakın öldürdüğü sadece kedi değildir

Evden çıkıp Menşiki'yi dışarıda karşıladım. Bunu ilk kez yapıyordum; özel bir nedeni, o güne özgü bir anlamı yoktu. Dışarı çıkıp biraz bacaklarımı esnetmek ve temiz hava solumak istemiştim yalnızca.

Yuvarlak damtaşı şeklindeki bulutlar gökyüzünde süzülüyordu hâlâ. Bu bulutlar denizin açıklarında oluşuyor, sonra güneybatı rüzgârıyla sürüklenip tek tek, usul usul dağlara doğru kayıyordu. Nasıl böylesine güzel ve mükemmel yuvarlak şekillerinin olduğu tam bir gizemdi. Hava durumu uzmanları için gizem olmasa da, en azından benim için öyleydi. Bu dağ başında tek başıma yaşamaya başladığımdan beri, doğanın mucizeleri çok ilgimi çeker olmuştu.

Menşiki yakalı, koyu kırmızı renkli bir kazak giymişti. Pahalı ve gösterişli bir kazaktı bu. Ayrıca yıpranmış, soluk mavi renkte kot giymişti ve pantolonunun mavisi her an silinip gidecekmiş gibi açıktı. Kot pantolonu düz kesimdi, yumuşak kumaştandı. Gördüğüm kadarıyla (belki de ben fazla düşünüyordum) her zaman beyaz saçlarını ortaya çıkaracak renkte kıyafetleri bilinçli olarak seçip giyiyordu. O koyu kırmızı kazak da beyaz saçına çok uyuyordu. Saçları her zaman tam olması gereken uzunluktaydı. Bunu nasıl beceriyordu bilemiyorum ama saçı şu anki halinden ne daha uzun oluyordu ne de daha kısa.

"Önce şu kuyuya gidip içine bakmak istiyorum, sizin için

de uygun mudur?" diye sordu Menşiki. "Bir değişiklik olup olmadığı takıldı aklıma."

Elbette uygun, dedim. O günden sonra kuyunun yakınına gitmemiştim. Ne durumda olduğunu ben de görmek istiyordum.

"Size zahmet olacak ama o çanı da getirebilir misiniz?" dedi Menşiki.

Eve girip atölyeden o eski çanı alıp geri geldim.

Menşiki, Jaguar'ın arkasından büyük el fenerini çıkardı, kayışından boynuna astı. Sonra koruluğa doğru yürüdü. Ben de ardından gittim. Koruluk öncesine göre daha da koyu bir renk almış gibi görünüyordu. Bu mevsimde dağlarda renkler her gün değişiyordu. Kırmızısı daha da artmış ağaçlar vardı, kahverengiye bürünenler de her zamanki yeşilliğini koruyanlar da. Güzel bir renk kombinasyonuydu bu. Ancak bunlar Menşiki'nin ilgisini hiç çekmiyor gibiydi.

"Bu arazi hakkında biraz araştırma yaptım" dedi Menşiki. "Daha öncesinde arazi kiminmiş, ne için kullanılmış biraz araştırdım."

"Bir şey buldunuz mu?"

Menşiki başını salladı. "Hayır, kayda değer bir şey bulamadım. Öncesinde dini bir yer miydi acaba diye düşünmüştüm ama araştırdığım kadarıyla öyle bir yer de değilmiş. Neden buraya eski bir tapınak ya da taş tümsek yapılmış, onun detaylarını da bulamadım. Eskiden beri üzerinde hiçbir şey olmayan dağlık bir araziymiş sadece. Sonra ağaçlar kesilip arazi açılmış ve üzerine ev inşa edilmiş. Tomohiko Amada'nın bu araziyi üzerindeki evle birlikte satın alması, 1955 yılına denk geliyor. Onun öncesinde bir politikacı dağ evi olarak kullanmış. Sanırım adını bilmiyorsunuzdur, İkinci Dünya Savaşı'ndan önce bakanlık da yapmıştı. Savaştan sonra emekli hayatı sürdü genelde. Ondan önceki sahibini ise bulamadım."

"Özellikle böylesine ulaşılması güç bir yerde, dağın başında bir politikacının neden evi olsun ki? Biraz tuhaf geldi bana."

"Daha önce bu bölgede pek çok politikacının dağ evi vardı. Fumimaro Konoe'nin tatil evi de büyük olasılıkla bu civarda olmalı. Hakone ve Atami'ye giden yol buradan geçiyor; muhtemelen birkaçının birleşip gizli toplantılar yaptığı yer olmalı burası. Tokyo içinde önemli kişiler toplanınca illaki göze çarpıyorlardır çünkü."

Kuyunun üzerini kapatmak için konulan kalın tahtaları kaldırdık.

"Aşağı inip bir bakacağım" dedi Menşiki. "Burada bekler misiniz?"

Beklerim, dedim.

Menşiki işçilerin bıraktığı metal merdiveni kullanıp aşağıya indi. Her adım atışında merdivenden kuru bir ses çıktı. Yukarıdan ona bakıyordum. Kuyunun dibine ulaştığında el fenerini boynundan çıkarıp düğmesine bastı, acele etmeden çevreyi dikkatlice inceledi. Taş duvara dokunup hafifçe vurdu.

"Bu duvar oldukça sıkı, iyi bir şekilde yapılmış" dedi Menşiki bana doğru başını kaldırıp bakarak.

"Üzeri doldurulmuş bir kuyu olduğunu düşünmüyorum. Su kuyusu olsaydı muhtemelen basit taşlarla doldurulmuş olurdu. Bu kadar ince el işçiliği olmazdı."

"O halde, başka bir amaçla mı yapıldığını düşünüyorsunuz?"

Menşiki bir şey demeden başını salladı. Bilmem, demek istiyordu. "Her ne olursa olsun, bu duvar kolayca yukarı çıkılamayacak şekilde yapılmış. Ayak girecek bir boşluk hiç yok çünkü. Kuyunun derinliği üç metreyi bulmuyor ama yukarı kadar tırmanması çok zor görünüyor."

"Kolayca tırmanılmaması için mi böyle yapılmış?"

Menşiki başını salladı. Bilmiyordu. Bir fikri yoktu.

"Bir şey rica edeceğim" dedi Menşiki.

"Nedir acaba?"

"Zaman alacak bir şey olduğu için kusura bakmayın ama, bu merdiveni çekip sonra da olabildiğince ışık girmeyecek şekilde kuyunun ağzını kapatabilir misiniz lütfen?"

Bir süre ne diyeceğimi bilemedim.

"Telaşlanmayın" dedi Menşiki. "Burada, kapkaranlık kuyunun dibinde tek başına kapatılmış olmak nasıl bir şey, kendim de deneyimlemek istiyorum. Mumya olma niyetim yok, merak etmeyin."

"Ne kadar süre o halde kalmak istiyorsunuz peki?"

"Dışarı çıkmak istediğim zaman çanı çalarım. Çanın sesini duyunca, kapağı kaldırıp merdiveni indirirsiniz. Eğer bir saat geçtiği halde çanın sesini duymamışsanız, kapağı kaldırın lütfen. Burada bir saatten fazla kalmaya niyetim yok çünkü. Benim burada olduğumu da aman sakın unutmayın. Eğer bir şey olur da beni burada unutursanız, mumyaya döner giderim çünkü."

"Mumya avcısı mumyaya dönmüş olur."

Menşiki güldü. "Tam da öyle."

"Unutmak gibi bir şey söz konusu olmaz da, yine de, gerçekten bunu yapmak iyi bir fikir mi?"

"Sadece merak benimkisi. Bir süre karanlık kuyunun dibinde oturmak istiyorum. El fenerini size vèreyim. Onun yerine bana el çanını verin siz de."

Merdivenin yarısına kadar tırmandı, el fenerini uzattı. Onu alıp el çanını verdim. Çanı alıp hafifçe salladı. Berrak bir ses duyuldu.

Kuyunun dibindeki Menşiki'ye seslendim. "Ama eğer vahşi eşekarıları tarafından sokulur da bilincimi kaybedersem ya da ölüverirsem, buradan çıkamazsınız. İnsanın başına ne geleceği belli olmaz sonuçta."

"Merak, riski göze almayı da barındırır içinde. Hiç risk almayan merakını gideremez. Merakın öldürdüğü sadece kedi değildir."

"Bir saat geçince buraya döneceğim" dedim.

"Aman eşekarılarına dikkat edin."

"Siz de zamana dikkat edin."

Menşiki son dediğime cevap vermeden yüzüme baktı bir süre. Aşağıya bakan suratımdan bir anlam çıkarmaya çalışıyor gibiydi. Gözlerinde muğlak bir ifade vardı, sanki bakışını benim yüzüme odaklamak istiyor ama yapamıyordu. Pek Menşiki'nin huyu değildi bu, belirsiz bir bakıştı. Sanki bir şeyleri gözden geçiriyormuş gibi yere oturdu, hafifçe vurduğu taş duvara sırtını dayadı. Sonra bana dönüp hafifçe el salladı. Hazırım, demekti bu. Merdiveni çektim, kalın tahtaları mümkün olduğunca muntazam şekilde kuyunun üzerine yerleştirdim, onların üzerine de ağır taşları koydum. Tahtaların arasındaki ince aralıktan birazcık ışık giriyordu ama kuyunun içi oldukça karanlık olmalıydı. Kapağın üzerinden Menşiki'ye seslenmek istedim ama sonra düşününce vazgeçtim; bir başınalığı ve sessizliği kendisi istemişti.

Eve dönüp su ısıttım, çay yapıp içtim. Sonra kanepeye oturup okumakta olduğum kitaba döndüm. Ancak çan sesi duyar mıyım diye sürekli etrafa kulak kesildiğimden okumaya pek de konsantre olamadım. Her beş dakikada bir kol saatime baktım. Sonra karanlığın içinde tek başına oturan Menşiki'yi hayal ettim. Ne tuhaf adam ama diye düşündüm. Kendi parasıyla bahçe yapım işçilerini getirtmiş, ağır makinelerle taş tümseği yerinden kaldırtmış, sonra ortaya ne olduğu anlaşılmayan bir kuyu ağzı çıkmıştı. Ve şimdi onun içine tek başına kapatılmıştı. Aslında, *kendi isteğiyle* kapatılmıştı.

Aman neyse ya, diye düşündüm. Nasıl bir gereklilikle, na-

sıl bir gayeyle yaptıysa (tabii ki bir gereklilik ve gaye varsa), bu Menşiki'nin sorunuydu ve her şeyi onun kararına bırakabilirdim. Ben bir başkasının çizdiği resim içinde bir şey düşünmeden var oluyordum sadece. Kitap okumaya gayret etmekten vazgeçip kanepeye uzandım, gözlerimi kapadım. Uyuyamadım tabii ki. Şimdi uyuyacak zaman değildi.

Neticede, çan çalmadan bir saat geçti. Ya da bir şekilde ben sesi işitememiştim. Her ne olduysa, artık kapağı açma zamanıydı. Kanepeden kalktım, ayakkabılarımı giyip dışarı çıktım ve koruluğa girdim. Etrafta eşekarıları ya da yaban domuzu olmasın diye bir an endişeye kapıldıysam da ne eşekarısı ne de yaban domuzu çıktı ortaya. Minik bir akgöz kuşu zarif bir şekilde önümden geçti yalnızca. Koruluğun içinden yürüdüm, eski tapınağın arkasına dolandım. Sonra ağır taşları kaldırdım, tahtalardan ilkini çektim.

"Bay Menşiki?" diye aralıktan seslendim. Ancak cevap gelmedi. Aralıktan görünen kuyunun içi kapkaranlıktı, Menşiki'nin görüntüsünü seçemiyordum.

"Bay Menşiki?" diye seslendim bir kez daha. Ancak yine cevap gelmedi. Endişelenmeye başlamıştım. Yoksa Menşiki ortadan kayıp mı olmuştu? Orada olması gereken mumyanın kaybolduğu gibi. Mantıklı düşününce bu olacak şey değildi ama cidden endişelenmiştim.

Alelacele bir tahta daha kaldırdım, sonra bir tane daha. Nihayet yeryüzünün ışığı kuyunun dibine ulaştı. Orada oturan Menşiki'nin siluetini görebiliyordum artık.

"Bay Menşiki. İyi misiniz?" diye sordum biraz rahatlamış bir şekilde.

Menşiki sanki bilinci nihayet yerine gelmiş gibi başını kaldırdı, hafifçe başını sallayarak onayladı. Sonra da gözleri kamaşmış gibi iki eliyle yüzünü kapattı.

"İyiyim" diye cevap verdi kısık bir sesle. "Ancak, beni biraz daha burada bırakır mısınız? Gözlerimin gün ışığına alışması biraz zaman alacak."

"Tam bir saat geçti. Orada biraz daha kalmak istiyorsanız kapağı yine kapatabilirim."

Menşiki başını salladı. "Hayır, bu kadarı yeterli. Şimdilik yeterli. Burada daha fazla kalamam. Bu aşırı tehlikeli olabilir."

"Aşırı tehlikeli?"

"Sonra anlatırım" dedi Menşiki. Sonra teninden bir şeyi silmek ister gibi iki eliyle yüzünü ovaladı.

Beş dakika kadar sonra nihayet ayağa kalktı, indirdiğim merdivenden tırmandı. Yukarı çıktığında pantolonuna sürünmüş tozu eliyle silktikten sonra gözlerini kısarak gökyüzüne baktı. Ağaçların dalları arasından mavi güz gökyüzü görünüyordu. Uzun bir süre gökyüzüne sanki özlemle baktı. Sonra birileri yanlışlıkla içine düşmesin diye kapak tahtalarını yeniden dizdik, kuyuyu eski haline getirdik. Üzerine ağır taşları yerleştirdik. O taşların pozisyonunu aklıma kazımıştım. Birisi onları hareket ettirirse hemen anlayabilirdim. Merdiveni kuyunun içinde olduğu haliyle bırakmıştık.

"Çanın sesini duyamadım" dedim yürürken.

Menşiki başını salladı: "Evet, çanı çalmadım çünkü."

Başka bir şey söylemeyince ben de başka bir şey sormadım.

Yürüyerek koruluktan çıktık, eve döndük. Menşiki önden gidiyor, ben de onu izliyordum. Sessizce el fenerini Jaguar'ın arkasına koydu. Sonra oturma odasında oturup sıcak kahve içtik. Menşiki hâlâ bir şey anlatmıyordu. Ciddi düşüncelere dalmış gibiydi. Özellikle ciddi bir surat ifadesi yoktu gerçi ama aklının buradan uzaklarda, başka bir yerde olduğu açıktı. Ve orası muhtemelen onun dışında başka birini kabul etmeyen bir yerdi. Onu düşünceleriyle baş başa, kendi haline bıraktım. Tıpkı Doktor Watson'un Sherlock Holmes'a hep yaptığı gibi.

O arada ben de kendi programım üzerine düşündüm. Ak-

şamüzeri arabayla merkeze inip Odavara İstasyonu'nun yakınındaki resim sınıfına gitmem gerekiyordu. Orada kursiyerler arasında dolaşıp onların çizdiği resimlere bakıp öğretmenleri olarak onlara tavsiyelerde bulunacaktım. Peş peşe hem çocuklara hem de yetişkinlere dersim vardı o gün. Bu, benim günlük yaşamımda insanlarla yüz yüze gelip konuştuğum yegâne fırsattı. Eğer bu kurs olmasaydı ben bu dağ başında bir münzevininkine benzer bir yaşam sürüyor olacaktım ve böyle tek başıma yaşamaya devam edersem Masahiko'nun da dediği gibi yavaş yavaş aklımı kaçıracaktım (halihazırda kaçırmış bile olabilirdim).

Bu yüzden gerçek dünyayla böyle bir temas şansı verildiği için minnettar olmalıydım. Ancak gerçekte bir türlü o duyguyu hissedemiyordum. Kursta yüz yüze geldiğim insanlar benim için canlı birer varlıktan ziyade önümden geçip giden gölgeler gibiydi. Her birine teker teker güler yüzle davranıyor, adlarıyla sesleniyor, eserlerini değerlendiriyordum. Yoo, hayır, değerlendirmek denmezdi buna. Onları övüyordum sadece. Teker teker tüm eserlerin iyi yanlarını –eğer yoksa gelişigüzel bir yer bulup– övüyordum.

Bu yüzden bir öğretmen olarak sınıf içindeki itibarım hiç de fena değildi. Kurs sahibinin dediğine göre, kursiyerlerin çoğu bana karşı iyi duygular besliyordu. Bu kadarını tahmin etmezdim. Birilerine bir şey öğretmeyi becerebileceğimi hiç düşünmemiştim çünkü. Ama aslında umurumda da değildi. İnsanlar tarafından sevilsem de sevilmesem de umurumda değildi. Kendi adıma tek istediğim, o sınıfta mümkün olduğunca düzgün ve sorunsuz bir şekilde öğretmenlik yapabilmek, böylece Masahiko Amada'ya karşı minnetimin karşılığını vermekti.

Yok, elbette bütün kursiyerler benim için gölge değildi. Onların arasından iki kadını seçip özel ilişki yaşar hale bile gelmiştim. Benimle cinsel ilişki yaşamaya başladıktan son-

ra resim kursuna gelmeyi bırakmışlardı. Bu şekilde devam etmeleri zor olmuş olmalıydı. Bu konuda bir tür sorumluluk hissetmiyor da değildim.

İkinci kız arkadaşım (yaşı büyük olan evli kadın) ertesi gün öğleden sonra bana gelecekti. Bütün zamanı yatakta geçirip birbirimize sarılacak, birlikte olacaktık. Bu yüzden o sadece geçip giden bir gölge değildi. Üç boyutlu bedeni olan gerçek bir varlıktı. Ya da üç boyutlu bir bedene sahip halde geçip giden bir gölgeydi. Hangisi olduğuna karar veremiyordum.

Menşiki bana adımla seslenince o ana geri döndüm. Farkında olmadan ben de düşüncelere dalmıştım demek ki.

"Portre" dedi Menşiki.

Onun yüzüne baktım. Her zamanki *cool* yüz ifadesi geri dönmüştü. Hep serinkanlı, düşünceli, karşısındakini rahatlatan ifadesi ve yakışıklı yüzü.

"Eğer model olarak poz vermem gerekiyorsa, şimdi de verebilirim" dedi. "Kaldığımız yerden devam etmek mi nasıl denir, ben her zaman hazırım."

Bir süre onun yüzüne baktım. *Poz* mu? Bir anda dank etti, evet, portreden söz ediyordu. Önüme baktım, buz gibi soğumuş kahveden bir yudum aldım. Düşüncelerimi toparladıktan sonra fincanı tabağına bıraktım. Tık diye çıkan hafif sesi duydum. Sonra başımı kaldırdım, Menşiki'ye bakıp "Özür dilerim ama birazdan resim kursuna gitmek zorundayım" dedim.

"Aa, öyle mi?" dedi Menşiki. Sonra kol saatine göz attı. "Bunu tamamıyla unutmuşum. Odavara İstasyonu yakınındaki resim kursunda ders veriyordunuz. Şimdi mi çıkacaksınız?"

"Daha vaktim var" dedim. "Bu arada sizinle konuşmak istediğim bir şey var."

“Neymiş?”

“Aslına bakarsanız eseri bitirdim. Bir anlamda yani.”

Menşiki’nin yüzü hafifçe asılır gibi oldu. Sonra dosdoğru gözlerime baktı. Gözlerimin içindeki bir şeyleri kesinleştirmek ister gibi.

“Eser dediğiniz benim portrem mi?”

“Öyle” dedim.

“Bu harika bir şey” dedi Menşiki. Yüzüne hafif bir gülümseme yayıldı. “Gerçekten harika. Ancak o *bir anlamda* ile neyi kastediyorsunuz acaba?”

“Bunu anlatmak kolay değil. Bir şeyleri ifade etmekte eskiden beri iyi değilimdir zaten.”

Menşiki “Rahat olun, istediğiniz gibi anlatın lütfen. Dinlemek için beklerim” dedi.

Dizimin üstünde iki elimin parmaklarını birleştirdim. Sonra söyleyeceğim sözleri seçmeye çalıştım. Ben doğru sözcükleri seçerken, etrafa sessizlik çöktü. Zamanın akışını duyacak kadar derin bir sessizlikti bu. Dağ başında zaman oldukça ağır geçiyordu.

“Bana bir resim sipariş ettiniz, ben de sizi model olarak alıp resminizi yaptım. Ama dürüst olmam gerekirse, bu nasıl bakılırsa bakılsın bir ‘portre’ olarak adlandırılacak bir şey değil. Yalnızca ‘sizi model olarak kullandığım bir eser’ diyebilirim. Ve bunun bir eser olarak, bir ticari mal olarak nasıl bir değeri vardır karar veremiyorum. Emin olduğum tek şey, bunun *çizmek zorunda olduğum* bir resim olduğu. Daha fazlasını hiç bilmiyorum. Açıkçası, aklım da biraz karışmış durumda. Benim için bir şeyler netleşene dek o resmi size vermeden burada muhafaza etmem belki daha iyi olacaktır. Böyle hissediyorum. Bu yüzden de aldığım ön ödemeyi tamamıyla geri vermek istiyorum size. Ve değerli vaktinizi aldığım için sizden yürekten özür dilerim.”

“Portre olmadığını mı söylüyorsunuz?” diye sözcükleri

özenle seçerek, ciddi bir ifadeyle sordu Menşiki. "Bu ne anlama geliyor?"

"Bugüne dek hayatımı profesyonel portre ressamı olarak kazandım. Portre temelde, karşınızdakinin portresini onun istediği şekilde resmetmektir. Bu karşınızdaki müşteridir, biten eser hoşuna gitmezse 'Böyle bir şeye para ödemek istemiyorum' diyebilir. Bu yüzden mümkün olduğunca o kişinin negatif bir yönünü çizmemeye çalışırım. Sadece iyi kısımları seçip onları vurgular, mümkün olduğunca etkileyici resmetmeye gayret gösteririm. Bu anlamda da, pek çok durumda, Rembrant gibi ressamların yaptıkları hariç, portreyi sanat eseri olarak adlandırmak zordur. Ancak bu kez, sizin portrenizi yaparken, sizinle ilgili hiçbir şey düşünmeden sadece kendimi düşünerek resmettim. Diğer bir deyişle, model olan sizin egonuz yerine, sanatçı olan benim egoma öncelik verdiğim bir resim oldu" dedim.

"Bu benim için hiç problem değil" dedi Menşiki, yüzüne bir gülümseme yayılmıştı. "Aksine, bu sevindirici bir şey. İstediğiniz gibi çizebileceğinizi, hiçbir beklentim olmadığını en baştan açıkça söylemiştim size."

"Aynen. Tam da böyle demiştiniz. Çok iyi hatırlıyorum. Beni asıl endişelendiren resimde neyin ortaya çıktığı değil, *benim orada neyi çizdiğim*. Kendimi öncelemekte aşırıya kaçıp çizmemem gereken bir şeyi çizmiş de olabilirim. Kendi açımdan bunu düşünüyorum."

Menşiki bir süre suratımı inceledi. Sonra konuştu. "Benim içimde olan, çizilmemesi gereken bir şeyi resmetmiş olabilirsiniz. Bunu yapmış olmaktan endişe duyuyorsunuz. Öyle mi?"

"Evet, öyle" dedim. "Kendimden başka bir şey düşünemediğim için orada olması gereken *bağı* gevşetmiş olabilirim."

Ve uygun olmayan bir şeyi sizin içinizden çekip çıkarmış olabilirim diyecektim ki bir kez daha düşünüp vazgeçtim. Bunu içimde tuttum.

Menşiki bu söylediklerim üzerine uzun bir süre düşündü.

"İlginç" dedi. Gerçekten son derece ilginç bulmuş gibi. "Çok ilgimi çekti böyle düşünmeniz."

Ben susuyordum.

"Ben kendim de, öz denetim konusunda çok güçlü olduğumu düşünürüm. Başka bir deyişle, otokontrolü çok güçlü biriyim."

"Biliyorum" dedim.

Menşiki parmaklarıyla hafifçe başının tepesine dokunup gülümsedi. "O halde, eser artık tamamlandı mı yani? Benim 'portrem'?"

Başımla onayladım. "Tamamlandığını düşünüyorum."

"Harika" dedi Menşiki. "Peki, görebilir miyim en azından? Onu gördükten sonra ne yapacağımıza birlikte karar verelim. Ne dersiniz?"

"Elbette" dedim.

Menşiki'yi atölyeye götürdüm. Şövalenin önünden iki metre kadar uzakta dikildi, kollarını kavuşturup resme baktı. Orada duran şey Menşiki'nin model olduğu portreydi. Hayır, portreden ziyade boyanın ruhunun olduğu gibi resme karıştığı bir "şekil" olarak adlandırmak daha doğruydu. Gür beyaz saçları, rüzgârla uçan kar gibi bembeyaz fışkırmıştı. İlk bakışta yüzü anlaşılmıyordu. Bir yüzde olması gereken şey rengin ruhunun içine gizlenmişti. Ancak orada, hiç şüpheye yer bırakmayacak şekilde Menşiki denen kişi vardı – en azından ben öyle düşünüyordum.

Çok uzun bir süre, hiç kıpırdamadan o resmi seyretti. Sözcüğün tam anlamıyla tek bir kası bile oynamadı. Nefes alıp almadığı bile belli değildi. Ben biraz uzağında, pencere kenarında yandan onu izliyordum. Ne kadar süre geçmişti acaba? Bana sonsuz gibi gelmişti geçen süre. Resme bakarken yüzünden ifade namına her şey silinip kaybolmuştu. Gözleri donmuş gibi, sanki sakin bir su birikintisi bulutlanmış göğü yansıtıyor gibiydi. İnsanın ona yaklaşmasını sonuna dek ge-

ri iten gözler. Yüreğinin derinliklerinden neler geçiyordu hiç anlamıyordum.

Sonra Menşiki bir sihirbazın elini çırpmasıyla hipnozdan uyanan biri gibi, birden sırtını dikleştirdi, hafifçe ürperdi. Her zamanki yüz ifadesi ve gözündeki ışıltı da geri geldi. Ardından usul usul bana doğru yürüdü, sol elini öne doğru uzatıp omzuma koydu.

"Harika" dedi. "Gerçekten harika. Ne diyebilirim ki, işte bu tam da benim istediğim resim."

Yüzüne baktım. Gözlerine bakınca gerçek duygularını olduğu gibi söylediğini anlamıştım. Gerçekten beğenmişti resmimi, heyecanlandırmıştı bu onu.

"Bu resim beni olduğum halimle ifade ediyor" dedi Menşiki. "İşte tam da bu gerçek anlamda portre. Yanlış bir şey yapmamışsınız. Tam da yapmanız gereken şeyi yapmışsınız."

Eli hâlâ omzumdaydı. Sadece omzumda tutmasıyla bile elinden tuhaf bir güç geçiyordu bedenime.

"Ancak nasıl oldu da bu resmi keşfettiniz?" diye sordu Menşiki.

"Keşfetmek mi?"

"Elbette bu resmi çizen sizsiniz. Söylemeye gerek yok, siz kendi gücünüzle yarattınız. Ancak, aynı zamanda da bu resmi *keşfettiniz*. Diğer bir deyişle, içinizde gömülü olan bir imgeyi bulup oradan çekerek ortaya çıkardınız. *Kazıp çıkardınız* da denebilir. Siz de öyle düşünmüyor musunuz?"

Öyle diyorsanız öyledir, dedim. Elbette ben kendi elimi hareket ettirip kendi isteğim doğrultusunda bu resmi çizmiştim. Boyayı seçen bensem, fırçayı ve bıçağı kullanıp rengi tuvale süren de bendim. Ancak bakış açısını değiştirirsek, Menşiki'yi model olarak kullanıp bir katalizör yaptığım, kendi içimde hep gömülü kalmış bir şeyi bulduğum, onu oradan kazıp ortaya çıkardığım da söylenebilirdi. Tıpkı eski tapınağın arkasındaki taştan tümseği ağır iş makinesi ile taşıyıp,

ağır kapağı kaldırıp o tuhaf taş odanın ağzını açmak gibi. Art arda gerçekleşen bu iki işlemin ilerleyiş şeklinde bir bağlantı olduğunu görmezden gelemezdim. Olup biten her şeyin Menşiki adındaki kişinin ortaya çıkışı ve o gece yarısı çalan çan sesiyle başladığını düşünüyordum.

"Bu, deyim yerindeyse denizin dibinde meydana gelen deprem gibi bir şey. Göze görünmeyen, gün ışığının ulaşamadığı dünyada, içimizdeki bilinçsizlik alanında büyük bir değişim oluşuyor. Bu yeryüzüne ulaşıp zincirleme etki meydana getiriyor, sonuç olarak gözlerimize görünen şekil halini alıyor. Ben sanatçı değilim ama bu tür bir sürecin prensibini çok iyi anlarım. İş yaşamında da harika fikirler yaklaşık buna benzer bir süreci geçirerek doğar çünkü. En mükemmel fikirler çoğu zaman karanlığın içinde, bir altyapısı olmadan görünen düşüncelerdir" dedi Menşiki.

Menşiki bir kez daha resmin önünde durdu, çok yakınına gidip bir de oradan baktı resme. Sanki detaylı bir haritayı çözmeye çalışır gibi her noktasını en ince ayrıntısına kadar inceledi. Sonra, bu kez üç metre kadar geriye gidip gözlerini kısarak resmin bütününe baktı. Yüzünde coşkuya benzer bir ifade belirdi. Bu, avını yakalamak üzere olan bir etçil kuşun görüntüsünü çağrıştırdı bana. Acaba o avlayacağı şey neydi? Benim resmettiğim resim mi, ben mi ya da başka bir şey mi, bunu bilmiyordum. Ancak coşkuya benzer o tuhaf ifade, gün doğumunda nehir kıyısında süzülen sis gibi kısa sürede inceldi ve yok olup gitti. Onun yerini o her zamanki içten, düşünceli ifade aldı.

"Son günlerde kendimi övecek şeyleri mümkün olduğunca ağzıma almamaya gayret ediyorum ama dürüst olmam gerekirse, hiç şüpheye yer bırakmayacak şekilde yanlış bir karar vermediğimi görmekten bir tür gurur duyuyorum. Bende sanat yeteneği olmadığı gibi, bir şey yaratmakla da hiç ilgisi olmayan biriyim ama harika bir eseri anlayacak göze sahibim. En azından bu özgüvenim var" dedi Menşiki.

Yine de ben Menşiki'nin sözlerini olduğu haliyle kabul edip tam sevinemiyordum. Resme bakarken gözlerinde gördüğüm o keskin etçil kuş bakışları yüreğime saplanmıştı belki de.

"Resim hoşunuza gitti demek oluyor bu, değil mi?" diye sordum emin olmak için.

"Söylemeye gerek bile yok. Bu gerçekten değeri olan bir eser. Beni model olarak kullanıp ortaya bunun gibi harika, güçlü bir eser çıkarmış olduğunuz için inanılmaz bir mutluluk duyuyorum. Ve söylemeye gerek yok, müşteri olarak bu resmi sizden alacağım. Elbette sizin için de uygunsa?"

"Evet. Sadece benim açımdan..."

Menşiki hızlıca elini kaldırıp başka bir şey söylememi engelledi. "O halde, sizin için de uygun madem, bu harika resmin tamamlanışını kutlamak için sizi yakın bir zamanda evime davet etmek isterim. Ne dersiniz? Eskilerin deyişiyle, bunu ıslatalım. Tabii size zahmet olmayacaksa?"

"Elbette zahmet falan olmaz ama böyle bir şey yapmasanız, zaten yeterince..."

"Yoo, *ben* kutlamak isterim. Bu resmin tamamlanmasını birlikte kutlamak isterim. Evime akşam yemeğine gelmez miydiniz? Öyle abartılı bir şey değil, ufak bir kutlama yapalım. Sadece ikimiz, başka kimse olmayacak. Elbette aşçı ve barmen dışında."

"Aşçı ve barmen mi?"

"Hayakavagosen'in yakınlarında eskiden beri gittiğim bir Fransız restoranı var. İzin günlerinde aşçı ve barmeni çağıracağım. Çok yetenekli bir aşçıdır. Taze balık kullanarak ilginç yemekler pişirir. Doğruyu söylemek gerekirse, zaten bir süredir sizi evime davet etmeyi düşünüyordum, hazırlık yapıyordum. Ama resim tamamlanınca çok iyi denk düştü."

Ne kadar şaşırmış olduğumu göstermemek için epey bir gayret sarf etmem gerekti. Böyle bir şey için acaba ne kadar

masraf yapıyordu, kestiremiyordum bile. Sanırım Menşiki için bu normal bir durumdu. Ya da en azından o kadar da aykırı bir şey sayılmazdı.

"Dört gün sonraya ne dersiniz? Salı gecesi. Eğer size de uygunsa, ayarlayayım" dedi Menşiki.

"Salı gecesi için bir planım yok" dedim.

"O halde salı gününe karar verdik" dedi. "Şimdi bu resmi götürebilir miyim? Siz evime gelinceye dek resmi çerçeveletip duvara asmak istiyorum da."

"Bay Menşiki, siz bu resmin içinde gerçekten kendi yüzünüzü görebildiniz mi?" diye sordum.

"Elbette" dedi Menşiki gözlerime tuhaf bir şey söylemişim gibi bakarak. "Elbette bu resmin içindeki benim yüzüme benziyor. Hem de çok net bir şekilde. Başka bir şey mi çizmiştiniz ki?"

"Anladım" dedim. Başka ne diyebilirdim ki? "Sizin isteğiniz üzerine çizdim zaten. Eğer beğendiyseniz, eser sizindir. İstediğiniz gibi yapın. Ancak henüz boyası kurumadı. O yüzden çok dikkatli taşıyın lütfen. Çerçeveletmek için de bir süre beklemenizi öneririm. Kuruması için iki hafta kadar bekledikten sonra yapmanız daha iyi olur."

"Anladım. Dikkatli taşırım. Çerçeveletmeyi de sonraya bırakırım."

Giderken kapıda bana elini uzattı, uzun bir aradan sonra ilk kez el sıkıştık. Yüzüne tatmin olmuş bir gülümseme yayılmıştı.

"O halde salı günü görüşmek üzere. Sizi alması için saat altıda bir araba göndereceğim."

"Bu arada yemeğe mumyayı davet etmiyor musunuz?" diye sordum. Ne diye böyle bir şey söylemiştim, kendim de bilmiyordum. Ama birden mumya gelmişti aklıma. Ve ağzımdan çıkıvermişti.

Menşiki anlamak ister gibi yüzüme baktı. "Mumya mı? Ne demek istediniz acaba?"

"O taş odanın içinde olması gereken mumya. Her akşam çanı çalmış olmasına karşın, geriye sadece çanı bırakıp ortadan kaybolmuştu ya kendisi. *Sokushinbutsu* mu demek lazım? Belki o da evinize davet edilmek istiyordur. *Don Giovanni*'deki kumandan heykeli gibi."

Biraz düşünen Menşiki nihayet anlamış gibi neşeli bir şekilde gülümsedi. "Anladım. Don Giovanni'nin kumandan heykelini davet etmesi gibi, ben de mumyayı akşam yemeğine davet etsem nasıl olur diyorsunuz, değil mi?"

"Evet, öyle. Bu da belki bir şeylerin karmasıdır."

"Olur tabii. Hiç sorun değil. Kutlama masası bu. Eğer mumya da akşam yemeğine katılmak istiyorsa, sevinerek davet ederim. Çok ilginç bir akşam olur ama değil mi? Acaba tatlı olarak ne sunmalı?" Bunu dedikten sonra neşeyle güldü. "Tek sorun, kendisi ortada görünmüyor. Kendisi ortada olmayınca, ben de onu davet edemiyorum."

"Elbette" dedim. "Ama sadece göze görünen şey gerçektir diye sınırlandıramayız. Öyle değil mi?"

Menşiki resmi iki eliyle dikkatli bir şekilde tutup kaldırdı, önce bagajdan eski bir bez çıkarıp ön koltuğun üzerine serdi. Sonra onun üzerine boya bulaşmayacak şekilde resmi koydu. Daha sonra ince bir ip ile iki karton kutuyu kullanıp hareket etmeyecek şekilde dikkatlice sabitledi. Çok akıllıcaydı. Arabanın bagajında her zaman çeşitli malzemeler bulunduruyordu demek.

"Öyle ya, tam da sizin dediğiniz gibi" dedi Menşiki ayrılırken sanki mırıldanır gibi. İki elini de deri kaplamalı direksiyona koymuş, doğrudan yüzüme bakıyordu.

"Benim dediğim gibi mi?"

"Yani bazen yaşamlarımızda gerçeklik ile gerçekdışının sınırının net bir şekilde anlaşılamayacağı durumlar olur, diyorum. O sınır sanki keyfine göre bir gidiyor bir geliyor gibidir. Bu harekete çok dikkat etmek gerekir. Eğer yeterince dikkat

etmezsek, o an hangi tarafta olduğumuzu anlamayabiliriz. Benim az önce, kuyunun içinde daha fazla bulunmam tehlikeli olabilir deyişim, bu anlamdaydı."

Bu dediklerine karşı bir şey diyemedim. Menşiki de başka bir şey demedi. Açık pencereden bana el salladı, V8'in motoru keyifli bir homurtu çıkararak henüz boyası kurumamış portreyi de alıp götürerek görüş alanımdan çıkıp gitti.

19

Arkamda bir şey görünüyor mu?

Cumartesi öğleden sonra saat birde kız arkadaşım kırmızı Mini'siyle geldi. Evin dışına çıkıp onu orada karşıladım. Yeşil güneş gözlüğü takmış, sade bej bir elbisenin üzerine hafif gri bir ceket giymişti.

"Arabanın içinde mi yapalım? Yoksa yatakta mı?" diye sordum.

"Şapşal" dedi gülerek.

"Arabanın içinde de pek fena olmamıştı. Dar yerde pek çok şey yapılabiliyor."

"Bir ara yaparız."

Oturma odasında oturup yeşil çay içtik. Menşiki'nin portresini (ya da portreye benzer şeyi) tamamladığımı ona da anlattım. Ve o resmin bugüne dek iş olarak yaptığım "portre"lerden çok farklı bir özelliğe sahip olduğunu. Anlattıklarımı dinleyince resimle ilgilenmiş gibi göründü.

"Ben de görebilir miyim peki o resmi?"

Başımı salladım. "Bir günle kaçırdın. Senin de fikrini almak istemiştim ama Bay Menşiki onu evine götürdü bile. Henüz boya tam kurumamıştı ama sanki birileri alıp kaçıracak gibi bir an önce kendisinin olmasını istiyordu."

"Beğendi demek."

"Beğendiğini söyledi. Şüphe duyacak bir durum da görmedim açıkçası."

"Resmin tamamlanmış, müşterin de onu beğenmiş. Her şey yolunda gitti demek oluyor bu değil mi?"

"Sanırım" dedim. "Sonuçtan da memnunum. Benim bugüne dek hiç yapmadığım türde bir resim olduğu ve yeni bir olasılık da içerdiği için."

"Yeni bir tarz portre mi acaba?"

"Öyle mi demeli acaba? Bay Menşiki'yi model alıp çizerek bu yönteme ulaşabildim. Diğer bir deyişle bir portre taslağı şans eseri bu yönteme giriş sağladı belki de. Yeniden aynı yöntemle yapmayı denesem işe yarar mı ben de bilmiyorum. Bir kerelik özel bir durum da olabilir. Bay Menşiki'nin model olmasıyla tesadüfen özel bir güç ortaya çıkmış olabilir. Ama her şeyden önemlisi, benim içimde yeniden resim yapma isteğinin doğmuş olması."

"Resmi tamamlamışsın ya, tebrikler."

"Teşekkürler" dedim. "Yüklü miktarda bir ücret de alacağım."

"Bonkör Bay Menşiki" dedi.

"Bay Menşiki resmin tamamlanmış olmasını kutlamak için beni evine davet etti. Salı günü, akşam yemeğinde birlikteyiz."

Ona planlanan akşam yemeğini anlattım. Elbette mumyayı davet etme kısmını hariç tuttum. Profesyonel aşçı ve barmen, sadece ikimizin olduğu akşam yemeği...

"Nihayet o bembeyaz malikâneye ayak basacaksın demek" dedi ilgiyle. "Gizemli kişinin yaşadığı gizemli malikâneye. Çok heyecan verici. Evin her yerine iyice bakıp gel e mi?"

"Görebildiğim kadarıyla bakarım."

"Sunulan yemeklerin hepsini de aklında tut."

"Mümkün olduğunca aklımda tutacağım" dedim. "Şey, sen bu arada Bay Menşiki ile ilgili yeni bilgilere mi ulaştın?"

"Evet, o 'balta girmemiş orman iletişimi'yle."

"Neler öğrendin peki?"

Biraz tereddüt ediyormuş gibi bir ifade belirdi yüzünde. Sonra fincanı kaldırıp yeşil çaydan bir yudum içti.

"Bunu sonra anlatayım mı?" dedi. "Ondan önce yapmak istediğim bir şey var."

"Yapmak istediğin bir şey mi?"

"Söylemekten utandığım bir şey."

Sonra oturma odasından kalktık ve yatak odasına geçtik. Her zamanki gibi.

Yuzu'yla altı yıl boyunca evli kalmıştım (ilk dönem evliliği de diyebilirim buna), bu süreçte başka bir kadınla bir kez bile cinsel ilişki yaşamamıştım. Hiç fırsat olmadığından değil, ama ben o zamanlar, başka yerlerde başka olasılıkların peşinden koşmak yerine, karımla birlikte sakin bir yaşam sürmeye *daha güçlü* bir ilgi duyuyordum. Şehvet açısından bakıldığında da Yuzu ile gündelik seksimiz beni yeterince doyuruyordu.

Öte yandan birdenbire, öncesinde hiçbir şekilde sezdirmeden (öyle olduğunu düşünüyorum), "Çok üzgünüm ama artık seninle yaşamaya devam edemem" demişti bana. Bu katî bir karardı, ne pazarlık ne de uzlaşma imkânı görünüyordu. Şaşırıp kalmıştım, ne tepki vereceğimi bilememiştim. Hiçbir şey diyememiştim. Ama *artık burada duramam*, diye düşünmüştüm.

Bu yüzden ben de sadece kişisel eşyalarımı toparlayıp eski Peugeot 205'ime tıkıştırmış ve amaçsız bir seyahate çıkmıştım. Baharın ilk bir buçuk ayında, henüz soğuğun devam ettiği Tohoku ve Hokkaydo'da dolanıp durmuştum. Nihayetinde arabam bozulup kullanılamaz hale gelmişti. O yolculuğum sırasında geceleri Yuzu'nun vücudu aklıma gelip durmuştu. Vücudunun tek tek en ayrıntılı kısımları. Orasına dokunduğumda nasıl bir tepki verdiği, nasıl sesler çıkardığı. Ben hatırlamak istemesem de aklıma geliyordu. Ve arada bir bunları hatırlayarak kendi başıma boşaldığım da oldu. Bunu da yapmak istemiyordum oysa.

Ama o uzun yolculuk sırasında, sadece bir kere bir kadınla birlikte oldum. Her şey anlam veremediğim tuhaf bir şe-

kilde gelişmişti ve ben o tanımadığım genç kadınla bir geceyi aynı yatakta geçirmiştim. Benim tarafımdan istenip de olmuş bir şey değildi.

Miyazaki Bölgesi'nde sahil kenarındaki küçük bir şehirde oldu bu. İvate Bölgesi sınırında diye aklımda kalmış ama o günlerde her gün hareket halindeydim ve sürekli birbirine benzeyen yerlerden geçiyordum. Şehir adlarını tek tek aklımda tutamazdım. Büyük bir balıkçı limanı vardı diye hatırlıyorum. Gerçi o bölgede neredeyse her kasabada büyük bir balıkçı limanı vardı ama. Her yere dizel yağı ve balık kokusu sinmişti.

Kasabanın dışındaki çevre yolunda bir restoran vardı, orada tek başıma yemek yiyordum. Akşam saat sekiz sularıydı. Körili karides ve salata. İçerideki müşterilerin sayısı parmakla sayılacak kadar azdı. Pencere kenarında tek başıma kitap okuyup yemek yerken, tam karşımdaki sandalyeye genç bir kadın oturdu. Hiç çekinmeden, tek kelime bir şey demeden, sessizce muşamba kaplı sandalyeye oturuvermişti. Sanki dünyada bundan daha normal bir şey yokmuş gibi bir tavırla.

Şaşırıp başımı kaldırdım. O kadını tanımıyordum. Kesinlikle ilk kez görüyordum. Aniden oturunca, ne olduğunu anlayamamıştım. Bir sürü boş masa vardı. Bir masayı paylaşmanın gereği yoktu. Acaba bu kasabada bu şekilde davranmak normal mi karşılanıyordu? Çatalımı bırakıp kâğıt mendille ağzımı sildim, onun yüzüne boş boş baktım.

"Beni tanıyormuş gibi davran" dedi hemen. "Burada buluşmuşuz gibi." Boğuk bir sesle söylemişti bunları. Ya da heyecandan sesi boğuk çıkmıştı. Sesinde hafiften Tohoku Bölgesi aksam vardı.

Okumakta olduğum kitabı kapattım. Kadın, yirmili yaşlarının başlarında görünüyordu. Beyaz yuvarlak yakalı bluzun üzerine deniz mavisi örgü hırka giymişti. Her ikisinin de pek kaliteli şeylere benzediğini söyleyemem. Ama yıpranmış da

değildiler. Yakındaki markete giderken üstünüze geçirdiğiniz türden, son derece normal kıyafetlerdi. Saçları siyah ve kısaydı, perçemleri alnına iniyordu. Hafif bir makyaj yapmıştı. Siyah kumaştan omuz çantasını dizine koymuştu.

Göze çarpan bir özelliği yoktu. Yüz hatları çirkin sayılmazdı ama karşısındakinde güçlü bir etki bırakmıyordu. Caddede karşılaştığınızda üzerinizde hiçbir izlenim bırakmayacak türde bir yüzdü. Önünden geçip gittikten sonra unutuluverecek bir yüz. İnce dudaklarını sımsıkı kapatmış, burnundan nefes alıyordu. Nefesi telaşlıydı. Burun delikleri hafifçe açılıp kapanıyordu. Burnu küçüktü, ağzının büyüklüğüyle kıyaslandığında dengesiz duruyordu. Sanki onu yapan kişinin elindeki kil birden tükenmiş de burnunu biraz törpülemiş gibi.

“Anladın mı? Beni tanıyormuşsun gibi davran” dedi tekrar. “Şaşkın şaşkın bakmasana.”

“Peki” diye cevap verdim onu anlamadığım halde.

“Yemene devam et sen” dedi. “Zaten tanışıyormuşuz gibi, sohbet ediyormuşuz gibi yap.”

“Ne hakkında konuşayım?”

“Tokyolu musun?”

Başımla onayladım. Çatalı elime alıp küçük domateslerden bir tane yedim. Sonra bardaktan bir yudum su içtim.

“Konuşmandan anlamıştım” dedi. “Neden geldin?”

“Buradan geçiyordum sadece” dedim. Zencefil rengi üniforma giymiş garson kız, kalın mönüyü kucaklayıp getirdi. Şaşılacak kadar büyük göğüsleri vardı, üniformasının düğmeleri her an patlayıverecekmiş gibi görünüyordu. Karşımda oturan kadın mönüyü almadı. Garson kızın yüzüne dahi bakmadı. Doğrudan benim yüzüme bakıp, “Kahve ve *cheesecake*” dedi sadece. Sanki bana sipariş verir gibi. Garson kız sessizce başıyla onayladı, getirdiği mönüyü aynı şekilde kucaklayıp geri götürdü.

“Başın belada falan mı?” diye sordum.

Bana cevap vermedi. Sanki yüzümü değerlendirir gibi dimdik suratıma bakıyordu.

"Arkamda bir şey görünüyor mu? Kimse var mı?" diye sordu.

Onun arkasına doğru baktım. Normal insanlar normal şekilde yemek yiyordu. Yeni müşteri de girmemişti içeriye.

"Hiçbir şey yok. Kimse de yok" dedim.

"Biraz daha öyle bak" dedi. "Bir şey olursa haber ver. Havadan sudan sohbet ediyormuş gibi devam edelim."

Oturduğumuz masadan restoranın otoparkı görünüyordu. Tozlanmış küçük, eski Peugeot arabam da oradaydı. Onun dışında iki araba daha vardı. Gümüşi, küçük bir araba ile yüksek kasalı, siyah bir minivan. Yeniye benziyordu minivan. İkisi de bir süredir oradaydı. Yeni gelen bir araba görünmüyordu. Kadın muhtemelen yürüyerek bu restorana kadar gelmişti. Ya da birisi onu buraya kadar getirmişti.

"Demek geçiyordun sadece?" dedi.

"Öyle."

"Seyahatte misin?"

"Sayılır" dedim.

"Ne okuyorsun?"

Okuduğum kitabı ona gösterdim. Mori Oogay'ın *Abe Ailesi* kitabıydı.

"*Abe Ailesi*" dedi. Sonra aldığı kitabı bana geri verdi. "Neden bu kitabı okuyorsun?"

"Kısa bir süre önce Aomori'de kaldığım bir hostelin holünde duruyordu. Biraz karıştırdım, ilginç gelince de yanıma aldım. Onun yerine de okuduğum bir kitabı bıraktım."

"Okumadım. İlginç mi?"

Kitabı daha önce bir kez okumuştum, bu ikincisiydi. Oldukça ilginç bir kitaptı ama Mori Oogay acaba ne için, hangi bakış açısıyla böyle bir roman yazmış, kendini yazmak zorunda hissetmiş, pek anlayamamıştım. Ama bunu anlatmaya kalkarsam uzun sürerdi. Bir okuma kulübünde değildik so-

nuçta. Dahası bu kadınla sohbet etmek için (en azından etrafa öyle görünmek için) uygun bir konu açmıştım sadece.

"Okumaya değer diye düşünüyorum" dedim.

"Ne iş yapıyor bu kişi?" diye sordu.

"Mori Oogay mı?"

Kaşları çatıldı. "Yok ya. Mori Oogay'dan bana ne. Seni diyorum. Ne iş yaparsın?"

"Resim yapıyorum" dedim.

"Ressam" dedi.

"Öyle de denebilir tabii."

"Ne tür resimler yaparsın?"

"Portre" dedim.

"Portre, hani şu müdür odalarında sıkça gördüklerimizden mi? Büyük adamların ciddi suratlar takındıkları."

"Öyle."

"Bunu meslek olarak mı yapıyorsun?"

Başımla onayladım.

Resim üzerine daha fazla konuşmadı. Sanırım ilgisini kaybetmişti. Dünyadaki insanların geneli, resmi çizilenleri hariç tutarsam, portreye pek ilgi göstermezler.

O sırada girişteki otomatik kapı açıldı, orta yaşlı, uzun boylu bir adam girdi içeri. Siyah deri ceket giymiş, bir golf sopası üreticisinin logosunun olduğu siyah bir şapka takmıştı başına. Girişte durup restoranın içine göz gezdirdi. Bizden iki masa uzaktaki masayı seçti, yüzü bize dönük olacak şekilde oturdu. Şapkasını çıkardı, avuç içiyle birkaç kez saçlarını düzeltti, büyük göğüsleri olan garson kızın getirdiği mönüyü detaylıca inceledi. Saçları kısa kesilmişti, aralarda beyazlar vardı. Zayıftı, teni güzelce bronzlaşmıştı. Alnında dalgalı derin kırışıklıklar vardı.

"Bir adam geldi" dedim.

"Nasıl biri?"

O adamın dış görünüşünün özelliklerini kısaca anlattım.

"Resmini çizebilir misin?" diye sordu.

"Evet. Ressamım ya ben."

Cebimden not defterimi çıkardım. Kurşunkalemle o adamın resmini çizdim hızlıca. Biraz gölgeleme bile yaptım. O resmi çizerken adamın olduğu yere bakıp durmam da gerekmiyordu. Birinin yüzüne bir kez hızlıca bakınca hemen kavrayıp ezberleme gibi bir yeteneğim vardı. Yaptığım resmi masanın karşısındaki kadına uzattım. Resmi eline aldı, gözlerini kıstı, sanki bir bankacının şüpheli bulduğu bir çekteki imzayı incelemesi gibi, uzun bir süre gözlerini dikip baktı. Sonra resmi masanın üzerine bıraktı.

"Çok başarılı bir resim bu" dedi yüzüme bakarak. Oldukça etkilenmişe benziyordu.

"Bu benim işim çünkü" dedim. "Bu adam tanıdığın biri mi?"

Bir şey demedi, sadece başını salladı. Dudakları kapalıydı, yüz ifadesi değişmemişti. Sonra çizdiğim resmi koparıp dörde katladı, omuz çantasına koydu. Resmi neden almıştı, sebebini anlamamıştım. Buruşturup çöpe de atabilirdi. "Tanıdık değil" dedi.

"Ama bu adam tarafından takip ediliyorsun, öyle mi?"

Buna da yanıt vermedi.

Az önceki aynı garson kız *cheesecake*'le kahveyi getirdi. Kadın, garson kız gidene dek öylece ağzını kapalı tuttu. Sonra *cheesecake*'inden bir çatal aldı, tabağın üzerinde birkaç kez sağa sola çevirdi. Buz hokeyi oyuncularının buz üzerinde maçtan önce alıştırma yapmaları gibi. Nihayet o parçayı ağzına attı, ağır ağır, ifadesiz bir şekilde çiğnedi. Yemesi bitince kahveye biraz krema koyup içti. Sonra *cheesecake* tabağını yana itti. Artık kekin varlığına daha fazla ihtiyaç yokmuş gibi.

Otoparktaki arabalara beyaz bir SUV eklenmişti. Bodur görünümlü, yüksek kasalı bir arabaydı. Sağlam görünen tekerlekleri vardı. Az önce içeriye giren adamın arabası olma-

lıydı. Önü restorana bakacak şekilde park etmişti. Bagaj kapısına eklenmiş yedek tekerlek kutusunda "Subaru Forester" yazılı logo vardı. Körili karidesimi yiyip bitirdim. Garson kız gelip tabakları kaldırdı, ben de kahve ısmarladım.

"Uzun zamandır mı yolculuk ediyorsun?" diye sordu kadın.

"Epey uzun zamandır" dedim.

"Yolculuk ilginç mi?"

Doğru yanıt, ilginç olduğu için yolculuk yapıyor değilim demek olacaktı. Ama bu yanıtı verirsem konu uzayıp çetrefilleşecekti. "Eh işte" diye yanıtladım.

İlginç bir hayvana bakıyormuş gibi baktı bana. "Çok kısa cümleler kuran birisin demek."

Doğru yanıt, konuştuğum kişiye göre değişir demek olacaktı. Ama bunu dersem konu yine uzayıp çetrefilleşecekti.

Kahve geldi, biraz içtim. Kahve tadı vardı ama lezzetli değildi pek. En azından kahveydi ve yeterince sıcaktı. Sonrasında restorana başka müşteri gelmedi. Deri mont giymiş, saçlarında beyazlar olan adam duyulur bir sesle biftek ve pirinç lapası sipariş etti.

Hoparlörden yaylıların çaldığı "The Fool on the Hill" duyuluyordu. Bu şarkıyı besteleyen John Lennon muydu Paul McCartney miydi, hatırlayamadım. Sanırım Lennon'du. Böylesine ilgisiz şeyler düşünüyordum işte. Başka ne düşünsem iyi olurdu bilmiyordum çünkü.

"Arabayla mı geldin?"

"Hı hı."

"Hangisi?"

"Kırmızı Peugeot"

"Plakası?"

"Şinagava" dedim.

Bunu duyunca yüzünü astı. Sanki Şinagava plakalı kırmızı bir Peugeot ile ilgili çok kötü bir anısı varmış gibi. Sonra örgü hırkasının kollarını indirip beyaz bluzunun düğmeleri

yukarıya kadar düzgün iliklenmiş mi kontrol etti. Kâğıt peçeteyle ağzını hafifçe sildi.

"Gidelim" dedi aniden.

Sonra bardaktaki suyun yarısını içip yerinden kalktı. Kahvesi sadece bir yudum alınmış, *cheesecake*'i de bir lokma yenmiş halde masanın üzerinde duruyordu. Sanki doğal bir afet yaşanmış, her şey öylece kalmıştı.

Nereye gittiğini bilmiyordum ama ben de onun arkasından kalktım. Masanın üzerindeki hesap pusulasını alıp kasada ödedim. Onun siparişlerini de ödedim, buna karşın teşekkür etmedi. Kendi payına düşeni ödemeye de kalkmadı.

Biz restorandan çıkarken, sonradan gelen, saçında beyazlar olan orta yaşlı adam bifteğini yiyordu. Başım kaldırıp bizim olduğumuz tarafa doğru şöyle bir baktı ama hepsi buydu. Sonra hemen tabağına çevirdi bakışlarını, bıçak ve çatal kullanarak ifadesiz bir yüzle yemeye devam etti. Kadın adama hiç bakmadı.

Beyaz Subaru Forester'ın yanından geçerken arka tamponundaki üzerinde balık resmi olan çıkartmaya gözüm takıldı. Sanırım kılıçbalığı idi. Neden arabasına bir kılıçbalığı çıkartması yapıştırmıştı ki, sebebini bilmiyordum. Belki balıkçılık işindeydi ya da bir balıkçıydı.

Nereye gittiğimizi söylemedi kadın. Yan koltuğa oturdu, ilerleyeceğimiz yolu basitçe işaret etti. Bu çevredeki yolları iyi biliyordu. Ya bu şehirde doğup büyümüştü ya da uzun zamandır burada yaşıyordu. İşaret ettiği şekilde Peugeot'mu sürdüm. Merkezden çıkıp otoyolda bir süre ilerleyince, neon ışıklı tabelaları ile bir aşk oteli çıktı karşımıza. Onun gösterdiği üzere otoparkına girip motoru kapattım.

"Bugün burada kalacağım" dedi sanki bir şey itiraf ediyormuş gibi. "Eve dönemem. Sen de benimle gelsene."

"Ben bu akşam başka bir yerde kalacaktım" dedim. "Giriş yapmıştım, eşyalarımı da odaya koymuştum."

"Neresi?"

Tren istasyonunun yakınındaki küçük bir iş otelinin adını verdim.

"Burası o ucuz otelden çok daha iyidir" dedi. "Yüklük kadar küçük ve *nemlidir* odası, öyle değil mi?"

Kesinlikle öyleydi. Yüklük kadar küçük, *nemli* bir odaydı.

"Hem böyle bir yere kadınları tek başına pek kabul etmezler. Hayat kadını diye düşünüp girmemi engellerler. Sen de gel işte."

Bir hayat kadını değilmiş, en azından bunu öğrendim, diye düşündüm.

Resepsiyonda tek gecelik oda için ödeme yaptım (kadın bunun için de minnet duyuyormuş gibi bir tavır sergilemedi) ve odanın anahtarını aldım. Odaya girince kadın önce küvete sıcak su doldurup televizyonu açtı, odanın ışığını ayarladı. Çok geniş bir küvetti. Kesinlikle iş otelinden çok daha konforluydu burası. Daha önce de buraya (ya da bunun gibi yerlere) defalarca gelmiş gibiydi. Yatağa oturup örgü hırkasını çıkardı. Beyaz bluzunu ve eteğini de. Jartiyerini de. Üzerinde sade, beyaz iç çamaşırları vardı. Yeni değillerdi. Normal ev kadınlarının ev yakınlarındaki süpermarkete alışverişe giderken üzerlerinde olan türde iç çamaşırlarıydı bunlar. Sonra sırtına elini uzatıp becerikli bir şekilde sutyenini çıkardı, katlayıp yatak başına koydu. Göğüsleri büyük de sayılmazdı, küçük de.

"Buyurun" dedi bana. "Madem böyle bir yere geldik, seks yapalım."

Bu, benim uzun yolculuğum (ya da kaçışım) sırasındaki yegâne cinsel deneyimimdi. Düşündüğümden daha şiddetli bir seks olmuştu. O dört kez orgazm oldu. Bana inanmayabilirsiniz ama hepsi de gerçekti. Ben de iki kez geldim. Ama tuhaftır ki pek o kadar zevk almamıştım. Onunla sevişirken başka şeyler gelip duruyordu aklıma.

"Baksana, yoksa sen epeydir seks yapmadın mı?" diye sordu.

"Aylardır yapmadım" dedim.

"Anlaşılıyor" dedi. "Ama neden? Kızlar tarafından pek beğenilmeyecek bir tip de değilsin oysaki?"

"Bir sürü şey oldu da."

"Ah zavallı" dedi ve başımı şefkatle okşadı. "Zavallıcık."

Zavallı, diye aklımda defalarca tekrar ettim durdum. Böyle denince gerçekten de zavallı biri olarak düşündüm kendimi. Bilmediğim bir şehirde, öylesine bir yerde, ne olup bittiğini anlamadan, adını bile bilmediğim bir kadınla tenlerimiz birbirine değerken.

İki seks turu arasında, buzdolabından birkaç bira içtik. Uyuduğumuzda saat gece yarısı bir civarı olmalıydı. Sabah gözümü açtığımda o gitmişti. Not da bırakmamıştı. Tek başıma geniş yatakta yatıyordum. Saat yedi buçuğu gösteriyordu, pencereden dışarısı tamamıyla aydınlanmıştı. Perdeyi açınca sahile paralel devam eden çevre yolu görünüyordu. Taze balık taşıyan soğuk hava depolu kamyonlar homurtulu sesler çıkararak geçiyordu. Dünyada insana kendini boş hissettiren pek çok şey vardır ama hiçbiri bir aşk otelinde sabah tek başına gözünü açmak kadar olmasa gerek.

Birden aklıma geldi, pantolon cebimdeki cüzdanımı kontrol ettim. İçindekiler olduğu gibi duruyordu. Nakit param da kredi kartım da, banka kartım da, ehliyetim de. Rahatladım. Eğer cüzdanım çalınmış olsaydı ortada kalakalacaktım. Ve bu olmaz bir şey de değildi. Dikkatli olmalıydım.

O muhtemelen gün doğumunda, ben mışıl mışıl uyurken, tek başına odadan çıkıp gitmişti. İyi de şehre kadar (ya da yaşadığı yere kadar) nasıl dönmüştü? Yürüyerek mi dönmüştü ya da taksi mi çağırmıştı? Gerçi bu benimle ilgili bir şey değildi. Düşünsem ne olacaktı ki?

Resepsiyonda odanın anahtarını geri verdim, içtiğimiz bi-

raların ücretini ödedim, Peugeot'ma binip şehre döndüm. İstasyon önündeki iş otelinde odamda bıraktığım valizimi alıp bir günlük konaklama ücretini ödemem gerekiyordu. Şehre giden yol önceki geceki restoranın önüne çıktı. Orada kahvaltı yaptım. Çok acıkmıştım ve sıcak sade kahve içmek istiyordum. Arabayı otoparka bıraktığımda az ileride beyaz Subaru Forester'ı gördüm. Burnunu öne verip park etmişti, arka tamponunda kılıçbalığı çıkartması vardı. Hiç şüphesiz geçen gece gördüğüm Subaru Forester'dı bu. Yalnızca arabanın park edildiği yer dün gecekinden farklıydı. Normaldi bu. Böyle bir yerde tüm bir geceyi geçirmiş olamazdı.

Restorana girdiğimde içerisi boştu. Tahmin ettiğim gibi dün geceki adam masasında kahvaltısını ediyordu. Dün gecekiyle aynı masadaydı, dün geceki siyah deri ceketi giyiyordu. Dün geceyle aynı Yonex logolu siyah şapkasını masanın üzerine koymuştu. Dün geceden farklı olan tek şey, masanın üzerinde katlanmış halde duran sabah gazetesiydi. Önünde tost ve sahanda yumurta tabağı vardı. Az önce getirilmiş gibiydi, kahvenin buharı tütüyordu. Ben önünden geçerken adam başını kaldırıp bana baktı. Gözleri dün geceden daha sert ve soğuk bakıyordu. Sanki o bakışlardan bir tür suçlama okunuyordu. En azından bana öyle gelmişti.

Ben senin nerede ne yaptığını çok iyi biliyorum ha, der gibi, uyarır gibiydi sanki.

İşte benim Miyazaki Bölgesi'nde sahil kenarındaki o küçük şehirde yaşadığım deneyimin hikâyesi. O küçük burunlu, dişleri muntazam ve güzel kadın, o gece benden ne istemişti bunu şimdi bile bilmiyorum. Ve o beyaz Subaru Forester'ı kullanan orta yaşlı adam, acaba neden o kadını takip ediyordu, o kadın neden o adamdan kaçmaya çalışıyordu, benim için hiçbir açıklaması yoktu. Her neydiyse ben tesadüfen orada onlarla bir araya gelmiş, olaylar tuhaf bir şekilde gelişince o ilk kez gördüğüm kadınla aşk oteline gitmiş, onunla

tek gecelik bir ilişki yaşamıştım. Buna rağmen o şehrin adını hâlâ bir türlü hatırlayamıyordum.

"Bir bardak su verir misin?" dedi evli kız arkadaşım. Seks yaptıktan sonra kısa bir süre uyumuş, gözünü yeni açmıştı.

İkindi saatlerinde yataktaydık. O uyurken ben tavana bakarak o balıkçı şehrinde yaşadığım tuhaf olayları hatırlamıştım. Üzerinden henüz altı ay bile geçmemişti ama sanki çok uzak bir geçmişte olmuş gibi geliyordu bana.

Mutfağa gidip büyük bir bardağa su koyup ona getirdim. Bir dikişte bardağın yarısını içti.

"Bay Menşiki var ya" dedi bardağı sehpanın üzerine bırakıp.

"Bay Menşiki mi?"

"Bay Menşiki hakkında yeni bilgi" dedi. "Bunu sonra anlatayım demiştim ya biraz önce."

"Balta girmemiş orman iletişimi."

"Öyle" dedi. Sonra bir yudum daha su içti. "Arkadaşın Bay Menşiki, anlatılanlara göre uzun bir süre Tokyo Cezaevi'nde yatmış."

Doğrulup onun yüzüne baktım. "Tokyo Cezaevi'nde mi?"

"Öyle, Kosuge'dekinde."

"İyi ama hangi suçla?"

"Hımm, detayları pek iyi bilmiyorum ama sanırım parayla ilgili bir şey. Vergi kaçakçılığı ya da kara para aklama ya da içeriden bilgi sızdırılması gibi bir şey olabilir ya da bunların hepsidir. Bundan altı, yedi yıl kadar önce hapiste yatmış. Bay Menşiki ne iş yaptığını kendi söylemedi mi sana?"

"Bilgi toplama ile ilintili bir iş olduğunu söylemişti" dedim. "Kendi şirketini kurmuş, yıllar önce o şirketin hisselerini yüksek fiyatla satmış. Şimdi de sermaye geliri ile yaşamını sürdürüyormuş."

"Bilgi toplama ile ilintili iş çok belirsiz bir tabir değil mi?

Düşününce, günümüzde bilgi ile ilintili olmayan bir iş neredeyse hiç yok gibi."

"Bu cezaevi olayını nereden duydun?"

"Kocası finans sektöründe çalışan bir arkadaşımdan duydum. Ama bu haber ne kadar doğru, pek bilmiyorum. Birileri birilerinden duymuş ve o da birilerine söylemiş. Böylesi bir bilgi. Ama ne denir bilirsin, ateş olmayan yerden duman tütmez."

"Tokyo Cezaevi'ne girmiş olması, diğer bir deyişle Tokyo Bölge Savcılığı tarafından yakalanmış demektir."

"Neticede suçsuz bulunmuş" dedi. "Uzun bir süre tutuklu kalmış, o sırada oldukça ciddi soruşturmalardan geçmiş denildiğine göre. Tutukluluk süresi defalarca uzatılmış, kefalet de kabul edilmemiş."

"Ama sonra duruşmada o kazanmış."

"Evet, hakkında dava açılmış ama hapis cezası almamış sonuçta. Sorgulamada tamamen sessiz kalmış denildiğine göre."

"Bildiğim kadarıyla, Tokyo bölge savcıları soruşturma konusunda çok güçlüdür. Bununla da gurur duyarlar. Bir kez birini hedef alırlarsa, kanıtları katî bir şekilde bulduktan sonra suçlamada bulunur, sonra da dava açarlar. Duruşmaya sundukları davalarda da suçluluk oranı oldukça yüksektir. Bu yüzden cezaevindeki sorgulama işlerini de yarım yamalak yapmazlar. Sorgulananların pek çoğu sorgu sırasında ruhsal olarak çöker, karşısındakinin dediği gibi ifadesini yazdırır ve sonra da onu imzalar. Böyle bir uygulama karşısında tamamen sessiz kalmak normal bir insanın yapabileceği bir şey değildir."

"Ama Bay Menşiki bunu başarmış. İradesi kuvvetli, çok zeki biri."

Gerçekten de Menşiki sıradan birisi değildi. İradesi kuvvetli, çok zeki biriydi.

"Bu anlattıklarında ikna olmadığım bir şey daha var. Ver-

gi kaçırmak ya da para aklamak diyelim, Tokyo Bölge Savcılığı tutuklama yaptıysa, bu gazetelerde çıkmış olmalı. Öyle olsaydı Menşiki gibi az bulunan bir soyadı mutlaka aklımda kalırdı. Bir süre öncesine dek gazeteleri sıkı takip ederdim çünkü."

"Şey, o kadarını ben de bilemiyorum. Başka bir şey daha var, bunu daha önce de demiştim ama, dağ başındaki o malikâneyi üç yıl önce satın almış. Neredeyse bastırmış almak için. Aslında o evde başka birileri yaşıyormuş ve o insanlar, yeni yaptırdıkları evi satma niyetinde değillermiş ama Bay Menşiki teklif ettiği parayı artırıp –ya da başka bir yöntemle– o aileyi evden çıkarmış ve oraya kendisi yerleşmiş. Tam kötü huylu bir keşiş yengeci gibi."

"Keşiş yengeçleri kabuklu hayvanları kabuklarının içinden dışarı atmaz. Ölmüş kabuklu hayvanların geride bıraktıkları kabukları kullanırlar."

"Aralarında kötü huylu keşiş yengeçleri de olmadığı anlamına gelmez ama bu, değil mi?"

"Pek bilmiyorum" dedim, keşiş yengeçlerinin yaşam alışkanlıkları hakkında bir tartışmaya girmekten kaçınıp. "Eğer öyle ise, neden Bay Menşiki *o evde* o kadar ısrarcı oldu? Daha önce orada yaşayanları o evden zorla çıkarıp orayı kendi evi yaptı? Oraya sahip olabilmek için bir sürü masraf yapmak ve emek sarf etmek zorunda kalmış olmalı. Bana göre o malikâne aşırı gösterişli bir yer; fazla göze çarpıyor. Harika olmasına harika bir ev ama sanki onun zevkine uyan bir yer değilmiş gibi geliyor bana."

"Ev olarak da fazla büyük. Hizmetçi tutmadan tek başına yaşıyor ve neredeyse hiç ziyaretçisi de gelmiyor; neden öyle büyük bir evde yaşama isteği duyuyor acaba?"

Bardağında kalan suyu içip bitirdi. Sonra, "Bay Menşiki'nin o evde bulunmasının bir nedeni olmalı. O neden nedir bilemiyorum ama" dedi.

"Her ne ise, ben salı akşamı ona davetliyim. O eve gerçekten gidince pek çok şey öğrenebilirim belki."

"*Mavi Sakal'ın Şatosu*'ndaki gibi. Gizemli kapalı odayı da kontrol etmeyi unutmayasın."

"Tamam, aklımda tutarım."

"Ama en azından bu iyi oldu" dedi.

"Nedir o iyi olan?"

"Resmin tamamlanmış olması, Bay Menşiki'nin onu beğenmesi ve eline toplu para geçecek olması."

"Öyle tabii" dedim. "Bu gerçekten iyi oldu diye düşünüyorum ben de. Rahatladım."

"Tebrikler Ressam Bey" dedi.

Rahatlamış olduğum yalan değildi. Resmi tamamlamış olduğum gerçekti. Menşiki'nin resmi beğenmiş olması da gerçekti. Benim o resimden memnun olmam, bunun sonucunda elime yüklü bir paranın geçeceği de. Bunlara rağmen, neden bir kutlama isteği duymuyordum acaba? Etrafımdaki her şey havada kalmış, takip edecek bir ipucu yokmuş gibi hissediyordum çünkü. Ben yaşamımı sadeleştirmek istedikçe her şey daha da mantıksız bir hal alıyor sanki diye düşündüm.

Bir ipucu arar gibi bilinçsiz bir şekilde elimi uzatıp kız arkadaşıma sarıldım. Bedeni yumuşaktı, sıcaktı. Terden nemliydi.

Ben senin nerede ne yaptığını çok iyi biliyorum ha, dedi beyaz Subaru Forester'lı adam.

20

Var olan ile var olmayanın birbirine karıştığı an

Ertesi sabah beş buçukta uyandım. Pazar sabahıydı. Etraf henüz zifiri karanlıktı. Mutfakta basit bir kahvaltı yaptıktan sonra iş kıyafetlerimi giyip atölyeye geçtim. Gökyüzü aydınlanınca ışıkları kapattım, pencereyi sonuna dek açtım, içeriye ürpertici ferahlıktaki sabah havası doldu. Yeni bir tuval çıkarıp şövalenin üzerine koydum. Pencerenin dışından sabah kuşlarının sesleri duyuluyordu. Gece boyunca yağan yağmur etraftaki ağaçları iyice ıslatmıştı. Yağmur kısa bir süre önce durmuş, bulutların arasından güneş ışıkları görünmeye başlamıştı. Tabureye oturdum, kupadan sıcak kahve içerek önümdeki henüz hiçbir şey çizmediğim tuvale baktım bir süre.

Sabahın erken saatlerinde, henüz üzerine hiçbir şey çizmediğim bembeyaz tuvale öylece gözlerimi dikip bakmayı eskiden beri severim. Şahsen ben bunu "Tuval Zen" diye adlandırıyorum. Henüz hiçbir şey çizmemişimdir ama orası kesinlikle boş değildir. O bembeyaz görüntüde gelmesi beklenen şey kendini gizliyordur. Daha dikkatli bakınca orada birkaç olasılık görürsün ve bu olasılıklar nihayetinde tek bir ipucunda toplanır. Böyle anları seviyordum. Var olan ile var olmayanın birbirine karıştığı andı bu.

Ama bugün ne çizeceğimi en baştan beri biliyordum. Tuvalin üzerine çizeceğim şey, Subaru Forester'ı olan o orta yaşlı adamın portresiydi. O adam içimde, benim tarafımdan res-

medilmek üzere sabırla beklemişti. Öyle hissediyordum. Ve ben bir başkası için değil (sipariş verildiği için değil, geçinmek için hiç değil), kendim için onun portresini çizmek zorundaydım. Menşiki'nin portresini yaptığım zaman olduğu gibi, ben o adamın varlığının anlamını –hiç değilse bana ifade ettiği anlamı– ortaya çıkarmak için onun portresini kendi bildiğimce resmetmek zorundaydım. Neden bilmiyorum. Ancak bu benden istenen bir şeydi.

Gözlerimi kapatıp zihnime beyaz Subaru Forester'ı olan orta yaşlı adamın görüntüsünü çağırdım. Yüzünün şekli en ince ayrıntısına dek net bir şekilde hafızamdaydı. Ertesi günün sabahında, erken saatlerde restorandaki masasından dosdoğru yüzüme bakmıştı. Masanın üzerinde katlanıp konmuş sabah gazetesi vardı, kahvenin üzerinden beyaz duman tütüyordu. Büyük pencereden içeri giren sabah güneşinin ışıkları göz kamaştırıyordu, ucuz mutfak aletlerinden çıkan takır tukur sesler restoranın içinde çınlıyordu. Bu manzara gözümde net bir şekilde yeniden canlandı. Sonra o manzaranın içindeki adamın yüzü hareketlenmeye, bir ifade kazanmaya başladı.

Ben senin nerede ne yaptığını çok iyi biliyorum ha, diyordu gözleri.

Bu kez taslak çizimiyle başladım. Tabureden kalkıp karakalemi elime aldım, tuvalin önünde dikildim. Sonra tuvalin boşluğuna adamın yüzünün olacağı yeri işaretledim. Hiçbir planım olmadan, hiçbir şey düşünmeden, önce dikey bir çizgi çizdim. Her şeyin oradan başlayacağı, merkez olacak tek bir çizgi. Oraya bundan sonra çizeceğim şey, zayıf, bronzlaşmış bir adamın yüzüydü. Alnında derin kırışıklıklar vardı, birkaç tane. Gözleri kısık, keskin. Uzaktaki ufuk çizgisini gözlemeye alışmış gözler. Gökyüzünün ve denizin rengi bu gözlere işlemiş. Saçları kısacık kesilmiş, aralara hafifçe beyazlar karışmış. Muhtemelen sessiz ve sabırlı bir adam.

O ana çizginin etrafına karakalemle birkaç yardımcı çizgi ekledim. Böylece adamın yüzünün silueti ortaya çıkacaktı. Çizdiğim çizgilere bakmak için birkaç adım geri gittim, oradan ona baktım, düzeltme yapıp yeni bir çizgi ekledim. Önemli olan kendime inanmamdı. Çizginin gücüne, çizgilerle ayrılan boşluğun gücüne inanmam. Ben demiyordum, çizgi ve boşluk diyordu bunları. Çizgi ve boşluk birbiriyle konuşmaya başlayınca, nihayet renk de konuşmaya başlardı. Ve tek boyutlu yüzey giderek üç boyutlu hale doğru şekil alırdı. Benim yapmam gereken, onları cesaretlendirmek, onlara yardım etmekti. Her şeyden önemlisi de onların yoluna çıkmamak, onlara engel olmamak.

On buçuğa kadar çalışmaya devam ettim. Güneş gökyüzünün ortasına doğru ağır ağır yükseldi, gri bulutlar küçük parçalara ayrıldı, art arda dağın arkasına doğru uzaklaşıp gitti. Ağaçların dallarının uçlarından su damlamıyordu artık. O ana dek oluşan taslağa biraz uzaktan, farklı açılardan baktım. Karşımda o hatırladığım adamın yüzü vardı. Ya da o yüze dönüşecek iskelet ortaya çıkmıştı demek daha doğru olur. Ne var ki çizgi sayısında aşırıya kaçtığım gibi bir hisse kapıldım. Biraz törpülemek gerekiyordu. Şimdi gereken eksiltmekti. Ama bu ertesi günün işiydi. Bugünlük işi burada sonlandırmak iyi olacaktı.

Küçülen karakalemi yerine bıraktım, lavaboda ellerimi yıkadım. Havluyla elimi silerken önümdeki rafta duran eski çan gözüme ilişince onu elime aldım. Denemek için sallayıp çalınca çıkan ses kötü, zayıf, sanki kurumuş, eskimiş bir ses gibi geldi kulağıma. Uzun zamandır toprağın altında kalmış, gizemli bir Buda aleti gibi gelmiyordu nedense bana. Gece yarısı çınlayan o sesten çok farklıydı bu çıkan ses. Muhtemelen karanlık ve derin sessizlik o sesin daha net, daha derinden duyulmasını, çok daha uzağa taşınmasını sağlamıştı.

Acaba bu çanı gecenin bir yarısı toprağın altından kim ça-

lıyordu? Bu hâlâ gizemini koruyordu. Kuyunun dibinde birisi çanı her gece çalmış olmasına karşın (muhtemelen de bir mesaj vermek için), şimdi o birisi ortadan kaybolmuştu. Kuyuyu açınca sadece çan vardı. Anlamsız. O çanı rafa geri koydum.

Öğle yemeğinin ardından dışarı çıkıp arkadaki koruluğa girdim. Üstüme kalın, gri parkamı, altıma da orasına burasına boya bulaşmış iş pantolonumu giymiştim. Nemli patikadan gizemli, eski tapınağa kadar yürüyüp arkasına dolandım. Kuyunun ağzındaki kalın tahta kapağın üzerine çeşitli renklerde, değişik biçimlerde dökülmüş yapraklar birikmişti. Geçen gece yağmurda kopan nemli yapraklardı bunlar. Menşiki'yle birlikte geldiğimizden beri, iki gündür o kapağa kimse el sürmemiş gibi görünüyordu. Bundan emin olmak istemiştim. Islak taşın üzerine oturdum, başımın üzerinde ötüşen kuşların seslerini dinleyerek o kuyunun olduğu yere baktım bir süre.

Ağaçların sessizliği içinde zamanın akışının, yaşamın değişip gidişinin sesini duyuyordum sanki. Bir kişi gidiyor, başka biri geliyordu. Bir düşünce gidiyor, başka bir düşünce geliyordu. Bir şekil gidiyor, başka bir şekil geliyordu. Ben bile, her gün azar azar bozulup yenileniyordum. Hiçbir şey olduğu gibi kalmıyordu. Zaman da kaybolup gidiyordu. Ardımda bıraktığım zaman birbiri ardına ölü kum taneciklerine dönüşüyor, yok olup gidiyordu. Ben o kuyunun başında durup zamanın ölüp gitme sesine kulak verdim.

O kuyunun dibinde tek başına oturmak nasıl bir duyguydu acaba? Birden gelmişti aklıma bu. Kapkaranlık, dar bir mekânda tek başına uzun bir zaman kapalı kalmak. Dahası Menşiki el feneri ve merdivenden kendi isteğiyle vazgeçmişti. Merdiven olmazsa, birinin –somut olarak o kişi bendim– yardımı olmadan oradan bir başına çıkması mümkün değildi. Neden bile bile kendini bu zor duruma sokmak istemişti ki? O karanlık kuyunun dibinde olmayı Tokyo Cezaevi'nde

geçirdiği yalnız gözaltı yaşamıyla mı özdeşleştirmişti? Elbette bunu bilemezdim. Menşiki kendi dünyasında, kendi tarzında yaşıyordu.

Bununla ilgili diyebileceğim tek bir şey vardı. *Ben asla böyle bir şey yapamam.* Karanlık ve dar bir yer, her şeyden çok korkutuyordu beni. Öyle bir yere girecek olsam, muhtemelen korkudan nefesim kesilirdi. Buna rağmen bir anlamda o kuyu beni çekiyordu. Hem de *çok*. Hatta o kuyu sanki beni içine davet ediyor gibi hissediyordum.

Yarım saat kadar o kuyunun başında oturdum. Sonra kalktım, ıslak ağaçların arasından yürüyerek eve döndüm.

Öğleden sonra saat ikiyi biraz geçe Masahiko Amada'dan telefon geldi. Bir iş için Odavara'ya geldim, sana uğramak istiyorum uygunsan, diyordu. Elbette gelebilirsin, dedim. Amada'yla uzun süredir ilk kez görüşecektik. Saat üçten önce arabasıyla geldi. Hediye olarak bir şişe malt viski getirmişti. Teşekkür edip elinden aldım. Tam da evdeki viski bitmek üzereydi. Her zamanki gibi şık kıyafetler giymiş, güzelce tıraş olmuş, onda görmeye alıştığım kehribar rengi çerçeveli güneş gözlüğünü takmıştı. Görünüşü eskiden nasılsa neredeyse aynıydı, hiç değişmemişti. Saçları arkaya doğru biraz seyrekleşmişti sadece.

Oturma odasında oturup son günlerde yaşadıklarımızı anlattık birbirimize. Ben, bahçe yapım işçilerinin ağır iş makineleri ile koruluktaki taş tümseği kazdıklarını anlattım. Ondan sonra çapı yaklaşık iki metreyi bulan bir kuyunun ortaya çıktığını. Derinliği iki metre seksen santimetreydi, içi taş duvarla çevrilmişti. Ağır ahşap bir kapak ile kapatılmıştı ama o kapağı kaldırınca kuyunun içinde tek bulduğumuz eski bir çan şeklindeki Budist aleti olmuştu. Anlattıklarımı ilgiyle dinledi. Ancak o kuyuyu görmek istediğini söylemedi. Çanı görmek isterim de demedi.

"Sonrasında gece yarısı çanın sesi duyulmadı hiç, öyle mi?"

Artık duyulmuyor, diye yanıtladım.

"Bu çok iyi" dedi biraz rahatlamış gibi. "Ben bu tür tüyler ürperten hikâyeleri dinlemeyi oldum olası sevmem de. Gizemli şeylerden mümkün olduğunca uzak durmaya çalışırım."

"Bana dokunmayan yılan bin yaşasın yani."

"Aynen öyle" dedi Amada. "Her neyse, o kuyuyla ilgili ne yapacağını sana bırakıyorum. Ne istersen onu yap."

Sonra ona, uzun zamandan beri ilk kez "resim yapma isteği" duyduğumu söyledim. Menşiki'nin sipariş ettiği portreyi bitirdiğimden beri, iki gündür sanki bir tıkanıklık açılmış gibi bir duygu içinde olduğumu. Portreleri bir motif olarak kullanıp yeni ve orijinal bir stil oluşturabilirdim belki de. Aslında portre olarak çizmeye başlamıştım ama neticede portreden tamamen farklı bir şey çıkmıştı ortaya. *Buna rağmen*, özde yine de bir portreydi sonuçta.

Amada, Menşiki'nin resmini görmek istedi ama onu çoktan kendisine verdiğimi söyleyince hayıflandı.

"Ama daha resmin boyası kurumamıştır ki, değil mi?"

"Kendisi kurutacakmış" dedim. "Bir an önce sahip olmak istedi. Fikrimi değiştirip ona vermeyeceğimden endişe ediyordu belki de."

"Hımm" dedi ilgiyle. "Peki, yeni bir şey var mı elinde?"

"Bu sabah çizmeye başladığım bir tane var" dedim. "Ama henüz karakalemle taslak çizim aşamasında, baksan da bir şey anlayamazsın."

"Olsun, yine de göstersene."

Onu stüdyoya götürdüm, çizmekte olduğum *Beyaz Subaru Forester'lı Adam*'ın taslağını gösterdim. Karakalemle çizgiler çizilmişti sadece, kaba bir iskeletten başka bir şey değildi. Amada şövalenin önünde kollarını kavuşturup durdu, uzun bir süre ciddi bir yüz ifadesiyle o resme baktı.

"İlginç" dedi bir süre sonra, dişlerinin arasından konuşur gibi.

Ben susuyordum.

"Bunun neye dönüşeceğini bilemiyorum ama kesinlikle birisinin portresi gibi görünüyor. Demek istediğim, portrenin temeli gibi görünüyor. Toprağın altında uzun bir süre gömülü kalmış bir temel" dedikten sonra o da bir süre suskunluğa büründü.

"Çok derinlerde, karanlık bir yerde" diye devam etti. "Ve bu adam –bu bir adam değil mi?– bir şeye kızmış olabilir mi? Bir şeyi eleştiriyor gibi."

"Şey, o kadarını bilemiyorum."

"O kadarını bilemezsin de" dedi Amada donuk bir ses tonuyla. "Ancak bu adamda yoğun bir öfke ve üzüntü var. O, bunları haykıramıyor ama. Öfke bedeninin içinde girdap gibi dönüp duruyor."

Amada üniversite yıllarında yağlı boya resim bölümündeydi ama açıkçası bir ressam olarak tanınmayı pek başaramamıştı. Yeteneği vardı gerçi, ama derinde bir yerde bir şeyler eksikti. Kendisi de bunu kabul ediyordu. Öte yandan onda, bir başka ressamın yaptığı resmin iyi ve kötü yanlarını bir anda ayırabilecek bir yetenek mevcuttu. Eskiden beri yaptığım resimde takıldığım bir şey olduğunda hep onun fikrini alırdım. Önerileri her zaman yerinde ve doğru olurdu, gerçekten de işe yarardı. Minnettar olduğum bir başka şey de onda ne kıskançlık ne de düşmanlıktan eser olmasıydı. Doğuştan gelen bir özellik olmalıydı bu. Bu yüzden onun fikrine onun söylediği haliyle güvenirdim. Burnundan kıl aldırmayan bir tarzı vardı ama dediklerinde bir art niyet olmadığından, çok ağır bir şekilde eleştirse bile ona sinirlenmezdim.

"Bu resim tamamlandığında, başka birine vermeden önce, kısa bir süre için de olsa bana gösterir misin?" dedi gözlerini resimden ayırmadan.

"Olur" dedim. "Bunu sipariş üzerine çizmiyorum zaten. Kendim için istediğim gibi resmediyorum. Birisine verme niyetim yok."

"*Kendi resimlerini* yapmak istedin demek."

"Öyle görünüyor."

"Bu bir anlamda portre ama bildik anlamda bir portre değil."

Başımla onayladım. "Sanırım öyle de denebilir."

"Ve sen... yeni bir yön bulmuş olabilirsin kendine."

"Ben de öyle düşünmek istiyorum" dedim.

"Geçenlerde Yuzu ile karşılaştım" dedi Amada ayrılırken. "Şans eseri denk geldik, sonra yarım saat kadar sohbet ettik."

Bir şey demeden başımla onayladım. Ne söylemeliyim, nasıl tepki vermeliyim bilememiştim.

"İyi görünüyordu. Senin konun neredeyse hiç açılmadı. İkimiz de sanki bu konudan kaçar gibiydik. Bilirsin değil mi bu hissi? Ama en sonunda seni sordu. Neler yapıyor gibi şeyler. Resim yapıyor sanırım, diye cevapladım. Nasıl resimler bilmiyorum ama dağ başında bir eve kapanmış bir şeyler çiziyor, dedim."

"Yaşıyorum en azından" dedim.

Amada, Yuzu ile ilgili bir şey daha diyecek gibi oldu ama sonra fikrini değiştirmiş olmalı ki ağzını açmadı, bir şey demedi. Yuzu eskiden beri Amada'yı çok severdi, hep ona bir şeyler danışırdı. Muhtemelen ikimizle ilgili şeyler. Aynı benim resimle ilgili olarak Amada'ya danıştığım gibi. Konuştukları Amada'da kalırdı. Yağmur suyunun oluklardan geçerek yağmur suyu haznesinde birikmesi gibi. Oradan dışarı çıkmazdı. Yanlardan da taşmazdı. Sanki gerektiğinde su miktarının ölçümünü yapıyormuş gibi.

Amada kendi meseleleriyle ilgili kimseye danışmıyordu sa-

nırım. Ünlü bir Japon ressamın oğluydu, güzel sanatlar üniversitesine gitmişti ama bir ressam olarak ona yetenek bahşedilmemişti; onun da kendince düşünceleri vardı muhakkak. Söylemek istedikleri de olmalıydı elbette. Ancak uzun yıllara dayanan arkadaşlığımız boyunca, hatırladığım kadarıyla, herhangi bir şeyden şikâyet ettiğini bir kez bile duymadım. O böyle bir adamdı.

"Yuzu'nun sanırım bir sevgilisi var" dedim bir cesaretle. "Evliliğimizin son döneminde artık benimle cinsel ilişki yaşamaz olmuştu. Çok daha önce farkına varmalıydım bu durumun."

Bunu birine ilk kez açıyordum. O ana dek yüreğimde saklamıştım hep.

"Öyle mi?" dedi Amada.

"O kadarını sen de biliyor olmalısın, öyle değil mi?"

Amada buna yanıt vermedi.

"Öyle değil mi?" diye bir kez daha sordum.

"İnsanın mümkün olduğunca bilmezden gelmesinin daha iyi olacağı şeyler vardır. Tüm diyeceğim bu."

"Yine de, bilsen de bilmesen de sonuç aynıdır. Er ya da geç, birdenbire ya da zamanla, kuvvetli ya da zayıf bir *tak tak* sesiyle öğrenmiş olursun, tek fark budur."

Amada derin bir nefes aldı. "Öyle tabii, dediğin gibi de olabilir. Ancak benim ağzımdan çıkamayacak şeyler var."

Sustum.

O konuşmaya devam etti. "Sonuç ne olursa olsun, her şeyde mutlaka hem iyi hem de kötü bir yan vardır. Yuzu'dan ayrılmış olmak, senin için çok zor olmalı. Bu gerçekten de çok üzücü. Ama neticede, sen kendi resimlerini yapmaya başladın. Kendi stilini oluşturmaya kadar vardırdın bu işi. Bu, şöyle bir düşününce, iyi bir yan değil mi?"

Öyle olabilirdi gerçekten de. Eğer Yuzu ile ayrılmasaydım –daha doğrusu o beni terk edip gitmemiş olsaydı– ben şim-

di hâlâ geçimimizi sağlamak için müşterilerin sipariş ettikleri portrelerini yapıyor olacaktım. Ancak bu *benim kendi seçimim değildi*. Önemli bir noktaydı bu.

"İyi tarafından görmeye çalış" dedi giderken Amada. "Sıkıcı bir tavsiye belki ama madem aynı yoldan gideceksin, güneşli taraftan yürümek daha iyi değil midir?"

"Ve bardakta hâlâ suyun on altıda biri durmakta."

Amada güldü. "İşte senin bu ince mizah anlayışını seviyorum."

Aslında mizah olsun diye söylememiştim ama bir şey demedim. Bir süre sustu Amada. Sonra, "Yuzu'yu hâlâ seviyor musun?" diye sordu.

"Onu unutmam gerektiğini bildiğim halde bir türlü yüreğimden söküp atamıyorum. Her nedense yapamıyorum."

"Başka bir kadınla yatmıyor musun peki?"

"Başka bir kadınla yatsam da, o kadınla aramda hep Yuzu oluyor."

"Bu fenaymış" dedi. Sonra işaretparmağı ile alnını ovaladı. Kafası karışmış gibi bir hali vardı.

Arabasına binip sürmeye hazırlandı.

"Viski için teşekkürler" dedim. Daha saat beş bile olmamıştı ama hava şimdiden kararmıştı. Günden güne gecelerin uzadığı mevsimdeydik.

"Aslında birlikte içmek isterdim ama araba kullanmalıyım" dedi. "Bir dahaki sefere karşılıklı oturup geniş bir vakitte içelim. Uzun zamandır yapmadık."

Gelecek sefere, dedim.

İnsanın mümkün olduğunca bilmezden gelmesinin daha iyi olacağı şeyler vardır, demişti Amada. Ancak insanın bunları sonsuza dek öğrenmemesi mümkün değildi. Zamanı gelince, insan iki kulağını kapatsa bile bir şekilde o ses havayla süzülüp gelir, o kişinin yüreğine girer ve onu yiyip bitirirdi. Bunun önüne geçilemezdi. Hoşuna gitmiyorsa yapabile-

ceğin tek şey, havanın bile olmadığı uzay boşluğunda yaşamaktı.

Gözümü açtığımda gece yarısıydı. El yordamıyla yatak başındaki ışığı açıp saate baktım. Dijital saat 1:35'i gösteriyordu. Sesin geldiği yere kulak verdim.

Çan yine çalmaya başlamıştı. Birileri gece karanlığında onu çalıyordu –hem de eskisinden daha gürültülü ve net bir şekilde.

21

Küçük olmasına küçük ama keserse kan çıkar

Yatakta doğruldum, gece yarısı karanlığın içinde, soluğumu tutup o sese kulak verdim. Nereden geliyordu bu ses? Çanın sesi eskiye göre daha yüksek, daha net geliyordu. Kuşku yoktu. Ve sesin geldiği yer eski yerinden farklıydı.

Çan evin içinde çalınıyordu. Bundan emin olmuştum. Başka türlü düşünemiyordum. Karman çorman hafızamı yokladım, sonra o çanın birkaç gün önce atölyedeki rafta duruyor olduğunu hatırladım. O kuyuyu açıp çanı bulduktan sonra, kendi elimle o rafa koymuştum.

Çan sesi atölyeden geliyordu.

Hiç kuşku yoktu.

İyi de bu nasıl olabilirdi ki? Aklım çok karışmıştı. Elbette korkuyordum da. Bu evin içinde, bu çatının altında, ne olduğu bilinmeyen bir şey tarafından çalınıyordu. Zaman, gece yarısı idi, yer ıssız dağ başı; üstelik bir başımaydım. Nasıl korkmayacaktım? Daha sonra düşününce, o sıradaki kafa karışıklığımın korkuma baskın çıktığını hatırlıyorum. İnsan beyni sanırım bu şekilde çalışıyordu. Şiddetli korku duygusunu ve acıyı önlemek ya da azaltmak için his ve algılarını kapatıyordu. Tıpkı bir yangın yerinde su koymak için kullanılan her tür aleti işe koşmak gibi.

Aklımı başıma toplamaya, bir an önce ne yapabileceğimi bulmaya çalıştım. Battaniyeyi başımın üstüne çekip uyumaya devam etmek seçeneklerden biriydi. Masahiko Amada'nın

dediği gibi, ne olduğu bilinmeyen bir şeyle en azından karşı karşıya gelmemek de bir yöntemdi. Düşünme düğmemi kapatıp hiçbir şey görmeyip hiçbir şey duymayacaktım. Ancak bir sorun vardı, *uyumamın imkânı yoktu*. Battaniyeyi başımın üzerine çekip kulaklarımı tıkasam da, düşünce düğmesini kapatsam da, bu kadar net duyulan çanın sesini görmezden gelmem mümkün değildi. O çan bu evin içinde çalınıyordu çünkü.

Çan her zamanki düzende çalıyordu. Birkaç kez vuruluyor, sonra sessiz bir ara oluyor, ondan sonra yine defalarca çalıyordu. Araya konulan sessizlik düzenli değildi, her defasında ya kısalıyor ya uzuyordu. Bu düzensizlik, tuhaf biçimde insan eliyle çalınıyor gibi bir his uyandırıyordu. Çan kendi başına çalmıyordu. Bir mekanizma tarafından da çalınmıyordu. Biri onu eline almış çalıyordu. Ve muhtemelen bir mesaj içeriyordu bu çalış.

Kaçmayı sürdüremeyeceksem, bir cesaret olayın aslını anlamaya çalışmaktan başka yapacak bir şey yoktu. Bu olay her akşam devam ederse, uykularım bölük pörçük, yaşamım altüst olacaktı. O halde yataktan çıkıp atölyede ne olduğuna bakmalıydım. Sinirleniyordum da bu duruma, neden benim başıma geliyordu ki bunlar? Ve elbette biraz merak da vardı içimde. Neler oluyordu acaba burada? Ne olduğunu kendi gözlerimle görmek istiyordum.

Yataktan çıkıp pijamamın üzerine örgü hırkamı giydim. Sonra el fenerini alarak koridora çıktım. Koridorda Tomohiko Amada'nın şemsiyelikte duran koyu renkli meşe bastonunu sağ elime aldım. Sağlam ve ağır bir bastondu bu. Gerçekten bir işe yarayacağını düşünmüyordum ama boş elle gitmektense elimde bir şeyin olması kendimi daha güçlü hissettiriyordu. Ne olacağını kimse bilemezdi çünkü.

Korktuğumu söylememe gerek yoktur herhalde. Çıplak ayakla yürüyordum ama ayaklarımın altında neredeyse hiç

his yoktu. Bedenim kaskatı kesilmişti, her hareket edişimde tüm kemiklerimden çatırtılar çıkıyor gibiydi. Belli ki evin içine birisi girmişti. Ve o kişi çanı çalıyordu. O kuyunun dibinde çanı çalan kişiydi muhtemelen. O kimdi ya da *nasıl bir şeydi*, tahmin yürütemiyordum. Mumya olabilir miydi? Eğer atölyeye adımımı attığımda orada bir mumyanın –kurutulmuş et renginde, bir deri bir kemik bir adamın– çanı sallıyor olduğunu görürsem nasıl tepki verirdim acaba? Tomohiko Amada'nın bastonunu sallayarak mumyaya var gücümle vuracak mıydım yani?

Yok daha neler, diye düşündüm. *Böyle bir şey yapamam.* Mumya muhtemelen kendini mumya haline getirmiş bir keşişti. Zombi değildi ya.

Tamam, ama ne yapmalıydım? Kafa karışıklığım devam ediyordu. Daha doğrusu, karışıklık giderek daha fena bir hal alıyordu. İşe yarar bir yol bulamazsam, bundan sonra sürekli o mumyayla birlikte bu evde yaşamak durumunda mı kalacaktım? Her gece aynı saatte o çanın sesini mi duyacaktım?

Birden Menşiki geldi aklıma. O genelde yapmaması gereken şeyler yapan biri olduğuna göre, bu sıkıntılı durumu da başıma o mu sardırmıştı? Ağır iş makinesine kadar getirtip o taş tümseği yerinden kaldırtmış, o gizemli kuyuyu açtırmış, bunun sonucunda çanla birlikte ne idüğü belirsiz bir varlık bu eve girmişti. Menşiki'ye telefon açsam mı diye düşündüm. Böylesine geç bir saatte bile sanırım hemen Jaguar'ına atlayıp gelirdi. Ama fikrimi değiştirdim. Menşiki hazırlanıp gelene dek bekleyecek zamanım yoktu. *Şimdi, burada* bir şey yapmalıydım. Bu *benim sorumluluğum* olmalıydı.

Bir cesaret oturma odasına girdim, odanın ışığını açtım. Işığı açmış olsam da seste bir değişiklik olmamış, çınlamaya devam ediyordu. Ve bu ses hiç şüphesiz atölyeye açılan kapının ardından geliyordu. Bastonu sağ elimde sımsıkı tutarak sessiz adımlarla geniş oturma odasını geçtim, atölyeye açılan

kapının tokmağına elimi koydum. Sonra derin bir nefes alıp kararlı bir şekilde tokmağı çevirdim. Kapıyı açmamla birlikte, sanki kapıyı açmamı bekliyormuş gibi ses kesiliverdi. Derin bir sessizlik çöktü.

Atölyenin içi zifiri karanlıktı. Hiçbir şey görünmüyordu. Elimi sol taraftaki duvara yasladım, el yordamıyla ışığın düğmesine basıp açtım. Tavanda asılı olan ışık yandı, odanın içi aydınlandı. Bir şeyle karşılaşırsam hemen tepki vermek üzere iki bacağımı omuz genişliğinde açmış, kapının ağzında dikiliyordum, sağ elimde bastonu tutmuş halde odanın içine hızlıca göz gezdirdim. Aşırı heyecandan boğazım kurumuştu. Boğazım öyle kurumuştu ki tükürüğümü bile yutamıyordum.

Atölyede kimse yoktu. Çan çalan kurumuş mumya falan da yoktu ortada. Hiç kimse yoktu. Odanın ortasında şövale duruyordu, üzerinde de tuval. Şövalenin önünde üç ayaklı eski ahşap tabure. Hepsi buydu. Atölyede hiç kimse yoktu. Tek bir böcek sesi bile duyulmuyordu. Rüzgâr da yoktu. Pencerede beyaz perde asılıydı, tuhaf biçimde *çıt* bile *çıkmıyordu*. Bastonu tutan sağ elim heyecandan hafifçe titriyordu. Titremenin şiddetiyle bastonun ucu yere değiyor, tak tak diye düzensiz, kuru bir ses çıkıyordu.

Çan rafta duruyordu. Rafın önüne gittim, onu elime almadan dikkatle inceledim. Farklı görünmüyordu. Geçen sabah onu rafa bıraktığım haliyle duruyordu, yerinin değiştiğine dair hiçbir işaret yoktu.

Şövalenin önündeki yuvarlak tabureye oturdum, bir kez daha odanın içine 360 derece dönerek baktım. Bir köşeden ötekine, dikkatlice. Kimse yoktu. Her gün görmeye alışık olduğum atölye manzarasıydı bu. Tuvaldeki resim de benim çizdiğim haliyle duruyordu. *Beyaz Subaru Forester'lı Adam*'ın taslağı.

Rafın üzerindeki çalar saate göz attım. Gece yarısı ikiydi. Çanın sesiyle gözlerimi açtığımda saat bir otuz beşti, yirmi

beş dakika geçmişti demek. Ama o kadar zaman geçmiş gibi bir his yoktu içimde. Henüz beş, altı dakika bile geçmemiş gibi hissediyordum. Zaman algım tuhaflaşmıştı. Ya da zamanın akışı tuhaflaşmıştı. İkisinden biriydi.

Vazgeçip tabureden kalktım, atölyenin ışığını kapattım, odadan çıkıp kapıyı kapattım. Kapattığım kapının önünde bir süre etrafa kulak kabarttım, ancak duyulan tek şey sessizlikti. Sessizliği duymak –bu bir sözcük oyunu değil. Issız dağ başında sessizliğin de sesi vardır. Atölyeye açılan kapının önünde bir süre o sese kulak verdim.

Tam o sırada oturma odasındaki kanepenin üzerinde görmeye alışık olmadığım bir şey fark ettim. Minder ya da oyuncak bebek kadardı büyüklüğü. Ancak o şeyi oraya koyduğumu hatırlamıyordum. Gözlerimi üzerine çevirip dikkatlice bakınca, onun ne bir minder ne de oyuncak bebek olduğunu anladım. Canlı, küçük bir insandı bu. Boyu altmış santimetre kadardı. O küçük insanın bedeni, tuhaf beyaz bir elbiseyle sarılıydı. Huzursuzca kımıldıyordu. Sanki kıyafeti üzerine uymamış gibi, kötü hissediyormuş gibi. Bu kıyafeti bir yerden hatırlıyordum. Eski tarzda, geleneksel bir kostümdü bu. Japonya'da eski dönemlerde yüksek statüdekilerin giydiği türden bir kıyafet. Sadece kıyafet değildi, yüzünü de hatırlıyordum.

Kumandan bu, diye düşündüm.

Bedenim buz kesmişti. Sanki yumruk büyüklüğünde bir buz parçası omurgamdan yukarı yavaş yavaş tırmanıyor gibi. Tomohiko Amada'nın *Kumandanı Öldürmek* adlı resminde çizdiği "kumandan" benim evimde –yo hayır, doğrusunu söylersem Tomohiko Amada'nın evinde– oturma odasındaki kanepede oturmuş, dimdik yüzüme bakıyordu. O küçük adam o resimdekiyle aynı görüntüye ve yüze sahipti. Resmin içinden öylece çıkıp gelmiş gibi.

O resim şimdi neredeydi? Yerini hatırlamaya çalıştım.

Evet, tabii ya, resim misafir yatak odasındaydı. Eve gelen ziyaretçilerin görmesini istemediğim için onu gözden ırak bir yere, kahverengi Japon kâğıdına sarılı halde oraya gizlemiştim. Bu adam resimden çıkıp geldi diyelim, peki o resim şu anda ne durumdaydı acaba? Resimden sadece Kumandan'ın görüntüsü mü kaybolmuştu?

İyi hoş da, resmin içine çizilen bir karakterin oradan çıkması mümkün müydü ki? Elbette bu olası değildi. Mümkün değildi. Bunu çok iyi biliyordum. Kim ne derse desin...

Orada felç olmuş gibi kıpırtısız kalakalmış, mantıklı düşünemez halde, aklımda gelişigüzel düşünceler dolaşırken, kanepeye oturmuş Kumandan'a bakıyordum. Zaman bir süreliğine durmuştu sanki. Zaman bir ileri bir geri gidip geliyor, karışık kafamı toparlamam için öylece bekliyordu. O tuhaf –başka bir dünyadan çıkıp geldiğinden başka bir şey düşünemediğim– insandan gözümü alamıyordum. Kumandan ise gözünü dikmiş bana bakıyordu sadece. Sözlerimi kaybetmiştim, sesimi çıkaramıyordum. Sanırım şok geçiriyordum. Gözlerimi onun üzerine dikmiş, yarı açık kalmış ağzımdan nefes alıp vermek dışında hiçbir şey yapamıyordum.

Kumandan da benim üzerimden gözünü çekmiyor, ağzından tek sözcük çıkmıyordu. Dudakları sımsıkı kapalıydı. Kanepenin üzerine küçük bacaklarını dümdüz uzatmıştı. Kanepenin sırtlığına sırtını dayamış, başı kanepenin sırtının tepesine dek ulaşmıyordu. Ayaklarında şekli tuhaf küçük ayakkabıları vardı. Ayakkabıları siyah deridendi. Uçları sivri ve yukarıya kalkıktı. Belinde kabzasında süs olan uzun bir kılıç vardı. Uzun kılıç desem de, bedenine uyan bir uzunlukta olduğundan gerçek büyüklüğü aslında bir kamaya yakındı. Ne var ki, o da elbette öldürücü bir silah olmalıydı. Tabii gerçek bir silah ise.

"Öyle, gerçek bir silah bu!" dedi Kumandan sanki zihnimi okumuş gibi. Küçük bedenine oranla çok iyi duyulan bir sesi vardı. "Küçük olmasına küçük ama keserse kan çıkar."

Bu duyduklarıma rağmen sesimi çıkaramadım. Bir şey diyemedim. İlk düşündüğüm, bu adam konuşabiliyor, oldu. Sonra, konuşması da bir tuhaf, diye düşündüm. "Normal insanlar bu şekilde konuşmaz" diyeceğimiz türde bir konuşma tarzı vardı. Ancak düşününce, bir resimden çıkıp gelmiş altmış santimetre boyundaki bir kumandan nasıl "normal bir insan" olacaktı ki? Bu yüzden nasıl bir konuşma tarzı olursa olsun, şaşırmak yersizdi.

"Tomohiko Amada'nın *Kumandanı Öldürmek* tablosunun içinde kalbine kılıç saplanan, o ben oluyorum, acıklı bir şekilde ölmek üzereydim" dedi Kumandan. "Sizlerin de çok iyi bildiğin bir şey ya bu. Ancak şu an üzerimde yara yok, değil mi? Baksana, yok değil mi? Oluk oluk kan akarken yürümek benim için de çok yorucu olurdu, bunun çok güç bir şey olduğunu sizler de tahmin edersin. Evdeki kilim ve eşyaların kanla kirlenmesi sorun olurdu, değil mi? Bu yüzden önce saplanma yarasını çıkardım. *Kumandanı Öldürmek*'ten '*öldürmek*'i çıkarınca, işte bu ben oldum. Eğer sizler beni bir adla çağırmak istersen, bana Kumandan diyebilirsin."

Kumandan bir tuhaf konuşmasına karşın, hiç de ketum değildi. Aksine, ona konuşkan bile denebilirdi. Öte yandan, henüz benim ağzımdan tek bir sözcük bile çıkmamıştı. Gerçeklik ile gerçekdışı içimde henüz bir anlaşmaya varamamıştı sanki.

"Sizler artık o bastonu bırakmaya ne dersin?" dedi Kumandan. "Seninle ben düello edecek değiliz ya."

Sağ elime göz attım. Elimde hâlâ Tomohiko Amada'nın bastonunu sımsıkı tutuyordum. Bastonu elimden bıraktım. Kilimin üzerine düşünce meşeden tok bir ses çıktı.

"Resmin içinden kaçıp gelmiş de değilim" dedi Kumandan yine aklımdakini okuyup. "O resim –oldukça ilgi çekici bir resim– hâlâ eski halini korumakta. Kumandan o resmin içinde ölmek üzere. Kalbinden çokça kan akıyor. Ben sadece o ki-

şinin görüntüsünü ödünç aldım. Sizlerin karşında durabilmem için bir görüntüye ihtiyacım vardı çünkü. Bu yüzden o kumandanın şeklini rahatlık olması açısından ödünç aldım. Sizler bunu dert etmezsin herhalde, değil mi?"

Hâlâ susuyordum.

"Kimin umurunda ki, öyle değil mi ama? Üstat Amada puslu, huzurlu bir dünyaya geçti, 'kumandan' da ticari bir marka değil. Mickey Mouse veya Pocahontas'ın şekline girmiş olsaydım, Walt Disney şirketi yüklü bir tazminat davası açardı ama 'kumandan' olduğumda böyle bir sıkıntı olmaz."

Böyle dedikten sonra Kumandan göbeğini hoplata hoplata keyifli bir şekilde güldü.

"Mumyanın görüntüsünü de alabilirdim pekâlâ, ama gece yarısı karşına mumya şeklinde bir şey çıkarsa sizlerin bunu pek iyi karşılamayacağını düşündüm. Kurutulmuş et parçası gibi karanlıkta çanı salladığımı gören birinin kalp krizi geçirmesi işten bile değil."

Neredeyse bir refleks icabı onayladım. Kesinlikle mumyadansa kumandan daha iyiydi. Eğer karşımdaki mumya olsaydı, gerçekten de kalp krizi geçirebilirdim. Daha doğrusu, karanlığın içinde çanı sallayan Mickey Mouse ya da Pocahontas olsaydı da, çok kötü hissedeceğime şüphe yoktu. Asuka Dönemi'nin kıyafetlerini giymiş Kumandan, diğerlerine göre çok daha iyi bir seçim olmuştu.

"Siz ruh gibi bir şey misiniz?" diye sordum tüm cesaretimi toplayarak. Sesim hastalıktan yeni kalkmış birinin sesi gibi zorla çıkmıştı ve boğuktu.

"Güzel soru" dedi Kumandan. Sonra küçük beyaz işaretparmağını kaldırdı. "Çok iyi bir soru bu. Ben neyim? Şimdilik sadece Kumandanım. Kumandan'dan başka bir şey değilim. Elbette bu geçici görüntüm. Bir sonrakine ne olacağımı bilmiyorum. Ben aslında neyim acaba? Peki ya sizler? Sizler nesin? Sizler bu şekilde kendi şeklinizdesin ama aslında o şe-

kil neyin nesidir? Bu tür bir soru aniden sorulunca, sizler de afallıyorsun değil mi? Benim durumumda da aynı işte."

"Siz her şekle girebiliyor musunuz?" diye sordum.

"Hayır, o kadar kolay değil. Benim alabileceğim şekiller oldukça kısıtlı. Öyle her istediğim şekle giremiyorum. Kısaca söylersem, *gardırobum sınırlı*. Bir gereği olmayınca o şeyin şeklini alamıyorum. Ve şimdi seçebildiğim şekil, bu küçük kumandan kadar bir şey oldu. Boyunu resimden alınca ancak bu kadar oluyor. Ama bu kıyafet çok rahatsız. Sizlerin az önce sorduğu soruya dönersem, ben ruh muyum? Yok yok, değil. Ben ruh değilim. Ben bir *idea*'yım. Ruh dediğin doğaüstü bir varlıktır, ama ben öyle değilim. Birçok sınırlandırmayla var oluyorum."

Ona soracak çok sorum vardı. Daha doğrusu *olmalıydı*. Ancak tek bir tanesi bile aklıma gelmiyordu. Neden ben tek bir kişi olduğum halde bana "sizler" diye hitap ediyordu. Ama bu çok önemsiz bir soruydu. Özellikle sormanın bir anlamı yoktu. Kim bilir "idea" dünyasında ikinci tekil şahıs kullanımı yoktu belki de.

"Sınırlandırmanın pek çok detaylı yanı vardır" dedi Kumandan. "Sözgelimi benim gün içinde şekil alabileceğim saatler sınırlıdır. Tekinsiz geceleri sevdiğimden genelde sabah bir buçuk ile iki buçuk arasında şekil alırım. Aydınlıkta şekil almak çok yorucu oluyor da. Şekil almadığım diğer zamanlarda da, şekilsiz *idea* olarak orada burada dinlenirim. Çatı katındaki baykuş gibi. Sonra, davet edilmediğim yere de girememe gibi bir özelliğim vardır. Kuyuyu açıp o çanı buraya taşımakla sizler benim bu eve girmeme imkân sağladın."

"Siz o kuyunun dibinde kapalı mı kalmıştınız bunca zaman?" diye sordum. Sesim biraz daha düzelmişti ama hâlâ boğuktu.

"Bilmem. Aslında benim gerçek anlamda bir hafızam yok. Ancak benim o kuyunun içinde kapalı kalmış olmam da bir

gerçek. Ben o kuyunun içindeydim ve bir sebeple oradan çıkamamıştım. Ancak orada kapalı kaldım diye özellikle eksikliğini duyduğum bir şey de olmamıştı. Ben on binlerce yıl, dar ve karanlık bir kuyunun dibinde kapalı kalsam bile eksiklik ve acı duymayacak şekilde yapılmışım. Ancak beni oradan çıkardığın için sizlere çok müteşekkirim. Çünkü özgür olmak özgür olmamaktan daha eğlenceli. Söylemeye gerek yok. Ve Menşiki denen o adama da müteşekkirim. Onun gayretleri olmasa, kuyuyu açmak mümkün olmayacaktı."

Başımla onayladım. "Orası öyle."

"Ben sanırım güçlü bir şekilde sezmiştim. O kuyunun açılacağına yönelik olasılığı diyorum. Ve sezdiğim gibi de gerçekleşti."

"Bu yüzden de bir süredir gece yarısı olunca çan çalıyorsunuz?"

"Aynen öyle. Sonra kuyu açılmış oldu. Dahası Sayın Menşiki nazik bir şekilde beni akşam yemeğine davet etti."

Bir kez daha başımla onayladım. Menşiki gerçekten de Kumandan'ı –Menşiki o sırada mumya sözcüğünü kullanmıştı gerçi– salı günü akşam yemeğine davet etmişti. Don Giovanni'nin kumandan heykelini akşam yemeğine davet etmesi gibi. Menşiki için sadece bir şakadan ibaretti bu ama artık bir şaka olmaktan çıkmıştı.

"Ben asla ağzıma yemek sürmem" dedi Kumandan. "*Sake* de içmem. Zaten midem yok ki benim. Saçma dersen evet saçma bir şey bu. Harika bir ziyafet olacaktı halbuki. Ama daveti saygıyla kabul ediyorum. Bir *idea*'nın birisi tarafından akşam yemeğine davet edilmesi görülmüş bir şey değil çünkü."

Bunlar Kumandan'ın o geceki son sözleri oldu. Konuşmasını bitirdikten sonra birden sessizliğe büründü, ağır ağır meditasyona girer gibi. Gözlerini kapatınca, Kumandan'ın yüz hatları iç gözlem yapan birinin yüz hatları gibi oldu. Bede-

ni de hiç hareket etmiyordu. Derken Kumandan'ın görüntüsü aniden soldu, dış hatları giderek belirsizleşmeye başladı. Birkaç saniye sonra da tamamen ortadan kayboldu. Refleks olarak saate baktım. İkiyi on beş geçiyordu. Muhtemelen "şekil alma" süresi tükenmişti.

Kanepenin yanına gittim, Kumandan'ın oturduğu yere elimi sürüp baktım. Elimde bir şey hissetmedim. Ne sıcaklık vardı ne de kanepede bir çöküntü. Birisinin orada oturduğuna dair bir iz yoktu. Muhtemelen *idea* ne sıcaklığa ne de bir ağırlığa sahipti. Onun görüntüsü geçici bir şekilden başka bir şey değildi. Kanepede onun oturduğu yerin yanına oturup derin bir nefes aldım. Sonra her iki elimle yüzümü ovaladım.

Bütün bunları rüyada görmüş olduğumu düşündüm. Uzun ve canlı bir rüya görmüştüm. Aslında bu dünya da o rüyanın devamıydı. Rüyada hapsolduğumu hissediyordum. Ancak bunun bir rüya olmadığını çok iyi biliyordum. Bu gerçek olmayabilirdi, ama rüya da değildi. Ben ve Menşiki, ikimiz, o tuhaf kuyunun dibinden Kumandan'ı –ya da kumandan görüntüsünü alan *idea*'yı– özgür bırakmıştık. Ve Kumandan şu anda bu evin içinde yaşıyordu. Çatı katındaki o baykuş gibi. Bunun ne anlama geldiğini bilmiyordum. Bunun ne gibi bir sonuç meydana getireceğini de bilmiyordum.

Yerimden kalktım, Tomohiko Amada'nın yere düşmüş meşe bastonunu kaldırdım, oturma odasının ışığını kapattım, yatak odasına döndüm. Etraf sessizdi. Hiçbir ses duyulmuyordu. Yün hırkamı çıkardım, pijamalarımla yatağa girdim, bundan sonra ne yapmalıyım diye düşünmeye başladım. Kumandan salı günü Menşiki'nin evine gitmeye kararlıydı. Menşiki onu akşam yemeğine çağırmıştı çünkü. Acaba orada neler yaşanacaktı? Bunları düşündükçe beynim, bacaklarının biri uzun biri kısa yemek masası gibi dengesini yitirdi.

Ama çok geçmeden acayip uyku bastırdı. Beynim tüm fonksiyonlarını kullanıp bitirmiş, artık beni uykuya daldır-

maya çalışıyordu sanki. Tutarsız, karmakarışık gerçeklikten beni çekip alması gerekiyordu. Ben de ona karşı koyamadım. Çok geçmeden uyuyakalmışım. Uykuya dalmadan önce bir an baykuş geldi aklıma. Acaba ne yapıyordu?

Sizler uyuyun artık diye kulağımın dibinde fısıldadı Kumandan.

Ama bu da muhtemelen rüyanın bir parçasıydı.

22

Davet hâlâ geçerli

Ertesi gün pazartesiydi. Gözümü açtığımda dijital saat 6:35'i gösteriyordu. Yatakta doğruldum, birkaç saat önce, gece yarısı yaşanan olayları zihnimde tekrar canlandırdım. Çanın çalışı, minyatür Kumandan, onunla aramda geçen tuhaf sohbet. Sonra her şeyin bir rüya olduğunu düşünmek istedim. Çok uzun süren gerçekçi bir rüyaydı gördüğüm. Hepsi buydu. Ve aydınlık sabah ışıkları altında, olanların gerçekten rüyada yaşandığından başka bir sonuca varamadım. Her şeyi en ince ayrıntısına dek hatırlıyordum, ancak onları birer birer irdeledikçe her şey gerçeklikten birkaç ışık yılı uzaktaki bir dünyada yaşanmış gibi geliyordu.

Ne var ki, her ne kadar bunların bir rüya olduğuna kendimi ikna etmeye çalışsam da, rüya olmadığını biliyordum. *Bu gerçek olmayabilirdi, ama rüya da değildi*, dedim. Ne olduğunu bilmiyordum gerçi, ama en azından rüya değildi. Başka bir temeli olan başka bir şeydi.

Yataktan kalktım, Tomohiko Amada'nın *Kumandanı Öldürmek* tablosunu sardığım Japon kâğıdını çıkardım, tabloyu atölyeye getirdim. Sonra onu duvara dayadım, tabureye oturup uzun bir süre boyunca tabloyu seyrettim. Kumandan'ın söylediği gibi, resimde hiçbir farklılık yoktu. Kumandan tablodan bu dünyaya kaçmış değildi. Resimde daha önceki gibi kılıç saplanmış kalbinden kanlar akan Kumandan can çekişiyordu. Gözleri havaya çevrilmiş, açık ağzı çarpılmıştı. Öf-

keyle haykırıyordu belki de. Saç şekli, giydiği kıyafet, elindeki uzun kılıcı, tuhaf siyah ayakkabıları gece ortaya çıkan Kumandan'ın görüntüsü ile tıpatıp aynıydı. Hayır, başından söylersem, –kronolojik sırayla söylersem– elbette o Kumandan, resimdeki Kumandan'ın görüntüsünü en ince ayrıntısına dek kopyalamıştı.

Tomohiko Amada'nın Japon resim fırçası ve boyayla resmedip ortaya koyduğu hayalî kişinin, resimdeki haliyle bedenlenip gerçek (ya da gerçeğine benzeyen) bir şekilde görünmüş olması, kendi arzusuyla üç boyutlu bir şekilde ortada geziniyor olması tam anlamıyla şaşılacak bir şeydi. Ancak doğrudan resme bakınca da bunun kesinlikle imkânsız bir şey olmadığını düşünmeye başlamıştım. Sanırım bunun nedeni Tomohiko Amada'nın fırça vuruşlarının yarattığı canlılıktı. Gerçek ile gerçek olmayan, yüzeysel ile katı, içerik ile imge baktıkça belirsizleşiyordu. Van Gogh'un yaptığı resimlerde, aslında gerçek biri olmamasına karşın, resme baktıkça o görüntünün nefes alıyormuş gibi canlı görünmesi durumuyla aynıydı. Van Gogh'un resmettiği kargaların aslında keskin siyah çizgilerden başka bir şey olmamasına karşın, gerçekte uçuyor gibi görünmesiyle aynıydı. *Kumandanı Öldürmek* adlı tablosuna bakarken bir kez daha Tomohiko Amada'nın bir ressam olarak yetenek ve gücüne hayran kalmadan edemedim. Muhtemelen Kumandan da (daha doğrusu *idea* da) bu resmin muhteşemliğini, gücünü onayladığı için resimden Kumandan'ın görüntüsünü "ödünç" almış olmalıydı. Keşiş yengecinin kabuklar içinde en güzel ve sağlam olanları kendine yuva olarak seçmesi gibi.

Tomohiko Amada'nın *Kumandanı Öldürmek* tablosuna on dakika kadar baktıktan sonra mutfağa gidip kahve hazırladım, radyoda saat başı haberlerini dinleyerek hafif bir kahvaltı yaptım. Tek bir anlamlı haber bile yoktu. Daha doğrusu, bugünlerde günlük haberler benim için hiçbir anlam ifade etmiyordu. Ama en azından her sabah radyoda yedi haberlerini

dinlemek yaşamımın bir parçası haline gelmişti. Eğer dünya yok olmanın kıyısına gelir de bir tek benim haberim olmazsa, sanırım bu benim için küçük de olsa bir sorun olabilirdi.

Kahvaltımı bitirdim, dünyanın kendine özgü problemlerine rağmen yine de dönmeye devam ettiğinden emin olduktan sonra kahve dolu fincanımla atölyeye döndüm. Pencereyi açıp içeriye taze hava girmesini sağladım. Sonra tuvalin önünde dikilip resim yapmaya giriştim. "Kumandan"ın ortaya çıkışı ister gerçek olsun ister hayali, "Kumandan" Menşiki'nin akşam yemeğine ister katılsın ister katılmasın ben yine de kendi yapmam gereken işe devam etmeliydim.

Resme odaklanıp beyaz Subaru Forester kullanan orta yaşlı adamı gözümün önünde canlandırdım. Restorandaki masasında Subaru etiketinin bulunduğu araba anahtarı, tabağında tost, sahanda yumurta ve sosis vardı. Ketçap (kırmızı) ile hardal (kahverengi) kutuları yan yana duruyordu. Bıçak ve çatal masanın üzerinde yan yanaydı. Yemeğe henüz el sürülmemişti. Her şeye sabah güneşi vuruyordu. Yanından geçerken adam bronzlaşmış yüzünü kaldırıp bana bakmıştı.

Ben senin nerede ne yaptığını çok iyi biliyorum ha, diye uyarıda bulunuyordu. Gözlerindeki o donuk ve soğuk ışığı bir yerden tanıyordum. Bu ışığı sanırım bir yerde daha görmüştüm. Ama nerede, ne zamandı hatırlayamıyordum.

Yüz şekli, o sözsüz konuşması resmimde şekil alıyordu. Önce karakalem kullanıp çizdiğim iskeletten, fazla gelen çizgileri bir parça ekmeği silgi olarak kullanarak birer birer aldım. Silebileceklerimi sildikten sonra geriye kalan siyah çizgilere yeniden gereken kalın siyah çizgileri ekledim. Bunları yapmak bir buçuk saatimi almıştı. Sonuçta tuvalin üzerinde ortaya çıkan şey tam da beyaz Subaru Forester'a binen orta yaşlı adamın (deyim yerindeyse) mumyalanmış imgesi gibi bir şeydi. Eti dökülmüş, derisi kuru et gibi kurumuş, her yeri büzüşmüş bir görüntü. Karakalemle kabaca çizdiğim siyah

çizgilerle resmedilmişti bu. Elbette henüz sadece bir taslaktan ibaretti. Yine de zihnimdeki resim olduğu haliyle tuvalde şekil alıyordu.

"Oldukça iyi oldu değil mi?" dedi Kumandan.

Arkama dönüp baktım, oradaydı Kumandan. Rafın üzerine oturmuş, bana bakıyordu. Arkasından vuran sabah ışığı, bedeninin hatlarını olduğu gibi meydana çıkarıyordu. Yine eski zamanlardan kalmış beyaz kıyafetlerini giymiş, küçük bedeniyle orantılı kılıcını beline takmıştı. *Rüya değil şüphesiz*, diye düşündüm.

"Rüya falan değilim şüphesiz" dedi yine aklımdan geçenleri okumuş gibi. "Daha doğrusu, ben rüyadansa uyanıklık haline daha yakın bir varlığım."

Susuyordum. Taburenin üzerine oturmuş, Kumandan'ın bedeninin dış hatlarına bakıyordum sadece.

"Dün gece de dediğim gibi, bu tür aydınlık zamanlarda bedenlenmek oldukça zahmetli bir şey" dedi Kumandan. "Ancak sizlerin resim yaptığı yeri bir kez detaylıca görmek istedim. Bu yüzden de, iznini almadım ama az önceden beri iş yapışını gözümü dört açmış izliyordum. Kötü hissettirmedim umarım?"

Buna da verecek bir cevabım yoktu. Kötü hissettirsin ya da hissettirmesin, canlı bir adamın karşısında bir *idea* olması mantıklı bir şekilde açıklanabilir miydi ki?

Kumandan yanıtımı beklemeden (ya da aklımdan geçirdiklerimi o haliyle cevap olarak kabul edip) konuşmasına devam etti. "Sizler oldukça güzel çiziyorsun. O adamın özellikleri gitgide ortaya çıkıyor artık."

"Siz, bu adam hakkında bir şey biliyor musunuz?" diye sordum şaşırarak.

"Elbette" dedi Kumandan. "Elbette biliyorum."

"O halde onun hakkında bir şeyler söyler misiniz bana da? Bu adam nasıl biridir, ne yapar, şu anda ne yapıyordur?"

"Kim bilir?" dedi hafifçe boynunu yana eğip; yüzüne sıkıntılı bir ifade yerleşmişti. Sıkıntılı bir yüzü olunca tam da küçük bir canavara benzemişti. Ya da eski gangster filmlerindeki Edward G. Robinson'a. Belki de Kumandan aslında bu yüz ifadesini Edward G. Robinson'dan "ödünç" almıştı. Olmayacak şey değildi.

"İnsanın mümkün olduğunca bilmezden gelmesinin daha iyi olacağı şeyler vardır" dedi Kumandan yüzünde Edward G. Robinson'unki gibi bir ifadeyle.

Masahiko Amada da aynısını söylemişti diye düşündüm. *İnsanın mümkün olduğunca bilmezden gelmesinin daha iyi olacağı şeyler vardır.*

"Yani, bilmezden gelmemin daha iyi olacağı şeyleri bana söylemeyeceksiniz, öyle mi?" dedim.

"Çünkü, ben sizlere özellikle söylemesem de, aslında sizler onu *zaten biliyorsun.*"

Susuyordum.

"Ya da sizler bu resmi çizmekle, sizlerin zaten çok iyi bildiği şeye kendine göre şekil vermeye çalışıyorsun. Thelonious Monk'a bakın bir. Thelonious Monk, o sıra dışı akorları mantık ve teori ile düşünüp de meydana getirmiş değil. O sadece gözlerini dört açmış, bilincinin karanlıklarından iki eliyle çekip çıkarmış. Önemli olan hiçlikten bir şey çıkarmak, üretmek değil. Sizlerin yapman gereken aksine, şimdi orada olan şeyin içinden doğru olanı bulup çıkarmak."

Bu adam Thelonious Monk'u da biliyordu demek.

"Eh, elbette Edward'ı da biliyorum" dedi Kumandan düşüncelerimi okuyarak.

"Her neyse" dedi. "Nezaket gereği şimdi burada belirtmem gereken bir şey var, sizlerin harika kız arkadaşın hakkında... Hımm, diğer bir deyişle, kırmızı Mini'ye binen, o evli kadın. Kusura bakmayın ama burada olanların hepsini görüyorum ben. Kıyafetlerinizi çıkarıp yatakta şehvetle oynaşmalarınızı kastediyorum."

Hiçbir şey diyemeden yüzüne baktım. *Yatakta şehvetle oynaşmalarımız...* Onun deyişiyle, "ağza alınamayacak şeyler".

"Ancak mümkünse sizlerin bunu umursamamanı istiyorum. Kötü bir şey ama *idea* her şeyi görür. Göreceği şeyi kendi seçemez. Buna rağmen, gerçekten umursamana gerek yok. Seks olsun, radyodaki beden eğitimi programından egzersiz olsun, baca temizleyicisi olsun, bana hepsi aynı görünür. İzlesem de ilginç gelmez. Sadece izlerim."

"Bu, *idea*'ların dünyasında özel yaşam diye bir kavramın olmadığı anlamına mı geliyor?"

"Elbette" dedi Kumandan aksine gurur duyuyormuş gibi. "Zerre kadar yoktur. Bu yüzden sizler umursama, söylemek istediğim buydu. Nasıl, umursamadan durabilir misin?"

Hafifçe başımı salladım yine. Nasıl olurdu acaba? Birisi tarafından baştan sona izlendiğini bilerek cinselliğe odaklanmak olası mıydı? İzlendiğini bilerek sağlıklı bir cinsel arzu uyanması mümkün olur muydu?

"Bir sorum var" dedim.

"Yanıtlayabileceğim bir şeyse eğer" dedi.

"Yarın, salı günü Bay Menşiki'ye akşam yemeğine davetliyim. Ve siz de aynı sofraya davetlisiniz. O gün Bay Menşiki mumyayı davet etmek ifadesini kullanmıştı; bu aslında siz oluyorsunuz. O zaman henüz kumandan şeklini almamıştınız çünkü."

"Sorun değil. Eğer istersem bir anda mumya oluveririm."

"Hayır, bu şekilde kalın lütfen" dedim telaşla. "Böyle kalırsanız minnettar olurum."

"Ben sizlerle birlikte Bay Menşiki'nin evine gideceğim. Yarınki görüntümü sizler göreceksin, ama Menşiki'ciğin gözüne görünmeyeceğim. Bu yüzden mumya da olsam Kumandan da olsam fark etmez, buna karşın sizlerden yapmanı istediğim bir şey var."

"Neymiş acaba?"

"Sizler sonra Menşiki'ciğe telefon edip salı akşam yemeği daveti hâlâ geçerli mi diye teyit etmek zorundasın. Arayınca muhakkak 'O gece benimle birlikte mumyanın yerine Kumandan gelse olur mu?' diye teyit etmek gerek. Daha önce de dediğim gibi, ben davet edilmediğim yere bir adım bile atamam. Karşımdaki bir şekilde 'Evet, buyurun' diye davet etmeli muhakkak. Öte yandan bir kez davet edilirsem, ondan sonra her istediğim zaman oraya girebilirim. Bu ev için o çan davetiye işlevi görmüş oldu."

"Anladım" dedim. Ne olursa olsun, en azından onu mumya olarak görmeyecektim. "Bay Menşiki'ye telefon açıp daveti hâlâ geçerli mi teyit edip, davetlinin adını mumyadan Kumandan'a değiştirmek istediğimi söyleyeceğim ona."

"Sizler bunu yaparsan çok minnettar olurum. Ne de olsa bir akşam yemeğine davet edilmek aklıma hiç gelmemiş bir şeydi."

"Bir sorum daha var" dedim. "Siz o mumyaya dönüşen keşişlerden miydiniz acaba? Diğer bir deyişle, kendi isteğiyle toprak altına girip yeme içmeyi kesip, *sutra* okuyarak aydınlanan keşişlerden miydiniz? O kuyunun içinde ölüp mumyaya dönerken çan çalmaya devam mı ediyordunuz?"

"Hımm" dedi Kumandan. Sonra başını hafifçe eğdi. "O kadarını ben de bilmiyorum. Bir noktada ben sadece bir *idea*'yım. Onun öncesinde ben neydim, nerede ne yapmıştım, o kadar kronolojik hafızam bulunmuyor."

Kumandan bir süre susup gözlerini havaya dikti.

"Her ne ise, artık ortadan kaybolmalıyım" dedi alçak, hafif boğuk bir sesle. "Şekil aldığım zaman artık sona ermek üzere. Gündüz benim için uygun bir zaman değil. Karanlık benim dostum. Gökyüzü benim soluğumdur. Bu yüzden artık sizlerin iznini isteyeyim. Bu arada, Menşiki'ciğime telefon etmeni rica ederim."

Sonra meditasyona girer gibi gözlerini yumdu, dudakları-

nı sımsıkı kapattı, iki elinin parmaklarını birleştirdi, giderek silikleşti ve nihayet ortadan kayboldu. Önceki geceyle aynı şekilde olmuştu. Bedeni savrulup havada dağılan duman gibi ses çıkarmadan kaybolmuştu. Sabahın aydınlık ışığı içinde geriye sadece çizmekte olduğum tuval kalmıştı. Beyaz Subaru Forester'lı adamın siyah iskeleti, tuvalden dosdoğru bana bakıyordu. *Ben senin nerede ne yaptığını çok iyi biliyorum ha*, diye beni uyarıyordu.

Öğleyi biraz geçe Menşiki'ye telefon ettim. Bu, benim ona ilk telefon edişimdi. Hep Menşiki arardı. Altıncı çalışta telefonu açtı. "Ne iyi oldu" dedi. "Ben de tam size telefon etmek üzereydim. Ama işinize mani olmak istemedim. Öğleden sonraya kadar bekleyeyim demiştim. Öğleden önce kendinizi işe verdiğinizi söylemiştiniz diye hatırlıyorum çünkü."

İşim az önce bitti, dedim.

"İlerleme kaydediyor musunuz peki?" dedi Menşiki.

"Evet, yeni bir resme başladım. Henüz çok başındayım."

"Bu harika. Çok sevindim. Bu arada yaptığınız portreyi, size ödemesini henüz yapmadığım halde çalışma odamın duvarına astım. Orada boyası kuruyor. Çerçevesiz bile harika görünüyor."

"Yarınla ilgili olarak..." dedim.

"Yarın akşamüzeri altıda evinize bir araba göndereceğim" dedi. "Dönüşünüzü de o arabayla sağlayacağım. Sadece ikimiz olacağımız için giyiminize dikkat etmenize gerek yok, hediye getirme gibi şeyler de düşünmeyin lütfen. Sizin gelmeniz yeterli."

"Bir şeyi teyit etmek istiyorum ama."

"Nedir?"

"Bay Menşiki, geçenlerde bu akşam yemeği için mumyayı da davet etmiştiniz ya."

"Evet, davet etmiştim. Çok net hatırlıyorum."

"Bu davetiniz hâlâ geçerli mi peki?"

Menşiki bir süre düşündükten sonra eğlenir gibi hafifçe güldü. "Elbette. Tekrara gerek yok. Davet hâlâ geçerli."

"Bir şey olur da mumya gelemezse, onun yerine Kumandan gelse olur mu?"

"Elbette" dedi Menşiki hiç tereddüt etmeden. "Don Giovanni'nin kumandan heykelini akşam yemeğine davet edişi gibi, ben de Kumandan'ı seve seve, onur duyarak fakirhaneme akşam yemeğine davet ediyorum. Ben kesinlikle operadaki Don Giovanni'den farklıyım, cehennemin dibini boylayacak kadar kötü bir şey yapmadım. Daha doğrusu, öyle bir şey yapma niyetim de yok. Yemekten sonra cehenneme sürükleneceğimiz bir durum olmayacaktır değil mi?"

"Öyle bir şey olacağını sanmam" diye cevapladım ama dürüst olmak gerekirse, pek o kadar emin de değildim. Sonrasında ne olacağını tahmin bile edemiyordum.

"İyi o halde. Çünkü henüz cehennemin dibini boylamak için hazır hissetmiyorum kendimi" dedi Menşiki neşeyle. O –doğal olarak– her şeyi akıllıca yapılmış bir şaka olarak almıştı. "Bu arada sormak istediğim bir şey var. *Don Giovanni* operasındaki Kumandan bir ölü olarak bu fani dünyanın yemeklerini yiyememişti, peki ya *bu* Kumandan? Yemek hazırlığı yapayım mı ona da? Yoksa o da dünyevi yemekleri yiyemiyor mu?"

"Onun için yemek hazırlamanıza gerek yok. Ne yemek ne de sake koyuyor ağzına. Sadece oturması için tek kişilik yer hazırlar mısınız?"

"Tamamıyla ruhsal bir varlık mı?"

"Öyle olduğunu düşünüyorum." *İdea* ve ruhun kaynağı farklıdır diye düşünüyordum ama daha fazla uzatmak istemediğimden karşı fikir öne sürmedim.

Menşiki, "Anladım. Kumandan'ın yerini kesinlikle ayıracağım. O ünlü Kumandan'ı fakirhaneme akşam yemeğine davet etmek benim için beklenmedik bir mutluluk. Ancak ye-

mek yiyemeyecek olması çok yazık. Leziz bir şarap da hazırlamıştım oysaki" dedi.

Menşiki'ye teşekkür ettim.

"O halde yarın görüşmek üzere" dedi Menşiki. Telefonu kapattı.

O gece, çan çalmadı. Muhtemelen gündüzün aydınlık saatlerinde şekil aldığı (ve benim sorularıma cevap verdiği) için, Kumandan yorulmuş olmalıydı. Ya da yeniden beni atölyeye çağırma gereği hissetmemiş de olabilirdi. Her ne ise, sabaha dek tek bir rüya bile görmeden derin bir uyku çektim.

Ertesi sabah atölyede resim yaparken de Kumandan görünmedi ortada. Bu yüzden iki saat boyunca başka hiçbir şey düşünmeden, neredeyse her şeyi unutarak tuvale odaklanabildim. O gün ilk yaptığım şey, taslak resmin üzerine boya sürmek oldu. Kızarmış ekmeğe tereyağı sürer gibi.

Önce koyu kırmızı ve keskin bir yeşille kurşuniye yakın siyah kullandım. Bu, o adamın talep ettiği renklerdi. Doğru renkleri karıştırmak epey zamanımı almıştı. Bu işle uğraşırken, Mozart'ın *Don Giovanni* plağını koydum. Müzik dinlerken Kumandan her an arkamda beliriverecekmiş gibi bir hisse kapıldım, ama gelmedi.

Ertesi gün de (salı) Kumandan çatı katındaki baykuş gibi, derin sessizliğini korudu. Bunu pek dert etmedim. Bir insanın bir *idea* için endişelenmesi diye bir şey olamazdı sonuçta. *İdea*'ların kendi yaşam biçimleri vardı. Benim de kendi yaşamım. Beyaz Subaru Forester'lı Adam'ın portresini tamamlamaya odakladım kendimi. Atölyede olsam da olmasam da, tuvalin önünde olsam da olmasam da, o resmin görüntüsü zihnimden bir an olsun gitmek bilmiyordu.

Radyodaki hava durumuna göre, gece geç saate dek Kanto Tokay Bölgesi sağanak yağışlı olacaktı. Batıya doğru hava giderek daha da bozuyordu. Güney Kyuşu Bölgesi'nde aşırı

yağıştan ötürü sel taşkını yaşanmış, alçak yerlerde yaşayanlar tahliye edilmişti. Yüksek yerlerde yaşayanlara da toprak kayması tehlikesi uyarısı yapılmıştı.

Sağanak yağışlı bir gecede akşam yemeği, diye düşündüm.

Sonra koruluk içindeki o karanlık kuyuyu düşündüm. Menşiki'yi, kendimi, ağır taş tümseği yerinden kaldırıp o tuhaf taş odayı günışığına çıkarışımızı. O kapkaranlık kuyunun dibinde tek başıma oturup ahşap kapağa vuran yağmurun sesini dinlediğimi hayal ettim. O kuyuya kapatılmıştım, kendi başıma kurtulmayı beceremezdim. Merdiven kaldırılmış, ağır kapak başımın üzerine sımsıkı kapatılmıştı. Ve dünyadaki herkes, benim orada kaldığımı tamamen unutmuştu. Ya da belki de insanlar benim çoktan öldüğümü düşünüyordu. Ama ben henüz hayattaydım. Hâlâ nefes alıyordum. Kulağıma gelen yağmurun sesiydi sadece. Hiçbir yerde ışık yoktu. Tek bir ışık demeti bile girmiyordu içeri. Sırtımı dayadığım taş duvar soğuk ve nemliydi. Gecenin bir yarısıydı. İçeriye bir sürü böcek girebilirdi.

Bu sahneyi gözümde canlandırınca, nefes alıp verişim giderek zorlaştı. Terasa çıkıp korkuluğa dayandım, taze havayı burnumdan alıp ağzımdan verdim. Her zamanki gibi sayarak, kurallara uyarak tekrarladım bunu. Bir süre devam edince, normal şekilde nefes alıp verecek hale geldim. Alacakaranlık gökyüzü ağır kurşuni bulutlarla kaplanmıştı. Yağmur yaklaşıyordu.

Vadinin karşısında Menşiki'nin beyaz malikânesi belli belirsiz görünüyordu. Gece orada akşam yemeği yiyeceğiz, diye düşündüm. Menşiki, ben ve *o ünlü* Kumandan, üç kişi yemek masasının etrafına oturacağız. *Gerçek kandan bahsediyorum*, diye fısıldadı kulağımın dibinde Kumandan.

23

Hepsi gerçekten var bu dünyada

Ben on üç yaşındaydım, kız kardeşim ise on yaşında; o yaz ikimiz Yamaşina'ya tatile gitmiştik. Dayım Yamaşina Üniversitesi'ndeki bir enstitüde çalışıyordu; onun yanına kalmaya gitmiştik. Çocuk halimizle kendi başımıza çıktığımız ilk tatildi bu. O zamanlar kız kardeşimin sağlık durumu nispeten iyiydi, böyle olunca da anne ve babamız, ikimizin baş başa bir seyahate gitmesine izin vermişlerdi.

Dayım henüz genç ve bekârdı (şimdi de bekâr), o zaman otuz yaşına yeni girmişti. Gen üzerine araştırmalar yapıyordu (şimdi de öyle), az konuşan, bu dünyanın dışından biri gibiydi, arkasında bir şey aranmayacak sade bir kişiliği vardı. Çok kitap okur, doğa hakkında her şeyi bilirdi. Dağda gezinti yapmayı her şeyden çok severdi, bu yüzden Yamaşina Üniversitesi'nde işe girmişti. Kız kardeşimle o dayımı çok severdik.

Kız kardeşim ve ben, sırt çantalarımızı omzumuza alıp Şincuku Garı'ndan Matsumoto yönüne giden ekspres trene binmiş, Kofu'da inmiştik. Dayım, Kofu Garı'na bizi karşılamaya gelmişti. Dayım dikkat çekecek kadar uzun boylu olduğundan kalabalık garda onu hemen bulabilmiştik. Dayım arkadaşıyla birlikte Kofu şehir merkezinde tek katlı, küçük bir ev kiralamıştı; o sırada arkadaşı yurtdışında olduğundan kendi odamız olmuştu. O evde bir hafta kaldık. Neredeyse her gün dayımla birlikte yakındaki dağda gezintiye çıktık.

Dayım bize çeşitli çiçek ve böceklerin adlarını öğretti. Bizim için harika bir anı olmuştu o yaz tatili.

Bir gün biraz daha uzağa gittik, Fuji'de bir mağarayı ziyaret ettik. Fuji Dağı çevresindeki çok sayıdaki mağaradan biriydi bu, güzel bir örnekti. Dayım bu mağaranın nasıl meydana geldiğini anlatmıştı: Mağara volkanik karataştan oluştuğundan mağaranın içinde hiç yankı oluşmuyormuş. Yazın bile içindeki ısı düşük olduğundan eski insanlar kışın kestikleri buz kalıplarını burada muhafaza ediyorlarmış. Genelde insanların sığabileceği büyüklükteki deliklere "soğuk havanın estiği delik", içine sığılamayacak olanlara ise "hava deliği" deniyormuş. Her şeyi bilen biriydi dayım.

O mağaraya ücret ödeyip giriliyordu. Dayım girmedi. Hem daha önce de defalarca gelmişti hem de uzun boylu olduğundan mağaranın tavanı çok alçak kalıyor, beli ağrıyordu. Tehlikeli bir yeri yok, siz ikiniz girin. Ben girişte kitap okuyarak sizi beklerim, demişti. Girişteki görevli her ikimize de el feneri verdi, bir de sarı plastik kask taktırdı. Mağaranın tavanına lambalar takılmıştı ama yine de içerisi epey karanlıktı. İçeride ilerledikçe tavan alçalıyordu. Uzun boylu dayımın içeri girmek konusunda geri durması anlaşılıyordu.

El fenerleriyle ayak bastığımız yerleri aydınlatarak içerilere doğru ilerledik kız kardeşimle. Yaz sıcağı olmasına karşın mağaranın içi buz gibi soğuktu. Dışarısı otuz iki derece olmasına rağmen, içerinin sıcaklığı on derece kadardı. Dayımın öğüdüne uyarak yanımızda getirdiğimiz kalın rüzgârlıkları giymiştik. Kız kardeşim elimi sımsıkı tutuyordu. Onu korumamı mı istiyordu, yoksa aksine o mu beni korumaya çalışıyordu, hangisi olduğunu anlamamıştım (belki de birbirimizden ayrı kalmamızı istemiyordu yalnızca), mağaranın içinde olduğumuz süre boyunca o sıcak eli hep benim elimdeydi. O sırada bizden başka bir de orta yaşlı çift vardı mağarayı gezen. Ama onlar kısa bir süre kalıp hemen sonra çıkıp gitmişlerdi; sadece ikimiz kalmıştık.

Kız kardeşimin adı Komiçi'ydi, ama ailedeki herkes ona "Komi" derdi. Arkadaşları ise "Miççi", "Miççik" diye çağırıyorlardı onu. "Komiçi" diye resmi adıyla ona seslenen bir kişi bile bilmiyordum. Ufak tefek, çelimsiz bir kızdı. Saçları siyah ve düzdü, omuzlarına kadar gelen saçlarının güzel bir kesimi vardı. Yüzüne göre gözleri iriydi (kara gözbebekleri büyüktü), bu yüzden de küçük bir periye benziyordu. O gün beyaz bir tişört ile soluk mavi kot, pembe lastik ayakkabılar giymişti.

Mağarada biraz ilerleyince, kız kardeşim yürüme parkurundan biraz uzakta, küçük bir yan delik buldu. Kayaların gölgesine saklanmış, gizlice ağzını açmış bir delik. O deliğin görüntüsüne hayran kalmıştı. "Baksana, şuradaki Alice'in deliğine benzemiyor mu?" dedi kız kardeşim.

Lewis Carroll'ın *Alice Harikalar Diyarında*'sının ateşli bir hayranıydı. Bana o kitabı kaç defa okuttuğunu hatırlamıyorum bile. En azından yüz kez okumuş olmalıyım. Küçüklüğünden beri kendisi de okumayı biliyordu aslında, ama benim sesimden dinlemeyi seviyordu. Bölümleri tam olarak hatırlıyor olmasına karşın, o hikâyeyi her dinlediğinde heyecanlanıyordu. Özellikle sevdiği bölüm ıstakoz dansı idi. Şimdi bile o bölümü ezbere hatırlıyorum.

"Tavşan yok ama" dedim.

"Bir bakıp geleceğim hemen" dedi.

"Dikkat et" dedim.

Gerçekten de küçük bir delikti bu ama (dayımın tabirine göre, "hava deliği"ne yakındı) küçük kardeşim oraya hiç zorlanmadan girdi. Üst tarafı deliğe girmişti, dizlerinden altı kalmıştı dışarıda sadece. Elinde tuttuğu fenerle deliğin içini aydınlatıyor olmalıydı. Sonra geri geri delikten çıkıp yanıma geldi.

"İçerisi gittikçe derinleşiyor" diye rapor verdi. "Aşağıya doğru pat diye iniyor. Alice'in tavşanının deliği gibi. İçerisini biraz görmek isterdim."

"Olmaz öyle şey. Çok tehlikeli" dedim.

"Sorun olmaz. Küçük olduğumdan hemen kurtulurum ben."

Böyle der demez rüzgârlığını çıkarıp beyaz tişörtüyle kaldı, kaskıyla birlikte bana uzattı, daha itiraz sözlerim ağzımdan çıkmaya fırsat bulamadan el fenerini elimden kapıp becerikli bir şekilde deliğin içine dalıverdi. Göz açıp kapayıncaya dek ortadan kaybolmuştu.

Uzun bir süre geçtiği halde delikten çıkmamıştı. Hiç ses de duyulmuyordu.

"Komi" diye deliğin içine doğru seslendim. "Komi! İyi misin?"

Ancak cevap yoktu. Sesim yankı da yapmamıştı. Karanlığın içinde yutulup gitmişti. Gittikçe endişelenmeye başlamıştım. Kız kardeşim deliğin içinde sıkışıp kalmış, hareket edemiyor olabilirdi. Ya da deliğin içinde başına bir şey gelmiş, bilincini kaybetmiş de olabilirdi. Böyle bir şey olduysa, ona yardım edemezdim. Bir sürü kötü olasılık gelip duruyordu aklıma. Etrafımı saran karanlık giderek boğmaya başlamıştı beni.

Kız kardeşim bu deliğin içinde kaybolup giderse, bir daha bu dünyaya geri dönemezse, anne ve babama ne diyecektim, neyi bahane edecektim ben? Acaba girişte bekleyen dayıma haber vermeli miydim? Ya da tek çare, böylece durup kız kardeşimin delikten çıkmasını beklemek miydi? Eğilip o küçük deliğin içine baktım. Ancak el fenerimin ışığı deliğin içlerine kadar ulaşmıyordu. Çok küçük bir delikti ve içerideki karanlık çok yoğundu.

"Komi!" diye bir kez daha seslendim. Cevap yoktu. "Komi!" diye daha yüksek sesle bağırdım. Yine cevap gelmedi. İliklerime kadar dondurucu bir soğuk hissettim. Burada kız kardeşimi sonsuza dek yitirmiş olabilirdim. Kız kardeşim Alice'in deliği tarafından yutulmuş, öylece yok olmuş

olabilirdi. Yalancı Kaplumbağa'nın, Sırıtan Kedi'nin, Kupa Kraliçesi'nin olduğu dünyada. Gerçek dünyanın mantığının işlemediği yerde. Ne diye böyle bir yere gelmiştik ki?

Ama nihayet kız kardeşim geri geldi. Az önceki gibi geri geri değil, baş tarafından çıktı bu sefer. Önce kara saçları göründü delikten, sonra omzu ve kolları çıktı. Sonrasında da beli ve ardından da pembe lastik ayakkabıları. Hiçbir şey demeden karşımda dikildi, bedenini esnetti, usul usul derin nefesler alıp verdikten sonra kot pantolonuna bulaşmış tozları sildi eliyle.

Kalbim hâlâ gümbür gümbür atıyordu. Elimi uzatıp onun dağılmış saçlarını düzelttim. Mağaranın zayıf ışığı altında çok iyi göremiyordum ama beyaz tişörtüne toz, pislik, bir sürü şey bulaşmıştı. Üzerine rüzgârlığını giydirdim. Sonra bana bıraktığı kaskı ona verdim.

"Artık dönmeyeceksin sanmıştım" dedim kolumu kız kardeşimin omzuna atıp.

"Endişelendin mi?"

"Hem de çok."

Elimi yine sımsıkı tuttu. Sonra heyecanlı bir sesle anlatmaya başladı: "Biraz gayret edip dar delikten ilerleyince, içerisi aniden alçalıverdi, daha aşağıya doğru inince de küçük bir oda gibi bir şey vardı. O oda bir top gibi yuvarlak şekildeydi. Tavan da yuvarlaktı, duvarları da, zemini de. Çok sessiz bir yerdi orası, öyle sessiz bir yerdi ki arasan dünyada bir benzerini bulamazsın, o kadar sessizdi. Sanki derin mi derin bir denizin dibinde, daha da derinlere inen bir kuyu gibi. El fenerini kapatınca zifiri karanlık oldu ama bu beni korkutmadı, yalnız da hissetmedim. Oradaki oda, sadece benim girebileceğim özel bir yer. Orası *benim için* yapılmış. Kimse oraya giremez. Hatta sen bile."

"Çok büyük olduğum için mi?"

Kız kardeşim başını sallayarak onayladı. "Öyle. O deliğe girmek için fazla büyüksün. Ve biliyor musun, o yerin en gü-

zel yanı da dünyadaki en karanlık yer olması. Işığı kapatınca, karanlığı sanki elinle kavrayabilecekmişsin gibi kapkaranlık. Ve o karanlığın içinde tek başımayken, bedenim sanki yavaş yavaş gevşeyecek, yok olup gidecekmiş gibi hissettim. Ama kapkaranlıktı, bedenimi de göremiyordum. Bir bedenim var mıydı, yok muydu onu bile bilemiyordum. Ama bedenim tamamen yok oldu diyelim, ben hâlâ var olacaktım. Sırıtan Kedi kaybolsa da gülüşünün geride kalması gibi. Bu çok tuhaf değil mi? Ama oradayken bunların hiç de tuhaf olmadığını düşündüm. Hep orada kalmak istedim ama abiciğim beni merak eder diye geri geldim."

"Haydi çıkalım artık buradan" dedim. Kız kardeşim heyecanla sonsuza dek konuşacak gibiydi, bir yerde onu durdurmak zorundaydım. "Burada rahat nefes alamıyorum."

"İyi misin?" diye sordu endişeyle.

"İyiyim. Artık sadece dışarı çıkmak istiyorum."

El ele tutuşarak dışarıya yöneldik.

"Şey, abiciğim" dedi yürürken kısık sesle –başka biri duyamasın diye (etrafta kimse de yoktu ama)– "biliyor musun? Alice gerçekten var. Yalan değil, gerçekten var. Beyaz Tavşan da, Denizayısı da, Sırıtan Kedi de, Kupa Papazı da, hepsi gerçekten var bu dünyada."

"Olabilir" dedim.

Mağaradan çıktık; gerçek, aydınlık dünyaya döndük. İnce bulutlarla kaplı bir öğleden sonrasıydı, buna rağmen güneş ışıklarının insanın gözünü aldığını hatırlıyorum. Ağustosböceklerinin kasırganın sesini andıran ötüşleri etrafı sarmıştı. Dayım mağaranın girişindeki banka oturmuş, kendini okuduğu kitaba kaptırmıştı. Bizi görünce, gülümseyerek ayağa kalktı.

İki yıl sonra kız kardeşim öldü. Küçük bir tabuta kondu ve sonra yakıldı. O zaman ben on beş yaşındaydım, kız kardeşim de on iki. Bedeni yanarken ben herkesten ayrılıp kre-

matoryumun orta bahçesindeki banka oturdum ve mağarada olanları hatırladım. O küçük deliğin önünde onun çıkmasını kaskatı olmuş halde beklerken, zamanın nasıl ağır ağır geçtiğini, beni saran karanlığın koyuluğunu, iliklerime kadar işleyen soğuğu... Delikten önce kara saçlı başı görünmüş, sonra ağır ağır omuzları çıkmıştı. Beyaz tişörtüne ne olduğu belirsiz pislikler bulaşmıştı.

O sırada birden bir düşünceye kapıldım: Yoksa o mağaranın içinde mi alınmıştı kız kardeşimin canı? Doktor hastanede öldüğünü açıklamadan iki yıl önce. Daha doğrusu, buna neredeyse emindim. Deliğin içinde kaybolmuş, bu dünyadan çekip gitmişti ama ben onu hâlâ yaşıyor zannedip trene bindirmiş ve Tokyo'ya geri götürmüştüm. Elini sımsıkı tutarak. Ondan sonraki iki yıl boyunca da ağabey kardeş olarak birlikte yaşamıştık. Ancak bu, neticede kısa süreli bir uzatmadan öteye geçememişti. İki yıl sonra, ölüm muhtemelen o delikten çıkıp gelmiş, kız kardeşimin ruhunu alıp götürmüştü. Borç alınan bir şeyin geri verme zamanı gelince sahibinin onu almaya gelmesi gibi.

Her ne ise, o mağaranın içinde kız kardeşimin bana kısık sesle, sanki itiraf eder gibi söylediği şey tamamen gerçekti, diye düşündüm –artık otuz altı yaşında olan ben düşündüm bunu. Bu dünyada gerçekten Alice vardı. Beyaz Tavşan da, Denizayısı da, Sırıtan Kedi de *gerçekten vardı.* Ve elbette, Kumandan da.

Hava durumu tahmini doğru çıkmadı, sonuçta sağanak yağış olmadı. Görülür görülmez incelikteki yağmur saat beşi biraz geçe yağmaya başladı, ertesi güne kadar da böyle yağmaya devam etti. Akşamüzeri saat tam altıda siyah renkli büyük kasa bir sedan araba yamaçtan yavaş yavaş çıkıp geldi. Bana cenaze arabasını çağrıştırmıştı ama elbette cenaze arabası falan değil, Menşiki'nin beni almaya gönderdiği limuzin-

di. Araba markası Nissan Infinity idi. Siyah takım elbise giymiş, şapka takmış şoför araçtan inip bir elinde şemsiye ile gelip evin zilini çaldı. Ben kapıyı açınca şapkasını çıkardı, adımı teyit etti. Evden çıkıp arabaya bindim. Şemsiyeyi geri çevirdim. Şemsiye açacak kadar yağmıyordu. Şoför benim için arka koltuğun kapısını açtı, ardımdan da kapıyı kapattı. Kapı ardımdan tok bir ses çıkararak kapandı (Menşiki'nin Jaguar'ının kapısının çıkardığı sesten tonu biraz farklıydı). Siyah yuvarlak yaka ince bir kazak üzerine gri balıksırtı ceket, açık gri pamuklu pantolon ile siyah süet ayakkabı giymiştim. Bunlar kıyafetlerim arasında en resmi sayılabilecek olanlardı. En azından üzerlerine boya bulaşmamıştı.

Araba geldiği halde Kumandan ortalıkta görünmüyordu. Sesi de duyulmuyordu. Bu yüzden, o gün Menşiki tarafından davet edilmiş olduğunu hatırlayıp hatırlamadığından emin olma imkânım yoktu. Ama muhakkak hatırlıyor olmalıydı. Gelmeyi o kadar çok istediğine göre unutmuş olamazdı.

Ancak endişelenmeme gerek yokmuş. Araba hareket ettikten kısa bir süre sonra fark ettim ki, Kumandan kayıtsız bir surat ifadesiyle yanımdaki koltukta oturuyor. Her zamanki beyaz kıyafetiyle (kuru temizlemeden yeni gelmiş gibi tek bir leke yoktu üzerinde), mücevherler işlenmiş uzun kılıcını kuşanmış haldeydi. Boyu her zamanki gibi altmış santimetre kadardı. Infinity'nin siyah deri koltuğunda olunca, kıyafetinin beyazlığı ve temizliği hemen göze çarpıyordu. Kollarını kavuşturmuş dosdoğru öne bakıyordu.

"Benimle kesinlikle konuşmaya kalkma" diyerek konuşmaya başladı Kumandan. "Ben sizlere görünüyorum ama başkasına görünmem. Sesimi sizler duyarsın ama başkası duyamaz. Görünmeyen bir şeyle konuşmaya kalkarsan, sizlerin tamamen tuhaf olduğu düşünülebilir. Anladın değil mi? Anladıysan hafifçe başını salla bir kez."

Bir kez hafifçe başımı salladım. Kumandan da bunun üze-

rine başını bir kez hafifçe salladı, sonra kollarını kavuşturmuş halde tek bir şey bile söylemeden sessizce oturdu.

Ortalık tamamen kararmıştı. Kargalar çoktan dağdaki yuvalarına çekilmişti. Infinity yamaçtan aşağıya ağır ağır ilerledi, sonra sarp bir yamaca doğru çıkmaya başladı. Pek mesafe yoktu ama (ne de olsa dar vadinin karşı tarafına gidiyorduk sadece) yol epey dardı, dahası dönemeçler vardı. Büyük kasa sedan bir arabanın şoförünün pek de mutlu olacağı türde bir yol değildi. Dört tekerli bir yük arabasının yakışacağı türde bir yoldu bu. Ancak şoförün yüz ifadesi hiç değişmiyor, gayet *cool* bir şekilde sürüyordu ve nihayet Menşiki'nin malikânesine vardık.

Malikâne beyaz yüksek duvarlarla çevriliydi, girişte çok sağlam görünen bir kapısı vardı. Koyu kahverengiye boyanmış, büyük, iki tarafa açılan ahşap bir kapıydı. Sanki Akira Kurosava'nın filmlerindeki bir ortaçağ kale kapısı gibi görünüyordu. Üzerine birkaç ok saplanmış olsa kesinlikle çok yakışırdı. İçerisi dışarıdan hiç görünmüyordu. Kapının yanında numara yazan tabela vardı ama isimlik yoktu. Sanırım isimlik asmaya gerek yoktu. Bu dağ başına kadar gelen kişi, buranın Menşiki'nin malikânesi olduğunu en baştan biliyor olmalıydı. Kapının iki yanındaki lambalar etrafı aydınlatıyordu. Şoför arabadan inip zili çaldı, interkom üzerinden içerideki kişiyle kısa bir konuşma yaptı. Sonra yeniden şoför koltuğuna oturdu, uzaktan kumandayla kapı açılana dek bekledi. Kapının iki tarafına birer tane hareketli güvenlik kamerası yerleştirilmişti.

İki yana açılır kapı yavaşça içeriye doğru açılınca şoför arabayı içeri soktu, dönen yolda bir süre devam etti. Yol aşağıya doğru iniyordu. Arkada kapının kapanma sesi duyuldu. Artık geldiğin dünyaya dönemezsin, der gibi güçlü bir sesti bu. Yolun iki tarafında sıra sıra çam ağaçları vardı. Bakımlı, güzelce budanmış çamlar. Çamlar sanki bonsai gibi güzel-

ce biçimlendirilmişlerdi ve belli ki hastalık bulaşmaması için özen gösterilmişti. Yolun iki tarafında açelyalar güzel bir sırayla devam ediyordu. Açelyaların arasından Japon gülleri de seçiliyordu. Kamelyaların topluca ekilmiş olduğu bir alan da. Ev yeniydi ama anlaşılan ağaçlar ve bitkiler eskiden beri vardı. Hepsi de bahçe ışıkları ile güzelce aydınlatılmıştı.

Yol, asfalt dökülmüş yuvarlak araba parkına varınca bitti. Şoför orada arabayı durdurdu, hızlıca koltuğundan inip arka kapıyı açtı benim için. Yana baktığımda Kumandan'ın görüntüsü kaybolmuştu. Şaşırmadığım gibi umursamadım da. Onun kendine özgü davranışları vardı sonuçta.

Infinity'nin arka ışıkları zarif bir şekilde ağır ağır karanlığın içinde kaybolup gitti, geride bir ben kalmıştım. Şimdi böyle önünden bakınca malikâne, tahmin ettiğimden daha az görkemli ve daha samimi görünüyordu. Vadinin karşı tarafından bakınca insana oldukça küstah ve gösterişli bir yapı gibi geliyordu. Sanırım baktığın açıya göre verdiği izlenim değişiyordu. Kapının olduğu kısım dağın en yüksek yerindeydi, ev aşağıda kalıyordu, eğim açısı dikkate alınacak şekilde inşa edilmişti.

Girişin önünde, sağ ve sol tarafa Şinto tapınaklarındaki gibi eski, taş Çin aslanı heykellerinden konmuştu. Sütun tabanları da vardı. Belki de bu Çin aslanları bir yerden getirilmişti. Girişin önünde de açelya kümeleri vardı. Mayıs ayında burası canlı renklerde açmış açelyalarla doluyor olmalıydı.

Ben usul usul yürüyüp girişe yaklaşırken kapı içeriden açıldı, Menşiki göründü. Beyaz gömleğin üzerine koyu yeşil renkli yün ceket ile krem rengi *chino* pantolon giymişti. Bembeyaz gür saçları her zamanki gibi güzel bir şekilde taranmış, saçlarına doğal bir şekil verilmişti. Menşiki'nin beni kendi evinde karşılaması tuhafıma gitmişti. Bugüne dek onu hep Jaguar'ının homurtulu motor sesiyle evime gelirken görmüştüm çünkü.

Beni içeri buyur etti, sonra giriş kapısını kapattı. Koridor kare şeklinde ve genişti, tavan yüksekti. *Squash* kortu yapılacak kadar genişti. Duvar içine monte lambalar etrafı güzelce aydınlatıyordu; ortada ince ahşap işçiliğine sahip, sekizgen, geniş bir masa duruyordu, masanın üzerine Çin'deki Ming Hanedanlığı'na ait olduğunu düşündüren büyük bir vazo yerleştirilmiş, içine bol miktarda taze çiçek konmuştu. Üç renkli büyük çiçeklerden (çiçekler konusunda pek bilgili olmadığımdan bu çiçeklerin ismini söyleyemiyorum) bir aranjman yapılmıştı. Sanırım bu akşam için özellikle hazırlanmıştı. Bunlar için çiçekçiye ödediği parayla mütevazı bir yaşam süren bir üniversite öğrencisinin bir aylık yemek parasını karşılayacağını düşündüm. En azından ben üniversite öğrencisiyken bana yeterdi. Girişteki koridorda pencere yoktu. Tavanda vasistas vardı sadece. Zemin parlak mermerdendi.

Giriş koridorundan geniş üç basamakla oturma odasına iniliyordu. Futbol sahası kadar olmasa da tenis kortu yapılabilecek kadar genişti burası. Güneydoğuya bakan tarafın tümü hafif renkli camla kaplıydı, bunun dışında bir de geniş bir teras vardı. Karanlık olduğu için deniz görünüyor mu emin olamadım, ama büyük ihtimalle görünüyordu. Karşı taraftaki duvarda açık bir şömine vardı. Henüz çok soğuk bir mevsim olmadığından şömine yakılmamıştı ama her an ateşlenmek üzere yakacak odun güzelce yanında istiflenmişti. Kim yığmıştı bilmiyorum ama gerçekten de sanatsal denecek kadar zarif bir istifleme biçimiydi bu. Şöminenin üstündeki rafa bir sıra eski Meissen biblosu dizilmişti.

Oturma odasının zemini mermerdi ama bir sürü kilim serilmişti yere. Hepsi de eski İran kilimleriydi, zarif desenleri ve renkleriyle günlük kullanım eşyasından ziyade sanat eseri gibi görünüyorlardı. Üzerine basmaya kıyamayacak kadar. Alçak birkaç sehpa da vardı, üzerlerine vazolar yerleştirilmiş, vazoların hepsinin içine de taze çiçekler konmuştu. Hep-

si antika gibi görünüyordu. İnce bir zevkin ürünü ve belli ki çok pahalı. Şiddetli bir deprem olmasa bari, diye düşündüm.

Tavan yüksek, ışık loştu. Duvarın zarif aydınlatması ile birkaç zemin lambası ve masanın üzerinde okuma lambası vardı; tüm aydınlatma buydu. Odanın dibine siyah, büyük bir piyano konmuştu. Steinway'in büyük konser piyanosunun o kadar da büyük görünmediği bir odayı ilk kez görüyordum. Piyanonun üzerinde metronomla birlikte birkaç partisyon duruyordu. Menşiki çalıyordu sanırım. Ya da arada sırada Maurizio Pollini'yi akşam yemeğine davet ediyor da olabilirdi.

Ne var ki, bir bütün olarak bakıldığında, oturma odasının dekorasyonu oldukça mütevazı tutulmuştu ve bu da beni rahatlattı. Aşırıya kaçan bir şey göze çarpmıyordu. Ama boş gibi de gelmiyordu. Genişliğine rağmen alışılmadık şekilde konforlu bir odaydı. Bir çeşit sıcaklığı var bile denebilirdi. Duvara yarım düzine kadar küçük, zevkli resim asılmış, mütevazı şekilde yan yana dizilmişti. İçlerinden biri gerçek bir Léger eserine benziyordu ama yanılıyor da olabilirdim.

Menşiki oturmam için kahverengi deri kaplama büyük kanepeyi gösterdi. Kendisi de karşısındaki koltuğa oturdu. Kanepe ile takımdı koltuk. Kanepe rahattı, ne sertti ne de yumuşak. Oturanın bedenine göre –bu hangi tip insan olursa olsun– doğal olarak kendini ayarlıyordu sanki. Ancak, elbette düşününce (ya da düşünmeye gerek bile yoktu) zaten Menşiki oturması rahat olmayan bir kanepeyi evinin oturma odasına koymazdı ki.

Biz oturunca, sanki bizim oturmamızı bekliyormuş gibi, bir adam ortaya çıkıverdi. Şaşırtıcı derecede yakışıklı, genç bir adamdı. Pek uzun boylu değildi ama zayıftı, zarif bir bedeni vardı. Teni güzelce bronzlaşmış, parlak saçlarını atkuyruğu yapıp arkada toplamıştı. Üzerinde bir sörf şortuyla sahilde bir yatta olsa oraya çok yakışırdı ama bugün beyaz te-

miz bir gömlek giymiş, siyah papyon takmıştı. Dudaklarında hoş bir gülümseme vardı.

"Bir kokteyl almaz mısınız?" diye sordu bana.

"Sevdiğiniz bir içki söyleyin lütfen" dedi Menşiki.

"Balalayka" dedim birkaç saniye düşündükten sonra. Özellikle balalayka içmek istediğimden değildi, gerçekten her kokteyli yapabiliyor mu diye görmek istemiştim.

"Bana da aynısından" dedi Menşiki.

Genç adam yüzünde rahat bir gülümsemeyle, ses çıkarmadan çekildi.

Kanepede yanıma göz attım, Kumandan yoktu. Ancak evin içinde bir yerlerde olmalıydı. Ne de olsa aynı arabaya binmiş, birlikte buraya gelmiştik.

"Bir şey mi oldu?" diye sordu Menşiki. Bakışlarımı fark etmiş olmalıydı.

"Hayır, bir şey yok" dedim. "Çok harika bir eviniz var, gördüğüm kadarıyla."

"Ancak, fazla gösterişli olduğunu düşünmüyor musunuz?" dedi Menşiki gülümseyerek.

"Hayır, tahmin ettiğimden çok daha mütevazı bir ev burası" diye dürüstçe düşüncemi söyledim ona. "Uzaktan bakılınca, doğrusunu söylersem, çok görkemli görünüyor. Görkemli bir yolcu gemisi denizde yüzermiş gibi. Ancak gerçekte içine girince tuhaf denecek kadar rahat hissediyor insan. Verdiği izlenimden farklı."

Menşiki bunu duyunca başını sallayarak onayladı. "Bu dediklerinize öyle çok sevindim ki, bunu gerçekleştirmek için çok uğraştım. Bazı durumlardan ötürü bu evi hazır şekliyle satın almıştım, o zaman her haliyle gösterişli bir yerdi. *Şatafatlı* denecek kadar. Bir toptancı inşa ettirmiş burayı. Zevksiz biri mi desem; benim zevkime hiç uymuyordu. Bu yüzden satın aldıktan sonra büyük bir tadilat yaptırdım. Ve bu çok zaman, iş gücü ve maliyet gerektirdi."

Menşiki bir anıyı hatırlar gibi gözlerini kıstı ve derin bir nefes aldı. Zevkleri hiç uyuşmamıştı demek.

"Bu durumda en baştan bir ev inşa ettirmek çok daha az masraflı olmaz mıydı?" diye sordum.

Menşiki güldü. Dudaklarının arasından hafifçe beyaz dişleri göründü. "Gerçekten de öyle. O daha akıllıca olurdu. Ancak bazı durumlar vardı. *Bu ev olmazsa olmaz* gibi bir durum."

Konuşmaya devam etmesini bekledim. Ancak etmedi.

"Bu gece, Kumandan da sizinle birlikte olmayacak mıydı?" diye sordu Menşiki.

"Sanırım sonradan gelecek. Eve kadar birlikteydik ama sonra bir yerlere kayboluverdi. Sanırım evin içinde oraya buraya bakıyordur. Bu sorun olur muydu?"

Menşiki iki elini havaya kaldırdı. "Yoo, hayır. Hiç sorun değil. Nereye isterse istediği kadar bakınsın."

Az önceki genç adam gümüş bir tepside iki kokteyl getirdi. Kokteyl kadehleri ince kesim kristaldi. Baccarat'tı galiba. Yer lambasının ışığı vurunca ışıl ışıl parladılar. Yanında da dilimlenmiş çeşit çeşit peynirlerin ve kaju fıstıklarının olduğu İmari tabağı vardı. Üzerine baş harfler işlenmiş keten peçeteler ve gümüş çatal bıçak takımı da hazırlanmıştı. Çok özen gösterildiği belliydi.

Kokteyl kadehlerini alıp şerefe kaldırdık. O, portrenin tamamlanmış olmasını kutladı, ben teşekkür ettim. Sonra kadehleri dudaklarımıza götürdük. Her biri üçte bir oranında olmak üzere Votka, *Cointreau* ve limon suyuyla yapılıyordu balalayka. Yapması kolaydı ama kuzey kutbu kadar dondurucu olmazsa tat vermezdi. Ehil olmayan bir kişi yaparsa, zayıf ve sulu olurdu. Ancak bu balalayka şaşılacak kadar başarılı olmuştu. Keskinliği mükemmele yakındı.

"Çok lezzetli olmuş" dedim etkilendiğimi göstererek.

"Yeteneklidir" dedi Menşiki abartısız bir tavırla.

Elbette, diye düşündüm. Düşünmeye gerek yoktu, Menşiki yetenekli olmayan birine iş verir miydi hiç? Herhalde evinde *Cointreau* olacaktı, antika kristal kokteyl bardağı ile İmari tabağı da eşleştirecekti elbette.

Kokteyl içip fıstık yiyerek ondan bundan konuştuk. Genel olarak resimden bahsettik. Bana şu an yapmakta olduğum resim hakkında sorular sordu, ben de anlattım. Eskiden uzak bir şehirde rastladığım, ne adını ne geçmişini bildiğim bir adamın portresini yaptığımı söyledim.

"Portre mi?" diye sordu garipsemiş gibi Menşiki.

"Portre desem de, bilinen iş için olanlardan değil. Kendi hayal gücümle, deyim yerindeyse soyut portre. Ama neticede motif portre oluyor. Temeli de denebilir."

"Benim portremi çizdiğiniz gibi mi?"

"Aynen öyle. Ancak bu kez kimseden sipariş almadım. Kendim istediğim için yaptığım bir eser bu."

Menşiki bunun üzerine bir süre düşündü. Sonra, "Diğer bir deyişle benim portremi yapmış olmanız, yaratıcılığınıza bir şekilde ilham verdi diyebilir miyiz?" dedi.

"Sanırım öyle oldu. Ama daha *alev almak üzere* noktasının ötesinde değil."

Menşiki kokteylinden ses çıkarmadan bir yudum daha içti. Gözlerinde hoşnutluk duygusuna benzeyen bir ışıltı vardı.

"Bu benim için çok sevindirici bir haber. Size bir faydamın dokunmuş olması yani. Eğer sakıncası yoksa, o resmi bitirdiğinizde bana da gösterir misiniz?"

"İçime sinen bir şey çıkarsa ortaya, elbette."

Odanın köşesine yerleştirilmiş büyük piyanoya göz attım. "Piyano mu çalıyorsunuz? Harika bir enstrüman."

Menşiki başını hafifçe sallayarak onayladı. "Pek iyi olduğum söylenemez ama çalıyorum. Çocukluğumda bir öğretmenden ders almıştım. İlkokula başladıktan sonra mezun olana dek beş, altı yıl boyunca. Sonra dersler yoğunlaşınca

bıraktım. Bırakmasaydım iyi olurdu ama piyano derslerinden çok bıkmıştım. Parmaklarımı istediğim gibi hareket ettiremesem de, partisyonu rahatlıkla okuyabiliyorum. Eğlencesine arada bir kendim için basit parçalar çalıyorum. Ancak bir başkasına dinletecek kadar değil. Evde biri olduğunda kesinlikle tuşlarına dokunmuyorum."

Çok önceden beri duyduğum bir şüpheyi dile getirdim. "Böylesine büyük bir evde tek başınıza yaşıyorsunuz, fazla büyük gelmiyor mu?"

"Hayır" dedi Menşiki hemen. "Hiç de büyük gelmiyor. Ben eskiden beri tek başına olmayı seven biriyim. Beyinzarımızı düşünün, beynimizi. İnsan ırkına, harika ve etkin bir şekilde kullanabileceği yüksek performanslı bir beyin verilmiş. Ama gündelik yaşamda kullandığımız kısım, yüzde onu bile değil. Bizlere böylesine harika ve yüksek performanslı bir organ bahşedilmiş olmasına karşın, ne yazık ki onu tam olarak kullanacak yeteneği henüz elde etmiş değiliz. Bu, görkemli ve büyük bir malikânede oldukları halde, sadece dört buçuk *tatami*lik tek göz odada dört kişilik bir ailenin mütevazı şekilde yaşaması gibi bir şey. O odalar hiç kullanılmadan duruyor. Bununla karşılaştırıldığında, benim tek başıma bu evde yaşıyor olmam pek o kadar da anormal bir şey değil ama değil mi?"

"Siz öyle söyleyince öyle görünüyor" diyerek onayladım. Oldukça ilginç bir karşılaştırmaydı bu.

Menşiki bir süre avcunun içindeki kaju fıstıklarını yuvarladı. Sonra, "İlk bakışta gereksiz gibi görünen o yüksek performanslı beynimiz olmasa, bizler soyut düşünemeyeceğimiz gibi metafiziksel alana da adım atamazdık. Sadece bir kısmını kullanıyor olsak bile, beynimizle ne kadar çok şey yapabiliyoruz. Geri kalan alanı tam olarak kullanabilsek kim bilir daha neler neler yapabiliriz? Sizin de ilginizi çekmiyor mu bu?"

"Ne var ki, bu yüksek performanslı beyinzarı ya da beyni-

mizi elde etmenin karşılığında, diğer bir deyişle görkemli bir malikâneyi elde etmenin bedeli olarak, insan ırkı çeşitli temel yeteneklerinden vazgeçmek durumunda kalmıştır. Öyle değil mi?"

"Aynen öyle" dedi Menşiki. "Soyut, metafiziksel düşünce bir kenara, insan ırkı iki ayağı üzerine kalkıp etkin biçimde sopa kullanmakla bile bu dünya üzerindeki var olma yarışında yeterince başarı sağlamıştır. Öteki özellikler gündelik yaşamda olmasa da olur şeyler çünkü. Ve bu ultra yetenekli beynimizi elde etmiş olmanın bedeli olarak, bizim türlü türlü başka bedensel yeteneklerimizden vazgeçmemiz kaçınılmaz olmuş. Örneğin bir köpeğin koku alma duyusu insanınkinden yüzlerce kat, işitme duyusu ise onlarca kat güçlüdür. Biz insanlar ise karmaşık hipotezleri bir araya getirebiliyoruz. Kozmos ile mikrokozmosu karşılaştırıp kıyaslayarak Van Gogh ve Mozart'ın değerini anlayabiliyoruz. Proust okuyup –elbette okumak istersek– İmari porselenleri ve İran kilimleri koleksiyonu yapabiliyoruz. Bunlar köpeklerin yapamadığı şeylerdir."

"Marcel Proust, köpeklerden geri kalmayacak şekilde koku alma duyusunu kullanarak uzun mu uzun bir roman yazmıştı."

Menşiki güldü. "Tam da sizin dediğiniz gibi. Ancak kastettiğim genel teori sonuçta."

"Diğer bir deyişle, bir *idea*'yı özerk bir şey olarak ele alıp alamayacağımız mı?"

"Aynen öyle."

Aynen öyle, diye fısıldadı Kumandan kulağımın dibinde. Ama daha önce yaptığı uyarısına uyarak, nerede acaba diye etrafıma bakınmadım.

Sonra kütüphanesini gösterdi Menşiki. Oturma odasından çıkınca geniş merdivenler vardı, oradan bir alt kata indik. Koridoru takip ettik, birkaç yatak odası vardı (kaç tane

olduğunu sayamamıştım, o odalardan biri belki de kız arkadaşımın söylediği kilitli olan "*Mavi Sakal'ın Şatosu*'ndaki gizemli kapalı oda"ydı), koridor bitiminde bir kütüphane vardı. Özellikle geniş bir oda değildi, ama boğucu denecek kadar dar bir yer de değildi, yeterince "ferah alan" vardı. Kütüphanedeki pencere sayısı azdı, karşıdaki duvarın tavana yakın yerinde vasistas gibi uzun ince pencereler yan yana sıralanmıştı sadece. Pencereden görünen sadece çam dallarıydı, dalların arasından sadece gökyüzü görünüyordu (bu odada gün ışığı ve manzaraya ihtiyaç duyulmuyor gibiydi). Duvarlar daha geniş yer kaplıyordu. Duvarın bir yüzü, zeminden tavana kadar tümüyle monte kitaplıktı. Bir kısmı CD rafıydı. Kitaplıklar tıka basa kitap doluydu. Yüksek yerlerdeki kitapları almak için basamaklı ahşap bir merdiven de vardı. Bütün kitaplar gerçekten ele alınmış gibi duruyordu. Süs olsun diye yapılmış bir kitaplık değildi bu.

Büyük çalışma masası duvarı arkasına almış, üzerine de bilgisayar konmuştu. Bir masaüstü bir de notebook. Tükenmezkalem ve kurşunkalemle dolu birkaç fincan da vardı, dosyalar düzenli şekilde üst üste yığılmıştı. Pahalı görünen, güzel bir müzik seti karşı duvara dayanmış, onun karşısındaki duvara tam da masayla karşı karşıya gelecek şekilde, birer uzun ince hoparlör konmuştu. Hoparlörlerin boyu benimle neredeyse aynıydı (173 santimetre), kutuları ise sağlam maun ağacından yapılmıştı. Odanın ortasına, kitap okuyup müzik dinlemek için modern tasarımlı bir okuma koltuğu konmuştu. Onun yanına ise paslanmaz çelikten bir okuma lambası. Menşiki zamanının çoğunu bu odada tek başına geçiriyor olmalı diye tahminde bulundum.

Benim yaptığım Menşiki portresi, hoparlörler arasında duvara asılmıştı. Tam iki hoparlörün ortasına, yaklaşık olarak göz hizasına. Henüz çerçevelenmemiş, çıplak tuval halindeydi ama sanki çok uzun zamandan beri orada asılı duruyor-

muş gibi odanın doğal bir parçası olmuştu. Güçlü bir itkiyle neredeyse tek solukta yapılmış bir resim olmasına rağmen o kendine özgü serbestliği, bu kütüphanede tuhaf şekilde, zarif ve düzgünce bastırılmış gibi bir his yaratıyordu. Bu odanın kendine özgü atmosferi, resmin sahip olduğu gücü rahatça susturuyordu sanki. Ayrıca resmin içinde kesinlikle gizlenmiş halde Menşiki'nin yüzü vardı. Daha doğrusu, sanki Menşiki kendisini oraya gizlemiş gibi görünüyordu gözüme.

Bu, kuşkusuz benim yaptığım resimdi. Ancak bir kez benim elimden çıkıp Menşiki'nin olunca, onun kütüphane duvarına asılmış, artık benim ulaşamayacağım bir şeye dönüşmüştü sanki. Bu artık *Menşiki'nin* resmiydi, benim değil. İçindeki şeyi kavramaya çalışsam da o resim kaygan, kıvrak bir balık gibi hızlıca ellerimden kayıp gidiverirdi. Sanki eskiden benimmiş de, şimdi bir başkasının olmuş bir kadın gibi...

"Nasıl? Bu odaya gerçekten de tam uymuş, değil mi?"

Elbette Menşiki de portresinden söz ediyordu. Susup başımı sallayarak onayladım onu.

Menşiki devam etti. "Diğer odaların duvarlarını da tek tek denedim. Nihayet en iyisinin bu odanın bu duvarına asmak olduğunu düşündüm. Alanın boşluğu, ışığın vuruşu, genel atmosfer de tam uydu. Özellikle okuma koltuğuna oturup resme bakmayı çok seviyorum."

"Deneyebilir miyim?" dedim oturma koltuğunu işaret ederek.

"Elbette. Dilediğiniz gibi oturun lütfen."

O deri kaplı koltuğa oturdum, yumuşak kavisli sırtına yaslandım, öndeki pufa bacaklarımı uzattım. Ellerimi göğsümün üzerinde kavuşturdum. Ve dikkatlice resme baktım. Tam da Menşiki'nin dediği gibi orası bu resmi izlemek için ideal noktaydı. O koltuğa (öyle rahattı ki şikâyet edecek tek bir yanı yoktu) oturup bakınca, karşımdaki duvara asılmış resmin şaşırtıcı derecede sessiz, sakin bir ikna gücü olduğunu gördüm. Atölyede olduğundan tamamen farklı bir eser gibi görü-

nüyordu. Sanki –nasıl demek iyi olur acaba?– buraya gelmiş ve kendi yeni yaşamını elde etmiş gibiydi. Aynı zamanda bu resmin yaratıcısı olan bana daha fazla yakın olmayı reddediyormuş gibi görünüyordu.

Menşiki uzaktan kumandayı kullanıp kısık seste müzik açtı. Dinlemeye aşina olduğum Schubert'in yaylı çalgılar dörtlüsüydü. Eser D.804. Hoparlörden çıkan ses temiz, sanki damıtılmış gibi yüksek kalitede bir sesti. Tomohiko Amada'nın evindeki hoparlörlerden çıkan sade ve süssüz müzikle kıyaslandığında, farklı bir müzik gibi geliyordu kulağa.

Bir an odada Kumandan'ı fark ettim. Kitaplığın önündeki basamaklı merdivene oturmuş, kollarını kavuşturmuş bana bakıyordu. Ben ona bakınca, başını hafifçe sallayarak, buraya bakmamalısın gibi bir işaret verdi. Yeniden resme çevirdim gözlerimi.

"Çok teşekkür ederim" dedim koltuktan kalkarken Menşiki'ye. "Asıldığı yere diyecek bir şey yok."

Menşiki neşeyle gülümsedi. "Hayır, teşekkür etmesi gereken kişi benim. Burada olmak iyi hissettiriyor, bu resim günden güne daha da hoşuma gidiyor. Bu resme bakınca, sanki özel bir aynaya bakıyor gibi hissediyorum. Onun içinde ben varım. Ancak o ben değilim. Benden biraz farklı bir ben oradaki. Gözlerimi dikip bir süre dosdoğru ona bakınca, tuhaf bir duyguya kapılıyorum."

Menşiki Schubert'in müziğini dinleyerek bir süre sessizce resme baktı. Kumandan hâlâ basamaklı merdivende oturuyor, Menşiki ile aynı şekilde gözlerini kısmış resme bakıyordu. Sanki onun taklidini yaparak onunla dalga geçer gibi (muhtemelen öyle bir niyeti yoktu ama).

Menşiki duvardaki saate göz atınca "Yemeğe geçelim. Hazırlıklar tamamlanmış olmalı. Kumandan da katılır umarım" dedi.

Kitaplığın önündeki basamaklı merdivene göz attım. Kumandan artık orada değildi.

"Bence Kumandan da artık gelmiştir" dedim.

"Bu iyi" dedi Menşiki rahatlamış bir şekilde. Sonra uzaktan kumandaya dokunarak Schubert çalan müzik setini kapattı. "Onun yerini de hazır ettim. Ancak yemek yiyemeyecek olması çok yazık."

Aşağı katta (koridoru birinci kat kabul edersek, bodrum ikinci kata denk geliyordu) depo, çamaşırhane ve spor salonu var diye anlattı Menşiki. Spor salonunda çeşitli spor aletleri vardı. Spor yaparken müzik dinleyebilmek için ses sistemi de kurulmuştu. Haftada bir, uzman bir eğitmen geliyor, ona kas antrenmanı yaptırıyordu. Ayrıca yatılı kalacak yardımcı için stüdyo tipi daire gibi bir oda da vardı. İçinde basit bir mutfak, ufak bir banyo bulunuyordu ama şimdi kimse o odayı kullanmıyordu. Onun dışında küçük bir de havuz vardı ama kullanımı çok pratik değildi, bakımı da zahmetli olduğundan onu kapatıp sera yaptırmıştı. Sonra buraya iki kulvarlı, yirmi beş metrelik yeni bir havuz yaptırırım belki. O zaman mutlaka yüzmeye beklerim, dedi.

Bu harika olur, dedim ben de.

Sonra birlikte yemek odasına geçtik.

24

Sadece birinci elden bilgi topluyordu

Yemek odası kütüphanenin olduğu kattaydı. Mutfak onun arkasındaydı. Uzun bir odaydı; yine uzun, büyük bir masa da odanın tam ortasına konmuştu. Kalınlığı on santimetre kadardı, meşe ağacından yapılmıştı, on kişi birlikte yemek yiyebilirdi masada. Robin Hood ve adamlarına ziyafet verilse olurdu, son derece sağlam bir masaydı. Ancak şimdi burada oturanlar neşeli kanunsuzlar değil, Menşiki'yle ikimizdik yalnızca. Kumandan için de yer ayrılmıştı ama o ortalıkta görünmüyordu. Onun için de servis açılmış, gümüş yemek takımları ve boş bir bardak konmuştu. Sonuna dek *sembolik*ti bu. Onun için de yer hazırlandığını nazik bir biçimde gösteriyordu sadece.

Oturma odasındaki gibi, uzun duvarlardan biri tamamen cam kaplıydı. Oradan vadinin karşı tarafındaki dağ sırası görünüyordu. Benim evimden Menşiki'nin evinin görünmesi gibi, Menşiki'nin evinden de benim evimin görünüyor olması gerekirdi. Ancak benim yaşadığım ev, Menşiki'nin malikânesi kadar büyük değildi, göze çarpmayan renklerde ahşap bir yapıydı, bu yüzden de karanlığın içinde kendi evimi seçemedim. Karşıda çok fazla ev yoktu, ama her birinde ışıklar yanıyordu. İnsanlar sanırım ailecek yemek masasına oturmuş sıcak yemeklerini yemek üzereydi. O ışıklardan bu sıcaklığı hissediyor gibiydim.

Diğer yandan, vadinin bu tarafında Menşiki, ben ve Ku-

mandan büyük masanın etrafına oturmuş, aile yemeği denemeyecek değişik bir akşam yemeğine başlamak üzereydik. Dışarıda yağmur hâlâ ince ince ve sessizce yağmaya devam ediyordu. Rüzgâr çok hafif esiyordu, tamamıyla sakin bir güz gecesiydi. Pencereden dışarıya bakarken ben yine o kuyuyu düşündüm. Eski tapınağın arkasındaki ıssız taş odayı. Burası böyleyken, şimdi orasının karanlık ve sessiz olduğuna şüphe yoktu. O görüntünün hatırası, yüreğimin derinliklerine özel bir soğukluk taşıyıp getirdi.

"Bu masaya, İtalya seyahatim sırasında denk geldim. Satın aldım" dedi Menşiki. Bunları, ben masayı övdükten sonra söylemişti. Övünüyormuş gibi bir tını yoktu sesinde. Sadece kayıtsız bir şekilde bir gerçeği iletiyordu. "Lucca diye bir şehirde mobilyacıda buldum, satın aldım, gemi ile getirttim. Çok ağır olduğundan buraya kadar taşınması da ayrı bir iş oldu."

"Yurtdışına sıkça çıkıyor musunuz?"

Bir süre dudaklarını büzdü. Sonra hemen eski haline getirdi. "Eskiden çok giderdim. Kısmen iş kısmen eğlence için. Son zamanlarda pek gitme fırsatım olmuyor. İşimin içeriği biraz değiştiğinden. Ayriyeten, yurtdışına çıkmayı eskisi gibi sevmez oldum. Çoğunlukla buradayım."

Buradayım ile kastettiği yeri daha belirgin kılmak için eliyle evi işaret etti. Sonrasında işinin değişen içeriği hakkında konuşacak diye düşünmüştüm ama o konuya orada son verdi. Her zamanki gibi işiyle ilgili olarak pek konuşmak istemiyor gibiydi. Elbette ben de özellikle soru sormuyordum.

"Önce, iyi soğutulmuş şampanyayla başlamayı düşünüyorum, ne dersiniz? Sizin için de uygun mu?"

Elbette uygun, dedim. Her şeyi ona bıraktım.

Menşiki eliyle küçük bir işaret yapınca atkuyruklu genç adam geldi ve ince, uzun kadehlere iyice soğutulmuş şampanya doldurdu. Kadehin içinde baloncuklar keyifle yüksel-

di. Kadehler öyle kaliteliydi ki kâğıt kadar hafif ve inceydiler. Masada karşılıklı şerefe kadeh kaldırdık. Menşiki daha sonra, Kumandan'ın boş sandalyesine dönüp kadehini saygıyla o tarafa doğru da kaldırdı.

"Kumandan, hoş geldiniz" dedi.

Elbette Kumandan'dan yanıt gelmedi.

Menşiki bir yandan şampanyasını içerken operadan söz açtı. Sicilya seyahati sırasında Catania'daki opera salonunda dinlediği Verdi'nin *Ernani*'sinin harika olduğunu. Yanındaki konuğun mandalina yiyerek şarkıya eşlik ettiğini. Orada çok leziz şampanyalar içtiğini.

Nihayet Kumandan yemek masasında göründü. Ama kendisi için ayrılmış sandalyeye oturmadı. Boyu kısa olduğu için sandalyeye oturursa muhtemelen burnundan aşağısı gizlenmiş olacaktı. Menşiki'nin arka çaprazındaki süs rafı gibi bir şeyin üzerine oturdu. Zeminden bir buçuk metre kadar yüksekteydi, tuhaf biçimli siyah ayakkabılarını giymiş, ayaklarını sallıyordu. Menşiki'nin fark edemeyeceği şekilde, ona hafifçe kadeh kaldırdım. Kumandan buna karşılık elbette umursamaz bir yüz ifadesi ile cevap verdi.

Sonra yemekler geldi. Mutfakla yemek salonu arasında servis için bir pencere vardı ve papyonlu, at kuyruklu genç adam oraya çıkarılan tabakları birer birer masamıza getiriyordu. Başlangıç olarak güzel bir meze geldi, organik sebzelerle süslenmiş taze *isaki* balığıydı. Yemeğe beyaz şarap eşlik ediyordu. At kuyruklu genç adam sanki mayın uzmanıymış gibi büyük bir dikkatle şarabın mantarını açtı. Nerenin olduğunu, ne tür bir şarap olduğunu açıklamadı ama tadı mükemmel bir beyaz şaraptı. Söylemeye gerek yok, Menşiki'nin mükemmel olmayan bir beyaz şarap ikram etmesi de olmazdı zaten.

Sonra lotus kökü, mürekkepbalığı ve beyaz fasulyeden oluşan salata geldi. Bir de deniz kaplumbağası çorbası. Yemekte ise, fener balığı vardı.

“Henüz mevsimi değil, ender bir şey ama balık limanında fener balığı varmış” dedi Menşiki. Gerçekten de harika ve tazeydi. Güçlü bir tadı vardı, rafine lezzeti ağızda da hoş bir tat bırakıyordu. Hızlı bir şekilde buharda pişirilmiş, ardından üzerine tarhun otu (ben öyle olduğunu düşündüm) serpilmişti.

Sonra kalın geyik eti bifteği geldi. Sos hakkında açıklama yapıldı ama spesifik sözcükler o kadar fazlaydı ki, hiçbiri aklımda kalmadı. Neticede harika, güzel kokulu bir sostu.

At kuyruklu genç bu kez kadehlerimize kırmızı şarap koydu. Bir saat kadar önce şişeyi açıp şarabı sürahiye dökmüştü, dedi Menşiki.

“Güzelce havalanıp tam da içilecek kıvama gelmiş olmalı.”

Havalanmasıyla ilgili bir şey diyemeyeceğim ama tadı çok yoğun bir şaraptı. Önce dilime değdirdim, sonra ağzımın içinde tuttum, sonunda yuttum; her aşamada tadı farklıydı. Sanki açıya ve ışığın vuruş yönüne göre güzelliği hafifçe değişen gizemli bir kadın gibi. Ve geride bıraktığı tat da hoştu.

“Bourdeaux” dedi Menşiki. “Övgüleri bir yana bırakalım. Sadece Bourdeaux.”

“Ne var ki, düzmeye başlanırsa övgülerin oldukça uzayacağı bir şarap değil mi?”

Menşiki gülümsedi. Gözlerinin yanında hoş çizgiler oluştu. “Dediğiniz gibi. Övgüler düzmeye başlarsam, çok uzar. Ama şaraba övgüler düzmekten pek hoşlanmam. Herhangi bir şey için de böyledir, övmekte iyi değilimdir. Leziz bir şarap işte – bu kadarı yetmez mi?”

Elbette karşı çıkacak halim yoktu.

Biz yiyip içerken Kumandan süs rafının üzerinden bizi izliyordu. Hiç kımıldamıyor, olup bitenleri en ince ayrıntısına kadar gözlemliyor gibiydi, ama gördükleri hakkında özellikle bir yorumu varmış gibi de görünmüyordu. Kendisinin de da-

ha önce söylediği gibi, o her şeyi izliyordu sadece. İzledikleri ile ilgili olarak yargıda bulunmadığı gibi, olumlu ya da olumsuz bir hisse de kapılmıyordu. Sadece birinci elden bilgi topluyordu.

Ben kız arkadaşımla öğleden sonra yatakta birlikte olurken de bizi böyle izliyor olmalıydı. O görüntüyü düşününce kendimi rahatsız hissettim. Kumandan, insanların seks yapmalarını izlese de, bunun onun için radyodaki beden eğitimi programına göre egzersiz yapan birini ya da baca temizleyiciyi izlemekle tamamen aynı olduğunu söylemişti bana. Tam da dediği gibiydi. Ancak izlenen kişinin rahatsız hissedeceği de ayrı bir gerçekti.

Bir buçuk saat sonra Menşiki ile birlikte nihayet tatlı (sufle) ve espresso kısmına ulaşabilmiştik. Uzun ama doyum veren bir yolculuk olmuştu. Bu noktada şef ilk kez ocağın başından çıkıp geldi ve yemek masasında göründü. Beyaz aşçı kıyafetleri içinde, uzun boylu bir adamdı. Muhtemelen otuz beş yaşlarındaydı, kara sakalı yanağından çenesine dek uzanıyordu. Beni nazikçe selamladı.

"Harika bir yemekti" dedim. "Bu kadar lezizini ilk kez yedim."

Bu dürüst fikrimdi. Bu kadar lezzetli yemekler hazırlayan bir aşçının, Odavara Limanı yakınlarında hiç kimsenin bilmediği küçük bir Fransız restoranı işletiyor olmasına hâlâ inanamıyordum.

"Teşekkür ederim" dedi gülümseyerek. "Bay Menşiki'ye minnettarım."

Sonra bizi başıyla selamlayıp mutfağa geri döndü.

"Kumandan da memnun kaldı mı acaba?" diye sordu Menşiki endişeli bir yüz ifadesiyle, aşçı çekildikten sonra. O yüz ifadesinde rol yapar gibi bir hal yoktu. En azından benim gözüme gerçekten endişelenmiş gibi görünüyordu.

"Eminim memnun kalmıştır" dedim ciddi bir ifadeyle. "Böy-

lesine harika bir yemeği yiyememiş olması elbette üzücü ama ortamın atmosferinden de yeteri kadar eğlenmiş olmalı."

"Dilerim öyle olmuştur."

Elbette eğleniyorum, diye fısıldadı Kumandan kulağımın dibinde.

Menşiki yemek sonrası için alkollü içki önerdiyse de reddettim. Daha fazlasını bünyem kaldırmazdı. O bir brendi içti.

"Size sormak istediğim bir şey var" dedi Menşiki iri bardağı elinde hafifçe çevirerek. "Tuhaf bir soru olduğundan sizi rahatsız edebilir belki ama."

"Buyurun, ne isterseniz sorabilirsiniz, çekinmeyin."

Brendiden küçük bir yudum alıp tadını hissetti. Sonra bardağı usulca masanın üzerine koydu. "Koruluğun içindeki o kuyu" dedi Menşiki. "O taş odada geçen gün bir saat boyunca kaldım. El feneri olmadan, kuyunun dibinde tek başıma oturdum. Kuyunun üzerine kapak konmuştu, üzerine de ağır taşlar. Size 'Bir saat sonra geri gelip beni buradan çıkarın' diye rica etmiştim. Öyleydi, değil mi?"

"Evet, öyle olmuştu."

"Bunu neden yaptığımı biliyor musunuz peki?"

Bilmiyorum diye yanıtladım dürüstçe.

"Bunu yapmam gerekiyordu çünkü" dedi Menşiki. "Pek iyi açıklayamıyorum ama arada sırada *bunu* yapmam gerekiyor. Dar, karanlık bir yerde katî bir sessizlikte bir başıma kalmak."

Bir şey demeden konuşmaya devam etmesini bekledim.

Menşiki devam etti. "Size sorum şu. O bir saat süresince, beni o kuyunun içinde terk etmek gibi bir duyguyu bir an için bile olsa hissetmediniz mi? Beni o karanlık kuyunun dibinde, o halde bırakma ayartmasına kapılmadınız mı?"

Söylemeye çalıştığı şeyi pek iyi anlayamamıştım. "Terk etmek mi?"

Menşiki elini sağ şakağına götürdü, nazikçe ovdu şakağını. Sanki yara izi olup olmadığından emin olmak ister gi-

bi. "Şunu demek istiyorum; ben o derinliği iki metreye varan, çapı iki metre kadar olan kuyunun dibindeydim. Merdiven bile kuyunun içinden çekilip alınmıştı. Kuyunun içindeki taş duvar çok sıkı biçimde örülmüştü, oradan tırmanmak mümkün değildi. Kapak da sımsıkı kapanmıştı zaten. Dağın başında bir yer, yüksek sesle bağırsam da çanı sallayıp dursam da, işiten kimse olmazdı –sizin kulağınıza ulaşabilirdi gerçi. Diğer bir deyişle, kendi gücümle toprağın üstüne çıkmam mümkün değildi. Eğer siz geri gelmeseydiniz, ben sonsuza dek o kuyunun dibinde kalırdım. Öyle değil mi?"

"Öyle olabilirdi tabii."

Sağ elinin parmakları yine şakağının üzerindeydi. Orada hareketsiz tutuyordu parmaklarını. "Bilmek istediğim şey, o bir saat süresince, 'Ah tabii ya, o adamı o kuyudan çıkarmayayım, boş ver. Sonsuza dek orada tıkılı kalsın' diye bir düşüncenin, bir anlığına bile olsa, aklınızdan geçip geçmediği. Kesinlikle kötü bir şey olarak algılamayacağım, dürüst cevabınızı duymak isterim."

Parmaklarını şakağından çekti, brendi bardağını yeniden eline aldı, yine havada bir dolandırdı. Ne var ki bu kez bardağı ağzına götürmedi. Gözlerini kısıp kokladıktan sonra masanın üzerine geri bıraktı.

"Bu hiç aklıma gelmedi" dedim dürüstçe. "Bir *anlığına* bile. Bir saat geçince kapağı kaldırıp sizi oradan çıkarmalıydım, aklımdaki tek şey buydu."

"Gerçekten mi?"

"Yüzde yüz gerçek."

"Eğer ben sizin yerinizde olsaydım..." dedi Menşiki itiraf eder gibi. Sesi son derece sakin bir tonda çıkıyordu. "Ben mutlaka düşünmüş olurdum bunu. Sizi o kuyunun içinde sonsuza dek terk etmenin ayartısına kapılacağıma şüphe yok. *İşte bu en iyi fırsat*, diye düşünerek."

Ne diyeceğimi bilemedim. Sustum ben de.

Menşiki devam etti. "Kuyunun dibinde hep bunu düşünüp durdum. Eğer sizin yerinizde olsaydım, mutlaka böyle bir şey düşünürdüm diye. Tuhaf bir şey değil mi? Gerçekte siz yukarıdasınız, ben kuyunun içinde, buna rağmen benim yukarıda sizin kuyunun dibinde olduğunuzu hayal edip durdum."

"Ama kuyunun dibinde bırakılmış olsaydım, orada açlıktan ve susuzluktan ölürdüm. Gerçekten de çanı çalan bir mumyaya dönerdim belki de. Buna aldırmaz mıydınız?"

"Sadece bir hayal. Hezeyan da denebilir belki. *Elbette* gerçekte böyle bir şey yapacak değilim. Yalnızca zihnimde bir hayal olarak canlandırdım. Ölüm denilen şeyle de, zihnimde bir varsayım olarak oynarım sadece. Bu yüzden endişelenmeyin. Daha doğrusu, sizin bu ayartmayı hissetmemiş olmanız, benim açımdan mümkün olmayan bir şey."

"Bay Menşiki, siz o karanlık kuyunun dibinde bir başınıza kaldığınızda korkmadınız mı peki? Benim sizi kuyunun dibinde terk edeceğim ayartmasına kapılma olasılığımı düşünerek" diye sordum.

Menşiki başını salladı. "Hayır, korkmadım. Aslında yüreğimin derinliklerinde sizin gerçekten öyle bir şey yapmanızı dilemiş de olabilirim."

"Dilediniz mi?" dedim şaşırarak. "Yani sizi kuyunun dibinde bırakmış olmamı mı dilediniz?"

"Aynen öyle."

"Yani o kuyunun dibinde göz göre göre ölüme terk edilmenizin iyi olacağını mı düşündünüz?"

"Hayır, ölsem ne iyi olur diye düşünmüş değilim. Ben de yaşama hâlâ bağlıyım. Ayrıca açlıktan ve susuzluktan ölmek de benim tercih edeceğim bir ölüm tarzı değil. Ben sadece, *ölüme biraz yakınlaşmış olmayı* istedim. O sınır çizgisinin ne kadar ince olduğunu bilmeme rağmen."

Söyledikleri üzerine düşündüm biraz ama tam olarak ne kastettiğini anlamış değildim. Kumandan'ın olduğu yere doğ-

ru kaçamak bir bakış attım. Hâlâ o süs rafının üzerinde oturuyordu. Yüzü ifadesizdi.

Menşiki devam etti. "Tek başına karanlık ve dar bir yere kapatılınca en çok korktuğum şey ölmek değildi. *Sonsuza dek burada yaşamak zorunda mı kalacağım*, düşüncesiydi beni her şeyden çok korkutan. Böyle düşünmeye başlayınca da korkudan nefesim kesilecek gibi oldu. Etrafımdaki duvarlar üzerime üzerime geldi, sanki beni sıkıştırıp paramparça edecekler gibi bir hisse kapıldım. Hayatta kalmak için o korkunun üstesinden gelmeliydim. Kendimi aşmaktan söz ediyorum. Bunun için de ölüme mümkün olduğunca yaklaşmam gerekiyordu."

"Ama bu tehlikeyi de beraberinde getirir."

"Güneşe yaklaşan İkarus gibi. Sınırın nerede olduğunu, o sınır çizgisini bulup ayırt etmek kolay değil. Yaşamını riske attığın tehlikeli bir iştir."

"Ancak ona yaklaşmaktan sakınırsan da, korkunun üstesinden gelip kendini fethedemezsin."

"Aynen öyle. Bu yapılmazsa, insan bir üst seviyeye çıkamaz" dedi Menşiki. Bir süre bir şeyler düşünür gibi oldu. Sonra aniden –benim açımdan bakıldığından bu ani bir hareketti– yerinden kalktı, pencereye gitti ve dışarıya göz attı.

"Hâlâ biraz yağmur yağıyor gibi ama çok değil. Biraz terasa çıkalım mı? Size göstermek istediğim bir şey var da."

Yemek odasından basamakları çıkıp oturma odasına geçtik, oradan terasa çıktık.

Akdeniz tarzı fayans döşeli geniş bir terastı. Ahşap korkuluğa yaslanıp vadinin manzarasını seyrettik. Turistler için düzenlenmiş bir seyir noktası gibiydi, bütün vadi ayaklarımızın altına serilmişti. Yağmur inceden devam ediyordu ama artık neredeyse tümüyle sis kaplamıştı etrafı. Vadinin karşısındaki dağdaki evlerin ışıkları hâlâ yanıyordu. Vadi aynı vadiydi ama ters taraftan bakınca manzara çok farklıydı.

Terasın bir kısmının üstü çatıyla kapatılmıştı, onun altın-

da güneşlenmek ya da okumak için bir şezlong vardı. İçecek ve kitap koymak için cam bir sehpa duruyordu şezlongun yanında. Büyük saksılarda yeşil yapraklı süs bitkileri, naylonla kaplanmış uzunca bir alet gibi bir şey de vardı. Duvarda spot ışıkları vardı ama açık değildi. Oturma odasının ışıkları da biraz karartılmıştı.

"Benim evim ne tarafta kalıyor?" diye sordum Menşiki'ye.

Menşiki sağ eliyle işaret etti. "Şu tarafta."

O tarafa doğru baktım ama hem evimin ışıkları kapalıydı hem de puslu bir yağmur yağdığı için iyi göremedim. Seçemedim, dedim.

"Biraz bekleyin lütfen" dedi Menşiki, sonra şezlong tarafına doğru yürüdü. Orada duran uzun aletin üzerindeki naylonu çıkarıp getirdi. Bu tripodu olan bir teleskoptu. Büyük bir şey değildi ama normal teleskoptan farklı, tuhaf bir görünümü vardı. Rengi, mat zeytin yeşiliydi; şekli kaba saba olduğundan ölçüm yapmak için kullanılan bir optik alet gibi görünmüyor da değildi. Onu korkuluğun önüne koyup yönünü çevirdi, dikkatlice odakladı.

"Bakın. Şu sizin yaşadığınız ev" dedi.

Teleskoptan baktım. Berrak bir görüş sağlayan, büyütme gücü yüksek bir teleskoptu bu. Her yerde satılan türde herhangi bir teleskop değildi. Sisli yağmurun silik peçesini aşıp uzaktaki manzarayı elinle dokunabilirmişsin gibi yakına getiriyordu. Ve orası kesinlikle benim yaşadığım evdi. Terası görünüyordu. Her zaman oturduğum şezlong oradaydı. İçeride oturma odası, yanında resim yaptığım atölye vardı. Işıklar kapalı olduğundan evin içini göremiyordum. Ancak öğlen olsaydı muhtemelen görülebilirdi. Oturduğum eve bu şekilde bakınca (ya da onu gözetleyince) tuhaf bir duyguya kapıldım.

"Endişe etmeyin" dedi arkamdan Menşiki, aklımı okur gibi. "Endişe etmenizi gerektirecek bir şey yok. Özelinize girecek bir şey yapmıyorum. Daha doğrusu, teleskopu evinize

doğrultmuşluğum neredeyse hiç olmadı. Bana güvenin lütfen. Benim görmek istediğim *başka bir şey* var çünkü."

"Görmek istediğiniz mi?" dedim. Sonra teleskoptan gözümü uzaklaştırıp dönüp Menşiki'nin yüzüne baktım. Menşiki'nin yüzü her zamanki gibi sakindi, her zamanki gibi hiçbir şey söylemiyordu. Sadece gece terasta beyaz saçları her zamankinden daha beyaz görünüyordu.

"Göstereyim" dedi Menşiki. Sonra alışkın bir el hareketiyle teleskopun yönünü biraz daha kuzeye doğru çevirdi, hızlıca odağını ayarladı. Sonra bir adım geri atıp, "Bakın" dedi.

Yeniden baktım. O yuvarlak görüş alanında, dağın ortalarında zarif, ahşap evi gördüm. Dağın eğimi kullanılarak inşa edilmiş iki katlı bir yapıydı, bu yöne doğru bakan bir terası vardı. Haritadan baksan benim evin yanında görünürdü ama coğrafi açıdan karşılıklı gidilip gelinecek bir yol olmadığından, aşağıdan farklı yollardan geçerek ulaşılabilirdi ancak. Evin pencerelerinde ışık vardı. Ancak perdeler çekili olduğundan içerisi görünmüyordu. Ancak perdeler açılsa ve odanın ışıkları yanık olsa, içeridekilerin görüntüsü bütün açıklığıyla görülebilirdi. Bu kadar güçlü bir teleskopla mümkündü bu.

"Bu NATO'nun kullandığı askeri teleskoplardan. Satışı olmadığından elde etmesi güç oldu. Netlik seviyesi son derece yüksek, karanlıkta bile görüntü gayet net seçilebiliyor."

Teleskoptan gözümü çekip Menşiki'ye baktım. "Bu ev mi *görmek istediğiniz* şey?"

"Öyle. Ama yanlış anlamayın lütfen, o evi gözetliyor falan değilim."

O da son bir kez teleskoptan şöyle bir baktı, sonra tripodu eski yerine götürdü, üzerine naylon örtüyü geçirdi.

"Hadi içeri girelim. Soğuk almayalım" dedi Menşiki.

Oturma odasına döndük. Kanepe ve rahat koltuğa oturduk. Atkuyruklu genç adam göründü, bir şey içmek isteyip

istemediğimizi sordu, istemediğimizi söyledik. Menşiki genç adama dönüp, bu akşam için teşekkür ederim, zahmet oldu, artık ikiniz de gidebilirsiniz, dedi. Genç adam başıyla selamlayıp çekildi.

Kumandan şimdi piyanonun üzerinde oturuyordu. Simsiyah Steinway Grand'ın üzerinde. Burası daha önce oturduğu yerden daha çok hoşuna gitmiş gibi görünüyordu. Uzun kılıcının sapına işlenmiş mücevherler üzerine vuran ışıkla gururla parıldıyordu.

"Az önce gördüğünüz o ev" diye konuşmaya başladı Menşiki, "benim kızım olma *ihtimali olan* kızın oturduğu ev. Ben onu uzaktan, küçücük de olsa görmeyi seviyorum."

Uzun bir süre bir şey diyemedim.

"Hatırlıyor musunuz? Eskiden sevgilim olan kadın başka bir erkekle evlendi, onun doğurduğu kız belki de benim kanımı taşıyan çocuk olabilir diye anlatmıştım size hani?"

"Elbette hatırlıyorum. O kadın eşekarıları tarafından sokulup ölmüştü, kızı da on üç yaşındaydı, değil mi?"

Menşiki hızlıca bir kez başını sallayarak onayladı dediğimi. "Babasıyla birlikte *o evde* yaşıyor. Vadinin karşısındaki o evde."

Aklımda dönüp dolaşan sayısız soruyu toparlayıp bir düzene koymam için epey zaman gerekiyordu. Menşiki o sırada suspus bir halde, sabırla ağzımdan bir yorum çıkmasını bekliyordu.

"Yani siz, sizin kızınız olma ihtimali olan bir kızı teleskop kullanarak görmek için, vadinin tam karşısında bulunan bu malikâneyi aldınız. *Sırf bunun için* büyük miktarda paralar ödeyip bu evi satın aldınız, büyük miktarda masraf yapıp geniş çaplı bir tadilat yaptırdınız. Öyle mi?"

Menşiki başıyla onayladı. "Evet, öyle. Burası onun evini gözlemlemek için en ideal yer. Her ne pahasına olursa olsun bu evi elde etmeliydim. Bundan başka bu çevrede inşaat iz-

ni alınabilecek tek bir yer bile yoktu çünkü. O zamandan beri de her gün teleskopla vadinin karşısından onu görmeye çalışıyorum. Ancak onu görmediğim günlerin sayısı, gördüğüm günlerin sayısından çok daha fazla."

"Bu yüzden de size engel olmaması için mümkün olduğunca buraya insan sokmuyor, tek başınıza yaşıyorsunuz."

Menşiki bir kez daha başını sallayarak onayladı beni. "Öyle. Kimsenin bana mani olmasını istemiyorum. Düzenimin bozulmasını da. Bunları istemiyorum. Burada sınırsız bir yalnızlığa ihtiyaç duyuyorum. Bu sırrımı bu dünyada sizden başka bilen biri de yok. Böylesine hassas bir konuyu kimseye açamam çünkü."

Öyle olmalı, diye düşündüm. Sonra da doğal olarak şunu düşündüm: İyi de niye şimdi *bana* bunu açıyordu ki?

"İyi de niye şimdi bana bunu açıyorsunuz ki?" diye sordum Menşiki'ye. "Bunun özel bir nedeni mi var?"

Menşiki kollarını kavuşturup dosdoğru yüzüme baktı. Sonra, son derece kısık bir sesle, "Evet, elbette bunu yapmamın özel bir nedeni var" dedi. "Sizden bir ricam olacak, gerekirse yalvararak isteyeceğim bir iyilik."

25

Gerçek bazen daha büyük bir yalnızlık getirir

"Sizden bir ricam olacak, gerekirse yalvararak isteyeceğim bir iyilik" dedi Menşiki.

Ses tonundan bunu söylemeyi uzun zamandır planladığını tahmin ettim. Ve muhtemelen de bunun için beni (ve Kumandan'ı) o akşam yemeğe davet etmişti. Kişisel sırrını açmak ve *ricasını* söylemek için.

"Eğer elimden gelen bir şeyse" dedim.

Menşiki bir süre gözlerime baktı. Sonra, "Bu, sizin yapacağınız bir şeyden ziyade, sizden başkasının yapamayacağı bir şey" dedi.

Her nedense birden sigara içesim geldi. Evlendiğimizde bunu fırsat bilip sigara alışkanlığıma son vermiş, neredeyse yedi yıldır tek bir sigara koymamıştım ağzıma. Eskiden ağır tiryaki olduğumdan sigarayı bırakmak epey güç olmuştu ama artık aklıma bile gelmiyordu. Ancak tam o anda, dudaklarımın arasına bir sigara koyup yakmak ne harika olurdu diye düşündüm, uzun zamandır ilk kez düşünüyordum bunu. Kibritin yakılma sesine kadar duyar gibi oldum.

"Acaba nasıl bir şey bu?" diye sordum. Nasıl bir şey olduğunu özellikle bilmek istiyor olmadığım gibi, mümkünse hiçbir zaman öğrenmeden bu işten sıyrılmayı isterdim ama konuşmanın gidişatı neticesinde soramadan edememiştim.

"En basit haliyle söylersem, onun portresini yaptırmak istiyorum size" dedi Menşiki.

Zihnimde onun dile getirdiği cümleyi önce parçalarına ayırıp sonra yeniden birleştirmek zorunda kaldım. Çok basit bir cümleydi oysaki.

"Diğer bir deyişle, kızınız *olma ihtimali bulunan* bir kızın portresini yapacağım, öyle mi?"

Menşiki başıyla onayladı. "Aynen öyle. Sizden ricam bu. Fotoğraftan değil, gerçekten o gözünüzün önünde olacak şekilde, onu model alarak resmini yapmanızı istiyorum. Aynı benim portremi yaptığınız gibi, sizin atölyenize gelsin. Tek şartım bu. Ne tür bir tarzda yaparsınız, bunu elbette size bırakıyorum. İstediğiniz gibi resmedebilirsiniz. Bundan sonra başka hiçbir şey talep etmeyeceğim sizden."

Bir süre dilim tutuldu sanki. Sormak istediğim birkaç şey vardı ama ilk aklıma geleni dile getirdim. "İyi de onu nasıl ikna edeceğim? Her ne kadar yakında oturuyor olsa da hiç görmediğim, tanımadığım bir kıza, 'portreni yapmam için modelim olur musun?' diye teklifte bulunulmaz ki."

"Elbette olmaz. Böyle bir şey yaparsanız kuşkulanır, sizden sakınır sadece."

"İyi bir fikriniz var mı peki?"

Menşiki bir süre bir şey demeden suratıma baktı. Sonra, sanki sessizce bir kapıyı açıp evin arkasındaki küçük odaya adımını atar gibi yavaşça ağzını açtı. "Doğrusunu söylemek gerekirse onu zaten tanıyorsunuz. Ve o da sizi tanıyor."

"Onu tanıyor muyum?"

"Evet. Soyadı Akikava. Aki ve Kava Çince ideogramla, *Marie* ise *hiragana* ile yazılıyor. Tanıyor musunuz?"

Marie Akikava. Bu adı ve soyadını duyduğuma emindim ancak isim ve sahibi her nedense birbirine bağlanmıyordu. Sanki bir şey buna engel oluyordu. Ama çok geçmeden birden hatırladım.

"Marie Akikava, Odavara'daki resim kursuna geliyor, değil mi?" dedim.

Başıyla onayladı Menşiki. "Öyle. Aynen öyle. Siz o sınıfta öğretmen olarak ona resim dersi veriyorsunuz."

Marie Akikava, ufak tefek, sessiz, on üç yaşındaki kızdı. Benim çocuklar için olan resim sınıfıma devam ediyordu. İlkokul öğrencilerine yönelik bir sınıftı, ortaokuldan bir tek o vardı, içlerinde en büyük olanıydı. Sakin bir kızdı, ilkokul öğrencileri arasında olsa da kesinlikle onlardan ayırt edilemiyordu. Sanki kendini gizlemek ister gibi her zaman bir köşede otururdu. Onu hatırlamamın nedeni, bir şekilde ölmüş kız kardeşime benzeyen bir havasının olmasıydı; dahası tam da kız kardeşimin öldüğü yaşlardaydı.

Marie Akikava sınıfta neredeyse hiç konuşmazdı. Ben ona laf attığımda sadece başıyla onaylardı, ağzını açıp da konuşmazdı. Bir şey söylemek zorunda kaldığında ise, çok kısık sesle konuştuğundan ne dediğini bir daha sormam gerekirdi. Çok heyecanlı olduğundan yüzüme doğrudan bakamazdı. Öte yandan resim yapmayı seviyor gibiydi, fırçalarını alıp resmin karşısına geçince ifadesi değişirdi. Bakışları odaklanır, keskin bir ışık olurdu gözlerinde. Oldukça ilginç, eğlenceli resimler çizerdi. Başarılı denemezdi ama dikkat çekici resimler yapıyordu. Özellikle de renk kullanımı normalden farklıydı. Bir şekilde tuhaf bir havası vardı kızın.

Parlak siyah saçları dümdüzdü, gözleri ve burnu oyuncak bebeklerinki gibi güzel biçimliydi. Öte yandan fazla güzel olduklarından tüm yüzüne bakıldığında, bir şekilde gerçeklikten uzaklık hissi gibi bir hava hissediliyordu. Objektif olarak bakıldığında çekici hatları vardı ama "güzel bir kız" diyerek kestirip atmaya da tereddüt ediyordu insan. Bir şey –muhtemelen böyle küçük kızların ergenlik döneminde oluşan özel bir hamlık hali gibi bir şey– oradaki güzellik akışını bozuyordu. Ama bir gün bu engel ortadan kalkınca, o da gerçekten güzel bir kız olacaktı belki. Ancak o güne dek epey vakit geçecek gibi görünüyordu. Şimdi düşününce, öl-

müş kız kardeşimin görüntüsünde de böyle şeyler vardı diye hatırlıyorum. Daha güzel olabilirdi oysaki diye sıkça düşünürdüm.

"Marie Akikava'nın sizin gerçek kızınız olma *ihtimali* var. Ve bu vadinin karşısındaki evde yaşıyor" dedim önceki bağlamı cümleye dökerek. "Onu karşıma model olarak oturtup portresini yapacağım. Benden ricanız bu mu?"

"Evet, bu. Ancak şahsen size bir resim *sipariş ediyor* gibi değil de bunu sizden *rica ediyor gibi* algılanmasını isterim. Resim tamamlanınca, eğer o zaman siz de uygun görürseniz, onu sizden satın almak istiyorum. Her zaman görebileceğim şekilde bu evin duvarına asacağım. Sizden beklentim bu. Daha doğrusu, sizden bunu rica ediyorum."

Ne var ki bu konuşmada tam da emin olamadığım bir şey vardı. Her şey bu kadarla bitmeyecek gibi belli belirsiz bir endişe vardı içimde.

"Benden tek ricanız bu mu?" diye sordum.

Menşiki derin bir nefes aldı, sonra verdi. "Dürüst olursam, sizden bir ricam daha olacak."

"Nedir acaba?"

"Çok küçük bir şey" dedi sakin ama kararlı olduğunu hissettiren bir ses tonuyla. "Siz onu model olarak karşınıza alıp portresini yaparken, sizi ziyaret etmek isterim. Tesadüfen uğramışım gibi. Sadece bir kere yeterli ve çok kısa bir süreliğine de olabilir. Onunla aynı odada olmamı sağlayın lütfen. Aynı havayı solumamı. Başka hiçbir şey istemeyeceğim. Ayrıca size herhangi bir şekilde rahatsızlık verecek bir şey de yapmayacağım."

Dediklerini düşündüm. Düşündükçe, kendimi daha da rahatsız hissettim. Hayatım boyunca arabuluculuk yapmayı hiç beceremedim. Bir başkasının güçlü duygularının akışına –bu ne tür duygular olursa olsun– kapılmayı asla istemiyordum. Benim karakterime uygun bir şey değildi bu. Ancak

içimde Menşiki için bir şey yapma isteği de vardı. Ona ne cevap vereceğimi ciddi ciddi düşünmeliydim.

"Bunu sonra yine konuşuruz" dedim. "Şimdilik mesele Marie Akikava'nın resim modeli olmayı kabul edip etmeyeceği. Öncelikle bunu çözmeliyiz. Çok sakin bir çocuk, yabancılara karşı kedi gibi çekingen. Resim modeli olmayı istemeyebilir. Ya da ebeveyni müsaade etmeyebilir. Ne de olsa benim nasıl biri olduğumu bilmiyorlar, temkinli davranmaları normal olur."

"Ben resim kursunun sahibi Bay Matsuşima'yı yakından tanırım" dedi Menşiki rahat bir ses tonuyla. "Dahası, ben o resim kursunun yatırımcısı mı demeli, destekçisi mi demeli, onlardan biriyim de. Bay Matsuşima araya girip konuşursa, işler nispeten daha rahat bir şekilde ilerleyecektir. Sizin düzgün, kariyerinde belli bir yere gelmiş bir ressam olduğunuzu söyleyip tavsiye ettiğinde, ebeveyni de gönül rahatlığıyla izin verecektir."

Bu adam her şeyi hesap edip öyle ilerliyor, diye düşündüm. Olası olayları öngörüp *go* oyunundaki taşları oynatır gibi, birer birer önceden uygun yere el atıyor. *Tesadüf* diye bir şey mümkün değil.

Menşiki devam etti. "Günlük yaşamda Marie Akikava ile ilgilenen kişi, onun bekâr halası. Babasının kız kardeşi. Daha önce de dediğimi hatırlıyorum, annesi öldükten sonra o kadın o evde onlarla birlikte yaşamaya başladı ve Marie'ye annelik yaptı. Babasının işi çok yoğun olduğundan onunla ilgilenecek vakti yok. Bu yüzden halasını ikna edersek, her şey yolunda gidecektir. Marie Akikava model olmayı kabul ettiğinde de, muhtemelen halası da velisi olarak onunla birlikte eve gelecektir. Tek başına yaşayan bir adamın evine bir kız çocuğunu tek başına göndermez sonuçta."

"İyi de öyle kolayca model olmaya ikna olacak mı ki Marie Akikava?"

"Siz orasını bana bırakın. Yeter ki onun portresini yapmaya razı olun, geri kalan pratik sorunları ben halledeceğim."

Bir kez daha düşüncelere daldım. Muhtemelen bu adam buradaki "pratik sorunları" da çoktan "hallederek" güzelce çözümlemişti. Böyle işlerde çok becerikli biriydi. Ancak benim bu meseleye –bütün bu kişiler arası karmaşık ilişkilere– müdahil olmam iyi bir şey miydi acaba? Menşiki'nin bana açıkladığından daha başka planları, niyetleri de mi vardı yoksa?

"Dürüstçe fikrimi söyleyebilir miyim sakıncası yoksa? Belki bana düşmez ama sonuçta sağduyulu bir bakış açısı olarak dinlemenizi isterim" dedim.

"Elbette. Ne isterseniz söyleyin lütfen."

"Düşünüyorum da, bu portre planını yürürlüğe koymadan önce, Marie Akikava'nın *gerçekten* kızınız olup olmadığını araştırma yapıp teyit etmek daha doğru olmaz mı acaba? Neticede onun sizin kızınız olmadığı ortaya çıkarsa, özellikle bu kadar zahmete girme gereği de kalmaz. Teyit etmesi pek kolay olmayabilir belki ama mutlaka iyi bir yöntemi vardır. Bunu bulacak biri varsa o da sizsiniz Bay Menşiki, eminim bundan. Ben onun portresini yaptım diyelim, dahası siz de o resmi portrenizin yanına astınız, bu hiçbir şeyi çözmüş olmuyor ki."

Menşiki biraz düşündü. "Marie Akikava'nın benim kanımı taşıyan kendi çocuğum olup olmadığını tıbben araştırtmak, kesinleştirmek istesem bunu yaparım. Zahmetli bir iş olurdu ama yapılmaz da değil. Ancak ben böyle bir şeye kalkışmak istemiyorum."

"Neden peki?"

"Marie Akikava'nın benim çocuğum olup olmadığı belirleyici bir etken değil çünkü."

Ağzım açık kalakalmış bir halde Menşiki'nin suratına bakıyordum. Başını sallayınca gür saçları rüzgârda salınır gi-

bi oldu. Sonra sakin bir ses tonuyla konuşmaya başladı. Sanki akıllı büyük bir köpeğe basit bir eylemin yapılışını öğretir gibi.

"Benim çocuğum olsa da olmasa da benim için fark etmez demiyorum elbette. Sadece, gerçeği ille de bulmak istiyor değilim. Marie Akikava benim kanımdan bir çocuk olabilir. Olmayabilir de. Ama diyelim ki benim gerçek kızım olduğu ortaya çıktı, o zaman ne yapacağım ki? Ben senin gerçek babanım diye kendimi mi tanıtacağım ona? Marie'nin velayetini üzerime almayı mı isteyeceğim? Hayır, bunları yapamam."

Menşiki bir kez daha başını salladı, kucağındaki ellerini bir süre ovuşturdu. Sanki soğuk kış gecesinde şöminenin önünde ısınmaya çalışıyor gibi. Sonra konuşmaya devam etti.

"Marie Akikava babası ve halasıyla o evde huzurlu bir şekilde yaşıyor. Annesi vefat etmiş olsa da ev hayatı –babasının bazı problemleri olmasına karşın– görece sağlıklı bir şekilde sürüyor. Duygusal anlamda halasına bağlı. Onun kendine ait bir hayatı var. Birdenbire çıkıp kendimi Marie'nin gerçek babası olarak tanıtırsam, bunu bilimsel olarak kanıtlasam da, konu pürüzsüz bir şekilde kapanır mı ki? Tam tersine, gerçek karmaşa getirecektir yalnızca. Bunun sonucunda da muhtemelen kimse mutlu olmayacaktır. Kuşkusuz buna ben de dahilim."

"Diğer bir deyişle, gerçeği ortaya çıkarmak yerine, mevcut durumu olduğu haliyle korumak istiyorsunuz."

Menşiki dizlerinin üzerinde iki elini açtı. "En basit haliyle evet, söylediğiniz gibi. Bu sonuca ulaşmak epey zamanımı aldı. Ancak kendi içimde duygularım kesinleşti. 'Marie Akikava benim gerçek kızım olabilir' olasılığını kendime saklayarak, bundan sonraki yaşamımı sürdürmeyi düşünüyorum. Onun büyümesini, belirli bir mesafeden gözleyeceğim. Bu yeterli. Onun gerçekten kızım olduğunu kesin olarak bilmek beni mutlu etmezdi. Kayıp duygusu daha da acı verici olurdu. Eğer o benim gerçek kızım değilse, bu anlaşılırsa, bu se-

fer de başka bir anlamda daha derin bir hayal kırıklığı yaşardım. Yüreğim paramparça olurdu. Her halükârda arzu edilir bir sonucun çıkması öngörülmüyor. Demek istediklerimi anlatabildim mi acaba?"

"Anlattıklarınızı genel olarak anladım. Mantıksal olarak. Ama eğer ben sizin yerinizde olsaydım, gerçeği bilmeyi isterdim. Mantık ne derse desin, gerçeği bilme arzusu insanda doğal bir duygu değil midir?"

Menşiki gülümsedi. "Çok genç olduğunuz için böyle düşünüyorsunuz. Benim yaşımda olsanız, eminim hislerimi anlayabilirsiniz. Gerçek bazen daha büyük bir yalnızlık getirir."

"Ve istediğiniz şey, o biricik gerçeği bilmek değil, onun portresini duvarınıza asıp her gün ona bakıp oradaki olasılığı düşünüp durmak –gerçekten bu kadarı yeterli mi sizin için?"

Menşiki başıyla onayladı. "Evet. Ben dalgasız bir gerçekliktense, aksine dalgalanma olasılığı bulunanı tercih ediyorum. Kendimi bu dalgalanmaya bırakmayı seçiyorum. Bunun anormal olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

Gerçekten de anormal olduğunu düşünüyordum. En azından normal olduğunu düşünmüyordum. Sağlıksız olduğunu söyleyemezdim gerçi. Ne var ki, neticede bu Menşiki'nin sorunuydu, benim değil.

Steinway'in üzerindeki Kumandan'a baktım. Göz göze geldik. İki elinin işaretparmaklarını havaya kaldırmış, yön gösterir gibi sağa sola açıyordu. Görünüşe göre "bunun cevabını sonraya bırak" demek istiyordu. Sonra sağ elinin işaretparmağıyla sol bileğindeki kol saatini gösterdi. Elbette Kumandan saat falan takmıyordu. Kol saati takılan yeri işaret ediyordu. Bunun anlamı da "artık yavaş yavaş buradan ayrılsak iyi olur"du. Bu Kumandan'ın önerisiydi, ikazıydı. Ben de ona uymaya karar verdim.

"Cevabım için biraz bekleyebilir misiniz? Hassas bir konu, sakin bir şekilde düşünmek için zamana ihtiyacım var."

Menşiki dizlerine koyduğu iki elini havaya kaldırdı. "Tabii ki. Elbette rahat rahat, dilediğiniz kadar düşünün lütfen. Acele etmenize gerek yok. İsteklerimde aşırıya kaçmış olabilirim."

Yerimden kalktım ve yemek için teşekkür ettim.

"Şimdi aklıma geldi, size anlatayım deyip de unuttuğum bir şey vardı" dedi Menşiki. "Tomohiko Amada hakkında. Avusturya'ya öğrenim görmek için gittiği zamanla ilgili konuşmuştuk hani. Sonra Avrupa'da İkinci Dünya Savaşı patlak vermeden hemen önce, Viyana'dan aniden geri geldiğinden bahsetmiştik."

"Evet, hatırlıyorum. Bunları konuşmuştuk."

"Biraz araştırma yaptım. Benim de o dönemki konulara ilgim var biraz. Çok eski bir söylenti ve gerçek tam olarak bilinmiyor. Ancak o zamanlardan beri bir dedikodu halinde kulaktan kulağa yayılmış. Bir tür skandal olarak."

"Skandal mı?"

"Evet, öyle. Bay Amada Viyana'da bir suikast girişimine karışmış, bu da siyasi bir soruna dönüşecek kadar büyümek üzereymiş, Berlin'deki Japonya Büyükelçiliği harekete geçip onu gizlice Japonya'ya geri getirmiş; söylentilere göre tabii. Anschluss'dan hemen sonraymış. Anschluss'u biliyorsunuz, değil mi?"

"1938 yılında Almanya tarafından Avusturya'nın ilhakı, değil mi?"

"Evet, öyle. Avusturya Hitler tarafından Almanya'ya dahil edildi. Siyasi karışıklıkların yaşandığı bir dönemin sonunda Naziler Avusturya'nın tüm topraklarını güç kullanarak ele geçirdi, Avusturya Devleti ortadan kalktı. 1938 yılı Mart ayında oldu bu. Sonrasında çok sayıda olay çıktı. Büyük bir karışıklık yaşanıyordu, çok sayıda kişi öldürüldü. Suikastler, intihar süsü verilip öldürülenler ya da toplama kamplarına gönderilenler oldu. İşte Tomohiko Amada'nın Viyana'da öğrenci olduğu yıllar bu tür şiddet olaylarının yaşandığı dönem-

di. Söylentiye göre, Viyana günlerinde Tomohiko Amada'nın Avusturyalı bir sevgilisi varmış, bu bağı dolayısıyla merkezinde üniversite öğrencilerinin olduğu bir yeraltı direniş örgütünün içine karışmış, bu örgüt üst rütbeli bir Nazi subayına suikast planı yapıyormuş. Bu ne Alman hükümetinin ne de Japon hükümetinin göz yumabileceği bir şeymiş. Bir buçuk yıl kadar önce Japonya-Almanya Ortak Savunma İşbirliği imzalanmış, Japonya ve Nazi Almanyası arasındaki bağ gün geçtikçe sağlamlaşıyormuş. Bu yüzden de her iki ülke de dostluk ilişkisini zedeleyecek herhangi bir olaydan sakınmak konusunda kesin kararlıymış. Tomohiko Amada o zamanlar gençmiş tabii, ama Japonya'da adı oldukça bilinen bir ressammış, dahası babası büyük arazi sahiplerindenmiş ve bölgesinde siyasi açıdan söz sahibi biriymiş. Tomohiko Amada gibi birisi gizlice ortadan kaldırılamazmış."

"Viyana'dan Japonya'ya geri mi gönderilmiş?"

"Öyle. Geri gönderilmiş değil de, oradan kaçırılmış demek daha doğru olur sanırım. Üst düzeydekilerin politik kaygıları sayesinde ölümden kıl payı kurtarılmış. Gestapo böylesi önemli bir şüphe nedeniyle onu yakalamış olsaydı, ortada somut bir delil olmasa bile yaşamından olurdu."

"Peki, suikast planı gerçekleştirilmiş mi?"

"Gerçekleşmemiş. O planı yapan örgütün içinde bir muhbir varmış, tüm bilgileri gestapoya ihbar etmiş olmalı. Bu yüzden örgüt üyelerinin tümü tutuklanmış."

"Böyle bir olay olsaydı, büyük gürültü kopardı ama değil mi?"

"Bu arada tuhaf şekilde bu konu hiç yayılmamış" dedi Menşiki. "Bir skandal söylentisi gizlice kulaktan kulağa yayılmış ama resmi kayıtlarda yer almıyor. Belli sebeplerden olayın üzeri örtülmüş."

Eğer öyleyse, *Kumandanı Öldürmek* tablosundaki "kumandan" belki de üst rütbeli Nazi subayıydı. O resim 1938

yılında Viyana'da *gerçekleşmiş olması gereken* (aslında gerçekleşmemiş) bir suikastin varsayımsal tasviri olabilirdi. Tomohiko Amada'nın sevgilisinin de olayla ilgisi vardı. Suikast planı otoriteler tarafından tespit ediliyor, sonunda ikisi birbirinden ayrılıyor, büyük olasılıkla da sevgilisi infaz ediliyor. O ise Japonya'ya döndükten sonra Viyana'daki acı verici tecrübesini Japon resminin *daha sembolik* tarzına dönüştürüyor. Diğer bir deyişle, onu bin yıl önceki Asuka Dönemi'nin atmosferine "adapte" ediyor. *Kumandanı Öldürmek* muhtemelen Tomohiko Amada'nın kendisi için yaptığı bir eserdi. Gençlik döneminin şiddetli, kanlı hatıralarını korumak adına o resmi kendi için yapmış olmalıydı. *Kumandanı Öldürmek*'i hiç sergilememiş, sarıp sarmalayıp çatı katına, gözden ırak bir yere gizlemişti.

Tomohiko Amada'nın Japonya'ya geri geldikten sonra Batı tarzı ressam olarak kariyerine nokta koyup geleneksel Japon resmine dönmesinin sebeplerinden biri, Viyana'daki o olay olabilirdi. Geçmişteki kendisiyle arasına kesin bir çizgi çekmek istemiş olabilirdi.

"Siz nasıl olup da bu kadar çok şeyi bulabildiniz?"

"Oraya buraya bizzat gidip de kendim araştırmış değilim. Tanıdık bir derneğe rica edip araştırmayı onlara yaptırdım. Ne var ki çok uzak bir geçmişte yaşanmış şeyler bunlar, bu yüzden de ne kadarının gerçek olduğu konusunda sorumluluk alamam. Öte yandan bu bilgileri birkaç kaynaktan edindiğim için temelde güvenilir bilgi olmalı."

"Tomohiko Amada'nın Avusturyalı bir sevgilisi vardı. Yeraltı direniş örgütü üyesiydi. Böylece Amada da o suikast planına dahil olmuş oldu."

Menşiki başını hafifçe salladı, sonra konuştu: "Eğer öyleyse oldukça trajik şeyler yaşanmış olmalı ve bu olayı bilen herkes de ölmüştür. Artık gerçekleri öğrenmemiz mümkün değil. Çoğu zaman gerçeklerin söylentilerle süslenmek gibi

bir eğilimi vardır. Ancak bu olayda yine de çok melodramatik bir şeyler var."

"Onun bu plana ne kadar karıştığını bilemiyoruz."

"Evet, o kadarını bilemiyoruz. Ben sadece melodramın ana hatlarını çiziyorum kendimce. Tomohiko Amada bu şartlar altında Viyana'dan çıkarıldı, sevgilisine veda edip –belki de veda etme şansı bile bulamayıp– Bremen Limanı'ndan bir yolcu gemisine bindirilerek Japonya'ya gönderildi. Savaş sırasında Aso'nun kırsal bölgesine sığınıp derin sessizliğini korudu, savaştan sonra ise geleneksel Japon resmi yapan bir ressam olarak yeniden sahneye çıkıp insanları şaşırttı. Bu da oldukça dramatik bir gelişme."

Tomohiko Amada ile ilgili anlatacakları bu kadardı.

Geldiğim siyah Infinity evin önünde sessizce bekliyordu. Yağmur kesik kesik yağmaya devam ediyordu, hava nemli ve soğuktu. İyi bir paltonun gerekli olacağı mevsim yaklaşmaktaydı.

"Zahmet edip geldiğiniz için size çok minnettarım" dedi Menşiki. "Kumandan'a da teşekkürlerimi iletin lütfen."

Asıl ben teşekkür ederim, diye fısıldadı Kumandan kulağımın dibinde. Elbette bunu benden başkası duymadı. Bir kez daha Menşiki'ye yemek için teşekkür ettim. Gerçekten de harika yemeklerdi. Çok doymuştum. Kumandan da minnettar görünüyordu.

"Yemeğin ardından sıkıcı konular açıp da geceyi mahvetmemişimdir umarım" dedi Menşiki.

"Hayır, etmediniz. Ancak ricanızla ilgili düşünmek için bana biraz zaman verin lütfen."

"Elbette."

"Her şeyi uzun uzun düşünürüm."

"Ben de öyleyimdir" dedi Menşiki. "İki kere düşünmekten daha iyi olan şey üç kez düşünmektir; bu benim düsturum.

Eğer zaman izin verirse, üç kez düşünmek yerine dört kez düşünmek daha da iyidir. Rahat rahat düşünün siz."

Şoför arka kapıyı açmış bekliyordu. Arabaya bindim. Kumandan da benimle birlikte binmiş olmalıydı ama onu görmemiştim. Araba asfalt yamaçtan tırmanıp açılan kapıdan geçti, sonra usulca dağdan aşağıya indi. O beyaz malikâne görüş alanından kaybolunca, o gece orada olanların tümü rüyada yaşanmış gibi geldi bana. Neyin normal neyin anormal olduğunu, neyin gerçek neyin sahte olduğunu giderek ayıramaz oluyordum.

Gözle gördüğün şey gerçektir, diye fısıldadı Kumandan kulağımın dibinde. *Gözlerini dört açıp ona bakman yeterli. Kararı sonra verebilirsin.*

Gözlerimi dört açsam da, görmeyi kaçırdığım çok şey olabilir, diye düşündüm. Ya da içimden böyle düşünürken kısık sesle dile getirmiş de olabilirim. Şoför dikiz aynasından yüzüme bakıyordu çünkü. Gözlerimi kapattım, kendimi koltuğa bıraktım. Sonra şöyle düşündüm. Bir sürü kararı sonsuza dek erteleyebilmek kim bilir ne kadar harika olurdu.

Eve döndüğümde saat ona gelmek üzereydi. Lavaboda dişlerimi fırçaladım, pijamalarımı giyip yatağa girdiğim gibi uyuyakaldım. Doğal olarak da pek çok rüya gördüm. Hepsi de rahatsız edici tuhaf rüyalardı. Viyana sokaklarında dalgalanan sayısız gamalı haç, Bremen Limanı'ndan ayrılan büyük yolcu gemileri, iskele bandoları, açılmayan oda, Steinway marka piyano çalan Menşiki.

26

Kompozisyon kusursuzdu

İki gün sonra, Tokyo'daki aracımdan telefon geldi. Bay Menşiki'den resim ücreti için havale gelmiş, aracı komisyonunu kestikten sonra kalan parayı banka hesabıma yatırmışlardı. Miktarı duyunca şaşırdım. İlk söylenen miktardan çok daha fazlaydı.

"Tamamlanmış resim beklediğinden çok daha güzel olduğu için, ikramiye de eklemiş. Şükran duygumun bir ifadesi olarak kabul etmesini istiyorum, diye mesaj gönderdi" dedi aracım.

Hafifçe inledim ama ağzımdan söz çıkmadı.

"Resmin kendisini görmedim ama Bay Menşiki'nin e-postaya ekleyip gönderdiği resmi gördüm. Fotoğraftan gördüğüm kadarıyla harika bir eser olmuş. Portrenin sınırlarını genişletmiş bir eser olduğu gibi, o haliyle bir portrenin ikna ediciliğine de sahip gibi görünüyor."

Teşekkür ettim. Sonra da telefonu kapattım.

Kısa bir süre sonra kız arkadaşımdan telefon geldi. Yarın öğle yemeğine oraya gelsem olur mu? Olur, dedim. Cuma günleri resim kursu günüydü ama zaman ayırabilirdim.

"Geçen gün Bay Menşiki'nin evinde akşam yemeği yedin mi?" diye sordu.

"Evet, tam bir ziyafetti."

"Leziz miydi?"

"Hem de nasıl. Şarap da harikaydı, yemeklere de diyecek lafım yok."

"Evin içi nasıldı peki?"

"Muhteşemdi" dedim. "Her şeyi birer birer tasvir etmeye kalksam, en az yarım günümü alır."

"Görüştüğümüzde detaylarıyla anlatır mısın?"

"Öncesinde mi? Sonrasında mı?"

"Sonrasında olur" dedi sadece.

Telefonu kapattıktan sonra atölyeye geçtim, Tomohiko Amada'nın duvara dayadığım *Kumandanı Öldürmek* resmine baktım. O güne dek defalarca baktığım bir resimdi ama Menşiki'nin anlattıklarından sonra yeniden bakınca, orada tuhaf denecek kadar canlı bir gerçeklik hissettim. Bu geçmişte olmuş bir olayın eski moda bir tarzda resimde yeniden canlandırıldığı tarihi bir resim değildi sadece. O resimde yer alan dört kişiden her birinin (Uzun Surat'ı hariç tutarsak) yüz ifadeleri ve hareketlerinden, bu durum karşısındaki düşünceleri okunuyordu. Uzun kılıcını Kumandan'a saplayan genç adamın yüzü ifadesizdi. Muhtemelen yüreğini kapatmış, duygularını derinlere itmiş saklıyordu. Kalbine kılıç saplanmış Kumandan'ın yüzünde acı ile birlikte "böyle bir şey nasıl olur?" diyen saf bir şaşkınlık okunuyordu. Yanında olayları dikkatle izleyen genç kadın (operada Donna Anna), şiddetli bir şekilde birbiriyle çatışan duygular yaşıyor, adeta yüreği ikiye bölünüyor gibiydi. Güzel suratı acıdan çarpılmış gibiydi. Beyaz güzel elini ağzının önüne kaldırmıştı. Kısa ve tıknaz, uşak görünüşlü adam Leporello, hiç akla gelmeyecek bu gelişme karşısında sanki nefesini tutmuş, havaya bakıyordu. Sağ elini, sanki bir şeyi kavramak istermiş gibi yukarıya doğru uzatmıştı.

Kompozisyon kusursuzdu. Daha iyi olamazdı. Üzerinde tekrar tekrar çalışılmış, harika bir düzenleme yapılmış gibiydi. Dördünün de hareketlerinde canlı bir dinamizm vardı, hepsi o anın içinde donakalmışlardı. Ve ben o komposiz-

yonun üzerinde 1938 yılının Viyanası'nda *gerçekleşmiş* olabilecek bir suikastin görüntüsünü hayal ettim. Kumandan Asuka Dönemi kıyafetleri değil de Nazi kıyafeti giymişti. Ya da SS'lerin koyu siyah üniformasını. Ve göğsüne muhtemelen süvari kılıcı ya da bir kama saplanmıştı. Onu saplayan Tomohiko Amada'ydı belki. Yanındaki nefesi kesilmiş kadın kimdi acaba? Tomohiko Amada'nın Avusturyalı sevgilisi miydi? Onun yüreğini parçalayan neydi peki?

Tabureye oturdum, uzun uzun *Kumandanı Öldürmek*'i seyrettim. Hayal gücümü çalıştırırsam, oradaki saklı anlamı ya da mesajı okumam mümkün olabilirdi. Ancak ne kadar tahminde bulunursam bulunayım, sonunda hepsi de dayanağı olmayan hipotezlerden öteye geçemedi. Menşiki'nin anlattığı, resmin arka planı –arka planı olduğunu düşündüğüm kısım– tarihsel gerçeklik değil, bir söylentiydi sonuçta. Ya da bir melodramdan başka bir şey değildi. Her şey *belki* noktasındaki söylentilerden ibaretti.

Keşke kız kardeşim şimdi burada olsaydı, diye düşündüm bir an.

Eğer Komi burada olsaydı, şu ana kadar yaşanan her şeyi ona anlatırdım, o da anlattıklarımı sessizce dinlerdi, arada kısa sorular sorardı. Böylesine belirsiz, çetrefilli bir konu da olsa, o kaşlarını çatmaz, şaşkınlık belirtisi göstermezdi sanırım. O sakin hali, derin düşünceli ifadesi değişmezdi. Anlattıklarımı bitirdiğimde ise bir süre durur, birkaç yararlı öneride bulunurdu. Küçüklüğümüzden beri bu tür bir iletişim içinde olmuştuk. Ancak şimdi düşündüğümde fark ediyordum ki, Komi bana hiçbir konuda danışmamıştı. Hatırladığım kadarıyla tek bir kez bile. Neden acaba? Ciddi bir duygusal sıkıntıya düşmemiş miydi hiç? Ya da bana sorsa da önerimin bir faydası dokunmayacağını düşündüğü için miydi? Muhtemelen kısmen ilki, kısmen ikincisiydi.

Eğer sağlıklı olsaydı, on iki yaşında ölmemiş olsaydı aca-

ba o kadar yakın bir ağabey kardeş ilişkisini uzun süre sürdürebilecek miydik? Komi bir noktada sıkıcı bir adamla evlenecek, uzak bir şehirde yaşamaya başlayacak, günlük koşuşturmacaların içinde sinirleri yıpranacak, çocuklara bakmaktan yorulacak, o eski saf ışıltısını yitirecek ve bana akıl verecek vakti olmayacaktı belki de. Hayatlarımız nasıl ilerlerdi, bunu kimsenin bilmesi mümkün değildi.

Karım Yuzu'yla aramdaki problemin kaynağı, ölmüş kız kardeşimin yerine bilincinde olmadan onu koymuş olmam olabilirdi. Bunu hissediyordum. Böyle bir niyetim yoktu ama düşününce kız kardeşimi kaybettiğimden bu yana ne zaman ruhsal sıkıntıya düşsem kendisine dayanabileceğim bir kişiyi, yüreğimin bir yerlerinde, istiyor olabilirdim. Ne var ki, dile getirmenin lüzumu yok gerçi ama, karım kız kardeşimden farklıydı. Yuzu, Komi değildi. Yerleri de rolleri de farklıydı. Her şeyden önce, yaşanmışlıklarımız farklıydı.

Bunları düşünürken bir anda evlenmeden önce Setagaya Mahallesi'ndeki ahşap evlerinde Yuzu'nun ailesini ziyaret ettiğimi hatırladım.

Yuzu'nun babası büyük bir bankanın şube müdürüydü. Oğulları (Yuzu'nun erkek kardeşi) de bankacıydı, aynı bankada çalışıyordu. Her ikisi de Tokyo Üniversitesi Ekonomi bölümü mezunuydu. Akrabaları arasında da bankada çalışanlar çoktu. Yuzu ile evlenmek istiyordum (elbette Yuzu da benimle evlenmek istiyordu) ve bu isteğimi onun anne babasına bildirmek için oraya gitmiştim, ancak babasıyla yaptığım yarım saatlik görüşmenin, hangi açıdan bakılırsa bakılsın, dostane geçtiği söylenemezdi. Ben tanınmamış bir ressamdım, yarı zamanlı portre yaparak geçimimi sağlıyordum. Gelecek vaat eden bir yanım yoktu. Nasıl düşünülürse düşünülsün üst düzey banka çalışanı bir babanın iyi niyet göstereceği bir durumda değildim. Bu kadarını öncesinden tahmin ettiğim için, bana ne derse desin, beni ne kadar aşağılarsa

aşağılasın sakinliğimi kaybetmeyeceğim diye karar verip de çıkmıştım onun karşısına. Ayrıca eskiden beri de sabırlı biriydim.

Ancak karımın babasının gereğinden fazla uzun vaazını dinlerken içimde bir düşmanlık duygusu kabardı, giderek duygularımın kontrolünü kaybetmeye başladım. Kendimi kötü hissediyordum, neredeyse kusacaktım. Konuşmanın yarısında oturduğum yerden kalktım, özür dilerim ama tuvalete gitmem gerek dedim. Sonra klozetin önünde dizlerimin üstüne çöküp midemdekileri çıkarmaya çalıştım. Ancak kusamadım. Midemde bir şey yoktu çünkü. Mide suyu bile çıkmadı. Defalarca derin derin nefes alıp kendimi sakinleştirmeye çalıştım. Ağzımın içinde nahoş bir koku oluşmuştu, su ile gargara yaptım. Mendille yüzümdeki terleri sildim, sonra oturma odasına döndüm.

"İyi misin?" diye sordu Yuzu endişeyle yüzüme bakarak. Muhtemelen berbat bir renkteydi suratım.

"Evlenip evlenmemek sizin bileceğiniz iş ama evlenseniz de öyle pek uzun sürmez. Dört ya da beş yıl en fazla." Bunlar, o gün ayrılırken babasının bana söylediği son sözlerdi (ben ona hiçbir karşılık vermemiştim). Babasının bu sözleri nahoş bir tınıyla kulaklarımda kalmış, uzun sürecek bir lanete dönüşmüştü.

Babası son güne dek onay vermese de biz resmi olarak karı-koca olmuştuk. Kendi anne babamla irtibatım zaten kopuktu. Düğün yapmadık. Arkadaşlarımız küçük bir yer tutup sade bir kutlama partisi vermişlerdi bizim için sadece (organizasyonun başı, elbette yardımsever Masahiko Amada'ydı). Her şeye rağmen mutluyduk. En azından ilk birkaç yıl kesinlikle mutlu olduğumuzu düşünüyorum. Dört ya da beş yıl boyunca aramızda problem denebilecek bir şey geçmedi. Sonra nihayet büyük bir yolcu gemisinin yarı yolda dümen kırması

gibi, yavaş yavaş geminin rotası değişti. Neden böyle olmuştu şimdi bile bilmiyorum. O yön değişiminin tam olarak ne zaman başladığını da kestiremiyorum. Sanırım karımın evlilikten bekledikleri ile benim beklediklerim arasında bir fark vardı. Ve bu fark, zaman ilerledikçe giderek büyümüş olmalıydı. Sonra ben farkına bile varmadan o başka biriyle gizli bir ilişki yaşamaya başlamıştı. Evliliğimiz neticede altı yıldan fazla sürmemişti.

Babası bizim evliliğimizin yürümediğini duyunca, büyük olasılıkla "Bak gördün mü?" diyerek kendi kendine gülmüştür (gerçi onun öngördüğünden bir iki yıl daha uzun sürmüştü ama). Ve Yuzu'nun benden ayrılmasını sevindirici bir olay olarak görmüş olduğuna eminim. Yuzu benden ayrıldıktan sonra ailesiyle ilişkisini düzeltmiş miydi acaba? Bunu bilmem olası değildi, hem öğrenmek istediğimi de düşünmüyordum. Bu onun kişisel sorunuydu, benimle ilgisi yoktu. Yine de babasının laneti hâlâ üzerimde gibiydi. Bu lanetin belli belirsiz ağırlığını şimdi bile hissetmeye devam ediyordum. Kabul etmek istemediğim bir şey olsa da kalbim düşündüğümden daha ağır bir yara almıştı ve kanıyordu. Tomohiko Amada'nın resmindeki kumandanın kılıç saplanmış kalbi gibi.

Nihayet öğleden sonra geçip gitti, güzün erken akşamüzeri çöktü. Bir anda gökyüzü kapkara oldu, göz alıcı parlaklıktaki kara kargalar vadinin üzerinden neşeyle uçup tüneklerine doğru çekiliyorlardı. Terasa çıkıp korkuluğa elimi dayadım, vadinin karşı tarafındaki Menşiki'nin evine baktım. Bahçedeki lambalar yanmış, akşam karanlığında evin beyazlığını daha da ortaya çıkarıyordu. Evinin terasından güçlü teleskopuyla her gece gizlice Marie Akikava'yı görmeyi isteyen Menşiki canlandı gözümde. Bunu yapabilmek için, sırf bu amaç için o beyaz evi zorla ele geçirmişti. Bir sürü para ödemiş, büyük zahmete girmişti, dahası kendi zevkine uyduğunu söylemenin çok zor olduğu aşırı büyük bir malikâneydi bu.

Yine tuhaf bir şeydi ama (bana göre tuhaf bir şeydi), bir an fark ettim ki Menşiki'ye karşı, başkalarına karşı bugüne dek duymadığım dostça hisler besler hale gelmiştim. Samimiyet mi? Hayır değil, dayanışma olarak adlandırılabilirdi belki bu duygu. Bir anlamda birbirimize benzediğimizi düşünüyordum. Bizi harekete geçiren elimizdekiler değildi, elde etmek istediklerimiz de değildi, aksine yitirdiklerimiz, şu an elimizde olmayanlardı. Yaptıklarının doğruluğu konusunda ikna olduğumu söyleyemem. Yaptıkları benim idrak alanımı tamamen aşan şeylerdi. Ama en azından onu hareket ettiren itkiyi anlayabilmiştim.

Mutfağa gidip Masahiko Amada'nın getirdiği single malt viskiden buzlu bir bardak alıp oturma odasındaki kanepeye kuruldum, Tomohiko Amada'nın plak koleksiyonu arasından Schubert'in yaylı çalgılar dörtlüsünü seçip döner tablaya yerleştirdim. *Rosamunde* adlı eserdi bu. Menşiki'nin evindeki kütüphanede çalan müzikti. O müziği dinleyerek arada bir bardağın içindeki buzu salladım.

O günün sonuna dek, Kumandan bir daha hiç ortada görünmedi. Baykuşla birlikte çatı katında sessizce dinleniyor olabilirdi. *İdea* da olsa neticede tatil gününe gereksinimi olmalıydı. Ben de o gün bir kez bile tuval önüne geçmedim. Bana da tatil günü gerekiyordu.

Kumandan için tek başıma kadeh kaldırdım.

27

Görüntülerini canlı bir şekilde hatırladığın halde

Kız arkadaşıma Menşiki'nin evindeki akşam yemeğini anlattım. Elbette Marie Akikava'yı, terastaki üç ayaklı güçlü teleskopu, Kumandan'ın gizlice bize eşlik ettiğini hariç tutarak. Ona anlattıklarım, akşam yemeği mönüsü, evin planı, orada ne tür mobilyaların bulunduğu gibi zararsız şeylerdi sadece. Yatakta yatıyorduk ve ikimiz de tamamen çıplak sayılırdık. Otuz dakikaya varan cinsel aktivitemizi bitirdikten sonraydı. Kumandan bir yerden bizi gözlüyor mu diye başta pek rahat edemedim ama ortasından itibaren artık unutmuştum bile. Varsın izlesindi.

Sıkı bir spor taraftarının tuttuğu takımın bir önceki geceki maçının sonucunu, detaylarını bilmek istemesi gibi, yemek masasına gelen yemeklerin detaylarını öğrenmek istedi kız arkadaşım. Hatırlayabildiğim kadarıyla hepsini, aperatiften tatlıya kadar, şaraptan kahveye kadar en ince ayrıntılarına dek betimledim. Yemek takımlarını bile anlattım. Ben oldum olası böyle bir görsel hafıza gücüyle donatılmışım. Her ne olursa olsun, ona bir kez odaklanıp bakarsam, üzerinden zaman geçse de, ince ayrıntıları detaylı biçimde somut olarak hatırlarım. Bu yüzden de gözümde canlanan şeylerin hızla taslağını çizer gibi, bütün yemeklerin özelliklerini birer birer resmeder gibi anlattım. Arada bir gerçekten de ağzının suyu akar gibi oldu kız arkadaşımın.

"Harika" dedi kız arkadaşım rüyadaymış gibi. "Ben de bir kez olsun öyle harika bir yemek yemeyi isterdim."

"Dürüst olmam gerekirse, yemeklerin tadını neredeyse hiç hatırlamıyorum şimdi" dedim.

"Yemeklerin tadını hatırlamıyor musun? Ama lezzetlilerdi değil mi?"

"Lezzetli olmasına lezzetliydiler. Bunu hatırlıyorum. Ama ne tür bir lezzetti, bunu hatırlayamıyorum, sözcüklerle somut halde anlatamıyorum."

"Görüntülerini canlı bir şekilde hatırladığın halde?"

"Hı hı, ressam olduğumdan yemeklerin görüntüsünü olduğu gibi yeniden resmedebilirim. Sonuçta benim işim bu. Ama içeriğini anlatamam. Bir yazar muhtemelen içeriğini de ifade edebilir."

"Tuhaf" dedi. "Peki, benimle şimdi *şey* yapsan da, sonradan detaylı biçimde resmini çizsen de, o hissini cümlelerle ifade edemez misin yani?"

Sorusunu zihnimde yerine oturtmaya çalıştım. "Cinsel zevkten mi söz ediyorsun?"

"Evet."

"Sanırım öyle olur. Ama seks ve yemeği karşılaştırınca, cinsel zevki anlatmaktansa, yemeğin tadını anlatmak, aksine daha zor olurmuş gibi geliyor."

"Diğer bir deyişle" dedi kış başında esen rüzgârın soğukluğunu anımsatan bir ses tonuyla, "benim sağladığım cinsel hazdan ziyade, Menşiki'nin sunduğu yemeklerin tadı, daha seçkin ve yoğun mu olmuş oluyor?"

"Hayır, öyle değil" diyerek telaşla açıklamaya giriştim. "Öyle değil. Benim dediğim, içeriğin niteliğinin karşılaştırılması değil, sadece açıklamanın zorluğu sorunu. Teknik anlamda."

"Aa, iyi öyleyse" dedi. "Benim sana verdiğim şey de pek fena değil ama değil mi? Teknik anlamda?"

"Elbette" dedim. "Kuşkusuz harika. Teknik anlamda olsun, başka anlamda olsun, resmedilemeyecek kadar harika."

Dürüst olmam gerekirse, onun bana verdiği bedensel haz, hiçbir şekilde şikâyet edeceğim bir şey değildi. Bugüne dek birçok kadınla –övünecek kadar çok sayıda olmasa da– cinsel deneyimim olmuştu. Ancak cinsel organı, bildiğim tüm diğer *şeylerden* daha zarif ve değişikti. Onca yıl geri dönüşüme girmeden, kullanılmadan öylece durmuş olması yazıktı. Ben böyle söyleyince, çok da rahatsız olmuş gibi görünmedi.

"Yalan değil, değil mi?"

"Yalan değil."

Bir süre yandan yüzüme baktı ama bana inanmış gibi de görünüyordu.

"Peki, garajı gösterdi mi?"

"Garaj mı?"

"Dört İngiliz arabasının bulunduğu o efsanevi garajı."

"Hayır, görmedim" dedim. "Ne de olsa geniş bir mekândı, garaja kadar görmedim."

"Hımm" dedi. "Onda Jaguar'ın E modeli gerçekten var mı yok mu sormadın mı?"

"Hayır, sormadım. Aklıma bile gelmedi. Benim arabalara pek ilgim yoktur ki."

"Eski model Toyota Corolla'ndan şikâyetin yok yani?"

"Hiçbir şikâyetim yok."

"Ben olsaydım, E modeline biraz dokunmak isterdim. Gerçekten de güzel bir araba çünkü. Çocukluğumda Audrey Hepburn ve Peter O'Toole'nin oynadığı bir film izlemiştim, o gün bugündür hep o arabaya hayranım. Filmde Peter O'Toole gıcır gıcır bir E modeline biniyordu. Hangi renkti acaba? Sarı diye kalmış aklımda ama."

Kız arkadaşımın düşünceleri çocukluğunda gördüğü o spor arabaya gitmişti, bu sırada benim zihnimde de *o* beyaz Subaru Forester'ın görüntüsü canlandı. Miyazaki Bölgesi'nde sahil kıyısındaki küçük şehrin çıkışındaki restoranın otoparkındaki beyaz Subaru. Benim bakış açımdan bakıldığında,

özellikle güzel bir araba demek zor. Son derece sıradan, küçük kasalı bir SUV, pratik kullanım amacıyla üretilmiş ufak bir makine. Ona içgüdüsel olarak dokunma isteği duyacak kişi sayısı çok azdır herhalde. Jaguar'ın E modelinden farklı olarak.

"Peki saunayı, spor salonunu da mı göstermedi yani?" diye sordu. Yeniden Menşiki'nin eviyle ilgili konuşmaya başlamıştı.

"Öyle; sauna, spor salonu, çamaşır odası, hizmetli odası, mutfak, altı tatamilik gömme dolap, bilardo masasının bulunduğu oyun odasını da gerçekten göstermedi."

Menşiki'nin o gece bana muhakkak anlatmak istediği önemli şeyleri vardı. Evini dolaştıracak zamanı yoktu belli ki.

"Sahiden altı tatamilik gömme dolabı, bilardo masasının bulunduğu bir oyun odası da mı varmış?"

"Bilmem. Öyle hayal ettim. Gerçekten varsa da bu tuhaf olmazdı."

"Kütüphane dışındaki odaları görmedin demek?"

"Hı hı, özellikle iç dekorasyona ilgim de yok zaten. Gördüklerim giriş, oturma odası, kütüphane ve yemek salonuydu sadece."

"O sözü edilen Mavi Sakal'ın gizli odası hakkında da bir fikir edinemedin mi peki?"

"O kadar vakit yoktu. 'Bu arada Bay Menşiki, şu sizin meşhur *Mavi Sakal* gizli odanız nerede acaba?' diye kendisine soracak halim yoktu ya."

Sıkılmış bir yüz ifadesiyle cık cık yaptıktan sonra birkaç kez başını salladı. "Gerçekten erkeklerin sorunu bu işte. Merak yok mu sende hiç? Ben senin yerinde olsaydım, bir ucundan diğerine yalayıp yutar, her yeri göstertirdim."

"Erkeklerle kadınların bu tür şeyler konusundaki meraklarının sınırları farklılık gösteriyor demek."

"Öyle görünüyor" dedi vazgeçmiş gibi. "Aman her neyse. Yine de Bay Menşiki'nin evinin içi ile ilgili olarak yeni haberler aldığıma şükredeyim bari."

Endişelenmeye başlamıştım. "Bilgi toplamak bir yana da, onları başkalarına dillendirirsen rahatsız olurum. Hani senin şu balta girmemiş orman iletişimiyle..."

"Sorun yok. Böyle her şeye endişelenmene gerek yok" dedi neşeyle.

Sonra birden elimi tuttu, klitorisine götürdü. Bu şekilde merak sınırlarımız bir kez daha net bir şekilde örtüşmüştü. Kursa gitmek için henüz zaman vardı. O sırada atölyedeki çanın hafiften çalmaya başladığını duyar gibi oldum ama sanırım kulak yanılsamasıydı bu.

Saat üçten biraz önce kırmızı Mini'sine binerek döndü; ben de atölyeye girip rafın üzerindeki çanı elime alıp incelemeye başladım. Çanda gördüğüm kadarıyla hiçbir değişiklik yoktu. Sessiz bir şekilde orada öylece duruyordu. Etrafa bakındım, Kumandan ortalıkta görünmüyordu.

Sonra tuvalin önüne gidip tabureye oturdum, beyaz Subaru Forester'lı adamın resmini çizmeye devam ettim. Bundan sonra nasıl ilerleyeceğimi tayin etmek istiyordum. Ama orada aklıma bile gelmeyecek bir şey keşfettim. Resim *halihazırda tamamlanmıştı* bile.

Söylemeye gerek yok ama daha o resmin üzerinde çalışıyordum. Resme eklemek istediğim birkaç fikrim vardı. Şimdi orada resmedilmiş olan şey, benim oluşturduğum üç renk boyayla meydana getirilmiş bir prototipti sadece. Adamın yüzünün gelişigüzel iskeletiydi. Karakalemle çizilmiş taslağın üzerine, bu renkleri kabataslak bir şekilde sürmüştüm. Elbette benim gözümde bu resim "beyaz Subaru Forester'lı adam"ın şekli olarak canlanıyordu. Orada potansiyel olarak, göz yanıltma yoluyla çizilmiş gibi onun yüzü de vardı. Ancak

benden başkasının gözüne onun görüntüsü henüz görünmüyordu. Bu resim şimdilik temelden öte bir şey değildi. Sonrasında gelecek şeyin önerme ve ipucu olmakla sınırlıydı. Ancak o adam için –geçmişimdeki hatıralardan uyandırıp resmetmeye kalktığım o kişi– orada önerilen üstü kapalı görüntüsü halihazırda yeterli görünüyordu. Ya da kendi görüntüsünün bundan daha fazla ortaya çıkmasına şiddetle karşı çıkıyordu.

Resmi bu haliyle bırak, dedi adam resmin içinden bana. Ya da emretmişti. *Daha fazla el sürmeyesin!*

O resim tamamlanmamış haliyle tamamlanmıştı. O adam, tamamlanmamış şekliyle orada tam olarak var olmuştu. Çelişkili bir ifade ama bundan daha fazla açıklayamam. Ve o adamın gizlenmiş şekli resmin içinden yaratıcısı olan bana dönüp güçlü düşünceler gibi şeyleri iletmeye çalışıyordu. Bana bir şey anlatmaya çalışıyordu. Ama bunlar neydi, ben de bilmiyordum. Bu adam gerçekten canlı diye düşündüm. O gerçekten yaşıyor ve hareket ediyordu.

Henüz boyası kurumamış o resmi şövaleden indirdim, boya bulaşmayacak şekilde arkasını çevirip atölyenin duvarına dayadım. O resme daha fazla bakmaya dayanamıyordum artık. Uğursuz bir şeyi –muhtemelen benim bilmemem gereken bir şeyi– içeriyordu sanki.

O resmin etrafına balıkçı limanının havası yayılıyordu. O havaya dalgaların kokusu, balık terazisinin kokusu, balıkçı gemisinin dizel motorunun kokusu karışmıştı. Deniz kuşları sürüler halinde sert rüzgârın içinde usulca dönüyor, tiz seslerle ötüyordu. Muhtemelen doğduğundan beri hiç golf oynamamış orta yaşlı bir adamın başına taktığı siyah golf şapkası. Hafif bronzlaşmış yüzü, sertleşmiş kasları, ak tellerin karıştığı kısa siyah saçı. Aşınmış deri yeleği. Restoranda çınlayan çatal bıçak sesleri –dünyanın her yerindeki restoranlarda duyulan o sıradan ses. Ve otoparkta sessizce park halinde

duran beyaz Subaru Forester. Arka tamponuna yapıştırılmış balık çıkartması.

"Vur bana" dedi kadın onunla sevişirken. İki elinin tırnaklarını sırtıma geçirmişti. Yoğun bir ter kokusu vardı. Onun dediği üzere yüzüne şaplak attım.

"Öyle değil, daha şiddetli vursana" dedi kadın şiddetle başını sallayarak. "Daha güçlü, hiç düşünmeden vur. İz kalsa da sorun değil. Burnumu kanatacak kadar güçlü vur."

Ona vurmak istemiyordum. Şiddete hiç meylim olmamıştı. Neredeyse hiç yoktu. Ancak o kendisine *ciddi şekilde* vurmamı *ciddi şekilde* istiyordu. Arzu ettiği gerçek acıydı. Çaresiz biraz daha sert vurdum. Geride kırmızı iz bırakacak kadar sert. Ona ne kadar sert vurursam o kadar şiddetli düzüşüyorduk. Sanki açlıktan kırılmış bir hayvanın, önünde bulduğu yemi yemesi gibi.

"Boğazımı sıksana" diye fısıldadı kulağıma kısa bir süre sonra. "Al, bunu kullan."

O fısıltı sanki başka bir âlemden geliyormuş gibi hissettim. Sonra kadın yastığın altından bornozun beyaz kuşağını çıkardı. Daha önceden hazırlamış olmalıydı.

Bu isteğini reddettim. Bu kadarını yapamazdım. Çok tehlikeliydi. Beceriksizlik edersem karşımdaki ölebilirdi.

"Sıkıyormuş gibi yap, yeter" dedi yalvarır gibi, soluk soluğa. "Cidden sıkmasan da olur, öyleymiş gibi yap sadece. Boynuma şunu geçirip biraz güç vermen yeter."

Bunu reddedemedim.

Restoranda çınlayan sıradan mutfak aletlerinin sesi.

Bu anıyı uzaklaştırmaya çalışır gibi başımı salladım. Hatırlamak istemediğim bir olaydı. Mümkün olsa sonsuza dek kurtulmak istediğim bir anı. Ama o bornozun kuşağının bı-

raktığı his hâlâ ellerimdeydi. Onun boynunu tutmanın verdiği his de. Bunları bir türlü unutamamıştım.

Ve o adam biliyordu. Bir önceki gece nerede ne yaptığımı. Orada ne düşündüğümü.

Bu resimle ne yapmalıydım acaba? Bu şekilde arkası dönük halde atölyenin bir köşesinde bıraksa mıydım? Arkası dönük olsa dahi beni rahatsız ediyordu. Çatı katından başka koyacak bir yer yoktu. Tomohiko Amada'nın *Kumandanı Öldürmek*'i sakladığı yer. Orası muhtemelen insanların yüreklerini gizlediği yerdi.

Aklımda az önce dile getirdiğim sözler dönüp dolaşıyordu.

Hı hı, ressam olduğumdan yemeklerin görüntüsünü olduğu gibi yeniden resmedebilirim. Ama içeriğini anlatamam.

İyi bir şekilde anlatamayacağım çeşitli şeyler, bu evde beni ağır ağır ele geçirmeye çalışıyordu. Çatı katında bulduğum, Tomohiko Amada'nın yaptığı tablo *Kumandanı Öldürmek*, korulukta ağzını açtığımız taş odadaki tuhaf çan, kumandanın görüntüsüne bürünüp gözümün önünde beliren *idea*, beyaz Subaru Forester'lı orta yaşlı adam. Bunlara ek olarak, vadinin karşısında yaşayan tuhaf beyaz saçlı adam, Menşiki, bir şekilde beni kendi kafasındaki bir planın içine çekmeye çalışıyordu sanki.

Etrafımdaki girdabın akıntısı giderek şiddetini artırıyor gibiydi. Ve ben geriye dönemeyecektim. Benim için artık çok geçti. Ve o girdap son derece sessizdi. Onun bu tuhaf sessizliği beni korkutuyordu.

28

Franz Kafka yokuşları severdi

O akşamüzeri, Odavara İstasyonu yakınındaki resim kursunda çocuklara resim dersi verdim. O günkü tema, insan eskizi çizmekti. İki kişilik takımlar oluşturup önceden okul tarafından hazırlanmış malzemelerden istediklerini seçip (karakalem, yumuşak uçlu çeşitli kalemler) yer değiştirerek birbirlerinin eskizini çizeceklerdi. Bir resim çizimi on beş dakika ile sınırlıydı (mutfak saati kullanarak tam zamanı ölçecektim). Silgi pek kullanılmayacak, resim mümkün olduğunca tek bir kâğıtta tamamlanacaktı.

Sonra birer birer öne çıkıp çizdikleri resmi herkese gösterecekler, diğer çocuklar da özgürce düşüncelerini söyleyeceklerdi. Az kişi olduğundan ortam uyumluydu. Sonra ben öne çıkıp eskiz çizimindeki basit teknikler gibi şeyleri anlatacaktım. Taslak ile eskizin nasıl farklı olduğunu, o ayrımı genel hatlarıyla anlatacaktım. Taslak, resmin planlanmış hali gibi bir şeyken, onda bir miktar kesinlik de gerekiyordu. Onunla kıyaslandığında, eskiz özgür ilk izlenim gibi bir şeydi. İzlenimi zihninde canlandırırsan, o izlenim silinmeden önce ona genel çerçeveyi verebilirdin. Eskizde kesinlikten ziyade denge ve hız önemli etmenlerdi. Ünlü ressamlar arasında bile eskiz çiziminde pek başarılı olamayanların sayısı bir hayli çoktu. Ben eskiden beri eskiz çiziminde yetenekliydim.

Son olarak çocuklar arasından bir model seçip beyaz tebeşirle karatahtaya onu çizip gösterecektim. Onlara gerçek bir

örnek vermeliydim. "Süper", "Ne kadar hızlı", "Hem de aynısı" diyerek çocuklar beğenilerini gösteriyorlardı. Çocukları heveslendirmek, öğretmenlerin önemli işlerinden biriydi.

Sonrasında ise partner değiştirtip herkese eskiz yaptırıyordum, çocuklar bu ikinci çizimde oldukça iyi çiziyorlardı artık. Bilgiyi alma hızları müthişti. Etkilenme sırası öğretmendeydi. Elbette başarılı çocuklar olduğu gibi, pek başarılı olmayanları da vardı. Ama bu önemli değildi. Benim çocuklara öğrettiğim şey, gerçek anlamda resim yapmaktan ziyade, daha çok bir şeyleri görme biçimiydi çünkü.

Gerçek örneği çizerken, Marie Akikava'yı model olarak seçtim (elbette bunu planlamıştım). Onun belden yukarısını tahtaya basitçe çizdim. Tam olarak eskiz olduğu söylenemezdi ama unsurları aynıydı. Üç dakika içinde hızlı bir şekilde bitmişti. Bu dersi kullanıp Marie Akikava'yı nasıl resmedeceğimi test etmiştim. Sonuçta, onun bir resim modeli olarak oldukça özgün olduğunu ve içinde zengin olasılıkları gizlediğini keşfetmiştim.

O zamana dek Marie Akikava'ya özellikle bilinçli bir şekilde bakmamıştım, resim yaparken ona dikkatlice bakınca, onun benim belli belirsiz fark ettiğimden çok daha ilginç bir yüzü olduğunu gördüm. Sadece yüzünün güzel olması değil. Güzel olmasına güzel bir kızdı ama çok dikkatli bakınca onda bir şekilde dengesiz bir şey vardı. Ve bu dengesiz ifadenin ardında da güçlü bir şey gizliyordu kendini. Uzun çalıların içinde gizlenmiş çevik bir hayvan gibi bir şey.

Bu izlenimi iyi bir şekilde forma dönüştürebilecek miyim diye düşündüm. Ancak üç dakikalık süre içinde karatahta üzerinde tebeşirle o kadarını ifade etmek çok güç bir işti. Daha doğrusu, neredeyse imkânsızdı. Daha fazla zaman vererek onun yüzünü detaylı şekilde gözlemlemek, birçok unsuru güzel bir şekilde incelemek gerekiyordu. Bunun için de bu kız çocuğu hakkında daha çok şey bilmem gerekiyordu.

Onun karatahtaya çizdiğim resmini silmeden öylece bıraktım. Çocuklar gittikten sonra bir süre sınıfta tek başıma kaldım, kollarımı kavuşturup tebeşirle çizdiğim o resme baktım. Acaba yüzü, Menşiki'nin yüzüne benziyor mu diye düşündüm. Ne var ki, bir karara varamadım. Benziyor desem benziyordu, benzemiyor desem benzemiyordu. Benzeyen tek bir yerini göster dense, bu gözleri olurdu. İkisinin gözlerindeki ifade, özellikle o bir anlık özel pırıltı, bir şekilde benziyordu.

Berrak pınarın dibine gözlerini dikerek bakınca, orada ışıldayan bir cisim gibi bir şey görünür. Çok dikkatli bakmadıkça görülmez. Dahası en ufak dalgalanmada o şey hemen şeklini yitiriverir. Daha da dikkatli bakmaya çalışırsan, onun bir göz yanılsaması olduğundan şüphelenmeye başlarsın. Ama orada parlayan bir cisim olduğuna kuşku da yoktur. Birçok insanı model alıp resmini çizmiş biri olarak arada bir o "ışıltı"yı gördüğüm insanlar olmuştu. Sayıları çok azdı. Ama bu kız çocuğu –ve Menşiki– o az sayıdaki insanlardandı.

Danışma görevlisi orta yaşlı kadın, etrafı toplamak için sınıfa girip yanımda dikildi, ilgi göstererek o resme baktı.

"Bu Marie Akikava değil mi?" diye sordu resme bir bakış attıktan sonra. "Çok iyi çizilmiş. Sanki her an hareket ediverecekmiş gibi görünüyor. Silmek ne kadar yazık olacak."

"Teşekkürler" dedim. Sonra masamdan kalkıp tahta silgisini kullanıp o resmi güzelce sildim.

Kumandan ertesi gün (cumartesi), nihayet ortaya çıktı. Salı gecesi, Menşiki'nin evinde akşam yemeğinde gördüğümden bu yana ilk kez ortaya çıkıyordu –onun deyişiyle "şekil alıyordu". Mutfak alışverişinden dönüp gelmiş, akşamüzeri oturma odasında oturmuş kitap okurken, atölyeden çan sesleri duyuldu. Atölyeye gidip bakınca, Kumandan'ı gördüm, rafa oturmuş, kulağının dibinde çanı hafifçe sallıyordu. San-

ki onun ince çınlamasını teyit eder gibiydi. Beni görünce çanı sallamayı kesti.

"Uzun zaman oldu" dedim.

"Uzun zaman falan olmadı" diye cevap verdi Kumandan tersler gibi. "*İdea* yüz yıllık, bin yıllık zaman biriminde dünyada oradan oraya gider gelir. Bir ya da iki gün diye bir şey yoktur bizim için."

"Bay Menşiki'nin akşam yemeği nasıldı?"

"Aa, eveet, oldukça ilgi çekici bir akşam yemeğiydi. Elbette ben yemek yiyemem ama tam manasıyla göz ziyafetiydi. Dahası Menşiki de oldukça ilgi çekici biri. Pek çok şeyin ilerisini ve daha da ilerisini düşünen bir adam. Ve bazı şeyleri içine atan biri."

"Benden bir şey rica etti."

"Aa, öyle ya" dedi Kumandan elindeki eski çana bakarak ve söylediğime hiç ilgi göstermiyormuş gibi. "Yanınızdaydım, duydum o konuşmayı. Ancak o konu benimle ilgili bir şey değil. O, sizlerin ve Menşiki'nin arasında gerçekçi, deyim yerindeyse, bu dünyalık bir şey."

"Bir şey sorabilir miyim?" dedim.

Kumandan avuç içiyle çenesindeki sakalını sıvazladı. "Evet, sor tabii. Cevap verebilir miyim bilemiyorum ama."

"Tomohiko Amada'nın *Kumandanı Öldürmek* resmiyle ilgili. O resmi biliyor olmalısınız. Ne de olsa o resimdeki karakterlerden birinin şeklini almışsınız. O resimde, 1938 yılında Viyana'da gerçekten olmuş bir suikast girişimini tema olarak kullanmış görünüyor. Ve o olaya da Tomohiko Amada'nın bizzat kendisinin dahil olduğu söylentisi olmuş. Bu konuda siz bir şey biliyor musunuz acaba?"

Kumandan bir süre kollarını kavuşturup düşündü. Sonra gözlerini kısıp konuşmaya başladı.

"Tarihte, o şekilde karanlıkta kalması daha iyi olan *çok olay* vardır. Doğru bilginin insanı illaki zenginleştirdiği söy-

lenemez. Nesnel olanın öznel olanı, gerçekliğin illüzyonu illaki ortadan kaldırdığı söylenemez."

"Genel kanı öyle olabilir. Ancak o resim, onu gören kişiden güçlü bir şey talep ediyor. Tomohiko Amada, kendisinin bildiği ama kimseye açamayacağı çok önemli bir şeyi, kendine özgü bir sembolleştirmeyle o resme çizmiş olamaz mı diye düşünüyorum. Oradaki karakterler ve sahne düzenlemeyi başka bir döneme çevirip, yeni yeni edindiği geleneksel Japon resmi yöntemini kullanarak, bir başka deyişle metafor olarak, bir itirafta bulunuyor gibi hissettiriyor. Hatta onun sırf bu yüzden Batı tarzı resimden vazgeçip geleneksel Japon resmine döndüğü gibi bir hisse kapılıyorum ben."

"Bunu resme söyletsen daha iyi olmaz mı?" diye sakin bir sesle sordu Kumandan. "Eğer o resim bir şey demek istiyorsa, resmin kendisi de konuşabilir. Bırak metafor metafor olarak, sembol sembol olarak, bambu sepeti de bambu sepeti olarak olduğu haliyle kalsın. Bunda bir sorun var mı?"

Bambu sepeti de nereden çıkmıştı, anlamamıştım. Kurcalamadım.

"Bir sorun yok. Ben sadece Tomohiko Amada'ya o resmi yaptıran şeyi bilmek isterim. Çünkü resim benden bir şey talep ediyor. O resim hiç kuşkusuz somut bir amaç için resmedilmiş" dedim.

Kumandan bir şey hatırlamış gibi, bir süre yine avucuyla sakalını sıvazladı. Sonra, "Franz Kafka yokuşları çok severdi. Her tür yokuş hoşuna giderdi. Sarp yokuşların ortasında inşa edilmiş evlere bakmayı severdi. Yol kenarına oturup saatlerce evlere öylece bakar dururdu, gözünü ayırmadan. Hiç bıkmadan, boynunu bir yana eğip doğrultarak bakardı hep. Tuhaf bir adamdı. Bunu biliyor muydun?" diye sordu.

Franz Kafka ve yokuş mu?

"Hayır, bilmiyordum" dedim. Bunu hiç duymamıştım.

"Öyleyse, bunu öğrendiğine göre, onun geride bıraktığı eserleri de daha doğru değerlendirebilir misin şimdi acaba?"

Sorusuna cevap vermedim. "Franz Kafka'yla tanışıyor musunuz, kişisel olarak?"

"O benim hakkımda elbette kişisel olarak bir şey bilmiyor" dedi Kumandan. Sonra aklına birden bir şey gelmiş gibi kıs kıs güldü. Kumandan'ın sesli biçimde gülmesine ilk kez şahit oluyordum. Franz Kafka'yla ilgili kıs kıs gülecek ne olabilirdi ki?

Sonra yüzüne yeniden eski ifadesi yerleşti, devam etti.

"Gerçek denilen şey, sembol; sembol denilen şey gerçeğin kendisidir. Orada olan sembolü olduğu gibi çıplak haliyle almak en iyisidir. Orada ne mantık, ne gerçek, ne domuzun göbeği, ne karıncanın testisi, hiçbiri yoktur. İnsanların bunun dışındaki yöntemleri kullanarak idrakin yolunu tırmanmaya çalışmaları, bambu sepetle su taşımaya çalışmaya benzer. Senin iyiliğin için diyorum. En iyisi boş vermek. Menşiki'nin yaptığı da, üzücü bir şey ama, buna benziyor."

"Diğer bir deyişle bir şey yapmak, sonuçta ne olursa olsun, gereksiz bir çaba mı yani?"

"Deliklerle dolu bir şeyle su taşımak konusunda kimse başarılı olamaz."

"Peki, Bay Menşiki tam olarak ne yapmaya çalışıyor acaba?"

Kumandan omuz silkti. Sonra iki kaşının arasında Marlon Brando'nun gençliğini anımsatan çekici bir kırışıklık oluştu. Kumandan'ın Elia Kazan'ın filmi *Rıhtımlar Üzerinde*'yi izlediğini hiç sanmıyordum ama o kırışıklık tam olarak Marlon Brando'nunkine benziyordu. Kumandan'ın dış görünüşü ve özelliklerini almak için kaynağının sınırları nerelere ulaşıyordu, bunu bilmek mümkün değildi.

"Tomohiko Amada'nın *Kumandanı Öldürmek*'i hakkında, benim sizlere çözümleyeceğim çok az şey var. Çünkü onun

özü, kişinin alçakgönüllü düşüncesinde, metaforda. Alçakgönüllülük ve metafor, sözcüklerle ifade edilebilecek şeyler değil. Alıp kabullenilecek şeyler" dedi Kumandan.

Sonra Kumandan serçeparmağının ucuyla hatır hutur kulağının arkasını kaşıdı. Sanki bir kedinin yağmur öncesinde kulak arkasını kaşıması gibi.

"Ancak sizlere bir şey söyleyeyim. Önemsiz, ufak bir şey ama yarın gece bir telefon gelecek. Menşiki'den gelecek, *iyice* düşünüp cevap ver. Ne kadar düşünürsen düşün cevabın değişmeyecek olsa da yine de çok iyi düşün."

"Ve benim iyice düşünüyor olmamı karşımdakinin bilmesi de önemli, değil mi? Bir tavır olarak."

"Öyle, öyle bir şey. İlk teklifi önce reddetmek iş dünyasının temel prensibidir. Bunu aklında tutarsan zararı olmaz" diyen Kumandan yine kıs kıs güldü. Bugün Kumandan'ın keyfi oldukça yerindeydi. "Bu arada konu değişecek ama klitorise dokunmak eğlenceli bir şey mi?"

"Eğlenceli olduğu için dokunulur diye bir şey yok" diye dürüstçe düşüncemi ilettim.

"Yakından baktıysam da pek anlayamadım."

"Ben de pek anladığımı sanmıyorum" dedim. Bir *idea*'nın her şeyi bilmesine de gerek yoktu zaten.

"Neyse, ben ufak ufak kaybolayım artık" dedi Kumandan. "*Şöyle bir uğrayacağım* bir yer daha var. Pek boş vaktim yok."

Sonra Kumandan ortadan kayboldu. Alice'in Sırıtan Kedi'sinin kayboluşu gibi ağır ağır, derece derece. Mutfağa gidip basit bir akşam yemeği hazırlayıp tek başıma yedim. Sonra bir *idea*'nın "şöyle bir uğrayacağı yer"in nasıl bir yer olacağını düşündüm biraz. Ne var ki bulamadım neresi olduğunu.

Kumandan'ın öngördüğü gibi, ertesi gece saat sekizi biraz geçe Menşiki'den telefon geldi. Geçen akşamki yemek için te-

şekkür ettim. Harika bir yemekti. Hayır, önemli bir şey değildi. Asıl ben size teşekkür ederim eğlenceli zaman yaşattığınız için, dedi Menşiki. Sonra, portre ücretini sözleştiğimizden daha yüksek ödediği için minnet duygumu ifade ettim kendisine. Hayır, bu normal. Çok harika bir resim çizdiniz çünkü, lütfen düşünmeyin bunu, dedi Menşiki büyük bir alçakgönüllülükle. Bu karşılıklı nezaket bittikten sonra, kısa bir süre sessizlik oldu.

"Bu arada, Marie Akikava'yı hatırlıyorsunuz değil mi?" dedi, sanki havadan sudan söz eder gibi. "Hani geçen gün onu model alarak resmini yapmanızı rica etmiştim sizden."

"Elbette çok iyi hatırlıyorum."

"Bu teklifi dün, Marie Akikava'ya ilettim –daha doğrusu resim kursu yöneticisi Matsuşima, onun halasına bunun mümkün olup olmayacağını sordu– Marie Akikava modellik yapmayı kabul etti."

"Pekâlâ" dedim.

"Bu yüzden, eğer siz onun portresini yapmayı kabul ederseniz, hazırlıklar tümüyle tamamlanmış demektir."

"Ancak Bay Menşiki, bu olaya sizin karışmanızdan Bay Matsuşima özellikle şüphelenmeyecek mi?"

"Bu noktada çok dikkatli hareket ediyorum. Siz endişelenmeyin lütfen. Benim sizin, deyim yerindeyse, patronunuz gibi bir işlevim olduğuna yordu. Umarım sizi rencide etmemiştir bu durum."

"Benim için sakıncası yok" dedim. "Marie Akikava onay verdi demek. Sessiz, uysal, son derece içine kapanık bir çocuğa benziyor."

"Gerçeği söylemek gerekirse, halası bu fikirden başta pek hoşlanmadı. Resim için model olmak pek de edepli bir şey değil diye. Bir ressama bunu söylemek ayıp bir şey ama."

"Yoo, bu dünyadaki genel kanı."

"Ancak Marie'nin kendisi, resim için model olmaya çok he-

vesli olmuş. Siz resmedeceğiniz için sevine sevine modellik görevini yerine getireceğini söylemiş. Ve halasını da ikna etmiş anlaşılan."

Neden acaba? Onun resmini karatahtaya çizmiş olmam ya da başka bir şeyle mi ilgiliydi acaba? Menşiki neden kabul ettiğinden özellikle söz etmedi.

"Böyle gelişmesi ideal olmadı mı?" dedi Menşiki.

Dediği üzerine düşünceye daldım. Gerçekten de ideal mi olmuştu? Menşiki telefonun diğer ucunda bir düşünce belirtmemi bekliyordu.

"Olayın ana hatlarını biraz daha detaylıca anlatabilir misiniz?"

"Ana hatlar çok basit. Siz resim yapmak için bir model arıyordunuz. Resim kursundaki öğrencilerinizden Marie Akikava adlı kız çocuğu, model olarak idealdi. Bu yüzden de kurs yöneticisi Bay Matsuşima aracılığıyla, onun velisi olan halasına danışıldı. Böyle bir süreç oldu. Bay Matsuşima, sizin karakteriniz ve yeteneğiniz için kefil oldu. Eleştirilecek hiçbir yanı olmayan, gayretli bir öğretmendir, ressam olarak da çok yeteneklidir ve gelecek vaat eden biridir, diye. Benim varlığımdan hiçbir yerde söz edilmedi. Benden söz edilmemesi için özellikle özen gösterdim. Elbette giyinik halde model olacak, halası da yanında bulunacak. Öğleye kadar çalışılacak sadece. Bu ilk şart. Nasıl sizce?"

Kumandan'ın tavsiyesine (ilk öneriyi önce reddet) uydum ve Menşiki'nin biraz hızını kestim.

"Şart meselesinde özellikle bir sorun olmadığını düşünüyorum. Sadece Marie Akikava'nın portresini yapıp yapmayacağım konusunda bir süre daha düşünebilir miyim?"

"Elbette" dedi Menşiki sakin bir ses tonuyla. "İstediğiniz kadar düşünün lütfen. Kesinlikle acelemiz yok. Söylemeye gerek yok, resmi yapacak kişi sizsiniz, siz istekli olmazsanız hiçbir şey başlamaz. Yalnızca, kendi payıma, hazırlıkların ta-

mamlandığını bildirmek istedim. Bunu söylemek gereksiz bir şey belki ama bu ricamın karşılığını olması gerektiği gibi vereceğim."

Olay çok hızlı ilerliyor, diye düşündüm. Her şey etkileyici bir hızda ve ustalıkla gelişiyordu. Bir topun yokuştan aşağı yuvarlanması gibi... Ben yokuşun ortasında oturmuş o topa bakan Franz Kafka'yı hayal ettim. Dikkatli olmak zorundaydım.

"İki gün verir misiniz bana?" dedim. "İki gün sonra kararımı size bildireceğim."

"Olur. İki gün sonra sizi yine arayacağım" dedi Menşiki.

Sonra telefonu kapattık.

Öte yandan, dürüst olmak gerekirse, bu cevabı vermek için özellikle iki güne ihtiyacım yoktu. Kararımı çoktan vermiştim çünkü. Marie Akikava'nın portresini yapmayı dört gözle bekliyordum. Birileri beni engellemeye çalışsa bile, o işi zaten kabul edecektim. İki günlük erteleme almamın nedeni sadece, karşımdakinin hızına kendimi kaptırmamak içindi. Biraz zaman kazanıp sakince, derin derin nefes almam gerektiğini içgüdüsel olarak hissediyordum –bunu da Kumandan öğretmişti bana.

Bambu sepetle su taşımaya çalışmaya benzer, demişti Kumandan. *Deliklerle dolu bir şeyle su taşımak konusunda kimse başarılı olamaz.*

Bu söyledikleri bana bir şeyi, gelmekte olan bir şeyi işaret ediyordu.

29

Doğal olmayan şeyler dahil olabilir

O iki günü gidip gelip atölyede duran iki resme bakarak geçirdim. Tomohiko Amada'nın tablosu *Kumandanı Öldürmek* ve benim çizdiğim *Beyaz Subaru Forester'lı Adam*. *Kumandanı Öldürmek* şimdi atölyenin beyaz duvarına asılıydı. *Beyaz Subaru Forester'lı Adam* ise ters çevrilmiş olarak odanın köşesine konmuştu (sadece ona bakacağım zaman onu şövaleye koyuyordum). O iki resme bakmaktan başka, zaman geçirmek için kitap okuyor, müzik dinliyor, yemek yapıyor, temizlikle uğraşıyor, bahçedeki yabani otları ayıklıyor, evin çevresinde geziniyordum. Karakalemi elime alma isteği duymamıştım. Kumandan da ortalıkta görünmüyor, sessizliğini koruyordu.

Yakındaki dağ yollarında gezintiye çıkarak Marie Akikava'nın evinin göründüğü bir yer bakındım ama onunkine benzer bir ev gözüme çarpmadı. Menşiki'nin evinden gördüğüm kadarıyla, doğru bir çizgide bakıldığında benim evime oldukça yakın görünüyordu. Coğrafi durumdan ötürü görüş alanı kısıtlanıyor olmalıydı. Ormanın içinde dolaşırken bir yandan da eşekarılarına dikkat ediyordum.

İki gün boyunca o resimlere dikkatlice baktıktan sonra bir şeyi yeniden anlamıştım, sezgim kesinlikle doğruydu. *Kumandanı Öldürmek* kendinde gizlenmiş "sembol"ün çözülmesini *istiyordu, Beyaz Subaru Forester'lı Adam* ise resmini yapanı (yani beni) daha fazla işe karıştırmak istemiyordu –en azından ben bunları hissediyordum– ve benim onların isteklerine

uymaktan başka çarem yoktu. *Beyaz Subaru Forester'lı Adam* resmini kendi haline bıraktım (bir yandan da onun isteğinin temelini bir şekilde anlamaya çalışıyordum), yine *Kumandanı Öldürmek* resminin içinde, o resmin tam olarak ne istediğini okuyup anlamaya çalıştım. Fakat her iki resim de ceviz kabuğu gibi katı bir gizemle sarmalanmıştı, benim kavrama gücüm bu kabukları kırmaya yetmiyordu.

Eğer Marie Akikava'yla ilgili durum söz konusu olmasaydı, ben sonsuza dek bir o resme bir diğerine bakarak günlerimi geçirirdim belki de. Ancak ikinci günün gecesinde Menşiki'den telefon geldi de büyü bozulmuş oldu.

"Kararınızı verdiniz mi?" diye sordu Menşiki genel selamlaşmalardan sonra. Marie Akikava'nın portresini çizip çizmeyeceğimi kastediyordu.

"Temelde bu teklifinizi kabul edeceğim" diye yanıtladım. "Yalnız bir şartım olacak."

"Nedir şartınız?"

"Nasıl bir resim yapacağımı şu anda öngöremiyorum. Marie Akikava'nın kendisine bakarak karakalemi elime aldığımda eserin tarzına karar vereceğim. Aklıma iyi bir fikir gelmezse, belki resmi tamamlayamam. Ya da tamamlansa da benim hoşuma gitmeyebilir. Veya siz beğenmeyebilirsiniz. Bu yüzden resmi Bay Menşiki'den sipariş olarak ya da rica edilmiş olduğu için değil de, sonuna dek kendi istediğim şekilde yapmak istiyorum."

Bir soluk alan Menşiki sorgular gibi konuştu. "Diğer bir deyişle, eğer siz bitmiş esere ikna olmazsanız, o hiçbir şekilde benim elime geçmeyecek. Bunu mu kastediyorsunuz?"

"Öyle bir olasılık da var. Her durumda, tamamlanan resme ne olacağına ben karar vermek istiyorum. Şartım bu."

Menşiki bunun üzerine bir süre düşündü. Sonra, "Evet demekten başka çarem yok gibi görünüyor. Bu şartı kabul etmezsem, resmi yapmam demeyeceekseniz tabii."

"Üzgünüm ama öyle."

"Bu isteğinizle, benden sipariş almak ya da rica edilmiş olması durumunu ortadan kaldırarak, sanatsal anlamda daha özgür olmak istiyorsunuz, değil mi? Yoksa işin maddi boyutu mu mesele?"

"Her ikisi de biraz etkili. Ancak önemli olan, duygusal anlamda daha doğal olmak istemem."

"Doğal olmak mı?"

"Bu işten doğal olmayan şeyleri mümkün olduğunca atmak istiyorum."

"Demek istediğiniz" dedi Menşiki, ses tonu birazcık sertleşmiş gibiydi, "benim Marie Akikava'nın portresini yapmanızı sizden rica etmemde doğal olmayan şeyler dahil olabilir gibi mi hissediyorsunuz acaba?"

Bambu sepetle su taşımaya çalışmaya benzer, demişti Kumandan. *Deliklerle dolu bir şeyle su taşımak konusunda kimse başarılı olamaz.*

"Demek istediğim, bu durumla ilgili olarak sizinle aramda menfaat ilişkisi olmasını istemiyorum, diğer bir deyişle aramızda eşit bir ilişki olmasını istiyorum. Eşit ilişki diye adlandırmak biraz nezaketsiz bir ifade gibi oldu ama."

"Hayır, hiç de değil. İnsanlar arasında eşit ilişki kurulması çok doğal bir şeydir. Düşündüğünüz her şeyi söyleyin, rahat olun."

"Demek istediğim, Marie Akikava'nın portresini içimden gelen bir eylem gibi yapmak istiyorum, işin içinde sizin eliniz olmadan. Öyle yapmazsam, doğru düşünceler ortaya çıkmayabilir. Bunlar maddi ve ruhsal sınırlandırmalar getirebilir çünkü."

Menşiki bir süre düşündükten sonra "Pekâlâ, anladım. Sipariş diye bir bağ yok diyelim. Ödemeden bahsettiğimi de unutun lütfen. Para konusunu hemen açmış olmak benim düşüncesizliğim. Tamamlanan resim ile ne yapılacağını, tamamlanmış halini bana gösterdikten sonra yine konuşuruz.

Her halükârda, yaratıcı olan kişi olarak sizin isteklerinize saygı duyuyorum. Ancak sizden rica ettiğim diğer konu ne olacak peki? Hatırlıyor musunuz?" dedi.

"Atölyemde Marie Akikava'nın resmini yaparken sizin tesadüfen ziyarete gelecek olmanız, değil mi?"

"Evet."

Biraz düşündükten sonra "Bunun sorun olacağını düşünmüyorum. Siz benim arkadaşlık ettiğim, yakında oturan bir komşum olarak pazar sabahı gezintisinde şöyle bir uğrayacaksınız. Sizinle havadan sudan konuşacağız. Bunda doğal olmayan bir şey yok" dedim.

Menşiki bunu duyunca rahatlamış gibiydi. "Bu şekilde ayarlayabilirsek size çok minnettar kalırım. Kesinlikle size bir güçlük çıksın istemem. Öyleyse Marie Akikava bu pazar günü sabahtan size gelecek ve siz onun portresini yapacaksınız; bu şekilde planlayabiliriz değil mi? Bay Matsuşima arabuluculuk yapıp siz ve Akikava Ailesi arasındaki ayarlamaları yapacak" dedi.

"Böylesi uygun. Bu şekilde hareket edelim lütfen. Pazar sabahı saat onda ikisi evime gelir, Marie resme modellik yapar. Saat on iki gibi bitirmiş olurum en geç. Ama tamamlanması haftalar alabilir. Muhtemelen beş ya da altı hafta, her çizimde böyle oluyor."

"Her şey ayarlanınca size haber vereceğim."

Böylece, konuşmak durumunda olduğumuz konuları bitirmiştik. Menşiki bir anda aklına gelmiş gibi ekledi:

"Aa, bu arada, Viyana günlerindeki Tomohiko Amada'nın durumuyla ilgili olarak, geçen anlattıklarımdan başka gerçekler de öğrendim. Onun karıştığı üst rütbeli Nazi subaya suikast girişiminin Anschluss zamanlarında olduğunu söylemiştim. Oysa tam olarak 1938 yılının güz başında olmuş. Diğer bir deyişle, Anschluss'tan altı ay sonra. Anschluss ile ilgili gerçekleri biliyorsunuzdur değil mi?"

"Çok detaylı değil."

"2 Mart 1938'de Alman ordusu sınırı ihlal ederek tek taraflı olarak Avusturya'ya giriyor ve göz açıp kapayıncaya dek Viyana'yı ele geçiriyor. Sonra Başbakan Miklas'ı tehdit edip Avusturya-Nazi Partisi'nin lideri Seyss-Inquart'ı başbakan olarak atıyorlar. Hitler Viyana'ya iki gün sonra giriyor. 10 Nisan'da halk oylaması yapılıyor. Almanya ile birleşilsin mi birleşilmesin mi oylaması bu. Görünürde özgür ve gizli oylama yapılıyor ama işe pek çok hile karıştırıyorlar, gerçekten birleşme karşıtı oy vermek cesaret gerektiriyor. Sonuçta, birleşmeye evet diyenlerin oranı yüzde 99,75'i buluyor. Bu şekilde Avusturya Devleti tamamen ortadan kalkıyor, toprakları Almanya'nın ülke sınırlarına dahil oluyor. Hiç Viyana'ya gittiniz mi?"

Viyana'ya gitmek bir yana, Japonya'nın dışına bile çıkmamıştım. Pasaportum bile yoktu.

"Viyana bir eşi daha olmayan bir şehirdir" dedi Menşiki. "Orada kısa bir süre yaşarsanız, bunu hemen anlarsınız. Viyana, Almanya'dan farklıdır. Havası farklıdır, insanları da. Yemekleri, müziği farklıdır. Viyana, yaşamın keyfini sürmek, sanatın zevkine ermek için özel bir yerdir. Ancak o zamanki Viyana'ya tam bir kargaşa hâkim. Şiddetli bir diktatörlük havası esmekte. Bay Amada'nın yaşadığı tam da bu karmaşa içindeki Viyana. Halk oylaması yapılana kadar, Nazi Partisi olabildiğince iyi tavırlar içinde ama oylamanın ardından şiddet içeren doğaları ortaya çıkıyor. Anschluss'tan sonra Hitler'in ilk yaptığı, Avusturya'nın kuzey bölgesindeki Mauthausen-Gusen toplama kampını kurdurmak oluyor. Tamamlanması birkaç haftadan fazla sürmüyor. Nazi hükümeti için bu toplama kampının yapılması her şeyden önemli bir iş. Kısa süre içinde on binlerce kişi, siyasi suçlu tutuklanıp buraya gönderiliyor. Mauthausen-Gusen toplama kampına gönderilenler temelde 'yola gelmesi öngörülmeyen' siyasi suçlu-

lar ve karşıt gruplardan kişiler. Buna bağlı olarak tutuklulara karşı tavırlar da son derece zalimce. Pek çok insan oraya hapsediliyor. Ya da taş kırma yerlerinde zorlu fiziksel aktivitelerin sonucunda yaşamlarından oluyorlar. 'Yola gelmesi öngörülmeyen' demek, diğer bir deyişle, bir kez o toplama kampına kapatılınca bir daha oradan canlı çıkılamayacağı anlamına geliyor. Yine Nazi karşıtı hareketlerde bulunanlar içinde toplama kampına götürülmeden, soruşturma sırasında işkence görüp ölenler, karanlığa gömülenlerin sayısı da çok. Tomohiko Amada'nın karıştığı suikast girişimi, tam da bu Anschluss'tan sonraki karmaşa zamanına denk geliyor."

Susmuş, Menşiki'yi dinliyordum.

"Az önce de söylediğim gibi, 1938 yazından güze doğru Nazilerin üst düzey bir kişisine Viyana'da suikast girişimi yapıldığına dair resmi bir belge yok. Düşünün, bu tuhaf bir durum. Demek istediğim, eğer gerçekten sözü edildiği gibi bir suikast girişimi olsaydı, Hitler ya da Gestapo bunu en uç noktada siyasi malzeme olarak kullanırdı. Kristal Gece'de yaptıkları gibi. Biliyorsunuz değil mi Kristal Gece'yi?"

"Genel hatlarıyla" dedim. Bu olayı konu alan bir film izlemiştim. "Paris'te görevli Almanya Büyükelçilik görevlisi Nazi karşıtı bir Yahudi tarafından vurularak öldürülmüş, bu olayı fırsat bilen Naziler tüm Almanya topraklarında Yahudi karşıtı şiddet eylemlerine girişmiş, pek çok Yahudi'nin işlettiği mağaza ve dükkânı tahrip etmiş, pek çoğunu da öldürmüşlerdi. Paramparça olup etrafa dağılan dükkân camları kristal gibi parladığından, bu ad verilmişti bu olaya."

"Evet, aynen dediğiniz gibi. 1938 yılı Kasım ayında meydana gelmişti bu olay. Alman hükümeti, kendiliğinden gelişen bir şiddet olayı diye duyurmuştu olayı, ama aslında Gestapo liderliğindeki Nazi hükümetinin bu suikasti kullanarak sistemli bir şekilde planladığı bir barbarlıktı. Suikast suçlusu Herschel Grynszpan, ailesinin Almanya topraklarında Ya-

hudi oldukları için zulüm görmelerine tepki olarak bu şiddet olayını gerçekleştirmişti. Aslında Almanya büyükelçisini öldürmeyi amaçlamıştı ama gerçekleştiremeyince gözüne ilk ilişen büyükelçilik görevlisini vurarak öldürmüştü. Öldürülen Rath adlı görevli, ironik bir şekilde, Nazi karşıtlığına meyilli olduğu için o büyükelçilikte gözetim altında tutulan biriydi. Her ne ise, eğer o dönemde Viyana'da bir Nazi üst düzey görevlisine karşı bir suikast girişimi planı gibi bir şey açığa çıkarılmış olsa, hiç şüphesiz aynı hareket tekrar edilirdi. Ve bunu bahane ederek de Nazi karşıtı güçlere karşı şiddetli bir harekât düzenlenirdi. En azından bu olayın üstü böyle örtülüp gitmemiş olurdu."

"Bunun açıklanmamış olmasında, açıklanamıyor olmasında ne gibi bir durum olabilir acaba?"

"Bu olayın gerçekten meydana geldiği bir gerçek. Ancak suikast planına katılan kişilerin çoğunluğu Viyana'daki üniversite öğrencileriydi ve onlar da geride biri bile kalmayacak şekilde tutuklanıp hapsedildi ya da öldürüldü. Kimse bundan söz edemesin diye. Bir söylentiye göre, direnişçi grubun arasında Nazi subayının kızı da varmış, bu da bu olayın üstünün kapatılmasının bir nedeni deniyor. Ne var ki, asıl neden belirsiz. Savaş bittikten sonra ortaya birçok ifade çıkmış ama onları destekleyici ifadelerin ne kadar güvenilir olduğu da kuşkulu. Bu arada, bu direniş gruplarının adı 'Candela' imiş. Latincede karanlığı aydınlatan kandil anlamına geliyor. Japoncadaki *kandera* bu sözcükten geliyor."

"Olaya karışan herkesin öldürülmüş olması demek, geriye sadece Tomohiko Amada'nın kalmış olduğu anlamına geliyor, değil mi?"

"Öyle görünüyor. Savaşın bitimine yakın Reich Güvenlik Baş Dairesi'nin emriyle olayla ilgili tüm belgeler tek bir tane bile kalmayacak şekilde yakılmış, o belgelerdeki gerçekler de karanlığa gömülüp gitmiş. Geride kalan tek kişi olan Tomo-

hiko Amada'ya o günlerle ilgili detaylı bilgi sorulabilirdi ama bu şu an için çok zor olur değil mi?"

Zor olur, dedim. Tomohiko Amada o olayla ilgili bugüne dek tek bir şey söylemediği gibi hafızası da artık tamamen unutuluşun o kalın çamurunun dibine batmıştı.

Menşiki'ye teşekkür edip telefonu kapattım.

Tomohiko Amada hafızası yerindeyken de bu olayla ilgili olarak ağzını sımsıkı kapalı tutmuştu. Muhtemelen bu konudan söz etmemesinin kişisel bir sebebi de vardı. Ya da belki de Almanya'dan ayrılırken, ne olursa olsun sessizliğini koruyacağına dair otoriteler tarafından söz verdirilmişti. Ancak yaşamı boyunca bu olayla ilgili sessizliğini korumanın karşılığında, o *Kumandanı Öldürmek* adlı eseri bırakmıştı geriye. Dile getirilmesi yasak olan bir olayla ilgili gerçeği ya da onunla ilgili düşüncesini muhtemelen çizdiği resimde ifade etmişti.

Ertesi akşam Menşiki'den yine telefon geldi. Marie Akikava'nın gelecek hafta pazar günü saat onda evime geleceğini bildiriyordu. Önceden de söylediği gibi halası da onunla birlikte gelecekti. Menşiki ilk gün ortada görünmeyecekti.

"Bir süre geçsin de sizin işinize biraz alışsın, o zaman uğrarım. İlk başta çok heyecanlı olacaktır eminim, bu yüzden rahatsızlık vermeyeyim" dedi.

Menşiki'nin sesinde titrek bir ton vardı. Rahatsız hissettim ben de kendimi.

"Evet, böylesi daha iyi olabilir" diye yanıtladım.

"Düşününce, asıl heyecanlanan benim galiba" dedi Menşiki çekinerek, sanki bir sırrını açıklıyormuş gibi. "Daha önce de söyledim diye hatırlıyorum, şimdiye dek bir kez olsun Marie Akikava'yı yakından görmedim. Sadece uzaktan seyrettim onu."

"Onun yakınına gitmek isteseniz, fırsat yaratırdınız ama değil mi?"

"Evet, elbette. Yapmak istesem, böyle fırsatlar yaratırdım."

"Ama bunu da yapmadınız. Neden peki?"

Menşiki biraz zaman bırakıp doğru sözcükleri seçti, ender yaptığı bir şeydi bu. Sonra konuştu: "Onu canlı olarak karşımda görürsem, o zaman ne düşünürüm ne derim, kendim bile öngöremedim çünkü. Bu yüzden de yakınına gitmekten bilinçli bir şekilde kaçındım. Aramızda bir vadi varken, uzaktan güçlü bir teleskopla onu gizlice izlemek bana yetiyordu. Çarpık bir düşünme şeklim olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Özellikle çarpık olduğunu düşünmüyorum" dedim. "Yalnızca biraz tuhaf olduğunu düşünüyorum. Ancak şimdi en azından evimde onunla gerçekten karşılaşmaya karar verdiniz değil mi? Neden peki?"

Menşiki bir süre sustu. Sonra, "Bunun nedeni, sizin onunla benim aramda, deyim yerindeyse, bir tür arabulucu olarak var olmanız" dedi.

"Ben mi?" dedim şaşırarak. "İyi de niye ben? Bunu söylediğim için kusuruma bakmayın ama benim hakkımda neredeyse hiçbir şey bilmiyorsunuz. Ben de sizin hakkınızda pek bir şey bilmiyorum. Biz daha bir ay önce tanıştık, bir vadinin iki yakasında oturuyoruz sadece; yaşam ortamlarımız da yaşam tarzımız da tümüyle farklı. Buna rağmen neden bana bu kadar güveniyorsunuz, sırlarınızı bana açıyorsunuz? Hiç de kendini kolayca başkasına açan biri gibi durmuyorsunuz oysaki."

"Aynen dediğiniz gibi. Ben sırlarını bir kasaya koyup o kasayı kilitleyen ve anahtarını da yutan biriyimdir. Birisine bir şey danışmak ya da kendimi açmak gibi şeyleri yapmam."

"Buna rağmen neden bana –bunu nasıl desem bilemiyorum ama– yüreğinizi açıyorsunuz?"

Menşiki bir süre sessizliğini korudu. Sonra, "Bunu pek iyi açıklayamam ama size karşı biraz savunmasız kalmakta sa-

kınca olmadığına dair bir duygu, görüştüğümüz ilk gün doğdu içimde. Tümüyle bir sezgi olarak. Sonraki günlerde, yaptığınız portremi görünce, bu duygum daha da kesinleşti. Bu kişiye güven duymaya değer diye düşündüm. Güvenilir biri. Bu kişi benim bakış açımı ve düşünce tarzımı, doğal bir şekilde olduğu haliyle kabul eder diye düşündüm. Her ne kadar tuhaf veya çarpık olsa da bu benim bakış açım ve düşünce tarzım."

Her ne kadar tuhaf veya çarpık olsa da bu benim bakış açım ve düşünce tarzım, diye tekrarladım içimden.

"Bunları sizden duymak benim için sevindirici" dedim. "Yine de sizi bir insan olarak anladığımı pek düşünmüyorum. Siz, ne kadar düşünürsem düşüneyim, benim idrak sınırlarımı aşan birisiniz. Dürüst olursam, sizinle ilgili pek çok şey beni şaşırtıyor açıkçası. Bazen dilimi yutmuş gibi oluyorum."

"Ama beni yargılamaya kalkmıyorsunuz, öyle değil mi?"

Aslında tam da dediği gibiydi. Ben Bay Menşiki'nin söz ve hareketleri olsun, yaşam tarzı olsun, onu hiçbir ölçü koyup yargılamaya kalkmamıştım. Ne övmüş ne de yermiştim onu. Sadece şaşkınlıktan dilimi yutmuş gibi olduğum durumlar olmuştu.

"Öyle görünüyor" diye onayladım onu.

"O kuyunun dibine indiğim zamanı hatırlıyor musunuz? Tek başıma bir saat boyunca orada kalmıştım hani."

"Elbette, çok iyi hatırlıyorum."

"O zaman beni o karanlık, nemli kuyunun içinde sonsuza dek bırakıp gitmeyi getirmemiştiniz aklınıza. Böyle bir şey yapabileceğiniz halde, bu olasılık bir an için olsun belirmemişti zihninizde. Öyle değil mi?"

"Aynen dediğiniz gibi. Ama Bay Menşiki, normal biri öyle bir şey yapmayı aklına bile getirmez ki zaten."

"Böyle kestirip atılabilir mi gerçekten de?"

Bunu duyunca verecek bir yanıt bulamadım. Başka birinin yüreğinin derinliklerinde ne olduğunu hayal edemezdim ki.

"Sizden bir ricam daha olacak" dedi Menşiki.

"Nedir acaba?"

"Bu pazar sabahı, Marie Akikava ve halası evinize geldiğinde, mümkünse evinize teleskopla bakmak istiyorum, sakıncası yoksa?"

Sakıncası yok, dedim. Kumandan bile kız arkadaşımla seks yapmamı hemen dibimizde izliyordu. Vadinin diğer tarafından teleskopla terasa doğru bakılmasında ne sakınca olabilirdi ki?

"Size önden söylemek istemiştim de" dedi özür diler gibi.

Tuhaf bir dürüstlük anlayışı olan biri diye düşündüm, bir kez daha etkilendim. Konuşmamız bitince telefonu kapattık. Ahizeyi uzun süre kulağımda tutmuş olduğumdan kulağımın üst kısmı ağrıyordu.

Ertesi sabah iadeli taahhütlü bir posta geldi. Postacının gösterdiği kâğıda imza attım, karşılığında da büyük bir zarf aldım. Zarfı elime alınca pek de iyi hissetmedim. Tecrübelerime göre, iadeli taahhütlü postadan eğlenceli bir haber çıkmazdı çünkü.

Tam da tahmin ettiğim gibi, gönderen şehir merkezindeki avukatlık bürosuydu ve zarfın içinde iki kopya boşanma belgesi vardı. Cevabın konacağı zarfın üzerine pul da yapıştırılmıştı. Belgelerden başka avukatın yazdığı resmi mektup da vardı. Mektupta yapmam gerekenler yazıyordu, belgeleri okuyup teyit edecek ve itirazım yoksa mührümü basıp gönderecektim. Eğer belirsiz bir nokta varsa, çekinmeden avukata danışabileceğim de yazıyordu. Belgelere hızlıca bir göz attım, tarihi yazıp mührümü bastım. İçerik hakkında özellikle "belirsiz bir nokta" yoktu. Mali bir yükümlülük her iki taraf için de kesinlikle söz konusu değildi, paylaşacak mal da yoktu, vesayeti alınacak bir çocuk da. Son derece basit, son derece anlaması kolay bir boşanmaydı bu. Başlangıç düze-

yinde boşanma da denebilirdi. İki yaşam üst üste geçip bir olmuş, altı yıl sonra da birbirinden ayrılıyordu. Hepsi buydu. Belgeleri iade zarfının içine koyup zarfı da mutfak masasının üzerine bıraktım. Ertesi gün resim kursuna gittiğimde, istasyon önündeki posta kutusuna atardım.

O öğleden sonra masanın üzerindeki zarfa boş boş bakarken, o zarfın içine altı yıla varan evliliğimin ağırlığının öylece tıkılmış olduğunu düşündüm. Bütün o zaman –ona bizim bir dolu anımız, bir dolu duygumuz bulaşmıştı– sıradan bir resmi zarfın içine tıkılmış, orada soluğu ağır ağır kesilerek ölüp gidiyordu. Böyle düşününce kalbim sıkıştı, rahat nefes alamaz oldum. O zarfı masadan alıp atölyeye götürdüm ve rafın üzerine koydum. Hafifçe rengi atmış eski çanın yanına. Atölyenin kapısını kapatıp mutfağa döndüm, Masahiko Amada'nın verdiği viskiyi bardağa doldurup içtim. Henüz etraf aydınlıkken içki içmemek gibi bir kuralım vardı ama arada bir olsundu artık. Mutfakta *çıt çıkmıyordu*. Ne rüzgâr ne de araba sesi vardı. Kuşlar bile ötmüyordu.

Boşanmanın kendisiyle ilgili bir sorunum yoktu. Biz, aslında çoktan boşanmış gibiydik çünkü. Resmi belgeleri imzalayıp mühürlemek de kötü hissettirmemişti. O eğer bunu istiyorsa, itirazım yoktu. Bu resmi bir mektuptan başka bir şey değildi sonuçta.

Ama neden, nasıl bu duruma düştüğümüz konusuna gelince, onu anlayamıyordum işte. İki insanın yüreği zaman geçtikçe, durumlar değiştikçe birbirine yaklaşıp uzaklaşabilirdi; bu kadarını elbette anlıyordum. Bir insanın yüreğindeki duygular alışkanlık, sağduyu ya da kurallarla sınırlandırılamazdı, sonuna dek değişkendi. Özgürce kanat çırpar, hareket ederdi yürek. Tıpkı göçmen kuşlar için ülke sınırı diye bir kavramın olmaması gibi.

Ama bütün bunlar neticede genellemelerden ibaretti; *o* kadının, Yuzu'nun, *bu* benim kollarıma alınmayı reddederek

başkasının kollarında olmayı seçmiş olması –bu kişisel durum– pek o kadar kolay *anlaşılmıyordu.* Bunun mantıksız, çok acı verici bir hareket olduğunu düşündüm. Kızgınlık duymuyordum (duymuyorum diye düşünüyordum). Zaten kime kızacaktım? Hissettiğim temelde bir tür hissizlik haliydi. Birini çok arzulayıp onu elde edemeyince oluşan, şiddetli acıya karşı koymak için yüreğin otomatik olarak işleme koyduğu hissizlik hali. Buna ruhsal morfin de denebilirdi.

Yuzu'yu tam olarak unutamamıştım. Yüreğimde hâlâ onu istiyordum. Ancak diyelim ki benim yaşadığım yerin karşısında, vadinin öteki tarafında Yuzu yaşıyor ve benim de çok güçlü bir teleskopum var, o teleskopu kullanıp onun gündelik yaşamını izler miydim acaba? Hayır, bunu yapmazdım sanırım. Aslında ne olursa olsun böyle bir yeri yaşamak için seçmezdim herhalde. Bu kendi kendime eziyet etmek olurdu.

Viski içtiğim için saat sekizde yatağa girip uyudum. Sonra gece yarısı bir buçukta gözlerimi açtım ve bir daha da uyuyamadım. Sabah olana dek geçen zaman korkutucu derecede uzun geldi, yapayalnız hissettim. Ne kitap okuyabildim ne de müzik dinleyebildim; öylece bir başıma kanepede oturup hiçbir şey yapmadan karanlığa doğru bakıp durdum. Kafamdan bin türlü düşünce geçti. Ve çoğunu düşünmemem gerekirdi.

Kumandan yanımda olsaydı ne iyi olurdu diye düşündüm. Onunla bir şeyler hakkında sohbet etsem ne güzel olurdu. Herhangi bir konuda. Konu ne olursa olsun, fark etmezdi. Onun sesini duymak yeterdi.

Ancak Kumandan ortaya çıkmadı. Ve onu çağırabileceğim hiçbir yöntem de yoktu.

30

İkisinin görüntüsünde benzer tek bir yan bile yoktu

Ertesi gün öğleden sonra imzamı atıp mührümü bastığım belgeyi gönderdim. İçine mektup falan koymadım. Sadece belgeyi üzerinde pul ve adres olan zarfa koydum ve istasyon önündeki posta kutusuna attım. O zarfın evden çıkmış olmasıyla bile yüreğimde hissettiğim ağırlık hafiflemiş gibiydi. O belge bundan sonra nasıl bir kanuni yol izleyecekti bilmiyordum. Umurumda da değildi. İstediği yoldan devam edebilirdi.

Pazar sabahı, saat ondan biraz önce Marie Akikava evime geldi. Parlak mavi bir Toyota Prius neredeyse hiç ses çıkarmadan yokuştan çıkıp evin önünde durdu. Pazar sabahının güneşi arabaya vuruyor, araba gösterişli biçimde parlıyordu. Sanki üzerindeki sarılı kâğıtlar daha yeni çıkarılmış, yepyeni bir araba gibi görünüyordu. Bugünlerde arabalar kapımın önünü yol yapmıştı adeta. Menşiki'nin gümüş Jaguar'ı, kız arkadaşımın kırmızı Mini'si, Menşiki'nin gönderdiği şoförlü siyah Infinity, Masahiko Amada'nın siyah eski model Volvo'su ve Marie Akikava'nın halasının kullandığı mavi Toyota Prius. Ve tabii ki benim kullandığım Toyota Corolla Wagon (uzun süredir üzerinde toz biriktiğinden hangi renk olduğunu pek iyi hatırlayamıyorum). İnsanlar muhtemelen çeşitli neden, dayanak ya da durumlarından ötürü kullandıkları arabaları seçiyorlardı ama Marie Akikava'nın halasının neden mavi Toyota Prius tercih ettiğini bilmem mümkün de-

ğildi kuşkusuz. Arabadan ziyade büyük bir elektrikli süpürgeye benziyordu çünkü.

Prius'un sessiz çalışan motoru sessizce durdu, etraf bir süre *daha da sessizleşti*. Kapı açıldı, Marie Akikava ve halası olması gereken kadın arabadan çıktı. Kadın genç görünüyordu ama muhtemelen kırklı yaşlarının başındaydı. Koyu renk camları olan güneş gözlüğü takmış, açık mavi, sade bir tek parça elbise giymiş, omzuna da mavi bir yün hırka atmıştı. Siyah, gösterişli bir el çantası vardı; alçak topuklu koyu gri ayakkabı giymişti. Araba kullanmaya uygun bir ayakkabıydı bu. Kapıyı kapatınca, güneş gözlüğünü çıkarıp çantasına koydu. Saçları omzuna kadar geliyordu, güzelce dalgalandırılmıştı (ancak az önce kuaförden çıkmış kadar da mükemmel görünmüyordu). Tek parça elbisesinin yakasına taktığı altın süs iğnesinden başka göze çarpan bir aksesuvarı yoktu.

Marie Akikava pamuklu siyah kazakla dizlerine kadar gelen kahverengi yün etek giymişti. Bugüne dek onu hep okul forması içinde görmüştüm, bu haliyle çok farklı görünmüştü gözüme. İkisi yan yana durunca, çok seçkin bir aileden gelen anne kız gibi görünüyorlardı. Ancak onların anne kız olmadığını Menşiki sayesinde biliyordum.

Her zaman yaptığım gibi penceredeki perde aralığından onları bir süre inceledim. Sonra kapı zili çalınca girişe çıkıp kapıyı açtım.

Marie Akikava'nın halası çok sakin bir konuşma tarzı olan, güzel bir kadındı. Göz alıcı bir güzelliği yoktu ama bakımlı ve alımlıydı. Doğal gülümsemesi gün doğumundaki solgun ay gibi dudaklarına yayılıyordu. Hediye olarak bir kutu kek getirmişti. Marie Akikava'dan model olmasını isteyen ben olduğum için hediye getirmesine hiç gerek yoktu ama ilk kez görüşeceği birini evinde ziyaret ederken hediye götürme görgü kuralını küçükken öğrenmişti demek. Bu yüzden kendisine teşekkür ettim ve paketi aldım. Sonra ikisiyle oturma odasına geçtik.

"Yaşadığımız ev, mesafe olarak söylersem, buradan neredeyse bir taş atma mesafesinde ama arabayla gelince dolanmak zorunda kaldık" dedi halası. (Adını Şoko Akikava olarak söyledi. *Şo no fue*[7]'deki *şo* ile yazılıyor dedi.) "Buranın Tomohiko Amada'nın evi olduğunu duymuştuk ama bu vesileyle ilk kez gelmiş olduk."

"Bu bahardan beri bazı özel durumlarımdan ötürü burada yaşıyorum, bu evin bir tür bakıcılığını yapıyorum da denebilir" diye açıkladım.

"Öyle duymuştuk biz de. Bu şekilde komşu çıkmamız da kaderin bir işi olmalı, bu vesileyle tanıştığımıza memnun oldum."

Sonra Şoko Akikava, yeğeni Marie'nin resim kursunda benden öğrendikleri için bana çok nazik biçimde teşekkür etti. Yeğeni sayemde kursa hep keyif alarak gidiyormuş.

"Öğretiyorum da diyemem pek ama" dedim. "Birlikte keyif alarak resim yapıyoruz diyebiliriz."

"Ancak sizin çok başarılı bir eğitmen olduğunuzu işittim. Pek çok kişiden hem de."

Pek çok kişinin benim resim öğretmenliğimi öveceği aklıma gelmezdi hiç, bununla ilgili bir yorumda bulunmadım. Sadece susup beni öven sözlerini dinleyip geçtim. Şoko Akikava iyi eğitimli biriydi, görgüyü önemsiyordu.

Marie Akikava ile Şoko Akikava'nın yan yana oturduklarını gören birinin ilk düşüneceği şey, hangi açıdan bakarsa baksın ikisinin birbirine hiç benzemediği olurdu. Biraz uzaktan bakınca, anne kız gibi bir havaları vardı ancak yaklaşınca ikisinin görüntüsünde benzer tek bir yan bile yoktu neredeyse. Marie Akikava'nın hoş bir yüzü vardı, Şoko Akikava da kuşkusuz çekici denebilecek biriydi ama ikisinin yüzünün insana verdiği izlenim birbirinin tamamen zıddı denecek kadar farklıydı. Şoko Akikava'nın görüntüsü doğru bir denge-

7. Bir tür Japon üflemeli çalgısı (ç.n.)

yi tutturmaya çalışır gibiydi, tersine Marie Akikava'nınki ise dengeyi bozmak, sabitlenmiş çerçeveyi ortadan kaldırmak ister gibiydi. Şoko Akikava sakin bir uyum ve istikrar hedefliyorsa, Marie Akikava asimetrik bir zıtlık arzuluyordu. Buna rağmen, aralarındaki havadan ikisinin evde uyumlu, sağlıklı bir ilişki sürdürdüğünü seziyordu insan. İkisi anne kız değildi ama bir anlamda, gerçek anne-kızdan daha rahat, yerinde bir mesafesi olan bir ilişki kurmuşlardı.

Şoko Akikava gibi güzel görünen, nazik ve zarif bir kadın neden şimdiye dek hep bekâr yaşamıştı, bu ıssız dağ başında ağabeyinin evinde onun ailesiyle birlikte yaşamaya nasıl boyun eğmişti; bunlar hakkında elbette hiçbir şey bilmiyordum. Belki de eskiden dağcı bir sevgilisi vardı, çok çetin bir rotadan Everest Dağı'na tırmanmaya kalkışmış, yaşamından olmuştu. Kadın da o güzel anıları yüreğine gömüp sonsuza dek yalnız bir yaşam sürmeye karar vermişti. Ya da bir yerlerdeki yakışıklı, evli bir adamla uzun yıllara dayanan bir ilişki sürdürüyor da olabilirdi. Her halükârda, üstüme vazife olmayan bir konuydu.

Şoko Akikava batı tarafındaki pencere kenarına gitti, oradan görünen vadi manzarasına ilgiyle baktı.

"Karşıda görünen dağ aynı ama bakış açısı birazcık değişince, görüntü de oldukça değişiyor değil mi?" dedi.

O dağın üzerinde Menşiki'nin büyük beyaz malikânesi parlıyordu (muhtemelen Menşiki teleskopuyla oradan burayı izliyordu). Marie'lerin evinden o beyaz malikâne nasıl görünüyordu acaba? Bu konuda biraz konuşmak isterdim ama daha en baştan bu konuyu açmak riskli olabilirdi. Konuşmanın nerelere gidebileceğini öngöremiyordum.

Bu konudan uzaklaşmak için ikisini hemen atölyeye götürdüm.

"Marie Hanım bu atölyede modellik yapacak" dedim ikisine.

"Üstat Amada da çalışmalarını burada yapmıştır değil

mi?" diye sordu Şoko Akikava ilgiyle, atölyenin içine göz gezdirirken.

"Öyle olmalı" dedim.

"Nasıl demek uygun olur acaba, buranın havası evin geri kalanından biraz farklı. Siz de öyle düşünmüyor musunuz?"

"Şey, öyle mi? Burada yaşayınca pek o hissi alamıyorum gerçi."

"Sen ne dersin Mari'ciğim?" diye sordu Şoko Akikava, Marie'ye. "Sence de burası oldukça tuhaf bir alan gibi değil mi?"

Marie Akikava atölyenin sağına soluna bakmakla meşguldü, cevap vermedi. Sanırım halasının sorusunu duymamıştı. Aslında ben de cevabını merak ediyordum.

"Burada siz ikiniz çalışırken benim oturma odasında oturmamda sakınca var mı acaba?" diye sordu Şoko Akikava bana.

"Bunu Marie Hanım bilir. Onun için az da olsa rahat edebileceği bir ortam hazırlamak her şeyden önemli. Benim için yanımızda olmanız ya da olmamanız hiç fark etmez."

"Burada olmaman daha iyi olur" diye Marie o gün ilk kez ağzını açtı. Kısık ama net, pazarlığa açık olmayan bir bildirimdi.

"Peki o zaman. Mari'ciğin istediği gibi olsun. Böyle olacağını tahmin ettiğimden yanımda kitap getirmiştim zaten" diye sakin bir şekilde yanıtladı Şoko Akikava, yeğeninin sert ses tonundan rahatsız olmamış gibi. Bu tür bir diyaloğa alışkın olmalıydı.

Marie Akikava, halasının söylediğini tamamen duymazdan geldi, biraz öne eğilmiş Tomohiko Amada'nın duvarda asılı duran *Kumandanı Öldürmek*'ine dikkatle bakıyordu. Bu geleneksel Japon resmine uzun uzun bakan gözlerinde büyük bir ciddiyet vardı. Resmin ayrıntılarını birer birer inceliyor, orada resmedilen tüm ögeleri hafızasına kazıyormuş gibi görünüyordu. Bu arada (diye düşündüm) bu resmi benden

başka gören ilk kişi oydu. Resmi kimsenin göremeyeceği bir yere kaldırmayı tamamıyla unutmuştum. Her neyse, yapacak bir şey yok artık diye düşündüm.

"Resmi beğendin mi?" diye sordum.

Marie Akikava bu sorumu yanıtlamadı. Dikkatini resme o kadar çok vermişti ki, beni duymamıştı bile. Yoksa duymuş da duymazdan mı geliyordu?

"Affedersiniz, biraz değişik bir kızdır" dedi Şoko Akikava onun yerine söz alıp. "Konsantrasyonu çok kuvvetlidir, bir kez bir şeye odaklandı mı, başka hiçbir şey zihnine girmez. Küçüklüğünden beri hep böyleydi. Kitap olsun, müzik, resim, sinema filmi olsun, hepsinde aynı."

Nedenini bilmiyorum ama ne Şoko Akikava ne de Marie, o resmi Tomohiko Amada mı çizdi diye sordu. Bu yüzden ben de özellikle bir açıklama yapmadım. Elbette *Kumandanı Öldürmek* adını da söylemedim. Bu ikisinin resmi görmesinde bir sıkıntı yok diye düşündüm. Muhtemelen bu resmin Tomohiko Amada'nın koleksiyonuna dahil olmayan özel bir eser olduğunun farkına varmayacaklardı. Menşiki ve Masahiko'nun görmesiyle farklıydı onların görmesi.

Marie Akikava'nın *Kumandanı Öldürmek*'e istediği kadar bakmasına fırsat verdim. Sonra mutfağa gidip su kaynatıp çay hazırladım. Kupalar ve çay poşetlerini tepsiye koyup oturma odasına getirdim. Şoko Akikava'nın hediye olarak getirdiği keki de çayla birlikte ikram ettim. Şoko Akikava ile ikimiz oturma odasında oturmuş, havadan sudan (dağdaki yaşantı, vadinin havası) konuşarak çay içtik. Asıl işe geçmeden önce bu tür rahatlatıcı bir sohbet gerekiyordu.

Marie Akikava, *Kumandanı Öldürmek* resmine bir süre daha tek başına baktı, meraklı bir kedi gibi atölyenin içinde usul usul dolandı, oradaki her şeyi birer birer eline alıp inceledi. Resim kalemlerini, boyaları, tuvali ve yerin altından çı-

kardığımız o eski çanı da. Çanı eline alıp birkaç kez salladı. Her zamanki kısık çın çın sesi çıktı.

"Bu eski çan burada ne arıyor?" diye Marie sanki boşluğa konuşur gibi sordu. Elbette bana soruyordu.

"O çan bu yakınlarda toprağın altından çıktı" dedim. "Şans eseri buldum. Muhtemelen Budizm'le ilgili bir şey. Budist keşişler sutra okurken bunu sallıyorlar sanırım."

Bir kez daha çanı kulağının dibinde salladı. Sonra, "Tuhaf bir sesi var" dedi.

O kısık çan sesi, koruluğun içinden, yeraltından çıkıp bu eve, benim kulağıma kadar nasıl da ulaştı diye düşündüm yeniden şaşırarak. Belki de sallama şekli özel bir ustalık gerektiriyordu.

"Başkasının evindeki eşyaları öyle keyfince elleyemezsin" diye Şoko Akikava yeğenini uyardı.

"Sorun değil" dedim. "Önemli şeyler değil hiçbiri de."

Marie o çana ilgisini kaybetmiş gibiydi. Çanı raftaki yerine bıraktı, odanın ortasındaki tabureye oturdu. Oradan pencerenin dışındaki manzarayı seyretti.

"Eğer sizin için de uygunsa, artık işe başlasam mı?" dedim.

"Tabii, ben de burada tek başıma kitap okurum" dedi Şoko Akikava zarif bir gülümsemeyle. Sonra siyah çantasından kitapçıdan alınmış kâğıtla kaplanmış kalın bir cep kitabı çıkardı. Onu orada bırakıp atölyeye geçtim, oturma odasıyla aradaki kapıyı kapattım. Ben ve Marie Akikava artık odada baş başaydık.

Marie'yi önceden atölyeye koyduğum mutfak sandalyesine oturttum. Sonra, ben de her zamanki tabureme oturdum. İkimizin arasında iki metre kadar mesafe vardı.

"Bir süre orada öylece otur e mi? İstediğin şekilde oturabilirsin, duruşunu çok fazla değiştirmezsen, biraz hareket etmende sıkıntı olmaz. Öyle sürekli hareketsiz durmana gerek yok."

"Resim çizilirken konuşabilir miyim?" diye sordu Marie Akikava.

"Elbette, bu sorun olmaz" dedim. "Konuşalım."

"Geçenlerde çizdiğin resmim çok güzeldi."

"Karatahtaya çizdiğim resim mi?"

"Evet. Silinince yazık oldu."

Güldüm. "Ee hep karatahtada kalacak değildi ya. Beğendiysen, onun gibi istediğin kadar resim çizerim sana. Çok basit çünkü."

Bir şey demedi.

Kalın resim kalemini elime aldım, onu cetvel gibi kullanıp Marie Akikava'nın yüzünün her ögesini ölçtüm. Çizim yapmak, eskiz yapmaktan farklıdır, zaman vererek daha doğru ve gerçekçi bir şekilde modelin görüntüsünü kavramak gerekir. Neticede ortaya nasıl bir şey çıkarsa çıksın.

"Resim çizmede gerçekten yeteneklisin bence öğretmenim" dedi Marie bir süre sürdürdüğü sessizliğin ardından, sanki ansızın bir şey aklına gelmiş gibi.

"Teşekkürler" dedim sakince. "Bunu duyunca cesaretim arttı."

"Sana da mı cesaret gerekiyor öğretmenim?"

"Elbette. Cesaret herkesin ihtiyaç duyduğu bir şeydir."

Büyük eskiz defterini elime alıp açtım.

"Şimdi senin çizimini yapacağım. Hemen tuvale yönelip boyamayı da severim ama bu sefer önce düzgünce bir çizimini yapacağım. Böylece seni biraz biraz, derece derece anlayacağım."

"Beni anlamak mı?"

"Birisinin resmini yapmak, onu anlayıp çözümlemektir. Sözcüklerle değil; çizgi, şekil ve renklerle."

"Ben de kendimi bir anlayabilsem" dedi Marie.

"Ben de aynısını düşünüyorum" dedim. "Ben de kendimi bir anlayabilsem. Ama bu o kadar kolay bir şey değil. Bu yüzden resim yapıyorum."

Resim kalemlerini kullanıp onun yüzünün ve bedeninin üst kısmının hızlı bir şekilde eskizini yaptım. Onun derinliklerini nasıl yüzeye çıkarabilirdim, bu çok önemliydi. Oradaki hassas hareketleri nasıl somutlaştırıp ortaya çıkarabilirdim, bu da çok önemliydi. Çizim, bunun dış hatlarını belirleyecekti.

"Şey, benim göğüslerim küçük, değil mi?" diye sordu Marie damdan düşer gibi.

"Öyle mi ki?" dedim.

"Kabarıp sönmüş ekmek gibi, küçük."

Güldüm. "Ortaokula daha yeni başladın. Bundan sonra gittikçe büyür. Endişe etme."

"Sutyene gerek duymayacak kadar küçük. Sınıftaki kızların hepsi de sutyen takıyor oysaki."

Gerçekten de kazağında göğüslerinin çıkıntısı görünmüyordu. "Eğer bu kadar kafana takılıyorsa, bir şey tıkabilirsin içine" dedim.

"Öyle mi yapmamı istersin?"

"Benim için hiç fark etmez. Göğüslerinin büyüklüğünü resmetmek için resmini yapmıyorum ki. Nasıl istiyorsan öyle yapmalısın."

"İyi de erkekler iri göğüslü kızları severler, öyle değil mi?"

"Öyle bir genelleme yapılamaz" dedim. "Kız kardeşimin de senin yaşlarındayken göğüsleri küçüktü. Ama o bunu kafasına hiç takmaz gibiydi."

"Kafasına takıyordu ama dile getirmiyordu belki de."

"Öyleydi belki de" dedim. Ama muhtemelen Komi bunu pek kafasına takmıyordu. Onun kafasına takmak zorunda kaldığı başka şeyler vardı çünkü.

"Kız kardeşinin göğüsleri büyüdü mü sonra?"

Resim kalemini tutan elimi çok meşgulmüşüm gibi hareket ettirmeye devam ettim. Bu sorusunu yanıtlamadım. Marie Akikava bir süre el hareketlerimi izledi.

"Kız kardeşinin göğüsleri büyüdü mü sonra?" diye bir kez daha sordu.

"Büyümedi" diye yanıtladım dayanamayıp. "Ortaokula başladığı yıl öldü çünkü. Henüz on iki yaşındaydı."

Marie Akikava ondan sonra bir süre bir şey demedi.

"Sence de halam çok güzel değil mi?" dedi Marie. Konu hemen değişmişti.

"Evet, çok güzel biri."

"Sen bekâr mısın?"

"Evet, *hemen hemen*" diye yanıtladım. O zarf avukat bürosuna ulaştığında tamamen bekâr olacaktım.

"Halamla çıkmak istemez misin?"

"Hoş olurdu bu."

"Göğüsleri de büyük."

"Fark etmemiştim."

"Hem vücudu da çok güzel. Birlikte banyoya girdiğimiz için çok iyi biliyorum."

Marie Akikava'nın yüzüne baktım yeniden. "Halanla iyi anlaşıyorsunuz demek."

"Arada tartışıyoruz gerçi" dedi.

"Neden ki?"

"Pek çok konuda. Fikirlerimizin uyuşmadığı oluyor, bazen de beni durduk yere sinirlendiriyor."

"Sen ne tuhaf bir çocukmuşsun böyle" dedim. "Resim kursundakinden çok farklı halin. Sınıfta çok sessiz bir kız diye düşünmüştüm."

"Konuşmak istemediğim yerde pek konuşmuyorum, hepsi bu" dedi gayet basit bir şekilde. "Çok mu konuşuyorum yoksa? Sessiz mi durayım?"

"Yoo, çok konuşmuyorsun. Sohbet etmeyi ben de çok severim. Dilediğin kadar konuşabilirsin."

Elbette, doğal ve canlı sohbetleri seviyordum. İki saat sessiz sessiz oturup resim yapılmazdı ki.

"Göğüslerim kafama takılıp duruyor" dedi Marie bir süre düşündükten sonra. "Her gün bunu düşünüyorum. Bu tuhaf mı?"

"Tuhaf olduğunu düşünmüyorum" dedim. "Tam o yaşlardasın çünkü. Ben de senin yaşlarındayken, pipimi düşünür dururdum, öyle hatırlıyorum. Şekli tuhaf mı, fazla mı küçük, acaba doğru çalışıyor mu diye?"

"Şimdi nasıl peki?"

"Şimdi pipim hakkında ne düşündüğümü mü soruyorsun?"

"Evet."

Düşündüm bir süre. "Hiç düşünmüyorum artık. Normal olduğunu düşündüğüm gibi rahatsız edici bir yanı da yok."

"Kadınlar övüyor mu onu?"

"Ender olarak öven de çıkmıyor değil. Sanırım sadece iltifat olsun diye. Resmimin övülmesiyle aynı."

Marie Akikava bunun üzerine bir süre düşündü. Sonra, "Sen de az tuhaf değilmişsin" dedi.

"Öyle mi?"

"Normal insanlar bu tür şeyler söylemez. Babam dahi böyle şeyleri konuşmaz benimle."

"Normal babalar kızlarıyla pipileri hakkında konuşmak istemez zaten" dedim. O sırada da elim çizmeye devam ediyordu.

"Göğüs ucu kaç yaşından sonra büyür?" diye sordu Marie.

"Şey, bunu ben bilemem. Erkeğim çünkü. Ama sanırım kişiden kişiye değişebilir."

"Çocukken kız arkadaşın olmuş muydu?"

"On yedi yaşındayken ilk kez bir kız arkadaşım olmuştu. Lisede aynı sınıftan bir kızdı."

"Hangi lise?"

Teşima Mahallesi'ndeki devlet okulunun adını söyledim. Bu okulun adını Teşima Mahallesi'ndekiler bile bilmiyor olabilirdi.

"Okul ilginç miydi?"

Başımı salladım. "Hiç ilginç değildi."

"Peki, o kız arkadaşının göğüs ucunu görmüş müydün?"

"Hı hı" dedim. "Göstermişti."

"Ne kadardı büyüklüğü?"

Onun göğüslerini düşündüm. "Ne çok küçüktü ne de iri. Normal boyuttaydı diye aklımda kalmış."

"Sutyenine bir şey tıkmış mıydı?"

O zamanki kız arkadaşımın taktığı sutyeni düşündüm. Belli belirsiz kalmıştı aklımda gerçi. Hatırladığım, arkasına elimi uzatıp onu çıkarmanın çok güç olduğuydu. "Hayır, bir şey tıkıştırmamıştı."

"O şimdi ne yapıyor?"

Onu düşündüm. Acaba şimdi ne yapıyordu? "Şey, bilmiyorum. Uzun zamandır görüşemiyorum çünkü. Biriyle evlenmiş, çoluk çocuk sahibi olmuştur herhalde."

"Neden görüşmüyorsun?"

"Son görüşmemizde, seni bir daha görmek istemiyorum, demişti çünkü."

Marie'nin kaşları çatıldı. "Niye, bir kabahatin mi olmuştu?"

"Öyleydi sanırım" dedim. Elbette bir kabahat işlemiştim. Hiç şüphesiz kabahatli olan benimdir.

Aslında son zamanlarda o lisedeki kız arkadaşımı iki kez rüyamda görmüştüm. İlk rüyada, bir yaz akşamüzeri, büyük bir nehrin kenarında gezinti yapıyorduk. Onu öpmeye çalışıyordum. Ama uzun siyah saçları yüzünü perde gibi kaplıyor, dudaklarım onun dudaklarına ulaşamıyordu. Ve rüyamda o hâlâ on yedi yaşında olmasına rağmen benim otuz altı yaşında olduğumu fark ediyordum. İşte tam o sırada uyanıyordum. Bu çok canlı bir rüyaydı. Dudaklarımda hâlâ onun saçının bıraktığı his kalmış oluyordu. Uzun zamandır aklıma gelmemişti oysaki.

"Kız kardeşin senden kaç yaş küçüktü?" diye yine birden konuyu değiştirip sordu Marie.

"Üç yaş."

"On iki yaşında mı öldü?"

"Öyle."

"Sen o zaman on beş yaşındaydın yani?"

"Evet. O zaman on beş yaşındaydım. Liseye henüz başlamıştım. O ortaokula yeni başlamıştı. Senin gibi."

Düşününce, şimdi Komi benden artık yirmi dört yaş küçüktü. Onun ölümüyle birlikte doğal olarak aramızdaki yaş farkı da açılmıştı.

"Annem öldüğünde ben altı yaşındaydım" dedi Marie. "Annemi eşekarısı sokmuş birkaç yerinden, öyle ölmüş. Dağın bu taraflarında gezinti yaparken."

"Çok üzüldüm" dedim.

"Doğuştan eşekarısı zehrine alerjisi varmış. Ambulansla hastaneye kaldırılmış ama hastaneye vardığında şoktan kalbi çoktan durmuş."

"Ondan sonra mı halanla aynı evde yaşamaya başladınız?"

"Öyle" dedi Marie Akikava. "O babamın kız kardeşi. Keşke benim de bir ağabeyim olsaydı. Benden üç yaş büyük bir ağabey."

Birinci eskizi tamamladım, ikincisine başladım. Görüntüsünü farklı açılardan çizmek istiyordum. O günü tamamen eskizlere ayırma niyetindeydim.

"Kız kardeşinle kavga eder miydin?" diye sordu.

"Hayır, kavga ettiğimizi hatırlamıyorum."

"Aranız iyiydi demek."

"Öyleydi galiba. Aramızın iyi mi kötü mü olduğunun bilincine bile varamamıştık ki."

"*Hemen hemen bekârım* demekle neyi kastettin?" diye sordu Marie Akikava. Konuyu yine değiştirmişti.

"Yakında resmi olarak boşanmış olacağım" dedim. "Şimdilik resmi işlemler henüz devam ettiğinden, *hemen hemen* dedim."

Gözlerini kıstı. "*Boşanmanın* nasıl bir şey olduğunu tam bilemiyorum. Etrafımda boşanmış tek bir kişi bile yok çünkü."

"Ben de pek anlayamıyorum. Ne de olsa bu ilk boşanmam."

"Ne hissettiriyor?"

"Acayip bir his diyebilirim. Şimdiye dek benim yolum budur deyip normal bir şekilde yürümüşsün, sonra birden yol ayaklarının altından gıcırtılar çıkararak yok oluveriyor, önünde bir boşluk var, ne yöne gideceğini bilmiyorsun, sadece aynı tempoda adım atmaya çalışıyorsun, bunun gibi bir his."

"Ne kadar süre evli kalmıştın?"

"Yaklaşık altı yıl."

"Karın kaç yaşında?"

"Benden üç yaş küçük." Bu bir tesadüftü ama kız kardeşimle aynı yaş farkı vardı aramızda.

"Bu altı yılın boşa gittiğini düşünüyor musun?"

Bununla ilgili olarak düşündüm biraz. "Hayır, öyle düşünmüyorum. Boşa harcandığını düşünmek istemem. Eğlenceli zamanlarımız da çok oldu."

"Karın da mı böyle düşünüyor?"

Başımı salladım. "Bunu ben bilemem. Öyle düşünüyor olmasını isterim gerçi."

"Sormadın mı ona?"

"Sormak isterdim. Bir fırsat çıkarsa sorarım."

Ondan sonra bir süre hiç konuşmadık. İkinci eskize konsantre olmak istiyordum, Marie Akikava ise bir şeyi –göğüslerinin boyutu, boşanma, eşekarıları ya da başka bir şeyi– ciddi bir şekilde düşünmeye dalmıştı. Gözleri kısılmış, dudakları büzülmüştü, iki elini sağ ve sol dizinin üstüne kenetlemiş halde derin düşüncelere dalmıştı. Böyle bir hale girmişti. Onun bu ciddi ifadesini eskiz defterinin beyaz sayfası üzerine geçirdim.

Her gün öğlen gibi dağın aşağısından zil sesi geliyordu. Sanırım belediye ya da okul gibi bir yerde, zamanı haber vermek için çalıyorlardı zili. Onu duyunca saate göz attım, sonra çizmeyi bıraktım. İlk seansta üç eskiz çizmiştim. Her biri de ilgi çekici kompozisyonlardı. Bu eskizler sanki gelmesi beklenen bir şeyi işaret ediyordu. Bir günlük iş için hiç de fena değildi.

Marie Akikava'nın atölyede sandalyede oturarak modellik yaptığı süre, toplamda bir buçuk saat kadardı. İlk gün için bu kadarı yeterliydi. Alışkın olmayan biri için –özellikle de büyüme çağındaki bir çocuk için– resim modelliği yapmak hiç de kolay değildir.

Şoko Akikava siyah çerçeveli bir gözlük takmış, oturma odasının kanepesinde kendini kitabını okumaya kaptırmıştı. Gözlük onu çok zeki göstermişti.

"Bugünlük işimiz bitti" dedim. "Haftaya aynı saatte gelebilir misiniz?"

"Evet, elbette" dedi Şoko Akikava. "Burada tek başıma kitap okumaktan çok keyif aldım. Kanepenin rahatlığından mı acaba?"

"Senin için de uygun mu Marie?" diye sordum.

Marie bir şey demeden başını salladı. Uygun, anlamında. Halasının yanına gelince az önceki hali tamamen değişmiş, derin bir sessizliğe bürünmüştü.

Sonra ikisi mavi Toyota Prius'a binip gitti. Onları girişte uğurladım. Güneş gözlüğü takmış Şoko Akikava pencereden elini çıkardı ve bana doğru hafifçe salladı. Eli küçük ve beyazdı. Ben de ona el sallayarak karşılık verdim. Marie Akikava çenesini geriye doğru çekmiş dosdoğru karşıya bakıyordu. Araba yokuştan aşağı inip görüş alanımdan çıkınca eve girdim. İkisi gidince evin içi nedense birden bomboş göründü. Orada olması gereken bir şey ortadan kaybolmuş gibi.

Tuhaf ikili, diye düşündüm masanın üzerinde kalan çay

fincanına bakarken. O ikisinde olağandışı bir şey vardı. Peki ama o olağandışı şey neydi acaba?

Menşiki'yi düşündüm sonra. Marie'yi terasa çıkarıp, onun teleskopla Marie'yi daha iyi görmesini sağlamalıydım belki de. Ancak sonra fikrimi değiştirdim. Bunu yapmaya mecbur muydum? Öyle bir şey yapmamı benden istememişti sonuçta.

Bundan sonra yine fırsatlar olacaktı.

Yani muhtemelen.

31

Belki de aşırı mükemmeldi

O gece Menşiki'den telefon geldi. Saat dokuzu geçiyordu. Geç saatte aradığı için özür diledi. Yapması gereken işler olduğundan ancak fırsat bulduğunu söyledi. Henüz uyumamıştım, geç olması sorun değil, dedim.

"Nasıl geçti, bu sabahki çalışma iyi miydi?" diye sordu.

"Oldukça iyi geçti bence. Marie'nin birkaç eskizini çizdim. Gelecek hafta pazar günü yine aynı saatte ikisi buraya gelecek."

"Bu iyi" dedi Menşiki. "Bu arada halası dostane davrandı mı?"

Dostane? Bu sözcüğün tuhaf bir tınısı vardı.

"Evet, oldukça iyi bir kadın gibi. Dostane denebilir mi, emin değilim ama tehditkâr bir tavrı da olmadı açıkçası" dedim.

Sonra o sabah yaşananları kısaca anlattım. Menşiki nefesini tutmuş beni dinliyordu. Anlattıklarımdaki en ufak detayları bile tutup yakalamaya çalışıyordu sanki. Arada ufak tefek sorular sormanın ötesinde, neredeyse ağzını hiç açmıyordu. Yalnızca kulaklarını dört açmış dinliyordu. Üzerlerinde ne tür giysiler vardı, nasıl gelmişlerdi, nasıl görünüyorlardı, neler demişlerdi. Sonra Marie Akikava'nın eskizini nasıl yapmıştım, bunların hepsini tek tek anlattım Menşiki'ye. Ancak Marie Akikava'nın göğüslerinin küçük olmasını kafasına taktığına kadarını söylemedim. Bu konu onunla benim aramda kalsa iyi olurdu.

"Gelecek hafta uğrayacağım ama sizce çok mu erken olur?" diye sordu Menşiki.

"Bu sizin karar vereceğiniz bir şey. Bu kararı ben veremem. Ama gelecek hafta gelmenizde benim açımdan bir sorun görünmüyor."

Menşiki bir süre ahizenin başında suskun kaldı. "Biraz düşünmem gerek. Çok tuhaf bir durum çünkü."

"İyice düşünün. Resmin tamamlanmasına dek çok zaman var, bundan sonra da epey fırsat olacaktır. Gelecek hafta ya da ondan sonraki hafta, hepsi de bana uyar."

Menşiki'nin ilk defa bir konuda çelişkiye düştüğünü görüyordum. Normalde konu ne olursa olsun, hızla, tereddütsüz bir şekilde karar veren biriydi.

Menşiki'ye o sabah teleskopla evime bakıp bakmadığını sormayı düşündüm. Marie Akikava ve halasını görmeyi başarıp başaramadığını. Ancak bunu sormaktan vazgeçtim. O söylemedikçe, bu konuşmayı yapmamak akıllıca göründü. Gözetlediği benim evim olsa bile.

Menşiki yine teşekkür etti. "Sizden zor isteklerde bulundum, zahmet oluyor."

"Yok, sizin için bir şey yapıyor değilim. Ben sadece Marie Akikava'nın resmini yapıyorum. Resmini yapmak istediğim için yapıyorum. Görünüşte de gerçekte de olan bu. Özellikle teşekkür etmenizi gerektirecek bir şey yok" dedim.

"Olsun, yine de size minnettarım" dedi Menşiki alçak bir sesle. "Hem de *pek çok* anlamda."

Pek çok anlamda ile ne demek istiyordu, anlamamıştım. Sormadım da. Gecenin geç bir saatiydi. Karşılıklı iyi geceler dileyerek telefonu kapattık. Ancak ahizeyi bıraktıktan sonra Menşiki'nin uykusuz kalacağı uzun bir gece geçireceğini düşündüm birden. Sesinde o gerginliği hissetmiştim. Düşünmesi gereken bir dolu şey vardı mutlaka.

O hafta pek bir şey olmadı. Kumandan ortaya çıkmadığı gibi benden büyük, evli kız arkadaşımdan da haber gelmedi. Çok sakin bir haftaydı. Güz iyiden iyiye geliyordu. Gökyüzü yükselmiş hava açılmıştı, güzel beyaz bulutlar sanki fırça darbeleriyle yapılmış gibiydi.

Marie Akikava'nın üç taslağını defalarca elime alıp inceledim. Her birindeki duruşu, açıyı. Çok ilgi çekici ve de çağrışımlara açık çizimlerdi bunlar. Ancak baştan beri içlerinden birini seçip onun üzerinden devam etmek gibi bir niyetim yoktu. Bu taslakları, ona da söylediğim gibi, Marie Akikava adlı kız çocuğunu bir bütün olarak anlayıp kavramak için yapmıştım. Onun varlığını özümsemek için.

Taslaklara tekrar tekrar baktım. Konsantre olup onun varlığını zihnimde somut olarak ortaya çıkarmaya çalıştım. Bunu yaparken, birden Marie Akikava'nın görüntüsü ile kız kardeşimin görüntüsü iç içe geçmiş gibi bir hisse kapıldım. Böyle olması uygun muydu değil miydi, karar veremiyordum. Ama aynı yaştaki bu iki kızın ruhları bir yerde –muhtemelen benim girme iznimin olmadığı gizli bir yerde– kaynaşmış, birleşmiş gibiydi. Artık o iki ruhu birbirinden çözüp ayırmam mümkün değildi.

O hafta perşembe günü karımdan bir zarf geldi. Mart ayında evden ayrıldığımdan beri ondan aldığım ilk haberdi bu. Görmeye alıştığım güzel, düzgün el yazısıyla adres ve gönderici adı yazılmıştı zarfa. Hâlâ soyadımı kullanıyordu. Ya da resmi olarak boşanma gerçekleşene dek kocasının soyadını taşıması belki de daha doğruydu.

Mektup açacağıyla zarfı düzgünce açtım. İçinde bir buzdağının üzerinde duran beyaz bir kutup ayısının olduğu bir kartpostal vardı. Kartpostalda boşanma belgesini imzalayıp mührümü bastığım ve hemen gönderdiğim için teşekkür ediyordu.

Nasılsın? Beni sorarsan pek bir havadis yok, yaşıyorum işte. Hâlâ aynı yerde oturuyorum. Belgeleri hızlı bir şekilde gönderdiğin için teşekkürler. Minnettarım. İşlemlerde yeni bir gelişme olunca hemen bildireceğim.

Evde bıraktıklarından bir şeye ihtiyacın olursa bildir lütfen. Kargo şirketiyle adresine gönderirim. Umarım ikimizin yeni hayatı da yolunda gider.

Yuzu

Kartı defalarca okudum. Satırlar arasına gizlenmiş duyguları okumaya çalıştım. Ancak bu kısa nottan ne bir ima ne de niyet okunabiliyordu. Orada net bir şekilde yazdığı mesajı bana olduğu haliyle iletmek istemişti sadece.

Anlamadığım bir başka şey ise, boşanma belgelerinin hazırlanmasının neden bu kadar uzun zaman aldığıydı. İş olarak, o kadar zahmet gerektiren bir şey değildi. Onun bir an önce ilişkimizden kurtulmak istediğini düşünmüştüm. Buna karşın ben evden ayrılalı altı ay geçmişti. O arada neler yapmıştı acaba? Neler düşünmüştü?

Kartpostaldaki beyaz ayının fotoğrafına baktım. Ancak onda da bir niyet okuyamamıştım. Neden beyaz bir kutup ayısı seçmişti ki? Muhtemelen elinin altında şans eseri bu kutup ayılı kartpostal vardı, o da onu kullanmıştı. Öyle olabileceğini düşündüm. Ya da küçük bir buzdağının üzerinde duran beyaz ayı, gideceği yeri bilmeyen, denizin akıntısıyla sürüklenen beni mi işaret ediyordu? Hayır, muhtemelen ben abartıyordum.

Kartı zarfa geri tıktım, masadaki en üst çekmeceye koydum. Çekmeceyi kapatınca, artık sanki bir sonraki aşamaya geçebilirmişim gibi bir duyguya kapıldım. Çıt diye ses çıktı sanki, bir basamak daha yukarı çıkmış gibi. Bu ilerlemeyi ben gerçekleştirmiş değildim. Birisi ya da bir şey, benim yerime benim için yeni aşamayı hazırlamıştı, ben sadece programa uyup hareket etmiştim.

Pazar günü Marie Akikava'ya boşanmadan sonra neler hissettiğimi söylemiştim.

Şimdiye dek benim yolum budur deyip normal bir şekilde yürümüşsün, sonra birden yol ayaklarının altından gıcırtılar çıkararak yok oluveriyor, önünde bir boşluk var, ne yöne gideceğini bilmiyorsun, sadece aynı tempoda adım atmaya çalışıyorsun, bunun gibi bir his.

Ne yöne gittiği belli olmayan deniz akıntısı mıdır, ayakların altından çekilmiş yol mudur, hangisi olursa olsun umurumda değildi. Aynı şeydi. Sonuçta bunlar metafordan başka bir şey değildi. Ben şu anda gerçek olanı yaşıyordum, gerçeklik tarafından yutuluyordum. Bütün bunları yaşarken bir metafora ne ihtiyacım olacaktı ki?

Yapabilseydim, bir mektup yazıp şu an içinde bulunduğum durumu Yuzu'ya detaylı bir şekilde anlatmak isterdim. "Pek bir havadis yok, yaşıyorum işte" gibi muğlak bir şey yazmazdım. Aksine, bir dolu gerçek havadisim olduğunu yazardım. Ancak burada yaşamaya başladıktan sonra, çevremde olup bitenleri baştan sona yazmaya kalkarsam, iş çığırından çıkardı. En önemli sorun da burada ne olup bittiğini daha benim bile kendime açıklayabilecek noktada olmamamdı. En azından tutarlı, mantıklı cümlelerle hiç de "açıklanabilir" değillerdi.

Bu yüzden Yuzu'nun notuna cevap yazmamaya karar verdim. Ya yazıp ona olan biten her şeyi noksansız bir şekilde (mantık ve tutarlılığı göz ardı ederek) anlatacaktım ya da hiçbir şey yazmayacaktım. Bir anlamda ben sürüklenen buz dağında bırakılmış yalnız beyaz ayı idim. Gözün görebildiği hiçbir yerde posta kutusu yoktu. Beyaz ayının mektup gönderebileceği hiçbir yer yoktu.

Yuzu'yla tanışıp birlikte olmaya başladığımız zamanları çok iyi hatırlıyorum.

İlk randevumuzda birlikte yemek yemiş, bir sürü konuda sohbet etmiştik ve bana karşı iyi hisler hissetmeye başlamış gibiydi. Bir daha görüşebiliriz demişti. Bunun mantıklı bir açıklaması olmasa da daha baştan duygularımız uyuşmuştu. Basitçe söylersem, uyumluyduk.

Ancak onunla sevgili ilişkisi yaşamaya başlayana dek biraz zaman geçmesi gerekti. O zamanlar Yuzu'nun iki yıldır birlikte olduğu bir sevgilisi vardı çünkü. Ne var ki o adama karşı sarsılmaz, derin bir aşk duyuyor değildi.

"Çok yakışıklı biri. Biraz sıkıcı tarafları da var ama o kadarı olur" demişti.

Çok yakışıklı ama sıkıcı bir adam... Benim çevremde böyle tek bir kişi bile yoktu. Böyle bir karakteri gözümde canlandıramadım. Gözümde canlanan çok lezzetli görünen ama tadı vasat kalmış yemek gibiydi. Böyle bir yemekten kim memnun olurdu ki?

İtiraf eder gibi söylemişti, "Benim var ya, eskiden beri yakışıklı adamlara karşı zaafım var. Güzel yüzlü bir adam karşıma çıkınca, prensipler pek işe yaramıyor. Bunun bir sorun olduğunu bilsem bile karşı koyamıyorum. Bu huyumu değiştiremiyorum. Bu, benim en zayıf yanım sanırım."

"Kronik hastalık" dedim.

Onayladı beni. "Öyle olabilir. Düzelmesi öngörülmeyen, önemsiz bir rahatsızlık. Kronik hastalık."

"Her koşulda, bu benim açımdan iyi bir haber gibi görünmüyor" dedim. Ne yazık ki yüz güzelliği en kuvvetli pazarlama silahım değildi.

Buna itiraz etmedi. Sadece keyifli bir şekilde kahkahalarla güldü. Benimle birlikteyken en azından sıkılmıyordu. Sohbetimizden zevk alıyordu ve çok gülüyordu.

Bu yüzden ben de sabırla yakışıklı sevgilisiyle arasının bozulmasını bekledim (o adam sadece yakışıklı değildi, birinci sınıf bir üniversiteden mezun olmuştu, birinci sınıf bir şir-

kette çalışıyor ve yüksek maaş alıyordu. Yuzu'nun babasıyla kesinlikle iyi anlaşıyor olmalıydılar). Bu arada biz ikimiz pek çok konuda sohbet ediyor, gezip tozuyorduk. Birbirimizi daha iyi tanıyorduk. Öpüşüyor, birbirimize sarılıyorduk ama seks yapmıyorduk. Birden fazla kişiyle aynı anda cinsel ilişki yaşamayı sevmiyordu çünkü. "Cinsel konularda eski kafalıyımdır" demişti.

Bu şekilde altı ay geçti. Benim için oldukça uzun bir süreydi bu. Vaz mı geçsem acaba diye düşündüğüm zamanlar da olmuştu. Ama sabrettim. Zamanı gelince o mutlaka benim olacak diye düşünüyordum, kendimden emindim çünkü.

Ve sonunda o birlikte olduğu yakışıklı adamla nihai kopuşu yaşadılar (kopuş yaşadılar diye düşünüyorum. Detaylar hakkında hiçbir şey anlatmadığı için ben öyle olduğunu tahmin ediyorum). Pek yakışıklı sayılmazdım, dahası enerjisi de düşük biriydim ama beni olduğum halimle sevgili olarak kabul etmişti. Kısa bir süre sonra da, resmi olarak evlenmeye karar verdik.

Onunla ilk cinsel birlikteliğimizi de çok iyi hatırlıyorum. Küçük bir kaplıca oteline gitmiş, orada hep hatırlayacağım o ilk gecemizi geçirmiştik. Her şey rayında gitmişti. Mükemmel denecek kadar. Belki de aşırı mükemmeldi. Teni yumuşak, beyaz ve pürüzsüzdü. Kaplıcanın çamurlu sıcak suyu, güz başındaki ay ışığının beyazlığı da o güzelliğe ve yumuşaklığa katkı sağlamış olabilir. Yuzu'nun çıplak bedenini kucaklayıp ilk kez onun içine girdiğimde, kulağımın dibinde hafif bir sesle çığlık atmış, sırtıma ince tırnaklarını kuvvetlice bastırmıştı. O zaman da güz böcekleri neşeyle ötüyordu. Serin bir dağ pınarının sesi duyuluyordu. *Bu kadını kesinlikle elimden kaçırmayacağım*, diye kendi kendime kesin bir söz verdim o gün. Bu, benim yaşamımda o ana kadarki en ışıltılı andı sanırım. Yuzu nihayet benim olmuştu.

Kısa notunu aldıktan sonra, uzun uzun onu düşündüm.

Onunla ilk tanıştığım günü, ilk kez seviştiğimiz o güz gecesini. Sonra, Yuzu'ya karşı hissettiklerimin, en başından bugüne dek, hiç değişmediğini. Şimdi bile ondan ayrılmak istemiyordum. Bu, gün gibi açıktı. Boşanma belgelerine imza atıp mührümü basmıştım ama bu durumu değiştirmiyordu. Ne var ki, ben nasıl düşünürsem düşüneyim, o benden ayrılmıştı. Uzak bir yerlere –çok uzaklara– gitmişti. Ne kadar güçlü bir teleskop kullanırsam kullanayım, göremeyeceğim kadar uzaklara.

O bir yerlerde, benim haberim olmadan, yakışıklı yeni bir sevgili bulmuş olmalıydı. Ve her zamanki gibi *prensipler pek işe yaramamıştı.* Benimle seks yapmaktan kaçındığı zamanlarda bunu anlamalıydım. O *aynı anda birden fazla erkekle cinsel ilişkiye girmez.* Birazcık düşünsem anlayabilirmişim bunu.

Kronik hastalık, diye düşündüm. Düzelmesi öngörülmeyen, önemsiz bir rahatsızlık. Mantığın işlemediği yapısal eğilim.

O gece (yağmurlu perşembe gecesi) uzun bir kâbus gördüm.

Miyagi Bölgesi sahilindeki küçük şehirde, beyaz Subaru Forester'ın direksiyonundaydım (benim arabammış rüyamda). Eskimiş bir siyah deri yelek giymiş, YONEX marka siyah golf şapkasını başıma takmıştım. Uzun boyluydum, tenim bronzlaşmış, ak karışmış saçlarım kısa ve sertti. Diğer bir deyişle ben "beyaz Subaru Forester'lı adam"dım. Karım ve aşk ilişkisi yaşadığı adamın bindiği küçük arabayı (kırmızı Peugeot 205) gizlice takip ediyordum. Sahil yolundaki otoyolda. Sonra ikisinin şehir dışında cafcaflı bir aşk oteline girdiklerini gördüm. Ertesi gün karımı yakalayıp o beyaz, ince boynunu bornoz kuşağıyla sıktım. Ben fiziksel çalışmaya alışık, kolları güçlü bir adammışım rüyamda. Tüm gücümle karımın boynunu sıkarken ona bağırıyordum. Bağırırken ne

söylediğimi kendim de anlamıyordum. Bir anlamı olmayan, saf öfke haykırışları. O ana dek yaşamadığım kadar güçlü, yüreğimi ve bedenimi ele geçiren şiddetli bir öfke. Bağırırken ağzımdan havaya beyaz tükürükler saçılıyordu.

O nefes almak için çaresizce debelenirken, karımın şakaklarının attığını görür gibi oluyorum. Ağzının içindeki pembe dili dönüp içeri doğru kıvrılıyor. Vücudundaki mavi damarlar bir harita gibi çıkmış ortaya. Kendi terimin kokusunu alıyorum. O güne dek hiç almadığım nahoş bir koku, bedenimden sanki kaplıcadan çıkan sıcak buhar gibi yayılıyor. Kıllı bir canavarın vücut kokusunu andırıyor.

Resmi bu haliyle bırak, diye emrediyorum kendi kendime. İşaretparmağımı tehditkâr bir şekilde duvardaki aynaya doğrultmuşum. *Daha fazla el sürmeyesin!*

O sırada birden uyandım.

Artık o sahil şehrindeki aşk otelinin yatağında, beni en çok korkutan şeyin ne olduğunu biliyordum. Yüreğimin derinliklerinde o kadını (adını bile bilmediğim o genç kadını) en sonunda gerçekten boğup öldürecek miyim diye korkmuştum. "*Öyleymiş gibi* yapabilirsin" demişti. Ama o kadarla kalmayabilirdi. *Öyleymiş gibi* yapmakla bitmeyebilirdi. Ve *öyleymiş gibi* yapmakla bitmeyecek olmasının nedeni, benim içimdeydi.

Ben de kendimi bir anlayabilsem. Ama bu o kadar kolay bir şey değil.

Marie Akikava'ya söylemiştim bunu. Havluyla terimi silerken aklıma geldi.

Cuma sabahı yağmur durdu, hava güzelce açtı. Önceki gece iyi uyuyamamış olmanın verdiği gerginliği geçirmek için, öğleden önce bir saat kadar yürüyüş yaptım. Koruluğun içine girdim, eski tapınağın arkasına dolandım ve uzun bir zamandır ilk kez kuyuyu inceledim. Kasım ayı olmuştu, rüzgâr

daha soğuk esiyordu artık. Toprağın üzeri nemli yapraklarla kaplanmıştı. Kuyunun üzeri her zamanki gibi tahtalarla sımsıkı kapalıydı. O tahtaların üzerine düşen rengârenk yapraklar birikmişti, ağır taşlar da yerinde duruyordu. Ancak taşların sıralanışı, son gördüğümden biraz farklı gibi geldi bana. Genel olarak aynıydı ama sanki birazcık yerleri oynamış gibiydi.

Ama bu durum üzerine o kadar da kafa yormadım. Ben ve Menşiki'den başka, buraya kim, niye gelsindi ki? Tahtalardan birini kaldırıp kuyunun içine şöyle bir baktım; içeride kimse yoktu. Merdiven önceki gibi duvara yaslanmış halde duruyordu. O karanlık taş oda her zamanki gibi, ayağımın altında yoğun bir sessizlikle varlığını koruyordu. Kuyunun üzerine yeniden tahtaları yerleştirdim, onun üzerine de taşları koydum.

Kumandan'ın iki haftadır ortalarda görünmemiş olması da o kadar umurumda değildi. Kendisinin de söylediği gibi, *idea*'ların da kendilerine göre işleri vardı. Zaman ve mekânı aşan işleri.

Ve nihayet pazar sabahı oldu. O gün o kadar çok şey oldu ki. Son derece telaşlı bir pazar günüydü.

32

Yetenekleri büyük yarar sağlıyordu

Biz konuşurken başka bir adam geldi yanımıza. Varşova doğumlu profesyonel bir ressamdı. Orta boylu, kanca burunluydu, soluk renkli yüzünde harika simsiyah bıyıkları vardı. (......). O kendine özgü görüntüsü uzaktan bile hemen göze çarptığı gibi, mesleki mertebesinin yüksek olduğu da (toplama kampında da onun yetenekleri büyük yarar sağlıyordu) ortadaydı. Herkesten saygı görüyordu. Sık sık yaptığı işleri bana uzun uzun anlatırdı.

"Alman askerleri için renkli resimler çiziyorum. Renkli resim ya. Akrabalarının, karılarının, annelerinin, çocuklarının fotoğraflarını getiriyorlar. Aralarında kan bağı olanların resimlerini istiyor hepsi de. SS muhafızları ailelerinden hisli biçimde, sevgiyle bahsederler. Gözlerinin rengini, saç renklerini anlatırlar. Sonra bana o bulanık siyah beyaz resimlerden ailelerinin portrelerini çizdirirler. Ama biliyor musun, kim ne derse desin, benim resmini çizmek istediğim Almanların aileleri değil. Ben Treblinka imha kamplarına yığılmış çocukların siyah beyaz resimlerini yapmak istiyorum. Almanların katlettiği insanların portrelerini çizmek istiyorum, alıp onları evlerine götürsün, duvarlarına assın bok herifler!"

Sanatçı bu sırada artık sinirlerine hâkim olamıyordu.

Samuel Willenberg, *Revolt in Treblinka*
(Treblinka'da Ayaklanma)

İKİNCİ BÖLÜM

Şekil Değiştiren Metafor

33

Gözle görülen şeyleri seviyorum, en az göze görünmeyenler kadar

Pazar güneşli, güzel bir gündü. Rüzgârlı sayılmazdı, vadideki güz renklerine bürünmüş ağaçların yaprakları güneşte pırıl pırıl parlıyordu. Ak göğüslü minik kuşlar daldan dala zıplıyor, becerikli bir şekilde kırmızı ağaç meyvelerini yiyorlardı. Terasta oturup hiç usanmadan o manzarayı seyrettim. Doğanın güzelliği, zenginlere de fakirlere de eşit biçimde, adilce verilmişti. Zaman da öyle... Yok, hayır, zaman öyle değildi. Zenginler parayla zamanı satın alabiliyordu bazen.

Saat tam onda, parlak mavi Toyota Prius yamaçtan yukarı çıkıp geldi. Şoko Akikava bej, balıkçı yaka, ince bir kazakla açık yeşil, dar bir pantolon giymişti. Boynunda altın zincir kolyesi hafifçe parlıyordu. Saçı da önceki sefer olduğu gibi gayet güzel yapılmıştı. Saçı sallandıkça güzel boynu açığa çıkıyordu. Bugün el çantası yerine omuz çantasını almıştı. Ayağında kahverengi bot vardı. Üzerindekiler gündelik, sıradan kıyafetler olsa da her ayrıntıya dikkat etmiş gibiydi. Ve göğüsleri gerçekten de güzel biçimliydi. Yeğeninin dediğine göre, içine bir şey "tıkıştırılmamıştı" üstelik. Göğüslerinin –tamamen estetik açıdan– çekici olduğunu düşünüyordum.

Marie Akikava öncekinden tamamıyla farklı halde, gündelik kıyafetler giymişti; rengi atmış düz kot pantolonla beyaz spor ayakkabı. Kot pantolonunda yırtıklar vardı (elbette planlı ve özenlice açılmış yırtıklardı bunlar). Gri ekose, odun-

cu gömleğinin altındaki göğüsleri de önceki sefer olduğu gibi belli olmuyordu. Yüzünde her zamanki keyifsiz ifade vardı. Yemeğini iştahla yerken önünden mama tası çekilip alınmış bir kedinin yüzündeki ifade gibi.

Önceki gelişlerinde yaptığım gibi mutfakta çay hazırlayıp oturma odasına götürdüm. Onlara geçen hafta yaptığım üç taslağı gösterdim. Şoko Akikava taslakları çok beğendi. "Üçü de birbirinden canlı. Fotoğraflardakinden daha çok benziyor Mari'ciğime" dedi.

"Bunları alabilir miyim?" diye sordu Marie.

"Tabii, alabilirsin" dedim. "Portren bittikten sonra ama. O zamana dek bana lazım olabilir."

"Gerçekten mi? Almasında sakınca yok mu yani?" diye sordu halası çekine çekine.

"Sakınca yok" dedim. "Portre tamamlandıktan sonra kullanmayacağım zaten."

"Bu üç taslaktan biri üzerinden mi tamamlayacaksın portreyi?" diye sordu Marie.

Başımı hayır anlamında salladım. "Hiçbirini kullanmayacağım. Bu üç taslağı, deyim yerindeyse, seni üç boyutlu olarak anlamak için çizdim. Tuvale farklı bir portre çizeceğim."

"Görüntü artık kafanın içinde somut halde oluştu mu demek bu?"

Başımı salladım. "Hayır, henüz oluşmadı. Seninle onu bulmaya çalışacağız."

"Somut olarak beni anlayacağız yani?" dedi Marie.

"Öyle" dedim. "Fiziksel olarak baktığında tuval sadece düz bir yüzeydir ama resim sonuçta üç boyutlu çizilmek zorundadır. Anlıyor musun?"

Marie'nin suratı ciddileşti. "Üç boyutlu" sözcüğünü duyunca göğüslerini düşünmüş gibi geldi bana. Aslında halasının kalın kazağının altından şekli güzelce belli olan göğüslerine hızlıca bir baktıktan sonra yüzüme bakmıştı.

"Ne yaparsam, ben de bu kadar güzel resim çizecek hale gelirim?"

"Taslakları mı diyorsun?"

Marie Akikava başıyla onayladı. "Taslak olsun, eskiz olsun."

"Alıştırma. Alıştırma yaptıkça günden güne daha iyi çizecek hale gelirsin."

"Ama ne kadar çok alıştırma yaparsa yapsın iyi çizecek hale gelmeyen kişiler de vardır."

Gerçekten de söylediği gibiydi. Güzel sanatlar üniversitesine gitmiştim ve orada ne kadar çalışırsa çalışsın iyi resim çizemeyen bir sürü sınıf arkadaşım vardı. Ne kadar çabalarsak çabalayalım insan doğuştan gelen özellikleri tarafından yönlendiriliyordu çünkü. Ne var ki bunu söylersem konuşmanın sonu gelmezdi.

"Öyle olsa da, alıştırma yapmasan da olur diye bir şey yok. Alıştırma yapmazsan yeteneğin de özelliklerin de tam olarak ortaya çıkmaz."

Şoko Akikava sözlerimi başını kuvvetli bir şekilde sallayarak onayladı. Marie Akikava dudaklarını hafifçe büzmekle yetindi. Gerçekten de öyle mi acaba, der gibiydi.

"Resim yapmakta ustalaşmak istiyorsun değil mi?" diye sordum Marie'ye.

Marie başıyla onayladı. "Gözle görülen şeyleri seviyorum. En az göze görünmeyenler kadar."

Marie'nin gözlerine baktım. Gözlerinde özel bir tür ışık vardı. Tam olarak ne demek istediğini anlamamıştım. Zaten dile getirdiği şeyden ziyade gözlerindeki o ışık ilgimi çekmişti.

"Çok değişik bir düşünce tarzı bu" dedi Şoko Akikava. "Bilmece sanki."

Marie bir şey demedi, susup ellerine baktı. Biraz sonra başını kaldırdığında gözlerindeki o özel ışık da kaybolmuştu. Bir anlıktı demek ki.

Marie Akikava'yla birlikte atölyeye geçtik. Şoko Akikava çantasından geçen haftaki –aynı kitap gibi görünüyordu– kalın, cep boy kitabı çıkardı, kanepeye kurulup hemen okumaya başladı. Kendini o kitaba kaptırmış görünüyordu. Ne tür bir kitaptı, geçen seferkinden daha fazla meraklanmıştım ama kitabın adını sormaya çekindim.

Geçen hafta olduğu gibi Marie ile karşılıklı oturduk, aramızda iki metre kadar mesafe vardı. Geçen haftadan farkı, bu kez önümdeki şövaleye bir tuval konmuş olmasıydı. Ancak henüz elime fırçayı ve boyaları almamıştım. Bir boş tuvale bir Marie'ye bakıyordum. Ve onun görüntüsünü tuvale "üç boyutlu olarak" nasıl geçirebilirim, buna kafa yoruyordum. Bana bir çeşit "hikâye" gerekiyordu. Karşımdakinin görüntüsünü olduğu haliyle resmetmekle bitmiyordu ki olay. Bununla ortaya bir eser çıkmıyordu. Öyle olsa benzer bir surat çizmekten ibaret olurdu resim. Ama onda çizilmesi gereken hikâyeyi bulmak, benim için önemli bir hareket noktasıydı.

Şövalenin üzerinden mutfak sandalyesine oturmuş Marie Akikava'nın yüzüne uzun uzun baktım. O da bakışını değiştirmeden, neredeyse kirpiklerini bile kırpmadan dosdoğru gözlerimin içine bakıyordu. Meydan okuyan bir bakış değildi bu, ama bu bakışta "buradan bir yere kımıldamam" diyen irade gibi bir şey okunuyordu. Oyuncak bebekleri düşündüren görüntüsü yüzünden yanlış bir izlenim edinmiştim ama özünde güçlü bir kişiliği olan bir kızdı. Kendine özgü tarzından hiç ödün vermiyordu. Bir çizgi çektiğinde, o çizgi kolayca bükülmüyordu.

Çok dikkatli bakınca, Marie Akikava'nın gözlerinde Menşiki'nin gözlerini andıran bir şey gördüm. Daha önce de hissetmiştim bunu, ama yine de bu benzerliğe şaşırmadan edemedim. Orada "anlık donmuş kıvılcım" diye ifade etmek istediğim tuhaf bir ışıltı vardı. Bir sıcaklığı olmakla birlikte

serin bir ışıltı. Işıltısı içinden gelen nadir bir mücevher gibi. Bu ışık dışarıya yansıdığında sahici bir arzuyu gösteriyordu. İçe yöneldiğinde tamamlanmayı arzuluyordu. Ve bu eşit derecede güçlü iki yön birbiriyle durmaksızın çarpışıyordu.

Belki de bunları hissetmemin nedeni, Marie Akikava'nın kendi kanını taşıyan kızı olabileceğini bana önceden anlatmış olmasıydı. Böyle bir ima olduğu için ben ikisinin arasında bir bağlantı bulmak için farkında olmadan gayret gösteriyor da olabilirdim.

Her koşulda gözlerindeki bu *ışıltıyı* resme katmalıydım. Marie Akikava'nın özünü oluşturan şeyi. Onun yüzünün görüntüsünü hiç değiştirmeyecek şekilde. Ne var ki, onu resmetmek için gereken bağlamı henüz bulamamıştım. Doğru biçimde resmetmeyi beceremezsem o ışıltı sadece soğuk bir mücevher olarak görünecekti. Acaba onun içindeki sıcak öz nereden doğmuştu ve nereye gidiyordu? Bunu bulmak zorundaydım.

On dakikaya yakın bir süre bir onun yüzüne bir tuvale baktım, sonra vazgeçtim. Şövaleyi yana alıp ağır ağır nefes alıp verdim.

"Bir şeylerden konuşalım" dedim.

"Olur" dedi Marie. "Ne konuşalım?"

"Seni biraz daha tanımak istiyorum. Eğer senin için de uygunsa."

"Ne gibi şeyler bilmek istiyorsun?"

"Mesela baban, kendisi nasıl biri acaba?"

Marie'nin dudakları büzüldü. "Babamı pek iyi tanımıyorum."

"Pek konuşmaz mısınız?"

"Pek bir araya gelmiyoruz."

"İşi çok yoğun olduğundan mı?"

"İşi hakkında çok bir şey bilmiyorum" dedi Marie. "Ama pek ilgi alanına girdiğimi düşünmüyorum."

"İlgi alanına girdiğini düşünmüyor musun?"
"Ee, hep halam ilgileniyor benimle."
Buna karşı bir fikir söylemedim.
"Peki, anneni hatırlıyor musun? Sen altı yaşındayken ölmüştü değil mi?"
"Annemi bölük pörçük hatırlıyorum sadece."
"Nasıl bölük pörçük?"
"Annem bir anda gözümün önümden kaybolup gitti. Birinin ölmesinin ne demek olduğunu anlayacak yaşta değildim. Bu yüzden annem sadece *yok oldu* diye düşünüyordum. Dumanın uçup gitmesi gibi."
Marie bir süre sustuktan sonra devam etti.
"Bu yok oluş o kadar ani olmuştu ki, *mantığını* bir türlü kavrayamadığımdan, annemin ölümünden bir süre öncesini ve sonrasını da pek iyi hatırlamıyorum."
"O zaman aklın çok karışmış olmalı."
"Annemin olduğu zamanla olmadığı zaman, yüksek bir duvarla ikiye ayrılmış gibi. Bu ikisi bir araya gelemiyor" dedi, bir süre sustu, dudaklarını kemirdi. "Bunu anlayabiliyor musun?"
"Anlıyor gibiyim" dedim. "Kız kardeşimin on iki yaşında öldüğünü anlatmıştım sana, değil mi?"
Marie başıyla onayladı.
"Kız kardeşimin doğuştan kalp kapakçığında sorun vardı. Büyük bir ameliyat geçirdi, artık her şey düzelecek sanmıştım ama sorun geçmemişti. Deyim yerindeyse, bedeninin içinde saatli bir bomba varmış gibi yaşıyordu. Bu yüzden ailesi olarak en kötü olasılığı da kabullenmiştik mümkün olduğunca. Diğer bir deyişle, senin annenin eşekarısı tarafından sokularak ölmüş olması gibi, kesinlikle apansız bir olay değildi."
"Apansız mı?"
"Apansız" dedim. "Havanın açık olduğu bir günde aniden

şimşek çakması gibi. Hiç aklına hayaline gelmeyen bir şeyin olması."

"Apansız" dedi. "Nasıl yazılıyor?"

"Ap-an-sız."

"Ap-an-sız" diye bir kez daha tekrar etti. Aklındaki çekmeceye kapattı sonra bu sözcüğü.

"Yani o olay tahmin ettiğimiz bir şeydi. Ama kız kardeşim birden atak geçirip o gün gerçekten ölüverince, durumu önceden kabullenmiş olmamız bir işe yaramamıştı. Ben sözcüğün tam anlamıyla felç olmuş gibiydim. Sadece ben değil, tüm aile aynı durumdaydı."

"Kız kardeşinin ölümünden sonra içinde bir şeyler değişti mi?"

"Hı hı, *içimde* de *dışımda* da pek çok şey tamamıyla değişti. Zamanın akış şekli değişti bir kere. Ve senin dediğin gibi, onun ölümünden öncesi ile sonrasını birbirine bağlayamaz hale geldim."

Marie on saniye kadar yüzüme baktı. Sonra, "Kız kardeşin senin için çok önemli *biriydi*, değil mi?" dedi.

Başımla onayladım. "Evet, çok önemli *biriydi*."

Marie Akikava başını eğip derin düşüncelere daldı. Sonra başını kaldırdı.

"Hafızam sanki ikiye bölünmüş gibi olduğundan annemi çok iyi hatırlayamıyorum. Nasıl biri olduğunu, nasıl bir yüzü olduğunu, bana neler söylediğini. Babam da annemle ilgili bir şey anlatmaz."

Benim Marie Akikava'nın annesi hakkında bildiklerim, Menşiki'nin detaylıca anlattığı, ikisinin son cinsel birliktelikleriydi. Onun ofisindeki kanepede yaptıkları –Marie Akikava'ya o sırada hamile kalmış olabilirdi– tutkulu bir seks olmuştu. Ne var ki bunu Marie'yle konuşamazdım.

"Annen hakkında az da olsa bir şeyler hatırlıyorsundur ama değil mi? Altı yaşına dek beraber yaşamışsınız çünkü."

"Sadece kokuyu" dedi.

"Annenin teninin kokusunu mu?"

"Hayır, yağmur kokusunu."

"Yağmur kokusunu mu?"

"Yağmur yağıyordu. Yağmur damlalarının yere düştüğünde çıkardığı sesi duyacak kadar şiddetliydi yağmur. Ama annem şemsiye açmadan dışarıda yürüyordu. Ben de onun elini tutmuştum, birlikte yağmurda yürüyorduk. Mevsim yaz diye kalmış aklımda."

"Yazları yağan ikindi yağmuru gibi mi?"

"Sanırım. Güneşte kavrulmuş asfalta yağmur yağdığı zaman çıkan kokuydu aldığım. O kokuyu hatırlıyorum. Dağda seyir terası gibi bir yerdeydik. Ve annem şarkı söylüyordu."

"Nasıl bir şarkıydı?"

"Melodisini hatırlamıyorum. Ama sözleri aklımda. *Nehrin karşı tarafında geniş yeşil ova uzanıyor, orada güneş güzelce parlıyor ama bu tarafa aralıksız yağmur yağıyor...* gibi bir şarkıydı. Bu şarkıyı duydun mu?"

O şarkıyı hiç duymamıştım. "Duymadım."

Marie Akikava hafifçe omuzlarını silkti. "Bugüne dek pek çok insana sordum, duyan çıkmadı. Neden acaba? Kafamdan uydurduğum bir şarkı mı yoksa?"

"Belki de orada annenin o sırada uydurduğu bir şarkıydı. Senin için."

Marie başını kaldırıp gülümsedi. "Hiç öyle düşünmemiştim, ama eğer bu doğruysa ne kadar harika olurdu."

Sanırım gülümsediğini ilk kez görüyordum. Sanki kalın bir bulut yarılmış, yarığın içinden sızan bir güneş huzmesi, toprağın üzerindeki özel bir noktayı bir anda aydınlatmış gibi bir gülümsemeydi.

Marie'ye sordum. "Bir daha gitsen orayı hatırlar mısın acaba? O dağın üzerindeki seyir terası gibi olan yeri?"

"Sanırım" dedi Marie. "Çok emin değilim gerçi."

"Öylesi bir manzarayı içinde taşıyor olmak harika bir şey" dedim.

Marie başıyla onayladı beni.

Sonra bir süre Marie Akikava ile birlikte dışarıdaki kuşların ötüşlerine kulak verdik. Pencerenin dışında harika, aydınlık bir güz gökyüzü vardı. Tek bir bulut bile yoktu. İkimiz de kendi düşüncelerimize dalmıştık.

"Şuradaki ters duran resim de ne?" diye sordu kısa bir süre sonra Marie.

Parmakla gösterdiği Beyaz Subaru Forester'lı Adam'ı resmettiğim (resmetmeye çalıştığım) yağlı boya resimdi. Tuvali, resim görülmeyecek şekilde, ters çevirip duvara yaslamıştım.

"Yapmaya devam ettiğim bir tablo. Bir adamı resmetmeye çalıştım. Ama yarım kaldı."

"Görebilir miyim?"

"Olur. Henüz taslak aşamasında ama."

Tuvali düz çevirip şövaleye yerleştirdim. Marie mutfak sandalyesinden kalkıp şövalenin önüne geldi, kollarını kavuşturup tam karşısından resme baktı. Resmin önüne geçince, o keskin ışıltı gözlerine geri dönmüştü. Dudaklarını sımsıkı kapatmıştı.

Sadece kırmızı, yeşil ve siyah renklerini kullanmıştım. Orada olması gereken adam, henüz belirgin bir siluete bürünmemişti. Adamın karakalemle çizdiğim görüntüsü artık boyanın altına gizlenmişti. O adam bundan daha fazla ete kemiğe bürünmeye karşı koymuş, renklendirilmeyi reddetmişti. Ama o adamın orada olduğunu ben biliyordum. Onun varlığının özünü yakalamıştım. Denizdeki balığın görünmez ağa yakalanması gibi. Ben onu derinlerden yukarıya çıkarmak için uğraşırken, o buna engel olmaya çalışıyordu. Bu itiş kakış içinde bir kopuş olmuş, tabloyu bir kenara bırakmıştım.

"Bu noktada mı durdu?" diye sordu Marie.

"Öyle. Taslak aşamasının ötesine geçemedim bir türlü."

Marie mırıldanır gibi konuştu. "Bu haliyle de bitmiş görünüyor oysaki."

Yanına geçip onunla aynı açıdan baktım resme. Marie'nin gözlerine de karanlığın içinde yüzen bir adam mı görünüyordu acaba?

"Bundan daha fazla ekleme yapmamam gerektiğini mi söylüyorsun?" diye sordum.

"Hı hı. Daha fazla el sürme bence."

Bir an soluğum kesildi. Onun ağzından çıkanlar, Beyaz Subaru Forester'lı Adam'ın bana söylediği şeyle sanki kelimesi kelimesine aynıydı. *Resmi bu haliyle bırak. Daha fazla el sürmeyesin.*

"Neden böyle düşünüyorsun?" diye Marie'ye bir kez daha sordum.

Marie hemen cevap vermedi. Bir süre resme baktıktan sonra kavuşturduğu kollarını çözdü, ellerini yanaklarına koydu. Sanki yanakları çok ısınmış da onları soğutmak istiyor gibi. Sonra, "Bu haliyle yeterince güçlü" dedi.

"Yeterince güçlü mü?"

"Öyle görünüyor."

"Bu pek de *hayra yorulmayacak türde* bir güç mü?"

Marie buna cevap vermedi. Elleri hâlâ yanaklarındaydı.

"Buradaki adamı iyi tanıyor musun?"

Başımı salladım. "Hayır. Gerçeği söylemek gerekirse, onun hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Bir süre önce tek başıma uzun bir yolculuk yaptım, uzaktaki bir şehirde şans eseri karşılaştığım biriydi. Kendisiyle konuşmadık hiç. Adım da bilmiyorum."

"Buradaki iyi bir güç mü yoksa kötü bir güç mü, onu bilmiyorum. Duruma göre iyi de olabilir kötü de. Hani denir ya, nereden baktığına göre değişir diye."

"Ama o gücü resim şekline sokmamak daha iyi olur değil mi?"

Gözlerime baktı. "Eğer şekle sokarsan ve bu *hayra yorulamayacak* bir güç olursa, ne yaparsın? Ya elini uzatıp seni yakalamaya çalışırsa?"

Kesinlikle haklı, diye düşündüm. Eğer bu *hayra yorulamayacak* bir şeyse, hatta ***kötücül*** bir şeyse ve elini bana doğru uzatıverirse acaba ne yapardım?

Resmi şövaleden kaldırdım, ters çevirip eski yerine koydum. Göz önünden çeker çekmez sanki o ana dek atölyenin içinde sıkışıp kalmış olan gerilim de bir anda dağıldı.

Bu tabloyu paketleyip çatı katına kaldırabilirdim. Tam da Tomohiko Amada'nın *Kumandanı Öldürmek*'i kimse göremesin diye çatı katına sakladığı gibi.

"Peki, şu resim hakkında ne düşünüyorsun?" dedim, Tomohiko Amada'nın duvarda asılı *Kumandanı Öldürmek* tablosunu işaret ederek.

"O tabloyu beğendim" diye yanıtladı Marie Akikava hiç tereddüt etmeden. "Kim yapmış?"

"Tomohiko Amada. Bu evin sahibi olan kişi."

"Bu resim bir şeyler talep ediyor. Sanki bir kuş dar kafesinden dışarıya çıkmak istiyormuş gibi bir his uyandırıyor."

Onun yüzüne baktım. "Kuş? Ne tür bir kuş bu?"

"Nasıl bir kuş acaba? Nasıl bir kafes olduğunu da bilmiyorum. Şekli de pek gözümde canlanmıyor. Sadece öyle olduğunu hissediyorum. Bu tabloyu anlamak benim için epey güç."

"Tek sen değilsin. Benim için de oldukça anlaşılmaz. Ama dediğin gibi, sanatçının insanlara iletmek istediği önemli bir şey varmış da o düşüncesini bu tabloya resmetmiş gibi. Ben de öyle hissediyorum. Ama acaba ne talep ediyor, işte onu anlayamıyorum."

"Biri ötekini öldürüyor. Güçlü bir duyguyla hem de."

"Tam da öyle. Genç bir erkek, karşısındakinin kalbine kılıcını saplamış, planlamış bunu. Öte yandan öldürülen taraf, öleceğini anlamış, hayret içinde. Etraftaki insanlar da bu yaşananlar karşısında soluklarını tutmuş."

"Haklı cinayet diye bir şey var mıdır?"

Söylediği üzerine düşündüm. "Bilmem ki. Neyin doğru ya da yanlış olduğu, seçtiğimiz standarda göre değişmez mi? Sözgelimi, ölüm cezasının toplumsal açıdan haklı bir öldürme biçimi olduğunu düşünenlerin sayısı hiç de az değil."

Ya da *suikastin* diye düşündüm.

Marie konuşmadan önce bir an durdu. "Ama bir insan ölmek üzere ve çok kan akmış olmasına karşın bu tablo insanda karanlık duygular uyandırmıyor. Bu resim beni başka bir yerlere götürüyor. Doğru ya da yanlışın artık öneminin kalmadığı, başka tür bir *standardın* olduğu bir yere."

O gün bir daha elime fırça almadım. Aydınlık atölyenin içinde oturup Marie Akikava ile durmaksızın sohbet ettik. Konuşurken yüzünde oluşan her bir ifadeyi, el kol hareketlerini tek tek hafızama alıyordum. Bu hafıza stokları, yapacağım resmin, deyim yerindeyse kanı ve eti olacaktı.

"Bugün hiçbir şey yapmadın" dedi Marie.

"Böyle günler de oluyor" dedim. "Zaman bizden bir şeyler çalsa da başka şeyleri de veriyor. Zamanı yanına almak en önemli iştir."

Bir şey demedi. Dosdoğru gözlerime bakıyordu. Pencereye yüzünü dayayıp evin içine bakar gibi. Zamanın anlamı üzerine düşünüyordu.

Saat on iki olup da her zamanki zil sesini duyunca, Marie'yle birlikte atölyeden çıkıp oturma odasına geçtik. Kanepede Şoko Akikava siyah çerçeveli gözlüklerini takmış kalın cep boy kitabını okuyordu. Okumaya öyle dalmıştı ki nefes alıp verdiği bile fark edilmiyordu.

"Acaba hangi kitabı okuyorsunuz?" diye sordum daha fazla dayanamayıp.

"Dürüst olmam gerekirse, bende batıl inanç gibi bir şey var" dedi gülümseyerek, sonra ayracı kitabın arasına koyup kapağını kapattı. "Okuduğum kitabın adını birine söylersem, nedense o kitabı sonuna dek okuyamıyorum. Akla gelmeyecek bir şey çıkıyor ve yarısından sonra okuyamaz oluyorum o kitabı. Tuhaf ama gerçek. Bu yüzden de okuduğum kitabın adını hiç kimseye söylememe kararı aldım. Okuyup bitirdikten sonra seve seve adını söylerim size tabii."

"Peki, okuduktan sonra söylersiniz o halde. Çok keyifli okuduğunuzu gördüğüm için ne tür bir kitap diye merak etmiştim."

"Çok ilginç bir kitap. Okumaya bir başlayınca elimden bırakamadım. Bu yüzden sadece buraya geldiğimizde okumaya karar verdim. Böylece iki saat göz açıp kapayıncaya dek geçiveriyor."

"Halam çok kitap okur" dedi Marie.

"Yapacak pek bir şeyim olmuyor, kitap okumak şu anki yaşamımda en önemli meşgalem" dedi halası.

"Bir işte çalışmıyor musunuz?" diye sordum.

Gözlüğünü çıkarıp kaşları arasındaki kırışıklığı parmağıyla düzeltir gibi ovalarken konuştu. "Haftada bir halk kütüphanesinde gönüllü olarak çalışıyorum. Daha önce şehirdeki özel bir tıp üniversitesinde çalışıyordum. Orada rektörün sekreteriydim. Buraya taşınınca işi bıraktım."

"Marie'nin annesi vefat edince mi buraya taşındınız?"

"O zamanki niyetim, geçici bir süreliğine kalmaktı. İşler yoluna girene kadar. Ama buraya gelip de Mari'cikle birlikte yaşamaya başlayınca öyle kolayca bırakıp gidemedim. O günden beri de burada yaşıyorum. Elbette abim yeniden evlenecek olursa, Tokyo'ya dönerim."

"O zaman ben de seninle gelirim" dedi Marie.

Şoko Akikava gülümsedi sadece, ama bir şey demedi.

"Eğer uygunsanız birlikte yemek yiyelim mi?" dedim. "Salata ve makarna gibi basit bir şeyler hazırlarım hemen."

Şoko Akikava çekiniyor gibiydi ancak Marie üçümüzün birlikte yemek yiyecek olmasına çok heyecanlanmıştı.

"Yiyelim mi? Nasılsa eve döndüğümüzde babam evde olmayacak."

"Gerçekten basit bir şey yapacağım. Sosu önceden hazırdı, bir kişi yerine üç kişiye yapmak arasında bir fark yok benim için, zahmet olmaz yani" dedim.

"Gerçekten mi?" diye sordu kuşkulu bir sesle Şoko Akikava.

"Elbette. Çekinmeyin lütfen. Zaten hep tek başıma yiyorum burada. Her gün üç öğün, tekim. Birlikte yemek benim için de değişiklik olur."

Marie, halasımn yüzüne baktı.

"Peki o halde, madem öyle diyorsunuz, çekinmeyelim" dedi Şoko Akikava. "Ama gerçekten size zahmet olmayacak değil mi?"

"Hiç olmayacak" dedim. "Lütfen rahat olun."

Sonra üçümüz birlikte yemek odasına geçtik. İkisi yemek masasımn başına geçti, ben mutfakta su kaynattım, kuşkonmaz ve jambonlu sosu sos tenceresinde ısıttım; marul, domates, soğan ve biberle salata yaptım. Makarna haşlanırken maydanoz doğradım. Buzdolabından buzlu çay çıkarıp bardaklara doldurdum. İki kadın benim mutfakta hızlı hızlı yemek hazırlamamı nadir bir olaya şahit oluyorlarmış gibi izliyordu. Yardım edebileceğim bir şey var mı diye sordu Şoko Akikava. Yardım gerektirecek bir şey yok, siz oturup bekleyin, dedim ona.

"Mutfakta olmaya alışkın görünüyorsunuz" dedi ilgiyle.

"Ee, her gün yaptığım bir şey çünkü" dedim.

Benim için yemek yapmak hiç de zahmetli bir iş değil-

di. Eskiden beri ellerimi kullanarak bir şeyler yapmayı severdim; yemek pişirir, basit ev işlerini halleder, bisiklet tamiri yapar, bahçe işlerini görürdüm. Soyut konularda, matematikte beceriksizdim ben. Şogi, satranç, bulmaca ve benzer türdeki zekâ oyunlarını almazdı kafam.

Masaya oturup yemeye başladık. Havanın açık olduğu bir güz gününde *brunch* yapıyor gibiydik. Şoko Akikava yemek masasında karşınızda oturmasını isteyeceğiniz türden ideal bir eşlikçiydi. Bir dolu konuda sohbet edebiliyordu, espriden anlıyordu, zeki ve konuşkan biriydi. Masa adabına hâkimdi, ama öyle gösteriş yapan bir havası da yoktu. Seçkin bir ailede yetiştiği, pahalı özel okullara gittiği anlaşılıyordu. Marie neredeyse hiç konuşmadı, sohbeti halasına bırakıp bütünüyle yemek yemeye odaklanmıştı. Şoko Akikava bu sosun tarifini sonra bana da öğretin, dedi.

Yemeğin bitmesine yakın kapı zili çaldı. Zili çalan kişinin kim olduğunu tahmin etmem zor değildi. Daha az önce, Jaguar'ın boğuk sesini duyar gibi olmuştum. O ses –Toyota Prius'un sessiz motoruyla tam bir zıtlık içeriyordu– bilincim ile bilinçaltım arasındaki o ince katmanda kayıtlıydı. Bu yüzden zilin çalması kesinlikle "apansız" olmuş değildi.

"İzninizle" diyerek yerimden kalktım, peçeteyi masaya koydum, ikisini geride bırakıp girişe yöneldim. Bundan sonra neler olacaktı, kesinlikle öngöremiyordum.

34

Hayatım boyunca hiç lastiklerin hava basıncını ölçmemiştim

Giriş kapısını açtım, Menşiki karşımda duruyordu.

Beyaz düğmeli tişörtün üzerine ince, zarif desenli bir yün kazak ile mavimsi gri tüvit ceket giymişti. Soluk hardal rengi *chino* pantolonunun altına da kahverengi süet ayakkabı. Kıyafetleri birbiriyle uyumluydu ve ona yakışmıştı. Gür beyaz saçları güz güneşi altında parlıyordu, arkasında gümüşi Jaguar görünüyordu. Onun yanında ise mavi Toyota Prius duruyordu. İki arabanın yan yana duruşu, dişleri çarpık birinin ağzını açıp gülmesini andırıyordu.

Bir şey demeden başımla buyur ettim. Menşiki çok gergin görünüyordu. Suratı yeni boyanmış ve henüz kurumamış duvar gibiydi. Onu ilk defa böyle görüyordum. O her zaman sakin görünür, duygularını mümkün olduğunca bastırıp dışarı yansıtmamaya çalışırdı. Kapkaranlık kuyunun dibinde bir saat kapalı kaldığında bile suratının rengi değişmemişti. Ancak şimdi yüzü kireç gibi beyazdı.

"İçeri girebilir miyim?" dedi.

"Elbette" dedim. "Yemek yiyorduk, bitmek üzereydi. Lütfen içeri buyurun."

"Yemeğinizi bölmek istemem" dedi ve adeta bir refleksle kol saatine baktı. Anlamsızca uzun bir süre saatin yelkovan ve akrebini izledi. Sanki yelkovanın ilerleyişine itirazı varmış gibi.

"Kalkarız yemekten şimdi. Basit bir şeydi zaten. Sonra

birlikte kahve içeriz. Oturma odasında bekleyin lütfen. Orada sizi tanıştırayım" dedim.

Menşiki başını salladı. "Yoo, tanışmak için henüz çok erken. İkisi artık gitmiştir diye uğramıştım ben. Tanışmak maksadıyla gelmiş değilim. Ancak evin önünde burada daha önce hiç rastlamadığım bir arabanın park edilmiş olduğunu görünce, ne yapsam bilemedim..."

"İyi bir fırsat bu" diye böldüm konuşmasını. "Ne güzel, doğal görünür işte. Bana bırakın siz her şeyi."

Menşiki başıyla onayladı ve ayakkabılarını çıkarmaya çalıştı. Ancak her nedense ayakkabılarını nasıl çıkaracağını unutmuş gibiydi. İkisini de çıkarana dek bekledim, sonra onu oturma odasına yönlendirdim. Daha önce kaç kez gelmiş olmasına rağmen sanki orayı ilk kez görüyormuş gibi ilgiyle baktı etrafa.

"Burada bekleyin lütfen" dedim. Omzuna hafifçe elimi koydum. "Şuraya oturup keyfinize bakın. On dakikaya buradayız."

Menşiki'yi odada bir başına bırakıp –her nedense rahatsız edici bir duyguydu bu– yemek odasına döndüm. Benim orada olmadığım sürede ikisi yemeklerini bitirmişti. Çatalları masanın üzerinde duruyordu.

"Misafiriniz mi geldi?" diye sordu Şoko Akikava endişeli bir sesle.

"Evet, ama sorun yok. Yakında oturan bir arkadaşım geçerken uğramış. Oturma odasında bekliyor, endişe etmeye gerek yok. Ben yemeğimi bitireyim önce."

Sonra az kalmış yemeğimi bitirdim. Onlar masayı toplarken ben de makinede kahve demledim.

"Oturma odasına geçip birlikte kahve içmeye ne dersiniz?" diye sordum Şoko Akikava'ya.

"Misafirinize karşı ayıp olmasın?"

Başımı salladım. "Yoo, olmaz. Belki bu da bir şeye vesile

olacaktır, sizi tanıştırayım. Her ne kadar yakında oturuyor desem de, vadinin karşısındaki dağda oturuyor; muhtemelen biliyorsunuzdur."

"Soyadı neydi acaba?"

"Menşiki.

"Ne değişik bir soyadıymış, değil mi?" dedi Şoko Akikava. "Menşiki soyadını ilk kez duyuyorum. Vadinin karşısındaki evlerin adreslerine bakınca insan çok yakın olduğumuzu düşünür ama gidip gelme olmuyor pek."

Tepsiye dört fincan kahve, şeker ve krema koyup oturma odasına geçtik. İçeri girince şaşırıp kaldım, Menşiki yoktu. Oturma odası boştu. Terasta da değildi. Tuvalet de boştu.

"Nereye gitti acaba?" dedim ortaya.

"Burada mıydı ki?" diye sordu Şoko Akikava.

"Daha az önce buradaydı."

Girişe gidip baktım, süet ayakkabıları bıraktığı yerde değildi. Sandaletlerimi ayağıma geçirip kapıyı açtım. Gümüşi Jaguar olduğu yerde duruyordu. Demek ki evine gitmemişti. Arabanın camları güneşte göz alıcı şekilde parlıyor, içinde biri olup olmadığı görünmüyordu. Arabaya doğru gittim. Menşiki, Jaguar'ın şoför koltuğunda oturmuş etrafına bakınarak bir şeyler arıyordu. Pencereyi hafifçe tıklattım. Menşiki pencereyi aşağıya indirdi, ciddi bir surat ifadesiyle başını kaldırıp yüzüme baktı.

"Bir şey mi oldu Bay Menşiki?"

"Lastiğin havasını ölçeyim diye düşünmüştüm, ama bir türlü basınçölçeri bulamadım. Her zaman torpido gözünde olurdu."

"Acil bir şey miydi ki?"

"Hayır, değil. Sadece orada oturup beklerken, bir anda lastiklerin havası geldi aklıma, son günlerde hiç ölçmediğim için endişe ettim."

"Lastiklerin havasında bir sorun yoktu ama değil mi?"

"Hayır, lastiklerin durumunda bir sıkıntı yoktu. Normaldi."

"O halde lastiklerin hava basıncını sonraya bırakıp şimdi oturma odasına dönelim mi? Kahve koydum. İkisi de sizi bekliyor."

"Bekliyor mu?" diye kuru bir sesle sordu Menşiki. "Beni mi bekliyorlar?"

"Evet, sizi tanıştıracağımı söyledim."

"Hay aksi!" dedi.

"Ne oldu?"

"Henüz tanışmaya hazır değilim. Yüreğim kaldırmayacak."

Yanmakta olan bir binanın on altıncı katından ancak bardak altlığı kadar görünen itfaiye minderine atlamak üzere olan biri gibi paniklemiş, korkmuş gözlerle bakıyordu.

"Gelseniz iyi olur" dedim kesin bir tonda. "Zor bir şey değil bu."

Menşiki bir şey demeden başıyla onaylayıp şoför koltuğundan kalktı, dışarı çıkıp arabanın kapısını kapattı. Kapıyı kilitlemeye yeltendi ama bunun gerekli olmadığını fark edip (hiç kimsenin gelmediği bir dağ başıydı burası sonuçta) anahtarı pantolonunun cebine koydu.

Oturma odasına girdiğimizde, Şoko Akikava ve Marie kanepede oturmuş bizi bekliyordu. Biz girince her ikisi de nezaketle kanepeden kalktılar, ben de onları Menşiki'yle tanıştırdım. Son derece sıradan, herhangi biri gibi.

"Bay Menşiki bana modellik etmişti. Portresini yapmıştım. Şansımıza bu yakınlarda oturuyor kendisi; sonrasında da görüşmeye devam ettik."

"Eviniz vadinin karşısındaki dağdaymış" dedi Şoko Akikava. "Uzun süredir mi orada yaşıyorsunuz?"

Ev konusu açılınca, Menşiki'nin yüzünün rengi gözle görülür bir şekilde attı. "Evet, birkaç yıldır orada yaşıyorum. Kaç yıl oldu acaba? Şey... üç yıl galiba. Ya da dört mü ki?"

Sanki bana sorarmış gibi yüzüme baktı, bir şey demedim.

"Buradan eviniz görünüyor mu?" diye sordu Şoko Akikava.

"Evet, görünüyor." Sonra hemen konuyu değiştirdi. "Ama pek o kadar da büyük bir ev değil. Dağın başında, ulaşımı çok güç bir yerde."

"Ulaşım açısından bakınca bizim ev için de durum aynısı" dedi Şoko Akikava sempatik bir tavırla. "En sıradan alışverişler bile başlı başına bir iş. Cep telefonunun kapsama alanı sorunu var, radyo frekansı da zayıf. Dahası, yamaç dik olduğundan, kar birikince kayganlaşıyor, korkudan araba kullanamıyorum. Gerçi çok kar yağmıyor, şanslıyız, en son beş yıl önce bir kez olmuştu sadece."

"Evet, burada pek kar yağmaz" dedi Menşiki. "Denizden esen ılık rüzgâr sayesinde. Denizin iklim üzerindeki etkisi büyük değil mi? Demek istediğim..."

"Sonuçta kışın çok kar yağmadığına şükretmek lazım, değil mi?" diye araya girdim. Eğer konuşmasına izin verseydim Pasifik Okyanusu'ndaki sıcak su akıntılarına dek her şeyi tek tek açıklamadan duramayacak gibiydi, heyecandan ne dediğini bilmez haldeydi.

Bir Marie Akikava'ya, bir halasına bir Menşiki'nin yüzüne bakıyordum. Menşiki'nin yüzünde şudur denecek bir duygu belirtisi yoktu. Marie'nin yüzüne hiç bakmıyor, dosdoğru halasının yüzüne bakarak konuşuyordu. Sanki kadının yüzünde onu güçlü bir şekilde çeken özel bir şey varmış gibi.

Menşiki'ye dönüp, "Ben de Marie Hanım'ın resmini yapıyordum. Ondan bana modellik etmesini rica etmiştim de" dedim.

"Ben de her pazar sabahı onu buraya getiriyorum" dedi Şoko Akikava. "Bakınca burnunun ucu gibi yakın görünüyor ama yol çok dolambaçlı olduğundan epey sürüyor buraya varması."

Menşiki nihayet Marie Akikava'nın yüzüne doğrudan ba-

kabildi. Ancak gözleri, sanki onun yüzünde odaklanacak bir yer arıyor, şiddetli kış havasında sığınacak yer arayan küçük bir sinek gibi telaşla, durmadan hareket ediyordu.

Ben can simidi atar gibi eskiz defterini çıkarıp ona gösterdim. "Bunlar şimdiye dek çizdiklerim. Taslak çizimler yeni bitti, asıl resme başlamadım henüz."

Menşiki uzun bir süre, sanki gözleriyle yer gibi üç taslağa baktı. Sanki Marie'nin resim taslaklarına bakmak onun kendisine bakmaktan çok daha ilgisini çekiyormuş gibi. Ancak elbette öyle değildi. Cesaretini toplayıp Marie'nin yüzüne dosdoğru bakamıyordu. Taslak bir alternatiften başka bir şey değildi. Gerçek Marie ilk kez hemen yanı başında olunca, duygularını bir türlü kontrol edemiyordu. Marie Akikava, Menşiki'nin bu telaşlı hallerini sanki az bulunur bir hayvanı seyreder gibi izliyordu.

"Harika olmuşlar" dedi Menşiki. Ve Şoko Akikava'ya doğru baktı. "Tüm taslaklar son derece canlı. Atmosfer çok iyi yakalanmış."

"Evet, ben de öyle düşünüyorum" dedi halası gülümseyerek.

"Ama Marie Hanım oldukça zor bir model" dedim yine Menşiki'ye doğru. "Onu resmetmek hiç de kolay değil. Yüz ifadesi her an değiştiğinden onun özünde olan şeyi anlamak çok zamanımı aldı. Bu yüzden henüz gerçek resmi çizmeye başlayamadım."

"Zor mu?" dedi Menşiki. Sanki gözünü alan bir şeye bakıyormuş gibi gözlerini kısarak ikinci defa Marie'nin yüzüne baktı.

"Bu üç taslağın her birinde ifadesi farklı. Ve yüz ifadesi birazcık bile değişse tüm atmosfer bir anda değişiveriyor. Tek bir resimde onu çizebilmek için yüzeysel değil, onun özünde var olan şeyi kavramak zorundayım. Bunu yapamazsam, bütünün sadece bir parçasını resmetmiş olurum."

“Anladım” dedi Menşiki ilgiyle. Sonra o üç taslağa ve Marie’nin yüzüne defalarca karşılaştırarak baktı. O böyle yaparken o ana dek bembeyaz olan yüzü de giderek kızarmaya başladı. O kırmızılık önceleri tek bir nokta gibiydi, sonra pinpon topu kadar büyüdü, tenis topu boyuna ulaştı ve nihayet tüm yüzüne yayıldı. Marie o yüzdeki renk değişikliğini ilgiyle izliyordu. Şoko Akikava, nezaketsizlik olmasın diye olmalı, o renk değişiminden gözünü kaçırdı. Demliğe uzanıp fincanımdaki kahveyi tazeledim.

“Önümüzdeki haftadan itibaren gerçek resme başlayacağımı düşünüyorum. Diğer bir deyişle, boyaları kullanıp tuval üzerine resmedeceğim artık” dedim sessizliği bozmak için. Ortaya konuşmuştum.

“Yapısını oluşturdunuz değil mi?” diye sordu halası.

Başımı salladım. “Henüz yapısı oluşmadı. Gerçekten tuval önüne geçip elime fırçayı almadan, somut olarak hiçbir şey canlanmıyor gözümde.”

“Bay Menşiki’nin de portresini yaptınız demek” dedi Şoko Akikava.

“Evet, geçen ay” dedim.

“Harika bir portre oldu” dedi Menşiki üzerine basa basa. “Boyanın kuruması için biraz zaman gerektiğinden, henüz çerçevelettirmedim ama evimdeki kütüphanemin duvarına astım bile. Ancak ‘portre’ demek doğru bir ifade olur mu emin değilim. Tam olarak anlatamıyorum ama *derin* bir resim. Ne kadar bakarsam bakayım bıkmıyorum.”

“Sanki hem sizmişsiniz hem de değilmişsiniz gibi mi?” diye sordu Şoko Akikava.

“Yani *bilinen* anlamdaki portreler gibi değil, onlardan bir basamak daha derin bir şekilde çizilmiş bir resim.”

“Görmek isterim” dedi Marie. Oturma odasına geldiğimizden beri ilk kez konuşuyordu.

“Ama Mari’cik, ayıp! Misafir olduğun evde böyle...”

"Hiç sorun olmaz!" dedi Menşiki. Daha cümlesi bitmeden keskin bir baltayla keser gibi kadının lafını ağzına tıkamıştı. Öyle kesin bir tonda söylemişti ki herkes (Menşiki'nin kendisi de dahil) bir anlığına nefesini tuttu.

Bir soluk arası verip devam etti. "Bu kadar yakınız madem, mutlaka evime resmi görmeye gelin lütfen. Tek başıma yaşadığımdan rahat olabilirsiniz. İkinizi de her zaman beklerim."

Bunları dedikten sonra Menşiki'nin yüzü daha da kızardı. Muhtemelen dediklerinde kendisi de aşırıya kaçan bir samimiyet tınısı duymuştu.

"Marie Hanım, tabloları sever misiniz?" diye bu kez Marie'nin tarafına bakarak sordu. Ses tonu normale dönmüştü.

Marie başını hafifçe sallamakla yetindi.

"Zorlamak gibi olmayacaksa, gelecek hafta pazar günü, aynı saatte buraya sizi götürmeye geleyim. Birlikte evime gideriz, o resme bakmak istemez misiniz?" diye sordu Menşiki.

"Size zahmet olmasın..." dedi Şoko Akikava.

"Ben o resmi görmek istiyorum" dedi Marie de kararlı bir sesle.

Neticede sonraki hafta pazar günü öğleden sonra Menşiki'nin ikisini almaya gelmesi kararlaştırıldı. Onlarla gitmem için beni de davet ettiler ama o gün öğleden sonra bir işim olduğunu söyleyerek nazikçe geri çevirdim daveti. Bu işe daha fazla karışmak istemiyordum. Bundan sonra yaşanacaklar onlara kalmıştı. Orada olacakların mümkün olduğunca dışında kalmak istiyordum. Sonuçta ben sadece –temelde böyle bir şey yapma niyetim olmasa da– bir aracı olmuştum.

Güzel hala ve yeğenini uğurlamak için Menşiki'yle birlikte evden çıktık. Şoko Akikava, Menşiki'nin Prius'un yanına park edilmiş gümüşi Jaguar'ına bir süre ilgiyle baktı. Köpek sever birinin diğer köpekleri izlemesi gibi.

"Bu en son model Jaguar değil mi?" diye sordu Menşiki'ye.

"Öyle. Şimdilik bu en yeni Coupe modeli. Arabaları sever misiniz?" diye sordu Menşiki.

"Hayır, pek değil. Sadece babam da eskiden sedan Jaguar'a binerdi, vefat etmeden önce. Sık sık beni de bindirir, bazen bana da kullandırırdı. Bu yüzden arabanın ön kaputundaki şu armayı görünce o günleri hatırladım. XJ6'ydı sanırım. Dört yuvarlak farı vardı. Altı silindirli, 4.2 litrelik motoru vardı."

"III serisi. Evet, o çok güzel bir modeldir."

"Babam o arabayı çok severdi, çok uzun bir süre de kullandı. Yakıt masrafının yüksek olmasından, ufak tefek arızalar çıkmasından bıkmıştı ama yine de severdi."

"O modelin yakıt tüketimi hiç de tasarruflu değildir. Elektrik aksamında da arızalar çıkar. Jaguar'ların geleneksel olarak elektrik aksamları pek iyi olmaz. Ancak arıza çıkarmasını ve çok yakıt tüketimini göz ardı ederseniz, tek kelimeyle muhteşem bir arabadır. Sürüşü keyiflidir, direksiyon kavrayışı da –kendine has bir cazibesi vardır. Elbette çoğu kişi için arızalar ve yakıt tüketimi de çok önemli, bu yüzden Toyota Prius da çok iyi satıyor."

"Bu arabayı abim ben kullanayım diye satın aldı. Ben satın almış değilim" dedi Şoko Akikava Toyota Prius'u göstererek, bahane öne sürer gibi. "Kullanması kolay olduğu kadar güvenli de, ayrıca çevreye de duyarlı."

"Prius gerçekten harika bir arabadır" dedi Menşiki. "Aslına bakarsanız ben de ciddi ciddi satın alsam mı diye düşünmüştüm."

Dalga mı geçiyordu? Bundan şüpheliydim doğrusu. Menşiki'yi Toyota Prius'u kullanırken hayal edemiyordum hiç. Restorana girip *nisuaz* salatası sipariş eden bir leoparı hayal etmekle aynı şeydi bu benim için.

Şoko Akikava Jaguar'ın içine doğru bakarak konuştu. "Kabalık ettiğimi düşünmezseniz, acaba kısa bir süreliğine

Jaguar'a binebilir miyim? Şoför koltuğuna oturmak istiyorum sadece."

"Elbette" dedi Menşiki. Sonra ses tonunu ayarlamak için hafifçe öksürdü. "İstediğiniz kadar binin lütfen. Dilerseniz sürebilirsiniz de."

Onun Menşiki'nin arabasına bu kadar ilgi gösterdiğini görünce hayrete kapılmıştım. Sakin ve düzgün görünüşüne bakınca, arabalara ilgi duyacak birine benzemiyordu hiç. Ne var ki Şoko Akikava gözleri parlayarak Jaguar'a bindi, krem rengi deri koltuğa kendini bıraktı, kontrol panelini dikkatlice inceledi, iki eliyle direksiyonu kavradı. Sonra sol elini vitesin üzerine koydu. Menşiki pantolonunun cebinden arabanın anahtarını çıkarıp ona uzattı.

"Motoru bir çalıştırıp bakın" dedi.

Şoko Akikava bir şey demeden anahtarı aldı, direksiyonun yanına soktu, saat yönünde çevirdi. O büyük kediler familyasından canavar bir anda gözünü açtı. Şoko Akikava derinden gelen motor sesini bir süre dikkatlice dinledi.

"Bu motor sesini hatırlıyor musunuz?"

"4.2 litre, V8 motoru bu. Babamın bindiği XJ6 altı silindirliydi, sübap sayısı da ateşlemesi de farklı ama sesi benziyor. Petrolü yarın yokmuş gibi har vurup harman savurmak konusunda ise ikisi de aynı derecede günahkâr makineler."

Şoko Akikava el frenini kaldırıp sağa dönüş sinyali verdi. Kendine özgü, *tık tık* sesi net biçimde duyuldu.

"Bu sesi çok özlemişim."

Menşiki gülümsedi. "Bu ses sadece Jaguar'da var. Diğer arabalarda sinyal sesi farklı oluyor."

"Gençken XJ6'da gizli gizli deneme sürüşü yaparak aldım ehliyetimi" dedi. "İlk kez başka bir arabayı kullandığımda epey güçlük çekmiştim. El freni olması gereken yerde değildi. Ne yapsam bilememiştim."

"Sizi çok iyi anlıyorum" dedi Menşiki gülümseyerek. "İngilizlerin böyle tuhaflıkları vardır hep."

"Ama bu arabanın kokusu babamınkinden biraz farklı."

"Ne yazık ki haklısınız. Jaguar bir dolu sebepten dolayı eskisiyle aynı iç malzemeyi kullanmıyor. Özellikle 2002 yılında Connolly şirketi döşeme için deri sağlamayı kestiğinden beri arabanın içinin kokusu tamamıyla değişti. Connolly şirketi de iflas etti."

"Ne yazık. O kokuyu çok severdim oysa. Nasıl desem, babamın kokusuyla özdeşleştirmiştim."

Menşiki çekine çekine "Aslına bakarsanız, benim bunun dışında bir tane daha Jaguar'ım var" dedi. "Onda belki de babanızın arabasınınkiyle aynı koku vardır."

"XJ6'nız mı var?"

"Hayır, E modeli."

"E modeli, şu üstü açık olan mı?"

"Evet. Seri 1, Road Star, 1960'ların ortalarında üretilmiş ama hâlâ kullanıyorum. Onun da altı silindirli 4.2 litrelik motoru var neticede. Orijinal iki koltuklu. Tentesini yenilediğim için tam anlamıyla orijinal denemez gerçi ama."

Arabalar konusunda pek fikri olmayan biri olarak bahsedilenlerden hiçbir şey anlamıyordum. Şoko Akikava ise bu bilgileri edinmekten bir tür keyif alıyor gibi görünüyordu. Anlaşılan Jaguar'lar ikisinin ortak ilgi alanıydı –her ne kadar dar bir ilgi alanı olsa da– ve bu da beni rahatlatıyordu. Yeniden yan yana geldiklerinde ikisinin sohbet etmeleri için onlara konu bulmak zorunda kalmayacaktım. Marie arabalarla benden bile daha az ilgiliydi, ikisinin sohbetinden sıkılmış görünüyordu.

Şoko Akikava Jaguar'dan inip kapıyı kapattı, arabanın anahtarını Menşiki'ye uzattı. Menşiki anahtarı aldı, pantolonunun cebine koydu. Sonra halası ve Marie mavi Prius'a bindiler. Menşiki, Marie'nin kapısını kapattı. Jaguar ve Prius'un

kapı kapanma seslerinin tamamen farklı oluşu beni bir kez daha düşündürdü. Tek bir sesin bile dünyada gerçekten ne çok farklı varyasyonu vardı. İkisi de bir teli tutup serbest bırakarak o sesi çıkarıyor olsa da, Charles Mingus'un basları ile Ray Brown'unkilerin birbirinden tamamen farklı duyulması gibi.

"O halde gelecek hafta pazar günü görüşmek üzere" dedi Menşiki.

Şoko Akikava, Menşiki'ye dönerek gülümsedi, direksiyonu kavradı, arabayı sürdü. Toyota Prius'un yüksek poposu artık görünmez olunca, Menşiki ile eve döndük. Sonra oturma odasında soğumuş kahvelerimizi içtik. Bir süre konuşmadık. Sanki Menşiki'nin bedeninden tüm güç çekilip gitmiş gibiydi. Zorlu, uzun mesafe yarışını bitirmiş, varışa yeni ulaşmış bir koşucu gibi.

"Güzel bir kız çocuğu" dedim kısa bir süre sonra. "Marie Akikava'dan söz ediyorum."

"Öyle gerçekten. Büyüdükçe daha da güzelleşecektir" dedi Menşiki. Ancak bunları söylerken sanki aklında başka şeyler varmış gibi görünüyordu.

"Onu yakından görünce neler hissettiniz?" diye sordum.

Menşiki rahatsız bir şekilde gülümsedi. "Gerçeği söylersem, pek doğru düzgün bakamadım ki ona. Çok gergindim çünkü."

"Ama az da olsa görebildiniz değil mi?"

Menşiki başıyla onayladı. "Evet, elbette." Bir süre sustu, sonra birden başını kaldırıp ciddi bakışlarla bana baktı. "Peki ya siz, ne düşündünüz?"

"Ne mi düşündüm? Ne hakkında?"

Menşiki'nin yüzü yine biraz kızarmıştı. "Onun yüzüyle benim yüzüm arasında benzerlik var mıydı? Siz bir ressamsınız, uzun zamandır da portre ressamlığı yapıyorsunuz, bunu anlamış olmalısınız."

Başımı salladım. "Kuşkusuz yüzlerin karakteristik özelliklerini kolayca kavrama konusunda bir deneyimim var. Ancak bu, kim kimin çocuğudur, bu ayrımı yapabileceğim anlamına gelmiyor. Dünyada birbirine benzemeyen ebeveyn ve çocuklar olduğu gibi birbirine tıpatıp benzeyen ama birbiriyle hiç akrabalığı olmayan kişiler de vardır."

Menşiki derin bir iç çekti. Sanki ağzıyla değil de tüm bedeniyle iç çekmişti. Avuç içlerini birbirine sürttü.

"Sizden bir uzman görüşü soruyor değilim. Tamamen *kişisel fikrinizi* merak ediyorum. Genel bir şey olabilir. Dikkatinizi çeken bir şey olduysa, bunu bana söyler misiniz?"

Bunun üzerine kısa bir süre düşündüm. Sonra, "Yüz hatlarınızda somut bir benzerlik göremedim. Ancak gözlerinizin hareketinde bir şekilde benzerlik olduğunu hissettim. Birkaç kez hissetim bunu" dedim.

Dudaklarını sımsıkı kapatmış, yüzüme bakıyordu. "Gözlerimizin benzediğini mi söylüyorsunuz?"

"Duyguların olduğu haliyle doğrudan göze yansıması, ikinizin ortak noktası. Mesela merak, coşku, şaşırma ya da kuşku, tepki, bunların hepsi tuhaf biçimde gözlerinizden dışarıya yansıyor. Bu ifadelerin çok belirgin olduğunu söyleyemem ama ikinizin gözü de yüreğinizin penceresi gibi işliyor. Normal insanlardan farklı bir şey bu. Çoğu kişinin kendince belirgin bir ifadesi olsa da gözleri duygularını o denli canlı şekilde yansıtmaz."

Menşiki'nin yüzüne bir şaşkınlık ifadesi yayıldı. "Benim gözlerim de mi öyle görünüyor?"

Başımı sallayarak onayladım.

"Hiç bilincinde değildim öyle olduğunun."

"İnsan çabalasa da bunu kendi kontrol edemez. Ya da belki de bilinçli olarak duyguları bastırmaya çok çalışınca gözden bir çıkış yolu buluyorlardır. Ama çok dikkatli gözlemlemeyince, okunamayabilir. Sıradan insanlar bunu fark etmez zaten."

“Ama siz bunu görebiliyorsunuz?”

“İnsanların yüzünü okumak benim işim çünkü.”

Menşiki bir süre bu dediklerimi düşündü. Sonra, “Bizim böyle bir ortak noktamız var. Ama aynı kandan, baba-kız olup olmadığımızı siz bile anlayamazsınız, öyle mi?”

“Resmini yapacağım kişiye bakınca onunla ilgili bir izlenim edinirim. Buna önem veririm. Ancak sanatsal izlenim ile objektif gerçeklik ayrı şeylerdir. İzlenim bir şeyi ispat etmez. Rüzgârla savrulan kelebek gibi bir şeydir, pratik bir karşılığı yoktur. Peki ya siz? Siz onunla karşı karşıya gelince özel bir şey hissetmediniz mi?”

Birkaç kez başını salladı. “İlk defa ve kısa bir süreliğine gördüm, bir şey anlamadım. Daha uzun bir süre gerekli. Önce o kızın yanında olmaya alışmam gerek.”

Sonra bir kez daha başını hafifçe salladı. Bir şey arar gibi ceketinin ceplerine soktu ellerini, sonra dışarı çıkardı. Ne aradığını unutmuş gibi. Sonra konuşmaya devam etti.

“Hayır, belki de birkaç kez bir araya gelmekle de olmaz. Her buluşmada belki de kafam daha da karışacak ve bir sonuca ulaşamayacağım. O *belki de* benim kanımdan olan kızımdır ya da değildir. Ama benim için fark etmez. O kızla karşı karşıya gelince, onun kızım olduğu olasılığını düşünmek, o varsayımı fiziksel olarak hissetmek bile, bir anda bedenimin her köşesine taze kanın yayılmasını sağladı sanki. Belki de bugüne dek gerçekten yaşadığımı hiç hissetmemişimdir.”

Sessizliğimi korudum. Menşiki'nin duyguları ya da yaşadığını hissetmesiyle ilgili düşünceleri karşısında söyleyebileceğim bir şey yoktu. Menşiki son derece pahalı, kalın kol saatine baktı, sanki güçbela hareket eder gibi hantal bir şekilde kanepeden kalktı.

“Size minnettarım. Eğer siz destek olmasaydınız, ben tek başıma hiçbir şey yapamazdım.”

Bunları söyledikten sonra tökezler gibi adımlar atarak girişe yöneldi, ağır ağır ayakkabılarını giydi ve bağcıklarını bağladı, sonra dışarı çıktı. Arabaya binip gidişini, girişin önünden seyrettim. Jaguar gözden kaybolunca, etraf yeniden pazar günü öğleden sonrasının sakinliğine büründü.

Saat ikiyi biraz geçiyordu. Çok yorulduğumu hissediyordum. Dolaptan eski battaniyeyi aldım, üzerime çekip kanepeye uzandım, bir süre uyudum. Uyandığımda saat üçü geçiyordu. Odaya giren gün ışığının açısı biraz değişmişti. Tuhaf bir gündü. İleri mi gidiyordum, geri mi dönüyordum, yoksa aynı yerde dönüp dolaşıyor muydum ayrımına varamıyordum. Yön duygum kaybolmuştu. Şoko Akikava, Marie Akikava ve Menşiki. Her üçünde de özel bir çekim gücü vardı. Ve üçü tarafından çevrilmiş halde, tam ortada ben vardım. Hiçbir çekim gücüne sahip olmayan ben.

Her ne kadar yorulmuş olsam da, henüz pazar günü bitmemişti. Saatin akrebi henüz öğleden sonra üçü gösteriyordu. Ve güneş de batmamıştı. Pazar geçmişe ait gibi olsa da, yeni günün gelmesine daha çok zaman vardı. Ancak içimde bir şey yapma isteği yoktu hiç. Öğle uykumun ardından zihnim bulanmış gibiydi, aval aval etrafa bakıyordum. Masa çekmecesine tıkıştırılmış eski bir yün yumağı gibi hissediyordum kendimi. Kim onu oraya tıkıştırmıştı acaba? Yün yumağı yüzünden çekmece tam kapanmıyordu. Sanırım böyle bir günde, ben de arabanın lastiğinin hava basıncını ölçmeliydim. İçinde bir şey yapma isteği uyanmadığında insan en azından arabasının lastik basıncını ölçmeli.

Ne var ki hayatım boyunca hiç lastiklerin hava basıncını ölçmemiştim. Arada bir benzin istasyonunda, "havası inmiş gibi, lastiklerinizin basıncını ölçtürseniz iyi olur" dendiğinde ölçtürmüştüm ancak. Bunun için hava basınçölçeri gerekirdi. Onun nasıl bir şey olduğunu dahi bilmiyordum. Torpido gö-

züne sığan bir şey olduğuna göre, o kadar da büyük olmamalıydı. Ve sanırım bir aylık maaş karşılığı alınacak kadar pahalı bir şey de değildi. En kısa zamanda bir tane alayım madem dedim içimden.

Etraf kararınca mutfağa gittim, bir kutu bira içerek akşam yemeği hazırladım. Sarıkuyruk balığı konservesini fırında ısıttım, yanına turşu çıkardım, salatalık ve yosuna sirke döktüm, turp ve *tofu*lu *miso* çorbası yaptım. Sonra sessizce yemeye başladım. Ne konuşacak biri vardı karşımda ne de konuşmak istediğim bir şey. Bu sade, yalnız akşam yemeğinin bitmesine yakın giriş kapısının zili çaldı. Sanki insanlar sözleşmiş gibi tam da ben yemeğimi bitirmek üzereyken denk getiriyor, zili çalıyorlardı.

Henüz gün bitmedi, diye düşündüm. Uzun bir pazar olacağa benziyordu. Yerimden kalkıp yavaşça kapıya yöneldim.

35

O yer olduğu haliyle bırakılmalıydı

Ağır adımlarla girişe yürüdüm. Zili çalanın kim olabileceği hakkında hiçbir fikrim yoktu. Eğer evin önünde bir araba durmuş olsaydı, sesini duyardım. Yemek odası biraz içerideydi ama son derece sessiz bir gece olduğundan, bir araba gelmiş olsa motor sesi ya da lastik gıcırtısı mutlaka kulağıma gelirdi. Hibrit motoruyla övünen Toyota Prius olsa bile duyardım. Ama hiçbir ses duymamıştım.

Güneş battıktan sonra araba kullanmadan, buraya kadar uzun yamaç yolunu tırmanmaya da kimsenin gözü kesmezdi. Neredeyse hiç ışık olmayan yol çok karanlıktı, etrafta hiçbir şey de görünmüyordu. Issız dağın üzerinde kurulmuş bir ev olduğundan, yakında komşu diyebileceğim kimse de yoktu.

Belki de Kumandan'dır zili çalan diye düşündüm. Ancak ne kadar düşünürsem düşüneyim, o olamazdı. O istediği zaman gelip istediği kadar kalabiliyordu evde; kapı zilini çalmasına gerek yoktu.

Delikten kim olduğuna bakmadan kilidi çevirip kapıyı açtım. Marie Akikava'ydı gelen. Üzerinde öğlenkiyle aynı kıyafetler vardı, şimdi oduncu gömleğinin üzerine ince bir de ceket giymişti. Güneş batmış ve hava oldukça soğumuştu. Cleveland Indians takımının beyzbol şapkasım takmıştı başına (neden Cleveland şapkası acaba?), sağ eline büyük bir el feneri almıştı.

"Girebilir miyim?" diye sordu. *İyi akşamlar* demediği gibi *böyle ansızın gelmekle rahatsız ediyorum ama* da yoktu.

"Girebilirsin, elbette" dedim. Başka bir şey de demedim. Aklımın içindeki çekmece henüz tam kapanmamıştı çünkü. Yün yumağı çekmeceyi tıkamıştı.

Onu yemek odasına yönlendirdim.

"Yemek yiyordum. Bitirebilir miyim?" dedim.

Sessizce başını sallayıp onayladı. Sosyal nezaket denen zahmetli kavramın onun için bir anlamı yoktu.

"Çay içer misin?" diye sordum.

Yine sessiz biçimde başıyla onayladı. Sonra ceketini çıkardı, beyzbol şapkasını çıkarıp saçlarını düzeltti. Su kaynattım. Sonra küçük bir çaydanlığa çay koydum. Ben de çay içmek istiyordum.

Marie Akikava masaya dirseklerini dayamış sanki hiç görmediği bir şeye bakar gibi ben sarıkuyruk balığını yiyip *miso* çorbasını içerken, pirinç lapasını silip süpürürken beni izliyordu. Balta girmemiş ormanın içinde gezinirken piton yılanının bir porsuk yavrusunu yuttuğunu görmüş ve yakındaki taşın üzerine oturmuş olanları seyrediyormuş gibi.

"Sarıkuyruk balığı konservesini kendim yaptım" diye açıkladım derinleşen sessizliği bozmak için. "Bu şekilde günlerce bozulmadan bekleyebilir."

Hiç tepki vermedi. Dediklerimi işittiğinden bile emin değildim.

"Emmanuel Kant alışkanlıklarına son derece bağlı bir yaşam sürmüş. İnsanlar onu şehirde gezinirken görünce saatlerini ayarlarlarmış, o kadar yani" dedim.

Elbette bunları öylesine söylemiştim. Marie Akikava'nın öylesine söylenmiş cümlelere nasıl tepki vereceğini görmek istemiştim sadece. Söylediklerimi gerçekten işitiyor mu diye merak da etmiştim. Ancak hiçbir tepki vermedi. Etrafımızdaki sessizlik daha da derinleşti. Emmanuel Kant, her gün sessizce, bir ödevi yerine getirir gibi Königsberg Caddesi'nde

gezinmeye devam etti. Ölmeden önceki son sözleri, *İyi böyle (es ist gut)* olmuştu. Böylesi yaşamlar da vardı.

Yemeğimi bitirdim, kullandığım tabakları lavaboya taşıdım. Sonra çayı koydum. İki fincan çayla masaya döndüm. Marie Akikava, masada oturmuş halde dikkatlice her bir hareketimi izliyordu. Bir kitaptaki ayrıntılı dipnotları kontrol eden bir tarihçi gibi dikkatli gözlerle.

"Buraya arabayla gelmiş olamazsın değil mi?" diye sordum.

"Yürüyerek geldim" diye ağzını açıp konuştu nihayet Marie Akikava.

"Evinden buraya kadar yürüyerek mi geldin yani?"

"Evet."

Susup onun konuşmaya devam etmesini bekledim. Marie Akikava da susuyordu. Yemek masasında karşılıklı oturmuş duruyorduk, aramızdaki sessizlik uzun bir süre daha devam etti. Uzun sessizlikler konusunda fena sayılmazdım. Ne de olsa bir dağ başında tek başıma yaşıyordum.

"Gizli bir geçit var" dedi Marie bir süre sonra. "Arabayla epey uzun bir yol ama o yoldan gelince kısa sürüyor."

"Ben de bu çevrede epey gezindim ama öyle bir geçit görmedim."

"Aramayı bilmediğin için" diye kestirip attı. "Normal şekilde yürür ve normal şekilde bakarsan, geçidi bulamazsın. Çok iyi gizlenmiş çünkü."

"Sen mi gizledin?"

Başıyla onayladı. "Ben doğduktan sonra hemen buraya getirilmişim, burada büyüdüm. Küçükken dağın her yeri benim oyun alanımdı. Buradaki her yeri dip köşe bilirim."

"Ve o geçit ustalıkla gizlenmiş."

Bir kez daha net şekilde başını sallayarak onayladı.

"Ve sen o geçitten geçerek buraya kadar geldin."

"Öyle."

Derin bir iç çektim. "Yemek yedin mi?"

"Az önce yedim."

"Ne yedin?"

"Halam yemek yapmakta pek iyi değildir" dedi. Soruma cevap değildi bu ama bundan başka bir şey de demedi. Az önce yediği yemeği hatırlamak istemiyordu anlaşılan.

"Peki, halan buraya tek başına geldiğini biliyor mu?"

Marie bu soruyu yanıtlamadı. Dudakları sımsıkı kapalıydı. Bu yüzden kendi kendime cevap verdim.

"Elbette bilmiyor. Hiçbir yetişkin on üç yaşındaki bir kız çocuğunu karanlık çöktükten sonra dağ başında dolaşmaya göndermez. Öyle değil mi?"

Sessizliğini korudu bir süre daha.

"Gizli bir geçit olduğunu da bilmiyor."

Marie birkaç kez başını salladı. Bu, halasının gizli geçidi bilmediği anlamına geliyordu.

"Senden başka o gizli geçidi bilen yok."

Marie başını evet anlamında salladı birkaç kez.

"Her koşulda" dedim, "sizin evin yönünü göz önüne alınca, mutlaka o yoldan çıkınca, eski tapınağın olduğu koruluktan da geçmişsindir, değil mi?"

Marie başıyla onayladı. "Eski tapınağı çok iyi biliyorum. Geçenlerde büyük makineler kullanıp onun arkasındaki eski taş tümseğin altını kazdığınızı da biliyorum."

"Kazılırken gördün mü?"

Marie başını salladı. "Kazılırken görmedim. O gün okula gitmiştim. Ben gördüğümde aletin izleri kalmıştı yerde. Neden orayı kazdırdın?"

"Çeşitli durumlardan ötürü."

"Ne gibi durumlar?"

"En başından anlatmaya kalkarsam, çok uzun sürer" dedim. Başka da açıklama yapmadım. O olaya Menşiki'nin de dahil olduğunu, mümkün olduğunca ona söylemek istemiyordum.

"Orası öyle kazılmamalıydı" dedi Marie çıkışır gibi.

"Neden böyle düşünüyorsun?"

Omuz silker gibi bir hareket yaptı. "O yer olduğu haliyle bırakılmalıydı. Hep öyle bırakılmıştı çünkü."

"Hep öyle mi bırakılmıştı?"

"Çok uzun zamandan beri orası olduğu haliyle duruyordu."

Tam da dediği gibi, diye düşündüm. O yere dokunmamalıydık belki de. Şimdiye dek *herkes* öyle yapmıştı. Ancak şimdi bunları söylemek için çok geçti. Taş tümsek çoktan kazılmış, kuyu ortaya çıkmış, Kumandan özgür kalmıştı.

"O kuyunun üzerindeki kapağı yerinden oynatan sen miydin?" diye sordum Marie'ye. "Kuyunun içine bakıp sonra kapağı yine yerine koydun, taşları da eskisi gibi yerleştirdin. Öyle yaptın değil mi?"

Marie başını kaldırıp yüzüme baktı. Nasıl bildin der gibiydi.

"Taşların yeri birazcık değişmişti çünkü. Benim görsel hafızam eskiden beri çok iyidir. Böyle bir farkı bir bakışta anlarım."

"Vay" dedi etkilenmiş gibi.

"Ama tahtaları kaldırıp baktığında içerisi bomboştu. Karanlık ve nemli hava dışında bir şey yoktu. Öyle değil mi?"

"Merdiven kalmıştı sadece, dayalıydı."

"Kuyunun içine girmedin değil mi?"

Marie başını kuvvetlice salladı. Hiç öyle bir şey yapar mıyım dercesine.

"O halde" dedim, "bu gece bu saatte buraya gelmenin bir nedeni var, değil mi? Yoksa bu sadece sosyal bir ziyaret mi?"

"Sosyal ziyaret?"

"Bu yakınlardaydım da, bir uğrayıp hatır sorayım dedim gibi bir şey?"

Bu sorumun üzerine bir süre düşündü. Sonra başını hafifçe salladı. "*Sosyal ziyaret* değil."

"O halde, bu ne tür bir ziyaret?" dedim. "Elbette beni evimde ziyaret etmen beni sevindirir, ama sonrasında halan ya da baban bu durumu öğrendiğinde, tuhaf yanlış anlamalara neden olabilir."

"Nasıl bir yanlış anlama?"

"Dünyada türlü türlü yanlış anlamalar vardır" dedim. "Bizlerin hayal gücünü bir hayli aşan yanlış anlamalar da. Belki de bundan sonra seni model alıp resmetmeme izin vermeyebilirler. Bu benim açımdan son derece sıkıntılı bir durum olur. Senin için olmaz mı?"

"Halam fark etmez" dedi Marie kesin bir tonda. "Akşam yemeği bitince, ben odama çekiliyorum, ondan sonra halam odama gelmez hiç. Böyle bir kuralımız var. Bu yüzden pencereden gizlice çıktığımda kimse fark etmez. Hiçbir gece fark edilmedi."

"Daha önce de mi gece gece dağda dolaştın?"

Marie başıyla onayladı.

"Gecenin bir yarısı tek başına korkmuyor musun?"

"Çok korktuğum başka şeyler var."

"Ne gibi?"

Marie hafifçe omuzlarını silker gibi bir hareket yaptı, cevap vermedi.

"Halanı anladım, peki ya baban ne yapıyor şimdi evde?" diye sordum.

"Henüz eve dönmedi."

"İyi de bugün pazar."

Marie bir şey demedi. Babasıyla ilgili mümkün olduğunca bir şey sormamak gerekiyordu.

"Neyse, endişelenmene gerek yok. Tek başıma dışarı çıktığımı kimse bilmiyor. Eğer öğrenirlerse de, senin adını karıştırmam" dedi Marie.

"Tamam, artık bunun için endişelenmeme gerek yok" dedim. "Peki ama gecenin bir yarısı neden evime geldin?"

"Seninle konuşmam gerekti."

"Ne hakkında?"

Marie Akikava fincanı eline aldı, sıcak çaydan sessizce bir yudum içti. Sonra dikkatli gözlerle etrafa bakındı. Anlatacaklarını başkasının duymadığından emin olmak ister gibi. Elbette etrafta bizim dışımızda kimse yoktu. Eğer Kumandan dönmüş ve bir yerden bizi dinliyorsa, başka tabii. Ben de etrafa göz gezdirdim. Ancak Kumandan'ı göremedim. Bir *beden almadığında* onu hiç kimse göremezdi.

"Bugün öğlen buraya gelen arkadaşın" dedi, "güzel kır saçları olan o kişi. Adı neydi? Az bilinen bir adı vardı hani."

"Menşiki."

"Evet, Bay Menşiki."

"O benim arkadaşım değil. Bir süre önce tanıştığım biri sadece."

"Her neyse" dedi Marie.

"Ee, ne olmuş Bay Menşiki'ye."

Gözlerini kısıp bana baktı. Sonra sesini iyice alçaltıp konuştu. "O sanırım yüreğinde bir şey gizliyor."

"Ne gibi bir şey?"

"O kadarını bilmiyorum. Ama Bay Menşiki'nin bugün öğleden sonra şans eseri uğramış olması, sanırım *gerçek* değil. Aslında bir nedeni olduğu için gelmiş olduğunu hissediyorum."

"*Bir neden*? Ne olabilir ki?" diye sordum onun sert, sorgulayan gözlerine bakarak.

Gözlerini gözlerimden hiç ayırmadan konuştu. "O kadarını bilmiyorum. Sen de mi bilmiyorsun?"

"Hayır, bilmiyorum" diye yalan söyledim. Marie Akikava'nın gözleri yalanımı yakalamasın diye içimden dua ederek. Eskiden beri yalan söyleme konusunda beceriksizimdir. Bir şey uydurduğumda yüzüm kızarır hemen. Ancak gerçeği açıklamam hiç de uygun olmazdı.

"Gerçekten mi?"

"Gerçekten" dedim, "onun uğrayacağı hiç aklıma gelmezdi."

Marie söylediklerime inanmış gibi görünüyordu. Aslında bugün uğrayacağını söylememişti, aniden gelmesi benim için de beklenmedik bir şey olmuştu. Tam da yalan sayılmazdı yani.

"O adamın tuhaf gözleri var" dedi Marie.

"Tuhaf mı? Nasıl yani?"

"Gözlerinde sanki hep bir *niyet* varmış gibi bakıyor. Kırmızı başlıklı kız masalındaki gibi. Kızın ninesinin görüntüsüne bürünüp yatağa yatsa da, onun gözlerine bakınca bir kurt olduğu anlaşılıyor."

Kırmızı başlıklı kız?

"Demek istediğin, senin Bay Menşiki'de negatif bir şeyler hissettiğin mi?"

"Negatif?"

"Olumsuz şeyler. Zarar verici bir şey gibi."

"Negatif" dedi. Bu sözcüğü aklının çekmecesine koymuştu. "Apansız" ile aynı şekilde.

"Öyle değil" dedi Marie. "Kötü *niyetli* olduğunu düşünmüyorum. Ama güzel, *kır saçlı* Bay Menşiki'nin bir şeyler gizlediğini düşünüyorum."

"Bunu mu hissettin yani?"

Marie başıyla onayladı. "Evet, bu yüzden de emin olmak için buraya geldim. Onun hakkında bir şey bileceğini düşündüm."

"Halan da böyle mi düşünüyor peki?" diye sordum onun sorusunu başka yöne çekmek için.

Marie hafifçe başını yana eğdi. "Hayır, halam öyle düşünmüyor. Başkaları hakkında negatif düşünen biri değildir o. Aslında, bence Bay Menşiki'ye ilgi duydu. Aralarında yaş farkı var ama hem yakışıklı hem de kıyafetleri özenli, çok da zengin gibi, ayrıca tek başına yaşıyor..."

"Halan ondan hoşlanıyor yani?"

"Öyle olduğunu düşünüyorum. Bay Menşiki ile sohbet ederken son derece neşeliydi. Yüzü gülüyordu, sesi de her zamankinden biraz farklıydı. Her zamanki halamdan farklıydı. Ve Bay Menşiki de bu farkı görmüş olmalı."

Bu konuda hiçbir şey demedim, ikimizin fincanına da sıcak çay ekledim. Sonra çayımdan içtim.

Marie bir süre kendi halinde düşüncelere daldı. "Acaba bugün buraya geleceğimizi Bay Menşiki nereden biliyordu? Sen mi söylemiştin?"

Mümkün olduğunca yalan söylemek istemediğimden dikkatli bir şekilde sözcükleri seçerek konuştum. "Bay Menşiki'nin halan ve seninle bugün burada buluşmayı planlayarak geldiğini düşünmüyorum. Sizlerin burada olduğunu öğrenince, geri dönmek istedi ama ben onu durdurdum. O, *şans eseri* evime geldi ve halan da *şans eseri* buradaydı, onu görünce de ilgi duymuş olabilir. Halan oldukça çekici bir kadın çünkü."

Marie dediklerime tamamen ikna olmuş gibi görünmüyordu ama daha fazla soru sormadı. Bir süre daha dirsekleri masaya dayalı ciddi bir surat ifadesiyle durdu.

"Gelecek hafta pazar günü onun evine ziyarete gideceksiniz" dedim.

Marie başıyla onayladı. "Öyle, resmettiğin portresini gösterecek. Ve halam da çok heyecanlı. Pazar günü Bay Menşiki'yi evinde ziyaret edeceğimiz için."

"Halanın da heyecana ihtiyacı var. Ne de olsa bu ıssız dağ başında yaşıyor, şehir merkezinden farklı olarak burada erkeklerle tanışma fırsatı olmuyordur pek."

Marie Akikava bir süre dudaklarını sımsıkı kapalı tuttu. Sonra sır verir gibi konuştu. "Halamın bir sevgilisi varmış. Uzun süre ciddi bir şekilde birlikte olduğu bir adam. Buraya gelmeden önce, Tokyo'da sekreter olarak görev yaparken. Ama bir sürü şey olmuş ve sonuçta ayrılmışlar, halam sonra-

sında çok üzülmüş. Annem vefat ettikten sonra da bize geldi ve bizimle birlikte yaşamaya başladı. Elbette bunları *kendisinden* duymuş değilim ama."

"Şimdi görüştüğü kimse yok mu yani?"

Marie başıyla onayladı. "Yok sanırım."

"Sen halanın yalnız bir kadın olarak Bay Menşiki'ye bir tür ilgi duymasını endişeyle karşılıyorsun. Bu yüzden de bana bu konuyu danışmak için geldin. Öyle mi?"

"Şey, Bay Menşiki halamı baştan çıkarmaya çalışıyor olabilir mi?"

"Baştan çıkarmak mı?"

"Ciddi bir duygu beslemeden."

"Bunu ben bilemem" dedim. "Ben de Menşiki hakkında pek bir şey bilmiyorum. Ayrıca halanla o, daha bu öğleden sonra karşılaştılar, somut olarak da aralarında henüz bir şey olduğu yok. Hem bu konu onları ilgilendirir; birbirlerini tanıdıkça işler değişebilir de. Birazcık kalp çarpıntısı büyüyüp başka bir şeye dönüşebilir ya da tam tersi olabilir."

"Ama benim içimde bir his var" dedi kendinden emin bir şekilde Marie.

Bir temeli olmasa bile onun *içindeki hisse* inanabilirdim. Çünkü benim de *içimde bir his* vardı.

"Sen, bir şeyler olacak ve halan bir kez daha çok üzülecek diye endişe ediyorsun" dedim.

Marie, hafifçe başını sallayarak onayladı. "Halam dikkatli biri değildir, ayrıca üzülmeyi kaldıracak biri de değildir."

"Böyle deyince, sanki sen halanın velisiymişsin gibi oluyor" dedim.

"Bir anlamda öyle" dedi Marie ciddi bir yüz ifadesiyle.

"Peki ya sen? Sen alışık mısın üzülmeye?"

"Bilmem" dedi Marie. "Ama en azından ben aşk falan yaşamıyorum."

"Ama bir gün âşık olacaksın."

"Ama şimdi değil. Göğüslerim biraz daha büyümeli."

"Çok uzak bir zaman değil."

Marie'nin yüzü asıldı biraz. Sanırım bana inanmamıştı.

O anda yüreğime bir şüphe düştü. Menşiki'nin asıl amacı Marie ile bağını sürdürmekti de bu yüzden mi bilinçli olarak Şoko Akikava'ya yaklaşıyordu acaba?

Menşiki, Marie Akikava hakkında bana şöyle demişti: *İlk defa ve kısa bir süreliğine gördüm, bir şey anlamadım. Daha uzun bir süre gerekli.*

Şoko Akikava, Menşiki için Marie ile düzenli olarak görüşme imkânı bulacağı önemli bir aracı olabilirdi. Çünkü halası Marie'nin gerçek anlamda velisi idi. Bu yüzden de Menşiki önce Şoko Akikava'yı –az ya da çok– avcuna almalıydı. Menşiki gibi bir adam için bunun zor bir iş olacağı söylenemezdi. Çantada keklikti. Yine de ben onun böyle bir art niyeti olduğuna inanmak istemiyordum. Kumandan'ın da dediği gibi, o her şeyi önceden planlayan biriydi. Ama benim gözüme o kadar da kurnaz biri gibi görünmüyordu.

"Bay Menşiki'nin evi oldukça etkileyici bir yer" dedim Marie'ye. "Çok ilgi çekici bir yer; bir kez görmekten zarar gelmez."

"Bay Menşiki'nin evine hiç gittin mi?"

"Sadece bir kez. Akşam yemeğine."

"Bu vadinin karşısında değil mi?"

"Evlerimiz neredeyse tam karşı karşıya."

"Buradan görünüyor mu?"

Biraz düşünür gibi yaptım. "Hımm, birazcık sadece."

"Görmek isterim."

Onu terasa çıkardım. Sonra Menşiki'nin vadinin ötesindeki, dağ başındaki malikânesini işaret ettim. Bahçe ışıkları o beyaz yapıyı, gece deniz üzerinde giden görkemli bir yolcu gemisi gibi aydınlatıyordu. Evin birkaç penceresinden içerideki ışıklar görünüyordu. Hepsi de utangaç, küçük ışıklardı.

"O beyaz ev mi?" diye şaşkınlıkla sordu Marie. Sonra büyük bir ciddiyetle yüzüme baktı. Bir şey demeden yeniden uzaktaki malikâneye çevirdi gözlerini.

"O ev benim evimden de rahatlıkla görünüyor. Açısı buradakinden birazcık farklı yalnızca. Acaba o evde yaşayan kişi nasıl biridir diye merak ederdim hep."

"Çok göz alıcı bir yer olduğundandır" dedim. "İşte orası Bay Menşiki'nin evi."

Marie korkuluğa dayanarak uzun bir süre malikâneye baktı. Çatının üzerinde yıldızlar parlıyordu. Rüzgâr yoktu, küçük, katı gibi görünen bir bulut gökyüzünde hiç kıpırdamadan duruyordu. Kontrplak dekora çiviyle sağlamca tutturulmuş tiyatro sahnesindeki bir bulut gibi. Marie başını eğince düz, siyah saçları ay ışığında parladı.

"O evde Bay Menşiki gerçekten de tek başına mı yaşıyor?" diye sordu Marie.

"Öyle. O koca evde tek başına yaşıyor."

"Evli değil mi?"

"Bildiğim kadarıyla hiç evlenmemiş."

"Ne iş yapıyor peki?"

"Tam olarak bilmiyorum. Genel anlamda bilgi ile alakalı bir iş demişti. Bilişim işiyle ilintiliymiş. Ancak şimdilik belirli bir işi yok anladığım. Kendi kurduğu şirketi satmış, oradan gelen parayla hisse senedi alım satımı yaparak geçiniyormuş. Daha fazlasını ben de bilmiyorum."

"Çalışmıyor mu?" diye sordu Marie kaşlarını çatarak.

"Kendisi söyledi bunları. Evden neredeyse hiç çıkmıyormuş dediğine göre."

Belki de tam şu anda Menşiki o güçlü teleskopuyla bizi onun evine bakarken izliyordu. Gece yarısı terasta yan yana durmuş halde ikimizi görünce acaba ne düşünürdü?

"Artık dönsen iyi olur" dedim Marie'ye. "Geç oldu."

"Bay Menşiki konusu bir yana" dedi kısık sesle Marie, san-

ki bir sırrını açar gibi, "resmimi yaptığın için mutluyum. Bunu söylemek istedim. Ortaya nasıl bir resim çıkacak, merakla bekliyorum."

"Umarım iyi yapabilirim" dedim. Bu söylediği beni heyecanlandırmıştı. Konu resim oldu mu, bu kız tuhaf denecek kadar açabiliyordu yüreğini.

Girişe kadar geçirdim Marie'yi. Montunu giydi, Indians beyzbol şapkasını taktı başına. Bu haliyle bir oğlan çocuğuna benziyordu.

"Yarı yola kadar götüreyim mi?" diye sordum.

"Gerek yok. Alışığım ben."

"O halde gelecek hafta pazar günü görüşmek üzere."

Ama hemen ayrılmadı, olduğu yerde dikilerek tek eli kapının çerçevesinde bir süre durdu.

"Bir şey takıldı aklıma" dedi. "Çan."

"Çan mı?"

"Az önce buraya gelirken bir çan sesi duyar gibi oldum. Atölyendeki çanın sesiyle aynı sesti."

Ne diyeceğimi bilemedim. Marie yüzüme bakıyordu.

"Nerede duydun?" diye sordum.

"Ormanın içinde. Eski tapınağın arka tarafında."

Karanlığın içine doğru kulak kabarttım. Ancak çan sesi işitmedim. Hiçbir ses duymadım. Karanlık, sessiz bir geceydi.

"Korkmadın değil mi?" diye sordum.

Marie başını salladı. "İşe karışmadığım sürece korkmam."

"Biraz bekler misin?" dedim Marie'ye. Sonra hızlı adımlarla atölyeye gittim. Raftaki yerinde değildi çan. Ortadan kaybolmuştu.

36

Maç kuralları hakkında hiç konuşmamalı

Marie Akikava gittikten sonra bir kez daha atölyeye dönüp tüm ışıkları açtım, etrafı didik didik aradım. Ancak o eski çan hiçbir yerde yoktu. Resmen ortadan kaybolmuştu.

O çanı en son ne zaman görmüştüm acaba? Geçen hafta pazar günü, Marie Akikava buraya ilk geldiğinde, çanı raftan alıp sallamış, sonra eski yerine koymuştu. Bunları çok iyi hatırlıyordum. O çanı sonrasında bir daha görmüş müydüm peki? İşte bunu hatırlamıyordum. O bir hafta boyunca neredeyse hiç ayak basmamıştım atölyeye. Bir kez bile elime karakalem almamıştım çünkü. Beyaz Subaru Forester'lı Adam'ı resmetmeye çalışıyordum, ama tıkanıp kalmıştım, ayrıca Marie Akikava'nın portresine başlayamamıştım. Diğer bir deyişle iki tablo arkasındaki vadideydim.

Çan o sırada kaybolmuştu demek.

Marie Akikava geceleyin koruluktan geçerken eski tapınağın arkasından gelen çan sesini duymuştu. Birileri çanı alıp o kuyunun içine geri mi koymuştu ki? O kuyuya girip çanın gerçekten orada olup olmadığını kontrol etmeli miydim acaba?

Ne var ki gecenin bir vakti o karanlık koruluğun içine tek başıma adım atmayı hiç ama hiç istemiyordum. O gün art arda akla hayale gelmeyecek olaylar yaşamış, çok yorulmuştum. Kim ne derse desin, o gün "akla hayale gelmeyecek olaylar" konusunda yeterince mesai yapmıştım.

Mutfağa gidip buzdolabından soğuk su çıkardım, bardağa biraz koydum, ardından viski doldurdum. Saat henüz sekiz buçuktu. Marie Akikava sağ salim bir şekilde koruluktaki "geçit"ten evine varmış mıydı acaba? Muhtemelen sorun yoktu. Endişe etmem yersizdi. Kendisinin deyişiyle, küçüklüğünden beri bütün bu çevreyi kendisine oyun alanı edinmişti. Ve göründüğünden daha kuvvetli bir çocuktu o.

Scotch viskiden ağır ağır iki bardak içtim, birkaç kraker yedim, sonra da dişlerimi fırçalayıp yattım. Belki gece yarısı yine çan sesiyle uyanırdım. Eskisi gibi, sabah ikide. Çare yoktu, öyle bir şey olacaksa da olacaktı. Ne var ki bir şey de olmadı. Yani muhtemelen olmamıştı. Ertesi sabah altı buçuğa dek bir kez bile gözümü açmadan uyudum.

Gözümü açtığımda pencerenin dışında yağmur yağıyordu. Artık gelmesi gereken kışın habercisi gibi soğuk bir yağmurdu. Sessiz ve ısrarlıydı. Mart ayında karımın ayrılmak istediğini söylediği günkü yağmur gibiydi. Karım o konuşmayı yaparken, ben de çoğunlukla yüzüm pencereye çevrili yağmuru seyretmiştim.

Kahvaltının ardından naylon pançomu giydim, yağmur şapkamı takıp (her ikisi de seyahat ederken Hakodate'deki bir spor malzemeleri dükkânından aldığım şeylerdi) koruluğun içine girdim. Şemsiye açmadım. Sonra eski tapınağın arka tarafına dolanıp kuyunun ağzına koyduğumuz tahtaların yarısını kenara çektim. El feneriyle aydınlatıp kuyunun içine dikkatli bir şekilde baktım ama içerisi bomboştu. Ne çan vardı ne de Kumandan. Her ihtimale karşın, dayalı merdiveni kullanarak kuyunun dibine inmeye karar verdim. Oraya ilk kez inecektim. Metal merdiven vücut ağırlığımla her adımımda yaylanıyor, endişe verici gıcırtılı sesler çıkarıyordu. Ama sonuçta aşağıda bir şey bulamadım. Burası tamamıyla ıssız bir kuyuydu. Yusyuvarlaktı, ilk bakışta su kuyusu-

nu andırıyordu, ama su kuyusu için çapı fazla genişti. Amaç kuyudan su çıkarmak olsaydı o kadar geniş ağızlı bir kuyu açmanın gereği yoktu. Etrafındaki duvarların taş işçiliği de özenli ve incelikliydi. Bahçe yapım ustası da öyle demişti.

Orada uzun bir süre durup düşündüm. Başımın üzerinde yarım ay şeklinde kesilmiş gökyüzü görünüyordu, o kadar da kapalılık hissi yoktu. El fenerinin ışığını kapattım, karanlık ve nemli taş duvara sırtımı yasladım, başımın üzerinde düzensiz sesler çıkaran yağmur damlalarının sesini dinleyerek gözlerimi kapattım. Ne düşündüğümü kendim de kavrayamıyordum ama en azından orada *bir şey* düşünüyordum. Bir düşünce bir başkasına karışıyor, o da başka bir düşünceye ekleniyordu. Sanki bu düşünce zincirinde bir şekilde tuhaf bir şey vardı. Nasıl demeli? "Düşünmek" denilen eylem tarafından yutulmuşum gibi bir histi bu.

Ben nasıl düşünüyor, yaşıyor ve hareket ediyorsam, bu kuyu da aynı şekilde düşünüyor, yaşıyor ve hareket ediyordu. Nefes alıp veriyor, genişleyip daralıyordu. Bende böyle bir his uyandırıyordu. Sonra, benim düşüncem ile kuyunun düşüncesi karanlığın içinde kökleri birbirine karışmış gibi dolanıyor, özsuyu aralarında dolaşıyordu. Palette birbirine karıştırılan iki renk gibi ben ve o ayrımı çözülüyor, aradaki sınır giderek belirsizleşiyordu.

Sonra birden etrafımdaki duvarların giderek daraldığı hissine kapılıp irkildim. Kalbim kasılıp gevşedikçe kuru sesler çıkarıyordu. Kalp kapakçığımın açılıp kapanma sesini duyuyor gibiydim. Sanki ölüler diyarına yaklaşıyormuşum gibi bir an titreme hissi geldi. Orası kesinlikle kötü his veren bir dünya değildi ama henüz gitme zamanım gelmedi diye düşündüm.

Sonra bilincim pat diye geri geldi, zincirleme düşüncelerim kesildi. Yeniden el fenerinin düğmesini açtım, etrafı aydınlatıp baktım. Merdiven hâlâ orada dikili duruyordu. Başı-

mın üzerinde aynı gökyüzü vardı. Gökyüzünü görünce rahat bir nefes aldım. Gökyüzü kaybolup merdiven de ortadan yok olsaydı, bu bile hiç tuhaf kaçmazdı, diye düşündüm. Burada her şey mümkündü.

Basamaklara birer birer sağlamca basıp, dikkatli bir şekilde merdivenden yukarı çıktım. Yeryüzüne ulaştım, iki ayağımı nemli toprağa bastım, nihayet doğru düzgün nefes alabilir hale geldim. Kalp atışlarım da gitgide düzene girdi. Sonra bir kez daha kuyunun içine eğildim. El fenerinin ışığı ile dip köşe aydınlatıp baktım. Kuyu her zamanki gibiydi, olduğu haliyle duruyordu. Ne yaşıyordu ne de düşünüyordu, duvar da daralmamıştı. O kuyunun dibi, kasım ortasının sessiz soğuk yağmuru ile ıslanmıştı.

Tahtaları eski yerine koydum, onun üzerine de ağır taşları sıraladım. Eskisi gibi düzgün şekilde sıraladım taşları. Eğer biri taşların yerini oynatırsa, hemen anlardım. Şapkamı yeniden taktım, geldiğim yoldan geri döndüm.

İyi de Kumandan neredeydi? Ormanın içindeki yolda yürürken onu düşündüm. İki haftadan fazladır ortada yoktu. Tuhaf ama o bu kadar uzun süre ortalıkta görünmeyince kendimi yalnız hissediyordum. Ne olduğu anlaşılamayan bir varlık olsa da, çok garip bir tarzda konuşsa da, sevişmelerimi canının istediği gibi bir yerlerden izlese de, küçük kılıcını kuşanmış küçük Kumandan'a karşı, ne zaman olduğunu anlamadığım sempatiye yakın bir his besler hale gelmiştim. Kumandan'ın başına bir şey gelmemiştir umarım diye düşündüm.

Eve dönünce hemen atölyeye girdim, her zamanki eski ahşap tabureye oturdum (bu muhtemelen Tomohiko Amada'nın iş yaparken oturduğu tabureydi), duvara asılı *Kumandanı Öldürmek*'e baktım uzun bir süre. Ne yapmam gerektiğini bilemediğim zamanlarda o resme hiç durmaksızın uzun uzun bakıyordum. Ne kadar bakarsam bakayım bıkmayacağım bir

resimdi. Bu tablonun aslında bir güzel sanatlar müzesinde, geleneksel Japon resim sanatı eserleri arasında en değerlilerinden biri olarak sergilenmesi gerekirdi. Ancak gerçekte bu dar atölyede sade bir duvara asılmıştı ve bir tek bana aitti. Daha öncesinde ise kimsenin gözüne görünmeyecek şekilde çatı katına gizlenmişti.

Bu resim bir şeyler talep ediyor, demişti Marie Akikava. *Sanki bir kuş dar kafesten dışarıya çıkmak istiyormuş gibi bir his uyandırıyor.*

O resme baktıkça, Marie'nin söyledikleri tam isabetti diye düşündüm. Tam da öyleydi. Bir şey oradan, o hapsolduğu yerden var gücüyle, mutlaka dışarı çıkmaya çalışıyor gibiydi. Özgürlük ve daha geniş bir mekân talep ediyordu. O resmi güçlü kılan, muhtemelen oradaki güçlü istekti. Somut olarak kuş ve kafes ne anlama geliyor, o kadarını bilemesek de.

O gün müthiş bir resim yapma isteği duydum. İçimdeki "bir şeyler çizmek istiyorum" hissi giderek arttı. Sanki akşamüzeri dalgaların gitgide genişlemesi gibi. Ne var ki Marie Akikava'nın portresiyle uğraşmaya niyetim yoktu. Bunun için çok erkendi. Sonraki haftaya dek bekleyecektim. Ayrıca, *Beyaz Subaru Forester'lı Adam*'ı yeniden şövalenin üzerine koyma isteği de duymuyordum. Onda –Marie Akikava'nın da işaret ettiği gibi– tehlikeli bir güç vardı.

Marie Akikava'yı çizme niyetiyle ayırdığım yeni tuval şövalenin üzerinde hazır bekliyordu. Onun önündeki tabureye oturdum, oradaki boşluğa uzun bir süre gözlerimi dikip baktım. Ama orada çizilmesi gereken imge bir türlü ortaya çıkmadı. Boşluk, boşluk olarak kaldı. Acaba ne çizsem iyi olurdu? Bir süre düşününce nihayet ne çizeceğimi buldum.

Tuvalin başından ayrıldım, büyük eskiz defterini çıkardım. Sonra atölyenin zeminine oturup duvara yaslandım, bağdaş kurdum, karakalem kullanıp o taş odayı çizmeye baş-

ladım. Her zamanki 2B yerine, bu kez HB kalem kullandım. Koruluğun içinde, taş tümseğin altından çıkıveren tuhaf kuyu. Az önce gördüğüm o manzarayı zihnimde yeniden canlandırıp olabildiğince detaylı çizdim. Garip denecek kadar özenli el işçiliğiyle örülmüş o taş duvarı çizdim. Kuyunun çevresindeki toprağı, sonra güzel desenler oluşturan dökülmüş yaprakları çizdim. Kuyuyu gizlemek ister gibi uzayan otlar ağır iş makineleri tarafından ezilip yan yatmıştı.

O resmi çizerken o koruluğun içindeki kuyuyla bütünleşmişim gibi tuhaf bir hisle sarsıldım yeniden. O kuyu kesinlikle resminin çizilmesini talep ediyordu. Tam olarak, detaylı biçimde çizilmesini. Ben onun talebini geri çevirememiştim; neredeyse tamamen bilinçsiz bir şekilde hareket ediyordu ellerim. O sırada hissettiğim şey doğal, neredeyse saf bir sevinçti. Epey zaman geçtiğini fark ettiğimde (ne kadardı bilmiyorum) eskiz yaprağı karakalemle çizilmiş çizgilerle doluydu.

Mutfağa gidip birkaç bardak soğuk su içtim, sonra bir fincan kahve alıp atölyeye döndüm. Eskiz defterinin açık sayfasını tuvalin üzerine koydum, tabureye oturdum, biraz uzaktan o eskize yeniden baktım. Oradaki, koruluğun içindeki yuvarlak kuyuyu neredeyse bire bir, gerçekçi bir şekilde yeniden meydana getirmiştim. Resim bir şekilde canlı gibi görünüyordu. Hatta gerçek kuyudan *daha* canlı. Tabureden kalktım, yaklaşıp baktım, sonra başka bir açıdan yeniden baktım. Sonra onun kadın cinsel organına ne kadar benzediğini fark ettim. İş makineleri tarafından ezilen otlar tıpkı kasık tüylerine benziyordu.

Kendi kendime başımı salladım. Sonra acı bir şekilde gülümsemekten alamadım kendimi. Resmedilmiş olan kesinlikle Freudiyen bir yorumdu. Entel bir eleştirmenin bu resmi yorumladığını hayal ettim. "Son derece yalnız bir kadının cinsel organını çağrıştıran bu açık, karanlık kuyunun, yaza-

rın hatıraları ile bilinçaltındaki arzularının sembolü olarak işlev gördüğü görülmektedir" gibi bir şey diyordu. Hadi canım dedim içimden.

Ne kadar çabalasam da, o koruluğun içindeki tuhaf yuvarlak kuyunun kadın cinsel organına ne kadar benzediği bir türlü aklımdan çıkmıyordu. Bu yüzden az sonra telefon çaldığında, daha telefonun çalış sesinden arayanın evli kız arkadaşım olduğunu tahmin ettim.

Ve gerçekten de kız arkadaşımdandı telefon.

"Beklenmedik bir boş vakit buldum da, sana geleyim mi?"

Saate göz attım. "Olur. Birlikte öğle yemeği yeriz hem."

"Kolay hazırlanacak bir şey alır gelirim" dedi.

"İyi olur. Sabahtan beri çalışıyorum, bir şey hazırlayamadım."

Telefonu kapattık. Yatak odasına gidip yatağı güzelce düzelttim, yerdeki dağınık kıyafetleri toplayıp dolabın çekmecelerine koydum. Lavabodaki tabakları yıkayıp yerlerine yerleştirdim.

Sonra oturma odasına geçtim, her zamanki gibi Richard Strauss'un *Güllü Şövalye* (Georg Solti yönetiminde) plağını döner tablaya yerleştirdim, kanepede kitap okuyarak kız arkadaşımın gelmesini bekledim. Sonra, Şoko Akikava'nın okuduğu kitabı merak ettim. Acaba ne tür bir kitaptı ki kendini öylesine kaptırarak okuyordu?

Kız arkadaşım on ikiyi çeyrek geçe geldi. Kırmızı Mini'si evin önünde durdu, yemek dükkânının kâğıt torbası elinde arabadan indi. Yağmur sessizce yağmaya devam ediyordu ama şemsiye açmamıştı. Yemek torbasını başına tutup hızlı adımlarla geldi. Kapıyı açtım, kâğıt torbayı elinden aldım, mutfağa götürdüm. Yağmurluğunu çıkarınca, altındaki canlı çimen rengi boğazlı kazağı göründü. Kazağın altından, göğüsleri güzel bir kabarıklık yaratıyordu. Şoko Akikava'nın göğüsleri kadar iri değildi ama yeterince büyüktü.

"Sabahtan beri çalışıyor musun?"

"Öyle" dedim. "Ama birisi tarafından sipariş edilmiş bir iş değil. Kendimce bir şeyler resmetmek istediğim için aklıma gelen şeyleri öylesine yapıyorum."

"Zaman geçiriyorsun yani."

"Eh işte" dedim.

"Aç mısın?"

"Hayır, pek değil."

"Ne güzel" dedi. "O halde öğle yemeğini sonraya bırakalım mı?"

"Olur, elbette" dedim.

Bir süre sonra yatakta, "Neden bugün bu kadar şehvetlisin?" diye sordu.

"Neden acaba?" dedim. Sabahtan beri kendimi kaptırmış halde yerde açılmış yaklaşık iki metre çapındaki tuhaf kuyunun resmini çizdiğim içindi belki. Çizerken de, onun kadın cinsel organına ne kadar benzediğini düşünüp durmuştum, herhalde bu yüzden cinsel isteğim hiç de azımsanmayacak ölçüde artmış olmalıydı... Ama bunu ona söyleyemezdim.

"Bir süredir seninle görüşmemiştik, bu yüzden seni çok arzulamış olmalıyım" diye daha sakin bir ifade tarzını seçtim.

"Bunu duyduğuma sevindim" dedi göğsümü parmak ucuyla hafifçe okşarken. "Ama aslında çok daha genç bir kızla birlikte olmak istiyorsun değil mi?"

"Hayır, öyle bir şey düşünmüyorum" dedim.

"Gerçekten mi?"

"Hiç aklıma gelmedi" dedim. Doğru söylüyordum. Onunla seks yapmaktan saf bir zevk alıyordum, başka birini bulmak gibi bir beklentim yoktu. (Elbette Yuzu'ya karşı hissettiklerim tamamıyla başka bir şeydi.)

Yine de, şu anda Marie Akikava'nın portresini yaptığımı ona söylememeye karar verdim. On üç yaşındaki güzel bir

kızı model olarak kullanıp onun resmini yapmak, kız arkadaşımın kıskançlık duygusunu körükleyebilirdi. Kaç yaşında olurlarsa olsunlar, tüm kadınlar için bütün yaşlar hassas yaşlardır. Kırk bir yaşında da olsa, on üç yaşında da olsa, onlar her daim kendilerini *hassas yaşlarında* hissederler. Bu, benim bugüne kadar kadınlarla olan deneyimlerimden öğrendiğim şeylerden biridir.

"Sen de kadın erkek ilişkilerinin tuhaf olduğunu düşünmüyor musun?"

"Tuhaf mı? Nasıl tuhaf?"

"Bizim ilişkimize bak mesela. Çok kısa bir süre önce tanışmış olmamıza karşın, burada böylece çırılçıplak birbirimize sarılıyoruz. Savunmasızca, hiç utanç duymadan. Bu sana da tuhaf gelmiyor mu?"

"Tuhaftır belki" dedim.

"Bunu bir oyun olarak düşünsene. Basit bir oyun değil, ama bir tür oyun gibi."

"Düşünürüm" dedim.

"Ve bu oyunun kuralları olmalı, öyle değil mi?"

"Olmalı."

"Beysbolda da, futbolda da kalın bir kurallar kitabı vardır, pek çok kural detaylıca orada tek tek açıklanmıştır, hakem ya da oyuncular onları ezberlemek zorundadır. Aksi halde maç yapılamaz. Öyle değil mi?"

"Aynen öyle."

Bir süre ara verdi konuşmasına. Söylediklerinin zihnimde yer etmesini bekledi.

"Demek istediğim, biz *bu oyunun kuralları* ile ilgili seninle bir kez bile gerçek anlamda konuşmuş değiliz, öyle değil mi?"

Bir süre düşündükten sonra yanıtladım. "Sanırım konuşmadık."

"Ama gerçekçi olarak, bir tür varsayımsal kurallar kitabına uyarak, bu oyunu devam ettiriyoruz. Öyle değil mi?"

"Sanırım öyle."

"Bu dediklerim şu anlama gelmiyor mu?" dedi, "Diğer bir deyişle ben benim bildiğim kurallara uyarak oyuna devam ediyorum. Sen de kendi bildiğin kurallara uygun olarak oyuna devam ediyorsun. İkimiz birbirimizin kurallarına içgüdüsel olarak saygı gösteriyoruz. Ve ikimizin kuralları birbiriyle çelişmediği, bir karmaşa çıkmadığı sürece, bu oyun kesintiye uğramadan devam ediyor, değil mi?"

Bunun üzerine bir süre düşündüm. "Öyle olabilir. Biz kurallarımıza karşılıklı olarak saygı gösteriyoruz."

"Ama aynı zamanda şöyle düşünmeden de edemiyorum, bu saygı ya da güvenden ziyade, tam aksine görgü gereği mi diye."

"Görgü gereği mi?"

"Görgü elzemdir."

"Elbette öyledir" diye onayladım.

"Ama bu –ister güven olsun, ister görgü– düzgünce işlemeyebilir, karşılıklı kurallar birbiriyle çelişebilir, oyunun sorunsuz bir halde devam edeceğinden emin olunamayacak hale gelinebilir; o durumda biz de maçı yarıda keser, yeni ortak kuralları netleştirmek durumunda kalırız. Ya da o haliyle maçı durdurup stadyumdan çıkarız. Buradaki büyük soru, hangi yolu izlemeyi tercih edeceğindir."

Bu dediği tam da evlilik hayatımda yaşadığım şeydi. Öylece maçı durdurmuş, stadyumdan sessizce çıkmıştım. Mart ayında, soğuk, yağmurlu bir pazar öğleden sonrasında.

"O halde sen" dedim, "bizim maçın kuralları üzerinde yeniden konuşmak ister misin?"

Başını salladı. "Hayır, hiçbir şey anlamıyorsun. Bence maç kuralları hakkında hiç konuşmamalı. Bu yüzden böyle önünde rahatça soyunabiliyorum. Sence sakıncası yok değil mi?"

"Benim için sakıncası yok" dedim.

"O halde güven ve saygı. Ve de özellikle görgü."

"Özellikle görgü" diye tekrar ettim.

Elini uzatıp bedenimin malum parçasını sıktı.

"Yine sertleşmiş" diye kulağıma fısıldadı.

"Bugün pazartesi diyedir" dedim.

"Pazartesinin *şeyinle* ne alakası var?"

"Sabahtan beri yağmur devam ettiğinden de olabilir. Belki de kış yaklaştığı içindir. Göçmen kuşların göçmeye başlamasıdır ya da sebep. Mantarların çok çıkmasından da olabilir. Bardakta suyun on altıda birinin kalmış olmasındandır ya da. Çimen yeşili kazağından göğüslerinin belli olmasının tahrik ediciliği de olabilir sebebi."

Bunları duyan kız arkadaşım kıs kıs güldü. Cevabım hoşuna gitmişti.

Akşamüzeri Menşiki'den telefon geldi. Pazar günü için teşekkür etti.

Teşekkür edecek bir şey değil, dedim. Aslında benim tek yaptığım onu diğer ikisiyle tanıştırmaktı. Sonrasında nasıl bir gelişme olur, bunun benimle ilgisi yoktu, bu anlamda ben bir yabancıdan başka bir şey değildim. Nasıl demeli, sonuna dek de bir yabancı olarak kalmak isterdim (işlerin böyle uygun biçimde yürümeyeceğine dair bir önsezim olmasına rağmen).

"Bugün telefon açmamın nedeni, Tomohiko Amada ile ilgili bir şey" dedi Menşiki hal hatır sorma faslının ardından. "Onunla ilgili son konuşmamızdan sonra yeni bilgiler edindim."

Hâlâ araştırmasına devam ediyordu demek ki. Gerçekten kimin araştırdığı bir yana, bu kadar detaylı bir işi yaptırmak için görevlendirdiği kişiye yüklü bir ücret ödediğine de şüphe yoktu. Menşiki önemli olduğunu düşündüğü şeylere hiç tereddüt etmeden para saçabilecek biriydi. Ancak Tomohiko Amada'nın Viyana günlerindeki deneyimleri onun için neden önemliydi, ne kadar önemliydi, kestiremiyordum.

"Bu anlatacaklarımın Bay Amada'nın Viyana'da olduğu dönemle doğrudan alakası olmayabilir" dedi Menşiki. "Ancak dönemsel olarak kesiştiği gibi, Bay Amada'nın kendisi için de çok önemli bir anlam taşıyor olmalı. Bu yüzden size anlatsam iyi olur diye düşündüm."

"Zamansal olarak kesişiyor mu dediniz?"

"Daha önce de söylediğim gibi, Tomohiko Amada 1939 yılında Viyana'dan Japonya'ya geri dönüyordu. Resmi olarak sınır dışı ediliyordu ama gerçekte Gestapo'dan 'kurtarılışıydı' bu. Japonya Dışişleri Bakanlığı ile Nazi Almanyası'ndan yetkililer gizli kapaklı buluştular, Tomohiko Amada'nın suçu sorulmaksızın ülke dışına çıkarılması kararına vardılar. Başarısız suikast girişimi 1938 yılındaydı ama sonrasında gerçekleşen birkaç önemli olay için sahneyi hazırlamıştı. Anschluss (birleşme) ve Kristal Gece. Anschluss mart ayında, Kristal Gece kasımda meydana geldi. Bu iki olayda Adolf Hitler'in niyetinin zalimliği herkes tarafından açıkça görülmüştü. Avusturya da bu zalimliğe dahil olmuştu. Kopamayacak biçimde işin parçası olmuştu. Bu süreci bir şekilde durdurmak için çoğunluğu öğrencilerden oluşan yeraltı direniş hareketi doğdu ve o yıl Tomohiko Amada suikast girişimi olayına karıştığı için tutuklandı. Onun hemen öncesi ve sonrasındaki detaylar hakkında yeterince bilgi verebilmiştim değil mi?"

"Genelini anladım diye düşünüyorum" dedim.

"Tarih sever misiniz?"

"Bu konuda pek bilgili değilimdir ama tarih kitapları okumayı severim" dedim.

"Japon tarihine göz atınca da o günlerde pek çok önemli olayın patlak verdiği görülür. Pek çok *onulmaz*, yıkıcı, geri dönüşü olmayan olay. Aklınıza gelen var mı hiç?"

Zihnimde uzun süredir gömülü halde duran tarih bilgilerimi bir yokladım. 1938 yılında, Japon takvimine göre Şova 13 yılında ne olmuştu acaba? İspanya'da iç savaş şiddetlenmiş-

ti. Alman Kondor Lejyonu'nun Guernica'da hedef gözetmeksizin hava bombardımanı yaptığı sıralardı. Peki, Japonya'da ne oluyordu?

"Marko Polo Köprüsü olayı o yıl mı yaşanmıştı?" diye sordum.

"O bir önceki yıldı" dedi Menşiki. "7 Temmuz 1937'de Marko Polo Köprüsü'nde yaşananlarla Japonya ile Çin arasında savaş başlamıştı. Aynı yıl aralık ayında önemli bir olay oldu."

O yılın aralık ayında ne olmuştu acaba?

"Nanking Muharebesi" dedim.

"Evet. Namı diğer Nanking Katliamı. Japon ordusu şiddetli geçen savaşın ardından Nanking şehrini ele geçirmiş ve orada pek çok cinayet işlenmiş, savaş bittikten sonra da cinayetler devam etmişti. Japon ordusunun esirleri kontrol edecek imkânı olmadığından, teslim olan askerleri ve şehir halkının büyük kısmını öldürdüler. Tam olarak kaç kişinin öldürüldüğü gibi detaylar tarihçiler arasında hâlâ tartışma konusu; bilinen, halktan çok sayıda kişinin savaşa dahil gibi gösterilip öldürülmüş olması, bu inkâr edilemeyecek bir gerçek. Ölen Çinli sayısı için dört yüz bindi diyen de var yüz bindi diyen de. Ancak dört yüz bin ile yüz bin can arasında ne fark var ki?"

Bu konuda çok haklıydı.

"Aralık ayında Nanking düşünce, pek çok kişi öldürüldü. Ancak bunun Tomohiko Amada'nın Viyana'da oluşuyla ne ilgisi var?" diye sordum.

"Şimdi ona geliyorum" dedi Menşiki. "1936 yılı Kasım ayında Japon - Alman itilafı kuruldu, bunun sonucunda da Japonya ve Almanya bir antlaşmaya vardılar. Viyana ve Nanking birbirine çok uzak yerler elbette, orada Japon – Çin savaşı ile ilgili olarak muhtemelen kimsenin bir şey bilmemesi de normal. Ancak gerçekte, o Nanking Muharebesi'ne Tomohiko Amada'nın kardeşi Tsuguhiko da katılmıştı. Zo-

runlu askerliğe alınarak savaşa katılmıştı yani. O zaman yirmi yaşındaydı, Tokyo Müzik Okulu'nda, günümüzdeki Tokyo Güzel Sanatlar Üniversitesi Müzik bölümünde öğrenciydi. Piyano eğitimi alıyordu."

"Tuhaf değil mi? Bildiğim kadarıyla mezun oluncaya dek zorunlu askerlikten muaf tutuluyor olması gerekmez mi?"

"Evet, dediğiniz gibi. Üniversite öğrencileri mezun olana dek zorunlu askerlikten muaf tutuluyordu aslında. Ne var ki Tsuguhiko Amada askere alınıyor ve Çin'e gönderiliyor, nedenini bilmiyorum. 1937 yılının Haziran ayından ertesi yılın Haziran ayına dek, kara kuvvetlerinde er olarak Kumamoto altıncı tugaya kayıtlıymış. Tokyo'da yaşıyormuş ama nüfusu Kumamoto'ya kayıtlı olduğundan altıncı tugaya alınmış. Bunların kayıtları duruyor. Acemi eğitimini tamamladıktan sonra aralık ayında Nanking Muharebesi'ne katılmış. Ertesi yıl haziran ayında zorunlu askerliğini tamamladıktan sonra üniversiteye geri dönmüş."

Bir şey demeden onun anlattıklarını dinliyordum.

"Zorunlu askerliğini tamamlayıp okula döndükten hemen sonra intihar etmiş. Evinin çatı katında jiletle bileklerini kesmiş, ailesi ölüsünü bulmuş. Yaz sonuna yakın bir zamanmış."

Çatı katında bileklerini mi kesmiş?

"1938 yılı yaz sonu deyince... Kardeşi çatı katında intihar ettiği sırada Tomohiko Amada henüz öğrenimi için Viyana'da bulunuyordu değil mi?" diye sordum.

"Evet, öyle. Cenaze töreni için Japonya'ya dönmemiş. O zamanlarda uçak seferleri bugünkü kadar yaygın değildi, tren veya gemiyle dönebilirdi ancak. Ama onlarla da cenazeye yetişemezdi zaten."

"Kardeşinin intiharıyla neredeyse eşzamanlı gerçekleşen, Tomohiko Amada'nın Viyana'daki başarısız suikast girişimi arasında bir bağlantı olduğunu mu düşünüyorsunuz Bay Menşiki?"

"Olabilir de olmayabilir de" dedi Menşiki. "Bu tamamen bir tahmin. Ben sadece bir araştırma yaparak ortaya çıkardığım gerçekleri, size olduğu haliyle aktarıyorum."

"Tomohiko Amada'nın başka kardeşi var mıydı acaba?"

"Bir ağabeyi vardı. Tomohiko Amada, üç erkek kardeşin ikincisiydi. Ölen Tsuguhiko Amada içlerinde en küçükleriydi. Onun intiharı bir utanç nedeni olarak gizlenmiş çevreden. Kumamoto altıncı tugayı, gözü kara bir birlik olarak nam salmıştı. Savaş alanından dönmüş şanlı bir askerin intihar ettiği öğrenilirse ailesi insanların yüzüne bakamazdı. Ancak bildiğiniz gibi, dedikodular bir şekilde yayılır."

Bana bu bilgileri verdiği için ona teşekkür ettim. Bu bilgilerin somut olarak ne anlama geldiğini henüz bilmiyordum gerçi.

"Biraz daha detaylı araştırma yapmayı düşünüyorum" dedi Menşiki. "Bir şey bulursam haber veririm."

"Lütfen."

"O halde önümüzdeki hafta pazar günü öğleden sonra, evinizde görüşmek üzere" dedi Menşiki. "O ikisini evime götüreceğim. Yaptığınız portremi göstermek için. Tabii sizin için bir sakıncası yoksa?"

"Elbette sakıncası yok. Artık o resim tümüyle sizin malınız. Kime gösterip göstermeyeceğiniz, sizin bileceğiniz bir şey."

Menşiki bir süre sustu. Sanki en doğru sözcükleri arıyor gibiydi. Sonra bundan vazgeçmiş gibi konuştu. "Dürüst olursam, bazen size çok imreniyorum."

Bana imrenmek mi?

Ne demek istediğini pek anlamamıştım. Benim neyime imreniyordu acaba? Doğrusu tahmin edemiyordum. Onun her şeyi vardı, benim neyim vardı ki?

"Benim neyime imreniyor olabilirsiniz ki?" diye sordum.

"Sizin de bir başkasında imrendiğiniz şeyler mutlaka olmuştur ama değil mi?" diye sordu Menşiki.

Bir süre bekledikten sonra konuştum. "Kesinlikle bugüne dek kimseye imrenmişliğim olmadı."

"Benim de dediğim bu işte."

Artık Yuzu bile benimle değil, diye düşündüm. Şimdi bir yerlerde bir başka erkeğin kollarındaydı. Arada bir, sonsuza dek tek başına bırakılmışım gibi bir duyguya kapıldığım da oluyordu. Yine de hiçbir zaman bir başkasına imrenmiyordum. Bunu tuhaf mı bulmalıydım?

Telefonu kapattıktan sonra kanepeye uzandım, Tomohiko Amada'nın çatı katında bileklerini kesip intihar eden erkek kardeşini düşündüm. Çatı katı demişken, bu evde intihar etmiş olamazdı. Tomohiko Amada bu evi satın aldığında savaş bitmişti çünkü. Kardeşi Tsuguhiko Amada *kendi* evinde intihar etmişti. Muhtemelen Aso'daydı evi. Yine de çatı katı denilen karanlık, gizemli yer, kardeşinin ölümü ve *Kumandanı Öldürmek* tablosu birbiriyle bağlantılıydı. Sadece bir tesadüf de olabilirdi gerçi. Ya da Tomohiko Amada, bu durum yüzünden bilinçli olarak *Kumandanı Öldürmek*'i buradaki çatı katına gizlemiş olabilirdi. Peki ama Tsuguhiko Amada neden askerlikten terhis olmasına karşın kendi canına kıymıştı? Çin'deki savaş alanındaki şiddetli çatışmalardan canlı çıkmış, sağ salim ülkesine dönmüş olmasına karşın.

Ahizeyi elime aldım, Masahiko Amada'yı aradım.

"Tokyo'da buluşabilir miyiz?" diye sordum. "Resim malzemesi dükkânına gidip boya satın almam gerekiyor. Sonrasında seninle buluşup konuşabilir miyiz?"

"Olur, elbette" dedi. Sonra ajandasını kontrol etti. Onun için en uygun gün perşembeydi, öğlen buluşup öğle yemeğini birlikte yemeye karar verdik.

"Yotsuya'daki hep gittiğimiz resim malzemeleri dükkânı, değil mi?"

"Doğru. Tuval kumaşı da gerekli. Yağ da azaldı. Biraz yük olacak demek, arabayla geleyim."

"Şirketimin yakınında rahatça konuşabileceğimiz bir restoran var. Orada yiyelim."

"Bu arada Yuzu geçenlerde boşanma belgelerini gönderdi, ben de imzalayıp mührümü basıp geri gönderdim. Yakın zamanda resmen boşanmış olacağız."

"Öyle mi?" dedi Amada, sesi düşmüştü.

"Yapacak bir şey yok. Zaten beklenen bir şeydi."

"Bunu duyduğuma üzüldüm. İkiniz çok iyi anlaşıyorsunuz diye düşünmüştüm hep."

"İyi anlaştığımız zamanlar, çok iyi anlaştığımız zamanlardı" dedim. Tıpkı eski bir Jaguar gibi. Sorun çıkmadan önce çok iyi gider her şey.

"Peki, bundan sonra ne yapacaksın?"

"Yapacak belirli bir şeyim yok. Bir süre bu şekilde yaşamaya devam edeceğim. Yapmam gereken bir şey de gelmiyor ki aklıma."

"Resme devam ediyor musun?"

"Yapmaya devam ettiğim birkaç tane var. İyi bir şey çıkacak mı emin değilim ama yapıyorum işte."

"Bu iyi" dedi Amada. Sonra kısa bir tereddütten sonra ekledi. "Telefon ettiğin iyi oldu. Aslına bakarsan, ben de seni aramayı düşünüyordum."

"İyi bir haber vermek için mi?"

"İyi mi kötü münün ötesinde, net bir gerçeği söylemek için."

"Yuzu ile mi ilgili?"

"Telefonda anlatmak istemiyorum."

"Peki, o halde perşembe günü görüşmek üzere."

Telefonu kapatıp terasa çıktım. Yağmur tamamen kesilmişti. Gökyüzü açılmaya başlamış, hava çok soğumuştu. Bulut-

ların arasındaki açıklıklardan birkaç küçük yıldız görünüyordu. Yıldızlar serpilmiş buz taneleri gibiydi. Yüz milyonlarca yıldır çözülmeden kalmış sert buz taneleri. İçlerine kadar buz kesmişlerdi. Vadinin ötesinde Menşiki'nin evi her zamanki gibi *cool* duruyor, lambaların puslu ışığıyla parlıyordu.

O ışığa bakarken güven, saygı ve görgü üzerine düşündüm. Özellikle de görgü üzerine. Ne kadar düşünürsem düşüneyim hiçbir sonuca varamadım.

37

Her işte bir hayır vardır

Odavara banliyösündeki dağdan Tokyo'ya giden yol uzundu. Birkaç kez yolu karıştırdım, bu yüzden de zaman kaybettim. Kullandığım ikinci el arabada navigasyon sistemi kurulu değildi, elektronik geçiş cihazı da yoktu. (Sanırım kupa koyma yeri için minnettar olmalıydım üreticiye.) Önce Odavara Atsugi yolunun girişini bulmak için epey zaman kaybettim. Tokyo Nagoya çevre yolundan merkez çevre yoluna girdiğimde, yol aşırı kalabalıktı; üçüncü ışıktan Şibuya çıkışından çıktım, Aoyama Caddesi'ni geçerek Yotsuya'ya gitmeye karar verdim. Şehir içi yollar da çok kalabalıktı, uygun şeride geçmek bile güç bir iş oldu. Otopark bulmak da hiç kolay olmadı. Dünya, yıllar geçtikçe giderek yaşaması daha zor bir yer halini alıyordu.

Yotsuya'daki resim malzemeleri dükkânından alışveriş yaptıktan sonra aldıklarımı arabanın arka koltuğuna yığdım; Amada'nın şirketinin olduğu Aoyama birinci mahallenin yakınlarına arabamı park ettiğimde artık bitap haldeydim. Sanki şehirdeki akrabasını ziyarete gelen kır faresi gibiydim. Saat biri geçiyordu, sözleştiğimiz saate göre yarım saat geç kalmıştım.

Şirket resepsiyonuna gidip Amada'yı çağırttım. Amada hemen aşağıya indi. Geç kaldığım için özür diledim.

"Sorun değil" dedi hiçbir şey olmamış gibi. "Ofistekiler o kadar esneklik gösterir, restorandakiler de gösterir nasılsa."

Beni yakındaki bir İtalyan restoranına götürdü. Küçük bir binanın alt katındaydı. Her zaman gittiği yer olmalıydı, garson onu görünce hiçbir şey demeden içeri kısımdaki küçük odaya götürdü bizi. Ne müzik çalıyordu ne de müşteri sesi duyuluyordu; çok sessiz bir odaydı bu. Duvarda hiç de fena olmayan bir manzara resmi asılıydı. Yeşil ovalarla mavi gökyüzü, sonra beyaz bir deniz feneri. Tema olarak çok sıradan olsa da en azından, "Böyle bir yere gitmek hiç de fena olmayabilirdi" diye bir his uyandıran resimlerdendi.

Amada kadeh beyaz şarap ısmarladı, ben Perrier söyledim.

"Odavara'ya kadar arabayla döneceğim için" dedim. "Çok uzun bir yol."

"Kuşkusuz öyle" dedi Amada. "Ama Hayama ve Zuşi ile kıyaslandığında, çok daha iyidir. Bir dönem Hayama'da yaşamıştım, yaz döneminde orayla Tokyo arasında gidip gelmek tam bir cehennemdi. Denize gidenlerin arabaları yolu tıkıyordu. Gelip gitmek yarım gün alıyordu, iyi mi? Bununla kıyaslanınca, Odavara yolu o kadar da kalabalık olmadığından daha rahattır."

Mönü gelince öğle yemeği setini istedik. Kurutulmuş jambon, sebze, kuşkonmaz salatası ile karidesli spagetti.

"Nihayet yeniden resim yapma isteği duyman iyi oldu" dedi Masahiko.

"Tek başına kalıp da geçim derdiyle resim yapma zorunluluğu kalmayınca kendim için resim yapma arzum ortaya çıktı."

Masahiko onayladı. "Her işte bir hayır vardır. Kapkara bulutların ardında da parlayan bir güneş vardır."

"Bulutun arkasına dolanıp bakmak da biraz zahmetli ama."

"Şey, teorik anlamda söylüyorum" dedi Amada.

"O dağ başındaki evde yaşıyor olmam da etkili olmuş ola-

bilir. Odaklanıp resim yapmamak için mazeret bulunamayacak bir ortam çünkü."

"Evet, çok sessiz ve kimse ziyarete gelmediği için de dikkatin dağılmıyordur. Normal biri için fazla yalnız bir yer, senin gibi *biri* için sorun olmuyordur tahminim."

Odanın kapısı açıldı, salata tabağı masaya kondu. Tabaklar art arda sıralanırken biz sessizce bekledik.

"O atölyenin varlığı da çok etkili olmuş olabilir" dedim garson çıktıktan sonra. "O odada insanda resim yapma isteği uyandıran bir şey var çünkü. Orasının evin merkezi olduğunu hissediyorum."

"İnsan bedeninde söylersek, kalp mi?"

"Ya da bilinç."

"*Heart and mind*" dedi Masahiko İngilizce. "Ama var ya, doğruyu söylemek gerekirse ben o odadan hiç mi hiç hazzetmem. Oraya *onun* kokusu fazlasıyla sinmiştir çünkü. Şimdi bile izleri vardır orada. Ne de olsa babam o evdeyken neredeyse tüm gün kendini oraya hapseder, tek başına sessizce resim yapardı. Bir çocuk olarak benim için orası kesinlikle yaklaşılmayacak kutsal, girişi yasak bir yerdi. Orayı böyle hatırlayınca da bugün bile o eve girdiğimde atölyenin yakınına dahi gitmem. Sen de dikkat etsen iyi olur."

"Neye dikkat edeyim?"

"Babamın *ruhu* tarafından ele geçirilmemeye. Ne de olsa ruhu güçlü bir adamdı o."

"*Ruh* mu?"

"Ruh denilen şey, diğer bir deyişle, ruhsal enerji, yaşam akışı gibi bir şey. Böyle güçlü bir ruhsal enerjisi vardı bence. Ve uzun bir süre boyunca bir yerde kalınca insanın enerjisi oraya siner. Koku zerrecikleri gibi."

"O ruh mu beni ele geçirebilir?"

"Ele geçirmek iyi bir ifade olmayabilir, bir şeyin etkisinde kalmak diyelim. O *yerin gücü* mesela."

"Hımm. Ben sadece bekçi gibi bir şeyim o evde, babanla da hiç karşılaşmadım. Belki de benim üzerimde etkisi olmaz."

"Öyledir belki" dedi Amada. Beyaz şaraptan bir yudum içti. "Ben yakını olduğum için aşırı hassas olabilirim. Dahası, o 'şey' senin yaratma arzuna artı bir etki yapıyorsa, bu da iyi bir şeydir."

"Babanın sağlığı nasıl?"

"Fena sayılmaz. Ne de olsa artık doksan yaşını geçti, sağlıklı denemez, aklı geri dönüşü olmayan şekilde karışık ama baston kullanarak yürüyebiliyor, iştahı da yerinde, gözleri ve dişleri de sağlıklı. Tek bir çürük dişi yok, hatta benimkilerden bile iyi durumda dişleri."

"Hafızası epey zayıf değil mi?"

"Evet, neredeyse hiçbir şey hatırlamıyor. Oğlu olduğum halde benim yüzümü bile tanımıyor. Baba, oğul, aile... Böyle kavramlara sahip değil artık. Kendi ve öteki arasındaki fark bile onun için belirsiz olabilir. Böylesi daha rahattır belki."

İnce bir bardağa koyduğum Perrier'i içerken başımla onayladım. Tomohiko Amada artık tek oğlunun yüzünü bile hatırlamıyordu. Viyana'da öğrenim gördüğü dönemde yaşadıklarını çoktan unutmuş olmalıydı.

"Ne var ki, az önce söylediğim o 'yaşam akışı' gibi şey, hâlâ içinde olmalı" dedi Amada kendisi de şaşırmış gibi. "Ne kadar tuhaf, hafızası tamamen gitmiş olsa da, irade gücü gibi bir şey var içinde. Bu çok açık görülüyor. O ruhsal gücü çok kuvvetli biriydi. Oğlu olarak onun bu özelliğini almamış olduğuma üzülüyorum ama elden ne gelir. Herkesin kendine özgü, doğuştan gelen belirli bir *kapasitesi* vardır. Kan bağı var diye bu özellik de geçecek diye bir şey yok."

Başımı kaldırdım, dosdoğru onun yüzüne baktım. Amada'nın duygularını böylesine açıkça aktarması çok ender bir durumdu.

"Ünlü bir babaya sahip olmak mutlaka çok güç bir şey ol-

muştur, değil mi?" dedim. "Benim bu konuda hiçbir fikrim yok gerçi. Benimkisi pek fark edilmeyen orta ölçekli bir sanayi işletmecisiydi çünkü."

"Babamın ünlü olmasının yadsınamaz faydaları da vardı kuşkusuz, ama berbat yanları da yok değildi. Hesaba vurursak, berbat olanlar daha fazla olabilir. Senin durumuna gelince, bu berbat yanları bilmediğin için çok şanslısın. Kendin olmakta özgürsün sonuçta."

"Sen de kendi bildiğin gibi, özgürce yaşıyor gibi görünüyorsun gerçi."

"Bir anlamda öyle" dedi Amada. Sonra şarap kadehini elinde çevirdi. "Ama başka bir anlamda öyle değil."

Amada'nın kendine özgü keskin bir estetik anlayışı vardı. Üniversiteden mezun olduktan sonra orta ölçekli bir reklam şirketinde çalışmaya başlamıştı, şimdi de oldukça yüksek bir maaş alıyor, rahat ve bağımsız bir şekilde şehir yaşamının keyfini sürüyor gibi görünüyordu. Ama aslında nasıl bir hayat sürdüğünü elbette bilemezdim.

"Babanla ilgili sormak istediğim bir şey var" deyiverdim.

"Neymiş? Babam hakkında çok şey bilmiyorum."

"Babanın Tsuguhiko adında bir kardeşinin olduğunu duydum."

"Evet, babamın bir kardeşi vardı. Amcam yani. Ama çok eskiden ölmüş. Japonya ile ABD arasında savaş başlamadan önce."

"İntihar etti diye duydum."

Amada'nın yüzü kararır gibi oldu. "Şey, bu durum bizim aile içi sırrımızdır, çok eski bir olay, ama artık bilenler de var. Bu yüzden anlatmakta sakınca görmüyorum. Amcam jiletle bileklerini kesip intihar etmiş. Henüz yirmi iki yaşında, gencecikken."

"İntihar sebebi neymiş?"

"Bunu neden öğrenmek istiyorsun?"

"Baban hakkında bilgi sahibi olmak isterken araştırdığım belgelerde karşıma çıktı."

"Babam hakkında bilgi sahibi mi olmak istiyorsun?"

"Babanın yaptığı resimler hakkında daha detaylı bilgi sahibi olmak istedim, biyografisini araştırdıkça giderek ilgi duymaya başladım. Nasıl birisidir, daha detaylıca öğrenmek istedim."

Masahiko Amada masanın diğer tarafından yüzümü inceledi bir süre. Sonra, "Pekâlâ. Babamın yaşamına ilgi duydun demek. Bunun da bir anlamı vardır belki. O evde oturuyor olman da bir bağdır belki" dedi.

Beyaz şaraptan bir yudum aldı, sonra anlatmaya başladı. "Amcam Tsuguhiko Amada o zamanlar Tokyo Müzik Okulu'nda öğrenciymiş. Yetenekli bir piyanistmiş. Chopin'de, Debussy'de çok iyiymiş, geleceği parlakmış. Anlaşılan bizim kanımızdan olanlara sanatsal yetenek bahşedilmiş. Şey, kişiden kişiye derece farkı vardır tabii. Ne var ki üniversiteye giderken, yirmi yaşında askere alınmış. Neden dersen, üniversiteye girdiği zaman verdiği askerlik tecil belgesi geçersizmiş. O belgeleri doğru düzgün teslim etseymiş, mecburi askerlikten muaf olacakmış, belki de bütün bunları yaşamayacakmış. Dedem bölgedeki arazi sahiplerindendi ve siyasi gücü vardı. Ne var ki formalitelerde bir hata olmuş anlaşılan. Bu durum kendisi için büyük bir sürpriz olmuş. Ancak sistem bir kez çalışmaya başladığında, o kadar kolay durdurulamıyormuş. İtiraz etmenin faydası yokmuş, askere alınmış, piyade er olarak arazide acemi eğitimi aldıktan sonra askeri nakil gemisine bindirilip Çin'in Hangzhou Körfezi'ne çıkarılmış. O zamanlarda ağabeyi Tomohiko –yani babam– Viyana'da öğrenim görüyormuş, oradaki ünlü ressamlardan ders alıyormuş."

Sessizce anlattıklarını dinliyordum.

"Amcamın fiziği güçlü olmadığı gibi sinirleri de çok has-

sasmış, ağır eğitimlere, kanlı muharebe alanlarına katlanamayacağı baştan beri biliniyormuş. Güney Kyuşu'dan asker toplayan altıncı tugayın çok vahşi olduğu da biliniyormuş. Bu yüzden hiç aklından geçmezken kardeşinin askere alınıp savaş alanına gönderileceğini öğrenince babamın yüreği sızlamış. Babam ikinci evlattı, egosu kuvvetli, yenilmekten nefret eden bir adammış; kardeşi ise şımartılarak büyütülmüş son evlat. İçe kapanık, sessiz sakin bir kişiliği varmış. Ayrıca bir piyanist olarak parmaklarına dikkat etmeliymiş. Bu yüzden daha küçüklüklerinden beri babam üç yaş küçük kardeşini dış dünyaya karşı hep korurmuş. Diğer bir deyişle, onun velisi gibi bir görev üstlenmiş kendine. Fakat o zaman uzakta, Viyana'daymış, ne kadar istese de elinden bir şey gelmiyormuş. Kardeşinin bazen cepheden gönderdiği mektuplar dışında bir bilgi alamıyormuş.

Cepheden gönderilen mektuplar kuşkusuz sıkı kontrollerden geçiyormuş ama ağabey kardeş birbirlerine çok yakınmışlar, babam o baskı altında yazılan mektuplardan bile kardeşinin yüreğinde olanları anlayabiliyormuş. Başarılı bir şekilde maskelenmiş metnin gerçek anlamını tahmin edip anlıyormuş. Kardeşinin bulunduğu birlik Shanghai'dan Nanking'e kadar her yerde şiddetli çatışmalara girmiş, oralarda çok sayıda cinayet işleyip yağma yapmayı sürdürmüş. Sinirleri hassas kardeşi böylesine kanlı deneyimler karşısında çok derinden etkilenmiş.

Birliklerinin ele geçirdiği Nangking şehrindeki bir kilisede harika bir borulu org olduğunu yazmış bir mektubunda. Org hiç zarar görmemiş. Ancak org hakkında yazdığı cümlelerdeki uzun betimlemelerin üzeri, kontrolör tarafından kara bir kalemle çizilmiş. Neden bir kilisedeki org askeri sır olsundu ki? Bu birliğin kontrolörünün sansür standartları da oldukça tuhafmış. Üzerini çizmesi gereken tehlikeli yerleri art arda gözden kaçırıyor, üzerini çizmesine gerek olmayan yerle-

ri kapkara boyuyormuş sık sık. Bu yüzden o kilisedeki orgu kardeşi çalabilmiş mi, mektuptan anlaşılamıyormuş.

Tsuguhiko amcam 1938 yılının Haziran ayında bir yıllık askerlik görevini tamamlamış, hemen okula dönme hazırlıklarına girişmiş ama gerçekte okula devam edemeden evinin çatı katında intihar etmiş. Sakal tıraşı için kullandığı jiletle itinalı bir şekilde bileklerini kesmiş. Bir piyanistin bileklerini kesmesi için çok müthiş bir kararlılık gerektiğine şüphe yok. Kurtarılmış olsaydı bile muhtemelen bir daha hiç piyano çalamayacaktı. Bulunduğunda çatı katı kan gölüne dönmüş. Etraftan onun intihar ettiğini saklamışlar. Kalp krizinden öldü denmiş.

Tsuguhiko Amcamın savaşta psikolojik olarak derin yaralar aldığı, sinirlerinin harap olduğu, bundan dolayı da kendi yaşamına kendi eliyle son verdiği gün gibi açık. Ne de olsa çok iyi piyano çalmaktan başka bir şey düşünmeyen yirmi yaşında bir gençken öbek öbek cesetlerle dolu Nanking savaş alanına gönderilmiş. Travma geçirmişti belli ki; o sırada tümüyle militarist anlayışa sahip bir toplum içinde olduğundan, travma diye ne bir sözcük ne de bir kavram vardı. Olsa olsa karakteri zayıfmış, cesareti yokmuş, ülke sevgisinden yoksunmuş derlerdi. O zamanlar Japonya'da 'zayıflık' diye bir şey anlaşılmadığı gibi, kabul de görmüyordu. Sonuçta, ailenin utancı olarak karanlığa gömüldü."

"İntihar notu yok muymuş peki?"

"Varmış" dedi Amada. "Çok da uzun bir notmuş, odasındaki masanın çekmecesine bırakmış. Nottan ziyade mektup, hatırat gibi bir şey. Orada Tsuguhiko Amcam savaş sırasında deneyimlediği şeylere uzun uzun yer vermiş. O mektubu anne ve babası (diğer bir deyişle dedem ve babaannem), büyük ağabeyi ve babam, dördü okumuşlar yalnızca. Viyana'dan döndükten sonra babam da okuduktan sonra mektubu dördü, gözlerinin önünde yakmışlar."

Hiçbir şey demeden konuşmaya devam etmesini bekledim.

"Babam intihar mektubunun içeriği ile ilgili ağzını sımsıkı kapalı tuttu hep" dedi Masahiko. "Her şey aile içinde karanlık bir sır olarak saklandı –metaforla söylenirse– ağırlık takılıp denizin derinliklerine atılmıştı. Babam bir keresinde iyice sarhoş olduğunda mektubun içeriğinin neredeyse tamamına yakınını anlattı. O zaman henüz ilkokuldaydım, ilk kez intihar etmiş bir amcam olduğunu duyuyordum. Babam bu konuşmayı gerçekten sarhoş olduğu için boş bulunup mu yaptı yoksa bana bir gün mutlaka anlatmak zorunda olduğunu mu düşünüyordu bilmiyorum."

Salata tabağı masadan alınıp karidesli spagetti tabağı getirildi.

Masahiko çatalı eline alıp gözlerini dikerek yemeğe baktı. Özel bir amaçla yapılmış bir aleti inceliyordu sanki.

Sonra, "Açıkçası bu yemek yiyerek konuşulacak bir konu değilmiş" dedi.

"O zaman konuyu değiştirelim."

"Ne hakkında konuşalım?"

"Mümkün olduğunca intihar notu içermeyen bir konuda."

Spagetti yerken golf üzerine konuştuk. Hiç golf oynamışlığım yoktu. Etrafımda da golf oynayan bir kişi bile yoktu. Kurallarını da bilmiyordum. Ancak Masahiko'nun iş arkadaşları son zamanlarda sık sık golf oynuyordu, o da onlara katılmıştı. Amaçları biraz hareket etmekti. Epey para harcayıp golf aletleri satın almıştı, hafta sonları da golf sahasına gidiyordu.

"Sen bilmiyorsundur ama golf çok tuhaf bir oyun. O kadar değişik başka bir spor daha yoktur. Hiçbirine benzemiyor. Hatta ona spor demenin de aslında imkânsız olduğunu düşünüyorum. Tuhaf olan ise, bir kez alışınca bırakamıyorsun."

Golfün tuhaflıkları hakkında konuştu Masahiko, bana bir dolu eksantrik hikâye anlattı. Eskiden beri sohbeti dinlenir

biriydi, onun anlattıklarını keyifle dinleyerek yemeğimi yedim. Uzun zamandır ilk kez birlikte kahkahalar attık.

Spagetti tabağı kaldırılınca yerine kahve geldi (Masahiko kahve istemedi, bir kadeh daha beyaz şarap istedi) ve önceki konuya geri döndü.

"İntihar mektubuna döneyim" dedi birden, sesi de ciddileşmişti. "Babamın anlattığına göre, mektupta Tsuguhiko Amcam kendisine nasıl zorla bir esirin boğazının kestirildiğini yazıyormuş. Son derece canlı ve açık bir şekilde anlatmış. Erler kılıç taşımıyormuş. O ana dek eline Japon kılıcı almışlığı da yokmuş amcamın. O bir piyanistmiş. Karışık müzik parçalarını çözebilse de, insanları doğrayan kılıçları kullanmakla ilgili hiçbir şey bilmiyormuş. Ancak komutanı tarafından eline kılıç tutuşturulmuş ve esirin boğazını kes diye emredilmiş. Esir dense de adamın üstünde askeri üniforma olmadığı gibi silahı da yokmuş. Yaşı da oldukça küçükmüş. Ben asker değilim diyormuş. O bölgede bulunan erkekleri yakalayıp getirmişler, bağlayıp öldürüyorlarmış. Avuç içlerine bakıyorlarmış, eli nasırlıysa çiftçidir diyorlarmış. Bazı durumlarda serbest bırakıyorlarmış. Ancak elleri yumuşak çıkarsa, üniformasını çıkarıp halkın arasına karışan bir asker olarak kabul ediyor, sorgusuz sualsiz infaz ediyorlarmış. Öldürme şekli olarak silahla vuruyor ya da kılıçla boyunlarını kesiyorlarmış. Bu ikisinden birini yapıyorlarmış. Makineli tüfek birliği yakında ise hepsini bir sıraya koyup kurşuna dizerek öldürüyorlarmış. Esir er ise, mermi kullanmak israf olur diye (mermi tedariki kimi zaman gecikiyormuş), genelde kılıç kullanıyorlarmış. Cesetleri toparlayıp Yangtze Nehri'ne atıyorlarmış. Yangtze Nehri'nde çok kedibalığı varmış ve cesetleri yiyorlarmış. Gerçek mi değil mi bilinmiyor ama o dönemde bu durumdan dolayı kedibalıklarından tay büyüklüğüne erişenleri olduğu anlatılırmış.

Amcam, komutanının emri üzerine kılıcı eline almış, esi-

rin boynunu kesmeye hazırlanmış. Harp okulundan yeni mezun olmuş genç bir teğmenmiş komutanı. Amcam elbette böyle bir şey yapmak istememiş. Ne var ki, komutanının emrine karşı gelse, bu başına büyük bela açarmış. Salt bir uyarı almakla kalmazmış. İmparatorluk ordusunda komutanın emri aynı zamanda imparatorun emri sayılırmış çünkü. Amcam elleri titreyerek kılıcı bir şekilde savurmayı başarmış. Güçlü biri değilmiş, dahası kılıç da seri üretim, ucuz bir şeymiş. İnsanın boynu da öyle kolayca kesilip düşüvermez ki. Hedefi iyi tutturamamış, etraf kan gölüne dönmüş, esir acıdan çığlık çığlığa debeleniyormuş, tam anlamıyla iç kaldıran bir görüntüymüş."

Masahiko başını salladı, ben susup kahvemi yudumladım.

"Amcam sonrasında kusmuş. Midesindekileri kustuktan sonra mide özsuyunu kusmuş, o da bitince öğürerek hava kusmuş. Etrafındaki askerler onunla alay etmişler. Acınası herif diyen komutanı midesine var gücüyle tekme atmış. Hiç kimse onunla empati kurmamış. Neticede, üç kez kafa kestirmişler amcama. *Alıştırma* için, *alışana* dek yaptırmışlar. Bu askerliğe geçiş seremonisiymiş. Bu kıyımı deneyimleyerek gerçek bir asker olacağı söylenmiş kendisine. Ancak o öyle biri değilmiş. Chopin'i, Debussy'yi güzel çalmak üzere doğmuş bir adammış o. İnsan boynu vurmak için değil."

"İnsan boynu vurmak için doğmuş biri var mıdır ki?"

Masahiko başını salladı. "Bunu ben bilemem. Ama insan boynu vurmaya *alışabilenler* hiç de az olmamalı. İnsan pek çok şeye alışır. Özellikle de sınırlarını zorlarsan, beklenmedik şekilde hemencecik alışabilir."

"Ya da bu eylemlerine anlam ya da adalet duygusu yüklemeye kalkarsan."

"Aynen dediğin gibi" dedi Masahiko, "ve çoğunlukla da öyle yaparlar, bu eylemlerine anlam ya da adalet duygusu yüklerler. Dürüst olursam, şahsen benim kendime güvenim yok

bu konuda. Askeri, zorba bir sistemin içine atılsam, komutan tarafından emir verilse, bu emir ne kadar akıl almaz, insanlığa sığmayan bir emir olsa da ona karşı açık açık hayır diyebilecek kadar güçlü olamayabilirim ben."

Aynı durumda ben olsam ne yapardım acaba diye düşündüm. Sonra Miyazaki Bölgesi'ndeki o liman şehrinde birlikte bir gece geçirdiğim o tuhaf kadını anımsadım. Sevişmenin ortasında bana bornoz kuşağını uzatıp onunla boynunu var gücümle sıkmamı isteyen o genç kadını. İki elimle tuttuğum o havlu kuşağın hissini hiç unutamayacağım.

"Tsuguhiko Amcam o komutanın emrine karşı koyamadı" dedi Masahiko. "O cesaret ve güce sahip değildi çünkü. Sonrasında jileti bileyip kendi hayatına son verecek cesareti vardı ama. Bu anlamda amcamın zayıf biri olmadığı düşünülebilir. Kendi yaşamını kendi eliyle almış sonuçta; amcam için bu, insanlığını geri kazanmasının yegâne yoluydu belki de."

"Ve kardeşi Tsuguhiko'nun ölümü, o sırada Viyana'da öğrenim gören babana büyük bir şok yaşattı."

"Şüphesiz" dedi Masahiko.

"Baban Viyana'dayken siyasi olaylara karışıp Japonya'ya geri gönderilmiş diye duydum ama bu olayın ağabeyinin intiharı ile ilişkisi var mı acaba?"

Masahiko kollarını kavuşturdu, suratı asıldı. "O kadarını bilmiyorum. Babam Viyana'da olanlar hakkında hiçbir zaman ağzını açmadı."

"Babanla aşk ilişkisi yaşayan kadın direniş örgütü üyesiymiş, bununla alakalı olarak da suikast girişimine karışmış diye duydum."

"Evet, ben de duydum. Babamın âşık olduğu kız Viyana Üniversitesi'ne giden bir Avusturyalıymış, birbirlerine evlenme sözü bile vermişler. Suikast planı açığa çıkınca, kız tutuklanıp Mauthausen Hapishanesi'ne gönderilmiş. Sanırım orada da ölmüş. Babam ise Gestapo tarafından tutuklanıp 1939

yılı başlarında ‘istenmeyen yabancı’ olarak ülkeden çıkarılıp Japonya’ya geri gönderilmiş. Elbette bunu da doğrudan babamdan duymadım, bir akrabam anlatmıştı; oldukça güvenilir bir kaynak.”

“Babanın o olay hakkında hiçbir şey anlatmaması, birileri tarafından konuşmasının istenmemesi yüzünden olabilir mi?”

“Evet, olabilir. Babam ülkeden zorla çıkarıldığında, olay hakkında hiçbir şey anlatmaması için hem Alman hem Japon yetkililer tarafından sert bir şekilde uyarılmış olmalı. Bu yüzden savaş bittikten sonra bile, artık ağzını kapalı tutmasına gerek olmasa da, o hep ağzını sımsıkı kapalı tuttu.”

Masahiko biraz durdu sonra anlatmaya devam etti.

“Babamın Viyana’da Nazi karşıtı bir yeraltı direniş örgütüne katılmasında, amcam Tsuguhiko’nun intihar etmiş olmasının bir rolü olabilir. Münih Antlaşması’yla savaştan kaçınılmıştı ama Berlin ve Tokyo mihverliği güçlenmiş, dünya giderek daha tehlikeli bir yöne doğru kaymaya başlamıştı. Bu sürükleniși frenlemek konusunda babam çok düşünmüş olmalı. Babam her şeyden önce özgürlüğe önem veren biriydi. Faşizm ve militarizm inandığı her şeye tersti. Kardeşinin ölümü onun için hiç kuşkusuz büyük bir anlam taşıyordu.”

“Tüm bildiğin bu mu?”

“Babam kendi yaşamı ile ilgili olarak başkalarına pek bir şey anlatmazdı. Gazete ve dergilere söyleşi vermediği gibi kendiyle ilgili yazılı bir şey de bırakmadı geride. Yerdeki ayak izlerini süpürgeyle itinalı bir şekilde silerek geri geri yürüyen türde biriydi.”

“Ve baban Viyana’dan Japonya’ya döndü, daha sonrasında savaş sona erene dek hiçbir eser yayınlamadan derin sessizliğini korudu.”

“Evet, sekiz yıl boyunca babam sessizliğini korudu. 1939 yılından 1947 yılına dek. O arada resim dünyasından müm-

kün olduğunca uzak kaldı. Aslında o dünyayı eskiden beri hiç sevmezdi, çoğu ressamın devlet politikasına uygun olarak savaşı yücelten resimler yapması hoşuna gitmiyordu. Şanslıydık ki ailemiz varlıklıydı; yaşamını idame ettirmek için endişe etmesi gerekmiyordu. Savaşa katılmak üzere askere de alınmadı. Savaş sonrasında kaos giderek azaldı, yeniden resim dünyasında kendini gösterdiğinde Tomohiko Amada artık tamamen geleneksel bir Japon ressama dönüşmüştü. Eski stilini bütünüyle geride bırakmış, tamamen yeni bir resim stiline dönmüştü."

"Ve böylece bir efsane doğmuş oldu" dedim.

"Evet, öyle oldu. Sonrasında bir efsane doğdu" dedi Masahiko. Sonra eliyle havada hafifçe bir şeyi kovalar gibi bir hareket yaptı. Sanki efsane bir toz bulutuymuş da o tarafa süzülüp gelmiş ve onun düzgün nefes almasına engel oluyormuş gibi.

"Bu duyduklarımdan sonra Viyana'daki öğrenciliği sırasında deneyimledikleri babanın sonraki yaşamını büyük ölçüde etkilemiş olmalı diye düşünüyorum. Bu her ne olursa olsun" dedim.

Masahiko başıyla onayladı. "Evet, ben de öyle hissediyorum. Viyana'da bulunduğu sürede meydana gelen olaylar babamın hayat yolunu çok değiştirdi. O suikast planı başarısız olunca, mutlaka karanlık şeyler de yaşamıştır. Kolayca dile getiremeyeceği ürkünç şeyler."

"Ama somut detaylar bilinmiyor."

"Orası öyle. Eskiden de bilinmiyordu, şimdi de bilinmiyor. Artık kendi bile hatırlamıyordur."

Öyle midir acaba diye düşündüm. İnsan bir zamanlar bildiğini unutur, unutmaması gerekeni de hatırlamaz. Özellikle de ölüm yaklaşınca.

Masahiko ikinci beyaz şarap kadehini de bitirdi, kol saatine baktı. Sonra kaşlarını çattı.

"Ufak ufak şirkete dönsem iyi olacak."

"Bana bir şey anlatacaktın hani?" dedim bir anda hatırlayıp.

Hatırladım der gibi masanın üzerine hafifçe tak tak vurdu. "Ah, evet, öyle ya. Sana anlatmam gereken bir şey vardı. Babam hakkında konuşmakla geçti bu sefer. Bir sonraki buluşmamızda anlatırım. Acelesi olan bir konu değil zaten."

Kalkarken yüzüne baktım. Sonra, "Neden bana bu kadar çok açıldın? Ailenin sırlarına kadar anlattın?" diye sordum.

Masahiko masanın üzerinde iki elini açtı, bir süre düşündü bu dediğimi. Sonra kulak memesini kaşıdı.

"Neden dersen, öncelikle bu 'aile sırlarını' tek başıma taşımaktan yorulmuştum sanırım. Birine anlatmak istemiş olmalıyım. Mümkün olduğunca ağzı sıkı, çıkar ilişkisi içinde olmadığım birine. Bu anlamda sen ideal bir dinleyicisin. Ve dürüst olmak gerekirse, sana bir parça borçlu olduğumu hissediyorum, bu borcumu bir şekilde ödemek istedim."

"Borç mu?" dedim şaşırarak. "O da neyin nesi?"

Masahiko gözlerini kıstı. "Aslında onu anlatmak istemiştim bugün sana. Ama sürem doldu. Birazdan iş randevum var. İlk fırsatta bir araya gelip tekrar konuşalım."

Yemeği Masahiko ödedi. "Sorun etme. O kadar da olsun" dedi.

Corolla Wagon'uma binip Odavara'ya döndüm. Evin önüne toz içindeki arabayı park ettiğimde güneş batıda dağın eğimine yaklaşmıştı. Bir sürü karga gaklayarak vadinin diğer yanındaki yuvalarına doğru uçuyordu.

38

Bu haliyle bir yunus olamaz

Pazar sabahı geldiğinde Marie Akikava'nın portresini yapmak için ayırdığım tuvale nasıl bir resim yapacağımı artık biliyordum. Somut olarak nasıl bir resim yapacağımı bilmiyordum hâlâ. Ancak *nereden başlamalıyım*, onu biliyordum. Bembeyaz tuval üzerine hangi renk boyayı, hangi fırçayla hangi yönde boyamam iyi olur, bunlar aklıma bir şekilde gelecek ve onlar tuvale yerleşince içimde bir gerçek olarak oluşmaya başlayacaktı. Bu süreci seviyordum.

Çok serin bir sabahtı. Kışın hemen kapıda olduğunu hissettiren bir sabah. Kahve demledim, hafif bir kahvaltı yapıp atölyeye gerekli malzemeleri götürüp şövaleye yerleştirdiğim tuvalin önünde dikildim. Tuvalin önünde karakalemle koruluktaki o kuyuyu detaylıca çizdiğim eskiz defteri vardı. Birkaç gün önce sabah hiç düşünmeden keyfime göre çizdiğim bir eskizdi. Onu çizdiğimi unutmuştum bile.

Ama şövalenin önünde durup bir süre o eskize bakınca oraya çizdiğim manzara beni giderek içine almaya başladı. Koruluğun içinde, kimsenin bilmediği, ağzı açık gizemli taş bir oda. Etrafında nemli zemin ve yere dökülüp yığılmış renk renk yapraklar. Dalların arasından süzülen güneş ışığı. Bu manzara zihnimde renkli bir resim olarak belirdi. Hayal gücüm çalıştı, somut detaylar ardı ardına yerini aldı. Oradaki havayı soluyabiliyor, çimenin kokusunu içime çekip kuşların seslerini duyabiliyordum.

Büyük boy eskiz defterine kalemle ince ince detaylarını çizdiğim o kuyu, sanki beni bir şeye –ya da bir yere– ısrarla davet ediyordu. *O kuyu bana kendini çizdirmek istiyordu, bunu talep ediyordu.* Bunu hissediyordum. Nadiren manzara resmi yapma isteği duyardım. Ne de olsa son on yıldır insan resmi yapıyordum hep. Arada bir manzara resmi yapmak da fena olmazdı aslında. *Koruluğun İçindeki Kuyu.* Bu eskiz o resmin taslağı olabilirdi.

Eskiz defterini şövaleden indirdim, sayfayı kapattım. Şövalenin üzerinde bembeyaz tuval kalmıştı sadece. Bundan sonra Marie Akikava'nın portresini yapacağım tuvaldi bu.

Saat ondan biraz önce, her zamanki gibi mavi Toyota Prius sessiz bir şekilde yamacı tırmandı. Kapıları açıldı ve Marie Akikava ile halası arabadan indi. Şoko Akikava uzun, koyu gri balıksırtı bir ceketle soluk gri etek ve desenli siyah uzun çorap giymişti. Boynuna parlak bir Missoni fuları takmıştı. Şık ve kentli bir havada, güz sonu kıyafetleriydi bunlar. Marie Akikava ise bol bir kolej montu, kapüşonlu sweatshirt, üzerinde yırtıklar olan kot pantolon ve Converse spor ayakkabı giymişti, tarzı önceki seferki gibiydi. Şapka takmamıştı. Hava serin, gökyüzü hafif bulutluydu.

Selamlaşıp hal hatır sorduktan sonra Şoko Akikava kanepeye oturdu, daha önceki gibi çantasından kalın cep kitabını çıkardı ve onu okumaya başladı. Marie Akikava ile onu orada bırakıp atölyeye geçtik. Her zamanki gibi ahşap tabureye oturdum, Marie de mutfak sandalyesine. İkimiz arasında iki metre kadar mesafe vardı. Montunu çıkarıp katlayarak ayağının yanına koydu. Kapüşonlu sweatshirt'ünü de çıkardı. Üzerinde üst üste giydiği iki tişört vardı. Gri uzun kollu olanın üzerine lacivert yarım kolluyu giymişti. Göğsü her zamanki gibi dümdüzdü. Düz, siyah saçlarını parmağıyla düzeltti.

"Üşümüyor musun?" diye sordum. Atölyede eski tarz bir gaz sobası vardı ama hiç kullanmamıştım.

Marie hafifçe hayır anlamında salladı başını.

"Bugün artık tuvale resmini yapmaya başlayacağım" dedim. "Senin yapman gereken bir şey yok gerçi. Oturman yeterli. Gerisi bana kalıyor."

"Hiçbir şey yapmadan duramam ki" dedi gözlerimin içine bakarak.

Ellerim dizlerimin üzerinde, yüzüne baktım. "Bu da ne demek?"

"Ee, ben yaşıyorum, nefes alıp veriyorum, bir sürü şey düşünüyorum."

"Elbette" dedim. "İstediğin gibi nefes alıp verebilir, ne istersen onu düşünebilirsin. Demek istediğim, senin özellikle bir şey yapmanın gerekmediği. Kendin olarak durman benim için yeterli."

Ne var ki Marie hâlâ yüzüme bakıyordu. Bu basit açıklamayla ikna olmamış gibiydi.

"Bir şey yapmak istiyorum" dedi Marie.

"Ne gibi?"

"Resim yapışınıza *yardım etmek* istiyorum."

"Bunun için sana müteşekkirim ancak nasıl *yardım edeceksin ki*?"

"Elbette *ruhsal* anlamda."

"Anladım" dedim. Fakat *ruhsal* anlamda bana nasıl yardım edeceğine dair aklımda bir şey belirmemişti.

"Mümkünse, içinize girmek istiyorum. Beni çizdiğiniz sırada sizin içinize. Öyle yaptığımda ben kendimi daha derin bir şekilde anlayabilirim belki. Bunu yapınca siz de beni daha iyi bir şekilde anlayabilirsiniz belki" dedi.

"Bu çok iyi olur" dedim.

"Gerçekten öyle mi düşünüyorsunuz?"

"Elbette, gerçekten öyle düşünüyorum."

"Bazen çok korkutucu olabilir ama."

"Kendini daha iyi anlamak mı?"

Marie başıyla onayladı. "Kendini daha iyi anlamak için, başka bir şeyi bir yerlerden çekip almak gerekir çünkü."

"Üçüncü bir kişinin özelliklerini katmadan, kendini tam anlamak mümkün değildir mi demek oluyor bu?"

"Üçüncü bir kişinin özellikleri?"

Açıkladım. "Diğer bir deyişle, A ve B ilişkisini doğru anlamak için, C denilen farklı bir bakış gerekir. Nirengi noktası."

Marie bunun üzerine düşündü bir süre, hafifçe omuz silkti. "Sanırım."

"Ve eklenen o şey, bazı durumlara göre korkutucu da olabilir. Demek istediğin bu mu?"

Başıyla onayladı.

"Sen bu zamana dek hiç korkutucu bir deneyim yaşadın mı?"

Marie bu sorumu cevapsız bıraktı.

"Eğer seni doğru bir şekilde çizebilirsem" dedim, "benim gözümden görünen kendini, kendi gözlerinle görebilirsin belki de. Tabii ki her şey yolunda giderse."

"Bunun için de resme ihtiyacımız var."

"Öyle, bizler bunun için resim yaparız. Ya da yazı, müzik gibi şeylere ihtiyaç duyarız."

Her şey yolunda giderse, dedim kendi kendime.

"Resme başlayalım" dedim Marie'ye. Sonra onun yüzüne bakarak taslak için kahverengiyi aldım. Ve ilk fırçayı seçtim.

İş ağır ağır, ama düzgünce ilerledi. Tuvalin üzerine Marie Akikava'nın bedeninin üst kısmını çizdim. Güzel bir kızdı ama resmime özellikle güzellik gerekmiyordu. İhtiyaç duyduğum, onun içinde gizlenen şeydi. Başka bir deyişle, karakterinin altında yatan –varoluşuna izin veren. Ben o *bir şeyi* bulup çıkararak resme dahil etmeliydim. Onun güzel bir şey olmasına gerek de yoktu. Duruma göre çirkin bile olabilirdi.

Her koşulda, söylemenin gereği yok ama o bir şeyi bulmak için Marie'yi doğru anlamalıydım. Sözcüklerle ya da mantıken değil, bir şekil olarak, ışık ve gölgenin birleşimi olarak onu idrak etmeliydim.

Dikkatimi topladım, çizgiyle rengi tuvalin içinde birleştirdim. Bazen çevik bir şekilde, bazen zaman verip dikkatlice. O arada Marie'nin ifadesi hiç değişmiyor, sandalyenin üzerinde sessizce oturuyordu. Ancak onun irade gücünü topladığını, onu muhafaza ettiğini anlıyordum. Orada hareket eden gücü hissediyordum. "Hiçbir şey yapmadan duramam ki" demişti. Ayrıca *o bir şeyler yapıyordu*. Muhtemelen bana yardım etmek için. Benimle on üç yaşındaki bu kızın arasında karşılıklı akış gibi bir şey vardı.

Birden aklıma kız kardeşimin eli geldi. Birlikte Fuji'deki o mağaraya girdiğimizde soğuğun ve karanlığın içinde kız kardeşim elimi sımsıkı tutmuştu. Küçük ve sıcak parmakları şaşılacak kadar güçlüydü. Aramızda kesinlikle bir yaşam gücü alışverişi olmuştu. Bir şey düşündüğümüzde bir şey alıyor bir şey veriyorduk. Sadece sınırlı yerde olan bir alışverişti bu. Zayıflayıp yok olmaya mahkûmdu. Öte yandan hafıza kalıcıydı. Hafıza zamanı ısıtabilirdi. Ve eğer iyi bir eser olmuşsa sanat da o hafızaya şekil verebilir hatta onu tarihe yazabilirdi. Van Gogh'un adı bilinmeyen bir postacıyı kolektif hafızada bugüne kadar yaşatagelmesi gibi.

İki saat kadar hiç konuşmadan işimize konsantre olduk.

Ben yağda inceltiğim boyayla onun görüntüsünü tuval üzerinde oluşturuyordum. Bu taslaktı. Marie yemek sandalyesinin üzerinde hiç kıpırdaman kendi olmaya devam ediyordu. Öğlen gibi uzaklardan o her zamanki zil sesi duyuldu. O zil sesini duyunca zamanın geldiğini anlayıp işimi bitirdim. Palet ve boyaları bıraktım, taburenin üzerinde sırtımı olabildiğince esnettim. O zaman anladım ne kadar çok yorulduğu-

mu. Derin bir nefes alıp konsantrasyondan çıktığımda Marie de ilk kez gevşedi.

Önümdeki tuvalde Marie'nin üst bedeni tek renkte yapılmış halde duruyordu. Portresinin temeli olacak yapı oradaydı. Henüz gelişigüzel bir çerçeveden başka bir şey değildi ama o iskeletin özünde olan şey, Marie'yi Marie yapan kaynaktı. Henüz daha derinlerde gizliydi ancak yaklaşık *yerini* tahmin edebilirsem sonrası kendiliğinden gelirdi. Şimdi gereken şey, iskeleti ete büründürmekti.

Portresi hakkında Marie bir şey sormuyordu, yaptığım kadarını ona göstermemi de istememişti. Ben de bir şey demedim. Bir şey söyleyemeyecek kadar yorgundum. Konuşmadan atölyeden çıkıp oturma odasına geçtik. Oturma odasındaki kanepede Şoko Akikava kendini kaptırmış halde kitabını okuyordu hâlâ. Ayracı sayfa arasına koyup kitabı kapattı, siyah çerçeveli gözlüğünü çıkardı, başını kaldırıp bana baktı. Sonra biraz şaşırmış bir ifade belirdi yüzünde. İkimiz de çok yorgun görünüyor olmalıydık.

"İlerleyebildiniz mi?" diye sordu endişeli bir şekilde.

"Şimdilik her şey yolunda. Daha yarısındayız gerçi."

"Bu iyi işte" dedi. "Sakıncası yoksa mutfağa gidip size çay yapayım mı? Suyu kaynattım bile. Çayın yerini de biliyorum."

Biraz şaşırmış bir halde Şoko Akikava'nın suratına baktım. Yüzünde zarif bir gülümseme vardı.

"Size zahmet olacak, teşekkür ederim" dedim. Aslında sıcak bir çay içmeyi çok istiyordum ama bir türlü mutfağa gidip de su kaynatmayı gözüm yememişti. Uzun süreden beri ilk kez resim yapmak beni bu denli yormuştu. Kuşkusuz tatlı bir yorgunluktu bu.

On dakika kadar sonra Şoko Akikava, tepside üç fincan ve çaydanlıkla oturma odasına döndü. Konuşmadan çaylarımızı içtik. Marie oturma odasına geldiğimizden beri tek bir şey söylememişti. Arada bir elini kaldırıp alnına inen saçları-

nı geriye itiyordu. Kalın montunu giymişti. Sanki kendini bir şeylerden korur gibi.

Orada sessizce, görgülü bir şekilde çayımızı içerken (hiçbirimiz çayı höpürdeterek içmiyorduk), pazar günü öğleden sonrasının zaman akışına kendimizi aheste bir şekilde bırakmıştık. Bir süre hiçbirimiz konuşmadık. Aramızdaki bu sessizlik sonuna dek doğaldı, mantıklıydı. Sonra yine o duymaya alıştığım ses geldi kulağıma. İlk başta uzak bir sahildeki görev icabı hareket eden, baygın ve isteksiz dalgaların sesi gibi geldi kulağıma. Sonra giderek arttı, nihayet net bir şekilde düzenli, mekanik bir ses halinde döndü. 4.2 litrelik, 8 silindir gücündeki motorda en iyi kalite, yüksek oktanlı benzinin kullanılma sesiydi bu. Sandalyeden kalkıp pencereye gittim, perde aralığından o gümüşi arabanın görüntüsüne baktım.

Menşiki açık gri renkli örgü ceket, altına da krem rengi bir gömlek ve gri renk kumaş pantolon giymişti. Hepsi de tertemizdi, üzerlerinde tek bir leke bile yoktu; kuru temizlemeden az önce gelmiş gibi görünüyordu. Hiçbiri yeni değildi, oldukça uzun bir süredir giyildikleri belliydi. Ancak buna karşın pırıl pırıl görünüyorlardı. Her zamanki gibi gür saçları bembeyaz parlıyordu. Hem yaz hem kış, açık günde de bulutlu günde de, saat ve hava durumuna bağlı olmaksızın saçları hep bembeyaz ve parlaktı. Değişen sadece o parlaklığın tonuydu.

Menşiki arabadan inince kapıyı kapattı, başını kaldırıp bulutlu göğe baktı, hava durumu hakkında bir süre düşündü (bir şeyler düşündü gibi geldi bana), sonra kararlı bir şekilde, usulca yürüyüp giriş kapısına geldi. Kapı ziline bastı. Sanki bir şairin önemli bir dizeye özel bir sözcük seçip koymasındaki gibi bir ciddiyetle ayarlamıştı zamanı. Nasıl bakılırsa bakılsın, eski bir kapı zilinden başka bir şey değildi oysa çalan.

Kapıyı açtım, onu oturma odasına götürdüm. İkisiyle gülümseyerek merhabalaştı. Şoko Akikava ayağa kalkıp onu karşıladı. Marie ise kanepede oturmaya devam ederek saçını parmak ucuyla düzeltti. Menşiki'ye hiç bakmadı bile. Buyurun diyerek yer gösterdim. Çay içer misiniz, diye sordum Menşiki'ye. Zahmet etmeyin, diye yanıtladı. Başıyla birlikte elini de birkaç kez hayır anlamında salladı.

"Nasıl, çalışma ilerledi mi?" diye sordu bana.

Azar azar ilerliyor, diye yanıtladım onu.

"Peki, resim modeli olmak yorucu muymuş?" diye sordu Menşiki Marie'ye. Onun tam karşısında durup doğrudan gözlerine bakarak ilk kez konuşuyordu Menşiki, yanlış hatırlamıyorsam. Menşiki'nin heyecanlandığı, sesindeki hafif titremeden anlaşılıyordu. Öte yandan bugün Marie'nin önünde duruyor olsa da, yüzü ne kızarmış ne de rengi atmıştı. Yüz ifadesi de neredeyse normal kalmıştı. Duygularını beceriyle bastırabilmişti. Bunun için bir tür kişisel gelişim tekniği uygulamış olmalıydı.

Marie, onun sorusunu yanıtlamadı. Anlamı anlaşılmayan, öksürür gibi bir mırıltı çıktı ağzından. İki elinin parmaklarını dizinin üzerinde sımsıkı birbirine kenetlemişti.

"Pazar sabahı buraya gelmeyi dört gözle bekliyor hep" dedi Şoko Akikava sessizliği bozmak için.

"Resim modeli olmak çok güç bir şeydir" dedim ben de onun bu çabasına katılarak. "Marie çok çaba gösterdi bugün."

"Ben de bir süre burada modellik yapmıştım, resim modeli olmak çok tuhaf bir şey. Bazen ruhunun çekilip alındığını hissediyor insan" deyip güldü Menşiki.

"Hiç de öyle değil" dedi Marie fısıldar gibi kısık bir sesle.

Ben, Menşiki ve Şoko Akikava, neredeyse hepimiz bir anda Marie'nin yüzüne baktık.

Şoko Akikava'nın yüzünde, sanki ağzına yanlış bir şey almış da yanlışlıkla onu çiğnemiş gibi bir ifade vardı.

Menşiki'nin yüzüne ise saf bir merak yayılmıştı. Ben ise tamamen nötr bir seyirci gibi duruyordum.

"Bu da ne demek?" diye sordu Menşiki.

Marie monoton bir ses tonuyla, "Çekilip alınmıyor ruh. Ben bir şey veriyor ve bir şey alıyorum" dedi.

Menşiki sakin bir ses tonuyla ve ilgiyle "Kesinlikle haklısın. Benim söyleyişim fazla basit kaçtı galiba. Elbette orada bir alışveriş olmak zorunda. Sanatsal eylem dediğin kesinlikle tek yönlü değildir çünkü" dedi.

Marie susuyordu. Saatler boyu hiç kıpırdamadan su kenarında durmuş, sadece su yüzeyine bakmış yalnız gece balıkçılı gibi masanın üzerindeki çaydanlığa bakıyordu. Beyaz, desensiz porselenden, her yerde bulunan türde bir çaydanlıktı. Oldukça eskiydi ama (Tomohiko Amada kullanmıştı), salt kullanım amacıyla yapılmıştı, özellikle seyredecek bir yanı yoktu. Biraz çizikti hatta. Ama o anda Marie'ye konsantre olup bakacak bir şey gerekiyordu.

Odaya sessizlik çöktü. Üzerinde hiçbir şey yazılmamış bembeyaz bir reklam panosunu çağrıştıran bir sessizlik.

Sanatsal eylem, diye düşündüm. O sözcükte, oluşan sessizliği çağıran bir tını vardı. Sanki havanın göğü kaplaması gibi. Hayır, aksine bu durumda, gökyüzü havayı kaplıyor mu demeliydi?

"Eğer evime gelecekseniz" dedi Menşiki ürkekçe, Şoko Akikava'ya dönerek, "benim arabama binelim mi? Sonra sizi yine buraya getiririm. Arka koltuk pek geniş değil ama evime giden yol oldukça dar olduğundan tek arabayla gitmek daha rahat olacaktır."

"Elbette, öyle yapabiliriz" diye yanıtladı Şoko Akikava hiç duraksamadan. "Sizin arabanızla gidelim."

Marie hâlâ beyaz çaydanlığa bakıyor, bir şeyler düşünüyordu. Ama yüreğinde ne var, aklından ne geçiyor, bilmem olanaksızdı. Öğle yemeğini ne yapacaklardı, onu da bilmiyor-

dum. Ama Menşiki düşünceli biriydi. Bunu düşünmüş olmalıydı.

Jaguar'ın şoför yanındaki koltuğuna Şoko Akikava oturdu, arkasına Marie geçti. İki yetişkin önde, çocuk arkada. Aralarında önceden kararlaştırmış değillerdi, doğal gelişmişti. Araba sessizce yamaçtan aşağı inip gözden kaybolurken giriş kapısının önünde durup onları izledim. Sonra eve girip çay fincanlarıyla çaydanlığı mutfağa götürüp yıkadım.

Sonra Richard Strauss'un *Güllü Şövalye* plağını döner tablaya yerleştirdim, kanepeye uzanıp dinledim. Özellikle yapacak bir şeyim olmadığında, bu şekilde *Güllü Şövalye*'yi dinlemeyi alışkanlık edinmiştim. Menşiki'den edinmiştim bu alışkanlığı. Bu müzik onun dediği gibi kesinlikle bağımlılık yapıyordu. Kesintisiz bir duygu seli. Enstrümanların sonuna dek renkli tınısı. "Sıradan bir süpürgeyi bile müzikle anlatabilirim ben" diye övünmüştü Richard Strauss. Yoksa süpürge değil miydi o şey? Ancak her koşulda onun müziğinde kesinlikle resmi çağrıştıran bir şeyler vardı. Gerçi benim resimde hedeflediğim şey başkaydı ama.

Bir süre sonra gözlerimi açtığımda Kumandan karşımda duruyordu. Her zamanki Asuka Dönemi kıyafetlerini giymiş, kılıcını kuşanmış, karşımdaki koltukta oturuyordu. Rahat, deri kaplama koltuğun üzerinde boyu altmış santimetre kadar olan bir adam oturuyordu, sessiz ve sakince.

"Uzun zaman oldu görüşmeyeli" dedim. Sesim başka bir yerlerden zorla çekilip getirilmiş gibi duyuluyordu. "Nasılsınız?"

"Daha önce de söylediğim gibi *idea*'larda zaman kavramı yoktur" dedi Kumandan net anlaşılır bir ses tonuyla. "Bu yüzden de uzun zaman diye bir kavram da yok."

"Ağız alışkanlığı bir söylem bu. Rahatsız olmayın."

"Alışkanlığın ne olduğunu da bilmiyorum."

Tam da onun dediği gibiydi. Zamanın olmadığı yerde alış-

kanlık da olmazdı. Ayağa kalktım, pikabın olduğu yere gidip iğnesini kaldırdım, plağı kabına yerleştirdim.

"Aynen öyle" dedi Kumandan zihnimden geçenleri okuyarak. "Zamanın her iki yöne doğru da serbestçe akabildiği bir dünyada, alışkanlık diye bir şey doğamaz."

Önceden beri aklıma takılan bir şeyi sordum. "*İdea*'lara da enerji kaynağı gibi bir şey gerekmiyor mu?"

"Bu zor bir soru" dedi Kumandan suratını asarak, "başından beri öyledir, şeyler doğar, sonra varlıklarını devam ettirmek için onlara bir şekilde enerji gerekir. Bu uzayın genel kuralıdır."

"Diğer bir deyişle, *ide*a'ların da enerji için kaynağa ihtiyaçları var demek mi oluyor bu? Genel bir prensip olarak?"

"Tam da öyle. Evrendeki prensiplerde istisna yoktur. Bununla birlikte, *idea*'ların üstün yanı, öncesinde bir görünüşlerinin olmamasıdır. *İde*a'lar başkası tarafından fark edildiğinde ilk kez bir *idea* olarak meydana gelirler, kendilerince bir şekle bürünürler. Bu şekiller rahatlıkla ödünç aldıkları bir şeyden başka bir şey de değildir."

"Yani bir başkası tarafından fark edilmediği takdirde *idea*'mn var olması mümkün değildir."

Kumandan sağ elinin işaretparmağını göğe doğru kaldırdı, iki gözünü yumdu. "Oradan *sizler* ne gibi bir mantık çıkarabilirsin?"

Bir çıkarım yaptım. Biraz zaman aldı ama Kumandan sabırla bekledi.

"Düşündüğüm şu" dedim, "*idea* başkası tarafından fark edilmeyi enerji kaynağı olarak kullanarak var oluyor."

"Evet, tam da öyle" dedi Kumandan. Sonra başını birkaç kez sallayarak onayladı. "Oldukça anlayışı zengin birisin. *İdea* başkası tarafından fark edilmedikçe var olamaz, aynı zamanda da başkası tarafından fark edilmeyi enerji olarak kullanarak var olur."

"Peki, eğer ben 'Kumandan yoktur' diye düşünsem, siz artık var olmayacak mısınız?"

"Teoride evet" dedi Kumandan. "Ancak bu sonuna dek teoride olan bir şey. Gerçekte değil. Neden dersen, kişi bir şeyi düşünmeyi bırakmayı düşününce, o şeyi düşünmeyi kesmesi neredeyse imkânsızdır çünkü. *Bir şeyi* düşünmeyi bırakmayı düşünmek de düşünmektir, bu düşünceye sahip olduğun sürece o *bir şeyi* düşünüyorsundur. Bir şeyi düşünmeyi bırakmak için o şeyi düşünmeyi bırakmayı düşünmenin kendisini bırakmak gereklidir."

"Diğer bir deyişle, bir hafıza kaybı falan olmadığı sürece ya da kendiliğinden tümüyle *idea*'ya karşı ilgisi kaybolmadığı müddetçe kişi *idea*'dan kaçamaz."

"Yunuslar bunu başarabilir" dedi Kumandan.

"Yunus?"

"Yunuslar beyinlerinin sağ ve sol kısmını ayrı ayrı uyutabiliyor. Bilmiyor muydun?"

"Bilmiyordum."

"Bu yüzden de yunuslar *idea* denen şeye ilgi göstermezler. Bu yüzden yunusların gelişmesi yarım kalmıştır. Bizler de epey gayret ettik ama ne yazık ki yunuslarla faydalı bir ilişki kuramadık. Oldukça gelecek vaat eden bir türdü, insanlar tam olarak sahneye çıkıncaya dek memeliler arasında en ağır beyne sahip hayvanlardı."

"İnsanlarla faydalı bir ilişki kurabildiniz mi?"

"İnsanlar yunuslardan farklı olarak tek bir hatta ilerleyen bir beyne sahiptir. *İdea* bir kez meydana gelince, onu kolayca atamazlar. Bu şekilde de *idea*'lar insandan enerji alarak varlığını devam ettirir."

"Parazit gibi" dedim.

"O dediğinin kötü bir ünü var" dedi Kumandan bir öğretmenin öğrencisini azarlarken yaptığı gibi parmağını sallayarak. "Enerji alıyor desem de, o kadar büyük miktarda de-

ğil. Bir parçacık sadece –normal bir insanın fark edemeyeceği kadar. Bu yüzden insanlar sağlığından olmadığı gibi, günlük işlerine engel teşkil eden bir şey de yaşanmıyor."

"Ama *idea*'larda ahlak anlayışı olmaz demiştiniz. *İdea* dediğin sonuna dek nötr bir kavram olup onu iyi yapan da kötü yapan da insanın ta kendisidir demiştiniz. Böyle olunca da *idea*'lar insanlara iyi bir şey de yapabilir, tam aksine, kötü şeyler yaptığı durumlar da olabilir yani. Öyle değil mi?"

"$E = mc^2$ denilen kavram orijinalinde nötr olsa da, neticede atom bombasını doğurmuştur. Hiroşima ve Nagasaki'ye gerçekten de atılmıştır bombalar. *Sizlerin* de demek istediği böyle bir şey mi?"

Başımla onayladım.

"Bununla ilgili olarak benim de yüreğim sızlıyor (bu elbette sözün gelişi. *İdea*'ların bedenleri olmadığı için yürekleri de olmaz). Ama var ya, *sizler* bu evrende hepiniz *caveat emptor*'sunuz."

"Nee?"

"*Caveat emptor*. Latincede 'satın alan sorumludur' demek. İnsanın eline geçen bir şeyin ne şekilde kullanılacağının, onu satan kişiyle ilgisi yoktur. Sözgelimi, bir kıyafet mağazasının vitrininde sergilenen kıyafetleri kimin alacağına kıyafetler karar verebilir mi?"

"Bu dediğiniz sanki keyfi bir mantık gibi geliyor kulağa."

"$E = mc^2$ formülü atom bombasını doğurmakla birlikte pek çok olumlu şeyi de doğurdu."

"Ne gibi?"

Kumandan bir süre düşündü, avuç içlerini sertçe yüzüne sürdü. Tartışmayı daha ileri götürmekte bir mana bulamamış gibiydi.

"Bu arada atölyede duran çanın nereye gittiğini biliyor musunuz?" diye sordum bir anda aklıma gelince.

"Çan mı?" diye sordu Kumandan başını kaldırıp. "Çan da ne?"

"Sizin o kuyunun dibinde sürekli çalıp durduğunuz o eski çan. Atölyede rafa koymuştum ama bir de baktım ki yok olmuş."

Kumandan başını salladı. "Aa, aa şu çan. Bilmem. Bu sıralar hiç dokunmadım ona."

"O halde acaba kim almış olabilir onu?"

"Hımm, bunu ben bilemem."

"Birisi onu götürmüş ve bir yerlerde çalıyor gibi."

"Hımm. Bu benim sorunum değil. O çanın artık benim için önemi kalmadı. Hem zaten bana ait bir şey değildi ki. Aksine oradaki yerle ortak sahibiydik onun. Her halükârda ortadan kaybolması için bir sebebi olmalı. Bir süre sonra pat diye bir yerde karşına da çıkabilir. Beklesen iyi olur."

"Oradaki yerle ortak sahibiydik onun?" dedim. "O kuyuyu mu kastediyorsunuz?"

Kumandan cevap vermedi soruma. "Bu arada *sizler,* Şoko Akikava ve Marie'nin dönmesini mi bekleyeceksin burada? Daha zaman var. Hava kararmadan geri gelmeyeceklerdir."

"Bay Menşiki'nin bir planı vardır değil mi?" diye sordum.

"Aa, evet. Menşiki'ciğin her zaman bir planı vardır. Sonraki hamleleri düşünmeden kesinlikle hareket etmez. Bu, eskiden beri hastalık gibi bir şeydir onda. Beyninin sağ ve sol kısmını sürekli kullanarak yaşar. Bu haliyle bir yunus olamaz."

Kumandan'ın görüntüsü giderek soluklaştı, formunu yitirdi, rüzgârsız kış sabahında bir buhar gibi incelip genişleyerek nihayet gözden kayboldu. Karşımda bomboş halde, eski rahat koltuk kalmıştı. Arkasında bıraktığı boşluk o kadar yoğundu ki, Kumandan az önceye dek gerçekten orada oturuyor muydu, emin olamıyordum. Boşlukla karşı karşıya oturuyordum belki de. Kendi kendime konuşmuş da olabilirdim.

Kumandan'ın öngördüğü gibi, Menşiki'nin Jaguar'ı uzun bir süre görünmedi. Akikava ailesinden iki güzel kadın,

Menşiki'nin evindeydiler epeydir. Terasa çıktım, vadinin karşısındaki beyaz malikâneye baktım. Ancak orada hiç kimse görünmüyordu. Beklerken zaman geçirmek için mutfakta yemeklik hazırladım. Yemek suyu hazırladım, sebze haşladım, onları derin dondurucuya koydum. Ancak aklıma gelen her şeyi yapsam da zaman geçmiyordu. Oturma odasına döndüm, Richard Strauss'un *Güllü Şövalye*'sinin kalan kısmını dinledim, kanepeye uzanıp kitap okudum.

Şoko Akikava'nın Menşiki'den hoşlandığına şüphe yoktu. Menşiki'yi gördüğünde gözlerinde farklı bir ışıltı oluyordu. Menşiki çekici, orta yaşlı bir adamdı. Yakışıklı, zengin ve bekârdı. Zevkli giyiniyordu ve kibardı, dağın başındaki malikânesinde yaşıyordu, dört İngiliz arabası vardı. Dünyadaki kadınların pek çoğunun ona ilgi göstereceğine kuşku yoktu (dünyadaki kadınların pek çoğunun bana özel bir ilgi göstermeyeceği ile aynı oranda). Ancak Marie Akikava, Menşiki'ye karşı son derece temkinliydi. Marie sezgileri son derece güçlü bir kızdı. Menşiki'nin bir planı olduğunu ve ona göre hareket ettiğini içgüdüsel olarak hissetmiş olabilirdi. Bu yüzden Menşiki'yle arasına bilinçli olarak bir mesafe koyuyordu. En azından bana öyle görünüyordu.

Olaylar bundan sonra nasıl gelişecekti acaba? Olanları doğal bir merakla izleme isteği ile yaşanacakların pek de mutlu bir sona varmayacağı endişesi çatışıyordu içimde. Nehir ağzında birbiriyle çarpışan, birbirini itip kakan akıntılar gibi.

Menşiki'nin Jaguar'ı yeniden yamaçta göründüğünde saat beş buçuğu biraz geçiyordu. Kumandan'ın öngördüğü gibi hava kararmıştı.

39

Özel bir amaç güdülüp yapılmış gizli kap

Jaguar evimin önünde yavaşça durdu, kapı açıldı, önce Menşiki indi. Marie ve Şoko Akikava için diğer tarafa geçip kapılarını açtı. Ön koltuğu devirip Marie'nin arka taraftan inmesini sağladı. Kadınlar Jaguar'dan inince kendi mavi Toyota Prius'larına bindiler. Şoko Akikava camı indirdi, Menşiki'ye kibarca teşekkür etti (Marie yanda oturmuş, umursamaz bir yüz ifadesi takınmıştı). Bana uğramadan öylece kendi evlerine döndüler. Menşiki, Prius gözden kayboluncaya dek bekledikten sonra biraz durdu ve zihnini toparlayıp (sanırım) yüzündeki ifadeyi ayarladıktan sonra evimin girişine doğru yürümeye başladı.

"Geç oldu ama biraz girebilir miyim?" diye sordu girişte çekinerek.

"Elbette, buyursanıza. Bir şey yapmıyordum ben de" dedim. Sonra onu içeriye aldım.

Oturma odasına geçtik. O kanepeye oturdu, ben de onun karşısındaki, biraz öncesine kadar Kumandan'ın bulunduğu rahat koltuğa oturdum. O koltuğun etrafında hâlâ onun yüksek perdedeki sesinin tınısı duruyordu sanki.

"Bugün yaptıklarınız için çok teşekkür ederim" dedi Menşiki. "Çok zahmet oldu size."

Özellikle teşekkür edilecek bir şey yapmadım ki, diyerek cevap verdim. Gerçekten de bir şey yapmamıştım.

Menşiki konuştu. "Eğer onun resmini yapmasaydınız, di-

ğer bir deyişle, onun resmini yapan siz olmasaydınız, muhtemelen ben bu şansı bulamayacaktım. Marie Akikava ile yakın zamanda kişisel olarak görüşme imkânını yani. Bu olayda temel bir görev üstlendiniz. Siz olmasaydınız tüm bunlar gerçekleşmeyecekti."

"Ben olmasam gerçekleşmezdi diye bir şey yok" dedim. "Size bir faydam dokunduysa ne mutlu bana. Ancak neyin tesadüf olduğunu, neyin planlı olduğunu, onların değerlendirmesini yapamıyorum. Dürüst olursam, bunun pek iyi bir his olduğunu da söyleyemem."

Menşiki bunun üzerine bir süre düşündü, sonra da başıyla onayladı. "Bana inanmayabilirsiniz belki ama bunları planlamadım. Her şeyin tesadüf olduğunu da söyleyemem gerçi ama olanların çoğu doğal gerçekleşen şeylerdi."

"Bu süreçte ben tesadüfi bir katalizör görevini mi yerine getirmiş oluyorum?" diye sordum.

"Katalizör mü? Öyle ya, belki böyle tanımlamak doğrudur."

"Ancak dürüst olursam katalizörden ziyade, kendimi *Truva Atı* gibi hissediyorum."

Menşiki başını kaldırdı, sanki ışık gözünü almış gibi bakıyordu. "O da neyin nesi?"

"İçine bir grup askeri gizledikleri tahta atı hediye olarak düşman kalesine gönderirler, hani şu bilinen Yunanlıların tahta atı. Özel bir amaç güdülüp yapılmış gizli kap."

Menşiki bir süre ne söyleyeceğine karar vermek için bekledi, sonra konuştu. "Benim sizi Truva atı olarak kullanıp sizden faydalandığımı mı söylüyorsunuz? Marie Akikava'ya yakınlaşabilmek için?"

"Kendinizi kötü hissedebilirsiniz, ama az da olsa bu his var içimde."

Menşiki'nin gözleri kısıldı, yüzüne bir gülümseme yayıldı.

"Sanırım bu şekilde düşünmenize diyecek bir şeyim yok.

Ama daha önce de dediğim gibi olaylar bu noktaya tesadüfi bir şekilde gelişerek vardı. Çok samimi olarak söyleyeyim, size karşı iyi hisler besliyorum. Doğal olarak gelişmiş iyi hisler. Bunu pek sık hissetmem, ama böyle hissedince de, bu hissime mümkün olduğunca değer veririm. Sizi kendim için bencilce kullanıyor değilim. Bir anlamda egoist biriyimdir, bu doğru ama görgüye de önem veririm. Sizi Truva atı olarak kullanıyor değilim. Lütfen bana inamn."

Söylediklerinde samimiydi.

"Onlara portrenizi gösterdiniz mi?" diye sordum. "Kütüphane duvarınıza astığınız portrenizi?"

"Evet, elbette. Zaten onu göstermek için ikisini evime götürmüştüm ya. Resme büyük ilgi gösterdiler. Gerçi Marie yorum yapmak için ağzını açmadı ama. Ne de olsa sessiz bir kız. Ama resimden çok etkilendiğine de şüphe yok. Yüzündeki ifadeye bakınca, bunu çok iyi anladım. Çok uzun bir süre resmin önünden ayrılamadı. Onun önünde kımıldamadan sessizce durdu."

Bense daha sadece birkaç hafta önce tamamladığım bir resim olmasına karşın, onun nasıl bir resim olduğunu doğru düzgün hatırlayamıyordum. Bu hep oluyordu, bir resmi bitirip bir sonrakine başladığımda, ondan önceki resmi neredeyse tamamıyla unutuyordum. Anlaşılmaz bir şekilde resmin tümünü anımsayamıyordum. Ne var ki, o resmi yapma deneyimi sanki bedenimin hafızasında kalıyordu. Benim için asıl anlam taşıyan, eserin kendisinden ziyade, onun yapılma süreciydi.

"Uzun bir süre sizdeydiler yani" dedim.

Menşiki utangaç bir şekilde omuz silkti. "Porteye baktıktan sonra hafif bir yemek yedik, sonra onlara evi gezdirdim. Ev turu gibi bir şey oldu. Şoko Hanım eve çok ilgi gösterdi. Böylece, farkında olmadan birlikte epeyce zaman geçirmiş olduk."

"İkisi de evinizi beğenmiştir, değil mi?"

"Şoko Hanım beğendi" dedi Menşiki. "Özellikle de garajdaki Jaguar E modelini. Ama Marie baştan sona suskundu. Pek beğenmedi sanırım. Ya da evde ilgisini çekecek bir şey bulamadı."

İlgisini çekecek bir şey bulamamıştır, diye düşündüm.

"Marie ile konuşma fırsatı bulabildiniz mi?" diye sordum.

Menşiki hafifçe başını salladı. "Hayır, topu topu iki üç cümle etti. Onlarda da önemli bir şeyden söz etmedi zaten. Hangi konuyu açsam hiç tepki vermiyordu."

Bu konudaki fikrimi paylaşmadım. Manzara o kadar netti ki, özellikle bir yorum yapmaya gerek yoktu. Menşiki, Marie Akikava'ya bir şey diyor ama ondan karşılık alamıyor. Anlaşılmaz birkaç sözcüğü ağzında dolandırıp duruyor sadece. Karşındakinin söylemek istediği bir düşüncesi olmadığında onunla sohbet etmeye çalışmak, uçsuz bucaksız, kızgın çölün ortasında dikilip etrafa kepçeyle su saçmaya benzer.

Menşiki, masanın üzerine konmuş, parlak porselen salyangoz biblosunu eline aldı, farklı açılardan bakarak inceledi. O, bu evdeki az sayıdaki süs eşyasından biriydi. Muhtemelen Meissen porseleniydi. Ufak bir yumurta büyüklüğündeydi. Tomohiko Amada eskiden bir yerlerden satın almış olmalıydı. Menşiki bibloyu masanın üzerine dikkatlice geri koydu. Sonra ağır ağır başını kaldırdı ve bana baktı.

"Bana alışması biraz zaman alabilir" dedi Menşiki kendi kendine konuşur gibi. "Ne de olsa çok kısa bir süre önce tanıştık onunla. Eskiden beri suskun bir kızmış; on üç yaş ergenliğin de başıdır, genel olarak bakıldığında da zor bir yaş. Ama onunla aynı odada olup aynı havadan soluyabilmek bile benim için eşsiz, muhteşem bir deneyimdi."

"Duygularınız aynı mı peki?"

Menşiki'nin kaşları çatılır gibi oldu. "Hangi duygularım?"

"Marie Akikava'nın gerçek çocuğunuz olup olmadığını öğrenmek istememeniz."

"Evet, bu duygum hiç değişmedi" diye cevapladı Menşiki tereddütsüzce. Yeniden konuşmadan önce dudaklarını kemirip bir süre sessiz kaldı.

"Nasıl ifade edebilirim emin değilim ama onun yanındayken, onun yüzü, görüntüsü gözümün önünde olunca, çok tuhaf bir duyguya kapılıyorum. Bugüne dek yaşadığım uzun yıllarımın hepsinin boşa geçmiş olabileceği duygusu. Ve bu ben dediğim kişinin varlığının anlamını, benim bu şekilde burada yaşama nedenimi artık anlayamaz hale geliyorum. Bugüne kadar kesin gözüyle baktığım şeylerin değeri, hayal edemeyeceğim kadar belirsizleşiyor gibi."

"Bu sizin için *çok tuhaf bir duygu* mu?" diye sordum emin olmak için. Bana hiç de öyle 'tuhaf bir duygu' gibi gelmemişti çünkü.

"Evet, öyle. Böyle bir duyguyu bugüne dek hiç hissetmemiştim."

"Marie Akikava'yla birlikte birkaç saat geçirince mi o 'tuhaf duygu' başladı demek oluyor bu?"

"Öyle olduğunu düşünüyorum. Biraz aptal olduğumu düşünüyorsunuz belki de."

Başımı salladım. "Hayır, aptal olduğunuzu düşünmüyorum. Ergenliğimin başında kızlardan hoşlanmaya başladığımda ben de benzer hislere kapılmıştım."

Menşiki zoraki gülümsedi. Yüzü kırışmıştı. Hüzünlü bir gülümsemeydi bu. "Birden şu düşünceye kapıldım: Bu dünyada bir şey başarmış olsam da, her ne kadar iş dünyasında başarıya ulaşmış olsam da, neticede bir dizi geni birisinden alıp bir başkasına aktaran elverişli bir varlıktan başka bir şey değildim. Bu gerçek amacı kenara koyduğumuzda, kalan bir parça çamurdan öte bir şey değildim."

"*Bir parça çamur*?" dedim. Bu sözcüklerde tuhaf bir tını vardı.

"Doğrusunu isterseniz geçen gün o kuyunun içindeyken,

bu düşünce içimde doğdu ve oraya kök saldı. Eski tapınağın arkasındaki o taşları kaldırıp açtığımız o kuyunun içindeyken. O zamanı hatırlıyor musunuz?" dedi Menşiki.

"Hem de çok net."

"Ben o karanlığın içinde bir saat geçirince ne kadar güçsüz olduğumu hissettim, hem de çok derinden. Beni orada bırakmak isteseydiniz, o kuyunun dibinde tek başıma kalakalacaktım. Orada ne su vardı ne de yiyecek; öylece çürüyüp bir çamur parçasına dönüşecektim. Ben denilen bu kişi, bir çamur parçasından ibaret olacaktı."

Ne diyeceğimi bilemediğimden sustum.

"Marie Akikava'nın benim kanımı taşıyan çocuğum *olabileceği* ihtimali bile şimdilik benim için yeterli. Gerçeği açığa çıkarmak istemiyorum. Ben o ihtimalin ışığıyla kendimi yeni bir gözle görüyorum" dedi Menşiki.

"Anlıyorum" dedim. "Tam kavradığımı söyleyemem ama sizi anladığımı sanıyorum. Peki, Marie Akikava'dan ne istiyorsunuz, somut olarak?"

"Elbette aklımda bir şey var" dedi Menşiki. Sonra iki eline baktı. Uzun, ince parmakları olan güzel elleri vardı. "İnsan kafasında bir sürü şey düşünür. Düşünmekten alamaz kendini. Ancak olaylar gerçekte ne şekilde ilerleyecek, bunu ancak zaman gösterecek. Cevap ileride yatıyor."

Sesimi çıkarmadan dinliyordum onu. Kafasında hangi düşünceler vardı hiçbir fikrim olmadığı gibi, bilmeyi de istemiyordum. Eğer onları öğrenirsem, durumum daha da karmaşık bir hale gelebilirdi.

Menşiki bir süre suskunluğun ardından sordu. "Marie Akikava sizinle baş başa kaldığında doğal bir şekilde pek çok konuda sohbet ediyormuş, öyle mi? Şoko Hanım'ın dediğine göre öyleymiş."

"Öyle gibi" diye yanıtladım temkinli bir şekilde. "Atölyedeyken doğal bir şekilde pek çok konuda sohbet ediyoruz."

Marie'nin gecenin bir yarısı dağdaki gizli geçitten geçip evime ziyarete geldiğini elbette söylemedim. Bu benimle Marie arasında bir sırdı.

"Size alıştı mı demek oluyor bu? Ya da kişisel bir yakınlık mı duyuyor acaba?"

"O çocuğun resim yapmaya, kendini resimle ifade etmeye yoğun bir ilgisi var" diye açıkladım. "Sürekli konuşmuyoruz ama konu resim olunca, nispeten daha rahat sohbet ediyor. Kuşkusuz biraz tuhaf bir çocuk. Resim kursunda da diğer çocuklarla pek konuşmuyordu."

"Yaşıtlarıyla pek iyi anlaşamayan biri mi?"

"Öyle gibi. Halasından duyduğuma göre okulda da pek arkadaş edinmemiş."

Menşiki bir süre sessizce bu dediğim üzerine düşündü.

"Ancak Şoko Hanım'a kendini rahatça açıyormuş, değil mi?" dedi Menşiki.

"Öyleymiş. Anlattığına göre babasından ziyade halasına yakınlık hissediyormuş."

Menşiki sessizce başını salladı. Onun bu sessizliğinde bir şey saklıydı.

"Babası nasıl biriymiş? Biliyor musunuz?" diye sordum.

Menşiki başını yana çevirip bir süre gözlerini kıstı. Sonra, "Ondan on beş yaş büyük. O dediğim, vefat eden eşi" dedi.

Vefat eden eşi, daha önce Menşiki'nin sevgilisi olan kadındı tabii ki.

"İkisinin nasıl tanıştığı ve evlenmeye nasıl karar verdiği hakkında bir bilgim yok. Daha doğrusu bu konuya ilgim yok" dedi Menşiki. "Ancak sonuçta karısına önem veren biriymiş kuşkusuz. Ve karısını kaybedince büyük bir şok yaşamış. Ondan sonra da kişiliği değişmiş deniyor."

Menşiki'nin anlattığına göre, Akikava Ailesi bu çevrede eskiden büyük toprak sahiplerindenmiş (Tomohiko Amada'nın ailesinin büyük toprak sahibi olmasıyla aynı). İkinci Dünya

Savaşı'nın ardından yapılan toprak reformu ile sahip oldukları topraklar yarıya düşmüş olmasına karşın yine de büyük miktarda mülk kalmış geriye, sadece oradan gelen getiriyle bir aile rahatlıkla geçinebilirmiş. Yoşinobu Akikava (Marie'nin babası) iki erkek kardeşin büyüğüymüş, genç yaşta kaybettikleri babalarının ardından ailenin başına o geçmiş. Dağın tepesine yaşadıkları evi inşa ettirmiş, Odavara şehir merkezinde de kendine ait bir binada ofisi varmış. O ofiste Odavara şehir merkezi ve çevresindeki ticari binalar, kiralık müstakil evler, bir grup daire ve toprakların işletmeciliğini yapıyormuş. Arada bir de emlakçılık. İşini fazla büyütmemiş. Daha çok Akikava Ailesi'nin sahip olduğu mülkler odaklı çalışıyormuş.

Yoşinobu Akikava geç bir yaşta, kırklı yaşlarının ortalarında evlenmiş ve evlendiğinin ertesi yılı kızı doğmuş (Marie Akikava. Menşiki'nin aslında kendi kızı olma *ihtimali* olan kız). Altı yıl sonra karısı eşekarıları tarafından sokulup ölmüş. Bahar başında, arazideki geniş erik ağacı koruluğunda tek başına gezinirken saldırgan iri arılar tarafından sokulmuş. Ve bu, Yoşinobu Akikava'da büyük bir sarsıntıya neden olmuş. Muhtemelen bu üzücü olayı olabildiğince unutmak istemiştir. Karısının cenazesinin ardından erik ağacı koruluğundaki ağaçları, geriye tek bir tane bile kalmayacak şekilde kestirip köklerine kadar kazıtmış. Ve orayı çorak, rahatsız edici şekilde bomboş bir yer haline getirmiş. Eskiden orası çok güzel bir erik ağacı koruluğu olduğundan çoğu kişi bu duruma çok üzülmüş. Dahası çevrede oturanların o korulukta yetişen eriklerin bir kısmını erik reçeli veya erik içkisi yapmak için istediklerinde toplamalarına izin verilirmiş eskiden. Bu öç almak ister gibi yapılan barbarca hareketin sonucunda pek çok kişinin her yıl hevesle beklediği mütevazı eğlenceleri ellerinden alınmış olmuş. Ancak sonuçta mülk sahibi Yoşinobu Akikava'ymış, erik ağaçları onun erik ağaçlarıymış, hem şiddetli öfkesi –eşekarısı ve erik ağacı korulu-

ğuna duyduğu kişisel öfkesi– de anlaşılır bir şeymiş, kimse onun arkasından söylenmemiş.

Karısının ölümü onun için bir dönüm noktası olmuş; Yoşinobu Akikava çok asık suratlı birine dönüşmüş. Eskiden de sosyal ve dışa dönük biri değilmiş ama içine kapanıklığı daha da artmış. Ruhani şeylere ilgi duyar olmuş ve bir tarikata girmiş (adını hiç duymadığım bir tarikattı bu). Bir süre Hindistan'a da gitmiş. Sonra kendi parasıyla şehrin dışında o tarikat için muazzam bir merkez açmış, kendisi de zamanının çoğunu orada geçirir olmuş. Bu merkezde ne tür şeyler yapıldığı pek bilinmiyormuş. Ancak Yoşinobu Akikava orada her gün yoğun bir dini "eğitim" alıyor, reenkarnasyon üzerine araştırmalar yapıyormuş, belli ki karısını kaybettikten sonra bir yaşam amacı arıyormuş.

Bunları yaparken de işlerine eskisi kadar zaman ayırmaz olmuş. Gerçi şirketindeki işler eskiden de o kadar yoğun değilmiş. Patron iş yerinde olmasa bile, eskiden beri orada çalışan üç kişi işin üstesinden geliyormuş. Eve pek gelmez olmuş. Gelse bile tek yaptığı uyumakmış. Nedeni bilinmiyor ama karısının ölümünden sonra tek kızına karşı ilgisi de hızla azalmış. Kızını görünce ölmüş karısını hatırladığındandır belki de. Ya da eskiden beri çocuklara karşı ilgisi olmayabilir. Doğal olarak da çocuk babasına yakınlık duymuyormuş. Marie'nin bakımını kız kardeşi Şoko üstlenmiş. Şoko, Tokyo'da bir tıp fakültesi rektörünün sekreterliğini yaptığı işinden bir süre izin alıp Odavara'daki bu dağın tepesindeki eve gelmiş. Önce geçici olarak kalacağını düşünüyormuş, sonra işinden istifa etmiş ve buraya yerleşmiş. Marie'yi sevmiş demek ki. Ya da yeğeninin içinde bulunduğu durumu görmezden gelememiştir.

Bunları söyledikten sonra Menşiki parmak uçlarıyla dudaklarına dokundu.

"Viskiniz var mı?"

"Yarım şişe Single Malt olacaktı" dedim.

"Alabilir miyim? Buzlu olsun lütfen."

"Elbette. Ancak arabayla gelmiştiniz değil mi?"

"Taksi çağırırım" dedi. "Alkollü araba kullanmaktan ehliyetimi kaybetmek istemem."

Viski şişesiyle buzu koyduğum kabı ve iki bardağı mutfaktan getirdim. Menşiki o arada benim az öncesine dek dinlediğim *Güllü Şövalye* plağını döner tablaya yerleştirdi. Sonra Richard Strauss'un zengin tınılarım dinleyerek viski içtik.

"Single Malt mı seviyorsunuz?" diye sordu Menşiki.

"Hayır, bu bana hediye geldi. Arkadaşım getirdi. Oldukça lezzetli olduğunu düşünüyorum gerçi."

"İskoçya'daki bir tanıdığım geçenlerde göndermişti. Islay Adası'nın az bulunan Single Malt'ından var evimde. Galler Prensi'nin oradaki içki fabrikasını ziyaret ettiğinde bizzat kendisinin tokmakla tapasını taktığı fıçıdanmış. Dilerseniz bir sonraki gelişimde getirebilirim."

Zahmet etmeyin, dedim.

"Islay Adası denince, onun yakınında Jura adında bir ada vardır. Biliyor musunuz?"

Bilmiyorum, dedim.

"Nüfusu az olan, üzerinde neredeyse hiçbir şeyin bulunmadığı bir ada. İnsanlardan daha çok geyik var. Tavşan, sülün, fok da çok. Bir de eski içki fabrikası var. Yakınlarda leziz mi leziz bir su bulunuyor ve viski yapımında bu su kullanılıyor. Jura'mn Single Malt'ını Jura'nın kaynaktan yeni alınmış soğuk suyunu katıp içince harika bir tadı oluyor. O ada dışında bulunmayan bir tat."

Çok lezzetli olmalı, dedim.

"Orası George Orwell'ın *1984*'ü yazdığı yer olarak da bilinir. Orwell, sözcüğün tam anlamıyla ıssız olan adanın kuzeyinde küçük bir kiralık ev tutar, tek başına o eve kapanıp *1984*'ü yazar ama kışın sağlığı bozulur. Modern konfor-

ları olmayan ilkel bir evmiş. Böylesine çetin şartları olan bir ortama ihtiyaç duymuş demek ki. O adada bir hafta kadar kaldım. Her akşam şömine başında bir başıma viski içtim."

"Neden öyle bir yerde bir hafta kaldınız?"

"İş" diye basitçe yanıtladı. Sonra gülümsedi.

Nasıl bir iş olduğunu açıklamaya niyeti yoktu. Öğrenmesem de olurdu.

"Bu gece içmeden duramayacağımı hissettim" dedi. "Pek yatışmadı duygularım. O yüzden de sizden böyle bir ricada bulundum. Arabayı yarın almaya gelirim. Sizin için de uygunsa tabii?"

"Elbette, uygun."

Bir süre sessizlik hüküm sürdü odada.

"Size biraz özel bir soru sorabilir miyim?" dedi Menşiki. "Kendinizi kötü hissettirmeyecekse?"

"Yanıtlayabileceğim bir soru ise, yanıtlarım. Kötü hissetmem."

"Evlisiniz değil mi?"

Başımla onayladım. "Evliyim. Aslına bakarsanız, geçenlerde boşanmak için belgeleri imzalayıp gönderdim. Bu yüzden de resmi olarak ne durumda olduğumdan emin değilim. Ama evet, *evliydim*. Altı yıldır."

Menşiki bardağın içindeki buza bakarak düşüncelere daldı. Sonra yeniden konuşmaya başladı.

"Haddimi aşmak pahasına soracağım, işler boşanmaya kadar vardığı için pişman mısınız?"

Viskiden bir yudum aldım ve ona, "*Satın alan sorumludur,* Latincede nasıl söyleniyordu?" diye sordum.

"Caveat emptor" diye yanıtladı hemen Menşiki.

"Henüz bu lafı ezberleyemesem de anlamını kavradım."

Menşiki güldü.

"Elbette pişmanlıklarım var evliliğimle ilgili. Ancak müm-

kün olsa ve bir noktaya geri dönüp de hatamı düzeltebilseydim bile sonuç yine de aynı olabilirdi?"

"Acaba içinizde değişime karşı koyan bir şey var da bu mu evliliğinizin tıkanmasına neden oldu?"

"Bence içimde değişime karşı koyan bir şeyin *eksikliği* de tıkanmasına neden olmuş olabilir."

"Ama resim yapma arzusuna sahipsiniz. Bu arzu, yaşama arzusuyla güçlü bir şekilde bağlıdır birbirine."

"Resim yapma konusunda da aşmam gereken bir şey var ve onu henüz aşamamışım gibi hissediyorum."

"Hepimizin geçmesi gereken sınavlar var hayatta" dedi Menşiki. "Sınavlar yaşamın yönünü değiştirmek için iyi fırsatlardır. Sınav ne kadar kazıksa o kadar faydalı olur ileride."

"Yenilip de yürek bitap düşmezse."

Menşiki gülümsedi. Evlilik meselesinden bir daha bahsetmedi.

Mutfaktan konserve zeytin getirdim. İçkinin yanına meze yaptık. Bir süre hiç konuşmadan viskilerimizi yudumladık, tuzlu zeytin tanelerini yedik. Plağın bir tarafı bitince, Menşiki diğer tarafını çevirdi. Georg Solti, Viyana Flarmoni'nin orkestra şefliğine devam etti.

Menşiki'ciğin her zaman bir planı vardır. Sonraki hamleleri düşünmeden kesinlikle hareket etmez.

Acaba şimdi neyin hazırlığı içindeydi? Ya da belki de hazırlığını tamamlamıştı bile? Hiçbir fikrim yoktu. Biraz geri çekilmiş, fırsat kolluyor da olabilirdi. Beni kullanmak gibi bir *niyeti* olmadığını söylemişti. Muhtemelen yalan da değildi bu söylediği. Ama niyet, önünde sonunda niyetten başka bir şey değildir. Eli kolu uzun, iş konusunda son derece başarılı olmuş biriydi. Eğer başka bir niyeti varsa (bu gizli bir şey olsa da), benim de o niyete dahil olmamam mümkün değildi.

"Otuz altı yaşındaydınız değil mi?" diye sordu birdenbire.

“Öyleyim.”

“En güzel yaşlardır.”

Hiç de öyle olduğunu düşünmüyordum ama bu fikrimi ona söylemedim.

“Ben elli dört yaşındayım. İçinde bulunduğum iş dünyasına göre, enerji gerektiren bir rol oynamak için çok geç bir yaş bu, efsane olmak için de henüz daha gencim. Bu yüzden de işte böyle, özel bir şey yapmadan dolanıp duruyorum.”

“Gençken efsane olanlar da var.”

“Elbette, sayıları az da olsa yok değiller. Ancak genç yaşta efsane olmanın nesi iyi? Bana sorarsanız, bu bir çeşit kâbus hatta. İnsan bir kez efsane olunca, yaşamının geri kalanı efsane olmayı sürdürebilmek için çabalamakla geçer, daha sıkıcı bir hayat düşünemiyorum.”

“Yaşamınız sıkıcı geçmiyor mu peki?”

Menşiki gülümsedi. “Bir kez olsun sıkıldığımı hatırlamıyorum. Ya da sıkılacak kadar boş vaktim hiç olmadı mı demeliyim?”

Hayranlıkla başımı salladım.

“Peki ya siz? Sıkıldığınız zamanlar oluyor mu?” diye sordu Menşiki.

“Elbette oluyor. Sık sık hem de. Ama sıkılmak şu anki yaşamımın ayrılmaz bir parçası.”

“Sıkılmak acı veren bir şeye dönüşmezse iyi bir şeydir değil mi?”

“Bir şekilde alıştım monotonluğa. Acı hissetmiyorum.”

“Bunun nedeni içinizdeki o güçlü resim yapma isteği olmalı. Bu yaşamınızın özü gibi bir şey bence, sıkılmak da yaratma arzunuzun kaynağı olarak işlev görüyordur. Eğer bu öz olmasa, günlerin sıkıcılığı eminim ki dayanılmaz hale gelecektir.”

“Bir iş yapıyor musunuz bugünlerde?”

“Özünde emekliyim. Daha önce de dediğim gibi internet üze-

rinden hisse senedi ve tahvil alım satım işleri yapıyorum, ihtiyacım olduğundan değil gerçi. Zihin alıştırması düzeyinde."

"Ve tek başınıza o büyük malikânede yaşıyorsunuz."

"Aynen öyle."

"Böyle yaşamaktan sıkılmıyor musunuz peki?"

Menşiki başını salladı. "Düşünecek çok şey var. Okumam gerektiğini düşündüğüm kitaplar, dinlemem gerektiğini düşündüğüm müzikler. Pek çok veriyi bir araya toplayıp onları tasnif edip, çözümleyip zihnimi çalıştırmak, günlük alışkanlığımdır. Egzersiz de yapıyorum, değişiklik olsun diye piyano da çalıyorum. Elbette ev işleriyle de uğraşmam gerekiyor. Sıkılacak kadar boş vaktim olmuyor anlayacağınız."

"Yaşlanmak sizi korkutmuyor mu? Bir başınıza yaşlanmak?"

"Kuşkusuz ben de yaşlanacağım" dedi Menşiki. "Bir zaman sonra bedenim çöküşe geçecek, gittikçe daha da yalnızlaşacağım, bir başıma kalacağım. Ancak daha o zamanlara vakit var. Bu yüzden de çok yaşlı olmanın nasıl bir şey olduğunu iyi kötü öngörebilsem de, gerçekte nasıldır bilmiyorum. Ve ben kendi gözleriyle görmedikçe hiçbir şeye inanmayan biriyim. Bundan sonra neler olacak görmeyi bekliyorum. Özellikle korkuyor değilim. Yaşlanınca neler olacağını görmek gibi bir beklentim de yok ama nasıl bir şey olacağını biraz merak etmiyor da değilim."

Viski bardağını eline alıp hafifçe salladı, sonra yüzüme baktı.

"Peki ya siz? Yaşlanmaktan korkuyor musunuz?"

"Altı yıl süren evliliğim kötü bitti. Tüm o yıllar boyunca kendim için tek bir resim bile yapamadım. O zamanı boşu boşuna geçirerek yaşlanmış oldum aslında. Yaşamımızı idame ettirmek için anlamsız bir dolu resim yapmak zorunda kaldım çünkü. Ne var ki, belki de bunları yaşadığım için aksine şanslıyımdır, böyle düşünür oldum son günlerde."

"Söylemek istediğinizi anlıyorum sanırım. Kendinizden kendinize ait olanı atmak da yaşamın bir döneminde anlamlı olabiliyor. Öyle bir şey mi dediğiniz?"

Öyle olabilirdi. Ancak benim durumumda, belki de asıl kendi içimde ne olduğunu bulmak zaman almıştı. Yoksa bu uzatmalı yola boşu boşuna Yuzu'yu da mı sürüklemiştim?

"Yaşlanmaktan korkuyor muyum?" diye sordum kendime. Korkuyor muydum acaba yaşlanmaktan?

"Dürüst olursam, henüz yaşlanmak nedir bunu gerçekten hissetmişliğim yok. Otuzlu yaşların ikinci yarısına girmiş bir adamın, bunu söylemesi aptalca gelebilir belki ama hayatım daha yeni başlıyor gibi hissediyorum."

Menşiki gülümsedi. "Kesinlikle aptalca değil. Tam da dediğiniz gibi olabilir aslında, hayatınız daha yeni başlıyor olabilir."

"Bay Menşiki, az önce gen konusundan söz etmiştiniz. Ben neticede bir dizi geni birisinden alıp bir başkasına aktaran elverişli bir varlıktan başka bir şey değildim. Bu gerçek amacı kenara koyduğumuzda kalan bir parça çamurdan öte bir şey değildim demiştiniz. Bunun ne anlama geldiğini açıklar mısınız?"

Menşiki başıyla onayladı. "Aynen öyle dedim."

"İyi de bir parça çamurdan başka bir şey olmamak sizi korkutmuyor mu?"

"Sadece çamur olsam da, öyle kötü bir çamur da değilim" deyip güldü Menşiki. "Şımarıklık gibi gelebilir ama çok kaliteli bir çamur da diyebiliriz buna. En azından kimi yetenekler bahşedilmiş. Elbette bunlar sınırlı yetenekler, ama kesinlikle yetenek. Bu yüzden de her ne yapıyorsam kendimi adayarak yaparım. Neyi, ne kadar yapabilirim, bundan emin olmak isterim hep. Sıkılacak zamanım yok. Benim için korku ve hiçlik duygusunu hissetmemenin en iyi yolu, monotonluktan kaçış."

Saat sekize kadar viski içmeye devam ettik. Sonunda viski şişesi boşaldı. Menşiki ayağa kalktı.

"Artık gideyim" dedi. "Çok uzun kaldım."

Telefon açıp taksi çağırdım. Tomohiko Amada'nın evi deyince yeri hemen anladılar. Tomohiko Amada ünlü biriydi. On beş dakikaya taksi orada olur dedi görevli. Teşekkür edip telefonu kapattım.

Taksinin gelmesini beklerken Menşiki zamanı başka bir şey anlatmak için kullandı.

"Marie Akikava'nın babası kendini bir tarikata kaptırmış demiştim ya az önce."

Başımla onayladım.

"Kökeni oldukça şaibeli bir tarikatmış, internette araştırdığıma göre, bugüne dek birkaç toplumsal olay da çıkarmışlar. Birkaç kamu davası açılmasına neden olmuşlar. Dinsel öğreti dense de, ne olduğu belirsiz şeylermiş öğrettikleri; bana soracak olursanız din olarak nitelendirilmesi zor, saçma sapan şeyler. Söylemeye gerek yok, neye inanıp neye inanmayacağı Bay Akikava'nın bileceği iş. Bu birkaç yıl boyunca o tarikata epeyce para aktarmış. Hem kişisel hesabından hem de şirketin bütçesinden. Eskiden varlıklı biriymiş ama artık her ay aldığı kiralarla geçiniyormuş. Toprak ve mülklerini satmadığı sürece geliri belliymiş. Ancak son zamanlarda bu toprak ve mülklerinden de epey bir kısmını satmış. Kim olsa bunun sağlıksız bir durum olduğunu anlar. Ahtapotun kendi bacaklarını yiyerek yaşamayı sürdürmeye çalışması gibi bir şey."

"Yani bu tarikata yem mi oluyor?"

"Aynen öyle. Onlar tarafından sömürülüyor. Böyleleri bir kez adama diş geçirdi mi, sonuna dek sömürür. Son damlaya kadar suyunu çıkarır. Ve Bay Akikava da varlıklı, soylu bir ailenin oğlu olduğundan, böyle dememeliyim belki ama kolay lokma oluyor."

"Ve siz de bu durum için endişe ediyorsunuz."

Menşiki derin bir nefes aldı. "Bay Akikava'nın başına gelecekler, kendi sorumluluğunda olan şeyler. Bir yetişkin olarak, bilinçli bir şekilde yapıyor her şeyi. Ancak hiçbir şeyin farkında olmayan ailesini düşününce, iş o kadar da basit gelmiyor. Benim endişelenmemle de bir şey değişecek değil tabii ama."

"Reenkarnasyon araştırmaları" dedim.

"Varsayım olarak oldukça ilginç bir düşünce şekli" dedi Menşiki. Sonra sessizce başını salladı.

Taksi geldi. Binmeden önce çok nazik bir şekilde teşekkür etti. Ne kadar içki içerse içsin, yüzünün renginde ve nezaketli davranışlarında en ufak bir değişiklik olmuyordu.

40

Bu yüzü başkasıyla karıştırıyor olamazdım

Menşiki gittikten sonra dişlerimi fırçaladım, sonra da hemen yatıp uyudum. Oldum olası kolayca uykuya dalan biriyimdir; viski içince çok daha rahat uyurum.

Gece yarısı çok büyük bir gürültüyle uyandım. Bir gürültü çıktı diye düşünmüştüm ama rüya da olabilirdi. Bilinçaltımdan doğan hayali bir ses de olabilirdi. Her halükârda *pat* diye büyük bir çarpma sesi gelmişti. İnsanı havaya zıplatacak kadar güçlü bir sesti. Bu gürültü tamamen gerçekti, ne rüyaydı ne de hayal. Derin derin uyuyordum ancak sesi duyunca neredeyse yataktan yere yuvarlanacaktım, bir anda gözlerimi açtım.

Yatak ucundaki saate baktım, gece yarısı ikiyi geçiyordu. Her zamanki çanın çalma zamanıydı. Ancak çan sesi duyulmuyordu. Kış yaklaştığından böcek ötüşleri yoktu. Evin içine derin bir sessizlik çökmüştü. Göğün büyük kısmı karanlık koyu bulutlarla kaplıydı. Kulak verince rüzgârın sesi duyuluyordu hafiften.

El yordamıyla yatak ucundaki lambayı açtım, pijamamın üzerine bir kazak giydim. Sonra evin içini dolaştım. Olağandışı bir şey olmuştu. Büyük bir yaban domuzu pencereden atlayıp içeri mi girmişti acaba? Yoksa küçük bir meteor evin tavanına mı düşmüştü? Her ikisi de olabilecek şeyler değildi; tuhaf olmayan bir şeyler aramak daha doğru olacaktı. Bu evin sorumlusu bendim. Dahası bu gürültüden sonra kolay-

ca uyuyabileceğimi de sanmıyordum. Bedenimde hâlâ o çarpmanın artçı sarsıntılarını net bir şekilde hissediyordum; kalbimin atışını duyuyordum.

Her bir odanın ışığını tek tek açarak evin durumunu kontrol ettim. Hiçbir odada farklı bir şey görünmüyordu. Her şey yerli yerindeydi. Çok geniş bir ev olmadığından tuhaf bir şey olsa gözden kaçmazdı. Bütün odaları kontrol etmiştim, geriye sadece atölye kalmıştı. Oturma odasından atölyeye açılan kapıyı açıp içeri girdim, lambanın düğmesine basmak için elimi duvara uzattım. Ancak o sırada *bir şey* durdurdu beni. *Işığı açmaman daha iyi olur*, diye fısıldadı kulağıma o şey. Kısık ama net bir sesti. *Karanlık daha iyi.* O fısıltıya uyup düğmeden elimi çektim, arkamdaki kapıyı sessizce kapattım, atölyenin karanlığına gözlerimi alıştırmaya çalıştım. Ses çıkarmamaya özen gösterip nefesimi tutarak. Gözlerim karanlığa ağır ağır alışınca, odada benden başka birinin daha olduğunu fark ettim. Kesinlikle biri vardı. *O kişi*, benim resim yaparken oturduğum ahşap taburede oturuyordu. Kumandan'dır diye düşündüm başta. Yine "şekle girmiş" halde geri gelmiş olabilirdi. Ancak o kişi, Kumandan olamayacak kadar büyüktü. Karanlıkta seçilen o siluet, zayıf, uzun boylu bir adamı işaret ediyordu. Kumandan'ın boyu altmış santimetreyi geçmiyordu. Ancak bu adamın boyu bir metre seksen santimetreye yakındı. Uzun boylularda hep olduğu gibi, hafif kamburu çıkmıştı. Ve hiç kıpırdamıyordu.

Kapıya sırtımı dayamış, hareket etmeden duruyordum, bir şey olursa hemen ışığı açacak şekilde sol elim duvara uzanmış durumdaydı, o adama arkasından bakıyordum. İkimiz de gece yarısının zifiri karanlığında öylece, sessizce duruyorduk. Nasıl olduysa hiç korku hissetmiyordum. Soluklarım sığ ve kısaydı, kalbim kuru sesler çıkararak çarpıyordu. Ancak panik halinde değildim. Gece yarısı tanımadığım bir adam evin içine girmişti. Belki de bir hırsızdı. Ya da bir hayalet.

Her ne ise, korku hissetmek çok normal bir şeydi. Ne var ki ürkütücü ya da tehlikeli bir his uyandırmıyordu.

Kumandan ortaya çıktığından beri o kadar çok tuhaf şey olmuştu ki, bu tür gariplikler alışmıştım. Sadece bu da değildi, aksine bu gizemli kişinin gece yarısı atölyede ne yaptığını merak ediyordum. Korkudan ziyade merakım ağır basıyordu. Adam taburenin üzerine oturmuş, derin derin düşünüyor gibi duruyordu. Ya da gözünü dikmiş bir şeye bakıyordu. Tamamen odaklanmış gibi görünüyordu. Ben odaya girdiğimde de kesinlikle beni fark etmemiş gibiydi. Ya da benim içeri girip çıkmam onun için bir şey ifade etmiyordu.

Ses çıkarmamaya özen göstererek nefes alıyor, kalp atışlarımın sesini göğüs kafesimin içinde tutmak için büyük bir gayret gösteriyordum; gözlerimin karanlığa alışmasını bekledim. Bir süre geçince o adamın neye bu kadar odaklanmış halde baktığını anladım. Karşı duvarda asılı duran şeye dikmişti gözlerini. Orada Tomohiko Amada'nın *Kumandanı Öldürmek* tablosu asılıydı. Uzun boylu adam ahşap tabureye oturmuş, hiç kıpırdamadan, birazcık öne eğilmiş halde dimdik o tabloya bakıyordu. İki elini dizlerinin üzerine koymuştu.

O ana dek gökyüzünü kaplayan kara bulutlar nihayet biraz biraz açıldı. Sonra bulutun arasından sızan ay ışığı bir anlığına odayı aydınlattı. Sanki berrak, sessiz su eski bir mezar taşını yıkamış, oraya saklanmış gizli harfler bir anda ortaya çıkmış gibi. Hemen sonra karanlık geri geldi. Ancak bu da uzun sürmedi. Nihayetinde bulutlar yeniden aralandı, ay ışığı on saniye kadar odaya vurup etrafı parlak açık mavi renge boyadı. Nihayet o adamın kim olduğunu anlayabilecektim.

Adam beyaz saçlarını omzuna kadar uzatmıştı. Saçları uzun bir süredir taranmamış, karman çorman haldeydi. Görünüşüne bakılırsa oldukça yaşlı biriydi. Kurumuş ağaç gibi

zayıftı. Eskiden etine dolgun, güçlü bir adam olmalıydı. Yaşlanınca ya da bir hastalık yüzünden zayıflamıştı. Öylesi bir izlenim veriyordu.

Zayıflamış, görünüşü de oldukça değişmişti, onu tanımamam epey zaman aldı. Nihayet o kişinin kim olduğunu, sessiz ay ışığı altında anlayabildim. Bugüne dek birçok fotoğrafını görmüştüm; kesinlikle bu yüzü başkasıyla karıştırıyor olamazdım. Yandan görünen kemerli burnu çok karakteristikti, her şeyden önce tüm bedeninden yayılan *aura* bana açık gerçeği gösteriyordu. Soğuk bir geceydi ama koltuk altlarım terden sırılsıklam olmuştu. Kalbim daha hızlı, daha güçlü atmaya başlamıştı. İnanması kolay değildi ama şüpheye yer yoktu.

Yaşlı adam, o tabloyu yapan ressam Tomohiko Amada'nın ta kendisiydi. Tomohiko Amada atölyesine geri dönmüştü.

41

Sadece arkama dönüp bakmadığım zamanda

Kanlı canlı, gerçek Tomohiko Amada olamazdı bu kişi. Gerçek Tomohiko Amada İzukogen'deki lüks bir bakımevinde yatıyordu. Bunaması ilerlemiş, neredeyse yatağından çıkmıyordu. Buraya tek başına, kendi gücüyle gelmiş olamazdı. Şimdi burada gördüğüm onun hayaleti olmalıydı. İyi de, bildiğim kadarıyla kendisi henüz ölmemişti. Bu yüzden de onun "yaşayan ruhu" diye adlandırmak daha doğru olacaktı. Ya da daha az önce son nefesini vermiş ve hayalet olarak buraya gelmiş de olabilirdi. Böyle bir ihtimal olabilirdi.

Her halükârda hayal falan görmediğimi çok iyi biliyordum. Bir hayal olamayacak kadar gerçekti, oradaki varlığı fazla yoğundu. Orada kuşkuya yer bırakmayacak şekilde bir insanın varlığı belirmişti, bilinç yayıyordu. Tomohiko Amada özel bir yöntemle eskiden beri kullandığı *kendi* odasına dönmüş, *kendi* taburesine oturmuş, *kendi* yaptığı *Kumandanı Öldürmek* tablosunu seyrediyordu. Onunla aynı odada olmama aldırış etmeksizin (ya da fark bile etmemiş halde), karanlığı delip geçen keskin gözleriyle o resme bakıyordu.

Bulutlar süzüldükçe pencereden içeri giren ay ışığı, Tomohiko Amada'nın bedeninde şekilli gölgeler oluşturuyordu. Yüzünü profilden görüyordum. Eski bir bornoz vardı üzerinde. Ayakları çıplaktı. Ne çorap ne de terlik giymişti. Uzun beyaz saçları dağınıktı, hafifçe kırlaşmış kirli sakalı yanaklarından

çenesine doğru uzanıyordu. Yüzü bitkin görünüyordu ama gözlerindeki ışık keskin ve dingindi.

Ondan korkmuyordum ama çok şaşırmıştım. Karşımda gördüğüm, söylemeye gerek yok ama hiç de normal olmayan bir manzaraydı. Aklımın karışmamasının imkânı yoktu. Bir elim hâlâ duvardaki ışık düğmesine uzanmış haldeydi. Ancak ışığı açma niyetinde de değildim. O pozisyonda kalakalmış, bedenimi hareket ettiremiyordum. Tomohiko Amada'nın –o bir hayalet ya da hayal olsa da– burada yaptığı şeyi engellemek istemiyordum. Bu atölye onun için yapılmış bir yerdi. Onun *olması gereken* yerdi. Aksine buradaki yabancı bendim, o burada ne yapmaya çalışıyorsa, ona engel olmaya hakkım yoktu.

Bu yüzden de nefesimi düzenledim, omuzlarımı kasmayı bıraktım, ayak sesi çıkarmamaya özen göstererek geri geri adım atıp atölyenin dışına çıktım. Sonra da usulca kapıyı kapattım. O sırada yanlışlıkla masadaki vazoyu devirsem, korkutucu bir ses çıkabilirdi ama muhtemelen o bunu bile fark etmezdi. Öylesine odaklanmıştı. Bulutların arasından süzülen ay ışığı, onun zayıf bedenini son kez aydınlattığında ben de siluetini (onun yaşamının imbikten süzülür gibi süzülüp içine sıkıştığı şeyi) gecenin narin gölgeleriyle sarmalanmış olarak zihnime kazıdım. *Bunu unutmamalısın*, dedim kendime. Bizzat kendi gözlerimle gördüğüm bu imgeyi bütün detaylarıyla hatırlamalı, hafızama kazımalıydım.

Yemek odasına döndüm, masanın önüne oturdum, birkaç bardak mineralli su içtim. Aslında biraz viski de içmek istiyordum ama şişe boştu. Gece Menşiki'yle birlikte dibine kadar içmiştik. Evde başka alkollü içecek de yoktu. Buzdolabında bira vardı ama canım bira istemiyordu.

Sabah saat dördü geçene dek uykum gelmedi. Yemek odasındaki masanın önünde oturup gelişigüzel şeyler düşündüm durdum. Sinirlerim gerilmişti, hiçbir şey yapma isteğim yok-

tu. Bu yüzden de gözlerimi kapatıp düşünmekten başka bir şey yapamadım; gerçi tek bir düşünceyi takip etmeyi de sürdüremedim. Uzun saatler boyunca bölük pörçük, türlü çeşitli düşünce geçti zihnimden. Tıpkı kendi kuyruğunun peşinde daireler çizip duran bir yavru kedi gibi.

Gelişigüzel şeyler düşünmekten yorulunca, daha bir iki saat önce gördüğüm Tomohiko Amada'nın bedeninin siluetini zihnimde canlandırdım. Sonra o anı kesinleştirmek için basitçe eskizini çizdim. Zihnimdeki hayali eskiz defterine, hayali kalemler kullanarak o yaşlı adamın görüntüsünü resmettim. Bu boş vaktim olduğunda hep yaptığım bir şeydi. Gerçek kâğıt ve kurşunkaleme gerek yoktu. Olmaması işi kolaylaştırıyordu aslında. Matematikçilerin zihinlerindeki hayali karatahtaya rakamları sıralamasına benzeyen bir işlemdi bu muhtemelen. Belki bir gün o resmi gerçekten yapardım da.

Bir kez daha atölyeye gidip baksam mı diye düşünmedim. Elbette merak ediyordum. Yaşlı adam –muhtemelen Tomohiko Amada'nın kendisi– hâlâ atölyede olabilir miydi? Hâlâ tabureye oturmuş halde *Kumandanı Öldürmek*'i mi izliyordu acaba? Bunu kontrol etmek istemiyordum. Sanırım çok önemli, değerli bir olay yaşamış, kendi gözlerimle şahit olmuştum. Acaba bu olayla Tomohiko Amada'nın yaşamında gizlenmiş sırları çözmek için bir –ya da birkaç– anahtar mı işaret ediliyordu?

Öyle olsa dahi, onun konsantrasyonunu bozmak istememiştim. Tomohiko Amada kendi yaptığı *Kumandanı Öldürmek* resmine dikkatlice bakmak ya da oradaki bir şeyi yeniden incelemek için mekân mantığını aşıp buraya dönmüştü. Muhtemelen bunu başarmak için çok enerji harcamak zorunda kalmıştı. Artık pek fazla kalmamış olan değerli yaşam enerjisini. Evet evet, bedeli ne olursa olsun o, *Kumandanı Öldürmek*'i son bir kez daha rahat rahat görmek istemişti.

Uyandığımda saat sabah ondu. Erken kalkan biri olarak bu saatte kalkmak benim için çok ender bir durumdu. Yüzümü yıkadıktan sonra kahve demledim, kahvaltı ettim. Nedense çok acıkmıştım. Her zamankinin iki katı yedim. Üç dilim ekmek, iki haşlanmış yumurta, domates salatası yedim. Ağzına kadar dolu iki büyük fincan da kahve içtim.

Yemekten sonra, ne olur ne olmaz diye atölyeye bir göz attım, elbette Tomohiko Amada orada değildi. Her sabahki *çıt çıkmayan* atölyeydi. Şövale vardı, üzerinde çizmeye devam ettiğim tuval duruyordu (çizdiğim Marie Akikava'nın portresiydi), onun önünde ise üzerinde hiç kimsenin bulunmadığı yuvarlak tabure vardı. Şövalenin arkasında Marie Akikava'nın modellik yaparken oturduğu yemek sandalyesi. Yan duvarda Tomohiko Amada'nın yaptığı *Kumandanı Öldürmek* asılıydı. Rafın üzerinde el çanı yoktu, tam da tahmin ettiğim gibi. Vadinin üzerindeki gökyüzü bulutsuzdu, hava soğuk ve berraktı. Kışın gelişini hisseden kuşların tiz ötüşleri o soğuk havayı yırtıyordu.

Masahiko Amada'nın ofisine telefon ettim. Neredeyse öğle olacaktı ama sesi çok uykulu geliyordu. Pazartesi sabahının tembelliği hissediliyordu sesinde. Basit bir selamlaşmanın ardından hemen babasının durumunu sordum. Tomohiko Amada'nın ölüp ölmediğini, gece gördüğümün onun hayaleti olup olmadığını anlamak istiyordum. Eğer o gece ölmüşse, oğluna haber çoktan gelmiş olurdu çünkü.

"Babanın sağlık durumu nasıl?"

"Birkaç gün önce onu görmeye gittim. Zihni artık eski haline dönemeyecek aşamada ama beden sağlığında kötü bir durum yoktu. En azından şimdilik şuyu var denecek bir şeyi yok."

Tomohiko Amada henüz ölmemiş, diye düşündüm. Gece gördüğüm onun hayaleti değilmiş. O, yaşayan birinin arzusuyla bedenlenmiş geçici bir şekilmiş.

"Tuhaf bir soru olacak ama bu sıralarda babanın durumunda değişik bir şeyler oldu mu?" diye sordum.

"Babamın durumunda mı?"

"Evet."

"Nereden çıktı bu?"

Önceden hazırladığım repliği söyledim. "Aslında, yakın zamanda garip bir rüya gördüm de. Baban gece yarısı bu eve geliyor. Bir anda onu görüyorum. Gerçek gibi bir rüyaydı. Resmen yataktan fırlayıp kalkacak kadar. O yüzden de acaba bir şey mi oldu diye endişelendim."

"Hımm" dedi ilgi gösterir gibi. "İlginçmiş. Ee, peki babam gecenin bir yarısı o eve dönüp de ne yaptı orada?"

"Atölyedeki taburede oturuyordu, hiç kımıldamadan."

"Tüm yaptığı bu muydu?"

"Evet, sadece buydu. Başka hiçbir şey yapmıyordu."

"Tabure dediğin, şu üç ayaklı eski yuvarlak sandalye mi?"

"Evet o."

Masahiko Amada bir süre düşündü.

"Ölümü yaklaşıyor olabilir" dedi duygusuz bir ses tonuyla. "İnsanın ruhu yaşamının sonunda aklının kaldığı yeri ziyaret edermiş derler ya. Bildiğim kadarıyla, o evdeki atölye babamın aklmın en çok kaldığı yer."

"İyi de bilinci artık yerinde değil, öyle değil mi?"

"Evet, normal anlamda bilinç diye bir şey artık yok onda. Ama ruhu var hâlâ. Bilinci o ruha bir şekilde erişemiyor sadece. Diğer bir deyişle, kablo çıkmış, bilinci bağlanamıyor gibi. Ruhu da en derinlere kaçmış olmalı. Muhtemelen aynı şekilde kalmış olarak."

"Anladım" dedim.

"Korkmadın mı?"

"Gördüğüm rüyadan mı?"

"E öyle ya, çok gerçekçi bir rüyaymış dediğine göre."

"Yoo, korkmadım. Tuhaf bir hisse kapıldım gerçi. Sanki kendisi gerçekten gözümün önündeymiş gibi."

"Belki de kendisidir" dedi Masahiko Amada.

Bununla ilgili olarak bir fikir belirtmedim. Tomohiko Amada'nın muhtemelen *Kumandanı Öldürmek*'i görmek için özellikle eve geri geldiğini (düşününce, Tomohiko Amada'nın ruhunu buraya çağıran belki de bendim. Eğer bu tablonun paketini açmasaydım, belki de buraya gelmeyecekti) oğlu Masahiko'ya açıklayamazdım. Böyle bir şeyi yaparsam, evin çatı katında o resmi bulduğumu, dahası kendisine sormadan onun paketini çözdüğümü ve keyfime göre atölyenin duvarına astığımı, her şeyi açıklamak zorunda kalırdım. Belki bir gün bunları anlatmak zorunda kalabilirdim ama henüz bu konuyu açmak istemiyordum.

"Her neyse" dedi Amada, "geçen görüştüğümüzde anlatmak istediğim bir şey vardı ama vakit kalmamıştı. Hatırladın mı?"

"Hatırlıyorum."

"Oraya gelsem de rahatça konuşsak, ne dersin?"

"Burası senin evin. İstediğin zaman gelebilirsin ki."

"Bu hafta sonu, yine babamı İzukogen'deki bakım evinde ziyarete gitmeyi düşünüyorum. Dönerken sana uğrayayım mı? Odavara tam da yolumun üzerinde."

Çarşamba ve cuma öğleden sonrası ile pazar sabah dışında bana uyar dedim. Çarşamba ve cuma günleri resim kursunda öğretmenlik yapıyordum, pazar sabahı da Marie Akikava'nın portesini yapmak durumundaydım.

Cumartesi öğleden sonra uğrayacağım dedi. "Her koşulda öncesinde ararım."

Telefonu kapattıktan sonra atölyeye girip tabureye oturdum. Gece yarısının karanlığında Tomohiko Amada'nın oturduğu ahşap tabureydi bu. Oraya oturur oturmaz da hemen onun artık *benim* taburem olmadığını fark ettim. Hiç kuşkusuz uzun yıllar boyunca Tomohiko Amada'nın resim yapmak için kullandığı, *onun* taburesiydi, sonsuza dek onun tabure-

si olmaya da devam edecekti. Bilmeyen biri için eskimiş, çiziklerle dolu, üç bacaklı yuvarlak bir tabureden başka bir şey değildi ama ona Amada'nın arzusu sinmişti. Ben o tabureyi, olaylar öyle geliştiği için izin almadan ödünç almıştım sadece.

O tabureye oturup duvara asılı *Kumandanı Öldürmek*'e baktım. O güne dek sayısız kez bakmıştım bu resme. Ve bu resim tekrar tekrar bakmaya değecek bir eserdi. Yani farklı bakış açılarından tekrar tekrar bakılabilirdi. Ancak şimdi, her zamankinden farklı bir bakış açısıyla o resmi yeniden inceleme isteği duyuyordum. Tomohiko Amada'nın yaşamının bitmesine az bir süre kala bir kez daha görme ihtiyacı duyduğu *bir şey* mi vardı acaba resmin içinde?

Uzun bir süre öylece oturup *Kumandanı Öldürmek*'e baktım. Dün gece Tomohiko Amada'nın ruhunun ya da onun diğer benliğinin tabureye oturup o resme baktığı yerden, aynı açı ve aynı oturuş pozisyonuyla, nefesimi tutacak kadar konsantre olarak. Ancak ne denli dikkatlice bakarsam bakayım, o zamana dek göremediğim *bir şey* görmeyi başaramadım o tabloda.

Düşünüp durmaktan yorulup dışarı çıktım. Evin önünde Menşiki'nin gümüşi Jaguar'ı duruyordu. Toyota Corolla Wagon'umun biraz ilerisinde. Bu arada araba bütün gece orada kalmıştı. İyi eğitilmiş akıllı bir hayvan gibi orada sessizce duruyor, sahibinin geri gelmesini bekliyordu.

Kumandanı Öldürmek'i düşünerek evin etrafında amaçsızca geziniyordum. Koruluğun ortasındaki patikadan yürürken, arkamdan biri beni gözlüyormuş gibi bir hisse kapıldım. Sanki "Uzun Surat" zemindeki kare kapağı itip kaldırmış, tablonun köşesinden gizlice beni gözlüyor gibi. Birden geriye dönüp baktım. Ama hiçbir şey ilişmedi gözüme. Yerde delik olmadığı gibi, Uzun Surat da ortalarda görünmüyordu. Dökülmüş yapraklarla örtülmüş ıssız patika sessizlik içinde de-

vam ediyordu. Aynı şey birkaç kez daha oldu. Ancak ne kadar hızlı geriye dönsem de, görünürde kimse yoktu.

Belki de hem kuyu hem de Uzun Surat, *sadece arkama dönüp bakmadığım zamanda* orada var oluyorlardı. Ben tam dönerken hızlı bir şekilde kendilerini gizliyorlardı. Oyun oynayan çocuklar gibi.

Koruluğun içinden çıkıp patikanın bitimine kadar yürüdüm, daha önce hiç bu kadar ileriye gelmemiştim. Sonra Marie Akikava'nın sözünü ettiği "gizli geçit"in girişi acaba buralarda bir yerde mi diye dikkatlice bakındım. Ancak ne kadar bakınırsam bakınayım öyle bir şey göremedim. "Normal bakarsan onu göremezsin" demişti, ama çok iyi kamufle edilmiş olmalıydı. Ne de olsa karanlık olduktan sonra tek başına o gizli yoldan geçip yandaki dağdan evime kadar gelmişti. Çimleri aralayıp koruluğu aşarak.

Patikanın sonunda küçük, yuvarlak boş bir arazi vardı. Başımın üzerinde uzanan ağacın dalları öyle sıkıydı ki, baktığımda azıcık gökyüzü görünüyordu. Güz güneşinin ışıkları o açıklıktan dosdoğru yere vuruyordu. O azıcık gün ışığı parçasının ortasındaki yuvarlak taşın üzerine oturdum, ağaçların gövdelerinin arasından vadinin manzarasına baktım. Oralarda bir yerdeki gizli bir yoldan Marie Akikava çıkagelir mi diye hayal ederek. Ama kimse görünmedi. Arada bir kuşlar gelip dallara kondu, sonra yine havalanıp gittiler. Kuşlar hep ikişerli hareket ediyor, kısa ötüşlerle varlıklarını birbirlerine bildiriyorlardı. Bazı kuşlar eşini bulunca ömür boyu onunla birlikte hareket eder, eşi ölünce kalan yaşamını tek başına sürdürür diye okumuştum bir makalede. Söylemeye gerek yok, kuşlar avukatlık bürosundan iadeli taahhütlü gönderilen boşanma belgesine imza atıp mühür basmazlardı.

Çok uzaklardan, dolaşarak bir şeyler satan kamyonetin anonsu çok kısık bir şekilde duyuldu, sonra duyulmaz oldu. Sonra yakınlardaki çimenlerin içinden bir kıpırdanma sesi

geldi, ne olduğu belirsiz bir şey çıkarmıştı bu sesi. Bir insanın çıkardığı sese benzemiyordu. Yabani bir hayvanın çıkardığı bir sesti. Yaban domuzu olabilir diye düşünüp bir an için ürperdim ama (yaban domuzları ve eşekarıları bu çevredeki en tehlikeli hayvanlardı) ses bir anda kesildi ve ardından hiç duyulmaz oldu.

Ayağa kalktım, eve doğru yürüdüm. Yol üzerinde eski tapınağın arka tarafına geçip kuyunun durumunu kontrol ettim. Kuyunun üzerindeki tahtalar yerinde duruyordu. Üzerindeki ağırlık için koyduğumuz taşlar da sıralı haldeydi. Gördüğüm kadarıyla taşlar yerinden oynamamıştı. Kapak niyetine koyduğumuz tahtanın üzerini dökülen yapraklar kaplamıştı. Yağmurla ıslanmış bu yapraklar canlı renklerini kaybetmişti. Baharda tazecik açan yapraklar, güz sonunda sessizce kaçınılmaz ölümü karşılıyordu.

Gözlerimi dikmiş bakarken bir an o tahta kapak kalkacak, "Uzun Surat" o ince, uzun patlıcana benzeyen suratını oradan uzatıverecek gibi hissettim. Ne var ki tahta kalkmadı. Ayrıca, "Uzun Surat"ın gizlendiği kare şeklinde bir kuyuydu. Çok daha küçüktü, ayrıca tam onun bedenine göre gibiydi. Hem *bu* kuyuda gizlenen "Uzun Surat" değil, Kumandan'dı. Daha doğrusu Kumandan şeklini almış *idea*'ydı. Gece yarısı el çanını çalıp beni buraya çağırmış, bu kuyuyu açtırmıştı.

Her şey bu kuyuyla başlamıştı. Menşiki ile birlikte ağır iş makineleriyle kuyuyu açtırmamızın hemen ardından etrafımda peş peşe anlam veremediğim şeyler olmaya başlamıştı. Ya da her şey aslında *Kumandanı Öldürmek*'i çatı katında bulup paketini çözmemle mi başlamıştı yoksa? Olaylar bu sırada gelişmişti. Belki de bu iki olay en baştan beri birbiriyle sımsıkı ilişkiliydi. *Kumandanı Öldürmek* adlı tablo, *idea*'yı bu eve çağırmış olabilirdi. Ben *Kumandanı Öldürmek* adlı tabloyu paketinden çıkarınca onu serbest bırakmış, diğer bir deyişle, ona yardımcı olmuştum, karşılığında Kumandan da

bana görünmüştü, böyle olabilirdi. Ancak ne kadar düşünürsem düşüneyim, hangisi sebepti hangisi sonuç bir türlü çözemiyordum.

Eve döndüğümde Menşiki'nin gümüşi Jaguar'ı artık orada değildi. Sanırım ben dışarıdayken Menşiki taksiyle onu almaya gelmişti. Birilerini göndermiş de olabilirdi. Öte yandan benim tozlu Toyota Corolla'm giriş yolunda öylece bir başına duruyordu. Menşiki'nin dediği gibi lastiğin hava basıncını ölçmem gerekir diye düşündüm. Ancak hava basıncı ölçer almamıştım. Muhtemelen ömür boyu da almayacaktım.

Öğle yemeği hazırlamaya karar verdim ama mutfak tezgâhının önüne geldiğimde, az öncesine dek deli gibi aç hissederken birden iştahım kesilmişti. Aç hissetmiyordum ama çok uykum gelmişti. Battaniyeyi alıp oturma odasındaki kanepeye uzandım, öylece uyuyakaldım. Uykumun arasında kısa rüyalar gördüm. Son derece net, canlı rüyalardı bunlar. Ne var ki o rüyaların ne olduğunu bir türlü hatırlayamadım. Hatırlayabildiğim, son derece net ve canlı rüyalar olduğuydu. Rüyadan ziyade, sanki yanlışlıkla rüyaya karışmış gerçeklik parçaları gibiydi. Uyandığımda, rüya çevik ve zeki bir hayvan gibi ardında iz bırakmadan ortadan kaybolmuştu.

42

Yere düştüğünde kırılıyorsa yumurtadır

O bir hafta hiç düşünemeyeceğim kadar hızlı geçti. Her sabah tuvalin karşısına geçip çalışmaya odaklanıyor, öğleden sonraları kitap okuyup geziniyor, evde yapılması gereken işlerle uğraşıyordum, sonra bir bakıyordum ki gün bitivermiş. Salı öğleden sonra kız arkadaşım geldi, yatakta birlikte olduk. Eski yataktan çıkan gıcırtılar kız arkadaşıma epey eğlenceli gelmişti.

"Bu yatak yakında parçalanacak" dedi seks yaptığımız sırada bir soluklanıp. "Yatağın kırık parçaları mı yoksa kraker parçaları mı ayırt edemeyeceğiz, un ufak olacak."

"Belki biraz daha uysal davranmalıyız bu yataktayken."

"Kaptan Ahab belki de sardalyelerin peşinden gitmeliydi" dedi.

"Bazı şeyler kolayca değişmez mi demeye getiriyorsun?"

"Yaklaşık olarak."

Biraz dinlendikten sonra yeniden engin denizde beyaz balina peşine düştük. Bazı şeyler kolayca değişmiyordu.

Her gün azar azar Marie Akikava'nın portresini çalışıyordum. Tuvale çizdiğim taslak iskelete gerekli olan bedeni giydiriyordum. Birkaç rengi karıştırıp fon için doğru rengi bulmaya çalışıyordum. Yüzünün tabloya doğal haliyle yansıması için gereken temeli kuruyordum. Böyle yaparak onun pazar günü yeniden atölyeye gelmesini bekledim.

Portrenin yapılması için gerçek modelin önümde olması gerekiyordu ama model önümde olmadığı zamanlarda da hazırlık olarak yapmam gereken işlerim oluyordu. Ben iki tür işi de yapmaktan keyif alıyordum. Doğru rengi, doğru stili bulmak için denemeler yapıyor, resmin fonunu oluşturuyordum. İçinden resmedilen karakterin çıkacağı bir ortam yaratmak hoşuma gidiyordu.

Bir yandan Marie Akikava'nın portresi üzerine çalışırken diğer yandan başka bir tuvale eski tapınağın arkasındaki kuyunun resmini yapıyordum. O kuyunun görüntüsü zihnime canlı bir şekilde kaydolmuştu; aslının önümde olmasına gerek yoktu. Zihnimde o kuyunun görüntüsünü en ince detayına kadar canlandırdım. Gerçekçi, son derece doğal bir şekilde resmini yaptım. Aslında hiç doğal resim çizmemiştim (elbette iş gereği portre yaptığım zamanlar dışında), ama bu tür resim yapmak konusunda da hiç de beceriksiz değildim. İstersem fotoğraftan ayırt edilemeyecek kadar detaylı ve gerçekçi somut resimler de yapabilirdim. Arada bir *hipergerçekçi* tanımına yakın resimler de yapıyordum, hem benim için değişiklik oluyordu hem de temel teknikleri hatırlamış oluyordum. Ancak bu resimleri hiç kimseye göstermiyordum, tamamen kendimi eğlendirmek için yaptığım şeylerdi çünkü.

Böylece *Koruluk İçindeki Kuyu* tablosu günden güne gözümün önünde canlı bir şekilde ortaya çıkmaya başladı. Birkaç kalın tahtanın kapak niyetine üzerine konduğu, koruluğun içindeki gizemli yuvarlak kuyu. İçinden Kumandan'ın çıkıp geldiği kuyu. Tabloda sadece karanlık kuyu vardı, insan yoktu. Etrafında dökülmüş yapraklar birikmişti. Sonuna dek sessiz, sakin bir manzara. Ancak yine de her an içinden biri (ya da bir şey) çıkıverecekmiş gibi bir his uyandırıyordu. Bakarken bu histen kurtulamıyordum. Kendi resmettiğim bir form olmasına karşın orada tüylerimi ürperten bir şey vardı.

Her gün sabah saatlerini atölyede tek başıma geçiriyordum. Fırça ve palet elimde, *Marie Akikava'nın Portresi*'ni ve *Koruluk İçindeki Kuyu* resmini yapıyordum –birbirinden bu kadar farklı iki resim olamazdı– keyfime göre bir ona bir diğerine geçiyordum. Tomohiko Amada'nın pazar gece yarısı oturduğu taburede oturuyor, yan yana koyduğum iki tuval üzerinde çalışıyordum. Kendimi işe verdiğim için olmalı, pazartesi sabahı taburenin üzerinde hissettiğim, Tomohiko Amada'nın yoğun varlığı, silikleşip bir anda kaybolmuştu ortadan. O eski püskü tabure bir kez daha benim için gerçek bir alete dönüşmüştü. Tomohiko Amada olması gereken yere dönmüştü.

O hafta boyunca gece yarısı arada bir atölyeye gelip kapıyı hafif aralayarak içeriye göz attım. Ancak oda her zamanki gibi boş oluyordu. Tomohiko Amada orada olmadığı gibi Kumandan da yoktu. Sadece eski püskü tabure şövalenin önünde duruyordu. Pencereden içeri giren hafif ay ışığı odadaki şeylerin üzerine vuruyordu sessizce. Duvarda, *Kumandanı Öldürmek* asılıydı. Çizmekte olduğum *Beyaz Subaru Forester'lı Adam* ters çevriliydi. Yan yana sıralanmış şövalelerin üzerinde ise yapmakta olduğum *Marie Akikava'nın Portesi* ve *Koruluk İçindeki Kuyu* adlı resimler duruyordu. Atölyeye yağlıboyaların ve terebentin yağının kokusu sinmişti. Pencereyi ne kadar uzun süre açık tutarsam tutayım bu birbirine karışmış kokuları odadan çıkmıyordu. O ana dek soluyageldiğim ve bundan sonra da muhtemelen solumaya devam edeceğim özel bir kokuydu bu. O kokuyu teyit edercesine atölyedeki havayı ciğerlerime çekip sonra da usulca kapıyı kapattım.

Cuma gecesi Masahiko Amada'dan telefon geldi: *Cumartesi öğleden sonra sana geleceğim. Yakındaki limandan taze balık alacağım, yemeği dert etme. Beni sabırsızlıkla bekle.*

"Almamı istediğin başka bir şey var mı? Yol üzerinden ne istersen alır gelirim."

"Özel bir isteğim yok" dedim. Sonra aklıma geldi. "Aslına bakarsan viski bitmişti. Geçenlerde verdiğini misafirimle içip bitirdik. Markası önemli değil, bir şişe alıp gelir misin?"

"Chivas Regal severim. Olur mu?"

"Olmaz mı" dedim. Amada eskiden beri içki ve yemek konusunda seçici biriydi. Benim hiç o tür zevklerim yoktu. Önümde olanı yer, olan içkiyi içerdim.

Amada'yla telefon konuşmamız bittikten sonra *Kumandanı Öldürmek*'i atölyenin duvarından indirip yatak odasına götürüp üzerini örttüm. Çatı katından gizlice çıkardığım Tomohiko Amada'nın hiç sergilenmemiş eserini oğlunun görmesine izin veremezdim. En azından şimdilik.

Böylece atölyeye giren birinin görebileceği resimler sadece *Marie Akikava'nın Portresi* ve *Koruluk İçindeki Kuyu* olacaktı. Tabloların önünde dikilip iki esere de bir sağdan bir soldan, değişik açılardan baktım. O ikisini karşılaştırırken *bir şeylerin* başlayacağını hissediyordum. Kuyunun kapağı yarım açıktı. O karanlık, kızı çağırıyordu. Orada onu bekleyen "Uzun Surat" mıydı? Yoksa Kumandan mı?

Bu iki resim bir yerde birbiriyle kesişecek miydi?

Bu eve taşındığımdan beri durmadan resim yapmıştım. İlkin Menşiki'nin siparişi üzerine onun portresini yapmıştım, sonra *Beyaz Subaru Forester'lı Adam* gelmişti (gerçi renk ekleme aşamasında resmetmeyi durdurmuştum ama), şimdi ise *Marie Akikava'nın Portresi* ve *Koruluk İçindeki Kuyu*'yu eşzamanlı yapıyordum. Bu dört resim sanki bir bilmecenin parçaları olarak birleşecek, birleşip bir hikâye anlatmaya başlayacak gibiydi, öyle hissediyordum.

Ya da bu resimleri yaparak tek bir öyküyü kaydetmeye çalışıyor da olabilirdim. Öyle olduğunu hissediyordum. Bana bu kaydedicilik rolünü ya da görevini *birisi* mi vermişti?

Eğer öyleyse, o kişi kimdi? Ve kaydedici olarak neden *beni* seçmişti?

Cumartesi öğleden sonra saat dörtte Amada siyah Volvo Station Wagon'uyla geldi. Eski model, kutu gibi bir arabaydı, sağlam ve güvenilir havasını seviyordu bu arabanın. Çok uzun zamandan beridir bu arabayı kullanıyordu, çok kilometre yapmıştı ama yeni bir modelle değiştirmeye niyeti yoktu. O gün kendi özel balık kesme bıçağını da getirmişti. Keskin ve kullanışlı bir bıçaktı bu. Bıçakla İto'daki balıkçıdan alıp geldiği taze iri karagözleri mutfakta ayıkladı. Eskiden beri becerikli bir adamdı. Özenle kılçıklarını çıkardı, çorbalık için kenara ayırıp kaynattı, balığı fileto yaptı, *saşimi* için ince ince doğradı. Derisini ateşte kavurup içkinin yanına mezelik yaptı. Ben onun yanında durmuş, seri bir şekilde iş yapışını ilgiyle izliyordum. Profesyonel aşçı olsa kendince bir başarı kazanabilirdi.

"Bu tür beyaz balıkların *saşimi*sini aslında bir gün bekletip yiyince, hem yumuşacık olur hem de tadı daha güzel çıkar ama ne yapalım, bu sefer böyle olsun" dedi Amada elindeki özel bıçağı kullanırken.

"Olduğu kadarıyla; benim şikâyetim yok" dedim.

"Bugün hepsini bitiremezsek kalanı yarın yersin."

"Öyle yaparım."

"Şey, bu gece burada kalabilir miyim?" diye sordu Amada. "Mümkünse şöyle rahat rahat oturup seninle içki içerek sohbet etmek istiyorum. Ancak içki içince araba kullanamam. Oturma odasındaki kanepede uyurum."

"Elbette" dedim. "Burası zaten senin evin. İstediğin kadar kalabilirsin."

"Kız arkadaşlarından gelen olmaz değil mi?"

Hayır anlamında başımı salladım. "Öyle bir planım yok."

"O halde, kalayım."

"Oturma odasındaki kanepede değil de, misafir odasındaki yatakta da yatabilirsin."

"Yok, kanepede daha rahat ederim. O kanepe göründüğünden daha rahattır. Eskiden beri hep onda yatmayı sevmişimdir."

Amada kâğıt torbadan Chivas Regal şişesini çıkardı, mührünü koparıp kapağını açtı. İki bardak getirdim, buzdolabından da buz çıkardım. Şişeden bardaklara viskiyi koyarken insana kendini çok iyi hissettiren bir ses çıktı. Eski bir dostunuzun size yüreğini açması gibi. Sonra viskilerimizi içerek yemek hazırlığına devam ettik.

"Epeydir birlikte sakin sakin içmemiştik" dedi Amada.

"Öyle oldu. Eskiden epey içerdik diye hatırlıyorum."

"Hayır, *ben* çok içerdim" dedi. "Sen eskiden beri pek içmezsin ki."

Güldüm. "Sana öyle gelebilir ama ben kendime göre çok içerdim."

Ben hiç kendimi dağıtacak kadar çok içmezdim. Daha dağıtmaya fırsat bulamadan sızıp kalırdım çünkü. Ancak Amada öyle değildir. Bir kez içmeye oturdu mu, sıkı içen biriydi.

Yemek odasındaki masada karşılıklı oturup *saşimi* yiyip içki içtik. Önce balıkla birlikte getirdiği taze, çiğ istiridyelerden dörder tane yedik, sonra da *saşimi*leri. Yeni hazırlanmış *saşimi* son derece taze ve bir o kadar da lezzetliydi. Azıcık sertti ama içki içerek yavaş yavaş yedik. Sonunda ikimiz de *saşimi*lerimizi geriye hiç bırakmadan silip süpürdük. Karnım epey doymuştu. Ayrıca istiridye ve *saşimi* dışında çıtır çıtır kızarmış balık derisi, *vasabi* turşusu ve *tofu* da yedik.

"Uzun zamandır böyle lüks yemek yememiştim" dedim.

"Tokyo'da pek böylesini bulamazsın" dedi Amada. "Buralarda yaşamak o kadar kötü değil aslında. Her zaman taze balık bulabilirsin."

"Ama buralarda yaşamak senin için çok sıkıcı olur herhalde."

"Senin için öyle mi?"

"Bilmem. Ben eskiden beri monotonluktan pek şikâyet eden biri değilimdir. Dahası, burada pek çok şey de oluyor."

Yaz başında Menşiki ile tanışmış, onunla eski tapınağın arkasındaki kuyuyu açtırmıştık, sonrasında Kumandan ortaya çıkmıştı, derken Marie Akikava ve halası yaşamıma dahil olmuştu. Sekse düşkün evli bir kadınla ilişki yaşıyordum, onunla olmak beni rahatlatıyordu. Tomohiko Amada'nın ruhu da ziyarete gelmişti üstelik. Sıkılacak zamanım olmuyordu ki.

"Düşündüğünün aksine ben de pek kolay sıkılmam" dedi Amada. "Eskiden sörfe çok hevesliydim. Bu çevredeki sahillerde dalgalarda epey sörf yapmışımdır. Biliyor muydun?"

Bilmiyordum, dedim. Daha önce hiç duymamıştım.

"Şehir merkezini terk edip yeniden kırsalda yaşamaya başlasam nasıl olur acaba diye düşünüyorum bazen. Sabah gözümü açtığımda, güzel dalga varsa sörf tahtamı kucaklayıp denize giderim."

Benim o kadar zahmetli bir şeyi yapmam mümkün değildi.

"İş ne olacak peki?" diye sordum.

"Haftada iki kez Tokyo'ya gitmem yeter. Mevcut işim neredeyse hep bilgisayar üzerinden yürüyor; şehirden uzakta yaşamam büyük bir sıkıntı yaratmaz. Dünya ne kadar değişti, değil mi?"

"Böyle çalışılabileceğini bilmiyordum."

Şaşırmış halde yüzüme baktı. "Artık 21. yüzyıldayız, farkındasın değil mi?"

"Teoride evet" dedim.

Yemeğin ardından oturma odasına geçtik, orada içmeye devam ettik. Güz bitmek üzereydi ama şömineyi yakacak kadar serin değildi.

"Bu arada baban nasıl?" diye sordum.

Amada hafif bir iç çekti. "Her zamanki gibi. Aklı tamamen bulanık halde. Yumurta ile *testis* arasındaki farkı bile anlamayacak halde."

"Yere düştüğünde kırılıyorsa yumurtadır" dedim.

Amada kahkahayla güldü. "Ama düşünüyorum da, insan tuhaf bir varlık. Babam birkaç yıl öncesine dek kendisine vursan da, tekme atsan da yerinden bile kıpırdamayacak kadar sert biriydi. Zihni de kış gökyüzü kadar berraktı. Neredeyse nefret uyandıracak kadar. Şimdiyse hafızası kara delik gibi. Uzayda aniden ortaya çıkan kıvrımlı karanlık kuyular gibi."

Amada bunları söyleyip başını salladı.

"'İnsanın başına gelen en şaşırtıcı şey yaşlanmaktır' diyen kimdi?"

Bilmiyorum, dedim. Hiç duymamıştım bu lafı. Ama öyle olmalıydı. Yaşlanmak insan için ölümden de garip bir şeydi belki. İnsanın hayal gücünün çok ötesine geçen bir şey. Bir gün birileri çıkıp sana artık bu dünya için biyolojik olarak (ve toplumsal olarak da) gereksiz olduğunu söylüyordu, yok olsan da olur diyordu.

"Hani geçenlerde babamı rüyanda görmüştün ya, çok mu gerçekçiydi?" diye sordu Masahiko.

"Evet, rüya denemeyecek kadar gerçek gibiydi."

"Onu bu evdeki atölyede mi görmüştün rüyanda?"

Onu atölyeye götürdüm. Sonra odanın ortasında duran tabureyi işaret ettim.

"Rüyamda baban o taburede oturuyordu."

Amada taburenin önüne kadar gitti, üzerine avcunu koydu.

"Hiçbir şey yapmadan mı oturuyordu?"

"Evet, hiçbir şey yapmadan, öylece oturuyordu."

Aslında dosdoğru duvardaki *Kumandanı Öldürmek* tablosuna bakıyordu, ama ona bunu söylemedim.

"Babam bu tabureyi çok severdi" dedi Amada. "Sıradan eski bir tabure ama kesinlikle ondan vazgeçmezdi. Resim yaparken de, düşünürken de, her zaman ona otururdu."

"Oturması da tuhaf bir şekilde rahat, şaşırırsın" dedim.

Amada bir süre öylece durdu, tabureye dokunarak, iki tuvale baktı sırayla. *Marie Akikava'nın Portresi* ve *Koruluğun İçindeki Kuyu*, her ikisi de benim yaptığım resimlerdi. İki resmi de acele etmeden dikkatlice izliyordu. Sanki bir doktorun röntgen filminde şüpheli bir gölge araması gibi bakışlarla.

"Çok ilginç" dedi. "Çok başarılı."

"Her ikisi de mi?"

"Evet, ilginç, her ikisi de. Özellikle ikisini yan yana koymuşsun ya, tuhaf bir hareket hissediyorum. Stilleri farklı olsa da iki resim birbirine bağlanıyor gibi bir izlenim oluşuyor."

Bir şey demeden başımı salladım. Aynı şekilde düşünüyorduk. "Gördüğüm kadarıyla yavaş yavaş yeni bir yön buluyorsun kendine. Derin bir ormanın içinden nihayet çıkar gibi. Bu dediğimi ciddiye alsan iyi olur."

Bunları dedikten sonra elinde tuttuğu bardaktan bir yudum viski içti. Bardaktaki buzdan güzel bir ses çıktı.

Bir an ona Tomohiko Amada'nın yaptığı *Kumandanı Öldürmek* resmini göstermek için karşı konulmaz bir istek duydum. Masahiko'nun babasının yaptığı resme nasıl bir yorum yapacağını duymak istiyordum. Onun söyleyecekleri belki de bana önemli ipuçları verecekti. Ancak bu isteği içimde bastırdım.

Henüz çok erken, diyerek durdurdu beni bir şey. Henüz çok erken.

Atölyeden çıkıp oturma odasına döndük. Rüzgâr çıkmış olmalıydı, pencerenin dışında kalın bulutların kuzeye doğru usul usul süzüldüğü görünüyordu. Ay ortada yoktu.

"Önemli konuşmaya gelince" diye söze başladı Amada kararlı bir şekilde.

"Hani şu anlatması zor olan" dedim.

"Evet, zor olan. Hatta *çok* zor olan konuşma."

"Ve benim bunu duymam gerekiyor."

Amada iki elini birbirine sürterek ovuşturdu. Sanki birazdan ağır bir şey kaldıracak biri gibi. Nihayet konuşmaya başladı.

"Konu Yuzu ile ilgili. Onunla defalarca görüştüm. Senin bu bahar evden ayrılmandan önce de, sen evden ayrıldıktan sonra da. Görüşmek istiyorum dediğinde dışarıda görüştük. Ama bunu sana söylememememi tembihledi. İkimiz arasında bir sır olmasına pek razı gelmek istemedim ama ona da söz vermiş bulundum."

Başımla onayladım onu. "Söz vermiş olmak önemlidir."

"Yuzu benim arkadaşımdı çünkü."

"Biliyorum" dedim. Masahiko arkadaşlarına önem verirdi. Bu aynı zamanda onun zayıf noktasıydı.

"Onun birlikte olduğu bir adam vardı. Yani senden başka biri."

"Biliyorum. Elbette, *artık biliyorum.*"

Amada başıyla onayladı. "Sen evden ayrılmadan altı ay önce başlamıştı ikisinin ilişkisi. Bunu sana anlatmak çok acı veriyor ama o adamı tanıyorum. İş yerinden çalışma arkadaşım."

Hafif bir iç çektim. "Yakışıklı biri olduğunu tahmin ediyorum."

"Evet, öyle. Oldukça hoş görünümlü biri. Öğrenciliğinde keşfedilmiş, yarı zamanlı modellik yapmış bir süre. O kadar yakışıklı yani. Gerçeği söylemek gerekirse, onu Yuzu'yla tanıştıran da bendim."

Susup kaldım.

"Sonuçta ben tanıştırmış oldum" dedi Masahiko.

"Yuzu'nun eskiden beri yakışıklı erkeklere zaafı vardı. Neredeyse hastalık derecesinde, kendisi de kabul eder bunu."

"Sen de yakışıklı sayılırsın."

"Teşekkürler. Bu gece rahat rahat uyuyabilirim artık."

Bir süre sessizliğimizi koruduk. Sonra Amada konuştu.

"Her neyse, o adam gerçekten çok yakışıklı biri. Karakteri de fena değil. Bunu söylememin seni teselli etmeyeceğini biliyorum ama şiddete başvuran, kadın düşkünü ya da yakışıklı olmasıyla böbürlenen türde bir adam değil."

"Ne kadar iyi" dedim. İstemeden alaycı bir ton karışmıştı sesime.

Amada anlatmaya devam etti. "Geçen sene eylül ayı gibiydi, ben o adamla bir yerdeydim, tesadüfen Yuzu'ya denk geldik, tam da öğle yemeği saati olunca üçümüz birlikte oralarda bir yerde yemek yedik. Ama o zaman ikisinin bir ilişki yaşayacağı aklımın ucundan bile geçmezdi. Adam Yuzu'dan beş yaş küçük ayrıca."

"Ama ikisi tanışır tanışmaz sevgili oldu."

Amada hafifçe omzunu silker gibi bir hareket yaptı. Sanırım işler çok hızlı ilerlemişti.

"Adam bana bir konuda danıştı" dedi Masahiko. "Karın da aynı konuda danıştı bana. Doğrusu beni çok zor bir duruma soktular böylece."

Susmuş onu dinliyordum. Ne dersem diyeyim kendimi aptal durumuna düşüreceğimi biliyordum.

Amada da bir süre suskun kaldı. Sonra, "İşin aslı, o şimdi hamile" dedi.

Bir süre ne diyeceğimi bilemedim. "Hamile mi? Yuzu mu hamile?"

"Evet, hem de yedi aylık."

"İsteyerek mi hamile kalmış?"

Amada başını bilmiyorum anlamında salladı. "Şey, o kadarını ben de bilmiyorum. Ama doğurmak niyetinde. Artık yedi aylık zaten, yapacak bir şey yok."

"Biliyorum" dedim. "Bana hep henüz çocuk doğurmaya hazır olmadığını söylerdi oysaki."

Amada bir süre bardağın içine baktı, suratı asılmıştı. "Onun senin çocuğun olma olasılığı var mı peki?"

Zihnimde hızlı bir hesap yaptım. Sonra olumsuz anlamda başımı salladım. "Yasal olarak mümkün olmaması bir yana, biyolojik açıdan da sıfır olasılık. Evden sekiz ay önce ayrıldım. Ondan sonra da Yuzu'yla hiç görüşmedik."

"İyi o zaman" dedi Masahiko. "Çocuğu doğurmak istediğini, sana da bunu söylemek istediğini söyledi. Bu konuda sana herhangi bir şekilde sorun yaşatmak istemiyormuş."

"Neden bana özellikle söylemek istiyor ki?"

Amada başını bilmiyorum anlamında salladı. "Şey, nezaket gereği sana da bildirmek istiyor olmalı."

Sustum. *Nezaket gereği*?

Amada, "Bu konuda senden özür dilemek istiyordum. Yuzu'nun iş arkadaşımla bir ilişkisi olduğunu bile bile sana bir şey demediğim için çok özür dilerim. Affedilir şey değil. Şartlar ne olursa olsun" dedi.

"Bu yüzden, kendini affettirmek için mi bu evde yaşamama izin verdin?"

"Hayır, bunun Yuzu konusuyla bir ilgisi yok. Burası babamın uzun süre yaşadığı, içinde sürekli resim yaptığı yer. Senin bu geleneği devralacağını düşündüm. Herhangi birine veremezdim bu evi."

Bir şey demedim. Yalan söylemiyordu anladığım kadarıyla.

Amada anlatmaya devam etti. "Yuzu'nun gönderdiği boşanma belgelerini imzalayıp ona gönderdin değil mi?"

"Tam olarak ona değil de avukatının adresine gönderdim. Şimdiye dek boşanmış olmalıyız. Sanırım ikisi de çok geçmeden evlenir."

Ve mutlu bir aile kurarlar. Ufak tefek Yuzu ile yakışıklı, uzun boylu baba ve bebekleri. Günlük güneşlik bir pazar sabahı üçü birlikte neşeyle evlerinin yakınındaki parkta gezintiye çıkarlar. Yürek ısıtan bir manzara.

Amada bardağına buz ekledi, viski koydu. Sonra bardağından bir yudum içti.

Yerimden kalkıp terasa çıktım, Menşiki'nin vadinin ötesindeki beyaz evine baktım. Evin pencerelerinin birkaçında ışık yanıyordu. Menşiki orada şimdi ne yapıyordu acaba? Şimdi orada ne düşünüyordu?

Gece olunca hava epey serinlemişti. Yaprakları tamamen dökülmüş ağaçların dalları rüzgârla titriyordu. Oturma odasına döndüm, koltuğa oturdum.

"Beni affedebilecek misin?"

Başımı evet anlamında salladım. "Kötü bir şey yapmış değilsin."

"Benim için çok üzücü bir durum. Sen ve Yuzu, birbirinize çok yakışıyordunuz; çok da mutlu görünüyordunuz. Her şey paramparça oldu."

"Yere düşünce kırılıyorsa yumurtadır" dedim.

Masahiko hafifçe güldü. "Peki ya sen neler yapıyorsun? Yuzu'dan ayrıldıktan sonra birlikte olduğun biri var mı?"

"Yok değil."

"Ama Yuzu gibi değil mi?"

"Farklı. Benim eskiden beri kadınlardan beklediğim şey bellidir. Yuzu'da *o* vardı."

"Diğer kadınlarda bulamadığın bir şey mi?"

Başımı hayır anlamında salladım. "Henüz bulamadım."

"Ne yazık" dedi Amada. "İyi de senin kadınlarda aradığın o şey nedir?"

"Sözcüklerle anlatması güç. Sanki bir noktada kaybettiğim, uzun zamandır aradığım bir şey. Herkes birbirine böyle âşık olmaz mı zaten?"

"*Herkesin* öyle olduğunu söyleyemeyiz" dedi Masahiko biraz ciddi bir surat ifadesiyle. "Ama sen azınlıkta olabilirsin. Sözcüklerle anlatması güçse, resmini yapsana. Sen ressam değil misin?" dedi.

"Sözcüklerle anlatması güçse, resmini yapsana demesi kolay. Ama yapması zor."

"Peşinden gitmeye değer olmalı."

"Kaptan Ahab belki de sardalyelerin peşinden gitmeliydi" dedim.

Masahiko bunu duyunca güldü. "Güvenlik açısından bakılınca öyle olabilir. Ancak oradan sanat doğmaz."

"Boş versene. Sanat sözcüğünün ortaya çıktığı yerde konu kapanır."

"Ben daha çok viski içsem iyi olacak" dedi Masahiko başını sallayarak. Sonra ikimizin bardağına da viski koydu.

"Çok fazla içemem. Yarın sabah işim var."

"Yarın yarındır. Bugünden başka bugün yoktur" dedi Masahiko.

Bu söylediği tuhaf bir şekilde ikna ediciydi.

"Senden bir isteğim olacak" dedim Amada'ya. Sohbetimiz sona ermiş, yatma hazırlığı yaptığımız sırada. Saat gece on biri gösteriyordu.

"Yapabileceğim bir şeyse, ne istersen."

"Babanla görüşmek istiyorum mümkünse. İzukogen'deki bakımevine gidersen, beni de götürür müsün?"

Amada sanki karşısında ender bulunur bir canlı görmüş gibi baktı bana. "Babamla görüşmek mi istiyorsun?"

"Eğer zahmet olmazsa."

"Ne zahmeti. Sadece, babam anlamlı konuşmalar yapacak durumda değil ki artık. Zihni bulanık, bataklığa dönmüş gibi. Bu yüzden de eğer bir beklentin varsa... Yani Tomohiko Amada'dan anlamlı bir şeyler *edinmek* gibi bir beklentin varsa, hayal kırıklığına uğrayacaksın."

"Öyle bir beklentim yok. Bir kere de olsa babanla görüşüp onun yüzünü görmek istiyorum."

"Neden?"

Nefes alıp oturma odasına baktım. "Altı aydır bu evde yaşıyorum. Babanın atölyesinde onun taburesine oturup resim yapıyorum. Onun kullandığı mutfak aletlerini kullanıyor, plaklarını dinliyorum. Bunları yaparken de onun varlığını hissediyorum bir şekilde. Bu yüzden de Tomohiko Amada'yla bir kere de olsa gerçekten yüz yüze gelmek tuhaf bir istek değildir diye düşünüyorum. Anlaşılır bir şekilde sohbet edemeyecek olsak da" dedim.

"İyi madem" dedi Amada ikna olmuş halde. "Geldin diye seni ne hoş karşılayacaktır ne de rahatsızlık duyacaktır babam. Artık kimin kim olduğunun ayrımını yapamaz durumda çünkü. Bu yüzden seni götürmem bir sorun yaratmaz. Önümüzdeki günlerde İzukogen'deki bakımevine gideceğim. Artık çok zamanı kalmadı demişti doktoru. Her an her şey olabilir demişti. Gideceğim zaman bir programın olmazsa seni de götürürüm."

Temiz battaniye, yastık ve çarşaf getirip oturma odasında kanepeye uyuması için yer yaptım. Sonra odada bir kez daha göz gezdirdim, Kumandan'ın orada olup olmadığına baktım. Eğer Amada gece yarısı uyanır da orada Kumandan'ı –Asuka Dönemi kıyafetleri içindeki o altmış santimetre boyundaki adamı– görürse, aklını kaçırırdı. Gerçekten artık alkolik olduğunu düşünmeye başlardı.

Kumandan'dan başka bu evde bir de *Beyaz Subaru Forester'lı Adam* vardı. Onun resmini görünmeyecek şekilde ters çevirmiştim. Ancak gece yarısı karanlığında, ben bilmeden neler yaşanırdı, hiç hayal edemiyordum.

"Sabaha dek deliksiz bir uyku çekersin umarım" dedim Amada'ya. Bunu yürekten dilemiştim.

Amada'ya yedek pijamamı ödünç verdim. Yaklaşık aynı bedende olduğumuzdan ona olurdu. Kıyafetlerini çıkarıp pijamayı giydi, hazırladığım yatağa girdi. Oda biraz serindi ama yatağın içi sıcak olmalıydı.

"Bana kızmadın mı?" diye sordu.

"Kızmadım" dedim.

"Ama birazcık da olsa sinirlenmişsindir, değil mi?"

"Olabilir" dedim. Birazcık kızma hakkım olmalıydı.

"Ama bardağın içinde hâlâ on altıda bir oranında su var."

"Öyle" dedim.

Sonra odanın ışığını kapattım, kendi odama çekildim. Bir süre sonra kırık kalbimle birlikte derin bir uykuya daldım.

43

Bir rüyadan ibaret olamazdı

Uyandığımda etraf tamamıyla aydınlanmıştı. Gökyüzü ince bulutlarla kaplıydı, yine de güneşin cömert ışıkları yeryüzüne sessizce, güçlü bir şekilde yayılıyordu. Saat yedi olmak üzereydi.

Lavaboda yüzümü yıkadıktan sonra kahve makinesini hazırladım, sonra da oturma odasındaki durumu kontrol etmeye gittim. Amada kanepede battaniyeye sarınmış halde derin uykudaydı. Uyanacak gibi de görünmüyordu. Yandaki masada neredeyse boşalmış halde Chivas Regal şişesi duruyordu. Onu uyandırmadan şişeyi alıp yerine kaldırdım.

Ben de epeyce viski içmiştim ama akşamdan kalma gibi hissetmiyordum. Zihnim her sabah olduğu gibi açıktı. Mide yanması da yoktu. Hayatımda hiç akşamdan kalmalık deneyimim olmamıştı. Sanırım doğuştan gelen bir özellikti bu. Ne kadar içersem içeyim, gece yatıp ertesi sabah kalktığımda, alkolün etkisi tamamen kaybolmuş oluyordu. Kahvaltı yapıp hemen işe başlayabiliyordum.

İki dilim ekmek kızarttım, iki yumurtayı da sahanda pişirdim, onları yerken radyoda haberleri ve hava durumunu dinledim. Borsada sert bir dalgalanma olmuş, bir milletvekili skandalı ortaya çıkmıştı, bir Ortadoğu şehrinde büyük bir bombalı terör saldırısı yaşanmıştı, çok sayıda yaralı ve ölü vardı. İnsanın yüreğine ferahlık veren tek bir haber yoktu. Bunlar şimdilik dünyanın uzak bir yerinde olan, tanımadı-

ğım insanların başına gelen olaylardı. Yazık dedim, üzülmüştüm ama elimden de hemen o anda yapacak bir şey gelmiyordu. Hava durumu yeni bir şey vaat etmiyordu. Harika, günlük güneşlik bir gün denemezdi ama hava pek de kötü olmayacaktı. Gün boyu bulutlu olacaktı ancak yağmur olasılığı beklenmiyordu. Belki de bekleniyordu. Ancak medya görevlileri ya da çalışanları zeki olduklarından "belki" diye belirsiz bir sözcüğü kesinlikle kullanmazlardı. "Yağmur olasılığı" gibi kullanışlı (hiç kimsenin sorumluluk almasına gerek olmayan) ifadeler bunun için kullanılırdı.

Haberler ve hava durumu bitince radyoyu kapattım, kahvaltıda kullandığım kap kacağı yıkayıp yerine koydum. Sonra mutfak masasının başına geçip ikinci kahvemi içerken düşüncelere daldım. Normalde insanlar sabah postasında gelen gazeteyi açıp okurlardı ama ben gazete almıyordum. Bu yüzden de kahve içip pencereden dışarıdaki harika salkımsöğüdü izleyerek düşüncelere daldım.

Öncelikle çocuk doğurmaktan geri duran (öyle derdi) ama şimdi hamile olan karımı düşündüm. Sonra onun artık benim karım olmadığını fark ettim bir anda. Onunla benim aramda artık hiçbir bağ yoktu. Toplumsal sözleşme olarak da, iki kişinin arasındaki ilişki olarak da, ben artık muhtemelen onun için hiçbir anlam ifade etmiyordum. *Bir yabancı* olmuştum. Böyle düşününce tuhaf hissettim. Birkaç ay önce her sabah birlikte kahvaltı eder, aynı el havlusunu ve sabunu kullanır, birbirimizin çıplak bedenlerini görür, aynı yatakta uyurduk; şimdi ise iki yabancıydık.

Bunları düşünürken gitgide ben denilen kişinin kendim için de bir anlam taşımayan bir varlığa dönüştüğünü hissettim. İki elimi masanın üzerine koyup bir süre izledim onları. Kuşkusuz benim ellerimdi bunlar: Sağ ve sol elim, her ikisi de birbiriyle aynı özellikteydi. Ben bu elleri kullanarak resim çiziyor, yemek yapıp yiyor, bazen bir kadının bedenine

dokunarak onunla birlikte oluyordum. Ancak bu sabah bu eller nedense artık benim ellerim gibi görünmüyordu. Ne elimin üzeri ne de avuç içim; ne tırnaklarım ne de avuç içimdeki çizgiler; tümü de hiç tanımadığım bir *yabancıya* aitmiş gibi görünüyordu.

Ellerime bakmayı bıraktım. Eskiden karım olan kadını düşünmeyi de. Masadan kalkıp banyoya gittim, pijamamı çıkardım, sıcak bir duş aldım. Saçlarımı özenle yıkadım, lavaboda sakal tıraşı oldum. Sonra yeniden –benden olmayan bir çocuğu– doğuracak olan Yuzu'yu düşünmeye başladım. Düşünmek istemedikçe düşünürken buluyordum kendimi.

Yedi aylıktı hamileliği. Yedi ay öncesi, nisan ayının ikinci yarısına denk geliyordu. O zaman ben nerede, ne yapıyordum acaba? Evden ayrılıp tek başıma uzun bir seyahate çıkmam mart ayı ortasıydı. Ondan sonra emektar Peugeot 205'imle Tohoku ve Hokkaydo Bölgesi'nde amaçsızca dolaşıp durmuştum. Seyahatimi bitirip Tokyo'ya döndüğümde mayıs ayı başıydı. Nisanın ikinci yarısında, Hokkaydo'dan Aomori'ye geçmiştim. Hakodate'den Şimokita Yarımadası'na, Oma Burnu'na gitmek içinse feribota binmiştim.

Seyahatim sırasında tuttuğum basit günlüğü çekmeceden çıkardım, karımın hamile kaldığı günlerde nerede olduğumu bulmaya çalıştım. Sahilden uzaklaşmış Aomori dağlarında geziniyormuşum. Nisan ayının yarısı bitmiş ama dağlık kısım henüz soğukmuş, kar da duruyormuş. Neden özellikle o kadar soğuk bir yere gittiğimi bir türlü hatırlayamadım. Yer adını tam olarak çıkaramıyorum ama göl yakınında ıssız, küçük bir otelde birkaç gün kaldığımı hatırlıyorum. Soğuk görünümlü, eski bir beton binaydı, yemekleri oldukça basitti (tatsız değildi), konaklama ücreti çok ucuzdu. Bahçenin dibinde tek başına girilecek kaplıca havuzu vardı.

O seyahatime dair yazdıklarım çok muğlaktı. Bir deftere her gün uğradığım yerlerin adlarını, konakladığım yerleri, ye-

diklerimi, arabayla kaç kilometre yaptığımı, bir günlük harcama miktarımı yazmıştım. Keyfime göre yazmıştım, sonuna dek duygusuzca. His namına hiçbir şey yoktu. Sanırım yazmamı gerektirecek bir şey de yoktu. Bu yüzden de günlüğümü okusam da bir gün ile diğerini kıyasladığımda, hiçbir fark görünmüyordu. Kaydettiğim yer adlarına baksam da oraların nasıl olduğunu hatırlayamıyordum. Yer adlarını yazmadığım günlerin sayısı hiç de az değildi. Aynı manzara, aynı tarz yemekler, aynı hava durumu (soğuk ya da o kadar da soğuk değil olarak iki tür hava durumu dışında bir notum yoktu). Hatırlayabildiğim, monoton bir tekrar hissiydi sadece.

Ufak eskiz defterime çizdiğim manzaralar ve nesneler o günleri zihnimde canlandırmak konusunda günlüğümden biraz daha işe yaradı (fotoğraf makinesi götürmediğimden tek bir tane bile fotoğraf yoktu. Onun yerine eskizler çizmiştim). Yine de bu seyahatim sırasında o kadar da çok resim çizmiş değildim. Zaman buldukça kısalmış kurşunkalemi ya da tükenmezkalemi elime alıp etrafımda gözüme çarpan şeyleri keyfime göre yapmıştım. Yol kenarındaki çiçekleri, köpek ve kedileri, dağları. Arada bir etrafımda gördüğüm insanları da çizmiştim ama o eskizlerin tamamına yakınını kendilerine vermiştim.

Günlüğümün 19 Nisan tarihli sayfasının en altına "Dün Gece–Rüya" diye bir not düşmüşüm. Bundan fazlasını yazmamışım. Göl kenarındaki o otelde kaldığım zamandı. Ve "Dün Gece–Rüya" sözcüklerinin altını 2B kurşunkalemle kalın bir şekilde çizmişim. Günlüğüme yazıp bir de altını çizmiş olduğuma göre gördüğüm rüya mutlaka özel bir anlam taşıyor olmalıydı. Ancak nasıl bir rüya olduğunu hatırlamam için biraz zaman geçmesi gerekti. Sonra birden hafızamda canlandı.

Ben o gece, gün doğumuna yakın çok canlı ve karmaşık bir rüya görmüştüm.

Rüyamda Hiroo'daki dairemdeydim. Yuzu ile altı yıl birlikte yaşadığımız yerdi orası. Bir yatak vardı, karım o yatakta tek başına yatıyordu. Onu tavandan görüyordum. Yani ben havadaydım. Bu durumu da hiç tuhaf bulmuyordum. Rüyamda, havada uçuyor olmak benim için son derece normal bir şeymiş. Kesinlikle doğal olmayan bir olay değilmiş. Ve söylememe gerek yok ama bir rüyada olduğumu da bilmiyormuşum. Havada uçan biri olmak son derece doğal geliyormuş.

Yuzu'yu uyandırmamak için sessizce tavandan aşağıya iniyorum. Sonra yatağın başucunda dikiliyorum. Tahrik olmuş bir haldeyim; uzun bir süredir onun bedenine dokunmamışım. Üzerindeki yorganı biraz biraz çekiyorum. Yuzu çok derin uyuyor (uyku ilacı almış olabilir), yorganı tamamıyla üzerinden çeksem de gözünü açmıyor. Hiç kımıldamıyor. Bunun üzerine ben daha da cesaretleniyorum. Usulca pijamasının altını çıkarıyorum. Soluk gri pijamasıyla beyaz, küçük pamuklu iç çamaşırı. Uyanmıyor. Hiçbir tepki vermiyor, sesi çıkmıyor.

Yavaşça bacaklarını aralıyorum. Parmağımla vajinasına dokunuyorum. Sıcacık açılıyor, yeterince ıslak. Sanki ona dokunmamı beklermiş gibi. Daha fazla sabredemiyorum, sertleşmiş penisimi içine sokuyorum. Girdiği yer penisimi, sıcak tereyağı gibi alıyor içine, tümüyle yutuyor. Yuzu gözünü açmıyor ama derin bir soluk alıp hafif bir ses çıkarıyor. Böyle olmasını beklermiş gibi bir ses. Göğüslerine dokununca, göğüs uçlarının kiraz çekirdeği gibi sertleştiğini hissediyorum.

Şu anda bir rüya görüyor olabilir diye düşünüyorum. Eğer bir rüya görüyorsa, rüyasında gördüğü kesinlikle ben değilimdir. Çok uzun zamandır kendisine dokunmama izin vermemişti çünkü. Ancak onun ne tür bir rüya gördüğünü, o rüyada benim yerime başka birini koyup koymadığını umursamıyorum; ben artık onun içine girdim ve duracak da değilim.

Eğer tam yarıda uyanırsa, üzerindekinin ben olduğumu anlarsa şoka girebilir. Hatta kızar bile. Ama öyle bir şey olursa, onu o zaman düşünürüm. Şu anda yapabileceğim şey, sonuna kadar gitmek, başka çarem yok; arzum barajı yıkan nehir gibi taşmış durumda.

İlk başta Yuzu'yu uyandırmamak için şiddetli hareketten kaçınıp yavaşça hareket ettiriyorum penisimi, sonrasında doğal olarak hareketlerimin hızı artıyor. Vajinası içine girip çıkmamı hoş karşılıyor, daha şiddetlenmemi istiyor. Çok geçmeden de boşalıyorum. Onun içinde daha çok durmak isterdim ama kendimi daha fazla tutmam olanaksız. Benim için uzun süredir ilk cinsel ilişki oluyor bu. Uyurken bana hiç göstermediği bir istekle karşılık veriyor.

Boşalmam şiddetli oluyor, defalarca tekrarlanıyor. Spermlerim içine boşalıyor, vajinasının dışına akıyor, çarşafı ıslatıyor. Durdurmaya çalışsam da elimden bir şey gelmiyor. Bu şekilde boşalmaya devam edersem içim tamamen boşalacak diye endişe ediyorum. Bütün bu süre boyunca Yuzu'nun sesi çıkmıyor, nefes alıp verişi değişmiyor, mışıl mışıl uyumaya devam ediyor. Fakat vajinasının beni bırakmaya niyeti yok. Kesin bir kararlılıkla şiddetli bir şekilde kasılıyor, son damlasına kadar vücut sıvımı emmeye devam ediyor.

Sonra birden uyanmıştım. Gerçekten de boşalmıştım. İç çamaşırım bolca spermle ıslanmıştı. Çarşafı kirletmeden hızlıca iç çamaşırımı çıkarıp yıkamıştım. Sonra odadan çıkıp arka kapıdan bahçedeki kaplıca banyosuna girmiştim. Duvarı da tavanı da olmayan bir kaplıca havuzuydu bu, oraya gidene dek çok üşümüştüm ama bir kez sıcak suyun içine bedenimi bırakınca iliklerime kadar ısınmıştım.

Gün doğumuna yakın bir saatte gizlice tek başıma o kaplıcaya girmiş, buharla çözülen buzun su damlaları halinde düşünce çıkardığı sesi dinleyerek defalarca o rüyamdaki man-

zarayı hayal etmiştim. Öyle gerçek gibiydi ki bir türlü rüya gibi gelmiyordu. Ben *gerçekten* Hiroo'daki o daireye gitmiş, *gerçekten* Yuzu ile seks yapmıştım. Aksini düşünemiyordum. Ellerim Yuzu'nun teninin yumuşaklığını canlı bir şekilde hatırlıyordu, penisimde onun içindeyken hissettiğim temasın hissi kalmıştı. Beni şiddetli bir şekilde arzulamış, içine alıp sımsıkı kavramıştı (belki de Yuzu başka biri olduğumu düşünmüştü) ama içine aldığı o kişi bendim. Yuzu'nun cinsel organı penisimin etrafını sımsıkı kavramış, son damlasına kadar spermlerimi emmeye çalışmıştı.

Rüyam (ya da rüya gibi olan o şey) hakkında bir tür suçluluk duymuyor da değildim. Özetle, rüyamda karıma tecavüz etmiştim. Yuzu uyurken onu soymuş, onun onayını almadan cinsel organımı içine sokmuştum. Karıkoca ilişkisi de olsa bu tek taraflı cinsel birliktelik, yasalar açısından bir şiddet eylemiydi. Bu anlamda yaptığım şey kesinlikle övülecek bir şey değildi. Ne var ki, sonuçta objektif olarak baktığımda *bu bir rüyaydı*. Rüyamda deneyimlediğim bir şeydi. İnsanlar buna rüya derdi. Ben kendi isteğimle o rüyayı görmemiştim ki. O rüyanın senaryosunu yazmış da değildim.

Yine de istediğim, arzuladığım bir eylemi gerçekleştirmiştim rüyamda. Eğer aynı durum gerçekte –rüyada değil de– olsaydı, belki yine aynı şeyleri yapardım. Uykusundayken onu soyar, içine girerdim. Onun bedenine sarılmak istiyordum, onun içine girmek istiyordum. Bu güçlü arzu ele geçirmişti beni. Rüyamda, gerçekte olabileceğinden daha abartılı biçimde gerçekleştirmiştim bu arzumu. (Tersinden söylersem, rüyam dışında gerçekleştiremeyeceğim bir eylemdi bu.)

O gerçekçi erotik rüya, yalnız yolculuğuma devam ederken beni mutlu etmişti. Beni yükseltmişti de denebilir. O rüyayı hatırladıkça, kendimi yeniden bir canlı olarak, bu dünyaya sağlam bir şekilde bağlı biri olarak hissediyordum. Teorik ve-

ya kuramsal olarak değil, sonuna dek cinsel hislerle bu dünyaya bağlıydım.

Ne var ki, muhtemelen biri –bir yerlerdeki başka bir adam– bu hisleri Yuzu'yla *gerçekten* yaşıyordu. Bunu düşününce yüreğime hançer saplanmış gibi bir acı duydum. O kişi Yuzu'nun sertleşmiş göğüs uçlarına dokunuyor, üzerinden beyaz, küçük iç çamaşırlarını çıkarıyor, ıslak vajinasına cinsel organını sokuyor, defalarca boşalıyordu. Bunu hayal edince içimden kan boşanıyormuş gibi acı veren bir hisse kapıldım. Böyle bir acıyı (bildiğim kadarıyla) hayatımda ilk kez hissediyordum.

19 Nisan gün doğumuna yakın saatlerde gördüğüm tuhaf rüya buydu işte. Sonra da günlüğüme "Dün Gece–Rüya" diye not düşmüş, notun altını da 2B kalemle kalın bir şekilde çizmiştim.

Benim o rüyayı gördüğüm günlerde hamile kalmıştı Yuzu. Elbette hamile kaldığı günü tam olarak belirlemek mümkün değildi. Ama o gün olması hiç de tuhaf olmazdı.

Menşiki'nin anlattığına benziyor diye düşündüm. Yalnız Menşiki *gerçekten* canlı bir kişiyle ofisinin kanepesinde birlikte olmuştu. Rüyasında olan bir şey değildi. Ve kadın tam o sırada hamile kalmıştı. Bu olaydan hemen sonra varlıklı bir adamla evlenmiş, kısa bir süre sonra da Marie Akikava doğmuştu. Bu yüzden de Menşiki'nin, Marie Akikava'nın kendi kızı olabileceğini düşünmesi için kendine göre haklı bir nedeni vardı. Küçük bir olasılık olsa da mümkündü. Fakat benim durumumda benimle Yuzu'nun bir gecelik ilişkisi, sonuçta bir rüyadan ibaretti. O zaman ben Aomori'deki bir dağdaydım, Yuzu ise (muhtemelen) Tokyo merkezdeydi. Bu yüzden Yuzu'nun doğuracağı çocuğun benim çocuğum olma olasılığı yoktu. Mantıklı düşününce her şey açık seçik ortadaydı. Olasılık sıfırdı. Elbette *mantıklı düşününce.*

Ne var ki, bu şekilde sade bir mantıkla bakılamayacak ka-

dar canlı bir rüyaydı gördüğüm. Ve o rüyadaki cinsel birliktelik, altı yılı bulan evliliğimizde Yuzu'yla yaşadığım gerçek birleşmelerden çok daha akılda kalıcıydı, çok daha zevk vericiydi. Art arda boşalırken sanki beynimdeki sigortaların tümü aynı anda patlamış gibi bir his oluşmuştu. Gerçekliğin katmanları çözülüp birbirine girmiş, bulutsu ama ağır bir kütleye dönüşmüştü. Sanki dünyadaki ilk kaos gibi.

Böylesine canlı bir olay bir rüyadan ibaret olamazdı –hissettiğim gerçekti. Bu rüya kesinlikle *bir şey* ile bağlantılıydı. Ve gerçek bir etki yaratmış olmalıydı.

Saat 9'da Amada uyandı. Pijamasıyla yemek odasına geldi, sıcak sade kahve içti. Kahvaltıya gerek yok, kahve yeterli, dedi. Gözaltları şişmişti.

"İyisin ya?" diye sordum.

"İyiyim" dedi Amada gözkapaklarını ovuşturarak. "Çok daha fena akşamdan kalma hallerim olmuştu. Bu hafif yine."

"İstersen dinlenebilirsin burada" dedim.

"Misafirlerin gelmeyecek miydi birazdan?"

"Saat onda gelecekler. Daha vakit var. Ayrıca burada olmanın da hiç mahsuru yok. Seni onlarla tanıştırırım. İkisi de çok hoş hanımlar."

"İkisi? Resmine modellik eden tek bir kişi değil miydi?"

"Yanında halası da geliyor."

"Yanında halası mı geliyor? Eski toprak âdetlerini seviyorlar anlaşılan. Tıpkı bir Jane Austen romanı gibi. Korse takıp iki atın koşulduğu bir at arabasıyla gelirlerse şaşırmayalım."

"O kadar da değil. Toyota Prius'la geliyorlar. Korse de takmıyorlar. Ben atölyede kızın resmini yaparken, yaklaşık iki saat kadar, halası da oturma odasında kitap okuyor. Hala desem de henüz genç biri."

"Kitap mı? Ne okuyor?"

"Bilmiyorum. Sordum ama cevap vermedi."

"Hımm" dedi. "Kitap demişken, Dostoyevski'nin *Ecinniler*'inde özgür olduğunu kanıtlamak isteyen bir adam vardı, kendini tabancayla vuruyordu diye aklımda kalmış, neydi ki o karakterin adı? Sen bilirsin."

"Kirillov" dedim.

"Evet, Kirillov. Bir süredir hatırlamaya çalışıyordum ama bir türlü aklıma gelmiyordu."

"Ne olmuş Kirillov'a?"

Amada başını salladı. "Bir şey olduğu yok. Sadece bir şeyden dolayı aklıma geldi de adını hatırlamaya çalıştım ama bir türlü çıkaramadım. Sinir oldum. Balık kılçığının boğazına takılması gibi bir his. Yalnız şu Ruslar da amma tuhaf şeyler düşünüyor değil mi?"

"Dostoyevski'nin romanlarında, kendisinin Tanrı'dan ya da bildik toplumdan özgür bir birey olduğunu kanıtlamak üzere aptalca şeyler yapan bir sürü karakter vardır. Gerçi o zamanların Rusyası'nı düşününce o kadar da aptal değillermiş sanki."

"Peki ya sen?" diye sordu Amada. "Yuzu'dan resmi olarak boşandın, özgür kaldın. Şimdi ne yapacaksın? Bu senin istediğin türde bir özgürlük olmasa bile, özgürlük özgürlüktür. Fırsat bu fırsat deyip aptalca bir şeyler yapsan nasıl olur?"

Güldüm. "Şimdilik öyle bir planım yok. Özgür kalmış olabilirim ama bunu dünyaya kanıtlamak zorunda da değilim."

"Öyle demek" dedi Amada hayal kırıklığına uğramış gibi. "İyi de sen bir ressamsın. Sanatçısın. Genelde sanatçılar sınırları zorlayarak yaşamaz mı? Sen eskiden beri hiç aptalca şeyler yapmazsın. Her zaman mantıklı biriydin. Arada bir çılgınca bir şeyler yapıp üzerindeki baskıyı gevşetsen?"

"Tefeci yaşlı kadını baltayla öldürmek gibi mi?"

"Bu da bir düşünce tabii."

"Ya da altın kalpli bir hayat kadınına âşık olmak gibi mi?"
"Bu da hiç fena değil."
"Bir düşüneyim" dedim. "Ama ben aptalca bir şey yapmayı göze alamasam da, gerçeklik denen şeyin kendisi zincirlerini kırmış zaten. Bu yüzden en azından ben düz bir çizgide gideyim."
"Şey, bu da başka bir düşünce tabii" dedi Amada artık vazgeçmiş gibi.
Bu da bir düşünce tabii demek istedim. Gerçekten de etrafımda olup bitenlere bakınca, zincirlerini kırmış olan gerçekliğin ta kendisiydi. Bir de ben *zincirlerimi kıracak* olursam işte o zaman her şey kontrolden çıkardı. Ne var ki olanları şimdi baştan sona Amada'ya anlatmak olmazdı.
"Artık izninle gideyim ben" dedi Amada. "O iki hanımla da tanışmak isterdim ama Tokyo'da halletmem gereken işlerim var."
Kahvesini bitirdi, üstünü değiştirdi, simsiyah kutu gibi Volvo'suna binip şiş gözleriyle gitti. "Rahatsızlık verdim. Ama uzun zaman sonra ilk kez keyifli bir sohbet oldu" dedi gitmeden.
O sabah anlam veremediğimiz bir şey oldu. Amada'nın balık temizlemek için getirdiği bıçağı bulamadık. Kullandıktan sonra özenle yıkadığımı hatırlıyordum ama ikimiz de mutfağı ne kadar ararsak arayalım, bir türlü bulamadık.
"Aman neyse" dedi. "Muhtemelen bir yerlere gezintiye çıkmıştır. Geri geldiğinde tutarsın. Nadiren kullanıyorum nasıl olsa. Sonraki gelişimde alırım."
Arayacağım, dedim.

Volvo gözden uzaklaşınca kol saatime baktım. Akikava'ların geleceği saat yaklaşmıştı. Oturma odasındaki kanepeyi toparladım, pencereyi sonuna dek açtım, içeriyi havalandırdım. Gökyüzü hâlâ kül rengindeydi. Rüzgâr esmiyordu.

Yatak odamdan *Kumandanı Öldürmek* tablosunu getirip eski yerine, atölyedeki duvara astım. Sonra tabureye oturdum ve onu izledim. Kumandan'ın kalbinden kan akmaya devam ediyordu, "Uzun Surat" tablonun sol alt köşesinden o manzarayı gözleri çakmak çakmak parlayarak izliyordu. Değişen bir şey yoktu.

Ne var ki *Kumandanı Öldürmek*'e bakarken aklımdan Yuzu'nun yüzü bir türlü çıkmıyordu. Ne kadar aksini düşünsem de o bir rüya değildi dedim içimden. *O gece ben kesinlikle gerçekten de o odadaydım.* Aynı Tomohiko Amada'nın birkaç gün önce gece yarısı atölyeye gelmiş olması gibi, ben de gerçekten fiziksel sınırları aşarak, bir şekilde Hiroo'daki daireye gitmiş, gerçekten Yuzu'nun içine girmiş, gerçekten de spermlerimi onun içine boşaltmıştım. İnsan yürekten dilediğinde isteğini gerçekleştirmeyi başarır, diye düşündüm. Özel bir kanal aracılığıyla gerçeklik, gerçek olmayanı elde edebilirdi. Ya da gerçek olmayan, gerçek olanı elde edebilirdi. Eğer insan bunu yürekten isterse. Ama bu insanın özgür olduğunu ispat etmezdi. Belki de tam tersinin ispatıydı.

Eğer Yuzu'yla bir kere daha görüşme fırsatım olursa, ona bu yıl nisan ayında gördüğüm rüyayı *onun* da görüp görmediğini sormak isterdim. Gün doğumuna yakın bir saatte odasını ziyaret edip o derin derin uyurken (ya da bedenini kıpırdatma özgürlüğü yokken) ona sahip olduğum rüyayı görüp görmediğini. Diğer bir deyişle, bu tuhaf rüyayı sadece ben mi görmüştüm, yoksa karşılıklı mıydı? Bunu teyit etmek istiyordum. Eğer o da benimle aynı şekilde o rüyayı görmüşse, onun için ben "karabasan" diyebileceği uğursuz ya da kötü bir varlık mıydım acaba? Öyle kötü bir varlık olduğumu –öylesine kötü bir canlı olabileceğim ihtimalini– düşünmek istemiyordum.

Özgür müydüm ben? Bu soru hiçbir anlam taşımıyordu.

Her şeyden çok ihtiyaç duyduğum şey, elimle tutabileceğim somut bir gerçeklikti. Güvenebileceğim, ayaklarımı üzerine basacağım sert bir zemin. Rüyasında kendi karısını becerten türde bir özgürlük değil.

44

İnsanı kendisi yapan özellikler

O gün Marie'nin ağzını bıçak açmadı. Her zamanki basit yemek sandalyesine oturup modellik görevini yerine getirirken uzaklardaki bir manzarayı izlermiş gibi dümdüz bana bakıp durdu. Yemek sandalyesi tabureden alçak olduğundan bana bakmak için başını biraz kaldırması gerekiyordu. Ben de ona laf atmadım sohbet etmek için. Ne konuşabileceğim hakkında hiçbir fikrim olmadığı gibi, özellikle bir şey deme ihtiyacı da duymuyordum. Bu yüzden de hiç konuşmadan tuvalin üzerinde fırçayı gezdiriyordum.

Marie Akikava'nın resmini yaparken, ölmüş kız kardeşimin (Komi) ve eski karımın (Yuzu) yüzleri karışıyordu sanki yaptığım resme. İsteyerek yapmıyordum bunu. Öylesine, kendiliğinden oluyordu. Yaşamımın bir noktasında kaybettiğim, benim için önemli kadınlara dair bir şeyleri Marie Akikava adındaki bu kızda bulmayı istiyordum belki de. Bu sağlıklı bir şey miydi, kendim de bilmiyordum. Ancak şimdilik elimden bundan başka bir şey gelmiyordu. Yoo, *şimdilik* değil. Düşününce en başından beri az ya da çok bu tarzda resim yapmıştım ben. Gerçekte isteyip de elde edemediğimi resmin içinde gerçekleştirmek istemiştim. Başkasına görünmeyecek şekilde, sırrıma dair işaretleri resmin içine gizlice işliyordum.

Sonuçta tuvalin karşısında hiç tereddüt etmeden Marie Akikava'nın portresini yapmaya devam ettim. Resim adım

adım tamamlanıyordu. Nehrin zemin koşullarından ötürü bazen uzun bir yol çizmesi, bazı yerlerde duraksaması, nihayetinde suyun debisinin giderek artarak nehir ağzına, sonra da denize kesin bir şekilde ulaşması gibi. Ben bu hareketi sanki kanımın akışı gibi net bir şekilde bedenimde hissedebiliyordum.

"Sonra buraya gelsem" dedi kısık sesle Marie, resim seansımızın sonlarına doğru. Sözcükler bir beyan gibi işitilse de bu bir soruydu. Sonra buraya gelsem olur mu, diye sormak istiyordu.

"Buraya o gizli geçitten mi geleceksin peki?"

"Evet."

"Olur tabii, ama ne zaman?"

"Ne zaman, bilmiyorum."

"Karanlık olduktan sonra gelmesen iyi olur. Gece vakti dağda neyle karşılaşılır bilinmez" dedim.

Bu çevrede karanlığın içinde ne olduğu belirsiz çok şey vardı. Kumandan, "Uzun Surat", "Beyaz Subaru Forester'lı Adam" ve Tomohiko Amada'nın ruhu. Ayrıca muhtemelen benim cinsel alt benliğim olan karabasan halim. Bu ben bile, duruma göre, gecenin karanlığında *uğursuz bir şeye* dönüşebiliyordum. Bunu düşününce kanımın donduğunu hissettim.

"Mümkün olduğunca aydınlıkta gelirim" dedi Marie. "Sana anlatmak istediğim bir şey var da. Baş başa konuşmalıyız."

"Olur. Bekleyeceğim seni."

Her zamanki öğlen zili çaldı, ben de resim yapmayı bıraktım.

Şoko Akikava hep olduğu gibi kanepeye oturmuş, kendini kitap okumaya kaptırmıştı. Kalın cep kitabının sonlarına gelmiş gibi görünüyordu. Gözlüğünü çıkarıp kitapta kaldığı sayfaya ayracı yerleştirdi, başını kaldırıp bize baktı.

"Epey iyi ilerledik. Marie bir iki defa daha gelirse, resim

tamamlanmış olur" dedim. "Çok zamanınızı aldığım için üzgünüm."

Şoko Akikava gülümsedi. Son derece sempatik bir gülümsemeydi bu. "Hayır, endişe etmeyin lütfen. Mari'cik resim modeli olmaktan çok keyif alıyor, ben de resmin bitmesini bekliyorum merakla. Hem bu kanepe kitap okumak için çok rahat. Bu yüzden burada beklesem de hiç sıkılmıyorum. Evden dışarı çıkmak da değişiklik oluyor benim için."

Geçen hafta Marie ile birlikte Menşiki'nin evine gittiklerindeki izlenimlerini sormak isterdim. O harika malikâneyi görmek onlara ne hissettirmiş, ne düşündürmüştü acaba? Ama konu onun tarafından açılmadıkça bunu sormanın nezaketsizlik olacağını düşündüm.

Şoko Akikava o günkü kıyafet seçimine özen göstermişti. Normal insanların pazar sabahı komşu ziyaretine giderken giydiği türden kıyafetler değildi. Üzerinde tek bir kırışıklık olmayan karamel rengi etek, kocaman kurdeleli, kaliteli beyaz ipekten bluz giymiş, mavimsi kül rengi ceketinin yakasına taşlı altın bir broş tutturmuştu. Broşundaki taşlar orijinal elmas gibi görünüyordu. Toyota Prius kullanan biri için aşırı kaçtığını düşündüm. Ancak sonuçta ben kim oluyordum ki? Toyota'nın reklam sorumlusu benden tamamen farklı bir düşünceye sahip olabilirdi.

Marie Akikava her zamanki gibi giyinmişti. Hep giydiği kolej montu ile yırtık kot ve her zamanki ayakkabılarından daha kirli beyaz spor ayakkabılar (topukları neredeyse parçalanmış haldeydi).

Giderlerken antrede Marie halasına fark ettirmeden bana gizlice göz kırptı. Bu, "sonra görüşeceğiz" anlamına gelen, ikimiz arasındaki işaretti. Hafifçe gülümseyerek karşılık verdim ona.

Marie Akikava ile Şoko Akikava'yı geçirdikten sonra oturma odasına dönüp kanepede öğle uykusuna yattım bir süre. Hiç iştahım olmadığından öğle yemeği yemedim. Yarım saat kadar derin uyumuşum, rüya görmedim. Görmediğime de memnundum; rüyamda ne yapacağımı bilmiyordum çünkü. Korkutucu bir şeydi bu. Rüyamda *neye dönüşeceğimi bilemiyor* olmak çok daha korkutucuydu.

O pazar öğleden sonrası ruh halim hava durumuyla aynıydı. Bir huzursuzluk vardı üzerimde. Kapalı, bulutlu, sessiz bir gündü, rüzgâr da esmiyordu. Biraz kitap okudum, biraz müzik dinledim, biraz yemek yaptım ama ne yaparsam yapayım kafamı bir türlü toparlayamadım. Her şeyi yarım yamalak yaptığım bir öğleden sonraydı. Çaresiz, küveti sıcak suyla doldurup uzun bir süre uzandım içine. Dostoyevski'nin *Ecinniler*'indeki karakterlerin adlarını hatırlamaya çalıştım birer birer. Kirillov'la birlikte yedisinin adını hatırlamayı başardım. Her nedense lise döneminden beri, eski Rus romanlarındaki karakter adlarını ezberlemekte başarılıydım. Belki de bugünlerde *Ecinniler*'i yeniden okumalıydım; özgürdüm, bol vaktim vardı, yapacak özel bir işim de yoktu. Eski Rus romanlarını okumak için ideal bir ortamım vardı.

Sonra Yuzu geldi aklıma. Yedi aylık hamile olması demek karnının gözle görülür şekilde büyümüş olduğu dönem anlamına geliyordu. Onu o haliyle hayal ettim. Yuzu şimdi ne yapıyordu acaba? Mutlu muydu? Elbette bunu benim bilmem mümkün değildi.

Belki de Masahiko Amada haklıydı. 19. yüzyıl entelektüelleri gibi özgür biri olduğumu ispat etmek için aptalca bir şey yapmalıydım. İyi de ne yapabilirdim ki? Mesela karanlık, derin bir kuyunun dibinde bir saat kapalı mı kalsaydım? O anda birden aklıma geldi. *Bu* tam da Menşiki'nin yaptığı şey değil miydi? Onun yaptığı şeyler için aptalca demek doğ-

ru olmazdı belki, ama nasıl bakılırsa bakılsın, en hafif tabirle, epey sıra dışıydı.

Marie Akikava evime geldiğinde öğleden sonra saat dört sularıydı. Kapı zili çaldı, kapıyı açtığımda karşımdaydı. Yarı açık kapıdan süzülür gibi hızla içeri girdi. Sanki bir bulut parçası gibi. Sonra temkinli bir şekilde etrafa göz gezdirdi.

"Kimse yok."

"Kimse yok" dedim.

"Dün biri gelmişti."

Bu bir soruydu. "Evet, arkadaşım kalmaya gelmişti" dedim.

"Bir erkek arkadaşındı."

"Evet, öyle. Bir erkek arkadaştı. İyi de birinin geldiğini nereden biliyorsun?"

"Burada daha önce görmediğim siyah bir araba evin önünde duruyordu çünkü. Kutu gibi bir şekli olan eski bir araba."

Amada'nın "İsveç hazır yemek kutusu" adını taktığı eski Volvo Wagon. Ölü rengeyiklerini taşımak için kullanışlı bir araba.

"Dün de mi buraya geldin?"

Marie sessizce başıyla onayladı. Boş vakit bulduğunda "gizli geçitten" geçip bu evin durumunu gözlemeye geliyordu demek. Benim buraya taşınmamdan önce de burası onun oyun alanıydı sonuçta. *Av bölgesi* de denebilir. O alana şans eseri ben taşınmıştım. Acaba burada daha önce yaşamış olan Tomohiko Amada ile de görüşmüş müydü? Bir ara bunu ona sormalıydım.

Marie'yi oturma odasına götürdüm. Sonra o kanepeye oturdu, ben de rahat koltuğa geçtim. Bir şey içer misin diye sordum ona, gerek yok, diye yanıtladı.

"Üniversiteden arkadaşım kalmaya geldi" dedim.

"Yakın arkadaşın mı?"

"Öyle" dedim. "Benim için arkadaş diyebileceğim tek kişi o."

Onun tanıştırdığı meslektaşı karımla yatmış olsa da, o bu gerçeği bildiği halde benden saklamış olsa da, karımın bu ilişkisi sonucu geçenlerde resmi olarak boşanmış olsak da, arkadaşlığımız o kadar sağlamdı ki bunlar bile ilişkimize gölge düşüremezdi. Ona arkadaşım dememem gerçeğin sınırlarını zorlamak olmuyordu.

"Hiç yakın arkadaşın var mı?" diye sordum.

Marie bu sorumu yanıtlamadı. Gözünü bile kırpmadı, sanki sorumu duymamış gibi bir ifade vardı yüzünde. Galiba bunu sormamam gerekiyordu.

"Bay Menşiki yakın arkadaşınız değil" dedi Marie. Bu soru işareti taşıyan bir cümle olmasa da en yalın haliyle bir soruydu. *Menşiki yakın arkadaşınız değil, değil mi?* diye sormak istiyordu.

"Geçen konuştuğumuzda da söylediğim gibi, Bay Menşiki'nin arkadaşım olduğunu söyleyecek kadar tanımıyorum kendisini. Bay Menşiki ile bu eve taşındıktan sonra görüşür olduk ve benim buraya taşınmamın üzerinden henüz altı ay bile geçmedi. İnsanların iyi arkadaş olması zaman alır. Diğer taraftan Bay Menşiki'nin çok ilginç biri olduğunu da kabul etmeliyim."

"Evet, çok ilginç biri."

"Nasıl desem? Diğer insanlardan biraz farklı karakterde biri. *Biraz*dan ziyade, epey farklı aslında. Öyle kolayca anlaşılır biri değil."

"Karakter."

"İnsanı kendisi yapan özellikler."

Marie bir süre gözlerini dikip yüzüme baktı. Sonraki sözlerini özenle seçmiş gibi konuştu.

"Onun evinin terasından bizim ev apaçık görünüyor."

Biraz durduktan sonra cevap verdim. "Öyle mi? Tam kar-

şısında olduğundandır. Ama onun evinden benim evim de apaçık görünüyor. Sadece sizin ev değil."

"Ama onun bizim evi *gözetlediğini* düşünüyorum."

"Gözetlemek mi?"

"Görülmesin diye üstünü örtmüş ama terasında büyük bir teleskop vardı. Tripod da. Onu kullanıyorsa, bizim evi tüm detaylarıyla gözetliyor demektir."

Kız onu yakaladı diye düşündüm. Çok dikkatli, gözlem yeteneği çok yüksek bir çocuktu. Önemli hiçbir şeyi kaçırmıyordu.

"Bay Menşiki o teleskopu kullanarak evinizi mi gözetliyor demek istiyorsun?"

Marie bir kez başını sallayarak onayladı. Derin bir nefes alıp verdim. Sonra, "İyi de bu tahminin ötesinde bir şey değil. Terasında çok güçlü bir teleskopun bulunması, onun evinizi gözetlediği anlamına gelmez ki. Yıldızları ya da ayı izliyor da olabilir" dedim.

Marie'nin bakışlarında aynı kararlı ifade vardı. Sonra, "Hep *izleniyormuşum* gibi bir hisse kapılıyordum zaten. Bir süredir. Ama kim, nereden beni izliyor, o kadarını bilemiyordum. Geçen gün anladım. Beni izleyen mutlaka *o adamdı*" dedi.

Derin bir nefes aldım. Marie doğru tahminde bulunmuştu. Menşiki, Marie Akikava'nın evini her gün o çok güçlü teleskopuyla gözetliyordu. Ancak bildiğim kadarıyla –Menşiki'yi savunuyor değilim ama– kötü bir niyeti yoktu bunu yaparken. Marie'yi izliyordu sadece. On üç yaşındaki bu güzel kız Menşiki'nin kızı *olabilirdi*. Bu yüzden de, aslında sadece bu yüzden onların evinin tam karşısındaki o büyük malikâneyi almıştı. Belki zorbalık etmiş, orada yaşayanları evden çıkarmıştı. Ama şimdi burada bunları Marie'ye anlatamazdım.

"Eğer iddia ettiğin gibiyse" dedim, "hangi amaçla ısrarla senin evini gözetlesin ki?"

"Bilmiyorum. Halama ilgi duyduğu içindir belki."

"Halana *ilgi mi* duyuyormuş?"

Başını hafifçe sallayarak onayladı.

Gözetlenenin kendisi olabileceğinden hiç kuşkulanmıyordu Marie. Erkeklerin cinsel ilgisini çekebileceği düşüncesi de henüz oluşmamış olabilirdi. Biraz tuhaf bulmuştum dediğini ama tahminine karşı da çıkmadım. O böyle görüyorsa öyle bırakmak daha iyi olabilirdi.

"Bay Menşiki bir şeyler gizliyor sanki" dedi Marie.

"Ne gibi bir şey?"

Bunu yanıtlamadı. Onun yerine önemli bir bilgi verirmişçesine konuştu.

"Halam bu hafta bir kez daha çıktı Bay Menşiki ile."

"Çıktılar mı?"

"Onun evine gittiğini düşünüyorum."

"Tek başına mı gitti onun evine?"

"Öğleden sonra arabaya binip gitti ve akşamüzeri geri geldi."

"Ama Menşiki'nin evine gittiğinden emin değilsin."

Marie, "Ben anlarım" dedi.

"Nasıl anlarsın?"

"Halam pek dışarı çıkmaz normalde" dedi Marie. "Elbette kütüphanede gönüllü olarak çalışmaya gitmek, alışverişe çıkmak başka ama o zaman da duş alıp, tırnaklarına oje sürüp parfüm sıkmaz, en güzel iç çamaşırlarını giyip de çıkmaz."

"Sen çok iyi bir gözlemcisin" dedim, etkilenmiştim. "Ama halanın görüştüğü kişi gerçekten de Bay Menşiki mi acaba? Başka biri olamaz mı?"

Marie gözlerini kısarak bana baktı. Sonra hafifçe hayır anlamında salladı başını. *O kadar da aptal değilim*, der gibiydi. Pek çok nedenden ötürü, o kişinin Menşiki'den başkası olmayacağını düşünüyordu. Ayrıca Marie Akikava kesinlikle aptal değildi.

"Halan, Bay Menşiki'nin evine gitti ve ikisi orada vakit geçirdi demek."

Marie başıyla onayladı.

"Sonra ikisi... bunu nasıl söyleyeceğimi bilmiyorum... çok yakın bir ilişki yaşadılar."

Marie bir kez daha salladı başını. Sonra hafiften yanakları kızardı. "Öyle, *çok yakın bir ilişki yaşadılar* diye düşünüyorum."

"Ama sen öğleden sonraları okula gidiyorsun, değil mi? Evde değildin. Tüm bunları nasıl bilebilirsin ki?"

"Ben anlarım. Kadınların yüzlerinden okunur."

Ama ben *anlayamıyorum*, diye düşündüm. Yuzu'yla birlikte yaşarken o, başka biriyle uzun bir süredir ilişki yaşıyordu ve ben hiç fark etmemiştim. Şimdi düşünüyorum da, biraz anlasaymışım iyi olacakmış. On üç yaşındaki kız çocuğunun şıp diye anladığını, ben neden anlayamıyordum acaba?

"İkisinin arasındaki ilişki epey hızlı gelişmiş" dedim.

"Halam her şeyi enine boyuna düşünen biridir, kesinlikle aptal biri değildir. Ama yüreğinin derinliklerinde bir yerlerde bir *zayıflık* var demek. Üstelik Bay Menşiki'nin de diğer insanların sahip olmayacağı özel bir gücü olduğunu düşünüyorum. Halamınkiyle kıyaslanamayacak kadar büyük bir güç."

Öyleydi belki de. Menşiki'nin gerçekten de özel bir gücü vardı. Bir şeyi gerçekten isterse, ona uygun bir şekilde hareket ediyor ve kimse onun bu isteğine karşı duramıyordu. Muhtemelen ben de onlardan biriydim. Bir kadının bedenine sahip olmak onun için hiç de zor bir şey olmamalıydı.

"Ve sen endişe ediyorsun, çünkü halanın Bay Menşiki tarafından farklı bir amaç için kullanıldığını düşünüyorsun, öyle mi?"

Marie düz siyah saçlarını eliyle kulağının arkasına itti. Küçük, beyaz kulağı ortaya çıktı. Çok güzel bir şekli vardı kulağının. Sonra başıyla onayladı dediğimi.

"İlerlemiş bir kadın-erkek ilişkisini durdurmak o kadar kolay bir iş değildir" dedim.

Hem de hiç kolay değildir, dedim kendi kendime. Hindu

keşişlerin taşıdığı devasa geçit arabası gibi, kaçınılmaz olarak bir dolu şeyi ezip geçerek ileriye doğru gitmekten başka yapacak bir şey yoktu. Bunun geri dönüşü yoktu.

"İşte size bunu danışmaya geldim" dedi Marie. Gözlerimin içine bakıyordu.

Etraf oldukça kararmıştı, el lambasıyla Marie'yi "gizli geçidin" yakınına kadar götürdüm. Akşam yemeğine dek eve dönmüş olmam gerekiyor, demişti. Akşam yemeği yedi sularında yeniyormuş.

Bana akıl danışmaya gelmişti. Ancak faydalı bir şey söyleyememiştim ona. Bir süre olup biteni gözlemle bakalım demiştim sadece. Tüm diyebildiğim buydu. Eğer ikisi cinsel bir ilişki yaşamak istiyorlarsa da, bu nihayetinde yetişkin bir erkek ve yetişkin bir kadının kendi rızasıyla oluyordu. Ben bu durumda ne diyebilirdim ki? Olayların böyle gelişmesinin ardındaki gerçekleri de hiç kimseye (ne Marie'ye ne de halasına) açamazdım. Elim kolum bağlıydı.

Marie'yle neredeyse hiç konuşmadan koruluk içindeki yolda yan yana yürüdük. Yolun ortalarında bir yerde Marie elimi tuttu. Küçük elleri şaşırtıcı derecede güçlüydü. Birden elimi tutunca şaşırmasına şaşırmıştım ama çocukluğumda kız kardeşim de yürürken böyle elimi tutardı, garipsemedim. Benim için bildik bir histi bu, sanki gençliğime dönmüştüm.

Marie'nin eli yumuşaktı. Sıcaktı ama terli değildi. Bir şeyler düşünüyordu, düşündüğü şeylere göre elimi sıkışı güçleniyor, sonra yine gevşiyordu. Aynı kız kardeşimin elinin verdiği his gibiydi.

Eski tapınağın önünden geçerken elimi bıraktı ve bir şey demeden tek başına tapınağın arkasına dolandı. Ben de peşinden gittim.

Otların üzerinde ağır iş makinelerinin ezdiği yerler hâlâ belli oluyordu. Kuyu da her zamanki gibi olduğu yerde ses-

sizce duruyordu. Kuyunun üzerine birkaç kalın tahta konmuştu kapak niyetine, kapağın üzerinde de ağır taşlar diziliydi. Taşların yerinin değişmediğini el fenerinin ışığıyla teyit ettim. Bir önceki seferden beri kimse kapağı kaldırmamıştı.

"İçeriye bakmamda sakınca var mı?" diye sordu Marie.

"Sadece bakacaksın ama."

"Sadece bakacağım" dedi Marie.

Taşı yerinden oynatıp tahtalardan birini kaldırdım. Marie yere eğilip açık kısımdan kuyunun dibine doğru baktı. Feneri içeriye doğru tuttum. İçeride tabii ki kimse yoktu. Metal merdiven tek başına duruyordu. İsteyen o merdiveni kullanıp kuyunun içine inip sonra yukarı çıkabilirdi. Derinliği üç metreyi bulmuyordu ama merdiven olmasa yeryüzüne tekrar çıkmak mümkün değildi. Duvar pürüzsüzdü ve oradan tırmanılamazdı.

Marie Akikava tek eliyle saçını tutarak uzun bir süre kuyunun içine baktı. Gözlerini kısmış, sanki karanlığın içinde bir şey arar gibi. O kuyunun nesi ilgisini çekmişti, bilmiyordum. Sonra başını kaldırıp bana baktı.

"Bu kuyuyu kim yapmıştır ki?" diye sordu.

"Kim acaba? İlk başta su kuyusu diye düşünmüştüm ama değil. Böylesine kullanışsız bir kuyuyu açmanın bir anlamı yok. Her koşulda çok eskiden yapılmış gibi görünüyor. Taşlar da çok özenli örülmüş. Çok zaman almış olmalı."

Marie bir şey demeden yüzüme bakıyordu.

"Buralar eskiden beri senin oyun alanındı, öyle değil mi?" dedim.

Başını salladı.

"Ama eski tapınağın arkasında böyle bir kuyu olduğunu yakın zamana dek sen de bilmiyordun."

Yine başını salladı. Bilmiyordum anlamına geliyordu bu.

"Bu kuyuyu bulup sen açtırdın değil mi?" diye sordu.

"Öyle. Keşfeden ben oldum. Burada bir kuyunun varlığından haberim yoktu, taş yığınının altında *bir şeyler olduğunu* düşündüm. Gerçekteyse taşları kaldırtıp kuyuyu açtıran ben değil, Bay Menşiki'ydi" diye açıldım bir cesaret. Dürüst konuşmak daha iyi olacaktı.

O sırada ağaçların arasından tiz bir kuş ötüşü duyuldu. Arkadaşlarına bir şeyleri haber veriyor gibi bir sesti bu. Başımı kaldırıp sesin geldiği yöne baktım ama kuşu göremedim. Tek görebildiğim yapraklarını dökmüş sıra sıra dallardı. Dalların üzerinde ise yassı, kül rengi bulutlar süzülüyordu. Kışın yakın olduğu günbatımından anlaşılıyordu.

Marie'nin yüzü asıldı. Ama bir şey demedi.

"Ne şekilde demek yerinde olur bilemiyorum ama bu kuyu biri tarafından açılmayı çok istiyor gibiydi. Sanki onun için çağırmıştı bizi" dedim.

"Sizi çağırmış mıydı?"

"Bize seslenerek adeta bizi davet etti."

Başını kaldırıp yüzüme baktı. "Açılmayı sizden istedi yani?"

"Öyle."

"*Bu kuyu* istedi yani?"

"Ben olmasam, herhangi biri de olabilirdi. Ben şans eseri oradaydım."

"Ve gerçekte burayı açtıran kişi Bay Menşiki."

"Hı hı. Ben Bay Menşiki'yi buraya getirdim. Eğer o olmasaydı bu kuyu muhtemelen hiç açılmayacaktı. İnsan gücüyle yerinden oynatılacak taşlar değildi, benim de ağır iş makinesi kiralayacak param yoktu. Büyük şans yani."

Marie bu söylediklerim üzerine bir süre düşündü.

"Belki de kuyuyu açmasanız daha iyi olurdu" dedi. "Daha önce de söylemiştim gerçi."

"Olduğu haliyle bırakmak daha mı iyi olurdu?"

Marie bir şey demeden yerinden kalktı, kot pantolonu-

nun dizlerine yapışmış toprakları eliyle silkeledi. Sonra birlikte kuyunun üzerine kapağı koyduk, onun üzerine de ağır taşları dizdik. Taşların sıralanışını bir kez daha zihnime kazıdım.

"Öyle düşünüyorum" dedi Marie iki elini hafifçe birbirine sürterek.

"Bence bir tür efsane ya da söylence vardır bu kuyuyla ilgili. Özel bir dini hikâyesi var sanki."

Marie başını salladı. Bilmiyordu. "Babam bir şeyler biliyordur belki" dedi.

Babası tarafından akrabaları Meici Dönemi'nden beri buralarda toprak sahibiydi. Yandaki dağ da tümüyle Akikava Ailesi'nin mülküydü. Bu yüzden babası kuyu ve tapınak hakkında bir şeyler biliyor olabilirdi.

"Babana sorar mısın?"

Marie hafifçe dudak büktü. "Bir ara sorayım" dedi, bir süre düşündükten sonra ekledi. "Konuşma fırsatı bulabilirsem."

"Kimin hangi gayeyle bu kuyuyu açtığıyla ilgili bir ipucu bulabilirsek ne iyi olur."

"İçine bir şey hapsetmiş, çıkamasın diye de üzerine ağır taşlar koymuşlardır belki" dedi Marie.

"Yani o şey içinden kaçamasın diye kuyunun üzerine taştan bir tümsek yapılmış, lanetten korunmak için de bir tapınak inşa edilmiş, öyle mi?"

"Öyle olabilir."

"Ama biz o kuyuyu açmış bulunduk."

Marie hafifçe omuz silkti.

Koruluğun bittiği yere kadar Marie'yi geçirdim. Orada, artık tek kalmak istiyorum, dedi. Hava kararmış olsa da yolu ezbere biliyordu. "Gizli geçit"ten geçip evine dönerken onu kimse görsün istemiyordu. O geçidi sadece o biliyordu. Bu

yüzden Marie'yi orada bırakıp eve döndüm. Hava neredeyse kararmıştı. Soğuk bastırmak üzereydi.

Tapınağın önünden geçerken aynı kuş yine aynı tiz sesiyle öttü. Ama bu kez başımın üzerine bakmadım. Tapınağı arkamda bırakıp eve döndüm. Sonra akşam yemeği hazırladım. Yemek yaparken, suyla seyrelttiğim Chivas Regal'den bir bardak içtim. Şişede bir içimlik viski kalmıştı. Çok sessiz bir geceydi. Sanki bulutlar tüm dünyanın sesini emiyor gibi.

Kuyuyu açmasanız daha iyi olurdu.

Belki de Marie Akikava haklıydı. Belki de o kuyudan uzak durmalıydım. Son günlerde hep yanlış şeyler yapıyordum.

Şoko Akikava'yı Menşiki'nin kollarında hayal ettim. Beyaz, büyük malikânenin bir odasındaki geniş yatakta, ikisi çıplak halde birbirlerine sarılmışlar. Bunlar elbette benimle ilgisi olmayan bir dünyada yaşanan, benimle ilgisi olmayan şeylerdi. Ancak ikisini düşündükçe, içimde tuhaf bir yoksunluk hissi duydum. Sanki garda durmuş geçip giden boş ve uzun bir trene bakıyormuş gibi.

Nihayet uykum geldi ve pazar günü benim için bitti. Rüya görmeden, kimse tarafından rahatsız edilmeden, derin bir uykuya daldım.

45

Sanki bir şeyler olmaya başlayacaktı

Aynı anda yaptığım iki resim içinde ilk biten *Koruluk İçindeki Kuyu* oldu. Cuma öğleden sonra tamamladım resmi. Resim tuhaf bir şey; tamamlanmaya yaklaştıkça kendine özel bir anlam, bakış açısı ve ifade gücü kazanıyor sanki. Tamamlanınca da, resmeden kişiye bittiğini haber veriyor (en azından bende öyle oluyor). Yapılırken izleyen biri –eğer öyle biri varsa tabii– resmin nereye kadar yapım aşamasında olduğunun, hangi noktada bittiğinin ayrımına varamaz. Bitmiş resimle bitmemiş resmi ayıran o çizgi çoğu zaman göze görünmez çünkü. Bunu ancak ressam anlayabilir. *Bundan daha fazlasını eklemeye gerek yok*, der adeta eser. Sadece o sese kulak vermek yeterlidir.

*Koruluğun İçindeki Kuyu'*da da aynı şey olmuştu. Bir noktada resim artık tamamlanmış, daha fazla fırça kabul etmiyordu. Cinsel anlamda tamamıyla doyuma ulaşmış bir kadın gibi. Tuvali şövalenin üzerinden aldım, yere koyup duvara dayadım. Sonra ben de yere oturdum, uzun bir süre baktım o resme. Kapağı yarı kapalı o kuyunun resmine.

Aklıma neden birdenbire böyle bir resim yapmak gelmişti, anlamını ve nedenini kavrayamadım. *Koruluğun İçindeki Kuyu* resmini yapmak istemiştim. Başka bir açıklaması yoktu. Bu arada bir oluyordu. Bir şey –bir manzara, obje, insan– gayet basit ve sade bir şekilde beni dürtüyordu, ben de fırçayı elime alıp onu tuvale resmetmeye başlıyordum. İşte bu, di-

yebileceğim bir anlamı olmadığı gibi, bir amacı da olmuyordu o resmi çizmemin. Canım öyle istediği için yaptığım bir şeydi çünkü.

Hayır, değil, öyle değil, diye düşündüm. "Canım öyle istediği için" falan değil. *Bir şey* benden bu resmi yapmamı istemişti. Çok güçlü bir şekilde hem de. O istek beni harekete geçirmiş, resme başlatmış, adeta beni arkamdan iterek kısa sürede içinde kendini tamamlatmıştı. O kuyu kendi arzusuyla, beni kullanarak kendisini resmettirmek istemişti –bir niyetle. Tam da Menşiki'nin (muhtemelen) bir tür niyetle kendi portresini bana yaptırması gibi.

Uzaktan, nesnel bir şekilde baktığımda, hiç de fena bir resim değildi. Sanat eseri olarak kabul görüp görmeyeceğini bilemiyordum (savunmak amacıyla demiyorum ama ben bir sanat eseri ortaya koyayım diye resim yapmaya kalkmamıştım). Ne var ki sanatsal açıdan bakınca eleştirecek bir yanı yoktu. Kompozisyonu kusursuzdu, ağaçların arasından süzülen güneş ışığı da, dökülmüş yaprak yığını da, her şey gerçekçi bir şekilde canlandırılmıştı. Resim son derece detaylı ve betimleyici olmakla birlikte sembolik ve gizemli bir etki de uyandırıyordu.

O bitmiş resme uzun süre bakınca güçlü bir duyguya kapıldım, o resmin içinde bir *hareket öngörüsü* vardı. Yüzeysel olarak bakarsan, tıpkı ismi gibi sadece *Koruluğun İçindeki Kuyu*'nun yapıldığı somut bir manzara resmiydi. Hayır, manzara resminden ziyade, bir anlamda "reprodüksiyon" demek bile mümkündü. Resim yapmak, farklı tarzlarda olsa da, uzun bir süredir benim mesleğim olmuştu, bu resimde de edindiğim teknikleri kullanıp oradaki manzarayı tuval üzerinde olabildiğince sadık bir şekilde canlandırmıştım. Resmetmekten ziyade *kaydetmiştim*.

Ama bu resimde *hareket öngörüsü* gibi bir şey vardı. Bu manzaranın içinde, sanki bundan sonra bir şeyler gerçekleşe-

cekti. Tam da şimdi sanki bir şeyler olmaya başlayacaktı. Nihayet anladım. Bu resmin içine çizmeye çalıştığım ya da o bir *şeyin* bana *çizdirmeye* çalıştığı şe y bu öngörü ya da belirti idi.

Yerde pozisyonumu değiştirip bir kez de farklı bir açıdan baktım resme.

Acaba orada bundan sonra nasıl bir hareket olacaktı? Yarı açık kapağın altındaki karanlığın içinden biri ya da bir şey mi çıkıp gelecekti? Yoksa tam tersine birileri onun içine mi girecekti? Uzun bir süre o resme baktım, orada ortaya çıkacak "hareket" nasıl bir şey olacaktı resimden bunu anlayamadım. Bildiğim tek şey, orada bir hareketin doğmak üzere olduğuydu, hiç kuşkum yoktu, çok güçlü bir şekilde seziyordum bunu.

Ve neden, hangi amaçla bu kuyu bana resmini yaptırmıştı? Bana bir şey mi anlatmaya çalışıyordu? Beni uyarmaya mı çalışıyordu? Sanki bir bilmeceydi. Bir sürü bilmece vardı ama tek bir tanesinin bile çözümü yoktu. Bu resmi Marie Akikava'ya gösterip onun fikrini alayım diye düşündüm. Resimde benim göremediğim bir şey görebilirdi Marie.

Cuma günü Odavara İstasyonu yakınındaki resim kursunda ders verme günümdü. Marie Akikava da öğrencilerden biriydi. Ders bittikten sonra belki onunla konuşma imkânı bulurdum. Arabama atlayıp yola çıktım.

Otoparka arabamı park ettim, ders başlayana dek henüz zaman vardı, her zamanki kafeye gidip kahve içtim. Öyle Starbucks gibi parıltılı, işlevsel bir yer değildi, zamanın ulaşamadığı bir kafeydi, yaşlılığının başlarındaki işletmecisi ilk günden beri tek başına çalışıyordu, cadde arkasında bir yerdi. Koyu, simsiyah kahveyi çok ağır bir kupaya doldurdu. Eski hoparlörlerden eski dönem caz müziği yayılıyordu içeriye. Billy Holiday, Clifford Brown müzikleri. Kahvemi bitirince çarşıda gezindim, sonra kahve için filtre kâğıdımın çok az

kaldığını hatırladım ve bir paket aldım. Daha sonrasında eski plak satan bir dükkâna girdim, eski plaklara bakarak zaman geçirdim. Düşününce, çok uzun bir zamandır klasik müzik dışında bir şey dinlememiştim. Tomohiko Amada'nın plak rafında sadece klasik müzik plakları vardı çünkü. Bir de radyoda AM bandında haberleri ve hava durumunu dinliyordum, bunların dışında bir şey dinlememiştim (coğrafi koşullar yüzünden FM yayınını çekmiyordu radyo).

Hiroo'daki dairemdeki CD ve plaklarımı, –sayıları çok değildi ama– hepsini orada bırakmıştım. Ne kitap ne de CD almıştım yanıma, benimkilerle Yuzu'nunkileri tek tek ayırmaya yüreğim el vermemişti. Sadece zahmetli olduğundan değil, aynı zamanda bu imkânsıza yakın bir işti. Mesela, Bob Dylan'ın "Nashville Skyline"ı ya da "Alabama Song"un içinde yer aldığı The Doors albümü, acaba hangimizindi? Onları satın almış olanın kim olduğu da artık önemsizdi. Sonuçta ikimiz belli bir süre aynı müzikleri paylaşmış, onları birlikte dinleyerek günlerimizi geçirmiştik. Hangi CD'nin kimin olduğunu ayırabilsek bile, ona eklenmiş anıları ayırmak mümkün değildi. Bu yüzden de her şeyi geride bırakmaktan başka yapacağım bir şey yoktu.

Plak dükkânında "Nashville Skyline" ile The Doors'un ilk albümünü aradım. İkisini de bulamadım. Belki CD olarak vardı ama ben eski tarzda plaktan dinlemek istiyordum. Bunun birinci nedeni, Tomohiko Amada'nın evinde CD çaların olmayışıydı. Kasetçalar da yoktu. Birkaç plakçalar vardı sadece. Tomohiko Amada yeni aletlere sempati beslemeyen türde biriydi. Mikrodalga fırının olduğu yere iki metreden fazla yaklaşmıyordu muhtemelen.

Nihayet o dükkânda gözüme çarpan iki plağı satın aldım. Bruce Springsteen'in "The River"ı ve Roberta Flack'le Donny Hathaway'in düet plağını. İkisi de nostaljik albümlerdi. Hayatımın bir noktasından sonra yeni çıkan müzikleri dinleye-

mez olmuştum. Yeniler yerine eskiden hoşuma giden müzikleri tekrar tekrar dinliyordum. Kitaplarda da aynıydı durum. Eskiden okuduğum kitapları yeniden, bir kez daha okuyordum. Yeni yayımlanan kitaplara hiç ilgi duymuyordum. Zaman sanki bir noktada pat diye duruvermişti.

Belki gerçekten de durmuştu zaman. Ya da zorlukla hareket etmesine karşın ilerleme denen şey halihazırda durmuştu. Tam da restoranın kapanmasından az önce yeni sipariş kabul edilmemesi gibi. Ve bunun farkında olmayan bir tek bendim.

İki albümü kâğıt torbaya koydurup ödemesini yaptım. Sonra da yakındaki içki dükkânına uğrayıp viski aldım. Hangi markayı alsam diye biraz bocaladım. Nihayetinde Chivas Regal aldım. Diğer Scotch viskilerden biraz daha fiyatlıydı ama Masahiko Amada bir dahaki gelişinde evimde bunu görünce mutlaka sevinirdi.

Ders başlama saati çok yaklaştığından, plakları, kâğıt kahve filtresini ve viskiyi arabanın içine koyup dersin olduğu binaya girdim. İlkin saat beşte çocukların sınıfı vardı. Marie Akikava'nın olduğu sınıftı bu. Ancak Marie'yi göremedim. Bu alışılmadık bir durumdu. Her zaman büyük bir hevesle derse katılırdı, bildiğim kadarıyla da bu ilk devamsızlığıydı. Bu yüzden onu sınıfta göremeyince huzursuzlandım. Tuhaf bir uygunsuzluk belirtisi hissettim. Ona bir şey mi olmuştu? Aniden rahatsızlanmış ya da başına bir şey mi gelmişti?

Yine de, sanki hiçbir şey yokmuş gibi işime devam ettim, öğrencilere basit temalar verip onlara resim çizdirdim, her birinin çizdiği resme yorum yaptım, önerilerde bulundum. Ders bitince çocuklar evlerine gitti, ardından yetişkinler sınıfı başladı. O ders de sorunsuz bir şekilde geçti. Güler yüzle havadan sudan sohbetler ettik (havadan sudan sohbet etmek, benim pek başarılı olduğum bir şey değildi bu ama yapınca da oluyordu sanki). Sonra resim kursunun sahibi ile

gelecek kurs planları hakkında kısa bir toplantı yaptık. Marie Akikava'nın neden derse gelmediğini o da bilmiyordu. Evinden arayan olmamıştı.

Kurstan çıkıp tek başıma yakındaki lokantaya girdim, sıcacık *tempura* ve *soba* eriştesi yedim. Bu da benim haftalık alışkanlıklarımdan biriydi. Her zamanki dükkânda, her zamanki *tempura* ve *soba*dan yemek, benim ufak keyiflerimden biri olmuştu. Sonra da arabama bindim ve dağdaki evime döndüm. Eve döndüğümde saat akşam dokuz olmak üzereydi.

Telefonun telesekreteri olmadığından (bu tür akıllı sistemleri Tomohiko Amada sevememişti belli ki) ben dışarıdayken birinden telefon geldi mi bilmiyordum. Bir süre o eski moda almaca baktım ama telefon bana bir şey demedi. Karanlık sessizliğini korudu.

Küvete girip uzun uzun kaldım, bedenim de ısındı o arada. Sonra şişede kalan Chevas Regal'i bir bardağa koydum, içine buzluktan iki parça buz atıp oturma odasına geçtim. Öğlende satın aldığım plakları döner tablaya yerleştirdim, viski içerek müzik dinledim. Klasik müzikten başka türde bir müziğin dağın tepesindeki bu evin oturma odasında çalması başta *uygunsuz* bir şey gibi hissettirdi. O odanın atmosferi kendini uzun yıllar boyunca klasik müziğe göre ayarlamıştı sanki. Ne var ki şimdi çalınan benim dinlemeye alışık olduğum türde bir müzikti, zaman ilerledikçe nostalji o *uygunsuzluğu* biraz geçirdi. Ve nihayet bedenimdeki kaslar çözülüyormuş gibi bir rahatlık hissi geldi. Kaslarım ben farkında olmadan kasılmıştı demek.

Roberta Flack'le Donny Hathaway'in düet plağının A yüzünü dinlemeyi bitirdim, B yüzünün ilk parçası ("For All We Know" harika bir parçaydı) daha yeni başlamıştı ki telefon çaldı. Saat on buçuğu gösteriyordu. Bu geç saatte beni evden arayan olmazdı. Ahizeyi elime almak istemedim bir türlü. Ancak telefonun çalışında bir şekilde aciliyet hissettiren

bir ton sezmiştim. Bardağı bırakıp kanepeden kalktım, plağın iğnesini kaldırdım, sonra da ahizeyi elime aldım.

"Alo" dedi Şoko Akikava.

Cevap verdim.

"Gecenin bir vakti rahatsız ettiğim için özür dilerim" dedi. Sesinde endişe vardı.

"Size bir şey sormam gerekiyor; Marie bugün resim dersinize gelmedi, değil mi?"

Gelmedi dedim. Bu tuhaf bir soruydu. Marie okuldan (bölgedeki devlet okulu) sonra resim kursuna geldiğinden üzerinde okul forması olurdu. Resim kursu bitmeye yakın, halası arabayla onu almaya gelirdi. Sonra ikisi birlikte eve dönerlerdi. Bu her zamanki alışkanlıklarıydı.

"Marie'yi bulamıyorum."

"Bulamıyor musunuz?"

"Evet, hiçbir yerde."

"Ne zamandan beri?" diye sordum.

"Okula gidiyorum diyerek çıktı evden her zamanki gibi. Arabayla istasyona kadar bırakayım dedim ama yürüyeceğim dedi. Yürümeyi sever. Arabaya binmekten pek hoşlanmaz. Okula geç kalacak gibi olursa onu ben arabayla bırakırım, öyle bir durum yoksa yürüyerek dağdan iner, otobüse binip istasyona kadar gider. Bu sabah da hep yaptığı gibi saat yedi buçukta evden ayrıldı."

Bunları bir solukta söyleyen Şoko Akikava biraz durdu. Telefondan nefesini düzenlediğini anlıyordum. Ben de o arada bana verilen bilgileri aklımda toparladım. Sonra Şoko Akikava konuşmaya devam etti.

"Bugün cuma. Okuldan hemen sonra resim kursuna gittiği gün. Her zaman ders bitimine doğru ben arabayla onu almaya gelirdim. Ama bugün otobüse binip eve dönerim, gelmene gerek yok dedi. Bu yüzden de onu karşılamaya gitmedim. Ne de olsa pek söz dinlemeyen bir kız. Normalde, saat yedi

ile yedi buçuk arasında eve dönmüş olur. Sonra yemek yeriz. Ama bugün saat sekiz olduğunda hâlâ ortada yoktu, sekiz buçuk olduğunda da henüz eve dönmemişti. Endişelendim, resim kursuna telefon ettim, görevliden bugün Marie'nin kursa gitmediğini öğrendim. Bugün kursa gitmemişti. Çok endişelendim. Saat on buçuk oldu ve bu saatte hâlâ eve dönmedi. Hiç haber de vermedi. Ben de belki bir şey biliyorsunuzdur diye size telefon ettim."

"Marie'nin nerede olduğu hakkında benim de bir fikrim yok" dedim. "Bugün akşamüzeri derse girdiğimde Marie sınıfta yoktu. Gelmediğine şaşırmıştım da. Şimdiye dek derse gelmemezlik etmemişti hiç."

Şoko Akikava derin bir iç çekti. "Ağabeyim henüz eve dönmedi. Ne zaman döneceğini haber vermedi. Aslında bu gece eve gelip gelmeyeceğinden de emin değilim. Evde tek başımayım, ne yapacağımı bilemedim."

"Marie okul formasıyla mı çıkmıştı bu sabah evden?" diye sordum.

"Evet, okul forması vardı üstünde, çantasını da omzuna almıştı. Her zamanki gibi. Okul formasının ceketi ve eteğiyle. Ama okula gerçekten gidip gitmediğini bilmiyorum. Artık saat çok geç oldu, bu saatte teyit edemem. Ama okula gittiğini düşünüyorum. İzin almadan devamsızlık yapsaydı, okuldan haber gelirdi. Harçlığını da sadece bir gün yetecek kadar almıştı. Cep telefonu var ama kapalı. Cep telefonu kullanmayı sevmiyor. Sadece kendisi arayacağı zaman açar, normalde hep kapalı tutar telefonunu. Çoğunlukla kapalıdır yani. Kaç kere uyardım onu bu konuda. Önemli bir şey olabilir, telefonunu açık tut, diye."

"Bugüne dek böyle bir şey olmamış mıydı hiç? Gece eve geç vakit dönmesi yani?"

"Bu ilk oluyor, gerçekten. Okulu da ciddiye alıyor Marie. Yakın arkadaşı yok hiç, okulu da pek seviyormuş gibi görün-

müyor ama bir kez verilen karara her zaman uyan bir kızdır o. İlkokulda hiç devamsızlık yapmadığı için ödül bile almıştı. Bu anlamda çok kuralcıdır. Okul bitince de doğruca eve gelir. Bir yerlerde oyalanmaz."

Marie'nin gece yarısı sık sık evden çıktığını halası hiç fark etmemişti demek.

"Sıra dışı bir şey oldu mu bu sabah peki ya da bir şey söyledi mi?"

"Hayır, sıradan bir sabahtı, her zamankiyle aynıydı. Ilık sütünü içti, bir dilim kızarmış ekmek yedi ve evden çıktı. Her gün yaptığı gibi. Sabahları kahvaltısını hazırlarım, bugün de öyle yaptım. Bu sabah pek bir şey söylemedi. Gerçi hep öyledir kendisi. Bazen konuşmaya başladı mı susmak bilmediği de olur ama genelde sorduğunuza cevap bile vermez."

Şoko Akikava'yı dinlerken oldukça endişelenmeye başlamıştım. Saat neredeyse on bire geliyordu, etraf zifiri karanlık olmuştu. Ay da bulutların ardına saklanmıştı. Marie Akikava'nın başına ne gelmişti acaba?

"Bir saat daha bekleyip eğer hâlâ bir haber gelmezse polisi aramayı düşünüyorum" dedi Şoko Akikava.

"Bu iyi olur" dedim. "Yapabileceğim bir şey olursa, hiç çekinmeden haber verin lütfen. Geç vakit olsa da."

Şoko Akikava teşekkür edip telefonu kapattı. Kalan viskiyi içtim, bardağı yıkadım.

Sonra atölyeye döndüm. Tüm ışıkları açtım, oda tamamıyla aydınlandı, şövalenin üzerindeki *Marie Akikava'nın Portresi*'ne baktım. Resmin çok az işi kalmıştı. Orada on üç yaşında sessiz bir kız çocuğu, *olması gereken* haliyle duruyordu. Sadece onun görüntüsü değil, onun varlığının göze görünmeyen birkaç ögesi de orada olmalıydı. Yaptığım resimlerde görme kabiliyetinin ötesine gizlenmiş bilgileri mümkün olduğunca ortaya çıkarmak, bunların verdiği mesajları baş-

ka bir formda ifade etmek istiyordum –elbette iş için yaptığım portreler hariç. Bu anlamda Marie Akikava benim için çok ilginç bir modeldi. Onun görüntüsünün altında pek çok işaret gizlenmişti, sanki illüzyonist resim *Trompe l'oeil*'deki gibi. Ve bu sabahtan beri onun nereye gittiğini bilmiyorduk. Sanki Marie o illüzyon resminin içine çekilmişti.

Yere koyduğum *Koruluk İçindeki Kuyu* resmine baktım. O gün öğleden sonra tamamladığım yağlıboya resme. O kuyunun resmi, *Marie Akikava'nın Portresi*'nden farklı bir anlamda, başka bir yönden, benden bir şeyler talep ediyordu.

Sanki bir şeyler olmak üzere, o resme bakarken yine böyle düşündüm. Bugün öğleden sonra bu sadece bir öngörüydü ama şimdi gerçekten de olmaya başlıyordu. Artık bir öngörü değildi. *Bir şeyler olmaya başlamıştı bile*. Marie Akikava'nın ortadan kaybolmasının *Koruluk İçindeki Kuyu* ile bir bağı olduğuna şüphe yoktu. Öyle olduğunu hissediyordum. Bu öğleden sonra o *Koruluk İçindeki Kuyu* resmini tamamladığımda bir şeyler harekete geçmişti. Ve muhtemelen onun sonucu olarak da Marie Akikava ortadan kaybolmuştu.

Ne var ki bunları Şoko Akikava'ya anlatamazdım. Anlatsam bile kafası gereksiz yere karışırdı.

Atölyeden çıktım, mutfakta birkaç bardak su içerek ağzımdaki viski tadını geçirmeye çalıştım. Sonra ahizeyi kaldırıp Menşiki'nin evine telefon açtım. Üçüncü çalışın ortalarında telefona çıktı. Sesinde birisinden önemli bir haber bekliyor gibi gergin bir tını vardı. Telefonun benden gelmiş olmasına biraz şaşırmış gibiydi. Gergin ses tonu hemen yumuşadı, her zamanki sessiz ve sakin sesi geri geldi.

"Gecenin bir vakti telefon açtığım için özür dilerim" dedim.

"Sorun değil. Hiç değil. Geç vakte dek uyanık oluyorum, nasıl olsa vaktim de bol. Sesinizi duymak beni mutlu ediyor."

Nasılsınız faslını atlayıp Marie Akikava'nın ortadan kaybolduğunu anlattım kısaca. Okula gidiyorum diye evden çık-

mış bu sabah, henüz eve dönmemiş. Resim kursuna da gelmedi. Menşiki bunları duyduğuna şaşırdı. Bir süre ne diyeceğini bilemedi.

"Bu konuyla ilgili bir tahmininiz var mı peki?" diye sordu Menşiki.

"Hiç yok" diye cevap verdim. "Hiçbir şey duymadım. Ya sizin?"

"Benim de bir tahminim yok. Benimle hiç konuşmuyor ki."

Sesinde hiçbir duygu yoktu. Basit bir gerçeği dile getiriyordu.

"Genelde sessiz biri. Hiç kimseyle konuşmuyor" dedim. "Marie bu saate dek evine dönmeyince, Şoko Akikava ne yapacağını şaşırmış. Marie'nin babası da henüz eve dönmemiş, tek başına ne yapacağını bilemez halde."

Menşiki bir süre sessiz kaldı. Onun böyle ne diyeceğini bilememesi çok enderdi.

"Benim yapabileceğim bir şey var mı?" diye sordu nihayet.

"Mümkünse buraya gelebilir misiniz?"

"Evinize mi?"

"Evet. Bu konuyla ilgili sizinle konuşmak istediğim bir şey var da."

Menşiki bir süre durdu. Sonra, "Tabii ki. Hemen geliyorum" dedi.

"Başka bir işle uğraşmıyordunuz değil mi?"

"Önemli bir şey değil" dedi Menşiki. Sonra hafifçe öksürdü. Saate bakıyor olmalıydı. "On beş dakika içinde sizde olurum."

Ahizeyi bıraktıktan sonra dışarı çıkmak için hazırlanmaya başladım. Üzerime kazak giydim, deri montumu da hazırladım, büyük el fenerini yanına koydum. Sonra kanepeye oturup Menşiki'nin Jaguar'ının yokuştan kükreyerek çıkmasını bekledim.

46

Yüksek, güçlü duvarlar insanı güçsüz kılar

Menşiki saat on biri yirmi geçe geldi. Jaguar'ın motor sesini duyunca deri montumu giyip evden çıktım, Menşiki'nin motoru kapatıp arabadan inmesini bekledim. Menşiki lacivert, içi dolgulu bir rüzgârlıkla siyah dar bir kot pantolon giymişti. Boynuna ince bir fular dolamıştı. Deri spor ayakkabı giymişti. Gür, beyaz saçları gecenin içinde parlıyordu.

"Koruluktaki o kuyuya bakmaya gidelim mi?"

"Elbette, gidelim" dedi Menşiki. "O kuyunun Marie'nin ortadan kaybolmasıyla bir ilgisi mi var?"

"Bunu henüz bilmiyorum. Ama kısa bir süredir uğursuz bir şeyler seziyorum. O kuyuyla ilgili bir şeyler."

Menşiki başka soru sormadı. "Anladım. Birlikte gidip duruma bir bakalım" dedi.

Jaguar'ın bagajından fener gibi bir şey çıkardı. Sonra bagajı kapatıp benimle birlikte koruluğa yöneldi. Ne ay ne de yıldız vardı. Rüzgâr da esmiyordu.

"Gecenin bir yarısı sizi çağırdığım için özür dilerim" dedim. "Ama o kuyunun durumuna bakmaya gitmek için sizin de gelmenizin iyi olacağını düşündüm. Tek başıma üstesinden gelemeyeceğimi hissettim."

Elini uzatıp montumun üzerinden omzuma hafifçe pat pat diye vurdu. Avutmak için. "Hiç sorun değil. Endişe etmeyin siz. Elimden ne gelirse yaparım."

Ağaç köklerine basmamaya dikkat ederek fenerle basaca-

ğımız yerleri aydınlatarak dikkatlice yürüdük. Her adımda ayaklarımızın altında ezilen yaprakların sesini duyuyorduk sadece. Bu ses dışında çıt çıkmıyordu. Etraftaki canlılar gizlenmiş, nefeslerini tutarak bizi izliyordu sanki. Gecenin zifiri karanlığı böyle bir yanılsamaya neden oluyordu. Durumu bilmeyen birileri bizi görse, mezar soygununa gittiğimizi sanabilirdi.

"Size tek bir şey sormak istiyorum" dedi Menşiki.

"Evet?"

"Neden Marie Akikava'nın ortadan kaybolmasıyla bu kuyu arasında bir ilgi olduğunu düşünüyorsunuz?"

Bir süre önce onunla birlikte o kuyuyu görmeye gittiğimi anlattım. Ben ona söylemeden önce de bu kuyunun varlığını biliyordu. Bu çevre onun oyun alanıydı. Buralarda olan her şeyi biliyordu. Bu yüzden de onun söylediğini Menşiki'ye söyledim. *Burayı olduğu haliyle bırakmalıydınız. O kuyuyu açmamalıydınız*, demişti Marie.

"O kuyunun önünde dururken özel bir şeyler hissetmiş gibiydi" dedim. "Nasıl açıklanır ki... Sanırım spiritüel bir şeydi."

"Ve ilgisini çekti?" dedi Menşiki.

"Aynen öyle. O kuyudan sanki hem çekiniyor hem de büyülenmiş gibiydi, sanki kuyu onu çekiyordu. Bu yüzden başına gelen her ne ise, o kuyuyla bağlantılı mı diye endişe ediyorum. Belki de kuyunun içindedir, yukarı çıkamıyordur."

Bu söylediklerimi bir süre düşündü Menşiki. Sonra, "Bunları halasına da anlattınız mı? Şoko Akikava'ya?" dedi.

"Hayır, henüz bir şey söylemedim. Bunları ona anlatmaya kalksam baştan anlatmak, kuyu hakkında açıklama yapmak zorunda kalırım. Hangi güdüyle o kuyuyu açtığımızı, neden sizin de bu işe karıştığınızı. Çok uzun bir konuşma olur ve hissettiklerimi de doğru bir şekilde anlatamayabilirim."

"Gereksiz yere endişelendirmiş olurdunuz."

"Polis de işe karışınca, durum daha da karmaşıklaşır. O kuyuya ilgi gösterirlerse tabii."

Menşiki yüzüme baktı. "Polis işe karıştı mı?"

"Halasıyla konuştuğum sırada henüz polise haber vermemişti. Ancak bu saatte muhtemelen arama için başvuruda bulunmuş olmalı."

Menşiki birkaç kez başını salladı. "Şey, bu çok normal tabii. On üç yaşında bir kız çocuğu gecenin bir yarısı olmuş ve hâlâ evine dönmemiş. Nereye gittiği bilinmiyor. Ailesinin polise haber vermesi kadar doğal bir şey olamaz."

Ancak polisin dahil olmasından Menşiki pek hoşlanmamış gibiydi. Ses tonundan anlaşılıyordu.

"Bu kuyu konusunu mümkün olduğunca aramızda tutalım. Dışarıya açmamak daha iyi olur. Anlatırsak işler daha karışık bir hal alabilir" dedi Menşiki. Ben de onunla aynı fikirdeydim.

Her şeyden önce Kumandan sorun olurdu. Kuyudan Kumandan olarak çıkıp gelen *idea*'nın varlığını işe karıştırmadan o kuyunun önemini insanlara anlatmak mümkün olmazdı. Bunu yapsak bile, Menşiki'nin de dediği gibi, işler daha da karışırdı. (Dahası, anlatsam kim inanırdı ki Kumandan'ın var olduğuna? Aklımdan şüphe ederlerdi.)

Eski tapınağa vardık, sonra arkasına dolandık. Kepçenin paletinin acımasızca ezdiği ve hâlâ ezilmiş halde duran otların üzerine basıp ilerleyince karşımıza kuyu çıktı. Önce ışıkları ayarladık ve kapağı aydınlattık. Kapağın üzerinde ağır taşlar duruyordu. Taşların dizilişini kontrol ettim. Küçük bir farkla da olsa taşlar yerinden oynamıştı. Biz Marie ile o kapağı açıp geri kapattıktan sonra biri o taşları yerinden oynatmış, kapağı açmış sonra da geri kapatmıştı, taşları da mümkün olduğu kadar eski yerlerine koymaya çalışmıştı. Ama ben o küçük farkı görebiliyordum.

"Birisi bu taşları yerinden oynatmış ve kapağı açmış, işaretleri görüyorum" dedim.

Menşiki dosdoğru yüzüme baktı.

"Marie Akikava mıydı sizce?"

"O muydu acaba? Bilmeyen kişi buraya gelmez, bizden başka bu kuyunun varlığını bilen kim var derseniz, sadece o biliyor. Onun olması olası görünüyor."

Elbette Kumandan da bu kuyunun varlığından haberdardı. Ne de olsa onun içinden çıkmıştı. Ama o bir *idea*'ydı. Kuyuya girmek için taşı yerinden oynatması gerekmezdi.

Sonra taşları çektik, kuyunun üzerindeki tahtaların hepsini kaldırdık. İki metre çapındaki yuvarlak kuyu yine karşımızdaydı işte. Daha önce gördüğümden daha büyük, daha da karanlık göründü gözüme. Bu da kuşkusuz gece karanlığının yarattığı bir yanılsamaydı.

Menşiki ile birlikte çömeldik ve fenerleri kuyunun içine doğru tuttuk. Kuyuda kimse yoktu. Hiçbir şey yoktu. Her zamanki gibiydi; etrafına duvarlar örülmüş, ıssız, silindir şeklinde bir alandı sadece. Ancak bir fark vardı. Merdiven orada değildi. Taş tümseği yerinden kaldıran bahçe ustalarının ince düşünceli davranıp arkalarında bırakıp gittikleri katlanır metal merdiven. En son gördüğümde, duvara dayalı haldeydi oysaki.

"Merdiven nereye gitmiş?" dedim.

Hemen bulduk. Biraz ötede, paletin ezdiği otların içinde yan yatmış duruyordu. Birisi o merdiveni yerinden almış, oraya koymuştu. Ağır bir şey olmadığından taşımak için çok güç gerekmezdi. Merdiveni alıp eski yerine, kuyunun içine koyduk, duvara dayadık.

"Aşağıya ineceğim" dedi Menşiki. "Bir şey bulurum belki."

"Emin misiniz?"

"Evet, endişeye gerek yok. Daha önce de inmiştim ya."

Bunu dedikten sonra Menşiki feneri alıp hiçbir şey olmamış gibi merdivenden aşağıya indi.

"Bu arada, Berlin'deki Doğu'yla Batı'yı ayıran duvarın

yüksekliği ne kadar biliyor musunuz?" diye sordu merdivenden inerken Menşiki.

"Bilmiyorum."

"Üç metre" dedi Menşiki yukarıya, bana doğru bakarak. "Yerine göre değişiyor ama genel uzunluğu buymuş. Bu kuyudan biraz daha yüksek. Yaklaşık yüz elli kilometre boyunca devam ediyordu. Kendi gözlerimle de gördüm. Berlin'in halen Doğu ve Batı diye ikiye ayrılmış olduğu dönemde. Çok hüzünlü bir manzaraydı."

Menşiki dibe ulaşınca fenerle etrafı aydınlattı. Yukarıya, bana doğru anlatmaya devam ediyordu.

"Duvarların ilk baştaki yapılma amacı insanları korumaktı. Dışarıdaki düşmanlardan, yağmur ve rüzgârdan korumak için. Ancak zamanla insanları içeri kapatmak için de kullanılmaya başlandı. Yüksek, güçlü duvarlar, insanı güçsüz kılar. Görsel olarak da, ruhsal olarak da. Amaç da buydu zaten."

Menşiki bunları dedikten sonra bir süre sustu. Sonra feneri tutarak taş duvarın her köşesini tek tek aydınlattı. Sanki piramitlerin göbeğindeki taş odayı araştıran bir arkeolog gibi sabırla, dikkatle. Fenerin ışığı çok güçlüydü, el fenerinden çok daha geniş bir alanı aydınlatıyordu. Sonra yerde bir şey bulmuş gibi dizlerini kırıp oradaki şeyi inceledi. Ancak o şeyin ne olduğu yukarıdan bakınca anlaşılmıyordu. Menşiki bir şey demedi. Bulduğu çok ufak bir şey gibiydi. Kalktı, o şeyi mendile sarıp rüzgârlığının cebine koydu. Sonra feneri başının üzerine kaldırıp yukarıya, bana baktı.

"Yukarı geliyorum" dedi.

"Bir şey mi buldunuz?" diye sordum.

Menşiki sorumu yanıtlamadı. Merdivenden dikkatlice tırmanmaya başladı. Her adımda vücudunun ağırlığıyla merdiven sallandı. Yukarı tırmanırken el feneri ile yolunu aydınlatarak izledim onu. Vücudunu hareket ettirme şekline bakın-

ca kaslarını güçlendirmek için her gün düzenli olarak egzersiz yaptığı belli oluyordu. En küçük bir hareketi bile gereksiz değildi. Gereken kasları yeterince kullanıyordu. Yukarı çıktığında bedenini esnetti, sonra pantolonuna bulaşan toprağı özenle silkeledi. Pek fazla toprak da bulaşmış değildi.

Soluklandıktan sonra konuşmaya başladı. "Aşağıda olunca yüksek duvarlar insanın daha çok gözünü korkutuyor, kendini çok güçsüz hissettiriyor. Bu tür bir duvarı Filistin'de de görmüştüm. İsrail'in yaptığı beton duvar sekiz metreden yüksekti. Tepesine yüksek gerilimli elektrik teli çekiliydi. Beş yüz kilometre boyunca devam ediyordu. İsraillilere üç metre yetmemiş, yaklaşık üç metrelik duvar da iş görür aslında.

Yere bıraktığı fener ayaklarımızın etrafını aydınlattı.

"Tokyo Kapalı Cezaevi'ndeki tek kişilik hücrenin duvarları da yaklaşık üç metreydi" dedi Menşiki. "Neden olduğunu bilmiyorum ama odanın duvarı çok yüksekti. Her gün, ama her gün tek gördüğüm o üç metrelik duvardı. Başka görülebilecek bir şey yoktu. Elbette duvara resim gibi bir şey asılamıyordu. Sadece duvar. Sanki bir kuyuya atılmış gibi hissediyor insan."

Susmuş, onu dinliyordum.

"Bir süre önceydi, bir nedenden ötürü bir kez Tokyo Kapalı Cezaevi'nde bir süre tutuklu kalmıştım. Bunu size hiç anlatmamıştım değil mi?"

"Hayır, anlatmamıştınız daha önce" dedim. Onun cezaevine girmiş olduğunu kız arkadaşımdan duymuştum ama elbette bunu ona söyleyemezdim.

"Başkasından duymanızı istemedim. Bildiğiniz gibi dedikodu denen şey, hikâyeyi renklendirmek için gerçekleri çarpıtır. Bu yüzden gerçekleri doğrudan benim ağzımdan duyun istedim. Pek eğlenceli bir şey değil gerçi, yine de size anlatmak isterim sakıncası yoksa."

"Ne sakıncası olabilir. Anlatın lütfen."

Menşiki biraz duraksadıktan sonra konuşmaya başladı. “Bahane buluyor değilim ama suçlu hissetmemi gerektirecek bir şey yapmadım. Bugüne dek pek çok işe el atmışlığım var. Her zaman çeşitli riskler aldım. Ancak kesinlikle aptal biri olmadığım gibi doğuştan da temkinliyimdir; yasadışı bir şeye asla el atmam. Bu çizgiye hep uymuşumdur. Ancak o zamanlar benim tesadüfen ortaklık kurduğum bir kişi vardı, dikkatsiz ve düşüncesiz biriydi. Onun yüzünden başıma çok iş açıldı. Ondan sonra da bir daha kimseyle ortaklık kurmadım, hep kaçındım. Tek başıma sorumluluk alarak yaşamaya karar verdim.”

“Soruşturma hangi suç için açıldı?”

“İçeriden bilgi sızdırma ve vergi kaçırma. Ekonomik nitelikte suç. Açılan davanın neticesinde suçsuz bulundum. Savcı oldukça sert biriydi ve çok uzun zaman cezaevinde kaldım. Birçok sebep öne sürülüp tutukluluk sürem uzatıldıkça uzatıldı. O kadar uzun bir süreydi ki duvarlarla çevrili bir yere girince, şimdi bile o günleri hatırlıyorum. Az önce de dediğim gibi benim açımdan yasalara aykırı tek bir şey bile yoktu. Bu gün kadar açıktı. Savcı iddianame senaryosunu yazmıştı ve o senaryoya göre benim suçluluğum kesindi. Dahası, senaryosundan ödün de vermiyordu. Bürokrasi böyledir. Bir şeye karar verdiklerinde onu değiştirmeleri neredeyse imkânsızdır. Akıntıya karşı yüzeceksen bir şekilde birileri sorumluluğu üstlenmek zorundadır. Bu yüzden de uzun bir süre cezaevinde tek kişilik bir hücrede kapalı kaldım.”

“Ne kadar süre?”

“Dört yüz otuz beş gün” dedi Menşiki sanki o kadar da önemli bir şey değilmiş gibi. “Bu sayıyı ömrüm boyunca unutamayacağım herhalde.”

Tek kişilik dar bir hücrede dört yüz otuz beş gün gibi uzun bir süre geçirmenin çok ürkütücü olduğunu hayal etmek hiç de zor değildi.

"Sizin bugüne dek dar bir yerde uzun süre kapalı kalmışlığınız oldu mu?" diye sordu Menşiki.

Olmadı, dedim. Taşıma şirketi kamyonetinin kasasında kapalı kaldığımdan beri feci derecede kapalı yer korkum vardı. Asansöre bile binemiyordum. Ben onun yaşadıklarını yaşamış olsam dağılırdım herhalde.

"Oradayken öyle dar bir yerde kalmaya katlanmamı sağlayacak bir beceri geliştirdim. Her gün kendimi eğittim. Orada bulunduğum süre içinde birkaç dil öğrendim. İspanyolca, Türkçe, Çince. Tek kişilik hücrede elinizde bulundurabileceğiniz kitap sayısı sınırlıydı ama sözlükler bu sınıra dahil değildi. Bu yüzden de tutuklu kaldığım süre içinde dil öğrenme fırsatı buldum. Şanslıyım ki odaklanma gücü bahşedilmiş biriydim, ayrıca dil öğrenmeye çalışırken duvarın varlığını tamamıyla unutabiliyordum. Her şeyde mutlaka iyi bir yan vardır" dedi Menşiki.

Kapkara bulutların ardında da parlayan bir güneş vardır.

Menşiki anlatmaya devam etti. "Ancak en korkutucu tarafı deprem ve yangın düşüncesiydi. Bir kafesin içine kapatılmışsın, büyük bir deprem olsa, yangın çıksa o kapalı yerden kaçamazsın ki. O dar alana kısılmış halde ezilmeyi ya da yanarak ölmeyi düşününce, korkudan nefesim kesilecek gibi oluyordu. O korkuyla bir türlü baş edemiyordum. Özellikle de gece yarısı birden uyanınca."

"Ama baş ettiniz sonuçta değil mi?"

Menşiki başıyla onayladı. "Elbette. Onlara yenilecek değildim ya. Sisteme ezdirmedim kendimi. Önüme konan belgelere imza atsam o kafesten çıkıp normal dünyaya dönebilirdim. Ama o imzayı atsaydım her şey biterdi. Yapmadığım bir şeyi yaptım diye kabullenecektim. Bunun bana göklerden gönderilmiş bir tür sınav olduğunu düşündüm."

"Geçenlerde o karanlık kuyunun içinde bir saat tek başınıza kaldığınızda, cezaevindeki günlerinizi mi hatırladınız?"

"Evet. Arada bir o deneyimi hatırlamaya ihtiyaç duyuyorum, benim için bir şekilde başlangıç noktasına dönmek gibi. Şimdiki beni oluşturan o yere. İnsan rahat ortama hemen alışıverir, yumuşar çünkü."

Ne kadar özel biri diye düşünerek bir kez daha ona hayranlık duydum. Normalde insanlar zalimce bir şey deneyimlediklerinde onu en kısa zamanda unutmak istemezler mi?

Menşiki bir anda aklına gelivermiş gibi elini rüzgârlığının cebine attı, mendili cebinden çıkardı.

"Az önce kuyunun dibinde buldum" dedi. Sonra mendili açıp içindeki küçük şeyi çıkardı.

Küçük, plastik bir şeydi bu. Onu elime alıp el feneriyle aydınlattım. Siyah ipi olan, bir buçuk santimetre civarında, siyah beyaz bir penguendi bu. Okullu kızların cep telefonlarına takmayı sevdikleri türden bir tılsım. Kirlenmemişti hiç, yepyeni görünüyordu.

"Geçenlerde o kuyunun dibine indiğimde böyle bir şey yoktu orada. Hiç kuşkum yok" dedi Menşiki.

"Daha sonra oraya inmiş birisi mi düşürdü acaba?"

"Olabilir mi? Muhtemelen cep telefonu süsüydü. Ama ip kopmuş değil. Muhtemelen o kişi kendisi çıkarıp bıraktı. Düşmekten ziyade bir niyetle bırakılmış olma olasılığı yüksek, değil mi?"

"Kuyunun dibine özellikle bunu bırakmak için mi inmiş yani?"

"Ya da yukarıdan atmıştır."

"Ne için?" diye sordum.

Menşiki başını salladı. Bilmiyorum demek istiyordu. "Belki de bir çeşit tılsım olarak buraya bırakılmıştır. Elbette bu sadece bir tahmin."

"Marie Akikava mı koymuştur?"

"Muhtemelen. Ondan başka bu kuyuya yaklaşan başka biri yok çünkü."

"Cep telefonunun süsünü tılsım olarak mı bıraktı yani?"

Menşiki bir kez daha başını salladı. "Bilmiyorum. Ama on üç yaşındaki bir kız çocuğunun aklından pek çok şey geçebilir. Öyle değil mi?"

Bir kez daha elimdeki penguen şeklindeki küçük oyuncağa baktım. Şimdi bana gerçekten de bir tür tılsım, muska gibi görünmeye başlamıştı. Sanki üzerinde bir tür masumiyet *aura*sı vardı.

"Peki, merdiveni kim kaldırıp da oraya kadar götürmüş olabilir? Ve ne için?"

Menşiki başını salladı. Hiçbir fikri yoktu.

"Her neyse" dedim. "Eve dönünce Şoko Akikava'ya telefon edip bu penguenin Marie'nin olup olmadığını teyit edelim. Ona sorarsak durum açığa çıkar."

"Penguen sizde kalsın" dedi Menşiki. Başımla onayladım, minik figürü cebime koydum.

Merdiveni kuyunun içinde bırakıp bir kez daha üzerine tahtaları koyduk. O tahtaların üzerine de ağır taşları yerleştirdik. Garanti olsun diye bir kez daha o taşların dizilişini zihnime kazıdım. Sonra koruluktaki küçük patikayı geçip dönüş yoluna ulaştık. Kol saatime baktım. On iki olmuştu bile. Dönüş yolunda hiç konuşmadık. İkimiz de elimizdeki fenerlerle ayakucumuzu aydınlatarak sessizce yürüdük. İkimiz de düşünceler içinde kaybolmuş gibiydik.

Evin önüne gelince Menşiki Jaguar'ının geniş bagajını açtı, feneri yerine koydu. Sonra, nihayet rahatlayabilirmiş gibi bedenini bagaja dayayıp bir süre göğe baktı. Hiçbir şeyin görünmediği karanlık gökyüzüne.

"Kısa bir süre içeri gelebilir miyim?" diye sordu. "Eve dönsem de rahat edemeyeceğim."

"Elbette. Buyurun lütfen. Henüz benim de uykum yok."

Ancak Menşiki bir şey düşünüyor gibiydi, öylece durmuş hiç hareket etmiyordu.

"Nasıl izah ederim bilemiyorum ama Marie Akikava'nın başına kötü bir şey geldiğini düşünmeden edemiyorum. Hem de bu yakınlarda bir yerde" dedim.

"O kuyuda değil ama."

"Öyle görünüyor."

"Mesela, ne tür kötü bir şey gelmiş olabilir başına?"

"Bilmiyorum. Ama ona zarar verecek bir şey olduğunu hissediyorum."

"Ve *yakınlarda bir yerde*, öyle mi?"

"Evet" dedim. "Bu yakınlarda. Merdivenin kuyudan çekilip alınmış olması da aklıma takıldı. Kim onu çekip aldı da özellikle çimlerin arasına gizledi? Bu ne demek oluyor acaba?"

Menşiki doğruldu, yine omzuma hafifçe pat pat vurdu. Sonra, "Haklısınız. Ben de bilmiyorum. Ancak burada böyle endişelenerek de bir yere varamayız. Eve girelim en iyisi" dedi.

47

Bugün cumaydı, değil mi?

Eve girip deri montumu çıkarır çıkarmaz Şoko Akikava'yı aradım. Üçüncü çalışta açtı.

"Yeni bir haber var mı?" diye sordum.

"Hayır, henüz bir şey öğrenemedik. Hiçbir haber yok" dedi. Sanki doğru düzgün nefes alamıyormuş gibi çıkıyordu sesi.

"Polise haber verdiniz mi?"

"Hayır, henüz vermedim. Neden bilmiyorum ama polisi aramak için bir süre daha bekleyeyim diye düşündüm. Her an eve dönüverecekmiş gibi hissediyorum çünkü."

Kuyunun dibinde bulduğum penguen figürünü tasvir ettim ona. Onu nerede bulduğumuzdan söz etmeden sadece Marie Akikava'nın öyle bir penguen figürünü üzerinde taşıyıp taşımadığını sordum.

"Marie'nin cep telefonunda bir figür vardı. Penguendi diye hatırlıyorum... Hımm, öyleydi tabii. Bir penguendi. Kuşku yok. Küçük bir plastik oyuncaktı. *Donut* dükkânından hediye olarak verilmişti diye aklımda kalmış. Her nedense onu çok önemsiyordu. Bir nazarlık gibi."

"Cep telefonunu hep yanında mı taşırdı peki?"

"Evet, genelde kapalı olduğu halde yanında taşırdı. Cevap vermese de, bir işi çıktığında haber vermek için kullanırdı" dedi Şoko Akikava. Sonra birkaç saniye durdu. "Acaba o pengueni nerede buldunuz?"

Cevap vermekte zorlandım. Gerçeği söylersem o koruluk

içindeki kuyunun varlığını ona söylemek zorunda kalacaktım. Eğer polis de dahil olursa aynı açıklamayı –çok daha ikna edici olanını– yapmak zorunda kalacaktım. O kuyuda Marie Akikava'nın bir eşyası bulunmuştu, polisler o kuyuda detaylı bir araştırma yaparlardı ya da koruluğun içinde bir arama başlatırlardı. Bu durumda bize de meraklı sorular yöneltilecek, Menşiki'nin geçmişi de ortaya çıkacaktı muhtemelen. Böyle bir şey yapmanın fayda sağlayacağını düşünmüyordum. Menşiki'nin dediği gibi, konunun daha da karmaşık hale gelmesinden başka bir işe yaramayacaktı bu.

"Atölyemde yerde buldum" dedim. Yalan söylemeyi sevmesem de gerçeği söyleyemezdim. "Temizlik yaparken buldum. Marie'nin midir acaba diye düşündüm."

"Marie'nin kuşkusuz" dedi halası. "Peki, bu durumda ne yapsam yerinde olur? Polise haber mi vermeliyim?"

"Abinizle, yani Marie'nin babasıyla haberleşebildiniz mi?"

"Hayır, henüz haberleşemedik" dedi kendini zorlar gibi. "Şimdi nerede olduğunu bilmiyorum. Eskiden beri eve düzenli gelen biri değildir zaten."

Epey karışık bir durumları var gibiydi ama şimdi bu durumu düşünecek zaman değildi. Polise haber vermek iyi olur dedim. Vakit gece yarısını geçmişti, tarih de değişmişti. Bir yerde kaza geçirmiş olabilirdi. Peki, hemen polisi arıyorum, dedi.

"Bu arada Marie hâlâ cep telefonuna yanıt vermiyor mu?"

"Hayır, kaç kez aradıysam da ulaşılamıyor. Kapalı. Ya da şarjı bitmiştir. İkisinden biri."

"Marie bu sabah okula gitmek için çıktığından beri kayıp, değil mi?"

"Öyle" dedi halası.

"O halde üzerinde okul forması var demektir."

"Evet, forması üzerinde olmalı. Lacivert ceket, beyaz bluz, lacivert yün yelek, pileli dizine kadar etek, beyaz çorap, si-

yah düz ayakkabı giyiyordu. Ayrıca plastik omuz çantası vardı omzunda. Okulun standart çantasıdır, okulun adı vardı üzerinde. Kaban giymemişti."

"Resim malzemelerini koyduğu çantasını da yanına aldığını düşünüyorum ama?"

"Onları genelde okuldaki kilitli dolabında tutar. Güzel sanatlar dersinde kullanmak üzere. Cuma günü okuldan doğrudan sizin kursunuza gidiyordu. Eve taşımıyordu."

Bu onun resim kursuna geldiği zamanki kıyafetleriydi. Lacivert spor ceket, beyaz bluz, pileli dizine kadar etek, plastik omuz çantası ve resim malzemelerinin bulunduğu beyaz kanvas çanta. Bu halini çok iyi biliyordum.

"Başka bir eşyası yok muydu?"

"Hayır, başka bir şey taşımıyordu. Bu yüzden uzağa gitmiş olamaz."

"Bir şey olursa beni her zaman rahatlıkla arayabilirsiniz. Hangi saatte olduğu önemli değil, hiç çekinmeyin lütfen" dedim.

Peki, öyle yaparım, dedi Şoko Akikava.

Sonra telefonu kapattım.

Menşiki orada dikilip telefon konuşmasını dinledi. Ben ahizeyi yerine bırakınca rüzgârlığını çıkardı. Onun altına siyah V yaka kazak giymişti.

"O penguen figürü Marie'ninmiş demek" dedi.

"Öyleymiş."

"Demek ki, ne zaman olduğunu bilmiyoruz ama Marie tek başına o kuyuya indi. Sonra kendisi için önemli olan o penguen tılsımını orada bıraktı. Böyle olmuş olmalı."

"Yani onu bir tılsım olarak mı bıraktı?"

"Muhtemelen."

"Ama bu figür bir tılsımsa, neyi koruyor? Ya da kimi?"

Menşiki başını salladı. "Onu bilmiyorum. Ama pengueni

hep tılsım niyetine yanında taşıyormuş. Onu çıkarıp geride bırakmasının bir amacı olmalı. İnsan önem verdiği bir tılsımı öyle kolayca bırakıp gitmez."

"Kendisinden daha çok önem verdiği, korunmasının gerektiğini düşündüğü başka bir şey mi vardı acaba?"

"Ne gibi?" dedi Menşiki.

İkimiz de bu soruya yanıt bulamadık.

Bir süre konuşmadık. Saatin akreple yelkovanı yavaş yavaş ama kesin bir şekilde ilerliyordu. Her tik tak dünyayı o kadar ileriye taşıyordu. Pencerenin dışında gecenin karanlığı artıyordu. Başka hiçbir şey kımıldamıyordu.

O zaman el çanının yeri hakkında Kumandan'ın söylediği geldi aklıma. "O bana ait bir şey değil. Aksine o mekâna ait bir şey. Her koşulda, ortadan kaybolduysa, ortadan kaybolma nedeni vardır."

Mekâna ait bir şey?

"Belki de Marie bu tılsımı kuyuya bırakmamıştır. O kuyu başka bir yerle bağlantılıdır belki. Kapalı bir yerden ziyade, aksine, bir kanaldır belki de. Ve oradan pek çok şeyi kendisine çağırıyordur."

Aklıma gelen şeyi cümlelere döktüğümde, kulağa çok aptalca gelmişti. Kumandan olsaydı bu düşüncemi olduğu gibi kabul ederdi. Ancak *bu dünyadan biri için* imkânsızdı.

Odaya derin bir sessizlik çöktü.

"O kuyunun dibinden bir yere çıkılabilir mi ki?" dedi Menşiki nihayet. "Sizin de bildiğiniz gibi, geçenlerde o kuyunun dibine indim ve bir saat kadar orada oturdum. Zifiri karanlık içinde, hiç ışık olmadan, merdiven olmadan. O sessizlik içinde bilincimi odaklamaya çalıştım. Bedenimi ortadan kaldırmaya, sadece saf bilinç olarak var olmaya çalıştım. O zaman taş duvarı aşıp her yere gidebilirdim. Cezaevindeki tek kişilik hücrede olduğum zamanlarda da sık sık aynı şeyi yapmaya çalışırdım. Ancak neticede hiçbir yere gidememiş-

tim. Orası sağlam taş duvarlarla çevrili, kaçacak yeri olmayan bir mekândı."

Kuyu belki de insan seçiyor diye düşündüm bir an. O kuyudan çıkınca Kumandan bana gelmişti. Uğrayıp ikamet edecek yer olarak beni seçmişti. Marie Akikava da o kuyu tarafından *seçilmiş* olabilirdi. Ancak Menşiki seçilmemişti –nedenini bilmiyordum.

"Her halükârda az önce konuştuğumuz gibi polise o kuyudan söz etmesek iyi olur. En azından bu aşamada *henüz* söylememek daha iyi. Ancak bu tılsımı kuyunun dibinde bulduğumuzu söylemezsek de açıkça delil gizlemiş olacağız. Eğer bir şey olur da bu durum açığa çıkarsa çok fena bir duruma düşmez miyiz?"

Menşiki bir süre düşüncelere daldı. Sonra konuştu. "Bu konuda ikimiz de ağzımızı kapalı tutalım. Başka bir yolu yok. O tılsımı buradaki atölyenin zemininde buldunuz. Böyle söyleyelim."

"Birimiz Şoko Akikava'nın yanına gitmeliyiz belki de" dedim. "Tek başına evde zor durumdadır. Ne yapacağını bilemez halde, kafası karmakarışıktır. Marie'nin babası ile henüz irtibat da kuramamış. Birinin ona destek olması gerekmez mi?"

Menşiki dediklerimi düşünürken kaşları çatıldı, sonra başıyla onayladı. "İyi de ben şimdi oraya gidemem ki. O konumda biri değilim, hem abisi de her an eve dönebilir. Onunla tanışmışlığım da yok, eğer..."

Sonra bir anda sessizliğe büründü.

Ben de bir şey demedim.

Menşiki kanepede oturmuş, kol koyma yerine parmaklarıyla hafifçe vurarak uzun bir süre bir şeyler düşündü. Düşünürken yanakları kızarmıştı.

"Bir süre burada kalabilir miyim?" diye sordu Menşiki kısa bir süre sonra. "Belki Akikava Hanım'dan bir haber gelir."

"Elbette kalabilirsiniz" dedim. "Ben de uyuyamam zaten. İstediğiniz kadar kalabilirsiniz burada. Yatıya da kalabilirsiniz. Yatak hazırlarım size."

Olabilir, dedi Menşiki.

"Kahve içer misiniz?" diye sordum.

"Çok iyi olur" dedi Menşiki.

Mutfağa gidip kahve çekirdeği öğüttüm, makineyi kurdum. Kahve demlenince de oturma odasına götürdüm. Sonra ikimiz kahve içtik.

"Şömineyi yakayım" dedim. Gece yarısını geçince oda eskisine göre epey soğumuştu. Aralık ayına girmiştik. Şömine yakmak hiç de tuhaf kaçmazdı bu durumda.

Oturma odasının köşesine önceden yığdığım odunları şöminenin ortasına koydum. Sonra kâğıt ve kibritle ateş yaktım. Odun güzelce kurumuştu, alevler hemen odunun çevresini sardı. Bu eve geldiğimden beri bu şömineyi ilk kez kullanıyordum; baca düzgün çalışıyor mu acaba diye endişe etmiştim (şömine hemen kullanılacak durumda demişti Masahiko ama kullanıncaya dek bilemezdim. Kuşların yuva yapmasıyla baca kapanmış da olabilirdi) ama neyse ki baca çekiyordu, duman güzelce yükselip gitti. Menşiki ile birlikte şöminenin önüne sandalyelerimizi koyup ısındık.

"Odun ateşi ne iyi bir şey" dedi Menşiki.

Ona viski ikram etmeyi düşündüm ama sonra vazgeçtim. Bu gece ayık kalmak daha iyi olacaktı. Araba kullanmamız gerekebilirdi. Şöminenin önüne oturmuş, titreşerek hareket eden kıvılcımlara bakarak müzik dinledik. Menşiki, Beethoven'ın keman sonatı plağını seçip döner tablaya koydu. Georg Kulenkampff'ın keman ve Wilhelm Kempff'ın piyanosu, kış başında şömine ateşini izleyerek dinlemek için ideal bir müzikti. Ancak Marie Akikava'nın bir yerlerde tek başına, soğukta tir tir titriyor olabileceğini düşününce, pek o kadar da rahat hissedemedim.

Otuz dakika sonra Şoko Akikava'dan telefon geldi. Ağabeyi Yoşinobu Akikava kısa bir süre önce eve dönmüş ve polisi aramıştı. Polis olanları soruşturmak için eve geliyordu (Akikava Ailesi ne de olsa varlıklı ve köklü bir aileydi. Kaçırılma olasılığı düşünüldüğünde polis adeta uçarak geliyor olmalıydı). Marie'den henüz haber yoktu, cep telefonu da hâlâ cevap vermiyordu. Akla gelen herkesi –sayısı pek o kadar fazla değildi ama– aramışlardı ama Marie'nin nerede olduğu hâlâ bilinmiyordu.

"Umarım Marie iyidir" dedim. Eğer bir gelişme olursa bana her zaman telefon edebileceğini söyledikten sonra da telefonu kapattım.

Sonra yine şöminenin önüne oturduk, klasik müzik dinledik. Richard Strauss'un obua konçertosuydu. Bunu da plak rafından Menşiki seçmişti. İlk kez dinliyordum. Hiç konuşmadan müziğe kulak vermiş, şöminedeki alevleri izleyerek kendi düşüncelerimize dalmıştık.

Saat bir buçuk olduğunda aniden uyku bastırdı. Gözümü açık tutmakta zorlanıyordum. Eskiden beri erken yatıp erken kalkmaya alışıktım, geçe geç vakte kalamıyordum.

"Siz uyuyabilirsiniz" dedi Menşiki yüzüme bakarak. "Bayan Akikava'dan haber gelebilir, ben biraz daha burada duracağım. Uykuyla pek aram yoktur. Uykusuz kalmak beni rahatsız etmez. Eskiden beri böyleydim. Bu yüzden benim için endişelenmeyin. Şömine ateşinin sönmemesini sağlarım. Bu şekilde müzik dinleyerek, tek başıma alevleri izlerim. Sizin için de sakıncası yoksa?"

Hiçbir sakıncası yok, dedim. Sonra mutfağın dışındaki depodan biraz daha odun getirip şöminenin önüne yığdım. Sabaha dek yetecek kadardı.

"İzninizle ben biraz uyuyayım" dedim.

"İyi uykular" dedi. "Nöbetleşe uyuyalım. Sanırım ben de şafağa doğru biraz uyurum. Kanepede yatarım, bana bir battaniye verebilir misiniz?"

Masahiko Amada'nın kullandığı battaniyeyi ve hafif kuş tüyünden yastığı getirip kanepenin üzerine yatak açtım. Menşiki teşekkür etti.

"İsterseniz viski var ama?" diye sordum.

Menşiki kararlı bir şekilde başını salladı. "Hayır, bu gece içmesem iyi olur. Ne olacağını bilemeyiz."

"Karnınız acıkırsa, buzdolabını rahatça kullanın lütfen. Pek bir şey yok ama peynir ve kraker olacaktı."

"Teşekkürler" dedi Menşiki.

Onu oturma odasında bırakıp odama çekildim. Sonra pijamamı giyip yatağa girdim. Başucumdaki lambayı kapatıp uyumaya çalıştım. Ancak bir türlü uyuyamadım. Çok uykum olmasına karşın zihnimde sanki böcekler telaşla uçuşuyor gibi bir his vardı, bir türlü uyku tutmadı. Bazen oluyordu böyle. Vazgeçip lambayı açtım, yataktan kalktım.

"Uyuyamadın mı?" diye sordu Kumandan.

Odanın içine bakındım. İşte oradaydı, pencerenin pervazına oturmuştu Kumandan. Her zamanki beyaz kıyafetine bürünmüştü. Ucu sivri tuhaf ayakkabılarını giymiş, minyatür kılıcını kuşanmıştı. Saçlarını düzgünce taramıştı. Her zamanki gibi, Tomohiko Amada'nın yaptığı resimde öldürülen kumandan ile tamamıyla aynı kılıktaydı.

"Uyuyamıyorum" dedim.

"Pek çok şey oluyor çünkü" dedi Kumandan. "Kimse rahat bir uyku uyuyamıyor."

"Uzun zamandır ortada yoktunuz" dedim.

"Daha önce de dediğim gibi, *uzun zaman, epey zaman* gibi şeylerin *idea*'lar için bir anlamı yoktur.

"Ortaya çıkmanız çok iyi oldu. Size soracaklarım var."

"Ne gibi şeyler acaba?"

"Marie Akikava bu sabahtan beri kayıp, herkes onu arıyor. Acaba nerede olabilir?"

Kumandan bir süre başını yana eğdi. Sonra konuştu.

"Sizler bilirsiniz, bu dünya üç öge tarafından yönetilir; zaman, uzam ve olasılık. *İdea* denilen şey, bu üç ögenin her birinden bağımsızdır. Bu yüzden benim onlarla ilintili olmam mümkün değil."

"Bu dediklerinizi pek anlayamadım ama özetle onun nerede olduğunu bilmediğinizi mi söylüyorsunuz?"

Kumandan bu sorumu yanıtlamadı.

"Ya da biliyor ama söyleyemiyor musunuz?"

Kumandan düşünüyormuş gibi gözlerini kıstı. "Sorumluluktan kaçıyor değilim; *idea*'ların da bir sürü koşulu vardır."

Sırtımı doğrultup ona baktım.

"Dikkatinizi çekmek isterim. Ben Marie Akikava'yı kurtarmak zorundayım. O bir yerlerde yardım bekliyor olabilir. Neresi olduğunu bilmiyorum ama kolayca çıkamadığı bir yerde, belki de kaybolmuş halde, öyle hissediyorum. Ama nereye gitmeli, ne yapmalı bilemiyorum. Onun kaybolmasıyla koruluktaki kuyunun bir şekilde ilişkisi olduğunu düşünüyorum. Mantıklı bir şekilde açıklayamam bu düşüncemi ama biliyorum. Siz uzun bir süre o kuyuda kapalı kalmıştınız. Neden böyle kapalı kalmanız gerekti, onu da bilmiyorum. Ancak Menşiki ve ben o taş tümseği makinelerle yerinden kaldırıp kuyunun ağzını açtık. Ve sizi *dışarı çıkarmış olduk*. Öyle değil mi? Bu sayede siz şimdi zaman ve uzamda istediğiniz gibi hareket edebilir hale geldiniz. Keyfinize göre bir görünüyor bir kayboluyorsunuz. Hatta kız arkadaşımla seks yapışımı bile izleyebiliyorsunuz. Öyle değil mi ama?"

"Evet, genelde olarak dediğin gibi."

"Marie Akikava'yı nasıl kurtarabilirim, bana yöntemini söyleyin demiyorum. *İdea*'ların dünyasında da bazı şartlar varmış diyorsunuz, ama sizden imkânsız bir şey istemiyorum ki. Tek bir ipucu verseniz, olmaz mı? Sizin için yaptığım onca şeyden sonra bu kadarcık yakınlık olmasın mı?"

Kumandan derin bir nefes aldı.

"Dolaylı, yaklaşık bir ipucu bile yeter. Şimdi hemen soykırımı ortadan kaldıracak, küresel ısınmayı durduracak ya da Afrika'daki filleri kurtaracak büyük bir şey istiyor değilim ki. Tek istediğim muhtemelen dar, karanlık bir yere kapatılmış olan on üç yaşındaki bir kız çocuğunu, bu normal dünyaya geri getirmek. Hepsi bu."

Kumandan kollarını kavuşturup uzun bir süre düşündü. İçinde bir çelişki yaşıyor gibi görünüyordu.

"Tamam" dedi. "Madem bu kadar istiyorsun, kaçışım yok. Sizlere bir ipucu vereyim. Ancak onun sonucunda *bir fedakârlık yapmak* zorunda kalabilirsin, kabul ediyor musun?"

"Nasıl bir *fedakârlık bu*?"

"Bunun ne olduğunu şimdiden söyleyemem. Ancak bir fedakârlık yapmak kaçınılmaz olabilir. Metafor olarak söylersem, *kan akıtmak zorundasın*. Öyle bir şey. Bunun nasıl bir fedakârlık olacağı gelecek günlerde açığa çıkacaktır. Ya da birisi yaşamını tehlikeye atmak zorunda da kalabilir."

"Kabul ediyorum. İpucu söyleyin lütfen."

"Tamam o halde" dedi Kumandan. "Bugün günlerden cumaydı değil mi?"

Yatağın başucundaki saate bir göz attım. "Evet, cuma. Yoo, değil, cumartesi olmuş bile."

"Cumartesi öğleden önce, yani bugün öğleden önce, sizlere telefon gelecek" dedi Kumandan. "Ve birileri sizleri bir yere davet edecek. Durum ne olursa olsun, reddetmemelisin. Anladın mı?"

Bana söylediğini mekanik bir şekilde tekrar ettim. "Bugün öğleden önce bana bir telefon gelecek, biri beni bir yere davet edecek. Ve ben onu reddetmemeliyim."

"Aynen öyle" dedi Kumandan. "Bu benim sizlere vereceğim yegâne ipucu. Deyim yerindeyse 'yakınlık' ile 'resmiyet' arasındaki o ince çizgi."

Bu, Kumandan'ın son sözleri oldu ve sonra ortadan kayboldu. Ben farkına bile varamadan pencerenin pervazından yok olmuştu.

Yatak ucundaki lambayı kapatınca, bu kez nispeten hızlı bir şekilde uykum geldi. Zihnimdeki o telaşla uçuşan böcek gibi şeyler de artık durulmuştu. Uykuya dalmadan hemen önce şöminenin başındaki Menşiki'yi düşündüm. Sabaha kadar ateşi canlı tutarak tek başına düşünecekti. Sabaha kadar ne düşünecekti, elbette bilmiyordum. Tuhaf biriydi. Ancak o bile, söylemeye gerek yok ama, zaman, uzam ve olasılıkla sınırlandırılmış halde yaşıyordu. Bu dünyadaki diğer tüm insanlar gibi. Yaşadığımız sürece bu sınırlardan kaçamıyorduk. Her birimiz dört tarafı göğe yükselen sağlam duvarlarla çevrili halde yaşıyorduk. Yani sanırım.

Bugün öğleden önce bana bir telefon gelecek, biri beni bir yere davet edecek. Ve ben onu reddetmemeliyim. Zihnimde Kumandan'ın söylediklerini bir kez daha mekanik bir şekilde tekrarladım. Sonra da uyudum.

İspanyollar İrlanda kıyılarının hırçın denizlerinde gemilerini yürütmeyi başaramamıştı

Uyandığımda sabah beşi geçiyordu, hava karanlıktı. Pijamamın üzerine hırkamı alıp oturma odasındaki duruma bakmaya gittim. Menşiki kanepede uyuyordu. Şömine ateşi sönmüştü ama muhtemelen az öncesine dek uyanıktı, odası henüz ılıktı. Yığdığım odunlar epey azalmıştı. Menşiki üzerine battaniyeyi örtmüş, yana kıvrılmış, sessizce uyuyordu. Hiç horlamıyordu. Uyuma şekli de her şeyi gibi düzgündü. Odanın kendisi bile onun uykusunu bölmemek üzere soluğunu kısmış gibiydi.

Onu kendi haline bıraktım, mutfağa gidip kahve hazırladım. Ekmek kızarttım. Sonra da yemek odasında sandalyeye oturdum, tereyağı sürdüğüm tostumu ısırıp kahve içerek kitabımı kaldığım yerden okumaya devam ettim. İspanyol donanması üzerine bir kitaptı. Kraliçe Elizabeth ve II. Felipe arasında geçen, kraliyet ordusunun yenildiği şiddetli bir savaşı anlatıyordu. Neden şimdi 16. yüzyıl ortasında İngiltere kıyılarında geçen bu deniz savaşı üzerine bir şeyler okumak zorundaydım ki, hiçbir fikrim yoktu ama bir kez okumaya başlayınca ilginç gelmiş, elimden bırakamamıştım. Tomohiko Amada'nın kütüphanesinde bulduğum eski bir kitaptı bu.

Genel kanı; yanlış savaş tekniği uygulayan İspanyol donanmasının, İngiliz donanması karşısında büyük bir yenilgi yaşayınca dünya tarihinin seyrinin de büyük oranda değiştiği yönündeydi, ama gerçekte İspanyol ordusunun uğradığı

zararın asıl nedeni doğrudan ateş değil (iki taraf da birbirine toplarla ateş açmış ama neredeyse hiçbiri diğerine isabet ettirememişti) gemilerin karaya oturmasıydı.

Akdeniz'in sakin denizine alışkın İspanyollar, İrlanda kıyılarının hırçın denizlerinde gemilerini yürütmeyi başaramamıştı, bu yüzden de çoğu gemi karanlık kayalara çarparak batmıştı.

Yemek odasındaki masada ikinci sade kahvemi içerek İspanyol donanmasının acıklı kaderini takip ederken, doğuda gök aydınlanmaya başlamıştı. Cumartesi sabahıydı.

Bugün öğleden önce, sizlere telefon gelecek ve birileri sizleri bir yere davet edecek. Durum ne olursa olsun, reddetmemelisin.

Zihnimde Kumandan'ın söylediğini tekrarladım. Sonra gözüm telefona gitti. Telefon sessizliğini koruyordu. Muhtemelen gelecekti telefon. Kumandan yalan söylemezdi. Telefonun çalmasını beklemekten başka yapacak bir şey yoktu.

Marie Akikava'nın durumunu düşündüm. Halasına telefon edip haber var mı kontrol etmek istedim ama henüz sabahın çok erken saatiydi. En azından saat yediye kadar beklesem iyi olurdu telefon etmek için. Öte yandan Marie ortaya çıksaydı, halası mutlaka bana telefon açardı. Endişelendiğimi biliyordu. Bir haberin olmaması, bir gelişme olmadığı anlamına geliyordu. Bu yüzden yemek masasının sandalyesine oturup İspanyol donanması hakkındaki kitabımı okumaya devam ettim, okumaktan yorulunca gözümü telefona diktim. Ama telefon çalmıyor, sessizliğini koruyordu.

Saat yediyi biraz geçe Şoko Akikava'ya telefon ettim. Hemen açtı telefonu. Sanki telefonun önünde onun çalmasını bekliyordu.

"Henüz bir haber yok. Kayıp hâlâ" dedi açar açmaz. Muhtemelen az uyumuştu (ya da hiç uyumamıştı). Sesinden yorgun olduğu anlaşılıyordu.

"Polis harekete geçti mi?" diye sordum.

"Evet, dün gece yarısı iki polis evimize geldi ve bizimle konuştu. Onlara fotoğraf verdim, üzerindeki kıyafetleri tarif ettim... Evden kaçan, gece dışarı çıkan bir çocuk olmadığını da söyledim. Kayıp bilgisi geçip soruşturmaya başlamışlardır diye tahmin ediyorum. Elbette şimdilik kamuya açık bir soruşturmadan kaçınıyoruz."

"Bir şey çıkmadı henüz ama değil mi?"

"Hayır, şimdilik hiçbir ipucu yok. Gerçi polisler azimli bir şekilde çalışıyor gibi görünüyorlar."

Onu teselli etmeye çalıştım, bir şey öğrenecek olursa hemen beni aramasını söyledim. Tamam, ararım dedi.

Menşiki uyanmış, lavaboda yüzünü yıkıyordu. Onun için koyduğum diş fırçası ile dişlerini fırçalayıp yemek odasındaki masada karşıma oturdu, sıcak sade kahvesini içti. Ona tost yapmayı teklif ettim ama gerek yok dedi. Kanepede uyuduğundan olsa gerek gür beyaz saçları her zamankine göre birazcık dağınık görünüyordu. *Her zamankine göre*. Yoksa karşımdaki her zamanki sakin, düzgün görünümlü Menşiki idi.

Şoko Akikava ile konuştuklarımızı olduğu gibi Menşiki'ye anlattım.

"Bu tamamen benim hissim ama" dedi Menşiki söylediklerimi dinledikten sonra, "bu olayla ilgili polisin pek faydası olacağını düşünmüyorum."

"Neden böyle düşünüyorsunuz?"

"Marie Akikava normal bir kız çocuğu değil ve bu da normal bir ergenin kaybolmasından farklı bir durum. Ve kaçırılma durumu da olmadığını düşünüyorum. Bu yüzden de polisin izleyeceği standart yöntemle onu bulmak zor olacaktır."

Bir fikir belirtmedim. Ama haklı olduğunu düşündüm. Sanki elimize bir denklem verilmişti, bir sürü fonksiyon var-

dı ama somut tek bir sayı bile yoktu. En azından birkaç sayıyı belirleyebilmeliydik ki biraz ilerleyelim.

"Yeniden kuyuya bakmaya gidelim mi?" dedim. "Bir değişiklik olmuştur belki."

"Gidelim" dedi Menşiki.

Başka yapabileceğimiz bir şey yok nasıl olsa. Aramızdaki ortak sessiz anlaşmanın alt metni buydu. Biz dışarıdayken Şoko Akikava'dan telefon gelebilirdi belki. Ya da Kumandan'ın dediği "davet telefonu" da gelebilir diye düşündüm. Ama henüz zamanı olmadığını seziyordum.

Üzerimizi giyinip dışarı çıktık. Çok aydınlık bir sabahtı. Önceki gece gökyüzünde süzülen bulutları, güneybatı rüzgârı esip götürmüştü. Gökyüzü doğal olmayacak şekilde yüksek, tamamen açıktı. Başımı kaldırıp gökyüzüne bakınca, sanki ters çevrilmiş saydam bir pınarın dibine bakıyor gibi hissettim. Çok uzaklardan bir trenin uzun vagonlarının rayların üzerinde ilerleyişinin düzenli sesi geliyordu. Böyle havalarda rüzgârın yönüne göre, normalde duyulmayacak kadar uzaktaki sesler de tuhaf bir şekilde net olarak işitiliyordu. Öyle bir sabahtı.

Koruluğun içindeki patikadan hiç konuşmadan eski tapınağın bulunduğu yere kadar yürüdük, sonra kuyunun önünde durduk. Kuyunun kapağı bir önceki geceyle tamamen aynı şekilde duruyordu. Üzerine koyduğum ağır taşların yerleri değişmemişti. İkimiz kapağı yerinden kaldırdık. Merdiven de duvara dayalı halde duruyordu. Kuyunun içinde kimse yoktu. Menşiki bu kez kuyunun dibine ineceğini söylemedi. Parlak gün ışığı kuyunun dibini uçtan uca aydınlatıyordu zaten; önceki geceden farklı hiçbir şey yoktu. Gündüz gözüyle görülen kuyu, gece yarısı görülenden farklıydı. Gündüz baktığında uğursuz bir izlenim edinmiyordu insan.

Bir kez daha kuyunun ağzına kalın tahtaları kapak niyetine koyduk, onun üzerine de ağır taşları yerleştirdik. Son-

ra koruluğu geçip eve döndük. Evin önündeki araba park yerinde Menşiki'nin üzerinde tek bir leke bulunmayan, sessiz, gümüşi Jaguar'ı benim tozlu Toyota Corolla Wagon'umun yanında duruyordu.

"Ben artık eve döneyim" dedi Menşiki Jaguar'ın önünde durup. "Burada kalmakla hem size yük oluyorum hem de bir faydam dokunmuyor. Sakıncası var mı gitmemin?"

"Tabii ki yok. Evinize dönüp bir güzel dinlenin lütfen. Bir şey olursa hemen haber veririm size."

"Bugün cumartesiydi değil mi?" diye sordu Menşiki.

"Evet, öyle. Bugün cumartesi."

Menşiki başıyla onayladı. Yağmurluğunun cebinden araba anahtarını çıkarıp bir süre ona baktı. Bir şey düşünüyordu. Bir karar vermeye çalışıyor gibiydi. Düşünmesini bitirmesini bekledim.

Menşiki sonunda konuştu. "Size anlatmam gereken bir şey var."

Corolla Wagon'un kapısına dayanarak söyleyeceklerine kulak verdim.

"Kişisel bir şey, nasıl söyleyeceğimi bilemedim bir türlü, nezaket gereği sizi de bilgilendirmemin iyi olacağını düşündüm. Yanlış anlaşılmak istemem... Demeye çalıştığım şey, Şoko Akikava ile, nasıl ifade edebilirim acaba, çok yakın bir ilişki içine girdik."

"Kadın erkek ilişkisi mi?"

"Öyle" dedi Menşiki biraz duraksadıktan sonra. Yanakları birazcık kızarmıştı. "Çok hızlı bir gelişme diye düşünebilirsiniz."

"Hızın o kadar önemli bir sorun olduğunu düşünmüyorum."

"Aynen öyle" diye onayladı Menşiki. "Tam da dediğiniz gibi. Sorun, hız değil."

"Sorun..." diye başladıysam da devamını getiremedim.

"Sorun, itki. Öyle değil mi?"

Sustum. Ancak bu suskunluğun anlamının evet olduğunu anlamıştı.

"Bilmenizi isterim, bunu baştan planlamadım, olayların o yönde gelişmesini sağlamak niyetinde değildim. Her şey doğal bir şekilde ilerledi. Ben bile farkına varamadan bir şekilde oluverdi. Öylesine, kendiliğinden, inanması zor ama" dedi.

Derin bir nefes aldım. Sonra dürüst bir şekilde konuştum. "Benim anladığım, eğer baştan bunları planlamış olsaydınız da çok kolay olacağına kuşku yoktu. Kinayeli konuşmuyorum bu arada."

"Muhtemelen haklısınız" dedi Menşiki. "Bunu kabul ediyorum. Kolaydı diyemem ama zor da olmadı *galiba*. Gerçekten de öyle olmadı."

"Diğer bir deyişle, Şoko Akikava'yı gördünüz ve hemen ona âşık oluverdiniz, öyle mi?"

Menşiki mahcup olmuş gibi dudaklarını ısırdı. "Âşık olmak mı? Dürüst olmak gerekirse o kadarını ben de bilmiyorum. En son âşık olmam –sanırım aşktı o yaşadığım– çok uzun zaman önceydi. Şimdi pek iyi hatırlayamıyorum. Ancak bir erkeğin bir kadına yoğun hisler beslemesinde bir yanlışlık yoktur."

"Peki ya Marie Akikava bu resmin içinde olmasaydı?"

"Bu konuda bir varsayımda bulunmak çok zor. İlk baştaki karşılaşmamızın nedeni Marie'ydi sonuçta. Ama eğer Marie olmasaydı da muhtemelen Şoko Akikava'ya güçlü bir ilgi duyardım."

Acaba öyle mi olurdu, diye düşündüm. Menşiki gibi karmaşık bir kafa yapısına sahip olan bir adam, Şoko Akikava gibi rahat bir kadına karşı *güçlü ilgi duyabilir miydi*? Bir şey diyemedim. İnsanın yüreğinin ne zaman ne yapacağı bilinmiyordu çünkü. Özellikle de cinsellik işin içine girdiğinde.

"Anladım" dedim. "Dürüstçe anlattığınız için teşekkür ederim. Bence en iyisi dürüst olmak."

"Umarım haklısınızdır."

"Aslına bakarsanız, Marie Akikava bu durumu biliyordu. Sizinle Şoko Akikava'nın böyle bir ilişki yaşadığınızı. Bana da bu konuyu açmıştı. Birkaç gün önce."

Bunu duyunca Menşiki epey şaşırdı.

"Sezgileri kuvvetli bir çocuk" dedi. "Anlamasın diye elimizden geleni yaptık ama."

"Evet, sezgileri *çok* kuvvetli bir çocuk. Ama bu durumun farkına varması halasının hareketlerinden dolayı olmuş, sizin değil."

Şoko Akikava bir miktar duygularını bastırabilen, iyi eğitimli, akıllı bir kadındı ama bir noktada kendini açık edecek biriydi. Menşiki elbette bunun farkındaydı.

"O halde siz... Marie'nin bu durumun farkında olmasıyla ortadan kaybolması arasında bir ilişki kuruyor musunuz?"

Başımı salladım. "O kadarını bilemiyorum. Benim tek diyebileceğim, Şoko Akikava ile konuşmanızın iyi olacağı. Marie'nin ortadan kaybolmasıyla şimdi kendini bilmez haldedir, çok huzursuz hissediyordur. Sizin desteğinize ve tesellinize ihtiyacı olsa gerek. Hem de acilen."

"Anladım. Eve döndükten sonra hemen onu arayacağım."

Menşiki bunu söyledikten sonra yine bir süre düşüncelere daldı.

"Dürüst olmam gerekirse" dedi bir iç çektikten sonra, "âşık olduğumu sanmıyorum. O biraz farklı bir his. Ve doğam gereği pek de bana uygun değil. Ama kendim de pek iyi bilmiyorum. Eğer Marie olmasaydı Şoko'ya bu kadar yoğun ilgi duyar mıydım? Tam bir çizgi de çekemiyorum."

Bir şey demedim.

Menşiki konuşmaya devam etti. "Ama bunları önceden hesaplayarak yapmadım. Bu kadarına inanır mısınız lütfen?"

"Bay Menşiki" dedim, "neden böyle düşündüğümü açıklayamam ama sizin özünde dürüst biri olduğunuza inanıyorum."

"Teşekkürler" dedi Menşiki. Sonra hafifçe gülümsedi. Rahatsız bir gülümsemeydi bu, ama mutsuz bir gülümseme gibi de değildi.

"Biraz daha dürüst olabilir miyim peki?"

"Elbette."

"Kendimi bazen bir hiç gibi hissediyorum" dedi Menşiki itiraf eder gibi. Hafif bir gülümseme dudaklarındaydı hâlâ.

"Hiç?"

"Bomboş biri gibi. Böyle söyleyince kulağa kibirli gelebilir ama bugüne dek hep kendimi çok zeki ve yetenekli biri olarak görmüşümdür. Sezgilerim de çok güçlüdür, doğru yargılar, doğru kararlar veririm. Fiziksel olarak da gücüm yerindedir. Neye el atarsam atayım başarısızlık yaşamam. Gerçekten, istediğim her şeyi de elde etmiş biriyim. Elbette Tokyo Kapalı Cezaevi olayı tamamen bir başarısızlıktı ama ender bir durumdu bu. Gençken, istediğim her şeyi gerçekleştirebileceğime inanırdım. Gelecekte mükemmele yakın bir duruma geleceğimi düşünürdüm. Dünyaya yukarıdan bakacağım yüksek bir yere ulaşacağımı. Ancak elli yaşımı geçince, aynanın önünde durup da kendime bakınca, orada gördüğüm sadece bomboş biriydi. Bir hiçti. T.S. Elliot'un dediği gibi 'içi boş bir adam'."

Ne diyeceğimi bilemediğim için sustum.

"Bugüne dek baştan sona yanlış yaşadım belki de. Bazen böyle düşünüyorum. Bir noktada yanlış bir yola saptım. Sonrasında yaptığım hiçbir şeyin de gerçek bir anlamı yok. Bu yüzden, daha önce de dediğim gibi, size imreniyorum."

"Neyime imreniyorsunuz?" diye sordum.

"Ne kadar arzu etseniz de elde edemeyeceğiniz şeyleri isteme gücünüz var. Ben ise, elde edebileceğim şeylerden başkasını istemedim hiç."

Marie Akikava'dan söz ediyordu. Marie Akikava onun için "istese de elde edemeyeceği" bir şeydi. Ancak bu konuda söyleyebileceğim fazla bir şey yoktu.

Menşiki yavaşça arabasına bindi, camı indirip hoşça kalın dedi, sonra arabanın motorunu çalıştırıp uzaklaştı. Gözden kayboluncaya dek arabanın arkasından baktım, sonra eve girdim. Saat sekiz olmuştu.

Telefon çaldığında saat on buçuktu. Masahiko Amada'ydı arayan.

"Ani oldu ama" dedi Amada, "İzukogen'de babamı görmeye gidiyorum şimdi. İstersen birlikte gidelim. Babamla görüşmek istediğini söylemiştin değil mi geçenlerde?"

Bugün öğleden önce sizlere telefon gelecek. Birileri sizleri bir yere davet edecek. Durum ne olursa olsun reddetmemelisin.

"Hı hı, tamam, gelirim" dedim.

"Şimdi Tomey Otobanı'ndayım. Kohoku park alanına gelince seni ararım. Sanırım bir saatte varırım oraya. Seni aldıktan sonra İzukogen'e devam ederiz."

"Acilen mi gitmen gerekti?"

"Evet, bakımevinden telefon geldi. Sağlık durumu pek iyi değilmiş. Bu yüzden durumuna bakmaya gidiyorum. Neyse ki tam da boş günümdü."

"Benim gelmemde sakınca yok değil mi? Böylesi önemli bir zamanda, aileden biri değilim ama."

"Sakıncası yok. Endişe etme. Benimle gelecek başka bir akrabam da yok zaten. Ne kadar kalabalık o kadar iyi" dedi Amada. Sonra telefonu kapattı.

Ahizeyi bıraktıktan sonra odada göz gezdirdim. Kumandan etrafta olabilir mi diye. Ancak hiçbir yerde yoktu. Geride kehanetini bırakmış, kendisi ortadan kaybolmuştu. Muhtemelen bir *idea* olarak zaman, uzam ve olasılık olmayan ala-

na geçmişti. Ancak tam da dediği gibi telefon çalmış ve ben *bir yere* davet edilmiştim. Şimdiye kadarki kehaneti tutmuştu. Marie Akikava'nın nereye gittiğini öğrenmeden evden çıkmak istemiyordum ama çare yoktu. "Durum ne olursa olsun o daveti reddetmemelisin" diye üstüne basa basa söylemişti Kumandan. Şoko Akikava'yı Menşiki'ye emanet edebilirdim. O kadar sorumluluğu olsundu.

Oturma odasındaki rahat koltuğa oturup Masahiko Amada'dan gelecek telefonu beklemeye başladım. İspanyol donanmasıyla ilgili kitabı okumaya devam ettim. Kıyıda batan gemileri bırakıp kendilerini İrlanda sahillerine zor atan İspanyolların tamamına yakını yerel halk tarafından öldürülmüş. Sahil çevresinde yaşayan fakir halk, onların sahip olduklarını almak için birlik olup askerleri ve tayfayı öldürmüş. İspanyollar, kendileri gibi Katolik olan İrlandalıların onları kurtaracağını ümit etmiş ama işler düşündükleri gibi gitmemiş. Açlık korkusu dinsel dayanışmaya galip gelmiş. İrlanda topraklarına ayak bastıktan sonra İngiliz asilzadelerini satın almak için hazırladıkları altın ve gümüşle dolu gemiler kıyıda batmış. O hazinelere ne olduğunu kimse bilmiyormuş.

Masahiko Amada'nın kullandığı eski model Volvo evimin önüne vardığında saat on bir olmak üzereydi. Denizin derinlerine batan İspanyol altınlarını düşünerek deri montumu giyip dışarı çıktım.

Amada'nın seçtiği rotaya göre, Hakone dönüşünden İzu hattına girip, Amagikogen'den İzukogen'e inecektik. Hafta sonu yollar kalabalık olacağından en hızlı güzergâh bu, demişti ama yollar hafta sonu tatilcilerinin arabalarıyla doluydu. Güzün dökülen yaprakları seyretme sezonu *momici* henüz sona ermemişti ve dağ yollarında araba sürmeye alışık olmayan hafta sonu sürücüleri de çok olunca, yol tahmin ettiğimden uzun sürdü.

"Babanın durumu çok mu kötüymüş?" diye sordum.

"Sonuçta pek vakti kalmış gibi görünmüyor" diye yanıtladı Amada gamsız bir sesle. "Açıkçası, her an olabilir. Yaşlılık iyice güçten düşürdü. Doğru düzgün yemek yiyemiyor, sürekli solunum güçlüğü çekiyor. Ancak sıvı besin ya da serumla beslenmesi de mümkün değil, talimatı var bu konuda. Diğer bir deyişle, yemek yiyemeyecek duruma gelirsem artık sessizce ölüme terk edin beni, diyor. Henüz bilinci yerindeyken avukatı aracılığıyla belgeler hazırlattı, imzaladı. Bu yüzden yaşam destek makinesine de bağlanmayacak. Yani her an gidebilir."

"Demek bu yüzden her an gidebilir diyorsun."

"Öyle."

"Zor bir durum."

"Ee yani, bir insanın ölmesi başlı başına büyük bir olay zaten. Şikâyet edecek halim yok."

Eski model Volvo kasetçalarlıydı. Dağ kadar da kaset vardı arabada. Amada ne olduğuna bakmadan el yordamıyla bulduğu bir tanesini kasetçalara soktu. 1980'li yılların hit parçalarının olduğu bir albümdü bu. Duran Duran, Huey Lewis gibi müzikleri vardı. ABC'nin "The Look of Love"ı çalarken Amada'ya dönüp "Bu arabanın içinde evrim durmuş sanki" dedim.

"Ben CD gibi şeylerden hiç hazzetmiyorum. Çok parlaklar; kargaları uzak tutmak amacıyla dam saçaklarına takmak için iyi olabilir ama müzik dinlemek için değil. Sanki ses teneke sesi gibi çıkıyor, miksleri de doğal gelmiyor bana. A ve B tarafı olarak ayrılmaması da ayrıca sıkıcı. Kasetten müzik dinlemek istediğim için hâlâ bu arabayı kullanıyorum. Yeni arabalarda kasetçalar yok çünkü. Bu yüzden de yeni arabalara heves etmiyorum hiç. Ne yapalım, bir dolu radyodan çektiğim kaydım var evde, boşa mı gitsinler?"

"Bir daha ABC'nin 'The Look of Love'ını dinleyeceğimi düşünmemiştim."

Amada şüpheli bakışlarla yüzüme baktı. "Güzel parça ama değil mi?" dedi.

1980'li yıllarda radyonun FM bandında yayınlanan müzikleri konuşarak Hakone Dağı'nı geçtik. Her kavşak dönüşünde Fuji Dağı daha canlı ve daha yakından görünmeye başladı.

"Tuhaf bir baba-oğulsunuz" dedim. "Babası plaktan başka bir şey dinlemiyor, oğlu kasette ısrarcı."

"Herkesin yetişemediği bir şey mutlaka vardır. Sen de cep telefonu kullanmıyorsun, öyle değil mi? İnternet de kullanmıyorsun bildiğim kadarıyla. Ben hem cep telefonu taşıyorum hem de bilmediğim bir şey olunca da *Google*'da araştırıyorum. Şirkette *Mac*'le tasarım bile yapıyorum. Sosyal açıdan sana göre çok daha ilerideyim."

Bertie Higgins'in "Key Largo"su çalmaya başladı. Sosyal açıdan ilerleme kaydetmiş biri için oldukça ilginç bir parçaydı.

"Son günlerde birlikte olduğun biri var mı?" diye konuyu değiştirip sordum Amada'ya.

"Kadınları mı kastediyorsun?" dedi Amada.

"Evet."

Amada hafifçe omuz silkti. "O konuların pek yolunda gittiğini söyleyemem. Her zamanki gibi. Dahası son zamanlarda tuhaf bir şeyin farkına vardım, o yüzden de daha fena gidiyor."

"Tuhaf bir şey mi?"

"Şey, kadınların yüzlerinin sağı ile solu farklı oluyor. Bunu biliyor muydun?"

"İnsanların yüzleri simetrik değildir ki zaten" dedim. "İster meme olsun ister testis, sağ ve sol olarak büyüklükler ve şekiller hep farklıdır. Resim çizen herkes bunu bilir. İnsanların görüntüsünde sağ ve sol asimetriktir. Zaten bu yüzden ilginçtir ya."

Amada gözünü yoldan ayırmadan birkaç kez başını salladı. "O kadarını elbette ben de biliyorum. Ancak benim dediğim bundan farklı. Görünümden ziyade daha çok karakter özelliğinden söz ediyorum."

Konuşmasını sürdürmesini bekledim.

"İki ay kadar önceydi; birlikte olduğum kadının fotoğrafını çektim. Dijital fotoğraf makinesiyle, tam karşıdan yüzünün yakın çekimi. Fotoğrafı iş bilgisayarımdaki büyük ekranda açtım. Sonra neden yaptığımı bilmiyorum ama fotoğrafı tam ortadan ikiye ayırdım, yüzün iki yarısına ayrı ayrı baktım. Sağ yarısını kapatıp sol tarafına, sonra sol yarısını kapatıp sağ tarafına... Genel olarak anlayabildin mi durumu?"

"Anladım."

"O zaman fark ettim ki çok dikkatli bakınca o kadının sağ yarısı ile sol yarısı sanki iki farklı kişi gibi görünüyordu. *Batman*'deki yüzünün iki yarısı birbirinden farklı kötü karakter gibi. Two-Face miydi adı?"

"O filmi izlemedim" dedim.

"İzlesene. Oldukça ilginç bir filmdir. Her neyse, işte o durumun farkına vardım ve biraz korktum. Aslında orada bıraksam daha iyiydi ama durmadım, bir de sağ ve sol tarafı kendiyle birleştirip baktım. Yani sadece sağ tarafla tek bir yüz yaptım, sol tarafla da başka yüz. Bilgisayarda böyle şeyler çok kolay yapılıyor. Bunu yapınca ortaya tamamıyla farklı karakterde olduklarını düşünmeden edemediğim iki kadın çıktı. Şaşırdım tabii. Özetle, bir kadının içinde aslında iki kadın yer alıyor. Hiç böyle düşündüğün olmuş muydu?"

"Hiç olmadı" dedim.

"Sonra başka birkaç kadın yüzüyle de yaptım aynı işlemi. Karşıdan çektiğim fotoğraflarını bilgisayarda önce böldüm, sonra tek taraftan tam bir yüz yaptım. Net olarak ortadaydı. Az çok farklılık gösterse de neredeyse bütün kadınların yüzünün sağı ve solu farklıydı. İşte bir kez bunun farkına va-

rınca da artık kadınları anlayamaz oldum. Mesela seks yapıyorum diyelim, kollarımdaki kadının sağ taraftaki kadın mı yoksa sol taraftaki mi olduğunu anlayamam. Eğer ben şimdi sağ taraftaki kadınla seks yapıyorsam, sol taraftaki kadın nerede, ne yapıyor ve ne düşünüyordur acaba? Eğer sol taraftaki ise, sağ taraftaki kadın şimdi nerede, ne düşünüyordur? Bunları düşünmeye bir başlayınca konu giderek daha da karmaşık bir hal aldı. Anlıyorsun değil mi?"

"Pek anlamıyorum ama konunun daha da karmaşık bir hal aldığını kavrayabiliyorum."

"Ne demezsin. İnanılmaz hem de."

"Erkek yüzünde denedin mi peki?" diye sordum.

"Evet, denedim. Ama erkek yüzünde pek öyle farklılık olmuyor. Asıl sarsıcı fark kadın yüzündeydi."

"Bir psikolog ya da terapiste mi danışsan acaba?" dedim.

Amada bir iç çekti. "Bunca yıldır normal bir insan olduğumu düşünerek yaşadım."

"Belki de tehlikelidir böyle düşünmek."

"Kendimi normal biri olarak görmek mi?"

"Normal bir insan olduğunu söyleyen birine asla güvenmeyin diye yazmıştı F. Scott Fitzgerald bir romanında."

Amada bir süre düşündü. "Bunun anlamı, sıradan biri bile yeri doldurulmazdır, öyle mi?"

"Öyle de denebilir."

Amada bir süre elleri direksiyonda suskun kaldı. Sonra, "Her neyse, sen de bir kere bunu dener misin?" dedi.

"Bildiğin gibi uzun süredir portre yapıyorum. Bu yüzden insanların suratları konusunda oldukça detaylı bilgiye sahibimdir. Bu konuda uzmanım da denebilir. Ancak yüzün sağ tarafı ile sol tarafının karakterinin birbirinden farklı olduğunu hiç düşünmemiştim."

"İyi de senin yaptığın portreler genelde erkeklerinki değil mi?"

Amada doğru söylüyordu. Bugüne dek kadınlardan portre yapımı için tek bir sipariş bile almamıştım. Neden bilmiyorum ama yaptığım tüm portreler erkeklere aitti. Yegâne istisna Marie Akikava'nınkiydi, gerçi o henüz bir çocuktu ama. Hem daha portresi de tamamlanmamıştı.

"Erkeklerle kadınlarınki tamamıyla farklı" dedi Amada. "Kesin eminim."

"Bir şey sorabilir miyim peki?" dedim. "Sen şimdi kadınların yüzlerinin sağ tarafı ile sol tarafında yansıyan karakterler farklıdır diyorsun, değil mi?"

"Evet. Bu benim çıkardığım sonuç."

"O halde sen o yüzün bir tarafını daha çok seviyorsun mu demek oluyor bu? Ya da yüzün bir tarafını *daha az seviyorsun*?"

Amada bir süre düşündü. Sonra "Yok, öyle değil. Bir tarafı daha çok seviyorum ya da daha az seviyorum meselesi değil bu. Hangisi daha neşeli ya da melankolik; daha güzel ya da az güzel diye bir mesele değil. Konu, sağ ile sol tarafın *farklı* olması yalnızca. Farklı olduğu *gerçeğinin ta kendisi* kafamı karıştırıyor, beni ürkütüyor" dedi.

"Kulağıma bir tür obsesif-kompulsif bozukluk gibi geliyor" dedim.

"Benim kulağıma da öyle geliyor" dedi Amada. "Kendim konuştuğumda da öyle geliyor. Ama *gerçekten* öyle bak. O farkı görmek için sen de bir kere denemelisin."

Deneyeceğim, dedim. Ama öyle bir şeyi denemeye niyetim yoktu. Boğuştuğum yeterince ciddi sorun vardı zaten. Başıma daha fazlası gelsin istemiyordum.

Sonra Tomohiko Amada hakkında konuştuk. Viyana'da geçirdiği günlerden bahsettik.

"Richard Strauss'un yönettiği orkestrayı dinlediğini söylemişti babam" dedi Amada. "Orkestra dediği, Viyana Flarmo-

ni tabii ki. İnanılmaz derecede harika bir konsermiş. Babamın ağzından çıkan Viyana ile ilgili sayılı hikâyelerden biridir bu."

"Viyana'daki yaşamı ile ilgili başka neler anlatmıştı?"

"Sıradan şeyler. Yemekler, içki ve müzikten bahsetmişti. Babam müziği çok severdi. Onun dışında hiçbir şey hakkında konuşmazdı. Resim konusunda olsun, siyaset hakkında olsun, hiç konu açmazdı. Kadınlarla ilgili bir şey de anlatmazdı."

Amada bir süre sessiz kaldı, sonra devam etti.

"Biri babamın biyografisini yazsa iyi olurdu aslında. Çok ilginç bir kitap olurdu eminim ki. Ama kimse bunu yapmaz. Ne de olsa kişisel bilgi namına hiçbir şey yok ortada. Babam pek arkadaş da edinmemiş, ailesi bile onun için birer yabancı gibiydi, tek başına bir dağ başına kapanıp işini yaptı sadece. İlişki kurduğu insanlar sadece bildiği resim simsarlarıydı. Neredeyse hiç konuşmazdı. Tek bir mektup bile yazmadı. Bu yüzden de biyografisini yazmak için gerekli materyal yok denecek kadar az. Hayat hikâyesinde bazı boşluklar var denir ya hani, onun hayatının kendisi boşluktu. Peynirden çok deliklerin olduğu bir peynir parçası gibi."

"Geriye eserleri kalıyor sadece."

"Öyle, eserlerinden başka hiçbir şey kalmıyor geriye. Babam da böyle olmasını istemişti herhalde."

"Ama sen varsın, sen de geriye bıraktıklarındansın" dedim.

"Ben mi?" dedi Amada şaşırmış bir yüz ifadesiyle bana bakarak. Ama bakışlarını hemen önündeki yola çevirdi. "Öyle ya. Dediğin gibi. Ben de babamın geriye bıraktıklarındanım. Pek parlak bir şey olmasam da."

"Ama yerine başka şey konulamayacak bir şeysin."

"Öyle. Sıradan olsa da yerine başka şey konulamayan" dedi Amada. "Bazen düşünüyorum da, eğer sen Tomohiko

Amada'nın oğlu olsaydın daha iyi olurdu belki. Öyle olsaydı pek çok şey yolunda giderdi."

"Yok artık daha neler" dedim gülerek. "Tomohiko Amada'nın oğlu rolünün kimseye uyacağını sanmam."

"Muhtemelen" dedi Amada. "Ama sen olsaydın ruhsal olarak onun devamını sağlayamaz mıydın? Bu özellik benden ziyade sende yok mu? İçimde öyle olduğuna dair bir his var."

Bunları duyunca bir anda aklıma *Kumandanı Öldürmek* tablosu geldi. Acaba o resim benim Tomohiko Amada'dan *devraldığım miras* mıydı? Beni o çatı katındaki odaya yönlendirerek o resmi Amada mı buldurmuştu? İyi de o resim aracılığıyla benden ne istiyor olabilirdi ki?

Arabada, Harry'nin "French Kissin' in the USA"i çalıyordu. Konuştuğumuz konuların arka planına hiç de uygun değildi.

"Tomohiko Amada gibi bir babaya sahip olmak muhtemelen zor olmuştur senin için değil mi?" diye sordum bir cesaretle.

Amada yanıtladı. "Aslında yıllar önce bir noktada onun oğlu olmayı birden bıraktım. Bu yüzden de herkesin sandığı kadar zor değil benim için. Ben de resimle ilgili bir iş yapıyorum, ama babamın yetenekleriyle benimkinin seviyesi çok farklı. O kadar farklı olunca da insanı rahatsız etmiyor. Beni asıl yaralayan, babamın yetenekli bir ressam olarak değil de, bir insan olarak durumu, oğlu olarak bana karşı son ana dek yüreğini açmamış olması. Bana kendisi hakkında zerre kadar bilgi vermemiş olması."

"Sana da mı açmadı içini?"

"Hiç hem de. Sana DNA'nın yarısını ben verdim, başka da verecek bir şeyim yok. Geri kalan şeylerin çaresine sen kendin bak, der gibi. Bir insanla diğeri arasındaki ilişki sadece DNA'ya indirgenemez. Öyle değil mi ama? Yaşamımda bana yol gösterici ol falan da demedim hiç, o kadarını beklemem.

Ancak arada bir de olsa baba oğul muhabbetlerini biz de biraz yapabilseydik hiç fena olmazdı. Eskiden neler deneyimlediğini, neler düşündüğünü biraz anlatsaydı ne iyi olurdu. Birkaç kırıntı bile yeterdi."

Susup onu dinledim.

Uzun bir süre trafik ışıklarında bekledik, o sırada kalın camlı Rayban gözlüklerini çıkarıp mendille sildi. Sonra bana dönerek "Benim izlenimime göre babam kişisel, ağır bir sır gizliyor ve onu tek başına taşıyarak bu dünyadan usulca ayrılmak üzere. Yüreğinin derinliklerinde sağlam bir kasa gibi bir şeyi var, orada sırları saklı. O kasayı kilitleyip anahtarı atmış ya da bir yere saklamış. Nerede olduğunu kendi de artık hatırlayamıyor" dedi.

1938 yılında Viyana'da neler yaşandığı kimse tarafından öğrenilemeyecek bir sır olarak karanlıklara gömülmüş haldeydi. Ama *Kumandanı Öldürmek* adlı tablo, belki de o sırları çözecek "saklı anahtar" o tablo olabilirdi. Birden bu düşünce geliverdi aklıma. Eğer bu doğruysa, ömrünün sonunda muhtemelen ruhu o dağ başına kadar o resmi kontrol etmeye gelmişti demek.

Başımı çevirip arka koltuğa bir göz attım. Sanki Kumandan gelmiş, orada oturuyor gibi bir his oluşmuştu içimde. Ama arka koltukta kimse yoktu.

"Ne oldu?" diye sordu Amada bakışımı izleyip.

"Yok bir şey" dedim.

Trafik lambası yeşile döndü, Amada gaza bastı.

49

Aynı sayıda ölümle doluydu

Yarı yolda Amada tuvaletim var diyerek yol kenarındaki bir restoranda arabayı durdurdu. Pencere kenarındaki bir masaya yönlendirildik; kahve ısmarladık. Tam öğle vaktiydi. Biftekli sandviç de sipariş ettim. Amada da aynısından istedi. Sonra Amada yerinden kalkıp tuvalete gitti. O yerinde yokken ben pencereden dışarıyı izledim. Otopark arabalarla doluydu. Çoğu aile arabasıydı. Otoparktaki mini karavanların sayısı dikkat çekiyordu. Hepsi de aynı görünüyordu gözüme. Pek de leziz olmayan bisküvi kutuları gibi. Otoparkın önündeki seyir terasından küçük dijital fotoğraf makineleri ya da cep telefonlarıyla karşılarında yükselen Fuji Dağı'nın fotoğrafını çekiyorlardı. Aptalca bir önyargı olabilir benimki ama insanların telefonla fotoğraf çekmesine bir türlü alışamamıştım. Kamera ekranlarından telefon edebilmelerine ise hiç mi hiç alışamamıştım.

Öylesine dışarıyı izlerken beyaz bir Subaru Forester park yerine girdi. Araba markalarını pek iyi bilmem (ve Subaru Forester'ın da dikkat çeken bir görüntüsü olduğu söylenemez) ama bunun o *Beyaz Subaru Forester'lı Adam* tablosundaki arabayla aynı olduğunu bir bakışta anladım. Araba dolu otoparkta boş park yeri arayarak yavaş yavaş ilerledi, yer bulunca da seri bir hareketle, arabanın burnu öne bakacak şekilde park etti. Bagaj kapısındaki lastik kutusunda kesinlikle büyük bir "Subaru Forester" logosu vardı. Miyazaki Böl-

gesi sahilinde gördüğümle aynı modeldi. Plakasını okuyamadım ama arabaya baktıkça geçen bahar o küçük liman şehrinde gördüğüm arabayla aynı olduğuna emin oldum. Modeli aynı değildi sadece, bu *aynı arabaydı*.

Görsel hafızam diğer insanlara göre çok güçlüdür, ayrıca daha uzun süre saklarım görüntüleri. Kirlenmiş yerlerinden başka küçük işaretlere kadar kesinlikle hafızamdaki *o arabaya* benziyordu. Nefesim kesilir gibi oldu. Gözlerimi iyice açıp arabadan inecek kişiye baktım. Ancak tam da o sırada büyük bir tur otobüsü otoparka girdi ve görüş alanımı kapattı. Araba karmaşasından ilerleyemiyordu otobüs. Yerimden kalkıp restoranın dışına çıktım. Otobüsü geçerek beyaz Subaru Forester'ın park ettiği yere doğru yürüdüm. Ancak arabada kimse yoktu. Arabayı kullanan kişi arabadan çıkıp gitmişti. Restorana da girmiş olabilirdi, seyir terasına fotoğraf çekmeye gitmiş de olabilirdi. Orada durup etrafa dikkatlice bakındım; Beyaz Subaru Forester'lı Adam hiçbir yerde görünmüyordu. Elbette arabayı kullananın o adam olup olmadığı da kesin değildi.

Arabanın plakasını kontrol ettim. Miyazaki numarasıydı. Tamponunda da kılıçbalığı resmi olan çıkartma vardı. O zaman gördüğüm arabaydı bu. Kuşkusuz. *O adam buraya gelmişti.* Sırtımdan soğuk terler aktığını hissettim. Onu bulmak istiyordum. Bir kez daha o adamın yüzüne bakmak istiyordum. Onun portresini tamamlayamamış olmamın nedenini bulmak istiyordum. Belki de ona dair çok temel bir şeyi atlamış olabilirdim. Plakadaki numaraları aklıma kazıdım. Belki bir faydası olurdu. Ya da olmazdı bir faydası.

Bir süre otoparkta gezindim, ona benzeyen bir adam aradım. Seyir terasına gittim. Ancak beyaz Subaru Forester'lı adamı hiçbir yerde göremedim. Kısa, kırlaşmış saçı, güneşte yanmış teniyle orta yaşlı bir adamdı. Uzun boyluydu. Önceki görüşümde yıpranmış siyah deri mont giymiş, YONEX logo-

su bulunan golf şapkası takmıştı. Yüzünü eskiz defterime basitçe çizip karşımda oturan genç kadına göstermiştim. "Çok başarılı bir resim bu" demişti o kadın resme ilgiyle bakarak.

Dışarıda ona benzeyen bir adam olmadığından emin olduktan sonra restorana girdim, içeriye bir göz gezdirdim. Ancak o adam hiçbir yerde yoktu. Restoran tamamıyla doluydu. Amada da yerine dönmüş kahvesini içiyordu. Sandviçler henüz gelmemişti.

"Nereye kayboldun?" diye sordu Amada.

"Pencereden dışarıya bakarken tanıdığım birini görür gibi oldum. Dışarı çıkıp onu aradım."

"Buldun mu?"

"Hayır, bulamadım. Yanlış görmüş olmalıyım" dedim.

Park halindeki beyaz Subaru Forester'dan gözümü ayırmadım. Sürücüsü her an geri gelebilirdi. Gerçi o adam arabasına geri dönse, ne yapacaktım ki? Yanına gidip onunla konuşacak mıydım? Geçtiğimiz bahar Miyazaki bölgesi sahilindeki o küçük şehirde sizinle iki kez karşılaşmıştık mı diyecektim. Öyle mi, ama ben sizi hatırlamıyorum, diyebilirdi. Muhtemelen de öyle derdi.

Neden beni takip ediyorsun, diye soracaktım ona. Neden söz ediyorsun sen, seni takip ettiğim falan yok, diyecekti. Neden hiç tanımadığım birini takip edeyim hem? Ve aramızdaki konuşma bitecekti.

Adam Subaru Forester'a dönmedi. O tıknaz araba sessiz bir şekilde sahibinin dönüşünü bekledi otoparkta. Sandviç ve kahvemiz bittiğinde de adam hâlâ ortada yoktu.

"Şey, artık yola çıkalım. Fazla vaktimiz yok" dedi Amada kol saatine bakıp. Sonra masanın üzerinden güneş gözlüğünü aldı.

Yerimizden kalktık, hesabı ödeyip dışarı çıktık. Sonra Volvo'ya binip kalabalık otoparkı arkamızda bıraktık. Geride kalan beyaz Subaru Forester'lı adamın geri gelmesini bek-

lemek isterdim ama bugün öncelikli olan Amada'nın babasıyla görüşmekti. *Ne olursa olsun o daveti reddetmemelisin* diye tembihlemişti Kumandan.

Bu şekilde beyaz Subaru Forester'lı adamın bir kez daha karşıma çıkmış olduğu gerçeğini geride bıraktım. Benim burada olduğumu biliyor, kendisinin de *burada olduğu* gerçeğini bana göstermek istiyordu. Niyetini anlıyordum. Buraya gelmesi rastlantı değildi. Tur otobüsünün onun önünde durup onu gizlemesi de rastlantı değildi.

Tomohiko Amada'nın olduğu merkeze ulaşmak için İzu Otoyolu'ndan ayrılıp bir süre döne döne aşağı inen dağ yolundan gitmek zorunda kaldık. Yeni açılmış sayfiye bölgesinde güzel kafeler, bungalov pansiyonlar, bölgede yetişen sebzelerin satıldığı manavlar, turistler için küçük bir de müze vardı. Her virajda destek almak için kapının koluna asılıp dururken beyaz Subaru Forester'lı adamı düşündüm. Portresini tamamlamaktan bir şey alıkoyuyordu beni. Sanırım o resmi tamamlamak için gerekli ögelerden birini bulamamıştım. Yapbozun önemli bir parçası eksik kalmıştı. Birisinin portresini yaparken ihtiyaç duyacağımı düşündüğüm her şeyi önceden toparlardım. Ancak *Beyaz Subaru Forester'lı Adam*'da bunu yapamamıştım. Muhtemelen Beyaz Subaru Forester'lı Adam engelliyordu bunu. Bir nedenden ötürü resminin yapılmasını istemiyordu. Buna güçlü bir şekilde karşı koyuyordu.

Volvo bir noktadan sonra yoldan ayrıldı, geniş çelik bir kapıdan içeri girdi. Kapıdaki tabela çok küçüktü. Çok dikkatli bakmazsan girişi kaçırmak işten bile değildi. Bu bakımevinin varlığını dünyaya duyurmaya ihtiyacı yoktu anlaşılan. Kapının yanında görevli kulübesi vardı, üniforma giymiş güvenlik görevlisine Masahiko kendi adını ve görüşeceği kişinin adını söyledi. Görevli bir yere telefon ederek isimleri teyit etti. Kapıdan içeriye girince yoğun bir koruluk başlıyordu.

Ağaçların çoğu uzun ve yaprak dökmeyen türdendi, gölgeleri oldukça ürpertici bir his veriyordu. Güzel asfalt yoldan çıkınca düz park yerine ulaştık. Otopark çember şeklindeydi, ortasına yuvarlak bir çiçek tarhı yapılmıştı. Vazoyu andıran alan büyük bir çiçek demeti ile çevrelenmiş, ortasına yapılmış çiçek aranjmanındaki çiçekler açmıştı. Hepsi de çok güzel görünüyordu.

Amada çemberin içindeki misafir otoparkına arabasını koydu. Bizden başka park etmiş iki araba daha vardı. Beyaz bir Honda minivan ile lacivert Audi sedan. İkisi de gıcır gıcır yeniydi. O iki arabanın arasına park edince eski tip Volvo yaşlı bir arabacı atı gibi görünmüştü. Ancak Amada bunu hiç umursamıyor gibiydi (kasetçalarda Bananarama dinleyebilmek onun için daha önemliydi). Otoparktan Pasifik Okyanusu görünüyordu biraz. Deniz yüzeyi kış güneşinin ışıklarıyla parlıyordu. Orta büyüklükteki balıkçı tekneleri gidip geliyordu. Açıkta küçük, alçak adalar seçiliyor, onun ardında da Manazuru Yarımadası görünüyordu. Saat biri kırk beş geçiyordu.

Arabadan inip binanın girişine doğru yürüdük. Bina oldukça yeni görünüyordu. Bütün olarak temiz ve şık bir binaydı ama kendine özgü bir yanı olmayan betonarme bir yapıydı. Tasarım açısından bakıldığında mimarın hayal gücü pek o kadar da geniş değilmiş gibi. Ya da müşteri, merkezin kullanımını düşünüp olabildiğince basit ve geleneksel bir planda istemiş de olabilirdi. Neredeyse tam bir kare halindeki üç katlı bu yapının tümü düz çizgilerden oluşmuştu. Planı oluşturmaya düz bir cetvel yetmiş olmalıydı. İlk katta bolca cam pencere kullanılmış, mümkün olduğunca aydınlık bir hava yaratılmak istenmişti. Binadan çıkıntı yapan büyük bir ahşap balkon vardı, içinde de bir düzine şezlong; mevsim kışa döndüğünden, gökyüzü ne kadar aydınlık görünse de dışarıda güneşlenen hiç kimse yoktu. Zeminden tavana kadar yükselen cam duvarla

kaplı kafeteryada birkaç kişi görünüyordu. Beş ya da altı kişi, hepsi de yaşlıydı. Aralarında tekerlekli sandalyede iki kişi de vardı. Ne yaptıklarını, o kadarını göremiyordum. Muhtemelen duvara asılı büyük ekran televizyona bakıyorlardı. Ee, hep beraber takla atacak değillerdi ya.

Amada ön kapıdan içeri girdi, başvuru masasında oturan genç kadınla bir şeyler konuştu. Güzel, siyah saçları vardı kadının, yüzü de yuvarlak ve sempatikti. Lacivert formasının ceket göğsüne isim kartı takılıydı. İkisi birbirine aşina görünüyordu, bir süre samimi biçimde sohbet ettiler. Ben biraz uzakta durmuş ikisinin konuşmalarını bitirmelerini bekliyordum. Giriş kısmına büyük bir vazo yerleştirilmiş, içine belli ki bir çiçek düzenleme ustası tarafından çiçekler konmuştu. Konuşmaları bittiğinde Amada masasının üzerindeki ziyaretçi listesine tükenmezkalemle adını yazdı, kol saatine göz attıktan sonra da saati yazdı. Sonra masadan ayrılıp benim yanıma geldi.

"Babamın durumu stabil hale gelmiş" dedi Amada ellerini pantolonunun ceplerine sokarak. "Sabahtan beri öksürüğü kesilmemiş, düzgün nefes alamamış, zatürreeye çevirecek diye endişe etmişler ancak biraz önce durumu düzelmiş, şimdi derin uykudaymış. Odasına gidip bakalım."

"Ben de geleyim mi?"

"Tabii ki" dedi Amada. "Benimle gel. Onun için buraya kadar gelmedin mi ki?"

Birlikte asansöre bindik, üçüncü kata çıktık. Koridor sade ve geleneksel tarzdaydı. Süslemeden tümüyle kaçınılmıştı. Sadece koridorun beyaz, uzun duvarına adeta özür niyetine birkaç suluboya resim asmışlardı. Sahil manzaraları vardı resimlerde. Tek bir ressamın tek bir sahilin çeşitli parçalarını değişik açılardan resmettiği seri eserlerdi bunlar. Kaliteli resimler demek zordu ama en azından bolca boya kullanılmıştı. Minimalizme adanmış bu yapının havasını az da olsa

kırdıkları için kendince övülmeye değer resimlerdi. Yer düz muşamba kaplıydı, ayakkabımın lastik tabanı gırç gırç diye ses çıkarıyordu. Tekerlekli sandalyeye oturmuş beyaz saçlı, ufacık kalmış yaşlı bir kadın vardı, erkek bakıcı kadının sandalyesini iterek koridorda bize doğru getiriyordu. Gözlerini kocaman açmış dümdüz öne bakıyordu kadın, biz yanından geçerken de hiç kırpmadı gözünü. Sanki önünde bir yerlerde havada uçan önemli bir *işaret* vardı ve onu gözden kaybetmemek konusunda kararlıydı.

Tomohiko Amada'nın odası koridorun en sonundaki geniş tek kişilik odaydı. Kapıda isimlik takılıydı ancak bir isim yazmıyordu. Muhtemelen özelini korumak istiyordu. Ne de olsa ünlü biriydi Tomohiko Amada. Oda, yarı süit otel odası genişliğindeydi, yataktan başka bir de oturma grubu vardı. Yatağın ayakucundaki kısımda tekerlekli sandalye katlanmış halde duruyordu. Güneydoğuya bakan büyük pencereden Pasifik Okyanusu net bir şekilde görünüyordu. Harika bir manzaraydı, manzaranın önünü kapatan tek bir şey bile yoktu. Eğer burası bir otel olsaydı, sırf bu manzaradan dolayı oda fiyatı çok yüksek olurdu. Odanın duvarında hiç resim yoktu. Bir ayna ve yuvarlak bir saat asılıydı sadece. Masada içine mor çiçekler konmuş orta büyüklükte bir vazo vardı. Odada hiç koku hissedilmiyordu. Yaşlı hasta kokusu da, ilaç kokusu da, çiçek kokusu da, güneşten yanmış perde kokusu da, hiçbiri yoktu. Hiç koku olmaması, bu odayla ilgili en çok şaşırdığım şey oldu. Koku alma duyumda bir sorun mu var acaba diye düşünmeden edemedim. Nasıl olup da bütün kokuları yok etmeyi başarmışlardı ki?

Tomohiko Amada pencerenin yanına konmuş yatakta, muhteşem manzaradan bihaber uyuyordu. Sırtüstü yatmış, yüzü tavana dönük, iki gözü sımsıkı kapalıydı. Uzamış beyaz kaşları sanki doğal bir güneşlik gibi yaşlanmış gözkapaklarını gizliyordu. Alnı derin kırışıklıklarla yol yol olmuştu. Yor-

gan boynuna dek çekilmiş olduğundan nefes alıp almadığını bakarak anlamak mümkün değildi. Nefes alıyorsa bile, son derece sığ nefesler alıyor olmalıydı.

Bu yaşlı adamın kısa bir süre önce gece yarısı atölyeme gelen gizemli kişiyle aynı kişi olduğunu bir bakışta anlamıştım. O gece, bir an ay ışığı vurunca onu çok kısa bir süre görebilmiştim, yine de başının biçimine ve beyaz saçlarının uzama şekline bakınca kesinlikle Tomohiko Amada'ydı. Şaşırmadım. En başından belliydi zaten.

"Derin uykuda" dedi Amada benim tarafıma bakarak. "Uyanmasını beklemekten başka yapacak bir şey yok. Uyanırsa tabii."

"Ama en azından durumunun stabil hale gelmesi de iyi, değil mi?" dedim. Sonra duvara asılı saate göz attım. İkiyi beş geçiyordu. Birden Menşiki geldi aklıma. Şoko Akikava'yı aramış mıydı acaba? Durumda bir gelişme olmuş muydu? Ne var ki, şimdi Tomohiko Amada'nın varlığına odaklanmak zorundaydım.

Amada'yla karşılıklı oturma grubundaki koltuklara oturduk, koridordaki otomatik makineden aldığımız kutu kahveleri içerek, Tomohiko Amada'nın uyanmasını bekledik. O arada Amada, Yuzu'dan bahsetti. Hamileliği iyi gidiyormuş, sağlığı da yerindeymiş. Doğum muhtemelen ocak ayının ilk yarısında olacakmış. Yakışıklı erkek arkadaşı da baba olmayı dört gözle bekliyormuş.

"Ancak sorun –diğer bir deyişle adamın sorun olarak düşündüğü şey– Yuzu'nun onunla evlenmek niyetinde olmaması" dedi Amada.

"Evlenmeyecek miymiş?" Duyduklarıma inanamıyordum. "Yuzu bekâr anne mi olacakmış?"

"Yuzu çocuğu doğurmak istiyor. Ama resmi olarak adamla evlenmek istemiyor, birlikte yaşamak da istemiyor, çocuğun velayetini de paylaşmak istemiyor... Bu yüzden de ada-

mın kafası oldukça karışık. Seninle boşanması gerçekleştiğinde, adam onunla hemen evlenme niyetindeydi ama Yuzu bu teklifi kabul etmemiş."

Bir süre düşündüm. Ancak düşündükçe kafam daha da karıştı.

"Bir türlü çözemiyorum. Yuzu çocuk istemediğini söylerdi hep. Ona çocuk yapalım mı diye her sorduğumda, bunun için çok erken olduğunu söylerdi. Şimdi neden bu kadar çok istiyor doğurmayı?"

"Hamile kalma niyeti olmasa da kalmış bir kere, öyle olunca da doğurmak istemiş olmalı. Kadınlar böyle şeyler yapar."

"Ama Yuzu'nun tek başına çocuk yetiştirecek olması gerçekçi açıdan bakınca çok zor. Şimdiki işini devam ettirmesi de güçleşecektir. Neden o adamla evlenmek istemiyor ki? Ne de olsa çocuk ondan."

"Nedenini o adam da bilmiyor. İlişkilerinin çok iyi gittiğine inanıyor. Çocuğu olacağını duyunca da çok sevinmiş. Zaten bu yüzden onun da kafası karışık. Ona sordum ama o da bilmiyor nedenini."

"Yuzu'ya doğrudan sordun mu peki?" diye sordum.

Amada'nın suratı asıldı. "Dürüst olursam, ben bu olaya mümkün olduğunca karışmama niyetindeyim. Yuzu'yu seviyorum, dahası o adam da iş arkadaşım. Seninle de uzun zamandır arkadaşız. Benim için zor bir durum bu. Bana bir şey sorulunca ne cevap vereceğimi bilemez oluyorum."

Bir şey demedim.

"Sizin iyi bir çift olduğunuzu düşünür, sevinirdim hep" dedi yüzünde sıkıntılı bir ifadeyle.

"Bunu daha önce de söylemiştin."

"Söylemişimdir" dedi Amada. "Bu gerçek çünkü."

Sonra bir süre susup duvardaki saate, pencereden dışarıdaki okyanusa baktık. Tomohiko Amada yatakta sırtüstü uzanmış, hiç kıpırdamadan ölü gibi yatıyordu. Aşırı sessizdi;

hâlâ hayatta mı acaba diye endişe edecek kadar. Ne var ki benden başka kimse endişelenmediğine göre bu normal bir durum herhalde diye düşündüm.

Tomohiko Amada'nın uyurkenki haline bakarak, onun Viyana'da öğrenim gördüğü zamanki halini, gençlik günlerini hayal etmeye çalıştım. Ancak bunu pek başaramadım. Şimdi gözümün önündeki yavaş yavaş ama kesin biçimde bedensel çürümeye doğru gitmekte olan, derin kırışıklıklar içindeki beyaz saçlı bir adamdı. Her birimiz istisnasız, ölmek için doğuyorduk. O da şimdi tam da bu noktaya varmak üzereydi.

"Yuzu'yla iletişime geçme niyetinde değil misin peki?" diye sordu Amada.

Başımı salladım. "Şimdilik değilim."

"Bir kez bir araya gelip konuşsanız iyi olur diye düşünüyorum. Açık yürekli bir şekilde."

"Avukat aracılığıyla resmi olarak boşanma işlemlerini yürütmeye başladık bile. Yuzu'ydu boşanmayı isteyen. Ve şimdi başka bir adamın çocuğunu doğurmak üzere. O adamla evlenip evlenmemesi Yuzu'ya kalmış bir şey. Ben bu konuda bir şey söyleyecek pozisyonda değilim. Bir araya gelip de ne konuşacağız ki?"

"Neler olup bittiğini bilmek istemiyor musun?"

Başımı salladım. "Bilmesem de olur, özellikle bilmek istemiyorum. Ben de incindim."

"Elbette" dedi Amada.

Gerçekten incinmiş miydim, dürüst olmam gerekirse, bazen kendim bile anlayamıyordum. Gerçekten incinmeye hakkım var mıydı, ona da karar veremiyordum. Ama elbette hakkı olsa da olmasa da, insan incineceği zaman incinirdi.

"O adam çalışma arkadaşım" dedi Amada bir süre sonra. "Ciddi biri. İşini iyi yapar, karakteri de iyidir."

"Hem de yakışıklı."

"Hı hı, gayet yakışıklı. Bu yüzden kadınların hep ilgisini

çeker. Ee, normal tabii. İmrenilecek kadar *popülerdir*. Ama eskiden beri öyle bir huyu vardır ki, hayrete düşürür bizi."

Susup onun konuşmaya devam etmesini bekledim.

Devam etti. "Anlaması zor kadınları seçer ilişki yaşamak için. Her istediğini elde edebilecekken nedense her zaman anlaşılmaz kadınlara kaptırır kendini. Yoo, elbette Yuzu öyle değil. Sanırım bulduğu ilk düzgün kadın Yuzu olmalı. Ondan öncekiler hep berbat kişilerdi. Neden bilmiyorum ama."

Hafızasını yoklayıp başını hafifçe salladı.

"Yıllar önce tam evlenmek üzereyken yaşadığı bir olay vardı. Düğün yeri kiralanmış, davetiyeler basılmış, balayı seyahati için de Fiji Adası ya da öyle bir yer kararlaştırılmıştı. İş yerinden izin ayarlanmış, uçak biletleri satın alınmıştı. Ne var ki kadın çok çirkindi. Beni o kadınla tanıştırmıştı da, ilk görüşte insanı şaşırtacak kadar çirkin biriydi. Elbette dış görünüşle insanlar yargılanamaz; tanıdığım kadarıyla karakteri de pek matah değildi. Ama nasıl olduysa o kadına delice âşıktı. Hiç uyumlu görünmüyorlardı. Etraflarındakiler dile getirmeseler de herkes aynı şeyi düşünüyordu. Tam düğün öncesi kadın evlenmekten vazgeçti. Diğer bir deyişle *kadındı* kaçan. Şans mı şanssızlık mı bilmem ama çok şaşırtıcı bir durumdu."

"Bir nedeni var mıydı peki?"

"Nedenini sormadım. O kadar acınası bir durumdu ki, nedenini soramadım. Kendisi de nedenini anlamamıştır zaten. O kadın *öylece kaçıverdi*. Evlenmek istemedi. Düşündüğü bir şey vardır elbette."

"Peki, bu konuşmadan çıkarılacak ders nedir?"

"Çıkarılacak ders" dedi Amada, "Yuzu'yla aranızın tekrar düzelme olasılığı olduğu. Elbette bunu istiyorsan."

"İyi de Yuzu o adamın çocuğunu doğuracak."

"Elbette problemlerden biri de bu."

Sonra sustuk.

Tomohiko Amada uyandığında saat üç olmak üzereydi. Huzursuzca kımıldadı. Derin bir nefes aldı, yorganı göğsünün üstünde inip kalktı. Amada yerinden kalkıp yatağın yanı başına gitti, yukarıdan babasının yüzüne baktı. Babası birden gözlerini açtı. Beyaz, uzun kirpikleri titredi.

Amada yatak başındaki masadan ince uçlu, huniyi andıran cam bardağı eline aldı, onunla babasının kurumuş dudaklarını ıslattı. Sonra gazlı bezle dudaklarında kalan suyu sildi. Babası biraz daha su isteyince, azar azar su verdi. Her zaman yaptığı bir şey olmalıydı, alışıktı elleri. İçtiği her yudumda âdemelması kalkıp iniyordu. Bu hareketi görünce, onun yaşadığı gerçeğine nihayet ikna oldum.

"Baba" dedi Amada parmağıyla beni işaret ederek, "bu Odavara'daki evde yaşayan arkadaşım. Kendisi bir ressam, sizin atölyenizde resim yapıyor. Üniversite zamanımdan arkadaşım, pek akıllı biri değildir, harika bir karısı vardı ama onu terk etti; fena ressam da sayılmaz hani."

Amada'nın dediklerini babası ne kadar anlıyor, emin değildim. Tomohiko Amada, oğlunun parmağıyla gösterdiği yeri izler gibi başını bana doğru hafifçe çevirdi. Gözlerini dikmiş bana bakıyordu. Öte yandan yüzü ifadesizdi. Bir şey görüyordu ama bu *bir şey* onun için bir anlam taşımıyordu. Yine de soluk zar benzeri bir şeyle kaplanmış gibi görünen gözlerinde şaşılacak derecede parlak bir ışığın gizlendiği hissediliyordu. O ışık, anlamı olan bir şey için özenle kendini koruyor gibiydi. Öyle bir izlenim edindim.

Amada bana dönerek konuştu. "Dediklerimi anladığını sanmıyorum. Sizi anlıyormuş gibi davranın, doğal ve rahat şekilde konuşun onunla demişti doktoru. Bir şey anlayıp anlamadığını kimse bilmiyor. Bu yüzden de böyle normal şekilde konuşuyorum onunla. Benim için de rahat oluyor böylesi. Sen de bir şeyler desene. Normal şekilde sohbet eder gibi."

"Merhaba. Tanıştığımıza memnun oldum" dedim. Sonra

adımı söyledim. "Şimdi, Odavara'daki evinizde ben kalıyorum."

Tomohiko Amada bana bakıyor gibiydi ama ifadesinde bir değişiklik olmadı. Oğlu Amada bana dönüp, "Fark etmez, devam et, devam et" der gibi bir işaret yaptı.

"Yağlıboya resim yapıyorum. Uzun bir süre portre ressamı olarak çalıştım ama şimdi o işi bıraktım ve sevdiğim resimleri yapmaya çalışıyorum. Bazen sipariş gelince portre de yapıyorum. İnsanların yüzünü resmetmeyi seviyorum. Masahiko ile üniversite yıllarından arkadaşız."

Tomohiko Amada'nın gözleri bana dönüktü. Gözlerini kaplayan soluk zar yaşamla ölüm arasını usulca ayıran ince bir perde gibiydi. Bu perdenin katları arttıkça ardındaki daha da görünmez hale gelecek, en nihayetinde perde sonsuza dek inecekti.

"Harika bir eviniz var" dedim. "İşim çok iyi ilerliyor. Umarım sizin için mahsuru yoktur, plaklarınızı da dinliyorum. Masahiko dinleyebilirsin demişti. Harika bir koleksiyon. Sıkça opera da dinliyorum. Geçenlerde de ilk kez çatıdaki odaya çıktım."

Bunu dediğimde ilk kez gözleri parladı. Çok hafif bir ışıktı, çok dikkat edilmezse kimse göremezdi. Ama ben gözlerimi ayırmadan onun gözlerine bakıyordum. Bu yüzden de o parıldama gözümden kaçmadı. Muhtemelen "çatıdaki oda" sözlerinin tınısı, onun hafızasında bir şeyleri kıpırdatmıştı.

"Çatıdaki odada bir baykuş yaşıyor" diye devam ettim. "Gece yarısı arada bir şey girip çıkıyordu, tıkır tıkır ses geliyordu, fare olabilir diye düşündüm, sonra sabah bakmaya çıktım. Kirişe konmuş bir baykuş gördüm. Çok güzel bir kuştu. Havalandırma deliğindeki tel örgünün bir kısmı kırılmış, oradan baykuş rahatça girip çıkıyormuş. Çatı katını gündüzleri sığınak olarak kullanıyormuş."

Gözleri hâlâ dümdüz bana bakıyordu. Sanki başka bir haber var mı der gibi.

"Baykuşlar eve zarar vermez" diye ekledi Amada. "Evde baykuş yaşaması o eve iyi şans da getirirmiş hem."

"Baykuş harika, ama onun dışında çatı katı odasında çok ilginç bir şey daha var" diye ekledim.

Tomohiko Amada yatağında sırtüstü yatmış halde, hiç kıpırdamadan bana bakıyordu. Nefesi yeniden sığlaşmış gibiydi. Gözlerindeki soluk zar değişmeden duruyordu, onun derinliklerinde saklı o gizli ışık az öncesine göre daha da belirginleşmişti.

Çatı katı odası hakkında konuşmak istiyordum ama oğlu Masahiko da yanımızda olduğundan orada bulduğum *o şeyi* söyleyemezdim. Masahiko doğal olarak onun ne olduğunu bilmek isteyecekti. Bir süre konuşmam havada asılı kaldı, Tomohiko Amada ile birbirimize bakmaya devam ediyorduk.

Sözcükleri özenle seçerek konuştum. "O çatıdaki oda sadece baykuş için değil, resimlerin de seveceği bir yer aslında. Demek istediğim, resim saklamak için uygun olduğu. Özellikle de malzemeleri kolayca bozulabilen Japon resimlerini tutmak için. Bodrum katından farklı olarak hiç nem yok, dahası havalandırması da iyi, ayrıca pencere olmadığı için güneş ışığı almaları endişesi de olmaz. Yağmur ve rüzgâr girme riski yok değil, ama tablolar uzun süre orada tutulacaksa sıkıca sarılır zaten."

"Konusu açılmışken, ben bir kez bile çatıdaki odaya bakmadım şimdiye dek" dedi Amada. "Tozlu yerleri oldum olası sevmem."

Tomohiko Amada'nın yüzünden gözlerimi ayırmadım. O da benim yüzümden gözlerini ayırmamıştı. Zihninde düşüncelerin yolunu bulmaya çalıştığını düşündüm. Baykuş, çatı katı odası, resmin saklanması... bildiği bu sözcüklerin anlamını birbirine bağlamaya çalışıyordu. Şu anki durumunda hiç

de kolay bir şey değildi bunu yapmak. *Kesinlikle* kolay değildi. Muhtemelen gözleri bağlı halde bir labirentte çıkışı bulmaya çalışmak kadar zor olmalıydı. Ne var ki onun için bunları birbiriyle ilişkilendirmeye çalışmanın çok önemli olduğunu hissediyordum. *Çok güçlü* bir histi bu. Onun bir başına, bu çetin işi yapışını sessizce izliyordum.

Koruluğun içindeki eski tapınağı, onun arkasındaki tuhaf kuyuyu da anlatmak istedim. O kuyuyu hangi itkiyle açtığımızı. Nasıl bir kuyu olduğunu. Ancak tekrar düşününce vazgeçtim anlatmaktan. Bu kadar çok şeyi bir anda ortaya çıkarmamak daha iyi olurdu. Geride kalan bilinç seviyesi için tek bir şeyin üstesinden gelmek bile oldukça büyük bir yük olmalıydı. O bilinç parçasını da incecik, koptu kopacak bir iplikçik tutuyordu.

"Biraz daha su ister misin?" diye sordu Masahiko babasına, cam su hunisini eline alıp. Ancak babası onun bu sorusuna tepki vermedi. Oğlunun sözcüklerini işitmemiş gibi görünüyordu. Masahiko ona biraz daha yanaşıp aynı soruyu bir kez daha sordu ama yine tepki alamayınca sormayı bıraktı. Babası oğlunu görmüyordu artık.

"Babam sana çok ilgi gösterdi baksana" dedi Masahiko etkilenmiş gibi. "Deminden beri hep sana bakıyor. Epeydir hiçbir şeye bu kadar ilgi göstermemişti."

Ben de sessizce Tomohiko Amada'nın gözlerine bakıyordum.

"Tuhaf. Ben ona ne dersem diyeyim, kesinlikle bana bakmaz ama deminden beri senin yüzünden ayırmıyor bakışlarını."

Masahiko'nun ses tonundaki kırgınlığı fark etmemek mümkün değildi. O, babası tarafından *görülmek* istiyordu. Muhtemelen çocukluğundan beri hep bunu istemişti.

"Belki de üzerimden boya kokusu alıyordur" dedim. "O koku bazı hatıralarını canlandırmıştır."

"Öyle olmalı. Düşününce, şahsen uzun süredir elimi sürmedim resim boyasına." Sesindeki kasvet kaybolmuştu. Her zamanki rahat Masahiko Amada'ya dönmüştü. O sırada masanın üzerindeki cep telefonu hafif, aralıksız bir titreşimle kıpırdamaya başladı.

Masahiko başını kaldırdı. "Aa, olamaz. Cep telefonumu kapatmayı tamamen unutmuşum. Odada cep telefonu kullanmak kesinlikle yasak. Dışarı çıkıp konuşayım; iznin olur mu?"

"Tabii ki."

Masahiko cep telefonunu alıp ekranında arayanın adına baktıktan sonra kapıya doğru yöneldi. Sonra bana dönüp, "Biraz uzayabilir. Ben yokken babamla havadan sudan sohbet etmeye devam et sen" dedi.

Masahiko cep telefonunu kulağına dayayıp kısık sesle bir şeyler söyleyerek odadan çıktı. Sessizce kapıyı kapattı.

Böylece odada Tomohiko Amada ile baş başa kalmış olduk. Hâlâ gözlerini ayırmadan bana bakıyordu. Muhtemelen beni anlamaya çalışıyordu. Biraz nefesim daralınca yerimden kalktım, onun yatağının ayakucuna dolandım, güneydoğuya bakan pencere kenarına gittim. Sonra büyük cam pencereye yüzümü yanaştırıp dışarıdaki Pasifik Okyanusu'na baktım. Denizle ufuk çizgisinin birleştiği yere baktım. O düz çizgiyi bir uçtan diğerine gözlerimle taradım. Bu kadar uzun ve güzel doğru bir çizgi hangi cetvel kullanılırsa kullanılsın, insan tarafından çizilemezdi. O çizginin altındaki boşlukta, sayısız yaşam hareket halindeydi. Bu dünya, sayısız yaşam ve aynı sayıda ölümle doluydu.

Sonra arkamda birini hissettim. Odada sadece Tomohiko Amada ile benim olmadığımı anladım.

"Öyle. Sadece sizler ikiniz yoksunuz burada" dedi Kumandan.

50

Önemli bir şeyi feda etmek ve çetin bir sınavdan geçmek gerekiyor

"Öyle. Sadece sizler ikiniz yoksunuz burada" dedi Kumandan.

Kumandan az önce Masahiko Amada'nın oturduğu sandalyedeydi. Her zamanki kıyafeti, her zamanki saç şekli, her zamanki kılıcı, her zamanki minik bedeniyle. Hiçbir şey demeden ona baktım.

"Sizlerin arkadaşın bir süre daha içeri gelmeyecek" dedi Kumandan sağ elinin işaretparmağını havaya saplar gibi kaldırarak. "Telefon konuşması uzun sürecek. Bu yüzden sizler endişe etmeden, rahatça Tomohiko Amada ile konuşabilirsin. Ona soracak soruların vardı, değil mi? Ne kadar cevap alabilirsin o şüpheli gerçi."

"Masahiko'yu sen mi uzaklaştırdın?"

"Olur mu öyle şey" dedi Kumandan. "Gözünde fazla büyütüyorsun beni. Benim o kadar gücüm yok. Sizlerden ve benden farklı olarak, şirket çalışanları meşgul kişilerdir. Ne yazık ki hafta sonları falan yoktur onların."

"Buraya kadar bizimle birlikte mi geldin? Yani aynı arabada mıydık?"

Kumandan başını salladı. "Hayır, birlikte gelmedim. Odavara'dan buraya arabayla çok vakit alırdı. Beni hemen araba tutar."

"Buraya kadar geldin ama. Davet mi edildin?"

"Doğrusunu söylemek gerekirse, buraya davet edilmedim.

Ancak burada olmam istendi. Davet edilmekle o yerde istenmek arasında ince bir çizgi vardır ama bunu geçelim şimdi. Beni buraya isteyen Tomohiko Amada'dır. Sizlere yararım dokunursa, işte buradayım."

"Yararı dokunmak mı?"

"Öyle. Sizlere az da olsa vefa borcum var. Sizler beni yeraltından çıkardınız. Yine *idea* olarak bu dünyada var oldum. Geçenlerde sizlerin de dediği gibi. Bir gün size bunun karşılığını vermek istemiştim. *İdea*'lar olarak ahlaki değerleri bilmez değiliz."

Ahlaki değerler?

"Öyle. *Onun gibi bir şey işte*" dedi Kumandan aklımdan geçenleri okumuşçasına. "Her ne ise, sizler Marie Akikava'nın gittiği yeri bulup onu yine bu tarafa geri döndürmeyi yürekten istiyorsun. Yanılmıyorum, değil mi?"

Başımla onayladım. Yanılmıyordu.

"Onun nerede olduğunu biliyor musun?"

"Biliyorum. Az önce onunla orada görüştüm."

"Görüştün mü?"

"Kısaca konuştuk."

"O halde onun nerede olduğunu söyle bana."

"Biliyorum ama bunu sana ben söyleyemem."

"Söyleyemez misin?"

"Sana söyleme yetkim yok."

"İyi de daha şimdi bana yararının dokunması için burada olduğunu söylemiştin ya."

"Kesinlikle öyle demiştim."

"Buna rağmen, Marie Akikava'nın yerini söyleyemem mi diyorsun?"

Kumandan başını sallayarak onayladı beni. "Onun nerede olduğunu söylemek benim görevim değil çünkü. Çok yazık ama..."

"Peki, bu kimin görevi?"

Kumandan sağ elinin işaretparmağı ile beni gösterdi. "Sizlerin. Sizlerin ta kendisi sizlere söyleyecek bunu. Bundan başka sizlerin Marie Akikava'nın gittiği yeri bilme imkânın yok."

"Ben mi bana söyleyeceğim?" dedim. "İyi de ben onun nerede olduğunu bilmiyorum ki."

Kumandan bir iç çekti. "Sizler biliyorsun. Sadece bildiğini bilmiyorsun."

"Kısırdöngüye döndü bu tartışma."

"Kısırdöngü değil. En sonunda bunu sizler de anlayacaksın. Başka bir yerde."

Bu kez iç çeken ben oldum.

"En azından şunu söyleyin. Marie Akikava biri tarafından bir yere mi davet edildi? Ya da kendi kendine mi kayboldu?"

"Bunu, onu bulup bu dünyaya getirdiğinde anlayacaksın."

"Peki, tehlikede mi?"

Kumandan başını salladı. "Neyin tehlikeli, neyin tehlikesiz olduğuna karar vermek insanların görevidir; *idea*'nın değil. Ne var ki, eğer o kızı geri döndürmek istiyorsan, hızlı davransan iyi olur."

Hızlı davranmak? İyi de nasıl yapacaktım bunu? Bir süre Kumandan'ın suratına baktım. Her şey bir bilmece gibiydi. Bu bilmecenin bir de çözümü olsa iyi olurdu.

"Peki, siz şimdi buraya ne için yardıma geldiniz?" diye sordum.

Kumandan, "Sizlerin sizlerle karşılaşacağınız yere, sizleri şimdi götürebilirim. Ancak bu o kadar da kolay bir şey değil. Önemli bir şeyi feda etmek ve çetin bir sınavdan geçmek gerekiyor. Somut olarak, feda edecek olan *idea*, sınavdan geçecek olan sizler. Kabul ediyor musun?" dedi.

Ne dediğini hiç anlamadım.

"Peki, benim somut olarak ne yapmam gerekiyor bu durumda?"

"Kolay bir şey. Beni öldürmen gerekiyor" dedi Kumandan.

51

Şimdi tam zamanı

"Kolay bir şey. Beni öldürmen gerekiyor" dedi Kumandan.
"Sizi öldürmem mi?" dedim.
"*Kumandanı Öldürmek* tablosundaki sahnede olduğu gibi beni öldürmelisin."
"Kılıç saplayarak sizi öldüreceğim. Öyle mi yani?"
"Öyle. Şanslısın ki ben kılıç kuşanıyorum. Daha önce de dediğim gibi, kesersen kan çıkaracak gerçek bir kılıç o. Boyu büyük değil ama ben de büyük boy değilim zaten, bu yüzden de yeterli olacaktır."
Yatağın ayakucunda dikilip Kumandan'a baktım. Bir şey demek istedim ama ne demem gerektiğini bilemedim. Bir şey diyemeden ayakta kalakaldım. Tomohiko Amada da yatakta yatıyor, hiç kıpırdamadan Kumandan'ın olduğu tarafa bakıyordu. Ne var ki, Kumandan'ı görüp görmediğini bilmiyordum. Kumandan kime görünüp kime görünmeyeceğini kendi seçebiliyordu.
Nihayet kendimi toplayıp bir soru sordum. "Yani o kılıçla sizi öldüreceğim ve böylelikle Marie Akikava'nın nerede olduğunu öğreneceğim?"
"Hayır, daha doğru şekilde söylersek, öyle değil. Sizler burada beni öldürürsün. Benden kurtulursun. Bununla oluşacak bir dizi reaksiyon, sizleri neticede o kızın olduğu yere yönlendirecek."
Dediklerini anlamaya çalıştım.

"Ama ne tür reaksiyon olacağını bilmiyor musunuz? Öyle öngördüğünüz gibi olaylar zincirleme şekilde devam mı edecek? Ben sizi öldürsem de bir şeyler beklendiği gibi gitmeyebilir. Öyle olursa, siz de boşuna ölmüş olursunuz."

Kumandan tek kaşını kaldırıp bana baktı. Böyle kaşını kaldırması, *Dönüşü Olmayan Yol* filminde Lee Marvin'in kaşını kaldırmasına çok benziyordu. Çok *cool*'du. Öte yandan Kumandan'ın *Dönüşü Olmayan Yol*'u izlemiş olabileceğini düşünmüyordum.

"Tam da sizlerin dediği gibi. Gerçekte olayların öyle kolayca rayında gideceğinin garantisi yoktur. Benimkisi sonuna dek tahminden, varsayımdan başka bir şey değil. Yine de olabilir denilen şeyler o kadar çok oluyor ki. Ama açık konuşursam, bu işin başka bir yolu yok. Boşa geçirecek zamanımız yok" dedi Kumandan.

"Sizi öldürünce, bu sizin *benim için öldüğünüz* anlamına mı gelecek? Artık sonsuza dek bir daha bana görünmeyecek misiniz?"

"Aynen öyle. Sizler için bir *idea* olarak ben son nefesimi vermiş olacağım. Bu bir *idea* için sayısız ölümden biridir. Yine de, kuşkusuz bu da başlı başına bir ölümdür."

"Bir *idea*'yı öldürünce, dünya değişmez mi peki?"

"Değişir elbette" dedi Kumandan. Sonra tek kaşını Lee Marvin'in yaptığı gibi kaldırdı yine. "Öyle değil mi ama? Bir *idea*'yı ortadan kaldırınca dünyada hiçbir değişim olmazsa, o dünyanın ne anlamı olur ki? O *idea*'nın ne anlamı olur hem?"

"Bu şekilde dünya bir değişime uğrasa bile yine de sizi öldürmemem gerektiğini düşünüyorsunuz, öyle değil mi?"

"Sizler beni o kuyudan çıkardın. Şimdi de sizler beni öldürmek zorundasın. Öyle olmazsa çember kapanmaz. Açılan çember bir yerde kapatılmak zorunda. Başka bir seçenek yok."

Yataktaki Tomohiko Amada'ya bir göz attım. Bakışı sandalye üzerindeki Kumandan'a dönüktü hâlâ.

"Bay Amada, sizi görebiliyor mu?"

"Evet, giderek görmeye başlamış olmalı" dedi Kumandan. "Sesimizi de işitiyor hale gelmiştir. Ve kısa zamanda da anlamını çözebilecek hale gelecek. Onda kalan son beden ve zihinsel gücü kullanarak."

"Acaba *Kumandanı Öldürmek*'te neyi resmetmek istemişti?"

"Onu bana değil de doğrudan kendisine sorsan nasıl olur?" dedi Kumandan. "Tam da o ressam yanındayken."

Az önce oturduğum sandalyeye geri döndüm. Sonra yataktaki adamla yüz yüze bakacak şekilde onunla konuşmaya başladım.

"Bay Amada, ben çatı katı odasına sakladığınız tabloyu buldum. Onu oraya gizlediğinizden eminim. Sımsıkı paketlenmiş olduğu için o resmi kimsenin görmesini istemediğiniz anlaşılıyordu. Ama ben o paketi açtım. Bunun uygunsuz olduğunu düşünebilirsiniz ama merakımı yenemedim. Ve *Kumandanı Öldürmek*'i gördükten sonra o harika resimden gözümü alamaz oldum. Gerçekten eşsiz bir resim. Sizi temsil eden eserlerden biri o olmalı. Ve şimdilik kimse o resmin varlığını bilmiyor, benden başka. Masahiko'ya da göstermedim. Benden başka sadece Marie Akikava adında on üç yaşındaki bir kız çocuğu gördü o resmi. Ve o kız da dünden beri kayıp."

Kumandan o sırada elini kaldırıp beni durdurdu. "Biraz ara versen iyi olur. Onun şu anki sınırlı zihnine bir kerede çok şey girmiyor."

Ağzımı kapattım, bir süre Tomohiko Amada'nın durumuna baktım. Ağzımdan çıkanların ne kadarı onun bilincine ulaşabildi, bilmiyordum. Yüzü yine ifadesizdi. Ancak gözlerinin içine bakınca, orada önceki pırıltının kaynağını gördüm. De-

rin bir pınarın dibine düşmüş küçük, sivri bir kılıç gibi parlıyordu.

Cümleleri bölerek, yavaşça devam ettim konuşmama. "Sizin o resmi hangi amaçla yaptığınızı merak ediyorum. O resim sizin şu ana dek çizdiğiniz geleneksel Japon resmi serisiyle hem tema, hem yapı hem de teknik olarak çok farklı. Ayrıca o resimde derin, kişisel bir mesaj var gibi düşündürüyor. O resim acaba ne anlam taşıyor? Biri bir diğerini mi öldürüyor? Kumandan kimin nesi acaba? Katil olan Don Giovanni kim? Resmin sol köşesinde yeraltından başını çıkaran uzun suratlı, saçı sakalına karışmış tuhaf adam da neyin nesi öyle?"

Kumandan bir kez daha elini kaldırıp beni durdurdu. Ağzımı kapattım.

"Bu kadar soru yeter" dedi. "O soruların bu adamın zihnine ulaşması epey zaman alır."

"Sorulara cevap verecek mi peki? Henüz o kadar gücü var mı?"

Kumandan başını salladı. "Hayır, muhtemelen cevap gelmeyecek. O kadar güç yok artık onda."

"Ee, neden o soruları sordurdunuz madem?"

"Sizlerin az önce ağzınızdan çıkanlar soru değil. Sizler sadece ona öğrettin. Sizlerin *Kumandanı Öldürmek* adlı tabloyu çatı katı odasında bulup onun varlığını açığa çıkardığını. Bu ilk aşamaydı. Buradan başlamak gerekiyordu."

"İkinci basamak nedir peki?"

"Beni öldürmen tabii ki. Bu ikinci aşama."

"Üçüncü aşama var mı peki?"

"Var kuşkusuz."

"Peki, bu nasıl bir şey?"

"Hâlâ anlamadın mı?"

"Öyle, anlamadım."

Kumandan, "Biz o resmin gizli anlamını burada canlandı-

rıp Uzun Surat'ı dışarı çekeceğiz. Buraya, bu odaya getireceğiz onu. Böyle yaparak da, sizlerin Marie Akikava geri dönecek" dedi. "Bu elbette kolay bir şey değil" diye ekledi Kumandan kısık bir sesle. "Ancak yapılması gerekiyor. Bunun için de beni öldürmen gerekli."

Tomohiko Amada'nın hafızasına gönderdiğim bilgilerin yerine ulaşmasını bekledim. Epey zaman aldı. O sırada çözmem gereken birkaç şüphe vardı aklımda.

"Neden Tomohiko Amada o olay hakkında, savaş bittikten sonra bile uzun yıllar boyu sessiz kalmıştı? Artık anlatacaklarından onu alıkoyan kimse yoktu ki."

Kumandan, "Sevgilisi Naziler tarafından acımasızca öldürüldü. İşkence edilerek yavaş yavaş öldürüldü. Tüm arkadaşları da yok edildi. Denemeleri bir amaca ulaşmadı, başarısız oldu. Bir tek o, siyasi bağlantıyla zar zor sağ kurtarıldı. Bu da onun yüreğinin derininde yara açtı. Kendisi de tutuklandı ve iki ay kadar Gestapo tarafından gözaltına alındı, ağır işkenceden geçti. İşkence öldürecek kadar değildi ve bedeninde iz kalmayacak şekilde yapılmıştı, ancak derinden ve şiddetli şekilde yapıldı. Sinirleri paçavraya çevirecek kadar sadistikti. Neticede, onun içinde bir şeyler öldü. Ondan sonra o olay hakkında suskunluğunu koruması için tamamen ikna edilerek Japonya'ya gönderildi" dedi.

"Ve ondan kısa bir süre önce Tomohiko Amada'nın kardeşi muhtemelen savaşın yarattığı travmadan dolayı genç yaşta yaşamına son verdi. Nanking Katliamı'nın ardından Japonya'ya dönüp askerlikten terhis olduktan hemen sonra. Öyle değil mi?"

"Evet, öyle. Böylece Tomohiko Amada tarihin şiddetli akışı içinde yerine başkasını koyamayacağı insanları ardı ardına yitirmiş oldu. Ve derinden yaralandı. İçindeki öfke ve acı çok derinlerde olmalı. Bir şeyler yapıp dünyanın o büyük akışına

karşı duramayacağını anlamanın verdiği güçsüzlük ve ümitsizlik hissi. Ve yine orada sadece kendisinin kurtulmuş olmasının verdiği psikolojik yük de vardı. Bu yüzden de ağzını kapalı tutması gereken koşullar ortadan kalksa da Viyana'da yaşananlarla ilgili olarak tek bir kelime bile etmedi. Hayır, konuşamadı."

Tomohiko Amada'nın yüzüne baktım. Ancak yüzü hâlâ ifadesizdi. Konuştuklarımızı işitiyor mu, emin değildim.

"Ama bir noktada –hangi nokta olduğunu bilmiyorum gerçi– *Kumandanı Öldürmek* adlı eseri yaptı. Artık sözcüklerle anlatamayacağı şeyleri, sembollerle resim formuna soktu. Tüm yapabileceği oydu. Harika ve çok güçlü bir eser" dedim.

"Ve o, gerçekte aşamadığı şeyleri o resmin içinde şekle soktu ve gerçekte olmayan ama *olması gereken olayı canlandırdı*" dedi Kumandan.

"Netice, o biten resim sergilenmeden sımsıkı paketlenip çatı katı odasına gizlendi" dedim. "Olayları değiştirdiği sembolik bir resim olsa da, o olaylar onun için hâlâ canlılığını koruyordu. Öyle değil mi?"

"Aynen öyle. Ruhundan saf bir şekilde çıkarılmış hali. Ve bir gün o resmi sizler buldun."

"Diğer bir deyişle, o eseri ortaya çıkarmak her şeyin başlangıcı mı oldu? *Çemberi açmak* dediğiniz bu mu?"

Kumandan bir şey demeden iki avcunu havaya doğrulttu.

Tomohiko Amada'nın yüzüne gözle görülür bir pembeliğin gelmesi de az sonra oldu. Ben ve Kumandan onun yüzündeki değişikliği dikkatle izliyorduk. Yüzüne kan gelmesiyle birlikte gözlerinin derinlerinde gizlenen o gizemli pırıltı da azar azar yüzeye çıkmaya başladı. Uzun süre deniz dibinde çalışmış bir dalgıcın su basıncına bedenini ayarlayarak yavaş yavaş su yüzeyine çıkması gibi. Giderek gözbebeklerindeki o soluk zar da kalkmaya başladı, neticede her iki gözü de tama-

mıyla açıldı. Önümdeki kişi ölümünün kıyısında, çok zayıf düşmüş yaşlı bir adamdı. Gözlerinde kısacık bir süre de olsa bu dünyada biraz daha kalma arzusu vardı.

"Tüm gücünü topluyor" dedi Kumandan. "Bilincini olabildiğince yerine getirmeye çalışıyor. Ancak bilincinin geri gelmesiyle birlikte, fiziksel acı da tümüyle geri gelecek. Bedeni fiziksel acıdan kurtulmak için özel bir sıvı salgılıyor. Onu kullanırsa o kadar da şiddetli bir acı hissetmeden, sessizce nefes alıp verebilir. Ancak bilinci geri dönerse, bununla birlikte acısı da geri dönecek. Buna rağmen bilincini geri getirmeye çalışıyor var gücüyle. Ne kadar şiddetli acı çekecek olsa da, onun şimdi burada yapması gereken bir şey var çünkü."

Kumandan'ın dediklerini destekler şekilde, Tomohiko Amada'nın yüzü artan bir acıyla çarpılır gibi oldu. Bedeninin yaşlanıp zayıfladığını, çürümeye doğru gittiğini, bir süre sonra da fonksiyonlarının duracağını bir kez daha hissediyordu. Bu geri dönüşü olmayan bir şeydi. Ona ayrılan zaman kısa bir süre sonra bitecekti. Bunları görmek üzücüydü. Kendini zorlamadan, bilinci bulanık halde, acısı da olmadan huzur içinde son nefesini vermeliydi belki de.

"Bu, Tomohiko Amada'nın kendi seçtiği bir şey" dedi Kumandan aklımdan geçenleri okumuşçasına. "Çok üzücü elbette ama elden bir şey gelmez."

"Masahiko buraya geri dönmez mi?" diye sordum Kumandan'a.

Kumandan başını hafifçe salladı. "Bir süre daha gelmez. İşle ilgili önemli bir görüşme yapıyor. Uzun süreceğe benzer."

Tomohiko Amada'nın iki gözü de kocaman açılmıştı. Öncesinde içe kaçmış gibi görünen gözleri şimdi sanki pencereden aşağıya sarkan biri gibi öne fırlamıştı. Derin ve çok güçlükle nefes alıyordu. Nefesinin boğazından geçerken çıkardığı hırıltılı ses duyuluyordu. Ve dosdoğru Kumandan'a ba-

kıyordu. Kuşku yoktu. Kumandan'ı görüyordu. Yüzünde net bir şaşırma ifadesi vardı. Hâlâ gördüklerine inanamıyordu. Kendisinin resmettiği hayali bir insan figürünün gerçekten de gözünün önünde olduğu gerçeğini bir türlü idrak edemiyordu.

"Hayır, öyle değil" dedi Kumandan aklımdan geçenleri okuyup. "Tomohiko Amada'nın şimdi gördüğü ile sizlerin gördüğü figür birbirinden farklı."

"Benim gördüğümden farklı bir figür mü görüyor yani?"

"Ben bir *idea*'yım ya. Duruma göre, kişiye göre benim görüntüm de değişir."

"Bay Amada'nın gözüne nasıl görünüyorsunuz peki?"

"Ben de bilmiyorum. Ben bir anlamda, insanların yüreklerinin yansıdığı bir aynadan başka bir şey değilim."

"Ama benim önüme çıktığınızda, kendi isteğinizle bu görüntüyü seçmiştiniz, değil mi? O kumandanın görüntüsünü. Öyle değil mi?"

"Doğrusunu söylemem gerekirse, ben o figürü seçmiş değilim. Orada sebep ve sonuç birbirine karıştı. Benim kumandanın görüntüsüne bürünmemle bir dizi olay harekete geçti, böylece bir dizi olayın kaçınılmaz sonuçları da. Sizlerin yaşadığı dünyadaki zamansallığa koşut olarak anlatmak oldukça zor bunları, ama tek bir cümlede söylersem, *bunlar daha önceden kararlaştırılmış şeylerdi.*"

"*İdea* insanın yüreğini yansıtan bir ayna ise, Bay Amada onda kendi istediğini görmüş oluyor bu durumda, değil mi?"

"*Görmek zorunda olduğu şeyi görüyor*" diye düzeltti Kumandan. "Onu görmekle, kendi etini keser gibi bir acı duyuyor olabilir. Ama görmek zorunda. Yaşamının sonunda."

Bir kez daha Tomohiko Amada'mn yüzüne çevirdim gözlerimi. Yüzünde şaşkınlıkla şiddetli bir nefretin karışımı vardı sanki. Ve dayanılamaz bir acı. Bunlar bilincinin geri dönme-

siyle birlikte gelen fiziksel acıdan kaynaklanmıyordu sadece. Ruhundaki derin ıstırap da geri gelmişti.

Kumandan, "Beni net görebilmek için son gücünü kullanıp bilincini yerine getirdi. Şiddetli acı duymasına rağmen. Bir kez daha yirmili yaşlarına dönmeye çalışıyor" dedi.

Tomohiko Amada'nın yüzü kıpkırmızı olmuştu. Sıcak kan dolaşımı geri dönmüştü. Kuru, ince dudakları hafifçe titriyor, güçlükle nefes alıp veriyordu. Buruşuk, uzun parmaklarıyla var gücüyle çarşafa tutunmaya çalışıyordu.

"Evet, şimdi beni öldüreceksin. Onun bilinci bu şekilde yerine gelmişken" dedi Kumandan. "Acele etsen iyi olur. Uzun süre devam edemeyecek çünkü bu durum."

Kumandan beline taktığı kılıcı kınından hızlıca çıkardı. Uzunluğu yirmi santim kadar olan kılıç son derece keskin görünüyordu. Kısa olmasına kısaydı ama hiç şüphesiz insanın canını almak için yapılmış bir silahtı.

"Haydi, bunu bana saplayıp beni öldür" dedi Kumandan. "*Kumandanı Öldürmek* tablosundaki o sahneyi canlandıracağız. Tereddütsüz, hızlı bir şekilde. Kaybedecek zaman yok."

Tereddüt içinde bir Kumandan'ın bir de Tomohiko Amada'nın yüzüne bakıyordum. Zor da olsa anlayabildiğim şey, Tomohiko Amada'nın bir şeyi çok güçlü bir şekilde istediği ve Kumandan'ın kararının kesin olduğuydu. İkisinin arasında bir tek ben tereddüt içindeydim.

Baykuşun kanat çırpma sesini ve gece yarısı çalan el çanının sesini duydum.

Her şey bir yerde birleşiyordu.

"Öyle, her şey bir yerde birleşiyor" dedi Kumandan aklımdan geçenleri okuyup. "O birleşmeden sizler kaçamazsın. Şimdi, tereddüt etmeden beni öldür. Kendini suçlamana gerek yok. Tomohiko Amada da bunu istiyor. Sizler bunu yapınca, Tomohiko Amada da kurtulacak. Onun için olması gere-

ken olaylar, şimdi burada olacak. Şimdi tam zamanı. Sadece sizler onun yaşamını kurtarabilirsin."

Yerimden kalktım, Kumandan'ın oturduğu yere doğru yürüdüm. Sonra çıkardığı kılıcını elime aldım. Neyin doğru neyin yanlış olduğuna karar verecek durumda değildim artık. Uzam ve zamandan yoksun bir dünyada öncesi ve sonrası, yukarı ve aşağı kavramları da yoktu artık. Artık kendim olmadığım hissine kapıldım. Ben ve kendim birbirine yabancılaşmıştı.

Gerçekten elime alıp bakınca o kılıcın kavrama kısmının elim için çok küçük olduğunu anladım. Bu minyatür kılıç küçük birinin eline alması içindi. Ucu ne kadar sivri olsa da, böylesine kısa bir kılıcı kavrayıp Kumandan'a saplayarak onu öldürmem neredeyse imkânsızdı. Bu durum beni biraz rahatlattı.

"Bu kılıç benim için aşırı küçük. Onu tutamıyorum" dedim Kumandan'a.

"Öyle mi?" dedi Kumandan hafif bir iç çekmeyle. "Çare yok demek. Sahneyi yeniden canlandırmaktan biraz uzak düşecek ama başka bir şey kullanalım."

"Başka bir şey mi?"

Kumandan odanın köşesindeki küçük şifonyeri işaret etti. "Onun en üst çekmecesini aç."

Şifonyerin önüne gidip en üst çekmecesini açtım.

"Orada balık ayıklamak için bir bıçak olmalı" dedi Kumandan.

Çekmeceyi açınca, güzel bir şekilde katlanmış yüz havlusunun üzerinde gerçekten de bir bıçak duruyordu. Bu, Masahiko Amada'nın balık ayıklamak için getirdiği bıçaktı. Yirmi santimetre uzunluğundaki bu usta işi bıçak özenle bilenmişti. Masahiko eskiden beri aletlerine önem veren biriydi. Şüphesiz bakımına da.

"Haydi, onu göğsüme sapla ve öldür beni" dedi Kumandan.

"Kılıç ya da bıçak, fark etmez. *Kumandanı Öldürmek* adlı tablodaki aynı sahneyi burada yeniden canlandıracağız. Hızlı olmalısın, bu çok önemli. Fazla vaktimiz yok."

Bıçağı elime alınca onun taştan yapılmış kadar ağır olduğunu hissettim. Pencereden içeriye sızan parlak güneş vurunca bıçak soğuk bir beyazlıkla parladı. Masahiko Amada'ya ait olan bu bıçak, mutfakta kaybolmuş, bu odanın çekmecesinde benim gelmemi beklemişti. Ve Masahiko (neticede) babası için bu bıçağı bilemiş oluyordu. Ve ben kaderden kaçamayacaktım.

Tereddüt içinde olsam da sandalyede oturan Kumandan'ın arkasına dolandım, bıçağı sağ elime alıp sımsıkı tuttum. Tomohiko Amada yatakta gözlerini kocaman açmış, bana doğru bakıyordu. Gözlerinin tam önünde tarihi bir olay yaşanan bir insanın yaptığı gibi. Ağzı açıldı, sararmış dişleri ve beyazımsı dili göründü. O dil sözcüklere ses vermek ister gibi yavaşça hareket ediyordu. Ancak dünya o sözcüğü işitmiyordu.

"Sizler kesinlikle vahşi değilsin" dedi Kumandan bana. "Bunu çok iyi biliyorum. Sizler, bir insanı bıçaklayarak onu öldürecek biri değilsin. Ancak insanların değerli olan şeyleri korumak için ya da büyük bir görevi yerine getirmek için aklına hiç gelmeyecek şeyler yaptıkları da olur. Ve şimdi tam da o zaman işte. Öldür beni! Gördüğün gibi ben küçük bir bedenim, karşı koymam. Sadece bir *idea*'yım. Yalnızca o bıçağın ucunu göğsüme saplayacaksın. Kolay bir şey yani."

Kumandan küçük parmak ucuyla kalbini işaret etti. Kalbi düşününce, kız kardeşim geldi aklıma. Üniversite hastanesinde kalp ameliyatı geçirdiği zamanı çok iyi hatırlıyordum. Ne kadar zor ve detaylı bir ameliyat olduğunu da. Sorunlu bir kalbi kurtarmak son derece zor bir işti. Bir dolu uzman doktor, litrelerce kan gerekiyordu. Ne var ki bir kalbi tahrip etmek, *kolay bir işti*.

Kumandan "Bunları düşünmenin sırası değil şimdi. Ma-

rie Akikava'yı geri getirmek için sizler bunu yapmalısın. Yapmak istemesen de. Söylediklerime inan. Yüreğini dinlemeyi bırak ve bilincini kapat. Ama gözlerin açık kalsın. Gözünü ayırmamalısın" dedi.

Kumandan'ın arkasına geçip bıçağı kaldırdım. Ancak bir türlü saplayamıyordum. *İdea* için sayısız ölümlerden sadece biri olsa da, gözümün önündeki bir canlıyı öldürmekten farkı yoktu bu yaptığımın. Bu, Tsuguhiko Amada'nın Nanking'de genç bir subayın emriyle cinayet işlemesiyle aynı şey değil miydi?

"Aynı değil" dedi Kumandan. "Şimdiki durumda bunu yapmanı ben istiyorum. Kendi isteğimle öldürülmeyi istiyorum. Bu yenilenmek için olacak bir ölüm. Haydi, kararlı ol ve çemberi kapat."

Gözlerimi kapattım, Miyagi Bölgesi'ndeki aşk otelinde o kadının boğazını sıkışımı hatırladım. Elbette o numaradandı. Kadın istemiş, ben de boynunu öldürmeyecek kadar hafifçe sıkmıştım. Ancak onun istediği kadar sürdürememiştim. Eğer daha fazla devam etmiş olsaydım, belki de gerçekten o kadını öldürmüş olacaktım. O sırada aşk otelindeki yataktayken kendi içimde bir an için keşfettiğim o duygu, bugüne dek hiç bilmediğim yoğun bir öfkeydi. O öfke kanlı bir çamur gibi, yüreğimde büyük ve kapkara bir girdap gibi dönmeye başladı ve beni gerçek bir cinayete kesin bir şekilde yaklaştırdı.

Ben senin nerede ne yaptığını çok iyi biliyorum ha, demişti o adam.

"Haydi, sapla o bıçağı" dedi Kumandan. "Sizler bunu yapabilirsin. Sizlerin öldürdüğü ben değilim. Sizler şimdi burada şeytani babanı öldürüyorsun. Şeytani babanı öldürüp kanını yere döküyorsun."

Şeytani baba mı?

Şeytani baba da neyin nesiydi ki?

"Sizler için şeytani baba kim mi?" diye sordu Kumandan aklımdan geçenleri okuyup. "O adamı az önce sizler gördün. Öyle değil mi?"

Resmi bu haliyle bırak, dedi adam. Sonra karanlık aynanın içinden bana doğru parmağını uzattı. Parmak ucu sanki bıçağın ucu gibi kalbime derinden saplandı.

Acıyla birlikte refleks olarak yüreğimi kapattım. Sonra gözlerimi açıp her türlü düşünceden kurtuldum (*Kumandanı Öldürmek*'teki Don Giovanni'nin yaptığı gibi), tüm duygularımı bastırdım, yüzümdeki tüm ifadeyi silip bıçağı birden indirdim. Bıçağın keskin ucu Kumandan'ın işaret ettiği küçük kalbine saplandı. Bedeni güçlü bir tepki verdi. Kumandan'ın kendisi en ufak bir tepki göstermedi. Küçük ellerinin parmakları havayı yakalamaya çalışır gibi uzandı ama onun dışında hiçbir hareket yoktu. Ancak içinde bulunduğu beden, tüm kaslarındaki gücü kullanıp gelmek üzere olan ölümden kaçmaya çalıştı. Kumandan bir *idea*'ydı ama bedeni *idea* değildi. O, sonuçta *idea*'nın kullandığı bedendi, o bedenin de uysalca ölümü kabul etmeye niyeti yoktu. Bedenin kendine göre prensipleri vardır. Onun tepkisini var gücümle bastırıp nefesinin kökünü tamamıyla kurutmalıydım. Kumandan, "Beni öldür" demişti. Ama gerçekte öldürdüğüm *başka birinin* bedeni idi.

Her şeyi bırakıp bu odadan kaçıp gitmek istedim. Ancak kulağımda Kumandan'ın dedikleri çınlıyordu: "Marie Akikava'yı geri getirmek için sizlerin yapması gereken bir şey var. Yapmak istemesen bile."

Bıçağın ucunu Kumandan'ın kalbinin daha derinlerine doğru ittim. İşi yarıda bırakamazdım. Bıçağın ucu ince bedenini aşıp sırtından çıktı. Beyaz kıyafetleri kırmızıya bulandı. Bıçağın sapını tutan iki elime de kan bulaşmıştı. Ancak *Kumandanı Öldürmek*'teki sahnedeki gibi güçlü bir şekilde kan fışkırmıyordu. *Bu bir hayal* diye düşünmeye çalıştım. Öldür-

düğüm şey hayalden öte bir şey değildi. Bu sonuna dek sembolik bir hareketti.

Ne var ki bunun bir hayal olmadığını da biliyordum. Bu sembolik bir hareket olabilirdi. Ancak benim öldürdüğüm kesinlikle bir hayal değildi. Öldürdüğüm kesinlikle canlı bir bedendi. Tomohiko Amada'nın fırçasından doğmuştu, altmış santimetre boyunda küçük bir hayali bedendi, ama onun yaşam enerjisi düşündüğümden de güçlüydü. Elimde tuttuğum bıçağın ucu derisinin altına girmiş, birkaç kemiğini kırmış, küçük kalbine saplanmış, sırtından sandalyeye kadar çıkmıştı. Bu bir hayal olamazdı.

Tomohiko Amada gözlerini daha da, kocaman kocaman açtı, gözünün önünde gerçekleşen sahneyi izledi. Benim Kumandan'ı katledişimi. Hayır, öyle değil, şimdi burada benim tarafımdan öldürülen kişi, onun için Kumandan değildi. Onun gördüğü kimdi acaba? Viyana'da suikast yapmayı planladıkları Nazi subayı mı? Nanking'de kardeşine Japon kılıcını uzatıp üç Çinli tutuklunun başını kestiren genç subay mı? Ya da onların tümünü doğuran çok daha temel, şeytani *bir şey* mi? Bilmiyordum. Yüzünden duygu ifadesine benzer bir şey okunmuyordu. O arada Tomohiko Amada'nın ağzı da hiç kapanmamıştı. Dudakları da hareket etmiyordu. Dili dolanıyor ama bir sözcük çıkarabilmek için boş gayretine devam ediyordu.

Sonunda Kumandan'ın boynundaki ve kollarındaki tüm güç gitti. Tüm bedeni hızlı bir şekilde gevşedi, ipi kesilmiş bir kukla gibi aşağıya doğru yavaşça kayıp gitmek üzereydi. Buna rağmen bıçağı kalbinde daha derine itmeye devam ediyordum. Odada bütün hareket donmuş gibiydi. Uzun bir süre devam etti bu.

İlk hareket eden Tomohiko Amada oldu. Kumandan bilincini yitirip de olduğu yere yığıldıktan kısa bir süre sonra o

yaşlı adamın da bilincini odaklama gücü tükenip gitti. Sanki "görmem gereken her şeyi gördüm" der gibi derin bir nefes alıp sonra gözlerini kapattı. Sanki kepenkleri kapatır gibi usulca, ciddiyetle. Ağzı henüz açıktı ama dili artık görünmüyordu. Sararmış dişleri boş bir evin çitleri gibi düzensiz bir şekilde sıralanıyordu. Yüzündeki ıstırap ifadesi kaybolmuştu. İşkence bitmişti. Yüzündeki ifade sakin ve huzurluydu. Koma denilen sakin dünyaya, bilincin olmadığı, ıstırabın olmadığı dünyaya yeniden dönebilmişti. Onun için mutluluk duydum.

Sonunda koluma güç vermeyi bıraktım, Kumandan'ın bedeninden bıçağı çıkardım. Açık yara ağzından kan fışkırdı. *Kumandanı Öldürmek* adlı tabloda resmedildiğiyle aynı şekilde. Bıçağı çekince, Kumandan desteği kaybetti, öylece sandalyenin ortasına güçsüz bir şekilde yığıldı. Gözleri iri iri açılmıştı. Ağzı acıyla iyice çarpılmıştı. Ellerindeki on küçük parmağı havayı yakalamak ister gibi yukarıya bakıyordu. Canı gitmiş, ayağının altında koyu kırmızı kandan bir gölcük oluşmuştu. Çelimsiz bedenine göre akan kan miktarı şaşırtıcı derecede çoktu.

Böylece Kumandan –Kumandan görüntüsündeki *idea*– ölmüş oldu. Tomohiko Amada derin koma haline geri döndü. Şimdi bu odada bilinci olan tek kişi, Masahiko Amada'nın kanlar içindeki bıçağını sağ elinde sımsıkı tutmuş, Kumandan'ın yanında ayakta dikilen bendim. Kulağıma gelen, benden çıkan tok ve hızlı soluk alış verişlerimdi yalnızca. Hayır, değildi. Kulaklarım orada başka, rahatsız edici bir hareketin sesini duydu. Hem sesi duymuş hem de hareketi hissetmiştim. *Dikkatle dinle*, demişti Kumandan. Dediği üzere, dikkatle dinledim.

Bu odanın içinde biri var. Bir şey hareket ediyor. Elimde kanlı bıçağı tutarken hiç kıpırdamadan sadece gözlerimi oy-

natarak o sesin geldiği yöne doğru baktım. Sonra odanın dibinde, köşede onu gördüm.

Uzun Surat oradaydı.

Kumandan'ı öldürerek Uzun Surat'ı bu dünyaya çekmiştim.

52

Turuncu, sivri şapkalı adam

Karşımdaki manzara, Tomohiko Amada'nın *Kumandanı Öldürmek* tablosunun sol alt köşesinde resmettiğinin aynısıydı. "Uzun Surat" odanın köşesinde açılmış delikten başını çıkarmış, bir eliyle kare kapağı iterken gözleriyle de etrafı kolaçan ediyordu. Uzamış saçları birbirine karışmış, kaba kara bıyığı yüzünün yarısını kaplamıştı. Yüzü, eğri bir patlıcan gibi ince, uzun, çenesi çıkık, gözleri tuhaf şekilde yuvarlak ve pörtlekti. Burnu basık ve kısaydı. Ve nedense sadece burnunun meyve gibi canlı bir rengi vardı. Bedeni küçüktü, sanki normal bir insan bedeni oranlar korunarak aynen küçültülmüş gibi. Aynı Kumandan'da olduğu gibi normal insan bedeninin ölçekli olarak küçültülmüş haliydi.

Kumandanı Öldürmek'te resmedilen Uzun Surat'tan farklı olarak, şaşırmış bir ifade vardı yüzünde, artık ölmüş olan Kumandan'ın görüntüsüne bakıyordu. Gözlerime inanamıyorum der gibi ağzı açık kalmıştı. Ne zamandan beri izliyordu bilmiyordum. Bir yandan Tomohiko Amada'nın durumunu kontrol edip diğer yandan Kumandan'ın canını almaya odaklanmıştım, odanın kenarındaki adamı fark etmemiştim. Ancak muhtemelen o tuhaf adam, olanların bir kısmına şahit olmuştu. Çünkü *Kumandanı Öldürmek*'teki sahnede asıl o vardı.

Uzun Surat hiç kıpırdamadan "tablo"daki gibi köşedeki pozisyonunu koruyordu. Sanki o yapının içindeki görev ala-

nına sabitlenmiş gibi. Ne yapacağını görmek için biraz kıpırdadım. Ancak hareketime Uzun Surat bir tepki vermedi. Tek eliyle kare kapağı kaldırmış, gözlerini kocaman açmış, Tomohiko Amada'nın resmindeki haliyle Kumandan'a bakıyordu. Gözlerini kırpmadan.

Bedenimdeki gerilim azar azar geçti, kompozisyondaki yerimden ayrıldım, sessizce Uzun Surat'a doğru yanaştım. Elimde kana bulanmış bıçak, kedi gibi ayak sesi çıkarmamaya özen göstererek, çok sessizce. Uzun Surat'ın yeniden yerin altına inmesine izin veremezdim. Marie Akikava'yı kurtarmak için Kumandan canını vermiş, *Kumandan'ı Öldürmek*'teki sahneyi yeniden canlandırmış, Uzun Surat'ı yeryüzüne çıkarmıştı. Yaptığı fedakârlık boşa gitmemeliydi.

Uzun Surat'a nasıl davranırsam, Marie Akikava'yla ilgili bilgi elde edebilirdim, bilmiyordum. Uzun Surat'ın varlığı Marie Akikava'nın kayboluşuyla ne kadar ilgiliydi; Uzun Surat adlı bu adam *kimdi*, *neydi*; hiçbirini bilmiyordum. Uzun Surat'la ilgili Kumandan'dan edindiğim şey bilgiden ziyade bilmeceye yakın bir şeydi. Ancak ne olursa olsun Uzun Surat'ı burada tutmalıydım, diğer konuları daha sonra düşünürdüm.

Uzun Surat'ın kaldırdığı kare kapağın her bir kenarı altmış santimetre uzunluğundaydı. O kapak, odayla aynı soluk yeşil muşambayla kaplıydı. Kapandığında zeminle bir oluyor, fark edilmiyordu hatta belki de tümüyle yok oluyordu.

Yaklaşsam da, Uzun Surat en ufak bir harekette bulunmadı. Sözün tam anlamıyla, kaskatı kesilmişti. Tıpkı gözüne araba farı tutulmuş bir kedinin yol üstünde hareketsiz kalakalması gibi. Ya da belki de Uzun Surat'a o resmin kompozisyonundaki pozisyonunu mümkün olduğunca koruma görevi verilmişti. Her halükârda, onun bir süreliğine hareketsiz kalmış olması benim için şanstı. Öyle olmasaydı, ona yaklaşırken beni görebilir, tehlikede olduğunu düşünüp bir an-

da yeraltına kaçabilirdi. O kapak bir kez kapanırsa, bir daha açılmayabilirdi.

Sessizce Uzun Surat'ın arkasına dolandım, bıçağı yana bırakıp hızlıca iki elimle arkadan boynunu yakaladım. Uzun Surat siyah renkli, üzerine pek oturmayan bir kıyafet giymişti. İşçilerinki gibi sade bir kıyafetti bu. Kumandan'ın giymiş olduğu lüks kıyafetten açık şekilde farklıydı kumaşı. Kaba, ucuz ve yamalıydı.

Ben boynundan tutunca, o ana dek kaskatı durumda olan Uzun Surat birden kendine geldi sanki, şaşkınlıkla debelenip deliğe geri girmeye çalıştı. Ne var ki boynunu sımsıkı tutmuş bırakmıyordum. Ne olursa olsun o adamı kaçırmamalıydım. Tüm gücümle Uzun Surat'ı yeryüzüne çekmeliydim. Uzun Surat çaresizce karşı koydu. İki eliyle deliğin köşesine tutunmuş, ellerinden güç alarak yeryüzüne çıkmamaya gayret ediyordu. Tahmin ettiğimden daha kuvvetliydi. Elimi ısırmaya bile kalktı. Başka çarem kalmayınca, uzun kafasını tuttuğum gibi deliğin köşesine çarptım. Sonra yeniden, karşı tarafa, bir daha. İkinci çarpışımda Uzun Surat bilincini kaybetti, bedeninden tüm güç çekildi. Ben de nihayet onu yukarıya, aydınlığa çektim.

Uzun Surat'ın boyu Kumandan'ınkinden biraz daha uzundu. Yetmiş seksen santimetre kadardı. Kıyafetleri çiftçilerin çalışırken ya da hizmetkârların bahçe süpürürken giydiği türden, tamamen rahat kullanım amaçlı kıyafetlerdi. Kaba, sert kumaştan ceket ve şalvarı andıran bir iş pantolonu giymişti. Beline kemer niyetine hasır ip gibi bir şey bağlanmıştı. Ayakkabı yoktu ayağında. Belli ki yalınayak dolaşıyordu, ayak tabanları nasırlı, kirden kapkaraydı. Saçları uzun bir süredir yıkanmamış gibiydi, tarak yüzü de görmemişti. Kara bıyığı yüzünün yarısını kaplamıştı. Bıyığın olmadığı kısımlar mavimsi beyazdı; çok sağlıksız görünüyordu. Hiçbir şeyi temiz görünmüyordu ama tuhaf şekilde vücudu hiç kokmuyordu.

Dış görünüşünden çıkarabildiğim kadarıyla muhtemelen Kumandan o zamanın asilzadelerindenken, bu adam alt sınıftan biriydi. Asuka Dönemi'nde halktan kişiler nasıl kıyafetler giyiyordu acaba? Belki de "Asuka Dönemi'nde halktan kişiler böyle kıyafetler giyiyor olmalı" diye hayal etmişti Tomohiko Amada. Bunu sorgulamasam da olurdu. Şimdi yapmam gereken bu tuhaf suratlı adamdan Marie Akikava'nın bulunmasını sağlayacak herhangi bir bilgi alabilmekti.

Uzun Surat'ı sırtüstü yatırdım, yakında duran bornoz kuşağını alıp onunla iki elini arkadan sımsıkı bağladım. Sonra onu odanın ortasına kadar sürükledim. Boyuna oranla o kadar da ağır değildi; orta boy bir köpek kadar ağırdı. Sonra pencerenin perdesini toplamak için kullanılan kumaş ipi çözüp onunla da ayaklarını yatağın ayaklarına bağladım. Artık kendine geldiğinde o deliğe geri kaçamazdı.

Bağlanıp yere yatırılmış, bilincini kaybetmiş, öğleden sonra güneşinin ışığı tüm bedenine vurmuş Uzun Surat acınası görünüyordu. Karanlık delikten çıkmış yüzüne gün ışığı vurunca, ilk gördüğüm andaki o tuhaflık hissi kaybolmuştu. Yakından bakınca, kötü niyetli ya da uğursuz biri gibi görünmüyordu. Pek akıllı da görünmüyordu. Kalın kafalı birine benziyordu daha çok. Biraz da ürkek. Kendi başına plan yapabilen, karar verebilen biri değil de, yukarıdan verilen emre sorgulamadan uyan türde biri gibi.

Tomohiko Amada yatakta yatıyordu hâlâ, gözleri kapalıydı. Hiç kımıldamıyordu. Ağzına kulağımı dayayıp baktım. Bir iki santimetre kadar yakına. Kulak kesilince, son derece az ama uzaktaki deniz sesi gibi bir nefes alıp verme sesi duyuluyordu. Henüz ölmemişti. Komaya girmişti yine. Nefes aldığını duyunca rahatladım. O odada değilken babasının son nefesini verdiğini Masahiko'ya söyleyen kişi olmak istemiyordum. Tomohiko Amada orada yatıyordu, az öncesine göre daha huzurlu ve tatmin olmuş gibi bir ifade vardı yüzünde.

Gözlerinin önünde Kumandan'ı (ya da ona göre öldürülmesi gereken kişiyi) bıçaklayıp öldürüşümü izlemişti, acılı hatıralarından biraz huzur bulmuştu belki de artık.

Kumandan sandalyenin üzerinde yığılıp kalmıştı. Gözleri açıktı. Hafif açık ağzında dili geri kaçmıştı biraz. Kalbinden akmaya devam eden kanın şiddeti azalmıştı. Sağ elini tutup baktım, hiç güç kalmamıştı. Teni de soğumuştu neredeyse. Yaşamın ağır ağır ölüme dönüşündeki soğukluktu bu. Bedenini ona uygun büyüklükte bir tabuta koymayı düşündüm. Küçük çocuklar için olan tabutlardan birine. Sonra da eski tapınağın arkasındaki kuyunun içine yerleştirmeyi. Bundan sonra kimse tarafından rahatsız edilmezdi orada. Ancak şimdilik yapabileceğim tek şey, usulca gözkapaklarını kapatmak oldu.

Sandalyeye oturdum, yere serilmiş yatan Uzun Surat'ın bilincinin geri gelmesini bekledim. Pencerenin dışında engin Pasifik Okyanusu üzerine vuran güneş ışığıyla göz kamaştırıcı şekilde parlıyordu. Bir sürü balıkçı teknesi suyun üzerinde gidip gelmeyi sürdürüyordu. Güneye doğru uçan bir uçağın gümüşi ince gövdesine güneş ışıkları vuruyordu. Kuyruğuna uzun bir anten takılmış 4 turbo pervaneli uçak; Atsugi Üssü'nden havalanan Deniz Hava Kuvvetleri'nin devriye uçağıydı. Bir cumartesi öğleden sonrasında bazılarımız kendi günlük işleriyle meşguldü işte. Bense güzel güneş alan bu lüks yaşlı bakımevinin bir odasında, Kumandan'ı az önce balık ayıklama bıçağıyla öldürmüş, kayıp on üç yaşındaki güzel bir kızı bulabilmek için yeraltından çıkan "Uzun Surat"ı yakalamıştım. İnsanlar türlü çeşitliydi demek.

Uzun Surat bir süre daha kendine gelmedi. Defalarca saatime bakıp durdum.

Şimdi Masahiko Amada aniden geliverse bu manzara karşısında ne derdi acaba? Kumandan öldürülmüş, bir kan havuzunun içinde; elleri ayakları bağlanmış Uzun Surat yerde uzanmış halde. Her ikisinin de bedeni bir metreyi bulmu-

yordu, tuhaf eski çağ kıyafetleri içindeydiler. Derin komadaki Tomohiko Amada'nın hoşnut gülümsemesi (ya da ona benzer bir şey) dudaklarına yayılmıştı. Köşede yerde beklenmedik karanlık bir delik açılmıştı. Bunları Masahiko'ya nasıl anlatabilirdim?

Elbette Masahiko odaya geri dönmedi. Kumandan demişti, o önemli bir işle uğraşıyordu. İşiyle ilgili uzun süren bir telefon görüşmesi yapmak durumundaydı. Bu önceden ayarlanmış bir şeydi. Bu yüzden kimse araya girip rahatsızlık vermeyecekti. Sandalyeye oturmuş, Uzun Surat'a bakıyordum. Deliğin köşesine başını sertçe vurmuştum ama bilincinin geri dönmesi bu kadar da uzun zaman almamalıydı. Alnında büyük bir şişlik oluşacaktı ama tüm olacağı da buydu.

Nihayet Uzun Surat'ın bilinci yerine geldi. Yerde kıvranıyor, anlaşılmayan bir şeyler mırıldanıyordu. Sonra gözlerini açtı. Bir çocuğun korku dolu bakışları gibiydi bakışları; görmek istemiyordu ama bakmak zorundaydı.

Hemen sandalyeden kalkıp yanına diz çöktüm.

"Fazla vaktimiz yok" dedim ona yukarıdan bakarak. "Marie Akikava'nın nerede olduğunu öğrenmeliyim. Bunu bana söylersen, iplerini çözerim ve sen de geri dönersin."

Odanın köşesindeki açık deliği işaret ettim elimle. Kare kapak henüz kalkık haldeydi. Dediklerimi anlıyor muydu, bilmiyordum. Anladığını düşünmekten başka çarem yoktu.

Uzun Surat birkaç kez başını şiddetli bir şekilde salladı. Ben bilmiyorum mu diyordu, yoksa dediklerini anlamıyorum mu, ikisinden biriydi.

"Bana söylemezsen, seni öldürürüm" dedim. "Kumandan'ı nasıl öldürdüğümü gördün değil mi? Ha bir kişiyi öldürmüşüm ha iki, benim için fark etmez."

Sonra kanlı bıçağı alıp onun kirli boğazına dayadım. Denizdeki balıkçılarla pilotları düşündüm. *Her birimiz kendi işimizi yapıyoruz.* Bu benim yapmam gereken şeydi. Elbet-

te onu gerçekten öldürme niyetinde değildim, ama bıçak gerçekti, ayrıca keskindi de. Uzun Surat'ın bedeni korkudan tir tir titriyordu.

"Dur" dedi Uzun Surat kısık sesle. "Dur."

Konuşması tuhaftı ama dedikleri net anlaşılıyordu. Bıçağı boğazından biraz geri çektim. Sonra, "Marie Akikava'nın nerede olduğunu biliyor musun?" diye sordum.

"Hayır, bilmiyorum. Gerçekten."

Gözlerimi ayırmadan Uzun Surat'ın gözlerine baktım. Kocaman, ifadesi kolay okunan gözleri vardı. Söyledikleri kesinlikle doğruydu.

"Peki, buraya ne için geldin?" diye sordum.

"Olayları izleyip onları kayıt altına almak benim işim. Bu yüzden izledim olanları. Gerçeği söylüyorum."

"Ne için izledin peki?"

"Öyle yapmam emredildiği için; daha fazlasını bilmiyorum."

"Sen kimsin peki? Bir tür *idea* mı?"

"Hayır, ben bir *idea* değilim. Sadece bir metaforum."

"Metafor mu?"

"Öyle. Yalnızca mütevazı bir mecazım. Bir şey ile diğer şeyi birbirine bağlayan şey. Bu yüzden affedin beni."

Kafam karışmaya başlamıştı. "Eğer sen bir metaforsan, haydi bana bir doğaçlama mecaz söyle. Herhangi bir şey" dedim.

"Ben yalnızca zavallı, alt sınıf bir metaforum. Üst kalitede mecaz söyleyemem."

"Üst kalite olmasa da olur, söyle bir tane."

Uzun Surat uzun bir süre düşündü. Sonra, "O çok göz alıcı bir adamdı. İşe gidip gelen insan kalabalığı içindeki turuncu, sivri şapkalı adam gibiydi sanki."

Gerçekten de pek yüksek kalitede bir metafor değildi bu. Hatta bir metafor bile değildi.

"Bu bir metafor değil, bir benzetme sadece" dedim.

"Affedersiniz. Başka bir tane deneyeyim" dedi Uzun Surat, alnında ter birikmişti. "O işe gelip giden insan kalabalığı içinde turuncu, sivri şapka takan biri gibi yaşadı."

"Bu cümle anlaşılmıyor bile. Ve hâlâ bir metafor değil. Sen bir metafor olarak güvenilmezsin. Seni öldürmekten başka çarem yok."

Uzun Surat'ın dudakları korkudan tir tir titriyordu. Bıyığı gürdü, ama sinirleri zayıftı.

"Affedersiniz. Ben henüz çıraklık aşamasındayım. Beni olgun bir metafor olarak düşünmeyiniz. Affedin lütfen. Ama sahte değil, gerçek bir metaforum."

"Sana emir veren bir amirin var mı?"

"Amirim yok. Belki de vardır ama ben hiç görmedim. Ben sadece olaylar ile ifadelerin ilişkisinin emrettiği şekilde hareket ediyorum. Dalgayla sürüklenen çaresiz denizanası gibi bir şeyim. Bu yüzden beni öldürmeyin. Affedin lütfen."

"Affedebilirim ama" dedim bıçağı boynunda tutmaya devam ederek, "karşılığında beni geldiğin yere götürür müsün?"

"Hayır, bir tek onu yapamam" dedi kesin bir tonda Uzun Surat. O ana dek hiç yapmadığı kadar kesin bir tonda konuşmuştu. "Benim buraya kadar geldiğim yol 'metafor' yoludur. Yol, kişiye göre değişir. Tek bir doğru yol yok. Bu yüzden size yolu gösteremem."

"Yani ben tek başıma oraya gitmeliyim. Öyle mi? Ve orada kendi yolumu bulmalıyım?"

Uzun Surat kuvvetli bir şekilde başını salladı. "Metafor yoluna girmek sizin için çok tehlikeli olabilir. Bir insan oraya girip de yolu karıştırırsa, başına hiç beklenmedik şeyler gelebilir. Dahası, ikili metafor da orada gizleniyor."

"İkili metafor mu?"

Uzun Surat titredi. "İkili metafor karanlıklarda saklanır, eşi bulunmayan *yakuza* gibi tehlikeli bir canlıdır."

"Olsun" dedim. "Ben şu ana dek de beklenmedik şeyler yaşadım, beklenmedik yerlerde kayboldum. Beklenmedik şeyler daha da artar mı azalır mı umurumda değil. Kumandan'ı bu ellerle öldürdüm. Ölümü boşa gitmesin."

"Çare yok. O halde size bir öğüt vereyim."

"Nedir acaba?"

"Yanınızda ışık verecek bir şey götürseniz iyi olur. *Çok karanlık bir yer var orada*. Mutlaka bir yerde nehir çıkacak karşınıza. Metaforik olsa da, oradaki su gerçektir. Akıntı soğuk ve hızlıdır, nehir de derindir. Kayığa binmeden o nehri geçemezsiniz. Kayığı iskeleden bulabilirsiniz."

"O nehri aşınca, sonrasmda ne var?" diye sordum.

Uzun Surat'ın gözleri parladı. "Nehri geçtikten sonraki dünya her şeyin titreşip hareket ettiği bağlantısallık dünyasıdır. Kendi gözlerinizle görmelisiniz."

Tomohiko Amada'nın yattığı yatağın başucuna gittim. Tahmin ettiğim gibi orada bir el feneri vardı. Yangın çıkması ya da deprem olasılığına karşı bir önlem olarak bu tür merkezlerin odalarında mutlaka el feneri bulunurdu. Düğmesini denedim. Işık yanıyordu. Pil bitmemişti. O el fenerini elime alıp sandalyenin arkasına asılı deri montumu giydim. Sonra odanın köşesindeki açık deliğe yöneldim.

"Lütfen" dedi Uzun Surat yalvarır gibi. "Şu ipi çözebilir misiniz? Beni bu halde burada bırakırsanız sorun olur."

"Sen gerçekten bir metaforsan, ipten kolayca kurtulabilmen gerekir. Demem o ki, kavram ya da düşüncenin bir türü olduğun için, mekân değişikliği yapabilirsin."

"Hayır, beni gözünde fazla büyütüyorsun. Ben o kadar güçlü değilim. Kavram ya da düşünce olarak adlandırdıkların, onlar çok daha üst düzey metaforlardır."

"Turuncu, sivri şapka takanlar gibi mi?"

Uzun Surat'ın yüzüne üzüntülü bir ifade yayıldı. "Alay etmeyin benimle. Ben de kırılabilirim."

Kafam karışmıştı ama neticede Uzun Surat'ın ellerini ve ayaklarını çözmeye karar verdim. Çok sıkı bağlamış olduğumdan çözmek biraz zamanımı aldı. Konuştukça onun pek de kötü bir adam olmadığını düşünmeye başlamıştım. Marie Akikava'nın bulunduğu yeri bilmiyor olsa da, pek çok bilgi vermişti. Elini ayağını çözsem de, sanırım bana engel olacak bir şey yapmaya kalkışmaz, bana bir zararı dokunmazdı. Dahası, onu bağlı halde burada bırakmak da olmazdı. Eğer biri onu bu halde görürse, durum daha kötüye giderdi. Çözmeyi bitirdiğimde yere oturdu, küçük elleriyle bağlama yerlerindeki ip izlerini ovaladı. Sonra alnına dokundu. Bir şişlik oluşmuştu.

"Teşekkür ederim. Artık kendi dünyama dönebilirim."

"Önden buyur" diye odanın köşesindeki deliği işaret ettim. "Eski dünyana dönebilirsin. Ben de senden sonra gireceğim."

"O halde izninizle. Siz de girdikten sonra kapağı iyice kapatın olur mu? Eğer kapatmazsanız, birisinin ayağı takılıp içine düşebilir. Ya da ilgisini çekip içeri girebilir. O zaman ben sorumlu tutulurum."

"Anladım. Ardımdan kapatırım kapağı."

Uzun Surat küçük adımlarla deliğe doğru yürüdü, içine girdi. Sonra yeniden yüzünün üst yarısını dışarı çıkardı. İri gözleri tuhaf bir şekilde pırıl pırıl parlıyordu. *Kumandanı Öldürmek* adlı tablodaki Uzun Surat'ın tıpkısıydı şu an.

"Kendinize dikkat edin" dedi Uzun Surat. "O *kişiyi* bulursunuz dilerim. *Komi* mi demiştiniz?"

"*Komi* değil" dedim. Ürpermiştim birden. Dilim damağım kurumuştu. Sesim düzgün çıkmadı. "*Komi* değil, Marie Akikava. *Komi* hakkında bir şey mi biliyorsun?"

"Hayır, bir şey bilmiyorum" dedi Uzun Surat şaşırarak. "Şimdi bir anda geldi bu isim mecazi aklıma. Bir yanlış anlama sadece. Affedin lütfen."

Bunları dedikten hemen sonra deliğin içinde kayboldu. Sanki rüzgârla savrulup dağılan duman gibi.

Plastik el feneri elimde bir süre ayakta dikili kaldım. *Komiçi?* Kız kardeşimin adı da nereden çıkmıştı? Komi'nin bu yaşananlarla bir ilgisi mi vardı? Bunları düşünecek zaman yoktu. Deliğe ayağımı soktum. El fenerinin ışığını açtım. Bastığım yer karanlıktı, ağır ağır aşağıya doğru iniyordu yol. Tuhaf bir durumdu bu, çünkü içinde bulunduğum oda binanın üçüncü katındaydı, altında normalde binanın ikinci katı olmalıydı. Ancak el fenerinin ışığını üzerine tutsam da, yolun sonunu göremiyordum. Deliğin içine girdim, elimi uzatıp kare kapağı kapattım. Etraf zifiri karanlık oldu.

Bu zifiri karanlığın içinde beş duyumu doğru kullanamıyordum. Sanki bedenimle bilincim arasındaki bağ kesilmiş gibiydi, ikisi arasında bilgi akışı olmuyordu. Çok tuhaf bir histi. Kendim olmaktan çıkmışım gibi. Yine de devam etmeliydim.

Beni öldürünce Marie Akikava'yı bulacaksın.

Kumandan böyle demişti. O kendini feda etmişti, ben de sınavdan geçmek zorundaydım. İleri doğru ilerlemekten başka yapacak bir şey yoktu. El fenerini biricik yoldaşım kılarak, "metafor yolu"nun karanlığına doğru adımlarımı attım.

53

Şömine demiri de olabilirdi

Etrafımı saran karanlık öyle koyu, öyle derindi ki sanki kendine ait bir iradesi vardı. Okyanusun dibinde yürümek gibiydi, tek bir ışık huzmesi, tek bir ışık kaynağı görünmüyordu. Elimde tuttuğum el fenerinin sarı ışığıydı sadece beni dünyaya bağlayan. Yol baştan sona belirgin bir eğimle iniyordu. Ayağımın altındaki zemin hem sert hem de düzgündü, sanki kayaya oyulmuş bir oyuk gibi. Tavan basık olduğundan başımı vurmamak için eğilerek yürümek zorundaydım. Yeraltının havası teni ürpertecek denli soğuktu ancak hiçbir koku yoktu. Her şey tuhaf bir şekilde kokusuzdu. Belki de buranın havasının yapısı bile yeryüzündekinden farklıydı.

Elimde tuttuğum el fenerinin pilleri daha ne kadar dayanabilirdi, kestiremiyordum. Şimdilik yaydığı ışık sabitti, ancak pil yarı yolda bitiverirse (elbette bir süre sonra bitecekti), bu zifiri karanlık içinde tek başıma kalacaktım. Uzun Surat'ın dediğine bakılırsa, bu karanlığın bir yerlerinde tehlikeli "ikili metafor" gizleniyordu.

El fenerini tutan avcumun içi heyecandan sırılsıklam terlemişti. Kalbim tok ve kuru seslerle atıyordu. Bu ses, balta girmemiş bir ormanın içinden duyulan huzursuz edici bir davul sesini hatırlatıyordu. "Yanınızda ışık verecek bir şey götürseniz iyi olur. *Çok karanlık bir yer var orada*" diye öğütlemişti Uzun Surat. Demek ki her yer bu kadar zifiri karanlık değildi. Etraf biraz aydınlansa keşke diye geçirdim içimden.

Ve tavan da biraz daha yükselse. Karanlık ve dar yerler beni paniğe sürüklüyordu. Bu durum daha da uzarsa, zor nefes alıp vermeye başlayacaktım.

Mümkün olduğunca darlığı ve karanlığı düşünmemeye çalıştım. Bunun için de aklıma başka şeyler getirmek zorundaydım. Peynirli tost düşündüm. Neden peynirli tosttu, bilmiyordum. Her nasılsa o anda zihnimde peynirli tost görüntüsü canlanmıştı. Beyaz, desensiz bir tabağın üzerine konmuş kare peynirli tost. Güzelce kızarmış, üzerine konmuş peynir de harika bir şekilde erimiş. Sanki elimi uzatsam alacak gibiydim onu. Onun yanında buharı tüten, sade filtre kahve de var. Ayın ve yıldızın olmadığı gece gökyüzü gibi koyu sade kahve. Kahvaltı masasında yer alan böyle şeyleri özlediğimi düşündüm. Dışarıya doğru açılan pencere, pencerenin önünde büyük salkımsöğüt, dallarına ip cambazı gibi dikkatle tünemiş neşeli kuşların ötüşleri. Bütün bunlar şimdi benden ölçülemeyecek kadar uzaktaydı.

Sonra *Güllü Şövalye*'yi hatırladım. Kahvemi içip kızarmış peynirli tostumu yerken o operayı dinlediğimi düşündüm. İngiliz Decca Records tarafından çıkarılmış, simsiyah plak yüzeyi. O ağır plağı döner tablaya yerleştirip iğneyi yavaşça indiriyorum. Georg Solti'nin yönettiği Viyana Flarmoni Orkestrası. Zarif, derin bir müzik. "Sıradan bir süpürgeyi bile müzikle anlatabilirim ben" diye övünmüştü altın çağındayken Richard Strauss. Süpürge dememiş miydi yoksa? Dememişti belki de. Şemsiye ya da şömine demiri de olabilirdi. Her neyse. İyi de insan müzikle bir süpürgeyi nasıl anlatırdı ki? Mesela sıcak peynirli tostu, nasırlı ayak topuğunu, bir metafor ile benzetme arasındaki farkı, acaba gerçekten insan bunları müzikle anlatabilir miydi?

Richard Strauss savaştan önce (Anschluss'tan hemen önce ya da sonra) Viyana Flarmoni'yi yönetmiş. O gün çalınan parça Beethoven'ın 7. senfonisiydi. Sakin, derli toplu yedin-

ci senfoni. Bu eser neşeli, dışa açık abla (altıncı) ile çok utangaç, güzel ablanın (sekizinci) arasında doğmuştu. Genç Tomohiko Amada da konser salonundaki dinleyicilerdendi. Yanında güzel bir kadın vardı. Muhtemelen o kadına âşıktı.

O günlerin Viyanası'nı hayal ettim. Viyana valsi, leziz Sacher turtaları, evlerin çatılarında dalgalanan kırmızı ve siyah gamalı haçlı bayrakları.

Düşüncelerim karanlığın içinde, anlamı olmayan yönlere doğru sapıp duruyordu. Ya da yönü olmayan bir yöne doğru mu demeli? Ne var ki ben bu sapmayı durduramıyordum. Düşüncelerimin kontrolü elimden çıkmıştı bile. Bu zifiri karanlık içinde düşüncelerime tutunmam imkânsızdı. Düşünceler bir bilmece ağacına dönüşüyor, o ağaç karanlığın içine doğru dallarını uzatıyordu (kapalı metafor). Ancak her halükârda, kendimi korumak için *bir şey* düşünmek zorundaydım. *Ne olursa* olsun. Böyle yapmazsam aşırı heyecandan nefes nefese kalacaktım.

Ardı arkası kesilmeyen düşünceler aklıma gelirken, eğimli yoldan aşağıya doğru yürümeye devam ettim. Ne bir viraj ne de yol ayrımı vardı, dümdüz bir yoldu. Ne kadar yürürsem yürüyeyim tavanın yüksekliği de, karanlık derecesi de, havanın özelliği de, yamacın eğimi de hiç ama hiç değişmiyordu. Zaman algım çoktan uçup gitmişti ama uzun süredir aşağıya doğru yürüdüğüme göre, yerin epey altında olmalıydım. Ancak bu derinlik de neticede hayal ürünü bir şey olmalıydı. Sonuçta bu tünele bir binanın üçüncü katından girmiştim. Karanlığın kendisi de hayalden başka bir şey değildi. Burada olan her şey kavram ya da metafordan başka bir şey değil diye düşündüm. Ancak yine de, beni sımsıkı saran bu karanlık son derece gerçekti, beni boğan bu derinlik de sonuna dek gerçekti.

Eğilerek yürüdüğüm için boynum ve belim ağrımaya başlamıştı ki nihayet ileride soluk bir ışık göründü. Birkaç hafif

viraj ve köşe çıktı karşıma, her birini teker teker geçtikçe, etraf giderek aydınlandı. Nihayet etrafımı görebilecek duruma gelmiştim. Sanki karanlık gökyüzü giderek aydınlanmış gibi. Pili tasarruflu kullanmak için el fenerinin düğmesini kapattım.

Ortam giderek aydınlanıyor olsa da, yine de ortada koku ve ses namına bir şey yoktu. Nihayet dar, karanlık yol bitti, birden aydınlığa adımımı attım. Başımın üzerine baktığımda gökyüzünü göremedim. Çok ama çok yukarıda süt beyazı tavana benzer bir şey görünüyordu ama tam olarak ne olduğu anlaşılmıyordu. Etraf hafif, soluk bir ışıkla parlıyordu. Sanki bir sürü ateşböceği toplanmış da dünyayı aydınlatıyor gibi tuhaf bir ışıktı bu. Artık zifiri karanlık olmadığı, eğilmem gerekmediği için rahat bir nefes aldım sonunda.

Şimdi yolda ayaklarımın altında pürüzlü kaya parçalarını hissediyordum. Bu yoldan ziyade kaya ile kaplı sert bir zemindi ve göz alabildiğine uzanıyordu. Uzun süren aşağıya doğru eğim sona ermiş, zemin rahat bir şekilde yukarıya doğru çıkılabilecek bir yamaca dönüşmüştü. Adım attığım yerlere dikkat ederek, nereye gittiğim hakkında hiçbir fikrim olmadan, sadece ilerliyordum. Kol saatime baktım ama artık akrep ve yelkovan bir şey ifade etmiyordu. Bir anlam ifade etmediğini bir bakışta anlamıştım. Üzerimde taşıdığım şeylerin işlevsel anlamı kalmamıştı. Anahtarlık, cüzdan, ehliyet, birkaç bozuk para, mendil; üzerimde olanların tümü bunlardı. Ancak aralarında şu anki durumumda bana yardımı dokunacak tek bir şey yoktu.

Yürüdükçe yamacın eğimi iyice arttı, bir noktadan sonra ellerimi ve ayaklarımı kullanarak sözcüğün tam anlamıyla tırmanmaya başlamıştım artık. O zirveye ulaşabilirsem, etrafı görebilirdim. Bu yüzden nefes nefese kalsam da hiç dinlenmeden tırmandım. Kulağıma hâlâ ses gelmiyordu. İşittiğim sadece kendi ayak sesimdi. Ama bu ses de suni bir ses gi-

biydi, gerçek gibi duyulmuyordu. Görebildiğim kadarıyla yukarıda ne bir ağaç ne de çimen vardı, ne de bir kuş uçuyordu. Rüzgâr bile esmiyordu. Hareket eden tek şey, bendim. Sanki zamanın kendisi bile durmuştu.

Nihayet zirveye ulaştım, tahmin ettiğim gibi dört bir yanı görebilirdim artık. Ancak pek bir şey göremedim, her yer bembeyaz sisle kaplıydı. Umduğum kadar çok şey göremedim. Görebildiğim kadarıyla, burası hiç yaşam izi olmayan ıssız bir yerdi. Alabildiğince kayalık, her yöne uzanan engebeli sert bir zemin vardı. Ve gökyüzü görünmüyordu. Yukarısı süt beyazı tavanla (ya da tavan gibi görünen şeyle) kaplıydı tamamen. Uzay gemisi arızalanmış da bilinmeyen, ıssız bir gezegene tek başına inmiş bir astronot gibi hissettim kendimi. Azıcık ışık vardı en azından, soluyacak hava olmasına da şükretmeliydim.

Dikkatlice kulak kabartınca, cılız bir ses işitir gibi oldum. Bir yanılsama ya da kulak çınlaması olabilir mi diye düşündüm ama bir süre sonra bunun doğaya ait, gerçek bir ses olduğunu anladım. Suyun akış sesi gibiydi. Uzun Surat'ın söylediği nehirden geliyor olabilirdi. Soluk ışık altında su sesinin geldiği yöne doğru ayakuçlarıma dikkat ederek engebeli yamaçtan aşağıya doğru indim.

Suyun sesine kulak verince, boğazımın ne kadar kuruduğunu fark ettim. Düşününce ne kadar uzun süredir yürüdüğümü, hiç su içmediğimi fark ettim. Aşırı heyecandan olsa gerek, su aklımın ucuna bile gelmemişti. Ancak su sesini duyunca, birden bastırılamaz bir susuzluk hissetmiştim. İyi de bu nehrin suyu –eğer sesi duyulan şey gerçekten de bir nehir ise– içmek için uygun muydu acaba? Çamurlu bir su olabilirdi ya da tehlikeli bir madde veya virüs barındırıyor olabilirdi içinde. Ya da avuca alınamayacak, sadece bir metafordan oluşan su da olabilirdi. Oraya gidip anlamaktan başka bir yol yoktu.

Adım attıkça su sesi giderek daha güçlü ve net bir şekilde duyulur hale geldi. Kayalıklara çarparak çok güçlü bir şekilde akan bir nehrin çıkardığı sesti bu. Ancak henüz gözlerimle görmemiştim. Tahmini olarak sesin geldiği yöne doğru yürürken, iki tarafımda yer gitgide yükselmiş, kayadan duvarlar halini almıştı. Duvarların yüksekliği on metreden fazlaydı. Dik duvarların arasında tek bir yol vardı. Yol arada bir yılan gibi kıvrılıyor, ilerisi görünmüyordu. İnsan eliyle yapılmış bir yol değildi bu. Doğanın eliyle yapılmıştı. Anlayabildiğim kadarıyla yolun sonunda nehir vardı.

İki tarafı kayalık olan yolda hızlı hızlı yürümeye çalışıyordum. Etrafta ne bir ağaç ne de çim vardı. Canlı hiçbir şey görünmüyordu. Görebildiğim tek şey, sessiz kayalardı. Steril, tek renkli bir dünyaydı bu. Sanki bir ressamın resmin yarısında ilgisini kaybedip renk vermekten vazgeçtiği bir manzara resmi gibi. Kendi ayak seslerimi bile zar zor duyuyordum. Etraftaki kayalar tüm sesleri emiyor olmalıydı.

Düz yol azar azar yükselmeye başladı. Ağır ağır kayalığı tırmandım, kayalığın sivri bir sırt olarak devam ettiği yere vardım. Oradan ileriye doğru bakınca nihayet nehir görüş alanıma girdi. Su sesi de daha net duyulur oldu.

Pek de büyük değildi nehir. Eni yaklaşık beş ya da altı metre kadardı. Ancak akıntı çok hızlıydı. Ne kadar derin olduğu anlaşılmıyordu. Arada düzensiz, ufak tefek dalgaları görünce, su yüzeyinin altında da engebeli yerler olduğu anlaşılıyordu. Nehir kayalıklarla dolu toprağı dümdüz keserek akıyordu. Kayanın sırtını aşıp, dik eğimli kayalık bölgeden inip, nehre yaklaştım.

Nehre ulaşıp sağdan sola güçlü bir şekilde aktığını görünce, biraz rahatladım. En azından bol miktarda su gerçekten hareket ediyordu. Su, geçtiği yerin şeklini alarak akıyordu. Her şeyin hareketsiz olduğu, rüzgârın bile esmediği bu dünyada, nehir suyu hareket ediyordu. Ve su sesi etrafta yankı-

lanıyordu. Evet, burası tamamen hareketten yoksun bir dünya değildi. Bu düşünce beni birazcık olsun rahatlattı.

Nehre varınca, önce kayalık kıyısına gidip avcuma su aldım. Hoş bir serinliği vardı suyun. Sanki erimiş kar suyuyla beslenen bir nehirdi. Gördüğüm kadarıyla berrak ve temizdi. Elbette göründüğü kadarıyla öyleydi, içmek için güvenilir olup olmadığını bilmiyordum. Suya gözle görülmeyen öldürücü şeyler karışmış olabilirdi. Sağlığa zararlı bakteriler içeriyor olabilirdi.

Bir avuç su alıp kokladım. Kokusuzdu (eğer koku alma duyumu kaybetmediysem tabii). Sonra ağzıma alıp tattım. Su tadı yoktu (eğer tat alma duyumu kaybetmediysem tabii). Gözümü karartıp suyu yuttum. Artık ne olacaksa olacaktı, karşı koyamadım, çok fena susamıştım çünkü. Ama gerçekten de tamamıyla tatsız ve kokusuzdu. Ancak ister gerçek su olsun ister hayali, çok şükür, susuzluğumu giderecektim.

Defalarca elimle ağzıma götürdüm, kana kana içebildiğim kadar içtim. Boğazım düşündüğümden de çok kurumuştu. Ancak kokusuz ve tatsız bu suyu içince, gerçekten de bunu yapınca, çok tuhaf bir hisse kapıldım. Boğazımız kuruyup da lıkır lıkır soğuk su içince, o su her şeyden daha *lezzetli* gelirdi. Tüm bedenimizle, iliklerimize kadar onun tadını hissederdik. Bedenimizdeki hücreler onu sevinerek karşılar, tüm kaslarımız zindeliğini geri kazanırdı. Ne var ki bu nehrin suyunda öylesi bir his uyandıran bir madde eksikti. Yalnızca fiziksel olarak boğazımın kuruluğunu geçirmişti.

Kana kana su içip boğazımın kuruluğu geçince, yerimden kalkıp yeniden etrafa göz attım. Uzun Surat'ın söylediği gibi, bu nehir kenarının bir yerlerinde bir iskele olmalıydı. Orayı bulursam bir kayıkla nehrin diğer tarafındaki kayalıklara geçebilirdim. Ve oradaki kayalığa ulaşırsam, orada (muhtemelen) Marie Akikava'nın olduğu yer hakkında bilgi edinebilirdim. Ancak ne yukarı ne de aşağı yönde kayığa benzer

bir şey görünüyordu. Onu bulmalıydım. Kendi başıma nehri geçmek çok tehlikeli olurdu. "Su soğuk ve derin, akıntı hızlıdır. Kayıksız o nehri geçemezsiniz" demişti Uzun Surat. Ancak buradan hangi yöne gidersem, o kayığı bulabilirdim acaba? Nehrin yukarısına mı aşağısına mı gitmeliydim? Birini seçmek zorundaydım.

O sırada birden aklıma Menşiki'nin adının "Vataru" olduğu geldi. "Nehri *geçmek*teki Vataru" demişti kendini tanıtırken. "Bu adın verilme nedenini bilmiyorum" demiş, şunları söylemişti "Bu arada ben solağım. Sağ ya da sola doğru bir yere gitmem söylendiğinde, her zaman solu seçerim."

Bu, o sıradaki sohbetimizle alakasız konuşma birdenbire aklıma gelmişti. Konuştuklarımız arasında sadece bu sözleri aklımda kalmıştı.

Hiç anlamı olmayan sözler olabilirdi bu dedikleri. Tamamen bir tesadüf de olabilirdi. Ancak burası (Uzun Surat'ın deyişiyle) olaylar ile ifadelerin ilişkisinin yönettiği bir yerdi. Ben burada gösterilen her türlü ışıltıyı, her türlü *tesadüfü* ciddiyetle ele almak zorundaydım. Nehri karşıma alıp sol tarafa doğru ilerlemeye karar verdim. Renksiz Bay Menşiki'nin bilinçsiz işaretine uyarak, kokusu da tadı da olmayan suyu akıntı yönünde takip ettim –belki bir ipucu bulurdum. Ya da bulamazdım.

Nehir akıntısı yönünde kıyıdan yürürken, acaba suyun içinde yaşayan bir şey var mıdır diye düşündüm. Bir canlı yaşıyor muydu, emin değildim. Ancak bu nehirde bir şeyin yaşadığına dair bir belirti yoktu. Zaten kokusu ve tadı olmayan bir suyun içinde bir canlı nasıl yaşayabilirdi ki? Sanki nehir de tamamen kendi varlığına odaklanmış gibiydi, "Ben bir nehirim ve akarım" diyordu adeta. Evet, şekil olarak kesinlikle bir nehirdi bu, ama *olması gerekenin* ötesinde tek bir şey de yoktu. Ne küçük bir dal parçası, ne bir yaprak; suyun yüzeyinde hiçbir şey yüzmüyordu. Yalnızca büyük miktarda su basit bir şekilde toprağın üzerinden akıyordu.

İlerledikçe etraf sislendi. Sis sanki yumuşak bir direnç gösteriyor gibiydi. Bu ucu bucağı görünmeyen pamuksu sisi, sanki beyaz, dantel perdeyi aralar gibi yararak yürümeye devam ettim. Bir süre sonra karnımda az önce içtiğim suyun varlığını hissettim. Nahoş ya da rahatsız edici bir his olmadığı gibi ferahlık ve mutluluk veren bir his de değildi. Nötr, hiçbiri olmayan, gerçekte ne olduğunu tanımlayamadığım bir histi. O suyun bedenime girmesiyle öncesinden farklı bir varlık olmuşum gibi tuhaf hissediyordum. Bu nehrin suyunu içmekle bedenim bu toprağa uyum sağlayacak bir özellik mi kazanıyordu acaba?

Ancak nedendir bilmem bu durumu o kadar tehlikeli görmedim. Muhtemelen önemsizdir diye iyimserlikle düşündüm. İyimser olmak için somut bir dayanak da yoktu gerçi. Ne var ki her şey sorunsuz ilerliyordu. Dar, karanlık yoldan sapasağlam çıkmıştım. Ne bir harita ne de pusulam olmasına rağmen kayalıklarla dolu sert yolu geçip bu nehri bulmuştum. Suyuyla susuzluğumu gidermiştim. Karanlıkta gizlenen tekinsiz ikili metafora da rastlamamıştım. Belki de şanslıydım. Ya da her şeyin bu şekilde ilerlemesine karar verilmişti. Böyle devam edersem, bundan sonrası da iyi bir şekilde gidecek gibi görünüyordu. Öyle düşündüm. En azından öyle olacağını düşünmeye gayret ettim.

Nihayet sisin ötesinde belli belirsiz bir şey görünmeye başladı. Doğa ile ilgili bir şey değildi bu. Düz çizgileri olan, insan yapımı bir şeydi. Yaklaştıkça bunun bir iskele olduğunu anladım. Kıyıdan nehir yüzeyine uzanan ahşap bir dalgakıran. Sola gitmekle doğru yaptım diye düşündüm. Ya da bu bağlantılı dünyada, her şey benim hareketime göre şekilleniyordu. Menşiki'nin farkında olmadan verdiği ipucu, beni buraya yönlendirmişti.

Sislerin arasından iskelede bir adamın dikildiğini gördüm. Uzun boyluydu. Çelimsiz Kumandan ve Uzun Surat'tan son-

ra bu adam dev gibi göründü gözüme. İskelenin ucunda duran, koyu renkli bir alete (alet gibi bir şeye) yaslanmıştı. Orada derin düşünceler içindeymişçesine hiç kıpırdamadan duruyordu. Nehir hızlı akıyor, ayaklarına sular sıçrıyordu. Bu yerde karşılaştığım ilk insandı. Ya da insan kılığında bir şeydi. Dikkatlice, usulca yaklaştım ona.

Sisten tam net göremiyordum, bir cesaret "Merhaba" diye seslendim yaklaşınca. Ancak cevap vermedi. Dikilmeye devam ediyordu, birazcık duruşunu değiştirmişti. Karanlık silueti sisin içinde titredi hafifçe. Sesimi duymamış olabilirdi. Sesim, nehir suyunun çıkardığı seste yitip gitmiş olabilirdi. Ya da bu toprağın havasında ses pek iletilmiyor da olabilirdi.

"Merhaba" diye bir kez daha seslendim ona biraz daha yaklaştıktan sonra. Öncekinden biraz daha yüksek sesle. Ancak karşımdaki sessizliğini korudu. İşitilen tek şey, aralıksız akan suyun sesiydi. Acaba dilimi mi bilmiyordu?

"Duyuyorum. Dilini de biliyorum" dedi adam zihnimi okumuş gibi. Uzun boylu birine uygun biçimde derin ve boğuktu sesi. Aksansız ve hissizdi. Aynı nehir suyunun kokusunun ve tadının olmaması gibi.

54

Sonsuzluk çok uzun bir süredir

Karşımda duran uzun boylu adamın yüzü yoktu. Elbette bir başı vardı. Boynunun üzerinde normal şekilde bir baş vardı. Ancak orada yüz denilen şey yoktu. Yüzünün olması gereken yerde boşluk vardı sadece. Süt beyazı renginde soluk, duman gibi bir boşluktu bu. Sesi o boşluktan geliyordu. Sanki derin bir kanalın içindeki rüzgârın sesi gibi duyuluyordu.

Adam koyu renkli, yağmurluğu andıran bir mont giymişti. Montu öyle uzundu ki neredeyse ayak bileklerine geliyordu. Onun altından ayakkabılarının burnu görünüyordu. Montunun düğmeleri de boğazına dek ilikliydi. Sanki yaklaşan fırtınaya karşı hazırlanmıştı.

Hiçbir şey demeden, orada öylece dikiliyordu. Ben de bir şey demedim. Biraz uzaktan bakınca, beyaz Subaru Forester'lı adamı andırıyordu sanki, gece yarısı atölyeyi ziyaret eden Tomohiko Amada'ya da benziyordu biraz. *Kumandanı Öldürmek* tablosundaki uzun kılıcını çekip kumandana saplayan genç adam gibi de görünüyordu. Üçü de uzun boyluydu. Ancak yaklaşınca hiçbiri olmadığını anladım. O, Yüzü Olmayan Adam'dı. Geniş siperli siyah şapkasını gözüne kadar indirmişti. O siperlik süt beyazı renkteki boşluğun yarısını gizliyordu.

"Duyuyorum. Dilini de biliyorum" diye tekrarladı adam. Dili oynamadı. Yoktu ki.

"Burası nehrin iskelesi mi?" diye sordum.

"Öyle" dedi Yüzü Olmayan Adam. "Burası iskele. İnsanlar sadece buradan karşıya geçebilirler."

"Ben nehrin karşı tarafına geçmeliyim."

"Herkes gibi."

"Buraya çok kişi geliyor mu?"

Adam sorumu yanıtlamadı. Sorum boşluk tarafından yutulup gitti. Sonu gelmeyen sessizlik devam etti.

"Nehrin karşısındaki kıyıda ne var?" diye sordum. Nehrin üzerinde de beyaz bir pus olduğundan, nehrin diğer tarafındaki sahili göremiyordum.

Yüzü Olmayan Adam boşluğun içinden dosdoğru yüzüme baktı. Sonra, "Nehrin diğer kıyısında ne olduğu, kişinin orada ne bulmayı istediğine göre değişir" dedi.

"Ben Marie Akikava adındaki kızı arıyorum."

"Bu, senin karşı sahilde bulmak istediğin şey, öyle mi?"

"Bu, benim karşı sahilde bulmak istediğim şey. O yüzden buraya kadar geldim."

"Buranın girişini nasıl bulabildin peki?"

"İzukogen'deki yaşlı bakımevinin bir odasında, Kumandan'ın görüntüsünü alan bir *idea*'yı bıçaklayarak öldürdüm. Karşılıklı bir anlaşma üzerine. Böylece Uzun Surat'ı çağırıp yeraltına giden deliği açtırmış oldum."

Yüzü Olmayan Adam bir süre bir şey demedi, boş yüzünü bana çevirmişti. Dediklerimi anladığından emin olamadım.

"Kan aktı, değil mi?"

"Hem de nasıl" diye cevap verdim.

"Gerçek kan, öyle mi?"

"Öyle görünüyordu."

"Ellerine bak."

Ellerime baktım. Ancak orada kandan eser yoktu. Az önce nehir suyundan içerken temizlenmiş olmalıydı. Çok fazla kan bulaşmıştı ellerime yoksa.

"Her neyse. Buradaki kayıkla seni nehrin karşı kıyısına geçireyim" dedi Yüzü Olmayan Adam. "Ama bunun için bir şartım var."

Şartını söylemesini bekledim.

"Bana uygun miktarda ödeme yapmalısın. Bu zorunludur."

"Eğer ödeme yapmazsam, karşı kıyıya gidemem, öyle mi?"

"Öyle. Nehrin bu kıyısında sonsuza dek beklemek zorunda kalırsın. Nehir suyu çok soğuktur, akıntı güçlü, nehir de derindir. Ve sonsuzluk çok uzun bir süredir. Bu bir sözcük *oyunu* değil."

"İyi de benim sana ödeme için verecek bir şeyim yok ki."

Adam kısık sesle konuştu. "Cebindekileri çıkar da görelim."

Mont ve pantolon cebimde olan her şeyi çıkardım. Cüzdanımda yirmi bin yen kadar nakit para, kredi kartım, banka kartım, ehliyetim, benzin istasyonu indirim kuponu vardı. Anahtarlığıma üç anahtar takılıydı. Soluk krem rengi mendil ve bir tane tükenmezkalem. Ayrıca beş, altı adet madeni para. Hepsi buydu. Ve tabii ki el feneri.

Yüzü Olmayan Adam başını salladı. "Çok yazık, bunların içinde geçiş ücreti yerine geçecek bir şey yok. Para burada hiçbir anlam ifade etmez. Başka bir şeyin yok mu?"

Başka bir şeyim yoktu. Sol bileğimde ucuz bir kol saati vardı ama burada zamanın da bir değeri yoktu ki.

"Kâğıt varsa yüzünüzün resmini yapabilirim. Resim yapma yeteneğimden başka değiş tokuş yapabileceğim bir şey yok elimde."

Yüzü Olmayan Adam güldü. Güldüğünü varsaydım daha doğrusu. Boşluğun içinden neşeli bir yankı gibi hafif bir ses duyuldu.

"Bir kere benim yüzüm yok. Yüzü olmayan birinin portresini nasıl yapacaksın? Nasıl yapacak da olmayan bir şeyi resmedeceksin?"

"Ben bir profesyonelim" dedim. "Yüz olmasa da portrenizi çizebilirim."

Aslında Yüzü Olmayan Adam'ın portresini çizebileceğimden o kadar da emin değildim ama denemeye değerdi.

"Nasıl bir portre olacağını ben de çok merak ediyorum" dedi Yüzü Olmayan Adam. "Ancak ne yazık ki burada kâğıt yok."

Ayakucuma baktım. Yere sopa ile resmedebilirdim. Ancak ayakucumdaki yer sert kayalıktı. Başımı salladım.

"Gerçekten üzerindeki her şey bu kadar mı?" diye sordu.

Bir kez daha ceplerimi karıştırdım. Deri montumun cebinde başka bir şey yoktu. Bomboştu. Ancak pantolon cebimin dibinde çok küçük bir şey geldi elime. Plastik penguen figürü. Menşiki'nin kuyunun dibinde bulup da bana verdiği şey. İnce bir ipi vardı. Marie Akikava'nın cep telefonuna tılsım niyetine taktığı şeydi bu. Her nasılsa o kuyunun dibine düşmüştü.

"Elindekini göster" dedi Yüzü Olmayan Adam.

Avcumu açtım, pengueni gösterdim.

Yüzü Olmayan Adam'ın boşluktaki gözleri ona dikildi.

"Bu olur" dedi. "Bunu ödeme olarak alayım."

Pengueni ona verip vermeme konusunda kararsız kaldım. Ne de olsa Marie Akikava'nın önem verdiği bir şeydi bu. Bana ait değildi. Öyle keyfime göre birine vermem uygun olur muydu? Böyle yaparsam, Marie Akikava'nın başına kötü bir şey gelir miydi acaba?

Ancak seçim şansım yoktu. Penguen tılsımını Yüzü Olmayan Adam'a vermezsem, karşı kıyıya geçemeyecektim; eğer karşı tarafa geçemezsem de Marie Akikava'nın nerede olduğunu ortaya çıkaramayacaktım. Dahası, Kumandan da boş yere ölmüş olacaktı.

"Bu pengueni geçiş ücreti olarak size veriyorum" dedim kararlı bir şekilde. "Nehrin diğer tarafına götürün beni."

Yüzü Olmayan Adam başıyla onayladı. Sonra, "Bir gün portremi yapmanı isteyebilirim. Eğer çizebilirsen, sana penguen tılsımını geri veririm" dedi.

Adam önden gidip ahşap dalgakıranın önünde bekleyen kayığa bindi. Kayıktan çok düz, kare meyve kutusuna benzeyen bir şeydi. Sağlam ahşaptan yapılmıştı, yaklaşık iki metreydi. Tek seferde çok kişiyi taşıyabilir gibi görünmüyordu. Kayığın ortasında kalın, tek bir direk vardı, tepesinde de on santimetre çapında sağlam demirden bir halka, onun içinden de kalın bir halat geçiyordu. Halat, bu kıyıdan karşı kıyıya kadar geriliydi. Nehrin akıntısına kapılıp gitmemek için o halata tutunarak kayığın gelip gidişi sağlanıyordu. Kayık çok eskiden beri kullanılıyor olmalıydı. Hareket etmesi için motoru olmadığı gibi, kürekleri de yoktu. Bu ahşap kutu, su üzerinde yüzüyordu sadece.

Onun ardından kayığa bindim. Kayığın tabanına yerleştirilmiş düz tahtaya oturdum. Yüzü Olmayan Adam, ortadaki kalın direğe yaslanmış halde ayakta duruyordu, bir şey bekliyor gibi gözlerini kapatmış, sessizliğini koruyordu. Ben de konuşmadım. Sessizlik içinde geçen birkaç dakikanın ardından kayık öne doğru gitmeye başladı. Nasıl bir hareket gücüyle ilerlediğini anlayamamıştım ama sessizce karşı kıyıya doğru ilerliyorduk. Ne motor sesi ne de başka tür bir aletin sesi duyuluyordu. Kulağıma gelen, teknenin yanına aralıksız vuran nehir suyunun sesiydi yalnızca. Kayık, bir insan yürüyüşü hızında ilerliyordu. Suyun gücüyle kayık sallanıyor, yana doğru eğiliyor ama halkaya geçmiş sağlam halat sayesinde akıntıya kapılmıyordu. Gerçekten de adamın dediği gibi, birinin bu kayığa binmeden bu akıntıyı aşması mümkün değildi. Yüzü Olmayan Adam, kayık çok sarsılsa da hiçbir şey olmamış gibi sakince direğe dayalı halde duruyordu.

"Karşı kıyıya varınca Marie Akikava'nın nerede olduğunu

öğrenebilecek miyim?" diye sordum nehrin ortalarına vardığımızda.

Yüzü Olmayan Adam, "Benim görevim seni karşı kıyıya geçirmek. Yoklukla varlık arasındaki boşluktan seni geçirmek benim işim. Onun ötesi benim işim değil" dedi.

Nihayet *tak* diye bir ses geldi, kayık karşı kıyının iskelesine hafifçe çarparak durdu. Kayık dursa da Yüzü Olmayan Adam bir süre duruşunu bozmadı. Kalın direğe dayanmış dururken zihninde bir şeyleri teyit eder gibiydi. Sonra derin bir nefes alıp kayıktan indi, iskeleye çıktı. Ben de onun ardından kayıktan indim. İskele de, üzerindeki vinç gibi alet de karşı kıyıdaki iskeledekiyle tıpatıp aynıydı. Geldiğimiz yere geri mi döndük diye düşündüm. Ancak öyle olmadığını, iskeleden ayrılıp yere ayak bastığımda anladım. Bu karşı kıyının toprağıydı. Artık diğer taraftaki kadar engebeli ve sert değil, normal, yumuşak topraktı.

"Bundan sonrasını tek başına devam etmelisin" dedi Yüzü Olmayan Adam.

"Yolu ve yönleri bilmesem de mi?"

"Onlara gerek olmayacak" dedi adam süt beyazı boşluğun içinden kısık sesle. "Nehir suyundan içmiştin değil mi? Şimdi sen bir eylem yaptığında ona uygun bir tepki gelecek. Bağlantısallık yasası gereği. Burası öyle bir yerdir."

Bunları dedikten sonra geniş siperlikli siyah şapkasını düzeltti, sırtını dönüp kayığına bindi. Kayık halatını çekerek geldiği gibi yavaş yavaş diğer kıyıya dönmeye başladı. İyi eğitilmiş bir hayvan gibi, sakin ama kararlı bir şekilde. Ve kayık ile Yüzü Olmayan Adam bütünleşip sisler içinde gözden kayboldu.

İskeleyi arkamda bırakıp nehrin aşağısına doğru yürümeye karar verdim. Nehirden pek uzaklaşmamam iyi olacaktı. Susayınca nehrin suyundan içebilirdim. Biraz yürüyüp geri-

ye bakınca iskele beyaz sisler içinde kalmıştı bile. Sanki en başından beri hiç var olmamış gibi.

Nehrin aşağısına doğru ilerledikçe eni giderek genişledi, akıntı da gözle görülür biçimde sakinleşti. Köpük çıkaran dalgalar görünmez oldu, artık hiç su sesi de duyulmuyordu. Akıntının şiddetli olduğu kısımdan geçmektense, akıntının sakin olduğu bu yerden geçebilirdik diye düşündüm. Mesafe biraz uzasa da nehri çok daha rahat geçerdik. Demek ki bu dünyanın kendine göre prensipleri, düşünce tarzı vardı. Ya da belki de bunun gibi sakin bir akıntı, beklenilenin aksine çok daha tehlikeli olabilirdi.

Elimi pantolonumun cebine soktum. Elbette artık penguen yoktu. O tılsımı kaybettiğimi (muhtemelen sonsuza dek kaybetmiştim onu) düşününce, tereddüde düştüm. Ya yanlış bir seçim yaptıysam? İyi de onu adama vermekten başka bir seçim şansım var mıydı ki? Marie Akikava'nın o tılsım olmadan da güvende olmasını diledim. Bunu dilemekten başka bir şey gelmiyordu elimden.

Tomohiko Amada'nın yatak başından ödünç aldığım el feneri bir elimde, attığım adımlara dikkat ederek nehir boyunca ilerledim. El fenerinin düğmesini kapatmıştım. Etraf pek aydınlık olmasa da el fenerinin ışığını gerektirecek kadar karanlık da değildi. Bastığım yeri net görüyordum, dört, beş metre ötesine kadarını da. Nehir soldan sakince akıyordu.

İlerledikçe, önümde giderek yola benzeyen bir şekil oluştu. Gerçek bir yol değildi bu ama açıkça yol işlevi görüyordu. Daha önce buradan yürümüş insanların belli belirsiz izleri vardı. Ve yol azar azar nehirden uzaklaştı. Bir noktada durdum, kafam karışmıştı. Nehir akıntısı yönünde devam mı etmeliydim, yoksa *o yola benzeyen yerden* geçip nehirden uzaklaşmalı mıydım?

Bir süre düşündükten sonra nehirden uzaklaşıp yol boyunca ilerlemeyi seçtim. Bu yol beni bir yerlere çıkaracak gi-

bi görünüyordu çünkü. *Şimdi sen bir eylem yaptığında ona uygun bir tepki gelecek. Bağlantısallık yasası gereği,* demişti Yüzü Olmayan Adam. Bu yol da o kurala bir örnekti belki de. O doğal işarete (işaret gibi olan şeye) uymaya karar verdim.

Nehirden uzaklaştıkça yol giderek yukarıya, bir yamaca yöneldi. Su sesi duyulmuyordu artık. Neredeyse düz bir çizgide ilerliyordu yumuşak yol, ritmik adımlarla ilerliyordum. Sis ortadan kalkmış, hava hafif kararmıştı. Önümü pek iyi göremiyordum. Düzenli nefes alıp vererek, bastığım yere dikkat ederek yürüdüm.

Ne kadar yürümüştüm acaba? Zaman kavramını çok önce yitirmiştim. Yön duygumu da. Yürürken sürekli düşünmem de bunun sebeplerinden biriydi. Düşünmem gereken o kadar çok şey vardı ki. Bölük pörçük şekilde düşünebiliyordum. Bir şeyi düşünmeye kalkınca, hemen başka bir düşünce beliriyordu zihnimde. Yeni düşünce, sanki büyük balığın küçük olanı yutması gibi tüm diğer düşündüklerimi yutuveriyordu. Böylece düşüncelerim olmaması gereken yerlere kayıyordu. En nihayetinde de o anda ne düşündüğümü, neyi düşünmeye çalıştığımı tamamıyla unutuyordum.

Dikkatim öyle dağılmıştı ki, az daha *ona* çarpacaktım. Ama o sırada şans eseri bir şeye takılıp tökezledim, kendimi toparladım ve yere ayağımı sağlam basıp dengemi yeniden sağladım. Etrafımdaki hava birden değişmişti, tenimde hissediyordum bunu. Kendime gelince devasa bir kütlenin hemen önümde kapkara bir şekilde yükseldiğini gördüm. Ağzım açık kalakalmış, ne yapacağımı şaşırmıştım. Bu da neyin nesiydi böyle? Orman olduğunu anlamam için bir süre geçmesi gerekti. O ana dek ne bir ot parçası ne de bir ağaç dalı gördüğüm bu yerde başımı kaldırıp baktığımda, tam karşımda bir orman belirmişti. Şaşırmamak elde değildi.

Kuşkusuz bir ormandı bu. Ağaçların dalları birbirinin içine geçmiş, arada neredeyse hiç boşluk yoktu, ormanın içi

doluydu. Aslında ormandan ziyade "ağaç denizi" demek onu daha iyi anlatabilirdi. Önünde durup bir süre etrafa kulak verdim ama hiçbir şey duymadım. Ne dalların rüzgârla sallanırken çıkardığı hışırtıyı ne de bir kuş sesi duydum. Hiçbir ses işitmedim. Tamamıyla sessizlik hüküm sürüyordu burada.

İçgüdülerim o ormanın içine girmememi söyleyince çekindim. Ağaçlar çok sıkıydı, içerideki karanlık da göz alabildiğine derindi. Ormanın ne kadar büyük olduğunu kestiremediğim gibi, içindeki yolun nereye kadar devam ettiği de anlaşılmıyordu. Belki de yol orada burada sapaklara ayrılacak ve sonunda bir labirente dönüşecekti. Eğer içerideyken yolu şaşırırsam, oradan çıkmak çok güç olabilirdi. Yine de cesaret edip içeriye girmekten başka seçeneğim yoktu. Yürüyüp geldiğim yol ormanın içinde yutulup gidiyordu (tren raylarının bir tünelin içinde yutulup gitmesi gibi), buraya kadar gelmişken nehre geri dönmek de olmazdı artık. Hem geri dönsem de orada hâlâ bir nehir olduğu da kesin değildi. Bu yoldan devam edeceğim diye karar verip de yola çıkmıştım. Ne olursa olsun ilerlemeliydim.

Cesaretimi toplayıp karanlık ormanın içinde adımımı attım. Gün doğumu muydu, öğle mi, akşamüzeri mi, bunu aydınlığın durumuna bakarak anlamak mümkün değildi. Anladığım, bu alacakaranlık gibi loşluğun ne kadar zaman geçerse geçsin değişmediğiydi. Bu dünyada zaman yoktu belki de. Hava ne aydınlanıyor ne kararıyor, bu loşluk sonsuza dek devam ediyordu herhalde.

Ormanın içi elbette karanlıktı. Başımın üzeri kat kat dallarla kaplıydı. Ancak el fenerini açmadım. Gözlerim karanlığa giderek alıştı, bastığım yeri görür hale geldim, pili gereksiz yere harcamak istemiyordum. Olabildiğince bir şey düşünmemeye çalışarak ormanın içindeki karanlık yoldan yürümeye devam ettim. Bir şey düşündüğümde, o düşünce be-

ni daha karanlık yerlere çekip götürüyor gibi bir hisse kapılıyordum. Yol baştan sona hafif yukarıya meyilliydi. Yürürken işittiğim tek şey, kendi ayak seslerimdi ancak o sesler de sanki gitgide kısılıp azalıyor gibiydi. Susamam umarım diye düşündüm. Nehirden oldukça uzaklaşmış olmalıydım. Susasam bile, su içmek için geri dönemezdim.

Ne kadar yürümüştüm acaba? Orman gittikçe derinleşiyor, ne kadar yürürsem yürüyeyim manzara hiç değişmiyordu. Işık da hiç değişmiyordu. Kendi ayak sesimin dışında hiçbir ses işitilmiyordu. Hava, her zamanki gibi tatsız ve kokusuzdu. Ağaçlar birbiriyle birleşip yolun iki tarafında duvar örüyor, o duvarın dışında göze hiçbir şey görünmüyordu. Burada canlı barınmıyor muydu acaba? Yoktu. Görebildiğim kadarıyla, ne bir kuş vardı ne de bir böcek.

Ne var ki en başından beri gözetlendiğime dair bir his vardı içimde, kötü ama net bir histi bu. Karanlığın içinden, ağaçların oluşturduğu kalın duvar aralıklarından bakan gözler hareketlerimi izliyor, beni gözetliyordu sanki. O keskin bakışları, büyüteçle odaklanmış gün ışığı gibi tenimde hissediyordum. Benim burada ne yapmaya çalıştığımı gözlüyorlardı. Burası onların alanıydı, ben de tek başına gelen istilacı. Ne var ki, onların gözlerini göremiyordum. Bu bir yanılsama olabilirdi. Korku ve merak, karanlığın içinde hayali gözler yaratabilirdi.

Oysa Marie Akikava, Menşiki'nin onu teleskopla izlemesini vadinin diğer ucundan hissetmişti. Birisinin kendisini her gün izlediğini sezmişti. Ve bu sezgisi de yerindeydi. O bakışlar kesinlikle hayali değildi.

Yine de ben üzerimdeki o bakışların gerçekte olmadığını, hayali olduklarını düşündüm. Orada göz yoktu. Bu benim korkumun meydana getirdiği yanılsamadan başka bir şey değildi. Böyle düşünmem şarttı. Ben bu devasa ormanı (ne kadar büyük olduğunu bilmiyordum) sonuna dek yürüyüp geç-

mek zorundaydım. Ve mümkün olduğunca aklım başımda olarak.

Şanslıydım ki hiç sapak çıkmadı karşıma. Bu yüzden de ne tarafa ilerleyeceğim konusunda hiç çelişkiye düşmediğim gibi, sonu belli olmayan bir yöne de girmedim. Sivri dikenleri olan dallardan ellerimi sakınmak zorunda da kalmadım. Tek bir yolda, dosdoğru ilerlemeye devam ettim.

Ne kadar yürümüştüm acaba? Sanırım çok uzun zaman geçmişti (burada zaman hiçbir şey ifade etmese de). Buna rağmen hiç yorgunluk hissetmiyordum. Sanırım yorgunluk hissedemeyecek kadar gerilmişti sinirlerim, fazlasıyla da heyecanlanmıştım. Tam iki bacağımın da hafiften ağırlaşmaya başladığı sırada ileride, uzakta ufak bir ışık görür gibi oldum. Sanki ateşböceğinin küçük sarı ışığı gibiydi. O nokta bir taneydi, kıpırtısızdı ve yanıp sönmüyordu da. Bir yere sabitlenmiş, yapay bir ışık gibiydi. Yolu yürümeye devam ederken, azar azar da olsa ışık daha parlak bir hal aldı. Şüphesiz. *Ben bir şeye doğru gittikçe yaklaşıyordum.*

Bu iyi bir şey miydi yoksa kötü mü bilemezdim. Beni kurtaracak mıydı, yoksa bana zarar mı verecekti? Her koşulda, seçme şansım zaten yoktu. İyi de olsa, kötü de olsa, o ışığın ne olduğunu kendi gözlerimle görmekten başka yol yoktu. Bunu istemiyorsam, en başından buraya kadar gelmemem gerekirdi. O ışığın kaynağına doğru adım adım yaklaştım.

Nihayet orman sona erdi. Yolun iki tarafındaki ağaçtan duvar yok olmuştu; farkına vardığımda açık bir araziye çıkmıştım. Nihayet ormandan çıkmıştım. Açık arazinin zemini düzdü, güzel bir yarım ay şeklindeydi. Orada başımın üzerinde göğü görebildim. Alacakaranlığa benzeyen ışık bir kez daha etrafımı aydınlattı. Tam karşımda sarp kayalıklar yükseliyordu, o kayalıkların dibinde de bir mağara ağzını açmıştı. Gördüğüm o sarı ışık, o mağaranın karanlıkları içinden sızıyordu. Gür ağaçlı orman arkamda kalmış, bu sefer de önü-

me sarp kayalıklar çıkmıştı (kayalıklara çıkmamın imkânı yoktu), orada da mağaranın girişi vardı. Bir kez daha göğe baktım, etrafa göz gezdirdim. Başka yola benzer bir şey yoktu. Mağaranın içine adımımı atmaktan başka yapabileceğim bir şey yoktu. Oraya girmeden önce birkaç kez nefes alıp verdim, mümkün olduğunca kendimi hazırlamaya çalıştım. Ben ilerledikçe bağlantı kurulacaktı. Öyle demişti Yüzü Olmayan Adam. Yoklukla varlık arasındaki boşluktan geçecektim. Onun dediklerine inanıp gözümü karartıp bırakacaktım kendimi.

Temkinli bir şekilde mağaraya adımımı attım. Tam o anda bir şeyin farkına vardım. *Ben bu mağaraya daha önce de girmiştim*. Bu mağaranın şeklini hatırlıyordum. Kokusu da hatırımda kalmıştı. Sonra anılar sökün edip geldi. Fuji'deki rüzgâr mağarasıydı bu. Çocukluğumda, bir yaz tatilinde genç dayımın beni ve kız kardeşim Komiçi'yi götürdüğü mağara. Komi onun içindeki bir yan deliğe tek başına girmiş, uzun bir süre geri dönmemişti. Komi'nin kaybolduğunu düşünüp endişeye kapılmıştım; yerin altındaki karanlık bir labirent tarafından sonsuza dek yutulup gidecek diye.

Sonsuzluk çok uzun bir süredir, demişti Yüzü Olmayan Adam.

Mağaranın içinde, sarı ışığın sızdığı yere doğru ilerledim. Mümkün olduğunca ayak sesi çıkarmamaya, gümbür gümbür atan kalbimin sesini bastırmaya çalışarak. Taş duvarın köşesini dönünce, ışığın kaynağını gördüm. Eski bir kandildi bu. Eskiden madencilerin madende kullandıkları türden, siyah tutacağı olan eski tür bir kandildi. İçinde kalın bir mum yanıyordu. Taş duvara çakılı kalın bir çiviye tutturulmuştu.

"Kandil" dedim kendi kendime. Bu sözcüğü duymuşluğum vardı. Bu Tomohiko Amada'nın da katıldığı düşünülen, Nazilere direnen, Viyana'daki öğrencilerin yeraltı örgütünün adıydı. Pek çok şey birbirine bağlanıyordu. Kandilin altın-

da bir kadın dikiliyordu. Onu hemen fark edemememin nedeni, çok çelimsiz olmasıydı. Boyu altmış santimetre ya var ya yoktu. Siyah saçını başı üzerinde bağlamış, eski, beyaz bir kıyafet giymişti. Gördüğüm kadarıyla kaliteli bir kıyafetti bu. O da *Kumandanı Öldürmek* tablosundan çıkıp gelmişti. Kumandan öldürülürken elini ağzına kapatmış, ürkmüş gözlerle bakan genç, güzel kadındı bu. Mozart'ın *Don Giovanni* operasındaki adıyla söylersem, Donna Anna. Don Giovanni'nin öldürdüğü kumandanın kızı.

Kandilin ışığı altında kara gölgesi daha da büyümüş bir halde arkasındaki taş duvara yansıyarak titreşiyordu.

"Sizi bekliyordum" dedi çelimsiz Donna Anna.

55

Temel prensiplere aykırıydı

"Sizi bekliyordum" dedi Donna Anna. Bedeni ufaktı ama sesi net ve canlıydı.

Artık o noktada bir şeye şaşırma hissimi neredeyse tamamen yitirmiştim. Onun beni orada bekliyor olmasını normal bir şey olarak karşıladım. Güzel yüzlü bir kadındı. Doğal bir zarafeti olduğu gibi, sesinde de asil bir tını vardı. Boyu altmış santimetre kadar olmasına karşın bir erkeğin yüreğini çalmaya yetecek özel bir şeye sahipti. "Buradan buyurun" dedi. "O kandili alır mısınız lütfen?"

Dediğini yaptım, duvarda çiviye takılı kandili aldım. Kim oraya takmıştı bilmiyorum, onun erişemeyeceği bir yükseklikteydi. Kandilin tepesinde siyah demir tutacak vardı, oradan çiviye asılabildiği gibi ele alınıp taşınabiliyordu da.

"Benim gelmemi mi beklemiştiniz?" diye sordum.

"Evet" dedi. "Burada uzun bir süredir bekliyordum sizi."

Acaba o da bir tür metafor muydu? Ancak ona doğrudan bu soruyu sormaktan çekindim.

"Bu topraklarda mı yaşıyorsunuz?"

"Bu topraklar?" diye tekrarladı yüzünde tuhaf bir ifadeyle. "Hayır, ben *burada* sizi bekliyordum. Bu topraklarla ne kastettiğinizi pek anlayamadım."

Başka soru sormaktan vazgeçtim. O Donna Anna'ydı ve burada beni beklemişti.

Kumandan'ın giydiğiyle aynı türde beyaz bir kıyafet giyi-

yordu. Muhtemelen ipektendi. Üzerinde birkaç kat kıyafet vardı, altında bol pantolon. Fiziği giysilerinin altından çok belli olmasa da, ince bir bedeni var gibiydi. Ve bir tür deriden yapılmış küçük, siyah ayakkabılar vardı ayağında.

"Haydi gidelim" dedi Donna Anna. "Pek vaktimiz yok. Yol giderek daralıyor. Peşimden gelin lütfen. Kandili de tutun."

Kandili başının üzerinde tutup etrafı aydınlatarak onun peşi sıra gittim. Donna Anna çevik adımlarla mağaranın içine doğru yürüdü. Yürürken mumun alevi titriyor, etrafımızdaki taş duvarda ince gölgeler canlı mozaikler gibi dans ediyordu.

"Burası benim daha önce ziyaret ettiğim Fuji'deki mağaraya benziyor" dedim. "Gerçekten orası mı?"

"Burada olan her şey, *öyle gibi* şeylerdir" dedi Donna Anna arkasına bakmadan, önündeki karanlığa doğru yürürken.

"Gerçek değil mi demek oluyor bu?"

"Gerçeğin ne olduğunu kimse bilemez" diye kestirip attı. "Gözle görülen her şey sonuçta birbiriyle bağlantılıdır. Buradaki ışık gölgenin metaforudur, buradaki gölge ışığın metaforudur. Bunları zaten biliyorsunuz."

Dediklerini anladığımı sanmıyordum ama daha başka soru sormaktan kaçındım. Yoksa her şey sembolik felsefi tartışmaya dönüşecekti.

İçeriye doğru ilerledikçe mağara giderek daraldı. Tavan alçaldı, eğilerek yürümek zorunda kaldım. Aynı Fuji'deki o mağarada olduğu gibi. Nihayet Donna Anna durdu. Sonra geriye dönüp o küçük, siyah gözleriyle yüzüme baktı.

"Benim önde yürüyerek sizi getirebileceğim yer burada bitiyor. Bundan sonrasında önden siz yürümelisiniz. Ben arkanızdan geleceğim. Ama o da bir noktaya kadar. Ondan sonra, siz tek başınıza devam edeceksiniz."

Devam etmek mi? Bunları duyunca çok şaşırmıştım. Çünkü mağara orada bitiyordu. Önümüzde sadece karanlık taş-

tan bir duvar vardı. Duvarın etrafını kandille aydınlatıp baktım. Besbelli mağara burada bitiyordu.

"Buradan bir yere gidilemez gibi görünüyor" dedim.

"İyi bakın. Sol köşede bir yan delik ağzı olmalı" dedi Donna Anna.

Bir kez daha mağaranın sol köşesini kandilin ışığı ile aydınlattım. Uzanıp yakından bakınca büyük kayanın ardında gizlenmiş, karanlıkta kalan bir boşluk olduğunu anladım. Kaya ile duvar arasına girerek o boşluğu kontrol ettim. Kesinlikle bir yan delikti bu. Fuji'deki rüzgâr mağarasında Komi'nin girdiği yan deliğe benziyordu ama ondan çok daha büyüktü. Hatırladığıma göre küçük kız kardeşimin o sırada girdiği çok daha dar bir delikti.

Geriye dönüp Donna Anna'ya baktım.

"Oraya girmek zorundasınız" dedi boyu altmış santimetre kadar olan güzel kadın.

Ne diyeceğimi bilemeden Donna Anna'nın yüzüne baktım. Kandilin sarı ışığıyla aydınlanıp uzayan gölgesi duvarda titredi.

"Eskiden beri karanlık ve dar yerlerde büyük bir korkuya kapıldığınızı biliyorum. Öyle yerlere girdiğinizde doğru düzgün nefes alamıyorsunuz. Yine de buraya girmek zorundasınız. Bunu yapmazsanız, istediğiniz şeyi elde edemezsiniz."

"Bu yan delik nereye çıkıyor peki?"

"Ben de bilmiyorum. Çıkacağı yere kalbinizdeki dileğiniz karar veriyor."

"Benim kalbimde hâlâ korku var" dedim. "Endişe ettiğim şey de bu. Korkum olayların akışını değiştirip de beni yanlış bir yöne sürükler mi acaba?"

"Yineliyor olacağım ama yola karar verecek olan sizsiniz. Ve gideceğiniz yola çoktan karar vermişsiniz bile. Siz büyük bir fedakârlık ederek bu dünyaya geldiniz, kayığa binip o nehri geçtiniz. Artık geri dönemezsiniz."

Bir kez daha o yan delik ağzına göz attım. O dar ve karanlık yere gireceğimi düşününce ürperdim. Ne var ki bunu yapmam gerekiyordu. Onun dediği gibi, artık geri dönemezdim. Kandili yere bırakıp cebimden el fenerini çıkardım. Kandille o dar deliğe giremezdim.

"Kendinize inanın" dedi Donna Anna alçak ama net anlaşılır bir ses tonuyla. "O nehrin suyundan içtiniz değil mi?"

"Evet, çok susamıştım, dayanamadım."

"Sorun yok" dedi Donna Anna. "O nehirde yokluk ile varlık arasındaki boşluk akar. Ve harika bir metafor her şeyin içinde saklı olan olasılığı ortaya çıkarabilir. Yetenekli bir şairin bir manzaranın içinden yeni bir manzarayı canlı bir şekilde ortaya çıkardığı gibi. Söylemeye gerek yok, en iyi şiirler en iyi metaforlardan çıkar. Siz, o *yeni manzaradan* gözünüzü ayırmamalısınız."

Tomohiko Amada'nın resmettiği *Kumandanı Öldürmek* de o "yeni manzara"lardan biriydi belki diye düşündüm. O resim muhtemelen, yetenekli bir şairin sözcüklerle yaptığı gibi, en iyi metafor haline dönüşmüş, bu dünyada başka bir gerçeklik ortaya çıkarmıştı.

El fenerinin düğmesini açtım, ışığı kontrol ettim. Işıkta bir titreme yoktu. Piller bir süre daha idare eder gibi görünüyordu. Deri montumu çıkarıp orada bıraktım. O kalın giysiyle o kadar dar bir deliğe sığamazdım. İnce kazak ve kot pantolonla kaldım. Mağaranın içi ne soğuktu ne de sıcak.

Sonra kararlı bir şekilde eğilerek, neredeyse dört ayak üstünde deliğin içine baş üstü daldım. Delikten içeri girince bir tünele girmiş olduğumu anladım. Çevresi kayalıktı ama sanki çok uzun zaman boyunca akan su ile yıkanmış gibi yüzeyi yapış yapıştı. Keskin çıkıntılar yoktu. Bu sayede, daracık olmasına rağmen içinde ilerlemek düşündüğüm kadar güç olmadı. Kayalık soğuktu, biraz da rutubetli. El feneri ile gideceğim tarafı aydınlatıyor, bir böcek gibi sürünerek yavaş-

ça ilerliyordum. Eskiden bu tünel suyolu olarak işlev görüyor olabilir diye tahmin ettim.

Tünelin yüksekliği altmış santimetreydi, eni bir metreyi bulmuyordu. Emeklemekten başka çarem yoktu. Yerine göre daralıp genişleyerek uzayan karanlık; doğal olarak oluşmuş bir boru bu diye düşündüm. Arada bir yukarı veya aşağı kavis de yapıyordu. Ancak şanslıydım, keskin kavisler yoktu. Bu tünel gerçekten de yeraltı suyolu gibi bir işlev görüyorsa her an tonlarca suyun akıp gelmesi olasılığı da yok değildi. Bir anda aklıma gelmişti. Bu dar, karanlık tünelin içinde boğulup ölürdüm o zaman, böyle düşününce korkudan ellerim ve ayaklarım uyuştu, hareket edemez oldum.

Geri dönmek için hamle ettim. Ancak dar tünelin içinde yönümü değiştirmem artık mümkün değildi. Ben farkında olmadan yol iyice daralmıştı. Emekleyerek geri dönmem mümkün değildi. Korku bedenimi sardı. Burada kelimenin tam anlamıyla kapana kısılıp kalmıştım. Ne ileri gidebiliyordum ne de geri çekilebiliyordum. Tüm hücrelerim taze hava istiyor, nefes alıp vermekte güçlük çekiyordum. Tek başıma ve çaresizdim, ışık beni terk etmişti.

"Durma. Bu şekilde ilerle" dedi Donna Anna berrak bir sesle. Bu bir yanılsama mıydı yoksa gerçekten arkamdaydı ve bana mı sesleniyordu, emin olamadım.

"Hareket edemiyorum" dedim arkamda olması gerektiğini düşündüğüm Donna Anna'ya. "Nefes de alamıyorum."

"Yüreğini sağlam tut" dedi Donna Anna. "Pes etmesine izin verme. Yüreğini sağlam tutamazsan, ikili metafora yem olursun bak."

"İkili metafor da neyin nesi?" diye sordum.

"Onu zaten biliyor olmalısın."

"Biliyor muyum?"

"O senin içinde çünkü" dedi Donna Anna. "Senin içinde olduğu halde, senin için doğru olan düşünceleri yakalayıp on-

ları birer birer mideye indiriyor, bu şekilde şişmanlıyor. İşte o ikili metafor. O senin içinde, ta derinlerinde, eskiden beri hep orada."

Davetsiz bir misafir gibi Beyaz Subaru Forester'lı Adam geldi aklıma. Aklıma gelip dursun istemiyordum. Ancak elimden bir şey de gelmiyordu. Muhtemelen o adamdı beni o kızın boğazını sıkmaya yönlendiren. Öyle yaparak bana, yüreğimin derinliklerindeki karanlığı göstermişti. Sonra gittiğim yerlerde karşıma çıkmış, bana o karanlığı hatırlatıp durmuştu. Muhtemelen tam da böyle olmuştu.

Ben senin nerede ne yaptığını çok iyi biliyorum ha, demişti bana. Elbette her şeyi biliyordu. Çünkü o benim içimdeydi.

Yüreğim karanlık ve karmaşa içindeydi. Gözlerimi kapatıp onu sağlam tutmaya çalıştım. Dişlerimi gıcırdattım. Acaba nasıl, ne yapsaydım da yüreğimi sağlam tutsaydım? Hem yürek neredeydi ki zaten? İçimi yokladım, her yere baktım. Ama yüreğimi bulamadım. Yüreğim neredeydi acaba?

"Yürek, hatıralarının içindedir, imgelerle beslenir" dedi o ses. Ama bu ses Donna Anna'nınki değildi. Komi'nin sesiydi. On iki yaşında ölmüş kız kardeşimin sesi. "Hatıralarının içinde ara" dedi o özlem duyduğum sesiyle. "Somut bir şey ara. Elle tutulabilir bir şey."

"Komi?" dedim.

Cevap vermedi.

"Komi, neredesin?" dedim.

Yine cevap vermedi.

Karanlığın içinde hatıralarımı taradım. Büyük, eski bir *çuvalda* el yordamıyla bir şeyler arar gibi. Ancak hafızam boşalmış gibiydi. Hafızanın ne olduğunu bile hatırlamıyordum ki.

"Işığı kapat, rüzgârın sesine kulak ver" dedi Komi.

El fenerinin düğmesini kapatıp söylediği gibi rüzgârın sesine kulak verdim. Ama hiçbir şey işitmedim. Duyduğum tek

şey kalp atışımın çıkardığı sesti. Kalbim, şiddetli rüzgârla vurup duran tel kapı gibi şiddetli bir şekilde ses çıkarıyordu.

"Rüzgârın sesine kulak ver" diye yineledi Komi.

Soluğumu tutup bir kez daha bir ses duymaya odaklandım. Bu kez kalbimin atış sesini bastıran hafif bir uğultu işittim. Uğultu bir artıyor bir azalıyordu. Uzaklarda rüzgâr esiyor olmalıydı. Yüzümde azıcık da olsa hava akımını hissettim. Ön taraftan hava geliyordu. Ve kokusu da vardı bu havanın. Nemli toprak kokusu. Bu metafor topraklarına ayağımı bastığımdan beri ilk kez koku alıyordum. Bu tünel bir yere çıkıyor olmalıydı. Kokusu olan bir yere. Diğer bir deyişle, gerçek dünyaya.

"Haydi, ilerle" dedi bu kez Donna Anna. "Fazla zaman kalmadı çünkü."

El fenerini kapattım, karanlıkta emekleyerek ilerlemeye devam ettim. Öne doğru ilerlerken o bir yerden esen gerçek havayı biraz daha ciğerlerime çekmek için çabaladım. "Komi?" diye seslendim bir kez daha.

Yine cevap alamadım.

Gayretle hatıralar çuvalımı karıştırdım. O zamanlar Komi'yle ben kedi besliyorduk. Akıllı, kara bir erkek kediydi. Adı "Koyasu"ydu (neden bu adı verdiğimizi hatırlayamıyorum). Okuldan dönüş yolunda bulmuştuk o yavru kediyi, sokağa atılmıştı, biz de alıp beslemiştik. Sonra birden ortadan kayboldu Koyasu. Uzun bir süre etrafta aradık onu. Bir dolu insana "Koyasu"nun fotoğrafım gösterdik. Ancak bir türlü bulunmadı.

O kara kediyi düşünerek dar tünelin içinde emekleye emekleye ilerliyordum. Zihnimde kız kardeşimle birlikte kara kediyi ararken tünelde ilerliyordum. Gözlerimi kısıp önümdeki karanlığın içinde kaybolan kedimizi görmeye çalıştım. Onun miyavlamasını duymaya çalıştım. Kara kedi somut bir şeydi, elle tutulabilir bir şey. O kedinin tüylerine elimle dokunduğumu, sıcaklığını, patilerinin sertliğini hissettiğimi, mır mır sesini duyduğumu hayal ettim.

“Evet, işte bu” dedi Komi. “Böyle hatırlamaya devam et.”

Ben senin nerede ne yaptığını çok iyi biliyorum ha, diye aniden seslendi Beyaz Subaru Forester’lı Adam. Siyah deri mont giymiş, başında YONEX’in golf şapkası vardı. Sesi deniz rüzgârını yemiş gibi boğuktu. Tehditkâr bir havası vardı.

Kara kediyi düşünmeye gayret ettim. Rüzgârın getirdiği toprak kokusunu ciğerlerime doldurmaya çalıştım. Bu kokuyu bir yerden hatırlıyordum. Bir yerde koklamıştım bu kokuyu. Ama neresi olduğunu bir türlü çıkaramıyordum. Acaba nerede koklamıştım o kokuyu? Hatırlamaya çalışırken hafızam yeniden zayıflamaya başladı.

Boynumu bununla sık, dedi kadın. Sonra dudaklarının arasından şeftali rengi dili göründü. Yastığın altında bornoz kuşağı hazır duruyordu. Kadının siyah kasık tüyleri ıslak çim gibiydi.

“Özlediğin bir şeyi yüreğinle hatırla” dedi Komi kararlı bir ses tonuyla. “Haydi, acele et.”

Bir kez daha kara kediyi düşünmeye çalıştım. Ancak “Koyasu”nun görüntüsünü hatırlayamıyordum. Bir türlü gözümün önüne gelmiyordu görüntüsü. Zihnim dağılınca karanlık kediyi kaçırmıştı işte. Hemen başka bir şey düşünmeliydim. Karanlık tünel sanki ağır ağır daralıyormuşçasına kötü bir hisse kapıldım. Yaşıyor ve hareket ediyor gibiydi. *Fazla zaman kalmadı* dedi Donna Anna. Koltukaltlarımdan soğuk terler boşalıyordu.

“Bir şeyler düşün” diye seslendi Komi arkamdan. “Elle tutulur bir şey. Çabucak resmini çizebileceğin bir şey.”

Boğulmakta olan birinin can yeleğine tutunması gibi, Peugeot 205’i düşündüm. O eski Fransız arabasını. Elim direksiyonunda Tohoku Bölgesi’nden Hokkaydo’ya yaptığım yolculuğu. Sanki çok eskide kalmış bir olay gibiydi ama onun dört silindirinin kaba sesi hâlâ kulaklarımda net bir şekilde duruyordu. İkinci vitesten üçüncüye atarken gırç diye geçme sesi-

nin verdiği hissi unutamazdım. Bir buçuk ay boyunca o araba benim can yoldaşım, biricik arkadaşım olmuştu. Şimdi bir hurdalıkta yatıyor olmalıydı.

Ben bunları düşünürken tünel kesinlikle daha da daralmıştı. Emekleyerek ilerliyor olmama rağmen başım tavana sürtünmeye başlamıştı. Açmak için el fenerine uzandım.

"Açma" dedi Donna Anna.

"İyi de ışık olmadan ilerisini göremiyorum ki."

"Bakmamalısın" dedi. "*Gözle görmek yok.*"

"Tünel gittikçe daralıyor. Böyle giderse bedenim sıkışacak ve hareket edemeyeceğim."

Cevap vermedi.

"Daha fazla ilerleyemiyorum" dedim. "Ne yapmalıyım?"

Yine cevap gelmedi.

Ne Donna Anna'nın sesi ne de Komi'ninki, hiç ses yoktu. Artık yoklardı. Kalan tek şey derin sessizlikti.

Delik daha da daraldı, ilerlemek daha da güçleşti. Paniğe kapılmıştım. Elim kolum felç olmuş gibiydi, hareket edemiyor, zar zor nefes alıp veriyordum. *Küçük bir tabutta kapalı kaldın,* diye bir ses fısıldadı kulağıma. *Ne ileri gidebiliyor ne de geri dönebiliyorsun, burada sonsuza dek gömülü kalacaksın. Kimsenin ulaşamayacağı bu karanlık ve dar yerde, herkes tarafından terk edilmiş halde.*

O sırada bir şeyin arkamdan yaklaştığını hissettim. Düz bir şey karanlık içinden sürünerek bana doğru gelmişti. Bu Donna Anna olmadığı gibi Komi de değildi. İnsan hiç değildi. Hışır hışır ayak seslerini duydum, düzensiz soluğunu hissettim. Tam arkamda durdu. Birkaç dakika süren bir sessizlik oldu. Sanki soluğunu tutmuş ne yapacağına karar vermeye çalışıyordu. Sonra kaygan ve soğuk bir şey, çıplak ayak bileğime sürtündü. Uzun, dokunaç gibi bir şey. Dehşetten tüylerim diken diken oldu.

Bu, ikili metafor muydu? Yoksa içimdeki karanlıkta yaşayan bir şey miydi?

Ben senin nerede ne yaptığını çok iyi biliyorum ha.

Başka hiçbir şey hatırlayamadım. Kara kedi, Peugeot 205, Kumandan, hepsi silinmişti zihnimde. Hafızam yeniden bomboştu.

Hiçbir şey düşünmeden o dokunaçlardan kaçmak için var gücümle ileriye doğru atıldım. Tünel daha da daralmış, bedenim neredeyse hiç hareket edemez hale gelmişti. Bedenimin sığamayacağı kadar dar bir yere kendimi itmeye çalışıyordum. Ama bu temel prensiplere aykırıydı. Bunu bilmek için dâhi olmaya gerek yoktu. Fiziksel olarak mümkün değildi.

Buna rağmen kendimi itmeye, bedenimi sokmaya çalışıyordum. Donna Anna'nın dediği gibi, bu benim seçtiğim yoldu, bundan başka bir yolu seçmem artık olası değildi. Kumandan bunun için canından olmuştu. Ben *bu ellerimle* onu bıçaklayıp öldürmüştüm. Küçük bedeni kan gölü içinde kalmıştı. Bir hiç uğruna ölmüş olmasına izin veremezdim. Soğuk dokunaçlarını hissettiğim şey beni ele geçirmek istiyordu.

Kendimi toplayıp ileriye doğru emekleyerek hareket ettim. Kazağımın taş duvarlara takılıp yırtıldığını hissedebiliyordum. Eğilip bükülerek, düğümlerden kurtulma gösterisi yapan bir illüzyonist gibi dar tünelin içinden çıkmaya çabalıyordum. Bir tırtıl yavaşlığında ilerleyebiliyordum ancak. Bedenim, artık iyice daralmış tünelin içinde bir mengeneye sıkışmıştı sanki. Bedenimdeki kemikler ve kaslar çığlık atıyordu. Ve ne olduğunu anlayamadığım o soğuk dokunaçlar, ayak bileklerimden yukarıya doğru çıkmaya başlamıştı. Bu zifiri karanlık içinde hareket edemeyen bedenim kuşkusuz buraya gömülüp kalacaktı. Ben artık ben olmaktan çıkacaktım.

Bütün düşünceleri bir kenara bırakıp tüm gücümü topladım, bedenimi dar alana doğru bir kez daha ittim. Bedenimin her bir parçası şiddetli acıdan feryat ediyordu. Ancak ne olursa olsun ilerlemeliydim. Bedenimdeki bütün eklemleri yerinden oynatmam gerekse bile. Ne kadar acırsa acısın. Bu

yerdeki her şey birbiriyle bağlantılı değil miydi? Kesin olan tek bir şey yoktu. Acı da bir şeyin metaforuydu. Bu dokunaçlar da. Her şey göreceliydi. Işık gölgeydi, gölge ışıktı. Buna inanmaktan başka çarem yoktu. Başka ne yapabilirdim ki?

Beklemediğim bir anda tünel birden sona erdi. Sanki tıkanmış borudan tazyikli suyla dışarı atılan bir ot yumağı gibi beni dışarı tükürdü. Ne olup bittiğini anlamaya fırsatım bile olmadan savunmasız bir şekilde havada uçtum, en az iki metre yüksekten yere düştüm. Şanslıydım, düştüğüm yer kayalık değil, görece yumuşak toprak zemindi. Düşerken bedenimi tortop ettim, başımı eğip omuzlarımı kıstım; böylece başımı yere çarpmaktan kurtardım kendimi. Judo'daki savunmada olduğu gibi, adeta bir refleks olarak yapmıştım bunları. Sırtımı ve kalçamı oldukça sert bir şekilde çarpmıştım ama hiç acı hissetmedim desem yeridir.

Etraf karanlıktı. El fenerim yoktu. Düşme esnasında bir yerlerde elimden kayıp gitmiş olmalıydı. Karanlığın içinde dört ayak üstünde duruyordum. Hiçbir şey göremiyor, hiçbir şey düşünemiyordum. O sırada net olarak algıladığım tek şey, bütün eklemlerimin ağrıdığıydı. Tüneli geçerken incittiğim bütün kemiklerim, bütün kaslarım acıyordu.

Evet! O dar ve karanlık tünelden çıkmayı bir şekilde başarmıştım işte. Bir anda farkına vardım. Ayak bileğimde hâlâ o tuhaf, kötücül dokunacın hissini canlı bir şekilde hissediyordum. O her ne idiyse, ondan kaçabildiğime yürekten şükrediyordum.

Peki ama şimdi neredeydim acaba?

Rüzgâr esmiyordu. Ancak koku alıyordum. O tünelin içindeyken esip gelen rüzgârın getirdiği, hafifçe aldığım o koku şimdi her yanımı sarmıştı. Ama o kokunun ne olduğunu henüz çıkaramamıştım. Her ne ise, burası çok sessiz bir yerdi. Hiçbir ses duyulmuyordu.

El fenerimi bulmalıydım. El yordamıyla dikkatli bir şekilde etrafımı yokladım. Emekleme pozisyonunda, elimle küçük küçük daireler çizerek. Toprakta hafif nem vardı. Bu zifiri karanlığın içinde iğrenç bir şeylere elim değer mi diye endişelenmekle birlikte, tek bir çakıl taşına bile denk gelmedim. Düz – sanki birileri özenle düzeltmiş gibi– dümdüz bir zemindi.

El feneri düştüğüm yerden bir metre kadar uzakta duruyordu. Elim nihayet ona ulaşmıştı. Plastik el fenerini yeniden elime aldığım an, hayatımın en mutlu anlarından biriydi.

El fenerinin düğmesini açmadan önce gözlerimi kapayıp birkaç kez derin derin nefes alıp verdim. İnatçı bir düğümü sabırla çözer gibi. O sırada nihayet nefesim de düzene girdi. Kalp atışlarım neredeyse normale döndü, kaslarıma da normallik hissi geri geldi. Bir kez daha derin bir nefes aldım, sonra hafifçe verdikten sonra el fenerinin düğmesine bastım. Sarı ışık karanlığın içinde çevik bir şekilde koşturdu sanki. Bir süre etrafı hiç göremedim; gözlerim karanlığa öyle alışmıştı ki direkt ışığa maruz kalınca başımın arkasında dayanılmaz bir acı oluştu.

Tek elimle gözlerimi ovaladım, gözümü ağır ağır açıp parmaklarımın arasından etrafa baktım. Gördüğüm kadarıyla yuvarlak bir odanın içindeydim. O kadar geniş değildi, etrafı duvarla çevriliydi. İnsan eliyle örülmüş taş duvarlardı bunlar. Başımın üzerini aydınlatıp oraya baktım. Tavan vardı yukarıda. Hayır, bu bir tavan değildi. Tente gibi bir şeydi. Hiç gün ışığı sızmıyordu.

Nihayet anlamıştım durumu. Bu, koruluğun içindeki eski tapınağın arkasındaki kuyuydu. Donna Anna'nın olduğu mağaradaki tünelden geçip bu taş odanın dibine düşmüştüm. Gerçek dünyada gerçek kuyunun içine. Nasıl olduğunu bilmiyorum. Ama olmuştu işte. Deyim yerindeyse, başladığım yere geri dönmüştüm. İyi de neden zerre kadar gün ışığı sızmıyordu içeriye? Kuyunun ağzında birkaç kalın tahta vardı.

Tahtaların arasında hafif aralık yerler vardı, o aralıklardan ışık sızıyor olmalıydı. Buna rağmen içerisi zifiri karanlıktı.

Resmen afallamıştım.

En azından şu an bulunduğum yerin, tapınağın arkasındaki taş kuyunun dibi olduğuna kuşku yoktu. Burnuma gelen koku bu kuyunun kokusuydu. Niye şimdiye dek bunu anlayamamıştım ki? El fenerinin ışığını yavaşça, dikkatlice etrafta gezdirdim. Duvara dayalı olması gereken metal merdiveni göremedim. Birileri onu çekip almış olmalıydı. Bu durumda ben de bu kuyunun içinde kapalı kalmış oluyordum, çıkma imkânım yoktu.

Tuhaf olan ise –muhtemelen tuhaf olan– ne kadar ararsam arayayım, etrafımdaki taş duvarda tünelin girişine benzer bir şey gözüme çarpmadı. Ben dar tünelden çıkıp bu kuyunun dibine düşmüştüm. Sanki bir bebeğin havada doğup düşmesi gibi. Buna karşın tünelin girişi hiçbir yerde yoktu. Sanki beni tükürüp attıktan sonra kapanmıştı.

El fenerinin ışığı nihayet yerdeki *bir şeyi* aydınlattı. Bildiğim bir şeydi bu. Kumandan'ın bu kuyunun dibinde çaldığı eski el çanı. Gece yarısı onun çalınışını duymuş, böylelikle koruluğun içindeki bu kuyunun varlığından haberdar olmuştum. El çanının sesi her şeyin başlangıcıydı. Sonra o çanı atölyedeki rafın üzerine koymuştum. Ancak bir anda oradan kayboluvermişti. Onu elime alıp el fenerinin ışığında dikkatlice inceledim. Eski tahtadan bir sapı vardı. Şüphesiz. Bu, *o* çandı.

Anlamaya çalışarak bir süre o el çanına bakıp durdum. Birileri onu bu kuyunun dibine geri mi koymuştu acaba? Hayır, çan kendi kendine buraya gelmiş de olabilirdi. El çanı o kuyuya ait demişti Kumandan. Ait olmak –ne anlama geliyordu acaba bu? Artık zihnim olup bitenin arkasındaki prensipleri çözmeye çalışmaktan yorulmuştu. Etrafımda tutunabileceğim tek bir mantık dayanağı bile göremiyordum.

Yere oturdum, sırtımı taş duvara verdim, el fenerinin düğmesini kapattım. Bundan sonra ne yapsam iyi olur, bu delikten nasıl çıkabilirim; en azından bunları düşünmek zorundaydım. Düşünmenin faydası olmasa da. Ama el fenerinin pilinin bitmesini de mümkün olduğunca geciktirmeliydim.

Peki, şimdi ne yapacaktım?

56

Doldurulması gereken boşluklar

Anlayamadığım birkaç şey vardı. Ancak o sırada aklımı en çok kurcalayan, nasıl olup da kuyunun içine tek bir ışık huzmesinin bile girmediğiydi. Muhtemelen birileri kuyunun girişini tamamıyla kapatmıştı. Ama kim, neden böyle bir şey yapsındı ki?

O birisinin (her kimse) tahtaların üzerine ağır taşları yığıp, orayı eski haline, taştan bir tümseğe dönüştürüp, kuyunun ağzını sımsıkı kapatmış olmamasını diledim. Eğer öyleyse, bu karanlık kuyudan kurtulma olasılığım sıfır demekti.

Birden aklıma geldi, feneri açıp kol saatime baktım. Saat dört otuz ikiyi gösteriyordu. Yelkovan saatin çevresinde ilerliyordu. Kesinlikle zaman geçiyordu. Hiç değilse burası zaman denilen şeyin var olduğu, sabit bir yöne doğru kurallı şekilde akıp gittiği bir dünyaydı.

İyi de zaman aslında neydi ki? Kendime sordum bu soruyu. Bizler saatin akrep ve yelkovanıyla zamanın geçişini ölçüyorduk, böylesi kolayımıza geliyordu. Ancak bu gerçekten de uygun muydu? Gerçekte zaman lineer bir çizgide tek yöne doğru mu akıp gidiyordu? Bu konuda büyük bir hata yapıyor olamaz mıydık?

El fenerinin düğmesini kapattım, yeniden derin bir nefes alıp zifiri karanlığa bıraktım kendimi. Zamanı düşünmeyi bırakmalıydım. Uzamı düşünmeyi bırakmalıydım. Bunlar hakkında düşünüp durmak beni hiçbir yere götürmüyor-

du. Sinirlerimi bozmaktan başka işe yaramıyordu. Daha somut, gözümle görebileceğim, elimle dokunabileceğim bir şey düşünmeliydim. Bu yüzden Yuzu'yu getirdim aklıma. Evet, o gözümle görebileceğim, elimle dokunabileceğim (eğer bu fırsat verilirse tabii) şeylerden biriydi. O şimdi hamileydi. Önümüzdeki ocak ayında doğum yapacaktı –benim değil, bir başka adamın çocuğunu doğuracaktı. Uzakta, benimle ilgisi olmayan olaylar art arda gelişiyordu. Benimle bağı olmayan bir canlı dünyaya gelmek üzereydi. Ve bu durumda bile Yuzu benden bir şey talep etmiyordu. İyi de neden o adamla evlenmiyordu acaba? Nedenini bilmiyordum. Bekâr anne olma niyetinde ise, şu an çalıştığı mimarlık bürosundan ayrılmak zorunda kalacaktı. Bir kişiye ait, küçük bir büroydu orası; doğum yapan bir kadına uzun süre doğum izni verebilecek kapasitede bir yer değildi.

Ne kadar düşünürsem düşüneyim ikna edici bir yanıt bulamadım. Karanlığın içinde öylece oturuyordum. Ve karanlık, hissettiğim güçsüzlük duygusunu daha da artırıyordu.

Eğer bu kuyunun içinden çıkabilirsem, cesaretimi toplayarak Yuzu ile görüşecektim. Kendine bir sevgili bulup aniden beni terk etmiş olması elbette yaralamıştı beni, kendimce öfke de hissediyordum (öfke hissettiğimi kabul etmek için oldukça uzun bir süre geçmişti gerçi). Ama sonsuza dek bu duygularla yaşayamazdım. Bir kere Yuzu'yla görüşüp yüz yüze konuşacaktım onunla. Onun ne düşündüğünü, ne istediğini kendisinden duymalıydım. Çok geç olmadan. Öyle karar verdim. Karar verince de oldukça rahatlamış hissettim kendimi. Benimle arkadaş olmak istiyorsa, buna da razıydım. İmkânsız bir şey değildi bu. Yeryüzüne çıkabilirsem tabii.

Sonra uyuyakaldım. O tünele girerken deri montumu çıkarmıştım (acaba o deri montumu bundan sonra nerede, nasıl bir kader bekliyordu?); üşümeye başladım. Yarım kollu tişörtümün üzerine ince bir kazak giymiştim sadece, ka-

zak dar tünelden sürüne sürüne geçerken lime lime olmuştu. Sonra, metafor dünyasından gerçek dünyaya dönmüştüm. Diğer bir deyişle, zaman ve sıcaklığı olan dünyaya dönmüştüm. Ama kazanan soğuk değil, uyku oldu. Yerde sert taş duvara sırtımı yaslamış halde farkında olmadan uykuya dalmışım. Ne rüyanın ne de örtük anlamların olduğu saf bir uykuya. İrlanda kıyılarında denizin dibine batmış İspanyol altınları gibi, hiç kimsenin erişemeyeceği yalnız bir uyku.

Uyandığımda hâlâ zifiri karanlıktı. Parmağımı yüzümün önüne kaldırsam da onu göremeyecek kadar karanlıktı. Zifiri karanlıktan dolayı uyku ile uyanıklık arasındaki sınır fark edilmiyordu. Neresi uyku, neresi uyanıklık dünyası, ben hangisindeyim ya da ikisinde de değil miyim, pek ayrımına varamıyordum. Hafıza çuvalımı önüme koyup karıştırdım, altın paraları sayar gibi sırayla birkaç şey hatırladım. Beslediğimiz kara kediyi hatırladım, Peugeot 205'i, Menşiki'nin beyaz malikânesini, *Kumandanı Öldürmek* tablosunu, penguen tılsımını hatırladım. Tüm bunları birer birer, net bir şekilde hatırlayabilmiştim. Endişelenmeme gerek yoktu, ikili metafor tarafından mideye indirilmemiştim. Sadece yoğun bir karanlığın içinde kaldığımdan, uyku ile uyanıklık arasındaki ayrımı fark edemiyordum.

El fenerini elime aldım, açtım, ışığı elime doğrulttum, parmaklarımın arasından sızan ışıkla kol saatime baktım. 01:10'u gösteriyordu. Daha önce baktığımda 04:32 idi. O halde bu hiç de rahat olmayan pozisyonda dokuz saate yakın uyumuş mu oluyordum? İnanması epey zordu. Eğer öyle olsaydı, bedenim kaskatı kesilmiş olurdu. Oysa aksine, ben farkında olmadan zamanın üç saat geri gitmiş olabileceği daha mantıklı geliyordu. Ama hangisi doğruydu kesin olarak bilemezdim. Zifiri karanlığın içinde olduğumdan zaman kavramını yitirmiştim belki de.

Öncesine göre hava çok daha soğumuştu. Tuvaletim de gelmişti. Dayanamayacak kadar sıkışmıştım. Çare yoktu, kuyunun karşı kenarına gidip yere işedim. Uzun uzun işedim, yine de çişim hemen toprakta emilip gitti. Biraz amonyak kokusu kaldı geriye, sonra o da kaybolup gitti. Sıkışma hali geçince, bu sefer de açlık hissi bastırdı. Bedenim ağır ağır ama kesin bir şekilde gerçek dünyaya uyum sağlıyordu. O metafor nehrinden içtiğim suyun etkileri bedenimden çıkıp gidiyordu sanırım.

Bir an evvel buradan çıkmalıydım. Endişeye kapıldım. Eğer bunu yapamazsam, çok geçmeden burada açlıktan ölüp gidebilirdim. Eğer sıvı ve gıda alamazsam, canlı kalamayacaktım. Bunlar *gerçek dünyanın* en temel kurallarındandı. Su ve yemek yoktu. Sadece hava vardı (kapak tam olarak kapalıydı, ama bir yerden biraz havanın sızdığını hissediyordum). Hava da, sevgi de, mantık da, hepsi çok önemliydi ama yaşamak için sadece bunlar yeterli değildi.

Ayağa kalktım, pürüzsüz taş duvardan tırmanıp çıkmayı denedim. Ancak tahmin ettiğim gibi boşa bir çabaydı. Duvarın yüksekliği üç metreden biraz azdı ama hiçbir çıkıntısı olmayan duvarı tırmanmak özel yeteneği olmayan insanlar için imkânsızdı. Hadi tırmandım diyelim, kuyunun üzerinde bir kapak vardı. O kapağı itip açmak için uygun bir yöntem ya da ayaklarımı sağlam basacağım bir zemin gerekliydi.

Vazgeçtim, yeniden yere oturdum. Yapabileceğim tek bir şey kalmıştı. Çanı çalmak. Kumandan'ın yaptığı gibi. Ancak Kumandan ve benim aramda büyük bir fark vardı. Kumandan bir *idea*, ben ise canlı bir insandım. *İdea*, bir şey yemese de açlık hissetmezdi ama ben hissederdim. *İdea* açlıktan ölmezdi ama ben gayet çabuk ölebilirdim. Kumandan hiç bıkıp usanmadan yüz yıl boyunca çanı çalmayı sürdürebilirdi ama (onun için zaman kavramı yoktu) benim su ve yemek olmadan çanı çalmaya devam etme sürem taş çatlasa üç ya da

dört gündü. Sonrasında bu hafif çanı çalacak gücüm bile kalmazdı.

Yine de karanlıkta çanı çalmaya devam ettim. Bundan başka yapabileceğim bir şey de yoktu zaten. Elbette var gücümle bağırıp yardım isteyebilirdim. Ama kuyunun dışındaki arazi kimsenin uğramadığı bir koruluktu. Amada'ların sahip olduğu arazideki koruluğa, çok ilginç bir şey olmadığı sürece kimse girmezdi. Dahası, kuyunun üzeri bir şeylerle sımsıkı kapatılmıştı. Ne kadar bağırırsam bağırayım, beni kimse işitemezdi. En fazla sesim kısılır, boğazım daha da kururdu. Bağırmak yerine çanı sallamak daha iyi olacaktı.

Öte yandan, çaldığımda çanın sesinde normal olmayan bir tını var gibiydi. Muhtemelen kendine özgü bir özelliğe sahipti. Fiziksel olarak kesinlikle yüksek ses çıkarmaya uygun değildi. Ne var ki ben uzaktaki evimdeki yatağımdan gece yarısı o çanın sesini net bir şekilde duymuştum. Ve bu çan çalmaya başladığı anda da o gürültücü güz böcekleri pıt diye kesiyorlardı ötmeyi. Sanki ötmeleri yasaklanmış gibi.

Bu yüzden taş duvara sırtımı dayamış halde çanı çalmayı sürdürdüm. Bileğimi hafifçe sağa sola doğru hareket ettirdim, mümkün olduğunca zihnimi boşaltmaya çalıştım. Durmadan çanı çalıyor, sonra bir süre dinleniyor, sonra yine çalıyordum. Tam da bir zamanlar Kumandan'ın yaptığı gibi. Bu sırada zihnini boşaltmak hiç de zor değildi. Çanın sesine kulak verince doğal olarak bir şey düşünme ihtiyacından kurtuluyordum. Aydınlıkta çalınan çanın sesi ile karanlıkta çalınan çanın sesi tamamıyla farklı geliyordu kulağa. Ve ben o çanı çalarken, hiçbir çıkışı olmayan zifiri karanlığın içinde tek başıma kapalı kaldığım halde, hiç korku duymuyor, endişe hissetmiyordum. Neredeyse soğuğu ve açlık hissini bile unutacaktım. Olan biteni mantıklı bir şekilde irdeleme gereği bile hissetmiyordum. Söylememe gerek yok ama bunlar için minnettardım.

Çan çalmaktan yorulduğumda taş duvara yaslanmış halde hafif bir uykuya dalıyordum. Uyanır uyanmaz da ışığı açıp saate bakıyor, zamanı kontrol ediyordum. Ve her seferinde saatin gelişigüzel bir zamanı gösterdiğini görüyordum. Elbette bu gelişigüzel zamanlar saatten çok benimle ilgili bir şeydi. Öyle olmalıydı. Ama artık bunun bir önemi yoktu. Karanlığın içinde bileklerimi sallayıp bomboş bir zihinle çanı çaldım, yorulunca derin bir uykuya daldım, uyanınca yeniden çalmaya başladım. Sonsuz bir tekrar gibiydi. Tekrarlar arasında bilincim neredeyse kayboluyordu.

Kuyunun dibine hiç ses ulaşmıyordu. Ne kuş sesi ne de rüzgâr sesi; hiçbir şey duyulmuyordu. Neden acaba? Neden bir şey işitilmiyordu? Burası gerçek dünya olmalıydı. Karnım acıkmış, çişim gelmişti, öyleyse gerçek dünyaya dönmüş olmalıydım. Ve gerçek dünyada pek çok ses duyulurdu.

Ne kadar süre geçtiğini kestiremiyordum. Artık saate bakmayı da tamamen bırakmıştım. Zaman ve ben karşılıklı olarak, ortak bir nokta bulamamıştık. Ve zamandan sonra gün kavramı da idrakimi aşmış haldeydi, çünkü ne öğle vardı ne de gece. Böylece ben o karanlığın içinde bedenimi bile idrak edemez hale gelmiştim. Sadece zamanla değil, kendimle bile bağ kuramaz haldeydim. Ve bunun ne anlama geldiğini anlayamıyordum. Daha doğrusu, anlamaya çalışmak gibi bir hissim de yoktu. Başka bir çarem olmadığından çanı çalmaya devam ettim. Bileklerim neredeyse uyuşana dek.

Sonsuz kadar uzun gelen bir sürenin ardından (ya da zaman dalgaların sahile vurup çekilmesi gibi gidip geldikten sonra) ve açlık hissim artık tahammül sınırını zorlamaya başladığı anda, nihayet başımın üzerinde bir ses işittim. Birisi dünyanın bir ucundan tutmuş kabuğunu soymaya çalışıyormuş gibi bir sesti bu. Ne var ki bu gerçek bir ses gibi gelmedi bana. Sonuçta dünyayı bir ucundan tutup kabuğundan

soymayı kimse başaramazdı ki. Diyelim ki başarıldı, acaba ondan sonra neler olurdu? Yeni bir dünya mı çıkardı altından yoksa sonsuz hiçlik mi? Ne olursa olsun, umurumda değildi. Hangisi olursa olsun, sanırım aynı şeydi.

Karanlıkta gözlerimi kapatıp dünyanın soyulmasını bekledim. Ancak dünyanın soyulması hemen bitmedi, ses başımın üzerinde giderek daha da arttı. Gerçek ses gibiydi bu seferki. Gerçek bir madde bir şeye temas ediyor ve fiziksel olarak ses çıkarıyordu. Kendimi toparlayıp gözlerimi açtım ve başımın üzerine baktım. Sonra el fenerinin ışığını tavana doğrulttum. Neler olduğunu anlayamıyordum ancak birileri bu kuyunun üzerinde gürültülü bir şeyler yapıyordu. Neydi bilmiyorum ama kulakları tırmalayan bir törpüleme sesi gibi bir şeydi bu.

Bu ses bana zarar verecek türde bir şey miydi, yoksa *benim iyiliğim için* çıkarılan bir ses miydi, kestiremiyordum. Her halükârda benim için kuyunun dibinde öylece oturup çan çalmaktan başka yapacak bir şey yoktu. Nihayet kapak olarak kullanılan kalın tahtaların arasından bir ışık huzmesi kuyunun içine vurdu. Bu ışık, giyotinin sivri, geniş ağzının pelte gibi bir kütleyi kesmesi gibi karanlığı dikine kesti, bir anda kuyunun dibine kadar ulaştı, ucu tam da ayak bileğimin üzerine geldi. Çanı yere bıraktım, gözlerimi ışıktan korumak için ellerimi yüzüme kaldırdım.

Sonra kuyuyu kapatan tahtalardan bir tanesi kaldırıldı, içeri daha çok gün ışığı girdi. Ellerimle iki gözümü de kapatmış olsam da önümdeki karanlığın aydınlandığını hissettim. Derken taze hava başımın üzerinden usulca aşağıya doğru süzüldü. Ferah, temiz bir havaydı bu. Kış başına özgü bir kokusu vardı. Nostaljik bir kokuydu bu benim için. Çocukluğumdaki ilk soğuk sabahları, boynuma atkı doladığım ilk günleri hatırladım. Yumuşacık yünün verdiği hissi hatırladım.

Biri kuyunun üzerinden adımı seslendi. Muhtemelen benim adımdı yani. Bir adım olduğunu hatırlamıştım nihayet. Şöyle bir düşününce, uzun zamandır adların bir anlam taşımadığı bir dünyada yaşıyordum.

O *birisinin* Vataru Menşiki olduğunu anlamam biraz zaman aldı. Ona cevap vermek için yüksek sesle bağırdım. Ama ağzımdan bir sözcük çıkmadı. Hâlâ hayatta olduğumu göstermek için bağırır gibi anlamı olmayan sesler çıkarıyordum sadece. Sesimin ona ulaşacak kadar güçlü olup olmadığından pek emin değildim. Pek emin olamasam da, onun sesi bana tam olarak ulaşıyordu. Hayali bir hayvanın tuhaf ve vahşi bağırışı gibi.

"İyi misiniz?" diye seslendi Menşiki.

"Bay Menşiki?"

"Evet, benim" dedi Menşiki. "Yaralı mısınız?"

"Hayır, yaralı değilim" dedim. Nihayet sesim çıkmaya başlamıştı. "Sanırım" diye ekledim.

"Ne zamandan beri oradasınız?"

"Bilmiyorum. Birden burada buldum kendimi."

"Merdiveni indirsem, yukarıya çıkabilecek durumda mısınız?"

"Yapabilirim" dedim. Sanırım yapabilirdim.

"Biraz bekleyin lütfen. Merdiveni getireceğim."

O merdiveni getirirken gözlerim gün ışığına gitgide alışıyordu. Henüz tam açamıyordum gözlerimi ama iki elimi de yüzüme kapatmam gerekmiyordu artık. Neyse ki hava çok aydınlık değildi. Öğlen olduğu kesindi, ama muhtemelen bulutlu bir gündü. Ya da akşamüzerine doğru olabilirdi. Nihayet metal merdivenin indirilme sesi duyuldu.

"Bana biraz zaman verin" dedim. "Gözlerim henüz ışığa tam alışamadı, acıyor."

"Elbette. İstediğiniz kadar bekleyin" dedi Menşiki.

"Neden burası bu kadar karanlık oldu? Hiç ışık girmiyordu."

"İki gün önce bu kapağın üzerini muşambayla örttüm. Birisi tahtaları yerinden oynatmıştı, ben de evden muşamba getirdim, metal kazıklar çakıp halatla gerdim, kapağın kolayca yerinden oynamaması için. Buradan geçen bir çocuk kazara içine düşmesin diye. Elbette kuyunun dibinde kimse var mı diye bakmıştım. O kadar baktım, kimse yoktu içeride."

Anlamıştım. Kapağın üzerine muşambayı Menşiki örtmüştü. Bu yüzden kuyunun dibi zifiri karanlıktı. Nihayet anlamıştım.

"Ondan sonra örtünün kaldırıldığına dair bir iz de yoktu. Bıraktığım gibiydi. Bu durumda siz nasıl olup da onun içine girdiniz acaba? Hiç anlayamıyorum" dedi Menşiki.

"Ben de anlamadım" dedim. "Bir baktım ki buradayım."

Daha fazla açıklama yapamadım. Zaten açıklama yapma niyetim de yoktu.

"Aşağıya ineyim mi?" diye sordu Menşiki.

"Hayır, siz orada durun lütfen. Ben çıkarım yukarıya."

Nihayet gözlerimi tam açabilecek duruma geldim. Gözlerimin içinde hâlâ gizemli şekiller dolanıyordu ama aklımın çalışmasında bir sorun yoktu. Merdivenin duvara dayandığını görünce basamağa adımımı atmak istedim, ancak ayağımda güç yoktu. O artık benim ayağım değildi sanki. Bu yüzden de biraz zaman verip ayaklarımı dikkatle koyarak metal merdivenin basamaklarını birer birer yukarıya doğru tırmandım. Yere yaklaştıkça hava daha da tazeleşti. Artık kuş cıvıltıları da duyuluyordu.

En tepeye ulaşınca Menşiki bileğimden sıkıca tutup beni yer yüzeyine çekip çıkardı. Düşündüğümden de kuvvetliydi. İnsan ona kendini güvenle bırakabilirdi. Bu gücü için minnettardım. Yere yığılıp sırtüstü yattım. Başımın üzerinde gökyüzü berraktı. Tahmin ettiğim gibi gökyüzü gri bulutlarla kaplıydı. Zamanı tam olarak bilemiyordum. Ufak yağmur

damlaları alnıma, çeneme vuruyordu. Bu düzensiz vuruşların keyfini sürdüm. Yağmurun insana bu kadar mutluluk verebileceğini bugüne dek hiç fark etmemiştim. Nasıl da yaşam doluydu. Kış başlangıcındaki soğuk yağmur olsa da.

"Çok acıktım. Çok da susadım. Ve çok üşüyorum. Bedenim donmuş gibi" dedim. Tüm diyebileceğim bunlardı. Dişlerim takırdıyordu.

Kolunu omzuma atıp destekleyerek koruluk yolundan ağır ağır yürüttü beni. Adımlarımı bir türlü ayarlayamıyordum. Bu yüzden de Menşiki'nin tutuşuna bırakmıştım kendimi. Göründüğünden çok daha kuvvetliydi. Her gün yaptığı egzersizler boşuna değildi demek.

"Evin anahtarı üzerinizde mi?" diye sordu Menşiki.

"Kapının sağında bir saksı var. Anahtar onun altında. Sanırım." *Sanırım* gerekliydi. Kendimden emin bir şekilde söyleyebileceğim tek bir şey bile yoktu çünkü. Hâlâ soğuktan titriyordum. Dişlerim öyle takırdıyordu ki kendi dediklerimi bile anlayamıyordum.

"Marie öğleden sonra eve sağ salim dönmüş" dedi Menşiki. "Ne iyi oldu. Çok rahatladım. Bir saat kadar önce Şoko Akikava'dan telefon geldi. Evinize defalarca telefon açtım ama cevap alamayınca endişelendim ve buraya geldim. Koruluğun içinden o her zamanki hafif çan sesi geldi kulağıma. Burada mı acaba diye düşündüm ve muşambayı kaldırdım."

Koruluğun içinden çıkıp açıklığa ulaştık. Menşiki'nin gümüşi Jaguar'ı her zamanki yerindeydi. Yine tek bir toz zerresi yoktu üzerinde.

"Bu araba nasıl oluyor da hep böyle tertemiz kalabiliyor?" diye sordum Menşiki'ye. O anki durumumuza hiç de uygun olmayan bir soruydu ama bunu sormayı hep istiyordum.

"Şey, neden acaba?" dedi Menşiki pek de ilgilenmiyormuş gibi bir tavırla. "Yapacak başka bir işim olmayınca araba yıkıyorum. Kıyı köşe temizliyorum. Ayda bir de uzmanı gelip

cilalıyor. Bir de garajda durduğu için yağmurdan, rüzgârdan etkilenmiyor. Hepsi bu."

Hepsi bu, diye düşündüm. Bunları duysa altı aydır yağmur altında duran Toyota Corolla Wagon'umun kahrından omuzları düşerdi. Hatta belki de yere yığılırdı.

Menşiki saksıdan çıkardığı anahtarla kapıyı açtı.

"Bu arada, bugün günlerden ne?"

"Bugün mü? Sah."

"Sah mı? Gerçekten mi?"

Menşiki emin olmak için hafızasını yokladı. "Dün pazartesiydi, cam şişe ve konserve kutusu toplama günüydü; demek ki bugün salı."

Tomohiko Amada'yı odasında cumartesi günü ziyaret etmiştim. Demek üç gün geçmişti. Gerçi üç hafta da geçmiş olsa, üç ay da, üç yıl da, bu hiç tuhaf kaçmazdı. Üç gün geçmişti. Bunu aklıma yazdım. Sonra avuç içimle çenemi ovdum. Ama yüzümde üç günlük sakal yoktu. Çenem tuhaf denecek kadar pürüzsüzdü. Neden acaba?

Menşiki beni önce banyoya soktu. Sıcak bir duş aldırdı, kıyafetlerimi değiştirdi. Üzerimdekiler çamurdan kirlenmiş, delik deşik olmuştu. Hepsini toparlayıp çöpe attım. Bedenimde sürtünmeden kızarmış yerler vardı, ama yaraya rastlamadım. En azından kan görmedim.

Sonra beni mutfağa götürdü, yemek masasında sandalyeye oturttu, önce azar azar su içirdi. Çok geçmeden büyük bir şişeyi içip bitirmiştim. Dolabın içinden birkaç elma bulup çıkardı, kabuklarını soydu. Bıçak kullanmakta çok çevik ve becerikliydi. İlgiyle izledim onun elma soyuşunu. Kabuğunu soyup tabağa koyduğu elmalar çok kaliteli ve güzel göründü gözüme.

Üç ya da dört elma yedim. Elmanın tadı insanı duygulandıracak kadar lezzetliydi. Elma denen meyveyi aklına getirip de yaratana yürekten şükran duydum. Elmayı bitirdikten sonra dolaptan bir kutu kraker bulup çıkardı. Onu da ye-

dim. Biraz nemlenmiş olsa da dünyanın en lezzetli krakerleriydi. O arada sıcak su kaynattı ve çay koydu, içine de bal ekledi. Birkaç bardak içtim. Ballı çay içimi ısıttı.

Buzdolabında pek yiyecek malzemesi olmasa da bir kutu yumurta vardı.

"Omlet yemek ister misiniz?" diye sordu.

"Mümkünse" dedim. Karnımı doyurmak istiyordum, ne olsa yerdim.

Menşiki buzdolabından dört yumurta çıkardı, çubukla hızlıca çırptı, içine süt, tuz ve karabiber ekledi. Sonra çubukla özenle yeniden çırptı. Elleri bunu yapmaya alışkındı. Sonra ocağı yaktı, küçük bir tavayı ısıttı, üzerine ince bir tabaka tereyağı koydu. Çekmeceden spatula buldu, becerikli bir şekilde omleti hazırladı.

Düşündüğüm gibi omlet yapışı da kusursuzdu. Televizyondaki yemek programlarına çıkacak kadar hem de. Televizyon izleyen ev hanımları onu görünce gıptayla iç çekerdi herhalde. Omleti yaparken ya da *herhangi bir şeyi yaparken* mi demeli buna, çok dikkatli, becerikli ve detaycıydı. Omleti yaparken onu ilgiyle izledim. Nihayet omleti tabağa aldı ve ketçapla birlikte önüme koydu.

Resmini yapmak isteyeceğim kadar güzel bir omletti bu. Hiç oyalanmadan bıçağı elime aldım, yemeye başladım. Sadece güzel görünmüyordu aynı zamanda çok da lezzetliydi.

"Mükemmel bir omlet bu" dedim.

Menşiki güldü. "Hiç de değil. Daha önce çok daha güzellerini yapmışlığım var."

Acaba bundan daha güzeli nasıl olabilirdi? Harika kanatları olan, Tokyo'dan Osaka'ya uçarak iki saatte varan bir omlet mi?

Omleti bitirdim, o da masayı topladı. Nihayet açlığım yatışmıştı. Menşiki masada karşıma geçip oturdu.

"Biraz konuşabilir miyiz?" diye sordu.

"Elbette" dedim.

"Yorgun değil misiniz?"

"Yorgun olabilirim. Ama konuşmamız gerek."

Menşiki başıyla onayladı. "Bu birkaç günde doldurulması gereken boşluklar var."

Doldurulabilecek boşluklarsa tabii, diye geçirdim içimden.

"Aslında pazar günü de evinize uğramıştım" dedi Menşiki. "Kaç kere telefon etsem de size ulaşamamıştım, merak edip durumunuzu kontrole gelmiştim. Öğleden sonra saat birdi."

Başımla onayladım. Ben o sırada *bambaşka bir yerdeydim.*

Menşiki devam etti. "Zili çalınca kapıyı Tomohiko Amada'nın oğlu açtı. Adı Masahiko'ydu değil mi?"

"Evet. Masahiko Amada çok eski arkadaşımdır. Bu evin sahibi olur kendisi, o yüzden anahtarı var, ben olmasam da içeri girebilir."

"Sizin için çok endişelenmişti. Cumartesi öğleden sonra babası Tomohiko Amada'nın kaldığı bakımevine birlikte onu ziyarete gitmişsiniz, babasının odasındayken de kayboluvermişsiniz."

Bir şey demeden başımla onayladım.

"Masahiko işle ilgili bir telefon görüşmesi yapmak üzere odadan çıktığı sırada birden ortadan kaybolmuşsunuz. Bakımevi İzukogen'de dağ başındaymış, en yakın istasyona yürümek için bir hayli uzak bir mesafedeymiş. Ayrıca taksi çağırdığınıza dair bir iz de yokmuş; ne resepsiyon görevlisi ne de güvenlik görevlisi görmüş sizi. Sonra evinize telefon etmiş ama cevap alamamış. Böyle olunca daha da çok endişelenmiş ve buraya kadar gelmiş. Sizin güvende olup olmadığınızı çok merak etmiş. Başınıza bir şey gelmiş olmasından endişe etmiş."

Bir iç çektim. "Masahiko'ya durumu ben anlatırım. Babasının durumu kötüydü, bir de böylesi bir şeyle ona sıkıntı yaşattım. Peki, Tomohiko Amada nasılmış?"

"Bir süredir komadaymış. Bilinci kapalıymış. Oğlu, bakı-

mevi yakınlarında konaklamış o gün. Tokyo'ya dönerken buraya sizi görmek için uğramış."

"Ona telefon etsem iyi olur" dedim başımı sallayıp.

"Evet" dedi Menşiki, ellerini masanın üzerine koyup. "Ama Masahiko Bey'i arayınca, bu üç gün boyunca nerede ne yaptığınızı mantıklı bir şekilde açıklamanız gerek. O bakımevinden nasıl ortadan kaybolduğunuzu. Kendimi bir anda burada buldum demekle insanları ikna edemezsiniz."

"Doğru" dedim. "Peki ya siz? Benim anlattıklarım sizi ikna etti mi?"

Menşiki utangaç bir tavırla bir süre düşüncelere daldı. Sonra konuştu. "Ben eskiden beri mantıklı düşünen biriyim. Bu şekilde eğitildim. Ama dürüst olursam, o eski tapınağın arkasındaki kuyuyu düşününce, o kadar da mantıklı olamıyorum. O kuyunun içinde her ne olduysa, bunun hiç de tuhaf olmadığını hissediyorum. O kuyunun dibinde bir saat geçirdikten sonra, bu hissim daha da kuvvetlendi. O sadece bir kuyu değil. Ama o kuyuyu deneyimlemeyen biri, bu hissi anlayamaz."

Sustum. Diyecek anlamlı bir şey bulamamıştım.

"Sanırım, *tek bir şey bile hatırlamıyorum*, demekten başka çare yok, değil mi?" dedi Menşiki. "Kaç kişi inanır bilmiyorum, ama bundan başka da bir yol yok."

Başımla onayladım. Başka bir yol görünmüyordu.

Menşiki devam etti. "Dünyada açıklanamayan şeyler vardır, ayrıca *açıklanmaması gereken* şeyler de vardır. Özellikle, açıklamaya kalkışmak en önemli şeyin anlamını göz ardı ediyorsa."

"Böyle bir şey deneyimlediniz mi?"

"Elbette" dedi Menşiki yüzünde hafif bir gülümsemeyle. "Defalarca."

Fincanımda kalan çayı başıma diktim.

"Peki Marie Akikava, yaralanmış mı?"

"Çamur içindeydi, vücudunda hafif çizikler vardı ama önemli bir yarası yoktu. Yuvarlanmış, derisi yüzülmüştü, hepsi bu. Aynı sizin gibi."

Benim gibi mi? "Bu birkaç gündür neredeymiş peki?"

Menşiki'nin yüzünde sıkıntılı bir ifade belirdi. "Bu konuda bir şey bilmiyorum. Kısa bir süre önce evine sağ salim dönmüş. Çamur içindeymiş, hafif sıyrıkları varmış. Tüm bildiğim bu. Şoko Hanım'ın kafası hâlâ karışıktı, telefonda detaylı bilgi verecek durumda değildi. Ortalık biraz daha sakinleşince, Şoko Hanım'a kendiniz de sorabilirsiniz. Ya da eğer mümkün olursa Marie'nin kendisine."

Başımla onayladım. "Öyle ya. Dediğiniz gibi yapayım."

"Artık uyusanız iyi olmaz mı?"

Menşiki bunu deyince bir anda ne kadar çok uykum olduğunun farkına vardım. Kuyunun dibinde ne kadar derin uyumuş olsam da (uyumuş olmalıyım), öyle uykum vardı ki gözlerimi açık tutmakta bile zorlanıyordum.

"Öyle ya. Biraz uyusam iyi olacak" dedim kollarını kavuşturmuş masanın karşısında duran Menşiki'ye boş boş bakarak.

"İyi dinlenmeler. En önemlisi bu şimdi. Yapabileceğim bir şey var mı sizin için?"

Başımı hayır anlamında salladım. "Şimdilik yok. Teşekkürler."

"O halde şimdi izninizle. Eğer yapabileceğim bir şey olursa, hiç çekinmeden haber verin. Evde olacağım" dedi Menşiki ve usulca yemek masasındaki sandalyeden kalktı. "Marie'nin ortaya çıkması ne iyi oldu. Sizi kurtarmak da. Açıkçası ben de bu sıralar pek uyumadım. Eve dönüp biraz uyusam iyi olacak."

Sonra evine gitti. Her zamanki gibi araba kapısının tok kapanma sesi duyuldu, motorun güçlü sesi etrafta yankılandı. Sesin giderek uzaklaşmasını dinledikten sonra kıyafetle-

rimi çıkarıp yatağa girdim. Başımı yastığa koydum, eski çanı düşündüm kısa bir süre (çan ve el fenerini o kuyunun dibinde bırakıp gelmiştim), sonra derin bir uykuya daldım.

57

Bir gün mutlaka

Uyandığımda saat ikiyi çeyrek geçiyordu. Etraf tamamen karanlıktı yine. Bir an için hâlâ kuyunun dibinde olduğum yanılsamasıyla sarsıldım. Öyle olmadığını anladım hemen. Kuyunun dibinin zifiri karanlığı ile yeryüzünün gece karanlığı farklıydı. Yeryüzünde ne kadar derin bir karanlık olsa da orada mutlaka bir parça ışık oluyordu. Tüm ışığın engellendiği karanlıktan farklıydı. Saat gece yarısı ikiyi çeyrek geçiyordu, gökyüzünde hâlâ bir güneş vardı ama dünyanın öteki tarafındaydı şimdi. Hepsi buydu.

Yatak ucundaki ışığı açtım, yataktan çıkıp mutfağa gittim. Bir bardağa soğuk su koydum. Etraf sessizdi. Aşırı derecede sessizdi hatta. Kulak verdim ama hiçbir şey duyulmuyordu. Rüzgâr da esmiyordu. Kış geldiğinden böcek sesi de duyulmuyordu. Gece kuşlarının ötüşü de işitilmiyordu. Çan sesi de yoktu. Öyle ya, çan sesini ilk kez tam da bu saatte duymuştum. Normal olmayan şeylerin yaşanması için en uygun zaman.

Artık uyuyacak gibi değildim. Uykum tamamıyla açılmıştı. Pijamamın üzerine kazağımı giydim ve atölyeye gittim. Eve döndükten sonra bir kez bile atölyeye ayak basmadığımı fark ettim. Oradaki resimlere ne olduğunu merak ediyordum. Özellikle de *Kumandanı Öldürmek*'e. Menşiki'nin dediğine göre benim olmadığım sırada Masahiko Amada eve gelmişti. Belki de atölyeye girmiş ve resmi görmüştü. İlk bakışta babasının yap-

tığı bir resim olduğunu anlamış olmalıydı. Ama ben o resmi sarmıştım. Endişe edip onu duvardan indirmiş, sonra da kimse görmesin diye beyaz *pamuklu* bir örtüyle sarmıştım. Eğer Masahiko örtüyü açmadıysa görmemiş olmalıydı.

Atölyeye girdim, duvardaki düğmeye basıp ışığı açtım. Atölyede *çıt çıkmıyordu*. Elbette içeride kimse yoktu. Tomohiko Amada yoktu. O duvarların içinde olan bendim yalnızca.

Kumandanı Öldürmek örtüye sarılı halde yerde duruyordu. Birisinin ona dokunduğuna dair bir iz yoktu. Kesin emin olamazdım elbette ama aksine dair bir işaret yoktu. Örtüyü açınca *Kumandanı Öldürmek* karşımdaydı yine. Daha önce gördüğümden hiçbir farkı yoktu. Kumandan da oradaydı, ona kılıç saplayarak öldüren Don Giovanni de. Şaşkınlıktan soluğu kesilen hizmetçi Leporello da oradaydı. Ellerini ağzına götürmüş, hayretten kaskatı kalmış güzel Donna Anna da. Resmin sol köşesinde, yerde açılmış kare boşluktan başını uzatmış tuhaf "Uzun Surat" da yerindeydi.

Gerçeği söylemek gerekirse, içimde bir yerde gizli bir korku vardı. Yaptığım bir dizi hareket ile o resmin içinde bir şeyler değişmiş olabilir miydi acaba? "Uzun Surat"ın içinden başını çıkardığı kapak kapanmış ve Uzun Surat resimden silinip gitmiş olabilir miydi? Ya da yeniden baktığımda Kumandan uzun bir kılıçla değil de bıçakla mı öldürülüyor olacaktı. Fakat her bir köşesine detaylıca baksam da resimde tek bir değişiklik göremedim. Uzun Surat aynen eskiden olduğu gibi yerdeki kapağı itip kaldırmıştı, o tuhaf biçimli suratını dışarı uzatmıştı. Koca gözleriyle yine etrafı kolaçan ediyordu. Kumandanın yüreğine uzun kılıç saplanmış, etrafa kan fışkırıyordu. Resim her zamanki mükemmel kompozisyonuyla orada duruyordu. Bir süre daha baktıktan sonra onu yeniden örtüye sardım.

Daha sonra, yapmakta olduğum iki resme baktım. İki şövalenin üzerinde yan yana duruyorlardı. Biri yatay olan, *Koruluk İçindeki Kuyu*, diğeri, dikey olan ise *Marie Akikava'nın*

Portresi. O iki resme de dikkatlice karşılaştırarak baktım. İkisi de en son gördüğümle aynıydı. Hiçbir değişiklik yoktu. Biri tamamlanmıştı, diğeri son dokunuşu bekliyordu.

Sonra ters olarak duvara dayadığım *Beyaz Subaru Forester'lı Adam* tablosunu çevirdim, yere oturup bu kez de onu inceledim. Birkaç renkten oluşan boya katmanının içinden Beyaz Subaru Forester'lı Adam bana doğru bakıyordu. Onun görüntüsü somut olarak resmedilmemiş olsa da o resmin içinde olduğunu net bir şekilde görebiliyordum. Palet spatulası ile yoğun olarak sürülmüş boyanın arkasındaydı, oradan bir gece kuşununki gibi keskin bakışlarla dimdik bana bakıyordu. Yüzü bütünüyle ifadesizdi. Ve o resmin tamamlanmasına –kendini açığa çıkarmaya– şiddetle karşı koyuyordu. Karanlıktan aydınlığa çıkarılmayı, ortaya çıkmayı istemiyordu.

Bir gün mutlaka onun görüntüsünü ortaya çıkaracaktım. O adamı karanlıklar içinden çıkaracaktım. O ne kadar karşı koyarsa koysun. Şu anda imkânsız olabilirdi. Ama bir süre sonra bunun da üstesinden gelecektim.

Bir kez daha *Marie Akikava'nın Portresi*'ne çevirdim gözlerimi. Artık onu model olarak kullanmaya ihtiyaç duymayacak kadar ilerlemiştim portresinde. Bundan sonrası bir dizi teknik işti. Böylece resim tamamlanacaktı. Bugüne dek yaptığım resimler arasında resmetmekten en çok memnun olduğum eser olabilirdi. En azından onda, Marie Akikava denilen on üç yaşındaki genç kızın görüntüsü canlı bir şekilde ortaya çıkmıştı. Bu kadarından emindim. Ama o son adımları atmayacaktım. Marie'nin *bir şeylerini* korumak için o resmi tamamlanmamış halde tutmak zorunda hissediyordum kendimi. Bunu biliyordum.

Bir an evvel halletmem gereken birkaç iş vardı. Bunlardan biri, Şoko Akikava'ya telefon açıp Marie'nin eve dönüş hikâyesini onun ağzından dinlemekti. Sonra, Yuzu'ya telefon açıp onunla buluşup konuşmak istediğimi söylemeliy-

dim. Bunu yapmaya o zifiri karanlık kuyunun dibinde karar vermiştim. Vakti gelmişti. Ve elbette, Masahiko Amada'ya da telefon açmalıydım. Neden İzukogen'deki bakımevinde aniden ortadan kaybolduğum, üç gün boyunca nerede olduğumla ilgili bir açıklama yapmam gerekiyordu (bu nasıl bir açıklama olacaktı, *yeterli* bir açıklama olacak mıydı bilemiyordum).

Söylemeye gerek yok ama gün doğumundan önce onlara telefon açamazdım. Uygun saatin gelmesini beklemeliydim. Böylesi bir zaman da sanırım –zaman normal şekilde işliyorsa– kendiliğinden gelecekti. Tencerede süt ısıtıp içtim, bisküvi yiyerek pencereden dışarı baktım. Dışarısı karanlıktı. Tek bir yıldız bile yoktu. Gün doğumuna henüz vakit vardı. Gecelerin en uzun olduğu mevsimdi.

Nasıl zaman geçirseydim acaba? En iyisi yatağa dönmek ve uyumaktı ama hiç uykum yoktu. Kitap okuma isteği de duymuyordum, bir iş yapmak da gelmiyordu içimden. Aklıma yapacak bir şey gelmeyince banyoya gittim. Musluğu açtım ve küvete sıcak su dolana dek kanepede uzandım, boş boş tavana baktım.

Acaba neden yeraltındaki dünyadan geçmek zorunda kalmıştım? O dünyaya girmek için ellerimle Kumandan'ı öldürmem gerekmişti. O kendini feda etmişti, ben de karanlıklar dünyasında sınavdan geçmek durumunda kalmıştım. Tüm bunların bir nedeni olmalıydı. O yeraltı dünyası tehlikelerle doluydu, kesinlikle korkutucuydu. Orada ne yaşanırsa yaşansın kesinlikle tuhaf kaçmazdı. O dünyadan bir şekilde çıkmakla, o süreci aşmakla Marie Akikava'yı *bir yerden* kurtarmış oldum. En azından Marie Akikava sağ salim eve gelmişti. Tam da Kumandan'ın dediği gibi. Ne var ki, benim o yeraltı dünyasında deneyimlediklerim ile Marie Akikava'nın geri dönüşü arasında somut olarak bir tür bağlantısallık ilişkisi bulmayı başaramıyordum.

O nehir suyunun özel bir anlamı mı vardı acaba? O nehrin suyunu içince bedenimde bir değişiklik mi olmuştu? Mantıklı bir şekilde açıklayamıyordum ama o değişikliği bedenimde doğrudan hissetmiştim. Bir özellik kazanarak, nasıl düşünürsem düşüneyim fiziksel olarak kaçış yolu bulamayacağım o dar tünelden diğer tarafa geçebilmiştim. Ve kapalı yer korkumu yenebilmem için Donna Anna ve kız kardeşim Komi bana yol göstermiş, destek olmuşlardı. Hayır, belki de Donna Anna ve Komi aslında *tek bir varlıktı*. O hem Donna Anna'ydı hem de Komi. Hem beni hem de Marie Akikava'yı karanlığın gücünden korumuşlardı.

Marie Akikava nereye kapatılmıştı acaba? Ya da gerçekten bir yere mi kapatılmıştı? Kayıkçıya, Yüzü Olmayan Adam'a, penguen tılsımını vermiş olmam (vermek zorunda kalmıştım), Marie'nin üzerinde istenmeyen bir etki yapmış mıydı? Ya da tam tersi, o tılsım bir şekilde Marie Akikava'yı korumaya mı yaramıştı?

Soruların sayıları arttıkça artıyordu.

Marie Akikava'nın kendi ağzından dinlemek, olan biteni açıklığa kavuşturabilirdi. Beklemekten başka çarem yoktu. Belki de konuşsak bile hiçbir şey aydınlığa kavuşmayacaktı. Marie Akikava başına gelenleri hatırlamayabilirdi. Veya hatırlasa da olanlar hakkında kimseye bir şey dememeye karar vermiş olabilirdi (aynı benim yaptığım gibi).

Her halükârda benim bu gerçek dünyada bir kez daha Marie Akikava'yla buluşmam ve onunla baş başa konuşmam gerekiyordu. Birbirimize başımıza gelenler konusunda bilgi vermeliydik. Eğer bu mümkünse.

İyi de burası *sahiden de gerçek dünya mıydı*?

Etrafıma bir kez daha baktım. Her şey görmeye alışık olduğum şekildeydi. Pencereden esen rüzgârın kokusu her zamanki gibiydi, etraftaki sesler de hep tanıdıktı.

Ama bu ilk bakışta gerçek dünya gibi görünse de, öyle ol-

mayabilirdi de. Bunun gerçek dünya olduğu yanılsamasını yaşıyordum belki de. İzukogen'deki deliğe girmiş, yeraltındaki dünyayı geçmiş, üç gün sonra yanlış bir kapıdan Odavara banliyösündeki dağ başına gelmiş olabilirdim. Benim dönüp geldiğim dünyanın, çıkıp gittiğim dünya ile aynı olduğuna dair bir kanıtım yoktu.

Kanepeden kalktım, kıyafetlerimi çıkarıp banyoya girdim. Sonra bir kez daha tüm bedenimi sabunla titizlikle yıkadım. Saçımı da özenle yıkadım. Dişlerimi fırçalayıp kulak çubuğuyla kulaklarımı temizledim, tırnaklarımı kestim. Sakal tıraşı oldum (pek uzamamış olsa da). İç çamaşırlarımı değiştirdim. Yeni ütülenmiş beyaz, pamuklu gömlek ile ütü çizgisi belli olan haki *chino* pantolonumu giydim. Mümkün olduğunca gerçek dünya tarafından kabul edilebilir bir görüntüye bürünmeye gayret ettim. Ama gün hâlâ doğmamıştı. Pencereden dışarısı zifiri karanlıktı. Sonsuza dek bir daha sabah olmayacakmış gibi bir hisse kapıldım.

Ama kısa bir süre sonra sabah oldu. Taze kahve demledim, ekmek kızartıp üzerine tereyağı sürüp yedim. Buzdolabında neredeyse hiç yemeklik yoktu. İki yumurta ile bayatlamış süt ve birkaç meyve vardı yalnızca. Mutfak alışverişine gitmem gerek diye düşündüm.

Mutfakta kahve kupasıyla tabağımı yıkarken benden büyük evli kadın arkadaşımla epeydir görüşmediğimi fark ettim bir anda. Acaba ne kadar zaman olmuştu buluşmayalı? Tam tarihi görmek için günlüğüme bakmalıydım. Bildiğim, çok uzun zamandır görüşmediğimizdi. Etrafımda son zamanlarda pek çok şey –aklıma hayalime gelmeyecek, normal olmayan olaylar– olmuştu ve ondan uzun süredir haber almadığımı şimdiye dek fark etmemiştim bile.

Neden acaba? Normalde haftada en az iki kez telefon ederdi. "Neler yapıyorsun? İyi misin?" diye sorardı. Ben onu arayamıyordum. Cep telefonu numarasını vermemişti; ben de

e-posta kullanmıyordum. Bu yüzden de görüşmek istesem de, ondan haber beklemekten başka yapacak bir şey yoktu.

Sabah dokuz buçuk sıralarında tam da onu düşünürken, ondan telefon geldi.

"Seninle konuşmam gereken bir şey var" dedi, hal hatır sormadan.

"Olur tabii, dinliyorum seni" dedim.

Telefon elimde, mutfak tezgâhına arkamı dayamış duruyordum. O zamana dek havada süzülen bulutlar biraz biraz açılmaya başlamış, kış başı güneşi o aralıklardan yüzünü göstermişti. En azından hava açıyordu. Ancak sesinden anladığım kadarıyla söyleyecekleri pek de hoşuma gidecek şeyler olmayacaktı.

"Artık seninle görüşmesem iyi olur" dedi, "üzgünüm."

Gerçekten üzülüp üzülmediğini sesinden anlayamamıştım. Konuşması düz ve duygusuzdu.

"Bunun için birkaç nedenim var."

"Birkaç neden" diye yineledim.

"Birincisi, kocam benden kuşkulanmaya başladı. Birtakım işaretleri fark etti gibi."

"İşaretler" diye tekrarladım.

"Böyle durumlarda kadınlar bazı işaretler bırakır. Makyaj ve kıyafetlerine öncesine göre daha fazla dikkat eder, parfümünü değiştirir, ciddi diyetlere başlar. Dikkatli davranmaya gayret ettim ama olmadı."

"Anlıyorum."

"Bu ilişkiyi sonsuza dek yürütemeyiz."

"Bu ilişkiyi" diye tekrarladım.

"Diğer bir deyişle, geleceği yok. Bir çözüme kavuşma umudu da yok."

Tam da onun dediği gibiydi. İlişkimize nasıl bakarsan bak, "geleceği yok"tu, "bir çözüme kavuşma umudu da yok"tu. Ve

bu şekilde devam etmek çok riskliydi. Benim kaybedecek bir şeyim yoktu ama onun düzgün bir ailesi, özel okula giden onlu yaşlarında iki kızı vardı.

"Bir şey daha var" diye devam etti. "Kızımla ilgili ciddi sorunlarımız var. Büyük kızım."

Büyük kızı. Hatırladığım kadarıyla dersleri iyiydi, anne babasının sözünü dinleyen kardeşti o, bugüne dek de onlara hiçbir problem yaşatmamış, sakin bir çocuktu.

"Ciddi sorunlar derken?"

"Sabah uyansa bile yataktan çıkmaz oldu."

"Yataktan çıkmıyor mu?"

"Baksana, dediklerimi papağan gibi tekrar etmek zorunda mısın?"

"Affedersin" diyerek özür diledim. "İyi de nasıl bir şey bu? Yataktan hiç mi çıkmıyor yani?"

"Aynen. İki haftadır böyle, bir türlü yataktan çıkmıyor. Okula da gitmiyor. Pijamalarıyla tüm gün yatağın içinde. Birisi ona seslense de cevap vermiyor. Yemeğini yatağına kadar götürsen de ağzına tek lokma sürmüyor."

"Bir uzmana danıştın mı?"

"Elbette" dedi. "Okuldaki rehbere danıştım. Ama hiç işe yaramadı."

Dediklerini düşündüm bir süre. Ama diyecek bir şey bulamadım. Kızını görmüşlüğüm de yoktu ki hiç.

"Bu yüzden seninle görüşemeyeceğim artık" dedi.

"Evde kalıp kızının bakımını yapmak zorunda olduğun için mi?"

"O da var. Ama sadece o da değil."

Daha fazla bir şey demedim. Nasıl hissettiğini az çok anlamıştım. Korkmuştu, anne olarak da üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmek istiyordu.

"Çok üzüldüm" dedim.

"Ben senden daha üzgünüm."

Öyledir belki de, diye düşündüm.

"Son olarak bir şey demek istiyorum" dedi. Sonra hafifçe iç çekti.

"Neymiş?"

"Senin iyi bir ressam olacağına inanıyorum. Demek istediğim, şimdikinden de iyi."

"Teşekkürler" dedim. "Bu çok güven verdi bana."

"Elveda."

"Hoşça kal" dedim.

Telefonu kapattıktan sonra oturma odasındaki kanepeye uzandım, tavana bakarak onu düşündüm. Kaç kez birlikte olmuştuk ama portresini yapmayı bir kez bile düşünmemiştim. Öyle bir duyguya kapılamamıştım bir türlü. Ama onun yerine birkaç eskizini çizmiştim. Küçük eskiz defterime 2B kurşunkalemle, neredeyse elimi hiç kaldırmadan. Çoğu belli belirsiz çıplak kadın bedeniydi. Bacaklarını genişçe açmış, cinsel organını gösterir pozisyonda. Cinsel birleşme anını çizdiklerim de vardı. Basit çizgilerle resmedilmişlerdi ama hepsi de gerçekti. Ve hepsi de çok bayağıydı. Ama o, bu resimlere bakmayı çok seviyordu.

"Böyle bayağı resimler yapmakta gerçekten de çok iyisin. Hızla, gelişigüzel yapıyorsun ama çok edepsizler."

"Eğlence olsun diye" demiştim.

O resimlerin hepsini attım. Birisi görebilirdi, elimde tutamazdım. Bir tanesini gizlice saklamalıydım belki de. O kadının gerçekten var olduğunu kendime ispat etmek için.

Kanepeden yavaşça kalktım. Gün daha yeni başlıyordu. Konuşmam gereken bir sürü insan vardı.

58

Mars'taki güzel kanalların hikâyesini dinlermiş gibi

Şoko Akikava'ya telefon açtım. Saat dokuz buçuğu geçmişti. Çoğu insan bu saatte gündelik işlerine başlamış olurdu. Telefona çıkan olmadı. Birkaç kez çaldıktan sonra telesekreter mesajı devreye girdi. *Şu an yanıt veremiyorum, mesajınızı sinyal sesinden sonra...* Mesaj bırakmadım. Yeğeninin aniden ortadan kayboluşu ve geri dönüşüyle ilgili olarak halletmesi gereken işleri vardı herhalde. Ara ara tekrar aradım ama açan olmadı.

Sonra Yuzu'ya telefon açmayı düşündüm ama mesai saati içinde iş yerine telefon etmek istemediğimden vazgeçtim. Öğle tatiline kadar beklemeye karar verdim. Ulaşabilirsem, kısa da olsa konuşurdum onunla. Uzun sürecek bir konuşma değildi ne de olsa. Yakın zamanda onunla görüşmek istiyordum, buluşalım mı diye soracaktım; sadece bunları söyleyecektim. Cevabı evet ya da hayır olacaktı. Evet derse gün, saat ve yeri belirleyecektik. Hayır derse, konuşma orada sona erecekti.

Daha sonrasında –kendimi zorlayarak da olsa– Masahiko Amada'ya telefon açtım. Masahiko hemen açtı telefonu. Sesimi duyunca ahizenin ucunda derin bir oh çekti. "Şimdi evde misin?"

Öyle, dedim.

"Seni biraz sonra arasam olur mu?"

Olur, dedim. On beş dakika sonra telefon geldi. Binanın

çatısında bir yerden cep telefonu ile arıyor olmalıydı.

"Neredeydin sen yahu?" dedi ondan ender işittiğim sert bir ses tonuyla. "Bakımevindeki odadan hiçbir şey demeden kayboldun, nereye gittiğini bilemedim. Odavara'daki evine kadar geldim seni merak edip."

"Özür dilerim" dedim.

"Ne zaman döndün?"

"Dün akşamüzeri."

"Cumartesi öğleden sonrasından salı akşamüzerine dek? Nerelerde geziyordun peki?"

"Gerçeği söylemek gerekirse o arada neredeydim, neler yaptım hatırlamıyorum" diye yalan söyledim.

"Hiçbir şey hatırlamadığını mı söylüyorsun yani şimdi? Bir de baktın ki evdesin, öyle mi?"

"Aynen öyle."

"Pek anlamadım, bunu söylerken ciddi misin sen?"

"Başka bir şekilde açıklayamam."

"Bu dediğin kulağıma her haliyle bir yalan gibi geliyor."

"Film ve romanlarda sıkça olmuyor mu?"

"Hadi oradan! Televizyonda film ya da dizi izlerken hafıza kaybı yaşayan birinin hikâyesi çıkar çıkmaz hemen televizyonun düğmesine basıp kapatırım. Çok basit bir kurgu gibi gelir çünkü."

"Hafıza kaybını Hitchcock bile kullanır."

"*Öldüren Hatıralar* mı? Hitchcock'un ikinci sınıf filmlerindendir o" dedi Masahiko. "Peki, *gerçekte* neler oldu?"

"Şu an için ne olduğunu kendim bile pek anlamış değilim. Bölük pörçük bir şeyler var ama toparlayamıyorum. Biraz zaman geçince belki hafızam yerine gelir. O zaman sana da her şeyi açıklarım. Ama şimdi olmaz. Üzgünüm ama bir süre beklemelisin."

Masahiko bir süre düşündü, sonra vazgeçmiş gibi konuştu. "Anladım. Şimdilik hafıza kaybı yaşadığını düşünelim. Ama

uyuşturucu, alkol, ruhsal çöküntü, ahlaksız kadınlar ya da uzaylılar tarafından alıkonulmak gibi şeyler söz konusu değil, değil mi?"

"Hayır. Hukuk ya da toplumsal ahlaka karşı bir şey söz konusu değil."

"Toplumsal ahlakın canı cehenneme" dedi Masahiko. "Ama tek bir şeyi söyle bari."

"Neyi?"

"Cumartesi öğleden sonra İzukogen'deki o bakımevinden nasıl çıkabildin? Orası, giriş ve çıkışı son derece sıkı bir şekilde gözetlenen bir yer. Kalanlar içinde ünlüler hiç de az değil, kişisel bilgilerin dışarı sızması konusunda çok hassaslar. Girişte resepsiyon var, güvenlik şirketinden korumalar da günün yirmi dört saatinde devriye geziyor, ayrıca güvenlik kameraları da çalışıyor. Ama sen tam da öğle vakti, hiç kimseye görünmeden, güvenlik kameralarına yakalanmadan bir anda ortadan kayboldun. Nasıl yaptın bunu?"

"Bir çıkış yolu var" dedim.

"Çıkış yolu mu?"

"Kimseye görünmeden girilip çıkılan bir yol."

"İyi de öyle bir yol olduğunu sen nasıl bildin? Oraya ilk kez gitmiyor muydun?"

"Baban öğretti. İşaret etti mi demeli? Son derece dolaylı olarak da olsa."

"Babam mı?" dedi Masahiko. "Dediklerine bir anlam veremiyorum. Babamın kafası şu an haşlanmış karnabahardan farksız durumda."

"Bu da açıklayamadığım şeylerden biri."

"Neyse, ne yapalım" dedi Masahiko bir iç çekip. "Başkası olsa, 'Benimle dalga mı geçiyorsun' diyerek sinirlenirdim, ama sen olduğun için katlanmaktan başka çarem yok. Yağlıboya resim yapmak için ömrünü feda eden, senin gibi yoldan çıkmış bir herife katlanmaktan başka çare yok."

"Teşekkürler" dedim. "Bu arada baban nasıl?"

"Cumartesi telefon görüşmesinin ardından odaya döndüğümde sen ortada yoktun, babam da derin uykudaydı ve gözünü açmaya niyeti varmış gibi görünmüyordu, nefesi de son derece yavaşlamıştı; epey panikledim. Neler oldu acaba diye. Senin bir şey yaptığını düşünmedim tabii, ama sana kızmadan da edemedim aslında."

"Gerçekten üzgünüm" dedim. Gerçekten de üzgündüm. Ama bununla birlikte Kumandan'ın bıçaklanarak ölmüş bedeninden, yerdeki kan gölünden bir iz kalmamış olduğu için de rahatlamıştım.

"Üzgün ol bir zahmet. Neyse, ben de yakındaki bir pansiyonda oda tuttum ama nefesi normale dönüp eski haline gelince ertesi gün öğleden sonra Tokyo'ya geçtim. İşler de birikmişti. Hafta sonu yine refakat etmeye gideceğim."

"Zor olmalı senin için."

"Çare yok. Daha önce de dediğim gibi, insanın tek başına ölüp gitmesi büyük bir iş. Elbette bu en çok onun için zor, şikâyet de edemiyor."

"Yardım edebileceğim bir şey olsa keşke" dedim.

"Yardım edebileceğin bir şey yok" dedi Masahiko. "Sadece başıma gereksiz işler açmazsan memnun olurum... Şey, bu arada Tokyo'ya dönerken senin için endişelenip yarı yolda oraya uğradım, o sırada Bay Menşiki de ziyarete geldi. Harika gümüşi bir Jaguar'a binmiş beyaz saçlı, yakışıklı bir beyefendi."

"Hı hı, Bay Menşiki ile görüştüm. Evde olduğunu, konuştuğunuzu söyledi o da."

"Girişte kısa bir sohbet ettik. Oldukça ilginç birisi."

"*Çok* ilginç biridir" diye vurgulayarak düzelttim onu.

"Ne işle uğraşıyor?"

"Hiçbir iş yapmıyor. Çok fazla parası olduğundan çalışmaya ihtiyaç duymuyor. İnternette hisse, tahvil alım satımı ya-

pıyor, ama bu bir tür hobi ya da kâr getiren boş zaman eğlencesiymiş onun için."

"Ne güzel bir hikâyeymiş" dedi Masahiko etkilenmiş gibi. "Sanki Mars'taki güzel kanalların hikâyesini dinlermiş gibi. Orada Marslılar gondollarını altın küreklerle çekiyor. Kulaklarıyla ballı sigaralarını tüttürerek. Dinlemek bile insanın yüreğini ısıtıyor... Bu arada geçenlerde sende bıraktığım balık ayıklama bıçağını buldun mu?"

"Maalesef bulamadım" dedim. "Nereye gitti, anlamadım. Sana yenisini alayım."

"Hayır, endişe etme. O da senin gibi bir yere gidip hafıza kaybına uğramış olmalı. Bir ara geri gelir nasıl olsa."

"Muhtemelen" dedim. O bıçağı Tomohiko Amada'nın odasının ortasında bırakmamıştım demek ki. Kumandan'ın cesedi ve kan gölü gibi o da ortadan kaybolmuştu. Masahiko'nun dediği gibi, bir ara geri gelirdi elbet.

Böylece konuşmamız bitti. Yakın zamanda yine görüşelim deyip telefonu kapattık.

Tozlu Corolla Wagon'uma atlayıp şehre indim, alışveriş merkezine gittim. Süpermarkette bölgenin kadınları arasına karışıp alışveriş yaptım. Öğleden önce ev kadınlarının suratında pek de eğleniyorlarmış gibi bir ifade yoktu. Muhtemelen yaşamlarında pek de o kadar heyecan verici bir şey olmuyordu. Metafor ülkesinde karşı tarafa geçen kayığa binmek gibi şeyler yaşamıyorlardı.

Et, balık, sebze, süt, tofu; gözüme ilişen her şeyi arabaya koydum, kasada sıraya girip parayı ödedim. Yanımda taşıma çantam vardı, poşete gerek yok deyince beş yen tasarruf etmiş oldum. Sonra ucuz içki dükkânına uğradım, Sapporo marka biradan yirmi dörtlük kutu aldım. Eve dönüp aldıklarımı buzdolabına yerleştirdim. Derin dondurucuya koymam gerekenleri iyice sarıp koydum. Biraların sadece altısı-

nı soğuttum. Sonra büyük bir tencerede su kaynattım, salata için kuşkonmaz ve brokoli haşladım. Birkaç da yumurta kaynattım. Bu şekilde epey vakit geçirmiş oldum. Ama hâlâ vakit çoktu, Menşiki gibi arabayı yıkamayı düşündüm ama nasıl olsa tozlanacaktı, hemen vazgeçtim. Mutfakta sebze haşlamak daha verimli bir işti.

Saat on ikiyi biraz geçe Yuzu'yu çalıştığı mimarlık bürosundaki telefonundan aradım. Aslında duygularımın yatışması için birkaç gün daha bekleyip öyle konuşmak istiyordum, ama o karanlık kuyunun dibinde verdiğim kararı fazla zaman geçirmeden ona söylemek istiyordum. Öyle yapmazsam, duygularım değişebilirdi. Yuzu'yla konuşacağımı düşününce ahize elimde ağırlaştı sanki. Telefonu enerji dolu bir sesle genç bir kadın açtı, ona adımı söyledim. Sonra da Yuzu ile konuşmak istediğimi.

"Eşi misiniz?" diye şakıdı kadın.

Öyleyim, dedim. Artık onun eşi değildim ama bunu o kadına telefonda bütün detaylarıyla açıklamaya çalışmanın âlemi yoktu.

"Biraz bekleyin lütfen" dedi.

Epeyce bekledim. Yapacak bir işim yoktu ne de olsa, mutfak tezgâhına dayanıp ahize kulağımda Yuzu'nun telefona çıkmasını bekledim. Bir karga pencerenin önünden kanat çırparak geçti. Göz alıcı kara kanatları güneş ışığıyla parladı.

"Alo" dedi Yuzu.

Kısaca hal hatır sorduk birbirimize. Yakın zaman önce boşanan çiftler nasıl hal hatır sormalıydı, araya ne kadar mesafe koyup sohbet etse iyi olurdu bilmiyordum. Bu yüzden de olabildiğince basit, genel bir şekilde hal hatır sordum. İyi misin? İyiyim. Peki sen? Ağzımızdan çıkan bu kısa cümleler yaz ortasındaki sağanak yağışın kuru toprak tarafından bir anda emilmesi gibi emilip gidiyordu.

"Seninle buluşup yüz yüze konuşmak istediğim pek çok konu var" dedim bir cesaretle.

"Pek çok konu mu? Ne gibi?" diye sordu Yuzu. Böyle bir sorunun geleceğini tahmin edemediğimden (neden tahmin edememiştim acaba?) bir an tıkandım kaldım. Pek çok konu dediğim neydi acaba?

"Henüz içeriğini o kadar da düşünmedim" diye geveledim.

"Ama *pek çok konuda* konuşmak istiyorsun, öyle mi?"

"Evet, öyle. Düşününce, hiçbir şeyi doğru dürüst konuşamadan bu noktaya geldik."

Bir süre düşündü. Sonra, "Şey, ben hamileyim. Görüşebiliriz ama karnımın büyümüş olduğunu görünce şaşırmayasın" dedi.

"Biliyorum. Masahiko söyledi. Bana söylemesini istemişsin ondan."

"Öyleydi doğru ya" dedi.

"Karnının ne durumda olduğunu tam bilemiyorum tabii ama zahmet olmayacaksa bir kez görüşmek isterim."

"Biraz bekler misin?" dedi.

Bekledim. Ajandasını çıkardı, sayfaları çevirip programına bakıyor olmalıydı. O sırada ben de The Go-Go's ne tür şarkılar söylüyordu, hatırlamaya çalıştım. Masahiko Amada'nın iddia ettiği gibi harika bir grup olmadıklarını düşünüyordum ya da belki de onun dediği gibi yoldan çıkmış da olabilirdim.

"Önümüzdeki pazartesi akşamüzerim boş" dedi Yuzu.

Zihnimde hesap yaptım. Bugün çarşambaydı. Pazartesi çarşambadan beş gün sonraydı. Menşiki'nin boş cam şişelerini ve konserve kutularını çöpe çıkardığı gündü. Resim kursuna gitmediğim gündü. Ajandama bakmasam da olurdu, hiçbir programım yoktu çünkü. Acaba Menşiki çöp atmaya giderken hangi kıyafetleri giyiyordu?

"Pazartesi akşamüzeri ben de uygunum" dedim. "Yer ve zamana sen karar ver, ben sana uyarım."

Şincuku Gyoen İstasyonu yakınındaki pastanenin adını söyledi. O pastanenin adını söyleyince hatıralar canlandı. O pastane, onun iş yerinin yakınındaydı, karıkoca olarak birlikte yaşarken defalarca buluştuğumuz yerdi. Yuzu işten çıkınca yemeğe gitmeden önce buluştuğumuz yer. Onun biraz ilerisinde küçük bir istiridye lokantası vardı, taze istiridyeleri nispeten ucuza veriyordu. İyice soğutulmuş Chablis içerek yaban turpuyla birlikte ufak istiridyeleri yemeyi seviyordu. O istiridye lokantası yerinde duruyor muydu acaba?

"Altıyı biraz geçe orada buluşabilir miyiz?"

Olur, dedim.

"Geç kalmam."

"Sorun değil, geç kalsan da beklerim."

Peki, görüşmek üzere dedi. Sonra telefonu kapattı.

Bir süre elimde tuttuğum ahizeye bakakaldım. Yuzu ile görüşecektim. Başka bir erkekten olan çocuğunu yakın zamanda doğuracak karımla. Buluşma yerine ve saatine karar verilmişti. Bir sorun yoktu. Ama doğru bir şey mi yaptım, emin değildim. Ahize elimde çok ağırlaştı. Sanki taş devrinde yapılmış bir telefon gibi.

İyi de tamamen doğru ya da yanlış olan bir şey var mıydı ki bu dünyada? Yaşadığımız dünyada yağmur yağma olasılığı yüzde 30 da olabilirdi yüzde 70 de. Muhtemelen gerçeklik de aynıydı. Yüzde 30 ya da yüzde 70 doğru olabilirdi. Kargalar için hayat ne rahattı. Kargalar için yağmur ya yağar ya da yağmaz. Yüzde hesapları yapmak akıllarının ucundan geçmez.

Yuzu'yla konuştuktan sonra bir süre bir şey yapamadım. Yemek masası sandalyesine oturdum ve saatin akrebiyle yelkovanına bakarak yaklaşık bir saat geçirdim. Önümüzdeki hafta pazartesi günü Yuzu ile görüşecektim. Sonra "pek çok konuda" konuşacaktık. Mart ayından beri ilk kez yüz yüze gelecektik. Son görüşmemiz yağmurun sessizce yağdığı so-

ğuk bir mart günüydü, pazar öğleden sonrasıydı. O şimdi yedi aylık hamileydi. Hayatında büyük bir değişiklik olmuştu. Öte yandan ben hâlâ aynı bendim. Birkaç gün önce metafor dünyasının suyundan içmiş, varlık ile yokluğu ayıran nehri geçmiştim, böylece içimde bir şey değişmiş miydi acaba yoksa tek bir şey bile değişmemiş miydi, kendim de bilmiyordum.

Ahizeyi yeniden elime aldım, Şoko Akikava'yı aradım. Ne var ki yine kimse çıkmadı telefona. Telesekreter devreye girdi yalnızca. Vazgeçtim, oturma odasındaki kanepeye oturdum. Aramam gerekenleri aramıştım, geriye yapacak bir işim kalmamıştı. Uzun zamandır atölyeye adım atmamış gibi hissediyordum, bir yanım girip resim yapayım diyordu ama neyin resmini yapacağımı bilemedim.

Bruce Springsteen'in "The River" plağını döner tablaya yerleştirdim. Kanepeye uzanıp gözlerimi kapattım, müziğe kulak verdim. İlk plağın A tarafı bitince diğer tarafını çevirip B tarafını da dinledim. Bruce Springsteen'in "The River" albümü bu şekilde dinlenmeli diye düşündüm bir kez daha. A tarafı, "Independence Day" bitince, iki elinle plağı kaldırıp diğer tarafını çevirip B tarafının başına dikkatlice iğneyi bırakırsın. Sonra "Hungry Heart" çalar. Eğer böyle yapmayacaksan "The River" albümünü dinlemenin değeri kalır mı? Son derece kişisel bir düşünce benimkisi ama bu CD'de dinlenecek türde bir albüm değildir. "Rubber Soul" da, "Pet Sounds" da öyledir. Muhteşem müzikleri dinlemenin bir tarzı vardır. Bir adabı da.

Albümdeki E Street Band'ın performansı kusursuzdu. Orkestra şarkıcıyı harekete geçiriyor şarkıcı da orkestraya esin veriyordu. Gerçekliğin endişelerini bir süreliğine unutup müziğin detaylı tınılarına kulak verdim.

Plağı dinlemeyi bitirip de iğneyi kaldırdığımda, Menşiki'ye telefon etmemin iyi olacağını düşündüm. Önceki gün beni kuyudan kurtardığından beri konuşmamıştık. Ama neden-

se elim telefona gitmedi. Menşiki'ye karşı arada bir böyle isteksizlik duyduğum oluyordu. Genelde ilgi çekici biri olsa da bazen onunla görüşmek, sohbet etmek bana çok zor geliyordu. Aramızdaki uçurum çok genişti. Neden bilmiyordum. En azından şimdilik onun sesini duymak istemiyordum.

Nihayetinde Menşiki'ye telefon etmekten vazgeçtim. Daha sonraya bıraktım. Sonuçta gün yeni başlamış sayılırdı. "The River"ın ikinci plağını döner tablaya yerleştirdim. "Cadillac Ranch"ı dinlemek için ("hepimiz bir gün Cadillac Ranch'da bir araya geleceğiz") kanepeye uzanmaya fırsat bulamadan telefon çaldı. Plaktan iğneyi kaldırdım, mutfağa gidip ahizeyi elime aldım. Arayan Menşiki'dir diye düşünmüştüm. Şoko Akikava'ydı.

"Acaba bu sabah defalarca arayan siz miydiniz?" diye sordu açar açmaz.

Defalarca aradım, dedim. "Dün Bay Menşiki'den Marie'nin eve döndüğünü duymuştum, neler olduğunu merak edip aramıştım."

"Evet, Marie sağ salim geri geldi. Dün öğleden sonra. Size haber vermek için defalarca telefon ettim ama yoktunuz. Öyle olunca, ben de Bay Menşiki'ye haber verdim. Bir yere mi gitmiştiniz?"

"Evet, halletmem gereken bir iş vardı, uzak bir yere gitmiştim. Dün akşamüzeri döndüm ben de. Telefon etmek istedim size, ama telefon bulunmayan bir yerdeydim, cep telefonu da kullanmıyorum" dedim. Bu hiç de yalan sayılmazdı.

"Marie dün öğleden sonra geri geldi, üstü başı çamur içindeydi. Ama çok şükür ciddi bir yaralanma falan yok."

"Nereye kaybolmuş?"

"Bunu henüz bilmiyorum" dedi sesini alçaltıp. Sanki birisinin duymasından korkuyor gibi. "Neler olduğunu anlatmadı bana. Polise başvurmuş olduğumdan onlar da eve gelip ona

bir sürü soru sordular ama tek bir cevap alamadılar. Susuyor sadece. Polis de vazgeçip gitti; bir süre sonra, Marie kendine gelince yeniden sormak için gelmeye karar verdiler. Neyse, eve sağ salim döndü ya. Ama ne bana ne de babasına bir şey söylüyor. Bildiğiniz gibi inatçı bir çocuktur kendisi."

"Üstü başı çamur içindeydi, öyle mi?"

"Evet, her yeri çamur olmuştu. Sanki bir yerlere sürtünmüş gibi okul forması da parçalanmıştı, el ve ayaklarında da hafif çizikler var. Hastaneye götürecek kadar değil ama."

Aynı benim gibi diye düşündüm. Üstü başı çamur olmuş, kıyafetleri sürtünmeden parçalanmış. Yoksa Marie de benim sürünerek çıktığım aynı dar tünelden geçerek mi bu dünyaya geri gelmişti?

"Ve ağzından tek bir sözcük bile çıkmıyor, öyle mi?" diye sordum.

"Evet, eve döndüğünden beri tek bir sözcük bile çıkmadı ağzından. Bırakın sözcüğü, ses bile çıkarmadı. Sanki birisi dilini çalmış gibi."

"Büyük bir şok geçirmiş ve bu yüzden de hiç konuşmuyor, adeta dilini yutmuş gibi yani?"

"Hayır, öyle olduğunu sanmıyorum. Konuşmamaya karar vermiş bence, sessizliğini korumaya devam ediyor. Bugüne dek defalarca yaptığı gibi. Bir şeye çok kızdığında da böyle yapar. Bir kez karar verdi mi ne olursa olsun geri adım atmayan bir çocuktur o."

"Ortada bir suç yok değil mi?" diye sordum. "Birisi tarafından kaçırılıp tutulma gibi bir şey?"

"Onu da bilmiyorum. Kendisi ağzını açıp da tek bir şey bile demediğinden emin olamıyorum, ama biraz sakinleşince polis sorgulayacak Marie'yi" dedi Şoko Akikava. "Bu arada bencilce gelmezse sizden bir ricam olacak."

"Nedir acaba?"

"Mümkünse Marie ile siz konuşur musunuz? İkiniz baş

başa. Sadece size açabileceği şeyler olduğunu düşünüyorum çünkü. Belki size anlatır olanları."

Ahizeyi sol elimde tutarken dedikleri üzerine düşündüm. Marie Akikava ile baş başa kalınca acaba neyi, ne kadar konuşmak yerinde olurdu, hiç bilemiyordum. Benim kendi sırlarım vardı, onun da kendi sırları (belli ki vardı). Bir sır bir diğer sırla birleşince ortaya bir cevap çıkar mıydı acaba? Ama elbette onunla görüşmem gerekiyordu, konuşmamız gerekiyordu.

"Pekâlâ. Buluşup konuşalım" dedim. "Nereye geleyim?"

"Yoo, biz size gelelim her zamanki gibi. Bu daha iyi olur. Eğer sizin için de uygunsa."

"Uygun" dedim. "Özellikle yapmam gereken bir iş yok zaten. Ne zaman isterseniz buyurun."

"Hemen şimdi olur mu? Bugün okula göndermeyeceğim. Tabii Marie de size gelmek isterse."

"Sen konuşmasan da olur. Onun sana anlatacakları varmış diye iletin lütfen."

"Anladım. Dediğiniz gibi yaparım. Size çok zahmet olacak" dedi güzel halası. Sonra sessizce telefonu kapattı.

Yirmi dakika sonra yeniden telefon çaldı. Yine Şoko Akikava'ydı.

"Bugün öğleden sonra saat üç gibi size geleceğiz" dedi. "Marie de onayladı. Onayladı dediğim, hafifçe başını eğip kaldırdı."

Saat üçte bekliyor olacağım, dedim.

"Teşekkür ederim" dedi. "Ne yapacağımı şaşırmış haldeyim."

Ben de aynı durumdayım demek istedim ama sustum. Beklediği yanıt bu değildi.

"Elimden gelen her şeyi yapacağım. Ne kadar işe yarar bilemiyorum ama" dedim. Sonra telefonları kapattık.

Ahizeyi bıraktıktan sonra etrafa göz gezdirdim. Bir yerlerde Kumandan'ı görür müyüm diye. Ama hiçbir yerde görünmüyordu. Kumandan'ı özlediğimi hissettim. Görüntüsünü, tuhaf konuşma tarzını. Ama onu bir daha göremeyecektim. Küçük kalbine bıçak saplayıp onu kendi ellerimle öldürmüştüm. Masahiko Amada'nın evime getirdiği o keskin balık ayıklama bıçağıyla. Marie Akikava'yı gittiği yerden kurtarmak için. O yer *neresiydi*, bilmek zorundaydım.

59

Ölüm bizi ayırana dek

Marie Akikava gelmeden önce, az bir işi kalan portresine baktım yeniden. Tamamlandığında nasıl bir resim olacağını zihnimde canlandırdım. Ne var ki, tamamlanmıyordu. Çok yazık olsa da bu kaçınılmazdı. Neden o resmi tamamlayamayacağımı kendime de açıklayamıyordum. Mantıklı bir açıklama bulamıyordum. Sadece *öyle yapmak zorunda olduğumu* hissediyordum. Nedeni zaman içinde ortaya çıkar diye umuyordum. Ama büyük bir tehlikeyle karşı karşıya olduğumu biliyordum. Çok dikkatli olmalıydım.

Terasa çıktım, şezlonga oturup Menşiki'nin malikânesini boş bakışlarla seyrettim. Kır saçlı, yakışıklı Bay Menşiki. "Girişte kısa bir sohbet ettik. Oldukça ilginç birisi" demişti Masahiko onun için. "*Çok* ilginç biridir" diye vurgulayıp düzeltmiştim. Şimdiyse *Çok ama çok* ilginç biridir, diye düzeltsem yerinde olurdu.

Saat üçe doğru artık görmeye alıştığım mavi Toyota Prius yamaçtan yukarı çıkıp geldi ve evin önünde her zamanki yerinde durdu. Motor kapandı, şoför tarafının kapısı açıldı ve içinden Şoko Akikava indi. İki dizini birleştirip bedenini yana döndürerek, zarif bir şekilde. Biraz sonra diğer taraftan Marie Akikava indi. Son derece zahmet çekiyormuş gibi hareket ederek, ağır ağır. Sabahki bulutlar sürüklenip gitmiş, geriye kışın ilk günlerinin açık mavi gökyüzü kalmıştı. Dağlardan esen soğuk rüzgâr iki kadının yumuşak saçlarını sa-

vurdu. Marie Akikava alnına düşen kâkülünü eliyle sıkıntılı bir şekilde geri itti.

Marie etek giymişti, ender bir durumdu bu. Dizine kadar uzanan, lacivert, yün bir etek. Onun altına mavi tayt giymişti. Beyaz bluzunun üzerine de V yaka kaşmir kazak. Kazağı koyu üzüm rengindeydi. Ayakkabıları koyu kahverengi mokasendi. Böyle giyinince seçkin bir ailede özenle büyütülmüş, normal, sağlıklı ve güzel bir kız çocuğu gibi görünüyordu. Eksantrik hiçbir yanı olmayan. Göğsünde bir kabarıklık da yoktu hâlâ.

Şoko Akikava bugün üzerine tam oturan soluk gri pantolon giymişti. Parlak siyah, hafif topuklu ayakkabılar. Ve kolları uzun, beyaz örgü ceket. Belinde kemer vardı. Göğüslerinin çıkıntısı, örgü ceketin altından belli oluyordu. Elinde siyah, mineli gibi görünen bir el çantası taşıyordu. Kadınlar nedense hep ellerinde böyle bir şey taşıyordu. Acaba içinde ne taşıyorlar diye hep merak ederdim. Marie hiçbir şey taşımıyordu. Her zamanki gibi ellerini sokacağı cepleri olmadığından biraz şaşkın görünüyordu.

Genç hala ve genç yeğen, yaşları ve gelişim farkları bir yana, ayrı ayrı güzellikte kadınlar. Onları perde aralığından gözledim. İkisi yan yana yürürken dünya daha aydınlık bir yer gibi görünüyordu sanki. Noel ve yeni yılın birbiri ardına gelişi gibi.

Kapı zili çaldı, açmaya gittim. Şoko Akikava nazikçe selam verdi. İçeri buyur ettim. Marie dudaklarını sımsıkı kapamıştı, tek bir şey bile demedi. Sanki birisi alt ve üst dudağını sımsıkı dikmiş gibi. Kararlı bir kızdı. Bir kez karar verince vazgeçmiyordu.

İkisini her zamanki gibi oturma odasına buyur ettim. Şoko Akikava, size de zahmet verdik diye uzun uzadıya özür dilemeye kalktı ama onu durdurdum. Sosyal sohbetlerle kaybedecek vaktimiz yoktu.

"Mümkünse bir süre Marie ile baş başa konuşabilir miyim?" diye sorarak doğrudan konuya girdim. "İyi olur bence. İki saat kadar sonra buraya Marie'yi almaya gelirsiniz. Olur mu?"

"Olur tabii" dedi genç halası biraz şaşırmış halde. "Marie için de uygunsa, benim için sorun değil."

Marie başını hafif bir şekilde salladı. Bu, olur demekti.

Şoko Akikava küçük gümüş saatine baktı.

"Saat beş gibi gelirim. O sırada evde olacağım, gerekirse arayabilirsiniz."

Gerekirse ararım, dedim.

Aklına takılan bir şey varmış gibi Şoko Akikava mineli el çantasını sıkıca kavramış halde bir süre sessizce dikildi. Sonra, sanki bir karara varmış gibi iç çekti, gülümsedi ve girişe yöneldi. Prius'un motoru çalıştı (sesi tam duyamıyordum ama çalıştı diye tahmin ediyordum), araba yamaçtan aşağıya doğru gidip gözden kayboldu. Marie Akikava ile evde baş başa kalmıştık artık.

Kız kanepeye oturdu, dudaklarını sımsıkı kapatmış, gözlerini dizlerine dikmişti. Taytın içindeki dizlerini sımsıkı birbirine yapıştırmıştı. Pileli beyaz bluzu güzelce ütülenmişti.

Bir süre derin bir sessizlik oldu aramızda. Sonra, "Sen konuşmasan da olur. Susmak istiyorsan, susabilirsin. Bu yüzden gerilmene gerek yok. Ben konuşayım, beni dinlemen yeter. Olur mu?" dedim.

Marie başını kaldırıp bana baktı. Ancak bir şey demedi. Ne onayladı ne de itiraz etti. Sadece bana bakıyordu. Yüzünde hiçbir duygu ifadesi yoktu. Yüzüne bakınca bir kış gecesinde bembeyaz soğuk aya bakıyormuşum gibi bir hisse kapıldım. Sanırım yüreğini bir süreliğine ay gibi yapmıştı. Gökyüzünde süzülen o soğuk taş kütlesi gibi yapmıştı.

"Senden bir yardım isteyeceğim önce" dedim. "Atölyeye gelir misin?"

Sandalyeden kalktım ve atölyeye geçtim, kız da bir süre sonra kanepeden kalkıp arkamdan geldi. Atölyenin içi sessizdi. Önce karosen sobasını yaktım. Perdeyi açtım, öğleden sonra güneşi karşıdaki dağın yan tarafına vurmuştu. Şövalenin üzerinde Marie'nin henüz bitmemiş olan portresi duruyordu. Neredeyse tamamlanmak üzereydi. Marie o resme şöyle bir göz attı, sanki görmemesi gereken bir şeyi görmüş gibi hemen bakışını çevirdi.

Yere eğilip Tomohiko Amada'nın *Kumandanı Öldürmek* resmini sarılı olduğu bezden çıkarıp duvara astım. Sonra Marie Akikava'yı tabureye oturttum ve tam karşısından o resme bakmasını istedim.

"Bu resmi daha önce gördün mü?"

Marie başını hafifçe sallayarak onayladı.

"Bu resmin adı *Kumandanı Öldürmek*. En azından üzerindeki isimlikte öyle yazıyordu. Tomohiko Amada'nın yaptığı bir resim, ne zaman yaptığını bilmiyorum ama mükemmel eserlerinden biri. Kompozisyon harika, tekniği de mükemmel. Her bir karakteri resmedişi gerçekçi, ikna gücü de yüksek."

Biraz durdum. Söylediklerimi idrak etmesini bekledim. Sonra devam ettim.

"Ama bu resim bu evin çatı katında saklı duruyordu. Kimse tarafından görülmemesi için kâğıda sarılmıştı, muhtemelen de uzun zamandır orada kapalı kalmıştı. Ben şans eseri bulup aşağıya taşıdım. Ressamından başka bu resmi gören bir benim, bir de sensin. Halan da buraya ilk geldiğinde bu resim gözünün önündeydi ama ilgisini çekmedi. Tomohiko Amada'nın neden bu resmi çatı katına gizlediğini bilmiyorum. Böylesine muhteşem bir resim olmasına, eserleri arasında en iyi çalışmalarından biri olmasına rağmen, neden özellikle hiç görülmeyecek bir yere koymuştu acaba?"

Marie hiçbir şey demeden taburede oturup *Kumandanı Öldürmek*'e ciddi gözlerle bakmaya devam etti.

"Bu resmi ortaya çıkarmamla birlikte art arda pek çok şey olmaya başladı. Pek çok tuhaf şey. Önce Bay Menşiki adındaki kişi özel bir çaba sarf ederek benimle tanıştı. Vadinin diğer tarafında yaşayan Bay Menşiki. Hani evine gitmiştiniz."

Marie başını sallayarak hafifçe onayladı.

"Sonra koruluğun arkasındaki eski tapınaktaki o tuhaf kuyuyu açığa çıkardık. Gece yarısı ağır taşların altından gelen bir çan sesi duyulmaya başladı. O taşları elle kaldırmak mümkün değildi. Fazla büyük, fazla ağırdılar. Öyle olunca da Bay Menşiki işçiler getirdi, ağır makinelerle taşlar yerinden kaldırıldı. Neden Bay Menşiki tüm bu zahmetlere girmek zorunda hissetmişti, o zaman anlamadığım gibi şimdi de bilmiyorum. Ama sonuçta yardım etti ve büyük de bir harcama yaparak taşları yerinden kaldırttı. Böylece ortaya o kuyu çıktı. Çapı iki metre kadar olan yuvarlak kuyu. Taş duvarları özenle örülmüş yuvarlak taş oda. Kim, ne için böyle bir şey yapmış, bu tam bir muammaydı. Sen o kuyuyu biliyorsun artık, öyle değil mi?"

Marie evet anlamında salladı başını.

"O kuyuyu açınca içeriden Kumandan çıkıp geldi. Bu resimde olanla aynı kişi."

Resmin önünde durdum, resimdeki kumandanı işaret ettim. Marie dosdoğru o görüntüye baktı. Ama ifadesinde hiçbir değişiklik yoktu.

"Bununla aynı yüze sahipti, aynı kıyafetleri giyiyordu. Yalnızca boyu altmış santimetre ya var ya yoktu. Çok küçüktü. Değişik bir konuşma tarzı vardı. Ama benden başkası onu göremiyordu. Kendisine *idea* diyordu. Dediğine göre o kuyunun içinde kapalı kalmış. Diğer bir deyişle, ben ve Bay Menşiki onu kuyunun içinden kurtarmış olduk. *İdea* nedir biliyor musun?"

Hayır anlamında başını salladı.

"*İdea* denilen şey, bir tür kavramdır. Ama tüm kavramlar *idea* değildir. Sözgelimi aşkın kendisi *idea* olmayabilir. Ama

aşkı oluşturan şeyler kuşkusuz bir *idea*'dır. *İdea* olmadan aşk var olamaz. Ama bunları anlatmaya bir başlarsak sonu gelmez. Dürüst olursam, ben de *idea* nedir tam olarak bilemiyorum. Ama *idea* kavram olduğundan bir şekli yoktur. Soyuttur. İnsanların gözüne görünmediği için o *idea* bu resmin içindeki kumandanın şeklini almış, yani ödünç almış ve bana görünür olmuştu. Anladın mı buraya kadar olanı?"

"Çoğunu anladım" diye Marie ilk kez konuştu. "O kişiyle daha önce ben de görüşmüştüm."

"Görüşmüş müydün?" diye şaşkınlık içinde Marie'nin yüzüne bakakaldım. Bir süre konuşamadım. Sonra Kumandan'ın İzukogen'deki bakımevinde bana dediğini hatırladım. "*Az önce onunla orada görüştüm. Kısaca konuştuk.*"

"Kumandan'la görüşmüşlüğün var yani?"

Marie başıyla onayladı.

"Ne zaman, nerede?"

"Bay Menşiki'nin evinde" dedi.

"Sana ne demişti?"

Marie bir kez daha dudaklarını sımsıkı kapattı. Daha fazla konuşmak istemediğini gösteren bir işaretti bu. Bu yüzden ben de zorlamadım.

"Bu resimden başka kişiler de çıkıp geldi" dedim. "Resmin sol alt köşesindeki saçı sakalı birbirine karışmış tuhaf suratlı adamı görüyorsun değil mi? İşte o."

Uzun Surat'ı gösterdim.

"Ben bu adama geçici olarak 'Uzun Surat' dedim, tuhaf görünüşlü biri. O da küçüktü, boyu yetmiş santimetre kadardı. O da resimden çıkıp bana göründü, resimdeki gibi bir kapağı kaldırıp kuyuyu açtı, beni oradan yeraltındaki dünyaya yönlendirdi. Yönlendirdi dediğime bakma, biraz itip kakmak gerekti aslında kendisini."

Marie uzun bir süre Uzun Surat'a baktı. Ancak bir şey demedi.

Konuşmaya devam ettim. "Oradan o koyu karanlık yeraltı dünyasında yürüdüm, tepeleri aştım, güçlü akıntısı olan bir nehri geçtim, sonra genç ve güzel bir kadına rastladım. Mozart'ın *Don Giovanni* operasındaki karakterle eşleştirip Donna Anna diye çağırdım onu. O da küçüktü. Beni mağaradaki tünele yönlendirdi. Oradan geçebilmem için ölmüş kız kardeşimle birlikte bana destek oldular, kurtardılar beni. O ikisi olmasaydı, ben o tüneli aşmayı başaramaz, yeraltı ülkesinde kapana kısılmış gibi kalırdım. Belki (elbette bu bir tahminden öteye gitmiyor) Donna Anna, Tomohiko Amada'nın sevgilisiydi, gençliğinde Viyana'da öğrenim gördüğü sırada. Bundan yaklaşık yetmiş yıl önce, kadın siyasi suçtan cezalandırılmıştı."

Marie resimdeki Donna Anna'ya baktı. Marie'nin yüzü kış gecesindeki beyaz ay gibiydi, ifadeden yoksundu.

Ya da Donna Anna, Marie Akikava'nnı eşekarıları tarafından sokulup öldürülen annesi de olabilirdi. Marie'yi kurtarmak istemişti. Donna Anna, aynı anda pek çok şeyin sembolü olabilirdi. Bu kadarını ona söylemedim.

"Burada bir adam daha var" dedim. Yerde ters yüz duran diğer resmi çevirdim, duvara dayadım. Henüz tamamlanmamış *Beyaz Subaru Forester'lı Adam*'ın portresiydi bu. İlk bakışta tuvalde üç renk boya görünüyordu. Ancak kalın boya tabakasının içine Beyaz Subaru Forester'lı Adam resmedilmişti. Ben onu görüyordum. Ama başkası göremiyordu.

"Bu resmi de daha önce görmüştün değil mi?"

Marie Akikava bir şey demeden başıyla onayladı.

"Sen, bu resmin artık tamamlanmış olduğunu, o haliyle de iyi olduğunu söylemiştin."

Marie başını hafifçe sallayarak dediğimi onayladı.

"Burada resmedilen ya da sonunda resmetmem gerekecek olan kişiye Beyaz Subaru Forester'lı Adam diyorum. Onunla Miyazaki Bölgesi'ndeki küçük sahil şehrinde karşılaşmıştım.

İki kere hem de. Çok gizemli, anlamlı karşılaşmalardı. Nasıl biri olduğunu bilmiyorum. Adını da. Ama bir an onun portresini yapmam gerektiğini düşündüm. *Çok güçlü* bir istekle. Onun görüntüsünü hatırladığım haliyle resmetmeye başladım ama bir türlü bitiremedim. O yüzden bu şekilde üzerine boya sürülmüş halde duruyor."

Marie'nin dudakları hâlâ tek bir çizgi halindeydi.

Sonra başını sallayarak "O adamdan korkuyorum" dedi.

"O adam?" dedim. Sonra bakışlarını takip ettim. Benim resmettiğim *Beyaz Subaru Forester'lı Adam*'a bakıyordu.

"Resimden mi söz ediyorsun? Beyaz Subaru Forester'lı Adam'dan mı korkuyorsun?"

Başıyla onayladı. Korksa da resimden gözlerini ayıramıyordu.

"Sen o adamı görebiliyor musun?"

Marie başıyla onayladı. "Boyanın altından o adamı görüyorum. Orada dikilmiş bana bakıyor. Siyah şapka var başında."

Resmi yerden kaldırıp yeniden ters çevirdim.

"Sen de resimdeki Beyaz Subaru Forester'lı Adam'ı görüyorsun. Normalde kimse göremiyor onu" dedim. "Ama daha fazla bakmasan iyi olur. Buna gerek yok şimdi."

Marie aynı fikirde olduğunu göstermek için başını salladı.

"Beyaz Subaru Forester'lı Adam'ın bu dünyada gerçekten var olup olmadığını bilmiyorum. Birisi ya da bir şey o adamın görüntüsünü bir süreliğine ödünç almıştır belki. *İdea*'nın kumandanın görüntüsünü ödünç alması gibi. Ya da ben orada kendi gölgemi görüyorumdur belki. Ama gerçek karanlığın içinde o sadece bir gölge değildi. Gerçek bir his veren, canlı ve hareket eden *bir şeydi*. O yerdekiler ona 'İkili Metafor' diye ad takmışlardı. Bir gün o resmi bitirmeyi istiyorum. Ama şu an için henüz erken. Henüz çok tehlikeli. Bazı şeyler öyle sakınmadan aydınlığa çekilmez çünkü. Ama ben şimdilik..."

Marie bir şey demeden dosdoğru yüzüme bakıyordu. Cümlenin sonunu getirmeyi başaramadım.

"... Pek çok kişinin yardımıyla o yeraltı dünyasını geçtim, dar ve karanlık tünelden çıktım, buradaki gerçek dünyaya geri geldim. Bununla birlikte, aynı zamanda da, sen de *bir yerlerden* kurtulup geri geldin. Bu tesadüfün ötesinde bir şey. Sen cuma gününden itibaren dört gün boyunca ortadan kayboldun. Ben de cumartesiden sonra üç gün yoktum. İkimiz de salı günü *geri döndük*. Bu iki olay bir yerde birleşmiş olmalı. Kumandan, deyim yerindeyse, bir bağlantı sağlama işlevi üstlendi. Ama o artık bu dünyada değil. Görevini yerine getirip aramızdan ayrıldı. Geride sadece sen ve ben kaldık, bu çemberi sadece ikimiz kapatabiliriz. Söylediklerime inanıyor musun?"

Marie başıyla onayladı.

"Bunları seninle konuşmak, bu yüzden de baş başa kalmak istedim."

Marie hâlâ dosdoğru yüzüme bakıyordu.

"Gerçekte olanları anlatsam kimse bana inanmaz. Delirdiğimi düşünürler. Ne de olsa mantıksız, gerçeklerden çok uzak bir hikâye bu. Ama senin bunları anlayabileceğini düşünüyorum. Bu yüzden de, bu konuşmayı yaparken *Kumandanı Öldürmek* tablosunu sana göstermek zorundaydım. Öyle yapmasaydım, konuşma ilerlemezdi. Ama senden başka birinin bu resmi görmesini istemiyorum."

Marie susmuş, yüzüme bakıyordu. Gözbebeklerine yavaş yavaş bir yaşam ışığı dönmeye başlamıştı.

"Bu, Tomohiko Amada'nın içine ruhundan bir şeyler koyduğu bir resim. Onun derin duygularıyla dolu. Kendi etini kesip kanını akıtır gibi yapmış bu resmi. Muhtemelen yaşamında sadece bir kez bu türde bir resim yapmıştır. Kendisi ve artık bu dünyada olmayan arkadaşları için, deyim yerindeyse onların ruhlarını huzura kavuşturmak için yapmış sanki. Dökülen onca kanın arındırılması için bir eser."

“Ölenlerin ruhlarını huzura kavuşturmak mı?”

“Ruhları avutup yaraları şifalandırmak için. Bu yüzden de eleştiri, övgü veya ekonomik beklenti kaygısı olmadan yapmış. Zaten insan içine de çıkarmamış. Bu resmi yapması, onun var olması Amada için yeterliymiş. Kâğıda sarıp çatı katına gizlese de, başkalarına göstermese de. Ben de onun bu arzusuna saygı göstermek istiyorum.”

Aramızda bir süre derin bir sessizlik oldu.

“Eskiden beri buralara oynamaya geldiğini söylemiştin. Gizli geçitten geçerek. Öyleydi, değil mi?”

Marie başıyla onayladı.

“Peki, buralarda hiç Tomohiko Amada’ya rastladın mı?”

“Evet. Ama hiç konuşmadık. Uzaktan gizlice bakıyordum ona. O amcanın resim yapışını izlerdim. Arazisine izinsiz giriyordum çünkü.”

Başımı salladım. O manzarayı zihnimde canlandırdım. Gölgelerin içine saklanmış Marie gizlice atölyenin içine bakıyor. Tomohiko Amada taburesine oturmuş, kendini kaptırmış halde fırçaları kullanıyor. Birisinin kendisini gözetleyebileceği aklının ucundan bile geçmiyor.

“Yardımımı istediğini söylemiştin değil mi az önce?” dedi Marie Akikava.

“Öyle demiştim. Bir şey var” dedim. “Bu iki resmi sımsıkı bir şekilde paketleyip kimsenin göremeyeceği çatı katına kaldırmama yardım etmeni istiyorum. *Kumandanı Öldürmek* ve *Beyaz Subaru Forester’lı Adam*’ı. Bu resimlere artık ihtiyacımız kalmadığını düşünüyorum. Mümkünse bana yardım eder misin?”

Marie bir şey demeden başıyla onayladı. Tek başıma yapmak istememiştim bu işi. Yardım etmesinden ziyade bir görgü tanığına, bir gözlemciye ihtiyacım vardı. Sırrımı paylaşacak, ağzı sıkı birine.

Mutfaktan ip ve bıçak getirdim. Sonra Marie ile birlikte

Kumandanı Öldürmek'i paketledik. Kahverengi Japon kâğıdı ile özenle sardık, iple bağlayıp üzerine beyaz örtü geçirdik ve onun üzerinden de bir kez daha iple sardık. Kolayca açılmayacak şekilde, çok sıkı biçimde. *Beyaz Subaru Forester'lı Adam*'ın boyası henüz tam kurumamıştı, daha gevşek sarmakla yetindik. Sonra onları kucaklayıp misafir odasına geçtik, gömme dolaba girdik. Portatif merdivene çıktım ve tavandaki kapağı açtım (düşününce, bu Uzun Surat'ın itip açtığı kare kapağa çok benziyordu), çatı katına çıktım. Çatı katı soğuktu ama insana kendini iyi hissettiren bir serinlikti bu. Marie aşağıdan resimleri uzattı. Önce, *Kumandanı Öldürmek*'i aldım, sonra *Beyaz Subaru Forester'lı Adam*'ı. Sonra da ikisini duvarda yan yana dayadım.

O an bir şey fark ettim. Çatı katında yalnız değildim. Biri, bir varlık vardı. Yutkundum. Sonra onu gördüm. Baykuşu. Çatı katına ilk çıktığımda gördüğüm o baykuş olmalıydı. O gece kuşu, önceki sefer olduğu gibi aynı kirişin üzerindeydi. Aynı şekilde heykel gibi duruyordu. Yakınına gitsem de umursamadı. Daha önce olduğu gibi.

"Buraya gelsene" diye kısık sesle yanıma çağırdım Marie'yi. "Sana harika bir şey göstereceğim. Ses çıkarmamaya gayret edip yukarı gel haydi."

Meraklı bakışlarla portatif merdivenden çıkıp çatı katına geldi Marie. İki elimle onu tutup yukarı çektim. Çatı katının zemini bembeyaz toz kaplıydı, yün eteği tozlanacaktı ama umursuyor gibi görünmüyordu. Yere oturup baykuşun üzerinde durduğu kirişi işaret ettim. Marie yanımda dizlerinin üzerine oturdu ve büyülenmiş gibi ona baktı. Kuş çok güzeldi. Sanki kanatları olan bir kedi gibi.

"Bu baykuş hep burada yaşıyor" dedim kısık sesle. "Geceleri ormana gidip avlanıyor, sabah olunca da geri gelip burada dinleniyor. Şurada girip çıktığı yer var."

Tel örgüsü yırtılmış havalandırmayı gösterdim. Marie ba-

şıyla onayladı. Kulağımın dibinde kısık, sessiz nefes alıp verişlerini duyuyordum.

Konuşmadan baykuşa bakıyorduk. Baykuş bizi dikkate almıyor, öylece durmuş sessizce dinleniyordu. Aramızda sessiz bir anlaşma yapmış, bu evi paylaşıyorduk. Gündüzleri çalışan biri ve geceleri çalışan biri olarak, oradaki bilinç alanını yarı yarıya paylaşıyorduk.

Marie küçük eliyle elimi tuttu. Sonra başını omzuma yasladı. Ben de onun elini nazikçe tutarak karşılık verdim. Kız kardeşim Komi'yle de bu şekilde uzun saatler geçirirdik. İyi geçinen iki kardeştik. Duygularımız doğal olarak birbirine ulaşırdı. Ölüm bizi ayırana dek.

Marie'nin bedenindeki gerginliğin akıp gittiğini anladım. İçinde kaskatı olmuş şey azar azar çözüldü. Omzuma koyduğu başını okşadım. Düz, yumuşak saçlarını. Elim çenesine dokununca, ağladığını anladım. Sanki kalpten fışkıran kan gibi sıcak gözyaşlarıydı bunlar. Bir süre o şekilde ona sarılmaya devam ettim. Kızcağızın ağlamaya ihtiyacı vardı. Ama doğru düzgün ağlayamamıştı. Muhtemelen çok uzun zamandan beri. Ben ve baykuş, kızı hiçbir şey demeden izledik.

Havalandırma deliğindeki tel örgünün yırtık kısmından öğleden sonra güneşinin ışıkları bir eğimle içeriye sızıyordu. Etrafımızda sadece sessizlik ve beyaz toz vardı. Çok, çok eski zamanlardan kalmış bir sessizlik ve toz. Rüzgâr sesi duyulmuyordu. Ve baykuş kirişin üzerinde, ormanın bilgeliğini sessizce koruyordu. O bilgelik de aynı şekilde çok eski zamanlardan mirastı.

Marie Akikava uzun bir süre sessizce ağladı. Ağlamaya devam ettiğini bedenimde hissettiğim hafif titreşimlerden anladım. Saçlarını hafifçe okşamayı sürdürdüm. Sanki ikimiz zaman nehrinde akışın ters yönünde gidiyormuşuz gibi...

60

Eğer o insan çok uzun ellere sahipse

"Bay Menşiki'nin evindeydim. Dört gün boyunca" dedi Marie Akikava. Hiç durmadan gözyaşı döktükten sonra nihayet konuşmaya başladı.

Atölyedeydik. Marie resim yaparken kullandığım yuvarlak tabureye oturmuş, eteğinin altından çıkan dizlerini birbirine dayamıştı. Ben de pencerenin eşiğine dayanmış ayaktaydım. Güzel bacakları vardı. Kalın taytın üzerinden bile anlaşılıyordu. Biraz daha serpilince muhtemelen o bacaklar pek çok erkeğin bakışlarını çekecekti. O zamana göğüsleri de biraz daha çıkardı sanırım. Ama şimdilik o yetişkinliğin giriş kapısında bocalayan endişe içindeki bir kız çocuğundan başka bir şey değildi.

"Bay Menşiki'nin evinde miydin?" diye sordum. "Anlamadım. Biraz daha detaylıca anlatabilir misin?"

"Bay Menşiki'nin evine gittim, çünkü onu daha yakından tanımak zorundaydım. Öncelikle, neden her akşam bizim evi teleskopla izlediğini öğrenmek istiyordum. Sırf bunun için o büyük evi satın aldı bence. Vadinin karşı tarafından bizim evi gözetlemek için. Ama bunu neden yapmak zorunda olduğunu anlamıyordum. Normal bir durum değildi. Bunun çok önemli bir nedeni olmalıydı."

"Bu yüzden mi onun evine ziyarete gittin?"

Marie hayır anlamında başını salladı. "Ziyarete gitmedim. Gizlice girdim içeri. Ama oradan çıkamadım sonra."

"Gizlice mi girdin?"

"Öyle, aynı bir hırsız gibi. Hırsızlık niyetim yoktu tabii ki."

Cuma sabahı dersleri bitince, okulun arka kapısından çıkmıştı. Sabahtan okula gitmeyince hemen eve haber veriliyordu çünkü. Ancak öğle tatilinin ardından gizlice çıkıp öğleden sonraki dersleri asınca, eve haber verilmiyordu. Her nedense, sistem böyleydi. Şimdiye dek bir kez bile böyle bir şey yapmamıştı, sonra öğretmenlerinin dikkatini çekerse, bir şeyler söyler, kurtulurdu. Otobüse binip evin yakınına dek gelmiş. Ama kendi evine dönmeyip evinin tam zıt yönündeki dağa tırmanıp Bay Menşiki'nin evine gitmiş.

Marie o malikâneye gizlice girmek niyetinde değilmiş aslında. Birdenbire gelmiş bu düşünce aklına. Öte yandan direkt giriş kapısının zilini çalıp kendini içeri buyur ettirme niyetinde de değilmiş. Hiçbir planı yokmuş. Bir metal parçasının mıknatıs tarafından güçlü bir şekilde çekilmesi gibi, o beyaz malikâne tarafından çekiliyormuş sanki. Parmaklığın dışından eve bakmakla da Menşiki'nin sırrını çözebileceğini düşünmüyormuş. O kadarını biliyormuş. Ama bir türlü merakını yenememiş. Ayakları kendiliğinden oraya doğru yönelmiş.

O malikâneye varana dek uzun yamacı çıkmak zorunda kalmıştı. Geriye baktığında dağların arasından görünen deniz göz alıcı şekilde parlıyordu. Malikânenin çevresi yüksek parmaklıklarla çevriliydi, girişte de elektrik sistemiyle açılıp kapanan sağlam sürgülü kapı vardı. Onun her iki tarafına da güvenlik kamerası yerleştirilmişti. Kapının sütunlarından birine de güvenlik şirketinin çıkartması yapıştırılmıştı. Dikkatsizce yaklaşmak olmazdı. Kapının yakınındaki çimenlere gizlendi, bir süre etrafı gözledi. Ne kapının iç tarafında ne de dışında bir hareket gördü.

Yarım saat kadar orada amaçsızca zaman geçirdi, tam vazgeçip geri dönmeyi düşünürken bir kamyonet yamacı tırma-

narak çıkıp geldi. Kargo şirketiydi gelen. Kamyonet kapının önünde durdu, elinde klasör olan üniformalı bir adam indi içinden. Kapının önünde durdu, kapı sütunundaki zili çaldı. Sonra içerideki biriyle dahili telefondan kısa bir görüşme yaptı. Bir süre sonra ahşap kapı yavaş yavaş içeriye doğru açıldı, adam hızlı bir şekilde kamyonete bindi ve içeriye doğru sürdü.

Detaylı düşünecek zaman yoktu. Kamyonet içeri girince Marie de çimenlerden fırladığı gibi kapanmak üzere olan kapıdan içeriye son hızla girdi. Ucu ucuna yetişmişti, kapının kapanmasına ramak kala içeri girebildi. Güvenlik kamerasına yakalanmış olabilirdi. Ama sorgulayacak zaman yoktu. Daha çok korktuğu şey köpekti. Menşiki bekçi köpeği besliyor olabilirdi. Koşup gelirken düşünmemişti bunu. İçeri girip de kapı kapandıktan sonra, bir anda aklına gelmişti. Bu kadar büyük bir evin bahçesinde Doberman beslenmesi hiç de tuhaf kaçmazdı. Öyle koca bir köpek varsa, çok zor duruma düşecekti. Köpeklerden korkardı. Ama şanslıydı, köpek falan çıkmadı karşısına. Havlama sesi de işitmedi. Düşününce, daha önce buraya geldiğinde de bir köpekten söz edilmediğini hatırlamıştı.

İçeri girdikten sonra çalıların arkasına gizlenip durumunu değerlendirdi. Boğazı kurumuştu. Hırsız gibi girdim eve diye düşündü. Haneye tecavüz –kuşkusuz yasalara karşı gelmişti. Kameralardaki görüntüler kesin delil olurdu.

Yaptığı şey doğru muydu, değil miydi, şimdi bile emin olamıyordu. Kargo şirketi kamyonetinin içeri girdiğini görüp adeta refleksle içeri girmişti. Bunun nasıl sonuçlar getireceğini düşünmek için zamanı yoktu. Böylesi bir şans bir daha ele geçmeyebilirdi. Yapacaksa şimdi yapmalıydı; böyle düşünüp anlık hareket etmişti. Mantıklı düşünmektense hemen harekete geçmişti. Ne var ki en ufak bir pişmanlık duymuyordu.

Gizlendiği çalıların arkasından kargo kamyonetinin yamaç yoluna geri çıkmaya hazırlandığını gördü. Kapı bir kez daha içeri doğru açıldı, kamyonet dışarı çıktı. Dışarı çıkmak istiyorsa şimdi tam zamanıydı. O kapı kapanmadan önce hemen koşmalıydı. Öyle yaparsa güvenli dünyaya dönebilirdi. Suçlu da olmazdı. Ancak öyle yapmadı. Çalıların arkasına gizlenmiş olarak içeriden kapının yavaşça kapanmasını izledi. Dudaklarını ısırıp duruyordu.

Ondan sonra on dakika bekledi. Kolundaki Casio G Shock saatine bakmıştı, tam olarak on dakika bekledikten sonra çalıların arkasından çıktı. Kameraya yakalanmayacak şekilde eğilerek girişe doğru hafif bir eğimle inen yoldan hızlı adımlarla indi. Saat öğleden sonra iki buçuktu.

Menşiki'ye yakalanırsam ne yaparım acaba, diye düşündü. Böyle bir şeyle karşılaşırsam bir şekilde üstesinden gelirim dedi kendi kendine. Menşiki ona karşı derin bir ilgi (ya da ilgiye benzer bir şey) gösteriyordu. Buraya tek başıma ziyarete geldim, kapı da şans eseri açık olunca içeri girdim derdi. Bir oyun gibi göstererek. Çocuksu bir yüz ifadesiyle bunları söylerse, mutlaka Menşiki de ona inanırdı. *O adam bir şeylere inanmak istiyor*, benim diyeceklerime de olduğu gibi inanacaktır, böyle düşündü. Kızın anlayamadığı o "derin ilgi"nin nasıl oluştuğuydu –bu onun için iyi bir şey miydi, yoksa kötü mü?

Eğimli araba yolunun sonunda malikânenin giriş kapısı vardı. Kapının yanında da zil. Ancak zili çalamazdı. Girişteki araba parkının yuvarlak alanından uzak durarak büyük bir daire çizdi, çalılık ve bitkilerin arkasına gizlenerek malikânenin beton yan duvarı tarafında saat yönünde ilerledi. Girişin yanında iki arabalık garaj vardı. Garajın kepengi inikti. Biraz ilerleyince evden biraz uzakta kulübe gibi zarif bir bina vardı. Misafirler için yapılmış gibi duruyordu. Onun karşısında tenis kortu vardı. İlk kez tenis kortu olan bir ev

görüyordu. Bay Menşiki burada acaba kiminle tenis oynuyordu? Ne var ki tenis kortu çok uzun zamandan beri kullanılmamış gibi görünüyordu. File çekilmemiş, zemini dökülmüş yapraklarla kaplanmıştı, yere çizilmiş beyaz çizgiler de neredeyse silinmişti.

Malikânenin dağ tarafındaki pencereleri küçüktü, hepsinin kepengi kapalıydı; buradan eve girmek mümkün değildi. Evin içinden hiç ses gelmiyordu. Köpek havlaması da yoktu. Arada bir dalların tepesinden kuşların cıvıltıları duyuluyordu yalnızca. Biraz daha ilerleyince evin arka tarafında bir başka garaj olduğunu gördü. O da iki arabalıktı. Sonradan yapılmıştı. Belli ki Menşiki'nin araba koyacak pek çok yeri vardı.

Evin arka tarafındaki dağ yamacı kullanılarak yapılmış geniş bir Japon bahçesi vardı. Merdivenli, büyük taşlı yürüme yolu olan bir bahçeydi bu. Zakkumlar çok güzel düzenlenmişti, baş hizasına gelen parlak çam ağaçlarının tepeleri parlak renkliydi. Onun ilerisinde de yaz bahçesi gibi bir şey vardı. Yaz bahçesine arkası yatırılabilir koltuklardan konmuştu, orada dinlenip kitap okuyabilirdi insan. Kahve sehpası da vardı. Sağda solda bahçe lambaları da.

Marie evin arkasından dolanarak vadi tarafına çıktı. Malikânenin vadiye bakan tarafında geniş bir teras vardı. Daha önce bu evi ziyaret ettiğinde o terasa çıkmıştı. Oradan Menşiki onun evini gözetliyordu. Terasa adımını attığı an anlamıştı bunu. Kesin olarak emin olmuştu.

Marie gözlerini kısıp kendi evine doğru baktı. Evi bu evin tam karşısındaydı. Öyle yakın görünüyordu ki sanki insan elini uzatsa (eğer o insan çok uzun ellere sahipse), neredeyse dokunabilecek kadar. Buradan bakınca evi son derece savunmasız görünüyordu. Evleri inşa edilirken vadinin bu tarafında hiç ev yoktu. Sonra inşaat kısıtlamaları kaldırılmıştı, vadinin bu yanındaki yapılaşma oldukça yeniydi (yeni dense de en az on

yıl oluyordu). Bu yüzden onun yaşadığı ev inşa edilirken vadinin bu tarafından görünmeyi engelleyecek bir şey düşünülmemişti. Evleri tabak gibi ortadaydı. Güçlü bir teleskop ya da dürbünle evlerinin içini bile rahatça görmek mümkündü buradan. Odasının penceresi de açıkça görülüyordu. O tabii ki temkinli bir kızdı. Bu yüzden kıyafetini değiştirirken mutlaka perdeleri çekiyordu. Ama dikkatsizlik ettiği zamanlar da olmuyor değildi. Menşiki acaba bugüne dek neler görmüş olabilirdi?

Yamaçtaki merdivenlerden inip kütüphanenin bulunduğu alt katın önüne gitti, tüm pencerelerin kepenkleri sımsıkı kapalıydı. İçeriyi göremiyordu. Bir alt katı denedi. O katta çamaşır odası vardı. Çamaşır makinesi, ütü yapmak için alan, ayrıca evde konaklayacak hizmetçiye özel, küçük bir oda, onun karşı tarafında geniş spor odası. Kasları çalıştırmaya yarayan beş altı alet vardı. Burası, tenis kortundan farklı olarak, çok daha fazla kullanılıyor gibi görünüyordu. Tüm aletler güzelce parlatılmış, üzerlerine yağ sürülmüş gibiydi. Boks için büyük bir kum torbası da asılıydı. O kat, gördüğü kadarıyla, diğer katlar kadar sıkı bir şekilde korunmuyordu. Pek çok pencere perdesizdi, dışarıdan içerisi olduğu gibi görünüyordu. Ancak buna rağmen tüm kapılar ve sürgülü cam kapılar, içeriden sıkıca kilitlenmişti; içeri girmek mümkün değildi. Kapıya yine güvenlik şirketinin çıkartması yapıştırılmıştı. Hırsızların içeri girmelerini önlemek için. Kapıyı zorla açmaya kalkışan olursa güvenlik şirketine alarm sinyali gidiyordu.

Çok büyüktü ev. Bu kadar geniş bir alanda sadece bir kişinin yaşıyor olduğuna inanamıyordu. Çok yalnız olmalıydı. Ev betondandı, çok sağlam yapılmıştı, dışarıdan birilerinin girmesini engellemek için her türlü imkân kullanılmıştı. Büyük bir köpek görünmüyordu etrafta (köpek mi sevmiyordu acaba?) ama hırsızlardan korunmak için mümkün olan tüm güvenlik yöntemleri kullanılmıştı.

Peki, şimdi ne yapacaktı? Aklına bir şey gelmedi. Evin içi-

ne giremiyor, evin etrafındaki duvarlardan dışarı da çıkamıyordu. Menşiki şu anda evdeydi. Düğmeye basıp dış kapıyı açmış, kargocudan paketi teslim almıştı. Onun dışında evde yaşayan biri yoktu. Haftada bir temizlik şirketinden gelenler dışında, evde başka biri olmuyordu. Onu ziyaret ettiklerinde Menşiki kendisi söylemişti bunu.

Eve giremediği için dışarıda bir yerde gizlenmeliydi. Evin çevresinde dolaşıp durursa bir anda onunla karşılaşabilirdi. Etrafı araştırırken arka bahçenin köşesinde, malzeme koymak için yapılmış küçük bir kulübe gördü. Kapısı kilitli değildi. İçeride bahçe işlerinde kullanılan aletler ve hortum vardı, yığınla da gübre torbası. Kulübeye girip gübre torbalarının üzerine oturdu. Rahat bir yer değildi kesinlikle. Ama en azından burada olursa, kameralara yakalanmazdı. Birisinin o kulübeyi kontrole gelmesi gibi bir durum da söz konusu değildi. Beklerken bir hareket mutlaka olurdu. Olacakları beklemek durumundaydı.

Kısılıp kalmış olmasına karşın kendini çok enerjik hissediyordu. O sabah duş aldıktan sonra çıplak halde aynanın karşısında durunca göğüslerinin birazcık büyüdüğünü fark etmişti. Heyecan verici bir gelişmeydi bu. Tamamıyla bir yanılsama da olabilirdi kuşkusuz. Büyümelerini istediği için öyle görmüş de olabilirdi. Değişik açılardan bakmış, eliyle dokunup kontrol etmiş, o zamana dek olmayan yumuşak bir çıkıntının oluştuğunu anlamıştı. Göğüslerinin uçları henüz ufacıktı ama (halasınınkiler zeytin tanelerini andırıyordu) bir gelişmenin işaretleri vardı.

Göğüslerinin az da olsa çıktığını düşünerek malzeme kulübesinde vakit geçirdi. O kabarıklığın daha da büyüdüğünü hayal etti. Büyümüş göğüslerle yaşamak acaba nasıl bir duyguydu? Gerçek bir sutyen taktığını hayal etti. Ama bunların olması için daha çok zaman vardı önünde. Regli bile henüz o yılın baharında başlamıştı.

Biraz susamıştı ama dayanabilirdi. Kalın kol saatine baktı. G Shock saati üç buçuğu gösteriyordu. Günlerden cumaydı ve resim kursu vardı, o gün en başından beri o derse gitmemeyi aklına koymuştu. Resim malzemelerini koyduğu çantasını almamıştı yanına. Ama akşam yemeğine dek eve dönmezse, halası endişeye kapılırdı. Bir bahane uydurmalıydı.

Kısa bir süre uyuyakaldı. Bu yerde, böyle bir ortamda birazcık da olsa uyumuş olduğuna inanamadı. Ama farkında olmadan uyuyakalmıştı. Kısa bir süre. On ya da on beş dakika kadar. Belki daha da kısa. Ama çok derin bir uykuydu. Birden gözünü açınca, kafasını toplayamadı. Nerede olduğunu, ne yaptığını bir an anlayamadı. Galiba rüya bile görmüştü. İçinde büyük göğüslerin ve çikolatalı sütün olduğu bir rüya. Ağzında tükürük birikmişti. Sonra hemen hatırladı: Menşiki'nin evine gizlice girmiş, bahçe malzemelerinin konduğu kulübeye gizlenmişti.

Bir ses uyandırmıştı onu. Tekrar eden mekanik bir sesti bu. Garaj kapısının açılma sesi. Giriş kapısının yanındaki garajın kepengi takır takır sesler çıkararak kalkıyordu. Menşiki arabasıyla bir yere gidiyor olmalıydı. Hemen malzeme kulübesinden çıktı, ses çıkarmamaya özen göstererek evin ön tarafına doğru yürüdü. Kepenk kalkarken motor sesi de kesildi. Sonra arabanın motoru yeniden çalıştı, gümüşi Jaguar yavaşça burnunu dışarı çıkardı. Şoför koltuğunda Menşiki oturuyordu. Onun tarafındaki pencere inmiş, bembeyaz saçları ikindi güneşiyle canlı bir şekilde parlıyordu. Marie o görüntüyü çalıların arkasına gizlenmiş halde izliyordu.

Menşiki sağ taraftaki çalılara doğru başını çevirecek olsa, gölgelerin içinde saklanan Marie'yi hemen görürdü. Tamamen gizlemek için yeterince büyük değildi çalılar. Ne var ki Menşiki dosdoğru karşıya bakıyordu. Direksiyonu kavramış, ciddi bir şeyler düşünüyor gibiydi. Jaguar ileriye doğru hare-

ket etti, araba yolundaki virajı dönüp gözden kayboldu. Garajın metal kepengi yavaş yavaş aşağıya doğru inmeye başladı. Marie çalıların gölgesinden çıktı, neredeyse kapanmak üzere olan kepengin aralığından hızlıca kayarak geçti. Tıpkı *Kutsal Hazine Avcıları*'ndaki Indiana Jones gibi. Yine bir anlık refleksle hareket etmişti. Garaja girebilirse, oradan evin içine geçebileceğini düşünmüştü. Garajın kapısı o altından kayarken bir an durur gibi olduysa da kepenk yeniden inmeye devam etti. Halasının hayranlıkla baktığı bej tenteli, şık, lacivert spor araba oradaydı. Marie'nin arabalara pek ilgisi olmadığından o zaman pek bakmamıştı. Burnu uzun bir arabaydı, üzerinde Jaguar amblemi vardı. Pahalı olduğu, araba hakkında bilgisi olmayan Marie'nin bile tahmin edebileceği bir şeydi. Muhtemelen de bir koleksiyon parçasıydı.

Garajdan evin içine geçmek için bir kapı vardı. Korka korka kapı kolunu çevirdi, kilitli olmadığını anlayınca rahat bir nefes aldı. Normalde insanlar gündüz vakti garajdan eve geçilen kapıları kilitlemezlerdi ama Menşiki çok dikkatli bir adamdı. Belli de olmazdı. Kapı kilitli de çıkabilirdi. Herhalde Menşiki'nin kafası çok meşguldü, unutmuştu. Şansım yaver gitti diye düşündü.

Kapıdan evin içine girdi. Ayakkabılarını ne yapacağını bilemedi, sonra çıkarıp eline aldı. Orada bırakamazdı. Evin içinde *çıt* çıkmıyordu. Her şey nefesini tutmuştu sanki. Menşiki evden ayrılmıştı ve şu anda evde kimsenin olmadığını düşünüyordu, şimdi bu malikânede tek başınaydı Marie. İstediği yere gidebilir, istediği şeyi yapabilirdi.

Önceki gelişlerinde Menşiki evi şöyle bir gezdirmişti. Her şeyi çok iyi hatırlıyordu. Evin içi aklındaydı. Önce ilk katın tamamına yakınını kaplayan oturma odasına gitti. Oradan geniş terasa çıkılıyordu. Terasta kaydırmalı büyük bir cam kapı vardı. O cam kapıyı açıp açmama konusunda bir süre kararsız kaldı. Menşiki giderken alarmı çalıştırmış olabilirdi. Eğer

öyleyse cam kapıyı açar açmaz alarm çalmaya başlardı. O zaman da güvenlik şirketinin alarm lambası yanmaya başlardı. Güvenlik şirketi önce buraya telefon açıp durumu kontrol ederdi. Bir parola söylemek gerekiyordu. Marie siyah, bağcıksız ayakkabılarını elinde tutarken bunları düşündü.

Sonra Menşiki'nin alarm sistemini kurmadığına karar verdi. Garajın içindeki kapıyı da kilitlememişti; uzağa gitmemişti demek ki. Yakında bir yere alışverişe gitmiş olabilirdi. Marie gözünü karartıp cam kapının kulpuna elini attı, kapıyı açtı. Bir süre bekledi, alarm çalmadı. Güvenlik şirketinden de telefon gelmedi. Marie tuttuğu nefesini bıraktı (güvenlik şirketi çalışanları arabalarıyla çıkıp gelirse bu bir şaka olmaktan çıkardı), terasa çıktı. Ayakkabılarını yere koydu, plastik örtünün altında duran büyük teleskopu oradan çıkardı. Teleskop onun eli için fazla büyük olduğundan terastaki korkuluğu dayanak olarak kullanmayı düşündü ama beceremedi. Etrafa bir bakındı, teleskopun ayaklığının duvara dayalı olduğunu gördü. Fotoğraf makinelerinin tripoduna benziyordu, rengi teleskopla aynıydı, solmuş zeytin yeşili. Teleskopu tripoda taktı. O ayağa teleskopu sabitleyip yakında duran alçak metal tabureye oturdu, oradan teleskopla baktı. Şimdi bakmak daha rahattı. Karşı taraftan burası görünmüyordu. Menşiki'nin her zaman bu şekilde vadinin karşısına baktığına kuşku yoktu.

Evlerinin içi şaşılacak derecede net olarak görünüyordu. Objektiften bakınca sanki tüm manzara gerçekte olduğundan bir kademe daha net görünüyor gibiydi. Teleskopta bunu sağlayacak özel bir aydınlatma özelliği vardı demek. Evlerindeki vadiye bakan birkaç odanın perdesi çekilmemişti, odalardaki her şey elle tutulabilecek kadar yakın görünüyordu. Masanın üzerinde duran vazo ve dergilere kadar. Şimdi, evde halası olmalıydı. Ama onu göremiyordu.

Uzak bir mesafeden kendi evinin içini böyle gözetlemek,

her detayını görmek çok tuhaf bir duyguydu. Sanki ölmüş de (nedenini bilmiyor ama bir de fark ediyor ki ölülerin arasına katılmış) öbür dünyadan eskiden yaşadığı eve bakıyormuş gibi bir histi. Orası kendisinin uzun zaman boyunca ait olduğu yerdi ama artık onun yeri değildi. Çok iyi bildiği, yakın hissettiği bir yer olmasına karşın oraya dönme olasılığını kaybetmişti. Böylesine tuhaf bir ayrılık hissi duyuyordu.

Sonra kendi odasına baktı. Odanın penceresi şu an olduğu yere bakıyordu, ama pencerede perdeler çekiliydi. Hiç aralık yoktu. Görmeye alışık olduğu turuncu desenli perdeler. Güneşten solmuş, turuncu rengi atmıştı. O perdenin ardı görünmüyordu. Ancak gece olup da ışık yakılınca, içerideki kişinin gölgesi biraz görülebilirdi. Ne kadar görülebiliyordu, gerçekten gece buraya gelip bu teleskopla bakmayınca anlaşılmazdı. Marie teleskopu yavaşça çevirerek bakmaya devam etti. O evin bir yerlerinde halası olmalıydı. Ancak hiçbir yerde göremedi halasını. Dipteki mutfakta yemek yapıyor olmalıydı. Odasında dinleniyor da olabilirdi. Her halükârda evin o kısımları görünmüyordu.

Birden evine dönmek istedi. İçinde birdenbire oluşmuş şiddetli bir istekti bu. Oraya dönüp, oturmaya alışık olduğu sandalyeye oturup her zamanki çay fincanıyla sıcak çay içmek istiyordu. Sonra, mutfakta yemek hazırlayan halasını dalgın bakışlarla izleyecekti. Öyle yapsa ne kadar harika olurdu. Evini özleyeceğini o ana dek bir an bile düşünmemişti. Evinin ıssız, çirkin bir yer olduğunu düşünürdü hep. Orada yaşamaktan nefret ediyordu. Bir an önce yetişkin olup çekip gitmeyi, kendi zevkine uyan bir yerde tek başına yaşamayı dört gözle bekliyordu. Ama şimdi vadinin karşı tarafından, teleskopun net gösteren objektifiyle oraya bakarken, ne olursa olsun o eve dönmek istiyordu. *Ne olursa olsun orası benim evim çünkü.* Ve benim korunduğum yer. Böyle düşündü.

O sırada hafif bir vızıltı sesi geldi kulağına, teleskoptan

gözünü ayırdı. Havada kara bir şeyin uçtuğunu gördü. Büyük ve uzun bir arıydı, galiba eşekarısıydı. Annesini öldüren saldırgan arılardan, çok sivri iğneleri vardı. Marie korkuya kapılıp evin içine koştu, cam kapıyı kapattı, kilitledi. Eşekarısı bir süre daha onu kontrol altında tutmak ister gibi cam kapının dışında uçup durdu. Hatta birkaç kez cam kapıya da çarptı. Sonra, nihayet vazgeçip uçup bir yerlere gitti. Marie bir oh çekti. Nefes nefese kalmış, kalbi küt küt atıyordu. Eşekarısı en çok korktuğu şeylerden biriydi. Eşekarısının ne kadar korkunç bir yaratık olduğunu babasından defalarca dinlemiş, resimlerine bakıp şeklini incelemişti. Kendisinin de annesi gibi bir gün eşekarısı tarafından sokulup öleceğinden korkuyordu. Onun da annesi gibi eşekarısı zehrine alerjisi olabilirdi. Bir gün ölmesi kaçınılmazdı tabii, ama bu çok uzun bir süre sonra olsa iyi olurdu. Göğüslerinin büyüdüğünü, uçlarının çıktığını görmek, o duyguyu tatmak istiyordu çünkü. Bunlar olmadan önce bir eşekarısı tarafından sokulup ölmek çok acıklı olurdu.

Bir süre dışarı çıkmasam iyi olur diye düşündü Marie. O saldırgan eşekarısının bu çevrede uçtuğuna kuşku yoktu. Eşekarısı sanki ona karşı kişisel bir amaçla yaklaşıyor gibiydi. Bu yüzden de dışarı çıkmaktan vazgeçti, evin içini daha detaylı şekilde araştırmaya karar verdi.

Önce geniş oturma odasında bir tur atıp orayı inceledi. Burası son gördüğünden bu yana değişmiş gibi görünmüyordu. Büyük bir Steinway piyano vardı. Piyanonun üzerinde de birkaç partisyon. Bir Bach eseri, Mozart'ın sonatı, Chopin eserleri. İleri teknik gerektirmeyen eserler gibi görünüyordu bunlar. Ama bu kadarını çalmak bile büyük bir işti. En azından bunu biliyordu Marie. O da bir ara piyano dersi almıştı (pek ilerlememişti. Müzikten ziyade resme kaymıştı ilgisi).

Üstü mermer kahve sehpasının üzerinde birkaç kitap yığılıydı. Okumakta olduğu kitaplar. Sayfa aralarında ayraç-

lar vardı. Bir felsefe, bir de tarih kitabı, iki roman (biri İngilizce). Kitaplardan hiçbirinin adını bilmediği gibi yazar adlarını da hiç duymamıştı. Gelişigüzel şekilde sayfaları karıştırıp baktı, ilgisini çekecek bir şey göremedi. Bu evin sahibi zor kitapları okuyor, klasik müzik dinlemeyi seviyordu. O arada güçlü teleskopla vadinin karşı tarafından onun evini gözetliyordu.

Sapık falan mıydı acaba? Ya da bunun için geçerli bir nedeni, bir amacı mı vardı? Halama mı ilgi duyuyor ya da bana mı ilgisi var, yoksa her ikimize birden mi (böyle bir şey mümkün müydü) diye düşündü.

Daha sonra alt kattaki odayı araştırmaya karar verdi. Merdivenden inip kütüphaneye girdi. Kütüphane duvarında Menşiki'nin portresi asılıydı. Marie odanın ortasında durdu ve o resme bir süre baktı. O resmi daha önce de görmüştü (bu resmi görmek için buraya davet edilmişlerdi). Ama bir kez daha dikkatlice bakınca, sanki Menşiki gerçekten o odadaymış gibi hissetti. Bu yüzden de resme bakmayı bıraktı. Ona gözünü çevirmemeye çalışarak, masasının üzerinde olanları inceledi birer birer. Apple marka son model bir masaüstü bilgisayarı vardı, ama açmadı. Şifresi olduğuna emindi. O şifreyi çözmesi mümkün değildi. Masanın üzerinde pek fazla bir şey yoktu. Bir masa takvimi. Ancak üzerine pek bir şey yazılmamıştı. Anlam veremediği işaret ve rakamlar vardı sadece. Muhtemelen günlük programını bilgisayara giriyor, birkaç başka alette görebiliyordu. Elbette sıkı bir güvenlikle korunuyor olmalıydı. Bay Menşiki çok temkinli bir adamdı. Geride kolayca bulunacak iz bırakmazdı.

Masanın üzerindeki diğer şeyler herhangi bir çalışma masasında bulunacak türde kırtasiye malzemeleriydi. Kurşunkalemlerin her birinin boyu neredeyse aynı uzunluktaydı, uçları özenle sivriltilmişti. Ataşlar da boylarına göre ayrılmıştı. Bembeyaz not kâğıtları üzerlerine bir şey yazılması için

bekliyordu. Masaüstü dijital saat zamanı dilimliyordu. Her bir şey ürkütücü derecede düzenliydi. "Mükemmel şekilde insana benzeyecek biçimde yapılmış bir android değildir umarım" diye düşündü Marie.

Masanın çekmecelerinin tümü kilitliydi. Kilitlememesi beklenemezdi. Kütüphanede görecek başka bir şey kalmamıştı. Raflarda sıralanmış kitaplar, CD'ler, son derece pahalı görünen son teknoloji ses sistemi; hiçbiri ilgisini çekmedi Marie'nin. Bunların hepsi Menşiki'nin zevkini gösteriyordu. Onu tanımaya yardımcı olan şeyler değildi. Onun (muhtemelen) sakladığı sırrıyla ilgili değildiler.

Marie kütüphaneyi geride bırakıp sessiz, uzun koridorda yürüdü, odaların kapısını açıp içeri baktı. Hiçbiri kilitli değildi. Daha önce buraya geldiğinde bu odaları göstermemişti Menşiki onlara. Gördükleri, birinci kattaki oturma odası, alt kattaki kütüphane, yemek odası ve mutfaktı (bir de ilk kattaki misafir tuvaletini kullanmıştı Marie). Marie bu bilmediği odaların kapılarını art arda açtı. İlki Menşiki'nin yatak odasıydı. Bildik bir yatak odası; çok genişti. Gömme dolap ve banyosu da vardı. Yatak büyük ve çift kişilikti. Yatak özenle toplanmıştı, üzerinde yorgan ve yatak örtüsü seriliydi. Evde kalan hizmetçi olmadığına göre Menşiki kendisi düzeltmiş olmalıydı. Buna hiç şaşırmazdı doğrusu. Yatak ucunda koyu kahverengi, desensiz bir pijama güzel bir şekilde katlanmıştı. Yatak odasının duvarında küçük tahta resim baskıları asılıydı. Aynı sanatçıya ait bir setti. Yatağın başucunda yarısına kadar okunmuş bir kitap vardı. Çok okuyordu herhalde. Pencere vadiye bakıyordu ama o kadar büyük değildi, panjurlar kapalıydı.

Gömme dolabın kapısını açtı, sıra sıra kıyafetler düzenli bir şekilde asılmıştı. Takım elbisesi azdı, ama bol bol ceket vardı. Kravat da azdı. Nadiren resmi giyiniyordu demek. Gömleklerin her biri kuru temizlemeciden az önce gelmiş gi-

biydi, naylon torbaların içinde duruyordu. Bir sürü de deri ve spor ayakkabı sıralanmıştı raflara. Biraz geride çeşitli kalınlıklarda montlar yer alıyordu. Kıyafetleri zevkliydi, özenle seçilmiş, iyi korunmuşlardı. Moda dergisinde erkek kıyafetleri bölümünde sergilenebilirdi hepsi de. Kıyafetlerinin sayısı ne çok fazlaydı ne de çok az. Her şeyde bir denge hissediliyordu.

Çekmeceler çorap, mendil, iç çamaşırı ve atletle doluydu. Katlanmış, güzel bir şekilde düzenlenmişlerdi ve üzerlerinde tek bir kırışıklık bile yoktu. Kot pantolon ve polo yaka tişört, *sweatshirt* dolu bir çekmece de vardı. Kazaklar için de ayrı, özel, büyük bir çekmece. Farklı renklerde güzel kazakları vardı. Hepsi de desensizdi. Ancak çekmecelerde de Menşiki'nin sırrını açığa çıkaracak tek bir şey bile bulamadı Marie. Her şey son derece temizdi, son derece işlevsel biçimde düzenlenmişti. Yerde tek bir toz zerresi dahi yoktu, duvardaki çerçevelerin tümü aynı hizada asılmıştı.

Menşiki'yle ilgili olarak Marie bir şeyden emin oldu: "Bu kişiyle birlikte yaşamak imkânsız." Normal birinin bunu yapması mümkün değildi. Halası da düzen seven biriydi ama Menşiki kadar mükemmeliyetçi değildi.

Diğer oda misafir yatak odası gibi görünüyordu. Toplanmış çift kişilik yatak vardı bir tane. Pencere tarafında yazı masası ve ofis sandalyesi. Bir de mini televizyon. Ancak göründüğü kadarıyla gerçekten orada bir misafirin kalmış olduğuna dair bir iz ya da belirti yoktu. Burası bu haliyle gözden çıkarılmış bir oda gibiydi. Menşiki pek de misafir seven birine benzemiyordu. Sadece acil bir durum için (nasıl bir durum olduğunu hayal etmesi güç olsa da), misafire hazırda bir yatak odası tutuyordu.

Yandaki oda depo gibiydi. Tek bir mobilya parçası bile yoktu. Yere yeşil bir kilim serilmişti, üzerinde on kadar karton kutu vardı. Ağırlıklarına bakılırsa içleri evrak doluydu.

Üzerlerine yapıştırılmış etiketlere tükenmezkalemle işaret gibi notlar yazılmıştı. Her bir kutu, koli bandıyla sıkıca yapıştırılmıştı. Sanırım işle ilgili evrak bunlar diye tahminde bulundu Marie. O kutuların içinde önemli sırlar saklanıyor olabilirdi. Ama benimle bir ilgisi yok, onun işiyle ilgili sırlar olmalı diye düşündü Marie.

Odaların kapıları kilitli değildi. Her bir oda vadiye bakıyordu, pencereleri sımsıkı panjurla kapalıydı. Aydınlık gün ışığı ve harika manzarayı görmek isteyen kimse yoktu demek. Odalar karanlıktı ve terk edilmişlik kokuyordu.

En çok dördüncü oda ilgisini çekti. Odanın kendisi çekmemişti ilgisini aslında. Odada neredeyse hiç mobilya yoktu. Bir tane dik arkalıklı sandalye ve küçük, sıradan bir ahşap masa vardı. Duvar da çıplaktı, tek bir resim asılmamıştı. Bomboş görünüyordu. Dekoratif bir şey de yoktu. Normalde kullanılmayan boş bir odaydı. Ama bir merakla gömme dolabın kapısını açtı Marie. Kadın giysileri asılıydı. Çok fazla değildi. Ama normal bir yetişkin kadının birkaç gün boyunca ihtiyaç duyabileceği kadar giysi vardı askılarda. Muhtemelen düzenli olarak bu eve kalmaya gelen bir kadın var, bunlar da onun kullanması için burada tutuluyor diye düşündü Marie. Suratı asıldı istemeden. Menşiki'nin bu kadınla görüştüğünü halası biliyor muydu acaba?

Ne var ki çok kısa bir süre sonra bu düşüncesinin yanlış olduğunu anladı. Askıdaki elbiselerin hepsi de eski moda şeylerdi çünkü. Tek parça elbise, etek, bluz, hepsi de ünlü markalardı, şık şeylerdi, çok da pahalı görünüyorlardı ama şimdilerde bu kıyafetleri giyen bir kadın yoktu. Marie kesinlikle modayla ilgili biri değildi ama o kadarını biliyordu. Muhtemelen o doğmadan önceki dönemde moda olan giysilerdi bunlar. Hepsinde yoğun naftalin kokusu vardı. Uzun süredir burada kapalıydılar demek ki. İyi korunmuş görünüyorlardı. Güveler tarafından yenmiş tek bir yer bile gö-

remedi. Sıcağa ya da soğuğa da maruz kalmamış gibiydiler, renkleri atmamıştı. Elbise bedeni 36'ydı, demek ki 1,55 metre kadardı boy uzunluğu kadının. Eteklerine bakınca çok da ince olmalıydı. Ayakkabı numarası da 37'ydi.

Çekmecelerde iç çamaşırı, çorap ve gecelik de vardı. Her biri tozlanmayacak şekilde plastik torbaların içine konmuştu. Torbadan birkaç iç çamaşırı çıkarıp baktı. Sutyen numarası 70 C'ydi. Marie kadının göğüslerinin şeklini hayal etti. Halasınınkinden biraz daha küçük olmalıydı (elbette göğüs ucuna kadar bilemiyordu). İç çamaşırlarının her biri kaliteli ve şıktı. Seksi de denebilirdi. Ekonomik olarak imkânları olan yetişkin bir kadının, sevdiği adamla sarıldıklarını hayal ederek, özel iç çamaşırı butiklerinden aldığı kaliteli iç çamaşırlarıydı bunlar. Hassas ipek ve dantel, tümü de ılık suda elde yıkanmayı gerektiriyordu. Bahçede çimleri biçerken giyilecek türden şeyler değillerdi. Her biri de yoğun naftalin kokuyordu. Onları özenle katladı, eskisi gibi naylon torbaya koydu, dolaptaki çekmeceye yerleştirdi.

Bu kıyafetler eskiden –muhtemelen on beş ya da yirmi yıl önce– yakın ilişki yaşadığı bir kadının giydiği kıyafetler olmalıydı. Marie bu sonuca varmıştı. 36 beden kıyafetler, 37 numara ayakkabı giyen, 70 C sutyen takan bu kadın sonra bir nedenden ötürü bu zevkli kıyafetleri de arkasında bırakıp gitmişti. Bir daha da geri dönmemişti. İyi de neden bu kadar çok ve lüks kıyafeti bırakmıştı ki geride? Bir şeyler olmuş ve ayrılmışlarsa, normalde bunları da götürmesi gerekirdi. Marie bunu da anlayamamıştı. Her halükârda Menşiki geride kalan kıyafetleri özenle saklamıştı. Ren Nehri cücelerinin efsane altınları gelecek nesiller için korumaları gibi. Ve Menşiki arada bir bu odaya gelerek bu kıyafetlere bakıp onları eline alıyor olmalıydı. Ve her mevsim de naftalinlerini tazeliyordu (ya da birine yaptırıyordu).

Acaba o kadın şimdi neredeydi? Bir başkasının karısı ol-

muştu belki. Hastalık ya da kaza sonucu ölmüş de olabilirdi. Ama Menşiki hâlâ onun hatırasını içinde taşıyordu.

(Elbette Marie'nin o kadının kendi annesi olduğunu bilme şansı yoktu ve *benim de* ona gerçeği açıklama gereği duymam için bir neden yoktu. Ona bu durumu açıklama yetkisi olan tek kişi Menşiki'ydi.)

Marie düşüncelere daldı. Bunları gördükten sonra Menşiki'ye karşı daha iyi duygular besleyebilir miydi acaba –bir kadını çok uzun zamandır böylesine derinden sevmeyi sürdürmüştü sonuçta? Yoksa o elbiseleri bu kadar özenle ve kusursuz bir şekilde korumuş olması bir parça ürkünç müydü?

Tüm bunları düşünürken garajın kepenginin kalkma sesi geldi kulağına. Menşiki geri dönmüştü. Dikkatini kıyafetlere verdiği için kapının açıldığını, arabanın geldiğini fark etmemişti. Oradan hızlıca kaçmalıydı. Güvenli bir yere gizlenmeliydi. Ama o anda birden başka bir gerçeğin farkına vardı. *Ürkütücü, ciddi bir gerçeğin.* Tüm bedeni panikle sarsıldı.

Ayakkabılarını terasta bırakmıştı. Ayrıca teleskopu da örtüsünün altından çıkarmış ve ayağına takılı halde bırakmıştı. Eşekarısını görünce korkuya kapılmış, her şeyi olduğu gibi bırakıp evin içine kaçmıştı. Her şey ortada kalmıştı. Menşiki terasa çıkıp da onları görürse (er ya da geç görecekti), kendisi evde yokken birisinin evine izinsiz girdiğini anlayacaktı. Menşiki zeki bir adamdı. O ayakkabıların Marie'nin olduğunu anlaması uzun sürmezdi. O zaman da evin her köşesini araştırır ve Marie'yi bulurdu.

Terasa çıkıp ayakkabıları kaldıracak, teleskopu yerine koyacak zamanı yoktu. Bunları yapmaya kalkışırsa, işin ortasında Menşiki'ye yakalanırdı. Ne yapabileceğini bulamıyor-

du. Soluğu kesildi, kalp atışları hızlandı, elleri kolları korkudan felç olmuş gibiydi.

Arabanın motoru durdu, sonra kepengin inme sesi duyuldu. Bir süre sonra Menşiki eve girmiş olacaktı. Ne yapmalıydı? Ne yapsa iyi olurdu? Kafasının içi boşalmıştı sanki. Yere oturup başını ellerinin arasına aldı, gözlerini sımsıkı kapattı.

"Olduğun yerde kalsan iyi olur" dedi biri.

Hayali sesler mi duyuyordu yoksa? Hayır, değildi. Kendini toparlayıp gözlerini açtı. Önünde yaşlı bir adam duruyordu. Boyu en fazla altmış santimetre kadar olan yaşlı bir adam. Alçak dolap çekmecesinin üzerine oturmuştu. Ak düşmüş saçlarını başının üzerinde bağlamış, eski tarz beyaz bir kıyafet giymiş, beline küçük bir kılıç takmıştı. Marie bunun bir hayal olduğunu düşündü. Yoğun panik duygusuyla gerçekte var olmayacak bir şey gördüğünü düşündü.

"Hayır, ben hayal falan değilim" dedi adam kısık ama anlaşılır bir sesle. "Benim adım Kumandan. Ben *sizlere* yardım edeceğim."

61

Cesur ve zeki bir kız olmak zorundasın

"Ben hayal değilim" diye yineledi Kumandan. "Benim gerçekten var olup olmadığım hakkında farklı görüşler var ama ben bir hayal değilim. Buraya *sizlere* yardım etmeye geldim. Benden yardım istemiştin, değil mi?"

"Sizler" dediği ben olmalıyım diye çıkarımda bulundu Marie. Başıyla Kumandan'ın dediğini onayladı. Konuşma tarzı biraz tuhaftı gerçi, ama tam da onun dediği gibiydi. Kuşkusuz yardıma ihtiyacı vardı.

"Şimdi terasa çıkıp ayakkabılarını alabilirsin" dedi Kumandan. "Teleskopu öylece bırakalım. Ama endişe etme. Ben tüm gücümü kullanıp Bay Menşiki'yi terasa çıkarmayacağım. En azından bir süreliğine. Ancak gün battıktan sonra bir şey yapamayız. Etraf kararınca o terasa çıkıp vadinin diğer tarafındaki sizlerin evini teleskopla gözetler. Bu onun günlük alışkanlığı. O zamana dek sorunun üstesinden gelmeliyiz. Dediklerimi anlıyor musun?"

Marie başıyla onayladı. Bir şekilde anlıyordu.

"*Sizler* bir süre dolabın içinde saklan" dedi Kumandan. "İzini kaybettirip kendini gizle. Başka yolu yok. Vakti gelince haber vereceğim. O zamana dek buradan hareket etmeyesin. Ne olursa olsun, ses çıkarmayasın. Anladın mı?"

Marie bir kez daha başını evet anlamında salladı. *Rüya mı görüyorum? Bu adam bir peri mi yoksa?*

"Ben ne rüyayım ne de peri" dedi Kumandan onun zihni-

ni okuyup. "Ben *idea*'yım, aslında bir görüntüm yok. Ne var ki sizlerin gözüne görünmemem elverişsiz bir durum oluşturduğundan bu şekilde kumandanın görüntüsüne büründüm."

İdea, kumandan... diye tekrarladı Marie sessizce zihninde. Bu adam düşüncelerimi okuyabiliyor. Sonra birden aklına geldi. Bu adam Tomohiko Amada'nın evinde gördüğü, o büyük geleneksel Japon resmindeki kişiydi. O resimden öylece çıkıp gelmişti bir şekilde. Bu yüzden ufacıktı.

Kumandan konuştu. "Aynen öyle. Ben o resimdeki kişinin görüntüsünü ödünç aldım. Kumandan; bunun ne anlama geldiğini bilmiyorum. Ama şimdilik bu adla çağrılıyorum. Burada sessizce bekle. Zamanı gelince *sizleri* almaya geleceğim. Korkacak bir şey yok. Buradaki giysiler *sizleri* koruyacak."

Giysiler mi beni koruyacak? Ne demek istediğini anlamamıştı. Ancak bu kuşkusuna yönelik cevap gelmedi. Sonra bir anda Kumandan gözlerinin önünden kayboluverdi. Buharın havaya karışması gibi.

Marie dolabın içinde nefesini tutarak bekledi. Kumandan'ın dediği gibi mümkün olduğunca hareket etmeden, sessizce durdu. Menşiki geri dönmüş, evin içine girmişti. Alışverişten geliyordu herhalde, kucağındaki kese kâğıtlarından haşır huşur ses geliyordu. Ev terliklerini giymiş olmalıydı, ayak sesleri onun gizlendiği odanın önünden yavaşça geçerken Marie'nin nefesi kesildi.

Dolabın kapısı pencere kepengi şeklindeydi, onun altındaki aralıktan hafif bir ışık sızıyordu. O kadar güçlü bir ışık değildi bu. Gün ışığı kaybolduğunda oda giderek kararacaktı. Kepengin aralığından kilimin olduğu yeri görüyordu sadece. Dolabın içi dardı, keskin bir naftalin kokusu vardı. Sonra etraf duvarlarla çevriliydi, kaçacak bir yer yoktu. Kaçacak yer olmaması en çok korktuğu şeydi Marie'nin.

Zamanı gelince, seni almaya geleceğim demişti Kuman-

dan. Onun sözüne güvenip bekleyecekti, yapacak başka bir şeyi yoktu. "*Giysiler* sizleri koruyacak" demişti. Herhalde buradaki giysileri kastetmişti. Tanımadığım bir kadının, muhtemelen ben doğmadan önce giydiği eski giysiler. Nasıl olup da bu giysiler beni koruyacak acaba? diye düşündü Marie. Elini uzatıp önündeki çiçek desenli, tek parça elbisenin koluna dokundu. Pembe renkli kumaşı yumuşacıktı, dokununca güzel bir his veriyordu. Bir süre elini kumaşın üzerinde gezdirdi. O kıyafete dokununca, nedenini bilmediği bir şekilde, birazcık da olsa yüreği dinginleşmişti.

İstersem o tek parça elbiseyi giyebilirim diye düşündü Marie. O kadınla benim boyum yaklaşık olarak aynı. 36 beden giymem hiç de tuhaf kaçmaz. Göğüs çıkıntım olmadığından oraya denk gelen yeri ayarlamam gerekir sadece. Ama istersem ya da bir nedenle yapmak zorunda kalırsam, bu kıyafetleri giyebilirim. Böyle düşününce kalbi tekler gibi oldu sanki.

Zaman geçti. Odanın karanlığı biraz biraz arttı. Akşamüzeri oluyordu. Kol saatine göz attı. Karanlıkta numaralar pek iyi görünmüyordu. Düğmeye basıp saatin ışığını yaktı. Saat dört buçuğa yaklaşmıştı. Güneş batmak üzereydi. Günler gittikçe kısalıyordu. Sonra, karanlık olunca Menşiki terasa çıkacaktı. Ve hemen evine birinin girdiğini anlayacaktı. Ondan önce terasa çıkıp ayakkabılarını ve teleskopu halletmeliydi.

Marie heyecan içinde Kumandan'ın kendisini almaya gelmesini bekliyordu. Ancak Kumandan bir türlü ortaya çıkmadı. İşler yolunda gitmemişti belki de. Menşiki ona beklediği fırsatı vermeyecekti belki de. Ve Kumandan denen kişinin –ya da "*idea*" denen şeyin– ne kadar gerçek bir güce sahip olduğunu, ona ne kadar güvenebileceğini kestiremiyordu. Şimdilik Kumandan'a güvenmekten başka çaresi yoktu. Marie dolabın içinde yere oturdu, iki eliyle dizlerini kavradı, dolabın kapı aralığından yerdeki kilime baktı. Sonra arada bir

elini uzatıp tek parça elbisenin koluna dokundu. Onun için önemli bir cankurtaran halatı gibiydi elbise.

Odanın içini karanlık kapladığında koridorda tekrar ayak sesleri duyuldu. Yavaş, yumuşak ayak sesleriydi bunlar. Onun gizlendiği odanın önüne kadar gelip birden durmuştu. Sanki bir şeyin kokusunu almış gibi. Bir an sonra kapının açılma sesi duyuldu. Bulunduğu odanın kapısıydı. Şüphesiz. Kalbi duracak gibi oldu. O birisi (muhtemelen Menşiki'ydi. Ondan başka kimse yoktu ki evin içinde) odaya girdi, arkadan da kapıyı usulca kapattı. Çıt diye bir ses çıktı. *Odadakinin o adam olduğuna hiç kuşku yoktu.* O da Marie gibi soluğunu tutmuş, kulak kabartmış, bir işaret arıyordu. Bunu biliyordu Marie. Adam odanın ışığını yakmadı. Karanlık odaya gözlerini dikmiş bakıyordu. Neden ışığı açmamıştı acaba? Normalde önce ışığı açması gerekmez miydi? Nedenini anlayamadı.

Marie kapının aralığından yere bakıyordu. Birisi oraya yaklaşırsa önce ayaklarını görebilirdi böylece. Ama henüz bir şey görünmüyordu. Ne var ki odada bir adamın varlığı hissediliyordu. Ve o adam –muhtemelen Menşiki (Menşiki'den başka biri bu malikânede olabilir miydi ki?)– karanlığın içinde dolabın kapağını izliyordu. Orada bir şey hissediyordu. O dolabın içinde her zamankinden farklı bir şey olduğunu hissediyordu. O kişinin yapacağı bir sonraki şey, Marie'nin içinde olduğu dolabın kapısını açmak olacaktı. Bundan başka bir şey mümkün değildi. Kapısı kilitli olmadığından açması kolaydı. Elini uzatıp kolu çevirmesi yeterliydi.

Adamın ayak sesleri yaklaştı. Marie müthiş bir korkuya kapılmıştı. Koltukaltlarından soğuk terler boşalıyordu. Buraya gelmemeliydim. Kendi evimde uslu uslu oturmalıydım, diye düşündü. Karşıdaki dağın üzerinde, özlediği kendi evinde. Burada *ürkütücü bir şey* var. Ve o şey bana doğru yaklaşıyor. Burada bir şeyin *bilinci* hareket ediyor. Sanırım eşekarı-

sı da o *bilincin* bir parçası. Ve o *bir şey* şimdi, bana doğru elini uzatacak. Kepengin arasından ayakucu göründü. Kahverengi deri terlik gibi bir şey giymişti ayaklarına. Ama çok karanlık olduğundan başka bir şey göremiyordu.

Marie elini uzatıp orada asılı duran tek parça elbisenin kolunu var gücüyle kavradı. 36 beden çiçek desenli tek parça elbisenin kolunu. Sonra içinden yalvardı: "Beni kurtar lütfen, ne olur koru beni."

Adam dolabın iki tarafa açılan kapaklarının önünde uzun bir süre bekledi. Hiç ses çıkarmıyordu. Nefesi bile duyulmuyordu. Adam sanki taştan yapılmış bir heykel gibi orada dikilmiş, hareket etmeden durumu inceliyordu. Sessizlik daha da ağırlaştı, karanlık daha da arttı. Yerde tortop olmuş Marie'nin bedeni tir tir titriyordu. Dişleri takır takır birbirine çarpıyordu. Marie gözlerini yumup kulaklarını kapatmak istedi. Düşüncelerini aklından uzaklaştırmak istedi. Ancak yapamadı. Yapmamam gerekir diye düşündü. Ne kadar ürkütücü olursa olsun, korkunun kendisini ele geçirmesine izin veremezdi. Hislerinden vazgeçmemeli, düşünmeyi bırakmamalıydı. Bu yüzden gözlerini ve kulaklarını açtı, o ayakuçlarına bakarak, tek parça elbisenin yumuşak kumaşını yapışır gibi kavradı.

Bu giysiler beni koruyor, dedi içinden, buna inanıyordu. Buradaki giysiler benim yanımda. 36 beden elbiseler, 37 numara ayakkabılar, 70 C sutyenler; bu giysiler beni görünmezlik pelerini gibi koruyor, beni görünmez kılıyor. Ben burada değilim. *Ben burada değilim.*

Ne kadar zaman geçtiğini bilmiyordu. Artık zaman normal bir şekilde akmıyordu, sıralı bir şekilde akmıyordu. Ancak yine de belli bir süre geçmişti. Adam bir noktada elini öne doğru uzatmış, tam dolabın kapağını açacak gibi olmuştu. Bunu hissetmişti Marie. Kendini hazırlamıştı. Kapı açılınca adam onu görecekti. Sonra Marie de o adamı görecekti. Ondan son-

ra ne olacağını bilmiyordu. Kestiremiyordu. O adam Menşiki olmayabilir, diye bir düşünce geçti içinden. İyi de o halde kim o adam?

Adam dolabın kapısım açmadı. Bir süre kararsız kaldıktan sonra elini çekti, kapının önünden çekip gitti. Neden adam son anda fikrini değiştirmişti bilmiyordu Marie. Muhtemelen *bir şey* durdurmuştu onu. Sonra adam odanın kapısını açıp koridora çıkmış, kapıyı kapatmıştı. Oda yeniden boştu. Kuşku yoktu. Bu bir aldatmaca değildi. Bu odada benden başkası yok diye düşünerek emin oldu. Marie nihayet gözlerini kapattı, ciğerlerinde tuttuğu tüm havayı güçlü bir şekilde iç çekerek bıraktı.

Kalbi hâlâ hızlı hızlı çarpıyordu. Kalbinde tamtamlar çalıyordu; bu bir roman olsa bu şekilde ifade edilirdi. Tamtamların nasıl bir şey olduğunu bilmiyordu gerçi. Gerçekten de bir tehlike atlatmıştım, ama bir şey son ana dek beni korudu. Yine de bu yer çok tehlikeli. O *biri* bu odanın içinde benim varlığımı hissetti. Kuşku yok buna. Sonsuza dek burada gizlenemem. Bu sefer bir şekilde kurtuldum. Ama bundan sonra da işlerin yolunda gideceği anlamına gelmez bu. Böyle düşündü Marie.

Bekledi. Oda daha da karardı. Ancak o orada öylece bekliyordu. Sessiz kalıp endişe ve korkuya dayandı. Kumandan onu unutmuş olamazdı. Marie onun söylediklerine inanıyordu. O tuhaf konuşma tarzı olan küçük adama güvenmekten başka bir seçeneği de kalmamıştı geriye.

Sonra bir de baktı ki Kumandan gelmiş.

"Sizler buradan çıkıyorsun" dedi Kumandan fısıldar gibi. "Şimdi tam zamanı. Haydi, kalk."

Marie şaşırıp kaldı. Yerde oturuyordu, ayağa kalkması kolay değildi. Dolaptan çıkma zamanı gelince, yeni bir korkuya kapıldı. Dışarıdaki dünyada belki de daha korkunç şeyler onu bekliyor olabilirdi.

"Bay Menşiki şu anda duş alıyor" dedi Kumandan. "O gördüğün gibi temiz bir adam. Duşta uzun zaman geçiriyor. Ancak, elbette sonsuza dek orada kalmayacak. Şimdi tam zamanı. Haydi, acele et."

Marie gücünü toplayıp doğruldu. Sonra dolabın kapağını dışarı itip açtı. Oda karanlık ve boştu. Çıkıp gitmeden önce geriye dönüp baktı, bir kez daha dolapta asılı kıyafetlere göz attı. Havayı içine çekti, naftalin kokusunu kokladı. O giysileri son defa görüyor olabilirdi. O giysiler nedense çok özlem duyduğu, çok yakın hissettiği şeyler olmuştu birden.

"Hızlan haydi" diye seslendi Kumandan. "Kaybedecek zaman yok. Koridora çıkıp sola dön."

Marie çantasını omzuna taktı, kapıyı açıp dışarı çıktı, koridordan sola yöneldi. Merdivenden çıkıp oturma odasına girdi, o geniş salonun yanından terasa açılan cam kapıyı açtı. Eşekarısı hâlâ orada olabilirdi. Etraf çok karanlık olduğundan eşekarısı artık uçmuyor da olabilirdi. Hayır, belki de karanlıktan etkilenmeyen bir canlıydı. Ama bunları düşünecek zamanı yoktu. Terasa çıkınca teleskopu özel ayağından çıkardı, plastik örtünün altına koydu. Sonra özel ayağı katladı, eskisi gibi duvara dayadı. Heyecandan parmakları titriyordu, bunları yapması uzun zaman almıştı. Sonra yerde duran siyah spor ayakkabılarını aldı. Kumandan tabureye oturmuş, onu izliyordu. Eşekarısı ortalıkta görünmüyordu; Marie rahat bir nefes aldı.

"Tamam" dedi Kumandan başını sallayarak. "Cam kapıyı kapatıp içeri gir. Sonra koridora çıkıp merdivenlerden iki kat aşağıya in."

Merdivenlerden iki kat aşağıya inmek mi? Bu, malikânenin daha da içlerine girmek demek olur. Ben buradan kaçmayacak mıydım? diye düşündü.

"Şu an için buradan kaçamazsın" dedi Kumandan onun zihnini okuyup, başını sallayarak. "Çıkış kapısı sımsıkı bir

şekilde kilitli. *Sizler* bir süre burada gizlen. Şimdilik benim dediğimi yap."

Marie'nin Kumandan'ın dediklerine inanmaktan başka çaresi yoktu. Oturma odasından çıkıp ayak sesi çıkarmadan merdivenlerden iki kat aşağıya indi. Merdivenden inince altta hizmetçi için oda vardı. Onun yanındaki oda çamaşır odasıydı. Onun yanında da mahzen vardı. Köşede de spor aletlerinin olduğu jimnastik odası. Kumandan hizmetçi odasını işaret etti.

"*Sizler* bir süre o odada gizlen" dedi Kumandan. "Oraya pek uğramaz Menşiki. Her gün bir kez çamaşır yıkar, spor yapmak için jimnastik odasına iner ama hizmetçi odasına hiç göz atmaz. Bu yüzden burada uslu uslu beklersen seni bulamaz. Odada tuvalet de var, buzdolabı da. Deprem önlemi olarak mineralli su ve gıda malzemesi de stoklanmış halde. Aç kalmazsın. *Sizler* burada nispeten huzurlu bir şekilde birkaç gün geçir."

Birkaç gün mü geçireceğim? Marie spor ayakkabıları elinde şaşkınlıkla sordu (tabii gerçek anlamda ses çıkararak değil). *Birkaç gün* mü geçireceğim? Yani ben *burada* mı kalacağım?

"Üzücü ama sizler hemen buradan ayrılamazsın" dedi Kumandan küçük başını hafifçe sallayarak. "Burası güvenlik önleminin sıkı olduğu bir yer. Pek çok anlamda, çok sıkı gözetleniyor. Ve ben bile bu durumda bir şey yapamam. *İdea*'ya verilen yetenek ne yazık ki sınırlı."

"Ne kadar uzayacak peki?" diye sordu Marie kısık sesle. "Bir an önce eve dönsem iyi olur. Yoksa halam çok endişelenir. Kayboldu diye polise haber bile vermiştir belki. Başım belaya girer."

Kumandan başını salladı. "Ne yazık ki hayır demek durumundayım. Burada öylece beklemekten başka yapacak bir şey yok."

"Bay Menşiki tehlikeli biri mi?"

"Bu cevaplaması zor bir soru" dedi Kumandan. Kaşları abartılı bir şekilde çatıldı. "Menşiki'nin kendisi kötü biri değil. Aksine çok yetenekli, düzgün biri. Hatta erdemli bile denebilir. Ne var ki onun yüreğinde özel bir boşluk var, bu *neticede* normal olmayan bir şey, tehlikeli bir şeyi çağırma potansiyeline de sahip. İşte sorun o kısım."

Bunun ne anlama geldiğini Marie anlamamıştı. *Normal olmayan bir şey*?

Marie sordu. "Az önce dolabın önünde hiç hareket etmeden öylece duran kişi Menşiki miydi?"

"O hem Menşiki idi hem de değildi."

"Menşiki bunun farkında mı peki?"

"Muhtemelen" dedi Kumandan. "Muhtemelen öyle. Ama bunu kendi de bilmiyor olabilir."

Tehlikeli ve normal olmayan kişi mi? Gördüğüm eşekarısı da onun şekillerinden biridir belki, diye düşündü Marie.

"Aynen öyle. Eşekarısına çok dikkat edesin. O son derece öldürücü bir canlıdır" dedi Kumandan zihnini okuyarak.

"*Öldürücü?*"

"Ölüm getirmesi kaçınılmaz olan anlamında" diye açıkladı Kumandan. "Şimdi *sizler* burada beklemelisin. Dışarı çıkmamalısın."

"*Öldürücü*" diye içinden tekrarladı Marie. Bu sözcüğün son derece uğursuz bir tınısı vardı.

Marie, hizmetçi odasının kapısını açıp içeriye girdi. Orası Menşiki'nin yatak odasındaki giyinme dolabından biraz daha geniş bir alana sahipti. Basit bir mutfağı vardı, buzdolabı ve elektrikli ocak, mini mikrodalga fırın ve musluk, bir de lavabo vardı. Bir de küçük banyo ve yatak. Yatak çıplaktı ama dolapta battaniye ve çarşaf vardı. Üzerinde yemek yenecek basit bir mutfak masası ve sandalye de vardı. Sandalye bir taneydi. Vadiye bakan küçük bir de penceresi vardı. Perde aralığından vadi görünüyordu.

"Eğer kimse tarafından bulunmak istemiyorsan burada uslu uslu dur, mümkün olduğunca ses çıkarma" dedi Kumandan. "*Sizler* anladın değil mi?"

Marie başıyla onayladı.

"*Sizler* cesur kızsın" dedi Kumandan. "Biraz aldırışsız görünsen de cesursun. Ama burada olduğun sürece *çok* dikkatli olmalısın. Özensizlik etme sakın. Burası diğer yerler gibi normal bir yer değil. Baş belası bir şey dolanıp duruyor etrafta çünkü."

"*Dolanıp durmak* mı?"

"Amaçsızca geziniyor yani."

Marie başıyla onayladı. Burasının "diğer yerler gibi normal bir yer" olmadığını, nasıl bir *baş belasının* dolanıp durduğunu, tüm bunları bilmek istiyordu ama soramadı. Bilmediği o kadar çok şey vardı ki, acaba nereden başlamalıydı, bilemiyordu.

"Ben artık buraya gelemeyebilirim" dedi Kumandan bir sırrını açar gibi. "Buradan sonra gitmem gereken bir yer var, yapmam gereken başka şeyler. Çok önemli bir şey. Bu yüzden çok özür dilerim ama bundan sonra *sizlere* yardım edemeyeceğim. Bundan sonrasını *sizler* kendi başına halletmelisin."

"Kendi başıma bu yerden nasıl çıkabilirim ki?"

Kumandan gözlerini kısarak Marie'ye baktı. "İyi kulak ver, gözlerini iyice aç, aklını başında tut. Başka yolu yok. Vakti geldiğinde *sizler* bileceksin. Hah, şimdi tam zamanı, diye. *Sizler* cesur, zeki bir kızsın. Dikkat edip özen gösterirsen, bileceksin."

Marie başıyla onayladı. Ben cesur ve zeki bir kız olmak zorundayım.

"Hoşça kal" dedi Kumandan cesaret verir gibi. Sonra ansızın aklına gelmiş gibi de ekledi. "Endişe etme. *Sizlerin* göğüsleri daha da büyüyecek."

"C büyüklüğüne gelecek kadar mı?"

Kumandan kafası karışmış gibi başını salladı. "Öyle diyorsun ama ben ne de olsa bir *idea*'yım. Kadınların iç çamaşırına kadar bilgim yok. Ama en azından şimdikinden büyük olacağına şüphe yok. Endişe etme. Zaman her şeyi çözer. Şekli olan her şey için zaman önemli bir şeydir. Zaman sonsuza dek sürmez ama var olduğu müddetçe oldukça etkili bir şeydir. Bu yüzden, geleceği dört gözle bekle *sizler*."

"Teşekkürler" dedi Marie. Bu, kuşkusuz iyi haberlerden biriydi. Ve ona cesaret verecek her şeye ihtiyacı vardı.

Sonra Kumandan birden ortadan kayboluverdi. Buharın havaya karışması gibi. Kumandan gözünün önünden kaybolunca etraftaki sessizlik yoğunlaştı. Kumandan'la bir kez daha görüşemeyeceğini düşününce yalnız hissetti. Artık güveneceğim biri yok diye düşündü. Marie çarşaf serilmemiş çıplak yatağa uzandı, tavana baktı. Tavan alçaktı, beyaz alçı sıvanmıştı. Onun ortasına floresan lamba takılmıştı. Ancak elbette açmadı onu. Işığı açmak olmazdı. Daha ne kadar burada kalmak zorundaydı acaba? Akşam yemeği vakti yaklaşmıştı. Yedi buçuğa kadar geri dönmezsem halam mutlaka resim kursunu arar. Ve benim oraya gitmediğimi anlar. Bunları düşününce Marie'nin yüreği sızladı. Halası başına bir şey geldi mi diye çok endişelenecekti. Bir şekilde ona iyi olduğunu haber vermeliydi. Sonra montunun cebinde cep telefonu olduğu aklına geldi. Kapalı halde tutuyordu.

Marie cep telefonunu cebinden çıkardı, düğmesine basarak açtı. Ekranda "düşük pil" işareti çıktı. Şarjı bitiyordu. Sonra birden ekran kapandı. Uzun süredir şarj etmek aklına gelmediğinden (gün içinde cep telefonuna neredeyse hiç ihtiyaç duymuyordu ve bu alete karşı ne sevgi ne de ilgi gösteriyordu), şarjının tükenmesi hiç de tuhaf olmadığı gibi şikâyet de edemezdi.

Derin bir nefes çekti. En azından arada bir şarj etmeliydi telefonunu. Ne olacağı bilinmezdi çünkü. Ama iş işten geçmişti artık. Şarjı bitmiş cep telefonunu yeniden ceketinin cebine koydu.

Ama bir şey dikkatini çekmişti, telefonu yeniden çıkardı cebinden. Orada hep takılı olan penguen tılsımı yoktu. Onu bir *donut* dükkânından puan biriktirerek ödül olarak almıştı, o zamandan beri de tılsım niyetine yanında taşıyordu. Muhtemelen bağcığı kopmuştu. Acaba nereye düşürmüştü? Bilemiyordu. Cep telefonunu cebinden çıkardığı pek olmuyordu ki.

O küçük tılsımı kaybettiği için huzursuz hissetti. Sonra biraz daha düşündü. Penguen tılsımını bir yerde yanlışlıkla düşürmüş olabilirdi. Ama onun yerine dolaptaki *giysiler* yeni tılsım olarak ona yardım etmişti. Ve o tuhaf aksanlı küçük Kumandan da onu buraya kadar yönlendirmişti. Ben hâlâ bir şey tarafından korunuyorum. O tılsımı kaybettiğime daha fazla takılmayayım dedi içinden.

Marie'nin üzerinde pek bir şey yoktu. Cüzdan, mendil, bozuk para kutusu, ev anahtarı, yarısı bitmiş nane şekerli çiklet; hepsi bu kadardı. Omuz çantasının içinde de kalem, defter ve birkaç ders kitabı vardı. Faydası dokunacak tek bir şey çarpmadı gözüne.

Marie yavaşça hizmetçi odasından çıktı, depoyu araştırdı. Orada Kumandan'ın dediği gibi deprem olasılığına karşı stoklanmış bol bol yiyecek vardı. Odavara'nın bu dağlık bölgesi nispeten sağlam bir bölgeydi, ciddi depremler olmazdı. 1923 yılındaki Kanto Bölgesi'ndeki büyük deprem sırasında Odavara şehir merkezinde yıkım büyük olmuştu ama bu taraflar o kadar çok etkilenmemişti (ilkokuldayken yaz tatili ödevi için Kanto Bölgesi büyük depremi sırasında Odavara bölgesindeki yıkımı araştırmıştı). Ancak depremden hemen sonra yemek ve su sıkıntısı yaşanıyordu. Özellikle de bu dağ başında. Bu yüzden de Menşiki bir afet durumuna karşı ikisinden de bolca stoklamıştı. Ne de olsa temkinli bir adamdı.

Depodan üç şişe mineralli su, bir kraker ve bir çikolata alıp odaya çekildi. Bu kadarını aldığının farkına varılmazdı. Menşiki ne kadar detaycı olsa da, su şişelerini saymazdı her-

halde. Mineralli su almasının nedeni musluk suyu kullanmak istememesiydi. Musluk suyu ses çıkarırdı. *Mümkün olduğunca ses çıkarma*, demişti Kumandan. Dikkat etmeliydi.

Marie odanın içine girip içeriden kapıyı kilitledi. Elbette ne kadar kilitlemiş olsa da herhalde Menşiki'de bütün odaların anahtarı vardı. Yine de biraz zaman kazandırırdı belki. Hem kafası biraz rahatlamıştı.

İştahı yoktu, birkaç kraker yedi, su içti. Sıradan krakerlerdi ve su da normal mineralli suydu. Ne olur ne olmaz diye son tüketim tarihlerini etiketlerden kontrol etti, hepsinin de hâlâ süresi vardı. Sorun yok, burada açlıktan ölmeyeceğim demektir, diye düşündü.

Dışarısı tamamen karanlıktı artık. Marie perdeyi hafifçe araladı, vadinin karşı tarafına bir göz attı. Orada kendi evini gördü. Teleskop olmadığından evin içini göremiyordu tabii ama birkaç odanın ışığı yanıyordu. Gözlerini iyice kısıp bakarsa insan gölgelerini de ayırt edebiliyordu. Orada halası vardı, her zamanki saatte eve dönmediğini görünce mutlaka endişelenmiş olmalıydı. Bir yerden ona telefon açamaz mıydı acaba? Bir yerde mutlaka sabit bir telefon olmalıydı. "Ben iyiyim, benim için endişe etme" diye kısaca konuşup telefonu kapatabilirdi. Kısacık konuşursa Bay Menşiki onu fark etmezdi. Ancak odanın içinde telefon yoktu.

Gece karanlığından faydalanıp kaçamaz mıydı acaba? Bir yerden merdiven bulup bahçe duvarını aşıp dışarı çıkabilirdi. Bahçedeki kulübede bir katlanır merdiven görmüştü. Fakat Kumandan'ın dediğini hatırladı. ***Burası güvenlik önleminin sıkı olduğu bir yer. Pek çok anlamda, çok sıkı gözetleniyor.*** Ve "güvenlik önleminin çok sıkı" olduğunu söylerken sadece güvenlik şirketinin alarm sisteminden söz etmiyordu.

Kumandan'ın dediğine inansam iyi olur, diye düşündü Marie. Burası normal bir yer değil. Belalı şeylerin olduğu bir yer. Çok temkinli olmalıyım. Çok da sabırlı. Aceleyle düşün-

cesizce bir şey yapmamalıyım. Kumandan'ın dediği gibi, bir süre burada kalıp uslu uslu durumu gözlemeliyim. Sonra fırsat doğacaktır elbet. *Vakti geldiğinde sizler bileceksin. Hah, şimdi tam zamanı, diye. Sizler cesur, zeki bir kızsın, onu bileceksin.*

Öyle. Cesur ve zeki olmalıyım. Yaşamaya devam edip bu göğüslerin büyüdüğünü göreceğim daha.

Çıplak yatağa yattı. Etraf iyice kararmıştı. Ama daha koyu bir karanlığın da gelmek üzere olduğunu hissediyordu.

62

Labirente girmiş gibi

Zaman, Marie'nin isteğine aldırmadan kendi prensiplerine uygun olarak ilerledi. O küçük odada çıplak yatağa uzanmış, zamanın salyangoz hızıyla gözünün önünden geçip gidişini izledi sadece Marie. Başka yapabileceği bir şey yoktu çünkü. Keşke kitap okuyabilsem, diye düşündü. Ancak elinin altında bir kitap yoktu, hem olsa da, ışık açamazdı ki. Bu karanlık yerde öylece durmaktan başka yapacak bir şey yoktu. Depoda el feneri ve yedek piller bulmuştu ama onu da mümkün olduğunca kullanmayacaktı.

Nihayet gece ilerledi ve Marie'nin uykusu geldi. Bilmediği bir yerde uykuya dalmaktan korkuyordu, mümkün olsa hep uyanık kalacaktı ama bir noktadan sonra artık dayanamayacak kadar uykusu geldi. Gözlerini daha fazla açık tutamadı. Katlanır yatak beklediği gibi soğuktu, dolaptan battaniye ve çarşaf çıkardı, kendini onlara rulo kek gibi sımsıkı sarmalayıp gözlerini kapattı. Isıtma cihazı yoktu, klimanın sıcak tarafını da açamazdı.

(Burada zaman konusunda araya girmek istiyorum. Muhtemelen Marie orada uyurken Menşiki evden çıkıp benim evime gelmişti. Bende kalmış, ertesi sabah dönmüştü. Yani Menşiki o gece kendi evinde kalmamıştı. Aslında o gece evde hiç kimse yoktu. Ancak Marie bu durumdan habersizdi.)

Gece yarısı bir kere uyanıp tuvalete gitti ama sifonu çekmedi. Öğlen neyseydi de gece yarısı çıt çıkmazken su sesi çıkarırsa, o sesin duyulması olasılığı yüksekti. Menşiki, söylemeye gerek yok, çok dikkatli ve detaycı bir adamdı. En ufak bir değişikliği fark ederdi. Bu tür bir riski göze alamazdı.

Kol saatine baktı, saat sabah iki olmak üzereydi. Cuma günü bitmişti artık. Perdenin arasından vadinin ötesindeki kendi evine doğru bakınca misafir odasının ışığının hâlâ yandığını gördü. Gece yarısını geçti ve ben hâlâ eve dönmedim, insanları –insanlar desem de gece yarısı evde babam ve halamdan başka kimse olmaz– uyku tutmuyordur. Kötü bir şey yaptım diye düşündü Marie, babası için bile üzüldü (böyle düşünmesi kesinlikle ender bir durumdu). Bu kadar düşüncesizce bir şey yapmamalıydım. En başında bu kadarını yapma niyeti yoktu elbette, ama o anda uygun olduğunu düşündüğü hareketi yaparken iş bu raddeye kadar varmıştı.

Fakat ne kadar pişman olsa da, kendini suçlasa da, vadinin üzerinden uçup eve dönecek hali yoktu ya. Bir karga değildi sonuçta. Uçamazdı. Kumandan gibi canının istediği zaman ortadan kaybolup istediği zaman ortaya çıkamazdı. Henüz gelişim çağındaki bir bedene hapsedilmiş, zaman ve hareket özgürlüğü kısıtlanmış, beceriksiz bir varlıktan başka bir şey değildi. Zaten göğüslerinde de neredeyse hiç kabarma yoktu. Tıpkı başarısız bir krep gibi.

Karanlığın içinde tek başına Marie Akikava korkuyordu elbette. Güçsüzlüğü acı veriyordu. Kumandan yanımda olsaydı keşke, diye düşündü. Soracak çok sorusu vardı. Sorularına cevap gelip gelmeyeceğini bilmiyordu ama en azından biriyle konuşmuş olurdu. Kumandan'ın konuşması normalde kullanılan Japoncadan farklı ve tuhaftı ama ne demek istediği anlaşılıyordu. Ne var ki Kumandan'ı bir daha görmeyecekti belki de. "Buradan gitmem gereken bir yer var, yap-

mam gereken başka şeyler" demişti Kumandan. Bunu düşününce kendini çok yalnız hissetti.

Pencerenin dışından bir gece kuşunun tiz sesi duyuluyordu. Muhtemelen baykuş ya da orman baykuşuydu. Onlar karanlık ormanın içinde gizlenir, bilgeliklerini bileylerlerdi. Ben de yenilmemeli, bilgeliğimi kullanmalıyım. Zeki ve cesur bir kız olmalıydım. Ancak bir kez daha uyku vurdu, gözlerini daha fazla açık tutamadı. Battaniye ve çarşafa iyice dolanarak yatağa uzandı ve gözlerini kapattı. Rüyasız derin bir uykuya daldı. Gözünü açtığında, gün aydınlanmaya başlamıştı. Saat altı buçuktu.

Dünya cumartesi sabahını karşılıyordu.

Marie cumartesi gününü o hizmetçi odasında sessizce geçirdi. Sabah kahvaltısında kraker yedi, birkaç parça çikolata atıştırdı, mineralli sudan içti. Odadan çıkıp spor odasına geçti, orada dağ gibi yığılı halde Japonca *National Geographic* dergileri vardı, onlardan birkaç tane aldı hızlıca ve geri döndü (Menşiki kondisyon bisikletini ya da step aletini kullanırken bu dergileri okuyor olmalıydı, bazı yerlerinde terden kalan lekeler vardı) ve onları döne dolaşa okudu. Dergilerde Sibirya kurdunun yaşamı, gelgitlerin gizemi, Eskimoların yaşamı, alanı gittikçe küçülen Amazon yağmur ormanları hakkında makaleler vardı. Marie normalde bu tür makaleleri okumazdı ama başka okuyacak bir şey olmayınca neredeyse ezberleyene kadar o yazıları okudu. Bakmaktan fotoğraflarda gözleriyle delik açacaktı neredeyse.

Dergi okumaktan yorulduğunda uzanıp uyukladı. Perdenin aralığından vadinin karşı tarafındaki evine baktı. O teleskop burada olsaydı keşke, diye düşündü. Evin içini detaylıca görebilirdi o zaman. İçerdekilerin hareketlerini görebilsem keşke, diye düşündü. Turuncu perdeli evine dönmek istiyordu. Sıcak banyoya girip bedeninin her bir yerini özenle yı-

kayıp yeni kıyafetler giymek, sonra da kedisiyle birlikte sıcak yatağına gömülmek istiyordu.

Sabah saat dokuzu biraz geçe birisinin merdivenlerden aşağıya ses çıkarmadan yavaş yavaş indiğini duydu. Terlik giymiş bir adamın ayak sesleriydi bunlar. Muhtemelen Menşiki'ydi. Yürüyüşünde ona özgü bir şey vardı. Kapının anahtar deliğinden dışarı bakmak istedi, ama kapıda anahtar deliği yoktu. Dizlerini karnına çekip odanın bir köşesinde yere oturdu, bedeni kaskatı kesilmişti. Eğer kapı açılacak olursa kaçacak hiçbir yer yoktu. Menşiki bu odaya bakmaz, demişti Kumandan. Onun dediğine güvenmekten başka çaresi yoktu. Ancak olup olmayacağını kimse bilemezdi. Bu dünyada yüzde yüz kesinlikte tek bir şey bile yoktu çünkü. Mümkün olduğunca gizlenip dolap içindeki *giysileri* getirdi aklına, *hiçbir şey olmasın lütfen* diye diledi. Boğazı kurumuştu.

Menşiki kirli çamaşırlarını getirmiş olmalıydı. Her sabah çamaşır yıkıyordu herhalde. Makinesine çamaşırları attı, deterjan ekledi, ayar düğmesini çevirdi ve başlama düğmesine bastı. Eli alışkındı bunları yapmaya. Marie o bir dizi sese kulak verdi. Sesler şaşılacak derecede netti. Sonra çamaşır makinesinin tamburu dönmeye başladı. Çamaşır makinesi çalışırken Menşiki spor odasına gitti, sabahları spor yapıyordu demek. Spor yaparken klasik müzik dinliyordu. Tavan içindeki hoparlörden Barok müzik duyuluyordu. Bach, Handel ve Vivaldi'nin müzikleri. Marie'nin klasik müzik bilgisi zayıftı. Hangisi Bach, hangisi Handel, hangisi Vivaldi bilmiyordu aslında.

Çamaşır makinesinin çalışma sesi, spor aletlerinden çıkan mekanik ses ve Bach, Handel ve Vivaldi'nin müziğine kulak vererek bir saat kadar zaman geçirdi. Huzursuz geçen bir saatti bu. Menşiki dağ gibi yığılı dergiler içinden *National Geographic*'in birkaç sayısının azaldığını, mahzendeki mineralli su, kraker ve çikolataların eksikliğini fark etmezdi her-

halde. Sadece küçük bir bölümünü almıştı, pek o kadar da göze çarpan bir değişiklik değildi. *Ama ne olacağını kimse bilemezdi.* Kestiremezdi. Dikkat etmeliydi.

Nihayet çamaşır makinesi yüksek bir ikaz sesiyle durdu. Menşiki ağır adımlarla çamaşır odasına gitti, çamaşır makinesinden çamaşırları çıkardı, kurutma makinesine attı, düğmeye bastı. Kurutma makinesinin tamburu ses çıkararak dönmeye başladı. Sonra Menşiki yavaş yavaş merdivenlerden yukarı çıktı. Sabah spor saati dolmuştu. Bundan sonra duş alacaktı.

Marie gözlerini kapattı, derin bir nefes aldı, rahatlamıştı. Bir saat kadar sonra Menşiki yeniden gelecekti. Kurumuş çamaşırları almak için. Ancak en tehlikeli kısmın geçtiğini hissediyordu. *Benim bu odada gizlendiğimi fark etmedi. Benim varlığımı hissetmedi.* Artık daha sakin nefes alıyordu Marie.

İyi de o dolabın önünde dikilip bekleyen kimdi peki? O hem Menşiki hem de Menşiki değil demişti Kumandan. Bu ne anlama geliyordu acaba? Onun ne demek istediğini anlamamıştı. Onun için anlaması çok güç bir konuşmaydı bu. Ama en azından *biri* dolabın içinde Marie'nin olduğunu (ya da birisinin olduğunu) biliyordu. En azından belirtilerini hissetmişti. Ne var ki o kişi, *bir nedenden ötürü* dolabın kapağını açamamıştı. Acaba hangi nedenden ötürü? Gerçekten orada asılı olan güzel ve eski *giysiler* mi korumuştu onu?

Kumandan'ın dediklerini daha dikkatli dinleseydim keşke diye düşündü. Ancak Kumandan bir yerlere gitmişti. Ona açıklama yapacak kimse yoktu.

O gün, cumartesi günü Menşiki evden dışarı adım atmadı. Marie'nin bildiği kadarıyla ne garaj kapısı sesi duyuldu ne de arabanın motorunun çalışma sesi. Çamaşır odasına kurumuş çamaşırları almaya geldi, onları toparlayıp merdivenden çıkıp gitti. Hepsi buydu. O dağ başında, yolun sonundaki eve ziyarete gelen tek bir kişi bile olmadı. Ne kargo ne de

posta geldi. Giriş kapısının zili sessizdi hep. Telefon da sadece iki kez çalmıştı. Uzaktan duyulan hafif bir sesti. Ama duymuştu. Bir defa iki kez çaldı, üçüncüde ahizeyi kaldırdı (bu yüzden Menşiki'nin evin içinde bir yerde olduğunu anladı). Çöp toplama aracı melodisini çalarak (Annie Laurie) yamaçtan aşağıya doğru ağır ağır ilerledi. Yavaşça geçti evin yakınından (cumartesileri normalde çöp toplama günüydü). Bunlar dışında herhangi bir ses işitmedi. Evde çıt çıkmıyordu.

Cumartesi öğlen geçti, öğleden sonra oldu, akşamüzeri yaklaştı.

(Burada yeniden zaman konusunda araya gireceğim. Marie o dar odada nefesini tutarken ben İzugoken'deki bakımevindeki odada Kumandan'ı bıçaklayıp öldürmek, yeraltından başını çıkaran "Uzun Surat"ı bağlamak sonra onun peşinden yeraltı dünyasına inmekle meşguldüm.)

Buradan kaçmak için sabırla "o an"ı beklemek zorundasın, demişti Kumandan. "Vakti geldiğinde *sizler* bileceksin. Hah, şimdi tam zamanı, diye."

Ama *o vakit* gelmek bilmiyordu. Marie beklemekten yorulmuştu artık. Öylece oturup bir şey beklemek onun karakterine uymuyordu hiç. Daha ne kadar burada nefesini tutup bekleyecekti ki?

Akşamüzeri Menşiki piyano alıştırmasına başladı. Oturma odasının penceresini açmış olmalıydı ki piyano sesini çok rahat duyuyordu Marie. Galiba Mozart'ın sonatını çalıyordu. Majör tonda bir sonat. Piyanonun üzerinde partisyon olduğunu hatırladı. Parçayı bir kez çaldıktan sonra bazı kısımlarını yineliyordu. Tatmin olana dek tekrar tekrar çalıyordu. Ama zorlanıyor gibiydi, sesi dengeli çıkarmakta zorlanıyordu sanki. Mozart'ın sonatları genelde pek zor parçalar değildi ama ustaca çalmak için uğraştıkça piyanist kendini bir labirente girmiş gibi hissedebilirdi. Ve Menşiki bu tür labirentlere girmeye gönüllü biriydi. Marie onun labirentte sabırlı bir şekil-

de gidip gelerek ilerlemesine kulak verdi. Bir saat kadar sürdü alıştırması. Sonra büyük piyanonun kapağı pat diye kapandı. Sanki öfkelenmiş gibiydi Menşiki. Ama çok da fazla değildi sanki. Dozunda ve şık bir öfke. Bay Menşiki tek başına bir odanın içinde olsa da (tek başına olduğunu düşünse de), kontrolü elden bırakmayan biriydi.

Her şey bir önceki günün tekrarı gibiydi. Gün batınca etraf karardı, kargalar ötüşerek dağdaki yuvalarına çekildi. Vadinin karşı tarafındaki birkaç evin ışığı art arda yanmaya başladı. Akikava Ailesi'nin ışıkları vakit gece yarısını geçse de sönmedi. O ışıklar, ailesinin Marie için endişelendiğini gösteriyordu. En azından Marie öyle hissediyordu. Orada endişe içinde olan insanları rahatlatmak için bir şey yapamıyor olması çok üzücüydü.

Tam tersine, vadinin diğer tarafındaki Tomohiko Amada'nın evinde ise (yani *benimkisinde*) hiç ışık görünmüyordu. O evde artık kimse yaşamıyor gibiydi. Gün batmış olsa da, tek bir ışık bile yanmıyordu. Evde birilerinin olduğuna dair belirti yoktu. Tuhaf, diye düşündü, boynunu büktü Marie. Öğretmenim acaba nereye gitti? Benim evden kaybolduğumu biliyor mu ki?

Gece yarısı Marie'nin çok uykusu geldi. Uyku onu esir aldı. Okul ceketi üzerinde olduğu halde, yorgan ve çarşafa dolandı, titreyerek uykuya daldı. Kedim burada olsaydı birazcık da olsa ısıtırdı beni, diye düşündü uyumadan önce. Evde beslediği dişi kedi nedense hiç miyavlamazdı. Sadece mır mır diye ses çıkarırdı. Bu yüzden burada her ikisi de rahatça gizlenebilirdi. Ama kedisi yanında değildi. Tek başınaydı. Karanlık, küçük odada tıkılı kalmış, hiçbir yere kaçamıyordu.

Pazar günü sabah oldu. Marie gözünü açınca odanın içi hâlâ karanlıktı. Kol saatine baktı, saat altı olmak üzereydi. Günler gittikçe kısalıyordu. Dışarıda yağmur yağıyordu. Sessiz kış yağmuru. Ağaçların dallarından su damlaları dü-

şüyordu, yağmurun yağdığını böylece anlayabilmişti. Oda soğuk ve nemliydi. Keşke üzerimde kazak olsaydı, diye düşündü Marie. Okul ceketinin altında örgü yelek, pamuklu bluz vardı sadece. Bluzun altında yarım kol tişört. Ilık öğleden sonrası için uygun kıyafetlerdi bunlar. Bir yün kazak olsaydı keşke yanımda diye düşündü tekrardan.

O odadaki dolapta kazak olduğunu hatırladı. Kırık beyaz, kaşmir kazak. Yukarı çıkıp onu alıp gelebilsem keşke diye düşündü. Onu ceketinin altına giyerse ısınabilirdi. Ancak odadan ayrılıp merdivenleri çıkmak, üst kata gitmek fazlasıyla tehlikeliydi. *Özellikle de o odaya.* Bu yüzden şimdilik üzerindekilerle idare etmeliydi. Dayanılamayacak kadar soğuk değildi. Eskimoların yaşadıkları yerlerdeki kadar çetin bir soğuk değildi ne de olsa. Burası Odavara banliyösüydü ve henüz aralık ayına yeni girilmişti.

Ancak yağmurlu kış sabahının soğuğu azar azar içine işledi. İliklerine kadar üşümüştü. Gözlerini kapatıp Havaii'yi düşledi. Henüz küçük bir çocukken halası ile onun okul döneminden arkadaşlarıyla birlikte Havaii'ye gitmişlerdi. Waikiki Plajı'nda Marie için küçük bir sörf tahtası kiralayıp yüzmüşler, yorulunca beyaz kumsalda güneşlenmişlerdi. Hava aşırı derecede sıcak olmasına karşın huzurlu ve rahattılar. Upuzun palmiye ağaçlarının yaprakları ticaret rüzgârları da denen alize rüzgârlarıyla salınıyordu. Sahile doğru süzülen bulutları izleyerek soğuk limonata içmişti. Limonata o kadar soğuktu ki, dişleri sızlamıştı. O zaman yaşananları tüm detaylarıyla hatırlıyordu. Bir kez daha oraya gidebilecek miydi acaba? Yeniden gidebilmek için her şeyi verirdim diye düşündü.

Saat dokuz buçuğu biraz geçe yine terlik sesi duyuldu, Menşiki aşağıya iniyordu. Çamaşır makinesinin düğmesine basıldı, klasik müzik çalmaya başladı (bu kez çalan Brahms'ın senfonisiydi muhtemelen), çamaşır makine-

si bir saat kadar çalıştı. Her şey tekrar ediyordu. Çalan müzik farklıydı sadece, geri kalan her şey tamamıyla aynıydı. Bu evin sahibi şüphesiz alışkanlıklarına sadık biriydi. Çamaşırları çamaşır makinesinden kurutma makinesine geçiriyor, bir saat sonra da gelip onları alıyordu. Ondan sonra bir daha alt kata inmiyordu, hizmetçi odasına hiç ilgisi yoktu.

(Burada bir kez daha araya gireceğim. Menşiki o öğleden sonra beni ziyarete gelmiş, şans eseri durumuma bakmak için eve uğrayan Masahiko Amada ile karşılaşıp kısa bir konuşma yapmıştı. Ama her nedense o sırada da Marie, Menşiki'nin dışarıya çıktığını fark etmemişti.)

Menşiki'nin alışkanlıklarına uygun hareket ediyor oluşuna minnettardı Marie. Ona göre kendini hazırlıyor, hareket planı yapıyordu. Beklenmedik biçimde peş peşe şeyler yapsa çok daha zor durumda kalırdı Marie. Menşiki'nin yaşam kalıplarını ezberleyip kendini ona uyarlıyordu. Neredeyse hiç dışarı çıkmıyordu Menşiki (en azından Marie'nin bildiği kadarıyla). Kütüphanede çalışıp kendi çamaşırlarını yıkıyor, kendi yemeklerini yapıp akşamüzeri olunca oturma odasındaki Stainway piyanosunda alıştırma yapıyordu. Ara sıra telefon geliyordu ama pek sık değildi. Günde birkaç kere. Telefon denen şeyden pek hazzetmiyor gibiydi. Muhtemelen işi için gerekli haberleşmeleri –bunların ne kadar olduğunu bilmese de– kütüphanedeki bilgisayarından yapıyordu.

Menşiki evin temizliğini temelde kendi yapıyordu, temizleme şirketini haftada bir kabul ediyordu. Halasıyla birlikte geldiklerinde kendisi söylemişti. Temizlik yapmaktan gocunmuyordu kesinlikle. Yemek yapmak kadar temizliğin de onu eğlendirdiğini söylemişti Menşiki. Ama tek başına bu koca evin temizliğini yapması mümkün değildi. Profesyonel yardım almak durumundaydı. Temizlik görevlileri geldiğinde, yarım günlüğüne evden ayrılıyordu. Temizlik günü pazar mıydı acaba? O gün buradan kaçabilirim, diye düşündü. Her-

halde birkaç kişi elinde temizlik malzemeleriyle, arabayla malikânenin içine gireceklerdi, tam o sırada kapı birkaç kez açılıp kapanacaktı. Ve Menşiki birkaç saatliğine evden ayrılacaktır. O zaman bu malikâneden çıkmak kesinlikle zor olmazdı. Buradan çıkmak için tek şansı bu olabilirdi.

Temizlik şirketinin geleceğine dair bir belirti yoktu. Pazar günüyle aynı şekilde pazartesi de hiçbir şey olmadan geçip gitti. Menşiki Mozart'ı biraz daha doğru şekilde çalabilmeye başladı, hataları azaldı, müzik toparlandı. Çok dikkatli ve çok sabırlı biriydi. Bir amaç belirlediğinde yolundan ayrılmıyordu. Ama Mozart'ı hatasız, düzgün bir şekilde çalıyor olsa da müzik olarak ne kadar tat veriyordu acaba? Marie üst kattan gelen müziğe kulak verirken bu konuda şüpheliydi.

Kraker ve mineralli suyla yaşamaya devam etti. Fıstıklı enerji bar'dan yedi. Biraz da ton balığı konservesi. Ortalıkta diş fırçası yoktu. Parmağını kullanıp mineralli suyla dişlerini fırçaladı. Spor odasında yığılı Japonca *National Geographic*'leri A'dan Z'ye okudu. Bengal Bölgesi'ndeki insan yiyen kaplanlar, Madagaskar'da ender bulunan maymunlar, Grand Canyon'daki coğrafi değişim, Sibirya'da doğal gaz çıkarma, Antartika'daki penguenlerin ortalama yaşam süreleri, Afganistan platosunda yaşayan göçmen halkın yaşamı, Yeni Gine'nin iç bölgelerindeki gençlerin ergenliğe geçiş ritüelleri hakkında çokça bilgi edindi Marie. AIDS ve Ebola virüsü hakkındaki temel bilgileri okudu. Doğayla ilgili bu kadar çeşitli bilgi bir gün bir işine yarayabilirdi. Ya da belki de hiçbir işine yaramazdı. Ancak eline alıp okuyabileceği başka bir kitap yoktu. Japonca *National Geographic*'lerin eski sayılarını yer gibi okumaya devam etti.

Arada bir tişörtünün altına elini uzatıp göğüslerinin kabarıp kabarmadığını kontrol etti. Ama pek büyümemişlerdi. Aksine, daha öncekine göre biraz küçülmüş gibi geldiler. Sonra reglini düşündü. Hesaplarına göre bir sonraki regline da-

ha on gün vardı. Reglle ilgili hiçbir malzeme yoktu depoda (deprem önlemi stoklarının içinde tuvalet kâğıdı vardı ama regl için ped ya da tampon göremedi). Muhtemelen kadınlar ve onların ihtiyaçları bu ev sahibi tarafından düşünülmemişti, eğer burada saklanırken regli başlayıverirse zor duruma düşecekti. O zamana dek ne yapıp edip buradan çıkmış olurdu zaten. Yani *muhtemelen.* On gün daha burada kaldığını hayal edemiyordu.

Salı sabahı saat ondan biraz önce temizlik şirketinin arabası geldi. Yukarı bahçede temizlik malzemelerini araçtan indiren kadınların neşeli sesleri duyuluyordu. O sabah Menşiki ne temizlik yapmıştı ne de spor. Hiç aşağıya inmemişti. Bu yüzden, acaba temizlik günü bugün mü diye ümitlenmişti Marie (Menşiki'nin günlük alışkanlığını değiştirmesi için çok geçerli bir nedeni olmalıydı) ve tahmin ettiği gibi oldu. Temizlik şirketinin büyük kamyoneti içeri girince, Menşiki Jaguar'ına binip dışarı çıkmış olmalıydı.

Marie hemen hizmetçi odasını düzenledi, su şişelerini, kraker kâğıtlarını topladı, çöp kutusuna attı. Sonra çöp kutusunu gözle görünecek bir yere koydu. Temizlik servisi görevlileri hallederdi. Yorganla çarşafı da eskisi gibi düzgünce katladı, dolaba kaldırdı. Birisinin orada birkaç gün yaşadığına dair izlerin tümünü yok etti. Çok dikkatlice. Sonra *National Geographic*'leri koltuğunun altına koyup ayak sesi çıkarmadan üst kata çıktı. Temizlik görevlilerinin göremeyeceği şekilde etrafı kolaçan ederek koridordan yavaşça çıktı. *O odayı* düşününce heyecanlandı. O dolabın içindeki giysilere bir tür özlem duydu. O kıyafetleri bir kez daha uzun uzun seyretmek, onlara dokunmak istedi. Ama vakti yoktu bunlara. Acele etmeliydi.

Fark edilmeyecek şekilde ön kapıdan dışarı çıktı, virajlı araba yolundaki yamaca doğru koştu çıktı. Düşündüğü gibi giriş kapısı açık bırakılmıştı. İş için gelenlere her seferinde

kapıyı açıp kapatmamak için olmalıydı. Normal bir surat ifadesi takınıp dışarı çıktı.

Gerçekten de bu kadar kolay bir şekilde buradan çıkıp gidebilecek miyim diye düşündü dış kapıdan çıkarken. Çok daha ağır ve sert bir şey yaşamam gerekmiyor muydu? Mesela, *National Geographic*'te anlatılan Yeni Gine kabilelerindeki gençlerin ergenliğe geçiş ritüelinde katlanmak zorunda kaldıkları acı dolu şeylerden biri gibi bir şey? Cesaretimin nişanı olarak bunun gibi bir şey? Neyse ki bu düşünceler hızla geldiği gibi gitti aklından. Kaçmayı başardığı için hissettiği özgürlük duygusu baskın gelmişti.

Hava kapalıydı, yere yakın bulutlar her an soğuk yağmurlarını indirecek gibiydi. Ancak o başını havaya kaldırıp birkaç kez derin derin nefes aldı ve kendini çok mutlu hissetti. Sanki başını kaldırmış Waikiki sahilinde rüzgârla salınan palmiye ağaçlarına bakıyordu. Özgürdü. Ayaklarım beni istediğim her yere götürür. Karanlığın içinde büzülüp titremeyeceğim. Yaşıyor olmak, sırf yaşıyor olmak bile sevinç veriyordu. Sadece dört gün geçirmişti orada ama şimdi ilk kez dış dünyaya bakınca her şey çok canlı geliyordu ona. Bitkilerin her biri capcanlıydı, yaşam gücüyle doluydu. Rüzgârın kokusu yüreğini coşkuyla doldurdu.

Ama orada daha fazla vakit kaybedemezdi. Menşiki evde bir şey unutmuş olabilirdi, her an almak için geri gelebilirdi. Bir an evvel oradan kaçmalıydı. Biri tarafından görünmeden, şüphe çekmeden. Formasındaki kırışıklıkları mümkün olduğunca düzeltip (günlerdir okul formasıyla yatmıştı), iki eliyle saçlarını toparlayıp hiçbir şey olmamış gibi sakin bir yüz ifadesiyle hızlı adımlarla dağdan aşağıya doğru yürüdü.

Marie dağdan indi, vadinin karşı tarafındaki dağa tırmandı. Ancak kendi evine gitmedi, önce benim evime geldi. Bir planı vardı. Ancak evde kimse yoktu. Giriş kapısının zilini ne kadar çalarsa çalsın cevap veren olmadı.

Marie vazgeçip koruluğa giden patikaya girdi, tapınağın arkasındaki kuyuya uğradı. Ancak kuyu mavi bir muşamba ile tamamıyla kapatılmıştı. Daha önce böyle bir şey yoktu halbuki. Muşamba birkaç kazığa bağlanmış halatla sıkıca sabitlenmişti. Üzerine de birkaç ağır taş dizilmişti. İçine bakmak kolay değildi. Kim yaptıysa –kim olduğu bilinmiyordu– bir ara o kuyuyu kapatmıştı. Açık kalırsa tehlikeli olur diye düşünmüşlerdi herhalde. O kuyunun önünde dikilip bir süre kulak verdi. Ancak içeriden hiç ses gelmiyordu.

(Araya gireyim: El çanının sesini duymadığına göre ben o sırada ya henüz kuyunun dibinde değildim ya da tam o sırada uykuya dalmıştım.)

Soğuk yağmur çiselemeye başlamıştı. Eve dönmeliyim diye düşündü. Ailesi onun için çok endişelenmiş olmalıydı. Ancak eve dönerse, son dört gündür nerede olduğunu herkese açıklamak zorunda kalacaktı. Gizlice Bay Menşiki'nin evine girip orada saklandığını açıklayamazdı ki. Bunu söylerse işler çok fena karışırdı. Ortadan kaybolduğunda, polise başvurmuş olmalıydılar. Bay Menşiki'nin evine izinsiz girdiğimi polis anlarsa, kesinlikle ceza alırım, diye düşündü.

Peki ya şöyle desem, yanlışlıkla kuyunun içine düştüm, dört gün boyunca oradan çıkamadım desem, diye düşündü. Sonra öğretmen –yani ben– şans eseri oradan geçerken onu bulmuş, yardım etmiş olacaktım. Bu senaryoyu kurmuş, senaryosuna beni de dahil etmişti, ağız birliği yapmayı ümit etmişti. Ancak ben o sırada evde değildim, kuyu muşamba ile kapatılmıştı, kolayca girilip çıkılacak halde değildi. Bu yüzden yazdığı senaryo inandırıcı olamayacaktı (eğer o senaryoyla ilerleseydi, neden ağır iş makinesi getirtip o kuyuyu açtırdığımızı polise açıklamak zorunda kalacaktık ve bu da daha çetrefil sorunlara neden olacaktı).

Aklına gelen tek çözüm hafızasını kaybettiğini öne sürmekti. Başka bir bahane gelmiyordu aklına. O dört gün bo-

yunca kendine olanlar hakkında tek bir şey bile hatırlamıyordu. Hafızası tamamıyla boştu. Kendine geldiğinde bir de bakmıştı ki tek başına dağdaydı. Bunu ileri sürmekten başka bir çaresi yoktu. Hafıza kaybetme hikâyesini daha önce televizyonda görmüştü. Bu tür bir bahaneye inanıp inanmayacaklarından emin değildi. Hem ailesi hem de polisler detaylı sorular soracaklardı muhtemelen. Psikoloğa götüreceklerdi onu belki de. Ellerine, bacaklarına çamur sıvadı, bile isteye vücudunda çizikler yaptı, böylece dağın içinde kaybolmuş gibi gösterecekti kendini. Bu rolü oynamaktan başka çaresi yoktu.

Ve o rolü oynadı da. Kesinlikle iyi bir oyuncu olduğu söylenemezdi ama başka çaresi yoktu.

İşte Marie Akikava'nın bana anlattıkları bunlardı. Tam konuşmasını bitirdiği sırada Şoko Akikava geri geldi. Evin önünde park eden Toyota Prius'un sesi duyuldu.

"Gerçekten başına gelenler hakkında ağzını kapalı tutsan iyi olur. Benden başkasına söz etme bunlardan. Aramızda sır olarak kalsın" dedim Marie'ye.

"Elbette" dedi Marie. "Elbette kimseye söz etmem. Hem anlatsam, kim inanır ki bana?"

"Ben inanıyorum."

"Böylece çember kapanıyor mu?"

"Bilmem" dedim. "Sanırım henüz çember kapanmadı. Ama rahatlayabiliriz bence. Tehlikeli kısım artık bitti."

"*Öldürücü* kısım."

Başımla onayladım. "Öyle, öldürücü kısım."

Marie on saniye boyunca yüzümü inceledi. Sonra kısık sesle konuştu. "Kumandan gerçekten var."

"Evet, Kumandan *gerçekten* var" dedim. O Kumandan'ı ellerimle öldürmüştüm. *Gerçekten*. Ne var ki bunu ona diyemezdim.

Marie tek bir kez başını hafifçe sallayarak beni onayladı. Sırrımızı sonsuza dek saklayacağına kuşkum yoktu. Bu sonsuza dek saklayacağımız önemli bir sırdı.

Marie'yi o *şeyden* koruyan dolaptaki giysilerin aslında ölen annesine ait olduğunu, onları evlenmeden önce giydiği gerçeğini mümkün olsa ona söylemek isterdim. Ama yapamazdım. Hakkım yoktu. Kumandan'ın da hakkı yoktu. O hakka sahip tek kişi Menşiki'ydi. Ancak Menşiki'nin bu hakkını kullanıp kullanmayacağı belirsizdi.

Hepimiz hiç kimseye açamayacağımız sırlarla yaşıyoruz.

63

Düşündüğün gibi değil

Ben ve Marie Akikava bir sır paylaşıyorduk. Sadece ikimizin bildiği önemli bir sırdı bu. Ben yeraltındaki dünyada yaşadıklarımı ona anlatmıştım, o da kendisinin Menşiki'nin malikânesinde yaşadıklarını bana anlatmıştı. Ayrıca, birlikte *Kumandanı Öldürmek* ve *Beyaz Subaru Forester'lı Adam* tablolarını sıkıca paketleyip Tomohiko Amada'nın evinin çatı katına gizlediğimizi de bu dünyada ikimizden başka bilen yoktu. Orman baykuşu da biliyordu ama o hiç konuşmuyordu. Sessizce taşıyacaktı sırrımızı.

Marie arada bir yine evime ziyarete geldi (halasına söylemeden, gizli geçitten). Kafa kafaya verip ikimizin aynı sırada deneyimlediği durumda ortak bir yan bulunup bulunmadığını, zaman sıralamasına dönüp her ayrıntısına kadar inceledik.

Acaba Şoko Akikava, Marie'nin ortadan kaybolduğu dört gün ile benim "uzaklara seyahate gittiğim" o üç günün aynı zamanlara denk gelmesinden şüphe duyuyor mudur diye merak ettim; hiç aklına gelmemiş gibiydi bu. Polisin de dikkatini çekmemişti bu durum. Onlar "gizli geçidi" bilmiyorlardı ve oturduğum ev "dağ sırtının diğer tarafı"nda oluyordu. "Komşu" olarak görülmemiştim, böylece polis evime beni sorgulamaya gelmemişti. Şoko, Marie'nin benim için modellik yaptığını polislere söylememişti demek. Sanırım gerekli bir bilgi olarak görmemişti. Eğer polis Marie'nin ortadan kaybolduğu

zamanla benim olmadığım zaman arasında bir bağlantı kurarsa, tuhaf bir duruma düşecektim.

Marie Akikava'nın portresini tamamlayamadım. Neredeyse bitmek üzereydi, son dokunuşları yapınca bitmiş olacaktı ama o resmi bitirmeyi tehlikeli buldum. Onu tamamlarsam, Menşiki'nin her yolu deneyerek onu elde etmek isteyeceğine kuşkum yoktu. Menşiki ne derse desin, ben böyle olacağını öngörüyordum. Marie Akikava'nın portresini Menşiki'ye vermek istemedim. O portreyi, Menşiki'nin "mabedine" göndermedim. Tehlikeli bir şeyler olabilirdi; tamamlamadım portreyi. Ancak Marie o portreyi çok sevmiş ("Bu resim benim düşüncelerimi çok iyi gösteriyor" demişti) ve kendine istemişti. Bitmemiş portresini sevinerek ona hediye ettim. (Söz verdiğim üzere portrenin üç eskiziyle birlikte.) Portresinin tamamlanmamış olmasının aksine çok daha iyi olduğunu söylemişti. "Portre yapım aşamasında hâlâ, e ben de yapım aşamasındayım, harika değil mi?" demişti Marie.

"Olmuş bir kişi bile yoktur şu hayatta. Herkes yapım aşamasındadır aslında."

"Bay Menşiki bile mi?" diye sordu Marie. "O adam fazlasıyla olmuş gibi görünüyor oysaki."

"O bile yapım aşamasında bence" dedim.

Menşiki'nin henüz olmuş bir insan olmadığını düşünüyordum. Bu yüzden geceleri güçlü teleskopuyla Marie Akikava'yı vadinin diğer tarafından görmeyi istiyordu. Bunu yapmadan duramıyordu. Bu sırrıyla o, bu dünyadaki kişisel varlığında bir denge sağlıyordu. Bu, Bay Menşiki için sirkteki ip cambazlarının taşıdığı sopa gibi bir şey olmalıydı.

Marie Menkişi'nin teleskopla kendi evini gözetlediğini biliyordu. Ama bunu (benim dışımda) kimseye söylemedi. Halasına bile açmadı. O adam neden böyle bir şey yapmak zorunda hissediyordu, bu gizem Marie'yi büyülüyordu. Odasının

güneşten hafif yanmış turuncu perdelerini her zaman sımsıkı kapatıyordu. Geceleri kıyafet değiştirirken odanın ışıklarını kapatmaya da özen gösteriyordu. Ancak odası dışında evin diğer yerlerinde gün içinde gözetlenip gözetlenmediğini o kadar umursamıyordu. Hatta bazen gözetlendiğini bilmekten keyif bile alıyordu. Ya da *kendinden başkasının bu durumu* bilmiyor olması, Marie için özel bir anlam taşıyor da olabilirdi.

Marie'ye göre Şoko Akikava ile Menşiki hâlâ görüşüyorlardı. Haftada bir ya da iki kez arabayla Menşiki'nin evini ziyaret ediyordu halası. Ve her seferinde de onunla cinsel ilişkiye giriyordu (Marie bunu doğrudan değil, dolaylı bir şekilde söylemişti). Halası nereye gittiğini söylemeden evden çıkıyordu ama onun nereye gittiğini anlıyordu Marie. Eve döndüğünde, genç halasının yüzü her zamankinden daha canlı oluyordu. Her halükârda –Menşiki'nin içinde özel bir tür boşluk olmasına rağmen– Marie'nin halasıyla Menşiki'nin ilişkisine engel olabilecek bir gücü yoktu. İstediklerini yapsınlardı. Marie'nin tek istediği, ikisinin ilişkilerini mümkün olduğunca kendisini karıştırmadan yürütmeleriydi. Böylece o girdaptan uzak bir yerde kendine ait yerini koruyabilirdi.

Bunun çok zor olduğunu düşündüm. Er ya da geç, az ya da çok, kendisi farkına bile varmadan Marie'nin o girdaba kapılması kaçınılmazdı. Uzak bir noktasından kapılıp nihayetinde önlenemez bir şekilde girdabın tam merkezine çekilecekti. Menşiki Şoko'ya kur yapıyordu ama aklının bir köşesinde hep Marie olacaktı. En başta böyle bir planı olmasa da, bu elinde değildi. O, o tür bir insandı çünkü. Ve öyle bir amacım olmasa da, neticede ikisini bir araya getiren de ben olmuştum. O ve Şoko Akikava benim evimde tanışmışlardı. Bunu Menşiki istemişti. Ve Menşiki istediği şeyi elde etme konusunda becerikli biriydi.

Marie, Menşiki'nin o dolabın içinde tuttuğu 36 beden elbise-

leri, ayakkabıları ne yapacağını bilmiyordu. Ancak o geçmişte kalan sevgilisinin giysilerini muhtemelen sonsuza dek orada – ya da başka bir yerde– özenle saklayacağını düşünüyordu. O ve halasının ilişkisinin nasıl ilerleyeceğinden bağımsız olarak Menşiki'nin o giysileri atması ya da yakması mümkün değildi. Çünkü o giysiler artık onun ruhunun bir parçası olmuşlardı. Onlar, “mabedinde” sonsuza dek kutsanacak şeylerdi.

Odavara İstasyonu önündeki resim kursundaki öğretmenliğimden ayrıldım. Kurs sahibine “Artık üretmeye ağırlık vereceğim, özür dilerim” diye açıkladım. Bu açıklamamı anlayışla karşıladı. “Herkes harika bir öğretmen olduğunuzu düşünüyordu oysa” dedi. Bu dediği boş bir övgü değildi. Ona kibarca teşekkür ettim. O yılın sonuna dek devam ettim, o arada kurs sahibi yerime birini buldu. Altmışlı yaşlarının ortalarında, liseden emekli bir resim öğretmeniydi. Gözleri bir filin gözlerini andıran bir kadındı.

Menşiki arada bir telefon ediyordu. Özel bir konu için değil, havadan sudan sohbet etmek için arıyordu. Eski tapınağın arkasındaki kuyuda bir değişiklik olup olmadığını soruyordu her seferinde, bir değişiklik yok diye yanıtlıyordum ben de. Gerçekten de kuyuda bir farklılık yoktu. Mavi muşambayla sımsıkı kapatılmış haldeydi. Gezintilerim sırasında arada bir kuyuya da bakıyordum, ama muşambada herhangi bir yırtılma izi görmemiştim. Her zamanki gibi ağır taşlar da duruyordu üzerinde. O kuyu ile ilgili olarak tuhaf ve şüpheli başka bir durum daha yaşanmadı. Gece yarısı çan sesi duyulmadığı gibi Kumandan da (ya da başka bir şey) görünmedi ortalıkta. O kuyu koruluğun içindeki varlığını sessizce devam ettirdi. Ağır iş makinesinin pervasızca ezip geçtiği otlar da yavaş yavaş eski, sağlıklı hallerine döndü ve kuyunun çevresini yeniden otlar bürüdü.

Menşiki ortadan kaybolduğum süre boyunca hep o kuyu-

nun içinde olduğumu düşünüyordu. Tabii oraya nasıl girdiğimi kendine açıklayamıyordu ama. Ancak o kuyunun dibinde olduğum tartışmasız bir gerçekti; nasıl yadsıyabilirdi ki, sonuçta kendisi bulmuştu beni. Bu yüzden de Menşiki benim kayboluşumla, Marie Akikava'nın ortadan yok oluşu arasında bir bağ kurmamıştı. Ona göre bu iki olayın aynı zamana denk gelmesi sadece bir tesadüftü.

Birisinin evinde dört gün boyunca saklandığını anlayıp anlamadığını öğrenmek için çok çabaladım. Anladığına dair bir ipucu bulamadım. Farkına varmamıştı Menşiki. Öyleyse "kapalı oda"daki dolabın önünde dikilen o değildi demek. İyi de kimdi o kişi?

Telefon etse de bir daha ziyaretime gelmedi. Sanırım Şoko Akikava'yı elde edince, bana ihtiyacı kalmamıştı artık. Ya da bana duyduğu ilgiyi yitirmiş de olabilirdi. Veya her ikisiydi. Benim için fark etmiyordu (gerçi Jaguar'ın V8 motorunun sesini duymayı özlediğimi hissediyordum bazen).

Yine de, arada bir ondan telefon geldiğini görünce (telefon hep akşam saat sekizden biraz önce geliyordu), aramızdaki bağa hâlâ ihtiyaç duyduğunu düşünüyordum. Ya da Marie Akikava'nın kendi kızı *olabileceği* sırrını bana açmış olması onu biraz rahatsız ediyor da olabilirdi. Ben bu olasılığı birilerine –Şoko Akikava ya da Marie'ye– ağzımdan kaçırır mıyım diye endişe ettiğini düşünmüyordum. Benim ağzı sıkı biri olduğumu biliyordu. İnsan sarrafıydı sonuçta. Ancak karşısındaki kim olursa olsun, bu tür kişisel derin sırları açmak *hiç de Menşiki'ye göre* bir davranış değildi. Ama onun kadar iradesi güçlü biri bile bir sırrı tek başına taşımaktan yorulabilirdi. Ya da o günlerde benim samimi desteğime ihtiyaç duymuştu belki de. Ve ben de nispeten zararsız biri olarak görünmüştüm gözüne.

En başından beri beni kullanmış olsun ya da olmasın, Menşiki'ye minnettardım. Beni o kuyudan kurtaran oydu. O

gelip de merdiveni indirerek beni yeryüzüne çekip çıkarmasaydı, çaresiz o karanlık kuyuda çürüyecektim. Bir anlamda birbirimizi kurtarmıştık, böylece alacak verecek kalmamıştı.

Marie Akikava'nın Portresi'ni tamamlanmamış haliyle Marie'ye hediye ettiğimi Menşiki'ye söylediğimde hiçbir şey demeden başını salladı, anladım der gibi. O portreyi sipariş eden kendisiydi ama artık ona pek ihtiyacı yoktu demek ki. Bitmemiş bir resmin anlamı yok diye düşünmüş de olabilirdi. Ya da başka bir şey düşünmüştü.

Onunla bu konuşmayı yaptıktan birkaç gün sonra *Koruluktaki Kuyu* tablosunu basitçe çerçeveleyip Menşiki'ye armağan ettim. O tabloyu Corolla'mın bagajına koyup onun evine götürdüm (bu, Menşiki ile yüz yüze son görüşmem oldu).

"Beni kurtardığınız için bunu size hediye ederek teşekkür etmek istedim. Lütfen kabul edin" dedim.

O tablo çok hoşuna gitti (ben de pek de fena yapmadığımı düşünüyordum). Ücretini mutlaka ödemek istediğini söyledi ama kesin bir dille teklifini geri çevirdim. Ondan yüksek bir ücret almıştım zaten ve daha fazlasını kabul etmeye niyetim yoktu. Menşiki ile bundan başka bir alışverişe girme niyetim yoktu. Onunla artık dar bir vadinin iki yakasındaki evlerde oturan komşulardan başka bir şey değildik ve mümkün olursa, ilişkimizi bu boyutta sürdürmek istiyordum bundan sonra.

Kuyudan kurtulduğum hafta, cumartesi günü Tomohiko Amada son nefesini verdi. Perşembe gününden itibaren üç gün boyunca komada kalmış, sonra kalbi durmuştu. Bir lokomotifin yavaş yavaş son istasyona yaklaşıp durması gibi sessizce ve doğal bir şekilde ölmüştü. Masahiko hep yanındaymış. Babası ölünce bana telefon etti.

"Huzur içinde öldü" dedi. "Ben de zamanı gelince onun gibi sessizce ölmek isterim. Dudağının kenarında bir gülümseme bile vardı."

"Gülümseme mi?" diye sordum.

"Tam olarak gülümseme olmayabilir. Ancak gülümseme gibi göründü benim gözüme."

Sözcükleri özenle seçerek konuştum. "Ölmesi çok üzücü ama huzurla son nefesini verebilmiş olması iyi bir şey."

"Hafta ortasına dek bilinci az çok yerindeydi. Söyleyecek son bir şeyi yok gibiydi. Doksan yaşına kadar sevdiği şeyleri yaparak yaşamış biri sonuçta, geride yapmak istediği bir şey kalmamıştı herhalde" dedi Masahiko.

Hayır, kalmıştı. Çok ağır bir şey taşıyordu yüreğinde. Ama somut olarak ne olduğunu kendisinden başkası bilmiyordu. Ve sonsuza dek artık kimse de bilemeyecekti.

Masahiko "Bu sıralar çok yoğun olacağım. Babam çok ünlü biriydi, ölünce başıma pek çok iş çıktı. Erkek evladı olarak vârisi olduğumdan, bu işlerle ilgilenmek zorundayım. Biraz rahatlayınca seninle geniş zamanda konuşalım" dedi.

Beni arayıp babasının vefatını haber verdiği için ona teşekkür ettim, telefonu kapattım.

Tomokiko Amada'nın ölümüyle sanki eve daha yoğun bir sessizlik hâkim olmuş gibiydi. Normaldi bu. Ne de olsa orası Tomohiko Amada'nın uzun yıllar boyu yaşamış olduğu evdi. Birkaç gün o sessizlikle geçti. Çok yoğun ama hiç rahatsız etmeyen bir sessizlikti bu. Hiçbir şeyle bağı olmayan, deyim yerindeyse, saf bir sessizlik. Böylece bir dizi olay sona ermişti. En azından ben öyle olduğunu hissediyordum. Büyük bir olayın ardından ortaya çıkan türdeki derin sessizlik.

Tomohiko Amada'nın ölümünden iki hafta kadar sonra Marie Akikava temkinli bir kedi gibi gizlice ziyaretime geldi, bir süre sohbet ettik, sonra evine döndü. Pek uzun kalmadı. Ailesinin gözetimi daha da sıkılaşmış, Marie artık eskisi gibi özgürce evden dışarı çıkamaz olmuştu.

"Memelerim büyümüş gibi" dedi. "Halamla birlikte geçen-

lerde sutyen almaya gittik. İlk kez kullanacaklar için özel sutyen olduğunu biliyor muydun?"

Bilmiyordum, dedim. Onun göğüslerine doğru baktım. Yeşil Shetland kazağının üzerinden pek de irileşmiş gibi görünmüyorlardı.

"Farkı anlayamadım" dedim.

"İnce süngerlisinden aldığım içindir. Hemen daha kalınından alsaydım birdenbire çıkmış gibi olacaktı, insanlar içine bir şeyler tıkıştırdığımı düşünecekti. O yüzden önce ince süngerlisinden başlayıp yavaş yavaş kalına geçmek gerekiyor. Düşündüğümden daha karmaşıkmış."

Bir kadın polis tarafından uzun uzadıya sorguya çekildiğini anlattı. Israrla, tüm detayları sormuştu kadın, genelde nazik davranmış ama birkaç kez de sert konuşmuştu. Marie dağda amaçsızca gezindiğinden başka bir şey hatırlamadığını, yolunu kaybettiğini, zihninin bomboş olduğunu iddia etmiş. Çantasında her zaman çikolata ve mineralli su şişesi taşıdığını, onları tükettiğini söylemiş. Bunların dışında tek bir şey bile dememiş. Yangına dayanıklı kasa gibi kapalıymış ağzı. Ağzını kapalı tutmak konusunda hep güçlüydü zaten. Durumun fidye için kaçırılma olayı olmadığı anlaşılınca, polis tarafından hastaneye götürülüp bedenindeki yaraların durumu kontrol edilmiş. Asıl bilmek istedikleri cinsel bir saldırıya maruz kalıp kalmadığıymış. Böyle bir saldırının olmadığı netleşince polisler de olaya ilgisini yitirmiş. Ergenliğin başındaki bir kız çocuğunun birkaç gün eve dönmeden dışarıda gezinip durması olarak kapatılmış olay. Böyle şeyler hep oluyormuş.

Kaybolduğu sırada giydiği giysilerin tümünü atmış. Lacivert ceketini, eteğini, beyaz bluzunu, yün yeleğini ve spor ayakkabılarını. Ve yeni bir okul forması satın almışlar. Kendini iyi hissetmesi için. Sonra da hiçbir şey olmamış gibi her zamanki yaşantısına devam etmiş. Ancak resim kursuna git-

meyi bırakmış (zaten artık çocuklara yönelik sınıfta değildi). Benim yaptığım portresini (tamamlanmamış halde) odasına koymuş.

Marie'nin büyüyünce nasıl bir kadına dönüşeceğini pek hayal edemiyordum. O yaşlardaki kız çocuklarının görünüşleri de duyguları da bir anda değişebiliyordu. Birkaç yıl sonra karşılaşsam belki de tanıyamayacaktım onu. Bu yüzden de on üç yaşındaki Marie'nin portresini yapıp bırakmış olmaktan (tamamlanmamış olsa dahi) mutluluk duydum. Yaşadığımız şu gerçek dünyada tek bir şey bile olduğu haliyle kalmıyordu çünkü.

Tokyo'daki önceden çalıştığım aracıma telefon ettim, yeniden portre yapma işine dönmek istediğimi söyledim. Başvurumu sevinçle karşıladı. Her zaman yetenekli ressamlara ihtiyaçları varmış.

"Artık iş olarak portre yapmayacağınızı söylememiş miydiniz?" dedi.

"Fikrimi değiştirdim" dedim. Ama fikrimi neyin değiştirdiğini açıklamadım. O da sormadı.

Bir süre hiçbir şey düşünmeden elimi otomatik bir şekilde hareket ettirmek istiyordum yalnızca, "iş için" sıradan portreleri peş peşe yapmak. Bu iş beni ekonomik olarak da rahatlatacaktı. Bu tür bir yaşamı daha ne kadar sürdürebilirdim, kendim de bilmiyordum. Önümü göremiyordum. Ancak şu an için yapmak istediğim tek şey buydu. Hiçbir şey düşünmeden alışık olduğum tekniği kullanarak resim yapmak istiyordum. Gereksiz hiçbir şeyi içime almadan. *İdea*'larla, metaforlarla bir alakam olmadan. Vadinin diğer tarafında yaşayan çok varlıklı, gizemli adamın karmaşık kişisel olaylarına karışmadan. Saklanmış başyapıtları gün yüzüne çıkarıp kendimi yeraltındaki dar ve karanlık tünellerde bulmadan. Bunlar her şeyden çok istediğim şeylerdi.

Yuzu'yla buluştuk. Çalıştığı şirketin yakınındaki pastanede buluşup kahve ve Perrier içerek konuştuk. Karnı, düşündüğüm kadar büyümemişti.

"O kişiyle evlenmeye niyetin yok mu?" diye sordum hemen.

Başını hayır anlamında salladı. "Şimdilik öyle bir niyetim yok."

"Neden?"

"Öyle yapmamam daha iyi olur diye düşünüyorum sadece."

"Çocuğu doğurmaya niyetin var ama değil mi?"

Evet anlamında hafifçe salladı başını. "Elbette. Artık geri dönüşü yok."

"Şimdi o adamla birlikte mi yaşıyorsun?"

"Birlikte yaşamıyoruz. Sen gittiğinden beri tek başıma yaşıyorum."

"Neden?"

"Bir kere, henüz seninle boşanmadık ki."

"İyi de gönderdiğin boşanma belgelerini imzalamış, üzerine mühürümü basmıştım. Bu yüzden de normalde boşanma tamamlandı diye düşünüyordum."

Yuzu sustu, düşünceye daldı, sonra konuştu. "Gerçeği söylemek gerekirse, henüz boşanma belgelerini işleme aldırmadım. Nedense bir türlü elim gitmedi, öylece bıraktım. Bu yüzden de hukuksal açıdan hâlâ karıkocayız. Ve boşansak da boşanmasak da doğacak çocuk hukuksal açıdan senin çocuğun olacak. Elbette senin bu konuyla ilgili olarak bir sorumluluk alman gerekmiyor."

Anlamamıştım. "Doğacak çocuk o adamdan değil mi? Biyolojik olarak."

Yuzu konuşmadan öylece yüzüme baktı. Sonra konuştu. "O kadar basit bir konu değil bu."

"Nasıl yani?"

"Nasıl anlatılır bilmiyorum. Onun çocuğun babası olduğundan emin değilim."

Bu kez susup karşısındakinin yüzüne boş boş bakma sırası bendeydi. "Seni kimin hamile bıraktığını bilmiyor musun yani?"

Başıyla onayladı. *Bilmiyorum* demekti bu.

"Ama düşündüğün gibi değil. Önüme gelen erkeklerle yatıyor değilim. Bir ilişki sırasında yalnızca bir erkekle seks yaparım. Bu yüzden seninle yapmaz olmuştum. Öyle değil miydi?"

Başımla onayladım.

"Bunun için özür dilerim."

Bir kez daha başımla onayladım.

Anlatmaya devam etti. "Ben o kişiyle birlikte olurken de dikkatlice korundum. Çocuk yapma niyetim yoktu çünkü. Sen de biliyorsun ya. Bu konuda çok hassasım. Ama bir de baktım ki hamile kalmışım."

"Ne kadar dikkat etsen de kaçaklar olabiliyor demek ki."

Başını salladı. "Öyle bir şey olduğunda kadınlar bunu bir şekilde anlar. Sezgisel olarak. Erkeklerin bunu anlayacağım sanmıyorum."

Elbette böyle bir şeyi anlayamazdım ben.

"Şimdi o çocuğu doğuracaksın."

Yuzu başıyla onayladı.

"Hiç çocuk yapma isteğin yoktu ki senin. En azından benimle."

"Evet, hiç çocuk istemedim. Ne seninle ne de bir başkasıyla."

"Ve şimdi, babasının kim olduğundan emin olmadığın bir çocuğu dünyaya getireceksin. İsteseydin çok önceden aldırabilirdin de."

"Ama aldırmadım... Son günlerde düşündüm de" dedi Yuzu, "kuşkusuz bu benim yaşamım ama yaşamımda olanların neredeyse tamamına yakınına benimle ilgisi olmayan bir yerde öylesine karar veriliyor, ben de onu yaşıyorum sanki. Yani ben bu şekilde özgür irademle yaşıyormuş gibiyim ama neticede önemli olan hiçbir şeyi ben seçmemiş ola-

bilirim. Hamile kalmış olmak da bunlardan biri olabilir diye düşündüm."

Bir şey demeden onun dediklerini dinliyordum.

"Bu dediklerim kulağa kaderci gibi geliyor olabilir, ama *gerçekten* böyle hissediyorum. Çok net ve yoğun bir şekilde. Sonra şöyle düşündüm: Eğer durum buysa, neden çocuğu doğurup tek başıma yetiştirmeyeyim ki? Dur bakalım neler olacak? Bana çok önemli geldi bu."

"Sana bir şey sormak istiyorum" dedim cesaretimi toplayarak.

"Neymiş?"

"Basit bir soru, sadece evet veya hayır diye yanıtlayabilirsin. Başka bir şey demeyeceğim."

"Olur. Sor haydi."

"Yanına dönebilir miyim?"

Kaşları hafifçe çatıldı. Bir süre yüzüme bakıp durdu. "Bu benimle yeniden karıkoca olarak yaşamak istediğin anlamına mı geliyor?"

"Eğer mümkünse."

"Olur" dedi kısık sesle Yuzu, hiç tereddüt etmeden. "Sen hâlâ kocamsın, odan da bıraktığın haliyle duruyor. Dönmek istersen dönebilirsin."

"Birlikte olduğun kişiyle ilişkin sürüyor mu?" diye sordum.

Yuzu sessizce başını salladı. "Hayır, ilişkimiz bitti."

"Neden?"

"Her şeyden önce, doğacak çocuğumun ebeveyn hakkını ona vermek istemedim."

Bir şey demedim.

"Bunu duyunca oldukça şaşırdı, adeta şok geçirdi. Normal tabii" dedi. Sonra iki eliyle alnını ovdu birkaç kez.

"Benim olabileceğim anlamına mı geliyor bu?"

İki elini masanın üzerine koydu, bir kez daha yüzüme baktı boş boş.

"Sen biraz değiştin mi? Görünüş olarak?"

"Görünüşüm değişti mi bilmiyorum, ama birkaç şey öğrendiğimi düşünüyorum."

"Ben de bir şeyler öğrenmişimdir belki."

Fincanı elime aldım, kalan kahveyi içtim.

"Babası ölünce Masahiko epey zor günler yaşadı, ferahlayana dek biraz zaman geçecektir. Hayatı biraz düzene girince o evden ayrılıp Hiroo'daki eve dönebilirim diye düşünüyorum, yılbaşından kısa bir süre sonra. Elbette senin için sakıncası yoksa."

Çok uzun bir süre yüzüme baktı. Bir süre uzak kalıp özlediği manzarayı tekrar görmüş biri gibi. Sonra elini uzattı, hafifçe masanın üzerinde duran elimin üzerine koydu elini.

"Mümkünse seninle bir kez daha denemek isterim" dedi Yuzu. "Aslına bakarsan bunu hep düşündüm."

"Ben de düşündüm" dedim.

"İyi gidip gitmeyeceğini bilemiyorum ama."

"Ben de bilmiyorum. Ama denemeye değer."

"Ben kısa bir süre sonra babasının kim olduğu net olmayan bir çocuk doğuracağım ve onu büyüteceğim. Bu senin için sorun olmayacak mı?"

"Hayır, bunu sorun etmiyorum" dedim. "Şimdi söyleyeceklerimi duyunca aklımı kaçırdığımı düşünebilirsin ama doğuracağın çocuğun babasının ben olma ihtimali var. Öyle olduğunu hissediyorum. Düşüncelerimle seni uzaktan da olsa hamile bırakmış olabilirim. Bir düşünce olarak, özel bir yoldan geçerek."

"Bir düşünce olarak mı?"

"Yani bir varsayım olarak."

Yuzu bir süre düşündü dediklerimi. Sonra konuştu. "Eğer öyleyse, bu harika bir varsayım olur."

"Belki de bu dünyada kesin olan tek bir şey bile yoktur" dedim. "Ama en azından bir şeylere inanabiliriz."

Gülümsedi. Bu o günkü konuşmamızın sonuydu. Metroyla evine döndü, ben de tozlar içindeki Toyota Corolla Wagon'a atlayıp dağ başındaki evime döndüm.

64

Bir lütuf olarak

Karımın yanına geri taşındım. Tekrar birlikte yaşamaya başladıktan yıllar sonra, 11 Mart'ta Japonya'nın doğu fay hattında büyük bir deprem oldu. Televizyonun önünde oturmuş İvate Bölgesi'nden Miyagi Bölgesi'ne kadarki kıyı şeridindeki enkaza dönmüş şehirlerin görüntülerini izliyordum peş peşe. Orası bir zamanlar Peugeot 205'imle amaçsızca seyahat ettiğim yerdi. O şehirlerden birinde "Beyaz Subaru Forester'lı Adam"la karşılaşmıştım. Ancak televizyon ekranında gördüklerim dev bir yaratığı andıran tsunami tarafından yerle bir edilmiş, neredeyse parça parça olmuş şehirden geri kalanlardı. Eskiden içinden geçtiğim *o şehr*e hiç benzetemedim. O şehrin adını bile hatırlayamadığımdan o şehrin felaketten ne kadar etkilendiğini, ne kadar değiştiğini anlayamadım.

Hiçbir şey yapamıyordum. Sözcükleri unutmuş gibi televizyonun başından ayrılmadan birkaç gün geçirdim. O görüntüler içinde kendi hafızamla ilişkilendirilecek tek bir şey olsun bulup çıkarmayı istiyordum. Bunu yapamazsam, içimde sakladığım önemli bir şeyler bilinmeyen uzak bir yerlere sürüklenecek, yitip gidecek gibi hissediyordum çünkü. Şimdi hemen arabaya atlayıp o yere gitmek istiyordum. Oradan geriye ne kaldığını kendi gözlerimle görmek istiyordum. Ancak bunu yapmam mümkün değildi. Hızlı tren rayları parçalara bölünmüş, şehir ve köyler kendi kaderleriyle baş ba-

şa kalmıştı. Ne elektrik, ne gaz ne de su, bütün yaşam hatları köklerinden kopmuştu. Güney yakasındaki Fukuşima Bölgesi'nde (hurdaya çıkan Peugeot'mu bıraktığım yer), deniz kıyısındaki nükleer santraller resmen erimişti. O bölge yanına yaklaşılacak durumda değildi.

Ben o bölgede seyahat ederken hiç mutlu değildim. Son derece yalnızdım, bir türlü kesip atamadığım hatıralarla sarmaş dolaştım. Pek çok anlamda kayıptım. Buna rağmen yolculuğuma devam etmiş, tanımadığım insanların arasında bulunmuş, onların yaşamlarına tanıklık etmiştim. Ve bunlar, o zaman düşündüğümden çok daha büyük bir anlam taşıyordu. Oralarda –genelde bilinçsiz halde– bazı şeyleri atıp bazı şeyleri almıştım. O yerleri geçtikten sonra, daha öncekinden biraz farklı biri haline dönüşmüştüm.

Odavara'daki evin çatı katına gizlediğimiz *Beyaz Subaru Forester'lı Adam* tablosunu düşündüm. O adam –gerçek biri olup olmadığı bir yana– hâlâ o şehirde mi yaşıyordu acaba? Ve benimle tuhaf bir gece geçiren o zayıf kadın, hâlâ o şehirde miydi? Deprem ve tsunamiden kurtulmuş, yaşamaya devam ediyorlar mıydı acaba? O şehirdeki aşk oteli ve 24 saat açık restoran ne durumdaydı?

Akşamüzeri saat beşte kreşe kızımızı almaya gittim. Benim günlük rutinlerimden biriydi bu (karım mimarlık bürosundaki işine geri dönmüştü). Kreş evden yürüyerek on dakikalık mesafedeydi. Kızımla el ele eve kadar yavaş yavaş yürüyorduk. Yağmur yağmıyorsa, dönüş yolundaki parka uğrayıp banka oturup dinleniyor, köpeklerini gezdiren komşuları izliyorduk. Kızım küçük bir köpek istiyordu ama oturduğumuz evde evcil hayvan beslemek yasaktı. Bu yüzden parktaki köpekleri seyrederek avunmak durumundaydı. Arada bir ufak, uysal köpeklerin başını okşamasına izin veriyordum.

Kızımın adı "Muro" oldu. Yuzu verdi bu adı ona. Doğumdan kısa bir süre önce rüyasında bu adı görmüştü. Geniş bir

Japon tarzı odadaymış. Geniş ve güzel bir bahçeye bakıyormuş oda. Orada eski Japon tarzı bir yazı masası varmış, üzerinde de bir tane beyaz kâğıt duruyormuş. Kâğıtta "Muro" yazıyormuş. Kocaman bir ideogramla, kara mürekkeple, net okunur bir şekilde. Onu kimin yazdığını bilmiyormuş ama harika görünen bir ideogrammış bu. Bu rüyayı görmüş. Uyanınca gördüklerini net bir şekilde hatırlıyordu. Bu, doğacak çocuğun adı olmalı diye açıkladı. Karşı çıkmadım tabii ki. Ne de olsa çocuğu o doğuracaktı. O ideogramı yazan Tomohiko Amada olabilir miydi diye düşündüm bir an. Öylesine gelmişti aklıma. Neticede, bu rüyada gerçekleşen bir şeydi.

Doğan çocuğun kız olmasına sevindim. Çocukluğumu kız kardeşim Komi ile geçirmiştim, etrafımda küçük bir kız çocuğunun olması beni rahatlatıyordu. Bu benim içim çok doğal bir şeydi. Ve kızımızın bu dünyaya çoktan bir adı olarak gelmesi de benim için sevinçli bir şeydi. Ad, önemli bir şeydi çünkü.

Eve döndüğümüzde Muro benimle birlikte televizyonda haberleri izlerdi. Tsunaminin, dev dalgaların neden olduğu manzarayı mümkün olduğunca ona göstermemeye çalıştım. Küçük bir çocuk için çok şiddetli görüntülerdi bunlar. Tsunami görüntüleri ekrana çıkınca, ellerimi uzatıp gözlerini kapıyordum hemen.

"Neden?" diye sordu Muro.

"Görmesen iyi olur. Senin için çok erken."

"Ama gerçekten olmuş bir şey, değil mi?"

"Öyle. Uzaklarda gerçekten olmuş bir şey. Ama gerçekten olmuş her şeyi izlemek zorunda değilsin."

Dediklerimi bir süre dikkatlice düşündü Muro. Ama ne demek istediğimi tam anlayamadı. Onun için tsunami ve deprem gibi olaylar da anlaşılmazdı henüz, ölümün anlamı da anlaşılmazdı. Ellerimle gözlerini kapatıp tsunami görüntülerini göstermedim. Bir şeyi anlamakla bir şeyi görmek farklı şeylerdi.

Bir gün, televizyon ekranının köşesinde Beyaz Subaru Forester'lı Adam'ı gördüm bir anlığına. Ya da gördüğümü sandım. Kamera tsunamiyle karaya çıkmış ve orada kalmış büyük boy bir tekneyi gösteriyordu. Teknenin hemen yanında *o adam* dikilmiş duruyordu. Bundan sonra ben işimi nasıl yapacağım der gibi bir duruşla. Ama o görüntünün yerini hemen bir başkası aldı. Böylece o gerçekten de Beyaz Subaru Forester'lı Adam mıydı emin olamadım. Siyah deri montu, YONEX marka siyah şapkasıyla bu uzun boylu kişi, Beyaz Subaru Forester'lı Adam'dan başkası değil gibi görünmüştü bana.

Ancak adamın görüntüsü ekrana bir daha çıkmadı. Onu bir anlığına görmüştüm sadece. Kamera hemen başka bir görüntüye kaymıştı.

Deprem haberlerini izledikten sonra gündelik yaşamımı idame ettirmek için yaptığım "portre işi"me devam ettim. Bir şey düşünmeden yapabildiğim bir işti bu. Tuvale dönüp yarı otomatik olarak ellerimi hareket ettirmek. İstediğim yaşam buydu. İnsanların benden beklediği yaşam da buydu. Hem bu iş bana belirli bir gelir sağlıyordu. Bu gelire de ihtiyacım vardı. Bakmam gereken bir çocuğum vardı.

Kuzeydoğu depreminden iki ay sonra, Odavara'daki bir süre yaşadığım o ev yangınla kül oldu. Tomohiko Amada'nın yaşamının yarısını geçirdiği dağ başındaki o ev. Masahiko arayıp haber verdi. Benden sonra orada yaşayan olmamış, ev boş kalmıştı ve Masahiko da nasıl ilgileneceğim evle diye endişe ediyordu; korkuları gerçek oldu ve ev yandı. Mayıs ayındaki uzun tatilin bitimi sabahı yangın çıkmış, itfaiye haber alınca hemen harekete geçmiş ancak onlar eve varana dek çıra gibi yanıp kül oluvermişti (dar virajları ve dik yamacıyla itfaiye aracının ulaşması çok zor olmuştu). Şans eseri önceki gece yağmur yağmıştı da yakındaki koruluğa sıçramamıştı yangın. İtfaiye araştırma yapmış, yangının çıkış nedeni bulu-

namamıştı sonuçta. Elektrik kontağından çıkmış olabilir demişlerdi, kundaklama da olabilir.

Haberi alınca ilk aklıma gelen *Kumandanı Öldürmek* oldu. Muhtemelen evle birlikte yanmıştı. Benim yaptığım *Beyaz Subaru Forester'lı Adam* da yanmış olmalıydı. Plak koleksiyonu da. O çatı katındaki orman baykuşu kaçıp kurtulmuş muydu acaba?

Kumandanı Öldürmek tablosu hiç kuşkusuz Tomohiko Amada'nın geride bıraktığı en önemli şaheseriydi. Onun yangında yok olması, Japon güzel sanatları için çok büyük bir kayıptı. Ama o resmi çok az kişi görebilmişti (sadece ben ve Marie Akikava. Şoko Akikava da şöyle bir bakmıştı. Elbette ressamın kendisi, Tomohiko Amada vardı bir de. Ama bu kişiler dışında sanırım kimse görmemişti onu). O kadar değerli bir tablo şimdi yanmış, yeryüzünden yitip gitmişti. Sorumluluk hissetmiyor değildim. O tabloyu, "Tomohiko Amada'nın Gizlediği Başyapıtı" olarak dünyaya göstermeli miydim acaba? Bunu yapmak yerine yeniden sarıp sarmalamış ve çatı katına kaldırmıştım. Tablo yanıp küle dönmüş olmalıydı (eskiz defterime oradaki karakterleri detaylıca çizmiştim, *Kumandanı Öldürmek* adlı eserden geriye kalan tek şey buydu. Böyle düşününce, bir ressam *parçası* olarak içim acıdı. *Ne kadar da harika bir eserdi oysa* diye düşündüm. Benim yaptığım şey sanat dünyasına ihanetti belki de.

Bununla birlikte, belki de *kaybolması gereken* bir eserdi o. Gördüğüm kadarıyla o resimde çok güçlü, çok yoğun bir şekilde Tomohiko Amada'nın ruhu vardı. Harika olmasına harika bir resimdi, tamam ama aynı zamanda da bir şeyleri *çağırma gücü* olan bir resimdi. "Tehlikeli güç" denebilirdi belki buna. O tabloyu bulmakla ben bir çember başlatmıştım. O tabloyu aydınlığa çıkararak gözler önüne sermek hiç de uygun bir şey değildi sanırım. En azından ressamı Tomohiko Amada'nın hissettiği bu değil miydi? Bu yüzden o tablo-

yu hiçbir yerde sergilememiş, çatı katına kaldırmamış mıydı? Eğer öyleyse, ben Tomohiko Amada'nın düşüncesine saygı göstermiş oluyordum aslında. Tablo artık yanıp kül olmuştu ve kimse zamanı geri alamazdı.

Beyaz Subaru Forester'lı Adam'ın yok olmasına bir an bile üzülmedim. Bir gün yine o tabloyu çizmeye cesaret edebilirdim. Ama daha kararlı bir adam, daha tutarlı bir ressam olarak kendimi ortaya koymam gerekiyordu önce. Bir kez daha "kendim için resim yapma" isteği duyduğumda, tamamıyla farklı bir formda, tamamen farklı bir açıdan yeniden *Beyaz Subaru Forester'lı Adam*'ın portresini yapabilirdim. Bu belki de benim kendi *Kumandanı Öldürmek*'im olacaktı. Ve bu gerçekleşirse, muhtemelen ben Tomohiko Amada'dan değerli bir miras devralmış olacaktım.

Marie Akikava yangından hemen sonra bana telefon etti ve yanıp küle dönen o ev hakkında yarım saate yakın konuştuk. O küçük, eski evin yüreğinde önemli bir yeri vardı. Ya da o evin içinde olduğu manzaranın ve o manzaranın onun yaşamı için büyük önem taşıdığı günlerin. Geçmiş günlerin Tomohiko Amada'sı da dahildi o manzaraya. Onun gördüğü ressam tek başına atölyesine kapanmış, kendini resim yapmaya kaptırmış bir adamdı. Pencereden izliyordu onu. O manzaranın sonsuza dek yitip gitmiş olması, Marie'yi yürekten üzüyordu. Hissettiği üzüntüyü paylaşıyordum. O ev –orada hepi topu sekiz ay kadar yaşamış olmama rağmen– benim için de derin bir anlam taşıyordu.

O telefondaki sohbetimizin sonunda, Marie göğüslerinin iyice büyüdüğünü söyledi. Lise ikinci sınıfa gidiyordu artık. Ben o evden ayrıldıktan sonra onunla bir daha görüşmemiştik. Arada bir telefonda konuşuyorduk sadece. O evi yeniden ziyaret etmek istemediğim gibi, bir daha gitmek için bir nedenim de olmamıştı. Telefon eden hep Marie oluyordu.

"Hâlâ yeterince dolgun değiller ama yine de büyüdüler" dedi bir sırrı gizlice açarmış gibi. Göğüsleri hakkında konuştuğunu anlamam epey zaman aldı.

"Tam da Kumandan'ın öngördüğü gibi" dedi.

Bu iyi, dedim. Erkek arkadaşın var mı diye soracaktım, ama vazgeçtim.

Halası, Şoko Akikava'nın Menşiki ile ilişkisi devam ediyormuş. Halası bir noktada açıklamış Marie'ye. *İkisi çok yakın ilişki* içindeymişler. Belki bir süre sonra evlenirler, dedi Marie.

"Öyle olursa, bizimle birlikte yaşamak ister misin Mari'ciğim?" diye sormuş halası.

Marie bunu duymazdan gelmiş. Sıklıkla yaptığı gibi.

"Ee peki, senin Bay Menşiki'yle birlikte yaşamaya niyetin var mı?" diye sordum Marie'ye, merak etmiştim.

"Yok sanırım" dedi. Sonra da ekledi. "Pek emin değilim ama."

Pek emin değilim mi?

"Bay Menşiki'nin eviyle ilgili olarak pek de iyi hatıraların yok diye düşünüyordum" dedim biraz terreddüdün ardından.

"O benim çocukluğumda olan bir şeydi, sanki çok uzun zaman önce olmuş bir şey gibi geliyor şimdi. Asla yalnız başıma babamla yaşamayı düşünemiyorum."

Çok uzun zaman önce?

Bana sanki daha dün olmuş gibi geliyor oysa, dedim ama Marie bir karşılık vermedi. O malikânenin içinde olan tuhaf olayları tamamıyla unutmak istiyor olabilirdi. Veya çoktan unutmuştu. Ya da yaşı ilerledikçe, Menşiki'ye karşı ilgi duymaya başlamış bile olabilirdi. Onun içindeki özel bir şeyi, damarlarında akan ortak bir şeyi hissetmeye başlamıştı belki de.

"Bay Menşiki'nin evindeki o dolaptaki *giysilere* ne olduğunu çok merak ediyorum" dedi Marie.

"O oda seni çekiyor değil mi?"

"Onlar beni koruyan *giysilerdi* çünkü" dedi Marie. "Kim bilir, üniversiteye gidersem, gittiğim yerde tek başıma yaşarım belki."

Bu iyi olabilir, dedim.

"Peki, tapınağın arkasındaki kuyuya ne oldu?" diye sordum.

"Öylece duruyor" dedi Marie. "Yangından sonra da aynı mavi muşamba üzerindeydi. Yapraklar yığıla yığıla tamamen örtecek üstünü, o kuyunun orada olduğunu artık kimse bilmeyecek belki de."

O kuyunun dibinde hâlâ o eski çan duruyor olmalıydı. Tomohiko Amada'nın odasından ödünç aldığım plastik el feneriyle birlikte.

"Artık Kumandan'ı görmüyorsun değil mi?" diye sordum.

"O günden sonra bir daha görmedim. Kumandan gerçekten var mıydı yok muydu kuşku duyar oldum bugünlerde."

"Kumandan gerçekten vardı" dedim. "İnansan iyi olur."

Böyle desem de Marie'nin bu olanların hepsini birer birer unutacağını düşündüm. Onlu yaşlarının ikinci yarısındaydı, günden güne daha hareketli ve daha hızlı bir yaşamı olacaktı. *İdea* ve metafor gibi şeylere, ne olduğu anlaşılmayan şeylere ayıracak vakti olmayacaktı.

Arada bir o penguen tılsımına ne olduğunu düşünürken buluyorum kendimi. Kayıkçıya, Yüzü Olmayan Adam'a nehri geçme ücreti olarak onu vermiştim. O güçlü akıntıda karşıya geçmek için başka çarem yoktu. O küçük penguenin şimdi bile bir yerlerden –muhtemelen varlık ile yokluk arasında gidip gelerek– Marie'yi koruması için dua ettim.

Muro aslında kimin çocuğu bilmiyorum. DNA testi yapılsa anlaşılır tabii ama ben böyle bir testin sonucunu bilmek isteyeceğimi düşünmüyorum. Neticede gerçek bir gün açığa çı-

kar belki. Ancak böyle bir "gerçek" aslında ne anlama gelecek ki? Muro yasal olarak benim çocuğum ve ben o küçük kızı çok seviyorum. Onunla birlikte geçirdiğim zamanı çok seviyorum. Onun biyolojik babasının kim olduğu ya da kim olmadığı benim için önemsiz. Kim diye sormak da gereksiz. Çünkü yanıtı bir şey değiştirmeyecek.

Kuzeydoğuda bir şehirden diğerine tek başıma yolculuk ederken gördüğüm rüyada Yuzu ile birlikte oldum. Onun rüyasına sızdım ve neticede o hamile kaldı, dokuz ay ve birkaç gün sonra da bir bebek doğurdu –böyle düşünmek hoşuma gidiyor (tabii ki bana özel bir sır olarak). O çocuğun babası bir *idea* olarak bendim ya da bir *metafor* olarak. Kumandan'ın bana göründüğü gibi, Donna Anna'nın karanlık içinde beni yönlendirdiği gibi ben de başka bir dünyada Yuzu'yu hamile bırakmıştım.

Ama ben Menşiki gibi biri olmayacaktım. O, Marie Akikava'nın kendi kızı olup olmadığı olasılığının dengesi üzerine kurmuştu yaşamını. Bu iki olasılık arasındaki sonsuz, tuhaf salınım üzerinden bulmaya çalışıyordu kendi hayatının anlamını. Ancak benim bu türden zahmetli (en azından doğal olduğunu söylemenin zor olduğu) bir meydan okumaya ihtiyacım yoktu. Neden derseniz, bende *inanma gücü* var. Ne kadar dar ve karanlık bir yere sokulsam da, ne kadar ıssız bir yere bırakılsam da, beni yönlendirecek bir şey mutlaka çıkar diye inanıyorum çünkü. Odavara banliyösündeki dağ başındaki o tek katlı evde yaşarken başıma gelen birkaç sıra dışı deneyimden öğrendiğim şey işte buydu.

Kumandanı Öldürmek sabaha doğru çıkan yangında sonsuza dek yok olmuştu ama o harika sanat eseri benim içimde hep vardı. Kumandan, Donna Anna, Uzun Surat, hepsinin görüntüsü net bir şekilde gözümün önündeydi. Elimi uzatsam sanki onlara dokunuverecekmiş gibi somut ve canlı şekilde. Onları düşünmek yağmurun su deposuna şıp şıp düş-

mesini izlemek gibi beni çok sakinleştiriyor. İçimde o yağmur hiç dinmiyor.

Ben muhtemelen bundan sonraki hayatımda da onlarla birlikte yaşayacağım. Ve *Muro* da, benim küçük kızım, onların bana verdiği bir hediye. Bir lütuf olarak. Buna eminim.

"Kumandan gerçekten vardı" dedim yanımda mışıl mışıl uyuyan *Muro*'ya dönüp. "Buna inansan iyi olur."

Hepimiz hiç kimseye açamayacağımız sırlarla yaşıyoruz...

Dünya edebiyatının tartışmasız en büyük yazarlarından olan Haruki Murakami'den gerçek bir şaheser... İlmek ilmek örülmüş bir gizem hikâyesi...

Kumandanı Öldürmek **yalnızlığı bir yük olarak görmeyen, yeri geldiğinde yalnızlığını bir madalya gibi göğsünde taşıyanlar için yazılmış bir roman. Tıpkı bir dağ başında yalnız bir hayat süren, bu yalnız varoluşuyla gizemli bir şeyleri hayatına davet eden roman kahramanı gibi.**

Bu muhteşem romanı okurken yol arkadaşımız yine müzik olacak... Mozart'ın ***Don Giovanni*****'sini, Strauss'un** ***Güllü Şövalye*****'sini başucu müziğimiz yapacağız.**

Kumandanı Öldürmek**'in gizemli labirentlerinde kaybolurken Fitzgerald'ın** ***Muhteşem Gatsby*****'sine selam gönderecek, Orwell'ın** ***1984*****'ü yazarken inzivaya çekildiği o adayı merak edeceğiz... Ve hepsinden önemlisi "büyülü bir dünya"da yaşadığımızı bir kez daha anlayacağız.**

Çeviren: Ali Volkan Erdemir

tavsiye edilen satış fiyatı

₺58

Sertifika no: 11940

ISBN 978-605-09-5580-4

